Ι.Α.Κ.Ε.

Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών
Institute of Humanities and Social Sciences

12ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ταυτότητες, Πολιτικές, Γέφυρες Πολιτισμού και Παιδείας

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

5-10 Μαΐου 2026

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Επιμελητήριο Ηρακλείου
Heraklion Chamber of Commerce & Industry

ΧΟΡΗΓΟΙ

UNIVERSITY of NICOSIA

Neapolis University Pafos

METANUS

STOP PERSONAL PROTECTIVE EQUIPMENT

αβραάμ από το 1928

MINOAN LINES a Grimaldi Group company

καφές ΔΑΝΔΑΛΗ

evenly

Europe rent a car

κύβος www.e-kybos.gr

C.T.R.S. creton transportation services s.a.

Σελινάρι Επιτραπέζιο Νερό

Tsagarakis.gr

fresh snack i love eat

...Λίγο κρασί... ...Λίγο θάλασσα...! Ουζερί - Ταβέρνα

Αρισμαρί & Βάρσαμο ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΓΕΥΣΕΙΣ

KOUNALIS CRUISES

Καλωσόρισμα του Περιφερειάρχη Κρήτης, Σταύρου Αρναουτάκη

Το 12ο Συνέδριο του Ινστιτούτου Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών εστιάζει στο θέμα της «Διασποράς», ένα φαινόμενο που έχει μεν τις ρίζες του σε περασμένες εποχές, εξελίσσεται δε στο παρόν με τρόπο καταλυτικό για την ελληνική ταυτότητα στο παγκόσμιο συγκείμενο.

Ο ακαδημαϊκός διάλογος, μέσω του οποίου αναμένεται να διερευνηθούν θέματα, όπως οι σχέσεις της Διασποράς με την παγκόσμια πολιτική, η συμμετοχή της στη διαμόρφωση διεθνικών δικτύων επιρροής και η πολιτισμική παραγωγή των διασπορικών κοινοτήτων, συνιστά το καταλληλότερο εργαλείο για να ενδυναμωθεί η επιστημονική γνώση και να εμπεδωθεί η έννοια της ενεργούς πολιτειότητας στις δημοκρατούμενες κοινότητες.

Η κοινωνία των πολιτών μόνο να ωφεληθεί μπορεί από τη συγκεκριμένη διοργάνωση που αποσκοπεί να αναδείξει τις «γέφυρες επικοινωνίας» ανάμεσα στους λαούς, την ιστορία τους και το χτίσιμο του μέλλοντος, στη βάση της κοινωνικής συνοχής, της παγκόσμιας αλληλεγγύης και του δημοκρατικού πολιτισμού.

Ως Περιφέρεια Κρήτης συγχαίρουμε τη διοίκηση του Ι.Α.Κ.Ε., την οργανωτική και επιστημονική επιτροπή και το σύνολο των συμμετεχόντων για τη συμβολή τους στον θεσμό.

Σταύρος Αρναουτάκης

Περιφερειάρχης Κρήτης

Καλωσόρισμα της Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής και του Προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής

Με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζουμε στο 12ο Διεθνές Συνέδριο του Ινστιτούτου

Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών (Ι.Α.Κ.Ε.), με θέμα

Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ταυτότητες, Πολιτικές, Γέφυρες Πολιτισμού και Παιδείας

που διοργανώνουμε στο Ηράκλειο Κρήτης, από 5 έως και 10 Μαΐου 2026

Το 12ο Συνέδριο οργανώνεται γύρω από έναν κεντρικό θεματικό άξονα που αναφέρεται στο κρίσιμο φαινόμενο της διασποράς, κοιταγμένο από διαφορετικά πρίσματα και διακριτές επιστημονικές και επιστημολογικές οπτικές γωνίες. Όπως κάθε χρόνο, ο σχεδιασμός του Συνεδρίου έχει γίνει με γνώμονα τη δυνατότητα να αξιοποιηθεί αυτός ο κεντρικός άξονας ώστε το Ι.Α.Κ.Ε. να αγκαλιάσει μια ευρύτατη οικογένεια προβληματισμών που τους συνδέουν, ως κοινό σημείο αναφοράς, οι σύνθετες και πολυεπίπεδες σχέσεις μεταξύ του διασπορικού φαινομένου, του κοινωνικού, οικονομικού, διεθνολογικού και γεωπολιτικού ρόλου του, των δυνατοτήτων συνύπαρξης διαφορετικών κοινοτήτων και της γεφυροποιού διάστασης των διασπορικών πληθυσμών.

Πριν από μερικές δεκαετίες, το ενδιαφέρον για τις διασπορές και την πολιτική-κοινωνική-πολιτισμική διάστασή τους επικεντρωνόταν σε ορισμένες, πολύ συγκεκριμένες «κλασικές» περιπτώσεις, όπως η ελληνική, η εβραϊκή και η αρμενική διασπορά. Σήμερα, η μελέτη της διασποράς έχει οδηγήσει στην αναγνώριση του γεγονότος ότι η διασπορά αποτελεί μια από τις πλέον πολύσημες και πολυδιάστατες έννοιες της σύγχρονης εποχής. Συνδέεται όχι μόνο με τις μετακινήσεις πληθυσμών και την εγκατάσταση σε νέες χώρες, αλλά και με

βαθύτερες διαδικασίες αναστοχασμού, πολιτισμικής αλληλεπίδρασης, ταυτοτικής αναδόμησης και συμμετοχής σε διασυνδεδεμένα παγκόσμια δίκτυα. Οι διασπορικές κοινότητες αποτελούν χαρακτηριστικό φαινόμενο του παγκόσμιου συστήματος: αναπτύσσονται, αλληλεπιδρούν, διεκδικούν, δημιουργούν πολιτισμό και πολιτική σημασία, γεφυρώνοντας πατρίδες, εθνικές αφηγήσεις και σύγχρονες κοινωνίες. Παράλληλα, το διασπορικό φαινόμενο μπορεί να καταστεί πεδίο

διεθνικής αλλά και διεθνούς -διακρατικής- αλληλεπίδρασης, ως εργαλείο άσκησης ή/και επηρεασμού της εξωτερικής πολιτικής.

Τα διασπορικά δίκτυα που συνδέουν πληθυσμούς σε διαφορετικά πολιτικά συστήματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να διευκολύνουν τη διασυνοριακή μεταφορά πόρων, δεξιοτήτων, ιδεών και επιρροής. Η τοποθέτηση σε τέτοιους πλεονεκτικούς τρόπους τους δίνει πολιτική δύναμη. Ταυτόχρονα, τα βασικά χαρακτηριστικά της πολιτικής της διασποράς -των πληθυσμών που ζουν σε μια χώρα και εμπλέκονται διεθνικά με την πολιτική μιας άλλης- έχουν διαμορφωθεί και εξακολουθούν να εξελίσσονται και να μετασχηματίζονται από τον 19ο αιώνα μέχρι σήμερα.

Βασικός στόχος του 12ου Διεθνούς Συνεδρίου του Ι.Α.Κ.Ε. είναι η κριτική προσέγγιση των πολλαπλών εκφάνσεων του φαινομένου της διασποράς στο πλαίσιο του παγκόσμιου συστήματος. Το Συνέδριο επιδιώκει να αναδείξει τις διασπορικές ταυτότητες, τις πολιτικές δράσεις και τις πολιτισμικές γέφυρες που δημιουργούνται σε συνθήκες υπερεθνικής αλληλεπίδρασης, ενώ ταυτόχρονα θα εστιάσει στον ρόλο της παιδείας και της εκπαίδευσης ως βασικών πυλώνων κοινωνικής συνοχής, πολιτικής συμμετοχής και πολιτισμικής συμπερίληψης. Στόχος είναι η καλλιέργεια ενός γόνιμου διαλόγου για την ενίσχυση της επιστημονικής γνώσης, της πολιτισμικής κατανόησης και του ρόλου της παιδείας στις σύγχρονες κοινωνίες.

Όπως κάθε χρόνο, με αφετηρία το κεντρικό θέμα, το Συνέδριο αναπτύσσει μια σειρά ευρύτερων θεματικών περιοχών, που αναφέρονται σε διεπιστημονικές διαστάσεις και σε επιμέρους πεδία που αναδεικνύουν τον παραδοσιακό αλλά και τον εξελισσόμενο ρόλο του διασπορικού φαινομένου. Το Συνέδριο απευθύνεται σε επιστήμονες όλων των απόψεων και των προσεγγίσεων και επιθυμεί να αποτελέσει σημείο συνάντησης και ανταλλαγής απόψεων για το μείζον αυτό ζήτημα σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη στιγμή για την μετεξέλιξή του.

Σας προσκαλούμε στο 12ο Διεθνές Συνέδριο του Ινστιτούτου Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών και ευελπιστούμε σε μια γόνιμη επιστημονική συζήτηση. Αξιοποιώντας την εμπειρία από τη διοργάνωση των προηγούμενων δέκα συνεδρίων μας, θα επιχειρήσουμε και φέτος να διαμορφώσουμε ένα υψηλό επίπεδο ακαδημαϊκής συζήτησης και να προχωρήσουμε πιο πέρα τον προβληματισμό αλλά και τη συμβολή του Ι.Α.Κ.Ε.
Περιμένουμε την ενεργή συμμετοχή σας και σας καλωσορίζουμε στην όμορφη και φιλόξενη πόλη του Ηρακλείου.
Ευχαριστούμε θερμά όλες και όλους που βοήθησαν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την επιτυχία αυτού του Συνεδρίου και εργάζονται ήδη εντατικά για την υλοποίησή του τις επόμενες ημέρες.

Εκ μέρους της Οργανωτικής και της Επιστημονικής Επιτροπής

Η Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

Ελένη Μαράκη-Μπελαδάκη
Αντιπεριφερειάρχης Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης Περιφέρειας Κρήτης.
Πρόεδρος Ι.Α.Κ.Ε.

Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής

Κωνσταντίνος Α. Λάβδας
Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

12ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο Ι.Α.Κ.Ε.
Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: Ταυτότητες, Πολιτικές, Γέφυρες Πολιτισμού και Παιδείας

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Ελένη Μαράκη-Μπελαδάκη

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
Μπελαδάκης Εμμανουήλ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Τζαγκαρουλάκη Αριστέα

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ντρουμπογιάννης Χρήστος
Μαρκόπουλος Παναγιώτης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
Κολοκοτρώνης Φώτιος
Παπαθανασίου Σταυρούλα

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
Μαρκάκη Ειρήνη
Βολιτάκη Ευαγγελία

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΒΡΑΒΕΥΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Χαλκιαδάκης Λεωνίδας
Τζανάκης Παναγιώτης

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
Κωνσταντινίδης Χρήστος
Κουτσακη Χριστίνα
Μουρτζάκη Μαρία

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΩΝ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ
Μπάρος Βασίλειος
Seukwa Louis-Henri

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΔΙΑ ΖΩΣΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Τζαγκαρουλάκη Αριστέα
Ορφανού Νικολέτα
Ρεράκη Μαρία
Πατεράκη Ευαγγελία
Μαυρομανωλάκη Ειρήνη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Χουρδάκης Νικόλαος
Ζαχαριουδάκης Ευάγγελος
Καργιωτίδης Απόστολος
Τερζάκης Ιωάννης
Κοτσιμπός Γεώργιος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Αλεγκάκης Γιώργος
Παπαζαχαριάκη Ιωάννα

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
Παπαζαχαριάκη Μαριλένα
Αλμυράκη Άννα
Τζιαναμπέτη Αναστασία

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ
Ψαλτάκη Ευγενία
Θεοφάνους Κωνσταντίνος
Πατεροπούλου Αγγελική

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ - ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αθανασαρου Κωνσταντίνα
Αλεξάκη Αλεξάνδρα
Αναγνωστάκης Γιώργος
Αράπογλου Αναστασία
Βενέρη Ειρήνη
Βενέρη Περσεφόνη
Βεργάδη Ειρήνη
Βλαχάκη Αντωνία
Βλαχάκης Ιωάννης
Βραχνάκη Ιωάννα
Βρύζα Αικατερίνη
Γκούνα Αφροδίτη
Δαγκωνάκη Χρυσούλα
Δασκαλάκη Όλγα
Δαφνομήλη Μαρίνα
Δουκιαντζάκη Ουρανία
Δραϊνάκης Ιωάννης
Ζλατιλίδης Δημήτρης
Καινουργιάκη Μάγδα
Κακουδάκης Εμμανουήλ
Καλογιαννάκη Μαρία
Καλυκάκη Καλλιόπη
Καρκανάκης Στέλιος
Καρνή Ειρήνη
Κατριαδάκη Ελένη
Κοκολάκη Σοφία
Κομποχόλη Αντιόπη
Κοπιδάκη Αικατερίνη
Κουντάκης Ευστάθιος
Κουράτορα Αμαλία
Κρεμμύδα Ιφιγένεια
Κτιστάκη Φεβρωνία
Λειβαδιωτάκη Αικατερίνη
Λιάμπα Άννα
Μαράκη Αγγελική
Μαρή Μαρία Κωνσταντίνα
Μαρκογιαννάκη Αθηνά
Μαρκογιαννάκη Μιχαέλα
Μαρινάκη Ζαφειρούλα
Μαυράκη Μαρία
Μαυρομανωλάκη Ελισσάβετ
Μελιτσοπούλου Θεοδώρα
Μιχαηλίδου Αναστασία
Μουρτζάκη Χαρίκλεια
Μπελαδάκη Δέσποινα
Μπελαδάκη Μαρία
Μπελαδάκη Νίκη
Μπελιμπασάκης Εμμανουήλ
Μπερτσιά Βασιλική
Νικηφόρου Παρασκευή
Νιράκη Ευτυχία
Νουκάκη Άννα
Ντρουμπογιάννης Αντώνης
Ντρουμπογιάννης Σταύρος
Ξυπάκη Σοφία
Παγώνη Αποστολία
Παπουτσάκη Άννα
Πλουμή Μαρία
Πλουμής Κώστας
Ροκαδάκη Μαρία
Ρουκουνάκη Αριστέα
Σαμαρά Νικολέτα
Σαριδάκης Γεώργιος
Σηφάκης Νίκος
Σιγανού Μαρία
Σταματοπούλου Χαραλαμπία
Σταμουλλάκη Ουρανία
Στιβακτάκη Καλλιόπη
Ταουσάνη Ελπινίκη
Τρουλινού Κλαούντια
Τσαγκαράκη Μιχαέλα
Τσιντάρη Νίκη
Τσουβαλά Αλεξία
Φανουράκη Ουρανία
Φιλιππάκη Άννα
Ψυλλάκης Στέφανος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Λάβδας Α. Κωνσταντίνος, Καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Πανταζής Σπυρίδων, Ομότιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

ΜΕΛΗ:
Aristarco Regalado Pinedo, Πρύτανης Πανεπιστημίου Guadalajara / CULagos
Joachim Schroeder Professor. Dr., Universität Hamburg
Kempf Wilhelm, Professor, Universität Konstanz
Küpper Beate, Professor, University of Applied Sciences Niederrhein Mönchengladbach
Aida Kell-Delić, Dr. MA, University of Salzburg
Anton A. Bucher, Dr., Universität Salzburg
Abdurrahim Özmen, Assc. Professor, Dicle University Diyarbakir
Baros Wassilios, Professor, Universität Salzburg
Baumann, Lukas, MA, Universität Klagenfurt
Braches-Chyrek Rita, Professor, Universität Bamberg
Coelsch-Foisner Sabine, Professor, University of Salzburg
Green Andy, Professor, UCL Institute of Education
Greiner Ulrike, Professor, Universität Salzburg
Jennifer Mazzarella-Konstantynova, MA, Universität Zürich
Κουτούζης Εμμανουήλ, Πρύτανης του Ε.Α.Π.
Κουκουνάρας-Λιάγκης Μάριος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Αθηνών ΕΚΠΑ
Κουρκούτας Ηλίας, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης

12TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE I.A.K.E.:
THE DIASPORA AND THE GLOBAL SYSTEM: IDENTITIES, POLICIES, BRIDGES OF CULTURE AND EDUCATION

Liu Ye, King's College London
Louis Henri Seukwa, Dr., HAW Hamburg
Marla Stein, MA, Universität Innsbruck
Moran-Ellis Jo, Professor, University of Sussex
Olga Kytidou, Dr., Leuphana University Lüneburg & HAW Hamburg
Owens Gareth, Δρ. Γλωσσολογίας ΕΚΠΑ
Peter Rieker, Dr., Universität Zürich
Sabine Coelsch-Foisner, Dr., University of Salzburg
Safiye Yildiz, Professor**,** Internationale Hochschule Köln
Sailer Maximilian, Professor, Universität Augsburg
Schroeder Joachim, Professor**,** Universität Hamburg
Solvejg Jobst, Professor, Western Norway University of Applied Science
Songül Can, MA,Universität Innsbruck
Sünker Heinz, Professor, Universität Wuppertal
Tarnai Christian, University of the Bundeswehr Munich
Thiessen Barbara, HAW Landshut
Vass Vilmos, Budapest Metropolitan University
Yan Kapranov, Habilitated Doctor, Professor
VIZJA University Warsaw, Poland
Zick Andreas, Professor, Universität Bielefeld
Αγγελίδης Παναγιώτης, Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Ανδρουλιδάκης Εμμανουήλ, ΕΔΙΠ, Πατ/ρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης
Αρβανίτης Χριστόφορος, Καθηγητής, Πατ/ρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης
Αργυριάδης Αλέξανδρος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Frederick
Αργυρίου Αθανάσιος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πατρών
Βαρβούνης Εμμανουήλ, Καθηγητής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Βιτσιλάκη Χρυσή, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Βλίζος Σταύρος, Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Γκασούκα Μαρία, Πρόεδρος ΙΝΕΠ–ΕΚΔΔΑ / Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Γουβιάς Διονύσιος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Γρηγοράκης Ιωάννης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
Δουνδουλάκης Εμμανουήλ, Καθηγητής, Πατριαρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης
Ελευθεράκης Θεόδωρος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Ζορμπάς Κωνσταντίνος, Γενικός Διευθυντής Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης
Ζώρας Οδυσσέας, Καθηγητής, Πρόεδρος του Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου
Καδιανάκη Μαρία, Περιφερειακή Επόπτρια Ποιότητας της Εκπαίδευσης Κρήτης
Καλογιαννάκης Μιχάλης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Καλοκύρη Βασιλεία, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Περιφέρειας Κρήτης
Καραβασίλης Ιωάννης, Μέλος ΣΕΠ του Ελληνικού Ανοιχτού Πανεπιστημίου
Καραγιάννη Φλώρα, Δ/τρια του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων
Καρράς Κωνσταντίνος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κατσαγκόλης Αθανάσιος, Δρ. Φυσικής Αγωγής, Διευθυντής Πρ/θμιας Εκπαίδευσης Λασιθίου
Κατσαντώνη Σπυριδούλα, Προϊσταμένη ΚΕΣΥ Αν. Αττικής, Διδάσκουσα ΠΜΣ, Παν. Θράκης
Κολιός Γεώργιος, PhD, Καθηγητής Φαρμακολογίας, Τμήμα Ιατρικής Δ.Π.Θ.
Κορνηλάκη Αικατερίνη, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κοτρόγιαννος Δημήτριος, Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης
Κουβάτσου Εύα, Καθηγήτρια, Universidad de Guadalajara/CULagos
Κουτσελίνη Μαίρη, Καθηγήτρια, π, Πρόεδρος Τμήματος Επιστημών της Αγωγής, University of Cyprus
Κουρουτσίδου Μαρία: Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
Κουτσιλιέρης Μιχαήλ, Ομότ. Καθηγητής Ιατρικής, ΕΚΠΑ, τ. Πρόεδρος Ι.Κ.Υ.
Κυπριωτάκη Μαρία, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Κωνσταντινίδης Δημήτριος, Πρόεδρος Εταιρίας Επιστημών Αγωγής Δράμας
Λιβεράκος Πάνος, Senior Expert at the UNDP, Regional Hub for Civil Service
Μαντάς Παναγιώτης, Σύμβουλος Α΄, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
Μανωλίτσης Γεώργιος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μαράκη Ελένη, Δρ. Επιστημών Αγωγής, Κοινωνιολόγος, Εντεταλμένη Σύμβ. Παιδείας & Δια Βίου Μάθησης Περιφέρειας Κρήτης
Μεταξάς Αναστάσιος Ιωάννης, Ομότ. Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης ΕΚΠΑ
Μητροπούλου Βασιλική, Καθηγήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Μικελίδης Δημήτριος, Πρόεδρος Εκπαιδευτικού Ομίλου Κύπρου
Μουζάκη Αγγελική, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Μπαμπάλης Θωμάς, Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμ. Δημοτικής Εκπαίδευσης Ε.Κ.Π.Α.
Μπελαδάκης Εμμανουήλ, Δρ. Πανεπιστημίου Κρήτης, Διευθυντής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης . Ηρακλείου
Μυλωνάκου-Κεκέ Ηρώ, Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Ε.Κ.Π.Α.
Νικολάου Σουζάννα-Μαρία, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Οικονομίδης Βασίλης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παναγιωτοπούλου Αλεξάντρα, Επιστημονικά Υπεύθυνη εκπαίδευσης Κοινωνικού Πολύκεντρου, ΑΔΕΔΥ
Πανούσης Γιάννης, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ, πρ. Πρύτανης ΔΠΘ, πρ. Υπουργός
Παπαδάκης Νίκος, Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης Πανεπιστημίου Κρήτης
Παπαϊωάννου Γεώργιος, Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Παπαπέτρου Σάββας, Λέκτορας, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Παπούλας Ανδρέας, Επίτιμος πρόεδρος του Εκπαιδευτικού Ομίλου Κύπρου
Πλιόγκου Βασιλική, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
Ράπτης Νικόλαος, Καθηγητής Πανεπιστήμιου Αιγαίου
Ρογδάκη Αγάθη, Δρ. Επιστημών Αγωγής
Σαμπάνη Μαρία, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Σαραφίδου Κατερίνα, Διευθύντρια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ροδόπης
Σιφακάκης Πολυχρόνης, Δρ., Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Σκλάβου Κωνσταντίνα, Δρ., Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σολωμού Α. Αιμίλιος, Ιστορικός, Διευθυντής Έδρας UNESCO, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Σπαντιδάκης Ιωάννης, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Στριλιγκάς Γεώργιος, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Περιφέρειας Κρήτης
Στρουμπάκης Μιχαήλ, Καθηγητής, Πατριαρχική Ανώτ. Εκκλ. Ακαδημία Κρήτης
Στυλιανού Αντρέας, Βοηθός Δ/ντή, Ταμίας Επιστημονικού Ομίλου Κύπρου
Τζωρτζάκης Γιάννης, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Περιφέρειας Αττικής
Τριχοπούλου Αντωνία, Ομ. Καθηγήτρια ΕΚΠΑ, Πρόεδρος Ελλ. Ιδρ. Υγείας
Τσατσαρώνη Άννα, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Φθενάκης Βασίλειος, Πανεπιστήμιο της Βρέμης
Φωτόπουλος Νίκος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Χατζηδάκη Ασπασία, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Χατζησωτηρίου Χριστίνα, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Χρυσουλάκης Ιωάννης, Ομότ. Καθηγητής, Γεν. Γραμματέας Αποδήμου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΕΝΔΥΝΑΜΩΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΗΓΕΣΙΑ ΣΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΤΟ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ

Μαρία Αναγνωστάκη
Νηπιαγωγός, Δ/ντρια,60ο Νηπιαγωγείο Ηρακλείου

Η σχολική ηγεσία αποτελεί σπουδαίο παράγοντα επίδρασης στο σχολικό περιβάλλον ενώ διαχειρίζεται δύσκολες καταστάσεις σε ενδεχόμενες συγκρούσεις των εκπαιδευτικών.

Η έρευνα αποσκοπούσε στην αξιολόγηση της ενδυναμωτικής ηγεσίας που επιδεικνύουν οι διευθυντές Νηπιαγωγείων και στο ρόλο της στην πιθανή παρουσία συγκρούσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών και στην αυτό-αποτελεσματικότητά του.Πραγματοποιήθηκε το Φεβρουάριο-Μάρτιο 2025 σε ν=220 εκπαιδευτικούς 190 δημόσιων Νηπιαγωγείων της Κρήτης. Συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο σε ηλεκτρονική πλατφόρμα που περιλάμβανε: α) τα δημογραφικά και εργασιακά τους χαρακτηριστικά και β) τις σταθμισμένες Κλίμακες Ενδυναμωτικής Ηγεσίας, Ενδοομαδικής Σύγκρουσης & Αυτό-αποτελεσματικότητας. Με τη χρήση του SPSS v25.0 ακολούθησε αξιολόγηση των συσχετίσεων και συγκρίσεων μέσω των μη παραμετρικών μεθόδων Spearman & Mann-Whitney. Κύρια Ευρήματα/Αποτελέσματα Από το σύνολο των συμμετεχόντων, ν=219 ήταν γυναίκες ενώ η μέση ηλικία όλων βρέθηκε στα 45,3 χρόνια. Το 50,0% δήλωσαν κάτοχοι ή σε εκπόνηση μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης. Το 55,0% ήταν νηπιαγωγοί τμημάτων και το 56,9% δήλωσε να εργάζεται στην Εκπαίδευση για >15 χρόνια. Η Ενδυναμωτική Ηγεσία εκτιμήθηκε με υψηλά μέσα επίπεδα βαθμολογίας (69,9/100), με χαμηλά μέσα επίπεδα η Ενδοομαδική Σύγκρουση (26,4/100) και με υψηλά η Αυτό-αποτελεσματικότητα (66,3/100). Η αυξημένη παρουσία Ενδυναμωτικής Ηγεσίας σχετιζόταν με μικρότερη Ενδοομαδικής Σύγκρουσης (rho=-0,272, $p<0,05$), με τις νεότερες ηλικίες των εκπαιδευτικών (rho=-0,148, $p<0,05$) ή με την αυξημένη ικανοποίηση από την εργασία (rho=0,402, $p<0,05$). Οι συμμετέχοντες με παρουσία Ενδοομαδικής Σύγκρουσης έναντι των υπολοίπων, κατέγραψαν και σημαντικά χαμηλότερα μέσα επίπεδα Ενδυναμωτικής Ηγεσίας (59,2 έναντι 72,2, $p<0,001$) χωρίς σημαντική διαφοροποίηση στα επίπεδα της Αυτό-αποτελεσματικότητας ($p>0,05$). Οι συγκρούσεις στα Νηπιαγωγεία διαπιστώνονται σε χαμηλό βαθμό ενώ σχετίζονται με μικρότερη παρουσία ενδυναμωτικής ηγεσίας. Παράλληλα, είναι έντονη η παρουσία της ενδυναμωτικής ηγεσίας αλλά και της αυτό-αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών. Η εφαρμογή πλαισίων επίλυσης συγκρούσεων, η εκπαίδευση προσωπικού και διευθυντών στην αποτελεσματική επικοινωνία και η προώθηση της συνεργασίας μέσω πρακτικών αποκατάστασης, μπορούν να αποτρέψουν διαφορές και να ενισχύσουν την αρμονική λειτουργία των Νηπιαγωγείων

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΟ ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Πασχάλης Τσιτσιφύλλας
Δάσκαλος-Μουσικός

Από τη χρονιά 2022-2023 ένα νέο πρόγραμμα ολοήμερου δοκιμάστηκε σε πολλά σχολεία της Ελλάδας, το πρόγραμμα του αναβαθμισμένου, διευρυμένου ολοήμερου σχολείου. Ένα βασικό χαρακτηριστικό αυτού του νέου προγράμματος είναι οι Σχολικοί Μαθητικοί Όμιλοι, οι οποίοι εντάσσονται για συνεχόμενο δίωρο καθημερινά, ώστε τελικά το σχόλασμα να γίνεται και ως τις 5:30μ.μ. Δηλαδή στη δομή του προηγούμενου, του «παλιού» ολοήμερου προγράμματος-με το μεσημεριανό, το παιχνίδι και τη μελέτη-προστέθηκαν διάφορες νέες και αξιόλογες δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων, η χορωδία και η εκμάθηση μουσικών οργάνων!

Ο σκοπός αυτής της εργασίας είναι κυρίως η διατύπωση απλών και εφαρμόσιμων προτάσεων και συμβουλών, ώστε η χορωδία, στο διευρυμένο ολοήμερο σχολείο, να καταστεί πηγή χαράς, δημιουργικότητας και ελπίδας, για τον εκπαιδευτικό μουσικής και τους μικρούς χορωδούς-μαθητές. Θα αναφερθούν, επομένως, αφενός κάποια σημεία που πρέπει να προσέξει ο εκπαιδευτικός μουσικής, στη διδασκαλία του, ώστε η μαθητική χορωδία να δώσει ένα ποιοτικό μουσικό αποτέλεσμα και αφετέρου θα αναφερθούν ποια σημεία πρέπει να προσέξει ο εκπαιδευτικός, από την πλευρά των μαθητών του. Ως προς το πρώτο, ενδεικτικά, ο εκπαιδευτικός, από την πλευρά του, μπορεί να δώσει σημασία στο είδος των τραγουδιών που θα διδάξει στους μαθητές του. Ασφαλώς, να είναι παιδικά τραγούδια, με κατάλληλους, ηθικούς στίχους. Ως προς την πλευρά των μαθητών, ο εκπαιδευτικός χορωδίας, για παράδειγμα, να έχει υπόψη του ότι στις μικρότερες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου, οι πνεύμονες ακόμα διαμορφώνονται, οπότε ας μη φορτώνει αυτούς τους χορωδούς, με περιττά-δυσανάλογα φωνητικά βάρη.

Σε μικρότερη έκταση, θα διατυπωθούν κάποιες προτάσεις σχετικά με την εκμάθηση μουσικών οργάνων. Θα επιχειρηθεί να γίνει και κάποιος συσχετισμός αυτής της εκμάθησης οργάνων με την ορχήστρα και τη χορωδία.Αυτή η εργασία, επομένως, θα λειτουργήσει ως ένας ευσύνοπτος οδηγός, φωνητικών και οργανικών συνόλων, στο σχολικό περιβάλλον του διευρυμένου ολοήμερου σχολείου

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΛΟΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ: Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Μαρία Μαυρομμάτη
Επίκουρη Καθηγήτρια Διδακτικής της Ιστορίας

Η παρούσα μελέτη διερευνά τη σχέση ανάμεσα στην πολιτειότητα και την αίσθηση του ανήκειν των προσφύγων, εστιάζοντας στο ρόλο της ιστορικής συνείδησης στη συγκρότηση πολιτικής ταυτότητας και την ενίσχυση της πολιτικής συμμετοχής τους στις χώρες υποδοχής. Σε συνθήκες εκτοπισμού, οι πρόσφυγες βιώνουν μια ρήξη στη συνέχεια του ατομικού και του συλλογικού χρόνου· το παρελθόν τους σημαδεύεται από απώλεια, το παρόν από αβεβαιότητα και το μέλλον από απροσδιοριστία. Αυτή η αστάθεια επηρεάζει βαθιά την ικανότητά τους να αναπτύξουν αίσθηση του ανήκειν και πολιτική ταυτότητα στο πλαίσιο των κοινωνιών υποδοχής. Ο Bauman προσδιορίζει τη ρευστή νεωτερικότητα ως εποχή εξαναγκασμένης κινητικότητας, με τους πρόσφυγες ειδικά να «μετακινούνται» όχι από επιλογή, αλλά από ανάγκη, φέροντας ταυτότητες που ανασχηματίζονται συνεχώς ανάμεσα στην προσπάθεια για ανάπτυξη της αίσθησης ανήκειν αφενός, και του αποκλεισμού, που συνήθως τους επιφυλάσσουν οι κοινωνίες υποδοχής, αφετέρου.

Σε αυτές τις συνθήκες, η ιστορική εκπαίδευση αποκτά έναν κατεξοχήν πολιτικό ρόλο. Η έρευνα, βασισμένη σε θεωρητική και βιβλιογραφική ανάλυση, προσεγγίζει την συμμετοχή σε κοινά ιστορικά αφηγήματα ως προϋπόθεση της πολιτειότητας. Η μελέτη αναδεικνύει το γεγονός ότι η αίσθηση του ανήκειν δεν προκύπτει εύκολα για πληθυσμούς με επισφαλή νομική θέση, όπως οι πρόσφυγες. Η πολιτειότητα των προσφύγων μπορεί να διαμορφωθεί μέσα από τη δυνατότητά τους να συμμετέχουν στη συλλογική αφήγηση. Η ιστορική συνείδηση, κατά τον Rüsen, αποτελεί τον μηχανισμό με τον οποίο τα άτομα οργανώνουν το παρελθόν για να νοηματοδοτήσουν το παρόν και να προσανατολιστούν προς το μέλλον. Για τους πρόσφυγες, η καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης μπορεί να λειτουργήσει ως διαδικασία επανένταξης του εαυτού σε μια νέα για αυτούς συλλογικότητα, όπου η ιστορική τους ταυτότητα συνδέεται θετικά με τις ταυτότητες των χωρών υποδοχής. Με αυτό τον τρόπο πραγματοποιείται και η διάσταση της εκπαίδευσης που ο Biesta αποκαλεί «υποκειμενοποίηση»: η δυνατότητα του μαθητή να δρα και να σκέφτεται ως αυτόνομο υποκείμενο μέσα σε συνθήκες αβεβαιότητας.

Εργασία (Paper)

ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΡΙΩΝ ΤΩΝ Α' ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δημήτριος Σταμέλος
Δάσκαλος ΠΕ70

Οι πιο σημαντικοί ενήλικοι στη ζωή των παιδιών είναι οι γονείς τους. Είναι οι πρώτοι τους δάσκαλοι και ασκούν την ισχυρότερη επιρροή κατά την διαμόρφωση της προσωπικότητας των παιδιών. Η στάση και η συμπεριφορά τους όχι μόνο διαμορφώνει το χαρακτήρα και την προσωπικότητά τους, αλλά τα οδηγεί να υιοθετήσουν στάσεις και συμπεριφορές στα θέματα της καθημερινότητας. Η εργασία αυτή έχει σκοπό να διερευνήσει τις απόψεις των γονέων των Α΄ και Δ΄ τάξεων του Δημοτικού Σχολείου σχετικά με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Για το ρόλο της οικογένειας στην ανάπτυξη της φιλοπεριβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των παιδιών, έρευνες έχουν δείξει ότι η οικογένεια έχει τις προϋποθέσεις να είναι πιο αποτελεσματική στη καλλιέργεια φιλοπεριβαλλοντικών στάσεων σε σχέση με την αντίστοιχη ικανότητα της τυπικής εκπαίδευσης.

Η συλλογή των δεδομένων της έρευνας πραγματοποιήθηκε κατά σχολικό έτος 2017-2018. Τον πληθυσμό αναφοράς αποτέλεσαν οι γονείς της Ρόδου που έχουν παιδί στην Α' και Δ΄ τάξη των Δημοτικών Σχολείων του Παραδεισίου και της Κρεμαστής. Μοιράστηκαν 252 ερωτηματολόγια. Από τη μελέτη των στοιχείων της έρευνας προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

Υπάρχει μικρή διαφοροποίηση στις απόψεις των γονέων σε σχέση με το φύλο, ηλικία, τάξη παιδιού, καθώς και με τα δημογραφικά – προσωπικά τους χαρακτηριστικά (φύλο, ηλικία, σπουδές). Επίσης η ηλικία και των σπουδές των γονέων δεν επιδρούν στην αντίληψη αναφορικά με την έννοια του περιβάλλοντος.

Συμπερασματικά, οι σχολές γονέων, μπορούν να βοηθήσουν με εκπαιδευτικά περιβαλλοντικά προγράμματα την ευαισθητοποίηση και τη σωστή ενημέρωση των γονιών. Αυτό με τη σειρά του θα επηρεάσει την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και τη δημιουργία περιβαλλοντικής συνείδησης.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ «ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ» ΤΟΥ Δ. ΣΟΛΩΜΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ PROJECT

Ευγενία Μπαζάνη
Εκπαιδευτκός

Σκοπός της Εκπαίδευσης είναι να συμβάλλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν αρμονικά. Ο παραπάνω σκοπός της εκπαίδευσης μπορεί να επιτευχθεί με τις κατάλληλες μεθόδους, που προσδίδουν μια νέα διάσταση στον χώρο της αγωγής. Ο ευαισθητοποιημένος εκπαιδευτικός που χρησιμοποιεί τη μέθοδο Project, μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές του να προσεγγίσουν την ποίηση με διαφορετικούς τρόπους από αυτούς που χρησιμοποιούνται στο σχολείο και να αποκτήσουν αισθητικά κριτήρια που να τούς καθιστούν ώριμους ακροατές. Στην προοπτική που διαγράφει η νέα μέθοδος διδασκαλίας, οι διδάσκοντες παύουν να είναι τα κεντρικά πρόσωπα της διδακτικής διαδικασίας, που καθορίζουν τι πρέπει να γίνει και να συμπεριφέρονται κυρίως, ως μεταδότες της γνώσης. Αντίθετα, καθοδηγούν διακριτικά τους μαθητές τους και δημιουργούν εκείνες τις προϋποθέσεις που τούς επιτρέπουν να έχουν έναν ενεργητικό ρόλο στην εκπαίδευση. Η εργασία στοχεύει στη διαπραγμάτευση από τους μαθητές του παιδαγωγικού ρόλου, που ασκεί το έργο του ποιητή Δ. Σολωμού, καθώς και στην ανάδειξη του πολιτιστικού και κοινωνικού υπόβαθρου κατά τη διάρκεια του οποίου έδρασε ο ποιητής και πόσο αυτό το υπόβαθρο μπορεί να έχει πρακτικές εφαρμογές και προσεγγίσεις στη σύγχρονη παιδαγωγική διαδικασία. Με άλλα λόγια, κατά πόσο στη σημερινή πλουραλιστική και πολυπολιτισμική κοινωνία μας, η λογοτεχνική παραγωγή του διαμετρήματος του Δ. Σολωμού μπορεί να αφυπνίζει και να διαπλάθει χαρακτήρες και συνειδήσεις. Η εξέλιξη της εργασίας πραγματοποιείται με κέντρο αναφοράς το ποίημα «Ύμνος εις την Ελευθερίαν» του Δ. Σολωμού.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ FREIRE: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Σοφία Σκλείδα
Φιλόλογος , MA, Ph.D.Postdoc (Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
Χαραλαμπία Λασπιά
Καθηγήτρια Πληροφορικής ΠΕ19

Η παιδαγωγική θεωρία του Paulo Freire εξακολουθεί να αποτελεί θεμελιώδη άξονα αναφοράς για τη σύγχρονη εκπαίδευση, καθώς εστιάζει στην κριτική συνειδητοποίηση, τη δημοκρατία, τον διάλογο και την κοινωνική απελευθέρωση. Η παρούσα εργασία εξετάζει τη θεωρία του Freire στο πλαίσιο μιας υποθετικής εκπαιδευτικής παρέμβασης, βασισμένης στις αρχές της «προβληματίζουσας εκπαίδευσης», που στοχεύει στην ενδυνάμωση και τη χειραφέτηση των εκπαιδευομένων.

Σκοπός της μελέτης είναι να διερευνηθεί η εφαρμογή της θεωρίας του Freire σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, με έμφαση στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, και ειδικότερα στους ενήλικες Ρομά που αντιμετωπίζουν φαινόμενα λειτουργικού αναλφαβητισμού, κοινωνικού αποκλεισμού και περιθωριοποίησης. Η εργασία επιδιώκει να αναδείξει τον ρόλο της εκπαίδευσης ως διαδικασίας κοινωνικού μετασχηματισμού και ανάπτυξης της αυτογνωσίας και της κριτικής σκέψης.

Η μεθοδολογία στηρίχθηκε σε θεωρητική και βιβλιογραφική ανάλυση των βασικών αρχών του Freire και στη διαμόρφωση ενός υποθετικού εκπαιδευτικού σεναρίου, όπου χρησιμοποιούνται βιωματικές τεχνικές, διάλογος, δημιουργική γραφή και λογισμικό ψηφιακής αφήγησης (Digit Tale). Οι δραστηριότητες βασίζονται στις «παραγωγικές λέξεις» και στις βιωμένες εμπειρίες των συμμετεχόντων, με στόχο την κριτική αποκωδικοποίηση της πραγματικότητάς τους.

Τα αποτελέσματα της μελέτης αναδεικνύουν ότι η προσέγγιση του Freire προάγει την κοινωνική ένταξη, την ενίσχυση του αλφαβητισμού και την ενδυνάμωση της συλλογικής δράσης. Παράλληλα, ενισχύει τη συμμετοχική μάθηση και τον στοχασμό, συμβάλλοντας στην υπέρβαση προκαταλήψεων και ανισοτήτων.

Συνολικά, η θεωρία του Freire παραμένει εξαιρετικά επίκαιρη, προσφέροντας ένα γόνιμο πλαίσιο για εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που συνδέουν τη μάθηση με την κοινωνική δικαιοσύνη, τον διάλογο και τη δημιουργική μεταμόρφωση του ανθρώπου και του κόσμου.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Ιωάννης Κωνσταντόπουλος
Φυσικός, Msc (Πανεπιστήμιο Πατρών)

Η ραγδαία ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (Τ.Ν.) έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο πεδίο της εκπαίδευσης, ενισχύοντας την εξατομίκευση της μάθησης και τη στοχευμένη υποστήριξη των μαθητών. Στο σύγχρονο κοινωνικοεκπαιδευτικό πλαίσιο, η αξιοποίηση αλγορίθμων μηχανικής μάθησης καθιστά δυνατή την ανάλυση δεδομένων επίδοσης και συμπεριφοράς, επιτρέποντας την προσαρμογή του εκπαιδευτικού περιεχομένου στις ανάγκες κάθε μαθητή.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η Τ.Ν. συμβάλλει στη βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας μέσω της εξατομίκευσης και της ανατροφοδότησης σε πραγματικό χρόνο, καθώς και η ανάδειξη των ηθικών και παιδαγωγικών προκλήσεων που προκύπτουν.

Η μελέτη βασίστηκε σε βιβλιογραφική ανασκόπηση και ανάλυση διεθνών παραδειγμάτων έξυπνων εκπαιδευτικών συστημάτων, όπως τα Knewton, DreamBox και Smart Sparrow, τα οποία προσαρμόζουν το μαθησιακό περιεχόμενο στις ατομικές ανάγκες των μαθητών. Παράλληλα, εξετάστηκαν εφαρμογές εικονικών βοηθών και chatbots (π.χ. Socratic, Carnegie Learning’s MATHia), που παρέχουν εξατομικευμένη καθοδήγηση και υποστήριξη.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η Τ.Ν. ενισχύει τη μαθησιακή αυτονομία, επιτρέπει την άμεση διόρθωση λαθών και καλλιεργεί την ενεργή συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία. Ωστόσο, αναδεικνύονται ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, ανάγκης ανθρώπινης εποπτείας και πιθανής αλγοριθμικής προκατάληψης.

Συμπερασματικά, η ενσωμάτωση της Τ.Ν. στην εκπαίδευση δύναται να μεταμορφώσει ριζικά τη διδακτική πράξη, εφόσον πλαισιωθεί από ηθικά και παιδαγωγικά κριτήρια. Η μελλοντική ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης συναισθημάτων αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω την εξατομίκευση, καθιστώντας τη μάθηση πιο ανθρώπινη και αποτελεσματική.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

EDUCATIONAL LEADERSHIP AND MANAGEMENT STYLES: THEORETICAL APPROACHES AND APPLICATION IN CONTEMPORARY SCHOOL REALITY

Filachti Stefanaki
Primary school teacher

This paper examines the connection between theoretical leadership models and their practical application in the contemporary educational environment. In the modern era, educational organizations recognize that effective management requires executives who are not only competent administrators but also possess leadership skills and emotional intelligence.

Through a review of classical and contemporary management theories (Taylor, Fayol, Weber, McGregor, Blake & Mouton), the basic skills of the educational leader, different management styles, and the evolution of scientific thought in Educational Management are analyzed. The theoretical framework is presented, which includes the bureaucratic model, the human relations movement, X and Y theories, as well as contemporary approaches such as management by objectives and behavioral leadership theory.

The paper presents a case study from a Greek Cypriot school environment, where the principal of a small school applies combined management approaches. The analysis of the case demonstrates the integration of elements from various management models: meritocratic assignment of tasks, project structuring, cultivation of human relations, and utilization of emotional intelligence.The conclusions indicate that successful educational leadership requires the balanced management of human relations and organizational goals, the cultivation of a climate of trust and professionalism, adaptability to the particularities of each school community, and the authenticity of the leader that stems from his or her individuality.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ: ΤΠΕ, ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Φυλαχτή Στεφανάκη
Εκπαιδευτικός,ΠΕ70

Η παρούσα εργασία διερευνά τη διαδικασία εισαγωγής και διαχείρισης εκπαιδευτικής καινοτομίας στο σύγχρονο σχολικό περιβάλλον, εστιάζοντας στην αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) ως μέσου εκπαιδευτικής αλλαγής. Στο πλαίσιο της συνεχούς μετάβασης του εκπαιδευτικού τομέα προς τη δημιουργικότητα και τη δια βίου μάθηση, η ένταξη των τεχνολογικών εφαρμογών στη διδασκαλία κρίνεται απαραίτητη για τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.Η μελέτη παρουσιάζει την πρόταση εισαγωγής καινοτόμου προγράμματος «ΤΠΕ-Καινοτόμες Δράσεις» σε σχολική μονάδα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στον Δήμο Ηρακλείου Αττικής, το οποίο εντάσσεται στα Εργαστηρια Δεξιοτητων και στοχεύει στην εξοικείωση των μαθητών με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, το διαδίκτυο και τη δημιουργία κοινοτήτων συνεργασίας. Αναλύεται το θεωρητικό υπόβαθρο της εκπαιδευτικής αλλαγής, με έμφαση στον κοινωνικό εποικοδομισμό και την οργανωσιακή ανάπτυξη.Για τη διαχείριση της καινοτομίας υιοθετείται το τριφασικό μοντέλο του Fullan (εισαγωγή-εφαρμογή-εγκαθίδρυση), το οποίο προσφέρει συστηματική προσέγγιση στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της αλλαγής. Καταγράφονται τα όργανα λήψης απόφασης (διευθυντής, εκπαιδευτικοί, γονείς), τα χαρακτηριστικά της καινοτόμας δράσης και οι συνθήκες εφαρμογής της. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαχείριση αντιστάσεων και συγκρούσεων που προκύπτουν από τη σχολική κουλτούρα, την ηλικιακή ετερογένεια του εκπαιδευτικού προσωπικού και τις ανησυχίες των γονέων.Η εργασία προτείνει στρατηγικές αντιμετώπισης της αντίστασης μέσω επιμορφωτικών προγραμμάτων, δημιουργίας κλίματος εμπιστοσύνης και συνεργασίας, καθώς και ολιστικής προσέγγισης που περιλαμβάνει κατανόηση, όραμα, προσδοκίες, ενδυνάμωση και υποστήριξη. Τα συμπεράσματα υπογραμμίζουν ότι η επιτυχής εισαγωγή της αλλαγής απαιτεί αποτελεσματική ηγεσία, θετικό σχολικό κλίμα, συλλογική δέσμευση των εμπλεκόμενων μερών και προσαρμογή στις ιδιαιτερότητες κάθε εκπαιδευτικής μονάδας.

Εργασία (Paper)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Βασίλειος Ζαραμπούκας
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Δ/ντής Δημοτικού Σχολείου Αγίου Γεωργίου Βοιωτίας

Η ραγδαία εξέλιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) επηρεάζει ολοένα και περισσότερο το πεδίο της εκπαίδευσης, εισάγοντας νέες προοπτικές για τη διδασκαλία και τη μάθηση. Η παρούσα εργασία επιχειρεί μια επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με την εισαγωγή και αξιοποίηση της ΤΝ στο Δημοτικό Σχολείο, με στόχο την αποτύπωση των κυριότερων θεωρητικών και παιδαγωγικών προσεγγίσεων που έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια.

Η μελέτη επικεντρώνεται στον τρόπο με τον οποίο οι τεχνολογίες ΤΝ μπορούν να υποστηρίξουν τη μαθησιακή διαδικασία, να ενισχύσουν την ενεργό συμμετοχή και τη δημιουργικότητα των μαθητών/μαθητριών, καθώς και να συμβάλουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η κριτική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων και η υπολογιστική σκέψη. Παράλληλα, εξετάζεται ο ρόλος των εκπαιδευτικών ως διαμεσολαβητών στη χρήση της ΤΝ, τόσο ως παιδαγωγικών καθοδηγητών όσο και ως σχεδιαστών μαθησιακών εμπειριών που αξιοποιούν τις δυνατότητες των ευφυών τεχνολογιών.Η εργασία αναδεικνύει την ανάγκη για συστηματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, την ανάπτυξη κατάλληλων παιδαγωγικών πλαισίων και την προώθηση μιας παιδαγωγικής κουλτούρας που αντιμετωπίζει την ΤΝ όχι μόνο ως εργαλείο, αλλά ως γνωστικό και κοινωνικό φαινόμενο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σημασία της πρώιμης εξοικείωσης των μαθητών/μαθητριών με τις βασικές αρχές της ΤΝ, ώστε να αναπτύξουν υπεύθυνες στάσεις, κριτική επίγνωση και ικανότητες συμμετοχής σε έναν κόσμο όπου η τεχνητή νοημοσύνη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

DIGITAL TOOLS AS CULTURAL BRIDGES: LANGUAGE, AESTHETICS, AND WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN CREATIVE INDUSTRIES A CASE STUDY OF GREEK JEWELRY AND SILVERSMITHING

Fotini Mastroianni
Ph.D., University of Patras Department of Tourism Studies

This study examines the intersection of language, aesthetics, and entrepreneurship in Greece's creative industries, focusing on women's entrepreneurship in the jewelry and silversmithing sector. By integrating Digital Humanities methodology with empirical field research (17 questionnaires, 6 in-depth interviews), the analysis reveals how women jewelers employ language (branding, storytelling) and aesthetics (design, visual communication) as complementary "weapons" of cultural resistance and economic sustainability.

Drawing on critical theory from Benjamin (1969) to Rancière (2004), the study demonstrates that language operates at the rational-conscious level (business discourse, marketing narratives), while aesthetics functions at the affective-preconscious level (product design, emotional connection). Together, these dual mechanisms create "cultural bridges" that connect tradition with innovation, enabling women entrepreneurs to navigate between cultural preservation and market competitiveness.

The findings reveal a multifaceted profile: highly educated women (aged 41-60) running small-scale, non-family businesses with limited initial capital (€7,000 average), yet demonstrating remarkable resilience through creative strategies. Key challenges include: (a) economic pressures (raw material costs, high insurance contributions), (b) technological gaps (lack of digital marketing and e-commerce skills), and (c) institutional barriers (absence of targeted state support).

Based on these findings, the study proposes three strategic interventions grounded in participatory governance principles: (1) Institutional Modernization—establishing a Crafts Council with stakeholder representation, modeled on international best practices (Ireland's Design & Crafts Council), (2) Digital Transformation—developing collaborative platforms that amplify both linguistic strategies (digital storytelling) and aesthetic dimensions (AR/VR showrooms, 3D design tools), and (3) Collaborative Networks—creating clusters and connecting diaspora communities to foster bottom-up innovation and collective resilience.

The research demonstrates how digital technologies can function as enablers of participatory policymaking, bridging the past and future of creative industries while empowering women entrepreneurs in traditionally male-dominated sectors.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Νικόλαος Συμεωνίδης
Εκπαιδευτικός

Η διδακτική πρόταση με τίτλο «Σεβασμός στη Διαφορετικότητα» υλοποιήθηκε στο πλαίσιο των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων της Ε΄ Δημοτικού, στη θεματική ενότητα «Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη» και στην υποθεματική «Εθελοντισμός και Διαμεσολάβηση». Στόχος της πρότασης ήταν η καλλιέργεια στάσεων αποδοχής και σεβασμού απέναντι στη διαφορετικότητα, η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε ζητήματα επικοινωνιακής προσβασιμότητας και η ενίσχυση της ενσυναίσθησης και της κοινωνικής υπευθυνότητας. Ο σχεδιασμός της διδασκαλίας βασίστηκε στις αρχές της διαφοροποιημένης και συμπεριληπτικής παιδαγωγικής, σε πλήρη εναρμόνιση με τα ισχύοντα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών. Η εφαρμογή πραγματοποιήθηκε στη σχολική τάξη, με διαθεματικές συνδέσεις με τη Γλώσσα, την Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή και τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών. Η μεθοδολογία στηρίχθηκε στη βιωματική, συνεργατική και ανακαλυπτική μάθηση, με αξιοποίηση τεχνικών όπως ο καταιγισμός ιδεών, η δημιουργία εννοιολογικού χάρτη, οι δραστηριότητες με τη γραφή Braille και το δακτυλικό αλφάβητο, καθώς και η χρήση οπτικοακουστικού και ψηφιακού υλικού. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην πολυαισθητηριακή και συναισθηματική εμπλοκή των μαθητών, με στόχο τη βαθύτερη κατανόηση της έννοιας της επικοινωνιακής ισότητας. Η προσέγγιση ενεργοποίησε τους μαθητές να διερευνήσουν εμπόδια στην επικοινωνία, να αναγνωρίσουν εναλλακτικά συστήματα επικοινωνίας και να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας, ενσυναίσθησης και σεβασμού. Τα αποτελέσματα υπήρξαν ιδιαίτερα θετικά, καθώς διαπιστώθηκε ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, της υπευθυνότητας και της ενεργού συμμετοχής των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία. Συμπερασματικά, η παρούσα διδακτική πρόταση αναδεικνύει τη συμβολή των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων στην προώθηση της συμπερίληψης και της παιδαγωγικής της ενσυναίσθησης, ενισχύοντας το θεωρητικό πλαίσιο και προσφέροντας προοπτικές για περαιτέρω εφαρμογή εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων στη σύγχρονη εκπαιδευτική πράξη.

Εργασία (Paper)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μαρία Μακριδάκη
Παιδαγωγός Προσχολικής Αγωγής - Ιδιοκτήτρια Βρεφονηπιακού Σταθμού-Νηπιαγωγείου:΄΄Τα Μελισσάκια Μας΄΄
Στέλλα Μπουμπουλάκη
Παιδαγωγός Προσχολικής Αγωγής

Η παρούσα εργασία αφορά εκπαιδευτική πρόταση στην προσχολική αγωγή, με στόχο τη διαθεματική αξιοποίηση της φωτογραφίας ως σύγχρονου παιδαγωγικού εργαλείου. Η φωτογραφία προσεγγίζεται ως μέσο καλλιτεχνικής έκφρασης, παρατήρησης και νοηματοδότησης του πολιτισμικού περιβάλλοντος των παιδιών.

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ανάπτυξη της αισθητικής αντίληψης, της δημιουργικότητας, της συνεργασίας και της πολιτισμικής συνείδησης των παιδιών προσχολικής ηλικίας, μέσα από την ενεργή εμπλοκή τους στη διαδικασία της φωτογραφικής δημιουργίας και της εικαστικής επεξεργασίας.

Η εκπαιδευτική δράση βασίστηκε σε διαθεματική προσέγγιση, συνδυάζοντας τη φωτογραφία με τις εικαστικές τέχνες, το θεατρικό παιχνίδι, τη μουσική, την κίνηση και τη δραματοποίηση. Τα παιδιά συμμετείχαν ενεργά στη διαδικασία της σκηνοθετημένης φωτογραφίας, εναλλάσσοντας ρόλους δημιουργού και εκτελεστή, με παιδαγωγική καθοδήγηση και υποστήριξη. Ως θεματικός άξονας επιλέχθηκαν εμβληματικά μνημεία και τοπόσημα του Ηρακλείου και της Κρήτης (Κούλες, Κνωσός, Βασιλική του Αγίου Μάρκου, Μαραθίτης), τα οποία αξιοποιήθηκαν ως πολιτισμικά και ιστορικά ερεθίσματα.

Η παρέμβαση συνέβαλε ουσιαστικά στην καλλιέργεια της παρατηρητικότητας, της εικαστικής έκφρασης και της συμβολικής σκέψης των παιδιών. Μέσα από τη δημιουργία φωτογραφικών και μικτών εικαστικών έργων μεγάλης κλίμακας, τα παιδιά ανέπτυξαν δεξιότητες συνεργασίας, επικοινωνίας και κατανόησης της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.

Η αξιοποίηση της φωτογραφίας στην προσχολική εκπαίδευση αναδεικνύεται ως αποτελεσματικό παιδαγωγικό εργαλείο, το οποίο ενισχύει τη βιωματική μάθηση και τη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης. Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική πρόταση τεκμηριώνει τη δυνατότητα σύνδεσης της σύγχρονης τέχνης με την πολιτισμική αγωγή, προσφέροντας στα παιδιά ουσιαστικές μαθησιακές εμπειρίες με μακροπρόθεσμη παιδαγωγική αξία.

Εργασία (Paper)

Η ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΩΣ ΗΡΩΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ελένη Ηλία
Δρ.Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ε.Κ.Π.Α.

Στα πεζογραφήματα για παιδιά σύγχρονων Ελλήνων συγγραφέων συναντάται πλήθος μορφών προσφύγων και μεταναστών. Άλλοτε αποτυπώνουν συγκεκριμένες ιστορικές περιόδους και άλλοτε τη σημερινή εξέλιξη τής Ελλάδας σε πολυπολιτισμική κοινωνία. Στην εργασία επιλέγεται η ενδεικτική παρουσίαση αφηγηματικών προσώπων πέντε έργων, από τα οποία προκύπτει αυτή η ποικιλομορφία των προσφύγων, που διακρίνει τη λογοτεχνική παραγωγή για παιδιά. Κατά τις τρεις τελευταίες δεκαετίες εξακολουθούν να γράφονται έργα για τους Έλληνες πρόσφυγες τής Μικρασιατικής καταστροφής, η οποία στο παρελθόν ενέπνευσε μερικά από τα σημαντικότερα κείμενα τής Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Το σχετικό βιβλίο όπου η εργασία επικεντρώνεται, είναι "Τα Κοριτσάκια με τα ναυτικά", τής Δικαίου. Στο "Γεφύρι τής Ανατολής", τής Παπαμόσχου, για το οποίο επίσης γίνεται λόγος στην εισήγηση, η μετακίνηση πληθυσμών από τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου σε χώρες τής ανατολής στην περίοδο της ιταλογερμανικής κατοχής, συνδυάζεται με την πρόσφατη εγκατάσταση στην Ελλάδα προσφύγων που προέρχονται από τις ανατολικές χώρες. Ο ρατσισμός που αναπτύχθηκε στην κοινωνία ως αποτέλεσμα τής εισόδου στον ελλαδικό χώρο οικονομικών μεταναστών από πολλά μέρη τού κόσμου, απασχολεί την Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου στα Τέρατα τού λόφου αλλά και την Βαρελλά στο Δώσε την αγάπη. Στην πρώτη περίπτωση περιγράφεται η βίαιη δράση συμμοριών που ακολουθούν ναζιστικά πρότυπα, καθώς και τα αποτρόπαια αποτελέσματά της. Στη δεύτερη, παρουσιάζονται οι εμπνευσμένες απόπειρες μιας δασκάλας πολυπολιτισμικής τάξης να βοηθήσει τους μαθητές της να αναπτύξουν φιλικές σχέσεις και η εξαιρετική αξιοποίηση αυτής τής ευκαιρίας από ένα παιδάκι από την Πολωνία, ώστε να γίνει αποδεκτό. Στο πέμπτο έργο που εξετάζεται, με τίτλο A Heart's Little Refugee, η προσφυγιά προκύπτει από τις καταστροφικές ανθρώπινες συμπεριφορές στο φυσικό περιβάλλον ενώ η λύση δίνεται με την επιστροφή στην παιδικότητα. Χάρη στην εξαιρετική ιδιότητα τής λογοτεχνικής γραφής να διαπαιδαγωγεί προκαλώντας αναγνωστικά βιώματα, οι νεαροί αναγνώστες κατανοούν την πολυδιάστατη φύση τού φαινομένου τής προσφυγιάς και ευαισθητοποιούνται αναφορικά με τους προσφυγικούς και μεταναστευτικούς πληθυσμούς κάθε εποχής και εθνικότητας.

Εργασία (Paper)

ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΣΥΝ-ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝ-ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΩΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΕ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κάλλια Κατσαμποξάκη-Hodgetts
Διδάσκουσα Προγράμματος πιστοποίησης Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Αναστασία Πρατικάκη
Διδάσκουσα Προγράμματος πιστοποίησης Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, ΕΔΙΠ, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Ευαγγελία Αστυρακάκη
ΕΔΙΠ, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Διαμορφώνοντας την ταυτότητα μελλοντικών εκπαιδευτικών: Συν-διδασκαλία και συν-δημιουργία περιεχομένου ως συμπεριληπτική πρακτική σε δημοκρατικά προγράμματα σπουδών

Η έρευνα διερεύνησε πώς η συμμετοχή φοιτητών σε συν-διδασκαλία και συν-δημιουργία περιεχομένου συμβάλλει στη διαμόρφωση της επαγγελματικής τους ταυτότητας και στην καλλιέργεια δημοκρατικής και συμπεριληπτικής κουλτούρας μάθησης στα πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών. Το δείγμα περιλάμβανε φοιτητές από τρία μαθήματα όπου ανέλαβαν ενεργό ρόλο διδασκόντων, παρουσιάζοντας και διαπραγματευόμενοι νέο περιεχόμενο σε συνεργατικά μαθησιακά πλαίσια. Η μεθοδολογία βασίστηκε στη συμπλήρωση ανώνυμου αναστοχαστικού ερωτηματολογίου αυτοαξιολόγησης που εξετάζει την εμπειρία της συνεργατικής διδασκαλίας ως συμπεριληπτικής πρακτικής και αν τετοια προγράμματα σπουδων θεωρούνται δημοκρατικά.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι φοιτητές αντιλήφθηκαν τη συν-διδασκαλία ως καταλύτη δημοκρατικής συμμετοχής και ενίσχυσης της φωνής τους στη μαθησιακή διαδικασία. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δήλωσαν ότι ένιωσαν «ισότιμοι συνομιλητές» με τις διδάσκουσες, και ανέφερε ότι η εμπειρία τους βοήθησε να επαναπροσδιορίσουν τον ρόλο του εκπαιδευτικού ως συντονιστή και όχι αυθεντία. Οι ανοιχτές απαντήσεις ανέδειξαν τρεις κεντρικούς άξονες: την αυτονομία και υπευθυνότητα στη μάθηση,την ενσυναίσθηση και αποδοχή της ετερότητας, και τον σχεδιασμό περιβαλλόντων μάθησης ως κοινότητες διαλόγου.

Οι φοιτητές τόνισαν ότι τέτοιες εμπειρίες μετασχηματίζουν το πανεπιστήμιο σε δημοκρατικό χώρο μάθησης, όπου η συμπερίληψη και η αμοιβαιότητα συνδέονται με τον επαγγελματικό ρόλο του μελλοντικού εκπαιδευτικού. Η μελέτη τεκμηριώνει ότι η συνδιδασκαλία και η συνδημιουργία περιεχομένου δεν αποτελούν απλώς καινοτόμες πρακτικές,αλλά θεμέλιο για τη συγκρότηση δημοκρατικών προγραμμάτων σπουδών που ενσωματώνουν τη φωνή των εκπαιδευόμενων φοιτητών, αναδιανέμουν την ισχύ στη μαθησιακή σχέση και καλλιεργούν κριτική παιδαγωγική συνείδηση.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (FLE) ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ: Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ SAVOIR-APPRENDRE ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Μαρία Αναστασάκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ05 & ΠΕ78, Msc, PhD

Η παρούσα εργασία εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο του Παγκόσμιου Συστήματος (Wallerstein) και της ραγδαίας ψηφιακής διασποράς, όπου η διδασκαλία των Γαλλικών ως ξένης γλώσσας (FLE) καλείται να παίξει κρίσιμο ρόλο. Αναγνωρίζεται η αναγκαιότητα η εκπαιδευτική διαδικασία να διαμορφώσει τον μαθητή σε κριτικό διαπολιτισμικό υποκείμενο, ικανό να λειτουργεί ενσυνείδητα σε αυτό το πολύπλοκο περιβάλλον.

Κύριος σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση και ο σχεδιασμός μιας διδακτικής προσέγγισης που αναδεικνύει το μάθημα των Γαλλικών ως πρωταρχικό μοχλό για την καλλιέργεια της κριτικής συνείδησης και την αποδόμηση των ψηφιακών στερεοτύπων. Επιμέρους στόχοι είναι η υπέρβαση του εθνοκεντρικού μοντέλου και η επικέντρωση στη γλώσσα ως μέσο (moyen) για την πολιτισμική λειτουργία (Galisson).

Ως προς τη μεθοδολογία, η προσέγγιση είναι θεωρητική και διδακτική και βασίζεται σε τρεις άξονες:

(α) Θεωρητική αναθεώρηση της γλώσσας ως πολιτισμικού μέσου,

(β) Κριτική ανάλυση στερεοτύπων (π.χ. ψηφιακή τελειομανία, τοξική αρρενωπότητα) που διαχέονται μέσω των social media και

(γ) Σχεδιασμός ολοκληρωμένης διδακτικής μεθοδολογίας που αξιοποιεί την βιωματική ρήξη του Πολιτισμικού Σοκ ως καταλύτη για την αυτο-αναθεώρηση.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης καταδεικνύουν την ανάγκη που υπάρχει ώστε να μετατοπιστεί το επίκεντρο από τη «μετάδοση γνώσης» στην «καλλιέργεια συνείδησης». Η χρήση πολύσημων αυθεντικών τεκμηρίων και η σύγκριση της «πολύχρωμης» (multicolore) γαλλικής κοινωνίας με την τοπική πολυπολιτισμική πραγματικότητα των μαθητών είναι κεντρικής σημασίας για την αναγνώριση της σχετικότητας των αξιών.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει ότι η διδασκαλία των Γαλλικών λειτουργεί ως «κατοπτρική διαδικασία» (Sartre). Η συνάντηση με τον Άλλο οδηγεί στην κριτική κατανόηση της ίδιας της ταυτότητας του μαθητή. Η κεντρική συνεισφορά είναι η πρόταση για την ανάπτυξη του savoir-apprendre (αυτόνομη μάθηση και κριτική κατανόηση), αναδεικνύοντας τους μαθητές σε ενσυνείδητους πολίτες του Παγκόσμιου Συστήματος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ.ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Βασίλειος Τζώτζης
Υποψήφιος διδάκτορας ΠΔΜ

Η παρούσα εργασία εξετάζει τις ιδεολογικές λειτουργίες της εκπαίδευσης και τη συμβολή της στη συνολική αναπαραγωγή των κοινωνικών σχέσεων εξουσίας, εστιάζοντας στο μάθημα της «Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής» της Γ΄ Γυμνασίου. Εντάσσεται στο θεματικό πεδίο Α5 και προσεγγίζει το ζήτημα υπό το πρίσμα της κριτικής θεωρίας της Ιδεολογίας, του Εθνικισμού και της Εξουσίας.Αφετηρία της μελέτης αποτελεί η θέση του Αλτουσέρ ότι «Η εκπαίδευση αποτελεί ιδεολογικό μηχανισμό του κράτους». Η θέση αυτή λειτουργεί ως θεωρητικό υπόβαθρο για την κατανόηση της εκπαίδευσης όχι μόνο ως φορέα γνώσης, αλλά και ως μηχανισμού συγκρότησης υποκειμενικοτήτων και αναπαραγωγής κοινωνικών ιεραρχιών. Η ανάλυση επεκτείνεται στην έννοια του Κράτους, στις πνευματικές διαστάσεις της Εξουσίας, στον Πολιτισμό και στην Ηγεμονία, προκειμένου να αναδειχθεί ο ρόλος του σχολείου ως θεσμού που νομιμοποιεί την κοινωνική ανισότητα μέσω της «επιστημονικοποίησης» της γνώσης και της μετατροπής της σε μορφή πολιτισμικού και κοινωνικού κεφαλαίου .

Η έρευνα επιχειρεί να συνδέσει το θεωρητικό πλαίσιο με το συγκεκριμένο μάθημα της Πολιτικής Αγωγής, με στόχο την ανάδειξη των μηχανισμών μέσω των οποίων διαμορφώνονται αντιλήψεις περί «ουδετερότητας της εκπαίδευσης» και «αντικειμενικότητας της γνώσης». Το ερευνητικό υλικό περιλαμβάνει το σχολικό εγχειρίδιο μαθητή και εκπαιδευτικού, καθώς και τις οδηγίες διδασκαλίας του Υπουργείου Παιδείας. Η ανάλυση πραγματοποιείται μέσω της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου , η οποία επιτρέπει την αποκάλυψη αποσιωπημένων ιδεολογικών θέσεων και τη διερεύνηση της σχέσης λόγου, εξουσίας και εκπαίδευσης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΘΕΛΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΤΡΙΣΜΕΝΗ ΡΩΜΑΙΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΑΝΑΖΩΓΟΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΡΩΜΙΣΟΥΝΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Νικόλαος Ουζούνογλου
Πρόεδρος της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωντσταντινουπολτών - Ομοτ. Καθ. ΕΜΠ

Η Ελληνορθόδοξη - Ρωμαίικη Κοινότητα της Κωνσταντινούπολης αν και εξαιρέθηκε της αλήστου μνήμης "Ανταλλαγής των Πληθυσμών" στην διάρκεια του 20ου αιώνα εξαναγκάστηκε σε εκπατρισμό συνέπεια ενός καλά σχεδιασμένου προγράμματος αφανισμού που κορυφώθηκε την δεκαετία του 1960 με συνέπεια σήμερα η Κοινότητα να ζει κατά 99% εκτός της πατρίδας του της Πόλης κυρίως στην Ελλάδα αλλά και σε χώρες της Ευρώπης και των Η.Π.Α. Σήμερα ο Ελληνικός πληθυσμός της Πόλης είναι 700 άτομα και σε 10 χρόνια, αν δεν αλλάξει κάτι στις ισχύουσες συνθήκες, θα είναι λιγότερο από 250 άτομα. Η Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών (ΟιΟμΚω) που ιδρύθηκε το 2007 έχει ως κύριο σκοπό την ανατροπή του πλήρους αφανισμού αυτού με το Πρόγραμμα ΕΛΠΙΣ. Δεν υπάρχει κανένας άλλος μαγικός τρόπος της αποτροπής του αφανισμού αυτού παρά η έστω και σε μικρό σε μέγεθος επαναπατρισμός της νέας γενιάς Κωνσταντινουπολιτών στην γενέτειρα των γονέων τους. Θα παρουσιαστούν στο Συνέδριο οι δράσεις της ΟιΟμΚω στα πλαίσια του Προγράμματος ΕΛΠΙΣ, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει και οι εναλλακτικές δράσεις που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην προσπάθειες επίτευξης του κύριου σκοπού που αναφέρθηκε. Οι δράσεις της ΟιΟμΚω συνίστανται : (α) διατήρηση της Κωνσταντινουπολίτικης ταυτότητας στην νέα γενιά με προγράμματα υποτροφιών, (β) η αλληλεγγύη προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο και την Ομογένεια της Πόλης, (γ) η προβολή του ζητήματος σε διεθνή φόρα (ΟΗΕ, Συμβούλιο της Ευρώπης κτλ) αλλά και ενώπιον πρωτίστως της Τουρκίας και των χωρών που είναι μέλη της Συνθήκης της Λωζάννης, (δ) Εκπαιδευτικές δράσεις εντός και εκτός Ελλάδος, (ε) Νομικές ενέργειες ενώπιον δικαστηρίων της Τουρκίας , Ελλάδος και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΥΤΙΣΜΟΣ ΥΨΗΛΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

Σταματίνα Δούκη
Υποψήφια Διδάκτωρ Ιατρικής σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Τα άτομα με αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας δυσκολεύονται στην κοινωνική αλληλεπίδραση και στην αποτελεσματική επικοινωνία, παρόλο που έχουν μέση ή ανώτερη νοημοσύνη. Ωστόσο, τα άτομα με αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας εξελίσσονται διαφορετικά, καθώς μερικά από αυτά βιώνουν πιο συχνά θετικά συναισθήματα ενώ κάποια άλλα αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής και σωματικής υγείας, κατά την διάρκεια της ζωής τους, και αυτό φαίνεται να σχετίζεται με την ψυχική ανθεκτικότητά τους. Ως ψυχική ανθεκτικότητα ορίζεται η ικανότητα του ατόμου να εξελίσσεται θετικά κάτω από δυσμενείς συνθήκες. Η ψυχική ανθεκτικότητα λειτουργεί προστατευτικά έναντι των αδυναμιών που απορρέουν από τον αυτισμό,των περιβαλλοντικών προκλήσεων και των ψυχικών διαταραχών που συχνά συνοδεύουν τον αυτισμό. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση και η παρουσίαση της διαταραχής αυτισμού υψηλής λειτουργικότητας και της δόμησης ψυχικής ανθεκτικότητας, ώστε να αναδειχτεί η σημαντικότητα του μείζονος αυτού προβλήματος. Πρόκειται για βιβλιογραφική ανασκόπηση. Διενεργήθηκε ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, στηριζόμενη σε ερευνητικές, ανασκοπητικές μελέτες και άρθρα στις βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar, καθώς και σύνθεση αυτών. Από την ενδελεχή ανασκόπηση της σύγχρονης, διεθνούς βιβλιογραφίας, φάνηκε ότι τα άτομα με αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας εμφανίζουν ελλείμματα σε σχέση με τα κοινωνικά ενδιαφέροντα, δυσκολεύονται να αναλάβουν πρωτοβουλία όταν βρίσκονται σε κοινωνική αλληλεπίδραση, δυσκολεύονται να κατανοήσουν τις σκέψεις, τις πράξεις και τα συναισθήματα των άλλων και να εκφράσουν τα δικά τους συναισθήματα, με αποτέλεσμα να βιώνουν συχνά έντονη μοναξιά. Ωστόσο, η ρύθμιση συναισθημάτων, η ανεπτυγμένη εκτελεστική λειτουργία, η ευελιξία στη σκέψη, η προσαρμοστικότητα στις αλλαγές και η ανάπτυξη υποστηρικτικών σχέσεων φαίνεται να συμβάλλουν θετικά στην δόμηση της ψυχικής ανθεκτικότητάς τους. Συμπερασματικά, η ανάδειξη των ιδιαιτέρων αναγκών των ατόμων με αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας και των στρατηγικών δόμησης ανθεκτικότητας, μπορεί να συμβάλλει θετικά στη χάραξη και στο σχεδιασμό εξατομικευμένων παρεμβάσεων και δράσεων για την αποτελεσματικότερη διαχείρισή τους.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΑΥΤΟΥ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ….ΑΣΤΕΡΟΜΑΤΑΣ

Ευγενία Καρούμπαλη
Εκπαιδευτικός Μουσικής

Το μάθημα της μουσικής στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής Γυμνασίου συνδέεται με αυθεντικές γνώσεις από την καθημερινή ζωή των μαθητριών και των μαθητών προβάλλοντας την ποικιλία του παγκόσμιου μουσικού πολιτισμού με έμφαση και στην κοινωνική / συναισθηματική ανάπτυξή τους. Ως εκ τούτου η παιδαγωγική αξιοποίηση σύγχρονων δημοφιλών τραγουδιών, τα οποία υπάρχουν στην καθημερινή ζωή των μαθητριών και των μαθητών είναι πλέον απαραίτητη προκειμένου να αποκτήσουν δεξιότητες κριτικού γραμματισμού που θα τους επιτρέψουν να διαχειριστούν τις πληροφορίες που λαμβάνουν από το περιβάλλον στον οποίον ζούνε και αναπτύσσονται. Στο διδακτικό αυτό σενάριο γίνεται παιδαγωγική αξιοποίηση του τραγουδιού «Αστερομάτα», το οποίο εκπροσώπησε την Ελλάδα στον 69ο Διαγωνισμό Τραγουδιού της Eurovision. Το τραγούδι αυτό είναι εμπνευσμένο από τη Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού και ερμηνεύτηκε (αλλά και συνδημιουργήθηκε) από την Κλαυδία η οποία έχει ποντιακή καταγωγή και της οποίας οι πρόγονοι έχουν βιώσει τα συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα, και η ίδια γνωρίζει από διηγήσεις τους. Οι στίχοι του τραγουδιού “Αστερομάτα” κάνουν λόγο για την προσφυγιά και τον ξεριζωμό. Η μουσική του τραγουδιού φέρει στοιχεία τόσο της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής όσο και διεθνοποιημένων δημοφιλών μουσικών ειδών. Το επίσημο μουσικό βίντεο του τραγουδιού περιγράφει οπτικά τις έννοιες του θρήνου, του φόβου, της προσφυγιάς, της αναγέννησης και της ελπίδας για ένα καλύτερο μέλλον (που υπάρχουν στο ποιητικό κείμενο του τραγουδιού) μέσω συμβολισμών. Επιπρόσθετα υπάρχουν οπτικές αναφορές στον Ποντιακό Ελληνισμό. Παρόμοιοι οπτικοί συμβολισμοί χρησιμοποιήθηκαν και στην παρουσίαση του τραγουδιού στο Διαγωνισμό. Μεταξύ των μαθησιακών στόχων του διδακτικού σεναρίου συγκαταλέγονται η αναγνώριση των βασικών μορφολογικών στοιχείων του τραγουδιού αυτού, η σύνδεση των πλάνων που υπάρχουν στο επίσημο μουσικό βίντεο του τραγουδιού Αστερομάτα με τις έννοιες που διαπραγματεύεται το ποιητικό κείμενο του τραγουδιού. Το διδακτικό αυτό σενάριο εφαρμόστηκε σε τμήματα της πρώτης τάξης του Προτύπου Γυμνασίου Πατρών τη σχολική χρονιά 2025 – 2026. Σε γενικές γραμμές οι μαθησιακοί στόχοι επιτεύχθηκαν.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

LES LOISIRS ET LA CITOYENNETE NUMERIQUE (ΤΑ ΧΟΜΠΙ ΚΑΙ Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ): Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (FLE)

Μαρία Αναστασάκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ05 & ΠΕ78, Msc, PhD

Η εργασία παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο τετράωρο διδακτικό σενάριο για τη διδασκαλία της Γαλλικής Γλώσσας (επίπεδο Α1) σε μαθητές και μαθήτριες της Α΄ Γυμνασίου, με θεματικό άξονα Les Loisirs et la Citoyenneté Numérique. Στόχος είναι η υπέρβαση της παραδοσιακής, δομιστικής προσέγγισης και η ανάδειξη της ξένης γλώσσας ως οχήματος ανάπτυξης κριτικής σκέψης, διαπολιτισμικής επίγνωσης και υπεύθυνης ψηφιακής πολιτειότητας.

Η θεωρητική θεμελίωση στηρίζεται στην έννοια της Lexiculture του Robert Galisson, που αντιλαμβάνεται τη γλώσσα ως κοινωνικοπολιτισμικό φορέα αξιών και πρακτικών, καθώς και στον Κριτικό Ψηφιακό Γραμματισμό, ο οποίος προσεγγίζει τις ΤΠΕ ως μέσα κατανόησης, αναστοχασμού και κοινωνικά υπεύθυνης επικοινωνίας. Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται όχι ως τεχνολογικά βοηθήματα, αλλά ως εργαλεία παραγωγής και ερμηνείας γνώσης.

Η μεθοδολογία ακολουθεί την Προοπτική της Δράσης, τοποθετώντας τον μαθητή στον ρόλο του ενεργού ερευνητή. Η χρήση αυθεντικού γαλλόφωνου υλικού και συνεργατικών ψηφιακών εργαλείων επιτρέπει τη συλλογή και ανάλυση πρωτογενών δεδομένων για τα ενδιαφέροντα των συμμαθητών, εντάσσοντας τη γλωσσική μάθηση σε αυθεντικά επικοινωνιακά πλαίσια. Μέσα από την αντιπαραβολή των αθλητικών συνηθειών Ελλήνων και Γάλλων εφήβων, οι μαθητές αναστοχάζονται πάνω στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές συνθήκες που διαμορφώνουν τις επιλογές τους.Η διδακτική πορεία οργανώνεται σε τέσσερις φάσεις: ενεργοποίηση στερεοτύπων, πολιτισμική ρήξη μέσω αυθεντικού υλικού, διεξαγωγή κοινωνικής έρευνας και αναστοχασμό μέσω ιστολογίου. Η συνεργατική tâche μετατρέπει τους μαθητές σε ερευνητές της δικής τους κοινωνικής πραγματικότητας.

Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν ότι η συνδυαστική αξιοποίηση γλωσσικών, πολιτισμικών και ψηφιακών δεξιοτήτων ενισχύει τη γλωσσική επάρκεια και καλλιεργεί δεξιότητες κριτικής ανάλυσης, επιχειρηματολογίας και ενεργού συμμετοχής στον ψηφιακό δημόσιο χώρο. Το σενάριο συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός πλαισίου κριτικής παιδαγωγικής της Γαλλικής ως ξένης γλώσσας, προσαρμοσμένου στις ανάγκες του ελληνικού σχολείου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

Ευαγγελία Μάρκου
Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας, Π.Ε 70

Η αξιολόγηση της ετερότητας στις σχολικές μονάδες αποτελεί θεμέλιο πυλώνα κάθε σύγχρονης εκπαίδευσης και η προώθηση αυτής,με τη δημιουργία πολιτικών προγραμμάτων, απαραίτητη συνιστώσα για τα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και την εκπαιδευτική διαδικασία . Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης, η ετερότητα περιλαμβάνει πολλές διαστάσεις, όπως η εθνοτική, πολιτισμική, γλωσσική, θρησκευτική, κοινωνική, γεωγραφική, και γενετική ποικιλομορφία. Σε μία εποχή όπου οι μαθητές /τριες προέρχονται από διάφορες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, η αξιολόγηση της ετερότητας αποτελεί μέσο για τη διασφάλιση της ισοτιμίας και της δικαιοσύνης στο εκπαιδευτικό περιβάλλον (Yeh, Borrero, Cruz, & Suda, 2012) αναδεικνύοντας την ποικιλομορφία των χαρακτηριστικών, των αξιών, των πεποιθήσεων και των προσόντων που φέρουν οι μαθητές/τριες στις σχολικές κοινότητες. Αντικείμενο της παρούσας εισήγησης αποτελεί η σημασία της ετερότητας για τη δημιουργία πιο συνειδητών, πολυμορφικών και δίκαιων εκπαιδευτικών συστημάτων.Αρχικά,ορίζεται το βασικό πλαίσιο του θέματος «Η αξιολόγηση της ετερότητας στις σχολικές μονάδες" και στη συνέχεια συνδέεται με το περιεχόμενο της θεματικής του Συνεδρίου : «Η διασπορά και το παγκόσμιοσύστημα.Ταυτότητες,πολιτικές,γέφυρεςπολιτισμούκαιπαιδείας».Περιλαμβάνεται αναφορά στους τρόπους αξιολόγησης των βασικών στοιχείων της ετερότητας (Kohama, Kawasaki, Kukinaka, & Goda, 2020)και ειδική βαρύτητα δίνεται στην καταγραφή των πολιτικών και των προγραμμάτων που προωθούν την ετερότητα και την ισότητα από την Ευρωπαϊκή Ένωση (CohenMiller, 2019). Τέλος, αναδεικνύονται οι βασικοί λόγοι που καθιστούν την αξιολόγηση της ετερότητας πρωτεύον ζήτημα στη διαμόρφωση των σχολικών μονάδων, όπου η ποικιλομορφία αυτή, θα θεωρείται πλούτος γνώσης και όχι εμπόδιο.

Εργασία (Paper)

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΓΙΑ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ

Χαράλαμπος Ζερβάκης
Καθηγητής Μαθηματικός ΕΑΕ/6ο ΕΠΑΛ Ηρακλείου/Med in e-Learning/Master DEA
Κωνσταντίνος Ζερβάκης
Μαθηματικός/MSc Machine Learning and Data Science

Η εργασία παρουσιάζει την ανάπτυξη και παιδαγωγική αξιοποίηση μιας εφαρμογής με Τεχνητή Νοημοσύνη για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, που στοχεύει ταυτόχρονα στη στήριξη μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες και στην επιχειρησιακή ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού. Η εφαρμογή (https://xzervakis.base44.app/home) παρέχει προσαρμοστικές διαδρομές μάθησης, άμεση στοχευμένη ανατροφοδότηση και εργαλεία αυτορρύθμισης για μαθητές. Για τον εκπαιδευτικό προσφέρει έτοιμα και προσαρμόσιμα σχέδια διδασκαλίας, αυτόματα φύλλα εργασίας, ρουμπρίκες διαμορφωτικής αξιολόγησης και πίνακες προόδου, μειώνοντας τον χρόνο προετοιμασίας και διευκολύνοντας στοχευμένες παρεμβάσεις. Το διδακτικό πλαίσιο ενσωματώνει γνωστική μαθητεία και ανεστραμμένη τάξη, με υποστηρικτικό υλικό ασύγχρονης μελέτης (https://6epal-math-gl.weebly.com/) που πληροί προδιαγραφές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η συνεισφορά έγκειται στη διάθεση ενός άμεσα εφαρμόσιμου οικοσυστήματος που ενοποιεί εξατομίκευση, διαμορφωτική αξιολόγηση και μείωση φόρτου προετοιμασίας, επιτρέποντας στον εκπαιδευτικό να εστιάσει στη στοχευμένη καθοδήγηση μέσα στην τάξη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΖΩΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΣΣΩΝ ΤΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ. Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΟΥΣ ΔΡΑΣΗ

Πασχαλίνα Χατζημπέη
Υποψήφια Διδάκτωρ Δ.Π.Θ.

Η παρούσα μελέτη αφορά στα πρώτα ευρήματα της εν εξελίξει έρευνας στο πλαίσιο της διδακτορικής εργασίας που εκπονείται στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Δ.Π.Θ. και διερευνά την εκπαιδευτική, κοινωνική κι επαγγελματική δράση των επιστημονισσών της Μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης. Η παρουσία της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη μετρά έναν και πλέον αιώνα και τα θέματα που άπτονται της εκπαίδευσης των μαθητών και μαθητριών που προέρχονται από αυτήν έχουν αποτελέσει αντικείμενο πολλών ερευνών κατά το παρελθόν. Ωστόσο, εντοπίζεται ένα κενό περίπου μιας δεκαετίας που δεν έχει υλοποιηθεί σχετική ερευνητική προσπάθεια. Ως εκ τούτου, η εν λόγω έρευνα εστιάζει στις γυναίκες της μειονότητας που ασκούν ένα επάγγελμα που απαιτεί την ολοκλήρωση ανώτατων και περαιτέρω σπουδών (π.χ. γιατρός, δικηγόρος, φαρμακοποιός). Η μέθοδος που έχει επιλεγεί είναι οι αφηγήσεις ζωής που εστιάζουν στη βιωματική εμπλοκή των υποκειμένων στα γεγονότα, στις ερμηνείες τους, στους προσανατολισμούς της δράσης τους, καθώς και στον τρόπο ανασυγκρότησης της ιστορίας ζωής τους από την παροντική τους οπτική. Οι αφηγήσεις ζωής φωτίζουν τις δυσκολίες που οι συμμετέχουσες αντιμετώπισαν καθ' όλη την πορεία τους μέχρι το σημείο που βρίσκονται σήμερα, αναδεικνύουν την πατρική φιγούρα ως κινητήριο δύναμη για την εξέλιξή τους, αλλά και τη γενικότερη υποστήριξη από το οικογενειακό τους περιβάλλον. Τέλος, επισημαίνουν κοινές προτάσεις για την υπέρβαση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν σήμερα τα κορίτσια της μειονότητας για την επίτευξη ενός αισιοδοξότερου μέλλοντος τόσο για τις γυναίκες της μειονότητας, όσο και για τις γυναίκες εν γένει.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΝΕΑ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ: Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 5.0 ΩΣ ΓΕΦΥΡΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Γεωργία Ανδρέου
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 (Ειδικής Αγωγής), Υποψήφια Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής ΑΠΘ, Σκηνοθέτιδα

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) συνιστά έναν από τους πιο καθοριστικούς παράγοντες του ψηφιακού μετασχηματισμού της εκπαίδευσης, επαναπροσδιορίζοντας τις παιδαγωγικές πρακτικές, τα όρια της ανθρώπινης μάθησης και την έννοια της παιδείας ως φορέα πολιτισμού και αξιών. Η παρούσα εργασία διερευνά τον ρόλο της ΤΝ στην αναδιαμόρφωση της μαθησιακής διαδικασίας και της σχέσης διδάσκοντος–διδασκομένου, αναδεικνύοντας τη δυνατότητα της σύγχρονης εκπαίδευσης να λειτουργήσει ως γέφυρα πολιτισμικής ταυτότητας, κοινωνικής συμμετοχής και ισότιμης πρόσβασης στη γνώση.Κύριος στόχος είναι η κριτική ανάλυση των δυνατοτήτων και των προκλήσεων που προκύπτουν από την ενσωμάτωση της ΤΝ στην εκπαιδευτική πράξη, με έμφαση στις ηθικές διαστάσεις, στις ανισότητες πρόσβασης και στον κίνδυνο αποπροσωποποίησης της μάθησης. Η μελέτη βασίζεται σε εκτενή βιβλιογραφική ανασκόπηση διεθνών ερευνών (2018–2025) και πολιτικών πλαισίων (UNESCO, OECD, ΕΕ), εστιάζοντας σε τρεις βασικούς άξονες: (α) την εξατομίκευση της μάθησης και την αλγοριθμική αξιολόγηση, (β) τη διαμόρφωση εκπαιδευτικής ταυτότητας σε πολυπολιτισμικά ψηφιακά περιβάλλοντα, και (γ) την ανάγκη ηθικής λογοδοσίας και παιδαγωγικού μετασχηματισμού.

Τα ευρήματα υπογραμμίζουν ότι η ΤΝ μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός ενίσχυσης της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της κοινωνικής συνοχής, υπό τον όρο ότι εντάσσεται σε ένα δημοκρατικό και ανθρωποκεντρικό παιδαγωγικό πλαίσιο. Συνολικά, η νέα «διασπορά της γνώσης» που αναδύεται μέσω της ΤΝ επαναπροσδιορίζει τη σχέση τεχνολογίας, παιδείας και πολιτισμού, θέτοντας στο επίκεντρο την ανάγκη ενός ηθικού και αξιακού αναπροσανατολισμού της εκπαίδευσης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ: ΜΟΧΛΟΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αγλαΐα Ρούκη
Καθηγήτρια Αγγλικών

Η εισήγηση διερευνά τον ρόλο της Συναισθηματικής Νοημοσύνης (ΣΝ) ως κρίσιμου παράγοντα αποτελεσματικής εκπαιδευτικής ηγεσίας και αναδεικνύει πώς λειτουργεί ως επιταχυντής προσαρμοστικότητας και οργανωσιακής ανάπτυξης στις σχολικές μονάδες. Συνθέτοντας ευρήματα από καθιερωμένα θεωρητικά μοντέλα (Goleman, Salovey & Mayer, Bar-On) και πρόσφατες εφαρμογές στον σχολικό χώρο, τεκμηριώνεται ότι οι διαστάσεις της ΣΝ — αυτογνωσία, αυτορρύθμιση, ενσυναίσθηση και κοινωνικές δεξιότητες— ενισχύουν τη λήψη αποφάσεων, τη διαχείριση κρίσεων, τη συνεργασία προσωπικού και, τελικά, την επίδοση των μαθητών. Η ανακοίνωση συνδέει ρητά τη ΣΝ με μετασχηματιστικές και κατανεμημένες πρακτικές ηγεσίας, επισημαίνοντας τον ρόλο της στη διαμόρφωση ασφαλούς σχολικού κλίματος, στην καλλιέργεια κουλτούρας αναστοχασμού και στην ενεργοποίηση κοινοτήτων πρακτικής. Προτείνεται ένα συμπαγές, εφαρμόσιμο «μικρο-πλαίσιο» τεσσάρων βημάτων για διευθυντές/τριες: (1) διάγνωση κλίματος με σύντομους δείκτες παλμού, (2) ενδυνάμωση αυτοεπίγνωσης ηγετών μέσω συστηματικών 1:1 και αναστοχαστικών ρουτινών, (3) καθιέρωση πρακτικών ρύθμισης συναισθημάτων και αποφόρτισης συγκρούσεων σε επίπεδο συλλόγου, (4) δομημένη ανατροφοδότηση και αποκατάσταση σχέσεων με στοιχεία αποκαταστατικής πρακτικής. Παράλληλα, κατατίθεται δέσμη μετρήσιμων δεικτών (π.χ. κλίμα σχολείου, αφοσίωση και συμμετοχή εκπαιδευτικών, χρόνος επίλυσης μικροσυγκρούσεων, σταθερότητα διδακτικών ρουτινών), ώστε να παρακολουθείται η πρόοδος με ισορροπία ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων. Η εισήγηση ολοκληρώνεται με έναν ρεαλιστικό χάρτη εφαρμογής 90 ημερών, που περιλαμβάνει εναρκτήρια θερμομέτρηση κλίματος, εβδομαδιαίες τελετουργίες συνεργασίας, κύκλους συζήτησης τάξεων και δημόσια ανατροφοδότηση προόδου. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο (περιορισμοί χρόνου, διοικητικές απαιτήσεις, ανομοιογένεια πόρων) και στις αναγκαίες προϋποθέσεις επιμόρφωσης ώστε η ΣΝ να μεταφραστεί σε βιώσιμες πρακτικές ηγεσίας. Συνολικά, προβάλλεται η ΣΝ ως «υποδομή» της προσαρμοστικής ηγεσίας που επιτρέπει μικρές, συνεχείς και μετρήσιμες βελτιώσεις.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Ε΄ ΤΑΞΗΣ «Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΜΙΑ ΥΠΕΡΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ »

Παναγιώτης Λούκας
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Όλγα Δημητρίου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Σκοπός του συγκεκριμένου σεναρίου διδασκαλίας είναι η επίτευξη της καλλιέργειας της ιστορικής σκέψης και της απόκτησης γνώσεων από τα παιδιά, με την χρήση σύγχρονων τεχνικών ενεργητικής μάθησης. Η διδασκαλία του σεναρίου έγινε χρησιμοποιώντας σύγχρονα εκπαιδευτικά εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης (Τ.Ν.) αλλά και συμβατικά εποπτικά υλικά (Χάρτες, ιστοριογραμμή φυλλάδια εργασιών, ασκήσεις βιβλίου και τετραδίου μαθητή).

Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστεί ένα διδακτικό σενάριο που αναφέρεται στο 3ο κεφαλαίο του μαθήματος της Ιστορίας της Ε΄ τάξης, με τίτλο «Η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, μια υπερδύναμη του αρχαίου κόσμου», διάρκειας τριών (3) διδακτικών ωρών που υλοποιήθηκε σε ένα ημιαστικό 6/θέσιο δημοτικό σχολείο.

Στην εισήγηση ορίζεται βιβλιογραφικά η Τεχνητή Νοημοσύνη (Τ.Ν.), παρουσιάζεται ιστορικά η πορεία της, η ηθική τάξη των πραγμάτων μετά την εισαγωγή της στην σύγχρονη διδακτική πράξη και γενικότερα στην καθημερινή ζωή του πολίτη και αναπτύσσεται το σενάριο παρουσιάζοντας τα νέα εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκπαιδευτικά, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα (Π.Μ.Α.) του σεναρίου, τη μεθοδολογία υλοποίησής του και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της διδακτικής προσπάθειας.

Ο σχεδιασμός του συγκεκριμένου διδακτικού σεναρίου βασίζεται στις αρχές της διερευνητικής/ανακαλυπτικής, της βιωματικής και της συνεργατικής μάθησης που έχουν ως χαρακτηριστικά τους, τη διεπιστημονική προσέγγιση της γνώσης, την κριτική σκέψη, την ενεργή συμμετοχή του παιδιού στην μαθησιακή διαδικασία, την βιωματική εμβάθυνση που βασίζεται στα ιστορικά ερωτήματα του παιδιού και τέλος την ανάπτυξη της αυτοεκτίμησής του.

Η προσφορά του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού σεναρίου στην εκπαίδευση φαίνεται να είναι σημαντική, αφού η ραγδαία αναπτυσσόμενη χρήση της Τ.Ν. σε καθημερινές διαδικασίες, μια από αυτές και η εκπαιδευτική, δεν αφήνει καθόλου αδιάφορη την εκπαιδευτική κοινότητα, η οποία φαίνεται να εξυπηρετείται από τη χρήση της Τ.Ν στη διδασκαλία, πετυχαίνοντας ευκολότερα και αποτελεσματικότερα τους στόχους της διδακτικής πράξης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΓΛΩΣΣΗ-ΔΙΠΟΛΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ ΜΕ ΚΩΦΩΣΗ/ΒΑΡΗΚΟΪΑ

Ειρήνη Ανδρικοπούλου
Ε.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίου Πατρών, Μονάδα Αγωγής Κωφών-Φιλόλογος-Διερμηνέας Νοηματικής Γλώσσας

Η κοινότητα των Κωφών συνιστά μια αυτόνομη πολιτισμική και γλωσσική ομάδα, η οποία συγκροτείται γύρω από τη χρήση της Νοηματικής Γλώσσας (ΝΓ) ως κύριου μέσου επικοινωνίας και φορέα πολιτισμικής ταυτότητας. Ως οπτικο-κινητική φυσική γλώσσα, η ΝΓ παρέχει στα κωφά άτομα πλήρη πρόσβαση στη γλωσσική επικοινωνία και, κατά συνέπεια, αναγνωρίζεται ως η μητρική τους γλώσσα. Παράλληλα, τα κωφά και βαρήκοα άτομα συμμετέχουν σε ένα κοινωνικό πλαίσιο όπου κυριαρχεί η ομιλούμενη γλώσσα, γεγονός που καθιστά απαραίτητη την ανάπτυξη δεξιοτήτων και στις δύο γλωσσικές μορφές. Η διγλωσσία, επομένως, δεν αποτελεί απλώς παιδαγωγική επιλογή, αλλά θεμελιώδη όρο για την ισότιμη εκπαίδευση και κοινωνική ένταξη των Κωφών. Η παρούσα εισήγηση εξετάζει θεωρητικά και εμπειρικά τα μοντέλα δίγλωσσης εκπαίδευσης για μαθητές με κώφωση ή βαρηκοΐα, με στόχο την αποτύπωση των βασικών αρχών, των παιδαγωγικών προϋποθέσεων και των οργανωτικών χαρακτηριστικών που οφείλουν να διέπουν την αποτελεσματική εφαρμογή τους. Παρουσιάζονται παραδείγματα καλών πρακτικών διεθνώς, ενώ αναλύονται οι θεσμικές και παιδαγωγικές ελλείψεις που εξακολουθούν να περιορίζουν την ανάπτυξη της δίγλωσσης εκπαίδευσης στην ελληνική πραγματικότητα. Συμπερασματικά, υποστηρίζεται ότι η θεσμική κατοχύρωση και συστηματική εφαρμογή της δίγλωσσης εκπαίδευσης για Κωφούς μαθητές αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την παροχή ποιοτικής, συμπεριληπτικής και γλωσσικά δικαίας εκπαίδευσης. Η ενδυνάμωση της ΝΓ και η καλλιέργεια της διγλωσσίας συμβάλλουν καθοριστικά όχι μόνο στη γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη των μαθητών, αλλά και στη διασφάλιση της πολιτισμικής τους αυτονομίας και ισότιμης συμμετοχής στην κοινωνία.

Εργασία (Paper)

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Δημήτριος Παπαδάκης
Καθηγητής Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών, Επιστημονικός συνεργάτης Πανεπιστημιακής ψυχιατρικής κλινικής Π.Α.Γ.Ν.Η Ψυχοθεραπευτής-Μουσικοθεραπευτής - Μαέστρος

Στόχος αυτής της περίληψης στην παρουσίαση της εισήγησης, είναι να μελετήσει πρώτιστα το ερευνητικό ερώτημα του υπέρτατου στοχασμού. Δηλαδή ο υπέρτατος στοχασμός μπορεί να μετασχηματιστεί ως ιστορική βιωματική σκέψη του « Εν αρχή ην ο Λόγος και ο λόγος ην προς το Θεό και Θεός που είναι ο λόγος « που αναφέρετε στο κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο για τηνανθρώπινη ύπαρξη ως θεμελιώδη αξία ζωής. Αυτή η θεουργική κατάφαση δηλώνει ότι ο «Λόγος», Ιησούς Χριστός ο οποίος υπήρχε από την αρχή, ήταν σε σχέση με τον Θεό και ταυτίζεται με τη θεότητα ως, ο Λόγος Ιησούς Χριστός ο οποίος υπήρχε πριν από την αρχή του χρόνου.

Η μεθοδολογία της προσέγγισης μέσα από την εισήγηση θα παρουσιάσει τη θέαση αυτής της Θεουργίας αιώνες πριν, όπου ο Μεγάλος μύστης Πυθαγόρας ανέπτυξε την βιωματική σχέση με την συμπαντική αρμονία των σφαιρών, μέσα σε ένα βιωματικό μουσουργικό αξίωμα μαθηματικής σκέψης, στο οποίο η μουσική είναι Θεϊκή, και μας αναγάγει στα υπέρτατα της αρχής, ως εσχατολογική θέαση κατάκτησης της θεότητας του ανθρώπου για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων.

Το αποτέλεσμα που θα προκύψει, θα εξηγεί στο πώς ο λόγος ως ρόλος της ελληνικής φιλοσοφίας στην ελληνική σκέψη ήταν γνωστός ιδιαιτέρα στον στωικισμό και τον Φίλωνα τον Αλεξανδρέα, που για να περιγράψει την κοσμική αρχή, τη «ΘΕΙΚΗ» λογική, αξίωσε ότι αυτή διέπει το όλον του αρμονικού μουσικού σύμπαντος και την παρουσία του Θεού στο της σοφίας όλον, αλλά και στην δημιουργία του σύμπαντος. Σε εκείνη την αλληλοεπίδραση ξυπνά ο μουσικός κρότος, δηλαδή τα ανώτερα καλλιτεχνικά συναισθήματα, προσκαλώντας μας, να αποδεχθούμε τα ανωτέρα επίπεδα της αισθητικής δημιουργίας.

Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι η τελική αποτίμηση της επίδρασης της φιλοσοφίας στη μουσική και αντίστροφα, με τις πιθανές εφαρμογές ή μελλοντικές επεκτάσεις στο πώς η μουσική και η φιλοσοφία μας εισαγάγουν στα ανώτατα επίπεδα της αισθητικής αυτοπραγμάτωσης. Όλο αυτό είναι τέχνη. Η δημιουργία της μουσικής τέχνης ολοκληρώνετε όταν η ίδια η φιλοσοφία την θεοποιεί προς τον λόγο. Έτσι η φιλοσοφία της μουσικής με επιδαψίλευση, και επιστασία ασχολείται στα θεμελιώδη ερωτήματα, σε σχέση με τη φύση και την αξία της μουσικής, αλλά και την ανθρώπινη μετοχή ως βιωματική μουσική αισθητική δημιουργία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ :ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΝΟΙΧΤΟ ΣΤΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Κανέλλα Γρουσουζάκου
Θεολόγος Εκπαιδευτικός ΠΕ01

Η κοινωνική ανάγκη για την οργάνωση στοχευμένων εκπαιδευτικών σχεδίων δράσης των σχολικών κοινοτήτων όλων των βαθμίδων προκύπτει έπειτα από την αποτίμηση των κοινωνικών συνθηκών διαβίωσης των μελών των σχολικών κοινοτήτων.

Δείχνει ότι θα πρέπει να συνεχιστούν και να ενισχυθούν οι σχέσεις των σχολικών κοινοτήτων και η εποικοδομητική συνεργασία τους με τους κοινωνικούς φορείς που θα βελτιώσει την εικόνα του κάθε σχολείου στην κοινωνία . Αυτό θα επιτευχθεί με την εμπλοκή των μαθητών/τριών σε δράσεις και δραστηριότητες στις οποίες θα συμμετέχουν ευρύτερες κοινωνικές ομάδες και άτομα , έτσι ώστε να ενισχυθούν οι αναγκαίες για την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας τους κοινωνικές δεξιότητες (συνεργασία , ομαδικότητα , ενεργή ακρόαση κτλ) . Το κεντρικό θέμα της εισήγησης `` Σχολείο ανοιχτό στους κοινωνικούς φορείς `` είναι οι προϋποθέσεις και οι σωστές πρακτικές για την ευαισθητοποίηση των μαθητών και των μαθητριών αλλά και της ευρύτερης σχολικής κοινότητας σε κοινωνικά θέματα , όπως ο εθελοντισμός , η κοινωνική προσφορά και η αλληλεγγύη , η καλλιέργεια των ισότιμων σχέσεων τόσο σε προσωπικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο και τέλος η ανακύκλωση και η προστασία του περιβάλλοντος. Με την συνεργασία όλων , το αύριο μπορεί να μετατραπεί σε φωτεινή υπόσχεση αγάπης σε όλους τους ανθρώπους με την προαγωγή και την ανάπτυξη της παιδείας που είναι προσαρμοσμένη στα σύγχρονα πλαίσια της κοινωνικής προσφοράς και της αλληλεγγύης στον συνάνθρωπο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΝΤΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεράσιμος Βλασσόπουλος
Ph.D, MS.c, Εκπαιδευτικός ΠΕ82

Ο ρόλος του Μέντορα στην εκπαίδευση είναι να υποστηρίζει, να καθοδηγεί και να συμβουλεύει τον νεοδιόριστο εκπαιδευτικό, με σκοπό την επαγγελματική του εξέλιξη.

Η παρούσα έρευνα διερεύνησε το θεσμό του Μέντορα εστιάζοντας στις εμπειρίες νεοδιόριστων και αναπληρωτών εκπαιδευτικών. Η μελέτη επικεντρώθηκε στις δυσκολίες εφαρμογής του θεσμού, ενώ έγινε σύγκριση των αποτελεσμάτων με αυτά της διεθνούς βιβλιογραφίας. Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε εξ ολοκλήρου με τη βοήθεια AI τεχνολογίας. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν ηλεκτρονικά. Εφαρμόστηκε δειγματοληψία σκοπιμότητας και συγκεκριμένα δειγματοληψία κριτηρίου. Ως δειγματοληψία θεωρείται Μη Πιθανοτική, επειδή το δείγμα δεν επιλέχθηκε τυχαία, αλλά με βάση το κριτήριο των ετών στο επάγγελμα. Επιλέχθηκαν εκπαιδευτικοί με λιγότερη από 5 χρόνια προϋπηρεσία. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε συγκρότημα Επαγγελματικών Λυκείων του νομού Αττικής. Από τους 59 εκπαιδευτικούς του συγκροτήματος, οι 20 συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο.

Τα αποτελέσματα αν και δε μπορούν να γενικευτούν στατιστικά, έδειξαν ότι:

το 65% των εκπαιδευτικών δυσκολεύτηκε να δεχτεί το θεσμό του Μέντορα, λόγω στερεοτύπων και προκαταλήψεων, το 40% των συμμετεχόντων θεωρούσε ότι ο ρόλος του μέντορα είναι η αξιολόγηση των νέων εκπαιδευτικών ($p = 0.456$). Το 85% των εκπαιδευτικών θεωρούσε ότι η ισχύουσα νομοθεσία ενισχύει το θεσμό του Μέντορα ($p = 0.511$). Το 85% των εκπαιδευτικών θεωρούσαν ότι οι εκπαιδευτικές πολιτικές υποτιμούν το ρόλο της επαγγελματικής καθοδήγησης ($p = 0.938$). Για το 95% η γραφειοκρατία αποτελεί εμπόδιο στην εφαρμογή του θεσμού ($p = 0.923$).

Παρόλο που οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δέχτηκαν με δυσαρέσκεια το θεσμό, ενισχύθηκαν οι επαγγελματικές τους δεξιότητες. Παρά τη νομοθετική αναγνώριση, οι βασικές πτυχές για την εφαρμογή του θεσμού παρουσιάζουν ελλείμματα. Η γραφειοκρατία και η ασάφεια των ρόλων, δρουν ως τροχοπέδη στην εφαρμογή του. Προέκυψε αντίφαση μεταξύ του νομικού πλαισίου και της εφαρμοζόμενης εκπαιδευτικής πολιτικής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΝΤΟΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Γεράσιμος Βλασσόπουλος
Ph.D, MS.c, Εκπαιδευτικός ΠΕ82

Ο ρόλος του Μέντορα στην εκπαίδευση είναι να υποστηρίζει, να καθοδηγεί και να συμβουλεύει τον νέο εκπαιδευτικό, με σκοπό την επαγγελματική του εξέλιξη.

Η παρούσα έρευνα διερεύνησε το θεσμό του Μέντορα εστιάζοντας στις εμπειρίες νεοδιόριστων και αναπληρωτών εκπαιδευτικών. Η μελέτη επικεντρώθηκε στα οφέλη της μεντορικής σχέσης.

Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε εξ ολοκλήρου με τη βοήθεια AI τεχνολογίας. Κάθε ερώτηση επαληθεύτηκε με χρήση διαφορετικού εργαλείου AI για να διασφαλιστεί η αξιοπιστία της. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν ηλεκτρονικά. Εφαρμόστηκε δειγματοληψία σκοπιμότητας και συγκεκριμένα δειγματοληψία κριτηρίου. Ως δειγματοληψία θεωρείται Μη Πιθανοτική, επειδή το δείγμα επιλέχθηκε με βάση το κριτήριο των ετών στο επάγγελμα. Σύμφωνα με τα AI εργαλεία θεωρείται ως η καταλληλότερη μέθοδος για τη συγκεκριμένη έρευνα. Επιλέχθηκαν εκπαιδευτικοί με λιγότερη από 5 χρόνια προϋπηρεσία. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε συγκρότημα Επαγγελματικών Λυκείων του νομού Αττικής. Από τους 59 εκπαιδευτικούς του συγκροτήματος, οι 20 συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο. Τα αποτελέσματα συγκρίθηκαν με αυτά της διεθνούς βιβλιογραφίας χάρη στη χρήση AI τεχνολογίας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι: Το 90% των εκπαιδευτικών αναγνωρίζει ότι η μεντορική σχέση συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Το 85% των εκπαιδευτικών υποστηρίζει ότι η υγιής σχέση με τον Μέντορα ενισχύει την αυτοπεποίθηση των νέων εκπαιδευτικών ($p<0,001$). Το 90% θεωρεί ότι μια υγιής σχέση μεταξύ εκπαιδευόμενου - μέντορα προάγει την επαγγελματική ανάπτυξη και των δύο μελών, ($p<0,001$). Το 90% υποστηρίζει τη βελτίωση του κλίματος συνεργασίας στο σχολείο ($p<0,001$) και την καλλιέργεια κουλτούρας αλληλεγγύης, ($p<0,001$).

Υπάρχει αναγνώριση της μεντορικής σχέσης ως μοχλού βελτίωσης της ποιότητας στην εκπαίδευση. Η υγιής σχέση μέντορα - μεντί θεωρείται κρίσιμη για την εξέλιξη νέων εκπαιδευτικών και μεντόρων. Ο θεσμός του Μέντορα λειτουργεί ως καταλύτης για τη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος. Η έρευνα καταδεικνύει ότι AI εργαλεία μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικά στη μελέτη και αξιολόγηση της μεντορικής πρακτικής συνδέοντας την καινοτομία με τον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 4 που ορίζει η Ε.Ε.

Εργασία (Paper)

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Γεωργία Φουντά
Φιλόλογος

Η διδασκαλία της λογοτεχνίας καλείται σήμερα να επαναπροσδιορίσει τον ρόλο της και να ανταποκριθεί στις προκλήσεις ενός μεταβαλλόμενου κόσμου. Δεν αρκεί πλέον να εστιάζει αποκλειστικά στην αισθητική απόλαυση του κειμένου και τη γλωσσική καλλιέργεια• οφείλει να εξελιχθεί σε ένα δυναμικό πεδίο που προάγει την πολυτροπικότητα, τη δημιουργικότητα και τη διασύνδεση με την καθημερινότητα των μαθητών και των μαθητριών. Σε μια εποχή κατά την οποία η γνώση μεταβάλλεται ραγδαία, η εκπαιδευτική πράξη οφείλει να μετατοπιστεί προς την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών/τριών στην κατασκευή της. Σκοπός της εισήγησης είναι να παρουσιάσει μια καινοτόμο πρόταση διδασκαλίας της λογοτεχνίας, βασισμένη στη δημιουργία book trailers ως μέσου προσέγγισης του λογοτεχνικού έργου. Η σχεδίαση και παραγωγή αυτών των σύντομων πολυμεσικών βίντεο που αξιοποιούν τις ΤΠΕ και τους πολυγραμματισμούς δεν αποτελεί υποχώρηση, αλλά επανατοποθέτηση της λογοτεχνίας στον ψηφιακό πολιτισμό των νέων. Μέσα από τη διαδικασία ανάλυσης, σεναριογράφησης και πολυτροπικής αναπαράστασης ενός λογοτεχνικού έργου, οι μαθητές ενεργοποιούν δεξιότητες του 21ου και μετατρέπονται σε συνειδητούς δημιουργούς και κριτικούς αναγνώστες των πολυμεσικών αφηγήσεων που καταναλώνουν καθημερινά. Η προτεινόμενη πρακτική γεφυρώνει το έντυπο με το ψηφιακό, το στοχαστικό με το δημιουργικό, το ατομικό με το συνεργατικό, προσφέροντας ένα νέο παράδειγμα λογοτεχνικής διδασκαλίας που ανταποκρίνεται ουσιαστικά στις ανάγκες της σύγχρονης εκπαίδευσης.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ: ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΓΕΦΥΡΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ UNESCO

Δήμητρα Ζυγογιάννη
Εκπαιδευτικός

Η εργασία αυτή περιλαμβάνει μια διδακτική πρόταση – σενάριο διδασκαλίας, με τίτλο: «Ψηφιακό ταξίδι στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά: ανακαλύπτοντας τις γέφυρες πολιτισμού μέσα από την UNESCO.

Το παρόν διδακτικό σενάριο υλοποιήθηκε στο μάθημα του Πληροφορικού γραμματισμού σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.) στον Α΄ κύκλο σπουδών. Στοχεύει στην σύνδεση των ψηφιακών δεξιοτήτων με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, την καλλιέργεια σεβασμού απέναντι στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά και καλλιέργεια της διαπολιτισμικής συνείδησης. Ταυτόχρονα ενισχύει τη συνεργασία και την επικοινωνία μεταξύ των ενήλικων εκπαιδευομένων διαφορετικών πολιτισμικών υποβάθρων. Μέσα από την επίσκεψη και ξενάγηση στον ιστότοπο της UNESCO οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι καλούνται να αναζητήσουν, να επιλέξουν και να παρουσιάσουν Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς από διαφορετικές περιοχές του κόσμου, τα οποία λειτουργούν ως «γέφυρες πολιτισμού».

Η δράση υλοποιείται στο εργαστήριο πληροφορικής και πραγματοποιείται σε ομάδες των 4 ατόμων, οι οποίες αξιοποιούν το διαδίκτυο προκειμένου να αναζητήσουν πληροφορίες για ένα μνημείο της επιλογής τους και να δημιουργήσουν μια σύντομη ψηφιακή παρουσίαση σε μορφή PowerPoint. Κάθε παρουσίαση περιλαμβάνει βασικά στοιχεία, εικόνες και προσωπικά σχόλια σχετικά με τη διαπολιτισμική αξία του μνημείου που επέλεξε η ομάδα. Οι τελικές εργασίες παρουσιάζονται στην ολομέλεια και γίνεται μια συζήτηση στην τάξη, ενισχύοντας τη συνεργασία, την αυτοέκφραση και την ενεργό συμμετοχή.

Η διδακτική πρόταση βασίζεται στις αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων και της πολυγραμματισμικής παιδαγωγικής, μέσα από τη βιωματική μάθηση και τη χρήση των Τ.Π.Ε. ως εργαλείων ενδυνάμωσης και κοινωνικής συμπερίληψης. Το σενάριο προάγει την καλλιέργεια ψηφιακού και διαπολιτισμικού γραμματισμού, την κριτική σκέψη και την ανάπτυξη στάσεων σεβασμού προς την πολιτισμική διαφορετικότητά.

Η παρούσα εργασία συμβάλει στην ενσωμάτωση της διαπολιτισμικής διάστασης στη διδασκαλία της Πληροφορικής, προωθώντας παράλληλα την ιδέα της παγκόσμιας πολιτειότητας και την ειρηνική συνύπαρξη των πολιτισμών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΟΝ 19Ο ΑΙΩΝΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΓΩΓΟΥ

Δημήτριος Χαραλαμπίδης
Υποψήφιος Διδάκτορας

Η εισήγηση στηρίζεται στον Λόγο περί Ελληνίδων Γυναικών του αρχιμανδρίτη Γρηγόριου Γώγου που εκφώνησε το 1872 στην ελληνορθόδοξη κοινότητα της Βράϊλας στην Ρουμανία. Από το περιεχόμενο του θα προκύψουν ενδιαφέροντα στοιχεία που απασχολούσαν την Εκκλησία για τον εθνικό ρόλο των γυναικών και την ηθική τους διαπαιδαγώγηση κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα. Επίσης, θα διαφανεί η επιτακτική ανάγκη της ορθής γυναικείας εκπαίδευσης μέσα από την οποία θα εξυπηρετηθεί η Μεγάλη Ιδέα του ελληνικού κράτους και εκτός των ορίων εφόσον με το γυναικείο φύλο, τονίζεται από τον αρχιμανδρίτη Γρηγόριο Γώγο και η συνοχή που οφείλει να διέπει τους Έλληνες και την προσφορά των γυναικών σε αυτήν. Ως εκ τούτο, μέσα από τις θέσεις αυτές φαίνεται και σήμερα η σημαντική αξία που είχε επισημάνει η Ορθόδοξη Εκκλησία για τον ρόλο του γυναικείο φύλου στην εκπαίδευση. Άλλωστε, φαίνεται ότι υπάρχει αλληλεπίδραση ενώ υπάρχει και διεκδίκηση ενός ενεργού ρόλου των γυναικών στην εκπαιδευτική διαδικασία, γεφυρώνοντας ουσιαστικά τα εξωτερικά με τα εσωτερικά όρια της ελληνικής πατρίδας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΡΡΙΚΝΩΣΗ: Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΙΕΡΙΑ (1980–1995)

Στέργιος Καλλέργης
Υποψήφιος Διδάκτωρ ΔΠΘ, Τμήμα Ανθρωπιστικών Σπουδών

Η παρούσα εργασία εξετάζει την πορεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στον Νομό Πιερίας κατά την περίοδο 1980–1995, μια δεκαπενταετία που χαρακτηρίζεται από σημαντικές κοινωνικές, οικονομικές και δημογραφικές μεταβολές. Σκοπός της μελέτης είναι να αναδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο οι δημογραφικές εξελίξεις της περιοχής επηρέασαν τη διάρθρωση, τη λειτουργία και τη δυναμική της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Κεντρικός στόχος αποτελεί η συσχέτιση της πληθυσμιακής μεταβολής με τις αλλαγές στον αριθμό σχολικών μονάδων, στη γεωγραφική τους κατανομή, στον μαθητικό πληθυσμό και στο εκπαιδευτικό προσωπικό.

Η μεθοδολογία στηρίζεται στην αξιοποίηση απογραφικών δεδομένων της ΕΛΣΤΑΤ, στατιστικών πινάκων του Υπουργείου Παιδείας, αρχειακού υλικού της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πιερίας και επιλεγμένης βιβλιογραφίας που αφορά την ιστορία της εκπαίδευσης και τη δημογραφική έρευνα. Η ανάλυση οργανώνεται ανά φάσεις, ώστε να καταδειχθεί η μετάβαση από μια περίοδο δημογραφικής ανάπτυξης στις αρχές της δεκαετίας του 1980 σε μια σταδιακή στασιμότητα και ήπια μαθητική συρρίκνωση μετά το 1990, ιδιαίτερα στις αγροτικές κοινότητες.

Τα ευρήματα αποκαλύπτουν ότι η εκπαίδευση λειτουργεί ως αξιόπιστος δείκτης κοινωνικών και δημογραφικών αλλαγών. Η συγκεκριμένη περίοδος αποτελεί κομβικό σημείο για την κατανόηση των μεταγενέστερων εξελίξεων στην Πιερία, καθώς προοιωνίζεται τάσεις που θα ενισχυθούν τις επόμενες δεκαετίες. Η μελέτη συμβάλλει έτσι στη συστηματική αποτύπωση της τοπικής εκπαιδευτικής ιστορίας και προσφέρει ερμηνευτικά εργαλεία για την κατανόηση των σχέσεων ανάμεσα στη δημογραφία και την εκπαιδευτική πολιτική.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΤΑΞΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΓΕΦΥΡΕΣ, ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ (2016)

Έλενα Γιαννακοπούλου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

Η σύγχρονη Ορθόδοξη Διασπορά αποτελεί ένα πολυεπίπεδο φαινόμενο του παγκόσμιου συστήματος, όπου συνυπάρχουν μετακινήσεις πληθυσμών, πολιτισμικές υβριδικότητες, πολλαπλές ταυτότητες και νέες μορφές υπερεθνικής συμμετοχής. Στο πλαίσιο αυτό, οι ορθόδοξες κοινότητες της διασποράς αναδεικνύονται όχι μόνο ως εκκλησιαστικές πραγματικότητες, αλλά και ως δημιουργικοί χώροι πολιτισμικών γεφυρών και παιδείας, όπου η ταυτότητα εκφράζεται, αναδομείται και μεταδίδεται.

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη Διασπορά μέσα από την οπτική του Κανονικού Δικαίου της Ορθοδόξου Εκκλησίας, με ειδική έμφαση στη συμβολή της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Κρήτης (2016). Η Σύνοδος κατέγραψε με συστηματικό τρόπο το εκκλησιολογικό πρόβλημα της διασποράς, επιβεβαιώνοντας την κανονική αρχή της τοπικότητας και προτείνοντας τις Επισκοπικές Συνελεύσεις ως θεσμό ενότητας, συντονισμού και ποιμαντικής συνεργασίας στις χώρες της διασποράς. Η απόφαση αυτή υπογραμμίζει ότι η Εκκλησία, ακόμη και σε συνθήκες εθνοφυλετικού κατακερματισμού, καλείται να λειτουργήσει με ενότητα, θεσμικότητα και οικουμενική προοπτική.

Εξετάζεται επίσης ο ρόλος της παιδείας ως κεντρικού παράγοντα οργάνωσης και συνοχής της διασποράς: ελληνόγλωσσα σχολεία, κατηχητικά προγράμματα, εκκλησιαστική και πολιτισμική εκπαίδευση, καθώς και τα σύγχρονα ψηφιακά περιβάλλοντα, διαμορφώνουν νέες μορφές διάδρασης και μετάδοσης της ορθόδοξης και ελληνικής πολιτισμικής κληρονομιάς. Η παιδεία αποτελεί κρίσιμη γέφυρα μεταξύ παράδοσης και παγκοσμιοποιημένων κοινωνιών, ενισχύοντας την ενεργό πολιτειότητα και την πολιτισμική συνέχεια των κοινοτήτων.

Η εργασία καταδεικνύει ότι η Ορθόδοξη Διασπορά δεν συνιστά θεσμικό εμπόδιο αλλά δυναμικό χώρο εκκλησιολογικής ενότητας, πολιτισμικής δημιουργίας και παιδευτικής καλλιέργειας, στον οποίο η Σύνοδος Κρήτης προσέφερε ένα σαφές εκκλησιολογικό πλαίσιο για το παρόν και το μέλλον.

Εργασία (Paper)

TEACHING THE GREEK LANGUAGE IN THE DIASPORA: CHALLENGES, APPROACHES AND PROSPECTS

Andreas Efthymiopoulos
Economist, MA.Ed, MSc, Ph.D.
Irini Markaki
Educator (Sociology Teacher), MA.Ed., Ph.D.

Teaching of the Greek language in the Diaspora constitutes a crucial link between expatriate communities and Greece, serving not only linguistic purposes but also broader cultural, social, and identity-related functions. As Greek language increasingly operates as a heritage language among second and third-generation immigrants, educators face the challenge of addressing diverse linguistic backgrounds, limited exposure, and varying levels of proficiency. This paper examines the institutional frameworks, pedagogical approaches and contemporary challenges associated with Greek-language education abroad. It analyzes key dimensions such as bilingualism, identity formation, the role of community and family networks and the impact of political and organizational structures. Special attention is also given to issues of language maintenance, availability of adapted teaching materials, limited instructional time and the need for teacher training in heritage-language pedagogy. The paper also highlights emerging opportunities related to digital tools, intercultural methodologies and strong collaborations between Greece, host countries, and diaspora communities, as outlined in recent national strategic initiatives. It concludes with proposals for sustainable Greek-language education, emphasizing in technology-enhanced learning, systematic monitoring and enhanced community engagement. Overall, it underscores the significance of Greek-language education, as a cornerstone for preserving cultural identity and reinforcing ties between the Diaspora and Greece.

Εργασία (Paper)

ΟΙ ΈΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ: ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΜΕ ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Μαρίνα Καρτσώνη
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης/ Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου Κουνάβων

Η ελληνική διασπορά αποτελεί ένα από τα μακροβιότερα και πιο δυναμικά φαινόμενα παγκόσμιας κινητικότητας πληθυσμών. Από τις πρώτες μαζικές μετακινήσεις του 19ου αιώνα έως τις σύγχρονες μορφές επιστημονικής και επαγγελματικής μετανάστευσης, οι Έλληνες της διασποράς διαμόρφωσαν πολλαπλές ταυτότητες, επηρέασαν τις κοινωνίες υποδοχής και διατήρησαν ισχυρούς δεσμούς με την Ελλάδα.

Η εισήγηση εστιάζει στο τι κέρδισαν οι Έλληνες της διασποράς, τι προσέφεραν στις χώρες υποδοχής και ποια ήταν η συμβολή τους στην πατρίδα, μέσα από τρεις άξονες: κοινωνική ένταξη, πολιτισμική ανταλλαγή και οικονομική–πολιτική συνεισφορά. Επιπλέον, διερευνάται η αντιμετώπισή τους στις νέες πατρίδες, από την περιθωριοποίηση και τα στερεότυπα έως την ενσωμάτωση και κοινωνική ανέλιξη.

Η διερεύνηση θα πραγματοποιηθεί με συνδυασμό ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων: ανάλυση ιστορικών αρχείων, μελέτη στατιστικών δεδομένων, καθώς και συνεντεύξεις με μέλη της διασποράς. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει συγκριτική μελέτη εμπειριών σε διαφορετικές χώρες υποδοχής και χαρτογράφηση των κοινωνικών, πολιτισμικών και οικονομικών επιδράσεων.

Η εργασία αναδεικνύει τον ρόλο της ελληνικής διασποράς ως γέφυρα πολιτισμού και παιδείας, ενισχύοντας τον διεθνή ρόλο της Ελλάδας και μεταφέροντας στις νέες κοινωνίες αξίες, γνώσεις και οικονομική δραστηριότητα. Τα ευρήματα συμβάλλουν στην κατανόηση της διαχρονικής σχέσης αμοιβαιότητας ανάμεσα στους Έλληνες της διασποράς, την πατρίδα και τις χώρες υποδοχής, προσφέροντας χρήσιμα δεδομένα για την επιστημονική έρευνα και τη χάραξη πολιτικών που σχετίζονται με τη διασπορά.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΑΤΡΙΔΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ: Η ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΠΟΓΓΕΜΠΟΡΩΝ ΣΤΟ ΣΦΑΞ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΖΕΡΜΠΑ ΤΗΣ ΤΥΝΗΣΙΑΣ (1890–1960)

Σοφία Αργυροπούλου
Εκπαιδευτικός,Υποψήφια Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Η παρούσα μελέτη εξετάζει την ιστορική παρουσία και τη δράση των Ελλήνων σπογγεμπόρων και σπογγαλιέων στο Σφαξ και την Τζέρμπα της Τυνησίας από τα τέλη του 19ου έως τα μέσα του 20ού αιώνα, εστιάζοντας ειδικά στις έννοιες της πατρίδας, του ανήκειν και της πολιτισμικής κληρονομιάς. Στο πλαίσιο της μελέτης της ελληνικής διασποράς στη Βόρεια Αφρική, διερευνάται πώς η ναυτική ταυτότητα και η θαλάσσια οικονομία του σφουγγαριού συνέβαλαν στη διαμόρφωση και διατήρηση της συλλογικής ταυτότητας των ελληνικών κοινοτήτων σε ένα πολυπολιτισμικό και αποικιακό περιβάλλον. Στόχος της έρευνας είναι να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο οι Έλληνες της θάλασσας –κυρίως από την Κάλυμνο, τη Σύμη και την Ύδρα– συγκρότησαν σταδιακά μια ισχυρή κοινοτική παρουσία στο Σφαξ και την Τζέρμπα, στηριγμένη σε ναυτικές πρακτικές, εμπορικά δίκτυα και θρησκευτικούς θεσμούς, αλλά και να φωτίσει τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της ελληνικής ταυτότητας που αναπτύχθηκε στην περιοχή. Η μεθοδολογία στηρίζεται σε πρωτογενές αρχειακό υλικό προερχόμενο από κοινοτικά αρχεία, φωτογραφικές συλλογές, ιδιωτικά τεκμήρια, διοικητικά έγγραφα της αποικιακής περιόδου, καθώς και στην αλληλογραφία που συνδέει τις τυνησιακές κοινότητες με την Ελλάδα και το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Το υλικό αυτό επιτρέπει την ανασύσταση της κοινοτικής ζωής, της οικονομικής δραστηριότητας του σφουγγαριού και των μηχανισμών διατήρησης της ελληνικότητας. Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι Έλληνες σπογγέμποροι δημιούργησαν ισχυρά δίκτυα συνεργασίας, ανέπτυξαν ακμαία ναυτική δραστηριότητα, στήριξαν ναούς και κοινότητες και καλλιέργησαν μια διττή ταυτότητα: δεμένοι με την Ελλάδα, αλλά και βαθιά ριζωμένοι στο Σφαξ και την Τζέρμπα ως «δεύτερη πατρίδα». Συμπερασματικά, η έρευνα αναδεικνύει ότι η ναυτική ταυτότητα λειτούργησε ως πυρήνας πολιτισμικής κληρονομιάς και ως μηχανισμός συνοχής και ανθεκτικότητας των ελληνικών κοινοτήτων, προσφέροντας ένα ουσιαστικό και μέχρι σήμερα λιγότερο μελετημένο παράδειγμα διασπορικής ελληνικότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΚΟΚΟΣΑΛΑΚΗ (1972-2019)

Χρυσοβαλάντης Στειακάκης
Δρ. στις «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό» (ΑΠΚΥ) – Υποψήφιος Δρ. στη «Λαογραφία» (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης) – Ιστορικός Τέχνης – Μόνιμος Εκπαιδευτικός ΠΕ02 στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Αποσπασμένος Εκπαιδευτικός στο ΙΕΠ (Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.)

Η μόδα αποτελεί έναν από τους ισχυρότερους φορείς πολιτισμικής έκφρασης στη σύγχρονη κοινωνία, καθώς η αισθητική, η μορφή και η χρήση των ενδυμάτων μεταφέρουν στοιχεία ταυτότητας, ιστορίας και πολιτισμικών αναφορών. Η διεθνής σκηνή μόδας λειτουργεί ως πλατφόρμα διάχυσης πολιτισμικών στοιχείων, όπου οι σχεδιαστές/τριες μπορούν να προβάλλουν την ταυτότητα και την πολιτισμική τους κληρονομιά σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στην περίπτωση της Ελληνίδας σχεδιάστριας Σοφίας Κοκοσαλάκη (1972–2019), η αισθητική της συνδέει την ελληνική πολιτισμική κληρονομιά με τις διεθνείς τάσεις και τις τεχνικές. Η παρουσία της σε διεθνείς αγορές, η ανάθεση δημιουργίας για τις τελετές των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004 και η θητεία της στον οίκο Vionnet, αναδεικνύουν τον ρόλο της ως φορέα πολιτισμικής διασποράς.

Με άξονα προσανατολισμού τα fashion studies και την κοινωνικοϊστορική προσέγγιση, σκοπός της έρευνας είναι να εξετάσει την ελληνικότητα ως δημιουργική πηγή και αισθητική αναφορά στις συλλογές της Κοκοσαλάκη. Θα εστιάσει τόσο στη θέση της Κοκοσαλάκη στο διεθνές σύστημα μόδας όσο και στον τρόπο που διαχέεται η πολιτισμική της κληρονομιά., σε μια προσπάθεια να συνδεθεί η αισθητική της με θεωρητικά εργαλεία, όπως το πολιτισμικό κεφάλαιο και η διασπορά.

Συμπερασματικά, η παρούσα εργασία επιχειρεί να εμβαθύνει στην κατανόηση της μόδας ως μέσου διασποράς πολιτισμικών στοιχείων και ως φορέα ταυτότητας στο πλαίσιο του παγκόσμιου, μετανεωτερικού, πλουραλιστικού πολιτισμικού συστήματος. Μέσα από τις δημιουργίες της Κοκοσαλάκη, θα καταστεί φανερή η έννοια της ελληνικότητας στη μόδα, φωτίζοντας όχι μόνο την αισθητική της διάσταση, αλλά και τη βαθύτερη λειτουργία της ως φορέα πολιτισμικού κεφαλαίου, ικανού να παράγει νέες μορφές ταυτότητας, ορατότητας και πολιτισμικής επιρροής στο διεθνές πεδίο. Σε αυτή τη βάση, θα αναδειχθεί η σημασία της ελληνικότητας, ως συμβολικό απόθεμα και πηγή έμπνευσης που συνεχίζει να επικαιροποιεί τη θέση της χώρας εκτός των συνόρων.

Εργασία (Paper)

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΤΕΡΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΟΣΟ ΕΤΟΙΜΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ;

Νεκταρία Κλαδά
Μέλος ΔΕΠ, ΑΣΠΑΙΤΕ Αθήνας - Υποψήφια Διδάκτορας στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Οι σύγχρονες μορφές διασποράς και οι ψηφιακά διαμεσολαβημένες διασυνδέσεις που τις συνοδεύουν έχουν ενισχύσει σημαντικά την πολιτισμική ποικιλομορφία στα ευρωπαϊκά και ελληνικά πανεπιστήμια. Φοιτητές με διαφορετικές πολιτιστικές ταυτότητες και πολυγλωσσικά υπόβαθρα διαμορφώνουν ένα ολοένα και πιο ετερογενές μαθησιακό περιβάλλον. Ωστόσο, ενώ η διεθνής βιβλιογραφία υπογραμμίζει την ανάγκη υποστήριξης των διδασκόντων σε ζητήματα διαπολιτισμικής διδασκαλίας, το ελληνικό σύστημα πανεπιστημιακής παιδαγωγικής δεν έχει ακόμη επαρκώς υποστηρίξει αυτή την ανάγκη, κάτι που φαίνεται στις δράσεις των ΚΕΔΙΜΑ, οι οποίες ελάχιστα προσεγγίζουν αυτή τη διάσταση. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει κατά πόσο τα ΚΕΔΙΜΑ των ελληνικών ΑΕΙ παρέχουν δράσεις επιμόρφωσης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες διδασκαλίας σε πολιτισμικά ετερογενείς, διασπορικές φοιτητικές κοινότητες. Ειδικότερα, διερευνώνται: (α) το περιεχόμενο και οι θεματικές των προσφερόμενων δράσεων, (β) οι ελλείψεις σε ζητήματα πολιτισμικής ποικιλομορφίας, και (γ) ο τρόπος με τον οποίο αυτές οι ελλείψεις επηρεάζουν την επάρκεια και αυτοπεποίθηση των ακαδημαϊκών να διαφοροποιούν τη διδασκαλία τους. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ανάλυση περιεχομένου του διαθέσιμου υλικού που αναρτούν τα ΚΕΔΙΜΑ στις επίσημες ιστοσελίδες τους. Η ανάλυση οργανώθηκε σε θεματικούς άξονες και εστίασε ειδικά στην παρουσία ή απουσία δράσεων για την πολιτισμική ετερογένεια και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι τα ΚΕΔΙΜΑ προσφέρουν πλούσιες δράσεις σχετικές με ΤΠΕ, ενεργητικές μεθόδους μάθησης, ειδικές μαθησιακές δυσκολίες και επαγγελματική ανάπτυξη. Ωστόσο, απουσιάζει εντελώς η θεματική της πολιτισμικής ετερογένειας, καθώς και δράσεις που συνδέονται με τη διδασκαλία σε φοιτητές διασπορικής ή μεταναστευτικής καταγωγής. Προκύπτει επομένως, η ανάγκη ενσωμάτωσης διαπολιτισμικών και πολυγραμματισμικών προσεγγίσεων στα ΚΕΔΙΜΑ, καθώς και οι στοχευμένες, βιωματικές επιμορφώσεις θα ενισχύσουν την παιδαγωγική επάρκεια των διδασκόντων. Η μελέτη συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο για τη σύνδεση της πανεπιστημιακής παιδαγωγικής με τα κοινωνικά φαινόμενα της διασποράς και προτείνει κατευθύνσεις για την ανάπτυξη πιο συμπεριληπτικών πανεπιστημιακών πρακτικών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ελένη Κυριαζή
Εκπαιδευτικός Αγγλικής ΠΕ06

Η πολυγλωσσία αποτελεί κεντρικό άξονα πολιτικής της Ευρωπαϊκή Ένωση και συνδέεται άμεσα με τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, την κοινωνική συνοχή και την ενίσχυση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας. Σε ένα περιβάλλον αυξημένης κινητικότητας πληθυσμών, παγκοσμιοποίησης και ψηφιακού μετασχηματισμού, η γλωσσική ποικιλία αναδεικνύεται σε στρατηγικό εργαλείο δημοκρατικής συμμετοχής, οικονομικής ανταγωνιστικότητας και οικοδόμησης κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας. Η μελέτη της πολιτικής πολυγλωσσίας κρίνεται αναγκαία, καθώς αποτυπώνει τον τρόπο με τον οποίο οι γλωσσικές επιλογές επηρεάζουν την εκπαίδευση και τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών.

Κύριος σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση της εξέλιξης, της θεσμικής κατοχύρωσης και της εφαρμογής της ευρωπαϊκής πολιτικής πολυγλωσσίας στην εκπαίδευση, με έμφαση στην ξενόγλωσση διδασκαλία. Παράλληλα, εξετάζονται τα βασικά εργαλεία και προγράμματα που υιοθετήθηκαν για την προώθηση της γλωσσικής επάρκειας, της διαπολιτισμικής ικανότητας και της δια βίου μάθησης.

Η μελέτη βασίζεται σε βιβλιογραφική ανασκόπηση ελληνόγλωσσων και ξενόγλωσσων πηγών, καθώς και σε ανάλυση ευρωπαϊκών θεσμικών κειμένων και εκπαιδευτικών πολιτικών. Εξετάζονται προγράμματα κινητικότητας, δράσεις διακρατικής συνεργασίας, η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας και τα συστήματα αξιολόγησης γλωσσικής επάρκειας.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η πολυγλωσσία λειτουργεί ως μοχλός εκπαιδευτικού εκσυγχρονισμού, προωθώντας τη διαθεματικότητα, την αυτονομία του μαθητή, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την ενίσχυση της κινητικότητας μαθητών και εκπαιδευτικών. Παράλληλα, συμβάλλει στη διαμόρφωση πλαισίου ισοτιμίας των γλωσσών και αναγνώρισης της πολιτισμικής διαφορετικότητας.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει ότι η πολιτική πολυγλωσσίας υπερβαίνει τη στενή έννοια της γλωσσικής εκμάθησης και συγκροτεί ένα ευρύτερο αξιακό και παιδαγωγικό πλαίσιο που στηρίζει τη δημιουργία δημοκρατικών, κοινωνικά ευαίσθητων και πολιτισμικά συνειδητοποιημένων Ευρωπαίων πολιτών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΙΣ ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΣΤΥΛ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Χρήστος Βιδάκης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70

Η συνεργατική μάθηση και η διαφοροποιημένη διδασκαλία αποτελούν σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις που στοχεύουν στην εξατομικευμένη μάθηση, αναγνωρίζοντας και αξιοποιώντας τη μοναδικότητα κάθε μαθητή (Tomlinson, 2019). Αυτή η μελέτη εξετάζει πώς η συνεργατική μάθηση μπορεί να εφαρμοστεί σε ένα διαφοροποιημένο περιβάλλον διδασκαλίας για να καλύψει τις ανάγκες μαθητών με διαφορετικά μαθησιακά στυλ και ικανότητες. Συμμετείχαν 120 μαθητές/τριες οργανωμένοι σε ομάδες βάσει των μαθησιακών τους προτιμήσεων (οπτικό, ακουστικό, κιναισθητικό). Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η συνεργατική μάθηση βελτιώνει την κατανόηση και την αφομοίωση του υλικού, ενισχύοντας παράλληλα τις δεξιότητες επικοινωνίας και την αυτοπεποίθηση (Johnson & Johnson, 2019). Οι μαθητές/τριες επωφελούνται ιδιαίτερα από την αλληλεπίδραση με συμμαθητές/τριες με διαφορετικές επιδόσεις, ενώ η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις μαθησιακές τους ανάγκες. Η μελέτη καταλήγει ότι η ενσωμάτωση συνεργατικών και διαφοροποιημένων προσεγγίσεων στη διδασκαλία ενισχύει τη συμμετοχή και προάγει ένα υποστηρικτικό μαθησιακό περιβάλλον, συμβάλλοντας στην ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών.

Εργασία (Paper)

"DIGITAL TRANSFORMATION: A BRIDGE BETWEEN DEMOCRACY AND ETHICAL GOVERNANCE

Γεωργία Χρονοπούλου
Post Doc Researcher of University Aegean, Sociology Dept.

Artificial Intelligence (AI) is rapidly reshaping governance structures and public administration across Europe. In the Western Balkans—regions undergoing both EU accession and digital transformation—AI introduces significant opportunities for innovation alongside heightened ethical and democratic risks. This paper proposes an Ethical Code of Conduct for the Use of AI that aligns technological advancement with democratic principles and human rights. Employing a qualitative, normative methodology grounded in comparative policy analysis, the study draws upon the EU AI Act, GDPR, UNESCO Recommendation on AI Ethics, and OECD AI Principles. Seven core ethical pillars emerge: lawfulness, transparency, accountability, fairness, privacy, human-centric design, and social responsibility. Findings highlight the central role of Public Administration as the primary vehicle for operationalizing ethical AI through mechanisms such as Algorithmic Impact Assessments, staff training, and system auditability. However, challenges persist due to limited institutional capacity and socio-economic inequalities in the region. The paper concludes that ethical AI must be embedded into administrative practice rather than remain theoretical. The Western Balkans' digital transition provides a pivotal opportunity to strengthen democratic resilience and ensure that AI functions as a bridge connecting democracy, ethical governance, and effective public administration.

The study aims to promote an ethical and inclusive framework for AI governance in the Western Balkans, consistent with the EU AI Act, GDPR, UNESCO Recommendation on AI Ethics, and OECD AI Principles. It seeks to demonstrate how digital transformation can act as a bridge between democracy, public administration, and ethical governance.

A qualitative, normative approach is adopted, combining comparative policy analysis and document review of EU and international ethical frameworks. The study integrates best practices from member states and applies them to the specific institutional context of the Western Balkans.

Εργασία (Paper)

Α.Σ.Π.Ι.Δ.Α.: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΕΣΩ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Ιωάννης Γαϊτανάκης
Υποψήφιος Διδάκτορας Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου

Η ραγδαία αστικοποίηση, σε συνδυασμό με την αυξανόμενη παρουσία των ζώων συντροφιάς στον δημόσιο χώρο, εγείρουν σύνθετες προκλήσεις που άπτονται τόσο της δημόσιας ασφάλειας όσο και της ευζωίας των ζώων. Παραλλήλως, το διαπιστούμενο έλλειμμα εμπιστοσύνης στις σχέσεις πολιτών και αστυνομικών αρχών καθιστά επιτακτική την ανάληψη νέων, συνεργατικών πρωτοβουλιών. Στο πλαίσιο αυτό, το πρόγραμμα Α.Σ.Π.Ι.Δ.Α., εντασσόμενο στη θεματική των Κοινοτήτων Δημιουργίας, επιχειρεί τον λειτουργικό αναπροσανατολισμό της Δημοτικής Αστυνομίας, μετατοπίζοντας το κέντρο βάρους από την αυστηρή επιβολή της νομιμότητας στην προαγωγή της εκπαιδευτικής καινοτομίας και της κοινωνικής συνοχής.

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στην παρουσίαση και την αξιολόγηση του εν λόγω καινοτόμου εκπαιδευτικού εγχειρήματος, η στοχοθεσία του οποίου καλύπτει ολιστικά τους τρεις τομείς της μάθησης: τον γνωστικό (κατάκτηση της γλώσσας του σώματος των ζώων και των πρωτοκόλλων ασφαλούς προσέγγισης), τον συναισθηματικό (καλλιέργεια ενσυναίσθησης, σεβασμού και κουλτούρας υπεύθυνης κηδεμονίας) και τον ψυχοκινητικό (ανάπτυξη δεξιοτήτων ασφαλούς αλληλεπίδρασης και διαχείρισης κινδύνου). Ταυτόχρονα, επιδιώκεται η θεμελίωση σχέσεων αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ της νέας γενιάς και των θεσμών αστυνόμευσης.

Η θεωρητική τεκμηρίωση του προγράμματος εδράζεται στις αρχές του εποικοδομητισμού, της βιωματικής μάθησης και της κοινωνικο-συναισθηματικής αγωγής. Η διδακτική μεθοδολογία διαρθρώνεται σε τέσσερις διακριτές φάσεις σαρανταπεντάλεπτης διάρκειας: δημιουργία κλίματος συναισθηματικής ασφάλειας, διδασκαλία με τη συνδρομή ειδικά εκπαιδευμένου σκύλου-βοηθού, πρακτική εφαρμογή μέσω βιωματικών δράσεων και αναστοχαστική διαδικασία. Η πιλοτική εφαρμογή έλαβε χώρα στην Ιεράπετρα, αξιοποιώντας τη συνέργεια Δημοτικής Αστυνομίας και σχολικών μονάδων. Η αξιολόγηση βασίστηκε σε προ-μεταξιολόγηση και ποιοτική ανατροφοδότηση.

Τα ερευνητικά δεδομένα καταδεικνύουν στατιστικά σημαντική βελτίωση του γνωστικού υποβάθρου, θετική αναδιαμόρφωση των στάσεων και ουσιαστική κατάκτηση πρακτικών δεξιοτήτων. Ως μείζον εύρημα αναδεικνύεται η μετεξέλιξη των μαθητών σε ενεργούς φορείς κοινωνικής αλλαγής, οι οποίοι μεταλαμπαδεύουν τη γνώση στο ευρύτερο κοινωνικό τους περιβάλλον, συγκροτώντας δίκτυα κοινοτικής δράσης. Η εργασία υπογραμμίζει τη δυναμική του θεσμικού μετασχηματισμού διαμέσου της εκπαίδευσης, προτείνοντας ένα κλιμακούμενο μοντέλο δράσης με δυνατότητα εθνικής εφαρμογής και διεθνούς μεταφοράς.

Εργασία (Paper)

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Μαρία Σπυροπούλου
Θεατρολόγος, Φιλόλογος, PhD, MPhil, Εκπαιδευτικός Μουσικού Σχολείου Πάτρας

Το σχολείο, ως μέρος ενός ευρύτερου κοινωνικού συστήματος, λειτουργεί όχι μόνο ως οργανισμός αλλά και ως δίκτυο σχέσεων, όπου κάθε μέλος κατέχει διακριτό ρόλο. Στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι σχέσεις αυτές επηρεάζουν καθοριστικά την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών. Η καλλιέργεια εμπιστοσύνης και η αποδοχή της ετερότητας αποτελούν βασικά στοιχεία της ομαλής κοινωνικής ένταξης και ενισχύουν το αίσθημα του ανήκειν. Η θεατρική αγωγή, ως πεδίο που συνδυάζει τέχνη, κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, προσφέρει στους/στις μαθητές/-τριες ευκαιρίες βιωματικής μάθησης, διευκολύνοντας την ενσυναίσθηση, τη συνεργασία και την αναγνώριση της διαφορετικότητας. Η παρούσα μελέτη στοχεύει να διερευνήσει τον ρόλο και τον βαθμό στον οποίο η θεατρική αγωγή συμβάλλει στην αποδοχή της ετερότητας μεταξύ μαθητών/-τριών δημοτικού, μέσα από την οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης. Υιοθετήθηκε ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση με χρήση ανώνυμου ερωτηματολογίου. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με SPSS 26.0, ενώ οι ποιοτικές απαντήσεις ερμηνεύτηκαν στη βάση της σχετικής βιβλιογραφίας και των θεωριών κοινωνικής μάθησης και συμπερίληψης. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η συστηματική συμμετοχή στη θεατρική αγωγή ενισχύει την αποδοχή της ετερότητας. Οι μαθητές/-τριες παρουσιάζουν μεγαλύτερη ικανότητα κατανόησης και σεβασμού προς όσους διαφέρουν ως προς τα προσωπικά ή πολιτισμικά τους χαρακτηριστικά, καθώς και αυξημένη διάθεση συνεργασίας. Η σχέση με τους εκπαιδευτικούς θεατρικής αγωγής συμβάλλει επίσης στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης, αν και η συχνή εναλλαγή εκπαιδευτικών περιορίζει την ανάπτυξη σταθερών δεσμών.Η αποδοχή της ετερότητας στο σχολείο προϋποθέτει εμπιστοσύνη, ανοιχτότητα και σεβασμό. Η θεατρική αγωγή, μέσα από τη βιωματική και συνεργατική της φύση, αποδεικνύεται αποτελεσματικό εργαλείο για την καλλιέργεια αυτών των αξιών. Συνεπώς, συμβάλλει ουσιαστικά στη δημιουργία πιο συμπεριληπτικών κοινωνικών σχέσεων στο δημοτικό σχολείο και στην προώθηση ενός περιβάλλοντος που ενισχύει την κοινωνική συνοχή.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΩΜΑ – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ – ΓΕΦΥΡΑ: ΜΙΑ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΟΣΜΟ

Κατερινα Κοτσιφάκου
Κλινική Ψυχολόγος-Ψυχοθεραπεύτρια-Εικαστικός

Σε έναν κόσμο όπου οι κοινωνικές, πολιτισμικές και βιολογικές μεταβάσεις επιταχύνονται, το γυναικείο σώμα αναδεικνύεται ως καίριο σημείο κατανόησης της ταυτότητας. Η παγκοσμιοποίηση, η μετανάστευση, οι αλλαγές ρόλων, καθώς και οι ενδοψυχικές μεταμορφώσεις της ενηλικίωσης και της μέσης ηλικίας δημιουργούν συνθήκες ρευστότητας, στις οποίες το σώμα λειτουργεί ως φορέας μνήμης, αφήγησης και συλλογικής εμπειρίας.

Στόχος της εισήγησης είναι να διερευνήσει πώς η ψυχοθεραπευτική πρακτική, η ομαδική ανάλυση και η καλλιτεχνική δημιουργία συνεισφέρουν στην αναδιαμόρφωση της γυναικείας ταυτότητας μέσα από το ενσώματο βίωμα. Εξετάζεται πώς οι γυναίκες μπορούν να αρθρώσουν όψεις της εμπειρίας τους που παραμένουν ασυνείδητες, αδιόρατες ή μη συμβολοποιημένες.

Η εργασία βασίζεται σε τρεις αλληλένδετες προσεγγίσεις:

α) στοιχεία από την ψυχοδυναμική θεραπεία και την ομαδική ανάλυση,

β) παρατήρηση κλινικών μοτίβων που εμφανίζονται σε γυναίκες σε μεταβατικά στάδια ζωής,

γ) αξιοποίηση καλλιτεχνικής πρακτικής ως ενσώματης μεθόδου νοηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων, φωτογραφίας και δημιουργίας μεταβατικών χώρων που λειτουργούν ως φορείς αφήγησης.

Η ανάλυση δείχνει ότι το σώμα λειτουργεί ως «γέφυρα» ανάμεσα στο προσωπικό και το πολιτισμικό, επιτρέποντας σύνδεση ανάμεσα σε ατομικά βιώματα και συλλογικές δομές. Η ενσώματη αφήγηση ενισχύει την επεξεργασία τραύματος, την αναδιαμόρφωση ρόλων και τη δημιουργία νέων ταυτοτήτων. Η καλλιτεχνική πρακτική, ιδιαίτερα όταν συνδυάζεται με θεραπευτικό πλαίσιο, προσφέρει ασφαλή χώρο συμβολισμού και αναστοχασμού.

Η εργασία καταδεικνύει ότι ο συνδυασμός ψυχοθεραπείας και τέχνης δημιουργεί μια δυναμική μορφή «μεταβατικού χώρου», όπου η προσωπική εμπειρία συναντά το συλλογικό και το παγκόσμιο. Το σώμα αναδεικνύεται ως ενεργός παράγοντας διαμόρφωσης ταυτότητας, συμβάλλοντας στην κατανόηση της γυναίκας μέσα σε ένα μεταβαλλόμενο, διαπολιτισμικό περιβάλλον.

Εργασία (Paper)

ΣΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

Έλενα Μπαρκάτσα
Δασκάλα

Είναι δεδομένο στη σύγχρονη εκπαιδευτική κοινότητα ότι η Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή των παιδιών και των εφήβων είναι πιο επίκαιρη από ποτέ. Η αναγνώριση των συναισθημάτων των παιδιών ,η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης, οι υγιείς σχέσεις μεταξύ τους και οι ικανότητες επίλυσης προβλημάτων είναι μερικά από τα πεδία που καλύπτει η Κ.Σ.Α. (Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή). Η εστίαση στα συναισθήματα των παιδιών μπορεί να τα βοηθήσει να τα αναγνωρίσουν, να τα διαχειριστούν και να τα οδηγήσει σε αυριανούς ενήλικες με ενσυναίσθηση και ανθρωπιά απέναντι στον συνάνθρωπό τους.

Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η καλλιέργεια της Κ.Σ.Α μέσα από τη μέθοδο του θεατρικού παιχνιδιού. Η έρευνα βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση, αξιοποιώντας τη μέθοδο της παρατήρησης και της ημι-δομημένης συνέντευξης με 15 εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου με έμφαση στην αξιοποίηση του θεατρικού παιχνιδιού και άλλων παιγνιώδων προσεγγίσεων, στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τα αποτελέσματα μαρτυρούν, ότι παρά τις γνώσεις των περισσοτέρων εκπαιδευτικών του δείγματος γύρω από τη μέθοδο του θεατρικού παιχνιδιού και των θετικών του επιδράσεων στην σχολική τάξη, οι εκπαιδευτικοί είναι επιφυλακτικοί και δεν παίρνουν εύκολα το ρίσκο να παρεκκλίνουν από τις παραδοσιακές μαθητοκεντρικές διδασκαλίες, με αποτέλεσμα να μην καλλιεργείται η συναισθηματική και κοινωνική αγωγή των μαθητών, παρά μόνο μέσα από το σχολικό εγχειρίδιο. Συνοψίζοντας, η εργασία τονίζει την ανάγκη να εκπαιδευτούν περαιτέρω οι συνάδελφοι στη μέθοδο του θεατρικού παιχνιδιού, ώστε να εντάξουν στη σχολική κοινότητα την ανάπτυξη και την καλλιέργεια της κοινωνικής και συναισθηματικής αγωγής, ώστε να προετοιμάσουν τους αυριανούς ψυχικά υγιείς ενήλικες.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΠΑΙΔΕΙΑ, ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ

Αριστόβουλος Ραχιώτης
Εκπαιδευτικός Π.Ε.

Η εργασία εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο η παιδεία και η εκπαίδευση συμβάλλουν στη διαμόρφωση, τη διατήρηση και τον επαναπροσδιορισμό των ταυτοτήτων της διασποράς μέσα στο σημερινό παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Ξεκινώντας από την παραδοχή ότι η εκπαίδευση δεν είναι μια απλή διαδικασία μετάδοσης γνώσεων, αλλά είναι στενά συνδεδεμένη με τις κοινωνικές και πολιτισμικές σχέσεις, αναδεικνύεται ο ρόλος της ως πεδίο κοινωνικής ένταξης, μεταφοράς και ανανέωσης της πολιτισμικής κληρονομιάς, καθώς και ως χώρος όπου μπορούν να καλλιεργηθούν στάσεις διαπολιτισμικού σεβασμού και συνεργασίας.

Οι σχολικές μονάδες, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και δράσεις δια βίου μάθησης και πολιτισμικής ανταλλαγής αναδεικνύονται ως κομβικά σημεία συνάντησης διαφορετικών γλωσσικών, εθνοτικών και θρησκευτικών ομάδων, αλλά και ως πλαίσια στα οποία τα άτομα σε διασπορά διαπραγματεύονται το ανήκειν και την πολιτειότητά τους σε ένα υπερεθνικό πλαίσιο. Υποστηρίζεται ότι οι πολιτικές για την εκπαίδευση των κοινοτήτων της διασποράς δεν μπορούν να παραμένουν «ουδέτερες», αλλά χρειάζεται να προσανατολίζονται συνειδητά στη συμπερίληψη, την κοινωνική δικαιοσύνη και τη δημοκρατική συμμετοχή.

Ως θεωρητικό υπόβαθρο αξιοποιούνται έννοιες από τη διαπολιτισμική και πολυγραμματισμική εκπαίδευση, την κριτική παιδαγωγική και τις προσεγγίσεις της πολιτειότητας, με στόχο να φωτιστούν οι δυνατότητες ενδυνάμωσης των ατόμων σε διασπορά και ενίσχυσης της παρουσίας τους στον δημόσιο χώρο. Συνολικά, υποστηρίζεται ότι η παιδεία μπορεί να λειτουργήσει ως βασικός πυλώνας κατανόησης της ετερότητας, ενδυνάμωσης της κοινωνικής συνοχής και προώθησης μορφών ειρηνικής συνύπαρξης και δημιουργικού διαλόγου μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΟΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Ιωάννης Ζάντζος
Μαθηματικός Προ'ϊ'στάμενος Εκπαιδευτικών θεμάτων Δ.Δ.Ε.

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, όπως προβλέπεται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο, αποτελεί μια κεντρική εκπαιδευτική πολιτική που στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και στην ενίσχυση του έργου της σχολικής ηγεσίας. Ωστόσο, η εφαρμογή της συνοδεύεται από σημαντικές μορφές αντίστασης εκ μέρους των εκπαιδευτικών, οι οποίες επηρεάζουν την αποδοχή και τη λειτουργικότητα της διαδικασίας. Η κατανόηση αυτών των αντιστάσεων είναι κρίσιμη για την επιτυχή υλοποίηση της αξιολόγησης και την ενδυνάμωση των σχολικών μονάδων.

Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση των μορφών και των αιτιών της αντίστασης των εκπαιδευτικών απέναντι στην αξιολόγηση, όπως αυτές αποτυπώνονται μέσα από τις εμπειρίες και αντιλήψεις των διευθυντών σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Εξετάζονται οι παράγοντες που ενισχύουν την επιφυλακτικότητα, οι συνέπειες της αντίστασης στη σχολική λειτουργία και οι τρόποι με τους οποίους οι διευθυντές διαχειρίζονται τις σχετικές προκλήσεις.

Η έρευνα βασίστηκε σε ποιοτική μεθοδολογία, με ημιδομημένες συνεντεύξεις οκτώ διευθυντών που διαθέτουν άμεση εμπειρία εφαρμογής της αξιολόγησης. Οι συμμετέχοντες επιλέχθηκαν με σκόπιμη δειγματοληψία, ενώ οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν με κοινό οδηγό ερωτήσεων που επέτρεψε την εμβάθυνση στις προσωπικές τους εμπειρίες. Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με θεματική κωδικοποίηση, μέσω διαδοχικών σταδίων μεταγραφής, εντοπισμού νοηματικών μοτίβων και σύνθεσης θεματικών αξόνων.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι πιο συχνές μορφές αντίστασης συνδέονται με την ιστορική μνήμη του επιθεωρητισμού, την έλλειψη αξιολογικής κουλτούρας, τη δυσπιστία προς το θεσμικό πλαίσιο και τη συλλογική στάση του κλάδου. Καταδεικνύεται, επίσης, ότι η διαδικασία συχνά δημιουργεί εντάσεις στο εσωτερικό της σχολικής μονάδας, τις οποίες οι διευθυντές καλούνται να διαχειριστούν σε συνθήκες αυξημένης πίεσης.

Συμπερασματικά, η μελέτη δείχνει ότι η αντίσταση των εκπαιδευτικών αποτελεί πολυδιάστατο φαινόμενο, συνδεδεμένο με πολιτισμικές και επαγγελματικές παραδοχές. Η επιτυχής εφαρμογή της αξιολόγησης απαιτεί καλλιέργεια εμπιστοσύνης, ενίσχυση υποστηρικτικών δομών και ενδυνάμωση του ρόλου των διευθυντών, ώστε η αξιολόγηση να λειτουργήσει ως εργαλείο ανάπτυξης και βελτίωσης της εκπαιδευτικής ποιότητας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΟΝΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Μαριάννα Λεπίδα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εργασία εξετάζει τη μνημονική διδασκαλία ως μια ερευνητικά τεκμηριωμένη διδακτική στρατηγική για την υποστήριξη μαθητών με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (ΕΜΔ). Βασίζεται στη γνωσιακή θεωρία της μάθησης και συγκεκριμένα στο μοντέλο επεξεργασίας πληροφοριών, καθώς οι μνημονικές τεχνικές στοχεύουν στην ενίσχυση της κωδικοποίησης, αποθήκευσης και ανάκλησης πληροφοριών, λειτουργίες στις οποίες συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες τα άτομα με ΕΜΔ. Κεντρικός σκοπός της παρούσας συστηματικής βιβλιογραφικής επισκόπησης είναι η εξέταση της διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με την αποτελεσματικότητα και τις εφαρμογές της μνημονικής διδασκαλίας σε μαθητές με ΕΜΔ. Επιπλέον, στοχεύει στην κριτική ανάλυση των ερευνητικών ευρημάτων, εντοπίζοντας τόσο τα δυνατά σημεία όσο και τους περιορισμούς της μεθόδου, καθώς και στην ανάδειξη της δυνατότητας αξιοποίησής της στην εκπαιδευτική πράξη. Η μεθοδολογία της εργασίας βασίστηκε στη συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνητικών μελετών και μετα-αναλύσεων. Η ανάλυση των μελετών επικεντρώθηκε στην επίδραση των μνημονικών τεχνικών (π.χ. μέθοδος keyword, pegword, ακρωνύμια) σε διαφορετικούς τομείς μάθησης, όπως η εκμάθηση λεξιλογίου, ιστορικών γεγονότων και εννοιών στις φυσικές επιστήμες. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι η μνημονική διδασκαλία αποτελεί μια ισχυρή και αποτελεσματική διδακτική παρέμβαση για την ενίσχυση της ακαδημαϊκής επίδοσης των μαθητών με ΕΜΔ, ειδικά σε γνωστικά αντικείμενα που απαιτούν απομνημόνευση πληροφοριών. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητά της περιορίζεται όταν χρησιμοποιείται ως αυτόνομη πρακτική, καθώς λειτουργεί βέλτιστα ως συμπληρωματική στρατηγική. Η εφαρμογή της απαιτεί προσαρμογή στις ανάγκες των μαθητών και συνεχή έρευνα για την ενσωμάτωσή της σε σύγχρονα, ψηφιακά περιβάλλοντα μάθησης.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

"READING IS CREATING": ETWINNING ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΩΣ ΓΕΦΥΡΕΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Μαριάννα Λεπίδα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει και αναλύει το ευρωπαϊκό συνεργατικό έργο eTwinning με τίτλο "Reading is Creating", το οποίο υλοποιήθηκε σε τάξη της Β' Δημοτικού. Βασικός σκοπός της εργασίας είναι η ανάδειξη της δυναμικής αλληλεπίδρασης μεταξύ της φιλαναγνωσίας και της δημιουργικής γραφής, ως παιδαγωγικών εργαλείων που προάγουν την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών. Το έργο βασίστηκε στην παραδοχή ότι η ανάγνωση δεν πρέπει να περιορίζεται στην αποκωδικοποίηση, αλλά να λειτουργεί ως εφαλτήριο για έκφραση και δημιουργία, μετατρέποντας τους μαθητές από παθητικούς δέκτες σε ενεργούς δημιουργούς περιεχομένου. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε βασίστηκε στις αρχές της βιωματικής, ομαδοσυνεργατικής και διαθεματικής μάθησης. Μέσα από μια δομημένη πορεία τεσσάρων φάσεων, οι μαθητές συνεργάστηκαν με συνομηλίκους τους από ευρωπαϊκά σχολεία, αξιοποιώντας την ελληνική μυθολογία και τα παραμύθια ως κοινό πολιτισμικό κώδικα επικοινωνίας. Οι δραστηριότητες περιελάμβαναν διαδραστικές τηλεδιασκέψεις, δραματοποιήσεις, εικαστικές δημιουργίες και τη συγγραφή εναλλακτικών αφηγήσεων. Κομβικό ρόλο διαδραμάτισαν οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), με την αξιοποίηση του TwinSpace και σύγχρονων εργαλείων Web 2.0 και Τεχνητής Νοημοσύνης (AI), τα οποία προσέφεραν ένα ασφαλές και ελκυστικό περιβάλλον συνεργασίας. Το εγχείρημα κορυφώθηκε με τη συν-δημιουργία ενός συλλογικού ηλεκτρονικού βιβλίου, προϊόν διασυνοριακής συνεργασίας. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κατέδειξαν ότι το έργο πέτυχε την ενίσχυση της αγάπης για το λογοτεχνικό βιβλίο και τη βελτίωση της αφηγηματικής ικανότητας των μαθητών. Παράλληλα, καλλιεργήθηκαν κρίσιμες δεξιότητες του 21ου αιώνα, όπως η ψηφιακή εγγραμματοσύνη, η κριτική σκέψη και η διαπολιτισμική επικοινωνία, αποδεικνύοντας στην πράξη την αξία των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στη σύγχρονη εκπαίδευση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΓΙΑ ΣΕΙΣΜΟ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Ιωάννης Παύλου
Εκπαιδευτικός Μηχανολόγος Μηχανικός

Το σενάριο και οι δραστηριότητες του εντάσσονται στο ευρύτερο κοινωνικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο της ανάγκης για ανάπτυξη κουλτούρας σεισμικής ετοιμότητας σε σεισμογενείς περιοχές. Η ραγδαία ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία έχει δημιουργήσει νέες δυνατότητες για βιωματική μάθηση,προσομοιώσεις και τρόπους έκφρασης που ενισχύουν την κατανόηση και την ορθή αντίδραση των μαθητών σε ενδεχόμενο σεισμό,καθιστώντας την αξιοποίησή τους ιδιαίτερα χρήσιμη στο σύγχρονο σχολείο. Το σενάριο εφαρμόστηκε στη Γ΄ Γυμνασίου του Εσπερινού-Γυμνασίου-Τήλου στα πλαίσια των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων και είχε ως βασική στόχευση οι μαθητές/τριες να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τα βασικά στοιχεία των σχεδίων σεισμού, να ενισχυθούν οι δεξιότητες ετοιμότητας και της σωστής συμπεριφοράς πριν,κατά και μετά από σεισμό. Οι μαθητές/τριες καλούνται να εφαρμόσουν τις αποκτηθείσες γνώσεις και δεξιότητες στο οικογενειακό τους περιβάλλον,εξωτερικεύοντας τους στόχους του σεναρίου. Το σενάριο υλοποιείται μέσα από ψηφιακές δραστηριότητες και συνεργατικές διαδικασίες. Μεθοδολογικά εφαρμόζεται η καθοδηγούμενη διερευνητική μάθηση και η επίλυση προβλήματος. Οι μαθητές/τριες παρατηρούν (σχολικό σχέδιο),διατυπώνουν υποθέσεις/ερωτήματα σχετικά με το σχολικό σχέδιο, προχωρούν σε πειράματα (άσκηση σεισμού), συλλέγουν τα δεδομένα (φύλλο εργασίας, παρακολούθηση βιντεοσκόπησης) και τέλος αναλύουν-ερμηνεύουν και εξάγουν συμπεράσματα. Στη συνέχεια ακολουθεί η προσέγγιση της επίλυσης προβλήματος ανοικτού τύπου όπου το ζήτημα που απασχολεί τους μαθητές/τριες είναι ο σχεδιασμός τρόπων προστασίας από καταστροφικά φαινόμενα στον οικογενειακό τους χώρο και που μπορεί να οδηγήσει σε πρωτότυπες λύσεις. Σε όλη τη διάρκεια του σεναρίου η μάθηση πραγματοποιείται με ομαδοσυνεργατικό τρόπο, με τους μαθητές/τριες να εργάζονται σε ολιγομελείς ομάδες 2-3 μαθητών/τριών σε όλες τις φάσεις. Το μάθημα υλοποιείται σε αίθουσα με διαθέσιμο τεχνολογικό εξοπλισμό,με χρήση βιντεοκάμερας και του σχεδιαστικού προγράμματος canva. Τα αποτελέσματα δείχνουν αυξημένο ενδιαφέρον, ενεργό συμμετοχή και ουσιαστική κατανόηση των διαδικασιών σεισμικής ετοιμότητας. Η χρήση των ψηφιακών εργαλείων αποδεικνύεται επωφελής και ελκυστική, ενώ η αξιολόγηση πραγματοποιείται διαμορφωτικά μέσω προφορικής ανατροφοδότησης και δραστηριοτήτων. Το σενάριο μπορεί να προσαρμοστεί σε διαφορετικά επίπεδα και να εμπλουτιστεί διαθεματικά.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

AFRICAN DIASPORA AND THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE CONTINENT

Ulrike Schuerkens
University Rennes 2, France, University Professor

The presentation I propose for the conference you are preparing will provide an overview of current knowledge on the link between the African diaspora and Africa's economic development. To this end, I will present the state of current research based on recently defended theses, articles and reports, as well as recent data on the subject.

Until recently, this topic focused on the brain drain and mistrust of the role of the diaspora, but in recent years, it has shifted to the economic influence of the African diaspora in countries of origin and host countries. Several case studies will be presented on the role of the diaspora, for example in Cameroon and Senegal, which are subject to political rules governing access to territory, work and transnational activities. The influence of big men, such as footballers playing for Western teams, in their countries of origin will also be outlined, as will the influence of transnational entrepreneurs who link their economic activities with their countries of origin and host countries through certain socio-economic practices. The influence of transnational entrepreneurs working in the digital technology sector will also be discussed. Emphasis will also be placed on the policies of different states towards their diaspora.

This overview will enable us to outline important aspects of the relationship between African diasporas and Africa's economic development. As the subject matter of this chapter is very broad, our overview will provide a comprehensive view of the current situation based on existing scientific literature and recent data.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ, ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΛΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ: ΕΝΑ ΔΥΣΚΟΛΟ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑ;

Γεωργία Παντίδου
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Φιλολόγων, Επόπτρια Ποιότητας της Εκπ/σης Δ.Δ.Ε. Φωκίδας

Η διαφορετικότητα και η συνύπαρξη πολλαπλών ταυτοτήτων, πολιτισμών και οπτικών αποτελούν χαρακτηριστικά γνωρίσματα των σύγχρονων μεταμοντέρνων κοινωνιών. Αν και στον ρου της ιστορίας πολλές κοινωνίες είχαν τα ίδια χαρακτηριστικά, η σύγχρονη πολυπολιτισμική συνθήκη είναι μοναδική λόγω των ιδιαιτέρων ιστορικών-πολιτικών-κοινωνικών συγκυριών. Η ύπαρξη διαφορετικών αντιλήψεων περί του όρου «πολυπολιτισμική κοινωνία» οδηγεί σε διαφορετικές προσεγγίσεις της πολυπολιτισμικότητας και της διαχείρισης των πολιτισμικών διαφορών και, κατά συνέπεια, επηρεάζει τους στόχους και τα περιεχόμενα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Το ερώτημα που προκύπτει είναι αν η συγκρότηση ταυτότητας και αυτοσυνείδησης, τουλάχιστον στο πεδίο της Εκπαίδευσης, είναι εφικτό να στηρίζεται σε ένα σύστημα αξιών που να αποκλείει τον διαχωρισμό και τον αποκλεισμό της ετερότητας και να αποδυναμώνει τις αναπαραστάσεις του «άλλου» ως επικίνδυνου «ξένου». Η απάντηση είναι θετική: η διαπολιτισμική μορφή εκπαίδευσης έχει τη δυνατότητα να αναδείξει την ετερότητα ως δομικό στοιχείο της ταυτότητας και ως προϋπόθεση κάθε μαθησιακής διαδικασίας. Στην παρούσα εργασία θα αναδειχθούν τρόποι με τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί μία ολιστική και διαπολιτισμική προσέγγιση εντός και εκτός της σχολικής αίθουσας. Θα εξετασθεί κατά πόσον και πώς ο λαϊκός πολιτισμός θα μπορούσε να αξιοποιηθεί διδακτικά σ' ένα πλαίσιο που να μην ευνοεί την καλλιέργεια του στείρου εθνοκεντρισμού και την ισχυρή πεποίθηση πως ο οικείος πολιτισμός είναι ανώτερος και πλουσιότερος, ευνοώντας την υποτίμηση, την περιφρόνηση και την απαξίωση των άλλων πολιτισμών που συνυπάρχουν στο ελληνικό σχολείο. Επίσης, ποιες δομικές αλλαγές, τόσο στα προγράμματα σπουδών και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών είναι απαραίτητες, προκειμένου να αναπτυχθεί διαπολιτισμική ευαισθησία και να αναδειχθεί ο λαϊκός πολιτισμός ως το πλέον πρόσφορο πεδίο για την πολιτισμική συνάντηση μεταξύ παιδιών με διαφορετική καταγωγή και πολιτισμική ταυτότητα, συντελώντας αφενός στην ενίσχυση της αίσθησης του συνανήκειν και της αξίας του πολιτισμικού κεφαλαίου που φέρουν οι μαθητές/τριες ως κοινωνικώς δρώντα υποκείμενα και αφετέρου στην προώθηση της μαθησιακής αυτονομίας και ετοιμότητάς τους και την καλλιέργεια ποικίλων γραμματισμών.

Εργασία (Paper)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ (DESIGN) ΣΤΙΣ ΕΠΙΤΕΛΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Παρασκευή Κερτεμελίδου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος

Η ανακοίνωση έχει ως στόχο να διαφανεί ο κεντρικός ρόλος του βιομηχανικού σχεδιασμού στην κατασκευή εθνικών ταυτοτήτων την εποχή από τη Βιομηχανική Επανάσταση ως σήμερα. Καταλύτης αυτής της πορείας υπήρξε το κίνημα του Μοντερνισμού, το οποίο χρησιμοποίησε κυρίως ως μέσο τις εκθέσεις, διοργανωμένες από κρατικούς και άλλους κεντρικούς φορείς, για να προβάλλει τον νέο τρόπο ζωής και να εκπαιδεύσει το κοινό, αλλά και τους σχεδιαστές, αναδεικνύοντας παράλληλα την υπεροχή των βιομηχανικών προϊόντων της εκάστοτε χώρας. Το σχεδιασμένο βιομηχανικό καθημερινό αντικείμενο, το οποίο θεωρήθηκε πλέον αξιοπρόβλητο, εκτέθηκε σε ειδικά δημιουργημένους εκθεσιακούς χώρους με όχι μόνο ωφελιμιστικό ή εμπορικό σκοπό αλλά και ιδεολογικό. Για να προκληθεί το ενδιαφέρον του κοινού σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν οικιακά περιβάλλοντα μέσα στα οποία εκτέθηκαν τα αντικείμενα, τα οποία προέβαλλαν τον «μοντέρνο» τρόπο ζωής. Παράλληλα, οι εκθέσεις αυτές προώθησαν με τη σειρά τους, την εθνική ταυτότητα του έθνους-κράτους, ταυτίζοντας για πρώτη φορά την έννοια της εθνικής ταυτότητας με τη σχεδιαστική και τεχνολογική υπεροχή των βιομηχανικών προϊόντων των ευρωπαϊκών κυρίως χωρών.

Η Ελλάδα, αν και δεν ανήκει στις παραδοσιακά αναπτυγμένες βιομηχανικές χώρες, τα τελευταία χρόνια έχει κάνει μεγάλα βήματα κυρίως με την παρουσία των Ελλήνων σχεδιαστών στο διεθνή χώρο. Ο βιομηχανικός σχεδιασμός στην Ελλάδα και η ελληνική βιομηχανική παραγωγή καθημερινών αντικειμένων έχει σήμερα έναν νέο διττό ρόλο: την προώθηση του σύγχρονου τρόπου ζωής αφενός και αφετέρου τη δημιουργία μιας σύγχρονης εθνικής ταυτότητας.

Εργασία (Paper)

ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αθηνά Μπάρα
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής
Θωμαϊτσα Θεοδωρακοπούλου
Μέλος ΣΕΠ/ Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Στην παρούσα εισήγηση εξετάζεται η Διά Βίου Εκπαίδευση ενηλίκων ατόμων που ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού, με έμφαση στις δυνατότητες συμμετοχής και ενσωμάτωσής τους στα εκπαιδευτικά προγράμματα της χώρας μας. Στόχος της μελέτης είναι να διερευνηθεί σε ποιο βαθμό οι ενήλικες με αυτισμό μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης, κατά πόσο η εκπαιδευτική διαδικασία και το μαθησιακό περιβάλλον προσαρμόζονται επαρκώς στις ιδιαίτερες ανάγκες τους, καθώς και αν ο εκπαιδευτής ενηλίκων είναι επαρκώς καταρτισμένος ώστε, πέρα από τη μετάδοση γνώσεων, να συμβάλλει ουσιαστικά στην κοινωνική τους ένταξη και ενδυνάμωση.

Η μεθοδολογία που υιοθετήθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας είναι ποιοτική, με κύριο ερευνητικό εργαλείο την ημιδομημένη συνέντευξη. Το δείγμα αποτέλεσαν δέκα (10) ενήλικες, επίσημα διαγνωσμένοι με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος, οι οποίοι έχουν συμμετάσχει σε προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι οι συμμετέχοντες αντιμετώπισαν σημαντικές προκλήσεις, τόσο σε σχέση με τη διαχείριση του άγχους, όσο και ως προς την προσαρμογή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα και τις κοινωνικο-επικοινωνιακές απαιτήσεις των προγραμμάτων στα οποία εντάχθηκαν.

Συνολικά, τα αποτελέσματα προτάσσουν την ανάγκη για στοχευμένες παιδαγωγικές και θεσμικές παρεμβάσεις, καθώς και για ειδική επιμόρφωση των εκπαιδευτών ενηλίκων, προκειμένου η Δια Βίου Εκπαίδευση να αποτελέσει έναν πραγματικά συμπεριληπτικό μηχανισμό ενδυνάμωσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης των ενηλίκων στο φάσμα του αυτισμού.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ (AI) ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ: ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΜΟΝΤΕΛΩΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ, ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Ευαγγελία Ζώτου
Υποψήφια Διδάκτωρ της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών, Ε.Α.Π.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) αποτελεί πλέον κεντρικό πεδίο θεωρητικής ανάλυσης στην Ξενόγλωσση Διδασκαλία (Foreign Language Teaching - FLT), προσφέροντας νέες δυνατότητες για την εξατομίκευση και την προσαρμογή της μαθησιακής διαδικασίας. Η παρούσα εργασία αποτελεί συστηματική θεωρητική ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και των επιστημονικών μοντέλων που αφορούν την ενσωμάτωση της AI στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Κύριος σκοπός της μελέτης είναι η κριτική χαρτογράφηση των θεωρητικών πλαισίων και των επιστημονικών μοντέλων (π.χ., Technology Acceptance Model - TAM) που εξηγούν την αποδοχή της AI από τους εκπαιδευτικούς Ξένων Γλωσσών. Η ανάλυση εστιάζει σε τρεις άξονες: α) τις παιδαγωγικές θεωρίες που υποστηρίζουν τη συμβολή της AI στην ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων (π.χ., μέσω της εξατομικευμένης ανατροφοδότησης), β) τους παράγοντες υιοθέτησης (όπως η αντιλαμβανόμενη χρησιμότητα και η αυτο-αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών), και γ) τις θεωρητικές προκλήσεις (ηθικά ζητήματα, ζητήματα αξιοπιστίας και μεροληψίας) της εφαρμογής της AI στην τάξη.

Η κριτική σύνθεση των ευρημάτων της βιβλιογραφίας αναδεικνύει την ανάγκη για σαφείς παιδαγωγικές οδηγίες και θεωρητική τεκμηρίωση της αξιοποίησης της AI, ώστε να ξεπεραστούν οι αντιλήψεις περί τεχνικής δυσκολίας ή ηθικών κινδύνων. Συμπερασματικά, το θεωρητικό κείμενο συμβάλλει στην επιστημονική συζήτηση, οριοθετώντας τις προοπτικές και τις θεωρητικές απαιτήσεις για τον μετασχηματισμό του ρόλου του εκπαιδευτικού Ξένων Γλωσσών στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης.

Εργασία (Paper)

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ : ΠΩΣ ΕΝΕΡΓΟΥΜΕ ΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

Κυριακή Ραφτοπούλου
Εκπαιδευτικός-Νομικός Διδάκτωρ Νομικής / Μεταδιδάκτωρ στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η παρούσα μελέτη βασίζεται στην καταγραφή και ανάλυση του νομικού πλαισίου σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία και τις ενέργειες των εκπαιδευτικών σε περίπτωση πληροφόρησης ή διαπίστωσης ενός περιστατικού. Η κρίση του θεσμού της οικογένειας τα τελευταία χρόνια αύξησε σε μεγάλο βαθμό τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βία που εντοπίζονται στα σχολεία της χώρας σε παγκόσμιο επίπεδο. Με αφορμή τα τελευταία γεγονότα κακοποίησης ανηλίκων που έχουν δει το φως της δημοσιότητας τα οποία μας έχουν αγγίξει είναι απαραίτητο οι εκπαιδευτικοί να γνωρίζουν το νομικό πλαίσιο και τις σχετικές διατάξεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Επιπλέον τα ΜΜΕ μέσω της δραματοποίησης που προκαλούν στα γεγονότα, έχουν τη δυνατότητα να τα διαστρεβλώνουν η/και να τα αποκρύπτουν κι έτσι να αποπροσανατολίζουν και να κατευθύνουν το ενδιαφέρον των πολιτών εκεί που επιθυμούν κάθε φορά.

Σύμφωνα με ερευνες σε παγκόσμιο επίπεδο η ενδοοικογενειακή βία αφορά κυρίως πολυπροβληματικές οικογένειες, τα δε περιστατικά έχουν χρόνια διάρκεια, καταγγέλονται μετά από πολύ καιρό ενώ η καταγγελία γίνεται κυρίως από τον άλλο γονέα αλλά σε ένα μεγάλο ποσοστό από τον εκπαιδευτικό. Ο φορέας στον οποίο δημοσιοποιείται το περιστατικό είναι κυρίως οι κοινωνικές υπηρεσίες, οι θεραπευτικές υπηρεσίες και ακολουθούν οι δικαστικές και αστυνομικές αρχές.

Οι εκπαιδευτικοί όπως προκύπτει από τα ερευνητικά δεδομένα, όντας πιο κοντά στους μαθητές γίνονται οι ίδιοι μάρτυρες περιστατικών όπου οι ανήλικοι πρωταγωνιστούν είτε ως θύτες είτε ως θύματα. Οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται το πρόβλημα είτε βλέποντας τα εμφανή σημάδια κακοποίησης είτε παρακολουθώντας την επίδοση αλλά και την όλη συμπεριφορά των μαθητών στο σχολείο όπως διάσπαση προσοχής, επιθετική συμπεριφορά.

Γίνεται σαφές από τα παραπάνω ότι επίκειται η ενημέρωση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών του νομικού πλαισίου σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία καθώς θα συμβάλλει αποτελεσματικά στην πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών βίας στα σχολεία.

Εργασία (Paper)

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΚΑΙ Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΙΣΧΥΟΣ

Μάρκος Τρούλης
Διδάσκων Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών, Ε.Κ.Π.Α.

Ο κεντρικός ερευνητικός σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η περιγραφή και ανάλυση της τουρκικής πολιτιστικής διπλωματίας, υπό το πρίσμα των χρησιμοποιούμενων μέσων και της διασύνδεσής της με τους μείζονες γεωστρατηγικούς σκοπούς της Άγκυρας. Κατά συνέπεια, η μελέτη κινείται επί δύο αξόνων: αφ' ενός την αποτίμηση της τουρκικής πολιτιστικής διπλωματίας με επίκεντρο τον «πολιτισμό ως πλαίσιο άσκησης διπλωματίας και ετυμολογικά, ως προϊόν του πολιτικού γεγονότος» (Γιανναράς 2001) και αφετέρου τη συμβολή της στην εξυπηρέτηση της τουρκικής γεωστρατηγικής και κατ' επέκταση στην προαγωγή του εθνικού συμφέροντος. Η ακολουθούμενη συλλογιστική συνίσταται στην επισκόπηση των γεωπολιτικών δεδομένων προκειμένου να διασαφηνιστεί η θέση και ο ρόλος της Τουρκίας, εν συνεχεία στη συνοπτική θεωρητική παρουσίαση της έννοιας και του πλαισίου πραγμάτωσης της πολιτιστικής διπλωματίας και τέλος, στην εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με την τουρκική πολιτιστική διπλωματία και τη δυνατότητά της να αποτελέσει σημαίνουσα παρεμβαίνουσα μεταβλητή στο πλαίσιο των περιφερειακών συσχετισμών ισχύος.

Προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην έννοια της ήπιας ισχύος, ως ένα πλέγμα μέσων το οποίο συνεισφέρει στην εδραίωση της διεθνούς θέσης ενός δρώντος έναντι σχετικά περιορισμένου ρίσκου και χαμηλού στρατηγικού κόστους. Η πολιτιστική διπλωματία, συνιστώντας εργαλείο της ήπιας ισχύος, συναρτάται με την επιταγή του ορθολογικού κριτηρίου στο πλαίσιο του συστήματος λήψης αποφάσεων και γι' αυτό το λόγο, προτιμάται από τους δρώντες, οι οποίοι φιλοδοξούν να διαθέτουν ή να επεκτείνουν το διεθνές αποτύπωμά τους. Τούτων δοθέντων και με τη χρήση δευτερογενών βιβλιογραφικών πηγών, η εργασία αποσκοπεί να απαντήσει στα εξής ερευνητικά ερωτήματα: Ποια είναι η θέση της πολιτιστικής διπλωματίας στην τουρκική γεωστρατηγική και πώς αποτιμάται; Ποια περιφερειακά γεωπολιτικά δεδομένα ωθούν την Τουρκία στην επίκληση της πολιτιστικής διπλωματίας και σε ποιο βαθμό το επιτυγχάνουν;

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΔΑΦ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ

Αντώνιος Τσατσάκης
Φιλόλογος ΕΑΕ, PhD, Med, MSc

Η κοινωνική ένταξη των μαθητών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) αποτελεί βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση μίας ουσιαστικά συμπεριληπτικής εκπαιδευτικής πρακτικής. Παρότι η ένταξη των μαθητών με ΔΑΦ στη γενική τάξη έχει ενισχυθεί θεσμικά τα τελευταία χρόνια, η κοινωνική τους συμμετοχή εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες. Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι η αποτύπωση και ανάλυση στρατηγικών που συμβάλλουν στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων στο σχολείο, με τρόπο που να ενισχύει την αυθεντική αλληλεπίδραση και τη συμμετοχή των μαθητών με ΔΑΦ στο κοινωνικό γίγνεσθαι της τάξης. Αρχικά παρουσιάζονται οι κύριες δυσκολίες που συναντούν οι μαθητές με ΔΑΦ σε θέματα κοινωνικής επικοινωνίας, αμοιβαιότητας και συνεργασίας, καθώς και οι παράγοντες του σχολικού περιβάλλοντος που επηρεάζουν την κοινωνική τους ένταξη. Στη συνέχεια εξετάζονται τεκμηριωμένες παρεμβάσεις, όπως η συστηματική διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων, η χρήση Social Stories™, το video modeling και οι παρεμβάσεις με διαμεσολάβηση συνομηλίκων, οι οποίες έχουν αναδειχθεί ως ιδιαίτερα αποτελεσματικές στη βελτίωση των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων. Επιπλέον, συζητείται ο ρόλος του εκπαιδευτικού και της σχολικής κουλτούρας στην προώθηση ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος, όπου η διαφοροποίηση της διδασκαλίας, η συνεργατική μάθηση και η θετική στάση των συνομηλίκων λειτουργούν ενισχυτικά για την κοινωνική ένταξη. Τα συμπεράσματα υπογραμμίζουν την ανάγκη συστηματικής εφαρμογής στρατηγικών κοινωνικής μάθησης, της στενής συνεργασίας με την οικογένεια και της ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών μέσα από στοχευμένη επιμόρφωση. Η μελέτη αναδεικνύει ότι η ενίσχυση των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών με ΔΑΦ αποτελεί θεμέλιο για την πλήρη συμμετοχή τους στη σχολική κοινότητα και για την εδραίωση μιας πραγματικά συμπεριληπτικής εκπαιδευτικής κουλτούρας.

Εργασία (Paper)

DIASPORA AND LOCALISATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS(SDG): THE CASE OF KERALA IN INDIA.

Balan Pappinissery puthanveettil
Senior Consultant, Ministry of Panchayati Raj

The Kerala (Malayalee) diaspora has made great impact in the local development of Kerala by engaging and supporting the decentralisaed governance system. Kerala is a pioneer state in India which has gone ahead in decentralized governance system engaging every categories of community and diaspora is not an exemption. The decentralized planning system has created people's plan for local development. Each and every local body ie Panchayats. Municipalities and Corporations have prepared development plans incorporating the suggestion of diaspora for which they conduct virtual gram sabha (village assembly) and ward sabha meetings once in every three months. The suggestion from such meetings are incorporated in the development plans of each and every local govt. Resource mobilization through the contribution of from diaspora is a prime factor. Many of the Non Resident Indians (NRIs) has become part of local development through remittance, investments and philanthropic activities. With the support of diaspora the local bodies are implementing local development initiatives such as localized sustainable development goals (SGD).

Εργαστήριο (Workshop)

TRANSNATIONAL ENGAGEMENT DURING TURMOIL: ANALYZING ISRAELI COMMUNITY ORGANIZATIONS IN EUROPE.

Amir Segal
Post-Doc Fellow at the Institute of Sociology, Freie Universität Berlin

This study examines how members of diasporic communities are affected by, and attempt to influence, their homeland, host society, other relevant diasporas, and the global sphere, particularly during critical junctures marked by turbulent political changes. This is achieved through a study of the responses of the Israeli Jewish diaspora in Europe during a crucial juncture that occurred in recent years. Mostly, the entire spectrum of events surrounding the controversial judicial reform (first proposed in January 2023), the October 7, 2023, Hamas attack on Israel, and the war in Gaza and Lebanon that followed. That will be done by examining diaspora communal and political organizations and the personal and communal individuals of the Israeli Jewish diaspora, as well as Israel, the host country, and the Jewish diaspora. Forty-two individuals have been interviewed, all Jewish and Israeli activists residing in European countries. This study shows how Israeli communities are working, gathering, and developing new organizational structures, ceremonies, and even traditions. This study highlights the significant influence of organizations focused on communal organizing among Israelis in Europe, as well as the Israeli government's support for these endeavors. Following previous studies that declared the Jewish and Israeli diasporas as two separate communities, this study will doubt that definition. Although this separation exists, there are so many connections and identifications that it seems that referring to the Jewish diaspora as separate from the Israeli one seems exaggerated. The events in Israel impacted these communities in several aspects – increased fear and anxiety (from antisemitism, to people in Israel and even some general anxiety mostly of Israelis; they drove many to political engagement – pro-Israeli or criticizing Israeli government; the political engagement created many gaps within the communities and between Israeli and Jewish communities; and eventually – many Israelis left Israel and joined communities outside Israel.

Εργασία (Paper)

Η ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΩ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ: ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ-ΩΣ-ΜΑΘΗΣΗ

Kallia Katsampoxaki-Hodgetts
Lecturer of Educational Assessment, Curriculum and Multiliteracies
Maria Kokkinogeni
Καθηγήτρια, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Η εργασία παρουσιάζει μια παιδαγωγική παρέμβαση με τίτλο «Student Identities, Literacy, Inclusion and Active Citizenship», η οποία σχεδιάστηκε στο πλαίσιο των Πολυγραμματισμών (Cope & Kalantzis, 2015) και της Μάθησης μέσω Σχεδιασμού (Learning by Design). Το σενάριο αξιοποιεί το Frayer Model ως εργαλείο εννοιολόγησης και μετασχηματιστικής μάθησης, εστιάζοντας σε τρεις κρίσιμες έννοιες: γραμματισμός, συμπερίληψη και ενεργή πολιτειότητα.

Οι μαθητές εργάστηκαν συνεργατικά, δημιούργησαν ορισμούς παραδείγματα και αντιπαραδείγματα με Frayer Models, αναζήτησαν έγκυρες πηγές και ανάρτησαν ορισμούς και παραδείγματα στο Padlet, όπου αντάλλαξαν σχόλια, υπέβαλαν ερωτήσεις και πραγματοποίησαν upvoting στις αναρτήσεις που ξεχώριζαν. Στη συνέχεια, συνδιαμόρφωσαν ποιοτικά κριτήρια για αποτελεσματικές και δίκαιες παρουσιάσεις στις ίδιες θεματικές γραμαμτισμός συμπερίληψη ενεργή πολιτειότητα , τα οποία εφάρμοσαν στις δικές τους εργασίες ως συμμετοχικοί αξιολογητές.

Οι αναστοχαστικές αναφορές των μαθητών κατέδειξαν μετατοπίσεις στη μαθησιακή και μεταγνωστική επίγνωση: αναγνώρισαν ότι το Frayer Model συνέβαλε στην εις βάθος κατανόηση των εννοιών, στη συνειδητοποίηση του τρόπου με τον οποίο μαθαίνουν, αξιολογούν και παρουσιάζουν, καθώς και στην κατανόηση της αξιολόγησης ως διαδικασίας διαλόγου και ισοτιμίας.

Η εφαρμογή ανέδειξε τον τρόπο με τον οποίο οι πολυγραμματισμοί και η συμμετοχική αξιολόγηση μπορούν να μετασχηματίσουν τη μαθητική ταυτότητα, ενισχύοντας την ενσυναίσθηση, τη συμπερίληψη και την ενεργό πολιτειότητα στο σχολείο. Για τον λόγο αυτό, η παρέμβαση ενσωμάτωσε ρητά πρακτικές αξιολόγησης-ως-μάθηση, τοποθετώντας τους μαθητές ως ενεργούς συνδιαμορφωτές που αξιοποιούν τις διαδικασίες αξιολόγησης για να εμβαθύνουν την κατανόηση και να χαράξουν τις δικές τους μαθησιακές διαδρομές.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

DEMOCRACY THROUGH THE EPITAPH OF DEMOSTHENES AND ITS SIGNIFICANCE TODAY

Theodora Stavroula Korma
MA Student in Digital Humanities / Rijkuniversiteit Groningen - Art Curator

The cultivation of democratic awareness and active citizenship is a key objective of contemporary education, particularly in contexts where public deliberation faces challenges such as polarization, disinformation, and declining civic trust. Classical rhetorical texts offer valuable insight into the foundations of civic responsibility and collective identity. The Epitaph attributed to Demosthenes, delivered after the Battle of Chaeronea (338 BCE), represents a pivotal expression of Athenian democratic consciousness and the rhetorical management of political defeat.

This study aims to examine the civic and educational relevance of the Epitaph by analyzing how its rhetorical and ideological structures can inform the development of active, democratically aware citizens. Specifically, it investigates (a) the value-oriented elements of the text related to participation, civic virtue, and collective memory; (b) how Demosthenes' rhetoric exemplifies democratic ethos and civic commitment; and (c) the potential of historical rhetorical texts to foster critical thinking and democratic literacy in contemporary contexts.The methodology relies on historical and rhetorical analysis, focusing on the conceptual and argumentative structures of the Epitaph and their relevance to modern theories of democratic education. This approach allows for a theoretical exploration of how classical rhetorical practices can contribute to cultivating an understanding of democratic principles and the responsibilities of citizens.The findings indicate that the Epitaph of Demosthenes serves as a lasting model for reflecting on civic duty and democratic participation. Its study provides a framework for fostering awareness of the fragility and resilience of democratic institutions and the role of citizens within them.In conclusion, this paper highlights that classical rhetorical texts, such as the Epitaph, can offer meaningful theoretical guidance for contemporary educational approaches aimed at shaping active, informed, and democratically engaged citizens, connecting historical insights to present civic challenges.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ: ΜΙΑ ΜΙΚΤΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Μαρία Αγγελική Ντερτή
Med, Msc, ΠΕ 70, ΠΕ 78, Διευθύντρια Δ.Σχ.Πορτοχελίου Ν.Αργολίδας ,Υποψήφια Διδάκτορας ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ
Βασιλική Ντερτή
Φοιτήτρια στο Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο Κρήτης,τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής
Αικατερίνη Ντερτή
Φοιτήτρια στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κρήτης , Τμήμα ΔιοΪκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών

Η παρούσα έρευνα εξετάζει την πολιτειότητα της σχολικής ηγεσίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και τη συμβολή της στην πρόληψη και διαχείριση κινδύνων και συγκρούσεων. Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, όπου οι διευθυντές δημοτικών σχολείων καλούνται να διαχειρίζονται πολύπλοκες διαπροσωπικές και οργανωτικές προκλήσεις, η πολιτειότητα (ενσυναίσθηση, διαφάνεια, δικαιοσύνη, συμμετοχικότητα) αναδεικνύεται σε κρίσιμο παράγοντα για τη δημιουργία ασφαλούς και συνεργατικού σχολικού κλίματος. Η έρευνα ανταποκρίνεται στην ανάγκη ενίσχυσης της ηγετικής ικανότητας των στελεχών εκπαίδευσης και στην πρόληψη φαινομένων σχολικής βίας, εργασιακού άγχους και δυσλειτουργικών συγκρούσεων.Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του βαθμού στον οποίο η πολιτειότητα της σχολικής ηγεσίας λειτουργεί ως προγνωστικός παράγοντας αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων και συγκρούσεων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Ειδικότεροι στόχοι: 1. Η χαρτογράφηση της αντίληψης των εκπαιδευτικών για την πολιτειότητα της ηγεσίας. 2. Η κατανόηση των στρατηγικών που χρησιμοποιούν οι διευθυντές για την πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων. 3. Η ανάπτυξη μοντέλου καλών πρακτικών και προτάσεων επιμόρφωσης.

Η μελέτη βασίζεται στη μικτή μεθοδολογία: ερωτηματολόγιο σε 128 εκπαιδευτικούς και ημιδομημένες συνεντεύξεις με 12 διευθυντές/ντριες δημοτικών σχολείων Ν. Αργολίδας.

Τα αποτελέσματα αναμένεται να καταδείξουν ότι η πολιτειότητα της ηγεσίας συνδέεται θετικά με την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση κινδύνων και συγκρούσεων, ενώ θα παραχθεί πρακτικό μοντέλο καλών πρακτικών και προτάσεις επιμόρφωσης διευθυντών.Συμπερασματικά, η έρευνα θα συμβάλει στη διαμόρφωση στοχευμένης επιμόρφωσης στελεχών εκπαίδευσης και στην ενίσχυση της σχολικής κοινότητας, προσφέροντας επιστημονικά τεκμηριωμένες κατευθύνσεις για τη βελτίωση της ποιότητας της σχολικής ηγεσίας και την πρόληψη δυσλειτουργικών φαινομένων.

Εργασία (Paper)

DIASPORIC AND DRAG: HOMONATIONAL SALVATION AND RESISTANCE

John Andrew G. Evangelista
Assistant Professor

The critical reading in this paper compares discursive narratives of arrival embedded in two Philippine drag reality shows with ethnographic observations of militant drag performances at protests. This analysis highlights differences in how drag is framed as a cultural art form. Popular reality shows create discourses that portray the arrival of diasporic Filipino/a/x drag as a way to elevate local drag for global audiences. While these stories emphasize the importance of national belonging, this same sense of belonging or rootedness is also used as a commodity circulated worldwide to make Filipino/a/x drag "truly world-class," as some reality show contestants suggest. In this sense, the diasporic movement of drag is presented as the ultimate aspiration. Conversely, performances at militant movement events focus on local sensibilities and openly political goals. These performances remain connected to the material struggles of queer citizens in the Philippines and, in some cases, challenge transnational hierarchies. The discursive construction of disparity should not imply that diasporic drag is inherently a violent narrative. In fact, in some instances, diasporic platforms draw attention to radical and militant forms of drag within the country. What these discursive differences reveal, however, are different types of homonationalism in diasporic contexts. Stories of drag's arrival from the diaspora to the homeland often reinforce imperial homonationalism, which presents queer modernity as an import from the West offering salvation for Southern queers. Alongside radical ideologies, militant performances reject this Western benevolence by playfully exposing the colonial violence behind imperial discourses. Therefore, these drag acts express homonational aspirations rooted in anti-colonial struggles in the Philippines. Overall, the paper suggests that diasporic drag can either reinforce or oppose imperial politics and can generate homonational discourses that either confine or decenter queer liberation beyond the so-called global metropolises.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΩΝ

Γλυκερία Σελίμη
Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΕ06 (Αγγλική)

Στόχος του προτεινόμενου διδακτικού σεναρίου είναι η προώθηση της δημιουργικότητας, της κριτικής σκέψης και της διαμόρφωσης πολιτισμικής ταυτότητας στην τάξη των Αγγλικών της Β΄ Λυκείου, με την αξιοποίηση πολιτικών γελοιογραφιών μέσω του Μοντέλου Διδακτικής Έρευνας 5E (5E Inquiry-Based Instructional Model). Βασισμένο στη φιλοσοφία της εμπειρικής μάθησης του Dewey και στις κονστρουκτιβιστικές απόψεις για τη γνώση, το μοντέλο 5E (Engage – Προσέγγιση, Explore – Εξερεύνηση, Explain – Εξήγηση, Elaborate – Εμβάθυνση, Evaluate – Αξιολόγηση) εμπλέκει τους μαθητές ενεργά στην ερμηνεία, πολυτροπική ανάλυση και συλλογική διαμόρφωση νοήματος.

Ο σχεδιασμός του μαθήματος ενσωματώνει αυθεντικά πολυτροπικά υλικά – πολιτικές γελοιογραφίες, ψηφιακά εργαλεία και προσαρμοσμένο ακαδημαϊκό κείμενο – για την ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο τα οπτικο-λεκτικά κείμενα διαμορφώνουν πολιτισμικές αφηγήσεις, εκπροσωπούν ταυτότητες και πλαισιώνουν κοινωνικοπολιτικές συζητήσεις. Μέσα από καθοδηγούμενη διερεύνηση, οι μαθητές αναλύουν τη πολιτισμική σημασία της πολιτικής σάτιρας, διερευνούν τις αναπαραστάσεις του «Άλλου» και αξιολογούν τον ρόλο των γελοιογραφιών στη διαμόρφωση της συλλογικής μνήμης και του δημόσιου λόγου.

Η δημιουργικότητα ενθαρρύνεται όχι μόνο μέσω της ερμηνευτικής εμπλοκής, αλλά και μέσα από παραγωγικές δραστηριότητες:οι μαθητές σχεδιάζουν συνεργατικά αυθεντικές πολιτικές γελοιογραφίες, που εκφράζουν τη στάση τους σε σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα. Αυτή η διαδικασία προάγει τη συμβολική σκέψη, την πολυτροπική έκφραση, τη διαπραγμάτευση νοήματος και την ηθική συνειδητοποίηση σχετικά με την αναπαράσταση. Το μάθημα ολοκληρώνεται με αναστοχαστική αυτοαξιολόγηση και άσκηση επιχειρηματολογικής γραφής, ενισχύοντας τη μεταγνωστική επίγνωση και την κριτική γραμματισμό.

Συμπερασματικά, η εργασία διατυπώνει το επιχείρημα ότι οι πολιτικές γελοιογραφίες, ως κείμενα πλούσια σε πολιτισμικό περιεχόμενο και οπτική δύναμη, προσφέρουν εύφορο έδαφος για μια διδακτική προσέγγιση βασισμένη στην έρευνα που στοχεύει στην καλλιέργεια της δημιουργικής έκφρασης και της διαπολιτισμικής ικανότητας.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΝΤΕΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ. ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ, ΤΗ ΜΕΤΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟΥ «ΜΠΛΟΚΑΡΙΣΜΑΤΟΣ».

Δέσποινα Βαρσαμίδου
Σύμβουλος Εκπαίδευσης
Μαρία Πλατοκούκη
Εκπαιδευτικός

Η παραγωγή γραπτού λόγου είναι αδιαμφισβήτητα μία ιδιαίτερα σύνθετη γνωστική διαδικασία γιατί απαιτεί γνώσεις γλωσσικές, εννοιολογικές, πραγματολογικές, και δεξιότητες, γνωστικές, μεταγνωστικές, επικοινωνιακές. Σε αυτήν συναντιούνται το άτομο-συγγραφέας, το κείμενο, το πολιτιστικό περικείμενο, ο αναγνώστης. Η πολυπλοκότητα της συγγραφής την καθιστά μια ιδιαίτερα επώδυνη διαδικασία για τους περισσότερους μαθητές, οι οποίοι έχουν χαρακτηριστικά αρχάριου συγγραφέα, εφόσον δε διαθέτουν ούτε τις γνωστικές ούτε τις μεταγνωστικές δεξιότητες που απαιτείται να έχει ένας αποτελεσματικός συγγραφέας. Παράλληλα, εκδηλώνουν τα χαρακτηριστικά του φαινομένου που αποδίδεται στη βιβλιογραφία ως «μπλοκάρισμα» του συγγραφέα (writers' block). Κατ' επέκταση ιδιαίτερα πολύπλοκη, και προκλητική συνάμα, είναι η διδασκαλία της, η οποία σαφώς δεν εξαντλείται στη γλωσσική γνώση. Ο εκπαιδευτικός οφείλει να διδάξει γνωστικές διαδικασίες και πάντα σε συνάρτηση με τις πολιτισμικές/κοινωνικές συνθήκες της συγγραφής. Ο καίριος προβληματισμός είναι πώς μπορεί να διδάξει διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα στον νου και δεξιότητες που απαιτούν παρακολούθηση και εμπρόθετο έλεγχο των γνωστικών αυτών διαδικασιών. Στο πλαίσιο αυτού του προβληματισμού διεξάγεται έρευνα δράσης σε μαθητές Α΄ Λυκείου (η έρευνα βρίσκεται σε εξέλιξη), κατά την οποία η παραγωγή γραπτού λόγου διδάσκεται ρητά μέσω του μοντέλου της κοινωνικο-γνωστικής μαθητείας, το οποίο άρχεται από την μοντελοποίηση των συγγραφικών διαδικασιών και καταλήγει στην αυτόνομη συγγραφή από τους μαθητές. Στόχος είναι η διερεύνηση της επίδρασης της συγκεκριμένης διδακτικής μεθοδολογίας ως προς α) την ποιότητα του γραπτού κειμένου των μαθητών, β) την ενίσχυση της μεταγνώσης και γ) το άγχος που βιώνουν σε συνθήκες παραγωγής γραπτού λόγου. Τα δεδομένα για τα σημεία α και γ είναι ποσοτικά, ενώ για το β ποιοτικά και η ερμηνεία τους θα γίνει μέσω στατιστικών επαγωγικών ελέγχων και ανάλυσης περιεχομένου, αντίστοιχα.

Εργασία (Paper)

«ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ: «Η ΕΛΙΑ ΩΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ, ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ»

Εμμανουήλ Κασσωτάκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η αναβάθμιση της ποιότητας της διδασκαλίας και η παροχή υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης αποτελούν σήμερα βασικές προτεραιότητες, με τους εκπαιδευτικούς να αναζητούν σύγχρονες, τεκμηριωμένες προσεγγίσεις που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της κοινωνίας της γνώσης. Στο πλαίσιο αυτό, η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση (ΕξΑΕ) στο Δημοτικό εξακολουθεί να αξιοποιείται περιορισμένα, ενώ απουσιάζει κατάλληλα δομημένο και παιδαγωγικά θεμελιωμένο ψηφιακό υλικό για το μάθημα των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων. Η θεματική της ελιάς, σημαντικό στοιχείο φυσικής, τοπικής και παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, προσφέρει πλούσιες διδακτικές δυνατότητες, ωστόσο δεν έχει συστηματικά ενταχθεί σε περιβάλλοντα συμπληρωματικής ΕξΑΕ. Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η αξιολόγηση της ποιότητας ψηφιακού, διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού που αναπτύχθηκε για το μάθημα των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, στον θεματικό άξονα «Οικολογία – Παγκόσμια και Τοπική Φυσική Κληρονομιά», με θέμα «Η ελιά ως στοιχείο φυσικής, τοπικής και πολιτιστικής κληρονομιάς». Οι στόχοι επικεντρώθηκαν: α) στη διερεύνηση της ευθυγράμμισης του υλικού με τις αρχές της ΕξΑΕ κατά το μοντέλο West & Λιοναράκη, β) στην εξέταση της εφαρμογής των αρχών της Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer και γ) στη διερεύνηση των στάσεων εκπαιδευτικών και μαθητών απέναντι στο υλικό ως προς παρουσίαση, κατανόηση, ευχρηστία και επάρκεια. Ακολουθήθηκε ποιοτική μεθοδολογία με δείγμα τέσσερις ειδικούς της ΕξΑΕ, δύο εκπαιδευτικούς και δώδεκα μαθητές ενός ολιγοθέσιου σχολείου. Το υλικό δημιουργήθηκε στο H5P και ενσωματώθηκε στην πλατφόρμα students.edivea.net. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω τριών ερωτηματολογίων ανοικτού και κλειστού τύπου. Τα ευρήματα έδειξαν ότι το υλικό είναι επιστημονικά τεκμηριωμένο, παιδαγωγικά κατάλληλο, εύχρηστο και ιδιαίτερα ελκυστικό. Υποστηρίζει την αυτορρύθμιση και την ενεργή συμμετοχή, ενσωματώνει διαδραστικά στοιχεία, παρέχει σαφείς οδηγίες και υψηλής ποιότητας πολυμεσικό περιεχόμενο. Εκπαιδευτικοί και μαθητές το αξιολόγησαν θετικά, προτείνοντας μόνο μικρές βελτιώσεις. Συμπερασματικά, η παρέμβαση αναδεικνύει τη διδακτική αξία της ελιάς ως πολιτισμικού πόρου και επιβεβαιώνει ότι ένα τεκμηριωμένο ψηφιακό υλικό μπορεί να ενισχύσει ουσιαστικά τη συμπληρωματική ΕξΑΕ στο Δημοτικό, εμπλουτίζοντας τόσο τη βιβλιογραφία όσο και την εκπαιδευτική πράξη.

Εργασία (Paper)

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ-ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ.

Δέσποινα Βαρσαμίδου
Σύμβουλος Εκπαίδευσης
Μαρία Ζιώγα
Εκπαιδευτικός

Ο επιστημονικός γραμματισμός, από τη σκοπιά της σχολικής εκπαίδευσης, δεν περιορίζεται μόνο στην κατάκτηση της επιστημονικής γνώσης και της μεθοδολογίας της, όπως ορίζει μια γνωστική διάσταση του όρου, αλλά περιλαμβάνει και την κατανόηση του ιδιαίτερου λόγου, μέσω του οποίου η γνώση αυτή διαμορφώνεται, οργανώνεται σε κείμενο και μεταδίδεται, όπως ορίζει μια κειμενογλωσσολογική διάσταση. Και στις δύο αυτές πτυχές οι μαθητές συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες, διότι τόσο ο τρόπος σκέψης και η μεθοδολογία της επιστήμης όσο και ο επιστημονικός λόγος διαφοροποιούνται αισθητά από την καθημερινή γνώση και γλωσσική πρακτική. Κατά συνέπεια, κάθε συστηματική διδακτική παρέμβαση που στοχεύει στην ενίσχυση της κατανόησης του επιστημονικού λόγου οφείλει να λαμβάνει υπόψη και την κειμενογλωσσολογική του διάσταση. Αν και η προσέγγιση αυτή συνδέεται με την παιδαγωγική του γραμματισμού που βασίζεται στα κειμενικά είδη (genre-based literacy pedagogy), στον ελληνικό εκπαιδευτικό χώρο εξακολουθεί να παρατηρείται περιορισμένη ανάπτυξη σχετικών ερευνών και διδακτικών εφαρμογών.

Αφορμώμενοι από τα παραπάνω σχεδιάσαμε και υλοποιήσαμε έρευνα-δράση στο μάθημα της Βιολογίας, κατά την οποία οι μαθητές διδάχθηκαν συστηματικά στρατηγικές κατανόησης των αντίστοιχων επιστημονικών κειμένων. Η διδακτική παρέμβαση βασίστηκε σε κοινωνικογνωστικές και κειμενοκεντρικές προσεγγίσεις και εστίασε στην καλλιέργεια γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών, ώστε οι μαθητές να λειτουργούν ως ενεργοί και στρατηγικοί αναγνώστες. Στόχος ήταν να εξεταστεί η συμβολή της διδακτικής παρέμβασης: α) στη βελτίωση της κατανόησης της επιστημονικής γνώσης, β) τις απόψεις των μαθητών για το γνωστικό αντικείμενο και γ) τα κίνητρα εμπλοκής τους στη μαθησιακή διαδικασία. Η έρευνα είχε πολυμεθοδικό χαρακτήρα και υλοποιήθηκε σε τάξη 25 μαθητών Α΄ Λυκείου. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω δοκιμασιών κατανόησης πριν και μετά την παρέμβαση, ερωτηματολογίων απόψεων και κινήτρων, συνεντεύξεων, ερευνητικού ημερολογίου και συστηματικής παρατήρησης. Τα αποτελέσματα, τα οποία παρουσιάζουμε στο παρόν άρθρο, έδειξαν σημαντική βελτίωση στην κατανόηση του επιστημονικού λόγου, υιοθέτηση περισσότερο αποτελεσματικών αναγνωστικών στρατηγικών, θετικότερες στάσεις απέναντι στη Βιολογία και αυξημένη ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΟΥΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΆΣΥΛΟ: Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Δέσποινα Κομπότη
Λέκτορας

Η παρούσα μελέτη διερευνά τον ρόλο, την επαγγελματική ταυτότητα και τις στρατηγικές παρέμβασης των κοινωνικών λειτουργών που εργάζονται με Ασυνόδευτους Ανηλίκους Αιτούντες Άσυλο. Εστιάζει στη ζωντανή εμπειρία των επαγγελματιών, στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν και στους τρόπους με τους οποίους συμβάλλουν στην ανάπτυξη της ψυχικής ανθεκτικότητας των ωφελούμεΗ μελέτη βασίστηκε σε ποιοτική προσέγγιση, με τα ερευνητικά ερωτήματα να αφορούν την αντίληψη των λειτουργών για τις ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων, τις προκλήσεις της εργασίας τους, τη βίωση της επαγγελματικής τους ταυτότητας και την καλλιέργεια της ανθεκτικότητας για την κοινωνική ένταξη.

Αποτελέσματα: Τα ευρήματα επιβεβαιώνουν ότι η έκθεση σε τραυματικές εμπειρίες και παράγοντες κινδύνου (τραυματική έκθεση, απουσία οικογενειακού πλαισίου) δεν οδηγεί αναγκαστικά σε ψυχοκοινωνικές διαταραχές, καθώς η παρουσία προστατευτικών παραγόντων (ατομικοί ρυθμιστές, κοινωνική υποστήριξη) ενισχύει την ανθεκτικότητα.

Οι παρεμβάσεις των κοινωνικών λειτουργών ομαδοποιούνται σε τέσσερις βασικούς τομείς: α) Διασφάλιση βασικών αναγκών και σταθερότητας, β) Κοινωνική υποστήριξη και Εκπαίδευση, γ) Δημιουργία Ασφάλειας και Εμπιστοσύνης (μέσω σεβασμού, συνέπειας και μη απειλητικού περιβάλλοντος) και δ) Ενίσχυση της Αυτονομίας και της Ενδυνάμωσης (βάσει των δυνατών σημείων, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων).

Ωστόσο, οι κοινωνικοί λειτουργοί αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις, όπως η γραφειοκρατία, τα γλωσσικά εμπόδια, τα ηθικά διλήμματα που απορρέουν από περιοριστικές πολιτικές, η ασάφεια ρόλου και οι πολιτισμικές διαφοροποιήσεις. Τονίζουν την ανάγκη για ενδυνάμωση του ρόλου τους και αξιοποίηση του πλήρους φάσματος δεξιοτήτων της κοινωνικής εργασίας για ουσιαστικότερο αντίκτυπο στην ψυχοκοινωνική ευημερία και την ένταξη των ασυνόδευτων ανηλίκων αιτούντων άσυλο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΕΝΟ: Η ΘΕΣΜΙΚΗ ΑΟΡΑΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Μαρία Βουλγαρίδου
Διδάκτωρ - Μέλος Ε.ΔΙ.Π. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Ανάμεσα στην ανάγκη και στο κενό: Η θεσμική αορατότητα των αναπήρων προσφύγων

Η αορατότητα των αναπήρων προσφύγων στα συστήματα υποδοχής και ένταξης αποτελεί ένα από τα πιο παραγνωρισμένα ζητήματα στη σύγχρονη προσφυγική πολιτική. Παρά το γεγονός ότι τα άτομα με αναπηρία συνιστούν ένα σημαντικό ποσοστό των εκτοπισμένων παγκοσμίως, οι ανάγκες τους συχνά αποσιωπώνται ή δεν λαμβάνονται επαρκώς υπόψη στα θεσμικά πλαίσια που σχεδιάζονται για την προστασία και ενσωμάτωσή τους. Η κατάσταση περιπλέκεται ακόμη περισσότερο από την πολλαπλή ευαλωτότητα που απορρέει από την ταυτόχρονη εμπειρία της προσφυγικής ιδιότητας και της αναπηρίας, η οποία συχνά οδηγεί σε εντονότερο αποκλεισμό.Στα πρώτα στάδια της υποδοχής, η έλλειψη συστηματικής συλλογής δεδομένων για την αναπηρία, οι ανεπαρκείς διαδικασίες ταυτοποίησης ειδικών αναγκών και η περιορισμένη προσβασιμότητα των δομών φιλοξενίας δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου οι ανάπηροι/ες πρόσφυγες παραμένουν αόρατοι/ες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μη λαμβάνουν υποστήριξη που θα έπρεπε να θεωρείται αυτονόητη, όπως κατάλληλη υγειονομική περίθαλψη, υπηρεσίες αποκατάστασης, προσβάσιμη στέγαση ή υποστηρικτικές τεχνολογίες. Παράλληλα, οι γλωσσικοί και πολιτισμικοί φραγμοί δυσχεραίνουν περαιτέρω τη διεκδίκηση δικαιωμάτων.Σε επίπεδο πολιτικών ένταξης, η απουσία οριζόντιας πρόβλεψης για την αναπηρία —είτε στην εκπαίδευση είτε στην επαγγελματική κατάρτιση και απασχόληση— οδηγεί στη συντήρηση της αορατότητας και στην αναπαραγωγή ανισοτήτων. Οι πρακτικές που εφαρμόζονται συχνά έχουν ως υπόθεση ένα «μέσο» υποκείμενο, αφήνοντας στο περιθώριο όσους/όσες δεν εντάσσονται σε αυτό το πρότυπο. Η κοινωνική συμπερίληψη καθίσταται έτσι από ανεπαρκής έως ανύπαρκτη.

Η αντιμετώπιση αυτής της αορατότητας απαιτεί θεσμικές μεταρρυθμίσεις που θα ενσωματώνουν την αναπηρία ως θεμελιώδη παράμετρο σε όλες τις πολιτικές για τους/τις πρόσφυγες, καθώς και την ενεργή συμμετοχή των ίδιων των αναπήρων προσφύγων στη διαμόρφωση λύσεων. Μόνο μέσω μιας προσέγγισης που συνδυάζει τη δικαιωματική οπτική με την πρακτική προσβασιμότητα μπορεί να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα υποδοχής και ένταξης θα είναι πραγματικά συμπεριληπτικά και αποτελεσματικά για όλους και όλες.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

100 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΑΓΗ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΚΡΗΤΩΝ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΩΝ ΣΤΟ ΑΪΒΑΛΙ

Άγγελος Τζίτζιρας
Μεταπτυχιακός Φοιτητής στο ΠΜΣ "Γεωπολιτική, Θρησκεία και Διεθνής Αφάλεια" της Θεολογικής σχολής του Α.Π.Θ.

Στόχος της προτεινόμενης εργασίας/παρουσίασης είναι η ανάλυση του ζητήματος της παρουσίας των Κρητών Μουσουλμάνων στην περιοχή του Αϊβαλιού 100 χρόνια μετά την ανταλλαγή πληθυσμών του 1922 και η σχέση τους με τις ιδεές της τοπικής,εθνικής και θρησκευτικής ταυτότητας , ενώ επίσης θα γίνει μια προσπάθεια στο να κατανοηθεί η επίσημη στάση του Τουρκικού κράτους απέναντι σε αυτή την κοινότητα

Η μελέτη θα βασιστεί κυρίως σε ελληνόφωνη βιβλιογραφία, ώστε να αναδειχθεί η παρουσία των Κρητών Μουσουλμάνων στην περιοχή της Κρήτης κατά την περίοδο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, για να μπορέσουν να αποτυπωθούν οι Διεθνείς συνθήκες που αφορούν την κοινότητα αυτή αλλά και για να μπορέσει να γίνει η επαφή μαζί τους (σε συνδυασμό με την τουρκική γλώσσα όπου αυτό είναι απαραίτητο). Παράλληλα, θα αξιοποιηθεί τουρκοφωνη βιβλιογραφία, προκειμένου να καταγραφεί η νομική στάση της γειτονικής χώρας απέναντι στην στους Κρήτες Μουσουλμάνους αλλά και η τουρκόφωνη βιβλιογραφία που μπορεί να έχει γραφτεί από αυτούς.

Το ζήτημα θα διερευνηθεί επίσης μέσω επισκέψεων στην περιοχή του Αϊβαλιού, ώστε να καταγραφεί η άποψη της κοινότητας και να αποτυπωθεί η στάση της στα ζητήματα της ανταλλαγής πληθυσμών αλλά και της παρουσίας τους στην Τουρκία. Ως αποτέλεσμα της διπλής αυτής προσέγγισης, θα παραχθεί μια ολοκληρωμένη ανάλυση που θα συνδέει διαφορετικές οπτικές γύρω από ένα καίριο ερώτημα: ποια είναι σήμερα η ταυτότητα των Κρητών Μουσουλμάνων και πως αυτοπροσδιορίζονται μετά από 100 χρόνια σε Τουρκικό έδαφος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ (ΑΙ) ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΤΩΝ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑ.Λ.

Δημήτριος Χατζηαντωνάκης
Καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΕ82 Μηχανολόγος Μηχανικός MSc & MEd

Η ταχεία ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΑΙ) στην εκπαίδευση δημιουργεί σημαντικές δυνατότητες για ενίσχυση της διδακτικής διαδικασίας και υποστήριξη των εκπαιδευτικών. Ωστόσο, η εφαρμογή της στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ., σχολικές μονάδες με ιδιαίτερα λειτουργικά και μαθησιακά χαρακτηριστικά, συχνά συναντά εμπόδια που παραμένουν περιορισμένα διερευνημένα. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η συστηματική καταγραφή και ανάλυση των αντιλαμβανόμενων δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί των Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. κατά την προσπάθεια ένταξης εργαλείων ΑΙ στη διδακτική πράξη.

Η μελέτη υιοθετεί ποσοτική προσέγγιση και υλοποιείται μέσω δομημένου ερωτηματολογίου, το οποίο διερευνά κρίσιμους παράγοντες, όπως η επάρκεια τεχνολογικών υποδομών, το επίπεδο ψηφιακού και τεχνολογικού γραμματισμού, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα ΑΙ, οι στάσεις και αντιλήψεις απέναντι στη χρήση της, καθώς και οι οργανωσιακές ή χρονικές δυσκολίες που ανακύπτουν στη διδακτική εφαρμογή της. Το ερωτηματολόγιο θα διανεμηθεί σε δείγμα εκπαιδευτικών, με ενδεικτικό στόχο περίπου 50 συμμετοχών και δυνατότητα μικρότερου ή μεγαλύτερου τελικού αριθμού, επιτρέποντας την πραγματοποίηση αξιόπιστης περιγραφικής ανάλυσης των δεδομένων.

Αναμένονται ευρήματα που θα αναδείξουν συνδυασμό τεχνικών, παιδαγωγικών και θεσμικών εμποδίων, τα οποία επηρεάζουν την υιοθέτηση της ΑΙ στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. Η έρευνα επιδιώκει να συμβάλει στην κατανόηση των πραγματικών αναγκών των εκπαιδευτικών και να προτείνει στοχευμένες παρεμβάσεις, όπως βελτίωση υποδομών, ανάπτυξη κατάλληλων προγραμμάτων επιμόρφωσης και ενίσχυση της διδακτικής αξιοποίησης της ΑΙ στην επαγγελματική εκπαίδευση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΥΝΟΜΙΛΩΝΤΑΣ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥΣ ΣΥΝΘΕΤΕΣ: ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΜΕΣΩ CHATBOT ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Σταυρούλα Μπότη
Υποψήφια Διδάκτωρας Α.Π.Θ.
Παναγιώτης Κανελλόπουλος
Υποψήφιος Διδάκτωρ ΕΜΠ

Η παρούσα διδακτική πρόταση αποτυπώνει την πορεία ενός εκπαιδευτικού προγράμματος, το οποίο αξιοποιεί ένα εκπαιδευτικό chatbot βασισμένο στην Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και επιτρέπει στους/στις μαθητές/τριες να «συνομιλούν» με σπουδαίους μουσικούς συνθέτες που έδρασαν σε διάφορες περιόδους της ιστορίας της μουσικής. Μέσα από διαδραστικές συνομιλίες, οι μαθητές/τριες μαθαίνουν για τη ζωή, το έργο και το ιστορικό, πολιτισμικό και καλλιτεχνικό πλαίσιο της περιόδου που εκπροσωπεί ο εκάστοτε συνθέτης από την εποχή του Μεσαίωνα μέχρι τη Σύγχρονη Εποχή. Επιπροσθέτως, μέσω αυτών έχουν πρόσβαση σε πολυμεσικό υλικό, όπως εικόνες, βίντεο από μουσικές βιβλιοθήκες και ηλεκτρονικές διευθύνσεις έγκυρων ιστότοπων για αναζήτηση περαιτέρω υλικού. Η διάδραση με το εκπαιδευτικό υλικό ολοκληρώνεται με ψηφιακά κουίζ και παιχνίδια γνώσεων για αυτοαξιολόγηση και ανατροφοδότηση προς τον εκπαιδευτικό σχετικά με την κατάκτηση της νέας γνώσης των μαθητών/τριών. Στο τέλος μέσα από μια συλλογική παρουσίαση δημιουργείται ένα ψηφιακό αποθετήριο το οποίο έχει δημιουργηθεί από τους ίδιους τους/τις μαθητές/τριες και αποτελεί ένα ομαδικό καλλιτεχνικό και επιστημονικό έργο για την αποτύπωση της συνολικής εμπειρίας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΡΜΕΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΡΟΜΑ ΚΑΙ ΜΗ ΡΟΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

Στέλα Μαρκαντώνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το άρθρο παρουσιάζει το ρόλο του σχολείου στην αναπαραγωγή σχολικών ανισοτήτων σε βάρος μαθητών ρόμικης καταγωγής. Υιοθετείται εθνογραφικού τύπου προσέγγιση, με την οποία μελετάται η σημασία των εφαρμοζόμενων παιδαγωγικών πρακτικών εντός της σχολικής τάξης στην αναπαραγωγή διακρίσεων σε βάρος των Ρομά.

Κύριος σκοπός είναι η διερεύνηση του τρόπου αναπαραγωγής διακρίσεων σε βάρος Ρομά μαθητών στο πλαίσιο των εφαρμοζόμενων διδακτικών πρακτικών. Διερευνώνται οι εφαρμοζόμενες παιδαγωγικές πρακτικές που οδηγούν σε μορφές διαφοροποίησης εις βάρος των Ρομά, οι νόρμες αναγνώρισης των μαθητών και οι διακρίσεις που αναπαράγονται.

Η έρευνα αφορά σε μια εθνογραφικού τύπου πολλαπλή μελέτη περίπτωσης στοχευμένου δείγματος τεσσάρων Δημοτικών Σχολείων της κεντρικής Ελλάδας με μεικτό μαθητικό πληθυσμό και μεγάλη αναλογία Ρομά μαθητών. Διεξήχθη μακροχρόνια συμμετοχική παρατήρηση 2 μηνών καθημερινά σε κάθε σχολική μονάδα με χρήση πρωτοκόλλων παρατήρησης και λήψη ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπαιδευτικούς και Ρομά και μη Ρομά μαθητές. Η ανάλυση ευρημάτων πραγματοποιήθηκε με βάση τη Θεμελιωμένη Θεωρία.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι, κατά την εισαγωγή της νέας σχολικής γνώσης, στην πλειονότητα των σχολικών τάξεων οι διδακτικές πρακτικές αναπαράγουν διακρίσεις με κριτήριο τις σχολικές επιδόσεις των μαθητών. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί προβαίνουν σε πρακτικές θετικής αναγνώρισης των μη Ρομά μαθητών, ενώ αποκλείουν τους Ρομά από το μάθημα. Με βάση τη νόρμα της «ικανότητας μαθησιακής ανταπόκρισης» συμμετέχουν στο μάθημα οι μη Ρομά μαθητές που θεωρούνται «μαθησιακά ικανοί», ενώ οι Ρομά αναγνωρίζονται ως μη «ικανοί» να ανταποκριθούν στο περιεχόμενο της σχολικής γνώσης και εφαρμόζονται πρακτικές αρνητικής αναγνώρισής τους.

Συμπερασματικά, το εφαρμοζόμενο διδακτικό μοντέλο επανασκηνοθετεί τις κοινωνικές διακρίσεις ανάμεσα στους μαθητές της κυρίαρχης πολιτισμικά ομάδας και τους μειονοτικούς μαθητές και τις αναπαράγει ως διαφορές σχολικών επιδόσεων. Η πρακτική διαφοροποίησης των Ρομά μαθητών με βάση τη νόρμα «ικανότητα μαθησιακής ανταπόκρισης» και η τοποθέτησή τους σε θέσεις μαθητών με χαμηλότερο μαθησιακό δυναμικό, αναδεικνύει το «πώς» της διασύνδεσης της κοινωνικής καταγωγής με την ατομική ικανότητα μαθησιακών επιδόσεων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΣΘΟΝΙΑ, ΤΗ ΣΛΟΒΕΝΙΑ, ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΟΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Βασίλειος Ζαγκότας
Δρ. Επιστημών της Αγωγής, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Δασκάλων Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας

Η ραγδαία ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην εκπαίδευση συνιστά έναν σύνθετο κοινωνικοτεχνολογικό μετασχηματισμό, ο οποίος επαναπροσδιορίζει τις διαδικασίες μάθησης, διδασκαλίας και διοίκησης. Η διεθνής συζήτηση αναδεικνύει ότι οι παιδαγωγικές δυνατότητες αυτών των τεχνολογιών εξαρτώνται καθοριστικά από θεσμικές προϋποθέσεις, όπως η επάρκεια των εκπαιδευτικών, η ύπαρξη υποδομών και η ρύθμιση ηθικών ζητημάτων. Κύριος σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η συγκριτική διερεύνηση των στρατηγικών ένταξης της Τ.Ν. στην εκπαίδευση, με έμφαση στον τρόπο που οι θεσμοί ορίζουν τους στόχους, τους μηχανισμούς εφαρμογής και τις προϋποθέσεις υλοποίησης. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση έρευνας τεκμηρίων και οργανώνεται ως συγκριτική μελέτη τεσσάρων περιπτώσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: της Εσθονίας, της Σλοβενίας, της Καταλονίας και της Ελλάδας. Το ερευνητικό υλικό περιλαμβάνει επίσημα κείμενα στρατηγικής και οδηγίες εκπαιδευτικής πολιτικής, τα οποία αναλύθηκαν μέσω θεματικής κωδικοποίησης. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν διαφορετικά μοντέλα θεσμοθέτησης, που εκτείνονται από το συγκεντρωτικό «πρόγραμμα-μοχλό» της Εσθονίας έως το συμβουλευτικό πλαίσιο της Καταλονίας και τις πολυκεντρικές πρωτοβουλίες της Ελλάδας και της Σλοβενίας. Διαπιστώνεται σύγκλιση στην αναγνώριση του εκπαιδευτικού ως κεντρικού ρυθμιστή της διαδικασίας, καθώς και στην ανάγκη καλλιέργειας ενός κριτικού γραμματισμού στην ΤΝ. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της ανθρώπινης εποπτείας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων ως πεδίων συναίνεσης. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει ότι η μετάβαση από τη στρατηγική πρόθεση στην τεκμηριωμένη εφαρμογή απαιτεί συνεχή αξιολόγηση και διασφάλιση της παιδαγωγικής ευθύνης. Η συμβολή της μελέτης έγκειται στην ανάδειξη των προϋποθέσεων εκείνων που επιτρέπουν στην ΤΝ να λειτουργήσει ως μοχλός βελτίωσης και όχι ως παράγοντας νέων εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

GEN Z! 'ΕΦΗΒΟΙ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ - ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ

Μαρία Χάψα
Φιλόλογος,Μόνιμος Εκπαιδευτικός-4ο ΓΕΛ Κορίνθου,MSc,PhD post doc researcher,
επιστημονικός συνεργάτης της αρχαιολογικής ανασκαφής στην αρχαία Τενέα
Απόστολος Κοτσαρίνης
Φυσικός,μόνιμος Εκπαιδευτικός- 4ο ΓΕΛ Κορίνθου

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει μια πολυτροπική διδακτική πρακτική και ταυτόχρονα μια πολιτισμική μαθητική πρωτοβουλία που υλοποιήθηκε στο 4ο Γενικό Λύκειο Κορίνθου, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού ομίλου «Bio-γραφίες του τώρα: GENZ». Στο πλαίσιο αυτό οργανώθηκε παγκορινθιακή μαθητική εκδήλωση με θέμα την επανένωση των Μαρμάρων του Παρθενώνα, στην οποία συμμετείχαν 440 μαθητές από ποικίλες σχολικές μονάδες του Νομού Κορινθίας, καθώς και εκπρόσωποι τοπικών θεσμών, πολιτιστικών φορέων και διακεκριμένες προσωπικότητες από τον χώρο της δημοσιογραφίας, της αρχαιολογίας, των τεχνών και των γραμμάτων, μεταξύ των οποίων και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η εκπαιδευτική διαδικασία που σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε είχε ως πρωταρχικό στόχο την ενδυνάμωση των κοινωνικών, συνεργατικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων των μαθητών, καθώς και την καλλιέργεια ενεργού πολιτειότητας, αξιοποιώντας ως βασικό παιδαγωγικό εργαλείο τη Δημιουργική Γραφή. Η πολιτιστική κληρονομιά λειτούργησε ως αφετηρία για μαθησιακές διεργασίες που προάγουν τη δημιουργική έκφραση, την κριτική επεξεργασία πληροφοριών και την ενίσχυση της κοινωνικής και πολιτικής συμμετοχής των εφήβων, αναδεικνύοντας την πολιτιστική σημασία της επανένωσης των Μαρμάρων του Παρθενώνα.

Κεντρική επιδίωξη της πρακτικής αυτής είναι να φωτίσει τον τρόπο με τον οποίο η γνώση γύρω από τα πολιτιστικά μνημεία και η καλλιέργεια πολιτισμικής ευαισθησίας μπορούν να συμβάλουν στη συγκρότηση συνειδητών και ενεργών πολιτών. Η μαθησιακή διαδικασία ενσωματώνει στοιχεία αναστοχασμού, συνεργασίας, δημιουργικότητας και κριτικής συμμετοχής, τα οποία διοχετεύονται στο σχολικό και τοπικό κοινωνικό περιβάλλον, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενός κοινού πολιτιστικού οράματος. Οι μαθητές οικοδομούν στάσεις και αξίες που προωθούν την υπεύθυνη δράση υπέρ της διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στο πλαίσιο αυτό, η εισήγηση διερευνά πώς η δημιουργική, συμμετοχική και πολυτροπική εργασία στο σχολείο μπορεί να εμπλουτίσει τη μαθησιακή εμπειρία με καινοτόμα και βιωματικά χαρακτηριστικά, προάγοντας την πολιτισμική ευαισθητοποίηση και την ενεργό πολιτειότητα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΌΤΑΝ Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΣΥΝΔΙΑΛΕΓΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΗΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Μαρία Χάψα
Φιλόλογος,Μόνιμος Εκπαιδευτικός-4ο ΓΕΛ Κορίνθου,MSc,PhD post doc researcher,
επιστημονικός συνεργάτης της αρχαιολογικής ανασκαφής στην αρχαία Τενέα
Ολγα Θωμά
Χημικός,μόνιμος Εκπαιδευτικός- 4ο ΓΕΛ Κορίνθου,Msc

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει σε μία πολυτροπική εκπαιδευτική δράση του 4ου Γενικού Λυκείου Κορίνθου, η οποία παρουσιάστηκε στο πλαίσιο κοινής μαθητικής πολιτιστικής εκδήλωσης συμμετοχής 220 εφήβων μαθητών και υλοποιήθηκε σε συνεργασία με τοπικούς φορείς και σχολικές μονάδες. Κεντρικό σημείο αναφοράς αποτέλεσε μία σημαντική αρχαιολογική ανακάλυψη του τόπου, η οποία ανέδειξε καίριες πτυχές της πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτούργησε ως αφετηρία για την ανάπτυξη μιας καινοτόμου παιδαγωγικής και πολιτιστικής προσέγγισης.

Το πολιτιστικό αυτό πρόγραμμα συνδύασε την Αρχαιολογία, τις Θετικές Επιστήμες, τη Δημιουργική Γραφή και κυρίως το Θέατρο, αξιοποιώντας τη διεπιστημονική συνεργασία με αρχαιολόγους και επιστήμονες διαφορετικών ειδικοτήτων (ανθρωπολόγους, ιστορικούς, νομισματολόγους κ.ά.). Στο επίκεντρο της δράσης τέθηκε η βιογραφική ανασύσταση ενός προσώπου της αρχαιότητας, όπως αυτή προέκυψε από την ανθρωπολογική ανάλυση των σκελετικών καταλοίπων και τη συστηματική επιστημονική μελέτη του υλικού.

Η ψηφιακή αναπαράσταση και ανασύνθεση του προσώπου αποτέλεσε θεμέλιο για τη δημιουργία ενός εμπλουτισμένου μαθησιακού πλαισίου. Ωστόσο, καθοριστικό ρόλο στην παιδαγωγική διαδικασία διαδραμάτισαν τα Εργαστήρια Δημιουργικής Γραφής και το Θέατρο. Μέσα από θεατρικές τεχνικές —δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμό, ενσώματη μάθηση και ανάπτυξη αφηγηματικών δομών— οι μαθητές μπόρεσαν να προσεγγίσουν σφαιρικά το αρχαιολογικό υλικό, να το ερμηνεύσουν, να το μετασχηματίσουν δημιουργικά και να το εντάξουν σε νέες μορφές πολιτισμικής αφήγησης. Το Θέατρο, ως παιδαγωγικό εργαλείο, ενίσχυσε ουσιαστικά την ενεργό συμμετοχή και τη συνεργατική μάθηση, δημιουργώντας ένα περιβάλλον στο οποίο οι μαθητές καλλιέργησαν δεξιότητες κριτικής σκέψης, συναισθηματικής ενσυναίσθησης, καλλιτεχνικής αυτοέκφρασης.Η δημιουργική γραφή και η θεατρική πράξη επέτρεψαν τη γόνιμη διασύνδεση γνωστικών αντικειμένων (Ιστορία, Βιολογία, Ανθρωπολογία, Λογοτεχνία, Μουσειακή Αγωγή) συμβάλλοντας στη μετατροπή των αρχαιολογικών δεδομένων σε ζωντανό, προσβάσιμο και νοηματοδοτημένο μαθησιακό περιεχόμενο.

Η συμμετοχή των μαθητών σε αυτή την πολυτροπική εκπαιδευτική δράση ενίσχυσε τη δημιουργικότητα και την ενεργό πολιτειακή τους δράση, αναδεικνύοντας τη σημασία της πολιτιστικής παιδείας και υπογραμμίζοντας τον κεντρικό ρόλο των τεχνών στο σύγχρονο σχολείο.

Εργασία (Paper)

ΌΤΑΝ ΟΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ: Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Μαρία Ρούσσου
Δ/ντρια ΔΣ, Εκπ/κός ΠΕ70

Η διασπορά αποτελεί ένα σύνθετο κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο που επηρεάζει ταυτότητες, κουλτούρες και κοινωνικές σχέσεις. Η σύγχρονη σχολική τάξη χαρακτηρίζεται από πολιτισμική ποικιλία και γλωσσική ετερογένεια. Το παρόν άρθρο παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο διδακτικό σενάριο, δομημένο σύμφωνα με το πρότυπο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), που αξιοποιεί ψηφιακά εργαλεία για την κατανόηση της ταυτότητας, της πολιτισμικής ποικιλίας και της εμπειρίας της μετακίνησης. Με βιωματικές, συνεργατικές και δημιουργικές δραστηριότητες, οι μαθητές/τριες διερευνούν τα «ταξίδια» των ταυτοτήτων μέσα από ιστορίες ανθρώπων της διασποράς και παράγουν δικά τους ψηφιακά έργα. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η ενσωμάτωση ψηφιακών μέσων και αφήγησης ενισχύει τον πολυγραμματισμό, την ενσυναίσθηση και την ενεργητική μάθηση.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ:ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Γεωργία Παναγιωτοπούλου
Διευθύντρια, ΠΕ04.01

Στο σύγχρονο διεθνές περιβάλλον, τα παιδιά πρόσφυγες συχνά βιώνουν κοινωνικές, πολιτισμικές και εκπαιδευτικές ανισότητες, οι οποίες επηρεάζουν την ανάπτυξη της προσωπικής και συλλογικής τους ταυτότητας. Η ανάγκη για πρακτικές και παιδαγωγικά εργαλεία που ενισχύουν την ένταξη, την αυτοπεποίθηση και τη δημιουργία θετικών ταυτοτήτων σε ευάλωτους νεανικούς πληθυσμούς καθίσταται επιτακτική. Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνήσει τον ρόλο του αθλητισμού – και ειδικότερα του αθλητισμού ΑμεΑ – ως γέφυρας πολιτισμού και ενδυνάμωσης για παιδιά πρόσφυγες, αναζητώντας απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα: Πώς ο αθλητισμός συμβάλλει στη διαμόρφωση μίας νέας, ενεργητικής και θετικής ταυτότητας; Με ποιους τρόπους ενισχύει την κοινωνική ένταξη, τη συμμετοχή και την αυτοπραγμάτωση; Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ανάλυση πρακτικών συμπερίληψης και εμπειριών από αθλητικές δράσεις που περιλαμβάνουν παιδιά πρόσφυγες και νέους με αναπηρία, αξιοποιώντας δεδομένα από εκπαιδευτικά προγράμματα, αθλητικούς συλλόγους και μαρτυρίες εμπλεκομένων. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι ο αθλητισμός λειτουργεί ως μεταμορφωτικός μηχανισμός: προσφέρει στα παιδιά πρόσφυγες τη δυνατότητα να υπερβούν την ευαλωτότητα της προσφυγικής συνθήκης, να αποκτήσουν ενισχυμένη αυτοεκτίμηση, να διαμορφώσουν ένα νέο κοινωνικό προφίλ και να αναδεικνύουν τις δεξιότητές τους στην κοινότητα υποδοχής, τιμώντας παράλληλα την πολιτισμική τους καταγωγή. Ταυτόχρονα, ο αθλητισμός ΑμεΑ διευρύνει τον χώρο ισότιμης συμμετοχής και διαπολιτισμικής συνύπαρξης. Συνολικά, η εργασία συμβάλλει στη συζήτηση για τον αθλητισμό ως παιδαγωγική και κοινωνική πρακτική, προτείνοντας τον ως ουσιαστική γέφυρα πολιτισμού, συμπερίληψης και δημιουργίας προοπτικών για το μέλλον των παιδιών προσφύγων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»

Παναγιώτα Μακρή
PhD, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Πατρών

Οι συνεχείς κοινωνικές και εκπαιδευτικές μεταβολές καθιστούν επιτακτική τη μελέτη της διαμόρφωσης της επαγγελματικής ταυτότητας των μελλοντικών εκπαιδευτικών. Η πρακτική άσκηση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη συγκρότηση του επαγγελματικού τους εαυτού και στη μετάβαση από τη θεωρία στην πράξη. Η επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτικού αφορά τις αντιλήψεις του, σχετικά με τον ρόλο του και το τι θεωρεί σημαντικό στο επάγγελμά του και το εκπαιδευτικό του έργο.

Σκοπός της έρευνάς μας ήταν η διερεύνηση της γνώμης των υποψηφίων εκπαιδευτικών για την έννοια της επαγγελματικής ταυτότητας και τη συμβολή της πρακτικής άσκησης στη διαμόρφωσή της. Η έρευνα βασίστηκε στη πολυμεθοδολογική προσέγγιση με ερευνητικά εργαλεία το ερωτηματολόγιο και την ημιδομημένη συνέντευξη. Το δείγμα της έρευνας ήταν τελειόφοιτοι φοιτητές της κατεύθυνσης Εκπαιδευτικών Δημοτικής Εκπαίδευσης του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας του Πανεπιστημίου Πατρών (103 για την ποσοτική και 16 για την ποιοτική έρευνα).

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η πρακτική άσκηση βοήθησε στη διαμόρφωση της επαγγελματικής ταυτότητας των φοιτητών, καθώς και στη διαμόρφωση μιας πιο θετικής εικόνας για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Ωστόσο, παρά το ότι η διαμόρφωση της επαγγελματικής ταυτότητας έχει ως αφετηρία το Πανεπιστήμιο και το Πρόγραμμα Σπουδών ασκεί σημαντική επίδραση σε αυτή, οι φοιτητές δήλωσαν κάτι διαφορετικό. Σύμφωνα με αυτούς, η επαγγελματική ταυτότητα διαμορφώνεται κυρίως μέσα στη σχολική τάξη και σε μικρότερο βαθμό με τη λήψη του πτυχίου. Αν και η πρακτική άσκηση αναγνωρίζεται τόσο από τη βιβλιογραφία όσο και από τους φοιτητές ως κρίσιμος παράγοντας στη διαμόρφωση της επαγγελματικής ταυτότητας, προκύπτει ένα εύλογο ερώτημα: γιατί οι ίδιοι οι φοιτητές θεωρούν ότι αυτή η ταυτότητα συγκροτείται τελικά μέσα στη σχολική τάξη και όχι κατά την περίοδο των σπουδών τους; Το ερώτημα αυτό, θέτει νέες προκλήσεις για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση των εκπαιδευτικών της χώρας μας.

Εργασία (Paper)

«ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΥΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΩΣ ΜΟΝΤΕΛΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ»

Γεώργιος Μαυροειδής
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής

Η διεθνής συζήτηση γύρω από τη διασπορά, τις ταυτότητες και τις γέφυρες πολιτισμού και παιδείας αναδεικνύει ολοένα περισσότερο την ανάγκη για εκπαιδευτικά μοντέλα που προάγουν τη συμπερίληψη, την αποδοχή και την κοινωνική συνοχή. Στο πλαίσιο αυτό, η πολυετής συνεργασία μεταξύ του ΕΕΕΕΚ Αγίου Νικολάου, ενός σχολείου Ειδικής Αγωγής, και του Λυκείου Αγίου Ιωάννη Λεμεσού στην Κύπρο, αποτελεί ένα ιδιαίτερα εύγλωττο παράδειγμα διασχολικής και διαπολιτισμικής «εκπαιδευτικής γέφυρας». Η μελέτη αυτή εξετάζει πώς η σταθερή διασύνδεση των δύο σχολικών κοινοτήτων συμβάλλει στη διαμόρφωση συμπεριληπτικών εκπαιδευτικών πρακτικών και στην ενίσχυση της ταυτότητας των μαθητών/τριών ως ενεργών και ισότιμων μελών μιας ευρύτερης διεθνούς κοινότητας.

Στόχος της εργασίας ήταν η αποτύπωση σχεδίου συνεργασίας που ενισχύει την αλληλεπίδραση, την κοινωνική αποδοχή και την αλληκατανόηση μεταξύ μαθητών/τριών. Τα ερευνητικά ερωτήματα εστίαζαν: α) στα είδη και στους μηχανισμούς της συνεργασίας που αναπτύχθηκαν, β) στον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές/τριες αντιλαμβάνονται τη συμμετοχή τους σε δράσεις διαπολιτισμικού και συμπεριληπτικού χαρακτήρα και γ) στις αλλαγές που παρατηρήθηκαν σε επίπεδο στάσεων, δεξιοτήτων και αυτοαντίληψης.

Η έρευνα βασίστηκε σε ποιοτική μεθοδολογία, αξιοποιώντας ανάλυση υλικού από κοινές παρουσιάσεις των σχολείων, συμμετοχές σε διαγωνισμούς, τηλεσυναντήσεις και διάφορες θεματικές δράσεις. Επιπλέον, διερευνήθηκαν οι αναστοχαστικές καταγραφές μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η μακρόχρονη συνεργασία καλλιέργησε μια κουλτούρα συμπερίληψης, ενίσχυσε τη διαπολιτισμική ευαισθησία και υποστήριξε την ανάπτυξη ουσιαστικών διαπροσωπικών σχέσεων. Οι μαθητές/τριες ανέπτυξαν υψηλότερο επίπεδο ενσυναίσθησης, αποδοχής της διαφορετικότητας και αίσθησης συμμετοχής σε μια κοινότητα πέρα από τα γεωγραφικά όρια των δύο χωρών.

Η μελέτη καταδεικνύει ότι οι διασχολικές συνεργασίες, όταν στηρίζονται σε σταθερότητα, αμοιβαία εμπιστοσύνη και κοινό αξιακό πλαίσιο, μπορούν να λειτουργήσουν ως γέφυρες πολιτισμού και παιδείας, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη διαμόρφωση συμπεριληπτικών κοινωνιών. Η συνεργασία των δύο σχολείων προσφέρει ένα εφαρμόσιμο μοντέλο διεθνούς εκπαιδευτικής πρακτικής που ενισχύει την κοινωνική συνοχή και προάγει τις αρχές της ισότητας και της συμμετοχής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

AI ETHICS: Η ΗΘΙΚΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

Νικόλαος Αλέτρας
Μέλος ΕΕΠ, Τμήμα Κινηματογράφου ΑΠΘ

Η ραγδαία ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) στην κινηματογραφική βιομηχανία μεταμορφώνει θεμελιωδώς τη διαδικασία παραγωγής, από τη συγγραφή σεναρίων και τα οπτικά εφέ έως τη διανομή, εγείροντας κρίσιμα ηθικά και πρακτικά ζητήματα. Η παρούσα εργασία εξετάζει τις δύο όψεις της ΤΝ στον κινηματογράφο: αφενός, ως εργαλείο δημιουργικής έκφρασης και καινοτομίας και, αφετέρου, ως πηγή σύνθετων ηθικών διλημμάτων.

Στο πρακτικό επίπεδο, αναλύεται πώς τεχνολογίες όπως η παραγωγική ΤΝ (generative AI) για τη δημιουργία σεναριακών ιδεών, οι τεχνικές ψηφιακής αναπαραγωγής (de-aging) και η σύνθεση φωνής επηρεάζουν την αυθεντικότητα της καλλιτεχνικής δημιουργίας και την αγορά εργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα ηθικά ζητήματα που προκύπτουν, όπως η παραβίαση της πνευματικής ιδιοκτησίας μέσω της εκπαίδευσης μοντέλων σε υπάρχοντα έργα, η χρήση της ψηφιακής εικόνας ηθοποιών χωρίς ρητή και διαρκή συναίνεση, και η ανάγκη για απόλυτη διαφάνεια απέναντι στο κοινό σχετικά με το περιεχόμενο που παράγεται από ΤΝ. Οι πρόσφατες απεργίες σεναριογράφων και ηθοποιών στο Hollywood ανέδειξαν την κρισιμότητα αυτών των ζητημάτων, φέρνοντας στο προσκήνιο τον φόβο για την αντικατάσταση της ανθρώπινης εργασίας και την αλλοίωση της καλλιτεχνικής ακεραιότητας.

Η μελέτη υποστηρίζει ότι, ενώ η ΤΝ εκδημοκρατίζει την πρόσβαση σε προηγμένα εργαλεία παραγωγής, ενέχει τον κίνδυνο να ενισχύσει συστημικές προκαταλήψεις και να υποβαθμίσει την έννοια της ανθρώπινης δημιουργικότητας. Μέσα από την επισκόπηση πρόσφατων παραδειγμάτων, η εργασία καταλήγει στην επιτακτική ανάγκη για τη διαμόρφωση ενός σαφούς δεοντολογικού και ρυθμιστικού πλαισίου. Ένα τέτοιο πλαίσιο οφείλει να εξισορροπεί την τεχνολογική πρόοδο με την προστασία των δικαιωμάτων των δημιουργών, τη διασφάλιση δίκαιων όρων εργασίας και τη διατήρηση της εμπιστοσύνης του κοινού, θέτοντας τον άνθρωπο στο επίκεντρο της δημιουργικής διαδικασίας.

Εργασία (Paper)

ΤΕΧΝΗ, ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ MODULE ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Περσεφόνη Βενέρη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Ιωάννης Ξαγοραράκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από σύνθετες κοινωνικές προκλήσεις, όπως οι ανισότητες πρόσβασης στην εκπαίδευση, η αυξανόμενη πολιτισμική ποικιλομορφία, η υπερβολική χρήση ψηφιακών συσκευών από τα παιδιά και η ανάγκη καλλιέργειας ενσυναίσθησης και κριτικής σκέψης. Υπό αυτό το πρίσμα, καθίσταται αναγκαία η ανάπτυξη διδακτικών προσεγγίσεων που συνδυάζουν τη δημιουργικότητα, τη βιωματική μάθηση και την κοινωνική ευαισθητοποίηση.

Σκοπός της εργασίας είναι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η παιδαγωγική αποτίμηση ενός ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού module για μαθητές/μαθήτριες Ε΄ Δημοτικού, το οποίο αξιοποιεί την τέχνη (φωτογραφία, γλυπτική, street art), τη δραματοποίηση, την ομαδοσυνεργατική μάθηση και τις αρχές της κριτικής παιδαγωγικής, με στόχο την καλλιέργεια ενσυναίσθησης, κοινωνικής επίγνωσης και κριτικού γραμματισμού. Το module οργανώνεται σε επτά θεματικές ενότητες και εστιάζει σε ζητήματα εκπαίδευσης, κοινωνικών ανισοτήτων, μετανάστευσης, περιθωριοποίησης, δικαιωμάτων του παιδιού και ψηφιακής συμπεριφοράς.

Η μεθοδολογία περιλαμβάνει σχεδιασμό σεναρίων διδασκαλίας, αξιοποίηση ποικίλων παιδαγωγικών μοντέλων (βιωματική μάθηση, role-play, debate, δημιουργική γραφή, καλλιτεχνική έκφραση), διαθεματική σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα και χρήση πολυτροπικού υλικού. Η εφαρμογή πραγματοποιήθηκε σε πραγματικό σχολικό περιβάλλον, με συστηματική παρατήρηση, συλλογή μαθητικών εργασιών και αναστοχασμό μαθητών και εκπαιδευτικού.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι μαθητές/μαθήτριες ανέπτυξαν αυξημένη ικανότητα ενσυναίσθησης, βελτίωσαν τη συνεργατική τους συμπεριφορά και επέδειξαν ώριμη κριτική σκέψη απέναντι σε κοινωνικά ζητήματα, ενώ παράλληλα ενισχύθηκε η δημιουργικότητά τους και η ενεργός συμμετοχή τους στη μάθηση.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη δυναμική της τέχνης και της κριτικής παιδαγωγικής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και προτείνει ένα εφαρμόσιμο, πολυδιάστατο εκπαιδευτικό μοντέλο που μπορεί να αξιοποιηθεί ευρύτερα στη σχολική πρακτική και να αποτελέσει βάση για περαιτέρω έρευνα και εκπαιδευτική καινοτομία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΟΙ ΜΑΘΗΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΙΕΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000–2010

Στέργιος Καλλέργης
Υποψήφιος Διδάκτωρ ΔΠΘ, Τμήμα Ανθρωπιστικών Σπουδών

Η παρούσα εργασία εξετάζει τη σχέση ανάμεσα στους μαθητικούς δείκτες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τις πληθυσμιακές μεταβολές στον Νομό Πιερίας κατά την περίοδο 2000–2010, μια δεκαετία κατά την οποία αναδείχθηκαν σημαντικές δημογραφικές και εκπαιδευτικές ανακατατάξεις. Στόχος της μελέτης είναι να αναλυθεί η εξέλιξη του μαθητικού πληθυσμού, η χωρική του κατανομή και οι αλλαγές στη λειτουργία των σχολικών μονάδων, σε συνδυασμό με τις τάσεις γεννητικότητας, τις τοπικές μετακινήσεις πληθυσμού και τις μεταβολές στη σύνθεση των κοινοτήτων της Πιερίας.

Η έρευνα αξιοποιεί στατιστικά στοιχεία από τα αρχεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πιερίας και δημογραφικά δεδομένα της περιόδου, με στόχο τη χαρτογράφηση του μαθητικού δυναμικού, την ανάλυση της αναλογίας μαθητών ανά τμήμα και ανά εκπαιδευτικό, καθώς και την καταγραφή διαφοροποιήσεων μεταξύ αστικών, πεδινών, παραλιακών και ορεινών περιοχών του νομού. Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η εξέλιξη των μαθητικών δεικτών συνδέεται άμεσα με τις δημογραφικές πιέσεις και τις μετακινήσεις των κατοίκων, οι οποίες επηρέασαν τη βιωσιμότητα μικρών σχολείων, τη στελέχωση εκπαιδευτικών μονάδων και το εύρος των εκπαιδευτικών αναγκών σε διαφορετικές γεωγραφικές ενότητες.

Η ανάλυση αναδεικνύει σημαντικές χωρικές και κοινωνικές ανισορροπίες, όπως την ενίσχυση σχολείων κοντά σε αναπτυσσόμενους οικισμούς και παράλληλα τη σταδιακή αποδυνάμωση ορεινών και απομακρυσμένων δημοτικών σχολείων. Επιπλέον, η μελέτη φωτίζει τις πρώτες ενδείξεις των τάσεων που θα οδηγήσουν στις ευρύτερες αναδιαρθρώσεις του σχολικού χάρτη μετά το 2010. Συνολικά, τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν τη στενή σχέση μεταξύ πληθυσμιακής δυναμικής και εκπαιδευτικής πραγματικότητας και προσφέρουν χρήσιμα συμπεράσματα για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.

Εργασία (Paper)

CREATIVE SKILLS AND MULTILITERACIES IN INTERGENERATIONAL STUDENT COLLABORATION

Judita Peterlin
School of economics and business University of Ljubljana/full professor
Vlado Dimovski
School of Economics and Business University of Ljubljana/full professor

The paper examines how cultural literacy functions as a bridge across generational divides and diaspora communities, challenging conventional assumptions about who possesses cultural knowledge and how educational systems can foster genuine intercultural understanding. Contemporary discourse often frames younger generations as culturally illiterate, yet evidence suggests this perspective reflects generational differences in expression rather than substantive value divergence. Critical cultural literacy theory reveals that individuals across all generations already possess rich cultural competencies rooted in their daily experiences, identities, and community contexts, rather than requiring institutional remediation to achieve cultural status. The distinction between "high" and "low" culture becomes irrelevant when recognizing that cultural expression manifests authentically through street art, digital media, emoji communication, and traditional practices equally.

Examining an international management classroom demonstrates how intentional pedagogical practices foster cultural literacy and collective identity among diverse students. By inviting students to share their favorite books in native languages and creating reading clubs focused on cultural topics—such as the Japanese business ecosystem and Monozukuri spirit—educational communities honor students' existing cultural knowledge while creating space for peer learning and diaspora representation. Research on collective engagement indicates that shared meaningful experiences cultivate stronger interconnection between the self and the community, suggesting that culturally grounded educational practices strengthen both individual identity and social cohesion. Rather than imposing uniform cultural standards, educators can leverage students' intrinsic motivation by connecting learning to topics they find genuinely interesting—thereby transforming cultural literacy development into authentic dialogue across generational and geographic boundaries. This approach aligns with broader institutional initiatives like Slovenia's "National Month of Reading Together," demonstrating how community-based educational research co-creates local cultural vitality. The paper argues that cultural literacy thrives through genuine dialogue, recognition of existing competencies, and intentional integration of diverse cultural expressions within educational communities.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ATHENS & ALEXANDRIA: CONSTRUCTING 'BELONGING' BETWEEN MONUMENT AND MEMORY

Aristea Evangelia Koukounouri
Architect Egnineer, PhD Candidate NTUA

This study is part of a larger doctoral research project in which Athens and Alexandria are two of the case studies examined. The research aims to address a gap in architectural theory, where monuments are often examined through their aesthetic, historical, and cultural significance, but less frequently through the lens of individual memory. Alexandria is analyzed based on Constantine P. Cavafy's poems about the city and Athens based on Sigmund Freud's A Disturbance of Memory on the Acropolis and Yorgos Seferis' A Dream with the Acropolis. The two cities form urban palimpsests, where tangible and intangible cultural heritage intertwine through architecture and narrative. Regarding homeland and belonging, Athens is identified through the monumental landscape of the Acropolis which embodies a fixed collective identity. In contrast, Alexandria serves as a counter-narrative, where traces of its cosmopolitan past survive only as fragments, reconstructing a "city of absence" that mirrors the fluidity of diasporic memory. Through this dual lens, the study examines how the sense of belonging is negotiated between the permanence of built forms and the ephemerality of personal experience. Drawing on the triadic theories of Jacques Lacan, Henri Lefebvre, and Charles Sanders Peirce, the work explores how the intersection of the Imaginary (Lacan), Conceived space (Lefebvre), and Interpretant (Peirce) shapes the emotional perception of urban space. The aim is to propose an alternative vocabulary for interpreting cultural heritage by applying these theories to the "living archive" of the city. Ultimately, the dialogue between the two metropolises reveals how autobiographical discourse transforms architecture into a narrative field where the meaning of belonging is continually redefined.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ERRIZA: DIGITAL PRESERVATION & REACTIVATION OF INTANGIBLE HERITAGE

Aristea Evangelia Koukounouri
Architect Egnineer, PhD Candidate NTUA

ERRIZA represents a paradigm shift in the curation of Intangible Cultural Heritage. Functioning as a comprehensive digital infrastructure, the platform recontextualizes Greek cultural heritage by synthesizing traditional cultural forms with advanced technological frameworks. Rather than operating as a static repository, ERRIZA transforms ephemeral cultural expressions (traditional dances, traditional costumes, and traditional music) into a dynamic, interactive archival system. By introducing high-quality digitization methodologies, specifically optical motion capture and photogrammetric 3D modeling, we systematically document the nuances of kinetic movement, textile physics, and rhythmic structures. This process generates versatile digital assets, serving as a foundational resource for an interdisciplinary spectrum of stakeholders, including contemporary artists and brands, designers, museums, institutions, pedagogical practitioners, and academic researchers. Our primary objective is to bridge the gap between technological innovation and cultural memory. ERRIZA empowers museums and cultural institutions to not only preserve but actively mobilize their collections, moving beyond passive documentation to facilitate the revitalization of heritage for digital-native generations. The initiative has successfully commenced its pilot phase in the Pogoni region of Epirus, having completed the digitization of distinct regional dances, costumes and music. As we prepare to unveil the pilot platform in the upcoming months, our strategic vision extends to a pan-Hellenic scale and international application. ERRIZA establishes a locus where culture evolves into an immersive experience, defining a new trajectory for the future of digital heritage.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΗΘΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΚΑΙΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ

Θεοδόσης Συκάς
Επίκουρος Καθηγητής στο τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Οι ηθικές προκλήσεις που εγείρουν οι σύγχρονοι, πλανητικής εμβέλειας κοινωνικοοικονομικοί μετασχηματισμοί (ενδεικτικά, η ραγδαία εξέλιξη των ψηφιακών τεχνολογιών) έχουν καταστήσει αναγκαία την ενσωμάτωση της ηθικής εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πλειάδα εμπειρικών ερευνών διεθνώς πιστοποιούν τη θετική συμβολή ετερόκλητων προγραμμάτων ηθικής εκπαίδευσης στην ηθική ανάπτυξη των εφήβων. Ωστόσο, αδιερεύνητο παραμένει εν πολλοίς το ερώτημα αν και με ποιο τρόπο η ηθική εκπαίδευση θα μπορούσε να επηρεάσει τις προτιμήσεις τους για δικαιότερη κατανομή των πόρων και επίτευξη κοινωνικής δικαιοσύνης. Στη μελέτη αυτή παρουσιάζεται μια συνθετική πρόταση ηθικής εκπαίδευσης που εφαρμόστηκε για σειρά ετών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και αξιολογείται η συμβολή της στη διαμόρφωση των προτιμήσεων των εφήβων για δικαιότερη κατανομή των πόρων. Η πρόταση, που αποσκοπεί στην ανάπτυξη της ηθικής αυτονομίας και της ηθικής ταυτότητας των μαθητών και των μαθητριών, θεμελιώνεται θεωρητικά στο νεο-κολμπεργκιανό Μοντέλο των Τεσσάρων Συνιστωσών, αλλά εμπλουτίζεται και με άλλες προσεγγίσεις από τον χώρο της ηθικής ψυχολογίας, της ηθικής φιλοσοφίας και της δημοκρατικής θεωρίας. Ακολούθως, αξιοποιήθηκε η μέθοδος της τυχαιοποιημένης ελεγχόμενης δοκιμής σε μαθητές και μαθήτριες της Α’ Λυκείου με τη χρήση ερωτηματολογίου που περιείχε διεθνώς αναγνωρισμένα οικονομικά παίγνια (π.χ., το παιχνίδι του δικτάτορα κ.ά.) από τον κλάδο των πειραματικών οικονομικών. Τα παίγνια αυτά έχουν αναπτυχθεί και εξελιχθεί από κορυφαίους επιστήμονες (π.χ., D. Kahneman, R. Thaler, J. Knetsch) στους χώρους της οικονομικής επιστήμης και της ψυχολογίας. Μέσω του ερωτηματολογίου αυτού και εφαρμόζοντας μια Differences in Differences προσέγγιση δείχνουμε ότι, μετά την εφαρμογή της πρότασης, τα μέλη της πειραματικής ομάδας (αυτά στα οποία εφαρμόστηκε η παραπάνω πρόταση ηθικής εκπαίδευσης) επιδεικνύουν υψηλότερες προτιμήσεις για δικαιότερη κατανομή των πόρων σε σχέση με τα μέλη της ομάδας ελέγχου, κυρίως δε προς ομάδες πληθυσμού που υφίστανται κοινωνικό αποκλεισμό, όπως οι μετανάστες, οι πρόσφυγες και οι άστεγοι. Επιπρόσθετα, τα μέλη της πειραματικής ομάδας αιτιολογούν τις προτιμήσεις αυτές με όρους θεμελιωδών ηθικών αξιών.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΑ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ – ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Αθανάσιος Μπασούνας
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Πληροφορικής

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) παρουσιάζει ραγδαία εξάπλωση τα τελευταία χρόνια, καθώς εφαρμογές της χρησιμοποιούνται καθημερινά από εκατομμύρια χρήστες κάθε ηλικίας. Η εκπαίδευση είναι ένας από τους τομείς που επηρεάζεται άμεσα, με πολλούς εκπαιδευτικούς και ερευνητές να θεωρούν ότι μπορεί να αλλάξει ο τρόπος που διδάσκονται και μαθαίνουν οι μαθητές/-τριες. Η παρούσα εργασία στοχεύει στη διερεύνηση του τρόπου και του βαθμού ένταξης της ΤΝ στα νέα Προγράμματα Σπουδών των μαθημάτων Πληροφορικής του δημοτικού, γυμνασίου και γενικού λυκείου. Μελετήθηκαν τα νέα Προγράμματα Σπουδών και οι αντίστοιχοι Οδηγοί Εκπαιδευτικού που είναι αναρτημένα στον ιστότοπο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ). Διαπιστώνεται πολύ μικρός βαθμός ένταξης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και μεγαλύτερος στην δευτεροβάθμια. Κύριο αντικείμενο είναι η παρουσίαση των βασικών αρχών της ΤΝ καθώς και η εμπλοκή των μαθητών/-τριών με τη δημιουργία συστημάτων ΤΝ. Σημαντική έμφαση δίνεται στην ευαισθητοποίηση των μαθητών/-τριών σε σχέση με τις συνέπειες της χρήσης της ΤΝ σε κάθε τομέα της κοινωνίας. Η σύγκριση με την διεθνή πραγματικότητα δείχνει ότι η ένταξη της ΤΝ στην εκπαίδευση στη χώρα μας σαφώς υστερεί. Τα εκπαιδευτικά συστήματα πολλών χωρών δίνουν ιδιαίτερη σημασία στη διδασκαλία της ΤΝ αλλά και στην ένταξη της ΤΝ ως υποστηρικτικό παράγοντα της διδασκαλίας πολλών μαθησιακών αντικειμένων. Η μελέτη της βιβλιογραφίας δείχνει ότι η αξιοποίηση της ΤΝ στη διδασκαλία παρέχει σημαντικές προοπτικές αλλά συνοδεύεται και από προκλήσεις και κινδύνους. Τέλος, η παρούσα εργασία περιλαμβάνει αναφορά στις προσπάθειες των υπευθύνων φορέων στη χώρα μας να οριοθετήσουν ένα πλαίσιο για την ασφαλή και αποτελεσματική αξιοποίηση της ΤΝ στην σχολική εκπαίδευση.

Εργασία (Paper)

ITALIAN JEWISH DIASPORA BETWEEN HOMELAND AND PROMISED LAND: VITTORIO DAN SEGRE FROM FASCISM TO JEWISH BRIGADE

Maddalena Tosi
PhD candidate at Scuola Normale Superiore Pisa (IT) - Sciences Po Paris (FR)

The reactions of Italian Jews to the Racial Laws of 1938 generated complex mobility patterns, including aliyah from the Italian peninsula to Mandatory Palestine. This paper analyses a case that has remained unexplored in historiography: the biography of Vittorio Dan Segre (1922–2014), a young Piedmontese Jew from a wealthy, assimilated, and openly fascist family, for whom Zionism represented a betrayal of national identity.

This case study contributes to a deeper understanding of the various ways in which the Italian Jewish diaspora confronted the Fascist regime.

The research reconstructs the motivations that led the then 17-year-old Segre to leave Italy after the racial laws and to embrace a Jewish-Zionist identity under the name of Dan Avni, abandoning a “diasporic existence” in the name of a Promised Land.

Finally, this work analyses the reasons for enlisting in the Jewish Brigade, a unit of the British Army, with which Segre returned to the peninsula during the military campaign of the 1940s. These events highlight how, in the Jewish identities of the peninsula, there was not only a desire to leave a country, but also to come back to it, fighting in defense of one's own diasporic community.

The cross-analysis of ego-documents, autobiographies, and archival documents (including the family archive and British Army records) places this work at the intersection of microhistory and transnational history.

The study of Segre's biography not only explores one individual's response to persecution but also sheds new light on the complexity of the transnational phenomenon of *aliyah*. This research reveals previously unpublished details about the continuous exchanges and composite identities that characterised the diasporic movements in the Mediterranean between the 1930s and 1940s.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΟ LIFESTYLE ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΑΠΟ INFLUENCERS ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Ματίνα Πέππα
Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Στην εποχή της κοινωνίας της πληροφορίας έχει διαμορφωθεί ένα υβριδικό τοπίο επικοινωνίας, μέσα στο οποίο οι ψηφιακοί ηγέτες γνώμης διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Προγενέστερες μελέτες έχουν επισημάνει την επίδραση των επονομαζόμενων influencers στο πεδίο της καταναλωτικής συμπεριφοράς. Μολαταύτα, η υπάρχουσα βιβλιογραφία που διερευνά τον αντίκτυπο των influencers στην κοινωνική και πολιτική συμπεριφορά παραμένει ελλιπής. Η παρούσα μελέτη επιχειρεί να διερευνήσει τα όρια μεταξύ πολιτικής κουλτούρας και δημοφιλούς κουλτούρας, εστιάζοντας στον διάχυτο πολιτικό λόγο των επηρεαστών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς εν μέσω ενός παγκοσμιοποιημένου ψηφιακού κόσμου προτείνεται ότι συχνά πρόκειται για βίους παράλληλους, που διαμορφώνουν, ως στοιχεία του πολιτισμικού περιβάλλοντος, τις καθημερινές πρακτικές που λαμβάνουν χώρα στις σύγχρονες

κοινωνίες σε πολλαπλά επίπεδα. Η μεθοδολογική προσέγγιση που εφαρμόστηκε είναι αυτή της «τριγωνοποίησης» της ερευνητικής μεθόδου, συνδυάζοντας ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα. Η έρευνα εφαρμόστηκε σε δύο επίπεδα. Αρχικός στόχος ήταν να αποσαφηνιστεί το κατά πόσο οι Έλληνες influencers αναρτούν δημοσιεύσεις πολιτικού περιεχομένου, και εν συνεχεία, το κατά πόσο το δημοσιευμένο περιεχόμενο επηρεάζει το πολιτικό ενδιαφέρον αλλά και την πολιτική συμπεριφορά των ακολούθων τους. Τα ευρήματα υποστηρίζουν ότι αν και φαινομενικά πρόκειται για δύο πεδία

παράταιρα και απομακρυσμένα, στο σύγχρονο υβριδικό επικοινωνιακό περιβάλλον συναντώνται ολοένα και πιο συχνά.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ «ΑΝΔΡΟΣΦΑΙΡΑΣ»

Ματίνα Πέππα
Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Στην εποχή της σύγκλισης των μέσων, η οποία χαρακτηρίζεται από την άνοδο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης οι αναπαραστάσεις και οι κατασκευές φύλου αλλάζουν και εξελίσσονται συνεχώς. Η ψηφιακή τοξική απελευθέρωση (toxic disinhibition), αναφερόμενη στην τάση των ανθρώπων να συμπεριφέρονται διαφορετικά στις ψηφιακές τους αλληλεπιδράσεις συγκριτικά πάντα με την κατ' ιδίαν επικοινωνία, και η άρση των αναστολών, ως απότοκο της διαδικτυακής ανωνυμίας, συχνά κυριαρχούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, επηρεάζοντας τον τρόπο με τον οποίο οι ταυτότητες φύλου αναπαρίστανται. Παρά την εμφάνιση και τη δημοτικότητα των ψηφιακών φεμινιστικών κινημάτων, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την περίπτωση του κινήματος #metoo, η ψηφιακή «ανδρόσφαιρα» αποτελεί ένα φαινόμενο το οποίο και δεν δύναται να αγνοηθεί. Το παρόν άρθρο επιχειρεί δια μέσω της επισκόπησης της σύγχρονης βιβλιογραφίας, συνδυαστικά με την εφαρμογή μιας μικρής κλίμακας ψηφιακής εθνογραφίας, να απεικονίσει την ελληνική «ανδρόσφαιρα», ως ένα ψηφιακό κοινωνικό περιβάλλον, το οποίο παράγει αλλά και προάγει ιδέες και αξίες που σχετίζονται με την ανδρική ταυτότητα και τις έμφυλες σχέσεις. Συγκεκριμένα, η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται στις ψηφιακές αφηγήσεις και τις στρατηγικές περιεχομένου που κυριαρχούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και δύνανται να ενταχθούν στη σφαίρα της «ανδρόσφαιρας». Απώτερος σκοπός είναι να διερευνηθεί το κατά πόσο οι ψηφιακές αυτές αφηγήσεις ενισχύουν ή αποδομούν τις σύγχρονες/παραδοσιακές αντιλήψεις για τον ανδρισμό, ενισχύοντας (ή και όχι)

ταυτόχρονα την πόλωση του κοινού σε έμφυλα ζητήματα. Τα πρώτα ευρήματα αποκαλύπτουν μια ελληνική υποκουλτούρα που υιοθετεί τα ιδεώδη της αρρενωπότητας, θεωρώντας ενίοτε ότι ο φεμινισμός λειτουργεί ως εμπόδιο στην εθνική ταυτότητα, η οποία τείνει να σχετίζεται με τις παραδοσιακές ορθόδοξες αξίες. Αυτό το οποίο αξίζει να επισημανθεί είναι πως η κουλτούρα αυτή δεν είναι ευδιάκριτη, αλλά υποβόσκει πίσω από το χιούμορ και τον σαρκασμό.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ ΣΕ ΟΛΙΓΟΘΕΣΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ PROJECT – ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΔΟΪΡΑΝΗΣ»

Γεώργιος Ντέντας
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η καινούρια πολιτισμική και περιβαλλοντική πραγματικότητα δημιούργησε την ανάγκη ενός νέου ήθους και ύφους απέναντι στο περιβάλλον. Το πλέον σύγχρονο κοινωνικό αίτημα είναι η δημιουργία περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένων μαθητών, κριτικά σκεπτόμενων πολιτών, που αντιλαμβάνονται τη σημασία της ορθής διαχείρισης του περιβάλλοντος και συμμετέχουν ενεργά στη δράση για την υλοποίησή των νέων πρακτικών. Επιπλέον, η νέα αντίληψη ότι η εξειδίκευση και ο κατακερματισμός της γνώσης αποδεικνύονται ανεπαρκείς για να αντιμετωπίσουν τα πολύπλοκα προβλήματα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στις πραγματικές τους διαστάσεις, οδήγησε στην ενοποιημένη και διεπιστημονική μορφή, για την αποτελεσματική επίλυση των προβλημάτων. Με την εφαρμογή του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ), γίνεται προσπάθεια για εισαγωγή προσεγγίσεων που αποβλέπουν στην οριζόντια διασύνδεση των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων. Η Ευέλικτη Ζώνη είναι η «ευκαιρία» για την ενσωμάτωση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο ελληνικό ολιγοθέσιο σχολείο. Στην παρούσα εργασία επιχειρείται η εφαρμογή μιας περιβαλλοντικής προσέγγισης, στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης, σε ενότητα του μαθήματος της Γεωγραφίας αξιοποιώντας τη δυναμική του συνδυασμού της διαθεματικής και διεπιστημονικής προσέγγισης του θέματος. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκε στο τριθέσιο Δημοτικό Σχολείο Δαματριάς Ρόδου, στους μαθητές της Ε΄-ΣΤ΄ τάξης Δημοτικού κατά το σχολικό έτος 2014 - 15. Εφαρμόστηκε το πολυεπιστημονικό διαθεματικό σχέδιο εργασίας με θέμα: « Η διδασκαλία των λιμνών με τη μέθοδο project - το παράδειγμα της λίμνης Δοϊράνης». Με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα αυτό, οι μαθητές απέκτησαν μια ολιστική γνώση για το λιμναίο οικοσύστημα και ειδικότερα για τη λίμνη Δοϊράνη και παράλληλα άφησαν να διαφανούν θετικά συναισθήματα για το συγκεκριμένο οικοσύστημα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ: ΈΝΑΣ ΡΟΛΟΣ ΠΟΥ ΑΠΟΣΥΜΦΟΡΕΙ Η ΕΝΑΣ ΡΟΛΟΣ ΠΟΥ ΑΓΧΩΝΕΙ;

Βασιλική Κοζιάκη
ΠΕ70 - MSc Εκπαιδευτική Ψυχολογία - Υποψήφια Διδάκτωρ

Το ενδιαφέρον για την εκπαιδευτική ηγεσία και τον ρόλο του διευθυντή του σχολείου έχει αυξηθεί τις τελευταίες δεκαετίες (Leithwood et al., 1996, Leithwood & Hallinger, 2002).

Η έρευνα στο χώρο της εκπαίδευσης έχει δείξει πως υπάρχει σθεναρά θετική συσχέτιση ανάμεσα στην αποτελεσματική σχολική ηγεσία και τη βελτίωση της απόδοσης του οργανισμού, αφού η πρώτη αποτελεί αρωγό για τη δεύτερη.

Ο διευθυντής-ηγέτης είναι εκείνο το πρόσωπο με την πιο σημαντική συνεισφορά στα πλαίσια της σχολικής μονάδας αφού συντελεί στην ποιοτική βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου και στην αποτελεσματική υλοποίηση των σκοπών της σχολικής μονάδας. Παράλληλα όμως εμπνέει, συντονίζει και ενεργοποιεί μέσα από ένα ποικίλο πλέγμα σχέσεων και επικοινωνιών. Ο σχολικός ηγέτης είναι υπεύθυνος για το συντονισμό και την εμψύχωση πολύμορφων ομάδων που συνεργάζονται για την ποιοτική λειτουργία της σχολικής μονάδας (Κόσυβας, 2014). Όπως τόνισε ο Huber (2004), τα σχολεία που ταξινομούνται ως επιτυχή, έχουν έναν ικανό διευθυντή» ενώ προσθέτει πως «η αποτυχία συχνά συσχετίζεται με την ανεπάρκεια του διευθυντή». Ένας διευθυντής που ενισχύει, εμπνέει, ανατροφοδοτεί και φροντίζει για τη δημιουργία και ύπαρξη ενός δημοκρατικού κλίματος, ενώ επιδεικνύει αντίληψη και εξυπνάδα, πετυχαίνει τη δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος μέσα στο οποίο οι εκπαιδευτικοί νιώθουν ασφάλεια. Αντιθέτως, ένας διευθυντής με έλλειψη καθοδήγησης, υπερφόρτωση γραφειοκρατικών διαδικασιών στους εκπαιδευτικούς και έλλειψη συνεργασίας και εμπιστοσύνης, δημιουργεί εντάσεις και ένα κλίμα αποστροφής και απομάκρυνσης.

Ο τρόπος άσκησης της ηγεσίας, μεταθέτει σε πρακτικό επίπεδο την προσωπική θεώρηση διοίκησης του ηγέτη και φανερώνει τις διοικητικές του ικανότητες και δεξιότητες. Υπό προϋποθέσεις μάλιστα, και σε αρκετές περιπτώσεις, μειώνει αισθητά το άγχος και το στρες των εργαζόμενων ενώ ταυτόχρονα τους παρακινεί για μεγαλύτερη εργασιακή απόδοση και συνεισφορά με στόχο την μέγιστη αποτελεσματικότητα (Κανελλόπουλος, 1990).

Κλείνοντας, πολλοί ερευνητές τονίζουν, πως ο διευθυντής δύναται να επιδρά άμεσα στη σχολική ζωή και να επηρεάζει όχι μόνο το ηθικό των δασκάλων αλλά και των μαθητών (Λαλιώτης, 2022).

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

LEARN OUTSIDE, SMILE AND SHINE: AN EUROPEAN ERASMUS+ KA210-SCH PROJECT FOR INNOVATIVE EDUCATION, WELL-BEING AND SUSTAINABLE LEARNING

Alexandra - Roxana Belașcu
"Vasile Goldiș" Secondary School, Alba Iulia (Romania) / School Counsellor
Christos Ntroumpogiannis
45th Primary School of Heraklion, Greece / School Principal

Learn Outside, Smile and Shine (Project No. 2025-1-RO01-KA210-SCH-000354299) is an Erasmus+ KA210-SCH small-scale partnership project addressing key priorities of the European Union and the Erasmus+ Programme, including innovation in education, student well-being, digital transformation, inclusion, and sustainability. The project is coordinated by "Vasile Goldiș" Secondary School, Alba Iulia (Romania), in cooperation with 45th Primary School of Heraklion (Greece), OOU "Kuzman Josifoski-Pitu" Kičevo (North Macedonia), Istituto Comprensivo "Romagnoli–Solito" Gela (Italy), SENES Società Cooperativa Sociale (Italy), and Lazdijai Motiejus Gustaitis Gymnasium (Lithuania), ensuring a strong dimension.

The project responds to contemporary educational challenges by promoting learner-centred, experiential, and inclusive pedagogical approaches that extend learning beyond the traditional classroom into outdoor and community-based environments. Outdoor learning activities enhance students' cognitive engagement, emotional well-being, social interaction, and connection with nature, while fostering environmental awareness and sustainable attitudes aligned with European green education priorities.

Digital technologies are integrated in a balanced and pedagogically meaningful way to support learning, reflection, collaboration, and documentation, in line with Erasmus+ priorities in digital education and competence development. Particular attention is given to digital well-being, encouraging responsible, reflective technology use and reducing the risks associated with excessive screen exposure.

Social and emotional learning represents a central pillar of the project, focusing on inclusion, empathy, resilience, and respect for diversity. Through joint European activities and collaborative learning experiences, students develop transversal competences such as critical thinking, communication, cooperation, and active citizenship, while internalising shared European values.

Teacher professional development is strengthened through transnational cooperation, peer learning, and the exchange of innovative practices, contributing to sustainable institutional capacity building. The project is implemented and disseminated through the eTwinning platform, enabling virtual collaboration, student outputs, networking, visibility, impact, and transferability across the European educational space.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΕΜΠΟΔΙΟ ΣΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: Η ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΤΝ ΑΜΕΣΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ιωάννης Παπαδομαρκάκης
Γενικός Γραμματέας Α΄θμιας, Β΄θμιας και Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
Πασχαλίνα Κωνσταντινίδη
Εκπαιδευτικός
Βασίλειος Κασαπίδης
Διευθυντής σχολικής μονάδας
Αικατερίνη Καλούτσα
Εκπαιδευτικός

Η ραγδαία επίδραση των ψηφιακών τεχνολογιών και ιδιαίτερα της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην εκπαιδευτική διαδικασία αναδιαμορφώνει καθημερινά τον τρόπο διδασκαλίας και μάθησης στη σύγχρονη εκπαιδευτική πράξη. Ταυτόχρονα, σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, όπου οι μεταναστευτικές ροές αυξάνουν τη γλωσσική και πολιτισμική ποικιλομορφία στις σχολικές τάξεις, η εκπαίδευση καλείται να εξασφαλίσει διαπολιτισμική ένταξη και κοινωνική συνοχή. Η ανάγκη για εργαλεία που μειώνουν τα γλωσσικά εμπόδια και ενισχύουν την αμοιβαία κατανόηση καθιστά τη διερεύνηση της εκπαιδευτικής αξιοποίησης της ΤΝ επίκαιρη. Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας ενός εργαλείου ΤΝ άμεσης μετάφρασης ως παιδαγωγικού μέσου ενίσχυσης της διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Ειδικότερα, η μελέτη εξετάζει τις στάσεις και αντιλήψεις των μαθητών απέναντι στη διαπολιτισμική συνεργασία και αποδοχή πριν και μετά την ενσωμάτωση του εργαλείου στην εκπαιδευτική πρακτική. Η έρευνα ακολουθεί ποσοτική προσέγγιση με μετρήσεις πριν και μετά την εφαρμογή. Το δείγμα αποτελείται από μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που διδάχθηκαν από εκπαιδευτικούς οι οποίοι αξιοποίησαν εργαλείο ΤΝ άμεσης μετάφρασης κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίου καταμέτρησης στάσεων, εστιάζοντας στη διαπολιτισμική αποδοχή.Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν μετρήσιμη βελτίωση στη διαπολιτισμική συνεργασία και αποδοχή των μαθητών μετά τη χρήση του εργαλείου ΤΝ. Παρατηρείται ενίσχυση της διαπολιτισμικής σύνδεσης, μείωση των επικοινωνιακών φραγμών και αυξημένη αποδοχή μεταξύ μαθητών από διαφορετικά γλωσσικά υπόβαθρα. Συμπερασματικά, η μελέτη αναδεικνύει τη δυναμική της ΤΝ ως γέφυρας πολιτισμών στο σχολικό περιβάλλον, υπογραμμίζοντας τον ρόλο της εκπαίδευσης ως μηχανισμού κοινωνικής ένταξης. Η εργασία ευελπιστεί να συνεισφέρει στον διάλογο για την παιδαγωγική αξιοποίηση της ΤΝ στη διαπολιτισμική εκπαίδευση και τη χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΟΛΙΣΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΓΚΕΙΜΕΝΟ

Δημήτριος Γκόρος
Διδάκτορας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων - Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η σχολική αποτελεσματικότητα συνιστά αντικείμενο εκτεταμένου επιστημονικού ενδιαφέροντος, καθώς συνδέεται άμεσα με τους παράγοντες που επηρεάζουν την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών. Μεταξύ των παραγόντων αυτών, η εκπαιδευτική ηγεσία και ειδικότερα το ηγετικό στυλ που υιοθετούν οι διευθυντές των σχολικών μονάδων αναγνωρίζεται στη διεθνή βιβλιογραφία ως καθοριστικός παράγοντας για τη λειτουργία και την απόδοση του σχολείου. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η εγκυροποίηση του Ολιστικού Μοντέλου Ηγεσίας στο ελληνικό εκπαιδευτικό συγκείμενο, καθώς και η διερεύνηση του ηγετικού στυλ που εκφράζεται συχνότερα από τους διευθυντές των σχολικών μονάδων. Στο θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας εξετάζονται έννοιες όπως η σχολική αποτελεσματικότητα, η ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών και η επίδραση της εκπαιδευτικής ηγεσίας σε αυτές, με ιδιαίτερη έμφαση στο Ολιστικό Μοντέλο Ηγεσίας, το οποίο αποτελεί τον βασικό άξονα της παρούσας ερευνητικής προσέγγισης. Για τη συλλογή των δεδομένων αξιοποιήθηκαν ποσοτικές ερευνητικές μέθοδοι, με τη χρήση δομημένων ερωτηματολογίων και τη συμμετοχή σημαντικού αριθμού διευθυντών σχολικών μονάδων. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι το Ολιστικό Μοντέλο Ηγεσίας παρουσιάζει ικανοποιητικά επίπεδα εγκυρότητας στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο. Παράλληλα, διαπιστώθηκε ότι, μεταξύ των πέντε ηγετικών στυλ που ενσωματώνει το εν λόγω μοντέλο, το δομικό στυλ αποτελεί το συχνότερα υιοθετούμενο από τους διευθυντές των σχολείων του δείγματος. Συμπερασματικά, τα ευρήματα της μελέτης αναδεικνύουν ότι η ηγεσία στις σχολικές μονάδες δεν ασκείται μονοδιάστατα, αλλά διαμορφώνεται μέσα από έναν μοναδικό συνδυασμό ηγετικών πρακτικών, ο οποίος ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες και τα χαρακτηριστικά κάθε σχολικής μονάδας. Υπό το πρίσμα αυτό, καθίσταται εμφανής η αναγκαιότητα υιοθέτησης μιας ευέλικτης και πολυδιάστατης προσέγγισης στην εκπαιδευτική ηγεσία, μέσω της εφαρμογής του Ολιστικού Μοντέλου Ηγεσίας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑ: ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ GEMINI ΚΑΙ ΤΟΥ PREZI ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΟΗΕ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ TPACK ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Παρασκευή Αθανασοπούλου
Εκπαιδευτικός ΒΑ,ΜΑ, MEd.

Η εκπαίδευση για την αειφορία και η εξοικείωση των μαθητών με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) του ΟΗΕ αποτελούν κεντρικούς πυλώνες του σύγχρονου σχολείου. Παράλληλα, η ραγδαία εξέλιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) μετασχηματίζει τις εκπαιδευτικές πρακτικές, καθιστώντας αναγκαία την ανάπτυξη νέων μεθοδολογιών που ενσωματώνουν τις ψηφιακές τεχνολογίες στον παιδαγωγικό σχεδιασμό.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση ενός δομημένου σχεδίου διδασκαλίας για μαθητές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με θέμα τους ΣΒΑ. Βασικοί στόχοι είναι η κριτική διερεύνηση των παγκόσμιων προβλημάτων, η καλλιέργεια του ψηφιακού γραμματισμού μέσω του Gemini AI και η ανάπτυξη δεξιοτήτων οπτικοποίησης πληροφοριών με το εργαλείο Prezi. Η διδακτική παρέμβαση σχεδιάστηκε με βάση το θεωρητικό μοντέλο Τεχνολογικής Παιδαγωγικής Γνώσης Περιεχομένου (TPACK), διασφαλίζοντας την αρμονική σύζευξη του γνωστικού αντικειμένου με την κατάλληλη παιδαγωγική μέθοδο και τα ψηφιακά μέσα.Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες, χρησιμοποιώντας το Gemini AI ως «ψηφιακό βοηθό» για την άντληση και ανάλυση πρωτογενούς υλικού, ενώ στη συνέχεια συνθέτουν τα ευρήματά τους σε διαδραστικές παρουσιάσεις Prezi. Η προσέγγιση αυτή προωθεί τη διερευνητική μάθηση και την ενεργό εμπλοκή.Η εφαρμογή του σεναρίου αναμένεται να αναδείξει ότι η ενσωμάτωση της ΤΝ ενισχύει την ερευνητική ικανότητα των μαθητών και την ταχύτερη κατανόηση σύνθετων εννοιών. Η χρήση του Prezi συμβάλλει στη βελτίωση της ψηφιακής αφήγησης (storytelling), ενώ η εφαρμογή του πλαισίου TPACK επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να διατηρεί την παιδαγωγική εστίαση χωρίς να εγκλωβίζεται στην τεχνική χρήση των εργαλείων.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει ότι η στρατηγική χρήση εργαλείων όπως το Gemini και το Prezi, όταν πλαισιώνεται από στέρεα θεωρητικά μοντέλα, μπορεί να μετατρέψει τη διδασκαλία των ΣΒΑ σε μια δυναμική μαθησιακή εμπειρία. Η πρόταση συμβάλλει στον διάλογο για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της εκπαίδευσης και την προετοιμασία των μαθητών ως υπεύθυνων παγκόσμιων πολιτών.

Εργασία (Paper)

ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κυριακή Ραφτοπούλου
Εκπαιδευτικός- Νομικός-Διδάκτωρ Νομικής-Μεταδιδάκτωρ στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ένταξη της Ελλάδας, την 1η Ιανουαρίου 1981, στις Ευρωπαϊκής Κοινότητας είχε σημαντικά αποτελέσματα για τη χώρα μας σε πολλά επίπεδα και ιδιαίτερα στον οικονομικό, πολιτικό και οικονομικό τομέα. Το ιστορικό αυτό γεγονός, εξάλλου, είχε αξιοσημείωτες συνέπειες και στην εκπαίδευση, ιδιαίτερα στην τριτοβάθμια, αφού οδήγησε στη σταδιακή οικοδόμηση των ευρωπαϊκών σπουδών στα Ελληνικά Πανεπιστήμια, ως ενός ξεχωριστού κλάδου της νομικής, οικονομικής και πολιτικής επιστήμης.

Οι ευρωπαϊκές σπουδές στην Ελλάδα, όπως προαναφέρθηκε, δεν αναπτύχθηκαν δια μιας αλλά σταδιακά τις δύο δεκαετίες, που ακολούθησαν την ένταξη της χώρας μας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα προγράμματα σπουδών των Πανεπιστημίων δεν καθορίζονται κεντρικά, όπως συμβαίνει με τις άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης, στις ιδιαίτερες διαδικαστικές προϋποθέσεις για την ένταξη κυρίως υποχρεωτικών μαθημάτων στα προγράμματα σπουδών, στις ανάγκες σε διδακτικό προσωπικό αλλά και στις αντιστάσεις που παρουσιάστηκαν από μερίδα του φοιτητικού κόσμου, ο οποίος απέκτησε δικαίωμα ενισχυμένης συμμετοχής αλλά και λόγου στη διοίκηση των Πανεπιστημιακών Σχολών μετά την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση το 1982. Αξιοσημείωτη στο πλαίσιο αυτό είναι η περίπτωση της Νομικής Σχολής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης που χάριν της επιμονής του αείμνηστου Καθηγητή και Δικαστή Κρατερού Ιωάννου ενέταξε στο πρόγραμμα σπουδών της, ως υποχρεωτικό ετήσιο μάθημα, το Δίκαιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από το ακαδημαϊκό έτος 1977 – 1978, τοποθετούμενη, έτσι, στην πρωτοπορία των ευρωπαϊκών σπουδών στην Ελλάδα. Εξάλλου, στην άνθηση των ευρωπαϊκών σπουδών στη χώρα μας λειτούργησε πολλαπλασιαστικά η αύξηση του αριθμού των Πανεπιστημίων και των Πανεπιστημιακών Σχολών και Τμημάτων, που σημειώνεται από τη δεκαετία του ’90. Στο πλαίσιο αυτό ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η ίδρυση Τμημάτων Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών (ΔΕΟΣ), τα προγράμματα των οποίων εξ αντικειμένου κυριαρχούνται από σχετικά μαθήματα και συνακόλουθα από την ίδρυση σχετικών μεταπτυχιακών προγραμμάτων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Άντρη Χαραλάμπους
Διδάκτορας στις Επιστήμες της Αγωγής - Βοηθός Διευθύντρια Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρος

Ένας από τους κεντρικούς στόχους της σύγχρονης εκπαίδευσης είναι η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της αυτόνομης μάθησης των μαθητών. Στο πλαίσιο αυτό, σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν διδακτικές παρεμβάσεις στο γλωσσικό μάθημα, με σκοπό την εφαρμογή ποικίλων μαθητοκεντρικών δραστηριοτήτων που ενισχύουν δεξιότητες αυτόνομης μάθησης και κριτικής σκέψης. Οι δραστηριότητες στόχευαν στην καλλιέργεια των έξι βασικών γνωστικών δεξιοτήτων της κριτικής σκέψης — ερμηνεία, ανάλυση, αξιολόγηση, αυτορρύθμιση, συνεπαγωγή και επεξήγηση. Τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων κατέδειξαν σταδιακή και ουσιαστική βελτίωση στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών, καθώς και στην ενδυνάμωση της ικανότητάς τους για αυτόνομη μάθηση. Παράλληλα, διαπιστώθηκε βελτίωση των μαθησιακών τους αποτελεσμάτων ως προς τις γνωστικές και μεταγνωστικές δεξιότητες, τόσο στον προφορικό όσο και στον γραπτό λόγο. Τα ευρήματα της παρούσας παρέμβασης αναδεικνύουν τη σημασία της συστηματικής ενσωμάτωσης δραστηριοτήτων κριτικής σκέψης στο γλωσσικό μάθημα, καθώς φαίνεται ότι αυτές ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και υποστηρίζουν την ομαλή εκπαιδευτική τους μετάβαση, τόσο μεταξύ τάξεων όσο και μεταξύ διαφορετικών εκπαιδευτικών βαθμίδων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Κλεονίκη Δρούγκα
ΕΕΠ Τμήματος Κινηματογράφου ΑΠΘ
Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος
Καθηγητής Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Δημιουργικής Γραφής Π.Δ.Μ.

Σε περιόδους έντονων κοινωνικών, γεωπολιτικών και πολιτισμικών μετασχηματισμών η τέχνη λειτουργεί ως καίριο εργαλείο έκφρασης και επανανοηματοδότησης της ταυτότητας. Ο κινηματογράφος, ως μορφή συλλογικής και ατομικής αφήγησης, επιτρέπει τη δημιουργία νέων χώρων "ανήκειν" και την επεξεργασία βιωμάτων αποξένωσης, μετανάστευσης και διασποράς. Η παρούσα ανακοίνωση διερευνά πώς ο κινηματογράφος μπορεί να συμβάλει στην ανασυγκρότηση της πολιτισμικής ταυτότητας, εστιάζοντας σε ταινίες δημιουργών με προσφυγικό ή μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Αξιοποιώντας ένα διεπιστημονικό θεωρητικό πλαίσιο που αντλεί από τις σπουδές ταυτότητας, τη μετααποικιακή θεωρία και την πολιτισμική ανθρωπολογία, αναλύονται κινηματογραφικές αφηγήσεις ως χώροι αναστοχασμού και πολιτισμικής διαπραγμάτευσης: America America, 1963 (Elia Kazan), Chronicle of a Disappearance, 1996 (Elia Suleiman), The Edge of Heaven, 2007 (Fatih Akin), Caramel, 2007 (Nadine Labaki), Persepolis, 2007 (Marjane Satrapi), Capernaum, 2018 (Nadine Labaki).

Η μεθοδολογία συνδυάζει ποιοτική ανάλυση περιεχομένου με στοιχεία οπτικής εθνογραφίας. Μέσα από αυτή τη σκοπιά, αναδεικνύεται ο τρόπος με τον οποίο οι οπτικοακουστικές αφηγήσεις διαμορφώνουν εναλλακτικούς λόγους για την ταυτότητα, λειτουργώντας ως χώροι αντίστασης, επινόησης και πολιτισμικής αναγέννησης. Ο κινηματογράφος προτείνεται, εν τέλει, όχι μόνο ως εργαλείο καταγραφής εμπειριών, αλλά και ως δυναμικός μηχανισμός πολιτισμικής επιβίωσης και μετασχηματισμού.

Το θέμα αγγίζει ζητήματα πολιτισμικής έκφρασης, αυτοπροσδιορισμού και συλλογικής μνήμης μέσα από την τέχνη του κινηματογράφου, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της διασποράς, της μετανάστευσης ή των κοινωνικών μετασχηματισμών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

INTEGRATING MEDIATION IN EDUCATIONAL POLICIES: APPROACHES AND IMPLEMENTATIONS IN GREEK SECONDARY AND TERTIARY EDUCATION

Kyriaki Papadopoulou
Phd candidate, Department of Business Administration, Faculty of Economic Sciences, University of Western Macedonia, Grevena, Greece
Stavros Kalogiannidis
Assistant Professor, Department of Business Administration, Faculty of Economic Sciences, University of Western Macedonia, Grevena, Greece
Foteini Kagioglou
Laboratory and Teaching Staff, Department Management Science and Technology, Faculty of Economic Sciences, University of Western Macedonia, Koila, Kozani, Greece

Mediation constitutes a strategy whose applicability is being broadened in the public sector by extending across multiple layers such as administration, local governance, policing and education. The main purpose of this research is to investigate the parameters of mediation and the status of its implementation in the Greek secondary and tertiary educational system. The study is based on a comparative analysis between the existing legal framework as well as its practical implications in both Greek secondary schools and universities. Researchers endeavoured to look into the driving forces of mediation in these two different levels of education with a view to ascertaining their converging and diverging elements. Literature enriched by relevant international studies was conducive to the establishment of current global trends pertaining to the involvement of mediation in educational matters and to underscore the space for improvements or adjustments within the Greek educational system. Overall, the paper wishes to highlight the significance of introducing the notion of amicable dispute resolution through mediation into the Greek educational policies within the context of wider efforts for modernisation and reforms on the part of Greek educational authorities.

Εργασία (Paper)

ΤΟ ΜΕΤΑ-ΑΠΟΙΚΙΑΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ: Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΡΙΤΟΚΟΣΜΙΚΟ ΠΑΡΑΚΡΑΤΟΣ

Εμμανουήλ Λουκάς Σιφακάκης
Ερευνητής

Στην παρούσα εισήγηση θα μελετήσουμε το ζήτημα της πολιτικής και κοινωνικής συγκρότησης του μετα-αποικιακού κράτους και την διασφάλιση της ακεραιότητας της διακυβέρνησης με την βοήθεια παρακρατικών οργανισμών. Ειδικότερα, θα εξετάσουμε το ιστορικό, το κοινωνικό και το πολιτικό πλαίσιο των χωρών του τρίτου κόσμου που υπήρξαν δέκτες της ευρωπαϊκής κουλτούρας. Κατόπιν, θα εγκύψουμε στη συμβατότητα του πολιτισμικού μοντέλου του δυτικού κόσμου με την τριτοκοσμική κουλτούρα και θα αναδείξουμε την προβληματική σχέση αυτών των δύο. Παράλληλα, θα δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στην έννοια της αλλοτρίωσης, η οποία διενεργείται μαγικά για την ανάληψη πολιτικής εξουσίας και για την κοινωνική δικαίωση απέναντι στους πράκτορες του πραξικοπήματος. Έπειτα, θα διαυγάσουμε την εμπλοκή ιδιωτικών παρακρατικών οργανώσεων στη διασφάλιση του κράτους και τη σχέση αυτών με το εθνικό συμφέρον, όπως προβλέπεται από τον φιλελευθερισμό. Τέλος, θα υπογραμμιστεί η ανάγκη μη πολιτισμικής ανάμιξης ασύμβατων δομών. Η εισήγηση αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο πλαίσιο της διαπολιτισμικότητας και των ευρωπαϊκών πολιτικών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Κατερίνα Σακελλαρίου
ΕΔΙΠ Α' - Ψυχολογίας,Ιατρική Σχολή, Ε.Κ.Π.Α.
Χρήστος Καλατζής
Ειδικός Παιδαγωγός

Η περίοδος της πανδημίας επηρέασε αρνητικά όλους τους τομείς της ανθρώπινης ζωής και μεταξύ αυτών και την εκπαίδευση. Το κλείσιμο των σχολείων ήταν απόρροια της εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων που υιοθετήθηκαν από τις κυβερνήσεις των περισσότερων κρατών ανά τον κόσμο προκειμένου να αναχαιτιστεί η εξάπλωση του ιού.

Σκοπός είναι η διερεύνηση των επιπτώσεων που είχε η «τηλεκπαίδευση» σε μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες, οι οποίοι φοιτούσαν στην Α΄ βάθμια εκπαίδευση κατά τη διάρκεια των ακαδημαϊκών ετών 2019-2020 & 2020-2021.Είναι μέρος του κλινικού πληθυσμού που προέκυψε από την εξέταση παιδιών που εμφάνιζαν μαθησιακές δυσκολίες στην Υπηρεσία Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων του Κ.Κ.Ψ.Υ. Καισαριανής-Βύρωνα κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2019 – 2021 και το οποίο συγκρίθηκε με αντίστοιχη αριθμητικά ομάδα παιδιών που ακολούθησαν τη «δια ζώσης» εκπαίδευση την περίοδο πριν από την πανδημία. Το συνολικό δείγμα αποτελείται από 140 παιδιά, από αυτά τα 73 παρακολούθησαν τηλεκπαίδευση και τα 67 δια ζώσης εκπαίδευση.

Στατιστική ανάλυση: έγινε περιγραφική ανάλυση και επεξεργασία των δεδομένων σε τρεις φάσεις. Βασική μεταβλητή είναι ο τρόπος εκπαίδευσης και επιμέρους μεταβλητές είναι: «ο ρυθμός ανάγνωσης», «η κατανόηση του κειμένου», «το λεξιλόγιο», «ο αυθόρμητος γραπτός λόγος (ορθογραφικά λάθη)» και «οι χωροχρονικές έννοιες (ημέρες & μήνες)» .Φαίνεται ότι ο τρόπος εκπαίδευσης επηρέασε κυρίως την κατανόηση του κειμένου, το λεξιλόγιο και τον αυθόρμητο γραπτό λόγο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

STORYLINE ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: Η ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΜΜΗ «ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΜΑΣ» ΩΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Αικατερίνη Σπίτσα
Υπ.Διδάκτορας ΤΕΠΑΕ Α.Π.Θ.
Ιφιγένεια Ηλιοπούλου
Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η σύγχρονη προσχολική εκπαίδευση καλείται να υιοθετήσει παιδαγωγικές προσεγγίσεις που ενισχύουν τη συμμετοχή των παιδιών, τη δημιουργικότητα και τη διαθεματική μάθηση. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει την υλοποίηση της ιστοριογραμμής «Το σχολείο των ονείρων μας» στο πλαίσιο της προσχολικής εκπαίδευσης, βασισμένη στην μεθοδολογίας Storyline. Η ιστοριογραμμή αναπτύχθηκε σε οκτώ επεισόδια και αξιοποιήθηκε ως οργανωτικό πλαίσιο για βιωματική και διαθεματική μάθηση, με τα παιδιά να λειτουργούν ως ενεργοί συνδημιουργοί της ιστορίας. Η παιδαγωγική πρακτική εδράζεται στις αρχές της βιωματικής μάθησης, όπου η εμπειρία των παιδιών αποτέλεσε αφετηρία για δράση, αναστοχασμό και επανανοηματοδότηση.

Μέσα από ανοιχτές ερωτήσεις, συζήτηση, θεατρικό παιχνίδι, εικαστικές δραστηριότητες και συνεργατικές πρακτικές, τα παιδιά είχαν τη δυνατότητα να εκφράσουν ιδέες, συναισθήματα και απόψεις σχετικά με το σχολικό περιβάλλον που ονειρεύονται. Η αφήγηση λειτούργησε ως συνδετικός ιστός μεταξύ διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων, όπως η γλώσσα, η περιβαλλοντική εκπαίδευση και η κοινωνική αγωγή, ενισχύοντας την ενεργό συμμετοχή και τη συλλογική λήψη αποφάσεων.

Κατά την εφαρμογή παρατηρήθηκαν θετικές μεταβολές στη στάση των παιδιών, όπως αυξημένη αυτοπεποίθηση στην προφορική έκφραση, μεγαλύτερη αυτενέργεια και ουσιαστικότερη συνεργασία. Παράλληλα, αναδεικνύεται ο ρόλος της εκπαιδευτικού ως συνοδοιπόρου της μαθησιακής διαδικασίας. Η Ιστοριογραμμή αναδεικνύεται ως ένα ευέλικτο και παιδαγωγικά τεκμηριωμένο πλαίσιο, ικανό να υποστηρίξει τη δημιουργική και συμμετοχική μάθηση στο Νηπιαγωγείο.

Εργασία (Paper)

ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ

Ελένη Καραγιάννη
Εκπαιδευτικός ΠΕ08, Συντονίστρια Εκπαίδευσης Προσφύγων στη δομή Σχιστού

Τα τελευταία δέκα χρόνια, η εκπαίδευση των παιδιών προσφύγων στην Ελλάδα οργανώθηκε σε μεγάλο βαθμό μέσω προγραμμάτων μη τυπικής εκπαίδευσης εντός των προσφυγικών δομών, κυρίως από μη κυβερνητικές οργανώσεις, με εκτεταμένη ευρωπαϊκή και διεθνή χρηματοδότηση. Τα προγράμματα αυτά παρουσιάστηκαν ως αναγκαίες παρεμβάσεις σε συνθήκες κρίσης, με στόχο την κάλυψη εκπαιδευτικών και ψυχοκοινωνικών αναγκών και τη διευκόλυνση της ένταξης των παιδιών. Ωστόσο, μία δεκαετία μετά, παραμένει ανοιχτό το ερώτημα σχετικά με τον πραγματικό τους ενταξιακό χαρακτήρα και τις μακροπρόθεσμες συνέπειές τους. Η παρούσα εργασία επιχειρεί μια κριτική αποτίμηση των προγραμμάτων μη τυπικής εκπαίδευσης στις προσφυγικές δομές, εξετάζοντας κατά πόσο λειτούργησαν ως γέφυρα προς την ένταξη στο δημόσιο σχολείο και την κοινωνία υποδοχής ή αν, αντίθετα, συνέβαλαν στη νομιμοποίηση του εγκλεισμού και της εκπαιδευτικής εξαίρεσης των παιδιών προσφύγων. Η ανάλυση βασίζεται σε ποιοτική βιβλιογραφική ανασκόπηση και αξιοποιεί θεωρητικά εργαλεία από την κοινωνιολογία της εκπαίδευσης και τις σπουδές για τα καθεστώτα εξαίρεσης, με έμφαση στις έννοιες της campization, του ιδρυματισμού και του τραύματος του εγκλεισμού. Υποστηρίζεται ότι η μακροχρόνια υλοποίηση ευέλικτων και μη δεσμευτικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων εντός των δομών ενδέχεται να παρήγαγε ένα παράλληλο εκπαιδευτικό πλαίσιο χαμηλών προσδοκιών, αποκομμένο από το δημόσιο σχολείο. Η εμπειρία αυτή φαίνεται να επηρέασε τη σχολική ταυτότητα, τη σχέση των παιδιών με τη μάθηση και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τη σχολική διαρροή. Παράλληλα, η εκπαιδευτική εξαίρεση εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πολιτικό πλαίσιο διαχείρισης του προσφυγικού, το οποίο συμβάλλει στην αναπαραγωγή ρατσιστικών και αποκλειστικών αφηγημάτων. Η εργασία καταλήγει στην ανάγκη επαναπροσδιορισμού του ρόλου της μη τυπικής εκπαίδευσης ως συμπληρωματικής και μεταβατικής παρέμβασης, με κεντρικό άξονα την καθολική ένταξη των παιδιών προσφύγων στο δημόσιο σχολείο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ

Μαρία Δροσινού Κορέα
Μόνιμη επίκουρη καθηγήτρια ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Με δεδομένο ότι η εργασία στα άτομα με αναπηρίες (ΑμεΑ), αποτελεί ανθρώπινο θεμελιώδες δικαίωμα, η ειδική αγωγή καλείται να διαπραγματευτεί την κοινωνική ένταξη και την συμπερίληψη στην κάλυψη των βασικών οικονομικών αναγκών των νέων με αυτισμό προκειμένου να τους οδηγήσει σε υψηλότερα επίπεδα αυτονομίας μειώνοντας τα εμπόδια και αναθεωρώντας τα κοινωνικά στερεότυπα. Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των εκπαιδευτικών παραγόντων, που εμπλέκονται στην σχέση της προεπαγγελματικής μαθησιακής ετοιμότητας (ΠρΕπ_ΜΕ) στα άτομα με διαταραχές στο αυτιστικό φάσμα (ΔΑΦ). Σύμφωνα με το Πλαίσιο Αναλυτικού Προγράμματος Ειδικής Αγωγής (Π.Α.Π.Ε.Α) (Χρηστάκης, 2024, 2023, 2011; ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2009), η ΠρΕπ_ΜΕ, νοηματοδοτείται ως δυναμική εκπαιδευτική προοπτική για τα άτομα με ΔΑΦ, στο να αναπτύσσουν τις ικανότητές τους, να αποκτήσουν κοινωνική αναγνώριση και να συνεισφέρουν στην κοινωνική και οικονομική ζωή. Η μεθοδολογία εξελίσσεται στο ερευνητικό πεδίο της Ειδικής Αγωγής σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες με έμφαση φοιτητές με ΔΑΦ στο Πανεπιστήμιο (Δροσινού Κορέα, 2024). Στις υποθέσεις εξετάζονται η σχέση της ΠρΕπ_ΜΕ με την γνωριμία στην αγορά εργασίας, καθώς και η σχέση των δεξιοτήτων προεπαγγελματικής ειδικής εκπαίδευσης με την απασχόληση των ανθρώπων με ΔΑΦ. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση, με δύο μελέτες περίπτωσης εκπαίδευσης ενός 22χρόνου φοιτητή του τμήματος Φυτικής Παραγωγής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών και ενός 26χρονου φοιτητή του τμήματος Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, στην Καλαμάτα. Στα εργαλεία αξιοποιήθηκε η εμπειρική παρατήρηση και η άτυπη παιδαγωγική αξιολόγηση δεξιοτήτων ΠρΕπ_ΜΕ. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η εργασιακή συμπερίληψη των ατόμων με ΔΑΦ στη κοινότητα ενδυναμώνεται μέσω της ειδικής εκπαίδευσης στο γραμμικό συνεχές, με δεξιότητες ΠρΕπ_ΜΕ προσφέροντάς ευκαιρίες για να ξεπεράσουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και να καταρρίψουν τα κοινωνικά εμπόδια. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη για εργασιακή συμπερίληψη μέσω της ειδικής προεπαγγελματικής εκπαίδευσης επειδή αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα για την ανάπτυξη της προσωπικής ταυτότητας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Vasileios Floros
Εκπαιδευτικός, Υποψήφιος Διδάκτωρ στο Πανεπιστήμιο της Κόρδοβας

Η σύγχρονη σχολική κοινότητα καλείται να λειτουργήσει μέσα σε ένα ολοένα και πιο σύνθετο κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον, όπου η ετερότητα και η πολυμορφία συνιστούν πλέον δομικά χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Σε αντίθεση με ιεραρχικά ή αυταρχικά μοντέλα διοίκησης, η δημοκρατική ηγεσία ενθαρρύνει τη συλλογική λήψη αποφάσεων, την ενδυνάμωση των μελών της σχολικής κοινότητας και την αναγνώριση των πολλαπλών φωνών που τη συγκροτούν. Κύριος σκοπός της εργασίας είναι να διερευνήσει τη συμβολή της δημοκρατικής ηγεσίας στην ενίσχυση της πολιτισμικής συμπερίληψης εντός της σχολικής κοινότητας, εστιάζοντας στον ρόλο της ηγεσίας ως μηχανισμού γεφύρωσης πολιτισμικών χασμάτων και αντιμετώπισης στερεοτυπικών αντιλήψεων. Η μελέτη βασίζεται στη μέθοδο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, επιλέγοντας έρευνες που δημοσιεύτηκαν εντός της τελευταίας δεκαετίας, προκειμένου να αναδειχθούν οι τελευταίες εξελίξεις και τα σύγχρονα δεδομένα στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι οι δημοκρατικές πρακτικές ηγεσίας συνδέονται με την ενίσχυση του αισθήματος του «ανήκειν» στα μέλη της σχολικής κοινότητας, τη βελτίωση του σχολικού κλίματος και την ενδυνάμωση των συλλογικών μορφών συμμετοχής και διαλόγου. Αντιθέτως, η έλλειψη διαφάνειας και η μονομερής λήψη αποφάσεων μπορούν να ενισχύσουν τους αποκλεισμούς εντός του σχολείου. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη για επανασχεδιασμό πολιτικών και πρακτικών εκπαιδευτικής διοίκησης με προσανατολισμό τη δημοκρατία, την κοινωνική δικαιοσύνη και τη βιώσιμη συνύπαρξη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΗΓΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΕΛΙΑ/ΜΙΕΤ

Πάνος Τουρλής
Βιβλιοθηκονόμος

Η ελληνική διασπορά χαρακτηρίζεται από τη σημαντική συμβολή της στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική εξέλιξη του συνολικού ελληνικού κόσμου. Διαχρονικά αίτια των μεταναστεύσεων θεωρούνται κυρίως οι πολιτικοστρατιωτικές ή οικονομικοκοινωνικές συνθήκες στον ελληνικό χώρο, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται στο εξωτερικό ανθηρές ελληνικές κοινότητες με πλούσια πολιτιστική, κοινωνική και πολιτική δράση. Στη Βιβλιοθήκη ΕΛΙΑ του ΜΙΕΤ φυλάσσεται πλούσιο και σημαντικό υλικό που καταγράφει και αναδεικνύει αυτές τις δραστηριότητες από τα πρώτα τους βήματα έως σήμερα. Στην ανακοίνωση θα προβληθούν συνοπτικά και ενδεικτικά τα σημαντικότερα έντυπα της συλλογής Απόδημου Ελληνισμού (πάνω από 2000 βιβλία και περιοδικά) και οι ποικίλες πληροφορίες που μπορεί να εντοπίσει κανείς σε αυτά, όπως επίσης αρχειακό υλικό για σημαντικές ελληνικές κοινότητες (Αιγύπτου, Αμερικής, Καναδά, Αργεντινής, Γερμανίας, Αυστρίας και Αυστραλίας) που αποτυπώνει όχι μόνο τις εξελίξεις και τις δράσεις του παροικιακού ελληνισμού αλλά και τις ιστορικές, κοινωνικές, οικονομικές κ. ά. εξελίξεις στη χώρα που φιλοξενεί τους Έλληνες. Θα δοθεί έμφαση στο Αιγυπτιώτικο Αρχείο, που αποτελεί μια από τις πιο πολύτιμες κοιτίδες του παροικιακού ελληνισμού και θα παρουσιαστεί υλικό της τυπογραφικής και εκδοτικής δραστηριότητας των Αιγυπτιωτών Ελλήνων. Τέλος, θα προβληθούν οι δράσεις και ο τρόπος διασύνδεσης με άλλους φορείς που στηρίζονται σε αυτό το υλικό, ώστε να τονιστούν το εύρος, η αξία και η σημασία του.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

DEFENSIVE REALISM AND THE WEAPONIZATION OF CULTURE: TOURISM AS A STRATEGIC ASSET IN THE EASTERN MEDITERRANEAN AND THE MIDDLE EAST

Minas Lyristis
Dr International Relations

Traditionally, tourism and cultural diplomacy are viewed through the lens of Liberalism as mechanisms for fostering mutual understanding and economic interdependence. However, in the volatile subsystems of the Eastern Mediterranean and the Middle East, these soft power instruments are increasingly integrated into hard power strategies. Drawing on the theoretical framework of Defensive Realism, this presentation argues that regional actors utilize cultural promotion and tourism development as defensive mechanisms for state survival and regime security in an anarchic international system.

The study posits that the recent explosion of "mega-tourism" projects and cultural alliances in the Gulf and the East Med constitutes a strategic "weaponization of culture." For rentier states transitioning to a post-oil era, and for Eastern Mediterranean nations navigating revisionist threats, tourism serves two geopolitical functions: first, as a tool for internal legitimacy and social cohesion (regime security); and second, as a means of "state branding" that cements strategic alliances with global powers, thereby increasing the cost of aggression for potential adversaries.

By analyzing recent case studies of cross-regional cooperation (such as the Greece-Gulf cultural axis and the Abraham Accords) this paper demonstrates that "bridges of culture" are often built on the foundations of shared security perceptions. Ultimately, the analysis suggests that in a multipolar global system, the projection of a benign cultural identity is a calculated survival strategy, designed to accumulate diplomatic capital and balance against regional hegemons without resorting to direct conflict.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ: ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΝΤΑΞΗΣ

Anastasia Constantinou
Φιλόλογος

Η εργασία εξετάζει την Ειδική Αγωγή, την κοινωνική ένταξη και τη συμπερίληψη μέσα από τη μακρόχρονη, συστηματική συνεργασία του Λυκείου Αγίου Ιωάννη Λεμεσού με το ΕΕΕΕΚ Αγίου Νικολάου Κρήτης. Η συνεργασία αυτή βασίζεται στις αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, όπως αυτές ορίζονται από τη σύγχρονη παιδαγωγική και τη διεθνή βιβλιογραφία και υλοποιείται μέσω κοινών εκπαιδευτικών δράσεων, συμμετοχών και διακρίσεων σε διαγωνισμούς, καθώς και τακτικών διαδικτυακών συναντήσεων μεταξύ μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών.

Η διασχολική αυτή σύμπραξη προάγει τη βιωματική μάθηση, τη συνεργατική προσέγγιση και τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, ενισχύοντας τη γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη όλων των μαθητών/τριών. Οι μαθητές/τριες αλληλεπιδρούν σε πραγματικά πλαίσια μάθησης, καλλιεργώντας δεξιότητες κοινωνικής επικοινωνίας, ενσυναίσθησης, αποδοχής της ετερότητας και ενεργού πολιτότητας. Παράλληλα, οι μαθητές/τριες με αναπηρία ενδυναμώνονται, αποκτούν αυξημένη αυτοεκτίμηση και συμμετέχουν ισότιμα στη μαθησιακή διαδικασία, γεγονός που συνάδει με τα ευρήματα ερευνών για τα οφέλη της συμπερίληψης.

Σε επίπεδο εκπαιδευτικών, η συνεργασία συμβάλλει στην επαγγελματική ανάπτυξη, την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών μοντέλων, όπως η ομαδοσυνεργατική μάθηση και η καθολική σχεδίαση της μάθησης (UDL). Τα σχολεία λειτουργούν ως ανοιχτές κοινότητες μάθησης, ενισχύοντας τη σχολική κουλτούρα συνεργασίας και αποδοχής. Σε κοινωνικό επίπεδο, η συνεργασία συμβάλλει στη διαμόρφωση στάσεων σεβασμού, κοινωνικής συνοχής και δημοκρατικής συνείδησης, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο της εκπαίδευσης ως βασικού μηχανισμού κοινωνικής αλλαγής και ισότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΌΤΑΝ Η ΚΙΝΗΣΗ ΜΙΛΑ ΑΓΓΛΙΚΑ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕ ΨΗΦΙΑΚΑ ΜΕΣΑ

Παναγιώτης Ανδρουτσόπουλος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ11 Φυσικής Αγωγής, Δ.Δ.Ε. Ηλείας
Βασιλική Κάρμη
Εκπαιδευτικός ΠΕ06 Αγγλικής Γλώσσας, Δ.Δ.Ε. Κερκύρας

Η παρούσα έρευνα διερευνά την αξιοποίηση καινοτόμων διδακτικών πρακτικών στη διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής και της Αγγλικής Γλώσσας με στόχο τη σύνδεση της σωματικής κίνησης με τη γλωσσική μάθηση μέσω ψηφιακών εργαλείων. Εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις όπως η μάθηση με ανάπτυξη έργου η αντεστραμμένη τάξη και η μικτή συνδυαστική μάθηση συμβάλλουν στη δημιουργία μιας ελκυστικής συνεργατικής και βιωματικής μαθησιακής εμπειρίας για τους μαθητές.

Το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας βασίζεται στις αρχές της βιωματικής μάθησης της διαθεματικότητας και της ενεργού συμμετοχής των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία. Στο πλαίσιο αυτό εφαρμόστηκαν πρακτικές όπως η παιγνιοποίηση με ψηφιακές αθλητικές προκλήσεις που αξιοποιούν αγγλική ορολογία τα συνεργατικά σχέδια εργασίας με τη δημιουργία αγγλόφωνου ιστολογίου για την άσκηση και την υγεία καθώς και η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης όπως η αυτόματη μετάφραση και η ανάλυση βίντεο κινητικών δραστηριοτήτων.

Η έρευνα υλοποιήθηκε σε Γυμνάσια και Λύκεια της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας με δείγμα εκατόν σαράντα μαθητών και μαθητριών και σαράντα εκπαιδευτικών. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια και ημιδομημένες συνεντεύξεις με στόχο τη διερεύνηση στάσεων εμπειριών και αντιλήψεων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν ότι η ενσωμάτωση καινοτόμων και διαθεματικών πρακτικών ενισχύει τη γλωσσική ανάπτυξη αυξάνει τη συμμετοχή στη σωματική δραστηριότητα και προάγει τη συνεργατικότητα την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα. Συμπερασματικά προτείνεται η συστηματική εφαρμογή προγραμμάτων που συνδυάζουν κίνηση γλώσσα και τεχνολογία καθώς και η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ώστε να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις μαθησιακές ανάγκες του σύγχρονου σχολείου. Η προτεινόμενη προσέγγιση μπορεί να λειτουργήσει ως πρότυπο καλής πρακτικής για τη σχολική κοινότητα ενισχύοντας τη συμπερίληψη το κίνητρο μάθησης και τη θετική στάση απέναντι στη φυσική άσκηση και τη ξενόγλωσση εκπαίδευση στο πλαίσιο της ψηφιακής εποχής.

Εργασία (Paper)

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ: ΒΑΣΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αικατερίνη Τσιλεπώνη
Νηπιαγωγός, ΠΕ 60 MEd
Αντώνιος Καραφώτης
Δάσκαλος. ΠΕ70 MEd

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται δράσεις ενεργής πολιτειότητας όπως εφαρμόζονται εδώ και πολλά χρόνια στο Ελληνικό σχολείο. Με αφορμή το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών: ΦΕΚ Β 6048/01/11/2024: «Δράσεις Ενεργού Πολίτη του Νηπιαγωγείου, του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου», υποδεικνύονται βασικά βήματα και παραδείγματα εφαρμογής για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών. Βασικός σκοπός της παρουσίασης είναι να γνωστοποιήσουμε στην εκπαιδευτική κοινότητα τη σπουδαιότητα της συγκρότησης κριτικά σκεπτόμενων ενεργών πολιτών και να παρουσιάσουμε τον τρόπο με το οποίο γίνεται αυτό. Οι δράσεις και τα προγράμματα που υλοποιούμε διατρέχουν όλη τη σχολική ζωή και εμπλέκουν όλα τα μέλη της σχολικής και της ευρύτερης κοινότητας, ενώ κινούνται σε 3 επίπεδα: το τοπικό, το εθνικό και το παγκόσμιο. Είναι η στρατηγική ανάπτυξης του σχολείου μας, η οποία ως "A Whole School Approach" διαχέεται σε όλο το αναλυτικό Πρόγραμμα και εστιάζει στην Αειφορία, τη Δημιουργικότητα και την Καινοτομία, την αποδοχή της Ετερότητας και Διαφορετικότητας, τις Δημοκρατικές αρχές και την Ενεργή πολιτειότητα. Η Ατζέντα 2030 και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης βρίσκονται στο επίκεντρο των μαθησιακών μας αναζητήσεων και αποτελούν το πλαίσιο/ομπρέλα για την υλοποίηση καινοτόμων προγραμμάτων και δράσεων. Ο εκπαιδευτικός είναι εμψυχωτής και συντονιστής, ενθαρρύνει την κατάκτηση της γνώσης και συνάπτει θετικές σχέσεις με τους μαθητές του. Οι μαθητές είναι ενεργητικοί ακροατές, μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν και να σκέφτονται κριτικά, μαθαίνουν μέσα από αυθεντικές καταστάσεις που έχουν νόημα για αυτούς, κατακτούν τη γνώση μέσα από τη βιωματική εμπειρία, παρατηρούν, ερευνούν, δρουν, καινοτομούν και γίνονται δημιουργικοί, μαθαίνουν να συνεργάζονται. Τα αποτελέσματα είναι πολλαπλά και ωφέλιμα καθώς μέσα από τέτοιες δράσεις και προγράμματα ανοίγουμε ένα παράθυρο στον κόσμο, ανοίγουμε την καρδιά και το μυαλό, συνειδητοποιούμε τις πολλαπλές οπτικές του κόσμου και γινόμαστε περισσότερο… Άνθρωποι». Μέσα από την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση, τη συνεργασία, τη δράση και την αλλαγή όλοι μαζί νοιαζόμαστε, όλοι μαζί συμμετέχουμε για έναν καλύτερο κόσμο.

Εργασία (Paper)

ΠΩΣ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΤΕ ΣΕ ΕΝΑ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS+ ΣΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Αικατερίνη Τσιλεπώνη
Νηπιαγωγός, ΠΕ 60 MEd
Αντώνιος Καραφώτης
Δάσκαλος. ΠΕ70 MEd

Το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, που στοχεύει: στην ενίσχυση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας καθώς και στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας, σε όλους τους τομείς της Δια Βίου Μάθησης (Ανώτατη Εκπαίδευση, Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Εκπαίδευση Ενηλίκων, Σχολική Εκπαίδευση, δραστηριότητες νεολαίας, κτλ). Το πρόγραμμα Erasmus+ στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, φιλοδοξεί να προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες συμμετοχής σε όλους, έχοντας ως βασικές προτεραιότητες: τη Συμπερίληψη και Πολυμορφία, την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των συμμετεχόντων, την ενίσχυση της περιβαλλοντικής τους υπευθυνότητας, και την ενίσχυση της ιδιότητας του ενεργού πολίτη και της συμμετοχής στα κοινά. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να αναδείξουμε τη σημαντικότητα της συμμετοχής στο πρόγραμμα Erasmus+, τα πολλαπλά οφέλη που θα αποκομίσουν εκπαιδευτικοί και μαθητές, να παρουσιάσουμε πρακτικές οδηγίες και συμβουλές για μια επιτυχημένη αίτηση και υλοποίηση στην συνέχεια του εν λόγω προγράμματος. Η μεθοδολογία αφορά την ολιστική προσέγγιση (“A Whole School Approach”), καθώς ένα πρόγραμμα Erasmus+ εντάσσεται στην στρατηγική ανάπτυξης του σχολείου και διαχέεται διαθεματικά σε δράσεις και δραστηριότητες που εμπλέκουν όλη τη σχολική κοινότητα. Από την πολυετή εμπειρία συμμετοχής μας στο Πρόγραμμα μπορούμε να πούμε ότι: το ERASMUS+, ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές, οδηγεί σε προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη με την απόκτηση γνώσεων, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Συντελεί στην μύηση σε καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις και ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ ευρωπαίων συναδέλφων. Είναι μια πολυεπίπεδη εμπειρία μάθησης σε διεθνές πλαίσιο μέσα από τη συνάντηση πολιτισμών, τη γνωριμία με νέες κουλτούρες, την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ταυτότητας αλλά και της ταυτότητας του παγκόσμιου πολίτη. Η παρούσα εργασία θα εντάξει τους ενδιαφερόμενους στη φιλοσοφία και την κουλτούρα του προγράμματος Erasmus+ περιγράφοντας με σαφήνεια το πλαίσιο, το περιεχόμενο και τα βασικά βήματα για μια επιτυχημένη συμμετοχή.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Μαρία Αναγνώστου
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας

Η προτεινόμενη παιδαγωγική πρόταση συγκροτείται με αφορμή το υφιστάμενο πρόγραμμα σπουδών για τον ενεργό πολίτη, ενώ προχωρά, διαμορφώνοντας μια δημιουργική παρέμβαση και εμπλουτίζοντας τον διάλογο σχετικά με την εκπαίδευση για την ενεργό πολιτειότητα. Επενδύει δε, στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών, στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και της ψυχοσυναισθηματικής ενδυνάμωσής τους. Στοχεύει να συγκεράσει την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, της φιλόστοργης κουλτούρας και της ενεργού πολιτειότητας στο πλαίσιο της σχολικής τάξης. Βασίζεται θεωρητικά στις αρχές του κοινωνικού κονστρουκτιβισμού και στο φιλοσοφικό-παιδαγωγικό ρεύμα της Φιλοσοφίας για Παιδιά, αξιοποιώντας τον διάλογο ως εργαλείο σκέψης, επικοινωνίας και συλλογικής αναζήτησης νοήματος. Η εκπαιδευτική πρόταση υλοποιείται μέσω διαθεματικών δραστηριοτήτων που εστιάζουν στη γλωσσική έκφραση και ενσωματώνουν τις τέχνες ως μέσα δημιουργικής έκφρασης και ενσώματης μάθησης. Η σχολική ομάδα καλείται να συνεργαστεί, να αναγνωρίσει και να αξιοποιήσει το γλωσσικό και πολιτισμικό κεφάλαιο των μελών της ως πηγή μάθησης και ενδυνάμωσης της συλλογικής ταυτότητας. Η προσέγγιση αυτή ενισχύει την ανάγκη των παιδιών για ουσιαστική επικοινωνία, για αναγνώριση της ετερότητας και για διαπραγμάτευση της σχέσης του ατόμου με την κοινότητα. Συνιστά ένα βιωματικό μοντέλο εκπαίδευσης που προάγει τη δημοκρατική συνείδηση και συμβάλλει στη διαμόρφωση ενεργών, ευαισθητοποιημένων και υπεύθυνων πολιτών από την παιδική ηλικία, μετασχηματίζοντας τη σχολική τάξη σε κοινότητα μάθησης, διαλόγου και συμπερίληψης. Σε αυτήν την κατεύθυνση παρουσιάζονται ενδεικτικά παραδείγματα εφαρμογής και παιδαγωγικές πρακτικές που ενισχύουν τη συμμετοχική μάθηση, την κοινωνική ευαισθησία και την κριτική-δημιουργική σκέψη. Οι δραστηριότητες που προτείνονται είναι παιγνιώδεις και αποσκοπούν στην αποδοχή της διαφορετικότητας και της πολιτισμικής ποικιλομορφίας ως θεμέλια του πλουραλισμού και του αισθήματος ανήκειν σε μια ομάδα.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΣΚΑΚΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΔΥΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Κατερίνα Φραντζή
Εργαστήριο Πληροφορικής, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών: Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Αγνή Βασιλάκη
Università degli Studi Guglielmo Marconi

Η σκακιστική παιδαγωγική, η παιδαγωγική δηλαδή αξιοποίηση του σκακιού τόσο για διδασκαλία όσο και ως εργαλείο σε άλλα γνωστικά αντικείμενα, προϋποθέτει την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε παιδαγωγικά σχήματα που εφαρμόζονται σε πραγματικές συνθήκες και προσαρμόζονται σε διαφορετικά ακροατήρια. Το σκάκι, όταν αξιοποιείται ως εργαλείο σκέψης και όχι μόνο ως αγωνιστική δραστηριότητα, μπορεί να ενταχθεί σε ένα πλαίσιο καλλιέργειας και ενίσχυσης δεξιοτήτων, όπως η συγκέντρωση, η κριτική σκέψη, η λήψη αποφάσεων, ο στρατηγικός σχεδιασμός, η επίλυση προβλημάτων, η πρόβλεψη συνεπειών, η αναγνώριση μοτίβων και η αξιολόγηση εναλλακτικών επιλογών. Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση δύο Προγραμμάτων Επιμόρφωσης στη σκακιστική παιδαγωγική, τα οποία αναπτύχθηκαν και υλοποιούνται στο πλαίσιο του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα Προγράμματα είναι καινοτόμα στο αντικείμενό τους καθώς αποτελούν την πρώτη συστηματική δράση Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. Ελληνικού Πανεπιστημίου που εστιάζει στη σκακιστική παιδαγωγική. Το ένα Πρόγραμμα υλοποιείται στην Ελληνική, σε συνεργασία με το Αθλητικό Σωματείο Σκακιστικός Όμιλος Ρόδου «Ιππότης». Το Πρόγραμμα, με τίτλο «Το Σκάκι στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση» κατά τους τρεις πρώτους κύκλους, περιέλαβε από τον τέταρτο κύκλο τη διδασκαλία του σκακιού και στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (τρεις τάξεις του Γυμνασίου), μετονομαζόμενο ως «Το Σκάκι στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση». Το δεύτερο Πρόγραμμα, «Chess in Primary Education», υλοποιείται στην Αγγλική σε συνεργασία με την European Chess Union (ECU) και στοχεύει σε διεθνές κοινό. Ο σχεδιασμός των Προγραμμάτων επιτρέπει την ένταξη ετερογενών προφίλ (εκπαιδευτικοί στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και προπονητές/ήτριες και εκπαιδευτές/εύτριες σκακιού) και υποστηρίζει τη βασική διδασκαλία του σκακιού στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση αλλά και τη διαθεματική αξιοποίησή του σε άλλα γνωστικά αντικείμενα. Η συμβολή των Προγραμμάτων έγκειται στη συνεργασία με θεσμικούς φορείς σκακιού, στην υλοποίησή τους επί σειράς ετών και στη σαφή στόχευση για τη μεταφορά της σκακιστικής παιδείας στην τάξη τόσο μέσω του σκακιστικού μαθήματος όσο και μέσω διαθεματικών εφαρμογών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΗΘΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Νικούλα Φλόκα
Εκπαιδετικός ΠΕ70

Το παρόν άρθρο εστιάζει στους κώδικες ηθικής που διέπουν τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) και τον ρόλο τους στη διαμόρφωση υπεύθυνων πρακτικών ανάπτυξης και εφαρμογής της τεχνολογίας όπως και στην αποτροπή μεροληπτικών ή επιβλαβών επιπτώσεων. Επιπλέον, υπογραμμίζεται η σημασία της εκπαίδευσης και του ψηφιακού αλφαβητισμού ως θεμελιώδη στοιχεία για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ηθικής συμπεριφοράς. Η ενίσχυση των γνώσεων γύρω από την ΤΝ είναι απαραίτητη για τη σωστή κατανόηση των κινδύνων και των δυνατοτήτων της τεχνολογίας και αποτελεί ζωτικό μηχανισμό διασφάλισης μιας αξιόπιστης και κοινωνικά υπεύθυνης ΤΝ που θα ωφελεί τόσο τους/τις χρήστες/στριες όσο και την ευρύτερη κοινωνία

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

MUSIC, AESTHETICS, AND SOCIETY: AVANT-GARDE PRACTICE, EMBODIMENT, AND THE RECONFIGURATION OF IDENTITY

Maria Athanasia Kouzoupi
Orchestral Percussionist / Music Researcher, University of Malta, School of Performing Arts, Department of Music Studies

This article examines avant-garde music as a critical artistic practice that contributes to the reconfiguration of individual and collective identity. Positioned at the intersection of aesthetics, embodiment, and social responsibility, it explores how radical musical movements—from Futurism and Dada to the post-war institutional avant-garde—have challenged conventional sonic norms while reshaping relationships between the artist, the body, and society. Drawing on music psychology, embodiment theory, and reflective artistic practice, the study argues that musical meaning emerges through affective, sensorimotor, and socially situated experience rather than intellectual abstraction alone. Percussion performance is foregrounded as a site where bodily engagement mediates emotional awareness, ethical positioning, and identity formation. The article proposes a dialogical, human-centered model of avant-garde practice in which experimentation, empathy, and social accountability coexist.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΜΙΚΡΟΙ ....ΕΝΕΡΓΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ!

Γαρυφαλιά Παπασωτήρη
Εκπαιδευτικός ΠΕ 60 Ph.D

Τα εθνικά και ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα, και ειδικότερα το e-Twinning, αποτελούν σημαντικά εργαλεία ενίσχυσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, προάγοντας την καινοτομία, τη συνεργασία και τη συμπερίληψη από τις πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο της Προσχολικής Εκπαίδευσης, τα προγράμματα e-Twinning συμβάλλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη κοινωνικών, συναισθηματικών και πολιτισμικών δεξιοτήτων των νηπίων, ενισχύοντας παράλληλα το άνοιγμα του σχολείου προς την κοινωνία και την Ευρώπη. Η θέσπιση των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών διαμορφώνει ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη, εντός του οποίου τα προγράμματα e-Twinning μπορούν να λειτουργήσουν ως πεδία αμοιβαίας μάθησης και διαπολιτισμικού διαλόγου. Με γνώμονα τα παραπάνω θα εξετάσουμε τη συμμετοχή ενός νηπιαγωγείου, στο οποίο φοιτούν παιδιά αμιγώς Ρομά, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα "Our Little e-Twinners are ready to be Active Little citizens" το σχολικό έτος 2025-26. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν 18 παιδιά Ρομά, νήπια και προνήπια, τα οποία φοιτούν το φετινό σχολικό έτος (2025-26) σε νηπιαγωγείο που βρίσκεται μέσα σε οικισμό Ρομά σε επαρχιακή πόλη της Ελλάδας. Τα νήπια συνεργάστηκαν με μαθητές ηλικίας 5-10 ετών από πέντε ευρωπαϊκές χώρες. Οι συμμετέχοντες στη δράση που μελετάται εμπλέκονται σε όλες τις δραστηριότητες ενώ η δράση υλοποιείται, κυρίως, σε αυθεντικό πλαίσιο (τάξη νηπιαγωγείου). Η συμμετοχή των νηπίων στις δραστηριότητες του προγράμματος είχε στόχο την ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας και συλλογικότητας, την ταυτόχρονη καλλιέργεια της συνείδησης του Ευρωπαίου πολίτη και διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας και της πολιτισμικής αυτογνωσίας, την ανάπτυξη ακαδημαϊκών ψηφιακών δεξιοτήτων καθώς και την προώθηση της αξίας της συμπερίληψης. Η αξιολόγηση και τα αποτελέσματα του προγράμματος προσφέρουν πολύτιμα στοιχεία που προάγουν τις ευκαιρίες για ενδυνάμωση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, για δια βίου μάθηση και για τη διαμόρφωση ενός δημοκρατικού, ανοιχτού και βιώσιμου σχολείου από την προσχολική ηλικία.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕΣΩ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ ΑΠΟΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ

Τσαμπίκα Παπασάββα
Υποψήφια Διδάκτορας , Εργαστήριο Πληροφορικής, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών: Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Κατερίνα Φραντζή
Καθηγήτρια, Διευθύντρια Εργαστηρίου Πληροφορικής, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών: Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις, Ακαδημαϊκά και Επιστημονικά Υπεύθυνη Προγράμματος "Το Σκάκι στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση", ΚΕΔΙΒΙΜ, Πανεπιστήμιο Αιγα

Η ενίσχυση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στα γλωσσικά μαθήματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης προϋποθέτει διαφοροποιημένες πρακτικές και μαθητοκεντρικά, εμπλουτισμένα μαθησιακά περιβάλλοντα, ικανά να υποστηρίξουν μαθητές και μαθήτριες με ετερογενείς ανάγκες και προφίλ μάθησης. Η μελέτη διερευνά τις αντιλήψεις φιλολόγων γενικής και ειδικής αγωγής και διευθυντών/ντριών σχολικών μονάδων σχετικά με (α) την αποτελεσματικότητα της συμπερίληψης και της συνεκπαίδευσης στα γλωσσικά μαθήματα και (β) τη συμβολή των «ψηφιακών δωματίων απόδρασης» ως εργαλείου διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Η έρευνα υλοποιήθηκε κατά τα σχολικά έτη 2022–2023 και 2023–2024 σε δώδεκα Γυμνάσια με Τμήματα Ένταξης στην Κάλυμνο, στην Κω, στη Λέρο και στη Ρόδο. Στο πλαίσιο μικτής μεθοδολογικής προσέγγισης, συλλέχθηκαν 120 ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια (ποσοστό απόκρισης 66,67%, 80 ερωτηματολόγια) και πραγματοποιήθηκαν 35 δια ζώσης ημιδομημένες συνεντεύξεις με διευθυντές/ντριες και φιλολόγους γενικής και ειδικής αγωγής. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι συμμετέχοντες/ουσες αναγνωρίζουν τη σημασία της διαφοροποίησης ως προς το περιεχόμενο, τη διαδικασία, το προϊόν και το μαθησιακό περιβάλλον και επισημαίνουν ως κρίσιμες προϋποθέσεις τη συνεργασία γενικής και ειδικής αγωγής, την επιμόρφωση, το διαθέσιμο χρόνο και τους υλικοτεχνικούς πόρους. Ως προς τα «ψηφιακά δωμάτια απόδρασης», αυτά, ως παιγνιώδη και πολυτροπικά περιβάλλοντα (εικόνες, ήχοι, βίντεο, κωδικοί QR/κωδικοί γρήγορης απόκρισης), ενισχύουν την εμπλοκή, τη συνεργασία και την αυτοπεποίθηση, διευκολύνοντας τη συμμετοχή μαθητών και μαθητριών με δυσλεξία, ΔΕΠ-Υ ή γλωσσικές δυσκολίες. Τα «ψηφιακά δωμάτια απόδρασης», μέσω επίλυσης γρίφων, εφαρμόστηκαν πιλοτικά (α) σε σενάρια για ρηματικούς χρόνους στην Αρχαία Ελληνική και (β) σε σενάρια για τη μελέτη της θέσης της γυναίκας στην Αρχαία Αθήνα. Συνολικά, τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι η συνεπής εφαρμογή διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών, σε συνδυασμό με ψηφιακά «δωμάτια απόδρασης», μπορεί να λειτουργήσει ως πρακτική συμπερίληψης στα γλωσσικά μαθήματα, υπό την προϋπόθεση στοχευμένης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, επαρκούς υποδομής και πόρων, καθώς και ύπαρξης και διάχυσης σχετικών εξειδικευμένων σεναρίων στη σχολική κοινότητα.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ: ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΑΠΟ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Αγγελική Ρηγάκη
Εκπαιδεύτρια ενηλίκων, ΠΕ80, M.Ed., Executive MBA
Παρασκευή Δαμάλα
Εκπαιδεύτρια ενηλίκων, ΠΕ78, ΠΕ91.01, M.Ed., Υποψήφια διδάκτωρ Παν. Πελοποννήσου

Η ταχεία ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης και των ψηφιακών τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή των πολιτών καθιστά αναγκαία την καλλιέργεια κριτικής ψηφιακής επίγνωσης, ιδιαίτερα στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στην εκπαιδευτική εμπειρία υλοποίησης εξ αποστάσεως προγραμμάτων κατάρτισης σε Κέντρα Δια Βίου Μάθησης, τα οποία αφορούν ζητήματα Τεχνητής Νοημοσύνης, κυβερνοασφάλειας και βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων.

Σκοπός της εργασίας είναι να αναδειχθούν οι τρόποι με τους οποίους οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι αντιλαμβάνονται την Τεχνητή Νοημοσύνη, καθώς και οι προβληματισμοί, οι φόβοι και οι παρανοήσεις που συχνά τη συνοδεύουν. Παράλληλα, εξετάζεται πώς θεματικές όπως η προστασία προσωπικών δεδομένων, η διαχείριση cookies, η αναγνώριση phishing επιθέσεων και οι ψηφιακοί κίνδυνοι εντάσσονται παιδαγωγικά στη μαθησιακή διαδικασία, με στόχο την ενδυνάμωση των εκπαιδευομένων.

Η εισήγηση βασίζεται σε ποιοτική, εφαρμοσμένη προσέγγιση, αντλώντας από την καθημερινή διδακτική πρακτική, τις συζητήσεις, τις ερωτήσεις και τις δυσκολίες που αναδύονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, αναδεικνύονται επαναλαμβανόμενα μοτίβα αντίληψης και στάσεων των εκπαιδευομένων απέναντι στην Τεχνητή Νοημοσύνη και το ψηφιακό περιβάλλον.

Τα συμπεράσματα υπογραμμίζουν τη σημασία της εκπαίδευσης ενηλίκων ως κρίσιμου πεδίου για την καλλιέργεια κριτικής σκέψης, ψηφιακής επίγνωσης και υπεύθυνης στάσης απέναντι στις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις. Η εισήγηση αναδεικνύει, τέλος, τον ρόλο της εξ αποστάσεως κατάρτισης ως αποτελεσματικού πλαισίου για την ενίσχυση της ψηφιακής ενδυνάμωσης των πολιτών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΒΙΩΜΕΝΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

DIVERSITY AS A LIVED PEDAGOGICAL EXPERIENCE IN SCHOOLING: DRAMA/THEATRE-BASED PEDAGOGICAL PRACTICES IN THE TEACHING OF LITERATURE

Θεοδώρα Παπαϊωάννου
Διδάκτορας ΠΤΔΕ & Μεταδιδάκτορας ερευνήτρια ΠΤΠΕ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Αντώνης Λενακάκης
Καθηγητής Θεατρικής Τέχνης και Αγωγής στο Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης της Παιδαγωγικής Σχολής, ΑΠΘ

Στο σύγχρονο σχολικό περιβάλλον, η ετερότητα δεν αποτελεί πλέον εξαίρεση αλλά σταθερό χαρακτηριστικό της σχολικής πραγματικότητας. Παρά τη συστηματική αναφορά στη συμπερίληψη στον εκπαιδευτικό λόγο και την εκπαιδευτική πολιτική, η αποδοχή της διαφορετικότητας συχνά παραμένει σε επίπεδο διακηρύξεων, χωρίς να μετασχηματίζεται σε βιωμένες παιδαγωγικές εμπειρίες μέσα στην τάξη. Στο πλαίσιο αυτό, το μάθημα της Λογοτεχνίας μπορεί να λειτουργήσει ως χώρος διαπολιτισμικού διαλόγου και αναστοχασμού ταυτοτήτων, ιδίως όταν πλαισιώνεται από παιδαγωγικές πρακτικές που ενεργοποιούν τη συμμετοχή και το βίωμα. Η παρούσα εργασία διερευνά τη συμβολή των θεατροπαιδαγωγικών πρακτικών στη διδασκαλία της Λογοτεχνίας ως προς την καλλιέργεια θετικής στάσης απέναντι στη διαφορετικότητα. Εστιάζει στους τρόπους με τους οποίους οι πρακτικές αυτές μπορούν να λειτουργήσουν ως «γέφυρες πολιτισμού», ενισχύοντας την κατανόηση της ετερότητας και την αποδόμηση στερεοτυπικών αντιλήψεων στο σχολικό πλαίσιο. Η έρευνα βασίζεται σε ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση και αξιοποιεί ερωτηματολόγιο με ανοιχτού τύπου ερωτήσεις σε 59 μαθητές και μαθήτριες της Δ΄ τάξης Δημοτικού, γραπτά κείμενα των μαθητών/τριών, καθώς και συμμετοχική παρατήρηση με τη χρήση ερευνητικού ημερολογίου. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι οι θεατροπαιδαγωγικές πρακτικές συνέβαλαν ουσιαστικά στον περιορισμό αρνητικών στερεοτύπων και στην ανάπτυξη θετικής στάσης απέναντι στην εθνοτική, πολιτισμική και γλωσσική ετερότητα, καθώς και στην αποδοχή των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Μέσα από τον βιωματικό και συνεργατικό τους χαρακτήρα, οι πρακτικές αυτές λειτούργησαν ως μηχανισμός ενίσχυσης της ενσυναίσθησης και της ενεργού συμμετοχής.Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη δυναμική των θεατροπαιδαγωγικών πρακτικών στη διδασκαλία της Λογοτεχνίας ως παιδαγωγικού εργαλείου που συμβάλλει στη διαμόρφωση συμπεριληπτικών σχολικών κοινοτήτων και στην καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων απαραίτητων για τη σύγχρονη, πολυπολιτισμική πραγματικότητα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ DIBL ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΜΕΣΩ ΔΙΛΗΜΜΑΤΩΝ.

Αλεξάνδρα Νικολάου
Σύμβουλος εκπαίδευσης

Η παρούσα ανακοίνωση στοχεύει να αναδείξει μια καινοτόμο για τα ελληνικά εκπαιδευτικά δεδομένα, ψηφιακή εφαρμογή, την πλατφόρμα dibl. Ο σχεδιασμός της πλατφόρμας dibl στηρίζεται στις αρχές της «Μάθησης που βασίζεται στο Δίλημμα» (Dilemma Based Learning-DBL), η οποία αποτελεί επίσης καινοτόμο διδακτική-μαθησιακή προσέγγιση για το ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Η πλατφόρμα dibl χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, στο πλαίσιο της Μικρής Στρατηγικής Σύμπραξης Erasmus+ 2021-2-EL01-KA210-SCH-000050330 “Gamified Introduction to Gamification” (GIG), με Συντονιστή Οργανισμό την Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας & Β/θμιας Εκπαίδευσης Πελοποννήσου. Αρχικά επιμορφώθηκαν 165 εκπαιδευτικοί υψηλών προσόντων στη χρήση της και στον σχεδιασμό μαθημάτων που την αξιοποιούν και στη συνέχεια οι εκπαιδευτικοί αυτοί λειτούργησαν ως πολλαπλασιαστές και επιμόρφωσαν άλλους 150 εκπαιδευτικούς. Από τον Δεκέμβριο του 2022 έως τον Μάιο του 2023 εφαρμόζεται για πρώτη φορά πιλοτικά σε ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο, με μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Δημιουργήθηκαν και εφαρμόστηκαν 165 διλήμματα στην ψηφιακή πλατφόρμα dibl, ενταγμένα σε εκπαιδευτικά σενάρια, σε ποικίλα γνωστικά αντικείμενα, σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια της Σύμπραξης, η ψηφιακή εφαρμογή μεταφράστηκε και στην ελληνική γλώσσα και στην παρούσα φάση η εφαρμογή έχει εμπλουτιστεί με περισσότερες δυνατότητες. Επιπρόσθετα, δημιουργήθηκε σχετική ιστοσελίδα https://gigerasmus2022.sites.sch.gr/ και στην παρούσα φάση βρίσκεται υπό έκδοση Συλλογικός Τόμος Επιμελημένων Σχεδίων Μαθήματος που αξιοποιούν τη Μάθηση που βασίζεται στο Δίλημμα (DIBL) και την ψηφιακή εφαρμογή dibl.

Η πλατφόρμα dibl συνιστά μια ψηφιακή εφαρμογή που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και σε ποικίλα γνωστικά αντικείμενα. Ενισχύει την ενεργοποίηση και την ενεργή συμμετοχή των μαθητών, συμβάλλει στην παιχνιδοποίηση της μάθησης, προωθεί την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για συζήτηση και ανταλλαγή επιχειρημάτων από τους μαθητές.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ελένη Κεραμιδά
Υποψήφια Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου της Κόρδοβα

Η ραγδαία ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών και των εκπαιδευτικών πλατφορμών έχει μετασχηματίσει ριζικά τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές μαθαίνουν, επικοινωνούν και συνεργάζονται σε παγκόσμιο επίπεδο. Στο σύγχρονο παγκόσμιο σύστημα, η εκπαίδευση δεν περιορίζεται πλέον σε εθνικά ή γεωγραφικά πλαίσια, αλλά διαμορφώνεται μέσα από ψηφιακά μαθησιακά περιβάλλοντα που επιτρέπουν τη δημιουργία διεθνών, διαπολιτισμικών και συνεργατικών κοινοτήτων μάθησης. Οι ψηφιακές τεχνολογίες λειτουργούν ως γέφυρες που συνδέουν μαθητές από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα, ενισχύοντας την αλληλεπίδραση, την ανταλλαγή εμπειριών και τη συν-διαμόρφωση της γνώσης. Κύριος σκοπός της εργασίας είναι να εξετάσει τους τρόπους με τους οποίους οι ψηφιακές τεχνολογίες και οι εκπαιδευτικές πλατφόρμες μπορούν να ενισχύσουν τις μαθησιακές συνδέσεις μεταξύ μαθητών από διαφορετικές χώρες και πολιτισμικά περιβάλλοντα στο πλαίσιο του παγκόσμιου εκπαιδευτικού συστήματος. Η μελέτη βασίζεται στη μέθοδο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, επιλέγοντας έρευνες που δημοσιεύτηκαν εντός της τελευταίας δεκαετίας, προκειμένου να αναδειχθούν οι τελευταίες εξελίξεις και τα σύγχρονα δεδομένα στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες και οι εκπαιδευτικές πλατφόρμες λειτουργούν ως βασικά μέσα γεφύρωσης γεωγραφικών, γλωσσικών και πολιτισμικών αποστάσεων. Μέσα από σύγχρονα και ασύγχρονα συνεργατικά περιβάλλοντα, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να αλληλεπιδρούν, να συνεργάζονται και να συν-δημιουργούν γνώση με συνομηλίκους από διαφορετικά εκπαιδευτικά και πολιτισμικά πλαίσια, ενισχύοντας την αίσθηση του «ανήκειν» σε μια παγκόσμια μαθησιακή κοινότητα. Παράλληλα, η ύπαρξη αποτελεσματικής ψηφιακής ηγεσίας συμβάλλει στον στρατηγικό σχεδιασμό και τη δημιουργία ψηφιακής κουλτούρας συνεργασίας μετουσιώνοντας τις εκπαιδευτικές κοινότητες σε ανοικτά μαθησιακά οικοσυστήματα. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει ότι η αποτελεσματική αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών σε παγκόσμιο επίπεδο προϋποθέτει συνεκτικές εκπαιδευτικές πολιτικές και συνεχή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ηγετών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΑΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗΣ ΤΑΞΗΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ (FLIPERENTIATION) ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ.

Ειρήνη Παναγιωτάκη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ 80 Οικονομίας

Η αυξανόμενη ετερογένεια στις σχολικές τάξεις ως προς τις μαθησιακές ανάγκες, οι οποίες απορρέουν από διαφοροποιήσεις στη μαθησιακή ετοιμότητα, τα μαθησιακά προφίλ και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών, ενισχύει την ανάγκη για διδακτικές προσεγγίσεις που διασφαλίζουν την παροχή ίσων ευκαιριών και προάγουν τον συμπεριληπτικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύσσεται ένα διδακτικό σενάριο που ενσωματώνει στο μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης στρατηγικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας στα μαθήματα της Οικονομίας της Γ΄ τάξης Γενικού Λυκείου και Αρχών Οικονομικής Θεωρίας της Γ΄ τάξης Επαγγελματικού Λυκείου. Ειδικότερα, η πρόταση αφορά την ενότητα του 7ου κεφαλαίου για την επίδραση των τιμών στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Η συγκεκριμένη ενότητα είναι ιδιαίτερα απαιτητική, καθώς οι μαθητές/τριες έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με την επίδραση των τιμών στον υπολογισμό μακροοικονομικών δεικτών και με τη διάκριση μεταξύ ονομαστικών και πραγματικών οικονομικών μεγεθών. Η διδακτική προσέγγιση οργανώνεται σε δύο φάσεις, εκτός και εντός τάξης, στις οποίες αξιοποιούνται ψηφιακά μέσα και πόροι, όπως βιντεομάθημα, ηχητικό επεισόδιο και ψηφιακό quiz, καθώς και συνεργατικές μέθοδοι και διαφοροποιημένες διδακτικές πρακτικές, όπως διάγραμμα ροής των βασικών βημάτων υπολογισμού, τεχνική χιονοστιβάδας, μελέτη περίπτωσης και δελτίο εξόδου. Το διδακτικό σενάριο πρόκειται να εφαρμοστεί σε σχολικές τάξεις, προκειμένου να διερευνηθεί η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων διδακτικών πρακτικών και προσαρμογών στη διδασκαλία των οικονομικών μαθημάτων της Γ΄ τάξης στη Γενική και Επαγγελματική Εκπαίδευση. Τελικός στόχος είναι να προσφέρει στους/στις εκπαιδευτικούς ιδέες και πρακτικά εργαλεία που θα συμβάλουν στον οικονομικό εγγραμματισμό του συνόλου των μαθητών/τριών, προωθώντας την ενεργό συμμετοχή και τη βαθύτερη κατανόηση των οικονομικών εννοιών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΗΘΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Ελένη Κεραμιδά
Υποψήφια Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου της Κόρδοβα

Η έννοια της ηθικής ηγεσίας στην εφαρμογή εκπαιδευτικών τεχνολογιών είναι ένα πεδίο που καθίσταται ολοένα και πιο σημαντικό λόγω της ραγδαίας ψηφιοποίησης της εκπαίδευσης. Η ανάγκη για τη μελέτη αυτής της έννοιας πηγάζει από την αναγνώριση ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες δεν είναι ουδέτερα εργαλεία, αλλά ενσωματώνουν αξίες, αναπαράγουν ανισότητες και εγείρουν σύνθετα ηθικά, κοινωνικά και πολιτισμικά διλήμματα. Κύριος σκοπός της έρευνας είναι να οριοθετήσει τον ρόλο του τεχνολογικού ηγέτη, ο οποίος καλείται να λειτουργεί με ηθική ευθύνη, διασφαλίζοντας ότι η τεχνολογία προάγει την ισότητα, την ασφάλεια και την προστασία της ιδιωτικότητας για όλους τους μαθητές. Η μελέτη βασίζεται στη μέθοδο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, επιλέγοντας σύγχρονες ακαδημαϊκές μελέτες και επαγγελματικά πλαίσια, όπως τα πρότυπα ISTE για εκπαιδευτικούς ηγέτες. Η ανάλυση εστιάζει στις θεμελιώδεις διαστάσεις της ηθικής ηγεσίας, οι οποίες αναδεικνύονται ως τα βασικά ευρήματα της μελέτης. Αυτές περιλαμβάνουν: Προστασία δεδομένων και ιδιωτικότητας, με έμφαση στη διαφανή διαχείριση δεδομένων και την κριτική αξιολόγηση εργαλείων, ειδικά αυτών που βασίζονται στην Τεχνητή Νοημοσύνη. Καλλιέργεια ψηφιακής ηθικής, προωθώντας την υπεύθυνη διαδικτυακή συμπεριφορά και την ασφάλεια των μαθητών απέναντι σε φαινόμενα όπως ο κυβερνοεκφοβισμός και η παραπληροφόρηση. Ηθικά τεκμηριωμένη επιλογή εργαλείων, αποφεύγοντας τον «τεχνολογικό σολουσιονισμό» και αξιολογώντας τα εργαλεία με βάση την παιδαγωγική τους αξία και τη συμπερίληψη. Διαφάνεια και κοινή ευθύνη, εμπλέκοντας την εκπαιδευτική κοινότητα στη λήψη αποφάσεων για την ψηφιακή στρατηγική. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν τον τεχνολογικό ηγέτη όχι ως απλό τεχνικό υποστηρικτή, αλλά ως οραματιστή παιδαγωγό που γεφυρώνει την τεχνολογική καινοτομία με την παιδαγωγική ουσία. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει τη σκιαγράφηση ενός ολοκληρωμένου προτύπου ηγεσίας που συνδυάζει την τεχνογνωσία με την κοινωνική ευαισθησία και τη δέσμευση για δημοκρατία, διαμορφώνοντας κριτικούς και υπεύθυνους ψηφιακούς πολίτες. Έτσι, η ηθική ηγεσία καθίσταται μια μετασχηματιστική δύναμη για τη δημιουργία δίκαιων και ουσιαστικών μαθησιακών εμπειριών.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ,ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Ειρήνη Τσιώνη
Εκπαιδευτικός

Είναι γεγονός ότι η εισαγωγή της ψηφιακής τεχνολογίας στην εκπαίδευση έχει αναδείξει ευκαιρίες και προκλήσεις με στόχο τη διαχείριση της σχολικής κοινότητας με αποτελεσματικό τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό και δεδομένων των διαρκών μεταβολών στη σύγχρονη κοινωνία η ηγεσία της εκπαίδευσης καλείται να ανταποκριθεί σε νέες προκλήσεις και παράλληλα να προάγει την καινοτομία και την προσαρμογή. Κύριος στόχος της μελέτης αποτελεί η εξέταση των ικανοτήτων που απαιτούνται από το σημερινό ηγέτη μιας σχολικής κοινότητας προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες της ψηφιακής εποχής και παράλληλα να υποστηρίξει την ατέρμονη ανάπτυξη της σχολικής κοινότητας. Η έρευνα οφείλει να εξετάσει τους τομείς που αναφέρονται στην αντίληψη για την ηγεσία, την προσαρμοστικότητα στο νέο περιβάλλον και τη δημιουργική διαχείριση της καινοτομίας. Η μελέτη έχει βασιστεί σε ποιοτική έρευνα με τη συμμετοχή των διευθυντών σχολικών μονάδων της πρωτοβάθμιας καθώς και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Συλλέχθηκαν δεδομένα μέσα από ημι-δομημένες συνεντεύξεις, τα οποία επικεντρώθηκαν στις αντιλήψεις τους που σχετίζονται με την εκπαιδευτική ηγεσία, την προσαρμοστικότητα στην ψηφιακή εποχή καθώς και τη διαχείριση της όποιας καινοτομίας. Τα δεδομένα αυτά αναλύθηκαν με θεματική ανάλυση, που καθιστά δυνατό να αναδειχτούν οι βασικοί άξονες των ηγετικών πρακτικών και της επαγγελματικής ανάπτυξης. Τα ευρήματα της μελέτης καταδεικνύουν ότι οι σύγχρονοι διευθυντές οφείλουν να συνδυάζουν τις διευθυντικές τους ικανότητες με εκείνες της ευελιξίας και της τεχνολογικής επίγνωσης. Αναδεικνύεται παράλληλα η αναγκαιότητα για διά βίου κατάρτιση, ενίσχυση της επικοινωνίας με όλους τους φορείς της σχολικής κοινότητας και διαχείριση των αλλαγών σε συμμετοχικό πλαίσιο. Συμπερασματικά η μελέτη υπογραμμίζει ότι η ηγεσία της εκπαίδευσης στην εποχή μας οφείλει να είναι προσαρμοστική και παράλληλα να συνδυάζει την καινοτομία και την ανάπτυξη. Επενδύοντας στην κατάρτιση των διευθυντών και την ενίσχυση των ικανοτήτων τους σε επίπεδο τεχνολογίας και διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού αντιμετωπίζονται ευκολότερα οι προκλήσεις του μέλλοντος.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΕ ΕΝΑ «ΑΟΡΑΤΟ» ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Βασιλική Σίψα
Φιλόλογος, MA, MSc

Η σύγχρονη σχολική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από αυξανόμενες απαιτήσεις συνεργασίας, επαγγελματικής ανάπτυξης και παιδαγωγικής ηγεσίας, οι οποίες επηρεάζουν καθοριστικά τη συγκρότηση της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών. Στο πλαίσιο αυτό, αναδύονται νέοι θεσμικοί ρόλοι εντός της σχολικής μονάδας, όπως ο μέντορας και οι ενδοσχολικοί συντονιστές, οι οποίοι λειτουργούν ως υποστηρικτικοί και συντονιστικοί μηχανισμοί της εκπαιδευτικής πράξης και της συλλογικής κουλτούρας του σχολείου.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η θεωρητική διερεύνηση του ρόλου του μέντορα και των ενδοσχολικών συντονιστών στη διαμόρφωση και τον μετασχηματισμό των επαγγελματικών ταυτοτήτων των εκπαιδευτικών στο σύγχρονο σχολείο. Ειδικότερα, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι συγκεκριμένοι ρόλοι συμβάλλουν στη μετάβαση από ατομικές μορφές επαγγελματικής δράσης σε συλλογικές πρακτικές μάθησης, συνεργασίας και παιδαγωγικής ηγεσίας.

Η μεθοδολογική προσέγγιση της εισήγησης είναι θεωρητική και βασίζεται στην ανάλυση σύγχρονων εννοιολογικών πλαισίων που αφορούν την επαγγελματική ταυτότητα, τις κοινότητες μάθησης, την παιδαγωγική ηγεσία και τις υβριδικές μορφές επαγγελματικών ρόλων στην εκπαίδευση. Μέσα από τη σύνθεση αυτών των θεωρητικών προσεγγίσεων, αναδεικνύεται ο ρόλος του μέντορα και των ενδοσχολικών συντονιστών ως «γεφυρών» μεταξύ εκπαιδευτικής πολιτικής, σχολικής οργάνωσης και παιδαγωγικής πράξης.

Συμπερασματικά, υποστηρίζεται ότι οι ρόλοι του μέντορα και των ενδοσχολικών συντονιστών συμβάλλουν ουσιαστικά στη συγκρότηση συλλογικών και υβριδικών επαγγελματικών ταυτοτήτων, ενισχύοντας την επαγγελματική μάθηση, τη συνεργασία και τη λειτουργία του σχολείου ως κοινότητας μάθησης. Η θεωρητική αυτή προσέγγιση αναδεικνύει τη σημασία τους για την ανάπτυξη αποτελεσματικών και συμπεριληπτικών μορφών παιδαγωγικής ηγεσίας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ, ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μαρία Ξηρά
Εκπαιδευτικός Αγγλικής Γλώσσας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Οι σύγχρονες εκπαιδευτικές οργανώσεις λειτουργούν σε ένα μεταβαλλόμενο κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται από κινητικότητα πληθυσμών, πολιτισμική ετερογένεια, κοινωνικές ανισότητες και θεσμικές μεταρρυθμίσεις. Οι συνθήκες αυτές επηρεάζουν άμεσα τη λειτουργία των σχολικών μονάδων και θέτουν νέες απαιτήσεις ως προς τον ρόλο της εκπαιδευτικής ηγεσίας. Η ικανότητα προσαρμογής στις αλλαγές, η διαχείριση της πολυμορφίας και η προώθηση της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών αναδεικνύονται σε βασικούς άξονες αποτελεσματικής ηγεσίας.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του ρόλου της εκπαιδευτικής ηγεσίας στην ενίσχυση της προσαρμοστικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης των σχολικών οργανισμών. Ειδικότερα, επιδιώκεται η ανάδειξη των αντιλήψεων και πρακτικών των εκπαιδευτικών και των στελεχών εκπαίδευσης σε σχέση με τη συμμετοχική λήψη αποφάσεων, την επαγγελματική ενδυνάμωση και τη διαχείριση της κοινωνικής και πολιτισμικής ετερογένειας στο σχολικό περιβάλλον.

Η μελέτη υιοθετεί ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση, με στόχο την εις βάθος κατανόηση των εμπειριών και των αντιλήψεων των συμμετεχόντων. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπαιδευτικούς και στελέχη της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που υπηρετούν σε σχολικές μονάδες με διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με θεματική ανάλυση, επιτρέποντας την ανάδειξη μοτίβων.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η μετασχηματιστική και συμμετοχική ηγεσία συμβάλλει καθοριστικά στη δημιουργία θετικού σχολικού κλίματος, στην ενίσχυση της συνεργασίας και στην καλλιέργεια κουλτούρας συλλογικής ευθύνης. Οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν ότι η ύπαρξη ανοιχτής επικοινωνίας, εμπιστοσύνης και υποστήριξης ενισχύει την προσαρμοστικότητα και την επαγγελματική τους ανάπτυξη. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της ηγεσίας στη διαχείριση προκλήσεων που σχετίζονται με την πολυπολιτισμικότητα, την κοινωνική ένταξη και την ισότητα ευκαιριών. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει την εκπαιδευτική ηγεσία ως βασικό μοχλό παιδαγωγικής και κοινωνικής αλλαγής. Η προώθηση πρακτικών συμμετοχής, συνεργασίας και ενδυνάμωσης συμβάλλει στην ανάπτυξη των σχολικών οργανισμών και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Η μελέτη προτείνει την ενίσχυση επιμορφωτικών δράσεων που εστιάζουν στην προσαρμοστική και συμπεριληπτική ηγεσία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μαρία Ξηρά
Εκπαιδευτικός Αγγλικής Γλώσσας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Οι κοινότητες μάθησης συνιστούν ένα δυναμικό παιδαγωγικό μοντέλο που εστιάζει στη συλλογική γνώση, στη συνεργασία και στη δημοκρατική συμμετοχή όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας. Σε κοινωνίες αυξημένης πολιτισμικής ποικιλομορφίας και κοινωνικών μετασχηματισμών, η συμμετοχική εκπαίδευση αποτελεί βασικό εργαλείο για την προώθηση της συμπερίληψης, της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού πολιτειότητας. Το σχολείο μετασχηματίζεται σε έναν ανοιχτό κοινωνικό χώρο, όπου η μάθηση συνδέεται με την καθημερινή ζωή, τον πολιτισμό και την κοινότητα.Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της συμβολής των κοινοτήτων μάθησης στη διαμόρφωση συμμετοχικών εκπαιδευτικών πρακτικών και στη δημιουργία δημοκρατικών και συμπεριληπτικών σχολικών περιβαλλόντων. Παράλληλα, εξετάζεται ο ρόλος της ενεργού συμμετοχής μαθητών, εκπαιδευτικών και οικογενειών στη μαθησιακή διαδικασία και στην κοινωνική ενδυνάμωση.

Η έρευνα βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση και υλοποιείται μέσω μελέτης περίπτωσης σχολικών μονάδων που εφαρμόζουν πρακτικές κοινοτήτων μάθησης. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω συμμετοχικής παρατήρησης, ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπαιδευτικούς και γονείς, καθώς και ανάλυσης εκπαιδευτικών δράσεων και συνεργατικών δραστηριοτήτων.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι οι κοινότητες μάθησης ενισχύουν τη μαθησιακή εμπλοκή, την αίσθηση του ανήκειν και την αποδοχή της διαφορετικότητας. Η συμμετοχή της οικογένειας και της τοπικής κοινότητας συμβάλλει στη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης. Παράλληλα, οι μαθητές αναπτύσσουν κοινωνικές, επικοινωνιακές και δημοκρατικές δεξιότητες, ενώ οι εκπαιδευτικοί υιοθετούν περισσότερο συνεργατικές και αναστοχαστικές πρακτικές.

Συμπερασματικά, η συμμετοχική εκπαίδευση μέσω κοινοτήτων μάθησης λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ εκπαίδευσης, κοινωνίας και πολιτισμού. Η εργασία αναδεικνύει τη σημασία της συλλογικής δράσης και της κοινωνικής ευθύνης στη διαμόρφωση σχολείων ανοιχτών, δημοκρατικών και κοινωνικά ενεργών, ικανών να ανταποκριθούν στις σύγχρονες κοινωνικές προκλήσεις.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ: ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ (AR) ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ (AI) ΩΣ ΓΕΦΥΡΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ Γ2/ΞΓ

Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου
ΕΔΙΠ, Φιλοσοφική Σχολή , ΑΠΘ
Χαράλαμπος Τσανίδης
ΕΔΙΠ,Φιλοσοφική Σχολή ΑΠΘ

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη μιας καινοτόμου παιδαγωγικής εφαρμογής που συνδυάζει την Επαυξημένη Πραγματικότητα (AR - Hoverlay) και την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) (Terzopoulos & Tsinakos, 2020) αποτελώντας μια σύγχρονη δημιουργική πρωτοβουλία για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης/ξένης και του πολιτισμού. Η πρόταση μετασχηματίζει την κλασική διδασκαλία σε μια πολυαισθητηριακή εμπειρία, απευθυνόμενη σε μαθητές/τριες της Διασποράς, με στόχο την ενίσχυση της γλωσσικής, ερμηνευτικής και διαπολιτισμικής επίγνωσης (Γρίβα & Κωφού, 2020).

Ο σχεδιασμός ακολουθεί τις αρχές της αφηγηματικής και βιωματικής μάθησης ενδυναμώνοντας την αφηγηματική νοημοσύνη των εκπαιδευομένων (Ηλιοπούλου & Σταματοπούλου, 2025). Μέσω κινητών συσκευών, οι εκπαιδευόμενοι περιηγούνται σε έναν υβριδικό χώρο όπου τρισδιάστατα αντικείμενα (3D models), όπως η μορφή του Ομήρου και του Πολύφημου, ενισχύουν τη χωρική αλληλεπίδραση (Kljun et al., 2020). Η εφαρμογή οργανώνεται σε «εικόνες-στόχους» που αντιστοιχούν σε κομβικούς σταθμούς (Πολύφημος, Κίρκη, Σειρήνες, Άδης). Σε κάθε σταθμό, η χρήση δραματοποιημένης ηχητικής αφήγησης και αιωρούμενου κειμένου προκαλεί τη συναισθηματική εμπλοκή και διευκολύνει την κατανόηση σύνθετων εννοιών ανάλογα με το επίπεδο ελληνομάθειας της εκάστοτε ομάδας στόχου, όπως ο πειρασμός, η ύβρις και ο λόγος για επίπεδο Β2-Γ1.

Ιδιαίτερη καινοτομία αποτελεί η ενσωμάτωση ενός ψηφιακού βοηθού φιλολόγου (AI Chatbot), ο οποίος καθοδηγεί τον ερμηνευτικό διάλογο στην ελληνική γλώσσα. Οι εκπαιδευόμενοι/ες καταθέτουν τις απόψεις τους σε ανοικτές ερωτήσεις και λαμβάνουν εξατομικευμένη ανατροφοδότηση, ενισχύοντας τα ανώτερα επίπεδα της ταξινομίας του Bloom (ανάλυση, αξιολόγηση, αναστοχασμός). Η εφαρμογή ολοκληρώνεται με ένα ψηφιακό εργαλείο αυτοαξιολόγησης, προάγοντας τον αναστοχασμό στο πλαίσιο της μαθησιακής εμπειρίας.

Το μοντέλο διακρίνεται για την ευελιξία του, καθώς επιτρέπει τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και την προσαρμογή του γλωσσικού επιπέδου ανάλογα με το προφίλ των εκπαιδευόμενων (Anastasiadou & Iliopoulou, 2025). Η εργασία καταλήγει ότι ο συνδυασμός εμβυθιστικών τεχνολογιών και AI δημιουργεί μια ισχυρή «ψηφιακή γέφυρα», καθιστώντας την ομηρική Οδύσσεια ένα αυθεντικό, διαχρονικό και προσβάσιμο εργαλείο για τη σύγχρονη παγκόσμια εκπαιδευτική κοινότητα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Θεολογία Γιώτσα
Δασκάλα

Η τάση προς ψηφιοποίηση προωθεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων ψηφιακής πολιτειότητας. Ο εκπαιδευτικός αποτελεί τον κεντρικό μοχλό για την ποιότητα της εκπαίδευσης και την προετοιμασία των μαθητών ως μελλοντικών ψηφιακών πολιτών. Η μελέτη εστιάζει στα θεωρητικά μοντέλα των Ribble (2015) και Choi et al. (2018), που ορίζουν την ΨΠ μέσω τεχνικών δεξιοτήτων, ηθικής συμπεριφοράς και κριτικής συμμετοχής.

Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων και στάσεων των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με την ψηφιακή πολιτειότητα. Εξετάζεται η σχέση της ψηφιακής αυτοαποτελεσματικότητας με τα επίπεδα ιθαγένειας και η επίδραση δημογραφικών παραγόντων στις συμπεριφορές των εκπαιδευτικών στο διαδίκτυο.Διεξήχθη ποσοτική έρευνα (Ιανουάριος 2025) με δείγμα 98 εκπαιδευτικών από τον Ν. Λάρισας. Χρησιμοποιήθηκαν οι σταθμισμένες κλίμακες Digital Citizenship Scale (DCS) και Internet Self-Efficacy. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με το λογισμικό SPSS (v.29), εφαρμόζοντας περιγραφική στατιστική και ελέγχους ανεξαρτησίας x2 (chi-square test).

Διαπιστώθηκε ότι το φύλο, η ηλικία, τα έτη υπηρεσίας και το επίπεδο σπουδών επηρεάζουν στατιστικά σημαντικά ($p < 0,001$) το σύνολο μορφών ψηφιακής πολιτειότητας. Οι εκπαιδευτικοί με πολυετή εμπειρία και υψηλή αυτοαποτελεσματικότητα εμφανίζουν καλύτερη κατανόηση της ψηφιακής εθιμοτυπίας. Ωστόσο, παρατηρήθηκαν χαμηλότερα επίπεδα στον πολιτικό ακτιβισμό και την κριτική προοπτική, επιβεβαιώνοντας ένα κενό μεταξύ τεχνικών δεξιοτήτων και ουσιαστικής κοινωνικής συμμετοχής.

Η έρευνα αναδεικνύει την ανάγκη για στοχευμένη ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση και χάραξη εκπαιδευτικής στρατηγικής που θα υπερβαίνει τον απλό τεχνικό γραμματισμό. Η συμβολή της έγκειται στην παροχή δεδομένων για τον σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών που θα ενισχύουν την υπεύθυνη και ηθική λήψη αποφάσεων στον ψηφιακό χώρο (Web 2.0).

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΩΣ ΠΥΛΩΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Θεολογία Γιώτσα
Δασκάλα

Το άρθρο παρουσιάζει μια καινοτόμο και πολυδιάστατη εκπαιδευτική δράση που υλοποιήθηκε από μαθητές της Ε' τάξης του 16ου Δημοτικού Σχολείου Λάρισας, με στόχο την προώθηση της ενεργού πολιτειότητας, του εθελοντισμού και της αιμοδοσίας. Η δράση ενσωματώθηκε σε υφιστάμενα σχολικά προγράμματα, στο Εργαστήριο Δεξιοτήτων και στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών "Δράσεις Ενεργού Πολίτη".

Συγκεκριμένα, οι μαθητές/τριες συμμετείχαν ενεργά ως συνδιοργανωτές και προωθητές της υπαίθριας αιμοδοσίας του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Λάρισας στην Πλατεία Ταχυδρομείου, αναδεικνύοντας τη σημασία της βιωματικής μάθησης και της συνεργασίας σχολείου-κοινότητας.

Το άρθρο αναλύει τους στόχους, τη μεθοδολογία και τα αποτελέσματα της δράσης, καθώς και τον ευρύτερο αντίκτυπο στην τοπική κοινότητα. Επιπλέον, τονίζονται οι καινοτόμες στρατηγικές προώθησης και οι προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν, υπογραμμίζοντας τον κεντρικό ρόλο του σχολείου στη διαμόρφωση ενεργών και υπεύθυνων πολιτών. Η δράση αναδεικνύει τις δυνατότητες του Δημοτικού Σχολείου στην ενίσχυση της πολιτικής συμμετοχής και της κοινωνικής ευθύνης.

Το πρόγραμμα ενθάρρυνε τη συνεργασία με ειδικούς και οικογένειες, εμπλέκοντας την κοινότητα. Έγινε αξιολόγηση από μαθητές και εκπαιδευτικούς, ενώ τα αποτελέσματα διαδόθηκαν μέσω διαδικτύου, εκδηλώσεων και ΜΜΕ, αναδεικνύοντας τη σημασία της βιωματικής μάθησης και της συνεργασίας σχολείου-φορέων για την ενίσχυση της ενεργού πολιτειότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΕΙΣΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Φωτεινή Φωτίου
Εκπαιδευτικός, προ-διδάκτωρ φοιτήτρια Πανεπιστήμιο Frederick, Λευκωσία, Κύπρος

Η εργασία παρουσιάζει ένα διεπιστημονικό, ψηφιακό εκπαιδευτικό σενάριο για τη διδασκαλία της σεισμικής δραστηριότητας στην Κύπρο, στο πλαίσιο του μαθήματος της Γεωγραφίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Βασίζεται σε μια ερευνητική και βιωματική προσέγγιση, όπου οι μαθητές μετασχηματίζονται σε ενεργούς «σεισμολόγους».

Το σενάριο υλοποιείται σε τρεις φάσεις: α) εισαγωγή και οπτικοποίηση της γεωτεκτονικής δομής, β) ανάλυση πραγματικών σεισμικών δεδομένων σε ψηφιακούς χάρτες και δημιουργία χαρτογραφικών παραστάσεων, και γ) βιωματική μάθηση και σχεδιασμός σχεδίου προσωπικής ασφάλειας. Χρησιμοποιούνται ψηφιακά εργαλεία, όπως διαδραστικοί χάρτες και βίντεο τεχνητής νοημοσύνης, για την προώθηση βασικών δεξιοτήτων του 21ου αιώνα.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ενίσχυση της κατανόησης των φυσικών φαινομένων, ανάπτυξη δεξιοτήτων ανάλυσης δεδομένων και αύξηση της αίσθησης προσωπικής ετοιμότητας. Το σενάριο μπορεί να εφαρμοστεί στην διδασκαλία σε διάφορων μαθημάτων και βαθμίδες εκπαίδευσης. Επίσης, ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της STEAM εκπαίδευσης. Η εργασία συνεισφέρει στην προώθηση ενός μετασχηματιστικού παιδαγωγικού μοντέλου, ενσωματώνοντας ψηφιακές τεχνολογίες για την ενεργή συμμετοχή και την ευαισθητοποίηση των μαθητών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

HERITAGE LANGUAGE MAINTENANCE IN A DIGLOSSIC DIASPORA: LANGUAGE IDEOLOGIES AND FAMILY LANGUAGE POLICIES

Nikoula Floka
School teacher

This paper investigates intergenerational heritage language maintenance and shift in three Greek Cypriot families in London, with particular attention to language ideologies, linguistic capital, and family language policy (FLP). Drawing on the diglossic context of Cyprus, where Standard Modern Greek (SMG) and the Cypriot Dialect (CD) occupy hierarchically differentiated roles, the study examines how these linguistic hierarchies are reconfigured in migration. Using qualitative case-study data from semi-structured interviews and contextual observations, the analysis traces language practices and beliefs across three generations. The findings show that while heritage language proficiency declines unevenly, dominant language ideologies—especially the privileging of English and SMG—are transmitted with greater continuity. Second-generation parents negotiate linguistic insecurity and aspirations for social mobility through strategic but often institutionally delegated FLPs, while third-generation language investment is shaped primarily by affective relationships, usability, and child agency. The study argues that FLP is a dynamic, ideologically mediated process in which language ideologies prove more durable than language practices themselves.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

POLYPHONIC BYZANTINE HYMNS: A PEDAGOGICAL MODEL FOR INTERCULTURAL DIALOGUE BETWEEN ORTHODOX AND WESTERN EUROPEAN TRADITIONS

Vassileia Boura
Electroacoustic Composer/Music Lecturer, Patriarchal University Ecclesiastical Academy of Crete (P.U.E.A.K.), Heraklion

This study explores the pedagogical potential of polyphonic instruction of Byzantine ecclesiastical hymns as a medium for intercultural music education. Grounded in a comparative analysis of Byzantine monophonic chant and Western European polyphonic practice, it examines how modal repertoire may be recontextualised within four-part SATB arrangements while maintaining liturgical integrity. Drawing upon experiential learning theory (Kolb, 1984), frameworks of intercultural education (Bennett, 2011; Westerlund, Karlsen & Partti, 2020), and praxis-centered music education philosophy (Elliott, 1995), the study proposes a structured pedagogical model comprising sequential stages: monophonic familiarisation, controlled polyphonic integration, choral practice with collective listening, reflective dialogue, and comparative documentation. Participants develop both musical skills competencies—including modal listening, ensemble coordination, and expressive sensitivity—and intercultural skills, such as empathy, critical reflection, and awareness of cultural otherness. The model fosters collaboration, dialogue, and cultural literacy, offering a replicable framework for integrating the Eastern and the Western ecclesiastical traditions in education, community choirs, and intercultural music pedagogy.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Κασσιανή Θεοδωράκου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Αθανάσιος Μπότας
Επόπτης Εκπαίδευσης

Η Περιβαλλοντική εκπαίδευση λειτουργεί ως ένα εργαλείο το οποίο αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση αλλά και στην κινητοποίηση των σημερινών μαθητών, οι οποίοι θα δομήσουν τις μελλοντικές κοινωνίες με κατεύθυνση την αειφορία. Συγκεκριμένα, η έννοια της αειφορίας αναλύεται ευρύτερα ενσωματώνοντας κοινωνικά και οικονομικά θέματα, όπως η φτώχεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα και η δημοκρατία. Υπό αυτό το πρίσμα, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση επιδιώκει τη διαμόρφωση μιας ολιστικής προσέγγισης που συνδυάζει την επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων με την κοινωνική δικαιοσύνη και την οικονομική ευημερία. Ένα από τα κεντρικά σημεία του κειμένου είναι η έννοια του ενεργού πολίτη. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση περιγράφεται ως μια μορφή «αγωγής του πολίτη», όχι με την παραδοσιακή έννοια της αποδοχής των υπαρχουσών δομών, αλλά με στόχο την αμφισβήτηση του status quo. Οι πολίτες ενισχύονται με σκοπό να αναπτύξουν κριτική σκέψη και να εμπλακούν ενεργά, αλλάζοντας τις παραδοσιακές αντιλήψεις για το περιβάλλον και τη θέση τους μέσα σε αυτό και αντικαθιστώντας τες με το «Κατανοώ για να Δράσω». Τέλος, το άρθρο κλείνει προτείνοντας τη μέθοδο project ως την καταλληλότερη διδακτική προσέγγιση για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, καθώς ενισχύει τη βιωματική μάθηση, την κριτική σκέψη και τη συλλογική δράση επιτρέποντας στους μαθητές να διερευνούν, να προτείνουν λύσεις και να συμμετέχουν ενεργά στην προστασία του περιβάλλοντος, δημιουργώντας τις βάσεις για μια οικολογική και κοινωνικά συνειδητοποιημένη πολιτεία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ. ΜΟΝΤΕΛΑ ΗΓΕΣΙΑΣ.

Ζαφείριος Θωμάκης
Οικονομολόγος

Στην παρούσα εργασία προσεγγίζεται το ζήτημα της διοίκησης της σχολικής μονάδας και τα μοντέλα ηγεσία. Θα πραγματοποιηθεί μια αφηγηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση (narrative review), για την κατανόηση του υπό έρευνα ζητήματος. Η διοίκηση μιας σχολικής μονάδας αποτελεί μια πολυεπίπεδη και πολυσύνθετη διαδικασία. Η διοίκηση σε ένα σχολικό οργανισμό ασχολείται τόσο με το εκπαιδευτικό όσο και με το διοικητικό, οργανωτικό κομμάτι που πραγματοποιείται σε μια σχολική μονάδα, τα αποτελέσματα της οποίας επηρεάζουν τη σχολική μονάδα (Αθανασούλα-Ρέππα, 2008). Η επιστημονική διοίκηση και ηγεσία, ως πεδίο εμφανίζεται στο προσκήνιο στα τέλη του 19ου αιώνα και συγκεκριμένα την εποχή της 2ης βιομηχανικής εποχής την περίοδο της Belle Epoque (Μεγάλη Εποχή) (Πατρώνης, 2019). Ο βασικός εκπρόσωπος και πατέρας του όρου επιστημονική διοίκηση θεωρείται F. Taylor ο οποίος από το 1880 στην Αμερική (Η.Π.Α.) αναφέρει τον όρο επιστημονική διοίκηση και ηγεσία εφαρμόζοντας την στο εργοστάσιο παραγωγής αυτοκινήτων του. Για πρώτη φορά εφαρμόζεται ο καταμερισμός εργασίας με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας σε μια επιχείρηση (Πατρώνης, 2019). Από την πρώτη εισαγωγή του όρου από τον Taylor, έχοντας περάσει πάνω από 140 έτη, η διοίκηση και η ηγεσία ως επιστημονικά πεδία έχουν εξελιχτεί αρκετά. Η ηγεσία υφίσταται σε όλους τους οργανισμούς, και ανάλογα με τη φύση του οργανισμού διαφοροποιείται, όντας ένα από τα ελκυστικότερα πεδία στην οργανωσιακή συμπεριφορά (Αθανασούλα-Ρέππα, 2008). Στη βιβλιογραφία υπάρχουν αρκετά μοντέλα και θεωρίες ηγεσίας, και ανάλογα με αυτό που χρησιμοποιεί και εφαρμόζει ο κάθε ηγέτης, χωρίζονται στα παρακάτω: Η Παιδαγωγική ηγεσία, η Εκπαιδευτική ηγεσία και η κουλτούρα, η Κατανεμημένη ηγεσία, η Μετασχηματιστική ηγεσία και η Συναλλακτική ηγεσία, αποτελούν τις βασικότερες θεωρίες και μοντέλα ηγεσίας (Πασιαρδής, 2004).

Εργασία (Paper)

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ: ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΔΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΥΚΛΟ.

Μιχάλης Παπαϊωάννου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - MSc Εκπαίδευση με χρήση Νέων Τεχνολογιών

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται η διδασκαλία του υδρολογικού κύκλου με χρήση νέων τεχνολογιών και συγκεκριμένα μέσω εικονικού κόσμου. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να περιηγηθούν διαδραστικά, με χρήση εικονικού κόσμου, σε ένα αυτόνομο ενεργειακά νησί και με τη βοήθεια ψηφιακών χαρακτήρων (avatars) να αντιληφθούν τον κύκλο του νερού και τα πλεονεκτήματα που έχει η σωστή χρήση του για τον άνθρωπο. Πρόκειται για διδασκαλία που στηρίζεται στην ανακαλυπτική μάθηση, όπου οι μαθητές γίνονται συνεργοί στην πορεία ανακάλυψης και κατανόησης του νέου γνωστικού αντικειμένου (Bruner, 1997). Μπορεί να υλοποιηθεί ατομικά και ομαδοσυνεργατικά, με εξ ολοκλήρου δια ζώσης διδασκαλία, αλλά και με το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης, εφόσον υπάρχει η κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή. Επιπλέον είναι κατάλληλο για μαθητές με ήπιες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, μαθητές που δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα, όπως και με άλλες σχετικές ιδιαιτερότητες. Βασίζεται στο εποικοδομητικό μοντέλο διδασκαλίας και πιο συγκεκριμένα εξελίσσεται σύμφωνα με τα πέντε στάδια του διδασκαλίας των Driver και Oldham (1986). Γενικότερος σκοπός είναι στο τέλος του μαθήματος οι εκπαιδευόμενοι να είναι σε θέση να γνωρίζουν τον κύκλο του νερού και επιπλέον να ευαισθητοποιηθούν οικολογικά και να κατανοούν γιατί στο μέλλον η σωστή χρήση και η οικονομία του νερού είναι μονόδρομος για την ανθρωπότητα. Απευθύνεται ειδικότερα στους μαθητές της Δ΄ τάξης δημοτικού σχολείου, στο πλαίσιο του μαθήματος Μελέτη Περιβάλλοντος στο κεφάλαιο «Το νερό, πολύτιμες σταγόνες». Γενικότερα μπορεί να υλοποιηθεί από όλες τις τάξεις τις πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι προαπαιτούμενες γνώσεις που χρειάζονται είναι απλές, βασικές δεξιότητες χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή και γενικές εισαγωγικές γνώσεις για το νερό, τις οποίες έχουν διδαχθεί σε προηγούμενες τάξεις του δημοτικού σχολείου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΟΡΑΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ, ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΤΟΥΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Αικατερίνη Ρήγα
Παιδαγωγός & Θεολόγος M.Ed. στην Ειδική Αγωγή, Υποψήφια Διδάκτωρ ΠΤΕΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Βασίλειος Αργυρόπουλος
Καθηγητής ΠΤΕΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στη διερεύνηση της αυτοαντίληψης ατόμων με αναπηρία όρασης ως προς το προσωπικό, διαπροσωπικό και ακαδημαϊκό τους επίπεδο, όπως αυτή αποτυπώνεται στους τρεις βασικούς άξονες (παράγοντες) της Κλίμακας «Περί Εμού» (AMQ): τις διαπροσωπικές σχέσεις, την ακαδημαϊκή προσπάθεια και την αίσθηση αξίας. Ειδικότερα, στόχος της έρευνας είναι να αναδειχθεί η σχετική σημασία των επιμέρους παραγόντων για τη συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα, καθώς και οι διαφοροποιήσεις τους σε σχέση με το φύλο και την ηλικία. Εξήντα ένα άτομα με αναπηρία όρασης συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα, τα οποία εντοπίστηκαν και προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν στην έρευνα μέσω συλλόγων τυφλών σε πέντε από τις πολυπληθέστερες περιοχές της χώρας. Η έρευνα ακολούθησε ποσοτική προσέγγιση και βασίστηκε στη χρήση του σταθμισμένου ερωτηματολογίου της Κλίμακας «Περί Εμού» (AMQ). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, στον άξονα των διαπροσωπικών σχέσεων, μόνο η συνιστώσα που αφορά τη «συναναστροφή με τους άλλους» παρουσίασε μέση τιμή υψηλότερη από τη μέση τιμή της κλίμακας. Στον άξονα της ακαδημαϊκής προσπάθειας, τέσσερις από τις πέντε συνιστώσες εμφάνισαν μέσες τιμές υψηλότερες από τη μέση τιμή της κλίμακας, και συγκεκριμένα η «προσωπική αντίληψη της προσπάθειας», καθώς και η αντίληψη της οικογένειας, των συμμαθητών και των εκπαιδευτικών ότι η σχολική προσπάθεια ήταν ικανοποιητική. Επιπλέον, οι γυναίκες παρουσίασαν στατιστικά σημαντικά υψηλότερες τιμές από τους άνδρες, ενώ υψηλότερες τιμές καταγράφηκαν και στις ηλικιακές ομάδες 18–29 και 40–56 ετών σε σύγκριση με την ομάδα 30–39 ετών. Αναφορικά με την αίσθηση αξίας, τέσσερις συνιστώσες παρουσίασαν μέσες τιμές υψηλότερες από τη μέση τιμή της κλίμακας, υπογραμμίζοντας τη σημασία της κοινωνικής ανατροφοδότησης και της αυτοεκτίμησης στη συγκρότηση της αυτοαντίληψης των ατόμων με αναπηρία όρασης. Συμπερασματικά τα ευρήματα αναδεικνύουν τη σημασία της ακαδημαϊκής προσπάθειας και της αίσθησης αξίας για την αυτοαντίληψη ατόμων με αναπηρία όρασης, υπογραμμίζοντας τον ρόλο της κοινωνικής ανατροφοδότησης, της αυτοεκτίμησης και των δημογραφικών διαφοροποιήσεων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΗΚΕΙΝ ΣΕ ΕΝΑΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΟΣΜΟ.

Μαρία Καραγιαννίδου
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ΠΕ86 Πληροφορικής

Η σύγχρονη σχολική πραγματικότητα διαμορφώνεται ολοένα και περισσότερο από τη συμμετοχή των παιδιών σε ψηφιακές κοινότητες, οι οποίες λειτουργούν ως μικρογραφία του παγκόσμιου κοινωνικού συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό, ζητήματα ασφάλειας στο διαδίκτυο, σεβασμού της διαφορετικότητας και καλλιέργειας της αίσθησης του ανήκειν καθίστανται κρίσιμα ήδη από το Δημοτικό Σχολείο, ιδιαίτερα σε μαθητικούς πληθυσμούς με ποικίλες κοινωνικές και πολιτισμικές αναφορές.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι, αφενός, η καλλιέργεια ψηφιακής υπευθυνότητας, ενσυναίσθησης και αμοιβαίου σεβασμού στους/στις μαθητές/τριες και, αφετέρου, η παρουσίαση ενός συστηματικού και αναπαραγώγιμου παιδαγωγικού πλαισίου δράσεων, τόσο διασχολικών όσο και ενδοσχολικών, (Α΄–ΣΤ΄ Δημοτικού) που προάγει την ασφαλή, δημιουργική και συμπεριληπτική συμμετοχή τους σε ψηφιακές κοινότητες.

Η μεθοδολογία βασίζεται σε σειρά παιδαγωγικών παρεμβάσεων σε τάξεις Δημοτικού. Στις μικρότερες τάξεις (Α΄–Β΄), συνεργατικά σε δύο σχολεία, αξιοποιήθηκε το λογοτεχνικό κείμενο «Ο Τριγωνοψαρούλης» ως αφόρμηση για συζήτηση γύρω από τη διαφορετικότητα και την αποδοχή, ενώ οι μαθητές δημιούργησαν ψηφιακές ζωγραφιές και αντάλλαξαν αποκλειστικά θετικά σχόλια σε κοινό ψηφιακό περιβάλλον. Στις μεσαίες τάξεις (Γ΄–Δ΄), οι μαθητές συνεργάστηκαν διασχολικά, πάλι σε δύο σχολεία, για τη δημιουργία μίας συνεργατικής, κοινής ψηφιακής, αφίσας με θεματική την ασφάλεια στο διαδίκτυο. Στις μεγαλύτερες τάξεις (Ε΄–ΣΤ΄), υλοποιήθηκαν ενδοσχολικά δημιουργικές δραστηριότητες με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, όπως κόμικ για την Τεχνητή Νοημοσύνη, ψηφιακό παραμύθι για τον διαδικτυακό εκφοβισμό, τραγούδι με στίχους των μαθητών για την ασφάλεια στο διαδίκτυο και animation ταινία σε Scratch για τον διαδικτυακό εκφοβισμό.

Τα αποτελέσματα της παρέμβασης ανέδειξαν υψηλά επίπεδα εμπλοκής των μαθητών, ενεργή συμμετοχή στον ψηφιακό διάλογο, ενίσχυση της ενσυναίσθησης και καλλιέργεια κουλτούρας ψηφιακού σεβασμού και ασφάλειας. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη δυναμική των συνδυαστικών, συνεργατικών και δημιουργικών δράσεων ως αποτελεσματικό πλαίσιο αγωγής ψηφιακού πολίτη στο Δημοτικό Σχολείο, το οποίο συνδέει τη σχολική τάξη με τον ευρύτερο ψηφιακό και κοινωνικό κόσμο των παιδιών, με δυνατότητες ευρύτερης διάχυσης στην εκπαιδευτική και τοπική κοινότητα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΚΟΤΗΤΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ: ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ, ΘΕΣΜΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Θεολόγος Χατζηπέμου
Επίκουρος Καθηγητής Σχολικής Κοινωνικής Εργασίας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Ευαγγελία Αβδελίδου
Ψυχολόγος, PhD., Αριστοτέλειο, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Υπ. Ψυχαναλύτρια, Ελληνικής Ψυχαναλυτικής Εταιρίας

Η ερωτική και συντροφική ζωή αποτελεί βασική διάσταση της ανθρώπινης ανάπτυξης και ευημερίας, άρρηκτα συνδεδεμένη με την ψυχική υγεία, την αυτοεκτίμηση και την κοινωνική συμμετοχή. Η σεξουαλική έκφραση και η δυνατότητα σύναψης συντροφικών σχέσεων αναγνωρίζονται ως θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Παρ' όλα αυτά, τα άτομα με αναπηρία συχνά αποκλείονται από την άσκησή τους, κυρίως λόγω κοινωνικών στερεοτύπων, θεσμικών ελλείψεων και παγιωμένων αντιλήψεων που αναπαράγουν την αποσιώπηση, την εξάρτηση και τον κοινωνικό έλεγχο της σεξουαλικότητάς τους.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η κριτική διερεύνηση της σεξουαλικότητας και της συντροφικότητας των ατόμων με αναπηρία, στο πλαίσιο της κοινωνικής ένταξης και της δικαιωματικής προσέγγισης της αναπηρίας. Η ανάλυση εστιάζει στους κυρίαρχους μύθους, στις κοινωνικές αναπαραστάσεις και στα εμπόδια που επηρεάζουν την καθημερινή εμπειρία των ατόμων με αναπηρία και περιορίζουν την αυτονομία, την αυτοδιάθεση και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική ζωή.

Η μελέτη βασίζεται σε ανασκόπηση σύγχρονης ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας, καθώς και σε δευτερογενή ανάλυση εμπειρικών δεδομένων, υιοθετώντας κριτική και δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας . Αναλύεται η αλληλεπίδραση κοινωνικών, πολιτισμικών και θεσμικών παραγόντων, καθώς και ο ρόλος της οικογένειας, της εκπαίδευσης, των επαγγελματιών υγείας και των δομών φροντίδας στη διαμόρφωση στάσεων και πρακτικών που είτε ενισχύουν είτε αναστέλλουν τη σεξουαλική έκφραση.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σημασία της συμπεριληπτικής σεξουαλικής αγωγής, της ενδυνάμωσης και της ανάδειξης της φωνής των ίδιων των ατόμων με αναπηρία. Η εργασία συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο του ΙΑΚΕ, προτείνοντας ένα συμπεριληπτικό πλαίσιο παρεμβάσεων που προάγει τον σεβασμό, την ισότητα και την ποιότητα ζωής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

GAUSS VS ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ. ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ

Μαρία Σαμπάνη
Καθηγήτρια Δευτεροβάθμιας & Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Χρήστος Κυριαζής
Καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια καινότομο διδακτική προσέγγιση της θεματικής ενότητας των ακολουθιών της Άλγεβρας της Α' Λυκείου. Οι μαθητές ανακαλύπτουν τις ακολουθίες μέσα από παραδείγματα καθημερινής ζωής και την ιστορία του μεγάλου Γερμανού μαθηματικού C.F.Gauss. Συγκρίνοντας τον θαυμαστό τρόπο σκέψης του «πρίγκηπα των Μαθηματικών» με τα εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ), οι μαθητές κατανοούν πως τα μαθηματικά υπερβαίνουν την απλή εκτέλεση πράξεων. Στο μάθημα πραγματοποιείται κατασκευή «πόλης ακολουθιών» στο Minecraft Education, κάνοντάς χρήση του Code Builder και εφαρμόζοντας τις γνώσεις τους. Οι μαθητές εφαρμόζουν μαθηματικές έννοιες, ενισχύουν την αλγοριθμική τους σκέψη και αναπτύσσουν κριτική αντιμετώπιση απέναντι στην ΤΝ, μετατρέποντας τη θεωρητική γνώση σε πρακτική εμπειρία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

REGIONAL DEVELOPMENT OR ACADEMIC CENTRALIZATION?

Constantinos Papakostas
Priest in Xakali parish of Patra and teacher in School of Apprenticeship for Clergy Candidates in Vella

The relationship between higher education and regional development constitutes a critical field of inquiry within contemporary debates on sustainable development, social cohesion, and spatial justice. Policies concerning the spatial organization of universities have a direct impact on local communities, regional dynamics, and the long-term balance between central and peripheral areas.

The aim of this paper is to critically examine whether prevailing policies of spatial restructuring in Greek higher education operate as mechanisms of regional development or, conversely, reproduce forms of academic centralization. Within the theoretical framework of the Sociology of Education, the university is approached as a social institution embedded in relations of power, inequality, and developmental strategies, rather than as a neutral producer of knowledge.

The study is based on qualitative and secondary data analysis. Western Greece is examined as the main case study, with emphasis on the spatial distribution of academic departments, changes in their organizational structure, and administrative decisions regarding their establishment, merger, or relocation. In addition, a comparative reference is made to the University of Ioannina and to regional cities such as Preveza, in order to highlight common patterns and tensions between institutional planning and local needs.

The analysis identifies structural discontinuities, the absence of a coherent long-term spatial strategy, and the frequent instrumentalization of the concept of regional development within higher education policy. In conclusion, the paper contributes to the academic debate on the social role of universities and underscores the need to reconsider the relationship between universities and regions in terms of social, educational, and spatial justice.

Εργασία (Paper)

"ΓΙΑ ΜΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΖΩΗ". Η ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ

Ευαγγελία Σταμάτη
Εκπαιδευτικός- θεατρολόγος

Η εισήγηση αφορά την παράσταση θεάτρου ντοκουμέντο «Για μια καλύτερη ζωή», που παρουσιάστηκε στο Δασοχώρι Γρεβενών τον Αύγουστο του 2023. Ερευνητές και ηθοποιοί της παράστασης ήταν τα παιδιά του χωριού (6-16 χρονών). Κεντρικό άξονα της έρευνας που προηγήθηκε και της ίδιας της παράστασης αποτέλεσε η μετανάστευση και η προσφυγιά, ως ιστορικό και σύγχρονο κοινωνικό φαινόμενο. Στόχος της διαδικασίας ήταν η ενεργοποίηση της προσωπικής και συλλογικής μνήμης της τοπικής κοινότητας. Μέσα από συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια αναδύθηκαν και καταγράφηκαν οι προσωπικές εμπειρίες μετανάστευσης και προσφυγιάς, καθώς και οι λόγοι που τις προκάλεσαν (φτώχεια, πολιτικά φρονήματα, αναζήτηση καλύτερης ζωής). Μέσα από τη δραματουργική επεξεργασία και την σκηνική παρουσίαση αυτών των ιστοριών, η παράσταση επιδίωξε να θέσει κρίσιμα ερωτήματα σχετικά με τη σύγχρονη στάση μας απέναντι στους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Κύρια εργαλεία της έρευνας υπήρξαν οι προσωπικές συνεντεύξεις ανθρώπων που βίωσαν την εμπειρία της μετανάστευσης αλλά κι εκείνων που έμειναν πίσω. Πολύτιμο υλικό αντλήθηκε από ντοκουμέντα (προσωπικά γράμματα, φωτογραφίες, εφημερίδες). Χρησιμοποιήθηκαν τέλος στατιστικά στοιχεία αλλά και ευρήματα που προέκυψαν μέσα από ερωτηματολόγια διερεύνησης στάσεων και απόψεων απέναντι στο θέμα της μετανάστευσης και της προσφυγιάς όπως αυτό βιώνεται στη σύγχρονη Ελλάδα. Αποτελέσματα αυτής της ζωντανής διαδικασίας, της οποίας η παράσταση υπήρξε η κορύφωση κι όχι ένα μεμονωμένο παραστασιακό γεγονός, ήταν: η ενεργοποίηση της προσωπικής και συλλογικής μνήμης, η ενίσχυση της ενσυναίσθησης, η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, η ενδυνάμωση της κοινότητας μέσα από αυτή την συμμετοχική διαδικασία. Συνοψίζοντας, η όλη διαδικασία ανέδειξε την αξία του θεάτρου ντοκουμέντο ως εργαλείου κοινωνικού διαλόγου κι ως πεδίου σύνδεσης της τέχνης με τη δημόσια συζήτηση, μετατρέποντας τη σκηνή σε χώρο συλλογικού προβληματισμού και καλλιέργειας της ενεργού πολιτειότητας. Ταυτόχρονα, το θέατρο ντοκουμέντο λειτούργησε ως πλαίσιο παιδαγωγικής και πολιτισμικής ευαισθητοποίησης που μπορεί να αξιοποιηθεί σε διαφορετικά εκπαιδευτικά και κοινωνικά περιβάλλοντα επεκτείνοντας τη λειτουργία του πέρα από τον καλλιτεχνικό χρόνο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ: ΥΒΡΙΔΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ.

Αθανάσιος Γκαϊδατζόγλου
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ 70 Ανατολικής Αττικής

Η ελληνική διασπορά, ως ιστορικά παγιωμένο αλλά δυναμικά εξελισσόμενο κοινωνικοπολιτισμικό φαινόμενο, αποτελεί προνομιακό πεδίο μελέτης για την κατανόηση σύγχρονων διεργασιών συγκρότησης της ταυτότητας, πολιτισμικής συμμετοχής και δημιουργικής έκφρασης. Η εμπειρία της μετανάστευσης και της ζωής σε πολλαπλά πολιτισμικά περιβάλλοντα διαμορφώνει σύνθετες και πολυεπίπεδες μορφές ανήκειν, οι οποίες υπερβαίνουν μονοδιάστατους εθνικούς ή γεωγραφικούς προσδιορισμούς. Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και της ψηφιακής μετάβασης, τα μέλη της διασποράς επαναπροσδιορίζουν τη σχέση τους με την πατρίδα, την πολιτισμική κληρονομιά και τις κοινωνίες υποδοχής, αξιοποιώντας τις δυνατότητες των ψηφιακών τεχνολογιών.

Τα ψηφιακά μέσα λειτουργούν ως χώροι αφήγησης, μνήμης και διαπραγμάτευσης της ταυτότητας, μέσω των οποίων τα υποκείμενα της διασποράς εκφράζουν προσωπικές και συλλογικές εμπειρίες, αναδεικνύουν πολιτισμικές πρακτικές και συμμετέχουν σε δημόσιο λόγο και κοινωνική δράση. Οι πρακτικές αυτές υπερβαίνουν τη διατήρηση παραδοσιακών στοιχείων και συμβάλλουν ενεργά στη συγκρότηση υβριδικών ταυτοτήτων, όπου το ελληνικό στοιχείο αλληλεπιδρά με πολιτισμικές, κοινωνικές και πολιτικές επιρροές των χωρών υποδοχής, όπως αυτό αποτυπώνεται στη γλώσσα, στις συμβολικές αναπαραστάσεις και στην πολιτισμική δημιουργία.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση του ρόλου των ψηφιακών πολιτισμικών πρακτικών στη συγκρότηση ταυτοτήτων και στη διαμόρφωση κοινοτήτων πρακτικής και αλληλεγγύης στην ελληνική διασπορά. Η έρευνα εστιάζει σε ψηφιακές πλατφόρμες, όπως κοινωνικά δίκτυα, ιστολόγια και καλλιτεχνικές ή αφηγηματικές ψηφιακές παραγωγές, ως πεδία πολιτισμικής έκφρασης και συμμετοχής. Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται σε ποιοτική ανάλυση περιεχομένου επιλεγμένων περιπτώσεων από ελληνικές κοινότητες στην Αυστραλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρώπη.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν την ψηφιακή πολιτισμική παραγωγή ως βασικό μηχανισμό αυτοπροσδιορισμού, ενδυνάμωσης και πολιτικής ορατότητας. Παράλληλα, οι ταυτότητες της ελληνικής διασποράς συγκροτούνται ως ανοιχτές, διαπραγματεύσιμες και διαρκώς εξελισσόμενες, εντός ενός πολυπολιτισμικού και διακρατικού πλαισίου. Η μελέτη υπογραμμίζει τη σημασία της ένταξης των φωνών της διασποράς στον επιστημονικό, εκπαιδευτικό και δημόσιο διάλογο, ως φορέων πολιτισμικής ανανέωσης και γεφυρών μεταξύ παρελθόντος, παρόντος και μέλλοντος του ελληνισμού.

Εργασία (Paper)

DIGITAL CITIZENSHIP EDUCATION: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES

Irini Markaki
Educator (Sociology Teacher/ΠΕ78), MA.Ed., Ph.D.
Andreas Efthymiopoulos
Economist, MA.Ed, MSc, Ph.D.

The rapid digitalisation of contemporary societies has profoundly transformed communication, learning, work and civic participation. While digital technologies create unprecedented opportunities for access to information, social engagement and innovation, they also generate complex challenges related to safety, ethics, inequality and democratic participation. In this context, Digital Citizenship Education (DCE) has emerged as a critical educational priority, aiming to equip citizens with the competences required for responsible, critical and inclusive participation in an increasingly digital world. This paper explores the key challenges and opportunities associated with Digital Citizenship Education, with particular emphasis on the Greek context. Drawing on international frameworks developed by UNESCO and the Council of Europe, the study conceptualises digital citizenship as a multidimensional construct encompassing digital literacy, online safety, ethical behaviour, well-being, participation, rights and responsibilities. The paper highlights the role of education systems in fostering these competences across formal, non-formal and lifelong learning settings. Special attention is given to the main barriers to effective implementation of DCE in Greece, including insufficient technological infrastructure, limited integration of media literacy into curricula, gaps in teacher training, persistent digital divides and low awareness of data protection and online rights. At the same time, the paper presents national and European initiatives that aim to strengthen digital citizenship, such as the National Academy of Digital Skills, Digital Citizens Academy, school-based citizenship programs and awareness actions promoted by public and civil society organisations. The findings underscore the need for a coherent national strategy that integrates curriculum reform, teacher professional development and public awareness campaigns. Ultimately, the paper argues that Digital Citizenship Education is not merely a response to technological change but a fundamental investment in democratic resilience, social inclusion and lifelong learning, ensuring that all citizens can participate actively, safely and ethically in the digital era.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ – ΣΥΜΒΑΛΩ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ

Ιωάννης Κίκας
Δάσκαλος - Διευθυντής σε Δημοτικό Σχολείο και Επιμορφωτής Εκπαιδευτικών στην Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην Εκπαιδευτική Διαδικασία

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί σήμερα ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα του πλανήτη, με συνέπειες που επηρεάζουν τόσο το φυσικό περιβάλλον όσο και την καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Απέναντι σε αυτή την πραγματικότητα, το σχολείο οφείλει να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν το φαινόμενο και να καλλιεργήσουν υπεύθυνες στάσεις και συμπεριφορές απέναντι στο περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εργασία παρουσιάζει ένα εκπαιδευτικό σενάριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που απευθύνεται σε μαθητές των Ε΄ και Στ΄ τάξεων του Δημοτικού και στοχεύει στη σύνδεση της γνώσης με τη βιωματική μάθηση και τη δράση. Βασικός σκοπός του σεναρίου είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με την κλιματική αλλαγή και η κατανόησή της ως ένα σοβαρό παγκόσμιο πρόβλημα.

Η μεθοδολογική προσέγγιση του σεναρίου βασίζεται στη βιωματική, διερευνητική και ομαδοσυνεργατική μάθηση, με την αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων και εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης, που ενεργοποιούν τους μαθητές, καθιστούν τη μαθησιακή διαδικασία πιο ευχάριστη και συμβάλλουν στην ανάπτυξη σημαντικών δεξιοτήτων, όπως η συνεργασία, η παρατήρηση και η κριτική σκέψη.

Η διδακτική διαδικασία ξεκινά με δραστηριότητες που στοχεύουν στη συναισθηματική εμπλοκή των μαθητών και προχωρά σταδιακά στη διερεύνηση της κλιματικής αλλαγής, αξιοποιώντας πραγματικά επιστημονικά δεδομένα της NASA. Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες, παρατηρούν και αναλύουν απλά γραφήματα κλιματικών δεικτών και καταλήγουν σε συμπεράσματα με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού. Στο πλαίσιο της καθημερινής σχολικής ζωής, οι μαθητές καλούνται στη συνέχεια να γνωρίσουν και να εφαρμόσουν τις αρχές των 3R (Μείωση – Επαναχρησιμοποίηση – Ανακύκλωση), μέσα από απλές και ρεαλιστικές δράσεις. Το σενάριο ολοκληρώνεται με τη δημιουργία ενός “Πράσινου Συμβολαίου Τάξης”, μέσα από το οποίο οι μαθητές δεσμεύονται σε συγκεκριμένες περιβαλλοντικές πρακτικές, καθώς και με δράσεις διάχυσης, μέσα από τις οποίες αναλαμβάνουν να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν τις άλλες τάξεις του σχολείου, τους γονείς και την ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΣΤΙΣ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΓΝΗΣΙΑ ΣΤΙΣ ΗΠΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΟΜΑΔΑ ΣΤΟ FACEBOOK

Αλέξανδρος Καπανιάρης
Καθηγητής - Σύμβουλος ΕΑΠ, ΜΠΣ ΨΑΕ

Η εισήγηση εξετάζει τη συμβολή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και ειδικότερα του Facebook στη σύγχρονη αρχειακή και εθνογραφική έρευνα γύρω από τη μετανάστευση κατοίκων της Μαγνησίας προς τις Ηνωμένες Πολιτείες από τα τέλη του 19ου αιώνα έως τον 20ό αιώνα. Στο επίκεντρο της μελέτης βρίσκεται η ιδιωτική ομάδα «Οι δρόμοι & οι τόποι της μετανάστευσης κατοίκων της Ελλάδος (Μαγνησία) προς τις ΗΠΑ», η οποία δημιουργήθηκε το 2021 με αποκλειστικά ερευνητικό προσανατολισμό και λειτούργησε ως ψηφιακό πεδίο συλλογής, ανταλλαγής και τεκμηρίωσης ιστοριών μετανάστευσης.

Μέσα από την ανάλυση της δραστηριότητας της ομάδας, αναδεικνύεται ο ρόλος των μελών, κυρίως συγγενών παλαιών μεταναστών, ως άτυπων «συν-ερευνητών», οι οποίοι συνεισφέρουν σπάνια τεκμήρια (φωτογραφίες, επιστολές, δημοσιεύματα τύπου) και βιωματικές αφηγήσεις, συνοδευόμενες από περιγραφές που λειτουργούν ως πρωτογενή μεταδεδομένα. Ενδεικτικές περιπτώσεις, όπως η τεκμηρίωση των μεταναστευτικών δικτύων μέσω ατμοπλοϊκών εταιρειών ή οι συστατικές επιστολές προς ήδη εγκατεστημένους μετανάστες στις ΗΠΑ, φωτίζουν τους μηχανισμούς στήριξης και προσαρμογής στον νέο τόπο.

Η ομάδα στο Facebook λειτούργησε όχι μόνο ως ψηφιακό αποθετήριο μνήμης αλλά και ως διαμεσολαβητής για περαιτέρω έρευνα, οδηγώντας σε εξ αποστάσεως και δια ζώσης συνεντεύξεις με απογόνους μεταναστών. Η εισήγηση υποστηρίζει ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, παρά τους μεθοδολογικούς και δεοντολογικούς περιορισμούς τους, μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμα εργαλεία στις ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες, ενισχύοντας τις βιωματικές προσεγγίσεις της μετανάστευσης και γεφυρώνοντας το αρχειακό υλικό με τη ζωντανή κοινωνική μνήμη.

Εργασία (Paper)

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΩΣ ΠΥΛΩΝΑΣ "ΜΑΛΑΚΗΣ ΙΣΧΥΟΣ" (SOFT POWER): ΑΠΟ ΦΟΡΕΑΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ.

Εμμανουήλ Δουνδουλάκης
Αναπληρωτής Καθηγητής Πατριαρχικής Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης

Η ρευστότητα που επικρατεί στο παγκόσμιο σκηνικό τα τελευταία χρόνια, όπως επίσης η προσπάθεια να αξιοποιηθούν εναλλακτικές στρατηγικές από κρατικούς και μη κρατικούς δρώντες για την επίτευξη των πολιτικών και λοιπών στόχων, καθιστούν και πάλι επίκαιρο τον ρόλο της θρησκείας. Η θρησκεία συχνά μεταβάλλεται από φορέας ταυτοτήτων και αξιών σε εργαλείο για να εξυπηρετήσει πολιτικές ή και γεωστρατηγικές σκοπιμότητες και συχνά προκαλούνται ποικίλες αντιδράσεις.

Κύριος σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να καταδείξει το πως η θρησκεία λειτουργεί ως πυλώνας "μαλακής ισχύος" ["Soft Power" (Joseph Nye)], αλλά και τις διαστάσεις κάτω από το πλαίσιο αυτό. Επιπροσθέτως, υπογραμμίζει υπαρκτές πρακτικές κάτω από τις οποίες ανιχνεύεται η εργαλειοποίησή της προκειμένου να εξυπηρετηθούν συγκεκριμένες γεωστρατηγικές σκοπιμότητες, να ενισχυθεί η πολιτική επιρροή ενός δρώντος και να νομιμοποιηθεί η ασκούμενη εξωτερική πολιτική.

Η μελέτη βασίζεται και εξετάζει συγκεκριμένα παραδείγματα που κινούνται προς την κατεύθυνση αυτή, σχετικά με την Εκκλησία της Ρωσίας (βλέπε πόλεμο Ρωσίας - Ουκρανίας), το Οικουμενικό Πατριαρχείο (διαχριστιανικό και διαθρησκειακό επίπεδο), το Βατικανό (στο αυτό πλαίσιο), κ.ά. Επιπροσθέτως υπογραμμίζονται τα όρια και οι επιβεβλημένοι περιορισμοί κατά την αξιοποίηση της συγκεκριμένης πρακτικής.

Συμπερασματικά, η θρησκεία δύναται να λειτουργήσει ως εποικοδομητικός πυλώνας μαλακής ισχύος στο παγκόσμιο σύστημα. Η αξιοποίησή της προϋποθέτει ευφυία και απαιτεί στρατηγική, εντός και εκτός θρησκευτικού πλαισίου. Αντιθέτως, όπου διαπιστώνονται υπερβάσεις ή εργαλειοποίησή της από κρατικούς -και μη- δρώντες στο παγκόσμιο σύστημα, τα αποτελέσματα κρίνονται επισφαλή.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΈΛΛΗΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Πετρούλα Αγαθονικιάδου
Αρχειονόμος, Γενικά Αρχεία του Κράτους-Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας
Πουλχερία Πιτιά
Βιβλιοθηκονόμος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Ευαγγελία Θάνου
Βιβλιοθηκονόμος, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Η αξιοποίηση πρωτογενών και αρχειακών πηγών στη διδακτική των μαθηματικών εντάσσεται σε μια ευρύτερη επιστημονική και παιδαγωγική κατεύθυνση για την τεκμηρίωση της μαθηματικής γνώσης και την ανάδειξη της ιστορικής, κοινωνικής και πολιτισμικής εξέλιξης της επιστήμης. Η εργασία παρουσιάζει ένα διδακτικό σενάριο για τον Έλληνα μαθηματικό του 20ού αιώνα, παγκόσμιας εμβέλειας, Κωνσταντίνο Καραθεοδωρή, με τεκμήρια των Γενικών Αρχείων του Κράτους του Ν. Ροδόπης και πρωτογενείς πηγές της Βιβλιοθήκης του Τμήματος Μαθηματικών του Α.Π.Θ. Η διδακτική πρόταση υλοποιείται από το Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας σε τάξεις του Λυκείου της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Σκοπός του σεναρίου είναι οι μαθητές να διερευνήσουν τον βίο και το επιστημονικό έργο του Καραθεοδωρή και να οικοδομήσουν το πορτραίτο του μελετώντας το πληροφοριακό υλικό. Ως διδακτικό εργαλείο χρησιμοποιούνται αρχειακό υλικό από συλλογή εφημερίδων, επιστολές των Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή και Arthur Rosenthal και βιβλιακό υλικό. Το σενάριο υλοποιείται στο εργαστήριο πληροφορικής σε δύο διδακτικές ώρες με ανακαλυπτική και ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας. Εφαρμόζονται τεχνολογικά εργαλεία, όπως ο ψηφιακός πίνακας διαδραστικής συνεργασίας Padlet και η διαδραστική πλατφόρμα Nearpod για την αυτοξιολόγηση και ανατροφοδότηση των μαθητών. Ειδικότερα, με την ολοκλήρωση του διδακτικού σεναρίου οι μαθητές θα απαντήσουν σε ερωτήματα για την προσωπικότητα του Καραθεοδωρή, θα εντοπίσουν στο πληροφοριακό υλικό μαθηματικές έννοιες και θεωρίες άλγεβρας και γεωμετρίας, θα εξοικειωθούν με τα χαρακτηριστικά της επιστολικής αλληλογραφίας και της φωτογραφίας, θα γνωρίσουν την ιστορική και πολιτισμική περιρρέουσα ατμόσφαιρα του 20ού αιώνα, θα συνδέσουν τα μαθηματικά με την εξέλιξη της μαθηματικής επιστήμης, θα αναπτύξουν δεξιότητες κριτικής σκέψης, αλληλεπίδρασης και τεχνολογίας, θα κατανοήσουν την πληροφοριακή και πολιτιστική αξία των αρχείων. Το διδακτικό σενάριο προάγει τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, καθώς ο Καραθεοδωρή αποτελεί προσωπικότητα με διεθνή αναγνώριση, έχει αναδείξει την πολυπολιτισμική διάσταση της επιστήμης με ακαδημαϊκή παρουσία σε χώρες της Ευρώπης, στην Ελλάδα και τη Σμύρνη, μία από τις ιστορικότερες εστίες του ευρύτερου ελληνισμού της διασποράς.

Εργασία (Paper)

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ESCAPE ROOMS ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Παναγιώτα Στεργιοπούλου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 με ειδίκευση στις ΤΠΕ

Τα τελευταία χρόνια, η ανάγκη για ανανέωση των διδακτικών πρακτικών στο δημοτικό σχολείο καθίσταται ολοένα και πιο επιτακτική, καθώς οι σύγχρονοι μαθητές καλούνται να εμπλακούν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία, αναπτύσσοντας δεξιότητες όπως η συνεργασία και η κριτική σκέψη. Σε αυτό το πλαίσιο, οι παιγνιώδεις προσεγγίσεις μάθησης και ιδιαίτερα τα εκπαιδευτικά δωμάτια απόδρασης, τα λεγόμενα «educational escape rooms», αναδεικνύονται ως καινοτόμα εργαλεία που μπορούν να ενισχύσουν το ενδιαφέρον των μαθητών, μετατρέποντας τη μάθηση σε βιωματική εμπειρία. Παράλληλα, το μάθημα της Γεωγραφίας, το οποίο συχνά αντιμετωπίζεται από τους μαθητές ως απαιτητικό, προσφέρεται ιδιαίτερα για την εφαρμογή τέτοιων μεθόδων, καθώς συνδυάζει ποικίλες γνώσεις και δεξιότητες για την κατανόηση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή τη νέα πραγματικότητα, η παρούσα εργασία αποτελεί μια διδακτική πρόταση, η οποία επικεντρώνεται στη χρήση ενός εκπαιδευτικού escape room στο μάθημα της Γεωγραφίας. Στην προκειμένη περίπτωση, το escape room αξιοποιείται ως διδακτική μέθοδος, αποσκοπώντας στην εξοικείωση των μαθητών με τις Ηπείρους και τους διαφορετικούς πολιτισμούς, που συναντιόνται σε αυτές. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές και οι μαθήτριες εργάζονται ομαδικά σε σταθμούς, λύνοντας γρίφους και καταλήγοντας στη δημιουργία ενός διαδραστικού παγκόσμιου πολυπολιτισμικού χάρτη σε ψηφιακό περιβάλλον. Η πιλοτική εφαρμογή, η οποία πραγματοποιήθηκε σε ένα τμήμα 20 μαθητών Στ’ Δημοτικού, μέσα στο χώρο του σχολείου, ανέδειξε έντονο ενδιαφέρον για το μάθημα της Γεωγραφίας από την πλευρά των μαθητών, ενώ η αξιολόγηση της πρότασης, η οποία πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων, έφερε στην επιφάνεια ζητήματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα της δράσης σε επίπεδο κατανόησης των γνωστικών στόχων που τέθηκαν. Τα αποτελέσματα της δράσης είναι ενθαρρυντικά και καταλήγουν στην αξιοποίηση των εκπαιδευτικών escape rooms στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ως ένα εναλλακτικό και αποτελεσματικό διδακτικό εργαλείο.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟ ΣΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ: ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΣΤΗ Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕΣΩ ΤΟΥ HISTORICAL EDUCOMIC

Ασημίνα Ανδρίκου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, PhD Π.Τ.Δ.Ε. Π.Δ.Μ.
Φιλίτσα Ανδρίκου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, M.Ed.
Μαρία Ζευγίτη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, M.Ed.

Η έννοια της διασποράς αποτελεί ένα σύνθετο κοινωνικό και ιστορικό φαινόμενο, το οποίο συνδέεται άρρηκτα με τις διαδικασίες της μετανάστευσης, της προσφυγιάς και της διαμόρφωσης συλλογικών ταυτοτήτων. Στο θεωρητικό πλαίσιο της διασποράς περιλαμβάνονται οι αναγκαστικές ή εκούσιες μετακινήσεις πληθυσμών, οι αιτίες που τις προκαλούν (οικονομικές, πολιτικές, πολεμικές), καθώς και οι σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ της χώρας προέλευσης και των τόπων εγκατάστασης. Η διασπορά δεν αφορά μόνο τη μετακίνηση, αλλά και τη διατήρηση μνήμης, πολιτισμικών στοιχείων και δεσμών με το παρελθόν.

Η διδασκαλία της Ιστορίας μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην κατανόηση βασικών εννοιών της διασποράς, όπως η μετανάστευση και η προσφυγιά, προσφέροντας ιστορικά παραδείγματα μετακινήσεων πληθυσμών και επιτρέποντας συγκρίσεις με σύγχρονα φαινόμενα. Μέσα από την ιστορική προσέγγιση, οι μαθητές/τριες αποκτούν τη δυνατότητα να αντιληφθούν τη διαχρονικότητα των μεταναστευτικών ροών και να αναπτύξουν ενσυναίσθηση και κριτική ιστορική σκέψη.

Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήθηκε εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε δείγμα 61 μαθητών/τριών της Δ΄ Δημοτικού από τρία διαφορετικά σχολεία της Ελλάδας, στο μάθημα της Ιστορίας. Η διδασκαλία επικεντρώθηκε στον Α΄ και Β΄ Αποικισμό της αρχαιότητας και αξιοποιήθηκε η παιδαγωγική δύναμη των comics ως μέσο αφήγησης και μάθησης μέσω του εργαλείου Historical Educomic. Οι μαθητές/τριες κλήθηκαν να συνδέσουν τα ιστορικά φαινόμενα αποικισμού με τη σύγχρονη πραγματικότητα της μετανάστευσης και της προσφυγιάς. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν ότι η διαθεματική και βιωματική προσέγγιση ενίσχυσε την κατανόηση των εννοιών της διασποράς και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία.

Εργαστήριο (Workshop)

ΜΑΘΑΙΝΩ ΝΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΨΗΦΙΑΚΑ: ΈΝΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΑΦ

Νικόλαος Αναστασόπουλος
Μαθηματικός - Υποψήφιος Διδάκτορας

Η ανάπτυξη κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων αποτελεί θεμελιώδη στόχο της σύγχρονης εκπαίδευσης, καθώς σχετίζεται άμεσα με την ενίσχυση της συνεργασίας, της επικοινωνίας, της ενσυναίσθησης και της θετικής συμμετοχής των μαθητών στη σχολική κοινότητα. Κύριος σκοπός του εργαστηρίου είναι να αναδείξει πώς οι ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες μπορούν να αξιοποιηθούν παιδαγωγικά για την καλλιέργεια βασικών κοινωνικό-συναισθηματικών δεξιοτήτων σε παιδιά με ΔΑΦ. Η μελέτη βασίζεται στη δημιουργία ενός διαδραστικού εργαστηρίου για παιδιά ηλικίας 8-14 ετών με νευροαναπτυξιακές διαταραχές, το οποίο αξιοποιεί ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες που συμβάλλουν στην κοινωνική και συναισθηματική αγωγή των παιδιών. Κεντρικό περιεχόμενο του εργαστηρίου είναι η καλλιέργεια των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών και η ενίσχυση της ενσυναίσθησής τους. η αξιολόγηση του εργαστηρίου έγκειται στην άμεση παρατήρηση της συμπεριφοράς των μαθητών από τον εκπαιδευτικό. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν πως πράγματι οι διαθέσιμες ψηφιακές εκπαιδευτικές έχουν τα μέσα να προσελκύουν ευκολότερα το ενδιαφέρον των παιδιών με νευροαναπτυξιακές διαταραχές, να διατηρήσουν την προσοχή τους, ενώ μπορούν ως έναν βαθμό και με συστηματική χρήση να βελτιώσουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες. Παρόλο που το παρόν εργαστήριο συνιστά μόνο μια πρόταση, η εφαρμογή του σε αντίστοιχες ηλικιακές ομάδες παιδιών μπορεί να αποδείξει έμπρακτα τα θετικά αποτελέσματα της αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και τη σημασία εισαγωγής τους στις καθημερινές πρακτικές των εκπαιδευτικών. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη της ενίσχυσης των υποδομών στις σχολικές μονάδες, ούτως ώστε να αξιοποιούνται όλα τα δυνατά μέσα για την ολόπλευρη κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΡΟΕΣ ΛΟΓΟΥ ΩΣ ΣΥΝΘΗΚΗ ΥΠΑΡΞΗΣ: ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μαρία Σουβλίδη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ 70 Φωκίδας και Ευρυτανίας

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στις ροές λόγου των μαθητών προσφύγων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και στη σύγκρουσή τους με τα καθεστώτα σχολικού λόγου του ελληνικού σχολείου. Ως ροές λόγου νοούνται οι αναγκαστικές μετακινήσεις του παιδιού ανάμεσα σε διαφορετικούς τρόπους ομιλίας, αφήγησης, σιωπής και έκφρασης, ανάλογα με το πλαίσιο εξουσίας στο οποίο βρίσκεται (σπίτι, σχολείο, αξιολόγηση). Οι ροές αυτές δεν αποτελούν έλλειμμα, αλλά στρατηγική ύπαρξης και σκέψης.

Η εισήγηση ξεκινά από τον προβληματισμό ότι, ενώ ο μαθητής πρόσφυγας ζει καθημερινά μέσα σε σύνθετες και υβριδικές ροές λόγου, το σχολείο λειτουργεί με καθεστώτα που προϋποθέτουν ενιαία, γραμμική και προβλέψιμη αφήγηση. Αναλύονται πέντε βασικά καθεστώτα σχολικού λόγου: το καθεστώς ερμηνείας (μία «σωστή» κατανόηση), χρονικότητας (γραμμική αφήγηση), υποκειμενικότητας (σταθερό μαθησιακό υποκείμενο), κανονικότητας (ένας αποδεκτός λόγος) και σιωπής (ερμηνεία της απόσυρσης ως αδυναμίας). Μέσα από παραδείγματα καθημερινής σχολικής πρακτικής δείχνεται πώς οι ροές λόγου των μαθητών προσφύγων αποκόπτονται, διορθώνονται ή μεταφράζονται σε «δυσκολία».

Η μελέτη βασίζεται σε κριτική ανάλυση σχολικού λόγου και όχι σε πειραματική παρέμβαση. Τα συμπεράσματα δείχνουν ότι το πρόβλημα δεν είναι η έλλειψη χρόνου ή πρόθεσης, αλλά η μονοφωνική ρύθμιση του σχολικού λόγου. Προτείνονται ρεαλιστικές παιδαγωγικές μετατοπίσεις χαμηλού κόστους, όπως η μη ποινικοποίηση της αφηγηματικής ασυνέχειας, η αποδοχή της σιωπής ως νοήματος και η αναγνώριση του υβριδικού λόγου ως γνωστικού πόρου. Η εισήγηση καταλήγει ότι η αναγνώριση των ροών λόγου δεν αποτελεί παιδαγωγική παραχώρηση, αλλά προϋπόθεση για τη συγκρότηση του μαθητή πρόσφυγα ως ενεργού γνωστικού υποκειμένου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΦΡΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ

Μαρία Σουβλίδη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ 70 Φωκίδας και Ευρυτανίας

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει κριτικά τον ρόλο της δημιουργικής παιδαγωγικής στη διαχείριση της πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών της διασποράς στο πλαίσιο του παγκόσμιου συστήματος. Αφετηρία της ανάλυσης αποτελεί ο προβληματισμός ότι, παρά τη συχνή αναφορά στη δημιουργικότητα και την πολιτισμική διαφορετικότητα, το σχολείο τείνει να περιορίζει τη δημιουργική παιδαγωγική σε επιφανειακές πρακτικές έκφρασης, χωρίς να επιτρέπει ουσιαστική διαπραγμάτευση της ταυτότητας.

Η εισήγηση υποστηρίζει ότι στη διασπορά η πολιτισμική ταυτότητα δεν αποτελεί σταθερό ή έτοιμο χαρακτηριστικό του μαθητή, αλλά μια δυναμική, αφηγηματική διαδικασία, η οποία συγκροτείται μέσα από εμπειρίες μετάβασης, απώλειας και ανισοτήτων. Ωστόσο, το σχολείο λειτουργεί συχνά με κανονιστικά πλαίσια που προϋποθέτουν σαφείς, αποδεκτές και ολοκληρωμένες αφηγήσεις ταυτότητας, ενθαρρύνοντας τη «δημιουργική έκφραση» μόνο όταν αυτή δεν αμφισβητεί τις κυρίαρχες πολιτισμικές νόρμες.

Μέσα από θεωρητική ανάλυση, αναδεικνύεται η ένταση ανάμεσα στη δημιουργικότητα ως παρουσίαση πολιτισμικής ταυτότητας και στη δημιουργικότητα ως χώρο διαπραγμάτευσης και αναστοχασμού. Υποστηρίζεται ότι η δημιουργική παιδαγωγική μπορεί να λειτουργήσει ουσιαστικά μόνο όταν επιτρέπει ατελείς, αμφίσημες και μη ολοκληρωμένες αφηγήσεις, αναγνωρίζοντας τη δυσκολία, τη σιωπή και την αβεβαιότητα ως στοιχεία της μαθησιακής διαδικασίας.

Η εισήγηση καταλήγει ότι η μετάβαση από την έκφραση στη διαπραγμάτευση της πολιτισμικής ταυτότητας δεν προϋποθέτει αλλαγή αναλυτικών προγραμμάτων, αλλά μετατόπιση του παιδαγωγικού βλέμματος: από τη δημιουργικότητα ως ασφαλές προϊόν στη δημιουργικότητα ως γνωστική και πολιτισμική διεργασία. Έτσι, η δημιουργική παιδαγωγική μπορεί να καταστεί ουσιαστικός χώρος συνάντησης διασποράς, ταυτότητας και μάθησης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ - ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ Η/ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΥΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σοφία Ασημακοπούλου
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής & Ενταξιακής Εκπαίδευσης Αχαΐας – Κεφαλληνίας

Τις τελευταίες δεκαετίες έχει παρατηρηθεί διεθνώς αύξηση των προβλημάτων ψυχικής υγείας, παιδιών και εφήβων στις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες. Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των αποτελεσμάτων μιας σχολικής προληπτικής παρέμβασης της παραμέτρου της Αυτοεκτίμησης των Ελλήνων μαθητών. Στα πλαίσια της γνωστικής συμπεριφορικής προσέγγισης σχεδιασμένης για χρήση σε «καθολικό» παρεμβατικό πρόγραμμα, εφαρμόστηκε προσαρμοσμένο το ψυχοεκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εγώ & Εσύ… Δυναμώνουμε Μαζί». Πραγματοποιήθηκε έρευνα σε δημοτικά σχολεία του νομού Αχαΐας και σε ένα αναπτυξιακό στάδιο. Οι μαθητές, ηλικίας 9-12 ετών, που ήταν κατανεμημένοι στην ομάδα της σχολικής παρέμβασης και στην ομάδα ελέγχου, ενώ υπάγονταν σε δύο βασικές κατηγορίες (τυπικής ανάπτυξης και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία), συμπλήρωσαν Κλίμακες που μετρούν την Αυτοεκτίμηση. Τα αποτελέσματα που εκτιμήθηκαν σε post-study, αλλά και σε συμπληρωματικό μεσοδιάστημα έξι (6) μηνών, καταδεικνύουν ότι οι μαθητές που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, σε σχέση με την ομάδα ελέγχου, επέδειξαν υψηλότερη αυτοεκτίμηση μετά την παρέμβαση, ενώ το ψυχοεκπαιδευτικό πρόγραμμα παρέμβασης, όσον αφορά στην Αυτοεκτίμηση, είχε θετικότερα αποτελέσματα σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρία μικρότερης ηλικιακής ομάδας. Τέλος, αποδείχθηκε ότι η ηλικιακή ωριμότητα των μαθητών επηρεάζει την απόδοσή τους στη διατήρηση των υψηλών επιπέδων της αυτοεκτίμησης μετά από διάστημα έξι (6) μηνών.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟ ΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΤΗΣ Γ' ΕΠΑ.Λ. ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (AR) ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ (AI)

Ειρήνη Βογιατζάκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ87.02/Νοσηλευτική

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΕΠΑ.Λ.) επιβάλλει σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις. Στο μάθημα της Υγιεινής, η διδασκαλία του HIV/AIDS προσκρούει συχνά στην αδυναμία οπτικοποίησης μικροβιακών μηχανισμών και στη διαχείριση του κοινωνικού στίγματος.

Σκοπός της εργασίας είναι η παρουσίαση ενός καινοτόμου σεναρίου που στοχεύει στη μείωση του γνωστικού φορτίου μέσω της οπτικοποίησης και στην καλλιέργεια επαγγελματικού ήθους και κριτικής συνειδητοποίησης στους μελλοντικούς βοηθούς νοσηλευτών.

Το σενάριο βασίζεται στο μοντέλο TPACK και την Κριτική Παιδαγωγική. Η παρέμβαση (90') εφαρμόστηκε στο 3ο ΕΠΑ.Λ. Ηρακλείου, συνδυάζοντας την Επαυξημένη Πραγματικότητα (AR) για την τρισδιάστατη παρατήρηση του ιού και την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) ως εργαλείο προσομοίωσης διαλόγου για την αποδόμηση της παραπληροφόρησης.

Η χρήση AR μετέτρεψε τις αφηρημένες βιολογικές έννοιες σε βιωματική εμπειρία, αυξάνοντας το μαθησιακό κίνητρο. Παράλληλα, η αλληλεπίδραση με την ΤΝ επέτρεψε στους μαθητές να αναπτύξουν δεξιότητες συμβουλευτικής, μετατρέποντάς τους από παθητικούς δέκτες σε κριτικούς αναλυτές, ικανούς να αντιμετωπίσουν το κοινωνικό στίγμα με επιστημονική τεκμηρίωση και ενσυναίσθηση.

Η εργασία υπογραμμίζει ότι η οργανική ένταξη AR και AI γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ σχολικού εγχειριδίου και νοσηλευτικής πράξης. Η συμβολή της έγκειται στην πρόταση ενός εφαρμόσιμου μοντέλου για τα ΕΠΑ.Λ., εναρμονισμένου με τις οδηγίες του ΙΕΠ, που προάγει τον ψηφιακό γραμματισμό και την κοινωνική ευθύνη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ, ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΔΟΧΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΚΗΣ ΦΡΟΝΗΣΗΣ ΣΕ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Γεώργιος Τζήμας
ΠΕ02 Φιλόλογος MSc MEd Phd Post-Doc. cand Ωνάσειο Λύκειο Κοζάνης

Η πολυπολιτισμικότητα και η παγκοσμιοποίηση εντείνουν τη λειτουργική και ηθική πολυπλοκότητα των εκπαιδευτικών οργανισμών, καθιστώντας ανεπαρκή τα γραμμικά και καθαρά διοικητικά πρότυπα ηγεσίας. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εργασία προσεγγίζει την προσαρμοστική εκπαιδευτική ηγεσία ως σύγχρονη εκδοχή της αριστοτελικής φρόνησης, δηλαδή ως μορφή πρακτικής σοφίας που συνδέει την ηθική κρίση με τη ρητορικά και οργανωσιακά τεκμηριωμένη δράση σε σύνθετα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Σκοπός της μελέτης είναι η θεωρητική διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η φρόνηση μπορεί να λειτουργήσει ως ενοποιητικός άξονας για τη σύγχρονη εκπαιδευτική ηγεσία σε πολυπολιτισμικά και παγκοσμιοποιημένα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Η ανάλυση εστιάζει στη σχέση ηγεσίας, προαίρεσης και λήψης αποφάσεων, καθώς και στον ρόλο της ρητορικής επικοινωνίας και της διαμεσολάβησης στη διαχείριση συγκρουσιακών δυναμικών και στη διαμόρφωση κουλτούρας συνεργασίας και εμπιστοσύνης.

Μεθοδολογικά, η εργασία βασίζεται σε συνθετική θεωρητική προσέγγιση, αντλώντας από σύγχρονες θεωρίες εκπαιδευτικής και κατανεμημένης ηγεσίας, από τη διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού και από την αριστοτελική ηθική και ρητορική παράδοση. Η φρόνηση αναδεικνύεται ως ικανότητα στάθμισης αξιών, συνθηκών και ανθρώπινων αναγκών, επιτρέποντας στον εκπαιδευτικό ηγέτη να ενεργεί προσαρμοστικά και μετασχηματιστικά. Στο πλαίσιο αυτό, η προσαρμοστική εκπαιδευτική ηγεσία νοείται όχι μόνο ως παιδαγωγική στάση, αλλά και ως στρατηγική διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, ικανή να ευθυγραμμίζει ατομικές ικανότητες, συλλογικούς στόχους και οργανωσιακές αξίες. Η φρόνηση λειτουργεί ως ρυθμιστικός μηχανισμός μεταξύ αποτελεσματικότητας και ηθικής νομιμοποίησης, επιτρέποντας στον εκπαιδευτικό οργανισμό να ανταποκρίνεται δημιουργικά στις προκλήσεις της διασποράς, της πολιτισμικής ετερογένειας και της θεσμικής αβεβαιότητας.

Συμπερασματικά, η εργασία υποστηρίζει ότι η προσαρμοστική εκπαιδευτική ηγεσία, όταν θεμελιώνεται στη φρόνηση, συμβάλλει στη συγκρότηση ανθεκτικών, δίκαιων και ποιοτικών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων.

Εργασία (Paper)

«ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΜΕ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ ΚΑΙ KAHOOT ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΑΣΕΩΝ»

Maria Antoniou
Υποψήφια διδάκτωρ,Φιλόλογος Ειδικής Αγωγής

Η σύγχρονη σχολική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού, γεγονός που καθιστά αναγκαία την υιοθέτηση παιδαγωγικών πρακτικών που προάγουν τη συμπερίληψη, τη διαφοροποίηση και την κοινωνική ευαισθητοποίηση. Η αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων και οπτικοακουστικών μέσων δύναται να ενισχύσει τη μαθησιακή εμπλοκή και την καλλιέργεια στάσεων αποδοχής της διαφορετικότητας, ιδίως σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Σκοπός της παρούσας εκπαιδευτικής δράσης-διδασκαλίας είναι η διερεύνηση της συμβολής της συμπεριληπτικής, ομαδοσυνεργατικής και διαφοροποιημένης διδασκαλίας, μέσω κινηματογραφικών ερεθισμάτων και του ψηφιακού παιγνιδιού Kahoot, στην ενίσχυση της ενσυναίσθησης, της κοινωνικής ευαισθητοποίησης και της αποσαφήνισης ρατσιστικών στάσεων μαθητών της Γ΄ Γυμνασίου (στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας). Ειδικότερος στόχος είναι η ανάδειξη της σημασίας της συνεργασίας γενικής και ειδικής αγωγής για τη δημιουργία μαθητοκεντρικού και υποστηρικτικού περιβάλλοντος. Η δράση υλοποιήθηκε με συνδιδασκαλία γενικής και ειδικής αγωγής και συμμετοχή μαθητών σε ετερογενείς ομάδες, εφαρμόζοντας αρχές διαφοροποιημένης διδασκαλίας ως προς το περιεχόμενο, τη διαδικασία και το μαθησιακό προϊόν. Χρησιμοποιήθηκαν οι ταινίες μικρού μήκους «Migrants» και «Be Kind to Others», ενώ το Kahoot αξιοποιήθηκε ως εργαλείο αναστοχασμού και διαμορφωτικής αξιολόγησης, παρέχοντας άμεση ανατροφοδότηση για την αναγνώριση στερεοτύπων και λανθασμένων αντιλήψεων. Τα αποτελέσματα έδειξαν αυξημένη συμμετοχή όλων των μαθητών, με ιδιαίτερη ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και της εμπλοκής των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, βελτίωση στην κατανόηση εννοιών όπως η διαφορετικότητα και ο ρατσισμός, καθώς και ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας, κριτικής σκέψης και κοινωνικής υπευθυνότητας. Συμπερασματικά, η δράση αναδεικνύει την αξία της συνεργασίας ειδικής και γενικής αγωγής και της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, σε συνδυασμό με ψηφιακά και κινηματογραφικά εργαλεία, για τη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού σχολείου με κοινωνική ευαισθησία και δημοκρατικό προσανατολισμό.

Εργασία (Paper)

«ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΚΟΙΜΑΤΑΙ». ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Μαρία Λιναρίτη
Φιλόλογος MEd

Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση αφορά στο ποίημα της Δ. Χριστοδούλου «Για ένα παιδί που κοιμάται», το οποίο ανθολογείται στο βιβλίο Κειμένων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Β΄ Γυμνασίου. Ο στόχος της διδακτικής πρότασης είναι αφ΄ ενός η συνεργασία των μαθητών με πολύ διαφορετικό μαθησιακό προφίλ, μέσα σε κλίμα αλτρουισμού και αποδοχής της ετερότητας και αφ΄ ετέρου η αναδημιουργία του κειμένου μέσα από την ανασύνθεση των κειμενικών ενδείξεων και την ενσωμάτωση των ατομικών αλλά και συλλογικών σκέψεων. Είναι μια πρόταση η οποία στηρίζεται στην αναγνωστική θεωρία των Benton,M & Fox,G και της Rosenblatt,L.M, οι οποίοι αντιμετωπίζουν την αναγνωστική εμπειρία ως μια δια-βιώσα εμπειρία που συντελείται, όχι μόνο κατά την ανάγνωση αλλά και μετά απ΄ αυτήν. Αυτό επιτυγχάνεται με συνθετικές εργασίες που έχουν διαφοροποιημένο χαρακτήρα: παραγωγή κειμένου, δημιουργική γραφή, ζωγραφική, ανα-δημιουργία κειμένου και χρήση ψηφιακών εφαρμογών AI. Η συγκεκριμένη πρόταση εφαρμόστηκε πρόσφατα σε συμπεριληπτικό τμήμα μαθητών, με την ταυτόχρονη παρουσία των φιλολόγων γενικής και ειδικής αγωγής, οι οποίοι συνεργάστηκαν με βάση το μοντέλο της συμπληρωματικής-υποστηρικτικής διδασκαλίας. Η διδακτική μεθοδολογία της συγκεκριμένης πρότασης στηρίζεται στη βιωματική και συνεργατική μάθηση καθώς οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες μεικτές στις οποίες έχει αναλάβει ένας μαθητής μέντορας να στηρίζει τον μαθητή με μαθησιακή ή άλλη δυσκολία. Συμπερασματικά η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση αναδεικνύει την ανάγκη σύνδεσης της λογοτεχνίας με την ζωή των μαθητών και τα πραγματικά τους ενδιαφέροντα καθώς και τη λειτουργία της λογοτεχνίας ως μηχανισμού ένταξης, αλλά και καλλιέργειας συμπεριληπτικής συνείδησης.

Εργασία (Paper)

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΩΣ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ: ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΗ ΙΣΧΥΣ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ.

Διονύσιος Τσιριγώτης
Αναπληρωτής Καθηγητής

Η σταδιακή μετάβαση του διεθνούς συστήματος από κρατοκεντρικά υποδείγματα ισχύος προς ένα πολυπολικό και διαδικτυωμένο περιβάλλον έχει αναδιαμορφώσει τους όρους άσκησης διεθνούς επιρροής. Στο νέο αυτό πλαίσιο, η ισχύς δεν παράγεται αποκλειστικά μέσω υλικών δυνατοτήτων, αλλά συγκροτείται ολοένα και περισσότερο μέσα από άυλους, κοινωνικά ενσωματωμένους μηχανισμούς νομιμοποίησης, διαμεσολάβησης και πρόσβασης. Η εξέλιξη αυτή έχει ενισχύσει τη σημασία μη κρατικών δρώντων, ιδίως των διασπορικών κοινοτήτων, οι οποίες λειτουργούν στο μεταίχμιο εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής, συνδυάζοντας θεσμική ενσωμάτωση στις χώρες υποδοχής με διαρκείς δεσμούς προς τη χώρα προέλευσης. Παρά τη διεθνή αυτή συζήτηση, η ελληνική διασπορά εξακολουθεί να προσεγγίζεται αποσπασματικά, χωρίς συστηματική ένταξη σε θεωρητικά σχήματα διεθνούς και γεωπολιτικής ανάλυσης.

Ανταποκρινόμενη στο κενό αυτό, η μελέτη διερευνά θεωρητικά και εμπειρικά την ελληνική διασπορά ως δομικό γεωπολιτικό πυλώνα ενός μικρού κράτους στο αναδυόμενο διεθνές σύστημα. Υποστηρίζεται ότι η διασπορά μπορεί να λειτουργήσει ως στρατηγικός πολλαπλασιαστής ισχύος, όχι αυτόματα, αλλά υπό την προϋπόθεση της ένταξής της σ’ένα συνεκτικό πλαίσιο στρατηγικής σκέψης και θεσμικής διασύνδεσης με την εξωτερική πολιτική του κράτους προέλευσης.

Η ανάλυση βασίζεται σε ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση μελέτης περίπτωσης και αξιοποιεί θεωρητική τριγωνοποίηση που συνδυάζει την έννοια της ήπιας ισχύος, τη διασπορική διπλωματία και τη διασπορική γεωπολιτική. Στο πλαίσιο αυτό, η μελέτη αναπτύσσεται σε τρία αλληλοσυνδεόμενα επίπεδα —πολιτισμικό, πολιτικό και γεωοικονομικό— προκειμένου να αποτυπωθούν οι μηχανισμοί μέσω των οποίων η ελληνική διασπορά παράγει διεθνή επιρροή σε στρατηγικά κρίσιμα περιβάλλοντα.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η ελληνική διασπορά συγκροτεί πολυλειτουργικό γεωπολιτικό περιουσιακό στοιχείο, συμβάλλοντας στη διεθνή νομιμοποίηση, στην πολιτική διαμεσολάβηση και στη γεωοικονομική διασύνδεση της Ελλάδας. Παράλληλα, αναδεικνύονται δομικά όρια και στρατηγικά διλήμματα που απορρέουν από τον κατακερματισμό, την εσωτερική ετερογένεια και τις θεσμικές αδυναμίες διαχείρισης της διασπορικής ισχύος. Συμπερασματικά η παρούσα μελέτη συμβάλλει στη διεθνολογική συζήτηση προσφέροντας ένα συνεκτικό αναλυτικό πλαίσιο κατανόησης της διασποράς ως στρατηγικού πόρου ισχύος σε συνθήκες αυξανόμενου γεωπολιτικού ανταγωνισμού.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ, ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ιορδάνης Παπαδόπουλος
Διδάκτωρ Σύγχρονης Ηθικής & Πολιτικής Φιλοσοφίας, Καθηγητής Μέσης Εκπαίδευσης & Προγράμματος Επιμόρφωσης Ενηλίκων

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον διαπολιτισμικό διάλογο ως κρίσιμη παιδαγωγική και πολιτιστική στρατηγική στο πλαίσιο της διασποράς και του σύγχρονου παγκόσμιου συστήματος, εστιάζοντας στη συγκρότηση πολιτισμικών ταυτοτήτων, στη μεταφορά μνήμης και στη δημιουργία γεφυρών πολιτισμού και παιδείας. Το θεωρητικό πλαίσιο αντλεί από τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, τη θεωρία της πολιτισμικής ετερότητας και τις διεθνείς κατευθύνσεις οργανισμών όπως η UNESCO, η United Nations Alliance of Civilizations και το Συμβούλιο της Ευρώπης, οι οποίες αντιμετωπίζουν τη διασπορά όχι ως περιφερειακό φαινόμενο αλλά ως δυναμικό πεδίο διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης.

Μεθοδολογικά, η εισήγηση βασίζεται σε ποιοτική συνθετική ανάλυση διεθνών κειμένων πολιτικής, εκπαιδευτικών πλαισίων και ενδεικτικών ιστορικών και πολιτισμικών παραδειγμάτων, με στόχο την ανάδειξη καλών πρακτικών που συνδέουν την ιστορική συνείδηση, την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα και την ενεργό πολιτειότητα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο της εκπαίδευσης ως χώρου διαπραγμάτευσης ταυτοτήτων στις κοινότητες της διασποράς και ως μηχανισμού αποδόμησης εθνοκεντρικών αφηγήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, αναδεικνύεται η σημασία της ενσωμάτωσης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), και ειδικότερα των SDG 4 (Ποιοτική Εκπαίδευση), SDG 10 (Μείωση Ανισοτήτων), SDG 16 (Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί) και SDG 17 (Συνεργασίες), στα εκπαιδευτικά προγράμματα ως θεμελιώδης συνιστώσα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Η εισήγηση καταλήγει ότι ο διαπολιτισμικός διάλογος, όταν θεμελιώνεται επιστημονικά και παιδαγωγικά, μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης κοινωνικής συνοχής, δημοκρατικής συμμετοχής και βιώσιμης ανάπτυξης σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ: ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΕΦΗΜΕΡΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ

Παρασκευή Δαμάλα
Θεατρολόγος, Κοινωνιολόγος, M.Ed., Υποψήφια διδάκτωρ Παν. Πελοποννήσου
Ελένη Παπαλεξίου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Σχολή Καλών Τεχνών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Αύρα Ξεπαπαδάκου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παραστατικών Τεχνών, Τμήμα Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Η τεκμηρίωση του θεατρικού γεγονότος συνιστά ένα ιδιαίτερα σύνθετο επιστημονικό και αρχειακό εγχείρημα, καθώς το θέατρο, ως κατεξοχήν εφήμερη τέχνη, παράγει πολιτισμικά ίχνη που δεν περιορίζονται σε υλικά τεκμήρια, αλλά ενσωματώνουν διαδικασίες, συνεργασίες και καλλιτεχνικές πρακτικές. Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στις μεθοδολογικές προσεγγίσεις και στις προκλήσεις που ανακύπτουν κατά την ψηφιακή τεκμηρίωση θεατρικών αρχείων, με στόχο τη διατήρηση και την ανάδειξη της πολιτισμικής μνήμης του θεατρικού γεγονότος.

Κύριος σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση των τρόπων με τους οποίους ετερογενή αρχειακά τεκμήρια, όπως σκηνοθετικές σημειώσεις, προγράμματα παραστάσεων, φωτογραφικό και οπτικοακουστικό υλικό, μπορούν να οργανωθούν, να περιγραφούν και να συσχετισθούν σε ψηφιακά περιβάλλοντα, ώστε να αποτυπώνεται η πολυδιάστατη φύση της θεατρικής δημιουργίας. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική, εφαρμοσμένη προσέγγιση, αντλώντας από την εμπειρία τεκμηρίωσης σύγχρονων θεατρικών αρχείων, όπως το αρχείο του σκηνοθέτη Δημήτρη Παπαϊωάννου, το αρχείο του Ιταλού δημιουργού Romeo Castellucci, καθώς και το αρχείο του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν κρίσιμα ζητήματα που αφορούν τη διαχείριση της αποσπασματικότητας, την πολλαπλότητα των τεκμηρίων και την ανάγκη ανάπτυξης ευέλικτων σχημάτων τεκμηρίωσης, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τη διαδικαστική, συλλογική και χρονικά μεταβαλλόμενη φύση του θεατρικού έργου. Παράλληλα, υπογραμμίζεται ο ρόλος των ψηφιακών τεχνολογιών στη μετατροπή του θεατρικού αρχείου σε ενεργό πεδίο πολιτισμικής πρόσβασης, έρευνας και επαναπροσέγγισης του θεατρικού φαινομένου.

Συμπερασματικά, η εισήγηση υποστηρίζει ότι η ψηφιακή τεκμηρίωση θεατρικών αρχείων δεν αποτελεί απλώς πρακτική διαφύλαξης, αλλά ουσιαστική διαδικασία συγκρότησης και ανάδειξης της σύγχρονης πολιτισμικής κληρονομιάς του θεάτρου.

Εργασία (Paper)

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ: ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Σάββας Παπαπέτρου
Κοινωνικός Ψυχολόγος - Ερευνητής

Η μελέτη των δυνατών στοιχείων του ανθρώπινου χαρακτήρα έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια σε κεντρικό πεδίο ενδιαφέροντος τόσο της φιλοσοφίας όσο και της ψυχολογίας.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η προσπάθεια ανάπτυξη μιας συστηματικής και επιστημονικά τεκμηριωμένης ταξινόμησης των θετικών χαρακτηριστικών του ανθρώπινου χαρακτήρα, με βάση τη σύνθεση κλασικών φιλοσοφικών θεωριών και σύγχρονων εμπειρικών προσεγγίσεων.

Αρχικά παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο της έννοιας του χαρακτήρα και της αρετής, με ιδιαίτερη έμφαση στην Αριστοτελική Ηθική. Στη συνέχεια αναλύονται σύγχρονες ψυχολογικές θεωρίες, ιδίως το πλαίσιο της θετικής ψυχολογίας. Ακολούθως προτείνεται μια πολυδιάστατη ταξινόμηση των δυνατών στοιχείων του ανθρώπινου χαρακτήρα, η οποία περιλαμβάνει ηθικές, συναισθηματικές, γνωστικές, κοινωνικές, προσωπικές και αξιακές αρετές. Τέλος, συζητούνται οι εφαρμογές της προτεινόμενης ταξινόμησης, καθώς και οι θεωρητικοί και μεθοδολογικοί περιορισμοί της. Η εργασία φιλοδοξεί να συμβάλει στον επιστημονικό διάλογο για την αγωγή του ανθρώπινου χαρακτήρα και να προσφέρει ένα χρήσιμο εννοιολογικό εργαλείο για τη μελέτη του ανθρώπου.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΕΝΙΑ ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΖΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Κωνσταντίνα Κορασόν Αργυράκου
Υποψήφια Διδάκτορας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η ραγδαία ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών στη μεταναστευτική εμπειρία έχει αναδιαμορφώσει τον τρόπο με τον οποίο η δεύτερη γενιά μεταναστών συγκροτεί το αίσθημα του «ανήκειν». Κινούμενη ανάμεσα στην κουλτούρα της χώρας διαμονής και την προγονική της κληρονομιά, η δεύτερη γενιά μετατρέπει τις ψηφιακές πλατφόρμες από συμβατικά μέσα επικοινωνίας σε ζωτικούς «χώρους», όπου η ταυτότητα διαπραγματεύεται και επιτελείται.

Κύριος σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση του ρόλου των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη συγκρότηση της διασπορικής ταυτότητας της δεύτερης γενιάς Φιλιππινέζων μεταναστών στην Αθήνα. Εξετάζεται πώς ο «ψηφιακός διαεθνισμός» και η «πλατφορμοποίηση της ταυτότητας» επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι μετανάστες δεύτερης γενιάς διαχειρίζονται την ορατότητά τους, διατηρούν δεσμούς με τις Φιλιππίνες και κατασκευάζουν τον ψηφιακό τους εαυτό.

Η έρευνα βασίζεται σε μία ποιοτική εθνογραφική προσέγγιση, συνδυάζοντας την παραδοσιακή επιτόπια έρευνα με την ψηφιακή εθνογραφία. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων, ομάδων εστίασης και ψηφιακής παρατήρησης 80 συμμετεχόντων της Φιλιππινέζικης Δεύτερης Γενιάς της Αθήνας, εστιάζοντας στις διαδικτυακές τους αλληλεπιδράσεις και τις πρακτικές δημιουργίας περιεχομένου.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι οι συμμετέχοντες βιώνουν μια «συν-παρουσία», γεφυρώνοντας τη φυσική απόσταση με την οικογένεια στις Φιλιππίνες μέσω της συνεχούς παρακολούθησης ψηφιακών ιχνών, δημιουργώντας μια αίσθηση «διασυνδεδεμένης παρουσίας». Επιπλέον, τα ευρήματα αποκαλύπτουν ότι οι διαδικτυακές τάσεις υπαγορεύουν μια «πλατφορμοποίηση» της ταυτότητας, όπου οι χρήστες επιμελούνται διακριτές ψηφιακές περσόνες, ενώ η ταυτότητα αναδομείται ως παρουσίαση, ισορροπώντας ανάμεσα στην προστασία της ιδιωτικότητας και την εργαλειοποίηση πολιτισμικών στερεοτύπων για την επίτευξη αλγοριθμικής αναγνώρισης.

Συμπερασματικά, η έρευνα υπογραμμίζει ότι για τη δεύτερη γενιά, η «πατρίδα» συχνά ανασυγκροτείται ψηφιακά. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης λειτουργούν ως πεδία διαεθνικής ενδυνάμωσης, αλλά και κοινοτικού ελέγχου, αναδιαμορφώνοντας τη σύγχρονη κατανόηση του «ανήκειν» και της συγκρότησης της ταυτότητας στη διασπορά.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Στυλιανή Ζιώγα
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) ενσωματώνεται με αυξανόμενη ένταση στον κοινωνικό ιστό, αναδιαμορφώνοντας το φάσμα της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η δυναμική διείσδυση τροφοδοτείται από την αλματώδη τεχνολογική πρόοδο και την ικανότητα των συστημάτων ΤΝ να βελτιστοποιούν σύνθετες διαδικασίες, να ενισχύουν την παραγωγικότητα και να παρέχουν εξατομικευμένες εμπειρίες. Παράλληλα, η ηθική διάσταση της ΤΝ αναδεικνύεται σε ένα από τα κρίσιμα ζητήματα της σύγχρονης εποχής, καθώς ο ταχύς μετασχηματισμός της κοινωνίας θέτει καίρια ερωτήματα. Ο πυρήνας του προβληματισμού εστιάζεται σε δύο θεμελιώδεις πυλώνες: τη διαχείριση των δεδομένων και τη μεθοδολογία ανάλυσής τους.

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του επιπέδου γνώσης, ενημέρωσης και των στάσεων της νεολαίας απέναντι στην Τεχνητή Νοημοσύνη, καθώς και η αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο αυτή επηρεάζει πτυχές του βίου τους. Ειδικότερα, η μελέτη επιδιώκει να αποτυπώσει τον βαθμό εξοικείωσης των μαθητών με τις εφαρμογές ΤΝ, τις αντιλήψεις τους σχετικά με τις θετικές και αρνητικές επιπτώσεις της, καθώς και την επίγνωσή τους γύρω από τους δυνητικούς κινδύνους και τις θεσμικές πρωτοβουλίες ρύθμισης του κλάδου.

Στην έρευνα συμμετείχαν 158 μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από σχολικές μονάδες της Ηπείρου, οι οποίοι συμπλήρωσαν ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο. Τα ευρήματα αναδεικνύουν την ευρεία εξοικείωση των μαθητών με την ΤΝ, καθώς η πλειονότητα αναγνωρίζει τον όρο και αντιλαμβάνεται την επίδραση της τεχνολογίας στην καθημερινότητα. Η χρήση της εντοπίζεται πρωτίστως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στις πλατφόρμες ψυχαγωγίας, ενώ αναγνωρίζονται οι προοπτικές εξέλιξης στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας και της εργασίας.

Ωστόσο, παρά τη γενική αποδοχή, εκφράζεται σκεπτικισμός αναφορικά με τους κινδύνους, με επίκεντρο την παραβίαση της ιδιωτικότητας και τη διασπορά ψευδών ειδήσεων (fake news). Η διαπιστωμένη έλλειψη ενημέρωσης καθιστά επιτακτική την επένδυση στην εκπαιδευτική διαδικασία και τη θέσπιση ρυθμιστικών κανόνων. Καταληκτικά, παρά τις επιφυλάξεις, ένα σημαντικό ποσοστό των μαθητών αντιμετωπίζει το μέλλον με αισιοδοξία και προκρίνει την πιθανότητα επαγγελματικής ενασχόλησης με το αντικείμενο της Τεχνητής Νοημοσύνης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΠΕΤΡΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ» ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗ ΒΟΥΛΓΑΡΗ: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Μαρία Χριστάκου
Ιστορικός, Υπ. Διδάκτωρ ΑΠΘ

Η παρούσα ανακοίνωση επικεντρώνεται στην ταινία «Πέτρινα Χρόνια» (1985) του Παντελή Βούλγαρη, μία από τις σημαντικότερες στιγμές του σύγχρονου ελληνικού κινηματογράφου. Είναι ένα έργο ιστορικής μυθοπλασίας το οποίο πραγματεύεται τις ιστορικές και προσωπικές τραγωδίες και συνέπειες της μετεμφυλιακής περιόδου στην Ελλάδα. Η αφηγηματική δομή της ταινίας ακολουθεί τη ζωή ενός ζευγαριού αγωνιστών της Αριστεράς, της Ελένης και του Μπάμπη, τη χρονική περίοδο 1954-1974, αντλώντας έμπνευση από αληθινά γεγονότα. Η κινηματογραφική προσέγγιση του Βούλγαρη συνιστά μια ιδιαίτερα συγκινητική μαρτυρία για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τη σημασία της πολιτικής ταυτότητας και το τίμημα της ιδεολογικής προσήλωσης. Στον πυρήνα της αφήγησης αναδεικνύονται η επιμονή απέναντι στις αντιξοότητες, η πίστη στον συλλογικό αγώνα, στο αίσθημα δικαίου, στον έρωτα και, ευρύτερα, στον άνθρωπο. Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι η εμπειρία της καταστολής και του εγκλεισμού αποτυπώνεται κυρίως από τη σκοπιά μιας γυναίκας, χωρίς μελοδραματικές υπερβολές, φωτίζοντας τη μοναχικότητα και τη σκληρότητα της δοκιμασίας που βίωσαν χιλιάδες άτομα λόγω της ιδεολογικής τους τοποθέτησης. Η ταινία θέτει καίρια το διαχρονικό ζήτημα της σχέσης κινηματογράφου και ιστορίας, αναδεικνύοντας τον τρόπο με τον οποίο η καλλιτεχνική δημιουργία δύναται να συμβάλει στη διατήρηση και ανανέωση της συλλογικής μνήμης, χωρίς να αναιρεί την ιστορική τεκμηρίωση. Παράλληλα, ενισχύει τον δημόσιο διάλογο γύρω από τη μετεμφυλιακή καταστολή και τη θέση του κομμουνιστικού κινήματος στην ελληνική κοινωνία. Επιπλέον, προτείνεται ένα διδακτικό σενάριο για την Γ΄ Λυκείου, στο πλαίσιο των ενοτήτων «Η έναρξη του Ψυχρού Πολέμου, οι επιπτώσεις του στην Ελλάδα και ο Εμφύλιος Πόλεμος» και «Η Ελλάδα έως το 1974». Η αξιοποίηση της ταινίας ως πλήρους διδακτικού εργαλείου ενισχύει τον οπτικό και ιστορικό γραμματισμό, προάγει τη βιωματική προσέγγιση στη μάθηση και ενδυναμώνει την κριτική σκέψη των μαθητών/τριών, ενώ παράλληλα συνεισφέρει στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης της μετεμφυλιακής περιόδου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΗΓΕΤΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ: ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ»

Ευμορφία Μανουηλίδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Γεώργιος Κυριακίδης
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70

Στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, η ηγεσία υπερβαίνει τα φυσικά σύνορα και τα παραδοσιακά ιεραρχικά μοντέλα. Η διασπορά δεν αποτελεί πλέον μια κατάσταση «απουσίας», αλλά ένα ζωντανό εργαστήριο υβριδικής ηγεσίας. Οι ηγέτες της διασποράς λειτουργούν ως γέφυρες, συνδυάζοντας την πολιτισμική νοημοσύνη με τη στρατηγική προσαρμοστικότητα.

Η «Ηγετική Ώσμωση» περιγράφει την ικανότητα των ατόμων να αντλούν αξίες από την πατρίδα και να τις μπολιάζουν με την τεχνογνωσία της χώρας υποδοχής, δημιουργώντας μια νέα μορφή δικτυακής επιρροής. Αυτό το μοντέλο ηγεσίας βασίζεται στην ενσυναίσθηση, την ανθεκτικότητα και την ικανότητα διοίκησης μέσα από την ετερότητα. Η διασπορά μετατρέπεται έτσι σε έναν «πολλαπλασιαστή ισχύος», όπου η ηγεσία δεν ασκείται μέσω ελέγχου, αλλά μέσω της έμπνευσης και της σύνδεσης ανόμοιων κόσμων. Το αποτέλεσμα είναι μια ηθική και αποτελεσματική διακυβέρνηση που ανθίζει στο «μεταξύ», μετατρέποντας τη νοσταλγία σε δημιουργικό όραμα και την απόσταση σε στρατηγικό πλεονέκτημα.

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται τους μηχανισμούς με τους οποίους τα μέλη της διασποράς μετεξελίσσονται σε φορείς αλλαγής και ηγετικές προσωπικότητες σε παγκόσμια κλίμακα. Μέσα από μια διεπιστημονική προσέγγιση, αναλύεται το πώς η «διπλή ταυτότητα» ενισχύει τη λήψη αποφάσεων και την κριτική σκέψη. Εξετάζονται στρατηγικές αξιοποίησης του κοινωνικού κεφαλαίου των ομογενών και ο ρόλος της ψηφιακής διασύνδεσης στη διαμόρφωση μιας νέας, υπερεθνικής ηγετικής κουλτούρας. Τέλος, η μελέτη αναδεικνύει καλές πρακτικές όπου η διασπορική ηγεσία λειτούργησε ως καταλύτης για την οικονομική και πολιτισμική ανάπτυξη τόσο των τοπικών κοινωνιών όσο και της χώρας καταγωγής, προσφέροντας ένα σύγχρονο πλαίσιο για την κατανόηση της ηγεσίας στην εποχή της παγκόσμιας κινητικότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ Η/ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Γεώργιος Παπουτσής
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής - Διευθυντής Ειδικού Δημοτικού Σχολείου

Η παρούσα εργασία διερευνά τη συμβολή της εκπαιδευτικής ηγεσίας στη συμπερίληψη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ) στα σχολεία των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσα από βιβλιογραφική ανασκόπηση, εξετάζονται οι σύγχρονες θεωρητικές και εμπειρικές προσεγγίσεις αναφορικά με τον ρόλο που διαδραματίζουν οι σχολικοί ηγέτες στη διαμόρφωση και εφαρμογή συμπεριληπτικών πολιτικών και πρακτικών. Η μελέτη εστιάζει σε τέσσερις γεωγραφικές ζώνες (Σκανδιναβικές χώρες, χώρες Κεντρικής Ευρώπης, Νότιας Ευρώπης και Ανατολικής Ευρώπης), επιχειρώντας να εντοπίσει συγκλίσεις και αποκλίσεις στις στρατηγικές ηγεσίας, στις δομές και στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι χώρες αυτές. Η εργασία δομείται γύρω από τρία κύρια ερευνητικά ερωτήματα: (α) ποια είναι τα κυρίαρχα στυλ ηγεσίας που υιοθετούνται για την προώθηση της συμπερίληψης, (β) ποιες ομοιότητες και διαφορές παρατηρούνται μεταξύ των εξεταζόμενων γεωγραφικών ζωνών, και (γ) ποιοι περιορισμοί, αντιφάσεις και μεταρρυθμιστικές τάσεις επηρεάζουν την εφαρμογή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Η μεθοδολογία βασίστηκε σε αυστηρά κριτήρια επιλεξιμότητας πηγών: επιλογή επιστημονικών δημοσιεύσεων με αξιολόγηση από ομοτίμους, θεματική συνάφεια με την εκπαιδευτική ηγεσία και τη συμπερίληψη, χρονικό όριο από το 2010 και μετά, και εστίαση σε μαθητές υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Η ανάλυση ανέδειξε σημαντικές διαφοροποιήσεις: οι Σκανδιναβικές χώρες προτάσσουν την παιδαγωγική αυτονομία και μια κουλτούρα συμμετοχής, ενώ οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω κεντρικών, πιο παραδοσιακών προσεγγίσεων. Παράλληλα, κοινά στοιχεία περιλαμβάνουν την ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξης των σχολικών ηγετών και την καλλιέργεια θετικού σχολικού κλίματος. Περιορισμοί όπως οι ελλείψεις σε πόρους και κατάρτιση, αλλά και οι αντιφάσεις μεταξύ πολιτικών και πρακτικής, αναδεικνύονται ως κρίσιμα εμπόδια. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει ότι η εκπαιδευτική ηγεσία αποτελεί κομβικό παράγοντα για την υλοποίηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Παρά τις γεωγραφικές διαφοροποιήσεις, οι κοινές τάσεις υπογραμμίζουν την ανάγκη ενίσχυσης της ηγετικής επάρκειας και υιοθέτησης πιο ολιστικών, αξιακών και συμμετοχικών προσεγγίσεων, ώστε να διασφαλιστεί η ουσιαστική συμμετοχή όλων των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Εργασία (Paper)

OUTSIDE THE BORDER, INSIDE THE NATION: UKRAINIAN WARTIME DIASPORA AS AN AGENT OF TRANSNATIONAL SOCIAL REPRODUCTION

Olga Kutsenko
Philipp Schwartz Research Fellow (Alexander von Humboldt Foundation) at Berlin Technical University (Berlin); Chief Research Fellow at Institute of Sociology, National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv)

Russia's full-scale war against Ukraine has generated a qualitatively new transnational social formation. Millions of Ukrainians abroad remain deeply embedded in their home country's life through remittances, volunteering, and institutionalized networks. This paper argues that framing this population merely as "temporarily displaced" is analytically insufficient. Instead, it conceptualizes forcibly displaced Ukrainians as an integral component of Ukraine's social structure and a "diaspora-in-the-making" capable of sustaining social reproduction across borders.

Using an agency–structure framework and transnational migration theory, the analysis operates across three levels:

- Micro: Individual practices of capital conversion, including language acquisition, requalification, and digital mediation.

- Meso: Infrastructures of solidarity and institutional opportunity structures in host societies (universities, municipalities, and diaspora organizations) acting as educational and cultural bridges.

- Macro: Transnational flows of financial and social remittances, civic mobilization, and the institutionalization of links between host countries and Ukraine.

Empirically, the study synthesizes original research funded by the Einstein Foundation Berlin (2023–2025) with secondary analysis of data from Germany, Poland, Czechia, and the EU. The findings demonstrate that local integration and transnational engagement are complementary: stronger professional and civic inclusion in host societies often reinforces diasporic agency and sustained involvement with Ukraine.

The paper contributes to diaspora studies by introducing the transnational social reproduction complex concept. It concludes by discussing policy implications, emphasizing the need to support diasporic agency without imposing a zero-sum choice between integration and return.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΞΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

Αλεξάνδρα Τσάρκου
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 - MEd, MSc, Υποψήφια Διδάκτωρ
Μαρία Ιβρίντελη
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Πανεπιστημίου Κρήτης

Η μεγάλη εισροή προσφύγων και μεταναστών από τις ηπείρους της Αφρικής και της Ασίας, έχει αναπόφευκτα αυξήσει και τον πληθυσμό τους στις φυλακές της χώρας. Το σωφρονιστικό σύστημα της Ελλάδας επιβάλλεται να μεριμνά για κάθε κρατούμενο/κρατούμενη, ανεξαρτήτως κοινωνικής και εθνικής προέλευσης. Η παρούσα εργασία αφορά την υλοποίηση προγράμματος Ελληνομάθειας στους αλλοδαπούς εκπαιδευόμενους κρατούμενους του Καταστήματος Κράτησης Χανίων, οι οποίοι δεν γνωρίζουν καθόλου την ελληνική γλώσσα, καθώς συλλαμβάνονται με την είσοδό τους στη χώρα. Σκοπός της διδασκαλίας στο πρόγραμμα αυτό, είναι η εκμάθηση της γλώσσας προφορικά και γραπτά, ώστε οι κρατούμενοι να μπορούν να αντιμετωπίσουν θέματα που αφορούν την εξυπηρέτηση των καθημερινών αναγκών τους αλλά και καταστάσεων που θα προκύψουν μετά την αποφυλάκισή τους. Η παιδαγωγική μέθοδος που εφαρμόζεται, βασίζεται στις προτάσεις της Κριτικής Παιδαγωγικής και ειδικότερα της Εξανθρωπιστικής Παιδαγωγικής, οι οποίες υποστηρίζουν την αποτίναξη των στερεοτυπικών αντιλήψεων, την αναγνώριση των βιωματικών εμπειριών των εκπαιδευομένων και την αξιοποίηση των προϋπάρχουσων γνώσεών τους στη διδασκαλία. Η μελέτη βασίζεται στη μέθοδο έρευνας «Έρευνα - Δράση», η οποία επιλέχθηκε ώστε να υπάρχει συνεχής ανατροφοδότηση και αναδιοργάνωση των διδακτικών μεθόδων και στόχων. Αντικειμενικά, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει ένας/μια εκπαιδευτικός στη διδασκαλία στον χώρο της φυλακής είναι πολλές και γίνονται ακόμα περισσότερες όταν προστίθεται το γλωσσικό εμπόδιο. Παρ' όλα αυτά, τα αποτελέσματα της διαδικασίας κατέδειξαν πως οι εκπαιδευόμενοι πλέον χειρίζονται την ελληνική γλώσσα σε ικανοποιητικό βαθμό, πως η ζωή τους στη φυλακή έγινε πιο ανεκτή και επιπλέον πως αντιλήφθηκαν και αποδέχτηκαν τις πολιτισμικές διαφορές, κατά την προσπάθειά τους να εγκλιματιστούν στα νέα δεδομένα. Καταδεικνύεται λοιπόν η ανάγκη για εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και κουλτούρας στους/στις αλλοδαπούς/αλλοδαπές κρατουμένους/κρατούμενες, ώστε να επιτευχθεί η ένταξή τους στο σύνολο, με στόχο την ποιοτικότερη διαβίωσή τους αλλά και την απόκτηση του σημαντικότερου κοινωνικού εφοδίου: της γλώσσας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΩΣ ΜΕΣΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Αναστασία Ζηλούδη
Νηπιαγωγός-Παγνιοθεραπεύτρια
Χρήστος Λιάγκος
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής ΕΑΕ

Το θεατρικό παιχνίδι λειτουργεί ως ένα ιδιαίτερα πολύτιμο και ελκυστικό εργαλείο, καθώς προάγει τη βιωματική μάθηση και ενισχύει την αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών. Δίνει τη δυνατότητα στα νήπια να γνωρίσουν τον κόσμο μέσα από την αναπαράσταση καταστάσεων, την υιοθέτηση ρόλων και την επεξεργασία κοινωνικών εμπειριών. Η συμμετοχή τους σε τέτοιες δραστηριότητες συμβάλλει στη θεμελίωση και στη σταδιακή καλλιέργεια κοινωνικών και ήπιων δεξιοτήτων, που είναι απαραίτητες για την ομαλή ανάπτυξή τους. Η παρούσα εργασία αποτελεί βιβλιογραφική ανασκόπηση για την οποία συλλέχθηκαν μελέτες τόσο από διεθνή όσο και από ελληνικά επιστημονικά περιοδικά. Η διαλογή των μελετών έγινε ύστερα από αναζήτησή τους σε μηχανές αναζήτησης όπως " Google Scholar", "Reasearch gate κ.α. όπου συγκεντρώθηκαν 11 μελέτες σχετικά με το παρόν θέμα. Τα ευρήματα τα οποία συγκεντρώθηκαν από τις έρευνες επιβεβαιώνουν το σκοπό της εργασίας. Πιο συγκεκριμένα σε παιδιά τα οποία εφαρμόστηκαν δραστηριότητες θεατρικού παιχνιδιού σημειώθηκαν βελτιωμένες συμπεριφορές όπως ενίσχυση ενσυναίσθησης, απαλοιφή κοινωνικού στίγματος, αποδοχή ετερότητας, αυξημένη εμπλοκή ενίσχυση αυτοπεποίθησης. Επίσης ενισχύθηκε η επικοινωνία και η συνεργατική ικανότητα δημιουργώντας μια ενταξιακή κουλτούρα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΜΙΣΘΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Δημήτριος Κάναρος
Καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης & Υποψήφιος διδάκτορας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ.

Ο μισθός και οι πρόσθετες αμοιβές συνιστούν κεντρικά εργαλεία άσκησης διοίκησης και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα. Στο πλαίσιο των σύγχρονων διοικητικών προσεγγίσεων, οι οικονομικές απολαβές δεν λειτουργούν αποκλειστικά ως μέσο βιοπορισμού, αλλά και ως μηχανισμοί κινήτρου, παρακίνησης και ενίσχυσης της οργανωσιακής αποτελεσματικότητας.

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση με σκοπό την κριτική διερεύνηση και σύνθεση της διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με τον ρόλο του μισθού και των πρόσθετων αμοιβών ως εργαλείων σύγχρονης διοίκησης στη δημόσια εκπαίδευση. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων ERIC, Scopus, Web of Science και στο Google Scholar, χρησιμοποιώντας στρατηγικούς συνδυασμούς λέξεων-κλειδιών στα αγγλικά (με τη χρήση Boolean τελεστών AND/OR).

Ειδικότερα, διερευνήθηκε η έννοια των κινήτρων και ο ρόλος τους στην επαγγελματική απόδοση και εξετάστηκαν τα συστήματα οικονομικής ανταμοιβής και η σχέση τους με την εργασιακή ικανοποίηση, την οργανωσιακή δέσμευση και τη διοίκηση κινδύνων στη δημόσια εκπαίδευση. Παράλληλα, η εργασία διερευνά τις αρνητικές επιπτώσεις των χαμηλών μισθών τόσο σε επίπεδο σχολικής μονάδας όσο και στο ευρύτερο εκπαιδευτικό σύστημα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διερεύνηση του βαθμού στον οποίο τα οικονομικά αυτά εργαλεία συμβάλλουν στην επαγγελματική ικανοποίηση, τη δέσμευση και την αποδοτικότητα των εκπαιδευτικών, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης, καθώς και τις αρχές της ισότητας, της διαφάνειας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Τέλος, αναδεικνύεται η σημασία της αξιοποίησης των αμοιβών ως στρατηγικού εργαλείου για τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, επισημαίνοντας τόσο τις θετικές δυνατότητες όσο και τους κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν από μια αναποτελεσματική ή λανθασμένη διαχείριση της μισθολογικής πολιτικής στον χώρο της εκπαίδευσης. Διατυπώνονται συμπεράσματα και προτάσεις πολιτικής για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των μισθολογικών και συμπληρωματικών αμοιβών στο πλαίσιο της σύγχρονης διοίκησης της δημόσιας εκπαίδευσης, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΑΣΠΟΡΑ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΚΕΝΤΡΙΣΜΟΥ

Στέφανος Κόφφας
Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

Η συγκεκριμένη μελέτη της μετοίκισης και της εγκατάστασης πληθυσμών στην ΕΕ με την δημιουργία κοινοτήτων διασποράς, προσπαθεί να αναδείξει-ομαδοποιήσει τα βασικά στοιχεία που διαμορφώνουν τις διαφορετικές πολιτικές τις οποίες εφαρμόζουν τα κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτό διότι οι έννοιες του ανήκειν, της πολιτισμικής ρίζας που συγκροτούν την ταυτότητα των μελών της διασποράς εκλαμβάνονται διαφορετικά, τόσο θεσμικά όσο και υποκειμενικά μέσω των απλών καθημερινών διαντιδράσεων μεταξύ των υποκειμένων με ποικίλους τρόπους (θετικά, ουδέτερα, αρνητικά).

Πολύ περισσότερο η λειτουργία και οργανωτική έκφραση των διασπορών στις χώρες της ΕΕ και οι τρόποι σύνδεσης με τις χώρες προέλευσης, εκλαμβάνονται ως πεδία επιρροής (ανάπτυξης ή στασιμότητας) που αλληλοεπιδρούν στην εσωτερική και στην εξωτερική πολιτική των σχετικών κρατών και επηρεάζουν τις σχέσεις τους. Καθώς οι διασπορικές κοινότητες αποκτούν δημόσιο λόγο και μορφές επιρροής στην άσκηση πολιτικής των χωρών υποδοχής, εμπλέκονται σε υπάρχουσες θεσμικές μορφές συμμετοχής, ακτιβισμού και διεθνικών δικτύων επιρροής ή διαμορφώνου νέες.

Αν και η επιδίωξη της Ευρωπαϊκής σύγκλισης μέσω της θεώρησης ευρωκεντρισμού αποτελεί κυρίαρχο στοιχείο, υπάρχουν διακριτές διαφορές στις πολιτικές των κρατών μελών της ΕΕ που επηρεάζουν τους πολίτες μέλη της επικράτειάς τους με διαφορετική ιθαγένεια ή κληρονομική εθνική προέλευση ή και συνείδηση. Επιπλέον βαρύνουσα σημασία πέραν των ασκούμενων πολιτικών αποτελούν τα στοιχεία του πολιτισμού η εφαρμογή των δικαιωμάτων κοινωνικών και ανθρώπινων, το αξιακό σύστημα, όσον αφορά την αποδοχή και την λειτουργία τους σε κάθε χώρα. Κι αυτό διότι παρόλη την ύπαρξη των στοιχείων αυτών σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες ως κοινών χαρακτηριστικών, πολιτισμικής θεώρησης, δημοκρατικού πολιτεύματος, ενεργού πολιτειότητας και αξιακών ανθρωπιστικών αρχών, ωστόσο παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις που επιδρούν άμεσα στη ζωή των ανθρώπων που απαρτίζουν την διασπορά.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΣΕ ΠΟΣΗ ΩΡΑ ΧΤΥΠΑΕΙ;»: ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Μαρία-Νεκταρία Καρανάσιου
Φιλόλογος Ειδικής Αγωγής
Μαρία Τσεκούρα
Φιλόλογος
Βησσαρία Λιάλιου
Φιλόλογος

«Σε πόση ώρα χτυπάει;» αναρωτιούνται συχνά οι έφηβοι κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Η παρούσα διδακτική πρόταση αφορμάται από την αναγνώριση της σημασίας ενός θετικού παιδαγωγικού κλίματος στην τάξη για την πολυεπίπεδη ανάπτυξη των εφήβων. Η δράση, που ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2025 και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Φεβρουάριο του 2026, υλοποιείται σε Γενικό Λύκειο του Νοτίου Τομέα της Αθήνας και εφαρμόζεται σε δύο τμήματα της Α' Λυκείου στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών και σε δύο τμήματα της Β' Λυκείου στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας. Στόχος είναι η δημιουργία ενός περιβάλλοντος τάξης με άξονα την ενσυναίσθηση, την αλληλεγγύη και το ενδιαφέρον για μάθηση. Σε ποιο βαθμό είναι ικανοποιημένοι οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές/-τριες από το περιβάλλον της τάξης; Η εφαρμογή διαφοροποιημένου υλικού και συνεργατικών δραστηριοτήτων συμβάλλει στη γνωστική και κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών; Οι βιωματικές και συμπεριληπτικές δράσεις δύνανται να ενισχύσουν τις δεξιότητες ενσυναίσθησης και αλληλεγγύης μεταξύ ετερογενών μαθητικών πληθυσμών;. Για τη δράση υιοθετήθηκαν βασικές αρχές της Οικολογικής προσέγγισης του Bronfenbrenner, της βιωματικής και κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης, ενώ παράλληλα εφαρμόστηκαν ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες επί εδάφους διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Για τη συλλογή των αποτελεσμάτων, χρησιμοποιήθηκε μεικτή μεθοδολογία με την αξιοποίηση ποσοτικών δεδομένων από ερωτηματολόγια και ποιοτικών δεδομένων από το ημερολόγιο των εκπαιδευτικών, τις κλείδες παρατήρησης της συμπεριφοράς, τις γραπτές αναφορές των παιδιών και τις ρουμπρίκες αξιολόγησης. Τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα δείχνουν ότι εκπαιδευτικοί και μαθητές/-τριες νιώθουν αρκετά ικανοποιημένοι από τη μεταξύ τους σχέση, εν τούτοις επιζητούν αμφότεροι την επίδειξη αμοιβαίου σεβασμού και ενδιαφέροντος, με τους μαθητές να υπερθεματίζουν τη σημασία της τήρησης ορίων και της αμερόληπτης στάσης από πλευράς εκπαιδευτικών. Η συμμετοχή σε ομαδοσυνεργατικές και βιωματικές δραστηριότητες φαίνεται να προσελκύει το ενδιαφέρον των παιδιών και να συμβάλλει στη συναισθηματική και μαθησιακή ενδυνάμωσή τους. Προτείνεται η συνέχιση και η επέκταση αντίστοιχων δράσεων στα φιλολογικά μαθήματα, καθώς και η διασύνδεσή τους με άλλα γνωστικά αντικείμενα.

Εργασία (Paper)

ΨΗΦΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΓΝΙΩΔΗΣ ΜΟΡΦΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ: ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Ειρήνη Σπανάκη
ΕΔΙΠ Παν/μιο Κρήτης, Σχολή Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών,
Νεφέλη Προβιδάκη
Απόφοιτη Παιδαγωγικού τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παν/μιο Κρήτης, υποψήφια Med Εκπαιδευτική Ψυχολογία, Παν/μιο Νεάπολις Πάφου

Η μάθηση μέσω ψηφιακών περιβαλλόντων μάθησης (ΨΠΜ) που συνδέεται με το παιχνίδι φαίνεται να ενισχύει τις βασικές αρχές της εκπαίδευσης και, παράλληλα, να αυξάνει το ενδιαφέρον και την κινητοποίηση των μαθητών/τριών, προσφέροντας θετικές και αποτελεσματικές μαθησιακές εμπειρίες (Bertram, 2020). Η παρούσα εργασία εστιάζει στη διερεύνηση των απόψεων των φοιτητών/τριών των θετικών σχολών, σχετικά με την αποτελεσματικότητα της αξιοποίησης των ψηφιακών περιβαλλόντων μάθησης στη διδακτική των θετικών επιστημών (ΘΕ). Συμπληρωματικά, διερευνάται η σύνδεση των ψηφιακών περιβαλλόντων με την παιγνιώδη μορφή μάθησης, και η αποτελεσματικότητά τους σε μαθητές/τριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ). Στην έρευνα συμμετείχαν 120 φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Κρήτης, που αξιοποίησαν ψηφιακά περιβάλλοντα μάθησης για τη δημιουργία διδακτικών σεναρίων και στη συνεχεία, απάντησαν ανοικτά ερωτήματα σε google form, αναφορικά με τις παραμέτρους: α) αποτελεσματικότητα της αξιοποίησης των ΨΠΜ στη διδασκαλία αναφορικά με τα γνωστικά οφέλη, β) με ποιους τρόπους τα ΨΠΜ, κι ειδικά οι προσομοιώσεις, ενισχύουν την εκμάθηση των ΘΕ από τους μαθητές/τριες με ή χωρίς ΕΕΑ;

Η παρούσα ποιοτική έρευνα αποτελεί μια μελέτη περίπτωσης και στοχεύει στη λεπτομερή διερεύνηση των φαινομένων (Robson, 2010). Η επεξεργασία των δεδομένων βασίστηκε στην θεματική ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων (Τσιώλης, 2018). Στα αποτελέσματά της αναδείχθηκε ότι πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες υποστήριξαν την αποτελεσματικότητα των ΨΠΜ τονίζοντας το ρόλο τους στην ανάπτυξη γνώσεων μέσω πειραματισμού και την ενίσχυση της μάθησης μέσω διασκέδασης, ενθάρρυνσης κι ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών. Παράλληλα, οι συμμετέχοντες ανέδειξαν δυο σοβαρές παραμέτρους που ενισχύουν την αποτελεσματικότητα αυτή: σε ένα μεγάλο ποσοστό α) συνέδεσαν τα ψηφιακά περιβάλλοντα μάθησης κι ειδικά τις προσομοιώσεις με τη μάθηση μέσω παιγνιδιού και β) τα συνέδεσαν με την ανάσυρση παραδειγμάτων από την καθημερινότητα και τις πραγματικές εμπειρίες των μαθητών/τριών. Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες τόνισαν την αξία των δύο παραμέτρων στην ανάπτυξη και κατανόηση γνώσεων και την αύξηση της ενεργητικής συμμετοχής και του κίνητρο των μαθητών/τριών με ΕΕΑ.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΟΜΙΛΟΥ ΣΤΟ 1Ο ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΜΕ ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

Μαρία Μαγαλιού
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.01 (Φυσικός)

Η εκπαίδευση στις πρώτες βοήθειες αποτελεί θεμελιώδη δεξιότητα ζωής και βασική προτεραιότητα δημόσιας υγείας, ιδίως στην εφηβεία, όπου η έλλειψη γνώσεων στο σχολικό περιβάλλον μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές συνέπειες. Η βιωματική μάθηση αναγνωρίζεται ως ιδιαίτερα αποτελεσματική για την εμπέδωση αυτών των κρίσιμων δεξιοτήτων.

Κύριος σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση των οφελών και της αποτελεσματικότητας της ολοκληρωμένης βιωματικής εκπαίδευσης πρώτων βοηθειών σε σχολικό περιβάλλον, μέσω της υλοποίησης ομίλου, στοχεύοντας στην ενίσχυση πρακτικών δεξιοτήτων, της ψυχολογικής ετοιμότητας και της κοινωνικής ευθύνης στους εφήβους.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2023–2024, οργανώθηκε όμιλος πρώτων βοηθειών στο 1ο Πρότυπο Γυμνάσιο Πρέβεζας με Λυκειακές Τάξεις, με τη συμμετοχή 20 μαθητών/τριών της Γ' Γυμνασίου σε 50 διδακτικές ώρες βιωματικής εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα κάλυψε ευρύ φάσμα θεμάτων (ΚΑΡΠΑ, τραύματα, ιατρικά επείγοντα) με τη συνεργασία επαγγελματιών υγείας, ενώ η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε μέσω πρακτικών ασκήσεων σε προπλάσματα και αναστοχαστικών συζητήσεων.

Η συμμετοχή ήταν ενθουσιώδης, με τους μαθητές/τριες να αναφέρουν αυξημένη αίσθηση ασφάλειας για επέμβαση σε έκτακτη ανάγκη και ικανότητα διδασκαλίας βασικών τεχνικών. Οι προσομοιώσεις ενίσχυσαν την αυτοπεποίθηση, την ικανότητα λήψης αποφάσεων υπό πίεση και το αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, ενώ αναπτύχθηκε παράλληλα η κατανόηση της πρόληψης και της αλληλεγγύης. Η θετική ανταπόκριση οδήγησε στην απόφαση συνέχισης του ομίλου.

Συμπερασματικά, η βιωματική εκπαίδευση πρώτων βοηθειών στα σχολεία, υποστηριζόμενη από τη σχολική κοινότητα και εξωτερικούς φορείς, αποδεικνύεται ιδιαίτερα αποτελεσματική στην εμπέδωση γνώσεων και δεξιοτήτων. Τα ευρήματα υπογραμμίζουν την επιτακτική σημασία της θεσμικής ενσωμάτωσης της ολοκληρωμένης εκπαίδευσης στο πρόγραμμα σπουδών, προάγοντας την ασφάλεια, την πρόληψη και την αλληλεγγύη στην εφηβεία, μετατρέποντας τους μαθητές σε ενεργούς πολίτες με ικανότητα διάσωσης ζωών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΓΝΩΣΕΙΣ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΥΛΙΚΩΝ ΑΠΟ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΣ. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΔΙΟΥ

Δημήτριος Ποιμενίδης
Σχολικός Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ΠΕ70
Γεωργία Ιωαννίδου
Διευθύντρια Σχολείου, Υπ.Διδακτόρισσα ΤΕΠΑΕΣ Πανεπσιτήμιο Αιγαίου
Σουλτάνα Παρασκευή Καραγιαννίδου
Επιστήμονας τροφίμων και διατροφής, Msc Χημικής και Βιομοριακης Ανάλυσης,
Σοφία Ποιμενίδου
Κοινωνική Λειτουργός, Msc Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών

Η ανακύκλωση, ως βασική στρατηγική και σημαντική πρακτική κυκλικής οικονομίας, συμβάλλει στη μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, στη διατήρηση φυσικών πόρων και στην ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής βιωσιμότητας. Παρά την γενικότερα θετική στάση των πολιτών προς αυτήν, η υιοθέτηση φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών εξαρτάται από το επίπεδο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και τις πολιτισμικές αντιλήψεις των πολιτών.

Η παρούσα μελέτη διερευνά τις γνώσεις, τις αντιλήψεις και τις καθημερινές πρακτικές ενηλίκων αναφορικά με την ανακύκλωση, τη βιώσιμη κατανάλωση και την ατομική περιβαλλοντική και κλιματική ευθύνη, αναδεικνύοντας πτυχές περιβαλλοντικού γραμματισμού στον ελληνικό χώρο.

Η έρευνα διεξήχθη σε 253 ενήλικες γονείς/κηδεμόνες μαθητών δημοτικών σχολείων στις περιοχές Δράμας και Δωδεκανήσου, μέσω δομημένου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου 19 ερωτήσεων (Likert, πολλαπλής επιλογής και ταξινομικών), με ανάλυση ποσοτικών δεδομένων περιγραφικής στατιστικής. Το δείγμα, υψηλού μορφωτικού επιπέδου, επιτρέπει την αποτύπωση αντιλήψεων και συμπεριφορών πολιτών με δυνητικά αυξημένο ρόλο στη διαμόρφωση οικολογικής κουλτούρας.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι, παρότι η μεγάλη πλειονότητα των συμμετεχόντων αναγνωρίζει τα οφέλη της ανακύκλωσης, μόνο περιορισμένος αριθμός αυτών εφαρμόζει σταθερά βιώσιμες πρακτικές. Εντοπίζονται ασυνέπειες μεταξύ γνώσης και δράσης, καθώς και γνωστικά κενά σε θέματα συμβολής του οικολογικού αποτυπώματος των προϊόντων, αλλά και γνώσεων γνώσεων αναφορικά με τα οικολογικά σήματα (Ecolabel, Green Dot). Παράλληλα, καταγράφεται αυξανόμενη συνειδητοποίηση της σχέσης απορριμμάτων, υπερκατανάλωσης και κλιματικής κρίσης ως μια αέναη αυτοεπιδεινούμενη κατάσταση.

Η μελέτη αναδεικνύει την ανάγκη συστηματικής περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ενηλίκων μέσω ποικίλων δομών μάθησης. Προτείνονται κοινοτικές δράσεις, τοπικές καμπάνιες

ευαισθητοποίησης, κίνητρα επιβράβευσης και προώθηση οικολογικών σημάτων για την καλλιέργεια ενεργού οικολογικής συνείδησης. Η μελέτη επισημαίνει το χάσμα ανάμεσα στη θεωρητική γνώση και αποδοχή και στην πρακτική εφαρμογή της ανακύκλωσης. Παρέχει χρήσιμα δεδομένα για τη χάραξη στοχευμένων πολιτικών περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και συμμετοχής πολιτών σε εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΚΒΑΝΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Μαρία Μαγαλιού
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.01 (Φυσικός)

Η Κβαντική Φυσική αποτελεί θεμελιώδες πεδίο της σύγχρονης επιστήμης και τεχνολογίας, επηρεάζοντας καθοριστικά την καθημερινή ζωή, την παραγωγή γνώσης και τον δημόσιο επιστημονικό λόγο. Παρά τη σημασία της, η παρουσία της στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση παραμένει περιορισμένη, συχνά λόγω της αντίληψης ότι προϋποθέτει ανεπτυγμένο μαθηματικό φορμαλισμό και απευθύνεται μόνο σε μαθητές υψηλής επίδοσης. Το γεγονός αυτό δημιουργεί ένα χάσμα ανάμεσα στη Σχολική Φυσική και τη σύγχρονη επιστημονική πραγματικότητα, περιορίζοντας την ανάπτυξη Κριτικού Επιστημονικού Γραμματισμού.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδείξει την αναγκαιότητα της διδασκαλίας της Κβαντικής Φυσικής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ως αντικειμένου Γενικής Παιδείας, προσβάσιμου σε όλους τους μαθητές/ήτριες, χωρίς τη χρήση μαθηματικών. Ειδικότερα, επιδιώκεται να τεκμηριωθεί η συμβολή μιας εννοιολογικής, ιστορικής και φιλοσοφικής προσέγγισης της Κβαντικής Φυσικής στην καλλιέργεια Κριτικού Επιστημονικού Γραμματισμού.

Η μεθοδολογία της εργασίας βασίζεται σε θεωρητική και βιβλιογραφική ανάλυση της διεθνούς και ελληνικής βιβλιογραφίας στη διδακτική των Φυσικών Επιστημών, καθώς και σε παιδαγωγικό αναστοχασμό από τη σκοπιά της σχολικής πράξης. Αναλύονται βασικές κβαντικές έννοιες που μπορούν να διδαχθούν ποιοτικά, όπως η πιθανότητα, η αβεβαιότητα, ο κυματοσωματιδιακός δυισμός της ύλης και ο ρόλος της μέτρησης, χωρίς μαθηματική τυποποίηση.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης δείχνουν ότι η Κβαντική Φυσική μπορεί να λειτουργήσει ως προνομιακό πεδίο για την κατανόηση της φύσης της επιστημονικής γνώσης, των ορίων των επιστημονικών μοντέλων και της διάκρισης επιστήμης και ψευδοεπιστήμης. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη επαναπροσδιορισμού του ρόλου της Σχολικής Φυσικής και την ένταξη της Κβαντικής Φυσικής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση με παιδαγωγικά και κοινωνικά κριτήρια.

Εργασία (Paper)

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ, ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΚΡΙΣΕΙΣ

Νικόλαος Ψύρρας
Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου
Σεβασμία-Αικατερίνη Κουτσουράη
Υποψήφια Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η παρούσα μελέτη εντάσσεται στο πεδίο της εκπαιδευτικής ηγεσίας και εστιάζει στη μετασχηματιστική ηγεσία και την επίδρασή της στην ανάπτυξη της εξωστρέφειας των σχολικών μονάδων σε συνθήκες μετά από κρίσεις. Κύριος σκοπός είναι η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στη μετασχηματιστική ηγεσία και τη σχολική εξωστρέφεια, καθώς και η εξέταση των κρίσεων στην τοπική κοινότητα ως παράγοντας που ενδέχεται να διαφοροποιεί τη συγκεκριμένη σχέση. Ειδικότερα, διερευνάται κατά πόσο η εμπειρία προηγούμενων κρίσεων επηρεάζει την ένταση της επίδρασης της μετασχηματιστικής ηγεσίας στην εξωστρέφεια των σχολικών μονάδων. Η έρευνα ακολουθεί ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση και βασίζεται στη συλλογή δεδομένων μέσω ερωτηματολογίου. Το δείγμα αποτελείται από 126 εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που εργάζονταν σε σχολικές μονάδες κατά το σχολικό έτος 2024–2025. Η ανάλυση περιλαμβάνει περιγραφική και επαγωγική στατιστική, με έμφαση στη χρήση της μεταβλητής των κρίσεων ως ρυθμιστικού παράγοντα. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η μετασχηματιστική ηγεσία αποτελεί σημαντικό προβλεπτικό παράγοντα της σχολικής εξωστρέφειας. Παράλληλα, διαπιστώνεται ότι η ύπαρξη προηγούμενων κρίσεων στην τοπική κοινότητα φαίνεται να μειώνει οριακά την ένταση της συγκεκριμένης σχέσης. Συμπερασματικά, η μελέτη αναδεικνύει τη σημασία της μετασχηματιστικής ηγεσίας ως μοχλού προσαρμοστικότητας και ανάπτυξης των σχολικών μονάδων, υπογραμμίζοντας την ανάγκη συνεκτίμησης του κοινωνικού και κρίσιμου πλαισίου στο οποίο αυτές λειτουργούν.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ ΣΤΑ ΣΧΗΜΑΤΑ: Η ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Αικατερίνη Καλαντζή
MEd Εκπαιδευτικός ΠΕ (Δημοτικό)

Η επίλυση προβλημάτων γεωμετρίας αποτελεί θεμελιώδη μαθηματική δεξιότητα, η οποία ωστόσο παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες για τους μαθητές λόγω της πολυσημειωτικής φύσης του μαθηματικού λόγου. Η πρόκληση έγκειται στην ανάγκη μετάβασης από τον καθημερινό λόγο στον τυπικό μαθηματικό, γεγονός που απαιτεί την άμβλυνση γλωσσικών και σημειωτικών εμποδίων. Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας των πρακτικών της Συστημικής Λειτουργικής Γλωσσολογίας (SFL) ως εργαλείου για την κατανόηση μαθηματικών κειμένων. Ειδικότερα, εξετάζεται κατά πόσο η συστηματική μύηση σε γλωσσικές πρακτικές βελτιώνει την ικανότητα των μαθητών να αποκωδικοποιούν τα γλωσσικά μοτίβα προβλημάτων που αφορούν την περίμετρο και το εμβαδό.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση μέσω της διεξαγωγής διδακτικού πειράματος. Το δείγμα αποτέλεσαν 19 μαθητές της Ε΄ τάξης Δημοτικού σχολείου της Μαγνησίας. Η παρέμβαση διήρκησε οκτώ ημέρες και περιλάμβανε διαγνωστικό στάδιο, επτά διδακτικά επεισόδια και χρήση ειδικά σχεδιασμένου υλικού βασισμένου στα στάδια επίλυσης της SFL. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω συμμετοχικής παρατήρησης του ερευνητή- εκπαιδευτικού και αμέτοχης παρατήρησης δεύτερου ερευνητή, ημερολογίου έρευνας και ηχογραφήσεων των διδακτικών επεισοδίων. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η πρακτική εφαρμογή της SFL στην τάξη υπήρξε επιτυχής. Παρά τις αρχικές δυσκολίες και την τάση για επιφανειακή ανάλυση βάσει λέξεων-κλειδιών, οι μαθητές σταδιακά εξοικειώθηκαν με τους «γλωσσικούς ελιγμούς» και το συστημικό λειτουργικό μοντέλο. Η προσέγγιση αυτή οδήγησε σε βελτίωση της μαθηματικής επικοινωνίας και στην ικανότητα αυτόνομης εργασίας σε απαιτητικά προβλήματα ελέγχου υποθέσεων.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει ότι η συστηματική ενσωμάτωση της SFL στη διδασκαλία των Μαθηματικών διευκολύνει τη μαθησιακή διαδικασία, ιδιαίτερα στην επίπεδη γεωμετρία. Η έρευνα αναδεικνύει την ανάγκη για πρόωρη και μεθοδική εφαρμογή τέτοιων γλωσσο-μαθηματικών πρακτικών από τις μικρότερες τάξεις του Δημοτικού για την επίτευξη βαθύτερων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΕΓΥΛ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ: Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Ελένη Μουδατσάκη
Καθηγήτρια Πληροφορικής Ειδικής Αγωγής

Η παρούσα μελέτη αναδεικνύει τις ψηφιακές δημιουργίες μαθητών του ΕΝΕΕΓΥΛ ως ουσιαστικά παιδαγωγικά αποτελέσματα της ψηφιακής μάθησης και της αξιοποίησης εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ). Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στους μαθητές του Τομέα Πληροφορικής των ΕΝΕΕΓΥΛ, οι οποίοι, στο πλαίσιο των μαθημάτων ειδικότητας, σχεδίασαν και υλοποίησαν ψηφιακά έργα άμεσα εναρμονισμένα με το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών. Οι δημιουργίες αυτές αξιοποιήθηκαν τόσο εντός της σχολικής εκπαιδευτικής διαδικασίας όσο και μέσω της συμμετοχής του σχολείου σε ευρωπαϊκά προγράμματα, ενισχύοντας τη συνεργασία, την εξωστρέφεια και την αυθεντική μαθησιακή εμπειρία.

Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο η συνδυαστική αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών και ΤΝ δύναται να ενισχύσει τη δημιουργικότητα, την αυτενέργεια, την επικοινωνία και τη συμπερίληψη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Μέσα από ενδεικτικά παραδείγματα μαθητικών έργων, όπως πολυμεσικές παρουσιάσεις, εικόνες, βίντεο και άλλο ψηφιακό υλικό, αποτυπώνονται τα μαθησιακά οφέλη, οι εφαρμοζόμενες παιδαγωγικές πρακτικές και οι προκλήσεις που αναδύονται κατά την εφαρμογή τους.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

DIGITAL DISPERSION AND RELATIONAL CONSCIOUSNESS: THE PARTICIPATORY ART OF THE ARTISTIC COLLECTIVE TEAMLAB AS A MODEL OF CULTURAL TRANSFORMATION

Periklis Nikolaos Mykoniatis
Dr Art Historian, Adjunct Professor, Department of Creative Design and Clothing, IHU

This presentation explores the paradoxical relationship between the heterotopic, disembodied experience of digital dispersion and the embodied, collective sensibility which is proposed by the teamLab art collective. The main purpose of the paper is to prove that teamLab's participatory art creates temporary "momentary communities" through technological excess although the global system keeps on producing fragmented and commodified identities. The research focuses on works such as "Forest of Resonating Lamps" and "Universe of Water Particles on a Rock where People Gather," whose analysis accurately describes how these installations transform the passive viewer into an active participant in a living ecosystem of images. This shift from individual contemplation to collective participation is not merely aesthetic, but deeply political. It proposes a model of identity based on what is called relational consciousness, but also on embodied interaction, rather than on the fixed national or cultural labels of the traditional diaspora. The presentation will emphasize that through this technologically organic poetics, teamLab does not simply depict the state of contemporary reality, but frames experimental spaces where cultural transformation can be practiced as a process of continuous reconstruction of the "self" within the "whole".

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

CULTURAL RIGHTS AS HUMAN RIGHTS: SOCIAL MOVEMENTS AND SUPRANATIONAL PROTECTION

Georgios Orfanidis
Cultural Ambassador, Deputy Ministry of Culture, Cyprus

This paper examines cultural rights as an integral part of the international human rights framework, focusing on the role of social movements and civil society in their articulation, protection, and enforcement. Cultural rights -including the right to participate in cultural life, the protection of cultural identity, and access to cultural heritage- are often asserted and made visible through collective action and social mobilization, particularly in the context of minorities, indigenous communities, and other vulnerable social groups. The analysis situates cultural rights within the supranational legal framework of human rights protection, with reference to international instruments and monitoring bodies, such as the United Nations system, the Council of Europe, and the jurisprudence of the European Court of Human Rights. Particular emphasis is placed on the contribution of non-state actors, including NGOs and grassroots initiatives, in activating legal mechanisms and translating normative recognition into effective protection. Through selected examples, the paper highlights the dynamic interaction between law, culture, and social activism, demonstrating how civil society operates beyond the nation-state to shape the interpretation and implementation of cultural rights. The paper argues that supranational legal regimes provide a crucial space in which social movements can challenge state-centric approaches and promote a more inclusive and participatory understanding of cultural rights as fundamental human rights.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Γεωργία Φουντουκίδου-Λουκά
Δικηγόρος, ΔΝ ΑΠΘ
Δήμητρα Λουκά
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΜΔΕ

Η παρούσα εισήγηση εντάσσεται στο πλαίσιο του σύγχρονου προβληματισμού αναφορικά με τον ρόλο της εκπαίδευσης ως θεσμικού μηχανισμού προετοιμασίας των μελλοντικών πολιτών απέναντι στις προκλήσεις της κλιματικής κρίσης και της μετάβασης προς έναν βιώσιμο οικονομικό μετασχηματισμό. Η συστηματική εισαγωγή εννοιών που σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη, την πράσινη οικονομία και τη βασική χρηματοοικονομική και φορολογική παιδεία ήδη από τις πρώτες βαθμίδες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης κρίνεται αναγκαία για τη διαμόρφωση υπεύθυνης κοινωνικής και περιβαλλοντικής συνείδησης. Ιδίως για μαθητές των μεσαίων τάξεων του δημοτικού σχολείου, η σύνδεση της περιβαλλοντικής προστασίας με την οικονομική λειτουργία του κράτους αποτελεί θεμέλιο για την κατανόηση της κοινωνικής οργάνωσης και του δημοσίου συμφέροντος.

Κεντρικός στόχος της εισήγησης είναι η παρουσίαση ενός εκπαιδευτικού πλαισίου που ενισχύει την κλιματική ευαισθητοποίηση και εισάγει τους μαθητές στην έννοια των πράσινων θέσεων εργασίας, παράλληλα με μια απλουστευμένη, παιδαγωγικά προσαρμοσμένη προσέγγιση της φορολογίας ως μέσου χρηματοδότησης δημόσιων περιβαλλοντικών πολιτικών και υποδομών. Η φορολογία προσεγγίζεται ως συλλογικός μηχανισμός αναδιανομής, ο οποίος επιστρέφει στην κοινωνία υπό τη μορφή δράσεων προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος.

Η προτεινόμενη μεθοδολογία βασίζεται στις αρχές της βιωματικής μάθησης και της διαθεματικότητας, αξιοποιώντας εργαλεία όπως τα παιχνίδια ρόλων και τα διαδραστικά εργαστήρια. Οι μαθητές καλούνται να αναλάβουν υποθετικούς επαγγελματικούς ρόλους συνδεδεμένους με τη βιώσιμη ανάπτυξη και να διαχειριστούν έναν εικονικό προϋπολογισμό, κατανοώντας την κατανομή των πόρων σε έργα πράσινων υποδομών, καθώς και τη σημασία της ενσωμάτωσης της «πράσινης συνιστώσας» στην κατάρτιση του πράσινου προϋπολογισμού.

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής παρόμοιων παρεμβάσεων καταδεικνύουν ότι οι μαθητές αναπτύσσουν αυξημένη οικολογική και φορολογική συνείδηση, αντιλαμβανόμενοι τη σχέση μεταξύ φορολογικής συμμόρφωσης, ανταποδοτικότητας και κρατικής περιβαλλοντικής μέριμνας. Εν κατακλείδι, η πρώιμη εξοικείωση με τις πράσινες θέσεις εργασίας και η καλλιέργεια βασικής φορολογικής συνείδησης συμβάλλουν στη συγκρότηση μιας γενιάς ικανής να συμμετέχει ενεργά και ουσιαστικά στη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

Εργασία (Paper)

DELIBERATE DELETION, PERSISTENCE AND THE WEIGHT OF MEMORY ON AND OF THE CHARACTERS IN JULIAN BARNES'S THE ONLY STORY

Pradeep Barman
Hidayatullah National Law University, Raipur/ Assistant Professor

Memories come with many aspects embedded in them, and there are efforts of deliberate deletion, yet the memory persists and weighs on the rememberer. This paper examines how the attempts of deliberate deletion and persistence of memory, and the weight of it, affect and influence each other in the novel The Only Story (2018) by Julian Barnes. Barnes's novel is a meditation on love, ageing and narrative reliability. It offers a layered study of how characters intentionally erase, suppress, reconstruct and are haunted by memory. Focusing on the voices of Paul, Susan, and the peripheral characters who shape their trajectories, it is attempted to establish that Barnes has staged memory as both an ethical burden and an aesthetic device: it is a force that reshapes identity, occasions narrative unreliability, and operates as a social technology for self-preservation and survival. By analysing the narrative strategy, metaphoric vocabulary, and the novel's formal appeals to retrospection and omission, this paper explores how deliberate deletion functions alongside involuntary persistence to produce a double-bind in which characters are both liberated and imprisoned by their memories. The analysis of Barnes's novel is attempted through a wider literary tradition of memory studies and tries to demonstrate how in the novel The Only Story, memory is used to interrogate love's promises and failures.

Εργασία (Paper)

«Η ΠΑΤΜΟΣ ΕΙΜΑΙ…» - ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΜΟΥ

Ειρήνη Μαρία Μελιανού
Νηπιαγωγός
Μαρία Καρίκα
Νηπιαγωγός
Μαρία Σταθοπούλου
Νηπιαγωγός
Χρυσάνθη Μακρή
Νηπιαγωγός

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες προσχολικής ηλικίας και προέκυψε λόγω της ανάγκης βελτίωσης της σχέσης του σχολείου με την υπόλοιπη σχολική κοινότητα. Σκοπός του προγράμματος είναι η γνωριμία των μαθητών/τριών με τον τόπο τους μέσω ενός κοινού σχεδίου δράσης 3 νηπιαγωγείων (Σκάλας-Κάμπου-Χώρας Πάτμου), αλλά και η δημιουργία ενός δικτύου συνεργασίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ των μαθητών/τριών των νηπιαγωγείων της Πάτμου. Μέσα από τη συγκεκριμένη εκπαιδευτική δράση, αφενός δημιουργούνται δίκτυα συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ αυτών και των εκπαιδευτικών και αφετέρου τα παιδιά αλληλεπιδρούν και συμβάλουν στη βελτίωση της σχέσης του σχολείου με την τοπική κοινότητα. Η δράση αυτή υλοποιήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2024-2025 και ολοκληρώθηκε με την οργάνωση μιας θεατρικής παράστασης με τίτλο «Η ΠΑΤΜΟΣ ΕΙΜΑΙ…» η οποία έλαβε χώρα στον υπαίθριο αμφιθεατρικό χώρο του Σπηλαίου της Αποκαλύψεως παρουσία γονέων, εκπαιδευτικών, φορέων και πολιτών και συνοδεία τοπικών οργανοπαιχτών. Το έναυσμα για την επιλογή του τίτλου της καλοκαιρινής μας γιορτής , μας δόθηκε από το ομότιτλο σχολικό παιδικό βιβλίο της εκπαιδευτικού και συγγραφέως κας Πηγής Γρύλλη, η οποία με λυρισμό και ποιητική διάθεση έπλασε και δημιούργησε μια ιστορία για το νησί μας, μια ιστορία γεμάτη εικόνες, μυρωδιές, ήχους και συναισθήματα που μπορούν να απολαύσουν μικροί και μεγάλοι.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΑΙΔΕΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αναστασία Σοφία Αλεξιάδου
Postdocs, PhD, LL.M, MA Phil, M.Ed., Επισκέπτρια Καθηγήτρια - Πανεπιστήμιο Μακεδονίας & ΣΕΠ (Κ-Σ)- Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Τα τελευταία χρόνια, οι όλο και αυξανόμενες απαιτήσεις στην αγορά εργασίας, στην οικονομία, στην κοινωνία, στην παιδεία, η ταχύτατη τεχνολογική εξέλιξη, έχουν καταστήσει σαφές το γεγονός ότι η δύναμη, η βεβαιότητα, η διάρκεια και η σταθερότητα μίας σύγχρονης Δημοκρατίας εξαρτώνται και από τους ίδιους τους πολίτες. Σε αυτή τη νέα βάση, η δημοκρατική εκπαίδευση απαιτεί πολύ περισσότερα από την ανάπτυξη ηθικών και κοινωνικών δεξιοτήτων. Απαιτεί την ανάπτυξη πολιτικής αντιληπτικής ικανότητας και χαρακτήρα, την απόκτηση δημοκρατικής ταυτότητας. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η συσχέτιση της παιδείας με την «κοινωνία των πολιτών» και το σεβασμό στον κάθε άνθρωπο και στα δικαιώματά του στις σύγχρονες δημοκρατικές κοινωνίες. Επομένως, είναι επιτακτική ανάγκη η σύγχρονη πολιτική εκπαίδευση να περιλαμβάνει: α. την καλλιέργεια των γνωστικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων των μαθητών/τριών και μελλοντικών πολιτών, την καλλιέργεια των αρεταϊκών ικανοτήτων τους, β. την κατανόηση της πολιτικής σφαίρας και των θεσμών αυτής, καθώς και των γεγονότων, των αξιών, των αρχών, βάσει των οποίων λαμβάνονται οι πολιτικές αποφάσεις, γ. την πρακτική εξάσκηση και εξοικείωση αναφορικά με τον τρόπο συμμετοχής στις διαδικασίες λήψης πολιτικών αποφάσεων, δ. την εξασφάλιση των κατάλληλων κινήτρων για τη δράση υπέρ ή κατά κάποιων καταστάσεων και ε. την διδασκαλία και εξάσκηση στον τρόπο ενεργοποίησης της ενσυναίσθησης του κάθε ατόμου – πολίτη για τον συμπολίτη του, με απώτερο σκοπό τη συνεργασία, τον αμοιβαίο σεβασμό και την κατανόηση, την ανεκτικότητα, την αποδοχή, την ενσωμάτωση, την ισότιμη μεταχείριση, τον σεβασμό στην αξιοπρέπεια του κάθε ανθρώπου, το σεβασμό στην ποιότητα ζωής, την αρμονική συμβίωση μεταξύ των μελών μίας κοινωνίας, ανοικτής, δημοκρατικής, μίας «κοινωνίας των πολιτών».

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΟΛΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ

Αθηνά-Μαρία Λάμπρου
Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Υπ. Διδάκτορας, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η σχολική προσαρμογή αποτελεί μια σύνθετη και πολυδιάστατη διαδικασία, η οποία επηρεάζει καθοριστικά τη συναισθηματική ευημερία, τις κοινωνικές σχέσεις και την ακαδημαϊκή πορεία των μαθητών. Η θεωρία της προσκόλλησης προσφέρει ένα ισχυρό θεωρητικό πλαίσιο για την κατανόηση των μηχανισμών μέσω των οποίων οι πρώιμοι συναισθηματικοί δεσμοί επηρεάζουν τη λειτουργία του ατόμου στο σχολικό περιβάλλον σε όλα τα αναπτυξιακά στάδια. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των τύπων προσκόλλησης και της σχολικής προσαρμογής από τη βρεφική ηλικία έως την ενήλικη ζωή, καθώς και η ανάδειξη της παιδαγωγικής σημασίας της θεωρίας της προσκόλλησης στο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Παράλληλα, επιδιώκεται η αποτύπωση πρακτικών εκπαιδευτικών εφαρμογών που μπορούν να ενισχύσουν τη συναισθηματική ασφάλεια και τη μαθησιακή εμπλοκή των μαθητών. Η μεθοδολογία της εργασίας βασίζεται σε θεωρητική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, με έμφαση στις κλασικές και σύγχρονες προσεγγίσεις της θεωρίας της προσκόλλησης και στις εμπειρικές μελέτες που εξετάζουν τη σχολική προσαρμογή σε διαφορετικά αναπτυξιακά στάδια. Τα κύρια ευρήματα καταδεικνύουν ότι η ασφαλής προσκόλληση συνδέεται με υψηλότερα επίπεδα συναισθηματικής ρύθμισης, θετικές διαπροσωπικές σχέσεις και ενεργή συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία, ενώ οι ανασφαλείς μορφές προσκόλλησης σχετίζονται με αυξημένες δυσκολίες προσαρμογής, χαμηλή αυτοεκτίμηση και σχολική αποστασιοποίηση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο του εκπαιδευτικού ως δευτερογενούς φιγούρας προσκόλλησης. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη θεωρία της προσκόλλησης ως ουσιαστικό εργαλείο κατανόησης και ενίσχυσης της σχολικής προσαρμογής, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για παιδαγωγικές πρακτικές και παρεμβάσεις που προάγουν τη συναισθηματική ασφάλεια και ένα υποστηρικτικό σχολικό κλίμα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ: ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αθηνά-Μαρία Λάμπρου
Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Υπ. Διδάκτορας, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί κεντρικό μηχανισμό διασφάλισης της ποιότητας της εκπαίδευσης και ενίσχυσης της λογοδοσίας στα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα. Στο ελληνικό πλαίσιο, η διαμόρφωση και εφαρμογή των πολιτικών αξιολόγησης συνδέεται άρρηκτα με τη δημόσια διοίκηση, η οποία καθορίζει το θεσμικό, διοικητικό και πολιτικό πλαίσιο λειτουργίας της εκπαίδευσης. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η συστηματική ανάλυση του ισχύοντος συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών στη δημόσια εκπαίδευση στην Ελλάδα, η διερεύνηση των κοινωνικών και διοικητικών προκλήσεων που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του, καθώς και η εξέταση της επιρροής της δημόσιας διοίκησης στη χάραξη και υλοποίηση σχετικών πολιτικών. Παράλληλα, επιχειρείται συγκριτική προσέγγιση με επιλεγμένα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα, με στόχο την ανάδειξη καλών πρακτικών. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική βιβλιογραφική και θεσμική ανάλυση, αξιοποιώντας ελληνικές και διεθνείς επιστημονικές πηγές, καθώς και το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Εξετάζονται θεωρητικά μοντέλα εκπαιδευτικής αξιολόγησης, η ιστορική εξέλιξη του θεσμού στην Ελλάδα και τα κύρια χαρακτηριστικά του σύγχρονου συστήματος αξιολόγησης. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι, παρά τον διακηρυγμένο αναπτυξιακό χαρακτήρα της αξιολόγησης, η εφαρμογή της στην ελληνική εκπαίδευση συνοδεύεται από έντονες αντιδράσεις, γραφειοκρατικές δυσκολίες και έλλειψη σταθερού στρατηγικού οράματος. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη υιοθέτησης ενός συνεκτικού, διαφανούς και παιδαγωγικά προσανατολισμένου συστήματος αξιολόγησης, προσαρμοσμένου στις κοινωνικές και διοικητικές ιδιαιτερότητες της ελληνικής πραγματικότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗ ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΓΗΓΕΝΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ /ΧΩΡΕΣ ΣΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ

Κώστας Ρόντος
Καθηγητής (Αφ.), Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Αιγαίου
Δημήτριος Αντώνογλου
Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Δεδομένων των αυξημένων μεταναστευτικών-προσφυγικών ροών, έχει ενδιαφέρον η ανάλυση των στάσεων και συμπεριφορών των κοινωνιών υποδοχής προς αυτούς τους πληθυσμούς στην κατεύθυνση της μακροχρόνιας παραμονής & ένταξής τους. Οι στάσεις αυτές των κοινωνιών υποδοχής απέναντι στους μετανάστες/πρόσφυγες δεν είναι ίδιες για όλους τους εισερχόμενους πληθυσμούς αλλά διαφοροποιούνται ανάλογα με τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά ως & τη περιοχή/Χώρα προέλευσης των τελευταίων. Η διερεύνηση των διαφοροποιήσεων αυτών είναι ο στόχος της παρούσας εισήγησης, καθώς η καταγραφή τους θα συμβάλλει στον προσδιορισμό της κατεύθυνσης & της έντασης των εφαρμοζόμενων στρατηγικών & πολιτικών δράσης των κεντρικών & περιφερειακών αρχών της Χώρας υποδοχής στις επιμέρους ομάδες μεταναστών/προσφύγων ώστε να αμβλυνθούν οι έντονα αρνητικές στάσεις & να αξιοποιηθούν οι θετικές ώστε να υπάρξει μια επιτυχής κοινωνική ένταξη. Κρίσιμοι παράμετροι της ανάλυσης, εκτός αυτής καθ' εαυτής της στάσης απέναντι στους μετανάστες/πρόσφυγες, είναι η διερεύνηση διαφορών στις απειλές που θεωρούν ότι δέχονται οι γηγενείς από τους μετανάστες/πρόσφυγες, στις ρατσιστικές και ξενοφοβικές τάσεις, αλλά και στα αισθήματα αλληλεγγύης και του βαθμού διεπαφής μεταξύ των δύο μερών ως παραγόντων που προσδιορίζουν τη στάση των κοινωνιών υποδοχής & προσδιορίζουν σε σημαντικό βαθμό την διαδικασία κοινωνικής ένταξης των μεταναστών. Για τη συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε πρωτογενής στατιστική έρευνα σε στοχευμένες περιοχές της Ελλάδας τον Σεπτέμβριο-Οκτώβριο του 2021. Η ποσοτική πρωτογενής έρευνα πραγματοποιήθηκε στο Νομό Λέσβου και σε Δήμους των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης προκειμένου να διερευνηθούν αποκλίσεις στις στάσεις μεταξύ των δύο περιοχών. Το δείγμα περιλάμβανε 803 άτομα ενώ στην έρευνα συμμετείχαν Έλληνες πολίτες, μόνιμοι κάτοικοι των παραπάνω περιοχών και είναι ηλικίας 18 – 74 ετών. Το δειγματοληπτικό σφάλμα κυμαίνονταν από 0,7 ως 3,5% ενώ ως προς τη μέθοδο δειγματοληψίας εφαρμόστηκε στρωματοποιημένη τυχαία δειγματοληψία. Οι διαφορές των στάσεων απέναντι σε ομάδες μεταναστών/προσφύγων αναμένεται να συμβάλλουν στον περιορισμό οριζόντιας εφαρμογής μέτρων κοινωνικής ένταξης που τις περισσότερες φορές αν δεν είναι επιζήμια, δεν είναι αποτελεσματική.

Εργασία (Paper)

Ο ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ-ΤΡΙΩΝ Ε΄&ΣΤ΄ΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΟΥ Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΧΟΡΟ ,ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Ιωάννης Κατσαμποξάκης
Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής

Ο τόπος κατοικίας των μαθητών-τριων Ε΄&ΣΤ΄τάξης Δημοτικών Σχολείων του Ν.Ηρακλείου που ασχολούνται με τον χορό ,ως παράγοντας διαφοροποίησης κοινωνικών δεξιοτήτων.

Σκοπός της μελέτης είναι να διερευνηθεί κατά πόσο ο τόπος κατοικίας μαθητών και μαθητριών Ε και Στ τάξης που συμμετέχουν σε χορευτικές δραστηριότητες αποτελεί παράγοντα διαφοροποίησης των κοινωνικών δεξιοτήτων τους.Το δείγμα αποτελείται από 268 μαθητές-τριες της Ε΄& Στ΄ τάξης Δημοτικών Σχολείων πόλεων,κωμοπόλεων και χωριών του Ν. Ηρακλείου τα οποία ασχολούνται με το χορό. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με την Κλίμακα Κοινωνικής Συμπεριφοράς στο Σχολείο(School Social Behavior Scale, SSBS)του Merrell (1993).Η εγκυρότητα και η αξιοπιστία της κλίμακας(ΚΚΣΣ) για τον ελληνικό πληθυσμό εξετάστηκε και προσαρμόστηκε από τους Magotsiou,Goudas,και Hasandra,(2006). Αποτελείται από τέσσερεις παράγοντες.Συνεργατικές δεξιότητες,Ενσυναίσθηση,Οξυθυμία,Πρόκληση αναστάτωσης. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε πενταβάθμια κλίμακα τύπου Likert.

Με σκοπό να ελεγχθεί κατά πόσο ο τόπος κατοικίας των μαθητών που κάνουν χορό διαφοροποιεί τις τιμές στις παραπάνω κοινωνικές δεξιότητες πραγματοποιήθηκε ανάλυση διακύμανσης (One - Way ANOVA). Η έρευνα αποκάλυψε σημαντικές διαφοροποιήσεις στις τιμές των παραγόντων που αφορούν την ενσυναίσθηση και πρόκληση αναστάτωσης.

Στον παράγοντα ενσυναίσθηση οι μαθητές-τριες που κατοικούν στην πόλη(Μ.Ο.=4,26 και Τ.Α.=0,50) παρουσιάζουν διαφορές σε σχέση με αυτούς που κατοικούν σε χωριό(Μ.Ο.=3,97 και Τ.Α.=0,76).Αυτοί που κατοικούν σε κωμόπολη(Μ.Ο.=4,02 και Τ.Α.=0,57) παρουσιάζουν διαφορές σε σχέση με αυτούς που κατοικούν σε χωριό(Μ.Ο.=3,97 και Τ.Α.=0,76).Στην πρόκληση αναστάτωσης οι μαθητές-τριες κάτοικοι της πόλης (Μ.Ο.=1,42 και Τ.Α.=0,72)παρουσιάζουν διαφορά σε σχέση με αυτούς που κατοικούν σε χωριό(Μ.Ο.=1.95 και Τ.Α.=1,00).

Παρατηρούμε ότι οι μαθητές-τριες που ασχολούνται με το χορό και είναι κάτοικοι πόλης και κωμόπολης παρουσιάζουν υψηλότερο επίπεδο στην ενσυναίσθηση σε σχέση με όσους κατοικούν σε χωριά. Στην οξυθυμία οι μαθητές-τριες κάτοικοι της πόλης παρουσιάζουν χαμηλότερες μετρήσεις σε σχέση με αυτούς των χωριών.

Εργασία (Paper)

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΔΥΟ ΠΑΤΡΙΔΕΣ. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΗ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Αναστασία Χάματσου
Δρ Ιστορίας και Πολιτικών Επιστημών, Εκπαιδευτικός Ερευνήτρια

Η Ελληνική διασπορά, όπως συμβαίνει στις διασπορικές οντότητες, πέρα από τον αγώνα διαβίωσης στο περιβάλλον της φιλοξενούσας χώρας -νέας πατρίδας, βρίσκεται σε μία συνεχή αγωνία για τη διατήρηση της ταυτότητάς της, της πολιτισμικής της κληρονομιάς και των δεσμών με την πατρίδα. Κύριος σκοπός της έρευνας είναι αφενός, η αποτύπωση των «υπαρξιακών» αυτών ζητημάτων που ταλανίζουν την κυπριακή ομογένεια στη Μ. Βρετανία κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα, περίοδος κατά την οποία δημιουργήθηκε, ως αποτέλεσμα διαφορετικών, χρονικά μεταναστευτικών ρευμάτων, η πολυπληθής κυπριακή παροικία. Αφετέρου, εξετάζονται οι στρατηγικές και οι μηχανισμοί που η παροικία σε συνεργασία με την μητρόπολη ανέπτυξε για να διατηρήσει την πολιτισμική της ταυτότητα ισχυρή, κατά τη διαδικασία ενσωμάτωσής της στην τοπική -αγγλική κοινωνία και πολιτεία. Βασικοί πυλώνες στη διατήρηση της ταυτότητας και της πολιτισμικής παράδοσης των Κυπριακών κοινοτήτων υπήρξαν η Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και Μ. Βρετανίας και οι εκπαιδευτικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν από την Ελλάδα και την Κύπρο. Σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν η αυτό-οργάνωση των κατά τόπους κυπριακών -ελληνικών κοινοτήτων και οι συλλογικές οντότητες που δημιούργησαν (πολιτιστικοί σύμβουλοι, αθλητικές οργανώσεις , φιλανθρωπικά ίδρύματα). Η μελέτη βασίζεται στη βιβλιογραφία, σε αρχειακές συλλογές που αφορούν στην εκπαίδευση καθώς και σε συνεντεύξεις και αρχειακό υλικό από έρευνα που διεξήγαγα για την κοινότητα Ιδαλίου-Λευκωσίας, στο Λονδίνο.

Η έρευνα καταδεικνύει τη διαγενεακή αγωνία για την έννοια του ανήκειν, τον διχασμό που ενέχει η υιοθέτηση πολλών ταυτοτήτων στην διαδικασία ενσωμάτωσης και την αμφιταλάντευση ανάμεσα σε δύο πατρίδες. Εστιάζει στον καθοριστικό παράγοντα δύο θεσμών, της Παιδείας και της Εκκλησίας, στη διάσωση, διαμόρφωση και διάχυση της ταυτότητας και της πολιτισμικής κληρονομιάς των αποδήμων. Τέλος, επισημαίνεται ο νόστος ως αναπόσπαστο στοιχείο της συγκρότησης της ατομικής και της συλλογικής ταυτότητας κυρίως των μεταναστών πρώτης γενιάς. Η έρευνα συνεισφέρει στη μελέτη της κυπριακής μετανάστευσης και αξιοποιώντας πρωτογενές υλικό και από την οπτική της μικροϊστορίας φωτίζει πτυχές της ελληνικής διασποράς.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΈΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ, ΤΩΝ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ ΔΙΛΗΜΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΘΕΤΕΙ Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

Εμμανουήλ Συριγωνάκης
Εκπαιδευτικός

Η ραγδαία εξάπλωση της Τεχνητής Νοημοσύνης αναδιαμορφώνει το εκπαιδευτικό τοπίο, δημιουργώντας την ανάγκη για τους μαθητές όχι μόνο να χρησιμοποιούν τα νέα εργαλεία, αλλά και να κατανοούν κριτικά τον αντίκτυπό τους. Η παρούσα μελέτη προκύπτει από την ανάγκη σύνδεσης της στατιστικής ανάλυσης με τον ψηφιακό εγγραμματισμό των εφήβων, σε ένα περιβάλλον όπου η πλειονότητα των μαθητών δηλώνει ότι γνωρίζει «αρκετά» τι είναι η ΤΝ. Ο κύριος στόχος της εργασίας είναι η εκμάθηση στατιστικών μεθοδολογιών μέσα από μια έρευνα πεδίου σχετικά με τις στάσεις των μαθητών απέναντι στην ΤΝ. Τα ερευνητικά ερωτήματα εστιάζουν στη συχνότητα χρήσης για σχολικές υποχρεώσεις, στα μαθήματα που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη διείσδυση των εργαλείων αυτών και στις ηθικές ανησυχίες που προκύπτουν.

Πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα με τη συμμετοχή μαθητών και από τις τρεις τάξεις του Λυκείου. Οι μαθητές λειτούργησαν ως ερευνητές, συμμετέχοντας στον σχεδιασμό του ερωτηματολογίου και στην επεξεργασία των δεδομένων. Χρησιμοποιήθηκαν μέθοδοι περιγραφικής στατιστικής για την ανάλυση των απαντήσεων.

Η έρευνα αποκάλυψε ότι το 39% των μαθητών χρησιμοποιεί εργαλεία ΤΝ μερικές φορές την εβδομάδα, κυρίως στα μαθήματα της Γλώσσας/Λογοτεχνίας (198 αναφορές) και των Μαθηματικών (174 αναφορές). Ως κυριότερος λόγος χρήσης αναδείχθηκε η δυσκολία κατανόησης του θέματος. Παρά την αναγνώριση της βοήθειας στη μάθηση, πολλοί μαθητές νιώθουν «ανασφάλεια» κατά τη χρήση, ενώ το 32,4% πιστεύει ότι η ΤΝ επηρεάζει «αρκετά» αρνητικά την κριτική σκέψη. Επιπλέον, η απώλεια θέσεων εργασίας αποτελεί την κυρίαρχη ανησυχία για το μέλλον (42,4%).

Η εργασία καταδεικνύει ότι η βιωματική ενασχόληση με τη Στατιστική ενισχύει την κριτική ικανότητα των μαθητών απέναντι στις τεχνολογικές προκλήσεις. Η συμβολή της έρευνας έγκειται στην ανάδειξη ενός σημαντικού παράδοξου: ενώ οι μαθητές αξιοποιούν την ΤΝ για να καλύψουν μαθησιακά κενά, διατηρούν έντονο προβληματισμό για τη γνωστική τους εξάρτηση και το μέλλον της κοινωνίας.

Εργασία (Paper)

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

Ευθαλία Τζιουμέρκα
Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής

Σκοπός της μελέτης ήταν να ερευνήσει τις διαφορές που παρουσιάζονται στην θρησκευτική πίστη σε σχέση με το είδος χορευτικής δραστηριότητας που επιλέγουν οι συμμετέχοντες (Παραδοσιακούς χορούς, Ζούμπα, Μπαλέτο και Μοντέρνο χορό). Η θρησκευτική πίστη ορίζεται ως βασικό στοιχείο της πνευματικής ζωής και του πολιτισμού των λαών. Ο χορός στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων είναι μια μορφή τέχνης, μια εκδήλωση της αυτοέκφρασης και της προσωπικής δημιουργίας, αποτελεί μέσο έκφρασης της φυσικής διαχυτικότητας, της δύναμης και ευκαμψίας. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 194 ενήλικοι (το 74% γυναίκες ενώ το υπόλοιπο 26% άνδρες) συμμετέχοντες σε μαθήματα συλλογών-σχολών χορού και άνω των 17 ετών. Για την εκτίμηση της δύναμης της θρησκευτικής πίστης χρησιμοποιήθηκε η έγκυρη έκδοση (Dianni, Proios, & Kouthouris, 2014) του Santa Clara Strength of Religious Faith Questionnaire (SCSRFQ; Plante και Boccaccini, 1997). Ένα σύντομο ερωτηματολόγιο δέκα ερωτήσεων (π.χ.« Η πίστη μου επηρεάζει πολλές από τις αποφάσεις μου»). Οι ερωτήσεις βαθμολογούνται σε μια 4-βάθμια κλίμακα τύπου Likert. Υπολογίσθηκαν οι μέσες τιμές και η τυπική απόκλιση (ΜΟ, ΤΑ) και έγινε ανάλυση διακύμανσης (One-Way ANOVA). Η ανάλυση έδειξε ότι υπάρχει σημαντική στατιστική διαφορά μεταξύ των τεσσάρων ειδών χορευτικών δραστηριοτήτων $F(3.126)=2.98$ $p<0.05$ με παράγοντά διαφοροποίησης την θρησκευτική πίστης. Η ανάλυση του Post Hoc Test τουTukey έδειξε ότι οι συμμετέχοντες στους παραδοσιακούς χορούς (Μ.Ο=2.817 ,Τ.Α=.720) παρουσιάζουν σημαντική στατιστική διαφορά σε σχέση με τους συμμετέχοντες που παρακολουθούν Ζούμπα (Μ.Ο=2.397,Τ.Α.=.771) και Μοντέρνο χορό (Μ.Ο.=2.507,Τ.Α.=.915). Η έρευνα δείχνει ότι η θρησκευτική πίστη διαφοροποιείται από την χορευτική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, οι συμμετέχοντες στους παραδοσιακούς χορούς παρουσιάζουν διαφορά στην δύναμη της θρησκευτικής τους πίστης σε σχέση με τους συμμετέχοντες που παρακολουθούν Ζούμπα και Μοντέρνο χορό.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΟΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΆΜΥΝΑΣ: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Αιμιλία Ροφούζου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Σχολής Ναυτικών Δοκίμων
Γεώργιος Γαλάνης
Καθηγητής και Κοσμήτορας Σχολής Ναυτικών Δοκίμων

Η Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας-ΚΠΑΑ (Common Security and Defence Policy-CSDP) τελεί υπό την ομπρέλα της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας-ΚΕΠΠΑ (Common Foreign and Security Policy–CFSP) της ΕΕ και αποτελεί τη βάση ανάπτυξης ενός κοινού για τα κράτη-μέλη τρόπου αυτοπροστασίας, αμυντικής συνεργασίας, εξασφάλισης της διεθνούς ειρήνης, πρόληψης και αντιμετώπισης κρίσεων και συγκρούσεων. Οι δύσκολες συνθήκες των τελευταίων ετών στη γεωπολιτική σφαίρα και η ανάγκη πρόληψης των εντάσεων και διατήρησης της ασφάλειας και σταθερότητας οδήγησαν στη ραγδαία ανάπτυξη της ΚΠΑΑ, καθώς αποτελεί επιτακτική ανάγκη η άσκηση μιας κοινής ευρωπαϊκής αμυντικής πολιτικής.

Σκοπός της μελέτης αυτής είναι να φωτίσει τα βασικά σημεία που χαρακτηρίζουν την ΚΠΑΑ αναδεικνύοντας το πλαίσιο ανάπτυξης και δράσης της με κύρια επιδίωξη να αποσαφηνιστεί ο ρόλος της ΕΕ σε θέματα ασφάλειας και άμυνας και σχετικών μεθόδων λήψης αποφάσεων, καθώς είναι σαφής η επίδραση και η σύνδεση με τα κράτη-μέλη και τη ζωή των πολιτών. Εκκινώντας από μία σύντομη και λόγω των προκλήσεων που αναδύθηκαν ουσιαστική ιστορική αναδρομή με αναφορές στο αντίστοιχο θεσμικό πλαίσιο και τις Συνθήκες-ορόσημα, η μελέτη θα εστιαστεί στην παρουσίαση των κεντρικών χαρακτηριστικών της ΚΠΑΑ με επίκεντρο τους στόχους και τις αρχές της. Περαιτέρω, η προσοχή θα στραφεί στον ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εμπλεκόμενων θεσμικών οργάνων με κεντρικό πυλώνα τον τομέα της επιμόρφωσης και εκπαίδευσης και κύριο φορέα το Ευρωπαϊκό Κολλέγιο Ασφάλειας και Άμυνας–ΕΚΑΑ (European Security and Defence College-ESDC), ενώ ως μελέτη περίπτωσης θα εξεταστεί το Common Module Maritime Security.

Εργασία (Paper)

Η ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΑΠΟΔΟΜΗΣΗΣ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δημήτριος Κτιστάκης
Λέκτορας

Η σύγχρονη σχολική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη πολιτισμική, γλωσσική και κοινωνική ποικιλομορφία, γεγονός που καθιστά τη διαπολιτισμική εκπαίδευση αναγκαίο παιδαγωγικό και κοινωνικό ζητούμενο. Στο πλαίσιο αυτό, τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις αποτελούν βασικά εμπόδια για την ισότιμη συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία, καθώς αναπαράγουν ανισότητες, διακρίσεις και φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξει τον ρόλο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην αποδόμηση στερεοτυπικών αντιλήψεων και προκαταλήψεων στο σχολικό περιβάλλον και να εξετάσει τις παιδαγωγικές πρακτικές που συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός δημοκρατικού και συμπεριληπτικού σχολείου.

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση δεν περιορίζεται στην απλή συνύπαρξη διαφορετικών πολιτισμών, αλλά προωθεί τη διαδραστική σχέση, τον αμοιβαίο σεβασμό και την κατανόηση της πολιτισμικής ετερότητας. Μέσα από την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, της κριτικής σκέψης και της διαπολιτισμικής συνείδησης, οι μαθητές/τριες ενθαρρύνονται να αναστοχαστούν πάνω σε στερεοτυπικές πεποιθήσεις και να αναγνωρίσουν τις προκαταλήψεις που επηρεάζουν τη στάση και τη συμπεριφορά τους. Παράλληλα, ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού είναι καθοριστικός, καθώς καλείται να αναπτύξει παιδαγωγικές πρακτικές που προάγουν την ισότητα, την κοινωνική δικαιοσύνη και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Συμπερασματικά, η διαπολιτισμική εκπαίδευση αποτελεί βασικό εργαλείο για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός σχολικού περιβάλλοντος που σέβεται τη διαφορετικότητα και ενισχύει τη δημοκρατική συνύπαρξη. Η εφαρμογή της αποτελεί προϋπόθεση για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, όπου όλοι οι μαθητές/τριες έχουν ίσες ευκαιρίες μάθησης και ανάπτυξης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΜΕΣΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Χρυσούλα Κολέσια
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70

Η αυξημένη κινητικότητα πληθυσμών και η εμπειρία της διασποράς αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά του σύγχρονου παγκόσμιου πλαισίου, επηρεάζοντας καθοριστικά τη συγκρότηση της πολιτισμικής ταυτότητας και τις διαδικασίες σχολικής ένταξης. Η διασπορά και οι ποικίλες μορφές μετατόπισης διαρρηγνύουν την παραδοσιακή σύνδεση τόπου και ταυτότητας, οδηγώντας στη διαμόρφωση ρευστών, υβριδικών και μεταβαλλόμενων ταυτοτήτων, οι οποίες συγκροτούνται σε «ενδιάμεσους χώρους» ανάμεσα σε γλώσσες, πολιτισμούς και βιώματα. Το σχολείο, ως θεσμικός χώρος κοινωνικοποίησης και μάθησης, καλείται να ανταποκριθεί σε αυτή τη σύνθετη πραγματικότητα, επαναπροσδιορίζοντας πρακτικές ένταξης, συμμετοχής και παιδαγωγικής υποστήριξης.

Στο πλαίσιο αυτό, η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) προσεγγίζεται όχι μόνο ως τεχνολογική καινοτομία, αλλά ως δυνητικός παιδαγωγικός «τρίτος χώρος», ο οποίος μπορεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά στη διαφοροποιημένη διδασκαλία, στον πολυγραμματισμό και στην αναγνώριση της πολιτισμικής ετερότητας σε διασπορικά σχολικά περιβάλλοντα. Η παρούσα εργασία διερευνά τον τρόπο με τον οποίο εκπαιδευτικοί επιχειρούν να αξιοποιήσουν εφαρμογές ΤΝ, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες μαθητών με διαφορετικές γλωσσικές, πολιτισμικές και μαθησιακές αφετηρίες.

Η έρευνα υλοποιείται στο πλαίσιο της επαγγελματικής εμπλοκής της συγγραφέως στην υποστήριξη εκπαιδευτικών και βασίζεται σε ποιοτική μεθοδολογία, μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που εργάζονται σε σχολικές μονάδες με αυξημένο βαθμό πολιτισμικής και γλωσσικής ετερογένειας. Η ανάλυση των δεδομένων εστιάζει στις αντιλήψεις, τις παιδαγωγικές πρακτικές, τα οφέλη αλλά και τους προβληματισμούς που αναδύονται από τη χρήση της ΤΝ ως εργαλείου σχολικής ένταξης. Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη δυναμική της ΤΝ ως παιδαγωγικής γέφυρας, ικανής να συμβάλει στη δημιουργία συμπεριληπτικών μαθησιακών χώρων, όπου οι οι πολλαπλές πολιτισμικές και γλωσσικές ταυτότητες των μαθητών αναγνωρίζονται, υποστηρίζονται και ενδυναμώνονται.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΤΑΞΗ ΜΑΣ ΛΕΕΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ: Η ΑΦΗΓΗΣΗ ΩΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

Χρυσούλα Κολέσια
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70

Η αυξημένη κινητικότητα πληθυσμών και οι εμπειρίες μετανάστευσης ή προσφυγιάς διαμορφώνουν σύγχρονες σχολικές πραγματικότητες, στις οποίες η σχολική εμπειρία των μαθητών συνδέεται όχι μόνο με τη γλωσσική ή ακαδημαϊκή προσαρμογή, αλλά και με την αναγνώριση της εμπειρίας, της ταυτότητας και της φωνής τους. Στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής και συμμετοχικής παιδαγωγικής, η αφήγηση βιωμάτων αναδεικνύεται ως κρίσιμο παιδαγωγικό εργαλείο, ικανό να ενισχύσει την ενσυναίσθηση, το αίσθημα του ανήκειν και τη συνοχή της ομάδας της τάξης.

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ένα διδακτικό σενάριο που αξιοποιεί αφηγηματικές πρακτικές και στοιχεία προφορικής ιστορίας, εμπνευσμένα από σύγχρονες συλλογές αφηγήσεων μετακίνησης. Το σενάριο απευθύνεται σε μαθητές Δ΄–ΣΤ΄ Δημοτικού και υλοποιείται στο πλαίσιο της Γλώσσας και των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, με έμφαση στη μαθητοκεντρική και συνεργατική μάθηση, και με στόχο τη δημιουργία μιας συλλογικής μαθητικής αφήγησης από όλα τα παιδιά της τάξης.

Η διδακτική πρόταση αναπτύσσεται σε τρεις φάσεις: (α) επαφή με αφηγήσεις μετακίνησης και διερεύνηση της έννοιας του «ανήκειν», (β) ατομική δημιουργία μικρών αφηγηματικών αποτυπωμάτων (γραπτών, εικαστικών ή ψηφιακών), και (γ) συλλογική σύνθεση και αναστοχασμό γύρω από την κοινή ταυτότητα της τάξης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δυνατότητα συμμετοχής όλων των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων των αλλόγλωσσων, μέσα από πολυτροπικούς και μη λεκτικούς τρόπους έκφρασης, ώστε η γλώσσα να λειτουργεί ως πεδίο επικοινωνίας και όχι ως εμπόδιο συμμετοχής.

Τα αναμενόμενα παιδαγωγικά οφέλη αφορούν την ενίσχυση της μαθητικής φωνής, τη διαμόρφωση θετικού παιδαγωγικού κλίματος και τη μετατόπιση της μάθησης από ατομική διαδικασία σε συλλογική εμπειρία νοήματος και συμμετοχής, μέσα από ένα εφαρμόσιμο διδακτικό σενάριο, το οποίο μπορεί να προσαρμοστεί σε διαφορετικά σχολικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Εργασία (Paper)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΔΥΣΑΡΙΘΜΗΣΙΑΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΕ ΤΜΗΜΑ ΈΝΤΑΞΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αφροδίτη Ντέλη
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια
Αργυρούλα Πέτρου
Καθηγήτρια Πληροφορικής, Διδάκτορας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου στη Σχολή ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ στο ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ,

Η ραγδαία ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία δημιουργεί νέες προοπτικές για την υποστήριξη μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, ιδίως στον τομέα των μαθηματικών. Η δυσαριθμησία συνιστά μία σύνθετη μαθησιακή δυσκολία που επηρεάζει την επεξεργασία αριθμητικών πληροφοριών, την κατανόηση αριθμητικών εννοιών και τη μαθηματική συλλογιστική, ανεξάρτητα από το γενικό νοητικό επίπεδο του μαθητή, και συχνά συνυπάρχει με δυσκολίες ανάγνωσης και γραφής. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας μιας εκπαιδευτικής παρέμβασης βασισμένης σε τεχνολογίες Τεχνητής Νοημοσύνης για τη βελτίωση των μαθηματικών δεξιοτήτων μαθητή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με διαγνωσμένη δυσαριθμησία, δυσλεξία και δυσγραφία, καθώς και η αποτίμηση της συμβολής της εξατομικευμένης μάθησης στη μαθησιακή του ενεργοποίηση.

Η έρευνα υιοθέτησε ποιοτική μεθοδολογία μελέτης περίπτωσης μονού υποκειμένου, ενσωματώνοντας στοιχεία έρευνας δράσης. Συμμετείχε μαθητής της Ε΄ Δημοτικού, επιλεγμένος με σκοπούμενη δειγματοληψία λόγω σαφών εκπαιδευτικών αναγκών. Η διαδικασία περιλάμβανε προ-αξιολόγηση μαθηματικών δεξιοτήτων με σταθμισμένο εργαλείο, εκπαιδευτική παρέμβαση μέσω ψηφιακής πλατφόρμας προσαρμοστικής μάθησης που αξιοποιεί Τεχνητή Νοημοσύνη και μετά-αξιολόγηση με το ίδιο εργαλείο, σε συνδυασμό με συστηματικές ποιοτικές παρατηρήσεις. Τα αποτελέσματα κατέδειξαν ουσιαστική βελτίωση στις μαθηματικές επιδόσεις, στη χρονική ταχύτητα απόκρισης και στη μαθησιακή αυτονομία του μαθητή. Συμπερασματικά, η μελέτη αναδεικνύει τη δυναμική της Τεχνητής Νοημοσύνης ως αποτελεσματικού παιδαγωγικού εργαλείου εξατομικευμένης παρέμβασης και συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο για την ένταξη καινοτόμων τεχνολογιών στη σύγχρονη ειδική αγωγή.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο «ΔΙΚΟΣ ΜΑΣ ΆΛΛΟΣ» ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΑΦΗΓΗΜΑ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΟ: ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΡΑΪΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παρασκευή Κακαρούχα
Διδάκτωρ Πολιτισμικού Τουρισμού / ΕΚΠΑ

Η γραπτή ταξιδιωτική αφήγηση διασταυρώνεται θεματικά και υφολογικά με πολλά άλλα είδη λόγου, ενώ η ταξιδιωτική δημοσιογραφία συνιστά μία εκδοχή της, η οποία πληροφορεί για τόπους ως προορισμούς και άτυπα «εκπαιδεύει» τους αναγνώστες/θεατές/ακροατές/ακολούθους της σε προσλήψεις του «Άλλου», καλλιεργώντας προσδοκίες για συγκεκριμένα βιώματα.

Η εργασία εξετάζει τις αναπαραστάσεις της εβραϊκής παρουσίας στον ελλαδικό χώρο, όπως αυτές αρθρώνονται στη σύγχρονη ελληνική ταξιδιωτική δημοσιογραφία. Μέσα από τη μελέτη επιλεγμένων τευχών ενός μεταμοντέρνου, σύμφωνα με τους δημιουργούς του, ταξιδιωτικού περιοδικού που κυκλοφορεί τα τελευταία δύο χρόνια, διερευνώνται οι τρόποι με τους οποίους οι Εβραίοι της Ελλάδας προβάλλονται ως ο «δικός μας Άλλος». Με άλλα λόγια, εξετάζεται το ιστορικό και πολιτισμικό αποτύπωμα των Ελλήνων Εβραίων που, ενώ συνδέεται με εμπειρίες διασποράς, μετακίνησης και απώλειας, εντάσσεται φυσικά στο συλλογικό αφήγημα για τη χώρα.

Το θεωρητικό πλαίσιο αντλεί από τις πολιτισμικές σπουδές, τις θεωρίες της αναπαράστασης και της μνήμης, εστιάζοντας στη συγκρότηση δημοσιογραφικού λόγου γύρω από την πολιτισμική κληρονομιά και τη διαπραγμάτευση του ανήκειν. Η μεθοδολογία βασίζεται σε ποιοτική ανάλυση περιεχομένου και περιλαμβάνει τη μελέτη κειμένων, φωτογραφικού υλικού και αφηγηματικών σχημάτων που αφορούν σε εβραϊκές κοινότητες ανά την Ελλάδα και εξιστορήσεις ενταγμένες σε μια νέου τύπου «πατριδογνωσία».

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι το εβραϊκό στοιχείο ενσωματώνεται στην περιγραφή και την προώθηση του πολιτισμικού τοπίου, μέσα από πρακτικές εξομάλυνσης ή αισθητικοποίησης του τραύματος, καθώς και συμπεριληπτικά αφηγήματα που γεφυρώνουν το εγχώριο και το τοπικό με το διασπορικό, και το παρελθόν με το παρόν και την προβολή του στο μέλλον.

Συνολικά, η εργασία αναμένεται να συνεισφέρει στη συζήτηση για τη διαμόρφωση αφηγήσεων ταυτότητας και πολιτισμικού κεφαλαίου στον σύγχρονο δημόσιο λόγο, υπογραμμίζοντας τον ρόλο της ταξιδιωτικής δημοσιογραφίας στη συγκρότηση ενός πολυσυλλεκτικού «Εμείς» και τον περιορισμό της ρητορικής μίσους.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΧΕΣΗ ΜΟΝΤΕΛΩΝ ΗΓΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΕ ΟΛΟΗΜΕΡΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Σπυριδούλα Τσιπά
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, M.Ed., Ph.D, 3ο Δημοτικό Σχολείο Αγρινίου
Ευγενία Χατζή
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 ΕΑΕ, M.Ed., 1ο Δημοτικό Σχολείο Πόρτο Ράφτη
Νικόλαος Τσιπάς
Εκπαιδευτικός ΠΕ86, M.Ed., Ph.D-Candidate, Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Αγρινίου

Η σχολική ηγεσία διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και αποτελεί βασικό παράγοντα για την επίτευξη σχολικών στόχων που περιλαμβάνει τα επιτεύγματα σε επίπεδο οργάνωσης, δασκάλου και μαθητή.

Η έρευνα εξετάζει τις σχέσεις μεταξύ διαφόρων μοντέλων ηγεσίας και διαφορετικών οργανωτικών σχολικών αποτελεσμάτων. Πεδίο εφαρμογής της ήταν ένα τυχαία επιλεγμένο πανελλαδικό δείγμα 782 εκπαιδευτικών από ολοήμερα δημοτικά σχολεία, ενώ ως ερευνητικά εργαλεία για την αξιολόγηση των τεσσάρων μοντέλων ηγεσίας και των πέντε διαφορετικών σχολικών αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτηματολόγια Multifactor Leadership (M.L.Q. 5X-Short) και School Culture Survey-Teacher Form (SCS-TF) με τη χρήση του στατιστικού πακέτου (SPSS, έκδοση 24). Ακολούθησε περιγραφική, συσχετιστική ανάλυση και πραγματοποιήθηκαν στατιστικές δοκιμές για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων. Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι οι εκπαιδευτικοί υιοθετούν τα τέσσερα μοντέλα σχολικής ηγεσίας σε διαφορετικό βαθμό με μια διακύμανση των μέσων τιμών (M.T) από 1,39 έως 3,58 για τη παθητική και συνεργατική ηγεσία, αντίστοιχα. Επιπλέον, τα ευρήματα για τα διαφορετικά σχολικά αποτελέσματα, κυμαίνονταν από M.T=2,85 για την «επιπλέον προσπάθεια» έως M.T=3,58 για τη «μαθησιακή σύμπραξη». Η συσχετιστική ανάλυση αποκάλυψε την ύπαρξη ασθενούς έως μέτριας θετικής συσχέτισης της συνεργατικής και μετασχηματιστικής ηγεσίας με το σύνολο των διαφορετικών σχολικών αποτελεσμάτων, την ύπαρξη μηδενικής έως ασθενούς θετικής συσχέτισης της συναλλακτικής ηγεσίας με το σύνολο σχεδόν των διαφορετικών σχολικών αποτελεσμάτων και την ύπαρξη μηδενικής έως ασθενούς αρνητικής συσχέτισης της παθητικής ηγεσίας με το σύνολο σχεδόν των διαφορετικών σχολικών αποτελεσμάτων. Η ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης αποκάλυψε ότι την καλύτερη ερμηνευτική ικανότητα για την πρόβλεψη των εξαρτημένων μεταβλητών «επιπλέον προσπάθεια», «αντιληπτή αποτελεσματικότητα» και «ικανοποίηση εργαζομένων» έχει η μετασχηματιστική, ενώ για την «επαγγελματική ανάπτυξη» και «μαθησιακή σύμπραξη» η συνεργατική ηγεσία.

Οι παρατηρούμενες θετικές σχεσιακές πρακτικές δικαιολογούν τη στροφή προς τα υβριδικά μοντέλα ηγεσίας (μετασχηματιστική, συνεργατική-συμμετοχική και παιδαγωγική ηγεσία), δεδομένου ότι καμία ηγεσία δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλη και αποτελεσματική για όλα τα σχολεία και όλες τις συνθήκες.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΑΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ/ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ: ΌΤΑΝ ΟΙ ΓΛΩΣΣΕΣ «ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ» ΜΕ ΤΙΣ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Βασιλική Τσάγκα
Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, PhD,MSc, Διευθύντρια 2ου ΓΕΛ Ιωαννίνων
Δήμητρα Φίλη
Νηπιαγωγός, MEd, MSc, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στις Επιστήμες της Αγωγής (e-Learning), Human Centered Artificial Intelligence in Education Ambassador

Η διαρκής αύξηση της φοίτησης μαθητών/τριών με προσφυγικό/μεταναστευτικό υπόβαθρο στα ελληνικά σχολεία έχει εντείνει την ανάγκη για παιδαγωγικές προσεγγίσεις, οι οποίες να υποστηρίζουν τη γλωσσική ένταξη και τη συμπερίληψη, μέσω της αξιοποίησης της πολυγλωσσίας ως μαθησιακού πόρου. Υπό το πρίσμα αφενός της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και αφετέρου της σύγχρονης κοινωνιογλωσσικής θεωρίας, το προτεινόμενο εναλλακτικό μοντέλο -έναντι των παραδοσιακών πρακτικών- στη διδασκαλία της ελληνικής ως γλώσσας υποδοχής αποτελεί η διαγλωσσικότητα.

Η παρούσα εισήγηση βασίζεται σε πορίσματα διδακτορικής έρευνας και θέτει ως σκοπό τη μεταφορά τους στην εκπαιδευτική πράξη με την παρουσίαση μιας διδακτικής πρότασης για μαθητές/τριες Α΄-Γ΄ Δημοτικού, οι οποίοι/ες φοιτούν σε Τάξεις Υποδοχής ή σε πολυπολιτισμικά σχολικά περιβάλλοντα. Η διαγλωσσική παιδαγωγική, η συνεργατική μάθηση και η πολυτροπική έκφραση αποτελούν τις βάσεις της μεθοδολογίας της πρότασης, οι οποίες ενισχύονται από την υποστηρικτική αξιοποίηση ψηφιακών μαθησιακών περιβαλλόντων και επιλεγμένων/ προτεινόμενων εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης.

Η παιδαγωγική τεκμηρίωση και η ανάλυση της παρούσας διδακτικής προσέγγισης αναδεικνύουν σημαντικές δυνατότητες οι οποίες αναμένεται να καλλιεργηθούν, όπως η ενίσχυση της γλωσσικής ανάπτυξης στην ελληνική ως χώρα υποδοχής, τη μεταγλωσσική επίγνωση, τη μαθησιακή συμμετοχή και την αυτοεκτίμηση των μαθητών/τριών. Παράλληλα, υπογραμμίζεται και ο παιδαγωγικός ρόλος του/της εκπαιδευτικού ως σημαντικού ενορχηστρωτή της μαθησιακής διαδικασίας. Συμπερασματικά, η εργασία προτείνει ένα παιδαγωγικά προσανατολισμένο και συμπεριληπτικό μοντέλο διδασκαλίας το οποίο αναμένεται να θέσει τις βάσεις και να αποτελέσει γέφυρα μεταξύ γλωσσικού ρεπερτορίου, ταυτότητας και εκπαιδευτικής ένταξης, συμβάλλοντας στον παιδαγωγικό αναστοχασμό και στη διερεύνηση των παιδαγωγικών προσεγγίσεων στη διδασκαλία της ελληνικής ως γλώσσας υποδοχής στο σύγχρονο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Εργασία (Paper)

CULTURAL INTELLIGENCE AND TRANSFORMATIVE LEARNING IN ADULT- AND VOCATIONAL EDUCATION CONTEXTS: AN EMPIRICAL STUDY FROM KALAMATA, MESSINIA, GREECE

Μαρία Σιψά
Msc Διοίκησης Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΕΑΠ), Εκπαιδευτικός ΠΕΟ7 Γερμανικών, 5ο Γυμνάσιο Καλαμάτας & Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων στο τμήμα "Στέλεχος Μονάδων Φιλοξενίας" Σ.Α.Ε.Κ. Καλαμάτας

The empirical research attempts to present an integrated conceptual and empirical model illustrating how Cultural Intelligence (CQ) enables educators to transform disorienting dilemmas—moments of intercultural confusion or conflict—into professional growth. Drawing upon Mezirow's Transformative Learning Theory, Ang and Van Dyne's CQ framework. the presented article synthesizes field data from Greek Vocational Education and Training (VET) institutions, including Second Chance Schools (ΣΔΕ), Lifelong Learning Centers (ΚΔΒΜ), and Public Institutes of Vocational Training (Σ.Α.Ε.Κ), aiming to highlight intercultural professional competence in an interconnected system. The article concludes by proposing a CQ-Based Pedagogical Framework for Greek Adult Educators, embedding intercultural competence within lifelong learning policy and practice, since Adult Education in Greece has undergone significant transformation since the 2000s, influenced by European policy priorities that emphasize inclusivity, mobility, and lifelong learning. General Adult Education (GAE) and Vocational Education and Training (VET) mainly serve diverse populations within multicultural classrooms. fostering intercultural competence as systemic skill in an interconnected global system.

Reflecting on the above, this empirical research attempts to shed light on following research questions: a) How experiences shape the ability to adapt verbal and non-verbal behavior according to cultural context?

b) In what grade emotional disruption can trigger critical reflection and identity reframing? and c) What best practices could support Adult- and Vocational Education and Training (VET) in multicultural contexts?

The study is based on a qualitative approach, using semi-structured interviews from Educators in Secondary, Post – Secondary Vocational Education and Training (VET) from the Region of Kalamata, Messinia Greece. The results demonstrate that the existence of specific experiences is further connected to understanding of the role of Adult Educators as Mediators in global – interconnected system.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ALGORITHMIC TERRITORIALITY: THE (IN)VISIBLE SPATIALITY OF DIGITAL BOUNDARIES

Alexandros Kalemis
PhD Candidate, National Technical University of Athens School of Architecture

Algorithms have become fundamental organizing forces within digital environments, structuring information circulation as well as patterns of access, visibility, and participation. The notion of algorithmic territoriality refers to the formation of intangible yet consequential digital boundaries through processes of classification, ranking, and exclusion. Although detached from physical geography, this emergent spatial logic significantly shapes social, cultural, and political experiences online. This study investigates algorithmic territoriality as a mechanism through which power relations are constructed and maintained in digital spaces, with particular attention to its implications for digitally mediated diasporic communities and transnational publics. In the context of digital diasporas, algorithmic systems condition how dispersed populations encounter cultural narratives, sustain collective identities, and participate in global networks of communication and political expression. Recommendation systems, filtering practices, and categorization strategies produce regimes of visibility and invisibility that unevenly shape access to public discourse and reconfigure the contours of the digital public sphere. Methodologically, the paper employs a critical review of interdisciplinary literature on algorithmic governance, media studies, digital geographies, and diaspora studies. The analysis demonstrates that algorithmic operations are not neutral technical processes; rather, they encode normative assumptions that influence interactional dynamics, reproduce social hierarchies, and affect the formation of virtual communities and transnational solidarities. Conclusively, the study argues that a critical understanding of algorithmic territoriality is essential for assessing the ethical and political conditions under which contemporary digital diasporas operate. Transparency, accountability, and equitable access are identified as key prerequisites for fostering inclusive digital environments that support democratic participation, cultural plurality, and social justice within the global system.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ: ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΟΜΗΣΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ

Ειρήνη-Μαρία Τζιώγα
Φιλόλογος - Εκπαιδευτικός ΔΔΕ

Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση στις ελληνικές διασπορικές κοινότητες, συνιστά έναν θεσμικό και παιδαγωγικό χώρο εντός του οποίου διασταυρώνονται ζητήματα παιδείας, εθνικής ταυτότητας και πολιτισμικής συνέχειας. Με αυτή της την ιδιότητα αποτέλεσε διαχρονικά σταθερό πυλώνα διαφύλαξης της εθνικής και πολιτισμικής ταυτότητας του ελληνισμού, ανάπτυξης της ελληνικότητας, ως συστατικού στοιχείου της εθνικής συνείδησης, και ενίσχυσης των δεσμών των αποδήμων με το εθνικό κέντρο στο πλαίσιο μιας «πατερναλιστικής» πολιτικής του ελληνικού κράτους στοχευμένης στην ικανοποίηση «εθνικών σκοπών». Στο συγκείμενο, ωστόσο, του 21ου αιώνα και στο πλαίσιο των δραματικών αλλαγών που επέφεραν σε όλα τα πεδία της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής σφαίρας η παγκοσμιοποίηση και η ιλιγγιώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας, με συνέπεια τον επανακαθορισμό του χαρακτήρα των διασπορικών κοινοτήτων και την ανάδειξή τους σε γέφυρες πολιτισμού και πολιτικής σε συνθήκες υπερεθνικής διακυβέρνησης, καθίσταται αναγκαία η επαναπροσέγγιση της «αποστολής» της και ο επαναπροσδιορισμός του «παραδείγματός» της.

Σ’ αυτό το πλαίσιο, η παρούσα ανακοίνωση εντάσσεται στο πεδίο της προβληματικής αναφορικά με τον ρόλο της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στη σύγχρονη ελληνική διασπορά και τους τρόπους ανταπόκρισής της στις προκλήσεις και τις απαιτήσεις της ανοιχτής διεθνοποιημένης Κοινωνίας της Γνώσης, που χαρακτηρίζεται από διαρκείς πολιτισμικούς μετασχηματισμούς και διαπολιτισμικές διασυνδέσεις, τη διαμόρφωση νέων ταυτοτήτων, μορφών δράσης και τη διεύρυνση της συμμετοχής του πολίτη σε τοπικά/υπερτοπικά τεκταινόμενα. Εδρασμένη στις θεωρητικές αρχές της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και της Εκπαίδευσης του Παγκόσμιου Πολίτη, έχει ως στόχο της να αναδείξει, μέσω εμπεριστατωμένης βιβλιογραφικής έρευνας, τον πολυσύνθετο ρόλο της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στη διασπορά ως δυναμικού πεδίου διαμόρφωσης διαπολιτισμικής συνείδησης και οικουμενικής πολιτειότητας για τη συγκρότηση του σύγχρονου ενεργού υποκειμένου της τοπικής και παγκόσμιας κοινωνίας. Υπό αυτό το πρίσμα, εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει στο πεδίο του σύγχρονου στοχασμού και αναστοχασμού για τον ρόλο και τη σημασία της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης ως παιδαγωγικού χώρου σύνθεσης εθνικών αναφορών και παγκόσμιων προοπτικών στη βάση των αξιών της συμπερίληψης, της δικαιοσύνης και της δημοκρατίας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΡΥΘΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΣΤΑ ΝΟΤΙΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ, ΕΝΣΩΜΑΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΙ-ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ 5/4-9/8–12/8–16/8

Αλέξανδρος Ριζόπουλος

Η ανακοίνωση παρουσιάζει τον σχεδιασμό και τα πρώτα αποτελέσματα ενός συμμετοχικού σεμιναρίου (Ηράκλειο, Μάρτιος 2026) που θα λειτουργήσει ως ερευνητικό-εκπαιδευτικό πρωτόκολλο για τη διερεύνηση «ρυθμικών σχέσεων διασποράς» στα Νότια Βαλκάνια. Αφετηρία αποτελεί ένας αργός πεντάσημος ρυθμικός πυρήνας, ο οποίος—ανάλογα με κοινότητες, ρεπερτόρια και χορευτικά συμφραζόμενα—βιώνεται και ανα-μετριέται ως 9/8, 12/8 ή 16/8. Το ερώτημα αφορά το πώς οι διαφορετικές αναγνώσεις ενεργοποιούνται μέσα από το κιναισθητικό, επιτελεστικό και ενσώματο χαρακτήρα, και πώς αυτές οι μετατοπίσεις λειτουργούν ως δείκτες πολιτισμικής συνάφειας και διαφοροποίησης. Ως πρωτόκολλο, η διαδικασία οργανώνεται σε σαφή και επαναλαμβανόμενα στάδια: (1) διδασκαλία διακριτών ρυθμικών μοντέλων, (2) ελεγχόμενες συνθήκες μετάβασης/μίξης μέσω χορού και συνοδείας, (3) παραγωγή και δοκιμή ενδιάμεσων ρυθμικών προτάσεων, (4) συλλογική αξιολόγηση και τεκμηρίωση των μορφών που καθίστανται επιτελεστικά βιώσιμες. Η μεθοδολογία είναι μικτή (design-based και συμμετοχική): επιτελεστική/ενσώματη εθνογραφία σε συνθήκες διδασκαλίας, ρυθμική και μετρική ανάλυση λόγου–φωνής–κρούσης και βηματισμού, παιδαγωγική αποτίμηση με σύντομες αναστοχαστικές καταγραφές πριν/μετά, και ψηφιακή τεκμηρίωση (ήχος/βίντεο, σημειώσεις πεδίου, φύλλα καταμέτρησης). Η τεχνητή νοημοσύνη αξιοποιείται in situ με σκόπιμο περιορισμό: λειτουργεί ως εργαλείο παραγωγής υποθέσεων/παραλλαγών (προτάσεις για ενδιάμεσους σχηματισμούς), ενώ η επικύρωση γίνεται αποκλειστικά μέσω ανθρώπινης επιτελεστικής δοκιμής και συλλογικής αξιολόγησης (human-in-the-loop φίλτρο εγκυρότητας). Τα πρώτα ευρήματα δείχνουν ότι οι μεταβάσεις 9/8→12/8→16/8 δεν λειτουργούν ως απλή ανακαταμέτρηση, αλλά ως μετατόπιση τονισμών/βημάτων που αναδιατάσσει τη σχέση μουσικού–χορευτή, παράγοντας γέφυρες ρυθμικής συνάφειας και νέους τρόπους του ανήκειν. Η τεκμηρίωση βασίζεται σε συναίνεση, δυνατότητα απόσυρσης και ανωνυμοποίηση όπου απαιτείται.

Εργασία (Paper)

Η ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΑΙ Ο Ν. 4547/2018

Λεωνίδας Γαϊτανάκης
Δ/θμια Ηρακλείου/ Εκπαιδευτικός.Φ.Α-Ph.D.
Αντωνία Σαμαρά
ΕΚΠΑ- Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης/ Ε.ΔΙ.Π.

Η εκπαιδευτική πολιτική είναι μια διαδικασία σχεδιασμού, οργάνωσης και καθορισμού βασικών στόχων με σκοπό την εκπλήρωση των παιδαγωγικών αναγκών της κοινωνίας αλλά και την υλοποίηση μιας γενικότερης πολιτικής. Η ελληνική εκπαίδευση έχει υποστεί σημαντικές θεσμικές μεταβολές με στόχο την ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της σχολικής λειτουργίας. Στο πλαίσιο αυτό, ο Ν. 4547/2018 εισάγει σημαντικές θεσμικές τομές, όπως καταργώντας τον ρόλο του Σχολικού Συμβούλου και θεσμοθετώντας τον Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου (Σ.Ε.Ε.), ως βασικό φορέα παιδαγωγικής καθοδήγησης και επιστημονικής υποστήριξης των σχολικών μονάδων.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση του θεσμικού μετασχηματισμού του Σχολικού Συμβούλου σε Σ.Ε.Ε., όπως αυτός αποτυπώνεται στον Ν. 4547/2018, καθώς και η ανάλυση του εκπαιδευτικού, κοινωνικού και πολιτικού συγκείμενου εντός του οποίου επιχειρείται η συγκεκριμένη μεταβολή. Ειδικότερα, επιδιώκεται η αποτίμηση των νέων χαρακτηριστικών του θεσμικού ρόλου, των παιδαγωγικών και οργανωσιακών στοχεύσεων που τον χαρακτηρίζουν.

Η μεθοδολογία της έρευνας βασίζεται στην ανάλυση περιεχομένου θεσμικών κειμένων. Αξιοποιώντας με την βιβλιογραφική ανασκόπηση πρωτογενείς νομοθετικές πηγές, επιστημονικές μελέτες και άρθρα που αφορούν τον θεσμό του Σχολικού Συμβούλου, τις λειτουργίες υποστήριξης και αξιολόγησης και τις ευρύτερες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις της περιόδου.

Τα αποτελέσματα της βιβλιογραφικής ανάλυσης καταδεικνύουν ότι ο θεσμός του Σ.Ε.Ε. απομακρύνεται από τον παραδοσιακό, ελεγκτικό και επιθεωρητικό χαρακτήρα, υιοθετώντας ένα μοντέλο συνεργατικής παιδαγωγικής υποστήριξης, επιστημονικού συντονισμού και επαγγελματικής ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών. Η θεσμική αυτή μεταβολή δύναται να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, στην ενίσχυση της σχολικής αυτονομίας και στη διαμόρφωση κουλτούρας συλλογικού αναστοχασμού και συνεχούς παιδαγωγικής βελτίωσης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Δημήτριος Κάναρος
Καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης & Υποψήφιος διδάκτορας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ
Πολυχρόνης Μπουρδανιώτης
Καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ) στη Φυσική Αγωγή εισάγει μια ουσιαστική μετατόπιση από παραδοσιακές, δασκαλοκεντρικές πρακτικές προς σύγχρονες, μαθητοκεντρικές διδακτικές προσεγγίσεις, με στόχο την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών και την καλλιέργεια της δια βίου φυσικής δραστηριότητας. Η παρούσα εργασία εξετάζει τις βασικές σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και τεχνικές που προτείνονται ή υποστηρίζονται από το Νέο ΠΣ και αναλύει τον ρόλο τους στη βελτίωση του σχεδιασμού του μαθήματος, αλλά και της ποιότητας της διδασκαλίας στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής.

Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται προσεγγίσεις όπως η βιωματική, η διερευνητική, η ομαδοσυνεργατική, πλαισιωμένες από σύγχρονες διδακτικές τεχνικές. Οι προσεγγίσεις αυτές εστιάζουν στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών, στη λήψη αποφάσεων, στη συνεργασία και στην ανάπτυξη γνωστικών, κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων, πέρα από τη βελτίωση των κινητικών ικανοτήτων.

Παράλληλα, η εργασία αναδεικνύει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής κατά την εφαρμογή του Νέου ΠΣ στη σχολική πράξη, όπως ο σχεδιασμός του μαθήματος με βάση τις ανεπαρκείς υλικοτεχνικές υποδομές, η ετερογένεια των μαθητών και η ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση. Τονίζεται ο καθοριστικός ρόλος του εκπαιδευτικού ως σχεδιαστή μαθησιακών εμπειριών και φορέα παιδαγωγικής αλλαγής.

Συμπερασματικά, το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών αποτελεί ένα σημαντικό πλαίσιο παιδαγωγικής καθοδήγησης στη Φυσική Αγωγή, το οποίο, εφόσον υποστηριχθεί επαρκώς, μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη δημιουργία ενός σύγχρονου, ελκυστικού και παιδαγωγικά αποτελεσματικού μαθήματος.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

«ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ, ΠΑΙΧΝΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ SWAY ΤΗΣ MICROSOFT»

Ηλίας Παπαγεωργίου
Εικαστικός - Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Η ραγδαία εξέλιξη του ψηφιακού πολιτισμού έχει μετασχηματίσει ουσιαστικά τους τρόπους παραγωγής, διάχυσης και πρόσληψης της καλλιτεχνικής γνώσης, δημιουργώντας νέες προκλήσεις και δυνατότητες για την εκπαίδευση των εικαστικών τεχνών. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο της ψηφιακής αφήγησης και της παιχνιδοποίησης ως σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων που προάγουν τη δημιουργικότητα, τη βιωματική μάθηση και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, με επίκεντρο τη χρήση του εργαλείου Sway της Microsoft ως πολυτροπικής εκπαιδευτικής πλατφόρμας. Κύριος στόχος της εισήγησης είναι η ανάδειξη των παιδαγωγικών δυνατοτήτων του Sway στον σχεδιασμό μαθησιακών δραστηριοτήτων που αφορούν τις εικαστικές τέχνες, καθώς και η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο το εργαλείο μπορεί να υποστηρίξει τη δημιουργική έκφραση, τον οπτικό και ψηφιακό γραμματισμό και την ανάπτυξη μεταγνωστικών δεξιοτήτων.

Η μεθοδολογική προσέγγιση είναι θεωρητική και αναλυτική, βασισμένη στη σύνθεση σύγχρονων παιδαγωγικών, καλλιτεχνικών και ψηφιακών θεωριών. Αναλύεται το Sway ως ένα περιβάλλον ψηφιακής αφήγησης που υποστηρίζει την πολυτροπικότητα μέσω του συνδυασμού κειμένου, εικόνας, ήχου, βίντεο και διαδραστικών στοιχείων, καθώς και ως πλατφόρμα που ευνοεί συνεργατικές και παιχνιδοποιημένες μαθησιακές διαδρομές. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον μετασχηματισμό του ρόλου του εκπαιδευτικού από μεταδότη γνώσης σε εμψυχωτή και συν-δημιουργό της μαθησιακής εμπειρίας.

Τα κύρια συμπεράσματα καταδεικνύουν ότι το Sway μπορεί να λειτουργήσει ως ισχυρό παιδαγωγικό εργαλείο για τον μετασχηματισμό της εκπαίδευσης των εικαστικών τεχνών, ενισχύοντας τη νοηματοδοτημένη μάθηση, τη δημιουργικότητα και τη συμμετοχική κουλτούρα. Παράλληλα, αναδεικνύεται η ανάγκη κριτικής και ηθικά υπεύθυνης ενσωμάτωσης των ψηφιακών εργαλείων στην εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε η τεχνολογία να υπηρετεί ουσιαστικά την καλλιτεχνική ανάπτυξη και την παιδαγωγική ποιότητα.

Εργασία (Paper)

UNDERSTANDING DIASPORA COMMUNITIES THROUGH EXPERIENTIAL LEARNING: SOCIAL WORK STUDENTS' VIEWS OF A FIELD VISIT TO ARMENIAN DIASPORA SERVICES IN ATHENS

Aline Bogossian
Associate Professor/École De Travail Social/Université de Montréal/Canada
Eleni Papouli
Associate Professor/Department of Social Work/University of West Attica/Greece

Field visits are a powerful pedagogical method in social work education, facilitating the integration of theory through experiential learning. Visits to diaspora communities enable engagement with lived social realities beyond classroom instruction. Such encounters enhance students' critical understanding of how diasporic identities are negotiated, collective memory is formed, and communal voices are expressed in everyday life. An illustrative example is a series of field visits by social work students from the University of West Attica to key Armenian diaspora service organizations in Athens, including a school, a daily newspaper, and institutions linked to the Armenian Blue Cross.

The project immersed students in an established diasporan community to examine how field visits, as experiential learning sites, influence understanding of collective identity, cultural continuity, and community-based support in urban contexts. Second-year undergraduate students in the course « Fields and Services of Social Work Practice» participated in voluntarily field visits that included site tours and engagement with field hosts. Students learned about Armenian migration to Greece, the causes of displacement, community members' maintenance and reshaping of identity, and their diverse needs and experiences, from social and humanitarian services to cultural transmission. Data derive from an anonymous evaluation completed by students, focused on perceived learning, intercultural awareness, and the relevance for social work education and practice. Fourteen of 20 students submitted evaluations, reporting high levels of satisfaction and emphasizing gains in intercultural understanding, cultural sensitivity, and recognition of community-defined resilience. Student feedback suggests that field visits to diaspora institutions deepen understandings of the complexity of integration, identity, and belonging within wider urban systems. Field visits clearly enrich learning experiences and contribute to the expanding scholarship on urban diasporas, holding immediate relevance for practitioners, educators, and policymakers focused on diaspora engagement, active citizenship, and inclusive practice in increasingly diverse societies.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«Η ΧΩΡΑ ΜΕ ΤΑ ΚΛΕΙΣΤΑ ΜΑΤΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΡΔΙΑ»: ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Κωνσταντίνα Κατσιβέλη
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής
Μαρία Χουρδάκη
Ψυχολόγος

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια ολοκληρωμένη διδακτική παρέμβαση που αξιοποιεί την πρωτότυπη διαδραστική ιστορία «Η Χώρα με τα Κλειστά Μάτια και την Ανοιχτή Καρδιά», η οποία αναπτύχθηκε στην πλατφόρμα Genially και απευθύνεται σε μαθητές μεγάλων τάξεων του δημοτικού σχολείου. Η ιστορία συνδυάζει πλούσιο πολυτροπικό ψηφιακό περιεχόμενο, όπως ποικίλες εικονογραφημένες σκηνές, πέντε βασικούς χαρακτήρες, εκπαιδευτικά παιχνίδια, διλήμματα, κουίζ, παζλ, τραγούδι και ψηφιακό story book, με κύριο σκοπό την ενίσχυση της συμπερίληψης και της αποδοχής της διαφορετικότητας στο σχολικό περιβάλλον. Το εκπαιδευτικό υλικό ενσωματώνει διαδραστικές δραστηριότητες από τις εφαρμογές Educaplay, Wordwall, LearningApps και JigsawPlanet, καθώς και εκπαιδευτικά βίντεο και πολυμεσικό περιεχόμενο από την πλατφόρμα YouTube. Παράλληλα, αξιοποιούνται σύγχρονα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης, όπως τα ChatGPT, SunoAI και ElevenLabs, για την παραγωγή πρωτότυπου οπτικού, αφηγηματικού και μουσικού υλικού. Η διαδραστική ιστορία σχεδιάστηκε με βάση τις αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και στοχεύει στην καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, στην κατανόηση της διαφορετικότητας, στον αναστοχασμό, καθώς και στην ενίσχυση της συνεργασίας και της επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών. Οι μαθητές καλούνται να λάβουν αποφάσεις, να επιλύσουν γρίφους, να συμμετάσχουν ενεργά σε βιωματικές δραστηριότητες και να εξερευνήσουν τον συμβολικό κόσμο των «κλειστών ματιών», ο οποίος λειτουργεί ως μεταφορά της στερεοτυπικής σκέψης και του κοινωνικού αποκλεισμού. Η σχολική πρακτική εφαρμογή της παρέμβασης κατέδειξε υψηλά επίπεδα αλληλεπίδρασης, ενδιαφέροντος και θετικής ανταπόκρισης από μαθητές και εκπαιδευτικούς και παράλληλα η ποιοτική ανατροφοδότηση ανέδειξε αύξηση της ενσυναίσθησης, της συνεργατικότητας και της αποδοχής της διαφορετικότητας. Συνολικά, η διαδραστική ιστορία αποτελεί ένα καινοτόμο, πολυτροπικό και παιδαγωγικά τεκμηριωμένο εκπαιδευτικό εργαλείο, το οποίο συμβάλλει ουσιαστικά στην ενίσχυση της συμπεριληπτικής κουλτούρας του σχολείου, αναδεικνύοντας τη δυναμική των σύγχρονων ψηφιακών και αφηγηματικών μέσων ως φορέων κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης και ενεργού μαθητικής συμμετοχής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

BRAIN BREAKS ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ

Βασιλική Κάρμη
Εκπαιδευτικός ΠΕ06 Αγγλικής Γλώσσας, Δ.Δ.Ε. Κερκύρας
Παναγιώτης Ανδρουτσόπουλος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ11 Φυσικής Αγωγής, Δ.Δ.Ε. Ηλείας

Η σύγχρονη σχολική τάξη χαρακτηρίζεται από αυξημένες γνωστικές απαιτήσεις, παρατεταμένο χρόνο καθιστικής μάθησης και περιορισμένες ευκαιρίες σωματικής και νοητικής αποφόρτισης, στοιχεία που επηρεάζουν αρνητικά τη συγκέντρωση, τη συμμετοχή και τη μαθησιακή απόδοση των μαθητών/τριών. Στο πλαίσιο της προώθησης καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα Brain Breaks προτείνονται ως σύντομες, δομημένες παρεμβάσεις που ενσωματώνουν την κίνηση, τη χαλάρωση και τη γνωστική ενεργοποίηση κατά τη διάρκεια της διδακτικής διαδικασίας, συμβάλλοντας στη βελτίωση της σχολικής εμπειρίας. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η παρουσίαση και αξιολόγηση ενός καινοτόμου προγράμματος Brain Breaks και η διερεύνηση της επίδρασής του στη συγκέντρωση, στη μαθησιακή ετοιμότητα, στη συμπεριφορά και στο ψυχοπαιδαγωγικό κλίμα της τάξης. Παράλληλα, επιδιώκεται η καταγραφή των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρησιμότητα, την αποδοχή και τη δυνατότητα ενσωμάτωσης του προγράμματος στη σχολική καθημερινότητα. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε σχολικές μονάδες του νομού Ηλείας με τη συμμετοχή 80 μαθητών/τριών και 10 εκπαιδευτικών. Ακολουθήθηκε μικτή ερευνητική προσέγγιση, αξιοποιώντας ερωτηματολόγια, δομημένες παρατηρήσεις και αναστοχαστικές καταγραφές πριν και μετά την εφαρμογή των Brain Breaks. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν βελτίωση στη διάρκεια συγκέντρωσης, στην ενεργό συμμετοχή και στη συναισθηματική διάθεση των μαθητών/τριών, καθώς και θετική επίδραση στο κλίμα συνεργασίας της τάξης. Οι εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν το πρόγραμμα ως παιδαγωγικά καινοτόμο, λειτουργικό και εύκολα εφαρμόσιμο.

Συμπερασματικά, τα Brain Breaks συνιστούν ένα βιώσιμο και εφαρμόσιμο σε διαφορετικά εκπαιδευτικά πλαίσια παράδειγμα εκπαιδευτικής καινοτομίας, με δυνατότητα ένταξης σε ευρύτερα σχολικά προγράμματα, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας και της ποιότητας της σχολικής ζωής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑ- ΜΕΙΩΝΟΥΜΕ ΤΗ ΣΠΑΤΑΛΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ειρήνη Φωστηροπούλου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το παρόν διδακτικό σενάριο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο των δράσεων Ενεργού πολίτη σε μαθητές Ε Δημοτικού. Το πρόγραμμα συνδέεται άμεσα με τους στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ και συγκεκριμένα με τον στόχο 2 για τη μηδενική πείνα, τον στόχο 12 για την υπεύθυνη κατανάλωση και Παραγωγή και τον στόχο 13 που αφορά δράση για το κλίμα. Σκοπός του προγράμματος ήταν η ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με το φαινόμενο της σπατάλης των τροφίμων. Μέσα από μια σειρά εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και ποικίλων διδακτικών μεθόδων, οι μαθητές, είχαν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με όρους που αφορούν τη διατροφή και την αειφορία. Στόχοι του σεναρίου ήταν να κατανοήσουν τις επιπτώσεις που έχει η σπατάλη φαγητού στην κλιματική κρίση, να γνωρίσουν τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να μειώσουν το διατροφικό τους αποτύπωμα, να ενστερνιστούν την αναγκαιότητα της αειφορικής ανάπτυξης των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Το διδακτικό σενάριο στηρίχτηκε στη μέθοδο του κριτικού εποικοδομισμού. Δεν ασχολείται μόνο με το τι συμβαίνει στη χώρα μας σχετικά με τη σπατάλη φαγητού, αλλά και με το γιατί συμβαίνει. Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε περιλάμβανε βιωματικές δραστηριότητες, ομαδικές εργασίες, δημιουργικές δράσεις με την αξιοποίηση των ΤΠΕ. Οι μαθητές αφού παρακολούθησαν βίντεο και παρουσιάσεις, ανέλαβαν ενεργό ρόλο και πρότειναν λύσεις για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Επίσης, πρότειναν τρόπους αξιοποίησης του ψωμιού που περισσεύει από το σνακ του σχολείου τους ή από το ψωμί που περισσεύει στο σπίτι τους κι έγραψαν το δικό τους βιβλίο συνταγών. Τέλος, δημιούργησαν ψηφιακές αφίσες ευαισθητοποίησης για τη μείωση του διατροφικού αποτυπώματος. Από την αξιολόγηση του προγράμματος συμπεραίνουμε ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα συνέβαλε στην κατανόηση εννοιών που σχετίζονται με τη διατροφή και την αειφορία, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και στην καλλιέργεια υπεύθυνων στάσεων και συμπεριφορών απέναντι στη διατροφή και την κατανάλωση τροφίμων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΜΕΙΩΣΕ ΤΟ ΑΝΘΡΑΚΙΚΟ ΣΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ- ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Ειρήνη Φωστηροπούλου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το παρόν διδακτικό σενάριο αποτελεί μια προσπάθεια συγκερασμού των φυσικών επιστημών με τις δράσεις ενίσχυσης της ενεργούς πολιτειότητας. Συγκεκριμένα, συνδυάστηκε η διδασκαλία του κεφαλαίου «ενέργεια» από το μάθημα φυσικά της Ε' δημοτικού με το θέμα της σπατάλης ενέργειας και της μείωσης του ανθρακικού αποτυπώματος. Σκοπός του σεναρίου ήταν η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα που αφορούν την κλιματική αλλαγή μέσα από την ανάλυση και τον προσδιορισμό βασικών εννοιών, όπως το ανθρακικό αποτύπωμα, η σπατάλη ενέργειας και η κλιματική αλλαγή. Οι στόχοι του προγράμματος ήταν να κατανοήσουν οι μαθητές τις αιτίες και τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, να συμμετέχουν σε δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, να δράσουν ως ενεργοί πολίτες, ώστε να μειωθεί το αποτύπωμα άνθρακα στην περιοχή τους. Η διδασκαλία του σεναρίου βασίστηκε στη μέθοδο Fryer Model, η οποία έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές να περιγράψουν τις έννοιες της ενέργειας και του ανθρακικού αποτυπώματος με τέσσερις διαφορετικούς τρόπους. Επίσης, εφαρμόστηκε η ομαδοσυνεργατική μέθοδος και αξιοποιήθηκαν σε σημαντικό βαθμό οι ΤΠΕ. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν ποικίλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ενώ διεξήχθη και έρευνα από τους μαθητές για το αποτύπωμα άνθρακα των κατοίκων της περιοχής τους. Για τις ανάγκες της έρευνας δημιουργήθηκαν ερωτηματολόγια, τα οποία δόθηκαν στους γονείς των μαθητών και ακολούθησε η ανάλυση δεδομένων στην τάξη και η εξαγωγή συμπερασμάτων. Οι μαθητές, κατανοώντας τον ρόλο τους ως ενεργοί πολίτες και αντιλαμβανόμενοι τη σημασία της προσωπικής συμβολής στην κλιματική αλλαγή, ανέλαβαν να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν τους γονείς τους και την τοπική κοινωνία για τους τρόπους μείωσης του ανθρακικού αποτυπώματος και να αποτελέσουν οι ίδιοι παράδειγμα προς μίμηση. Η αξιολόγηση του προγράμματος έδειξε ότι η μέθοδος Fryer βοήθησε τους μαθητές να κατανοήσουν βασικές έννοιες. Τέλος, αποδείχθηκε ότι το διδακτικό σενάριο συνέβαλε στη διαμόρφωση ενός νέου τρόπου σκέψης και συμπεριφοράς απέναντι στο περιβάλλον.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ ΩΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΨΗΦΙΑΚΟ ΒΙΒΛΙΟ, ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ Δ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Κωνσταντίνα Κατσιβέλη
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια διδακτική πρόταση που αξιοποιεί το ψηφιακό βιβλίο «Βόλτα στην Αρχαία Αγορά μέσα από τα μάτια του μικρού Αρίωνα», το οποίο δημιουργήθηκε με το εργαλείο Book Creator και απευθύνεται σε μαθητές της Δ΄ Δημοτικού, με ιδιαίτερη έμφαση στα Τμήματα Ένταξης. Η αναγκαιότητα της μελέτης προκύπτει από την ανάγκη μετάβασης από τη στείρα απομνημόνευση ιστορικών πληροφοριών σε μια ζωντανή, βιωματική και συμμετοχική μαθησιακή εμπειρία στο μάθημα της Ιστορίας, η οποία να ανταποκρίνεται στις ανάγκες μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. Κύριος σκοπός της διδακτικής πρότασης είναι η μετατροπή βασικών ιστορικών εννοιών, όπως η δημοκρατία, η δικαιοσύνη και η ιδιότητα του πολίτη, σε εργαλεία σκέψης, καθώς και η καλλιέργεια της φιλοσοφικής διάθεσης και της κριτικής σκέψης των μαθητών μέσα από μια αφηγηματική και διερευνητική περιήγηση στην Αρχαία Αγορά της Αθήνας. Η μεθοδολογία βασίζεται στις αρχές της πολυαισθητηριακής και διαφοροποιημένης μάθησης, αξιοποιώντας τον οπτικό, ακουστικό και κιναισθητικό τρόπο πρόσληψης της πληροφορίας. Το ψηφιακό βιβλίο ενσωματώνει πολυτροπικό υλικό, όπως 3D αναπαραστάσεις, επιμορφωτικά βίντεο, ηχητικές αφηγήσεις και διαδραστικά εκπαιδευτικά παιχνίδια μέσω εφαρμογών όπως Educaplay, Wordwall και LearningApps. Η διδακτική διαδικασία οργανώνεται σε τρεις φάσεις: την ενεργοποίηση των πρότερων γνώσεων των μαθητών, την ομαδική επεξεργασία του περιεχομένου με τη χρήση ψηφιακών βοηθημάτων και την τελική δημιουργική παραγωγή μαθητικών έργων. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων καθιστά το ιστορικό περιεχόμενο πιο προσβάσιμο, ελκυστικό και κατανοητό για τους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Η αφήγηση του μικρού Αρίωνα και η αλληλεπίδρασή του με τον Σωκράτη ενισχύουν την κριτική σκέψη και την κατανόηση της έννοιας του ενεργού πολίτη. Συμπερασματικά, η εργασία συμβάλλει στον προβληματισμό γύρω από τη διδακτική της Ιστορίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, αναδεικνύοντας τον ρόλο των ψηφιακών αφηγηματικών και πολυτροπικών περιβαλλόντων στη διαμόρφωση μιας συμπεριληπτικής, ουσιαστικής και παιδαγωγικά αποτελεσματικής μαθησιακής εμπειρίας, ενισχύοντας παράλληλα την αυτοεκτίμηση και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών.

Εργασία (Paper)

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ: ΚΛΕΙΔΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

Αλεξάνδρα Καρβουνιάρη
PhD(c), Υποπτέραρχος Υγειονομικός Νοσηλεύτρια ε.α.
Χρήστος Μελάς
Επίκουρος Καθηγητής ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης αποτελεί παγκόσμια επιτακτική ανάγκη, με στόχο τη βελτίωση της φροντίδας των ασθενών, την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και τη μείωση του κόστους. Κεντρικό στοιχείο αυτού του μετασχηματισμού είναι η έννοια και ο ρόλος της ψηφιακής ικανότητας του προσωπικού πρώτης γραμμής, ιδίως των νοσηλευτών. Παρά την αυξανόμενη προσοχή στις στρατηγικές ψηφιακής υγείας, εξακολουθεί να υπάρχει σημαντική μεταβλητότητα στον τρόπο με τον οποίο οι ψηφιακές δεξιότητες ορίζονται, αξιολογούνται και ενσωματώνονται στους νοσηλευτικούς ρόλους σε όλα τα ιδρύματα και τις χώρες. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι η διερεύνηση των ψηφιακών ικανοτήτων του νοσηλευτικού προσωπικού σε νοσοκομειακά περιβάλλοντα και η ανάλυση του ρόλου που διαδραματίζουν στην επιτυχία των πρωτοβουλιών του ψηφιακού μετασχηματισμού. Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση βασίζεται στη σύνθεση σύγχρονων δεδομένων από 42 μελέτες που έχουν αξιολογηθεί από ομοτίμους και δημοσιεύθηκαν μεταξύ 2018 και 2024. Η αναζήτηση βιβλιογραφίας διεξήχθη σε έγκριτες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, όπως PubMed, CINAHL, Scopus, Web of Science και IEEE Xplore Digital Library. Χρησιμοποιήθηκαν λέξεις κλειδιά σχετικές με τους νοσηλευτές, την ψηφιακή ικανότητα και τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι οι ψηφιακές ικανότητες των νοσηλευτών είναι κρίσιμες για την υιοθέτηση ηλεκτρονικών αρχείων υγείας, την ενσωμάτωση της τηλεϊατρικής και τη λήψη αποφάσεων που βασίζονται σε δεδομένα. Τα υψηλότερα επίπεδα ψηφιακής ικανότητας συσχετίστηκαν με βελτιωμένα αποτελέσματα ψηφιακού μετασχηματισμού στα νοσοκομεία. Ως προκλήσεις που εμποδίζουν την ανάπτυξη και την εφαρμογή ψηφιακών δεξιοτήτων στο νοσηλευτικό προσωπικό αναδείχθηκαν η έλλειψη εκπαίδευσης, η αντίσταση στην αλλαγή, οι περιορισμοί στις υποδομές και ο φόρτος εργασίας. Η οργανωτική υποστήριξη, η συνεχής εκπαίδευση και η συμμετοχή της ηγεσίας προσδιορίστηκαν ως κρίσιμοι παράγοντες που διευκολύνουν τη διαδικασία του ψηφιακού μετασχηματισμού. Συμπερασματικά, η μελέτη υπογραμμίζει την επιτακτική ανάγκη για σχεδιασμό προγραμμάτων συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης και ισχυρής εκπαίδευσης στον ψηφιακό γραμματισμό και τη στρατηγική ένταξη των νοσηλευτών στη χάραξη ψηφιακής πολιτικής.

Εργασία (Paper)

PROPOSING A SELF-ASSESSMENT TOOL FOR MEASURING DIGITAL SKILLS OF HEALTHCARE PROFESSIONALS

Alexandra Karvouniari
PhD(c), Maj. GEN (Ret.) RN
Christos Melas
Assistant Professor, Hellenic Mediterranean University

Measuring digital skills remains a significant challenge, particularly for healthcare professionals where research focuses on the study of specific digital skills domains. There is a strong need for a measurement framework that can guide future research. The main objective of this research is to propose a self-assessment tool based on the available digital competence indicators of the European Digital Competence Framework. The study is based on a cross-sectional survey conducted on 494 doctors and nurses working in Greek hospitals. The tool assesses 26 digital skills, organized into five competence areas, referring to information skills, communication skills, content creation skills, problem-solving skills and safety skills. After a translation process from English to Greek, the reliability and validity of the measurement tool were examined. Validity was investigated using confirmatory factor analysis and reliability using Cronbach alpha (α) and McDonald's Omega coefficients. Reliability was calculated at 0.826 (Cronbach's-α) and 0.850 (McDonald's Omega-ω). The instrument model was found to be well-fitted according to confirmatory factor analysis. The results demonstrate that, the measurement tool is a valid and reliable instrument. Furthermore, the concepts it incorporates can be applied and seem suitable for assessing the digital competence of healthcare professionals. The measurement tool contains a concise but effective assessment of the digital skills of healthcare professionals. It is easy to use and can be completed quickly, a characteristic that makes it particularly effective and suitable for hospital settings. Given the global importance of digital transformation in healthcare, the results of this study hold international relevance. In conclusion, the current research revealed that the study questionnaire seems to be a proven reliable and valid instrument, which could contribute to the design of appropriate initiatives by policymakers to improve the digital competence of various healthcare professionals, at different stages of their professional careers.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΠΤΙΚΕΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

Αικατερίνη Παντελοπούλου
Med, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Αχαΐας
Σταύρος Στεφανόπουλος
Med Εκπαιδευτικός ΠΕ 11 Αχαΐας

Η παρούσα μελέτη διερευνά τη συμβουλευτική διάσταση του ρόλου του/της εκπαιδευτικού μέσα από τις απόψεις 110 φοιτητών/φοιτητριών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αξιολόγηση των χαρακτηριστικών της προσωποκεντρικής συμβουλευτικής – γνησιότητα, ενσυναίσθηση και άνευ όρων αποδοχή – ως βασικών εργαλείων ψυχολογικής υποστήριξης των μαθητών. Οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες κλήθηκαν να αξιολογήσουν τη χρησιμότητα αυτών των χαρακτηριστικών και να καταγράψουν προσωπικές εμπειρίες από την ψυχολογική στήριξη που έλαβαν στο σχολείο. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι, παρά την περιορισμένη κατανόηση των συμβουλευτικών εννοιών, οι φοιτητές/φοιτήτριες αναγνωρίζουν τη σημασία τους και εκφράζουν διάθεση να τις εντάξουν στο μελλοντικό τους έργο, ενώ οι προσωπικές τους εμπειρίες υπογραμμίζουν την επίδραση της ψυχολογικής υποστήριξης από τους δασκάλους στην ανάπτυξη και ευημερία των μαθητών. Τα ευρήματα υποστηρίζουν την ανάγκη για ενίσχυση της εκπαίδευσης των φοιτητών σε συμβουλευτικές δεξιότητες, ώστε να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις σύγχρονες απαιτήσεις του ρόλου τους.

Εργασία (Paper)

ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ Ο.Τ.Α.: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ H5P ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΜΕ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ.

Νικόλαος Κούνουπας
Υποψήφιος Διδάκτορας Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Ιωάννης Δημοτίκαλης
Καθηγητής Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Η ενίσχυση της ψηφιακής επάρκειας των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. συνιστά κρίσιμο παράγοντα για την αποτελεσματική εφαρμογή της Ψηφιακής Διακυβέρνησης και την ουσιαστική υποστήριξη του σύγχρονου Ψηφιακού Πολίτη. Η παρούσα εργασία εστιάζει στο ερευνητικό κενό που αφορά τον συστηματικό μετασχηματισμό της αποτύπωσης ψηφιακών δεξιοτήτων σε στοχευμένο μαθησιακό σχεδιασμό για υπαλλήλους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσω διαδικτυακής εκπαιδευτικής πλατφόρμας με διαδραστικές δραστηριότητες H5P, σε ευθυγράμμιση με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων DigComp 2.2. Η έρευνα αποσκοπεί στην αποτύπωση της ψηφιακής επάρκειας των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. και στη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο μια διαδικτυακή εκπαιδευτική πλατφόρμα μπορεί να υποστηρίξει στοχευμένες παρεμβάσεις επιμόρφωσης, ευθυγραμμισμένες με τις ανάγκες της Δημόσιας Διοίκησης. Μεθοδολογικά, η μελέτη στηρίχθηκε αρχικά στην ανάλυση ευρωπαϊκών δεικτών ψηφιακής ωριμότητας (DESI), ώστε να αποτυπωθεί το ευρύτερο πλαίσιο ψηφιακού μετασχηματισμού. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε πρωτογενής έρευνα σε υπαλλήλους Ο.Τ.Α. (8) Δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου, με συνδυασμό ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων (140 ερωτηματολόγια και 13 ημιδομημένες συνεντεύξεις). Τα ερευνητικά εργαλεία δομήθηκαν με άμεση αντιστοίχιση σε επιμέρους περιοχές και δεξιότητες του DigComp 2.2, ώστε τα ευρήματα να αξιοποιηθούν λειτουργικά ως βάση λήψης σχεδιαστικών αποφάσεων. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν επάρκεια σε βασικές ψηφιακές πρακτικές και θετική στάση απέναντι στα διαδραστικά εργαλεία, αλλά ελλείμματα σε σύνθετες δεξιότητες, ζητήματα ασφάλειας και επίλυσης προβλημάτων. Αξιοποιώντας τα δεδομένα της έρευνας, αναπτύχθηκε διαδικτυακή εκπαιδευτική πλατφόρμα σε περιβάλλον WordPress με χρήση της τεχνολογίας H5P. Ο μαθησιακός σχεδιασμός εκτείνεται στο σύνολο των αξόνων του DigComp 2.2 και αρθρώνεται γύρω από την παιδαγωγικά τεκμηριωμένη αντιστοίχιση κάθε ψηφιακής ικανότητας με τη βέλτιστη μορφή εκπαιδευτικής δραστηριότητας H5P. Παράλληλα, διερευνάται ο ρόλος εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης (ChatGPT & Gemini) ως υποστηρικτικών μηχανισμών στον σχεδιασμό μαθησιακών σεναρίων και στη συγγραφή εκπαιδευτικού περιεχομένου H5P. Συμπερασματικά, η μελέτη προτείνει ένα επαναχρησιμοποιήσιμο και τεκμηριωμένο πλαίσιο μετατροπής της αποτύπωσης ψηφιακής επάρκειας σε στοχευμένο μαθησιακό σχεδιασμό, ενισχύοντας τη βιώσιμη ψηφιακή ενδυνάμωση των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ.

Μαρία Χριστοδημητροπούλου
Διδάκτωρ

Ο αθλητισμός αποτελεί διαχρονικά έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της ελληνικής πολιτιστικής ταυτότητας, αντανακλώντας αξίες, συλλογικές μνήμες και κοινωνικές πρακτικές που διαπερνούν την ιστορική πορεία του Ελληνισμού. Στη σύγχρονη εποχή, η ψηφιακή επανάσταση έχει επιφέρει ριζικές αλλαγές σε κάθε πτυχή της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, επηρεάζοντας άμεσα και τον τομέα του αθλητισμού, τόσο σε επίπεδο διοίκησης όσο και σε επίπεδο προβολής και κατανάλωσης του αθλητικού θεάματος. Παράλληλα, η ελληνική διασπορά, ως αναπόσπαστο τμήμα του Ελληνισμού, αναζητά σύγχρονους τρόπους διατήρησης και ενίσχυσης των δεσμών της με τη μητέρα πατρίδα. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εργασία εξετάζει τον στρατηγικό ρόλο του ψηφιακού μετασχηματισμού του ελληνικού αθλητισμού ως μέσο πολιτιστικής σύνδεσης και ήπιας διπλωματίας. Σκοπός της είναι να αναδείξει πώς η αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων στη διοίκηση και την προβολή του αθλητισμού μπορεί να υπερβεί τα γεωγραφικά σύνορα και να ενισχύσει την πολιτιστική συνοχή της ελληνικής διασποράς. Η μεθοδολογία βασίζεται σε ποιοτική βιβλιογραφική ανασκόπηση, ανάλυση θεσμικών και στρατηγικών κειμένων, καθώς και σε ενδεικτικές μελέτες περίπτωσης ψηφιακών εφαρμογών και πλατφορμών. Τα ευρήματα δείχνουν ότι πρωτοβουλίες όπως το «e-kouros» συμβάλλουν καθοριστικά στη διαφάνεια, την οργάνωση και την εξωστρέφεια του ελληνικού αθλητισμού, ενώ οι ψηφιακές πλατφόρμες μετάδοσης και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν καταστήσει το ελληνικό αθλητικό περιεχόμενο άμεσα προσβάσιμο στους απόδημους Έλληνες, ενισχύοντας τη δημιουργία ψηφιακών κοινοτήτων και τη διαμόρφωση υβριδικών ταυτοτήτων. Παράλληλα, αναδεικνύονται προκλήσεις που σχετίζονται με την ψηφιακή παραβατικότητα, την παραπληροφόρηση και την παράνομη αναμετάδοση περιεχομένου. Συμπερασματικά, η εργασία καταλήγει ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός παρέχει τα απαραίτητα εργαλεία ώστε ο ελληνικός αθλητισμός να λειτουργήσει ως ζωντανή, διαδραστική και παγκόσμια πολιτιστική γέφυρα, ενισχύοντας την ενότητα του παγκόσμιου Ελληνισμού και προσδίδοντας νέα δυναμική στη σύγχρονη πολιτιστική διπλωματία της Ελλάδας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

Αναστασία Ζηλούδη
Νηπιαγωγός Υποψήφια Διδάκτωρ Δ.Π.Θ
Όλγα Κούλη
Αναπλ. Καθηγήτρια ΣΕΦΑΑ/ΤΕΦΑΑ, ΔΠΘ
Μπεμπέτσος Ευάγγελος
Καθηγητής ΣΕΦΑΑ/ΤΕΦΑΑ, ΔΠΘ
Θωμάς Κουρτέσης
Καθηγητής Τμήματος Αγωγής &Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Διεθνούς Παν/μίου Ελλάδος

Η έννοια της συμπερίληψης αποτελεί θεμελιώδη αρχή της σύγχρονης εκπαίδευσης, προωθώντας τη δημιουργία σχολικών δομών που αποδέχονται και αξιοποιούν τη διαφορετικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, το κινητικό παιχνίδι αναγνωρίζεται ως ένα ιδιαίτερα αποτελεσματικό παιδαγωγικό εργαλείο για την διαμόρφωση της συμπεριληπτικής κουλτούρας στις σχολικές τάξεις, μιας και δεν περιορίζεται σε μια ευχάριστη απασχόληση για τα παιδιά, αλλά συνιστά ουσιαστικό μέσο καλλιέργειας κοινωνικών δεξιοτήτων και συναισθηματικής νοημοσύνης. Τα δύο αυτά συστατικά θεωρούνται απαραίτητα για τη σύσταση συμπεριληπτικού πνεύματος, το οποίο επιτρέπει την ίση εμπλοκή και την ίση απονομή ευκαιριών στους εμπλεκόμενους. Σκοπό της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει τον ρόλο του κινητικού παιχνιδιού στην προώθηση της κοινωνικής αποδοχής, της συναισθηματικής νοημοσύνης και της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών με στόχο την δημιουργία συμπεριληπτικής τάξης. Η παρούσα μελέτη αποτελεί βιβλιογραφική ανασκόπηση, για την οποία συλλέχθηκαν ερευνητικά επιστημονικά άρθρα από έγκριτα περιοδικά, ελληνικής και ξένης βιβλιογραφία. Η διαλογή των μελετών έγινε ύστερα από αναζήτησή τους σε μηχανές αναζήτησης όπως “ Google Scholar”, “Reasearch gate” κ.α και αφορά μελέτες οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από το 2000 και έπειτα. Τα ευρήματα που προέκυψαν επιβεβαιώνουν το σκοπό της έρευνας, ότι το κινητικό παιχνίδι, όταν εφαρμόζεται με κατάλληλο σχεδιασμό, μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για τη μείωση του αποκλεισμού και την οικοδόμηση ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος χωρίς διακρίσεις, με ισότιμη αντιμετώπιση προς όλους τους μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, αξιοποιώντας το κινητικό παιχνίδι σημειώνεται βελτίωση κοινωνικών δεξιοτήτων, θετική στάση απέναντι στην αποδοχή και το σεβασμό και καλλιέργεια ενσυναίσθησης.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ ΣΤΙΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ ΣΤΟ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ.

Μαρία Μωραΐτη
Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 54124, Θεσσαλονίκη
Γεώργιος Αγγελακόπουλος
Καθηγητής Φυσικής Αγωγής, Α' Βάθμιας Εκπαίδευσης, Ηράκλειο, Κρήτη
Κλεάνθη Χαλκιαδάκη
Εκπαιδευτικός, Α' Βάθμιας Εκπαίδευσης, Ηράκλειο, Κρήτη

Κανείς πλέον δεν μπορεί να αρνηθεί την ύπαρξη των μουσουλμανοπαίδων στις σημερινές τάξεις του νηπιαγωγείου, όχι μόνο στη περιοχή της Δυτικής Θράκης, αλλά και σε όλη την Ελλάδα, κυρίως όμως στα μεγάλα αστικά κέντρα. Έτσι, το νηπιαγωγείο χαρακτηρίζεται πλέον πολυπολιτισμικό και προκύπτουν θέματα θρησκευτικής ετερότητας που οι νηπιαγωγοί καλούνται να διαχειριστούν, αφενός στην καθημερινή ζωή του νηπιαγωγείου και αφετέρου στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των θρησκευτικών γιορτών. Παρόλο που γενικά το πλαίσιο και οι πρακτικές της θρησκευτικής ετερότητας έχει κατοχυρωθεί νομοθετικά και ειδικά όσον αφορά τα μουσουλμανόπαιδα, σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι σημερινές φοιτήτριες, οι μελλοντικές νηπιαγωγοί.

Για αυτό το λόγο, η παρούσα έρευνα εξετάζει τις απόψεις και τις στάσεις των φοιτητριών σχετικά με τη συμμετοχή μουσουλμανοπαίδων στις θρησκευτικές εορτές στο πολυπολιτισμικό νηπιαγωγείο.

Για το σκοπό αυτό, δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο το οποίο δόθηκε σε 156 φοιτήτριες του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι πολλές από τις φοιτήτριες του δείγματος είναι πρόθυμες να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν γιορτές που να ταιριάζουν στο πολυπολιτισμικό νηπιαγωγείο.

Εργασία (Paper)

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΘΡΑΚΗ.

Αναστασία Τσορακίδου
Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 54124, Θεσσαλονίκη
Γεώργιος Αγγελακόπουλος
Καθηγητής Φυσικής Αγωγής, Α΄Βαθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου, Κρήτης
Κωνσταντίνος Τσιούμης
Καθηγητής, Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής
Κλεάνθη Χακλιαδάκη
Εκπαιδευτικός, Α΄Βαθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου, Κρήτης.

Στο χώρο της εκπαίδευσης αναπτύσσονται ποικίλα προγράμματα, στα οποία λαμβάνονται υπόψη οι πολιτισμικές και γλωσσικές ιδιαιτερότητες των παιδιών. Η συλλογιστική είναι ότι μαθαίνοντας το παιδί για τον εθνικό του πολιτισμό και την εθνική του παράδοση θα ενισχυθεί η αυτοαντίληψη του και θα βελτιωθεί η σχολική του επίδοση ώστε να προωθηθεί η επίδοση εκπαιδευτικών ευκαιριών. Μέσα στα πλαίσια της διαπολιτισμικής αγωγής ρυθμίζονται τα μέτρα και οι διαδικασίες που απευθύνονται σε όλα τα μέλη ενός κοινωνικού συνόλου, όπου αναπόφευκτα υπάρχουν διαφοροποιήσεις στην νοοτροπία, στις αντιλήψεις, στον τρόπο ζωής.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να καταδειχθεί το αν και κατά πόσο οι φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης, του Τμήματος Νηπιαγωγών Φλώρινας και της Αλεξανδρούπολης λαμβάνουν την αρμόζουσα ενημέρωση από το πανεπιστήμιο σχετικά με τα μειονοτικά σχολεία ώστε η διδασκαλία τους να καταστεί αποτελεσματικότερη, καθώς και αν γνωρίζουν βασικές λειτουργίες που προσαρμόστηκαν στα πλαίσια της μειονοτικής εκπαίδευσης.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με την χρήση ερωτηματολογίων. Το δείγμα της έρευνας αποτελούνταν από 120 φοιτητές και φοιτήτριες.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι η μορφή διδασκαλίας θα πρέπει να προσανατολίζεται σε καινούριους τρόπους διαχείρισης των εθνοπολιτισμικών διαφορών στην σχολική τάξη σύμφωνα με τις αρχές της διαπολιτισμικής διάστασης στην εκπαίδευση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΧΟΡΟΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ: ΜΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΟ-ΑΣΣΥΡΙΑΚΟ ΧΟΡΟ

Γεώργιος Φούντζουλας
Μεταδιδακτορικός ερευνητής
Δανάη Μαρκαντωνάκη
Πτυχιούχος Σχολής Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
Μαρία Κουτσούμπα
Καθηγήτρια ΣΕΦΑΑ ΕΚΠΑ

Ο χορός αποτελεί ένα δυναμικό πολιτισμικό και κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο συνδέεται άμεσα με την εκπαίδευση, τις σύγχρονες πρακτικές γραμματισμού και την (ανα)διαμόρφωση συλλογικών ταυτοτήτων. Σε ένα πολυπολιτισμικό κοινωνικό πλαίσιο, μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο επικοινωνίας, συνάντησης και αλληλεπίδρασης μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων. Μία σχετικά άγνωστη κοινότητα στο σύγχρονο ελληνικό πλαίσιο είναι αυτή των Ελληνο-Ασσυρίων -όπως αυτοπροσδιορίζονται- οι οποίοι κατοικούν κυρίως στο Αιγάλεω της Αθήνας. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του ρόλου του χορού ως μέσου διαπολιτισμικής επικοινωνίας και σύνδεσης, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο συνέβαλε στη συνύπαρξη και την αλληλεπίδραση ατόμων από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα. Η μελέτη εστιάζει στο παράδειγμα ενός μαθήματος Ελληνο-Ασσυριακού χορού από μέλη της κοινότητας στο «Χορευτικό και Καλλιτεχνικό Εργαστήρι Οι Κύκλες». Για τον σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκε εθνογραφική έρευνα, όπως αυτή εφαρμόζεται στη μελέτη του χορού, η οποία περιλάμβανε τη συλλογή, ανάλυση και ερμηνεία δεδομένων. Η συλλογή βασίστηκε σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές. Για την καταγραφή των χορών αξιοποιήθηκε το σημειογραφικό σύστημα Labanotation, ενώ για την ανάλυση εφαρμόστηκαν η δομικο-μορφολογική και η τυπολογική μέθοδος. Η ερμηνεία των δεδομένων στηρίχθηκε στην προσέγγιση της «πυκνής περιγραφής». Από την ανάλυση του χορευτικού υλικού προκύπτει ότι οι Ελληνο-Ασσυριακοί χοροί παρουσιάζουν σημαντικές δομικές ομοιότητες με τα βασικά σχήματα του ελληνικού παραδοσιακού χορού, ενώ διαφοροποιούνται κυρίως ως προς τον τρόπο λαβής και την υφολογική απόδοση. Τα στοιχεία αυτά, σε συνδυασμό με τη μουσική συνοδεία, συγκροτούν ένα ιδιαίτερα ελκυστικό χορευτικό ρεπερτόριο για τους μαθητές του Εργαστηρίου. Σε επίπεδο διαπολιτισμικής πρακτικής, η κοινή χορευτική εμπειρία λειτούργησε θετικά και για τις δύο χορευτικές κοινότητες, ενισχύοντας αφενός το αίσθημα της συμπερίληψης και αφετέρου την ενεργή συμμετοχή σε μια διαφορετική πολιτισμική κουλτούρα. Συμπερασματικά, αναδεικνύεται ότι ο χορός διαθέτει ουσιαστικές δυνατότητες στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, λειτουργώντας ως κοινός τόπος συνάντησης και συμβάλλοντας στην ανάπτυξη πρακτικών πολυγραμματισμού μέσα από μια κοινή ενσώματη γλώσσα.

Εργασία (Paper)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΜΒΛΥΝΣΗ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΧΑΣΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Νικόλαος Ψύρρας
Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου
Νικόλαος Ράπτης
Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Διονύσιος Γουβιάς
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η αυξανόμενη ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση τα τελευταία χρόνια και ιδιαίτερα στη μετά COVID-19 εποχή, έχει αναδείξει το ψηφιακό χάσμα ως ένα σύνθετο κοινωνικοεκπαιδευτικό φαινόμενο που επηρεάζει ουσιαστικά τη λειτουργία των εκπαιδευτικών οργανισμών. Πέρα από ζητήματα πρόσβασης στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας, το ψηφιακό χάσμα συνδέεται με τις ψηφιακές δεξιότητες των εκπαιδευτικών και με τις συνθήκες υπό τις οποίες αυτές αναπτύσσονται και αξιοποιούνται. Στο πλαίσιο αυτό, η ψηφιακή ηγεσία, ως μορφή συμμετοχικής διακυβέρνησης, αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών και τη συνολική άμβλυνση των ψηφιακών ανισοτήτων στο σχολικό περιβάλλον. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η συστηματική χαρτογράφηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, που αφορά τον ρόλο της ψηφιακής ηγεσίας στην άμβλυνση του ψηφιακού χάσματος στην εκπαίδευση, στο πλαίσιο πολιτικών τεχνολογικής καινοτομίας, με έμφαση στις ψηφιακές δεξιότητες των εκπαιδευτικών. Η μελέτη συνιστά μια συστηματική βιβλιογραφική επισκόπηση (systematic literature review), σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές PRISMA 2020 και βασίζεται σε αναζήτηση στη διεθνή επιστημονική βάση δεδομένων Scopus. Η εργασία αποσκοπεί στη διαμόρφωση ενός συνεκτικού θεωρητικού και ερευνητικού πλαισίου, το οποίο θα συμβάλει στον σχεδιασμό στοχευμένων εκπαιδευτικών πολιτικών και θα αποτελέσει αφετηρία για μεταγενέστερες πρωτογενείς έρευνες.

Εργασία (Paper)

Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΜΒΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΩΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΣ

Ιώαννης Καμνής
Αντιστράτηγος εα
Βασιλική Λίπα
Δρ. Ιστορίας - Αρχαιολογίας

Η αναδιαμόρφωση του παγκόσμιου συστήματος, σε συνθήκες αυξανόμενης διασυνδεσιμότητας και πολλαπλών κέντρων ισχύος, ενισχύει τη σημασία μη καταναγκαστικών μορφών επιρροής στις διεθνείς σχέσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτιστική διπλωματία αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα για την Ελλάδα, μια χώρα με μακραίωνη ιστορία, πλούσιο πολιτισμικό απόθεμα, ισχυρές ιστορικές αφηγήσεις και πολυπληθή Διασπορά. Η μελέτη εξετάζει την πολιτιστική διπλωματία ως δομικό άξονα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής και θεμελιώδη μηχανισμό άσκησης ήπιας ισχύος, αναλύοντας τον τρόπο με τον οποίο ο ελληνικός πολιτισμός λειτουργεί και δύναται να αποτελεί διαρκώς σημαντικό στρατηγικό πόρο επιρροής. Η μεθοδολογική προσέγγιση περιλαμβάνει εννοιολογική αποσαφήνιση των θεωρητικών εργαλείων, όπως ήπια ισχύς, πολιτισμικό κεφάλαιο, Διασπορά, διαμεσολάβηση. Αναλυτικότερα, εξετάζεται η διεθνής και ελληνική βιβλιογραφία των πρακτικών της πολιτιστικής διπλωματίας, η οποία εμπλουτίζεται, επίσης, με ανάλυση των πολιτικών του ελληνικού κράτους στον τομέα του πολιτισμού και της παιδείας στο εξωτερικό, καθώς και με παραδείγματα δράσεων που ενεργοποιούν δίκτυα της ελληνικής Διασποράς. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι ο ελληνικός πολιτισμός λειτουργεί ως πολυεπίπεδος άξονας διεθνούς προβολής, ο οποίος ενισχύει την εθνική εικόνα, διευρύνει το πλαίσιο ισχύος και επιτρέπει την καλλιέργεια θετικών αντιλήψεων τόσο σε διακρατικό όσο και σε οικουμενικό επίπεδο. Η Ελληνική Διασπορά, ως υβριδικός και διαμεσολαβητικός δρων, συμβάλλει στον επαναπροσδιορισμό και τη διάχυση της πολιτισμικής ταυτότητας, λειτουργώντας ως γέφυρα πολιτισμού και παιδείας και ως κρίσιμος παράγοντας πολιτιστικών αναφορών σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα. Συμπερασματικά, η πολιτιστική διπλωματία, όταν ενσωματώνεται συστηματικά στη στρατηγική της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, συγκροτεί έναν σταθερό και υψηλής προστιθέμενης αξίας μηχανισμό ήπιας ισχύος. Συμβάλλει στην εξάλειψη τυχόν στερεοτύπων ή προκαταλήψεων και στην οικοδόμηση θεμελίων εμπιστοσύνης και αλληλοκατανόησης μεταξύ διαφορετικών κοινωνιών. Η συμβολή της μελέτης συνίσταται στη θεωρητική εμβάθυνση και στη διατύπωση ενός ερμηνευτικού πλαισίου που αναδεικνύει τη συνέργεια πολιτισμού και Διασποράς.

Εργασία (Paper)

THE CHINESE DIASPORA AND CHINESE CULTURE ABROAD: INSTRUMENTS OF SOFT POWER (20TH-21ST CENTURIES)

Vasilis G. Manousakis
EDIP, School of Political Sciences, Aristotle University of Thessaloniki
Rania Mousouli
Scientific collaborator, University of Thessaly

Chinese diasporic communities have played, and continue to play, a significant role in spreading Chinese culture and political ideas, either independently, or in alignment with state initiatives. However, their experiences have not always been positive across times and space. In places such as North America, Indonesia, and Malaysia Chinese populations have, at times, experienced sinophobic violence due to economic rivalry, nationalism, racial and cultural prejudices, or the fear of spreading communism.

At the same time, Chinese diasporic communities have, especially recently, been associated with the promotion of Chinese soft power through educational institutions, cultural diplomacy, and the media. These communities often pursue their own cultural and even political agendas and are not the mere instrument of the Chinese government. However, the latter plays an active role in promoting culture through Confucius Institutes, films, but also literature, and cultural festivals. This promotion does not always flow through the diaspora, as illustrated by the example of the international spread of Maoist ideas and art during the Cold War. The paper argues that the adaptability and resilience, but also the agency of the diaspora, have significantly influenced both the effectiveness and the limitations of China's global soft power.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΊΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΊΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΌ ΣΧΟΛΕΊΟ: ΤΟ ETWINNING ΈΡΓΟ READING IS CREATING ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΉ ΔΥΝΑΜΙΚΉ ΤΩΝ BOOK TRAILERS

Δήμητρα Δαλπαναγιώτη
Δ/ντρια Δημοτικού Σχολείου, εκπ/κός ΠΕ06, MA, PhD

Η ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων στη διδασκαλία της λογοτεχνίας αποτελεί βασική προτεραιότητα της σύγχρονης εκπαιδευτικής πολιτικής, καθώς ενισχύει τον πολυγραμματισμό και τη δημιουργική εμπλοκή των μαθητών/μαθητριών. Στο πλαίσιο αυτό, το eTwinning, ως ευρωπαϊκή πλατφόρμα συνεργασίας, προσφέρει ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον για την ανάπτυξη καινοτόμων πρακτικών για την προσέγγιση της λογοτεχνίας μέσα στην τάξη. Στόχος της ανακοίνωσης είναι να παρουσιάσει το έργο eTwinning "Reading is Creating" και να αναδείξει τη διδακτική αξία της δημιουργίας book trailers ως μέσου κατανόησης λογοτεχνικών κειμένων, ενίσχυσης της φιλαναγνωσίας και καλλιέργειας δημιουργικών και γλωσσικών δεξιοτήτων. Η δράση υλοποιήθηκε στο Δημοτικό Σχολείο Κοκκινοχώματος Καβάλας με μαθητές/μαθήτριες δημοτικού, οι οποίοι/οποίες εργάστηκαν συνεργατικά. Ανάμεσα στις δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν με αφορμή τα λογοτεχνικά βιβλία ήταν και η δημιουργία book trailer, η οποία περιλάμβανε επιλογή βιβλίου, ανάλυση βασικών σκηνών, δημιουργία storyboards και παραγωγή ενός σύντομου βίντεο με ομιλούμενες εικόνες, που συνδύαζε εικόνα, αφήγηση και δημιουργική αναπαράσταση σκηνών από το έργο. Η συμμετοχή στη διαδικασία ενίσχυσε την κατανόηση των λογοτεχνικών κειμένων, την κριτική σκέψη, την αισθητική καλλιέργεια και την παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου στη γλώσσα-στόχο. Παράλληλα, η συνεργασία με σχολεία του εξωτερικού μέσα από το eTwinning ενίσχυσε τη διαπολιτισμική επικοινωνία, την ενσυναίσθηση και την ευρωπαϊκή ταυτότητα των μαθητών/μαθητριών. Η δημιουργία book trailers αποδεικνύεται μια αποτελεσματική και παιδαγωγικά τεκμηριωμένη πρακτική που μετασχηματίζει τη διδασκαλία της λογοτεχνίας, καθιστώντας τους μαθητές/μαθήτριες ενεργούς δημιουργούς νοήματος. Η δράση συμβάλλει στην προώθηση του πολυγραμματισμού, της ψηφιακής αφήγησης και της διαπολιτισμικής συνεργασίας, ευθυγραμμισμένη με τις προτεραιότητες της σύγχρονης ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής.

Εργασία (Paper)

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΡΗΤΗ ΜΟΥ ΟΜΟΡΦΟ ΝΗΣΙ» ΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΟΥ ΚΑΙ ΑΓΓΛΟΦΩΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.

Ελένη Βαρδάκη
ΠΕ60 Νηπιαγωγός
Καλλιόπη Μαρακομιχελάκη
ΠΕ60 Νηπιαγωγός

Η αυξανόμενη γλωσσική και πολιτισμική ποικιλομορφία στα σύγχρονα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα της προσχολικής εκπαίδευσης καθιστά επιτακτική την ανάγκη εφαρμογής παιδαγωγικών πρακτικών που προάγουν τη συμπερίληψη, τη συνεργασία και τον διαπολιτισμικό διάλογο από τις πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, η διαπολιτισμική εκπαίδευση στο νηπιαγωγείο μπορεί να λειτουργήσει ως βασικός μοχλός ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής όλων των παιδιών, ανεξαρτήτως γλωσσικού και πολιτισμικού υπόβαθρου.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση και ανάλυση ενός διαπολιτισμικού εκπαιδευτικού project με τίτλο «Κρήτη μου όμορφο νησί», το οποίο υλοποιήθηκε από κοινού στο ελληνόφωνο και αγγλόφωνο τμήμα του Ευρωπαϊκού Νηπιαγωγείου Ηρακλείου. Κύριος στόχος του προγράμματος ήταν η ουσιαστική ένταξη και η ενεργός συμμετοχή όλων των παιδιών μέσα από τη βιωματική προσέγγιση της τοπικής πολιτισμικής κληρονομιάς, αξιοποιώντας τη συνεργασία των Νηπιαγωγών και των μαθητών ελληνόφωνου και αγγλόφωνου τμήματος, την ουσιαστική αλληλεπίδρασή τους, τη γονεϊκή εμπλοκή και των δυο τμημάτων και την πολυγλωσσική επικοινωνία.

Η μεθοδολογία βασίστηκε στη μέθοδο project και στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία με διαθεματική προσέγγιση, με την υλοποίηση κοινών δραστηριοτήτων για τα δύο τμήματα. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα περιλάμβανε βιωματικές δράσεις, εκπαιδευτικές επισκέψεις και δημιουργικές δραστηριότητες που αφορούσαν διάφορες πτυχές της πολιτισμικής κληρονομιάς της Κρήτης, όπως για παράδειγμα την κρητική μουσική, τους κρητικούς παραδοσιακούς χορούς, την υφαντική, την τοπική γαστρονομία, τις πολιτισμικές παραδόσεις της Κρήτης και άλλα.

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής ανέδειξαν υψηλά επίπεδα συμμετοχής, συνεργασίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ των παιδιών των δύο γλωσσικών τμημάτων, καθώς και ενίσχυση της πολιτισμικής επίγνωσης και της θετικής στάσης απέναντι στη διαφορετικότητα. Συμπερασματικά, η εισήγηση αναδεικνύει τη δυναμική των διαπολιτισμικών projects στην προσχολική εκπαίδευση και προτείνει το συγκεκριμένο πρόγραμμα ως ενδεικτική διδακτική πρόταση για τυπικά αλλά και πολυγλωσσικά και πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Εργαστήριο (Workshop)

Η ΥΦΑΝΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΥΦΑΝΤΟΥ (ΚΟΥΡΕΛΟΥΣ) ΑΠΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΟ ΚΑΙ ΑΓΓΛΟΦΩΝΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ελένη Βαρδάκη
ΠΕ60 Νηπιαγωγός
Καλλιόπη Μαρακομιχελάκη
ΠΕ60 Νηπιαγωγός

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία προϋποθέτει παιδαγωγικές προσεγγίσεις που ενισχύουν τη βιωματική μάθηση, τη συνεργασία και την αποδοχή της πολιτισμικής ετερότητας. Η αξιοποίηση στοιχείων της άυλης πολιτισμικής κληρονομιάς μπορεί να λειτουργήσει ως ισχυρό παιδαγωγικό εργαλείο για την καλλιέργεια της πολιτισμικής επίγνωσης και της συμπερίληψης σε πολυγλωσσικά και πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Σκοπός του παρόντος εργαστηρίου είναι η παρουσίαση και βιωματική εφαρμογή της υφαντικής τέχνης ως μέσου διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην προσχολική εκπαίδευση, μέσα από την εμπειρία συνδιδασκαλίας ελληνοφώνου και αγγλόφωνου τμήματος του Ευρωπαϊκού Νηπιαγωγείου Ηρακλείου. Το εργαστήριο αποσκοπεί στην ανάδειξη της υφαντικής ως πολιτισμικής πρακτικής της Κρήτης και στη διερεύνηση των παιδαγωγικών δυνατοτήτων της στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής και βιωματικής μάθησης.

Η μεθοδολογία του εργαστηρίου είναι βιωματική και συμμετοχική. Περιλαμβάνει σύντομη εισαγωγή στο πολιτισμικό και παιδαγωγικό πλαίσιο της υφαντικής τέχνης, παρουσίαση βασικών στοιχείων του αργαλειού και ενεργό συμμετοχή των συμμετεχόντων στη διαδικασία ύφανσης με αυτοσχέδιο εκπαιδευτικό αργαλειό. Ακολουθεί συνεργατική κατασκευή παραδοσιακού υφαντού (κουρελούς) από υφάσματα διαφορετικών χρωμάτων και υφών, η οποία αξιοποιείται συμβολικά ως αναπαράσταση της πολυπολιτισμικότητας και της συνύπαρξης διαφορετικών ταυτοτήτων.

Το εργαστήριο ολοκληρώνεται με παιδαγωγικό αναστοχασμό και συζήτηση σχετικά με τη μεταφορά και προσαρμογή της δράσης στην προσχολική τάξη. Η προτεινόμενη πρακτική αναδεικνύει τη δυναμική της τοπικής πολιτισμικής κληρονομιάς ως εργαλείου διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και προτείνεται ως εφαρμόσιμη διδακτική προσέγγιση τόσο σε εκπαιδευτικές κοινότητες που φοιτούν μαθητές Ελληνόπουλα όσο και σε πολυγλωσσικά εκπαιδευτικά πλαίσια.

Εργασία (Paper)

Η ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΕ ΚΕΝΤΡΑ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 17Ο ΚΑΙ ΤΟΝ 18Ο ΑΙΩΝΑ: ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΓΕΦΥΡΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Στυλιανός Πατεράκης
Διδάκτορας Γλωσσολογίας (Πανεπιστήμιο Αιγαίου), Μεταδιδακτορικός Ερευνητής (Πανεπιστήμιο Αιγαίου), Διδάσκων / Ακαδημαϊκός Υπότροφος (Τμήμα Γλωσσικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
Μαρία Πατεράκη
Κοινωνιολόγος, Απόφοιτη Τμήματος Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης

Η ανακοίνωση, βασιζόμενη σε ένα εκτεταμένο σώμα πρωτογενών πηγών στο οποίο περιλαμβάνονται έντυπες εκδόσεις και κείμενα διάφορων κειμενικών ειδών του δημώδους πρώιμου νεοελληνικού πεζού λόγου του 17ου και του 18ου αιώνα, εξετάζει έντυπα βιβλία που εκδόθηκαν σε τυπογραφεία πνευματικών κέντρων του ελληνισμού εκτός του οθωμανικού χώρου, όπως ήταν η Βενετία και η Βιέννη. Τα κέντρα αυτά λειτούργησαν ως σημαντικοί χώροι παιδείας, λόγιας και δημώδους ελληνόγλωσσης παραγωγής και συνεπόμενης μετάδοσης της ελληνικής γλώσσας. Στόχοι είναι να διερευνηθούν οι γλωσσικές επιλογές των συγγραφέων των υπό εξέταση κειμένων και να συγκριθούν με τις σύγχρονες με αυτά προτάσεις κωδικοποίησης και (προ)τυποποίησης της πρώιμης νέας ελληνικής γλώσσας, όπως αυτές διατυπώνονται σε γραμματικές και λεξικογραφικά έργα της εποχής. Η ανάλυση εστιάζει σε φαινόμενα μορφολογίας, σύνταξης και λεξιλογίου, καθώς και στην ενδο-ποικιλία και δια-ποικιλία που παρατηρούνται στα υπό εξέταση κείμενα. Υποστηρίζεται ότι τα δημώδη πρώιμα νέα ελληνικά κείμενα που τυπώνονται σε τυπογραφεία κέντρων της πρώιμης νεοελληνικής διασποράς παρουσιάζουν συγκλίσεις αλλά και αξιοσημείωτες αποκλίσεις από τις προτάσεις κωδικοποίησης της δημώδους/πρώιμης νέας ελληνικής της εποχής, οι οποίες μπορούν να ερμηνευθούν στο πλαίσιο της πολιτικής και πολιτισμικής πραγματικότητας της περιόδου τόσο ως αποτέλεσμα της επαφής με συγκεκριμένα και πολυποίκιλα γλωσσικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα όσο και ως συνειδητές επιλογές που σχετίζονται με ζητήματα επικοινωνίας, αποδέκτη (δηλ. απεύθυνσης) και πολιτισμικής αυτοτοποθέτησης. Η μελέτη αναδεικνύει τον ρόλο της διασποράς ως χώρου γλωσσικού πειραματισμού και πολιτισμικής δημιουργίας, συμβάλλοντας αφενός στη σκιαγράφηση της ιδιαίτερης γλωσσικής φυσιογνωμίας της πρώιμης νεοελληνικής περιόδου του 17ου και του 18ου αιώνα —ενός πεδίου ελάχιστα μελετημένου— και αφετέρου στη συζήτηση για τα στοιχεία που συγκροτούν τις συλλογικές ταυτότητες κατά την προνεωτερική περίοδο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. «ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΥΝΟΡΩΝ»: ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΩΜΑ ΤΟΥ «ΑΝΕΣΤΙΟΥ» ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΥΒΡΙΔΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ. ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑΣ

Δήμητρα Κιούση
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Φιλολόγων Δ.Δ.Ε. Κυκλάδων

Η σύγχρονη διδακτική μεθοδολογία, όπως τεκμηριώνεται μέσα από την εκπαιδευτική έρευνα, υπογραμμίζει τη σημασία της διερευνητικής μάθησης και της διαφοροποιημένης διδασκαλίας ως αξόνων για την αναβάθμιση της εκπαιδευτικής πράξης. Οι παράμετροι αυτές, σε συνέργεια με τη στόχευση για την καλλιέργεια των πολλαπλών γραμματισμών και την αξιοποίηση της διακειμενικότητας και της δημιουργικής γραφής, αποτελούν τον πυρήνα των νέων Προγραμμάτων Σπουδών για τη Λογοτεχνία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό, η Λογοτεχνία της Διασποράς προσεγγίζεται ως ένα δυναμικό και πολυδιάστατο πεδίο της παγκόσμιας γραμματείας. Η μελέτη της επιτρέπει τη διερεύνηση του «ενδιάμεσου χώρου», δηλαδή της ψυχολογικής και πολιτισμικής κατάστασης του «ανήκειν» σε δύο κόσμους ταυτόχρονα, αναδεικνύοντας το υπαρξιακό βίωμα του «ανέστιου» και του «ανοίκειου». Η διασπορική λογοτεχνία δεν συνιστά μια απλή πολιτισμική αντανάκλαση, αλλά μια διαδικασία παραγωγής υβριδικών ταυτοτήτων.

Το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο, το οποίο εφαρμόστηκε στη Γ΄ Λυκείου, εστιάζεται σε δημιουργούς, ενδεικτικά: Κ.Π. Καβάφης, Δημήτρης Τσαλουμάς, Joseph Conrad, Φερεϋντούν Φαριάντ, Θοδωρής Καλλιφατίδης, κ.ά. Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίστηκε στη συγκρότηση «συστάδας κειμένων», η οποία περιλαμβάνει διαφορετικά λογοτεχνικά γένη και είδη, προερχόμενα από δημιουργούς διαφορετικών εποχών και πολιτισμικών περιβαλλόντων. Η διαλεκτική σχέση των κειμένων στοχεύει στην εξοικείωση των μαθητών με την πολυφωνία και τη διακειμενική συνομιλία.

Η υλοποίηση της διδακτικής πρότασης διαρθρώθηκε σε τρεις φάσεις (προ-αναγνωστική, αναγνωστική και μετα-αναγνωστική). Εφαρμόστηκαν φύλλα εργασίας, ψηφιακά μέσα, ποικίλες μέθοδοι και τεχνικές. Κεντρικό ρόλο διαδραμάτισε η διαμορφωτική αξιολόγηση, η οποία επέτρεψε τον συστηματικό έλεγχο των μαθησιακών αποτελεσμάτων και την ευέλικτη αναπροσαρμογή των στόχων.

Ως αποτέλεσμα της παρέμβασης, οι μαθητές/τριες αναγνώρισαν τη λειτουργία της λογοτεχνικής έκφρασης ως μέσου επιβίωσης και δημιουργίας σε ξένα περιβάλλοντα των χωρών υποδοχής, ενισχύοντας τον κριτικό τους γραμματισμό. Συμπερασματικά, η επαφή με το τραύμα της μετανάστευσης και την αίσθηση του «αλλότριου» λειτούργησε ως γέφυρα για την κατανόηση των σύγχρονων μεταναστευτικών ρευμάτων, αναδεικνύοντας την πολυφωνία ως θεμελιώδη πολιτισμικό πλούτο του σύγχρονου κόσμου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Ελένη Κόλλα
Επίκουρη Καθηγήτρια Philips University, Nicosia Cyprus

Η αυξανόμενη πολιτισμική, γλωσσική και κοινωνική ετερογένεια των σύγχρονων σχολικών πληθυσμών καθιστά τη διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας κεντρικό ζήτημα της εκπαιδευτικής πράξης και πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, η σχολική ηγεσία αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα για τη διαμόρφωση συμπεριληπτικών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων που προάγουν τη δημοκρατία και την εκπαιδευτική ισότητα. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του ρόλου της σχολικής ηγεσίας στη διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας σε πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, με έμφαση στις πρακτικές, τις στάσεις και τις στρατηγικές ηγεσίας που αναπτύσσονται και εφαρμόζονται κατά τη λήψη παιδαγωγικών και διοικητικών αποφάσεων σε συνθήκες πολιτισμικής ποικιλομορφίας. Η μελέτη εδράζεται στις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της συμπεριληπτικής σχολικής ηγεσίας και επιδιώκει να αναδείξει τους μηχανισμούς μέσω των οποίων η ηγεσία συμβάλλει στη διαμόρφωση σχολικού κλίματος αποδοχής, ενεργού συμμετοχής και ενδυνάμωσης όλων των μαθητών/τριών. Η έρευνα ακολουθεί ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση και υλοποιείται μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με στελέχη σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με εμπειρία σε πολυπολιτισμικά σχολικά πλαίσια. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιείται με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης, εστιάζοντας στις αντιλήψεις, τις εμπειρίες και τις ηγετικές πρακτικές των συμμετεχόντων. Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η αποτελεσματική διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας συνδέεται με μορφές προσαρμοστικής και συμμετοχικής ηγεσίας, καλλιέργεια διαπολιτισμικής ευαισθησίας και ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών εντός της σχολικής κοινότητας. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην προσωπική στάση των σχολικών ηγετών ως καθοριστικού παράγοντα διαμόρφωσης κουλτούρας συμπερίληψης και στην ενίσχυση της συνεργασίας με τις οικογένειες, την υποστήριξη των εκπαιδευτικών και την υλοποίηση διαπολιτισμικών δράσεων στο σχολικό περιβάλλον. Παράλληλα, αναδεικνύονται προκλήσεις που σχετίζονται με θεσμικούς περιορισμούς και ελλείψεις στην επιμόρφωση των στελεχών εκπαίδευσης. Συμπερασματικά, η εργασία συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο για την εκπαιδευτική ηγεσία, αναδεικνύοντας τη σχολική ηγεσία όχι μόνο ως διοικητικό ρόλο, αλλά ως παιδαγωγικό και κοινωνικό μοχλό αλλαγής, ικανό να προάγει τη συμπερίληψη, την κοινωνική δικαιοσύνη και την ισότιμη εκπαιδευτική εμπειρία σε πολυπολιτισμικά σχολικά περιβάλλοντα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΗΓΕΣΙΑ ΜΕ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ: ΓΕΦΥΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ηλέκτρα Λειψού
Μέλος ΣΕΠ,Frederick University
Νίκος Κεραυνός
Μέλος ΣΕΠ,Frederick University

Η ενίσχυση της συμπερίληψης στο σχολείο προϋποθέτει ηγεσία που μεταφράζει τις αξίες της ισότητας και της δικαιοσύνης σε σταθερές, ορατές πρακτικές. Σε ένα παγκοσμιοποιημένο εκπαιδευτικό τοπίο, όπου συνυπάρχουν διαφορετικές ταυτότητες, γλωσσικά και πολιτισμικά κεφάλαια, αλλά και ανάγκες που σχετίζονται με αναπηρίες, μαθησιακές δυσκολίες ή κοινωνικοσυναισθηματικές προκλήσεις, ο σχολικός ηγέτης καλείται να λειτουργήσει ως «γέφυρα» ανάμεσα σε πολιτικές κατευθύνσεις, σχολική κουλτούρα και βιωμένες εμπειρίες των μαθητών.

Σκοπός της εισήγησης είναι: (α) να αποσαφηνιστούν οι βασικές διαστάσεις της ενσυναίσθητης ηγεσίας που συνδέονται με συμπεριληπτικά αποτελέσματα, (β) να χαρτογραφηθούν στρατηγικές που ενεργοποιούν συνεργασίες εντός και εκτός σχολείου και (γ) να αναδειχθούν οι οργανωσιακές προϋποθέσεις που διευκολύνουν την εφαρμογή τους. Κεντρικά ερωτήματα είναι ποια ηγετικά «μοτίβα» ενσυναίσθησης αναδεικνύονται ως πιο αποτελεσματικά και πώς μετατρέπονται από στάση σε συνεπείς ρουτίνες δράσης.

Η μεθοδολογία βασίζεται σε βιβλιογραφική ανασκόπηση θεωρητικών και εμπειρικών εργασιών της διεθνούς βιβλιογραφίας, με κριτήρια συνάφειας προς τη σχολική ηγεσία, τη σχολική κουλτούρα και τις πρακτικές συμπερίληψης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η σύνθεση οργανώνεται σε τέσσερις άξονες: (1) αξιακό όραμα χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιη λήψη αποφάσεων, (2) δομές συνεργασίας και κατανεμημένης ευθύνης (ομάδες υποστήριξης, συν-σχεδιασμός, κοινές ρουτίνες), (3) επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών με έμφαση στη διαφοροποίηση, στον καθολικό σχεδιασμό μάθησης και στις πολυεπίπεδες παρεμβάσεις υποστήριξης με χρήση δεδομένων και (4) οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης με μαθητές και οικογένειες, καθώς και διασύνδεση με υπηρεσίες και φορείς της κοινότητας, μέσω ακρόασης, διαλόγου και αποκαταστατικών πρακτικών.

Η ανασκόπηση δείχνει ότι η ενσυναίσθηση, όταν συνδυάζεται με σαφείς προσδοκίες, έγκαιρη υποστήριξη και δίκαιη αντιμετώπιση, ενισχύει την αίσθηση του «ανήκειν», περιορίζει πρακτικές αποκλεισμού και αυξάνει τη συνέπεια της ανταπόκρισης στις ανάγκες των μαθητών. Συμπερασματικά, προτείνεται ένα λειτουργικό πλαίσιο «γεφυρωτικών» ηγετικών πρακτικών, χρήσιμο για σχεδιασμό δράσεων, αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας και στοχευμένη επιμόρφωση. Η συμβολή της εισήγησης έγκειται στη διατύπωση εφαρμοστικών δεικτών για ηγέτες και ομάδες υποστήριξης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΤΥΧΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΤΟΛΕΜΑΪΚΗ ΑΙΓΥΠΤΟ

Σωτήριος Μάιπας
Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών: Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις Πανεπιστημίου Αιγαίου / Διδάσκων, ΠΜΣ Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία»
Παναγιώτης Κουσούλης
Καθηγητής, Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών: Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η δημιουργία της Αλεξάνδρειας (331 π.Κ.Ε.) και η ελληνική κυριαρχία στην Αίγυπτο του τέλους της 1ης χιλιετίας σηματοδοτούν το αποκορύφωμα των Ελληνοαιγυπτιακών διαδράσεων και ελληνικών επιρροών σε πολλούς τομείς της αιγυπτιακής κοινωνίας και του πολιτισμού της αρχαίας Νειλοχώρας. Η ελληνική παρουσία γονιμοποιεί μια πολυδιάστατη επικοινωνία, η ανάγνωση της οποίας ξεπερνά τα όρια της αρχαιότητας. Η γοητεία που άσκησε, για παράδειγμα, η Αίγυπτος ως χώρα και ως πολιτισμός στην ελληνική διανόηση φθάνει από τον Ηρόδοτο και τον Πλάτωνα ως τις μέρες μας, με λαμπρό παράδειγμα την ποίηση του Καβάφη. Μέσα σε αυτό το διαχρονικό πλαίσιο δράσης της ελληνικής διασποράς, πρόσωπα και πρωταγωνιστές σε ιστορικό ή μυθολογικό πλαίσιο έρχονται σε επαφή με τις δομές της αιγυπτιακής κοινωνίας, μεταφέροντας γνώσεις και πρακτικές στην Ελλάδα. Ανάμεσα στις πολλές διαδράσεις, συναντούμε για παράδειγμα την ώσμωση του Αιγύπτιου Ιμχοτέπ με το μυθικό πρόσωπο του θεού Ασκληπιού και τη γενικότερη αλληλεπίδραση στον τομέα της ιατρικής πρακτικής και της περιβαλλοντικής υγείας. Η ευρεία εγκατάσταση των Ελλήνων στην Αίγυπτο δημιουργεί νέες διατροφικές συνήθειες στην αιγυπτιακή κοινωνία, όπως για παράδειγμα η προτίμηση στο λευκό ψωμί και το μέλι, που οδηγούν στην εμφάνιση ποικίλων προβλημάτων στοματικής υγείας (π.χ. τερηδόνα), κυρίως στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα. Ακόμα και η ίδια η κατασκευή της Αλεξάνδρειας και η διαρκής βελτίωσή της για τη μετατροπή της σε ένα μεγάλο οικονομικό κέντρο, επιβαρύνει την περιοχή τόσο περιβαλλοντικά όσο και πληθυσμιακά. Παρόμοιες περιβαλλοντικές κρίσεις ανιχνεύονται και στο έτερο λιμάνι και εμπορικό κέντρο, τη Βερενίκη, στις ακτές της Ερυθράς Θάλασσας, που ιδρύεται το 290 π.Κ.Ε. από τον Πτολεμαίο Β΄, ως αποτέλεσμα των μεγάλων ηφαιστειακών εκρήξεων στο Βόρειο Ημισφαίριο και της επακόλουθης ξηρασίας και έλλειψης σημαντικών πρώτων υλών. Η παρούσα εισήγηση επιδιώκει να συνδέσει δράσεις της ελληνικής διασποράς στην ελληνιστική Αίγυπτο με σημαίνουσες πτυχές που αφορούν στην ιστορία της περιβαλλοντικής υγείας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ: Η ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ ΣΤΟ ΧΡΙΣΣΟ ΦΩΚΙΔΑΣ

Βασιλική Μπέκου
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Ελένη Φιλιππίδου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ελληνικού Παραδοσιακού Χορού Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο χορός, ως βιωμένη εμπειρία, μορφή τέχνης αλλά και επιστημονικό πεδίο, μπορεί να προσφέρει ερμηνευτικά εργαλεία για την κατανόηση ζητημάτων που αφορούν τον πολιτισμό και την κοινωνική οργάνωση ενός τόπου. Ειδικότερα, ο ελληνικός παραδοσιακός χορός, με βασικό του χαρακτηριστικό την καθολική συμμετοχή της κοινότητας, δύναται να λειτουργήσει ως δείκτης κοινωνικών σχέσεων, συλλογικής μνήμης και πολιτισμικής ταυτότητας, καθώς και ως μέσο αποτύπωσης κοινωνικών μεταβολών. Στο πλαίσιο αυτό, σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η μελέτη των μετασχηματισμών που υπέστη το πολιτισμικό στοιχείο στο Χρισσό Φωκίδας, μέσα από το παράδειγμα του συμμετοχικού χορού στις κοινωνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις της τοπικής κοινότητας. Η μελέτη βασίστηκε στην επιτόπια εθνογραφική μέθοδο για την έρευνα του χορού. Τα ερευνητικά δεδομένα αντλήθηκαν από δεκατέσσερις ημι-δομημένες συνεντεύξεις με μόνιμους κατοίκους της κοινότητας, καθώς και από τη μελέτη δευτερογενών πηγών. Η ερμηνεία των ερευνητικών δεδομένων βασίστηκε σε εθνοχορολογικό ερμηνευτικό πλαίσιο, όπου ο χορός προσεγγίζεται ως ενσώματη κοινωνική πρακτική και εξετάζεται ως δυναμικό πολιτισμικό πεδίο, μέσα στο οποίο παλαιότερες λειτουργίες επανανοηματοδοτούνται στο παρόν, τόσο εντός του τόπου όσο και στο πλαίσιο της διασποράς. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι ο παραδοσιακός χορός αποτελούσε έως και τα μέσα του 20ου αιώνα βασικό και αναπόσπαστο στοιχείο της κοινωνικής ζωής της κοινότητας, επισφραγίζοντας κοινωνικές, θρησκευτικές και εορταστικές εκδηλώσεις, ενώ κατείχε κεντρική θέση στα πανηγύρια της κοινότητας. Στη συνέχεια, μια σειρά κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών εξελίξεων σε συνδυασμό με τη σταδιακή μετανάστευση και αποδυνάμωση του μόνιμου πληθυσμού επηρέασαν το πλαίσιο τέλεσης του χορού, αλλά και τη μορφή του, οδηγώντας είτε στην υποχώρηση είτε στον μετασχηματισμό παραδοσιακών χορευτικών πρακτικών, καθώς και στη δημιουργία νέων μορφών πολιτισμικής έκφρασης. Συμπερασματικά, μέσα από τη μελέτη ενός μικρού αγροτικού οικισμού, καθίσταται σαφές ότι οι κοινωνικές αλλαγές επηρεάζουν άμεσα την πολιτιστική ζωή των κοινοτήτων, μετασχηματίζοντας τον χορό σε έναν δυναμικό φορέα συνέχειας και ανανέωσης του πολιτισμού.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ. ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ ΤΑΞΗ Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Αναστασία Μιχαηλίδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Στέφανος Ψυλλάκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Το σύγχρονο σχολείο χαρακτηρίζεται από ετερογένεια ως προς τα πολιτισμικά βιώματα, τις εμπειρίες των μαθητών/-τριων και τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες. Στο πλαίσιο αυτό, η συμπεριληπτική διδασκαλία φαίνεται ότι αποτελεί βασικό παιδαγωγικό εργαλείο ενίσχυσης της ίσης συμμετοχής. Η εργασία παρουσιάζει πρακτικές εφαρμογές συμπεριληπτικής διδασκαλίας σε μαθητές/-τριες της Ε' τάξης. Μέσα από διαφοροποιημένη διδασκαλία πολυτροπικούς τρόπους συμμετοχής, θετική διαπαιδαγώγηση και βιωματική μάθηση εμπλέκεται το σύνολο των μαθητών/-τριων στη μαθησιακή διαδικασία, δίχως αποκλεισμό ή στιγματισμό. Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη θετική επίδραση τέτοιων πρακτικών στο μαθησιακό κλίμα και τη συμμετοχή όλων.

Εργασία (Paper)

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ

Ελένη Σκουρβουλιανάκη
Προϊσταμένη Νηπιαγωγείου

Η ελληνική διασπορά αποτελεί ένα δυναμικό και πολυδιάστατο πεδίο διαμόρφωσης ταυτοτήτων, όπου η παιδεία λειτουργεί ως βασικός μηχανισμός σύνδεσης πολιτισμών, αξιών και συλλογικής μνήμης. Η παρούσα εισήγηση διερευνά τον ρόλο της προσχολικής εκπαίδευσης στη διαμόρφωση πολιτισμικής ταυτότητας και στη στήριξη της διαπολιτισμικής συνείδησης των παιδιών, τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο πλαίσιο.

Μέσα από τη θεωρητική προσέγγιση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και την ανάλυση σύγχρονων παιδαγωγικών πρακτικών, αναδεικνύεται η σημασία της πρώιμης παιδαγωγικής παρέμβασης στη γνωριμία των παιδιών με έννοιες όπως η διαφορετικότητα, η πολιτισμική κληρονομιά και η έννοια του «ανήκειν». Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο του/της νηπιαγωγού ως διαμεσολαβητή πολιτισμών και ως φορέα αξιών που ενισχύουν τον σεβασμό, τη συμπερίληψη και τη σύνδεση με την ελληνική πολιτισμική ταυτότητα, ιδίως στο πλαίσιο κοινοτήτων της διασποράς.

Η εισήγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η προσχολική εκπαίδευση μπορεί να λειτουργήσει ως ουσιαστική «γέφυρα πολιτισμού και παιδείας», συμβάλλοντας ενεργά στη διατήρηση της πολιτισμικής συνέχειας και στη διαμόρφωση ενεργών, συνειδητοποιημένων πολιτών σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΣΕ ΕΝΑ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ

Μαριάνα Μπολτσή
Φιλόλογος ΠΕ02

Στο σύγχρονο κοινωνικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο, το φαινόμενο της μετανάστευσης αποτελεί ένα από τα πλέον σύνθετα και επίκαιρα ζητήματα, με έντονο κοινωνικό, πολιτισμικό και παιδαγωγικό αποτύπωμα. Παράλληλα, η σχολική εκπαίδευση καλείται να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις ενός πολυπολιτισμικού και ψηφιακά διαμεσολαβημένου κόσμου, καλλιεργώντας την ενσυναίσθηση, τον κριτικό γραμματισμό και την ενεργό πολιτειότητα των μαθητών. Στο πλαίσιο αυτό, η αξιοποίηση των ΤΠΕ και της πολυτροπικότητας στη διδασκαλία της Λογοτεχνίας καθίσταται αναγκαία, όχι μόνο ως τεχνολογική καινοτομία, αλλά ως ουσιαστική παιδαγωγική πρακτική.

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ένα πρωτότυπο διδακτικό σενάριο στο μάθημα της ν.ε. Λογοτεχνίας Β΄ Γυμνασίου, που σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε στο πλαίσιο του Β2 επιπέδου ΤΠΕ και υλοποιημένο σύμφωνα με τον Β΄ και Γ΄ κύκλο παραγωγής λόγου. Κεντρική θεματική του σεναρίου αποτελεί η μετανάστευση και τα συναισθήματα που τη συνοδεύουν, με στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών απέναντι σε ένα διαχρονικά επίκαιρο κοινωνικό ζήτημα και τη συνειδητοποίηση των δυσκολιών που βιώνουν οι μετανάστες.

Η επιλογή της θεματικής βασίστηκε στην ανάγκη καλλιέργειας της ενσυναίσθησης, αλλά και στη διαπίστωση ότι οι μαθητές συχνά συγχέουν έννοιες όπως «μετανάστης», «πρόσφυγας» και «λαθρομετανάστης». Μέσα από λογοτεχνικά κείμενα, πολυτροπικά και βιωματικά μέσα, οι μαθητές καλούνται να προβληματιστούν γύρω από την έννοια του «ξένου», τις εμπειρίες της μετανάστευσης, τα στερεότυπα και τις στάσεις αποδοχής ή απόρριψης.

Το σενάριο στηρίζεται στο Μοντέλο του Ρόμβου και συνδυάζει τη λογοτεχνική ερμηνεία, τη συνεργατική μάθηση και την κριτική παραγωγή λόγου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην καλλιέργεια ψηφιακού, πολυτροπικού, κριτικού και πολιτισμικού γραμματισμού, καθώς και στην ενίσχυση της εγγράμματης ταυτότητας των μαθητών ως ενεργών πολιτών. Η δημιουργική αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και φορητών ψηφιακών συσκευών εντάσσεται συνειδητά στη διδακτική διαδικασία, με στόχο τη γεφύρωση της απόστασης σχολείου και εξωσχολικού ψηφιακού χρόνου και την ενίσχυση της απόλαυσης του μαθήματος της Λογοτεχνίας.

Εργασία (Paper)

«ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ»: ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (NATIVE LANGUAGE EMPOWERMENT) ΣΤΟΝ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΑΣΤΙΚΟ ΧΩΡΟ

Ελώνα Γκέργκη
Παιδαγωγός Πρώιμης παιδικής ηλικίας Συνιδιοκτήτρια Βρεφονηπιακού Σταθμού

Στο σύγχρονο αστικό περιβάλλον, η διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας και η ενσωμάτωση παιδιών με μεταναστευτικό υπόβαθρο αποτελούν κεντρικές προκλήσεις για την εκπαιδευτική πολιτική. Η ανάγκη για τη δημιουργία «γεφυρών» επικοινωνίας και τη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας καθίσταται επιτακτική, καθώς η μητρική γλώσσα αποτελεί το θεμέλιο της αυτοεικόνας του παιδιού.

Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση της πρωτοβουλίας «Ιστορίες Χωρίς Σύνορα» , που υλοποιείται από τον παιδαγωγικό φορέα Βρεφονηπιακός Σταθμός "Arcobaleno" στο 5ο Δημοτικό Διαμέρισμα της Αθήνας. Στόχος είναι η ανάδειξη μοντέλων μη τυπικής μάθησης που προάγουν το Native Language Empowerment και τη συμπερίληψη μέσω της δημόσιας έκθεσης σε πολύγλωσσα ερεθίσματα.

Η μελέτη βασίζεται σε μια συμμετοχική προσέγγιση «από κάτω προς τα πάνω» (bottom-up), εστιάζοντας στην ίδρυση και λειτουργία μιας υπαίθριας ανταλλακτικής βιβλιοθήκης (Little Free Library) σε δημόσιο πάρκο. Η παρέμβαση περιλαμβάνει τη συλλογή και διάθεση παιδικού βιβλίου σε ποικίλες μητρικές γλώσσες, σε συνεργασία με τοπικές κοινότητες και διπλωματικούς φορείς, μετατρέποντας τον αστικό χώρο σε πεδίο δράσης των Urban Commons.

Τα αποτελέσματα της πρωτοβουλίας καταδεικνύουν ότι η ορατότητα των γλωσσών προέλευσης στον δημόσιο χώρο ενισχύει το αίσθημα του ανήκειν στις μεταναστευτικές οικογένειες. Παράλληλα, η χρήση της αφήγησης λειτουργεί ως εργαλείο καλλιέργειας ενσυναίσθησης και αλληλεγγύης, καταρρίπτοντας κοινωνικά και γλωσσικά στερεότυπα από την προσχολική ηλικία.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει τη σημασία των πρωτοβουλιών βάσης στη διαμόρφωση μιας συμπεριληπτικής κοινωνικής ταυτότητας. Η συμβολή του Arcobaleno έγκειται στην πρόταση ενός βιώσιμου και επεκτάσιμου μοντέλου για την κοινωνική συνοχή, που συνδέει την παιδεία με τον πολιτισμό και τον δημόσιο χώρο.

Εργασία (Paper)

ΒΑΟ, ΕΝΑ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΡΓΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ / BAO, AN INTERNATIONAL PROJECT FOR MEDIA AND INFORMATION EDUCATION

Αικατερίνη Τραγούδα
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Σπυρίδων Κυριαζίδης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Σερρών "Κων.Καραμανλής"

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει το διεθνές εκπαιδευτικό έργο BAO (Be Aware Online), ένα καινοτόμο επιτραπέζιο παιχνίδι που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+. Στόχος του έργου είναι η προώθηση του Γραμματισμού στα Μέσα και την Πληροφορία και η ενίσχυση της κριτικής, υπεύθυνης και δημοκρατικής στάσης των παιδιών απέναντι στο διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Το BAO σχεδιάστηκε ως παιδαγωγικό εργαλείο ευρείας χρήσης, απευθυνόμενο τόσο σε εκπαιδευτικούς όσο και σε γονείς, με σκοπό την υποστήριξη των παιδιών στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης και υπεύθυνης συμμετοχής στο ψηφιακό περιβάλλον. Το έργο χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+ και συντονίζεται από την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης του Μονπελιέ. Αποτελεί προϊόν συνεργασίας εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες: τη Γαλλία (Δημοτικό Σχολείο George Sand), τη Φινλανδία (Oulu International School), την Ελλάδα (Πειραματικό Δ.Σ. Σερρών) και το Ηνωμένο Βασίλειο (Suny Dean School) ως προσκεκλημένο εταίρο, σχολείων που διακρίνονται για την καινοτόμο και βιωματική εκπαιδευτική τους προσέγγιση.

Η διακρατική αυτή συνεργασία αναδεικνύει την εκπαίδευση ως κοινό πεδίο διαλόγου και αντιμετώπισης σύγχρονων προκλήσεων που αφορούν τις ψηφιακές πρακτικές των παιδιών σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια. Η διαδικασία σχεδιασμού του παιχνιδιού βασίστηκε στη συλλογική λήψη αποφάσεων μεταξύ των εταίρων και περιλάμβανε τον καθορισμό παιδαγωγικών στόχων, τη διαμόρφωση διαδοχικών εκδοχών των κανόνων και τη δοκιμή πρωτοτύπων με μαθητές ηλικίας 8 έως 13 ετών σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες. Οι δοκιμές ανέδειξαν κοινές ανησυχίες σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου και την ανάγκη καθοδήγησης από το σχολείο και την οικογένεια. Παράλληλα, βοήθησαν τους δημιουργούς να καταστήσουν το παιχνίδι ιδιαίτερα ελκυστικό για τα παιδιά, ώστε να εξυπηρετείται καλύτερα ο στόχος του. Το τελικό αποτέλεσμα είναι ένα διασκεδαστικό, ευέλικτο και παιδαγωγικά αξιοποιήσιμο επιτραπέζιο παιχνίδι με προσαρμόσιμους κανόνες, κατάλληλο για σχολικό και οικογενειακό περιβάλλον, το οποίο αποτελεί παράδειγμα καλής πρακτικής διεθνούς συνεργασίας και μάθησης μέσω παιχνιδιού στην εκπαίδευση με επίκεντρο την ψηφιακή πολιτειότητα των νέων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΟΙ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΙ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ

Ελένη Κόλλα
Επίκουρη Καθηγήτρια Philips University, Nicosia Cyprus

Η σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από εντεινόμενη πολιτισμική, γλωσσική και σημειωτική πολυμορφία, ως αποτέλεσμα των μεταναστευτικών και διασπορικών ροών σε παγκόσμιο επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η θεωρία των πολυγραμματισμών συγκροτεί ένα διευρυμένο παιδαγωγικό παράδειγμα που υπερβαίνει τον παραδοσιακό γραμματισμό, ενσωματώνοντας πολλαπλούς τρόπους νοηματοδότησης μέσω γλωσσικών, οπτικών, ψηφιακών και πολιτισμικών σημειωτικών πόρων. Η παρούσα εργασία διερευνά τη συμβολή των πολυγραμματισμών στη συγκρότηση, διαπραγμάτευση και ενδυνάμωση διασπορικών ταυτοτήτων στο σχολικό περιβάλλον, με έμφαση σε πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά πλαίσια. Κεντρικό ερευνητικό ερώτημα αποτελεί το πώς και υπό ποιες παιδαγωγικές προϋποθέσεις οι πολυγραμματισμοί, ως συνειδητή και κριτικά προσανατολισμένη παιδαγωγική πρακτική –και όχι ως εργαλειακή εφαρμογή πολυτροπικών μέσων– μπορούν να λειτουργήσουν ως μηχανισμός ενδυνάμωσης μαθητών με διασπορικό ή μεταναστευτικό υπόβαθρο. Ειδικότερα, εξετάζεται ο ρόλος τους στη διαπραγμάτευση της πολιτισμικής ταυτότητας, την πολυφωνική έκφραση της βιωμένης εμπειρίας και την ουσιαστική συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία. Η μεθοδολογική προσέγγιση της μελέτης είναι ποιοτική και θεωρητική και βασίζεται σε κριτική βιβλιογραφική ανασκόπηση και εννοιολογική σύνθεση διεθνών θεωρητικών προσεγγίσεων των πολυγραμματισμών, καθώς και σε ερμηνευτική ανάλυση βιβλιογραφικά τεκμηριωμένων παιδαγωγικών πλαισίων και πρακτικών. Η ανάλυση εστιάζει στη δυναμική διασύνδεση γλώσσας, κουλτούρας και τεχνολογίας ως αλληλένδετων παραγόντων συγκρότησης της μαθησιακής εμπειρίας και της ταυτότητας. Τα ευρήματα της θεωρητικής διερεύνησης αναδεικνύουν ότι οι πολυγραμματισμοί μπορούν να λειτουργήσουν ως κρίσιμο παιδαγωγικό πεδίο αναγνώρισης, διαλόγου και κριτικού αναστοχασμού, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη διαμόρφωση συμπεριληπτικών μαθησιακών περιβαλλόντων. Παράλληλα, επισημαίνεται η ανάγκη αποφυγής επιφανειακών προσεγγίσεων και υπογραμμίζεται η σημασία της παιδαγωγικής πρόθεσης και της συστηματικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Η εργασία συμβάλλει στον σύγχρονο επιστημονικό διάλογο, προτείνοντας ένα κριτικό εννοιολογικό πλαίσιο κατανόησης των πολυγραμματισμών ως μέσου παιδαγωγικής ενδυνάμωσης και κοινωνικής ένταξης σε πολυπολιτισμικά σχολικά περιβάλλοντα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

DIGITAL GOVERNANCE AND GENDERED INFLUENCE: CHINA'S USE OF TECHNOLOGY TO ENGAGE AND SHAPE ITS DIASPORA

Dora Papadopoulou
Associate Professor

As digital governance expands beyond national borders, states are increasingly able to exercise influence over diaspora populations through online platforms. China's engagement with its diaspora illustrates how these technologies can also operate through gendered strategies, mobilizing women as key actors in sustaining national identity and political influence abroad. This paper explores how the Chinese state uses digital technology not only as a tool for administrative connection with its diaspora but also as a mechanism of political influence - one that includes gendered strategies and impacts. Through platforms such as e-consulates, diaspora-focused mobile applications and online campaigns, China promotes ideological alignment among overseas communities while reinforcing national loyalty. Particular attention is paid to the role of women in the governance of the digital diaspora. Because they commonly serve as cultural mediators, community leaders or educational players within diaspora networks, women are significant drivers for state participation. Additionally, using digital platforms like WeChat groups or CCP-affiliated women's organizations abroad, gendered narratives that uphold the Party's ideological goals, such as family unity, patriotism and moral principles are disseminated. The analysis uses the work of the United Front Work Department (UFWD) and related groups to show how gender and digital governance interact to shape women's symbolic and practical roles in transnational Chinese communities. This attempt argues that China's digital strategy for its diaspora enacts gender-specific forms of social control that sustain traditional values and mobilize women as agents of influence in international contexts, in addition to projecting soft power.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

"MEDITERRANEAN DIET"-ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΜΕΣΩ ΕΝΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ETWINNING PROJECT

Δημήτριος Κυπαρισσάκος
Δάσκαλος (ΠΕ 70) - Διευθυντής 31ου Δημοτικού Σχολείου Βόλου

Τα ευρωπαϊκά έργα eTwinning είναι καινοτόμες ευρωπαϊκές δράσεις, μέσω των οποίων αναπτύσσεται η συνεργασία ανάμεσα σε σχολεία από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες, με σκοπό οι συμμετέχοντες/ουσες εκπαιδευτικοί, αλλά και μαθητές/τριες να αποκομίσουν πολλαπλά οφέλη, όπως παιδαγωγικά, πολιτισμικά και κοινωνικά. Στις δράσεις αυτές μαθητές/τριες και εκπαιδευτικοί συνεργάζονται στενά, μαθαίνουν μαζί, δημιουργούν νέες φιλίες και μοιράζονται απόψεις και ιδέες.

Το έργο "Mediterranean Diet" εκπονήθηκε συνεργατικά ανάμεσα σε σχολεία της Ελλάδας, της Ισπανίας, της Ιταλίας και της Ρουμανίας. Βασικός σκοπός του έργου ήταν η γνωριμία των μαθητών/τριών με τη μεσογειακή διατροφή και τα οφέλη της για την υγεία μας και η κύρια ιδέα πάνω στην οποία βασίστηκε ήταν να συνδυαστούν η εκπαίδευση, ο πολιτισμός και η υγεία, μέσω της ανακάλυψης της υγιεινής διατροφής ως κοινής κληρονομιάς και μοντέλου υγιεινής ζωής. Παράλληλα, επιδιώχθηκε η βελτίωση της γλωσσικής τους επικοινωνίας, μέσω της χρήσης της αγγλικής γλώσσας και η ανάπτυξη ομαδικής εργασίας, τόσο μέσα στην τάξη τους, όσο και με άλλους/ες ευρωπαίους/ες μαθητές/τριες, μέσω συνεργατικών δημιουργικών διαθεματικών δραστηριοτήτων για την επίτευξη κοινά συμφωνηθέντων στόχων.

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής του προγράμματος ήταν θετικά και οδήγησαν στη βελτίωση των διατροφικών συνηθειών των μαθητών/τριών του σχολείου μας, με την υιοθέτηση ενός πιο υγιεινού καθημερινού τρόπου διατροφής. Ταυτόχρονα, το πρόγραμμα ενίσχυσε τους δεσμούς μεταξύ όλων των συμμετεχόντων και έφερε το σχολείο σε επαφή με μαθητές/τριες από διαφορετικές χώρες, κουλτούρες και πολιτισμούς, γεγονός που αναδείχθηκε μέσα από τις διαδικασίες παρακολούθησης των δράσεων, αλλά και τη συνολική αξιολόγηση του προγράμματος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ 5 ΑΞΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Πέτρος Νουβάκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ86, 6ο Γυμνάσιο Δράμας, MSc Ιονίου Πανεπιστημίου

Η μετάβαση στα νέα Προγράμματα Σπουδών και τα σχολικά εγχειρίδια Πληροφορικής (2025-2026) δημιουργεί επιτακτική ανάγκη για καινοτόμο εκπαιδευτικό υλικό που υπερβαίνει τη στείρα μετάδοση γνώσεων. Η παρούσα εργασία απαντά σε αυτή την πρόκληση, παρουσιάζοντας μια ολοκληρωμένη διδακτική παρέμβαση για την Ενότητα 5 («Γνωρίζω το Διαδίκτυο και Επικοινωνώ») της Α' Γυμνασίου, σχεδιασμένη να καλλιεργεί την κριτική σκέψη και τον σύγχρονο ψηφιακό εγγραμματισμό.

Η πρόταση αρθρώνεται σε πέντε διακριτούς άξονες κλιμακούμενης δυσκολίας:

• Θεμελίωση: Αποσαφήνιση της σύγχυσης μεταξύ Διαδικτύου και Παγκόσμιου Ιστού (WWW) και ανάλυση της δομής των διευθύνσεων (URL) μέσα από διαδραστικά παραδείγματα.

• Επικοινωνία & Ασφάλεια: Σύγκριση ηλεκτρονικού/συμβατικού ταχυδρομείου, ανάλυση της «ανατομίας» του email και βιωματική εφαρμογή κανόνων διαδικτυακής συμπεριφοράς (Netiquette).

• Πληροφοριακή Παιδεία: Εκπαίδευση των μαθητών ως «ψηφιακών ντετέκτιβ» που εφαρμόζουν συγκεκριμένα κριτήρια εγκυρότητας για τον εντοπισμό Ψευδών Ειδήσεων (Fake News).

• Αναδυόμενες Τεχνολογίες: Εξοικείωση με το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT) και τις Έξυπνες Πόλεις, όπου οι μαθητές σχεδιάζουν τις δικές τους λύσεις αυτοματισμού.

• Ηθική & Δημιουργία: Κατανόηση των αδειών Creative Commons και της κουλτούρας του «Remix» στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης.

Η μεθοδολογία συνδυάζει τον κοινωνικό εποικοδομητισμό με τη διερευνητική μάθηση. Πέρα από τις πρωτότυπες HTML5 εφαρμογές και προσομοιώσεις (π.χ. λειτουργία έξυπνου θερμοστάτη, σενάρια phishing), αξιοποιούνται δυναμικές τεχνικές Role Playing, όπως η «Εικονική Δίκη» για τα πνευματικά δικαιώματα (με ρόλους δικαστή, ενόρκων κ.ά.), και συνεργατικές δράσεις ολομέλειας, όπως η «Αλυσίδα Αλληλογραφίας». Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην τεκμηριωμένη αξιολόγηση, με χρήση αναλυτικών ρουμπρικών (rubrics) και φύλλων αυτοαξιολόγησης ομάδας. Παράλληλα, διασφαλίστηκε η εκπαιδευτική συμπερίληψη μέσω της ενσωμάτωσης γραμματοσειρών OpenDyslexic και αρχών καθολικού σχεδιασμού. Η εργασία προσφέρει ένα πλήρες, «έτοιμο προς χρήση» διδακτικό πακέτο, γεφυρώνοντας αποτελεσματικά τις απαιτήσεις των νέων βιβλίων με τη σχολική πραγματικότητα και προετοιμάζοντας υπεύθυνους ψηφιακούς πολίτες.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΈΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ. ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΟΥΣ ΩΣ ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΥΟ ΛΑΩΝ.

Αθηνά Τσιγκαροπούλου
ΔΡ ΕΔΙΠ Μεταβυζαντινής και νεότερης τέχνης

Η παρούσα εργασία αποδεικνύει ότι η ιστορία των Ελλήνων και των Ρουμάνων δε μπορεί να μελετηθεί ανεξάρτητα η μία από την άλλη. Η απαρχή των επαφών μεταξύ των δύο λαών εντοπίζεται στα αρχαία χρόνια και διατηρείται έως σήμερα. Οι Έλληνες εγκαθίστανται στην περιοχή με την ίδρυση των ελληνικών αποικιών τον 7ο-6ο αι. π.Χ., μεταφέροντας τις δεξιότητες και τη σφραγίδα του πολιτισμού τους. Η πτώση της Κωνσταντινούπολης, η έξοδος των Ελλήνων προς τις Ρουμανικές χώρες μαζί με την πνευματική τους κληρονομιά, η άνθηση του ελληνισμού κατά την περίοδο των Φαναριωτών, η λαμπρή και ταυτόχρονα τραγική σελίδα της ελληνικής επανάστασης που γράφτηκε στο Ιάσιο, η νέα ακμή του ελληνισμού το β΄ μισό του 19ου αιώνα, οι σημερινές συνεργασίες των δύο λαών, επιβεβαιώνουν τον άρρηκτο δεσμό τους. Στόχος της εργασίας είναι η αποτύπωση του δεσμού αυτού μέσα από το έργο προσωπικοτήτων και καλλιτεχνών. Μέσα από τη μεθοδολογία της οπτικής, μορφολογικής, εικονογραφικής, ιστορικής, ερμηνευτικής, κριτικής ανάλυσης των έργων των καλλιτεχνών αποδεικνύεται ότι η ρουμανική τέχνη, παρά τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της, δέχεται ποικίλες επιρροές από Έλληνες καλλιτέχνες που είτε εγκαθίστανται και ενσωματώνονται στην περιοχή, είτε εργάζονται στην Ελλάδα και δέχονται παραγγελίες. Η εκκλησιαστική της τέχνη επηρεάζεται κυρίως από τη βυζαντινή και δη την παλαιολόγεια τέχνη, από τη μεταβυζαντινή τέχνη της Ηπείρου και από τοπικές σχολές. Οι επιρροές της ελληνικής τέχνης παρατηρούνται όχι μόνο σε επίπεδο εκκλησιαστικής τέχνης, αλλά στο σύνολο των εικαστικών τεχνών. Σήμερα η τέχνη της Ρουμανίας αποτελεί κράμα βυζαντινών και τοπικών εργαστηρίων. Και οι δύο λαοί με συνέδρια και εκθέσεις ζωγραφικής που διοργανώνουν από κοινού, επιβεβαιώνουν αυτούς τους δεσμούς. Η πνευματική δύναμη του Βυζαντίου και των Ελλήνων είχε τεράστιο αντίκτυπο σε αυτά τα εδάφη, αλλά και η περιοχή αυτή διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο στη συνέχιση και αναδιαμόρφωση της βυζαντινής τέχνης και του ελληνικού πολιτισμού.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

CO-CREATION ΜΕ ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΝ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Πέτρος Νουβάκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ86, 6ο Γυμνάσιο Δράμας, MSc Ιονίου Πανεπιστημίου

Σε συνέχεια της παρουσίασης «Ολιστική Προσέγγιση στον Ψηφιακό Γραμματισμό» (η οποία παρουσιάζει μια διδακτική πρόταση 5 αξόνων για την Ενότητα 5 της Α' Γυμνασίου), η παρούσα εργασία αποκαλύπτει τη μεθοδολογία ανάπτυξης πέντε διαδραστικών σεναρίων για την Ενότητα 5 της Πληροφορικής Α' Γυμνασίου μέσω συνεργασίας με τα γλωσσικά μοντέλα Gemini Advanced και Claude.ai. Η κεντρική πρόκληση ήταν η μετατροπή ενός παιδαγωγικού οράματος σε πλήρως λειτουργικό, αισθητικά επαγγελματικό ψηφιακό υλικό χωρίς προηγούμενη εμπειρία προγραμματισμού.

Η διαδικασία συν-δημιουργίας ξεκίνησε με την τροφοδότηση των μοντέλων με το σχολικό εγχειρίδιο για παιδαγωγική ευθυγράμμιση και συνεχίστηκε με επαναληπτικές εντολές (iterative prompting) για τη δημιουργία διδακτικής πορείας και κώδικα HTML5/CSS3/JavaScript. Η ΤΝ λειτούργησε ως «προγραμματιστής επί παραγγελία», μετατρέποντας παιδαγωγικές προδιαγραφές σε τεχνική υλοποίηση. Η καθοριστική καινοτομία ήταν η ανάθεση στην ΤΝ της συγγραφής κώδικα για κινούμενα διανυσματικά γραφικά (animated SVG) αντί στατικών εικόνων, προσφέροντας ζωντανές οπτικές αναπαραστάσεις με ελάχιστο μέγεθος αρχείου. Παράλληλα υλοποιήθηκαν διαδραστικά κουίζ πολλαπλών προσπαθειών με ιστορικό απαντήσεων, μετατροπή σε αντικείμενα SCORM για καταγραφή προόδου στο eClass, τοπική εκτέλεση μέσω Python http.server για αντιμετώπιση προβλημάτων συνδεσιμότητας, και συμπεριληπτικός σχεδιασμός με OpenDyslexic και Text-to-Speech. Για την τελική επεξεργασία αξιοποιήθηκαν εργαλεία ΕΛ/ΛΑΚ όπως Inkscape και GIMP.

Η δίμηνη ανάπτυξη ανέδειξε κρίσιμες προκλήσεις: τα μοντέλα συχνά προέβαιναν σε αυθαίρετες απλοποιήσεις κώδικα απαιτώντας συνεχή επίβλεψη, ενώ η ανάρτηση στο ΠΣΔ και η ενσωμάτωση SCORM χρειάστηκαν εκτενείς δοκιμές συμβατότητας. Το υλικό δοκιμάστηκε πιλοτικά σε έξι τμήματα και διαμορφώθηκε στην τελική μορφή μετά από εμπειρική ανατροφοδότηση από μαθητές και παρατήρηση της χρήσης στην πράξη. Η εργασία αποδεικνύει ότι η Γενετική ΤΝ μετατρέπει τον εκπαιδευτικό από καταναλωτή σε παραγωγό επαγγελματικού υλικού, με την παιδαγωγική κρίση και τη διδακτική προσαρμογή να παραμένουν αποκλειστικά ανθρώπινες αρμοδιότητες.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΣΕΞΙΣΜΟΣ

Δήμητρα Τσιμοράκου
Υποψήφια Διδακτόρισσα
Κωνσταντίνα Σκλάβου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασία. Πα.Δ.Α.
Μαρίνα Τζακώστα
Καθηγήτρια Γλωσσικής Ανάπτυξης & Αγωγής του Παιδιού της Προσχολικής Ηλικίας

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ανέκαθεν η γλώσσα υπήρξε φορέας συμπερίληψης αλλά και αποκλεισμού καθώς έχει τη δύναμη είτε να ενισχύσει είτε να αμβλύνει αντίστοιχα κοινωνικές ανισότητες κρίνεται αναγκαία η διερεύνηση του γλωσσικού μηχανισμού αναφορικά με ζητήματα όπως η διάσταση του φύλου. Η ειδικότερη αυτή έκφανση του σεξισμού, ο σεξιστικός λόγος, αρθρώνεται κυρίως εις βάρος των γυναικών οι οποίες μέσω αυτού στοχοποιούνται αυθαίρετα ως κατώτερες συγκριτικά με τους άνδρες σε ηθικό, πνευματικό επίπεδο και σε επίπεδο ικανοτήτων.

Η παρούσα εργασία εργάζεται περαιτέρω στη διερεύνηση και αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων εστιάζοντας στη διάσταση του ρόλου του φύλου στον ακαδημαϊκό χώρο. Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του επίσημου προφορικού και γραπτού λόγου στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Παράλληλα, διερευνώνται οι θέσεις μελών ΔΕΠ και διοικητικών υπαλλήλων αναφορικά με την αποτύπωση του γλωσσικού σεξισμού στον ακαδημαϊκό χώρο και τη δυνατότητα ενίσχυσης της έμφυλης ισότητας μέσω της γλωσσικής έκφρασης σε προφορικό και γραπτό επίπεδο στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Τα δεδομένα της έρευνας προκύπτουν από α) ημιδομημένες συνεντεύξεις με 20 μέλη ΔΕΠ και 20 διοικητικούς υπαλλήλους πανεπιστημιακών τμημάτων της ελληνικής επικράτειας καθώς και β) εκπαιδευτικό υλικό των μελών ΔΕΠ και διοικητικά έγγραφα που διαμοιράζονται διαδικτυακά στους/στις φοιτητές/τριες των πανεπιστημιακών τμημάτων, τα οποία αναλύονται ποιοτικά στο πλαίσιο του μοντέλου της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου.

Η εν εξελίξει έρευνα επιβεβαιώνει την ύπαρξη γλωσσικά σεξιστικών πρακτικών καθώς και περιπτώσεων που επιχειρούν να αποδομήσουν έμφυλα στερεότυπα και τονίζει την ανάγκη ενίσχυσης και επιμόρφωσης των λειτουργών της Ανώτατης Εκπαίδευσης ως προς την υιοθέτηση συμπεριληπτικής γλώσσας. Επιπλέον, προβάλλονται ενδιαφέρουσες απόψεις αναφορικά με τις αιτίες εκδήλωσης του γλωσσικού σεξισμού σήμερα όσο και με την διαχείρισή του ως αντανάκλασης ενός σημαντικού κοινωνικού ζητήματος.

Συμπερασματικά, η παρούσα έρευνα υπογραμμίζει την ανάγκη να αναγνωριστούν εμμένουσες σεξιστικές αντιλήψεις στη Ανώτατη Εκπαίδευση παρά τις όποιες μέχρι σήμερα συντονισμένες θεσμικά ενέργειες, και επιχειρεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση ενός πολυπαραγοντικού και ακανθώδους φαινομένου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΕΙΑ ΣΤΗ ΝΗΠΙΑΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ – ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Αικατερίνη Σταύρου
PhD in Special Education

Το νηπιαγωγείο αποτελεί έναν κρίσιμο χώρο πρώιμης ανίχνευσης αναπτυξιακών και συναισθηματικών δυσκολιών, όπου η αναγνώριση τους μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην έγκαιρη υποστήριξη του παιδιού. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η ανάδειξη της παιδαγωγικής παρατήρησης ως βασικού εργαλείου για τον εντοπισμό πρώιμων ενδείξεων σοβαρών ψυχικών δυσκολιών, μέσα από τη μελέτη περίπτωσης παιδιού νηπιακής ηλικίας με χαρακτηριστικά που παραπέμπουν σε παιδική σχιζοφρένεια. Παράλληλα, επιδιώκεται η ανάδειξη του ρόλου του/της νηπιαγωγού στη διαδικασία έγκαιρης αναγνώρισης και παραπομπής. Η μεθοδολογία της έρευνας βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση, αξιοποιώντας τη συστηματική παιδαγωγική παρατήρηση της καθημερινής συμπεριφοράς του παιδιού στο σχολικό πλαίσιο, καθώς και την ανάλυση παιδικών σχεδίων ως μέσων έκφρασης συναισθημάτων, σκέψεων και αντιλήψεων. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν στο φυσικό περιβάλλον της τάξης, με σεβασμό στις παιδαγωγικές αρχές και στις ανάγκες του παιδιού. Τα ευρήματα αναδεικνύουν την παρουσία δυσκολιών στη συμβολική σκέψη, στη συναισθηματική έκφραση και στην αντίληψη της πραγματικότητας, οι οποίες έγιναν αντιληπτές κυρίως μέσα από την εκπαιδευτική αλληλεπίδραση και το παιδαγωγικό υλικό. Οι παρατηρήσεις αυτές επιβεβαιώνουν τη σημασία της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε θέματα ψυχικής υγείας. Συμπερασματικά, η μελέτη υπογραμμίζει τον καθοριστικό ρόλο του νηπιαγωγείου στην έγκαιρη αναγνώριση ψυχοσυναισθηματικών δυσκολιών και την ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, γονέων και ειδικών, συμβάλλοντας σε μια ολιστική παιδαγωγική υποστήριξη του παιδιού.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΟ ΛΥΡΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ: ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΥ

Αντώνιος Φραγκάκης
Φαρμακοποιός - Τεχνολόγος Ιατρικών εργαστηρίων. Υπ. Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

Η παρούσα μελέτη διερευνά τη σχέση μεταξύ φαρμακευτικής επιστήμης και λυρικού θεάτρου, εστιάζοντας στις αναπαραστάσεις του φαρμακοποιού, του φαρμάκου και της θεραπευτικής πράξης στο οπερατικό ρεπερτόριο από τον 17ο έως και τον 20ό αιώνα. Η έρευνα εντάσσεται στο επιστημονικό πεδίο της ιστορίας της φαρμακευτικής και προσεγγίζει την όπερα ως σύνθετο πολιτισμικό και ιστορικό τεκμήριο, ικανό να αποτυπώσει τις μεταβαλλόμενες αντιλήψεις γύρω από την υγεία, τη θεραπεία και την επαγγελματική ταυτότητα του φαρμακοποιού σε διαφορετικά ιστορικά συμφραζόμενα.

Μεθοδολογικά, η μελέτη υιοθετεί μια διεπιστημονική προσέγγιση που συνδυάζει την ιστορική ανάλυση της φαρμακευτικής πρακτικής, τη μελέτη πρωτογενών λογοτεχνικών πηγών (λιμπρέτων) και την ερμηνεία πολιτισμικών αναπαραστάσεων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη χρονική διάσταση, καθώς η εξέταση των έργων οργανώνεται βάσει της δραματικής εποχής στην οποία αυτά τοποθετούνται και όχι αποκλειστικά βάσει του χρόνου σύνθεσής τους. Η επιλογή αυτή επιτρέπει τη συσχέτιση των οπερατικών αναφορών με τις εκάστοτε φαρμακευτικές γνώσεις, τις θεραπευτικές πρακτικές και τα επιστημονικά παραδείγματα της αντίστοιχης περιόδου.

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι οι λυρικές αναπαραστάσεις του φαρμάκου και της θεραπείας δεν περιορίζονται σε δραματουργικές ή στερεοτυπικές λειτουργίες, αλλά αντανακλούν τη σταδιακή μετάβαση από την εμπειρική και συχνά αλχημική φαρμακευτική των πρώιμων χρόνων προς τη θεσμοθετημένη, επιστημονικά οργανωμένη φαρμακευτική του 19ου και 20ού αιώνα. Παράλληλα, αποκαλύπτεται ο τρόπος με τον οποίο η όπερα συμβάλλει στη διαμόρφωση και διάδοση κοινωνικών προσλήψεων για τον ρόλο του φαρμακοποιού, λειτουργώντας ως μέσο συλλογικής μνήμης και πολιτισμικής διαμεσολάβησης. Η μελέτη υποστηρίζει ότι το λυρικό θέατρο αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για την κατανόηση της ιστορικής εξέλιξης της φαρμακευτικής επιστήμης και της κοινωνικής της νοηματοδότησης στον ευρωπαϊκό χώρο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Ελένη Ξάρχα
Λέκτορας (PhD) - ΕΚΠΑ
Θεόδωρος Παπαδόγγονας
Καθηγητής Α (PhD) - ΕΚΠΑ
Λάμπρος Βασιλιάδης
Αναπ. Καθηγητής (PhD) - ΕΚΠΑ

Η περίληψη αναφέρεται στη διαμόρφωση της γαστρονομικής ταυτότητας στη Ελλάδα, με έμφαση στην επίδραση των θρησκευτικών διατροφικών συνηθειών που εισήγαγαν οι Εβραίοι και Μουσουλμάνοι πρόσφυγες και μετανάστες. Εξετάζει τον αντίκτυπο των θρησκευτικών διατροφικών συνηθειών στην πολιτιστική ταυτότητα των ανθρώπων και τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι διατροφικές πρακτικές συμβάλλουν στη διαμόρφωση της κουζίνας ενός έθνους, παρέχοντας μια διεπιστημονική επισκόπηση της μετανάστευσης, της θρησκείας, της διατροφής και της πολιτιστικής ταυτότητας.

Χρησιμοποιώντας μια μικτού τύπου ποιοτική και ποσοτική προσανατολισμένη προσέγγιση που συνδυάζει εθνογραφικά ερωτηματολόγια με ιστορική έρευνα και γνώσεις από την ανθρωπολογία της διατροφής, ερευνώνται τρία βασικά ερωτήματα: Πώς οι διατροφικές διατάξεις του Κασρούτ και του Χαλάλ επηρεάζουν την ουσία και τη μορφή των διατροφικών επιλογών και των γαστρονομικών πρακτικών στις κοινότητες μεταναστών; Πώς έχουν συμβάλει οι μετανάστες στην εξέλιξη της ελληνικής κουζίνας με νέα συστατικά, γεύσεις, μπαχαρικά και τεχνικές μαγειρικής; Και πώς λειτουργεί η κουζίνα ως μορφή διατήρησης του πολιτισμού και ως χώρος διαπολιτισμικής ανταλλαγής και πολυπολιτισμικής συνύπαρξης;

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι οι διατροφικές συνήθειες που βασίζονται στη θρησκεία δεν είναι απλώς εκφράσεις πίστης και παράδοσης, αλλά και κρίσιμα εργαλεία για την κοινωνική συνοχή και τη διατήρηση του πολιτισμού μεταξύ των λαών της διασποράς. Επιπλέον, διερευνάται ο τρόπος με τον οποίο οι εβραϊκές και μουσουλμανικές κοινότητες έχουν εμπλουτίσει την ελληνική κουζίνα, συνεισφέροντας συστατικά που σήμερα συνδέουμε με την ελληνική κουζίνα. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από αυτή την έρευνα , είναι η κατάδειξη του φαγητού ως χώρο πολιτιστικής μνήμης και διαπολιτισμικού διαλόγου, καταλήγοντας πώς οι αλληλένδετες γαστρονομικές συναντήσεις προάγουν την καλύτερη κατανόηση και μια πιο περιεκτική, πολυπολιτισμική εθνική ταυτότητα. Εστιάζοντας στα κενά μεταξύ θρησκείας, μετανάστευσης, γαστρονομικών πρακτικών και διαμόρφωσης ταυτότητας, η μελέτη αυτή παρουσιάζει επίσης ευρύτερο ενδιαφέρον για τη σύγχρονη βιβλιογραφία σχετικά με τη γαστρονομική ανάμιξη, τα πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα και την ανάπτυξη της εθνικής κουζίνας σε ολόκληρη τη Μεσόγειο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ: ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ/ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Όλγα Τζαφέα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, PhD
Βασιλική Τσαγκά
Εκπαιδευτικός ΔΕ, Msc, PhD, Διευθύντρια 2ου ΓΕΛ Ιωαννίνων

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει τα ευρήματα ποιοτικής έρευνας που εξετάζει τις εμπειρίες παιδιών με προσφυγικό/μεταναστευτικό υπόβαθρο τα οποία φοιτούν σε σχολικές μονάδες του νομού Ιωαννίνων, εστιάζοντας στις διαδικασίες σχολικής και κοινωνικής προσαρμογής τους στο νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η έρευνα βασίζεται σε ημιδομημένες συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης (focus groups) με μαθητές προσφυγικού/ μεταναστευτικού υπόβαθρου που φοιτούν σε τάξεις υποδοχής. Το θεωρητικό πλαίσιο της μελέτης αντλεί από τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, την κοινωνικοπολιτισμική θεωρία της μάθησης και το οικολογικό μοντέλο προσαρμογής, προσεγγίζοντας την ένταξη ως μια δυναμική και πολυεπίπεδη διαδικασία που διαμορφώνεται μέσα από τις αλληλεπιδράσεις των παιδιών με το σχολικό, κοινωνικό και γλωσσικό τους περιβάλλον. Τα δεδομένα αναλύουν τις εμπειρίες των παιδιών σε σχέση με: την αντιμετώπιση μαθησιακών και συναισθηματικών δυσκολιών, τη δημιουργία και διατήρηση κοινωνικών σχέσεων, τη γλωσσική κατάκτηση της ελληνικής γλώσσας, τις πολυγλωσσικές πρακτικές επικοινωνίας (translanguaging) και τους προσωπικούς και εκπαιδευτικούς στόχους τους στο νέο κοινωνικό πλαίσιο. Παράλληλα, διερευνώνται οι πρακτικές συμπερίληψης που εφαρμόζονται και ο βαθμός στον οποίο αυτές υποστηρίζουν την ενεργή συμμετοχή, την ισότιμη πρόσβαση στη μάθηση και την κοινωνική ένταξη των παιδιών. Τα ευρήματα αναδεικνύουν τόσο τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη διαδικασία ένταξης όσο και προστατευτικούς παράγοντες, όπως το υποστηρικτικό σχολικό κλίμα και οι συμπεριληπτικές παιδαγωγικές πρακτικές. Η εισήγηση συμβάλλει στον σύγχρονο επιστημονικό διάλογο για την εκπαίδευση παιδιών με προσφυγικό/ μεταναστευτικό υπόβαθρο, προτείνοντας κατευθύνσεις για την ενίσχυση πολιτικών και πρακτικών που προάγουν τη συμπερίληψη και το αίσθημα του ανήκειν στο ελληνικό σχολείο.

Εργασία (Paper)

«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΜΕ ΔΥΣΛΕΞΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

Νεκταρία Χριστουλάκη
Φοιτήτρια 2ου Μεταπτυχιακού με τίτλο " Εκπαιδευτική Διοίκηση"
Χρήστος Γούλας
Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστήμιο Neapolis Pafos
Δέσποινα Κωνσταντοπούλου
Διδάκτωρ Παιδαγωγικής, Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΥΠΑΙΘΑ, ΣΕΠ NUP

Η ενίσχυση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση προϋποθέτει την ανάπτυξη τεκμηριωμένων παιδαγωγικών πρακτικών για μαθητές με δυσλεξία, καθώς και τη στήριξή τους από ένα συνεκτικό πλαίσιο σχολικής ηγεσίας. Η διεθνής βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι οι αναγνωστικές δυσκολίες δεν αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά αποκλειστικά σε επίπεδο τάξης, αλλά απαιτούν συντονισμένες οργανωσιακές παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολικής μονάδας.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η συστηματική σύνθεση της διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με τον ρόλο της σχολικής ηγεσίας στην ενίσχυση παιδαγωγικών πρακτικών για μαθητές/τριες με δυσλεξία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Τα ερευνητικά ερωτήματα εστιάζουν στις παιδαγωγικές πρακτικές που αναδεικνύονται ως πιο επιδραστικές για την υποστήριξη της δυσλεξίας, στη σύνδεση των πρακτικών αυτών με μορφές σχολικής ηγεσίας και στα εμπόδια εφαρμογής τους στο σχολικό πλαίσιο.

Η μελέτη υλοποιήθηκε μέσω συστηματικής βιβλιογραφικής επισκόπησης, σύμφωνα με το πρωτόκολλο PRISMA. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε σε διεθνείς παιδαγωγικές και ψυχολογικές βάσεις δεδομένων για την περίοδο 2001–2024, με σαφή κριτήρια ένταξης και διαδικασία αξιολόγησης ποιότητας. Το τελικό δείγμα περιλάμβανε δώδεκα εμπειρικές και θεωρητικές μελέτες.Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι πιο επιδραστικές παρεμβάσεις για μαθητές με δυσλεξία χαρακτηρίζονται από ρητή και συστηματική διδασκαλία της ανάγνωσης, έμφαση στη φωνολογική και φωνημική επίγνωση, επαρκή διάρκεια και συνέχεια της υποστήριξης και διαφοροποιημένες πρακτικές εντός της γενικής τάξης. Παράλληλα, σχολικές μονάδες με παιδαγωγικό και συμπεριληπτικό προσανατολισμό ηγεσίας εμφανίζουν αυξημένη συνεργασία εκπαιδευτικών, συντονισμό παρεμβάσεων και θετικό σχολικό κλίμα για μαθητές με αναγνωστικές δυσκολίες.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της παιδαγωγικής διάστασης της σχολικής ηγεσίας, της συστηματικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και της θεσμικής υποστήριξης συνεργατικών δομών στο σχολείο. Τα ευρήματα μπορούν να αξιοποιηθούν στον σχεδιασμό εκπαιδευτικής πολιτικής και πράξης. Τέλος, αναδεικνύεται η ανάγκη για περαιτέρω εμπειρική έρευνα, τόσο σε διεθνές επίπεδο όσο και ειδικότερα στο ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο, ώστε να διερευνηθεί σε βάθος η σχέση σχολικής ηγεσίας, παιδαγωγικών πρακτικών, εκπαιδευτικής και ψυχοκοινωνικής ένταξης μαθητών με δυσλεξία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΧΑΜΕΝΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ: ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ ΠΡΙΝ ΤΟ 1922

Γεωργία Κονδύλη
Διδάκτωρ Μουσικολογίας Université De Tours - France,

Η παρούσα εισήγηση εντάσσεται σε μια ευρύτερη έρευνα για το μουσικό θέατρο στη Σμύρνη πριν από το 1922 και εξετάζει τον ρόλο της όπερας και της οπερέτας στην πολιτισμική ζωή της πόλης κατά τις τελευταίες δεκαετίες πριν τη μαζική προσφυγική έξοδο. Σε μια πολυεθνοτική και κοσμοπολίτικη πόλη όπως η Σμύρνη, το μουσικό θέατρο αποτέλεσε βασικό στοιχείο της αστικής ψυχαγωγίας και της συλλογικής ταυτότητας των ελληνικών και αρμενικών κοινοτήτων. Η ανάπτυξή του συνδέεται με τις εκδυτικιστικές πολιτικές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά τον 19ο αιώνα και τη δράση περιοδευόντων θιάσων από την Ευρώπη και τον οθωμανικό χώρο.

Στόχος της εισήγησης είναι να αναδείξει τον ρόλο του μουσικού θεάτρου ως φορέα πολιτισμικής ταυτότητας των κοινοτήτων της Σμύρνης πριν την προσφυγιά, φωτίζοντας πτυχές της καθημερινής ζωής που χάθηκαν ή μετασχηματίστηκαν βίαια μετά το 1922. Παράλληλα, η μελέτη επιχειρεί να δείξει πώς οι καλλιτεχνικές αυτές πρακτικές αποτέλεσαν άυλη πολιτισμική κληρονομιά, η οποία μεταφέρθηκε —μέσω της μνήμης και της εμπειρίας των προσφύγων— στον ελλαδικό χώρο.

Η έρευνα βασίζεται κυρίως σε πρωτογενείς πηγές, όπως ελληνόγλωσσες εφημερίδες της Σμύρνης των τελών του 19ου και των αρχών του 20ού αιώνα, καθώς και σε επιλεγμένη δευτερογενή βιβλιογραφία. Μέσα από την ανάλυση προγραμμάτων παραστάσεων, κριτικών και αναφορών στο μουσικό θέατρο, ανασυντίθεται η θέση του είδους στο πολιτισμικό τοπίο της πόλης λίγο πριν τη ρήξη που επέφερε η προσφυγιά.

Όπως προκύπτει από την έρευνα, το μουσικό θέατρο δεν αποτέλεσε απλώς μορφή ψυχαγωγίας, αλλά σημαντικό μηχανισμό συγκρότησης συλλογικής ταυτότητας. Η βίαιη διακοπή της πολιτισμικής αυτής ζωής μετά το 1922 καθιστά το μουσικό θέατρο της Σμύρνης πεδίο ιστορικής μνήμης, μέσα από το οποίο μπορούν να μελετηθούν οι απώλειες, αλλά και οι συνέχειες που διαμορφώθηκαν στον προσφυγικό κόσμο.

Εργασία (Paper)

OPEN SCIENCE AS GOVERNANCE INNOVATION ON A GLOBAL, EUROPEAN AND NATIONAL LEVEL

Korina Lemonidou
Scientific Information Specialist

The Open Science (OS) movement is gaining significant traction in the global academic landscape. Given its foundation in principles such as openness, accessibility, collaboration and transparency in academic practices, the movement can also be regarded as a greater force that is redistributing the power in higher education decision-making among diverse academic stakeholders (i.e. administrative personnel, researchers, libraries etc.) and reshaping the dynamics of participation in academic knowledge dissemination. In this paper, we argue that OS infrastructures function not solely as novel research tools but as innovative governance technologies that redistribute decision-making authority within the university context. Using a qualitative approach, we draw on OS policies and protocols embedded within a global, European and national level, as well as on existing participatory governance literature, to outline the specific ways in which the OS movement can modify traditional power structures within academia while also acknowledging the challenges that arise in the process. The primary finding derived from this review is that OS essentially democratizes academic knowledge by taking away power from proprietary stakeholders such as funders and academic publishers and redistributing it back to researchers and academic staff (i.e. through the use of open data repositories rather than proprietary ones). We advocate for specific steps to reinforce the embedding of such OS practices in Greek higher education institutions, including the systematic development of a cohesive OS framework for Greek universities, the enhancement of the research support domain and the implementation of metrics to monitor OS-related progress, informed by initiatives previously undertaken on a global and European scale. This way, we strive to conceptualize OS as a governance innovation offering significant advancements for participatory decision-making in higher education institutions, rather than a predominantly theoretical cultural movement.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ: ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΙ ΕΦΗΒΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Αθηνά Ντούλια
Επόπτρια Ποιότητας Εκπαίδευσης-Σύμβουλος

Η μετανάστευση και η διασπορά στην παιδική και εφηβική λογοτεχνία έχει συχνά αναπαρασταθεί ως μια δραματική εμπειρία αποχωρισμού, απώλειας και πολιτισμικής μετάβασης. Η παρούσα μελέτη επιχειρεί να μετατοπίσει την ερμηνευτική εστίαση πέρα από τη μετανάστευση ως γεγονός, εξετάζοντας τις αφηγήσεις μετακίνησης ως πολυεπίπεδες διαδικασίες συγκρότησης ταυτότητας και κοινωνικής ένταξης. Μέσα από επιλεγμένα παραδείγματα κλασικών και σύγχρονων παιδικών και εφηβικών κειμένων, αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο οι ήρωες διαπραγματεύονται τη μετάβαση ανάμεσα σε χώρους, πολιτισμούς και περιβάλλοντα, καθώς και οι μηχανισμοί μέσω των οποίων η βιωμένη εμπειρία γίνεται μνήμη και λειτουργεί ως γέφυρα ανάμεσα στον τόπο προέλευσης και το νέο κοινωνικό χώρο.

Το θεωρητικό πλαίσιο αντλεί από την αφηγηματολογία, τις πολιτισμικές σπουδές και την κριτική παιδαγωγική, προσεγγίζοντας τη μετακίνηση ως αφηγηματική και βιωματική συνθήκη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους μηχανισμούς ένταξης, αποκλεισμού και αντίστασης που εγγράφονται στη λογοτεχνική αφήγηση, καθώς και στον ρόλο της μνήμης και της καθημερινότητας στη διαμόρφωση υβριδικών ταυτοτήτων. Η εμπειρία της μετακίνησης παρουσιάζεται ως ανοιχτή διαδικασία, όπου το παρελθόν επανανοηματοδοτείται μέσα από το παρόν, επηρεάζοντας τις σχέσεις, τις επιλογές και την αυτοεικόνα των ηρώων.

Η μελέτη αναδεικνύει τη δυναμική της παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας ως παιδαγωγικού και πολιτισμικού πεδίου που συμβάλλει ουσιαστικά στην κατανόηση της εμπειρίας της μετακίνησης και στη διαμόρφωση αφηγηματικών χώρων μνήμης, ενσυναίσθησης, αποδοχής και κοινωνικής συνείδησης και δικαιοσύνης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΗΜΕΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ: ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ελευθερία Σιώπη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Διευθύντρια 5ου Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής

Το κείμενο αναδεικνύει τη σημασία της Ιστορίας ως θεμελιώδους γνωστικού αντικειμένου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και προτείνει τη βιωματική και διαθεματική διδασκαλία της, με επίκεντρο τις «Ημέρες Ιστορικής Μνήμης». Επισημαίνεται ότι η παραδοσιακή διδασκαλία της Ιστορίας, η οποία βασίζεται στην αποστήθιση και στη μονοδιάστατη αφήγηση γεγονότων, δεν εξυπηρετεί πλέον τους σύγχρονους παιδαγωγικούς στόχους. Αντίθετα, το σύγχρονο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών στοχεύει στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, της ιστορικής συνείδησης, της συναισθηματικής εμπλοκής και της ενεργού πολιτειότητας των μαθητών.

Η Ιστορία προσεγγίζεται ως ζωντανό πεδίο μάθησης που συνδέει το παρελθόν με το παρόν και συμβάλλει στη διαμόρφωση δημοκρατικών, υπεύθυνων και κοινωνικά ευαίσθητων πολιτών. Οι «Ημέρες Ιστορικής Μνήμης» αποτελούν σημαντική παιδαγωγική ευκαιρία, καθώς μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων, όπως θεατρικές αναπαραστάσεις, εικαστική δημιουργία, μουσική, ψηφιακή αφήγηση και ανάλυση ιστορικών πηγών, οι μαθητές μετατρέπονται από παθητικούς δέκτες γνώσης σε ενεργούς συμμετέχοντες.

Μέσα από δραστηριότητες όπως θεατρικά δρώμενα, εικαστικές και μουσικές δημιουργίες, ανάλυση ιστορικών πηγών, ψηφιακές αφηγήσεις και ομαδικά αφιερώματα, οι μαθητές μετατρέπονται σε ενεργούς ερευνητές της ιστορίας. Η προσέγγιση αυτή οδηγεί σε πολυδιάστατα μαθησιακά αποτελέσματα που αφορούν σε τέσσερις άξονες: γνωστικό, συναισθηματικό, κοινωνικό και δεξιοτήτων. Η βιωματική και διαθεματική διδασκαλία ενισχύει την ιστορική κατανόηση, την ενσυναίσθηση, τη συνεργασία και την ανάπτυξη γλωσσικών, καλλιτεχνικών, μαθηματικών και ψηφιακών δεξιοτήτων, ενώ, παράλληλα, τα φύλλα εργασίας και οι ψηφιακές δραστηριότητες λειτουργούν ως εργαλεία ενεργητικής μάθησης και διαμορφωτικής αξιολόγησης. Επιπλέον το σχολείο μετατρέπεται σε ζωντανό πολιτισμικό κύτταρο, ανοίγεται στην τοπική κοινωνία μέσω των συνεργασιών με φορείς (πολιτιστικούς συλλόγους, προσωπικότητες, άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα κλπ) και οι μαθητές αρχίζουν από μικρή ηλικία να λειτουργούν ως ενεργά μέλη της κοινότητάς τους.

Συμπερασματικά, το κείμενο υποστηρίζει ότι οι «Ημέρες Ιστορικής Μνήμης», όταν εντάσσονται σε οργανωμένα και βιωματικά σχέδια διδασκαλίας, μετατρέπουν την Ιστορία σε προσωπικό και συλλογικό βίωμα, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση υπεύθυνων, κριτικά σκεπτόμενων και δημοκρατικών πολιτών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ (ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΤΟ ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ» ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ-ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ)

Ελευθερία Σιώπη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Διευθύντρια 5ου Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Κομοτηνής

Η παρούσα εργασία επιχειρεί τη θεωρητική τεκμηρίωση και παιδαγωγική αποτίμηση της αξιοποίησης των τεχνών στη διαθεματική διδασκαλία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, μέσα από την παρουσίαση του εκπαιδευτικού προγράμματος «Το Αλφαβητάρι της ζωγραφικής και της μουσικής». Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε στο πλαίσιο πολιτιστικών σχολικών δραστηριοτήτων και απευθύνεται σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού Σχολείου, με διαφοροποίηση του περιεχομένου και των δραστηριοτήτων ανάλογα με το ηλικιακό επίπεδο των μαθητών.

Κεντρικό άξονα του προγράμματος αποτελεί η ελληνική αλφάβητος, η οποία χρησιμοποιείται ως οργανωτικό και παιδαγωγικό εργαλείο, συνδέοντας κάθε γράμμα με έναν ζωγράφο ή εικαστικό ρεύμα και ακόμη με έναν μουσικό, μουσικό έργο ή είδος μουσικής. Η διδακτική προσέγγιση βασίζεται σε αρχές βιωματικής, διαθεματικής και ανακαλυπτικής μάθησης, αξιοποιώντας την τέχνη ως μέσο αισθητικής εμπειρίας, δημιουργικής έκφρασης και κριτικού στοχασμού.

Στο θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας αναδεικνύεται ο ρόλος των τεχνών στην ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών, με αναφορές σε σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες, όπως η τέχνη ως εμπειρία, η αισθητική αγωγή, η διαθεματικότητα και η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης. Παράλληλα, εξετάζεται η συμβολή της δημιουργικής γραφής και της κριτικής πρόσληψης έργων τέχνης στην καλλιέργεια γλωσσικών δεξιοτήτων, αισθητικού και κριτικού γραμματισμού.

Η ποιοτική αποτίμηση του προγράμματος ανέδειξε σημαντικά παιδαγωγικά οφέλη, όπως η ενίσχυση της αισθητικής αντίληψης, της δημιουργικότητας, της κριτικής σκέψης, της συνεργασίας και της θετικής στάσης των μαθητών απέναντι στη μάθηση και την τέχνη. Η εργασία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η συστηματική ενσωμάτωση των τεχνών στη σχολική πράξη μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για ουσιαστική και νοηματοδοτημένη μάθηση στο Δημοτικό Σχολείο.

Εργασία (Paper)

«ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

Χρυσούλα Δαγκωνάκη
Απόφοιτη Φιλοσοφικής Σχολής ΠΚ με Msc Αναπτυξιακής Ψυχολογίας/ Κολλέγιο Κρήτης MBS/ Υπεύθυνη Ακαδημαϊκών Προγραμμάτων
Νεράντζα Λιάνου
ΠΕ70 ΕΑΕ/ Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Ηρακλείου Κρήτης/ ΚΕΔΑΣΥ Ηρακλείου

Οι καινοτόμες πρακτικές συμβάλλουν στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσω νέων μορφών μάθησης. Η μουσειακή αγωγή αποτελεί ένα σύγχρονο και δυναμικό πεδίο της παιδαγωγικής επιστήμης, το οποίο αναδεικνύει το μουσείο και την πινακοθήκη ως ενεργούς εκπαιδευτικούς χώρους μάθησης, πολιτισμικής εμπειρίας και κοινωνικού διαλόγου. Στη σύγχρονη εκπαίδευση οι θεσμοί αυτοί χρησιμοποιούνται ως παιδαγωγικά περιβάλλοντα μάθησης, που συνδυάζουν την τυπική με την άτυπη εκπαίδευση, ενθαρρύνοντας τη βιωματική, κριτική σκέψη, μέσω της χρήσης των νέων ψηφιακών τεχνολογιών.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη της σημαντικότητας της μουσειακής αγωγής ως καινοτόμου πρακτικής, τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε συνδυασμό με τη χρήση νέων ψηφιακών εργαλείων και τεχνολογιών. Ο τύπος της μεθοδολογικής προσέγγισης της μελέτης είναι ποιοτική δευτερογενής έρευνα και βασίζεται τόσο στη βιβλιογραφική ανασκόπηση, όσο και στη μεθοδολογία εκπαιδευτικού σχεδιασμού. Παρουσιάζονται δύο ολοκληρωμένα διδακτικά σενάρια της μουσειακής αγωγής. Το πρώτο απευθύνεται σε μαθητές της Ε΄και Στ΄ τάξης Δημοτικού, που εστιάζει στη βιωματική προσέγγιση του μουσειακού και εικαστικού αντικειμένου μέσα από βιωματικές δραστηριότητες παρατήρησης, ερμηνείας και ψηφιακής αφήγησης. Το δεύτερο σενάριο, το οποίο αφορά μαθητές Γυμνασίου, εφαρμόζει τη μέθοδο Perkins και αξιοποιεί το μουσείο/ την πινακοθήκη ως πεδίο κριτικής σκέψης, με την ανάπτυξη ερευνητικών δεξιοτήτων και ψηφιακού γραμματισμού, συμβάλλοντας στη βαθύτερη κατανόηση σύνθετων εννοιών και στην καλλιέργεια της πολιτιστικής και κοινωνικής συνείδησης των εφήβων.

Η εισήγηση φιλοδοξεί να συμβάλει στον επιστημονικό διάλογο γύρω από την καινοτομία στην εκπαίδευση, αναδεικνύοντας τη μουσειακή αγωγή και τις πινακοθήκες ως γόνιμα πεδία παιδαγωγικού μετασχηματισμού, σε συνέργεια με τις σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες.

Τέλος, τονίζεται η ανάγκη για συστηματική συνεργασία σχολείων και πολιτιστικών φορέων, με στόχο τη διαμόρφωση ενός ανοιχτού, ευέλικτου και μαθητοκεντρικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, ικανού να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της σύγχρονης εκπαίδευσης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΥΓΕΙΑ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ "ΑΝΗΚΕΙΝ": Η ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Λαμπρινή Κρίθου
Νοσηλεύτρια

Η υγεία δεν αποτελεί μόνο βιοϊατρικό ζήτημα, αλλά συνδέεται άμεσα με την κοινωνική ένταξη, την ταυτότητα και την αίσθηση του «ανήκειν», ιδιαίτερα σε πληθυσμούς που βιώνουν τη μετανάστευση και την προσφυγιά. Οι μετανάστες και οι πρόσφυγες συχνά έρχονται αντιμέτωποι με πολλαπλές προκλήσεις, όπως γλωσσικά εμπόδια, πολιτισμικές διαφοροποιήσεις, κοινωνικό αποκλεισμό και τραυματικές εμπειρίες, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τη σωματική όσο και την ψυχική τους υγεία.

Η υγεία δεν αποτελεί μόνο βιοϊατρικό ζήτημα, αλλά συνδέεται άρρηκτα με κοινωνικές, πολιτισμικές και ψυχοσυναισθηματικές διαστάσεις της ανθρώπινης ύπαρξης. Για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες, η εμπειρία της υγείας και της ασθένειας επηρεάζεται από παράγοντες όπως ο εκτοπισμός, το τραύμα, οι γλωσσικοί φραγμοί, οι πολιτισμικές διαφοροποιήσεις και ο κοινωνικός αποκλεισμός, στοιχεία που διαμορφώνουν την αίσθηση της ταυτότητας και του «ανήκειν» στη χώρα υποδοχής.

Στο πλαίσιο αυτό, η νοσηλευτική φροντίδα αναδεικνύεται σε κρίσιμο πεδίο κοινωνικής διαμεσολάβησης. Ο/η νοσηλευτής/τρια, ως επαγγελματίας πρώτης γραμμής, δεν παρέχει μόνο τεχνικές υπηρεσίες υγείας, αλλά συμβάλλει ενεργά στη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης, ασφάλειας και αποδοχής. Η φροντίδα, όταν ασκείται με ενσυναίσθηση, σεβασμό και πολιτισμική επάρκεια, μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα κοινωνικής ένταξης, ενισχύοντας την αξιοπρέπεια και τη συμμετοχικότητα των ατόμων.

Η παρούσα εισήγηση βασίζεται σε ποιοτική, διερευνητική προσέγγιση, με στοιχεία βιωματικής ανάλυσης της νοσηλευτικής πρακτικής σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα υγείας. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει αναστοχαστική καταγραφή επαγγελματικών εμπειριών, ανάλυση περιστατικών από την καθημερινή κλινική πράξη, καθώς και επισκόπηση της σύγχρονης ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με τη διαπολιτισμική φροντίδα και την κοινωνική ένταξη μέσω της υγείας. Η ανάλυση πραγματοποιείται με θεματική κατηγοριοποίηση, εστιάζοντας σε έννοιες όπως η ταυτότητα, το «ανήκειν», η εμπιστοσύνη και η πολιτισμική διαμεσολάβηση.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη νοσηλευτική φροντίδα ως ουσιαστικό παράγοντα κοινωνικής συνοχής και ανθεκτικότητας, υπογραμμίζοντας την ανάγκη ενίσχυσης της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της θεσμικής υποστήριξης των επαγγελματιών υγείας, ώστε η φροντίδα να λειτουργεί όχι μόνο θεραπευτικά, αλλά και ενταξιακά.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΓΚΑΣΤΑΡΜΠΑΙΤΕΡ»: ΑΥΤΟΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ (ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ 1960-1970)

Απόστολος Μαγκάρδας
Ιστορικός - Επικοινωνιολόγος, Β.Α., Μ.Α.

Η παρούσα εργασία εξετάζει την ελληνική μεταναστευτική εμπειρία στη Γερμανία κατά τις δεκαετίες 1960–1970 μέσα από το πρίσμα της αυτοεθνογραφίας και της Δημόσιας Ιστορίας. Κεντρικό σημείο αναφοράς αποτελεί ο όρος «Γκασταρμπάιτερ», ως ιστορικά φορτισμένη έννοια που συμπυκνώνει εμπειρίες εργασίας, προσωρινότητας, κοινωνικής ένταξης και πολιτισμικής διαπραγμάτευσης. Η έρευνα βασίζεται στη βιωματική εμπειρία του συγγραφέα ως παιδιού Ελλήνων μεταναστών δεύτερης γενιάς, γεννημένου στη Γερμανία, και αξιοποιεί εργαλεία της αυτοεθνογραφικής μεθοδολογίας σε συνδυασμό με προφορικές μαρτυρίες, οικογενειακά αρχεία και δημόσιες αφηγήσεις.

Στόχος της εργασίας είναι να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο η ατομική μνήμη διαπλέκεται με τη συλλογική ιστορία της ελληνικής διασποράς, φωτίζοντας τις έννοιες της «πατρίδας», του «ανήκειν» και της ταυτότητας. Παράλληλα, διερευνάται ο ρόλος της Δημόσιας Ιστορίας στη μετατροπή των ιδιωτικών βιωμάτων σε κοινό πολιτισμικό απόθεμα, ικανό να συμβάλει στον δημόσιο διάλογο και στη διαγενεακή μετάδοση της μνήμης.

Η εργασία υποστηρίζει ότι οι αφηγήσεις των παιδιών των «Γκασταρμπάιτερ» συνιστούν κρίσιμες, αλλά συχνά υποεκπροσωπούμενες, πηγές για την κατανόηση της μεταναστευτικής εμπειρίας. Μέσα από την ανάλυση αυτών των αφηγήσεων, αναδεικνύεται η δυναμική της Δημόσιας Ιστορίας ως πεδίου συμμετοχικής ιστορικής γνώσης, που ενισχύει την ορατότητα της διασποράς και προάγει πιο συμπεριληπτικές ιστορικές αφηγήσεις. Η συμβολή της εργασίας έγκειται στη γεφύρωση βιώματος και επιστημονικής ανάλυσης, προσφέροντας ένα παράδειγμα διεπιστημονικής προσέγγισης της μετανάστευσης στον σύγχρονο δημόσιο χώρο. Επιπλέον, η μελέτη τοποθετεί την αυτοεθνογραφική αφήγηση στο ευρύτερο κοινωνικοϊστορικό πλαίσιο της μεταπολεμικής Ευρώπης, αναδεικνύοντας τις πολιτικές εργασιακής μετανάστευσης, τις συνθήκες διαβίωσης και τον ρόλο των κοινοτήτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σημασία των τοπικών θεσμών, των σχολείων και των πολιτισμικών συλλόγων ως φορέων διατήρησης της μνήμης. Μέσα από αυτή την προσέγγιση, η εργασία συμβάλλει στην κατανόηση της μετανάστευσης όχι μόνο ως ιστορικού φαινομένου, αλλά και ως ζωντανής εμπειρίας που συνεχίζει να επηρεάζει ταυτότητες, αφηγήσεις και κοινωνικές σχέσεις σήμερα. Η προσέγγιση αυτή ενισχύει τον διάλογο ιστορίας και μνήμης-κοινωνίας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΣΤΗ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ BULLYING ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Βαλεντίνα Κατσιμάρδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Λαμπρινή Ζαφείρη
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα απαιτεί διδακτικές προσεγγίσεις που καλλιεργούν όχι μόνο τις γνωστικές αλλά και τις κοινωνικοσυναισθηματικές δεξιότητες των μαθητών/τριών, ενισχύοντας παράλληλα τον ψηφιακό γραμματισμό και τη δημιουργικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η φιλαναγνωσία σε συνδυασμό με την εκπαιδευτική ρομποτική μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό παιδαγωγικό εργαλείο για την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, της συνεργασίας και της κριτικής σκέψης, καθώς και για την πρόληψη φαινομένων σχολικού εκφοβισμού.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση και αποτίμηση μιας μηνιαίας δραστηριότητας που υλοποιήθηκε από μαθητές/τριες της ΣΤ΄ τάξης του 2ου Δημοτικού Σχολείου Μεσολογγίου κατά το σχολικό έτος 2024-2025, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος eTwinning «Tales turned upside down: reversing stereotypes in fairy tales». Αρχικός σκοπός της δράσης ήταν η ανάγνωση του παραμυθιού Chrysanthemum του Kevin Henkes και η δημιουργία μιας εναλλακτικής εκδοχής της ιστορίας, ανατρέποντας την αρχική αφήγηση. Η εκπαιδευτική ομάδα επέλεξε να επεκτείνει τον σχεδιασμό, ενσωματώνοντας θεματικές που αφορούν τον σχολικό εκφοβισμό και την εκπαιδευτική ρομποτική. Κύριος στόχος ήταν να διερευνηθεί πώς η συνδυαστική αξιοποίηση της φιλαναγνωσίας και της ρομποτικής μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των μαθητών/τριών, στην κατανόηση της μοναδικότητας και στην ευαισθητοποίησή τους απέναντι στο bullying.

Η μεθοδολογία βασίστηκε σε βιωματικές και συνεργατικές δραστηριότητες. Αρχικά, οι μαθητές/τριες μελέτησαν το παραμύθι συμμετέχοντας παράλληλα σε μια βιωματική, συμβολική δραστηριότητα, η οποία κατέστησε εμφανή τη δύναμη και τις συνέπειες των λόγων και των πράξεων και δημιούργησαν αφίσα με αντι-bullying μήνυμα. Στη συνέχεια, κατασκεύασαν σκηνικά και φιγούρες με LEGO WeDo 2.0 και, αξιοποιώντας το Scratch, δημιούργησαν και παρουσίασαν τη δική τους εναλλακτική εκδοχή του παραμυθιού.

Τα κύρια ευρήματα έδειξαν αυξημένη συμμετοχή, ενσυναίσθηση και δημιουργικότητα, καθώς και ουσιαστική κατανόηση εννοιών, όπως η αποδοχή και η καλοσύνη. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη δυναμική της διαθεματικής προσέγγισης φιλαναγνωσίας και ρομποτικής ως καινοτόμου πρακτικής που συμβάλλει ολιστικά στη μαθησιακή και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών/τριών.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

MARS RANGERS: STEM ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕ ΑΞΟΝΑ ΤΗ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Λαμπρινή Ζαφείρη
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Βαλεντίνα Κατσιμάρδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η ραγδαία ανάπτυξη των επιστημών STEM και η αυξανόμενη ενασχόληση της ανθρωπότητας με τη διαστημική εξερεύνηση καθιστούν αναγκαία την εισαγωγή καινοτόμων εκπαιδευτικών πρακτικών που καλλιεργούν δεξιότητες του 21ου αιώνα ήδη από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η εκπαιδευτική ρομποτική και η διερευνητική μάθηση προσφέρουν στους μαθητές/τριες τη δυνατότητα να προσεγγίσουν σύνθετα επιστημονικά ζητήματα βιωματικά, ενισχύοντας τη συνεργασία, την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα.

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τη δημιουργία και τη δράση της ομάδας Mars Rangers του 2ου Δημοτικού Σχολείου Μεσολογγίου, που συγκροτήθηκε από μαθητές/τριες της ΣΤ’ τάξης κατά το σχολικό έτος 2024–2025, με σκοπό τη συμμετοχή στον διαγωνισμό STEM 2025 με θέμα «Μπορούμε να επιβιώσουμε στον Άρη;». Κύριος στόχος της δράσης ήταν η διερεύνηση των προκλήσεων που θα αντιμετωπίσουν οι μελλοντικοί άποικοι στον Άρη και η ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων μέσω της εκπαιδευτικής ρομποτικής. Ερευνητικά ερωτήματα αποτέλεσαν η ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας, επίλυσης προβλημάτων και εφαρμογής επιστημονικών γνώσεων σε αυθεντικά σενάρια.

Η μεθοδολογία βασίστηκε στη συνεργατική και διερευνητική μάθηση. Οι μαθητές/τριες εργάστηκαν σε ομάδες, σχεδιάζοντας και κατασκευάζοντας ρομποτικά συστήματα με τη χρήση Lego WeDo 2.0, micro:bit και αισθητήρων. Δημιουργήθηκαν τέσσερις βασικές κατασκευές: το Mars Rover για εξερεύνηση και εντοπισμό πετρωμάτων, το Mars Collector για τη συλλογή και μεταφορά τους, το Mars Pulley ως σύστημα μεταφοράς προς τη βάση και το Mars AgroRover για την καταγραφή συνθηκών καλλιέργειας στο θερμοκήπιο.

Τα αποτελέσματα έδειξαν υψηλό βαθμό εμπλοκής των μαθητών/τριών, ουσιαστική κατανόηση εννοιών STEM και ανάπτυξη δεξιοτήτων προγραμματισμού και συνεργασίας. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη δυναμική των διαγωνισμών STEM ως πλαίσιο αυθεντικής μάθησης, προετοιμάζοντας τους μαθητές/τριες για τις επιστημονικές και τεχνολογικές προκλήσεις του μέλλοντος.

Εργασία (Paper)

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ ΣΤΟ 47Ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ 5Ε ΩΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Αντωνία Κωνιού
Έκπαιδευτικός ΠΕ60, M.Ed. Παιδαγωγικη και Διδακτική Πράξη-ΤΠΕ στην Εκπαίδευση
Ιωάννα Αραβανή
Εκπαιδευτικός ΠΕ60
Χριστίνα Γκιόκα
Εκπαιδευτικός ΠΕ60, M.Ed Ειδική Αγωγή
Άννα Νινιράκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια στοχευμένη εκπαιδευτική πρωτοβουλία για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αειφορία, η οποία υλοποιήθηκε στο 47ο Νηπιαγωγείο Ηρακλείου μέσω της δημιουργίας σχολικού κήπου και της εφαρμογής του μοντέλου 5Ε ως παιδαγωγικού πλαισίου. Η παρέμβαση αποσκοπούσε στην ενίσχυση της βιωματικής και διερευνητικής μάθησης, προωθώντας παράλληλα την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων που συνδέονται με τη σύγχρονη αειφορική εκπαίδευση.

Σκοπός της δράσης ήταν η ουσιαστική σύνδεση της μαθησιακής διαδικασίας με επιλεγμένους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, όπως η υπεύθυνη κατανάλωση, η δράση για το κλίμα και η προστασία της χερσαίας ζωής. Μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, σχεδιασμού και συλλογικής δράσης, τα παιδιά ενθαρρύνθηκαν να αναπτύξουν δεξιότητες ενεργού και περιβαλλοντικά υπεύθυνου πολίτη, στοιχείο που αποτελεί θεμελιώδη διάσταση της εκπαίδευσης για την αειφορία ήδη από την προσχολική ηλικία.

Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίστηκε στην ποιοτική παρατήρηση και στη συστηματική τεκμηρίωση της μαθησιακής πορείας. Οι πέντε φάσεις του μοντέλου 5Ε οργανώθηκαν με τρόπο που ενίσχυσε την ενεργό εμπλοκή των παιδιών, τη συνεργατική μάθηση, την ανάληψη ρόλων και την πολυτροπική έκφραση. Η διαδικασία συνέβαλε στην ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η παρατήρηση, η κριτική και δημιουργική σκέψη, η επικοινωνία, η υπευθυνότητα και η επίλυση προβλημάτων, ενώ η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων επέτρεψε την προσαρμογή της μαθησιακής εμπειρίας στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και προφίλ των παιδιών.

Τα ευρήματα της παρέμβασης καταδεικνύουν ότι τα παιδιά ανέπτυξαν βασικές γνώσεις σχετικά με τον κύκλο ζωής των φυτών, εμπλούτισαν το λεξιλόγιό τους και υιοθέτησαν στάσεις φροντίδας, συνεργασίας και σεβασμού προς το φυσικό περιβάλλον. Η ανάληψη ρόλων, όπως του κηπουρού ή του μικρού επιστήμονα, ενίσχυσε την αυτενέργεια και τη δημιουργικότητα, ενώ η συστηματική ενασχόληση με πρακτικές αειφορίας συνέβαλε στην καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης και στην κατανόηση της προσωπικής ευθύνης των παιδιών ως μελλοντικών ενεργών πολιτών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ηλέκτρα Βογά
Δασκάλα, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου

Η εισροή ξένων πληθυσμιακών ομάδων έχει δημιουργήσει πολιτισμική ποικιλομορφία στην ελληνική κοινωνία και στο ελληνικό σχολείο. Η αλληλεπίδραση των μαθητών που προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα καλεί το σχολείο να υιοθετήσει πρακτικές αποδοχής και συμπερίληψης, ώστε να διαχειριστεί αποτελεσματικά τις προκλήσεις που προκύπτουν από την αυξανόμενη πολιτισμική ποικιλομορφία. Οι πολιτισμικές διαφορές αλλά και η δυσκολία στην επικοινωνία, εξαιτίας γλωσσικών εμποδίων, δύνανται να πυροδοτήσουν συγκρούσεις μεταξύ μαθητών και των οικογενειών τους. Συνεπώς, στα σχολεία πρέπει να εφαρμόζεται η διαπολιτισμική εκπαίδευση, η οποία αναγνωρίζεται διεθνώς ως η πιο δημοκρατική παιδαγωγική προσέγγιση, καθώς εφοδιάζει τους μαθητές με ενσυναίσθηση, κατανόηση και σεβασμό του κάθε πολιτισμού. Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας αποτελεί η διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Πειραιά, αναφορικά με τις πρακτικές διαχείρισης της πολυπολιτισμικότητας. Εξετάζεται η συμβολή του διευθυντή στη δημιουργία υποστηρικτικού πλαισίου ένταξης των μαθητών και στην προώθηση των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Επιπρόσθετα, διερευνάται η αποτελεσματικότητα του διευθυντή στη διαχείριση των συγκρούσεων που επέρχονται, εξαιτίας της πολιτισμικής ετερότητας. Η μελέτη ακολουθεί την ποιοτική ερευνητική προσέγγιση. Ο σχεδιασμός της περιλαμβάνει την ανάλυση δεδομένων οχτώ ημι-δομημένων συνεντεύξεων εκπαιδευτικών σε σχολεία με πολυπολιτισμική σύνθεση. Τα αποτελέσματα που προκύπτουν, καταδεικνύουν ότι, παρά τη θετική στάση των εκπαιδευτικών προς την πολυπολιτισμικότητα, οι πολυπαραγοντικές προκλήσεις που προέρχονται από τη σύνθεση του μαθητικού δυναμικού, δεν ευνοούν την ένταξη των μαθητών στο σχολικό πλαίσιο. Επίσης, αναδεικνύεται η σημασία της σχολικής ηγεσίας, τόσο στη δημιουργία πλαισίου ένταξης και συμπερίληψης όλων των μαθητών και στη διαχείριση των συγκρούσεων, όσο και στην υποστήριξη της σχολικής κοινότητας. Συμπερασματικά, παρατηρείται συμφωνία μεταξύ των ευρημάτων της παρούσας έρευνας και της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, ως προς τις αδυναμίες του εκπαιδευτικού θεσμικού πλαισίου, ως προς το ρόλο της σχολικής ηγεσίας και ως προς την ανάγκη λήψης μέτρων βελτίωσης, από την κεντρική διοίκηση και τη σχολική μονάδα, σχετικά με την εφαρμογή της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Σωτηρία Δανάη Μπαλατσούκα
Εκπαιδευτικός (ΠΕ70) εν ενεργεία και Υποψήφια Διδάκτορας στο Τμήμα Επικοινωνίας Μέσων και Πολιτισμού, του Παντείου Πανεπιστημίου

Το σύγχρονο ελληνικό σχολείο χαρακτηρίζεται από γλωσσικά και πολιτισμικά ετερογενή μαθητικό πληθυσμό. Η πιο σύγχρονη τοποθέτηση της παιδαγωγικής επιστήμης στο ζητούμενο της διαχείρισης της πολιτισμικής ετερότητας βρίσκεται στη «διαπολιτισμική προσέγγιση». Τα σχολικά εγχειρίδια διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση παιδαγωγικών στάσεων και πρακτικών.

Ωστόσο, παρατηρούμε μία ασυμφωνία ανάμεσα στους «διαπολιτισμικούς» στόχους του ΦΕΚ των προγραμμάτων σπουδών και στη «μονοπολιτισμική/αφομοιωτική» προσέγγιση των ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ που εξειδικεύουν τη στοχοθεσία για το μάθημα της Γλώσσας στο Δημοτικό. Σκοπός της μελέτης μας είναι να διερευνήσουμε αν εκφράζονται διαπολιτισμικές αρχές στα εγχειρίδια της Γλώσσας για την Α΄ και Β΄ Δημοτικού, με ποιον τρόπο και ποια είναι η παιδαγωγική τους δυναμική.

Η μέθοδος που ακολουθείται είναι η θεματική ανάλυση. Το ερευνητικό υλικό είναι τα κείμενα των σχολικών εγχειριδίων της Γλώσσας (Α και Β Δημοτικού). Οι αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης που θα αναζητηθούν και θα συσχετιστούν με τις παραγόμενες κατηγορίες και τους κωδικούς της θεματικής ανάλυσης προέκυψαν από τη βιβλιογραφική επισκόπηση και είναι: εκπαίδευση για ενσυναίσθηση, εκπαίδευση για αλληλεγγύη, εκπαίδευση για διαπολιτισμικό σεβασμό, εκπαίδευση ενάντια στον εθνικιστικό τρόπο σκέψης.

Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν την παρουσία διαπολιτισμικών στοιχείων, όπως η ήπια παρουσίαση των στοιχείων του πολιτισμού της Ελλάδας, χωρίς εθνικιστικές/ θρησκευτικές εξάρσεις, αναφορές σε διαφορετικούς πολιτισμούς -με έμφαση στην ανάδειξη των ομοιοτήτων- η ανάπτυξη οικουμενικών ανθρωπιστικών αξιών και ενσυναίσθησης.

Συμπεραίνουμε ότι τα εγχειρίδια αντανακλούν τους στόχους που εκφράζονται στο ΦΕΚ και όχι τους παρωχημένους, αφομοιωτικούς των ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ που τα πλαισιώνουν. Η συνεισφορά της συγκεκριμένης εργασίας έγκειται στο ότι χαρτογραφεί τα διαπολιτισμικά στοιχεία αναδεικνύοντας όχι μόνο ρητές αναφορές στη διαφορετικότητα, αλλά και συμβολικές μορφές διαπολιτισμικού περιεχομένου, κατάλληλες για μικρότερες ηλικίες. Ακόμη, γεφυρώνει τη θεωρία της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με τη διδακτική πράξη και αναδεικνύει τον ρόλο των εγχειριδίων ως παιδαγωγικών εργαλείων που μπορούν να υποστηρίξουν τον εκπαιδευτικό στη διαχείριση της πολυπολιτισμικής τάξης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ ΤΡΟΧΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ: ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, ΑΓΓΛΙΚΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Ανδρονίκη Γάκη
Φιλόλογος ΠΕ02
Κωνσταντίνα Μακρή
Καθηγήτρια Αγγλικής Φιλολογίας ΠΕ06

Σκοπός της εισήγησης είναι να παρουσιαστεί μια διδακτική πρόταση συνδιδασκαλίας που εφαρμόστηκε στη σχολική τάξη και αφορά τα γνωστικά αντικείμενα των Αρχαίων Ελληνικών και της Αγγλικής Γλώσσας. Στόχος της διαθεματικής προσέγγισης ήταν αφενός να ανακαλέσουν οι μαθητές στη μνήμη τους γνώσεις που απέκτησαν μελετώντας αποσπάσματα από το 3ο βιβλίο του Θουκυδίδη (ΙΙΙ, 70-83) και αφετέρου να εξοικειωθούν με σχετικό λεξιλόγιο στην αγγλική γλώσσα. Η εν λόγω διδασκαλία αποτελεί ένα μάθημα επανάληψης, καθότι έγινε αφότου είχε ολοκληρωθεί η επεξεργασία των αποσπασμάτων του έργου του Θουκυδίδη, όπως προβλέπεται από το αναλυτικό πρόγραμμα. Συνάμα, οι μαθητές είχαν διδαχθεί στο μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας συναφές λεξιλόγιο, σχετικό με την πολιτειότητα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των ζώων. Προηγήθηκε στο μάθημα των Αγγλικών λεξιλογική προετοιμασία μέσω φύλλων εργασίας, δραστηριοτήτων κατανόησης συμφραζομένων και “mini-mystery-speaking task”, χωρίς αποκάλυψη της επερχόμενης ιστορικής σύνδεσης. Οι διδάσκουσες των δύο αντικειμένων επέλεξαν να αξιοποιήσουν το ψηφιακό εργαλείο https://wheelofnames.com/3s7-mqm, γιατί υποστηρίζει τη διατύπωση ερωτήσεων και την επεξεργασία πληροφοριών με παιχνιώδη τρόπο. Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες προσπάθησαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις σε συγκεκριμένο χρόνο, οι οποίες διατυπωμένες στα αγγλικά αφορούσαν το γνωστικό αντικείμενο των Αρχαίων Ελληνικών. Σε κάθε σωστή απάντηση, η αντίστοιχη ερώτηση αποκλειόταν από τη συνέχεια. Στο τέλος, η ομάδα που είχε συγκεντρώσει τις περισσότερες σωστές απαντήσεις κέρδισε. Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με “Role Cards – 2-minute drama”, στο οποίο οι μαθητές ανέλαβαν κοινωνικούς ρόλους (δημοκρατικοί, ολιγαρχικοί, δούλοι, Αθηναίοι στρατηγοί) και συζητώντας στα αγγλικά δήλωσαν τι επιδιώκουν και τι φοβούνται. Η δραματοποίηση ενίσχυσε την κριτική σκέψη, την ιστορική ενσυναίσθηση και την επικοινωνιακή ικανότητα σε πραγματιστικό γλωσσικό πλαίσιο, ενώ οι μαθητές εργάστηκαν ομαδικά και συμμετείχαν ενεργά. Κατά τη διαδικασία του αναστοχασμού οι μαθητές σχολίασαν πόσο ωφέλιμη και ενδιαφέρουσα βρήκαν τη διδασκαλία, γιατί με ανάλαφρο και ευχάριστο τρόπο εξασκήθηκαν στα δύο γνωστικά αντικείμενα. Τέλος, διατύπωσαν την επιθυμία να επαναληφθεί ανάλογη δράση.

Εργασία (Paper)

ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ, ΤΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑΣ

Βασιλική Πατένταλη
Εκπαιδευτικός, Διευθύντρια 3ου Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου Δράμας, MSc, Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση

Η έννοια της διασποράς, σε συνάρτηση με τις διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης, αναδιαμορφώνει βαθιά τις έννοιες της ταυτότητας, της πολιτότητας και της πολιτισμικής ένταξης στο σύγχρονο σχολικό περιβάλλον. Οι μαθητές σήμερα μεγαλώνουν σε κοινωνικά και πολιτισμικά σύνθετα πλαίσια, όπου οι τοπικές και οι παγκόσμιες εμπειρίες διασταυρώνονται, δημιουργώντας νέες ανάγκες για εκπαιδευτικές πρακτικές που θα ενισχύουν την κριτική σκέψη, την κοινωνική ευθύνη και τη διαπολιτισμική κατανόηση. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα καλείται να ανταποκριθεί σε αυτές τις προκλήσεις μέσω καινοτόμων παιδαγωγικών προσεγγίσεων, όπως τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, τα οποία στοχεύουν όχι μόνο στην ολιστική ανάπτυξη των μαθητών αλλά και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, όπως η συνεργασία, η δημιουργικότητα, η επίλυση προβλημάτων και η ψηφιακή παιδεία.

Ως θεσμοθετημένη παιδαγωγική καινοτομία, τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων παρέχουν τη δυνατότητα επαναπροσδιορισμού της σχολικής γνώσης και της εκπαιδευτικής πρακτικής, συνδέοντας το αναλυτικό πρόγραμμα με ζητήματα διασποράς, πολλαπλών ταυτοτήτων και παγκόσμιας πολιτότητας. Μέσα από βιωματικές δραστηριότητες, συνεργατικά projects, αφηγηματικές πρακτικές και διαθεματικές προσεγγίσεις, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να συνδέσουν προσωπικές και πολιτισμικές εμπειρίες με κοινωνικές και παγκόσμιες προκλήσεις, οικοδομώντας γέφυρες μεταξύ του τοπικού και του παγκόσμιου, καθώς και μεταξύ σχολικής εμπειρίας και ευρύτερης κοινωνικής πραγματικότητας.

Η παρούσα μελέτη διερευνά τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τον ρόλο των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων στην ανάδειξη των παραπάνω θεμάτων, δίνοντας έμφαση στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί επιχειρούν να ενσωματώσουν διαπολιτισμικά στοιχεία, να προωθήσουν την κοινωνική συνοχή και να ενισχύσουν την καλλιέργεια παγκόσμιας πολιτότητας. Η έρευνα ακολουθεί ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση και βασίζεται σε ημιδομημένες συνεντεύξεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν υλοποιήσει Εργαστήρια Δεξιοτήτων.

Τα αναμενόμενα ευρήματα αναδεικνύουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών ως βασικών παιδαγωγικών και πολιτισμικών διαμεσολαβητών, εξετάζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων και προσφέρουν σημαντικές παιδαγωγικές και ερευνητικές προεκτάσεις για την ενίσχυση της παγκόσμιας πολιτότητας και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο ελληνικό σχολείο.

Εργασία (Paper)

Η ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ "ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ" ΣΤΑ ΕΠΑΛ: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ COPERNICUS

Βασίλειος Σκαρβελάκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ81

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μία διδακτική προσέγγιση για το μάθημα «Κατασκευές και Περιβάλλον» στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ), βασισμένη στις αρχές της διαστημικής παιδαγωγικής και στην αξιοποίηση δορυφορικών δεδομένων μέσω του Copernicus Browser. Στόχος της προσέγγισης είναι η σύνδεση της προβλεπόμενης διδακτέας ύλης με τη μελέτη πραγματικών χωρικών και περιβαλλοντικών φαινομένων, ενισχύοντας τη βιωματική, διερευνητική και οπτικοποιημένη μάθηση.

Το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας εδράζεται στη διερευνητική μάθηση, στη STEM εκπαίδευση και στη χρήση ανοικτών γεωχωρικών δεδομένων ως παιδαγωγικών εργαλείων. Η διαστημική παιδαγωγική προσεγγίζεται ως ένα παιδαγωγικό πλαίσιο που ενισχύει τη χωρική σκέψη, την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και την κατανόηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ κατασκευών, δομημένου περιβάλλοντος και φυσικών συστημάτων, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Μεθοδολογικά, η διδασκαλία της ύλης υλοποιείται με βάση το επίσημο σχολικό σύγγραμμα, εμπλουτισμένο με φύλλα εργασίας και δραστηριότητες καθοδηγούμενης διερεύνησης μέσω του Copernicus Browser. Η έρευνα ακολουθεί αυτοεθνογραφική προσέγγιση στην εκπαίδευση, όπου ο εκπαιδευτικός λειτουργεί ταυτόχρονα ως ερευνητής και αναστοχάζεται τη διδακτική πρακτική. Τα δεδομένα της έρευνας προκύπτουν από παρατηρήσεις, διδακτικό υλικό και αναστοχαστικό ημερολόγιο, τα οποία αναλύονται μέσω θεματικής ανάλυσης.

Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν τη θετική συμβολή της συγκεκριμένης διδακτικής προσέγγισης στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών, στην κατανόηση της σχέσης κατασκευών και περιβάλλοντος και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων παρατήρησης, ανάλυσης και κριτικού στοχασμού. Συμπερασματικά, η ενσωμάτωση δορυφορικών δεδομένων Copernicus στο πλαίσιο της διαστημικής παιδαγωγικής συνιστά μία παιδαγωγικά τεκμηριωμένη και καινοτόμο πρακτική για τη διδασκαλία τεχνικών μαθημάτων στα ΕΠΑΛ.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ, ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Αθηνά Λουλούδη
Εκπαιδευτικός ΠΕ80, 6ο Γυμνάσιο Δράμας, MSc Ιονίου Πανεπιστημίου

Η εντατικοποίηση του τουρισμού, σε συνδυασμό με την κλιματική αλλαγή, επιτείνει τις πιέσεις στη βιοποικιλότητα και υπονομεύει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των τουριστικών προορισμών. Το άρθρο εξετάζει τη σχέση μεταξύ τουριστικής ανάπτυξης, οικοσυστημικών υπηρεσιών και περιβαλλοντικών πιέσεων, με έμφαση στον ρόλο της εκπαίδευσης ως καταλύτη μετάβασης σε βιώσιμα μοντέλα τουρισμού. Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται σε βιβλιογραφική ανάλυση της σχέσης βιοποικιλότητας-τουρισμού και στη μελέτη περίπτωσης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Π.Α.Μ.Θ.), αξιοποιώντας περιφερειακά δεδομένα διαχείρισης και περιβαλλοντικές αναφορές. Αρχικά παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο που συνδέει τις υπηρεσίες οικοσυστήματος με την τουριστική βιωσιμότητα, αναδεικνύοντας τις πιέσεις από μαζικό τουρισμό, υπερκατανάλωση πόρων και υποβάθμιση οικοτόπων. Στη συνέχεια αναλύεται η Π.Α.Μ.Θ. ως περιοχή με πλούσια βιοποικιλότητα αλλά αυξημένη τρωτότητα. Η ανάλυση αναδεικνύει ότι η περιοχή αντιμετωπίζει σοβαρές περιβαλλοντικές προκλήσεις: διάβρωση παράκτιων ζωνών με αυξημένη ευαλωτότητα σε πλημμύρες και άνοδο της στάθμης της θάλασσας, διασυνοριακή ρύπανση από τους ποταμούς Νέστο και Έβρο, ελλείψεις σε υποδομές επεξεργασίας λυμάτων που επιβαρύνουν υδάτινα οικοσυστήματα, και επαναλαμβανόμενες πυρκαγιές σε προστατευόμενες περιοχές όπως το Δάσος της Δαδιάς. Παράλληλα, ο τουρισμός χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα, χαμηλή διάρκεια παραμονής επισκεπτών και ανεπαρκή αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών όπως ο οικοτουρισμός, γεγονός που περιορίζει τα οικονομικά οφέλη και εντείνει τις περιβαλλοντικές πιέσεις σε συγκεντρωμένα χρονικά διαστήματα. Το άρθρο καταλήγει ότι η μετάβαση σε βιώσιμο τουρισμό απαιτεί ολοκληρωμένη εκπαιδευτική προσέγγιση που συνδυάζει τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση. Προτείνονται τέσσερις στοχευμένες κατευθύνσεις: ενίσχυση κατανόησης της αξίας βιοποικιλότητας και οικοσυστημικών υπηρεσιών, εξοπλισμός τοπικών κοινοτήτων με δεξιότητες βιώσιμης διαχείρισης, ευαισθητοποίηση τουριστών μέσω προγραμμάτων και βιωματικών δραστηριοτήτων, και προώθηση διεπιστημονικής συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, περιβαλλοντικών φορέων και τουριστικών επιχειρήσεων. Η Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη αναδεικνύεται ως κρίσιμος παράγοντας διαμόρφωσης περιβαλλοντικής συνείδησης και ικανότητας για δράση, συμβάλλοντας στη μακροπρόθεσμη ανθεκτικότητα των τουριστικών προορισμών.

Εργασία (Paper)

Ο ΑΙΓΥΠΤΙΩΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΔΙΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1919-1929

Θεόδωρος Μεϊμάρης
Μητροπολίτης Σελευκείας, Καθηγητής Πατριαρχικής Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει την ιστορική πορεία και τη θεσμική συγκρότηση του Ελληνισμού στην Αίγυπτο κατά την περίοδο 1919-1929, μία δεκαετία αλλαγών και μεταβατικών εξελίξεων, βασιζόμενη σε πρωτογενές αρχειακό υλικό από τα έγγραφα του βρετανικού Foreign Office και του ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών. Η μελέτη εστιάζει στη διαλεκτική σχέση μεταξύ του προνομιακού καθεστώτος των Διομολογήσεων και της δυναμικής παρουσίας της ελληνικής διασποράς σε μια περίοδο έντονων πολιτικών μετασχηματισμών. Ο Αιγυπτιώτης Ελληνισμός, με σημαντικότερα κέντρα την Αλεξάνδρεια και το Κάιρο, αναλύεται ως κεντρικός κόμβος του δικτύου της ελληνικής διασποράς, η δραστηριότητα του οποίου επαναπροσδιορίζεται υπό το πρίσμα της μετάβασης από τη βρετανική επικυριαρχία προς την αιγυπτιακή ανεξαρτησία. Κεντρικό άξονα της ανάλυσης αποτελεί η επίδραση των Διομολογήσεων, οι οποίες εξασφάλιζαν φορολογική και δικαστική ασυλία, διευκολύνοντας την οικονομική ηγεμονία των Ελλήνων. Παράλληλα, εξετάζεται η οργάνωση της παροικίας βάσει του κοινοτικού συστήματος ως μηχανισμός διατήρησης της εθνικής συνειδήσεως. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάδυση του αιγυπτιακού εθνικισμού και την πολιτική χειραφέτηση της χώρας μετά το 1922, γεγονότα που, όπως προκύπτει από τη διπλωματική αλληλογραφία της εποχής, άρχισαν να μεταβάλλουν άρδην τις προϋποθέσεις δραστηριοποίησης του ελληνικού στοιχείου. Η εργασία αποτιμά τους παράγοντες που προοιώνιζαν τη μετέπειτα δημογραφική συρρίκνωση της παροικίας, αναδεικνύοντας τη δεκαετία 1919-1929 σε κομβική περίοδο, κατά την οποία οι πιέσεις της συγκρότησης του σύγχρονου αιγυπτιακού κράτους άρχισαν να κλονίζουν την παραδοσιακή προνομιακή θέση των Ελλήνων στη Νειλοχώρα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ ΑΠΟ ΤΟ 1923 ΩΣ ΣΗΜΕΡΑ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ.

Ραφαήλ Καραβασιλειάδης
Φιλόλογος, Θεολόγος, ΜΑ

Η παρούσα μελέτη διερευνά τη διαχρονική εξέλιξη της εκπαιδευτικής πολιτικής για τη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης από το 1923 έως σήμερα, εστιάζοντας στο κρίσιμο ζήτημα της κατάρτισης των εκπαιδευτικών. Άξονας της εργασίας είναι ότι η μειονοτική εκπαίδευση υπήρξε διαχρονικά δέσμια της εξωτερικής πολιτικής και των ελληνοτουρκικών σχέσεων, λειτουργώντας συχνά ως πεδίο εθνικιστικών αντιπαραθέσεων παρά ως αυτόνομη παιδαγωγική διαδικασία. Καταδεικνύεται ότι η εφαρμογή της Συνθήκης της Λοζάνης χαρακτηρίστηκε από ελλείψεις και περιορισμούς της εκπαιδευτικής αυτονομίας. Εξετάζονται οι παλινωδίες της ελληνικής πολιτείας, από τη συντηρητική προσέγγιση της δεκαετίας του 1950 που παραμέρισε την πολυπολιτισμικότητα (π.χ. πομακική γλώσσα) προς όφελος μιας διπολικής ταυτότητας, έως τις αφομοιωτικές παρεμβάσεις της Δικτατορίας, οι οποίες προκάλεσαν ρήξη στην ταυτότητα των μειονοτικών και οδήγησαν στην απαξίωση του σχολείου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο της Ειδικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης (ΕΠΑΘ). Παρόλο που η Ακαδημία αποτέλεσε γέφυρα μεταξύ κράτους και μειονότητας, επικρίθηκε έντονα ως μηχανισμός ελέγχου και χειραγώγησης. Η μετάβαση στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση μετά το 2011 (ΑΠΘ/ΔΠΘ) αναλύεται υπό το πρίσμα της σύγκρουσης μεταξύ του ακαδημαϊκού κύρους και της ανάγκης για οργανική σύνδεση των δασκάλων με την τοπική κοινότητα. Η μελέτη συμπεραίνει ότι η μειονοτική εκπαιδευτική πολιτική πρέπει να απεμπλακεί από την ατζέντα της εξωτερικής πολιτικής και να επαναπροσδιοριστεί με βάση την παιδαγωγική επιστήμη, την ισονομία, τη συμπερίληψη, την πολυπολιτισμικότητα και την κοινωνική συνοχή. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται ένα μοντέλο δίγλωσσης πανεπιστημιακής κατάρτισης εντός της Θράκης, το οποίο θα διασφαλίζει τον σεβασμό στην ετερότητα και θα προωθεί την κοινωνική συνοχή, μετατρέποντας την εκπαίδευση από εργαλείο διαχωρισμού σε μοχλό ανάπτυξης υγιών πολιτών και επιτυχούς ένταξης των μελών των μειονοτήτων στον κοινωνικό ιστό.

Εργασία (Paper)

BACKPACK OF LIFE

Ουρανία Πολίτου
Εκπαιδευτικός ΠΕ86-Πληροφορικής

Η ανάγκη για καινοτόμες παιδαγωγικές πρακτικές που προάγουν τη βιωματική μάθηση, την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη και τη διαπολιτισμική συνεργασία καθίσταται ιδιαίτερα επιτακτική στο σύγχρονο σχολικό περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό, τα ευρωπαϊκά συνεργατικά προγράμματα μπορούν να λειτουργήσουν ως πεδία εφαρμογής σύγχρονων, συμμετοχικών και δημιουργικών διδακτικών προσεγγίσεων.

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει το eTwinning έργο «Backpack of Life», το οποίο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με πρωτοβουλία της Ελλάδας (δημιουργός του έργου) και με τη συνεργασία σχολείων από την Ισπανία, την Τουρκία, την Ιταλία και τη Ρουμανία. Το έργο αξιοποιεί τη σχολική τσάντα ως συμβολική μεταφορά για τη ζωή, αναδεικνύοντας ότι κάθε μαθητής «κουβαλά» γνώσεις, συναισθήματα, όνειρα αλλά και προκλήσεις.

Η μεθοδολογία βασίζεται σε καινοτόμες, ομαδοσυνεργατικές και βιωματικές πρακτικές, όπως εικαστικές δημιουργίες, ψηφιακά συνεργατικά εργαλεία και παιχνίδια ρόλων. Οι θεματικές ενότητες περιλαμβάνουν τα προσωπικά όνειρα των μαθητών, τον σχολικό εκφοβισμό ως «βαρύ σακίδιο», τον διαδικτυακό εκφοβισμό ως «αόρατο βάρος», την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης μέσω της ανταλλαγής ρόλων και την ειρήνη ως «ελαφρύ σακίδιο ζωής».

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής καταδεικνύουν αυξημένη μαθητική συμμετοχή, ενίσχυση των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων, ανάπτυξη δημιουργικών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς και βελτίωση του κλίματος συνεργασίας και αλληλοσεβασμού σε διεθνές μαθησιακό περιβάλλον.

Συμπερασματικά, το eTwinning έργο «Backpack of Life» αναδεικνύει τη δυναμική των καινοτόμων, βιωματικών και διαπολιτισμικών παιδαγωγικών πρακτικών ως αποτελεσματικών εργαλείων για τη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού, συνεργατικού και δημοκρατικού σχολείου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΗΦΙΑΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ: ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ COMMUNITY OF INQUIRY

Αδαμαντία Σπανακά
Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Το Ψηφιακό Φροντιστήριο αποτελεί μια πρόσφατη παιδαγωγική και θεσμική πρωτοβουλία στην ελληνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με στόχο τη στήριξη των μαθητών/-τριών μέσω συνδυασμένης σύγχρονης και ασύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας και μάθησης. Παρότι το εγχείρημα συνοδεύεται από σαφή διοικητική οργάνωση και επαρκή τεχνολογική υποδομή, η λειτουργία του παραμένει κυρίως διοικητικά προσανατολισμένη, χωρίς να έχει ακόμη κατοχυρωθεί με σαφήνεια ως ολοκληρωμένη μορφή σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η παρούσα εργασία επιχειρεί μια θεωρητικά τεκμηριωμένη ανάλυση του Ψηφιακού Φροντιστηρίου υπό το πρίσμα του μοντέλου Community of Inquiry (CoI), εστιάζοντας στη γνωστική, τη διδακτική και την κοινωνική παρουσία ως βασικούς πυλώνες της μαθησιακής εμπειρίας. Στο πλαίσιο αυτό, η μελέτη υιοθετεί μια εννοιολογική και πολιτικο-παιδαγωγική προσέγγιση, αναλύοντας το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και τις παιδαγωγικές του προδιαγραφές.

Η ανάλυση δείχνει ότι, παρά τη διασφάλιση των τεχνικών μέσων, η γνωστική παρουσία δεν υποστηρίζεται συστηματικά μέσω δομημένων μαθησιακών διαδρομών, η διδακτική παρουσία περιορίζεται σε μεμονωμένες πρακτικές χωρίς κοινό παιδαγωγικό πρότυπο, ενώ η κοινωνική παρουσία παραμένει αποσπασματική, με περιορισμένες δυνατότητες ουσιαστικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των μαθητών/-τριών και του/της εκπαιδευτικού.

Τα συμπεράσματα αναδεικνύουν την ανάγκη για παιδαγωγικό επανασχεδιασμό με στόχο την ενίσχυση της παιδαγωγικής ποιότητας και της εκπαιδευτικής ισότητας. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η θεσμοθέτηση ελάχιστων παιδαγωγικών προδιαγραφών, η εισαγωγή συστηματικών μηχανισμών ανατροφοδότησης και η αναβάθμιση του ρόλου του Συντονιστή ως εγγυητή της παιδαγωγικής ποιότητας. Η εργασία συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο για τη μετάβαση από μια στενά διοικητική λογική σε ένα ποιοτικό και συμπεριληπτικό μοντέλο σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Εργασία (Paper)

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΣΩ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ.

Βασιλική Πατένταλη
Εκπαιδευτικός, Διευθύντρια 3ου Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου Δράμας, MSc, Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση

Η σχολική βιβλιοθήκη αποτελεί κεντρικό χώρο μάθησης, πολιτισμού και κοινωνικής συμμετοχής, λειτουργώντας ως γέφυρα μεταξύ σχολείου, μαθητών, γονέων και ευρύτερης κοινότητας. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, το σχολείο μας υλοποίησε ένα σχέδιο δράσης για την αναβάθμιση και μετεγκατάσταση της βιβλιοθήκης σε μεγαλύτερο χώρο, με στόχο τη βελτίωση των υποδομών, την εμπλουτισμένη πρόσβαση σε εκπαιδευτικό και πολιτισμικό υλικό και την ενίσχυση της συμμετοχής της σχολικής κοινότητας στις μαθησιακές και πολιτιστικές δραστηριότητες.

Η έρευνα αξιοποιεί δομημένα ερωτηματολόγια σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς για να καταγραφούν οι αντιλήψεις και η ικανοποίηση της σχολικής κοινότητας από την αναβάθμιση της βιβλιοθήκης. Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν τη μετεστέγαση, τη χορηγία και την αποτελεσματικότητα των δράσεων, οι γονείς την επίδραση στο σχολικό περιβάλλον και τη συμμετοχή των παιδιών τους, ενώ οι μαθητές αξιολογούν τη συλλογή βιβλίων, τον χώρο, τη λειτουργία και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων όπως το myLib. Η ανάλυση των δεδομένων αναδεικνύει κοινά σημεία, διαφορές και προτάσεις βελτίωσης, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο της βιβλιοθήκης ως κέντρο μάθησης, συνεργασίας και πολιτισμικής συμμετοχής.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η σχολική κοινότητα αξιολογεί θετικά τις αλλαγές, επισημαίνοντας τη βελτίωση της πρόσβασης σε βιβλία και ψηφιακούς πόρους, την ενίσχυση της δημιουργικότητας και της συνεργασίας, καθώς και τη δυνατότητα της βιβλιοθήκης να προάγει την κοινωνική συνοχή και την πολιτισμική κατανόηση. Παράλληλα, οι συμμετέχοντες καταθέτουν προτάσεις για περαιτέρω εμπλουτισμό της συλλογής, βελτίωση του χώρου και διοργάνωση νέων δράσεων.

Η μελέτη αναδεικνύει τη σχολική βιβλιοθήκη όχι απλώς ως χώρο αποθήκευσης γνώσης, αλλά ως ζωντανό κέντρο μάθησης και πολιτισμικής εμπειρίας, όπου η κοινότητα συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση του σχολικού περιβάλλοντος. Μέσα από την αναβάθμιση και τη νέα λειτουργία της, η βιβλιοθήκη δημιουργεί γέφυρες μεταξύ τοπικού και παγκόσμιου, ενθαρρύνει τη διαπολιτισμική κατανόηση και συμβάλλει στη διαμόρφωση ενεργών, υπεύθυνων πολιτών, συνδέοντας τη σχολική πρακτική με τις προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας και του παγκόσμιου συστήματος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ: ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.

Βασιλική Γούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας έχει αναπτυχθεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες, αντανακλώντας τις κοινωνικές, οικονομικές και εκπαιδευτικές μεταβολές που παρατηρούνται στην Κύπρο. Στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, μέσω του Σχολείου Ελληνικής Γλώσσας, υλοποιούνται προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής που απευθύνονται σε ενήλικες με διαφορετικά κίνητρα, όπως φοιτητές προγραμμάτων Erasmus που χρειάζονται τη γλώσσα για ακαδημαϊκούς σκοπούς και άτομα που επιδιώκουν την επαγγελματική ή κοινωνική τους ένταξη.

Η παρούσα έρευνα εστιάζει στη διερεύνηση των στάσεων των εκπαιδευτικών που διδάσκουν στο Σχολείο Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου Κύπρου, αναδεικνύοντας τον καθοριστικό ρόλο των αντιλήψεών τους στη διαμόρφωση των διδακτικών πρακτικών και της αλληλεπίδρασης με τους φοιτητές. Σκοπός της έρευνας ήταν να καταγραφούν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας για ειδικούς σκοπούς αλλά και οι στρατηγικές που υιοθετούν για την επίλυση αυτών των δυσκολιών.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ημιδομημένες συνεντεύξεις σε δείγμα οκτώ (8) εκπαιδευτικών. Η επιλογή του δείγματος έγινε με τη σκόπιμη δειγματοληψία (purposive sampling) και η μέθοδος ανάλυσης που ακολουθήθηκε ήταν η θεματική ανάλυση.

Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν βασικές γλωσσικές και επικοινωνιακές δυσκολίες των φοιτητών όπως η περιορισμένη χρήση της ελληνικής εκτός του εκπαιδευτικού πλαισίου, οι δυσκολίες στην παραγωγή γραπτού λόγου και στην κατανόηση του προφορικού λόγου, καθώς και η επίδραση της κυπριακής διαλέκτου. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί επεσήμαναν θεσμικές και οργανωτικές προκλήσεις, όπως τα πολυπληθή και ανομοιογενή τμήματα, οι μεγάλες διαφοροποιήσεις στο γλωσσικό επίπεδο των φοιτητών και η έλλειψη κατάλληλου διδακτικού υλικού για άτομα με μαθησιακές δυσκολίες.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι διδάσκοντες υιοθετούν ευέλικτες και προσαρμοστικές διδακτικές πρακτικές, δίνοντας έμφαση στη συνεργατική μάθηση, στη σταδιακή υποστήριξη της γραπτής παραγωγής και στη χρήση δραστηριοτήτων σε πραγματικές περιστάσεις επικοινωνίας. Συμπερασματικά, η διδασκαλία της ελληνικής για ειδικούς σκοπούς αποτελεί μια απαιτητική αλλά παιδαγωγικά γόνιμη διαδικασία που ενισχύει τη γλωσσική ένταξη και τη διαπολιτισμική επικοινωνία των ενηλίκων μαθητών.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ "ΤΟ ΡΟΔΙ" ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΤΟΥ.

Θεοδώρα Τσιβούλη
Νηπιαγωγός- Διδάκτορας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

"Το ρόδι" αποτελεί ένα σύγχρονο περιοδικό που απευθύνεται σε παιδιά σχολικής ηλικίας, κυκλοφορεί κατά τη Μεταπολίτευση και η έκδοσή του διακρίνεται σε δύο περιόδους (1977-1982, 1993- 1996). Το εν λόγω περιοδικό έχει χαρακτηριστεί από αρκετούς ερευνητές ως ένα «αξιόλογο» περιοδικό της εποχής του, που από την πρώτη στιγμή της κυκλοφορίας του, το στήριξαν, με κείμενα και έργα τους, σημαντικοί λογοτέχνες της εποχής και άτομα με υψηλό πνευματικό υπόβαθρο. Αποτελεί ένα περιοδικό με μεγάλη απήχηση, πλούσια, προσεγμένη ύλη και πλήθος αναγνωστών στην ελληνική ομογένεια ανά τον κόσμο.

Κύριος στόχος της παρούσας έρευνας είναι αρχικά να αναδείξει τις στήλες και γενικότερα τις δημοσιεύσεις με τις οποίες "το ρόδι" ενισχύει την πολιτισμική ταυτότητα των αναγνωστών του ανά τον κόσμο, και στη συνέχεια να προβάλει εκείνες τις στήλες και τις δημοσιεύσεις με τις οποίες εμπνέει το σεβασμό των αναγνωστών του για τους άλλους λαούς, συμβάλλοντας σε μία πρώτη γνωριμία μαζί τους.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση και συγκεκριμένα στην καταγραφή και μελέτη των 2.590 δημοσιεύσεων που συμπεριέλαβε συνολικά το περιοδικό στις σελίδες του, και στα 94 τεύχη που κυκλοφόρησε. Ως αποτέλεσμα της έρευνας παρουσιάζονται όλες εκείνες οι στήλες, τα θέματα και οι δημοσιεύσεις που φιλοξενούσε "το ρόδι" στις σελίδες του, στην προσπάθειά του να ενισχύσει την πολιτισμική ταυτότητα των Ελλήνων αναγνωστών του ανά τον κόσμο αλλά και να συμβάλει στην ανάπτυξη αισθημάτων σεβασμού και αλληλεγγύης προς άλλους λαούς.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει τη σπουδαία συνεισφορά του περιοδικού για παιδιά "το ρόδι" στους αναγνώστες της εποχής κυκλοφορίας του καθώς επίσης και την ανάγκη ύπαρξης αξιόλογων ηλεκτρονικών ή/και έντυπων περιοδικών για παιδιά στις μέρες μας, ικανών να εμπνεύσουν, να γοητεύουν και να διδάξουν τους νέους αναγνώστες, συνεχίζοντας την παρούσα πρακτική.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Γεράσιμος Φίλιππας
Υποψήφιος διδάκτορας, Τομέας Ανθρωπιστικών, Κοινωνικών Επιστημών & Δικαίου, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Η σχέση του ανθρώπου με τα ζώα υπήρξε διαχρονικά ένα πεδίο κοινωνικού, φιλοσοφικού και ηθικού στοχασμού. Από την αρχαιότητα έως σήμερα, οι αντιλήψεις για την ηθική υπόσταση των ζώων και τη μεταχείρισή τους ποικίλουν δραστικά, αντανακλώντας τις εκάστοτε κοινωνικές αντιλήψεις, θρησκευτικές πεποιθήσεις και φιλοσοφικές θεωρήσεις. Το παρόν άρθρο επιχειρεί μια ανασκόπηση και ανάλυση των ηθικών θεωριών που αφορούν τα ζώα, αναδεικνύοντας τόσο τον τρόπο εξέλιξής τους όσο και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να συσχετιστούν με σύγχρονες δημοκρατικές διαδικασίες, όπως η κοινωνία των πολιτών. Κύριος στόχος είναι επίσης, η διερεύνηση των σύγχρονων αντιλήψεων για τα δικαιώματα των ζώων. Σχετικά στοιχεία θα αντληθούν από μία εμπειρική έρευνα που διεξήχθη σε μεταπτυχιακούς φοιτητές. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν, μεταξύ άλλων, ότι οι περισσότεροι ερωτηθέντες έχουν γνώση του όρου «δικαιώματα των ζώων» και το εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο, στατιστικά, φαίνεται να παίζει ρόλο σε αυτή τη γνώση. Αυτά τα ευρήματα προσφέρουν ένα πλαίσιο μελέτης της προοπτικής ανάδειξης κοινωνικών κινημάτων εντός αυτού του συγκεκριμένου πεδίου. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη για στοχευμένη μελέτη των χαρακτηριστικών που θα μπορούσαν να ορίσουν την ανάπτυξη μορφών κοινωνίας των πολιτών σχετικά με τη σύγχρονη θεώρηση των δικαιωμάτων των μη ανθρώπινων ζώων.

Εργασία (Paper)

Η ΔΙΑΓΕΝΕΑΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ: ΑΠΟ ΤΟ ΤΡΑΥΜΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ;

Δανάη Σοφία Πύλιου
Υποψήφια Διδάκτορας
Μαρία Μουδάτσου
Επίκουρη Καθηγήτρια

Η Γενοκτονία των Ποντίων και οι βίαιοι διωγμοί που υπέστη ο ποντιακός πληθυσμός συνιστούν ένα ιστορικό τραύμα με μακροχρόνιες διαγενεακές συνέπειες, που εξακολουθούν να επηρεάζουν τις επόμενες γενιές. Στο πλαίσιο της ποντιακής διασποράς, οι απόγονοι βιώνουν βαθύ πόνο, μεταδιδόμενο μέσω οικογενειακών αφηγήσεων, σιωπών και συλλογικών μνημών, ενώ αναπτύσσεται έντονη ανάγκη διατήρησης της πολιτισμικής ταυτότητας μέσω εθίμων, πρακτικών και συλλογικών δράσεων. Η μελέτη αυτών των βιωματικών εμπειριών είναι κρίσιμη για την κατανόηση της επίδρασης του τραύματος στην ταυτότητα και την ψυχική συγκρότηση των απογόνων και για την ανάπτυξη σύγχρονων ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων στο διασπορικό πλαίσιο.

Η έρευνα στοχεύει στη διερεύνηση των ψυχολογικών και κοινωνικών επιπτώσεων της Γενοκτονίας των Ποντίων, της μετάδοσης κοινωνικών αξιών και κανόνων, της βιωματικής νοηματοδότησης του τραύματος και των πρακτικών που ενισχύουν την ψυχική ανθεκτικότητα. Επιπλέον, εξετάζεται ο ρόλος της Κοινωνικής Εργασίας στην υποστήριξη κοινοτήτων με διαγενεακά τραύματα, προσφέροντας νέες οπτικές στη βιβλιογραφία και πρακτικά εργαλεία για την κοινωνική παρέμβαση.

Η έρευνα αποτελεί πιλοτική μελέτη στο πλαίσιο μιας ευρύτερης ερευνητικής προσπάθειας για τη Διαγενεακή Κληρονομιά της Μικρασιατικής Καταστροφής. Βασίστηκε σε ποιοτική προσέγγιση με ημιδομημένες συνεντεύξεις απογόνων δεύτερης έως τέταρτης γενιάς, εκπροσώπων ποντιακών συλλόγων και κοινωνικών λειτουργών με εμπειρία σε προσφυγικές κοινότητες, με έμφαση σε προσωπικές και οικογενειακές αφηγήσεις, συλλογική μνήμη και πρακτικές ανθεκτικότητας.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν τον διαρκή συναισθηματικό πόνο των απογόνων, συνδεδεμένο με τις μνήμες τραύματος και την ανάγκη πολιτισμικής συνέχειας. Οικογενειακές και συλλογικές δραστηριότητες, συλλογική μνήμη και συμμετοχή σε συλλόγους λειτουργούν ως βασικοί μηχανισμοί ανθεκτικότητας, που η Κοινωνική Εργασία μπορεί να αξιοποιήσει για στοχευμένες παρεμβάσεις.

Συμπερασματικά, η μελέτη υπογραμμίζει τη σημασία της βιωματικής προσέγγισης για την κατανόηση των διαγενεακών ψυχοκοινωνικών συνεπειών της Γενοκτονίας των Ποντίων, ενισχύει τη γνώση για τη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας και της ψυχικής ανθεκτικότητας και ανοίγει προοπτικές για μελλοντική έρευνα και πρακτικές στην Κοινωνική Εργασία στο σύγχρονο διασπορικό πλαίσιο.

Εργασία (Paper)

Η ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΗ ΑΠΩΛΕΙΑ ΠΑΤΡΙΔΑΣ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: "ΤΟ ΕΒΔΟΜΟ ΡΟΥΧΟ" ΤΗΣ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΦΑΚΙΝΟΥ

Σπυρίδων Κατσαραπίδης
Εκπαιδευτικός, MA, MSc

Η σημερινή εναγώνια προσπάθεια αναζήτησης πολιτισμικής ταυτότητας και η προσπάθεια (επανα)σύνδεσης με την παράδοση ξεκινάει να αποτυπώνεται στην ελληνική λογοτεχνία πολύ πριν διαπιστωθεί το διαγενεακό κενό που επωμίζεται η σημερινή πολυπολιτισμική κοινότητα. Ήδη από το 1983 η Ευγενία Φακίνου στο έργο της "Το έβδομο ρούχο" αποτυπώνει μέσα από τον γυναικείο λόγο τριών διαδοχικών γενεών πώς στοιχεία της ελληνικής παράδοσης που ξεκινούν από τον μυθικό λόγο και διαπερνούν τους αιώνες για να καταλήξουν στον εικοστό αιώνα, χάνονται και δημιουργούν ανεπανόρθωτο ρήγμα στην πολιτισμική συνέχεια. Στη μελέτη ερευνάται ο ρόλος που έχει η πολιτική/στρατιωτική ιστορία και τα γεγονότα της στην πολιτισμική συνέχεια και πώς επέρχεται η αλλοίωση των παραδόσεων στις αστικές κοινότητες. Με τη διαφορά των σαράντα χρόνων από την έκδοση του μυθιστορήματος ερευνάται κατά πόσο το κείμενο της Φακίνου διείδε τις επερχόμενες αλλαγές στην ελληνική πολιτισμική ταυτότητα και σε ποια ιστορική καμπή αναγνωρίζει την απώλεια της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας. Αντίστοιχες ανησυχίες της Φακίνου αναζητούνται και σε άλλα έργα της (ενδεικτικά: Χίλιοι δρόμοι και μια νύχτα, Για να δει τη θάλασσα) όπου η μνήμη, ο προφορικός λόγος, το μεταφυσικό βίωμα δημιουργούν πολιτισμικές γέφυρες επανασύνδεσης με το παρελθόν. Η έρευνα είναι καθαρά κειμενοκεντρική και βασίζεται στην ανάλυση των λογοτεχνικών κειμένων της συγγραφέως και στην αναζήτηση μοτίβων και θεματικών που επιβιώνουν ανά τους αιώνες και δείχνουν να ατονούν, κάνοντας επισφαλή την πολιτισμική συνέχεια. Η Φακίνου δείχνει να διαπιστώνει την αλλαγή της πολιτισμικής ταυτότητας στην εγκατάλειψη του παραδοσιακού αγροτικού τρόπου ζωής και στην εφόρμηση της νεωτερικής κοινωνίας με τις βίαιες αλλαγές που τη συνοδεύουν. Το κείμενο της Φακίνου αναδεικνύεται μέσω της μελέτης σε προδρομικό κείμενο για τις πολιτισμικές ταυτότητες και πώς οι πολιτικές τις επηρεάζουν, δημιουργώντας ή καταργώντας γέφυρες επικοινωνίας με το παρελθόν. Ο αναγνώστης καλείται να ξαναδεί το κείμενο και να το διαβάσει ως ένα κείμενο για την ιστορία του πολιτισμού.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΧΟΡΕΥΟΝΤΑΣ «ΑΝΑΜΕΣΑ». ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΑΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΟ ΚΑΤΑΡ

Αικατερίνη Βασιλάκη
Υποψήφια Διδάκτορας ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Οι σύγχρονες ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της μετανάστευσης έχουν μετατοπιστεί από τα στατικά μοντέλα μόνιμης εγκατάστασης και αφομοίωσης προς περισσότερο δυναμικά ερμηνευτικά σχήματα που αναγνωρίζουν τη ρευστότητα των μετακινήσεων και την πολυπλοκότητα των δεσμών με πολλαπλούς τόπους. Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και του κοσμοπολιτισμού, η διασπορά επαναπροσδιορίζεται ως πλέγμα διαδρομών (routes) που συνομιλεί με τις ρίζες (roots), ενώ η μετανάστευση λειτουργεί ως διαδικασία παραγωγής υποκειμενικοτήτων και διαμόρφωσης του εθνικού φαντασιακού.

Η παρούσα μελέτη εστιάζει στην ελληνική διασπορά στο Κατάρ, ένα έντονα πολυπολιτισμικό και παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, όπου η παραδοσιακή έννοια της πολιτισμικής καθαρότητας αμφισβητείται. Ως εκ τούτου, προκύπτει η αναγκαιότητα κατανόησης του ρόλου πολιτισμικών πρακτικών, όπως ο παραδοσιακός χορός, ως πεδίων «χορογράφησης ταυτοτήτων» και «κατοίκησης» (dwelling) οριακών χώρων «ανάμεσα» στην πατρίδα και στη χώρα υποδοχής.

Κύριος στόχος της εργασίας είναι η διερεύνηση του ρόλου του ελληνικού παραδοσιακού χορού στη διασπορά ως πρακτική κατοίκησης, διαπραγμάτευσης του ανήκειν και παραγωγής διασπορικών εκφάνσεων της ελληνικότητας σε συνθήκες δομικής οριακότητας και διεθνικών διαδρομών. Η μελέτη εστιάζει ιδίως στο πώς ο χορός λειτουργεί ταυτόχρονα ως «χρηστικό παρελθόν» για τη συλλογική ταυτότητα και ως εργαλείο ήπιας ισχύος στο πλαίσιο της πολιτιστικής πολιτικής του Κατάρ.

Μεθοδολογικά, η εργασία βασίζεται σε εν εξελίξει εθνογραφική έρευνα πεδίου αξιοποιώντας τη διπλή θέση της ερευνήτριας ως insider–outsider και θεματική ανάλυση των δεδομένων.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι ο χορός συγκροτεί έναν οριακό χώρο «ανάμεσα», όπου οι συμμετέχοντες επανανοηματοδοτούν τη σχέση τους με την Ελλάδα και το Κατάρ, διαπραγματευόμενοι ταυτόχρονα εθνικές, εθνοτικές, έμφυλες και ταξικές διαστάσεις της ταυτότητάς τους.

Η εργασία υποστηρίζει ότι ο ελληνικός χορός στη διασπορά του Κατάρ συνιστά μια δυναμική πρακτική κατοίκησης, όπου η ελληνικότητα αναδύεται ως διαδικασία γίγνεσθαι και όχι ως στατική έννοια. Μέσα από τη φαινομενολογική εστίαση στο σώμα και την χορευτική επιτέλεση, η μελέτη ανοίγει προοπτικές για συγκριτικές έρευνες σε άλλα διασπορικά συμφραζόμενα.

Εργασία (Paper)

SYRIAN REFUGEE DIASPORA AND THE GLOBAL SYSTEM: GOVERNANCE, POLITICAL AGENCY, AND EVERYDAY COMPLIANCE IN PROTRACTED DISPLACEMENT

Marie Kortam
Senior researcher BCC

This paper analyses the Syrian refugee diaspora as a politically situated and institutionally governed actor within the contemporary global system. Drawing exclusively on empirical research conducted under the Beyond Compliance Consortium (BCC), the study examines how Syrian refugees in protracted displacement navigate overlapping regimes of humanitarian governance, host-state regulation, and transnational political engagement. Rather than approaching diaspora primarily through cultural identity or transnational belonging, the paper conceptualises the Syrian diaspora as a field of constrained political agency, shaped by legal precarity, aid dependency, and international policy architectures.

The analysis challenges typological approaches that frame refugee diasporas as homogeneous "victim" groups by foregrounding internal differentiation, everyday negotiations with authority, and the emergence of informal practices of compliance and restraint. Conceptually, the paper mobilises the BCC framework of harm, need, compliance, and restraint to examine how global humanitarian norms and host-state policies translate into lived experiences of governance at the level of refugee communities. Diaspora politics are thus examined not only through overt activism or lobbying, but through mundane interactions with institutions, aid providers, and regulatory systems.

Methodologically, the paper is based on multi-sited qualitative research conducted between 2023 and 2025, including semi-structured interviews, ethnographic observation, and document analysis involving Syrian refugees, local governance actors, and humanitarian organisations. Empirically, it demonstrates how Syrian refugee diasporas simultaneously act as objects of global management and as political subjects who adapt, negotiate, and sometimes resist institutional constraints.

The paper contributes to debates on diaspora and the global system by showing that Syrian refugee diasporic agency is produced within, rather than outside, structures of international governance. It argues that understanding contemporary refugee diasporas requires moving beyond identity-centred narratives toward an analysis of power, regulation, and everyday political practice in conditions of prolonged displacement.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΈΜΦΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΠΗΓΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Ροζαλία Μάτσια
Διευθύντρια Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου Σταμάτας- Αττικής

Η παρούσα συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση διερευνά την ενσωμάτωση και τις επιπτώσεις των έμφυλων στερεοτύπων στη διοίκηση σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Βασιζόμενη σε επιλεγμένες πηγές και θεμελιώδη έργα της κριτικής παιδαγωγικής, η εργασία απαντά σε ερευνητικά ερωτήματα σχετικά με τις εκδηλώσεις των στερεοτύπων, τις πηγές συγκρούσεων, τις αντιστάσεις στην αλλαγή (υπό το πρίσμα της ανάλυσης μέσω θεωρίας του Freire) και τις παιδαγωγικές στρατηγικές αντιμετώπισης (μέσα από τις θεωρήσεις Freire, Giroux, McLaren). Παρουσιάζεται η μεθοδολογία αναζήτησης και επιλογής πηγών, αναλύονται τα ευρήματα θεματικά και συζητούνται οι περιορισμοί της μελέτης. Προτείνονται παιδαγωγικές στρατηγικές θεμελιωμένες στην κριτική παιδαγωγική, που στοχεύουν στην αποδόμηση των στερεοτύπων και τον μετασχηματισμό της σχολικής διοίκησης, αναγνωρίζοντας τον κρίσιμο ρόλο της σχολικής ηγεσίας ως φορέα αλλαγής.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Ο ΜΑΓΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΗΦΑΙΣΤΕΙΩΝ: ΈΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ-ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΩΝ 5Ε ΚΑΙ 3D ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΜΕ ΤΟ TINKER CAD

Φωτεινή Κοντοπούλου
Νηπιαγωγός - ΠΕ60
Νίκη Τσιαμάκη
Νηπιαγωγός - ΠΕ60

Αυτή η μελέτη παρουσιάζει την εκπαιδευτική αξιοποίηση ενός φυσικού φαινομένου στο πλαίσιο της προσχολικής αγωγής, όπως εφαρμόστηκε από δύο νηπιαγωγεία στην Αττική κατά το σχολικό έτος 2024-25. Σε αυτήν συμμετείχαν 97 παιδιά και από τα δύο σχολεία, με δραστηριότητες που λάμβαναν χώρα σε διάστημα τριών μηνών, δύο φορές την εβδομάδα. Οι εκπαιδευτικοί συνεργάστηκαν προκειμένου να προσφέρουν ισχυρά γνωστικά κίνητρα στα παιδιά, με στόχο την αποτελεσματική ενσωμάτωση της μελέτης των φυσικών επιστημών στο πρόγραμμα σπουδών.

Η ανάγκη για το σενάριο ανταποκρίνεται στην αναγκαιότητα ουσιαστικής και υποστηριζόμενης ενσωμάτωσης των φυσικών επιστημών στην προσχολική εκπαίδευση. Η επιλογή των ηφαιστείων κεντρίζει το ενδιαφέρον των παιδιών, επιτρέπει τη βιωματική μάθηση προσφέροντας την ευκαιρία να αξιοποιηθούν εντυπωσιακά φυσικά φαινόμενα. Δεδομένου ότι αυτό το φαινόμενο παρατηρείται παγκοσμίως, παρέχει την ευκαιρία να ενοποιηθούν διαφορετικοί πολιτισμοί και λαοί μέσω της ανάπτυξης κοινής προβληματικής. Το σενάριο συνδυάζει την παρατήρηση, τον κίνδυνο, την αλλαγή, την ανθρώπινη παρέμβαση, επιτρέποντας στα παιδιά να προσεγγίσουν βασικές έννοιες.

Η μέθοδος βασίζεται στο εκπαιδευτικό μοντέλο 5Ε (Engage, Explore, Explain, Elaborate, Evaluate). Η μαθησιακή διαδικασία ξεκινά με εισαγωγή μέσα από ιστορίες και βίντεο για την ενεργοποίηση των παιδιών. Ακολουθούν πρακτικές δραστηριότητες με απλά υλικά, όπως το πείραμα έκρηξης ηφαιστείου με μαγειρική σόδα και ξύδι, ο τρισδιάστατος σχεδιασμός με Tinkercad, κατασκευές και συζητήσεις για αναστοχασμό. Η εικονική αναπαράσταση επιτρέπει στα παιδιά να συμμετέχουν στην επιλογή σχεδίων, ενισχύοντας την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα. Η εκπαιδευτική ρομποτική με το Bee-Bot ενσωματώνεται ως εργαλείο για εξερεύνηση και ενίσχυση της υπολογιστικής σκέψης. Τα αποτελέσματα της εφαρμογής αναδεικνύουν την αποτελεσματικότητα του σεναρίου ως μέσου για την ανάπτυξη γνωστικών, γλωσσικών, κοινωνικών και ψηφιακών δεξιοτήτων. Συμβάλλει στη διαμόρφωση θετικών στάσεων απέναντι στις φυσικές επιστήμες, καλλιεργώντας την περιβαλλοντική συνείδηση. Προτείνεται ως ένα ισχυρό εκπαιδευτικό σενάριο που ενσωματώνει τις επιστημονικές έννοιες με τις φυσικές επιστήμες και την τεχνολογία, δημιουργώντας γέφυρες μεταξύ των πολιτισμών διαφορετικών λαών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΘΕΣΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΟΤΗΤΑΣ.

Ευάγγελος Ορέστης Βουβονίκος
Μεταδιδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Διδάκτωρ Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ

Ο χαρακτήρας και το κανονιστικό πλαίσιο θέσπισης της θρησκευτικής εκπαίδευσης αποτέλεσε διαχρονικά αντικείμενο μελέτης και έκφρασης, ενίοτε, αντιτιθέμενων απόψεων στο πλαίσιο, ιδίως, της παιδαγωγικής και της νομικής επιστήμης. Η θρησκευτική εκπαίδευση έχει καταστεί πεδίο συνάντησης ή και σύγκρουσης μεταξύ, αφενός, της προστασίας θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου και της ανάγκης για πλουραλιστική εκπαίδευση και αφετέρου, κρατικών προτεραιοτήτων με διαφορετική κατεύθυνση. Μέσα από τη μελέτη κανονιστικών κειμένων, δικαστικών αποφάσεων και επιστημονικών τοποθετήσεων που έχουν ισχύσει, εκδοθεί και διατυπωθεί, αντιστοίχως, μετά το 1974 στην Ελλάδα, σε κύριο στόχο της παρούσας έρευνας αναδεικνύεται η διατύπωση θέσεων αναφορικά με το ισχύον status της θρησκευτικής εκπαίδευσης στην ελληνική έννομη τάξη και η διεξαγωγή συζήτησης σχετικά με την αναγκαιότητα προσαρμογής της στα σύγχρονα δεδομένα. Οι παραπάνω αναζητήσεις για τον κύριο σκοπό της μελέτης διέρχονται μέσω της απόκρισης σε επιμέρους ερευνητικά ζητούμενα, όπως, μεταξύ άλλων: Πώς διαμορφώνεται ιστορικά το πλέγμα των σχέσεων του ελληνικού κράτους με την επικρατούσα θρησκεία; Ποιες ερμηνευτικές επιλογές υιοθετούνται από τη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων; Πώς έχει αποκριθεί στα σχετικά ζητήματα η νομολογία του ΕΔΔΑ; Η μελέτη βασίζεται στη διερεύνηση του υπό πραγμάτευση αντικειμένου με τη μέθοδο της βιβλιογραφικής έρευνας, με βάση τη θεωρητική ανάλυση. Προσεγγίζονται, ειδικά, κείμενα δικαστικών αποφάσεων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, στη νομολογία του ΕΔΔΑ τέθηκαν ορισμένες, ελάχιστες βάσεις προκειμένου τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης να συμμορφώνονται με την ΕΣΔΑ και στο εξεταζόμενο πεδίο. Οι βάσεις αυτές έχουν ενσωματωθεί ελλιπώς και με ιδιαίτερη καθυστέρηση στην εγχώρια έννομη τάξη. Η υστέρηση φαίνεται να οφείλεται μερικώς και στις ερμηνευτικές κατευθύνσεις οι οποίες έγιναν αποδεκτές από τμήμα της ελληνικής νομολογίας. Καταληκτικά, από την εδώ μελέτη καταγράφεται η ανάγκη επίτευξης μετασχηματισμού της φύσης της εγχώριας θρησκευτικής εκπαίδευσης, λαμβάνοντας ως βασικό κριτήριο τις σύγχρονες συνθήκες πολιτισμικής και θρησκευτικής ετερογένειας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΑ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΑΞΗ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Μαρία Αγγελάκη
Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Φυσικός), MEd

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη σχέση μεταξύ των νέων Προγραμμάτων Σπουδών και της ψηφιακής τάξης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με έμφαση στη διδασκαλία της Φυσικής και στη διαφοροποιημένη και συμπεριληπτική προσέγγιση της μάθησης. Τα νέα Προγράμματα Σπουδών της Φυσικής στο Γυμνάσιο και το Λύκειο υποστηρίζουν παιδαγωγικές αρχές όπως η ενεργός συμμετοχή των μαθητών, η διερευνητική μάθηση, η κατανόηση φυσικών φαινομένων μέσω πειραματισμού και μοντελοποίησης, καθώς και η προσαρμογή της διδασκαλίας στις ανάγκες διαφορετικών μαθησιακών προφίλ. Σκοπός της εισήγησης είναι να αναδείξει τον ρόλο των ψηφιακών εκπαιδευτικών πλατφορμών ως υποστηρικτικών μαθησιακών περιβαλλόντων για την εφαρμογή των νέων Προγραμμάτων Σπουδών της Φυσικής. Η μεθοδολογική προσέγγιση είναι θεωρητικο-εμπειρική και βασίζεται στην ανάλυση του θεσμικού πλαισίου των νέων Προγραμμάτων Σπουδών, καθώς και στον παιδαγωγικό αναστοχασμό που προκύπτει από εκπαιδευτική εμπειρία στη γενική και ειδική αγωγή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα κύρια συμπεράσματα αναδεικνύουν ότι οι ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην οργάνωση της διδασκαλίας, στην παροχή ανατροφοδότησης και στη στήριξη της μαθησιακής διαφοροποίησης, ιδιαίτερα σε τάξεις με έντονη ετερογένεια μαθητών. Παράλληλα, επισημαίνονται προκλήσεις εφαρμογής στην καθημερινή σχολική πράξη, όπως οι ψηφιακές ανισότητες και η ανάγκη συνεχούς παιδαγωγικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Συμπερασματικά, η παιδαγωγικά τεκμηριωμένη αξιοποίηση των ψηφιακών εκπαιδευτικών πλατφορμών αναδεικνύεται ως κρίσιμη προϋπόθεση για την ουσιαστική εφαρμογή των νέων Προγραμμάτων Σπουδών της Φυσικής και την προώθηση της εκπαιδευτικής συμπερίληψης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Εργαστήριο (Workshop)

ΌΤΑΝ Η ΤΑΞΗ ΜΙΛΑ ΠΟΛΛΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ: ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ιωάννα Λαζάρου
ΠΕ02 - Μεταπτυχιακό στη Γλωσσική Εκπαίδευση Προσφύγων και Μεταναστών - Συντονίστρια Εκπαίδευσης Προσφύγων Αστικού Ιστού

Οι μεγάλες μετακινήσεις μεταναστευτικών και προσφυγικών πληθυσμών έχουν ως αποτέλεσμα την αυξανόμενη γλωσσική και πολιτισμική ετερογένεια στη σχολική τάξη. Ιδιαίτερα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, όπου η γλώσσα της μάθησης αποκτά αυξημένη ακαδημαϊκή πυκνότητα, οι μαθητές καλούνται να διαχειριστούν σύνθετες γνωστικές απαιτήσεις. Ως εκ τούτου, τα παιδιά με προφίλ μετακίνησης αντιμετωπίζουν αυξημένες δυσκολίες πρόσβασης, συμμετοχής και ένταξης στη σχολική ζωή. Στο πλαίσιο αυτό, το Γυμνάσιο, ως μεταβατική βαθμίδα μεταξύ Δημοτικού και Λυκείου, διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην εκπαιδευτική προσαρμογή των μαθητών αυτών.

Σκοπός του παρόντος βιωματικού εργαστηρίου είναι η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στη διαχείριση της πολύγλωσσης τάξης. Παρουσιάζονται και εφαρμόζονται με διαδραστικό τρόπο παιδαγωγικά εργαλεία που υποστηρίζουν τη γλωσσική ανάπτυξη, τη μαθησιακή συμμετοχή και τη συμπερίληψη μαθητών με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο στη γενική τάξη. Τα διδακτικά μέσα είναι προσαρμόσιμα σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, εστιάζουν στη διαφοροποιημένη διδασκαλία και προτείνονται μέσα από ενδεικτικά παραδείγματα εφαρμογής από το Γυμνάσιο.

Η μεθοδολογία του εργαστηρίου βασίζεται στη βιωματική και συμμετοχική προσέγγιση. Οι συμμετέχοντες εμπλέκονται αρχικά σε εμπειρικές δραστηριότητες, μέσω των οποίων οδηγούνται στην κατανόηση βασικών παιδαγωγικών αρχών. Στο πλαίσιο αυτό, αναδεικνύονται η διαβαθμισμένη υποστήριξη της μάθησης, οι διαγλωσσικές πρακτικές και τα συνεργατικά σχήματα μάθησης, με ενδεικτικά παραδείγματα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Γυμνασίου.

Με την ολοκλήρωση του εργαστηρίου αναμένεται οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί να ενδυναμώσουν τη διαπολιτισμική και παιδαγωγική τους επάρκεια, αποκτώντας εφαρμόσιμες διδακτικές πρακτικές για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και τη γλωσσική υποστήριξη μαθητών με προφίλ μετακίνησης, ενισχύοντας την εμπλοκή στη μαθησιακή διαδικασία, τη συμπερίληψη και τη θετική στάση απέναντι στην πολυγλωσσία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Συμπερασματικά, το εργαστήριο αναδεικνύει ότι στοχευμένες, σύντομες και προσαρμόσιμες παιδαγωγικές παρεμβάσεις μπορούν να προάγουν ουσιαστικά την ενεργή παρουσία, την αυτοπεποίθηση και τη διαμόρφωση θετικής ταυτότητας των μαθητών. Η εργασία συμβάλλει στον διάλογο για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, προσεγγίζοντας το σχολείο ως χώρο ένταξης, συμπερίληψης και κοινωνικής συνοχής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΙΤΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥΣ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ

Ειρήνη Νασιούλα
Φιλόλογος – Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Η έμφυλη βία αποτελεί ένα σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο, άρρηκτα συνδεδεμένο με κοινωνικές ανισότητες, έμφυλα στερεότυπα και παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με σοβαρές συνέπειες τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η εκπαίδευση καλείται να αναλάβει ενεργό ρόλο, όχι μόνο ενημερωτικό αλλά και παιδαγωγικό, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση στάσεων, αξιών και κοινωνικής ευθύνης των μαθητών. Η παρούσα εισήγηση εντάσσεται στον Άξονα Β του Συνεδρίου και εστιάζει στη διδασκαλία της έμφυλης βίας στο Λύκειο μέσα από τις αρχές του κριτικού γραμματισμού και της πολυτροπικότητας.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση και ανάλυση ενός διδακτικού σεναρίου που υλοποιήθηκε στη Γ΄ τάξη Γενικού Λυκείου, με στόχο την καλλιέργεια κριτικής σκέψης, ενσυναίσθησης και κοινωνικής ευαισθητοποίησης των μαθητών σχετικά με την έμφυλη ανισότητα. Το θεωρητικό πλαίσιο αντλεί αφενός από τις θεωρίες του κριτικού γραμματισμού, οι οποίες προσεγγίζουν τη γλώσσα ως φορέα ιδεολογιών και κοινωνικών νοημάτων και αφετέρου από την κοινωνική προσέγγιση της έμφυλης βίας ως κοινωνικά κατασκευασμένου φαινομένου.

Η μεθοδολογία βασίζεται στην εφαρμογή οργανωμένου διδακτικού σεναρίου, το οποίο αξιοποιεί ποικίλα κειμενικά είδη και πολυτροπικό υλικό, καθώς και ομαδοσυνεργατικές πρακτικές με ενεργό συμμετοχή των μαθητών. Μέσα από την ανάλυση γλωσσικών επιλογών, την ερμηνεία κοινωνικών ρόλων και τη συζήτηση αυθεντικών περιστατικών οι μαθητές οδηγούνται σε βαθύτερη κατανόηση του φαινομένου.

Τα παιδαγωγικά αποτελέσματα της εφαρμογής καταδεικνύουν την ανάπτυξη κριτικής στάσης, ενσυναίσθησης και αυξημένης ευαισθητοποίησης σε ζητήματα ισότητας και δικαιωμάτων. Συμπερασματικά, η εισήγηση αναδεικνύει ότι η γλωσσική διδασκαλία μπορεί να λειτουργήσει ως ουσιαστικό εργαλείο κοινωνικής παιδείας και πρόληψης, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενεργών, υπεύθυνων και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών.

Εργασία (Paper)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΟΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Σοφία Πίπου
Χημικός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου
Αθανάσιος Μόγιας
Αναπληρωτής Καθηγητής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ο οίνος αποτελεί διαχρονικό στοιχείο της ελληνικής ταυτότητας, με ρίζες που εκτείνονται από την αρχαιότητα έως σήμερα. Στην ελληνική μυθολογία, την τέχνη και τη λατρεία, το κρασί συνδέθηκε στενά με τον Διόνυσο και αποτυπώθηκε έντονα στην αγγειογραφία και στα έθιμα. Η παρουσία του στο ελληνικό τραπέζι υπήρξε σταθερή, εκφράζοντας όχι μόνο διατροφική αλλά και κοινωνική ανάγκη. Η διαχρονική του σημασία αναδεικνύει τον βαθύ δεσμό ανάμεσα στον ελληνικό πολιτισμό και τις συλλογικές πρακτικές της καθημερινής ζωής. Η παρούσα εισήγηση διερευνά τη συμβολή του οίνου στην πολιτισμική και την αειφόρο ανάπτυξη των κατοίκων της Κρήτης. Εξετάζεται ο οίνος από τα αρχαία χρόνια έως και σήμερα, η θέση του στη ζωή και την καθημερινότητα των Ελλήνων και ειδικότερα των κατοίκων της Κρήτης, πόσο την έχει επηρεάσει, πώς δημιουργεί τοπική συνείδηση και συμβάλει στην τοπική ανάπτυξη. Αξιοποιώντας ως εργαλείο συλλογής δεδομένων την ημι-δομημένη συνέντευξη σε τοπικούς παραγωγούς, τα αποτελέσματα της έρευνάς μας μάς αποκαλύπτουν πως τα οινοποιεία είναι, ως επί το πλείστον, οικογενειακές επιχειρήσεις, με τη διαχείρισή τους να την έχουν κυρίως άνδρες, μέσης ηλικίας, με πανεπιστημιακές σπουδές και ικανή κατάρτιση στο αντικείμενο. Η ενασχόλησή τους είναι επαγγελματική και τουλάχιστον 15ετίας, με τον Νομό Ηρακλείου να προκρίνεται έναντι των υπολοίπων της Κρήτης. Καλλιεργούν στο μεγαλύτερο ποσοστό αυτόχθονες ποικιλίες, τις οποίες προωθούν κυρίως στην Ελληνική αγορά, με πάνω από τα μισά στρέμματα να βρίσκονται σε ιδιόκτητους πιστοποιημένους αμπελώνες. Ενδιαφέρον αποτελεί το εύρημα ότι φαίνεται να δίνουν ελαφρώς μεγαλύτερη σημασία στην οικονομική διάσταση της αειφορίας και τη συμβολή της στην τοπική οικονομία και δευτερευόντως στην περιβαλλοντική της διάσταση, ενώ, ισχυρίζονται ότι η ενσωμάτωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την αειφορία στα σχολεία και τα οινοποιεία της Κρήτης θα βοηθούσε σημαντικά στη διατήρηση της οινικής κληρονομιάς.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Νεκτάριος Δαπέργολας
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 - Διδάκτωρ Ιστορίας του ΑΠΘ

Η διδασκαλία της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της κριτικής σκέψης, της δημοκρατικής συνείδησης και της πολιτισμικής κατανόησης των μαθητών. Δεν περιορίζεται στη μετάδοση γνώσεων για το παρελθόν, αλλά συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και της ικανότητάς τους να ερμηνεύουν κοινωνικά φαινόμενα μέσα από τη διαχρονική τους διάσταση. Το παρόν άρθρο εξετάζει τις επιστημολογικές, παιδαγωγικές και κοινωνικές διαστάσεις της ιστορικής εκπαίδευσης, αναδεικνύοντας τη διττή της αποστολή: αφ'ενός τη συγκρότηση ιστορικής γνώσης και αφ' ετέρου την καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης ως βασικού στοιχείου της δημοκρατικής παιδείας.

Βασισμένο σε σύγχρονες θεωρητικές και εμπειρικές έρευνες της διδακτικής της Ιστορίας, το άρθρο αναλύει τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει το μάθημα στη σχολική πράξη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην επικράτηση παραδοσιακών διδακτικών μοντέλων που χαρακτηρίζονται από απομνημονευτικό χαρακτήρα, μονοφωνικές και συχνά εθνοκεντρικές αφηγήσεις, καθώς και από την περιορισμένη και αποσπασματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Οι παράγοντες αυτοί συχνά οδηγούν σε αποδυνάμωση του γνωστικού και παιδαγωγικού δυναμικού της Ιστορίας.

Στο πλαίσιο αυτό, υποστηρίζεται η ανάγκη μετάβασης σε διερευνητικά, αναστοχαστικά και συμμετοχικά περιβάλλοντα μάθησης, όπου οι μαθητές αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο, αναλύοντας πηγές, διατυπώνοντας ερωτήματα και συγκροτώντας τεκμηριωμένες ιστορικές ερμηνείες. Παράλληλα, προτείνονται πολυδιάστατες στρατηγικές βελτίωσης της διδακτικής πράξης, όπως η αναθεώρηση των αναλυτικών προγραμμάτων, η παιδαγωγικά τεκμηριωμένη ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων, η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και η εφαρμογή διαμορφωτικής αξιολόγησης.

Το άρθρο καταλήγει ότι η διδασκαλία της Ιστορίας δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται απλώς ως μελέτη του παρελθόντος, αλλά ως δημοκρατική πράξη νοηματοδότησης που συνδέει τη μνήμη, την ταυτότητα και την πολιτική ευθύνη. Υπό αυτή την οπτική, η Ιστορία αναδεικνύεται σε μετασχηματιστικό γνωστικό πεδίο, το οποίο προετοιμάζει τους μαθητές να ερμηνεύουν κριτικά το παρελθόν, να κατανοούν το παρόν και να δρουν με υπευθυνότητα στο μέλλον.

Εργασία (Paper)

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1950: Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ 1957-1958 ΚΑΙ ΤΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ 3837/1958 ΚΑΙ 3974/1959.

Στέλλα Ζλατιλίδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Κρήτης

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας αποτελεί η διερεύνηση του νομοθετικού πλαισίου της ελληνικής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950, εστιάζοντας στο έργο της Επιτροπής Παιδείας 1957-1958, καθώς αποτελεί την πρώτη αξιόλογη προσπάθεια που γίνεται μεταπολεμικά προκειμένου να ιδωθεί το εκπαιδευτικό σύστημα στο σύνολό του και να καταγραφούν τα βασικά προβλήματα της ελληνικής παιδείας. Εξετάζονται οι προτάσεις της Επιτροπής για την ανώτατη εκπαίδευση και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα δύο σημαντικότερα νομοθετήματα που ακολουθούν, δηλαδή στο Ν.Δ 3837/1958 και στο Ν.Δ 3974/1959, που αποτελούν τα σημαντικότερα μεταρρυθμιστικά εγχειρήματα της εξεταζόμενης περιόδου για τη δομή και την οργάνωση της ανώτατης εκπαίδευσης καθώς και για την ίδρυση νέων πανεπιστημιακών Σχολών. Ακόμη, διερευνώνται οι επικρίσεις που δέχτηκαν τα εν λόγω Νομοθετικά Διατάγματα από τους κόλπους της πανεπιστημιακής κοινότητας ενώ επιχειρείται και μία σύντομη κριτική επισκόπηση του νομοθετικού πλαισίου της ανώτατης εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης δεκαετίας. Τα αποτελέσματα της έρευνας αποδεικνύουν πως οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες της εξεταζόμενης μεταπολεμικής περιόδου δε θέτουν ως πρωταρχικό στόχο την ανακατανομή ισχύος μεταξύ των φορέων της πανεπιστημιακής κοινότητας, γεγονός που αποδεικνύει την έκδηλη πρόθεση της κυβέρνησης να παραμείνει ανέγγιχτο το σύστημα των εξουσιαστικών συντεταγμένων εντός του πανεπιστημιακού πεδίου. Συνεπώς, θα μπορούσε να υποστηριχθεί πως η μεταρρυθμιστική πρόταση της Επιτροπής Παιδείας κινείται στο πλαίσιο της πάγιας πολιτικής τακτικής των μέχρι τότε ελληνικών κυβερνήσεων, που έχει ως βασικό χαρακτηριστικό την ενίσχυση της εξουσίας των τακτικών Καθηγητών, κάτι που αποτελεί σημείο τριβής στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης ήδη από τις αρχές του 20ού αιώνα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

FROM PAIDEIA TO UNIVERSITAS – PHILOSOPHICAL REFLECTIONS ON ANCIENT AND MEDIEVAL EDUCATION

Raul-Mihai Cozlean
Babeș-Bolyai University, Faculty of History and Philosophy, MA Student (Ancient and Medieval Philosophy), Cluj-Napoca, Romania

Contemporary debates on education increasingly question the aims, meaning, and foundations of educational practices. In this context, revisiting historical models of education, such as the integration of moral and communal dimensions, is vital to foster a sense of shared purpose and relevance for current educational practices. This paper offers a philosophical interpretation of the history of education by focusing on the concept of paideia and its transformation from Antiquity to the Middle Ages. Rather than treating education as a purely institutional or historical phenomenon, the study approaches it as a formative practice grounded in specific anthropological and epistemological assumptions. The paper adopts a philosophical-historical and interpretative methodology, combining conceptual analysis with a hermeneutic reading of classical and medieval texts. The analysis draws on philosophical sources such as Plato, Aristotle, Augustine, and Alcuin, as well as on historical interpretations of education proposed by Henri-Irénée Marrou and Werner Jaeger. The study argues that the Christian transformation of classical education does not constitute a rupture, but rather a reconfiguration of paideia into formatio, emphasizing interiority, memory, and moral discipline. This transformation provides the conceptual foundation for the emergence of medieval educational institutions, culminating in the medieval university. In conclusion, the paper maintains that ancient and medieval educational traditions articulate a vision of education that integrates intellectual, moral, and communal dimensions. By reconstructing the philosophical roots of educational thought, the study offers critical conceptual resources for rethinking the aims and responsibilities of education today and invites a renewed philosophical reflection on education as a formative practice grounded in tradition, rational inquiry, and the shared pursuit of truth.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΑΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ: ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Θεοδώρα Γκουτζιαμάνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Υποδιευθύντρια 1ου Δημοτικού Σχολείου Κρεμαστής Ρόδου
Γεώργιος Γκουτζιαμάνης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Διευθυντής 1ου Δημοτικού Σχολείου Σγουρού Ρόδου

Η παρούσα μελέτη διερευνά τον ρόλο της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην εκπαιδευτική διαδικασία, εστιάζοντας αφενός στην εξατομικευμένη μάθηση και αφετέρου στην ανάπτυξη υποστηρικτικών εργαλείων για μαθητές/τριες με μαθησιακές δυσκολίες. Μέσα από τη σύνθεση σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων και ερευνητικών δεδομένων, αναδεικνύεται η δυναμική της ΤΝ ως καταλύτη μετασχηματισμού των παραδοσιακών παιδαγωγικών μοντέλων προς πιο ευέλικτα, προσαρμοστικά και συμπεριληπτικά μαθησιακά περιβάλλοντα.

Αρχικά, αναλύονται οι βασικές εφαρμογές της ΤΝ στην εκπαίδευση, όπως τα προσαρμοστικά συστήματα μάθησης, τα έξυπνα συστήματα αξιολόγησης και οι ψηφιακοί βοηθοί, τα οποία επιτρέπουν την προσαρμογή του περιεχομένου, του ρυθμού και του τρόπου διδασκαλίας στις ανάγκες κάθε μαθητή. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εξατομικευμένη μάθηση, η οποία, μέσω αλγορίθμων ανάλυσης δεδομένων, ενισχύει τη γνωστική εμπλοκή, την αυτονομία και τα κίνητρα των μαθητών, μειώνοντας παράλληλα το φαινόμενο της σχολικής αποτυχίας.

Στη συνέχεια, εξετάζονται καινοτόμα υποστηρικτικά εργαλεία ΤΝ για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, όπως εφαρμογές μετατροπής κειμένου σε ομιλία και αντίστροφα, έξυπνα συστήματα διόρθωσης, προσαρμοστικές πλατφόρμες εξάσκησης και περιβάλλοντα εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας. Τα εργαλεία αυτά συμβάλλουν στη μείωση των γνωστικών εμποδίων, στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και στη διασφάλιση ίσων ευκαιριών μάθησης.

Τέλος, η εργασία αναδεικνύει κρίσιμα ζητήματα ηθικής, προστασίας δεδομένων και παιδαγωγικής ισορροπίας, υποστηρίζοντας ότι η αποτελεσματική ενσωμάτωση της ΤΝ προϋποθέτει κατάλληλη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, θεσμικά πλαίσια διαφάνειας και έναν υβριδικό σχεδιασμό που συνδυάζει την τεχνολογική και την ανθρώπινη διάσταση της εκπαίδευσης.

Εργασία (Paper)

ΠΑΤΡΙΔΑ, ΑΝΗΚΕΙΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ 20ΟΥ ΚΑΙ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Δήμητρα Χουντάλα
Υποψήφια Διδάκτορας

Οι έννοιες της «πατρίδας», του «ανήκειν» και της «πολιτισμικής κληρονομιάς», αποτελούν κεντρικούς άξονες της σύγχρονης συζήτησης γύρω από τη μετανάστευση και την προσφυγιά, ιδίως σε κοινωνίες όπως η ελληνική, οι οποίες διαμορφώθηκαν ιστορικά τόσο ως κοινωνίες αποστολής όσο και υποδοχής μετακινούμενων πληθυσμών. Στο πλαίσιο αυτό, η μεταναστευτική λογοτεχνία προσφέρει ένα προνομιακό πεδίο κατανόησης των τρόπων με τους οποίους τα υποκείμενα της μετακίνησης επανανοηματοδοτούν τη σχέση τους με τον τόπο, τη μνήμη και την πολιτισμική τους ταυτότητα. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι έννοιες της πατρίδας, του ανήκειν και της πολιτισμικής κληρονομιάς αποτυπώνονται σε λογοτεχνικά κείμενα μεταναστών συγγραφέων που έζησαν ή ζουν στην Ελλάδα κατά τον 20ό και 21ο αιώνα. Η ανάλυση εστιάζει σε έργα συγγραφέων όπως ο Τζεμίλ Τουράν και ο Γκαζμέντ Καπλάνι, καθώς και σε κείμενα άλλων μεταναστών λογοτεχνών, μέσα από τα οποία αναδεικνύεται η εμπειρία της πολλαπλής ταυτότητας και της διαρκούς διαπραγμάτευσης του «ανήκειν». Μεθοδολογικά, η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική, ερμηνευτική προσέγγιση και αξιοποιεί την ανάλυση βιωματικών και αυτοαναφορικών αφηγήσεων. Το λογοτεχνικό κείμενο προσεγγίζεται ως πολιτισμικό τεκμήριο και ως εθνογραφική αφήγηση, μέσα από την οποία αποκαλύπτονται οι τρόποι με τους οποίους η πατρίδα ανακατασκευάζεται άλλοτε ως χαμένος τόπος μνήμης και άλλοτε ως δυναμική διαδικασία σχέσης με τον χώρο υποδοχής. Τα ευρήματα της ανάλυσης καταδεικνύουν ότι η πατρίδα δεν νοείται αποκλειστικά ως γεωγραφικός τόπος, αλλά ως σύνολο βιωμάτων, γλωσσικών πρακτικών και πολιτισμικών αναφορών που μετασχηματίζονται μέσα στον χρόνο. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη συμβολή της μεταναστευτικής λογοτεχνίας στην κατανόηση της πολιτισμικής πολυπλοκότητας της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας και τη δυναμική της αξιοποίησής της σε διαπολιτισμικά και εκπαιδευτικά πεδία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Δήμητρα Κατσούλη
Φιλόλογος, Διευθύντρια 1ου Γυμνασίου Ιωαννίνων, M. Ed. Επιστήμες Αγωγής, M.Sc. Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων

Η ειδική αγωγή αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του εκπαιδευτικού συστήματος και αποσκοπεί στην κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών μαθητών με αναπηρίες ή με σωματικές, γνωστικές και συναισθηματικές δυσκολίες. Για την υποστήριξη αυτών των μαθητών απαιτούνται εξειδικευμένες διδακτικές μέθοδοι και συμπληρωματικές υπηρεσίες, ώστε να μπορούν να επιτυγχάνουν σε ακαδημαϊκό και σε προσωπικό επίπεδο. Στο σύγχρονο εκπαιδευτικό πλαίσιο, η ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) και των υποστηρικτικών τεχνολογιών έχει αναδειχθεί ως κρίσιμος παράγοντας για τη δημιουργία πιο ισότιμων και συμπεριληπτικών μαθησιακών περιβαλλόντων.

Η ΤΝ προσφέρει τη δυνατότητα εξατομίκευσης της μάθησης, προσαρμόζοντας το περιεχόμενο, τον ρυθμό και τις δραστηριότητες στις μοναδικές ανάγκες, ικανότητες και μαθησιακά χαρακτηριστικά κάθε μαθητή. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς τους επιτρέπει να μαθαίνουν με τρόπους που ανταποκρίνονται καλύτερα στις δυνατότητές τους. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί υποστηρίζονται μέσω εργαλείων που διευκολύνουν την παρακολούθηση της προόδου των μαθητών, την αξιολόγηση και τον σχεδιασμό εξατομικευμένων παιδαγωγικών παρεμβάσεων.

Η αξιοποίηση της ΤΝ ενισχύει επίσης τη συμπερίληψη και την προσβασιμότητα στη γνώση, καθώς μειώνει τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι μαθητές με αναπηρίες ή μαθησιακές δυσκολίες. Μέσα από ψηφιακές εφαρμογές, προσαρμοσμένα λογισμικά και έξυπνα υποστηρικτικά εργαλεία, οι μαθητές μπορούν να συμμετέχουν ενεργητικότερα στη μαθησιακή διαδικασία, γεγονός που ενισχύει την αυτονομία, το κίνητρο και την αυτοπεποίθησή τους. Επιπλέον, η ΤΝ επιτρέπει τη δημιουργία ευέλικτων και προσαρμοσμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα οποία ανταποκρίνονται σε διαφορετικά μαθησιακά προφίλ.

Ωστόσο, η εφαρμογή της ΤΝ στην εκπαίδευση συνοδεύεται και από σημαντικές προκλήσεις. Τεχνικές δυσκολίες, περιορισμένη πρόσβαση στο διαδίκτυο, παιδαγωγικά ζητήματα και περιορισμοί στις βάσεις δεδομένων μπορούν να εμποδίσουν την αποτελεσματική αξιοποίησή της. Επιπλέον, απαιτείται συστηματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και ανάπτυξη δεοντολογικών πλαισίων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των μαθητών. Παρά τις δυσκολίες αυτές, η ΤΝ έχει τη δυναμική να μετασχηματίσει ουσιαστικά την ειδική αγωγή και να συμβάλει στη δημιουργία μιας ποιοτικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για όλους.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.

Maria Mousouli
Εκπαιδευτικός ΠΕ11.01 Ειδικής Φυσικής Αγωγής, Υποδιευθύντρια ΕΕΕΕΚ Ηρακλείου Αττικής

Το παρόν εκπαιδευτικό σενάριο δημιουργήθηκε και χρησιμοποιήθηκε σε μαθητές ειδικής αγωγής οι οποίοι φοιτούν στο ΕΕΕΕΚ Ηρακλείου Αττικής. Απευθύνεται σε μαθητές Α τάξης ΕΕΕΕΚ για το μάθημα της Ειδικής Φυσικής Αγωγής, πιο συγκεκριμένα στην εκμάθηση προσανατολισμού στον χώρο. Κύριος στόχος ήταν η πλευρική κίνηση, ενώ επιμέρους στόχοι αποτέλεσαν η γνωριμία του σώματος μέσα από την κίνηση, η ανάπτυξη της ικανότητας συντονισμού, η κατανόηση εννοιών δεξί, αριστερό, μπροστά, πίσω. Οι μαθητές δούλεψαν ομαδοσυνεργατικά και ενεπλάκησαν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία συμμετέχοντας σε παιγνιώδεις δραστηριότητες είτε μέσω διαδραστικών είτε φυσικών παιχνιδιών. Αξιοποιήθηκαν διαδραστικά συστήματα όπως ο διαδραστικός πίνακας και τάμπλετ. Μέσα από το συγκεκριμένο μάθημα προσαρμοσμένης φυσικής αγωγής καλλιεργήθηκαν ορισμένες από τις δεξιότητες του 21ου αιώνα οι οποίες αφορούν τις δεξιότητες μάθησης (κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία, επικοινωνία), τις δεξιότητες αλφαβητισμού (ψηφιακός και τεχνολογικός αλφαβητισμός) καθώς επίσης και τις δεξιότητες ζωής (ευελιξία, πρωτοβουλία, κοινωνικές δεξιότητες). Η διδασκαλία υλοποιήθηκε σε 2 διδακτικές ώρες και περιλάμβανε δραστηριότητες προθέρμανσης, παρουσίασης εννοιών, εξάσκησης στο διαδραστικό πίνακα αλλά και σε πραγματικό χώρο και στο τέλος ολοκληρώθηκε με αυτοαξιολόγηση των μαθητών αλλά και της καθηγήτριας για ανατροφοδότηση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ , ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΘΕΣΜΟΙ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ : Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΗΠΑ, ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

Παρασκευή Παυλίδου
Θεολόγος, Δρ. Θεολογίας ΑΠΘ

Οι ελληνικές Κοινότητες της Διασποράς αποτελούν πολυδιάστατους χώρους πολιτιστικής μνήμης, στους οποίους η Ορθόδοξη Εκκλησία συμβάλλει καθοριστικά. Σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα όπως οι ΗΠΑ, η Αυστραλία και τα κράτη της Ευρώπης, η Εκκλησία λειτουργεί ως θρησκευτικός θεσμός και ως φορέας μετάδοσης ελληνικής γλώσσας, παραδόσεων , ιστορίας και ταυτότητας. Η παρούσα μελέτη ανταποκρίνεται στην ανάγκη κατανόησης του τρόπου με τον οποίο οι Έλληνες της Διασποράς αντιλαμβάνονται τη συμβολή των θεσμών της εκκλησίας στη διατήρηση της ελληνικότητας. Αποτυπώνεται η σημασία των ενοριών, των κατηχητικών σχολείων, των παροικιακών σχολείων και των εθνικών εορτασμών ως μηχανισμός μεταβίβασης ταυτότητας. Η έρευνα βασίζεται σε διερευνητική προσέγγιση και πραγματοποιήθηκε με διανομή τριών σύντομων ερωτηματολογίων σε Έλληνες της διασποράς σε ΗΠΑ, Αυστραλία και Ευρώπη. Η συλλογή των δεδομένων της Ευρώπης αφορά τη Γερμανία. Τα ερωτηματολόγια περιλαμβάνουν κλίμακες likert, ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών και μια σύντομη ανοιχτή ερώτηση. Τα δεδομένα της έρευνας που συλλέχθηκαν μέσω ανώνυμων ερωτηματολογίων επιτρέπουν την καταγραφή και αποτύπωση των αντιλήψεων των ομογενών σχετικά με το ρόλο της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη σύγχρονη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας στη Διασπορά. Η ανάλυση επικεντρώνεται σε ζητήματα που αφορούν τη γλώσσα, τα έθιμα, τη συλλογική μνήμη, καθώς και τις εκπαιδευτικές και εορταστικές πρακτικές των κοινοτήτων, χωρίς να προεξοφλούνται συγκεκριμένες αξιολογικές κρίσεις. Η μελέτη φιλοδοξεί να συμβάλει στον επιστημονικό διάλογο γύρω από τον ρόλο της Εκκλησίας στη σύγχρονη ελληνική Διασπορά, αναδεικνύοντας τάσεις, διαφοροποιήσεις και προσδοκίες των μελών των ομογενειακών κοινοτήτων. Τα ευρήματα της έρευνας μπορούν να αξιοποιηθούν ως βάση προβληματισμού για τον σχεδιασμό και την ενίσχυση πολιτιστικών και εκπαιδευτικών δράσεων στις δομές της Διασποράς.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

Σταύρος Φράγκος
Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Σχολή Κοινωνικών, Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Δ.Π.Θ.)
Εμμανουήλ Μέντης
Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Εργασίας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Παν. Πατρών

Η σύγχρονη κοινωνική εργασία στην περιοχή της ειδικής εκπαίδευσης αντιμετωπίζει πολυδιάστατες προκλήσεις, από την αξιολόγηση και την παρέμβαση έως την κοινωνική ένταξη. Η ανερχόμενη τεχνολογία της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) προσφέρει ένα σύνολο εργαλείων που, εάν εφαρμοστεί δεοντολογικά και με κριτική σκέψη, μπορεί να μετασχηματίσει πρακτικές, να εξατομικεύσει τις υπηρεσίες και να ενδυναμώσει τόσο τους επαγγελματίες όσο και τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η παρούσα εργασία αποσκοπεί στη διερεύνηση των προοπτικών αξιοποίησης των τρεχουσών και μελλοντικών εφαρμογών της ΤΝ, τα ηθικά και πρακτικά εμπόδια, και προτείνει ένα πλαίσιο για την ένταξή της στις πρακτικές κοινωνικής εργασίας. Οι κύριες εφαρμογές της επικεντρώνονται στην εκτίμηση (αναγνώριση προτύπων, πρόβλεψη κινδύνων), στη δημιουργία εξατομικευμένων παρεμβάσεων (προσαρμοσμένα εκπαιδευτικά υλικά, συστήματα υποστήριξης συμπεριφοράς), στη βελτίωση της επικοινωνίας (προσομοιωτές κοινωνικών συνθηκών) και στην υποστήριξη των επαγγελματιών (αυτοματοποίηση διοικητικών εργασιών, συστήματα υποστήριξης παρεμβάσεων). Η μεθοδολογία της εργασίας σχετίζεται με την εκτενή βιβλιογραφική μελέτη σχετικά με την υιοθέτηση της ΤΝ η οποία συνοδεύεται από σημαντικά ηθικά και πρακτικά εμπόδια, όπως ο κίνδυνος ενίσχυσης προκαταλήψεων, οι απειλές για την ιδιωτικότητα, ο κίνδυνος από ανθρωποποίησης της παρεμβατικής σχέσης και η ενίσχυση του ψηφιακού χάσματος επικοινωνίας. Ως απάντηση, προτείνεται ένα πλαίσιο «Συμβουλευτικής ΤΝ», όπου η ΤΝ χρησιμοποιείται ως εργαλείο ενίσχυσης της ανθρώπινης κρίσης, υπό συνεχή επιτήρηση (human-in-the-loop). Το μοντέλο αυτό τονίζει τη διεπιστημονική και διαθεματική συνεργασία και τη δεοντολογική κατάρτιση των επαγγελματιών. Συμπερασματικά, υποστηρίζεται ότι το πραγματικό δυναμικό της ΤΝ δεν βρίσκεται στην αντικατάσταση του κοινωνικού λειτουργού, αλλά στην ενίσχυση της ποιότητας της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης και στην παροχή βαθύτερων γνώσεων. Η μελλοντική πορεία απαιτεί την ανάπτυξη διαφανών και αμερόληπτων αλγορίθμων, τον ισχυρό ρυθμιστικό έλεγχο και τον συνεχή κριτικό αναστοχασμό, με απόλυτη προτεραιότητα τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη συμπερίληψη των μαθητριών και μαθητών και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

Ιωάννα Γούλα
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής

Ο σχολικός εκφοβισμός και η θυματοποίηση αποτελούν μείζονα κοινωνικά και παιδαγωγικά ζητήματα, τα οποία εμφανίζονται σε σχολικά περιβάλλοντα παγκοσμίως, ανεξαρτήτως γεωγραφικών και πολιτισμικών διαφορών. Τα φαινόμενα αυτά επηρεάζουν αρνητικά τη σχολική εμπειρία, την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών. Η διεθνής βιβλιογραφία υπογραμμίζει ότι η διαπολιτισμική αγωγή μπορεί να λειτουργήσει ως αποτελεσματικό εργαλείο πρόληψης και αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού, καθώς συμβάλλει στην καλλιέργεια αξιών όπως ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, η αποδοχή, η ενσυναίσθηση, η συνεργασία και η κοινωνική συνοχή. Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι, μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, να διερευνήσει τους παράγοντες που συμβάλλουν στην εκδήλωση του σχολικού εκφοβισμού, τις επιπτώσεις του στη σχολική κοινότητα καθώς και τον ρόλο της διαπολιτισμικής αγωγής ως στρατηγικής πρόληψης και αντιμετώπισης του στο σύγχρονο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Συμπερασματικά, η διαπολιτισμική αγωγή συνιστά ένα παιδαγωγικό πλαίσιο που δύναται να συμβάλλει ουσιαστικά στην πρόληψη και αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού, προάγοντας θετικές σχέσεις και ένα υποστηρικτικό περιβάλλον.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

"DIFFERENT STEPS ON THE SAME PATH": ΈΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ETWINNING" ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Άννα Παναγοπούλου
Προϊσταμένη Δ.Σ. Σκεπαστού, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η σύγχρονη σχολική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από αυξημένη πολιτισμική, κοινωνική και μαθησιακή ετερογένεια, γεγονός που καθιστά επιτακτική την ανάγκη για εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που προάγουν τη συμπερίληψη, την αποδοχή της διαφορετικότητας και την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης στους μαθητές. Στο πλαίσιο αυτό, οι ψηφιακές συνεργατικές πλατφόρμες και ειδικότερα το “eTwinning” προσφέρουν γόνιμο έδαφος για την υλοποίηση καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών που ενισχύουν τη διαπολιτισμική επικοινωνία και τη συνεργατική μάθηση. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση και η αποτίμηση του ευρωπαϊκού προγράμματος “eTwinning”, “Different Steps on the Same Path”, το οποίο σχεδιάστηκε για να καλλιεργήσει στους μαθητές του δημοτικού σχολείου στάσεις αποδοχής της διαφορετικότητας, ενσυναίσθησης και σεβασμού μέσα από τη διεθνή σχολική συνεργασία. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε τη σχολική χρονιά 2025-2026 από τους μαθητές των τάξεων Β΄- Ε΄- Στ΄ του διθέσιου Δημοτικού Σχολείου Σκεπαστού. Παράλληλα, επιδιώκεται η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η συμμετοχή σε κοινές ψηφιακές δράσεις επηρεάζει τις κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες των μαθητών. Η μελέτη υλοποιήθηκε με παιδαγωγική προσέγγιση βασισμένη στη βιωματική και συνεργατική μάθηση. Μαθητές από σχολεία διαφορετικών ευρωπαϊκών χωρών συμμετείχαν σε κοινές δραστηριότητες, όπως δημιουργία λογότυπου και μασκότ, σλόγκαν, συννεφόλεξου, κοινών αφισών και παιχνιδιών με θέμα τη διαφορετικότητα και τη συμπερίληψη. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω παρατήρησης, φύλλων αναστοχασμού και ανάλυσης των παραγόμενων μαθητικών έργων. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι μαθητές ανέπτυξαν μεγαλύτερη ευαισθησία απέναντι στη διαφορετικότητα, βελτίωσαν την ικανότητά τους να εκφράζουν συναισθήματα και ενίσχυσαν τις δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας. Παράλληλα, καταγράφηκε αυξημένο ενδιαφέρον για τη συνεργασία με συνομηλίκους από άλλες χώρες και πολιτισμικά περιβάλλοντα. Συμπερασματικά, το πρόγραμμα «Different Steps on the Same Path» αναδεικνύει τη δυναμική του ευρωπαϊκού προγράμματος “eTwinning” ως παιδαγωγικού εργαλείου για την προώθηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και της κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης των μαθητών στο σύγχρονο δημοτικό σχολείο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ιωάννα Γούλα
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής

Η σύγχρονη πολυπολιτισμική πραγματικότητα θέτει ολοένα και περισσότερες προκλήσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα, καθιστώντας αναγκαία την ενίσχυση της διαπολιτισμικής αγωγής. Τα διαφοροποιημένα κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα επηρεάζουν τις διαπροσωπικές σχέσεις και συχνά συμβάλλουν στην εμφάνιση κοινωνικών, πολιτισμικών και εθνοτικών εντάσεων, γεγονός που καθιστά την εκπαίδευση βασικό πυλώνα για την προώθηση της κατανόησης, της ανεκτικότητας και του σεβασμού προς τον Άλλο. Στο πλαίσιο αυτό, η διαπολιτισμική εκπαίδευση αναδεικνύεται ως ουσιώδες παιδαγωγικό εργαλείο για την ομαλή κοινωνική συνύπαρξη και τη διαμόρφωση ενεργών και δημοκρατικών πολιτών. Το παρόν άρθρο, μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, διερευνά τη σημασία και τον ρόλο της διαπολιτισμικής αγωγής στη σύγχρονη κοινωνία, καθώς και την ανάγκη συστηματικής επιμόρφωσης και επαγγελματικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών, ώστε να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις απαιτήσεις ενός πολιτισμικά διαφοροποιημένου σχολικού περιβάλλοντος. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση προσεγγίζεται ως μέσο ενδυνάμωσης του διαλόγου μεταξύ πολιτισμών και ως προϋπόθεση για τη διαμόρφωση συνθηκών ισότητας και κοινωνικής συνοχής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΖΩΗΣ ΑΓΡΟΤΙΣΣΩΝ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΣΑΜΟ: ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΕΜΦΥΛΗ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Μαίρη Κυαμέτη
Φιλόλογος- Υποψήφια Διδάκτορας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η παρούσα ανακοίνωση, η οποία αντλείται από διδακτορική διατριβή σε εξέλιξη, εξετάζει τις ιστορίες ζωής αγροτισσών στη μεταπολεμική Σάμο (1950–1980) εστιάζοντας στον ρόλο των διασπορικών δικτύων και στην έμφυλη αναδιοργάνωση της αγροτικής παραγωγής. Η μελέτη τοποθετείται στο πεδίο των βιωματικών και εθνογραφικών προσεγγίσεων της διασποράς, αναδεικνύοντας τις εμπειρίες γυναικών που παρέμειναν στον τόπο προέλευσης σε συνθήκες εκτεταμένης ανδρικής εσωτερικής και διεθνούς μετανάστευσης αφενός προς αστικά κέντρα της Ελλάδας και αφετέρου προς τις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά και προς χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Αξιοποιώντας τη μεθοδολογία της Προφορικής Ιστορίας, η έρευνα βασίζεται σε αφηγήσεις ζωής αγροτισσών, από τις οποίες αναλύεται η μερική αναδιάταξη της αγροτικής εκμετάλλευσης εξαιτίας της απουσίας των ανδρών. Οι γυναίκες ανέλαβαν τη διαχείριση της γης, της παραγωγής και των οικογενειακών εισοδημάτων, λειτουργώντας ως βασικοί φορείς οικονομικής σταθερότητας και κοινωνικής συνέχειας. Παρά τη συμβολή τους, η εργασία αυτή παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό αόρατη στις θεσμικές καταγραφές και στον δημόσιο λόγο.

Η ανάλυση δείχνει ότι τα διασπορικά δίκτυα δεν περιορίζονται στις κοινότητες των μεταναστών, αλλά συγκροτούνται και στις εμπειρίες όσων «έμειναν πίσω», οι οποίοι/-ες στηρίζουν υλικά και κοινωνικά τη διασπορική συνθήκη. Στο πλαίσιο της φεμινιστικής ιστοριογραφίας, η εργασία συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο του συνεδρίου αναδεικνύοντας τη γυναικεία αγροτική εργασία ως κομβικό στοιχείο κατανόησης της διασποράς, του παγκόσμιου συστήματος εργασίας και των έμφυλων μετασχηματισμών στην αγροτική κοινωνία.

Εργασία (Paper)

TEACHSEL: ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Παρασκευή Νικηφόρου
Σχολικός Ψυχολόγος

Η κοινωνική και συναισθηματική αγωγή (ΚΣΑ) αναγνωρίζεται διεθνώς ως βασικό στοιχείο της σύγχρονης εκπαίδευσης, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των μαθητών, στη βελτίωση του σχολικού κλίματος και στην ενίσχυση της ψυχικής τους ανθεκτικότητας. Το πρόγραμμα TeachSEL σχεδιάστηκε ως καινοτόμο πλαίσιο επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, με στόχο να εισαγάγει τους συμμετέχοντες στις βασικές αρχές, θεωρίες και πρακτικές ΚΣΑ, προσαρμοσμένες στην καθημερινή σχολική πρακτική. Βασίζεται στο διεθνές πλαίσιο CASEL και σε σύγχρονες βιωματικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις, προάγοντας τον ρόλο του εκπαιδευτικού ως φορέα θετικής αλλαγής στην τάξη. Ειδικότερα, παρουσιάζει τις θεματικές ενότητες του TeachSEL, οι οποίες περιλαμβάνουν: αυτογνωσία και αυτορρύθμιση του εκπαιδευτικού, ανάπτυξη ενσυναίσθησης, αποτελεσματική επικοινωνία, διαχείριση συγκρούσεων, προώθηση συνεργατικής μάθησης και σχεδιασμό δράσεων ΚΣΑ για την τάξη. Παρουσιάζονται παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων και δραστηριοτήτων που ενισχύουν δεξιότητες κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης και μπορούν να προσαρμοστούν σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες και εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Η εισήγηση εστιάζει στην προοπτική εφαρμογής του TeachSEL, υπογραμμίζοντας πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενσωματώσουν τις πρακτικές ΚΣΑ στην καθημερινή διδασκαλία, να ενδυναμώσουν τις διαπροσωπικές σχέσεις στην τάξη και να συμβάλουν στη δημιουργία ενός σχολικού περιβάλλοντος συνεργασίας, ασφάλειας και συναισθηματικής κατανόησης. Το TeachSEL προτείνεται ως ένα βιώσιμο, επιστημονικά τεκμηριωμένο πλαίσιο επιμόρφωσης, έτοιμο για εφαρμογή και μελλοντική αξιολόγηση, προσφέροντας στους εκπαιδευτικούς ένα εργαλείο για την προώθηση κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης και την ενίσχυση της ποιότητας της σχολικής κοινότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΟ «ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» ΣΤΟ «ΕΞΑΣΚΟΥΜΑΙ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ»: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Αντωνία Ζωγράφου
Διευθύντρια ΕΠΑΛ Θήβας, Med Πε86
Βενετία Κοκοντίνη
Διευθύντρια 1ου Δημοτικού Σχολείου Θήβας, Med ΠΕ11

Η διαμόρφωση ενεργών πολιτών αποτελεί σήμερα κρίσιμη αποστολή της εκπαίδευσης, καθώς οι μαθητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν σε μια σύνθετη δημόσια σφαίρα, να κρίνουν πληροφορίες, να διαλέγονται με επιχειρήματα και να δρουν υπεύθυνα σε συλλογικά ζητήματα. Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτειακή/δημοκρατική αγωγή δεν περιορίζεται στη γνώση θεσμών και δικαιωμάτων, αλλά προϋποθέτει παιδαγωγικές εμπειρίες που καλλιεργούν συμμετοχή, κριτική σκέψη, ενσυναίσθηση, συνεργασία και κοινωνική ευθύνη. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εκπονήσει βιβλιογραφική χαρτογράφηση (scoping review) των εκπαιδευτικών προσεγγίσεων που προτείνονται και εφαρμόζονται διεθνώς για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και να συνθέσει ένα σύνολο αρχών σχεδιασμού για πρακτική αξιοποίηση στο σχολείο. Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα αφορούν: (α) ποιες διδακτικές προσεγγίσεις κυριαρχούν στη βιβλιογραφία (π.χ. διάλογος/διαβούλευση, επιχειρηματολογία, μάθηση υπηρεσίας–service learning, student voice, project-based civic learning), (β) ποιοι δείκτες πολιτειακής επάρκειας χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση (συμμετοχή, πολιτική αποτελεσματικότητα, κριτικός γραμματισμός, κοινωνική δράση) και (γ) ποιες προϋποθέσεις εφαρμογής αναφέρονται (σχολικό κλίμα, συμπερίληψη, ρόλος εκπαιδευτικού, συνεργασίες με κοινότητα). Η αναζήτηση θα πραγματοποιηθεί σε διεθνείς βάσεις (ERIC, Scopus, Web of Science) για την περίοδο 2010–2026, με προκαθορισμένους όρους και κριτήρια ένταξης/αποκλεισμού. Τα επιλεγμένα κείμενα θα κωδικοποιηθούν θεματικά και θα οργανωθούν σε κατηγορίες πρακτικών, εργαλείων αξιολόγησης και παιδαγωγικών αρχών. Τελικό παραδοτέο της εργασίας θα είναι ένα συνοπτικό πλαίσιο εφαρμογής (“Civic Lab”) με στάδια υλοποίησης και ενδεικτικούς δείκτες αποτίμησης, ώστε να υποστηριχθεί ο σχεδιασμός δράσεων πολιτειότητας με σαφή παιδαγωγική και επιστημονική τεκμηρίωση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΜΟΝΤΕΛΩΝ (LLMS) ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ: ΨΗΦΙΑΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Χρυσοβαλάντης Αλεβίζος
Καθηγητής Πληροφορικής ΠΕ86

Η ραγδαία ανάπτυξη των Μεγάλων Γλωσσικών Μοντέλων (LLMs) έχει ανοίξει νέους ορίζοντες στην εκπαιδευτική πράξη, προσφέροντας δυνατότητες εξατομίκευσης της διδασκαλίας, παροχής άμεσης υποστήριξης και ενίσχυσης της κριτικής σκέψης. Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο των LLMs στη διδασκαλία της ΓΛΩΣΣΑΣ, της ψευδογλώσσας προγραμματισμού που διδάσκεται στη Γ' τάξη του ελληνικού Γενικού Λυκείου. Μέσα από παραδείγματα χρήσης του ChatGPT, αναδεικνύονται οι τρόποι με τους οποίους τα LLMs μπορούν να λειτουργήσουν ως ψηφιακοί καθοδηγητές για την κατανόηση συντακτικών δομών, τη διόρθωση σφαλμάτων, αλλά και την υποστήριξη μαθητών με διαφορετικά επίπεδα δεξιοτήτων. Παρουσιάζονται σενάρια προσωποποιημένης και συνεργατικής μάθησης, καθώς και η ενσωμάτωση των μοντέλων σε δραστηριότητες προγραμματισμού. Τέλος, επισημαίνονται οι προκλήσεις που σχετίζονται με την ηθική χρήση, την ιδιωτικότητα, αλλά και τον κίνδυνο εξάρτησης από αυτοματοποιημένες λύσεις. Στόχος είναι να αναδειχθεί η προστιθέμενη αξία των LLMs στο μάθημα της Πληροφορικής, αλλά και να διατυπωθούν παιδαγωγικές προτάσεις για την ορθολογική αξιοποίησή τους.

Εργασία (Paper)

ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ: ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ/PROJECT ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1821 – Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΕ ΕΙΚΟΝΕΣ

Σέβη Δριμαροπούλου
Φιλόλογος - MSc Συμπερίληψη

Η παρούσα εργασία εντάσσεται στο πλαίσιο του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση (UDL) και της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, απαντώντας στην ανάγκη για συμπεριληπτικές, πολυτροπικές και συμμετοχικές διδακτικές προσεγγίσεις στη σύγχρονη σχολική τάξη. Η διδασκαλία της Ιστορίας καλείται να μετακινηθεί από το παραδοσιακό αφηγηματικό μοντέλο σε πρακτικές που ενισχύουν την ενεργό εμπλοκή, την ενσυναίσθηση και την πρόσβαση όλων των μαθητών στη γνώση. Στόχος της εργασίας είναι ο σχεδιασμός και η παρουσίαση του εκπαιδευτικού σεναρίου «1821: Η Επανάσταση σε εικόνες», το οποίο αξιοποιεί την εικόνα και τις πολυτροπικές πηγές ως βασικό μέσο προσέγγισης του ιστορικού περιεχομένου, προάγοντας τη διαφοροποίηση, τη συνεργασία και την ισότιμη συμμετοχή μαθητών με διαφορετικά μαθησιακά προφίλ. Το σενάριο βασίζεται στη μέθοδο project, στη διαφοροποιημένη διδασκαλία και στις αρχές του UDL. Περιλαμβάνει ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες ανάλυσης ιστορικών εικόνων, ερμηνείας, αφήγησης και δημιουργίας πολυτροπικών προϊόντων, με πολλαπλούς τρόπους πρόσληψης, έκφρασης και συμμετοχής. Η χρήση της εικόνας και των βιωματικών δραστηριοτήτων ενισχύει το ενδιαφέρον, την ιστορική ενσυναίσθηση και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, ενώ οι διαφοροποιημένες μορφές έκφρασης επιτρέπουν σε όλους τους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά και δημιουργικά. Το σενάριο αναδεικνύει τη δυναμική της Ιστορίας ως πεδίου καλλιέργειας πολυγραμματισμών και δημοκρατικών στάσεων, επιβεβαιώνοντας ότι ο καθολικός σχεδιασμός και η μέθοδος project μπορούν να λειτουργήσουν ως ισχυρά εργαλεία συμπεριληπτικής και παιδαγωγικά αναβαθμισμένης διδασκαλίας.

Εργασία (Paper)

«ΕΣΥ, ΕΓΩ, ΕΜΕΙΣ — ΜΙΑ ΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ»: ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Παρασκευή Νικηφόρου
Σχολικός Ψυχολόγος

Η κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση (SEL) αποτελεί θεμέλιο της σύγχρονης εκπαίδευσης, καθώς προάγει την αυτογνωσία, την αυτορρύθμιση, την ενσυναίσθηση, την επικοινωνία και τη συνεργασία των μαθητών, ενώ παράλληλα ενισχύει την ψυχική τους ανθεκτικότητα και τη θετική ατμόσφαιρα στην τάξη. Το πρόγραμμα «Εσύ, Εγώ, Εμείς — μια ομάδα που μπορεί» εφαρμόστηκε σε τάξεις Δημοτικού ως ολοκληρωμένο, βιωματικό πρόγραμμα, στο οποίο ο σχολικός ψυχολόγος καθοδήγησε εβδομαδιαίες συνεδρίες διάρκειας 40–50 λεπτών για δέκα εβδομάδες.

Το πρόγραμμα οργανώθηκε γύρω από τους άξονες «εσύ», «εγώ» και «εμείς», στοχεύοντας πρώτα στην ανάπτυξη αυτογνωσίας και αναγνώρισης συναισθημάτων, στη συνέχεια στη βελτίωση διαπροσωπικών σχέσεων και επικοινωνίας και τελικά στην ενίσχυση συνεργασίας και επίλυσης συγκρούσεων. Οι συνεδρίες περιλάμβαναν βιωματικές δραστηριότητες όπως δραματοποίηση συναισθημάτων, παιχνίδια ρόλων, ομαδικές κατασκευές και δημιουργικές εκφράσεις μέσω ζωγραφικής ή σύντομων αφηγήσεων, ενώ ολοκληρώνονταν με κύκλους αναστοχασμού όπου τα παιδιά μοιράζονταν εμπειρίες και αξιολογούσαν την ομαδική συνεργασία.

Η εφαρμογή του προγράμματος έδειξε ότι οι μαθητές ανέπτυξαν μεγαλύτερη ικανότητα αναγνώρισης και διαχείρισης συναισθημάτων, βελτίωσαν την ενσυναίσθηση και συμμετείχαν ενεργά σε ομαδικές δραστηριότητες. Παράλληλα, η παρουσία του σχολικού ψυχολόγου δημιούργησε ένα ασφαλές και υποστηρικτικό πλαίσιο, ενθαρρύνοντας τη θετική επικοινωνία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών. Το πρόγραμμα απέδειξε ότι ένα παιδοκεντρικό, βιωματικό μοντέλο SEL μπορεί να ενσωματωθεί αποτελεσματικά στην καθημερινή σχολική πρακτική, ενδυναμώνοντας την ψυχική ευεξία και τη συνεργασία των μαθητών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Αικατερίνη Οικονόμου
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (ΕΛΜΕΠΑ)
Όλγα Κατσιάνη
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, (ΔΠΘ)

Στην παρούσα εισήγηση επιχειρείται η προσέγγιση της διασποράς υπό το πρίσμα της θεωρίας του παγκόσμιου συστήματος, αναδεικνύοντας τη σχέση μεταξύ παγκόσμιων ανισοτήτων, πολιτικών κινητικότητας και διαδικασιών συγκρότησης ταυτοτήτων. Αντλώντας από κριτικές προσεγγίσεις της παγκοσμιοποίησης και των μεταναστευτικών σπουδών, η διασπορά νοείται όχι ως ουδέτερη μετακίνηση πληθυσμών, αλλά ως αποτέλεσμα ιστορικών και σύγχρονων σχέσεων εξουσίας που διαπερνούν το έθνος-κράτος και διαμορφώνουν άνισες συνθήκες ζωής, δικαιωμάτων και κοινωνικής συμμετοχής.

Στο ευρωπαϊκό και ειδικότερα στο ελληνικό πλαίσιο, οι πολιτικές μετανάστευσης, ασύλου και κοινωνικής πρόνοιας αναλύονται ως μηχανισμοί διαχείρισης των κοινοτήτων της διασποράς, οι οποίοι επηρεάζουν καθοριστικά τις δυνατότητες ένταξης, συμμετοχής και κοινωνικής προστασίας. Οι εμπειρίες της διασποράς επηρεάζονται από τις πολιτικές αυτές, καθώς διασταυρώνονται με άξονες κοινωνικής διαφοροποίησης, όπως το φύλο, η κοινωνική τάξη, η εθνοτική ή φυλετική καταγωγή, κ.α.

Η Κοινωνική Εργασία τοποθετείται στο επίκεντρο αυτών των διαθεματικών δυναμικών, καθώς καλείται να παρέμβει σε πλαίσια όπου οι θεσμικές ρυθμίσεις συναντούν τις βιωμένες εμπειρίες των ατόμων και των κοινοτήτων της διασποράς. Η εισήγηση διερευνά τις αντιφάσεις που καλούνται να διαχειριστούν οι κοινωνικοί λειτουργοί μεταξύ θεσμικών απαιτήσεων, δικαιωμάτων και αναγκών των ατόμων και των κοινοτήτων της διασποράς, συχνά υπό συνθήκες επισφάλειας.

Υποστηρίζεται ότι η ανάπτυξη μιας κριτικής, διαθεματικής και παγκόσμιας οπτικής στην Κοινωνική Εργασία είναι αναγκαία προϋπόθεση τόσο για την κατανόηση των εμπειριών της διασποράς, όσο και για την προώθηση πρακτικών που ενισχύουν την κοινωνική δικαιοσύνη, τη συμμετοχή και τη συλλογική χειραφέτηση σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Εργασία (Paper)

ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΙΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Παναγιώτα Τσαχουρίδου
Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης αποτελεί μια από τις επιθυμητές δεξιότητες του 21ου αιώνα στην εκπαίδευση. Το παρόν σενάριο αποσκοπεί στην ανάπτυξη αυτής της δεξιότητας μέσα από την αξιοποίηση της τεχνικής του debate (αντιλογία). Η τελευταία αξιοποιείται στη μέθοδο της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας η οποία καλλιεργεί την επικοινωνία και τη συνεργατικότητα, δυο άλλες επιθυμητές δεξιότητες της σύγχρονης εκπαίδευσης. Η δεξιότητα της δημιουργικότητας αναπτύσσεται μέσα από την παραγωγή υλικού παρουσίασης από τους μαθητές οι οποίοι αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στην ενημέρωση της κοινωνίας τους. Με το παρόν σενάριο υιοθετείται η μαθητοκεντρική παιδαγωγική προσέγγιση. Το αντικείμενο διδασκαλίας προσεγγίζεται εμπλέκοντας ενεργά τους μαθητές σε δραστηριότητες αναζήτησης και οργάνωσης πληροφοριών, ικανοποιώντας τις αρχές του κοινωνικού κονστρουκτιβισμού. Ο εκπαιδευτικός αποτελεί τον οργανωτή, ενορχηστρωτή και υποστηρικτή των διαδικασιών που ακολουθούν οι μαθητές για την κατάκτηση γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Οι τελευταίες κατακτώνται από τους μαθητές δια μιας καθόλα ενεργής, βιωματικής διαδικασίας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΗΠΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΈΝΤΑΞΗΣ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Αναστασία Ζέζου
Δρ Παιδικής Λογοτεχνίας, Νηπιαγωγός, Δασκάλα, Διεθνολόγος
Δημήτριος Λαός
Υποψήφιος Διδάκτωρ, Νηπιαγωγός, Δάσκαλος
Βαρβάρα Καραγιάννη
Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής

Η συμπερίληψη παιδιών με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες στο Τμήμα Ένταξης αποτελεί βασικό στοιχείο της σύγχρονης εκπαιδευτικής πολιτικής και πρακτικής, καθώς προάγει την ισότητα, τη συνεργασία και το σεβασμό στη διαφορετικότητα μέσα στο σχολικό περιβάλλον. Τα Τμήματα Ένταξης στο νηπιαγωγείο λειτουργούν εντός του γενικού σχολείου και έχουν ως στόχο την παροχή εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης σε μαθητές που παρουσιάζουν ήπιες μαθησιακές δυσκολίες, διαταραχές λόγου, δυσκολίες συγκέντρωσης ή άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, χωρίς να απομακρύνονται από τη γενική τάξη.

Κεντρικός στόχος της συμπερίληψης στην εκπαιδευτική βαθμίδα του νηπιαγωγείου είναι η κάλυψη των ατομικών μαθησιακών αναγκών των μαθητών μέσω εξατομικευμένων προγραμμάτων διδασκαλίας, τα οποία σχεδιάζονται με βάση τις δυνατότητες, τα ενδιαφέροντα και τον ρυθμό μάθησης κάθε παιδιού. Η παραμονή των παιδιών στη γενική τάξη συμβάλλει στη διατήρηση των κοινωνικών τους σχέσεων και αποτρέπει τον κοινωνικό αποκλεισμό και τον στιγματισμό.

Η αποτελεσματική λειτουργία του Τμήματος Ένταξης προϋποθέτει στενή συνεργασία μεταξύ του εκπαιδευτικού του Τμήματος Ένταξης και του εκπαιδευτικού της γενικής τάξης, καθώς και συνεχή επικοινωνία με την οικογένεια και τους αρμόδιους υποστηρικτικούς φορείς, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή στη μαθησιακή πορεία του μαθητή και η προσαρμογή της διδασκαλίας στις ανάγκες του.

Σκοπός της παρούσας μελέτης αποτελεί η παρουσίαση του Νέου Προγράμματος Σπουδών, αναφορικά με τη λειτουργία του Τμήματος Ένταξης στο νηπιαγωγείο, καθώς και καλών πρακτικών συνεκπαίδευσης και συμπερίληψης. Η συμπερίληψη παιδιών με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες στο Τμήμα Ένταξης ενισχύει το δικαίωμα όλων των μαθητών στη μάθηση και συμβάλλει στη δημιουργία ενός σχολείου ανοιχτού, δημοκρατικού και υποστηρικτικού για όλους. Παράλληλα, οι καλές πρακτικές συμπερίληψης στο Τμήμα Ένταξης στοχεύουν στη στήριξη των μαθητών με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συμμετοχή τους στη γενική τάξη και τη σχολική κοινότητα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

Όλγα Κατσιάνη
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Δημοκρίτεο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ)
Σταύρος Φράγκος
Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, (ΔΠΘ)

Η διασπορά, ως μεταεθνικό κοινωνικό φαινόμενο, συγκροτεί πεδία πολλαπλών ταυτοτήτων, κοινωνικών ανισοτήτων και διαπολιτισμικών δυναμικών, εντός ενός παγκόσμιου συστήματος αυξημένης ψηφιακής διασύνδεσης. Η κοινωνική εργασία, με προσανατολισμό στην κοινωνική ένταξη και στην ισότητα, καλείται να επαναπροσδιορίσει τον ρόλο και τα εργαλεία της απέναντι στις νέες μορφές κοινωνικού αποκλεισμού αλλά και στις δυνατότητες που αναδύονται μέσω της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI). Η παρούσα εισήγηση συνιστά θεωρητική ανάλυση της σχέσης AI και κοινωνικής εργασίας στο πλαίσιο της διασποράς, με έμφαση στις γέφυρες πολιτισμού και παιδείας.

Αντλώντας από την κριτική κοινωνική εργασία, τη δικαιωματική προσέγγιση, καθώς και από θεωρίες μεταεθνικότητας και ψηφιακής διακυβέρνησης, η εισήγηση εξετάζει την AI όχι ως ουδέτερο τεχνολογικό εργαλείο, αλλά ως κοινωνικοπολιτικό μηχανισμό που δύναται τόσο να ενισχύσει όσο και να παρεμποδίσει την κοινωνική δικαιοσύνη. Αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο εφαρμογές AI (όπως ψηφιακές πλατφόρμες κοινωνικών υπηρεσιών, πολυγλωσσικά συστήματα υποστήριξης και αλγοριθμικά εργαλεία λήψης αποφάσεων) επηρεάζουν τις πρακτικές κοινωνικής εργασίας με πληθυσμούς της διασποράς.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους ηθικούς και δεοντολογικούς προβληματισμούς που ανακύπτουν, όπως η αλγοριθμική μεροληψία, η προστασία προσωπικών δεδομένων και ο κίνδυνος τεχνοκρατικής υποκατάστασης της επαγγελματικής κρίσης. Υποστηρίζεται ότι η κοινωνική εργασία οφείλει να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στη θεωρητική και πολιτική πλαισίωση της AI, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση συμπεριληπτικών, δημοκρατικών και πολιτισμικά ευαίσθητων ψηφιακών πρακτικών στο παγκόσμιο σύστημα της διασποράς.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΜΕ ΕΙΚΟΝΕΣ ΩΣ Ο ΣΥΝΔΕΤΙΚΟΣ ΚΡΙΚΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Αναστασία Ζέζου
Δρ Παιδικής Λογοτεχνίας, Νηπιαγωγός, Δασκάλα, Διεθνολόγος
Δημήτριος Λαός
Υποψήφιος Διδάκτωρ, Νηπιαγωγός, Δάσκαλος

Σε ένα πολυπολιτισμικό εκπαιδευτικό περιβάλλον, όπου τα παιδιά προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά, γλωσσικά και κοινωνικά πλαίσια, η ανάγκη για καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, του σεβασμού και της συνεργασίας είναι ιδιαίτερα σημαντική. Η ψηφιακή αφήγηση αποτελεί μια σύγχρονη παιδαγωγική πρακτική, που μπορεί να λειτουργήσει ως συνδετικός κρίκος για την κατανόηση και την αποδοχή της πολιτιστικής ετερότητας στο νηπιαγωγείο, αφού αξιοποιεί την τεχνολογία σε συνδυασμό με την εικόνα, τον ήχο και τον λόγο, προσφέροντας στα παιδιά τη δυνατότητα να εκφραστούν δημιουργικά και να μοιραστούν προσωπικές εμπειρίες και πολιτισμικά στοιχεία με τρόπο κατανοητό και ελκυστικό.

Ιδιαίτερα ο εικονιστικός κώδικας διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία των νηπίων, καθώς αποτελεί ένα παγκόσμιο μέσο επικοινωνίας που υπερβαίνει τα γλωσσικά εμπόδια. Έτσι, ο εικονιστικός κώδικας μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα ανάμεσα στις διαφορετικές πολιτισμικές ταυτότητες, ενισχύοντας την αλληλοκατανόηση και την αποδοχή της διαφορετικότητας.

Ειδικότερα, η διαδικασία δημιουργίας ψηφιακών ιστοριών στο νηπιαγωγείο προάγει τη συνεργατική μάθηση, τη συμμετοχή και την ενεργή εμπλοκή όλων των παιδιών, ενώ συμβάλλει στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, της κριτικής σκέψης, της αφηγηματικής ικανότητας και της αναγνώρισης της πολιτιστική ετερότητας ως πηγή πλούτου.

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης έγκειται αφενός στην αποσαφήνιση του όρου της ‘ψηφιακής αφήγησης’ και στην εκπαιδευτική χρήση της ιδιαίτερα στο νηπιαγωγείο και αφετέρου στην αποτύπωση ψηφιακών εφαρμογών που χρησιμοποιούν κυρίως τον εικονιστικό κώδικα και προσφέρουν στα μικρά παιδιά τη δυνατότητα να δημιουργούν και να παρουσιάζουν τις δικές τους αφηγήσεις, καθώς και στην παρουσίαση αντίστοιχων δραστηριοτήτων.

Απώτερος στόχος καθίσταται η αξιοποίηση της ψηφιακής αφήγησης, ιδιαίτερα με εικόνες από τους εκπαιδευτικούς στο νηπιαγωγείο, ώστε να δημιουργηθεί ένα συμπεριληπτικό και δημοκρατικό μαθησιακό περιβάλλον και να τεθούν οι βάσεις για μια εκπαίδευση με σεβασμό στη διαφορετικότητα από τις πρώτες κιόλας σχολικές εμπειρίες.

Εργασία (Paper)

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ (AI): ΗΘΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΕΤΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟ

Γεώργιος Σαλαμούρας
Δρ. Βιοηθικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Οι εντυπωσιακές δυνατότητες και εφαρμογές των συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) τείνουν να επαναπροσδιορίσουν σχεδόν όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας καθώς και τη νοηματοδότηση της ανθρώπινης ύπαρξης όπως τη γνωρίζουμε έως τώρα. Οι υπαρκτές και ενδεχόμενες πραγματώσεις των εφαρμογών της ΤΝ μοιάζει να επανακαθορίζουν έννοιες, ηθικές αρχές και αξίες οι οποίες παρέμειναν διαχρονικά αδιαπραγμάτευτες για το δυτικό πολιτισμό. Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη μετάβαση από τον θρησκευτικό ανθρωπισμό στον ψηφιακό μετανθρωπισμό, καταδεικνύοντας τις ηθικές –θρησκευτικές, φιλοσοφικές και κοινωνιολογικές– προεκτάσεις αυτή, της εν δυνάμει μετάβασης. Ο θρησκευτικός ανθρωπισμός τοποθέτησε τον άνθρωπο στο κέντρο της δημιουργίας, εντός όμως ενός ηθικού πλαισίου νοήματος και ηθικής τάξης. Στο υπόβαθρό του, ο άνθρωπος προσλαμβάνεται ως ον με εγγενή αξία, προορισμό και υπαρξιακή ευθύνη, ενώ η τεχνολογία λειτουργεί επικουρικά και όχι ανατρεπτικά προς την ανθρώπινη φύση. Αντίθετα, με τον ψηφιακό μετανθρωπισμό, επιδιώκεται η ριζική διεύρυνση των ανθρώπινων δυνατοτήτων κυρίως μέσω της τεχνητής νοημοσύνης και της βιοτεχνολογίας, προτάσσοντας μια υβριδικού τύπου μορφή ζωής, προαναγγέλλοντας τη μετεξέλιξη του ανθρώπου σε κάποιο νέο «είδος» ανθρώπου–μηχανής.

Στην εισήγηση, επιχειρείται μέσω βιβλιογραφικής μελέτης η ανάλυση των εννοιών του «θρησκευτικού ανθρωπισμού» και του «ψηφιακού μετανθρωπισμού». Εν συνεχεία μελετάται η διερεύνηση της τάσης για μετάβαση από τη θεϊκή προέλευση στην τεχνο-επιστημονική αυτονομία και από την έννοια της ηθικής και πνευματικής τελειότητας στη θεωρία της τεχνολογικής υπέρβασης του ανθρώπου. Επιπροσθέτως, επιδιώκεται η αποτύπωση των κυριότερων επιχειρημάτων αυτής της βιοτεχνοεπιστημονικής μετάβασης. Επιπλέον, τονίζεται η ανάγκη για κριτική προσέγγιση των επιπτώσεων του ψηφιακού μετανθρωπισμού αναφορικά με την εκπαίδευση, την ελευθερία, την κοινωνική δικαιοσύνη και τη διατήρηση του ανθρώπινου μέτρου. Τέλος, τονίζεται ότι η τεχνολογική εξέλιξη οφείλει να ενσωματώνει και να διέπεται από ανθρωπιστικές, ηθικές αρχές και αξίες για να παραμένει συμβατή με έναν κόσμο, που παρά την τεχνολογική του πρόοδο, καλό είναι να παραμένει, βαθιά ανθρώπινος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

CREATING AN ENVIRONMENTAL GUIDE FOR THE FAMILY ABOUT THE ECOLOGICAL FOOTPRINT WITH THE CONTRIBUTION OF PARENTS

Zoi Daniilidou
Teacher, MSc Student of Dept. of Primary Education, University of Western Macedonia
Anastasios Papanikolaou
Assistant Professor, Dept. of Primary Education, University of Western Macedonia

Humans are exceeding the Earth's biocapacity using more natural resources than the planet can regenerate and producing more waste than nature can absorb. To prevent ecological collapse and ensure long-term survival humans have to rapidly and drastically reduce our ecological footprint. The ecological footprint, which measures human demand on nature can be reduced through large-scale shifts in political, economic and social levels, implementation of sustainable production and consumption patterns and living harmoniously with nature. The household ecological footprint is shaped by the lifestyles and choices of its members and their individual footprint. The present study aims to investigate the perception and acceptance of primary school students' parents regarding an Environmental Guide which aims at reducing the ecological footprint in the household through simple ecological practices in the daily life of the Greek family. Semi-structured interviews were conducted with 57 parents to explore their views on the suitability, comprehensibility, applicability, and aesthetics of the Environmental Guide, and their suggestions for its improvement. Data analyzed via thematic analysis, show a positive attitude towards the Guide, as it was considered useful, easy to understand, and readily applicable. The playful character and point-based reward system were particularly well received, as they were seen to encourage children's active engagement. Suggestions were made for the aesthetic and functional enhancement of the Guide, such as its availability in digital format and the addition of new thematic units. Overall, the Guide was recognized as a potentially effective educational tool within the family setting. However, barriers to its implementation were expressed focusing mainly on perceptions of difficulty of modifying entrenched daily behaviors and the lack of available time due to the modern fast pace way of life. Results highlight the importance and potential barriers of non-formal Environmental and Sustainable Education for reducing our individual and household ecological footprint.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΜΕΤΑΔΙΔΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ: ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΜΝΗΜΗ ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ

Σταυρούλα Παπαχατζίδου
Υποψήφια Διδάκτωρ Κοινωνικής ΑΝθρωπολογίας (ΔΠΘ)

Η διατροφή αποτελεί πεδίο με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ανθρωπολογία, καθώς συνιστά στοιχείο του πολιτισμού και της κοινωνικής ζωής και λειτουργεί ως φορέας συμβολισμών, κοινωνικών σχέσεων και πολιτισμικής μνήμης. Η κουζίνα της Θράκης αποτελεί παράδειγμα διατροφικής κουλτούρας αναδεικνύοντας την έννοια του «fusion», καθώς διαμορφώθηκε μέσα από τη συνύπαρξη και την αλληλεπίδραση διαφορετικών πολιτισμικών παραδόσεων και γαστρονομικών συνηθειών που συγχωνεύθηκαν και συνυπάρχουν. Ως ακριτική περιοχή και φυσικό όριο της Ελλάδας, αλλά και ως τόπος που υποδέχθηκε χιλιάδες πρόσφυγες κατά τον 20ο αιώνα, εξελίχθηκε σε χώρο συνάντησης πληθυσμιακών ομάδων με διαφορετικές καταγωγές, εμπειρίες, γαστρονομικές μνήμες και ιστορικές διαδρομές. Η θρακιώτικη κουζίνα συνιστά ένα πολιτισμικό προϊόν, αποτέλεσμα των ανταλλαγών των πληθυσμών, των μετακινήσεων και των αλληλεπιδράσεων και εξελίχθηκε σε έναν γαστρονομικό τόπο συνάντησης παραδόσεων, κοινωνικής επικοινωνίας, ταυτότητας και πολιτισμικής έκφρασης. Αυτό το γαστρονομικό «μπέρδεμα» αποτελεί την έκφραση της ιστορικής και κοινωνικής δυναμικής του τόπου, που μεταφέρει το «βάρος» των αναμνήσεων και των προσδοκιών των ανθρώπων που τη δημιούργησαν. Οι γυναίκες κατέχουν κομβική θέση σε αυτή τη διαδικασία, καθώς συγκροτούνται κοινωνικά ως βασικοί φορείς και διαχειρίστριες της διατροφικής γνώσης. Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι η διερεύνηση του ρόλου των γυναικών στη μετάδοση και ανανοηματοδότηση των διατροφικών πρακτικών στη Θράκη με έμφαση στη γυναικεία επιχειρηματικότητα που αναπτύσσεται γύρω από την παραγωγή τοπικών προϊόντων. Επιπλέον, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι σύγχρονες συνθήκες μετασχηματίζουν και επαναπλαισιώνουν τις παραδοσιακές μορφές διατροφικής γνώσης και πολιτισμικής πρακτικής. Η έρευνα βασίζεται σε ποιοτική, εθνογραφική προσέγγιση και αξιοποιεί ημιδομημένες συνεντεύξεις με γυναίκες που δραστηριοποιούνται επαγγελματικά στον τομέα της παραγωγής και προώθησης τοπικών διατροφικών προϊόντων της Θράκης. Τα ευρήματα δείχνουν πως η τροφή λειτουργεί ως μέσο άτυπης μάθησης και πολιτισμικής συνέχειας. Η μελέτη φιλοδοξεί να συμβάλει στη συζήτηση για το φύλο, τη μνήμη και την ταυτότητα αναδεικνύοντας τη διατροφή ως πεδίο ενεργούς πολιτισμικής διαπραγμάτευσης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

NEEDS AND WANTS: TEACHING ABOUT HUMAN NEEDS AND CONSUMER CHOICES IN A GREEK PRIMARY SCHOOL

Maria Ndoj
Teacher, MSc Student of Dept. of Primary Education, University of Western Macedonia
Zoi Daniilidou
Teacher, MSc Student of Dept. of Primary Education, University of Western Macedonia
Anastasios Papanikolaou
Assistant Professor, Dept. of Primary Education, University of Western Macedonia

Issues such as human needs and wants and our ways of pursuing them are central in the struggle to create a more sustainable and equitable future, as they are intertwined with various social, economic, and environmental challenges facing the world and personal knowledge, attitudes, values and behaviors. Key to addressing these challenges and fostering sustainable mindsets is focusing on those issues and exploring them through the lens of Environmental and Sustainability Education. The present paper describes a teaching intervention that was implemented with 16 third-grade students of a Greek primary school as part of the interdisciplinary course “Study of the Environment”. The intervention approached the concepts of needs and wants in the context of responsible consumption and ecologically sustainable and socially equitable quality of life. In the two-hour intervention, three teaching methods were utilized: brainstorming, project and role playing. Sets of data that included: (a) the lesson plan and relevant educational material, (b) students’ work and ideas, (c) teacher reflection journals and (d) observation sheets were qualitatively analyzed. Results show students struggling with the concepts of needs and wants and highlight the need to focus primary school teachers’ efforts on these concepts and their related issues utilizing participatory active teaching methods effectively.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΓΕΩΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΝΟΣ STORYMAP ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΕΣΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Αθηνά Λουλούδη
Εκπαιδευτικός ΠΕ80, 6ο Γυμνάσιο Δράμας, MSc Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Κωνσταντίνος Ποϊραζίδης
Καθηγητής, Τμήμα Περιβάλλοντος, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Η αξιοποίηση ψηφιακών αφηγηματικών πλατφορμών στην περιβαλλοντική εκπαίδευση με χρήση γεωπληροφορικής προσφέρει νέες δυνατότητες για τη διδασκαλία σύνθετων κοινωνικοπεριβαλλοντικών ζητημάτων μέσω βιωματικών και διερευνητικών προσεγγίσεων. Σκοπός του άρθρου είναι η παρουσίαση και παιδαγωγική ανάλυση ενός ψηφιακού εκπαιδευτικού StoryMap, το οποίο σχεδιάστηκε για μαθητές Γυμνασίου με στόχο την κατανόηση της αλληλεξάρτησης βιοποικιλότητας και τουρισμού στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης. Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίστηκε στον παιδαγωγικό σχεδιασμό ενός πολυτροπικού ψηφιακού περιβάλλοντος με χρήση της πλατφόρμας ArcGIS StoryMaps, το οποίο ενσωματώνει αφηγηματικό λόγο, πολυμεσικό υλικό και γεωχωρικές αναπαραστάσεις σε πέντε θεματικές ενότητες. Στο πλαίσιο έρευνας, μαθητές διερεύνησαν περιβαλλοντικά δεδομένα μέσω διαδραστικών χαρτών, δορυφορικών εικόνων Landsat και περιβαλλοντικών δεικτών όπως ο Δείκτης Κανονικοποιημένης Βλάστησης (NDVI) και ο Δείκτης Αδιαπέραστης Επιφάνειας (imperviousness), οι οποίοι ερμηνεύουν χωρικές σχέσεις και αναλύουν διαχρονικές μεταβολές φυτοκάλυψης και ανθρωπογενών πιέσεων στους νομούς Δράμας, Καβάλας και Ξάνθης. Η παιδαγωγική ανάλυση αναδεικνύει ότι η σύνθεση γεωχωρικών δεδομένων με αφηγηματικό πλαίσιο διευκολύνει την κατανόηση της σχέσης βιοποικιλότητας-τουρισμού μέσω της οπτικοποίησης χωρικών προτύπων, ενώ η διαδραστική σύγκριση διαχρονικών δορυφορικών απεικονίσεων της περιόδου 2018-2024 υποστηρίζει την ανάπτυξη χωρικής σκέψης και την αναγνώριση περιβαλλοντικών μεταβολών. Η αφηγηματική δομή του StoryMap ενίσχυσε τη συναισθηματική σύνδεση των μαθητών με την τοπική περιβαλλοντική πραγματικότητα, ενώ η προοδευτική εμβάθυνση από τις βασικές έννοιες έως τον αναστοχασμό για βιώσιμες λύσεις υποστήριξε τη μετάβαση από την παθητική κατανάλωση πληροφορίας στην ενεργό οικοδόμηση γνώσης και την ανάπτυξη περιβαλλοντικά υπεύθυνων στάσεων. Το άρθρο καταδεικνύει ότι τα StoryMaps, ως ψηφιακές αφηγηματικές πλατφόρμες γεωπληροφορικής, συνιστούν αποτελεσματικά εργαλεία παιδαγωγικής καινοτομίας που γεφυρώνουν τη γεωπληροφορική και την περιβαλλοντική εκπαίδευση, προσφέροντας προσβάσιμες και παιδαγωγικά τεκμηριωμένες μαθησιακές εμπειρίες για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΙΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ (1921-1948)»

Γεώργιος Ι. Ορφανός
Φιλόλογος ΠΕ02, MEd «Σπουδές στην Εκπαίδευση» Ε.Α.Π., υποψήφιος διδάκτορας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων, της Σχολής Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Μία από τις τραγικότερες πτυχές της Μικρασιατικής Καταστροφής ως αποτέλεσμα της πολιτικής των Νεοτούρκων (1913-1924) ήταν και η Γενοκτονία των Αρμενίων με 600.000-1.500.000 θύματα ανάλογα με τις πηγές (Τουρκικές, Δυτικές, Αρμενικές) με συμβολική έναρξη την 24η Απριλίου 1915. Ακολούθησε η διασπορά τους σε Ευρώπη, Αμερική και Σοβιετική Ένωση. Ένα από τα λιγότερο γνωστά επεισόδια της διαμονής τους στην Ελλάδα, που καθιστά ενδιαφέρουσα τη συγκεκριμένη μελέτη, ήταν η προσωρινή τους φιλοξενία στην Πελοπόννησο. Σκοπός της εισήγησης είναι να παρουσιάσει την περίπτωση της διασποράς και της προσωρινής φιλοξενίας των Αρμενίων προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής στην Πελοπόννησο (1921-1948). Πώς έγινε η είσοδος, η υποδοχή και η περίθαλψη των Αρμενίων στην Πελοπόννησο, από ποιες πύλες εισόδου, σε ποιες περιοχές εγκαταστάθηκαν, τι γνωρίζουμε για την κινητικότητα του πληθυσμού προς το εξωτερικό και την υπόλοιπη Ελλάδα, ποιες σχέσεις ανέπτυξαν με τον ντόπιο πληθυσμό και τους άλλους πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής στους τόπους εγκατάστασης, ποιες δομές οργάνωσης δημιούργησαν για την επιβίωσή τους (εκπαίδευση, θρησκεία, οικονομία, πολιτική και κοινωνική οργάνωση), πως έγινε η τελική τους έξοδος από την περιοχή; Μέσα από την έρευνα σε πηγές παρατηρούμε την παραπάνω πορεία τους από το 1921 έως το 1948 οπότε οι περισσότεροι εγκατέλειψαν την περιοχή. Οι Αρμένιοι διατήρησαν την εθνοτική και κοινωνική αυτονομία τους σε ξεχωριστές κοινότητες και συνοικισμούς στους νέους τόπους εγκατάστασης στην Πελοπόννησο (Πάτρα, Καλαμάτα, Πύργος, Κόρινθος κ.λπ.). Ανέπτυξαν ανεξάρτητες εκπαιδευτικές, πολιτικές, θρησκευτικές δομές σε εξάρτηση και συνεργασία με το εν Αθήναις και τα Παγκόσμια Κέντρα Οργάνωσης των Αρμενίων, ενώ συνεργάστηκαν δημιουργικά, λαμβάνοντας και ξένη βοήθεια, με τους ντόπιους αναπτύσσοντας κοινωνικές, εργασιακές και οικονομικές σχέσεις. Εγκατέλειψαν σταδιακά την περιοχή βασικά την περίοδο 1937-1948 προς τη Δύση και την πρώην Σοβιετική Ένωση, αρκετοί μετακινήθηκαν και εγκαταστάθηκαν στην Αττική και στην υπόλοιπη Ελλάδα και ελάχιστοι εγκαταστάθηκαν μόνιμα και ενσωματώθηκαν σταδιακά στην Πελοπόννησο.

Εργασία (Paper)

«ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ»

Ευάγγελος Σηφάκης
Διευθυντής Λυκείου

Η σχολική βία και ο σχολικός εκφοβισμός (ΣΒΕ) αποτελούν διεθνώς διαδεδομένο και πολυπαραγοντικό φαινόμενο με σοβαρές επιπτώσεις στη σχολική ζωή και στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των μαθητών. Η παρούσα εργασία διερευνά τις απόψεις και τις αντιλήψεις μαθητών και μαθητριών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου Κρήτης σχετικά με τη θεωρητική κατανόηση και τη βιωματική προσέγγιση του φαινομένου, μέσω ποσοτικής έρευνας.

Τα ερευνητικά ερωτήματα εστίασαν: α) στη σχέση των αντιλήψεων για τον ΣΒΕ με το φύλο, τον τύπο σχολείου και την τάξη φοίτησης, β) στη συσχέτιση των ρόλων θύτη, θύματος και παρατηρητή με τους ίδιους κοινωνικοδημογραφικούς παράγοντες, γ) στη σύνδεση προτεινόμενων λύσεων και μέτρων πρόληψης με τα παραπάνω χαρακτηριστικά και δ) στις διαφοροποιήσεις των παραμέτρων του σχολικού περιβάλλοντος. Το δείγμα αποτέλεσαν 564 μαθητές και μαθήτριες από Γυμνάσια, ΓΕΛ και ΕΠΑΛ όλων των τάξεων. Ως ερευνητικό εργαλείο χρησιμοποιήθηκε τροποποιημένη μορφή του ερωτηματολογίου του Υπουργείου Παιδείας (2012), το οποίο χορηγήθηκε διαδικτυακά.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η πλειονότητα των συμμετεχόντων δήλωσε εμπειρία θυματοποίησης, ενώ σημαντικό ποσοστό δεν ανέφερε ρόλο θύτη, αλλά αναγνώρισε τον ρόλο του παρατηρητή. Ως κυρίαρχη μορφή ΣΒΕ αναδείχθηκε η λεκτική βία, ενώ η σωματική βία αναφέρθηκε ως συχνότερα βιωμένη, κυρίως στον χώρο της σχολικής αυλής. Παράλληλα, καταγράφηκε υψηλός βαθμός ενσυναίσθησης και διάθεση παρέμβασης σε περιστατικά εκφοβισμού. Οι αντιλήψεις και οι βιωματικές εμπειρίες φάνηκαν να συνδέονται με επιμέρους κοινωνικοδημογραφικούς παράγοντες.

Ιδιαίτερη συμβολή της έρευνας αποτελεί η ανάδειξη προτάσεων από τους ίδιους τους μαθητές, με έμφαση στην παρουσία σχολικού ψυχολόγου, την επιμόρφωση της σχολικής κοινότητας και τη συνεργασία με εξωτερικούς φορείς. Τέτοιες παρεμβάσεις δύνανται να ενισχύσουν την πρόληψη και την αποτελεσματική διαχείριση του φαινομένου, συμβάλλοντας σε ασφαλές σχολικό περιβάλλον και σε ποιοτική εκπαίδευση, θεμέλιο για βιώσιμη ανάπτυξη και δημοκρατική κοινωνία. Μελλοντικές διαχρονικές μελέτες με ποιοτικές μεθόδους μπορούν να εμπλουτίσουν την κατανόηση, να επιβεβαιώσουν τα ευρήματα και να υποστηρίξουν στοχευμένες πολιτικές παρέμβασης στο μέλλον.

Εργασία (Paper)

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ P. FREIRE ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Δήμητρα-Μαρία Σαριδάκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ87.03

Στις σύγχρονες παγκοσμιοποιημένες κοινωνίες της γνώσης, της πληροφορίας και των αναρίθμητων επιτευγμάτων σε όλους τους τομείς της επιστήμης, αλλά και της καθημερινής ζωής, η αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης κρίνεται επιτακτική και αποτελεί θέμα υψίστης σημασίας. Είναι συνεπώς έκδηλη η ανάγκη αναδιαμόρφωσης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και η εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας, βασισμένων στις αρχές που διατυπώνονται από τους μεγάλους στοχαστές της εκπαίδευσης, όπως ο Paulo Freire. Το πλούσιο παιδαγωγικό έργο του τελευταίου επηρέασε και συνεχίζει να επηρεάζει την παιδαγωγική σκέψη και την εκπαίδευση.

Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει τη νέα διάσταση που δίνει ο Freire στην εκπαιδευτική διαδικασία με την εισαγωγή βασικών αρχών και αξιών, όπως λόγου χάρη αυτών της χειραφέτησης, της κριτικής συνειδητοποίησης, του διαλόγου και του ρόλου του εκπαιδευτή, που αποτελούν θεμέλια της παιδαγωγικής επιστήμης και αντικείμενα μελέτης από τους ανά τον κόσμο θεωρητικούς της εκπαίδευσης. Ταυτόχρονα, καλείται να αναδείξει την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της μεθοδολογίας του Freire στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Η εργασία βασίζεται στη μελέτη της φρεϊριανής μεθοδολογίας, της κωδικοποίησης και αποκωδικοποίησης της καθημερινότητας αλλά και της προσέγγισης εκπαιδευτικών θεμάτων με τη χρήση σκίτσων-εικόνων. Επιπρόσθετα, εξετάζεται η σύνδεση της θεωρίας του Freire με τη σημερινή κοινωνική, οικονομική και εκπαιδευτική κατάσταση, καθώς και το αν οι ιδέες αυτού του θεωρητικού μπορούν να βρουν πεδίο εφαρμογής και σε πλαίσια διαφορετικά από αυτό στο οποίο διαμορφώθηκαν.

Τα αποτελέσματα της παραπάνω μελέτης καταδεικνύουν πως ο Freire και η εκπαιδευτική του μεθοδολογία είναι πιο σύγχρονοι από ποτέ, με ποικίλα πεδία εφαρμογής, τόσο στην τυπική, όσο και στην άτυπη εκπαίδευση.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη δυνατότητα εφαρμογής του εκπαιδευτικού μοντέλου του Freire στα σύγχρονα εκπαιδευτικά προγράμματα, όχι όμως άκριτα και καθ΄ ολοκληρίαν. Σημαντική κρίνεται η κατάλληλη προσαρμογή του και η επιλογή εκπαιδευτικών αντικειμένων ιδανικών για την ανάπτυξη της φρεϊριανής μεθοδολογίας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ: ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Αντωνία Μπρη
Υπ. Διδάκτορας Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αιγαίου
Απόστολος Κώστας
Επίκουρος Καθηγητής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η παρούσα εργασία εστιάζει στις κοινότητες μάθησης ως συμμετοχικά παιδαγωγικά πλαίσια που υποστηρίζουν τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στη σύγχρονη ψηφιακή πραγματικότητα. Σε αντίθεση με ατομοκεντρικά ή αποσπασματικά μοντέλα επιμόρφωσης, οι κοινότητες μάθησης αναδεικνύονται ως δυναμικά κοινωνικά οικοσυστήματα, όπου η γνώση συγκροτείται συλλογικά μέσα από την αλληλεπίδραση, τη διαπραγμάτευση νοήματος και τον αναστοχασμό της εκπαιδευτικής πράξης.

Η εργασία ακολουθεί θεωρητική–εννοιολογική προσέγγιση και επιχειρεί να συνθέσει βασικές θεωρητικές παραδόσεις που αφορούν τις κοινότητες πρακτικής και μάθησης, τη συμμετοχική εκπαίδευση και τη συλλογική νοημοσύνη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο των ψηφιακών περιβαλλόντων και των σύγχρονων τεχνολογιών επικοινωνίας ως διαμεσολαβητικών παραγόντων που επηρεάζουν τις μορφές συμμετοχής, τη συγκρότηση επαγγελματικών ταυτοτήτων και τις σχέσεις εξουσίας εντός των εκπαιδευτικών κοινοτήτων.

Στόχος της εργασίας είναι να αναδείξει κρίσιμες παιδαγωγικές παραμέτρους για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία κοινοτήτων μάθησης με συμμετοχικό προσανατολισμό, καθώς και να συμβάλει στον επιστημονικό διάλογο γύρω από τη μετάβαση από την ατομική επιμόρφωση στη συλλογική μάθηση. Η συμβολή της εργασίας εντοπίζεται στη διατύπωση ενός συνεκτικού εννοιολογικού πλαισίου που μπορεί να υποστηρίξει μελλοντικές ερευνητικές και παιδαγωγικές εφαρμογές.

Εργασία (Paper)

ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (1898-1909)

Χρήστος Δεληγιάννης
Διδάκτωρ Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας ΕΚΠΑ

Η περίοδος 1898-1909 αποτελεί για το ελληνικό κράτος μία περίοδο ασφυκτικού οικονομικού ελέγχου από τους ξένους δανειστές, με τις οικονομικές δυσχέρειες στο εσωτερικό. Ο Έλεγχος αυτός (Δ.Ο.Ε.) επέφερε πολιτική αστάθεια με την εναλλαγή στην εξουσία αρκετών κυβερνητικών σχημάτων. Το κοινωνικό πλαίσιο της συγκεκριμένης περιόδου συνίστατο από την οριστικοποίηση της κατάρρευσης του δικομματισμού, την ισχυροποίηση του βασιλικού θεσμού με κίνδυνο την εκτροπή του πολιτεύματος σε απόλυτη μοναρχία, την ανεργία, την οικονομική εξαθλίωση των μικρομεσαίων κοινωνικών τάξεων και τη μετανάστευση.

Ο σκοπός της μελέτης, η οποία γίνεται στο πλαίσιο μεταδιδακτορικής έρευνας, είναι η καταγραφή από τον ελληνικό και ξένο Τύπο κοινωνικών αντιδράσεων που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα. Το γεγονός ότι δεν υπάρχει άλλη εμπεριστατωμένη μελέτη για τη συγκεκριμένη θεματική προσδίδει τον βαθμό της πρωτοτυπίας στο μελετώμενο ζήτημα. Η εκπόνηση της εργασίας έγινε με τη χρήση της ιστορικο-κοινωνικής μεθόδου με την προσπάθεια ανάλυσης, κατανόησης και ερμηνείας των ιστορικών πηγών και ιδιαίτερα της έκδοσης νομικών και πολιτικών πράξεων που αφορούσαν στο οικονομικό πλαίσιο του μελετώμενου θέματος. Για την εκπόνηση της εργασίας εκτός από τη βιβλιογραφική έρευνα έγινε και αποδελτίωση πληροφοριών στο αρχείο των εφημερίδων και των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της εξεταζόμενης περιόδου καθώς η συγκριτική μελέτη του Τύπου είναι δυνατόν να οδηγήσει σε αξιόπιστα συμπεράσματα για το συγκείμενο της μελέτης. Επίσης, καταγράφηκαν στοιχεία από οικονομικές αναλύσεις και σχετικά κείμενα για τη συγκεκριμένη περίοδο.

Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν αντιδράσεις είτε μέσα από την αρθρογραφία δημοσιογράφων και δηλώσεις πολιτικών προσώπων στον Τύπο είτε μέσα από μεμονωμένες πράξεις βίας κατά προσώπων που εκπροσωπούσαν θεσμικούς πυλώνες του ελληνικού πολιτικού συστήματος. Συμπερασματικά, η εργασία τονίζει την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα στις κοινωνικές και πολιτικές αντιδράσεις στις δράσεις των εκάστοτε κυβερνήσεων στις διάφορες ιστορικές στιγμές με τη χρήση των πηγών και κυρίως της πηγής του Τύπου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

Δήμητρα Τούντα
Εκπαιδευτικός Θεολόγος ΠΕ01 - Κάτοχος πτυχίου Επικοινωνίας - ΕΜΜΕ Παντείου Πανεπιστημίου - Υποψήφια Διδάκτωρ Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας ΕΚΠΑ

Για να μιλήσουμε για γέφυρες πολιτισμού και διασπορά χρειάζεται να αναφερθούμε αρχικά στην ίδια τη διασύνδεση, την επικοινωνία που την καθιστά δυνατή. Κύριος σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η διερεύνηση των δομικών στοιχείων για τη διαμόρφωση του αναγκαίου περιβάλλοντος επικοινωνίας, συναίνεσης και διασύνδεσης ανάμεσα στα άτομα και τις εθνικές - πολιτισμικές ομάδες ώστε να λειτουργήσουν υλικές και άυλες γέφυρες ανάμεσα σε διεσπαρμένες κοινότητές τους και κατ' αυτό τον τρόπο αυτές να διασωθούν. Διερευνάται πώς τα δίκτυα ως δίαυλοι επικοινωνίας (τυπικά/formal και αναδυόμενα/emergent) και η κοινή πίστη με τη μορφή των λατρευτικών / σχηματοποιημένων τελετουργικών εκδηλώσεων επεκτείνουν και διαιωνίζουν τη διασύνδεση των φυσικών προσώπων και των κοινοτήτων τους μέσα στον χρόνο και τον χώρο, χρησιμοποιώντας ως ορατό παράδειγμα τις σημαντικές κοινότητες της εβραϊκής διασποράς στη λεκάνη της Μεσογείου. Διερευνούμε θεωρητικά το περιεχόμενο της θεωρίας δικτύου και της τελετουργικής επικοινωνίας και εμβαθύνουμε στην πρακτική εφαρμογή τους έχοντας ως ερευνητική πρόταση την περίπτωση των Εβραίων της διασποράς σε σχέση με τους Έλληνες. Από την αρχαία εποχή και εξής η διασπορά των Ισραηλιτών ή Εβραίων εκτός της πατρίδας των προγόνων τους προκάλεσε την οικοδόμηση ενός ολόκληρου εβραϊκού κόσμου που συνδέονταν μέσω επαφών-δεσμών αίματος, μικρότερων προσωπικών δικτύων ο οποίος εξαιτίας της ίδιας της ιδιότυπης παράδοσής του λειτούργησε έναντι των υπολοίπων εθνών του τότε γνωστού κόσμου με σκοπό την ασφαλή διαιώνισή του. Συμπερασματικά, η παρούσα εισήγηση φανερώνει την αναγκαιότητα της διασύνδεσης φυσικών προσώπων και εθνικών-πολιτισμικών ομάδων μέσω της συμμετοχής τους σε κοινές δράσεις και ιδιαίτερα σε πολλαπλές συλλογικές και τελετουργικές δραστηριότητες με αποτέλεσμα να ενδυναμωθούν οι εθνικοί / πολιτισμικοί / κοινωνικοί δεσμοί τους και να επιβεβαιωθεί η κοινή ταυτότητα εξασφαλίζοντας τη διαιώνισή τους.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ: ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ. ΜΙΑ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.»

Ευαγγελία Μισοκέφαλου
Υποψήφια διδάκτωρ Πανεπιστημίου Κρήτης, Καθηγήτρια Μουσικής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Μουσικός
Χρήστος Καλιοντζίδης
Καθηγητής Μουσικής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, Μουσικός

Στον σύγχρονο κόσμο της παγκοσμιοποίησης η διαμόρφωση της πολιτισμικής ταυτότητας των ανθρώπων και ιδιαίτερα των πληθυσμών της διασποράς αποτελεί μία διαδικασία σε διαρκή εξέλιξη και διαπραγμάτευση. Καίριο μέσο για τη διατήρηση, την επανανοηματοδότηση και την ανακατασκευή της ατομικής, αλλά και της συλλογικής ταυτότητας αποτελούσαν ανέκαθεν οι τέχνες. Η παρούσα έρευνα εξετάζει τον ρόλο της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής ως φορέα ιστορικής μνήμης, αλλά και πολιτισμικής συνέχειας στις κοινότητες της ελληνικής διασποράς θέτοντας στο προσκήνιο το δίπολο της συνάντησης παράδοσης και σύγχρονων πολιτισμικών στοιχείων. Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του ρόλου της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής στη διαμόρφωση και ανακατασκευή της πολιτισμικής ταυτότητας των ανθρώπων της διασποράς. Πιο συγκεκριμένα, επιδιώκεται η μελέτη και η ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο η ελληνική παραδοσιακή μουσική λειτουργεί ως μέσο πολιτισμικής αλληλεπίδρασης, μνήμης και διαμόρφωσης της ατομικής και συλλογικής ταυτότητας των ανθρώπων. Η συγκεκριμένη μελέτη συγκροτείται στο θεωρητικό πλαίσιο περί ταυτότητας των Hall και Vygotsky. Η αναγκαιότητα της έρευνας πηγάζει από την επιταγή για την ερμηνεία και την κατανόηση των διαδικασιών πολιτισμικής αλληλεπίδρασης σε παγκόσμιο επίπεδο. Για τη διεξαγωγή της έρευνας αξιοποιήθηκε ποιοτική εθνογραφική προσέγγιση. Ως μέσα συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις από μέλη της ελληνικής διασποράς που συμμετέχουν με ενεργό ρόλο σε μουσικές και πολιτιστικές δραστηριότητες των κοινοτήτων της διασποράς. Οι συνεντεύξεις υποβλήθηκαν σε θεματική ανάλυση με εστίαση στα νοήματα που αποδίδονται στη μουσική εμπειρία και στο ρόλο που αποκτά η ελληνική παραδοσιακή μουσική στη συγκρότηση της ταυτότητας των συμμετεχόντων. Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη μουσική ως βασικό μέσο ενίσχυσης της συλλογικής μνήμης και του αισθήματος του «ανήκειν», ενώ παράλληλα καταγράφεται η διαμόρφωση υβριδικών πολιτισμικών ταυτοτήτων μέσω της συνύπαρξης παραδοσιακών και σύγχρονων στοιχείων. Η έρευνα υπογραμμίζει τον καθοριστικό ρόλο της παραδοσιακής μουσικής στην ανακατασκευή της ταυτότητας στη διασπορά και συμβάλλει στη θεωρητική συζήτηση για τη σχέση μουσικής και πολιτισμικής ταυτότητας στο παγκόσμιο σύστημα.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

WHO IS IN CONTROL? AI, ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΤΑΞΗ

Αποστολία Ραφαέλα Πασσιά
Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας, Οικονομολόγος, Ιδιοκτήτρια Φροντιστηρίου Αγγλικών
(βραβείο αριστείας ELT για τη χρήση ΤΝ)

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης (Artificial Intelligence – AI) τα τελευταία χρόνια έχει επηρεάσει ουσιαστικά τον εκπαιδευτικό τομέα, δημιουργώντας νέες δυνατότητες αλλά και προκλήσεις για τη διδασκαλία και τη μάθηση ξένων γλωσσών. Παρά το αυξανόμενο ενδιαφέρον της διεθνούς βιβλιογραφίας για τις ψηφιακές τεχνολογίες στην εκπαίδευση, η παιδαγωγικά στοχευμένη ενσωμάτωση εργαλείων AI στην ξενόγλωσση τάξη, και ειδικότερα στην εκπαίδευση ενηλίκων, παραμένει περιορισμένα διερευνημένη.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της εφαρμογής της τεχνητής νοημοσύνης στην ξενόγλωσση τάξη Αγγλικών ως εργαλείου υποστήριξης της μαθησιακής διαδικασίας, καθώς και η αποτύπωση των αντιλήψεων των ενήλικων μαθητών σχετικά με τη χρήση της. Ειδικότερα, η έρευνα εστιάζει στον ρόλο του AI στην ενίσχυση της μαθησιακής αυτονομίας, της λήψης αποφάσεων, της παραγωγής γραπτού λόγου και της μεταγλωσσικής επίγνωσης των μαθητών.

Η μελέτη ακολουθεί ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση και υλοποιείται ως μελέτη περίπτωσης σε ενήλικους μαθητές Αγγλικής ως ξένης γλώσσας σε ιδιωτικό εκπαιδευτικό πλαίσιο. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων και ανοιχτών ερωτηματολογίων, έπειτα από τη συστηματική χρήση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης σε δραστηριότητες γραπτού λόγου, αναδιατύπωσης κειμένων και παροχής ανατροφοδότησης.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι μαθητές αντιλαμβάνονται την τεχνητή νοημοσύνη ως υποστηρικτικό μαθησιακό εργαλείο που μειώνει το άγχος, ενισχύει την αυτοδιόρθωση και αυξάνει τη συμμετοχή τους στη μαθησιακή διαδικασία. Παράλληλα, εκφράζονται προβληματισμοί σχετικά με την υπερβολική εξάρτηση από το AI και την ανάγκη καθοδήγησης από τον εκπαιδευτικό.

Συμπερασματικά, η έρευνα αναδεικνύει τον ρόλο της τεχνητής νοημοσύνης ως παιδαγωγικού μεσολαβητή και όχι ως υποκατάστατου του εκπαιδευτικού, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για στοχευμένη επιμόρφωση και κριτική, παιδαγωγικά τεκμηριωμένη αξιοποίησή της στην ξενόγλωσση εκπαίδευση.

Εργασία (Paper)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΤΙΤΛΟ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΗΓΕΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ

Σοφία Μποκάρη
Διευθύντρια 8ου Δημοτικού Σχολείου Δράμας

Η συνεχής εξέλιξη της εκπαιδευτικής ηγεσίας και η ανάγκη για ενταξιακή εκπαίδευση καθιστούν αναγκαία τη διερεύνηση του ρόλου της ειδικής αγωγής στην ηγεσία σχολείων. Στον Νομό Δράμας, αρκετοί διευθυντές και διευθύντριες σχολείων γενικής αγωγής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, είναι κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων στην ειδική εκπαίδευση. Αυτή η πραγματικότητα δημιουργεί το πλαίσιο για την ανάλυση των επιδράσεων που έχει η εξειδικευμένη γνώση στην ειδική εκπαίδευση στην ηγετική προσέγγιση των διευθυντών/ντριών, ιδιαίτερα στην προώθηση της συμπεριληπτικής κουλτούρας, των ενταξιακών πολιτικών και στη στήριξη όλων των μαθητών/τριών. Η έρευνα στοχεύει να διερευνήσει πώς η εξειδίκευση στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση επηρεάζει την ηγετική πρακτική των διευθυντών/ντριών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση του Νομού Δράμας. Επιπλέον, εξετάζει τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που συναντούν στη στήριξη τόσο του διδακτικού προσωπικού όσο και των μαθητών/τριών με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με γνώμονα τη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού σχολικού περιβάλλοντος. Η ποιοτική αυτή μελέτη βασίζεται σε ημιδομημένες συνεντεύξεις με διευθυντές/ντριες κατόχους μεταπτυχιακών τίτλων ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, που υπηρετούν σε σχολεία Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του Νομού Δράμας. Μέσω της ανάλυσης των συνεντεύξεων αναδεικνύονται εμπειρίες, στάσεις και στρατηγικές ηγεσίας σχετικές με την ενταξιακή εκπαίδευση. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η εξειδικευμένη γνώση ενισχύει την εφαρμογή ενταξιακών πολιτικών και την υποστήριξη μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών. Ωστόσο, αναδύονται προκλήσεις όπως η ανάγκη για επιμόρφωση, διαχείριση πόρων και η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκομένων. Η μελέτη αναδεικνύει τη σημασία της εξειδικευμένης γνώσης στην ειδική αγωγή για την αποτελεσματική ηγεσία και την προαγωγή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα προσφέρουν σημαντικές ενδείξεις για την υποστήριξη και εκπαίδευση των ηγετών της εκπαίδευσης στα ελληνικά σχολεία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΈΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΊΟΥ ERASMUS+ KA122 2024-1-EL01-KA122-SCH-000221874 – "UNDERSTAND ME"

Αμαλία Σηφάκη
Διευθύντρια του 13ου Νηπιαγωγείου Ηρακλείου

Έχουν παρατηρηθεί δυσκολίες στις ικανότητες επικοινωνίας των παιδιών προσχολικής ηλικίας τα τελευταία χρόνια. Για αυτό το λόγο το σχολείο μας υλοποίησε πρόγραμμα Erasmus+, με σκοπό να διερευνήσει μη λεκτικούς τρόπους επικοινωνίας με τα παιδιά, ώστε οι εκπαιδευτικοί να κατανοούν τα συναισθήματα και τις ανάγκες των μαθητών/τριών τους καλύτερα για μια τάξη χωρίς αποκλεισμούς.

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Understand me», πραγματοποιήσαμε κινητικότητες σε νηπιαγωγεία σε Βέλγιο και Σουηδία, δύο χώρες με μεγάλο αριθμό μεταναστών που δεν μιλούν την εθνική γλώσσα, για να δούμε in situ τις πρακτικές που χρησιμοποιούν για να επικοινωνούν με τα παιδιά και να κατανοούν τις ανάγκες και τα συναισθήματά τους. Ακόμη, παρακολουθήσαμε το σεμινάριο «Interpreting Children's Drawings: Understanding Emotional and Cognitive Development» στην Τουρκία, ώστε να εκπαιδευτούμε στην αναγνώριση των σταδίων γνωστικής και συναισθηματικής ανάπτυξης των παιδιών, μέσα από τα ιχνογραφήματά τους.

Το αποτέλεσμα αυτών των τριών κινητικοτήτων ήταν ότι μάθαμε νέες μεθόδους και πρακτικές που βοηθούν στη συμπερίληψη όλων των μαθητών/τριών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Συγκεκριμένα, η χρήση οπτικών βοηθημάτων όπως η εικονοποίηση των καθημερινών ρουτινών βοηθάει τα παιδιά που δεν επικοινωνούν λεκτικά να γνωρίζουν τι γίνεται στην τάξη και η χρήση «κουκλών συναισθημάτων» βοηθάει τα παιδιά να εκφράσουν το πώς αισθάνονται. Ακόμη, το σεμινάριο πάνω στην ανάλυση των ιχνογραφημάτων των παιδιών μας έμαθε πώς να αναγνωρίζουμε το στάδιο γνωστικής και συναισθηματικής ανάπτυξης που βρίσκονται οι μαθητές/ μαθήτριές μας, καθώς και να αναγνωρίζουμε συναισθηματικές δυσκολίες που ίσως αντιμετωπίζουν.

Συμπερασματικά, το σχέδιο Erasmus+ κρίνεται επιτυχημένο, καθώς με τις πρακτικές και μεθόδους που μάθαμε και τις γνώσεις που αποκτήσαμε, καταφέραμε να επικοινωνούμε με τα παιδιά και να κατανοούμε καλύτερα τα συναισθήματα και τις ανάγκες τους.

Εργασία (Paper)

PALESTINIAN YOUTH TAKE TO THE STREETS IN ITALY: NAVIGATING IDENTITY, BELONGING, AND POLITICAL ENGAGEMENT IN EXILE.

Laila Sit Aboha
PhD student

This paper examines the role of Palestinian youth in Italy in organizing mobilization efforts against genocide during the 2023-2024-2025 political movements. Hundreds of demonstrations, sit-ins, campaigns, and encampments have been organized across Italy to raise awareness about the ongoing situation in Gaza and the Arab region. This mobilization has significantly impacted how the Palestinian solidarity movement has historically been organized, presenting new challenges for various political actors involved in the movement. Additionally, it has fostered a new protagonism among the so-called "second-generation" Italians of Palestinian descent.This study emphasizes the importance of this emerging protagonism, as it has introduced new buzzwords, analyses, and tools to the mobilization for Palestine, urging allies within the movement to decolonize their perspectives and question their positionality. Furthermore, it calls for an understanding of the Palestinian liberation struggle within the broader context of anti-colonial resistance. This paper argues that analyzing the mobilization for Palestine as a central political movement is crucial, as it highlights contradictions within Western society concerning the agency of colonized peoples from the Global South, racialized individuals born and raised in Europe, and the lack of recognition of Italy's colonial legacy.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ιωάννης Αλμπάνης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η Εγνατία Οδός υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους δρόμους της αρχαιότητας, καθώς συνέδεσε τη Δύση με την Ανατολή και διέσχισε περιοχές με ιδιαίτερη ιστορική και πολιτισμική σημασία, όπως η Μακεδονία. Αν και κατασκευάστηκε αρχικά για στρατιωτικούς και εμπορικούς λόγους, στην πορεία εξελίχθηκε σε βασικό δίαυλο επικοινωνίας, ανταλλαγής ιδεών και διάδοσης νέων θρησκευτικών αντιλήψεων. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδειχθεί ο ρόλος της Εγνατίας Οδού στη διάδοση του Χριστιανισμού στη Μακεδονία, κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δράση του Αποστόλου Παύλου, ο οποίος αξιοποίησε τον συγκεκριμένο οδικό άξονα κατά τις ιεραποστολικές του περιοδείες, προκειμένου να φτάσει σε σημαντικά αστικά κέντρα της εποχής. Πόλεις όπως οι Φίλιπποι, η Θεσσαλονίκη και η Βέροια δεν επιλέχθηκαν τυχαία, καθώς αποτελούσαν διοικητικά και εμπορικά κέντρα με έντονο πολυπολιτισμικό χαρακτήρα και αυξημένη κινητικότητα πληθυσμών. Η εργασία βασίζεται σε ιστορικές και βιβλικές πηγές, καθώς και σε αρχαιολογικά δεδομένα, τα οποία επιβεβαιώνουν την ύπαρξη πρώιμων χριστιανικών κοινοτήτων κατά μήκος της Εγνατίας Οδού. Μέσα από την εξέταση αυτών των στοιχείων, αναδεικνύεται η σημασία του δρόμου ως μέσου που διευκόλυνε όχι μόνο τη μετακίνηση ανθρώπων, αλλά και τη διάδοση ιδεών και αξιών. Ο Χριστιανισμός, μέσω της οδού αυτής, κατάφερε να εδραιωθεί σε καίρια σημεία της Μακεδονίας και να επηρεάσει σταδιακά την κοινωνική και πολιτισμική ζωή της περιοχής.

Συμπερασματικά, η Εγνατία Οδός δεν μπορεί να θεωρηθεί απλώς ένας δρόμος μεταφοράς. Αποτέλεσε έναν ουσιαστικό παράγοντα ιστορικών εξελίξεων και λειτούργησε ως «δρόμος της πίστης», συμβάλλοντας καθοριστικά στη διάδοση του Χριστιανισμού και στη διαμόρφωση μιας νέας θρησκευτικής και πολιτισμικής πραγματικότητας στον χώρο της Μακεδονίας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΙΑ: ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Μαρίνα Λουάρη
Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Ο όρος πολιτότητα στη διεθνή βιβλιογραφία παρουσιάζεται ως πολυδιάστατη έννοια που υπερβαίνει τα στενά όρια της νομικής ιδιότητας και περιλαμβάνει κοινωνικά, πολιτικά και πολιτισμικά δικαιώματα, πρακτικές και δυνατότητες συμμετοχής. Οι κλασικές προσεγγίσεις εδράζονται στη διάκριση αστικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, ενώ οι σύγχρονες θεωρίες τονίζουν τη δυναμική, σχεσιακή και πραξιακή φύση της πολιτότητας, περιλαμβάνοντας καθημερινές μορφές συμμετοχής και διεκδίκησης. Υπό το πρίσμα της συμπεριληπτικής τάσης για τα άτομα με αναπηρία, η πολιτότητα ανανοηματοδοτείται ως δικαιωματική και κοινωνική διαδικασία που απαιτεί άρση θεσμικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών εμποδίων και κατοχύρωση ουσιαστικής πρόσβασης στη συμμετοχή. Η μετάβαση από το ιατρικό στο κοινωνικό/δικαιωματικό μοντέλο μετατοπίζει την έμφαση από την “ανεπάρκεια” του ατόμου στις συνθήκες που παράγουν αποκλεισμό, ενισχύοντας την έννοια της συμπεριληπτικής πολιτότητας—μιας πολιτότητας που πραγματώνεται με προσβασιμότητα, αυτονομία, λήψη αποφάσεων και ισοτιμία. Η προσέγγιση των δυνατοτήτων προσφέρει ισχυρό πλαίσιο για την ανάλυση της ουσιαστικής ελευθερίας των ατόμων με αναπηρία να είναι και να πράττουν ως πολίτες. Η προσβασιμότητα και ο καθολικός σχεδιασμός λειτουργούν ως προϋποθέσεις για την άσκηση δικαιωμάτων, ενώ η συμμετοχική διακυβέρνηση και οι μηχανισμοί συν-παραγωγής πολιτικών αναδεικνύονται κρίσιμοι για τον δημοκρατικό μετασχηματισμό. Συνολικά, η διεθνής βιβλιογραφία συγκλίνει ότι η πολιτότητα, όταν εξετάζεται συμπεριληπτικά, συνιστά εργαλείο κοινωνικής δικαιοσύνης και μετασχηματισμού: οι άνθρωποι με αναπηρία αναγνωρίζονται ως ενεργά υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και οι κοινωνικοί θεσμοί υποχρεούνται να ανασχεδιάζουν πρακτικές και δομές για την πραγμάτωση της ισοτιμίας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΝΑΟΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ: ΤΕΧΝΗ, ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΜΝΗΜΗ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ.

Ιωάννης Αλμπάνης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η Κύπρος, λόγω της γεωγραφικής της θέσης στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου, αποτέλεσε διαχρονικά σημείο συνάντησης πολιτισμών, θρησκευτικών ρευμάτων και καλλιτεχνικών επιρροών. Στο πλαίσιο αυτό, οι βυζαντινοί ναοί και μονές του νησιού συνιστούν σημαντικά μνημεία όχι μόνο θρησκευτικής λατρείας, αλλά και πολιτιστικής μνήμης και ιστορικής συνέχειας. Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί να αναδείξει τον ρόλο των βυζαντινών ναών της Κύπρου ως φορέων τέχνης, πίστης και συλλογικής ταυτότητας. Η μελέτη εστιάζει σε επιλεγμένα μνημεία της περιοχής του όρους Τρόοδος, όπως οι μονές του Αγίου Ιωάννη του Λαμπαδιστή, της Παναγίας του Άρακος, της Παναγίας της Ασίνου και του Αγίου Νικολάου της Στέγης, τα οποία έχουν ενταχθεί στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Μέσα από συγκριτική προσέγγιση εξετάζονται βασικά αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά και εικονογραφικά προγράμματα των μνημείων αυτών, καθώς και οι τοπικές, βυζαντινές και δυτικές επιρροές που τα διαμόρφωσαν κατά τη διάρκεια των αιώνων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σημασία των ναών ως τόπων ζώσας πίστης, αλλά και ως φορέων πολιτιστικής κληρονομιάς στη σύγχρονη εποχή. Παράλληλα, αναδεικνύονται οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, όπως η φθορά του χρόνου, οι ιστορικές περιπέτειες του νησιού και τα ζητήματα διατήρησης και βιώσιμης αξιοποίησής τους. Συμπερασματικά, οι βυζαντινοί ναοί της Κύπρου προβάλλονται ως ζωντανά μνημεία, όπου η τέχνη, η θρησκεία και η ιστορική μνήμη συνυπάρχουν και συνεχίζουν να διαμορφώνουν τον πολιτισμικό χάρτη της περιοχής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΜΕΑΕ ΩΣ ΕΝΕΡΓΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ.

Βασιλική Μπουκόρου
MSc, MEd Φιλόλογος Ε.Α.
Αθηνά Παπαδοπούλου
MSc Ψυχολόγος - Ψυχοθεραπεύτρια
Δέσποινα Ανδρεάδου
Διδάκτωρ Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ
Μαρία Μπουκουβάλα
Διδάκτωρ Ιατρικής Ιωαννίνων

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο της Σχολικής Μονάδας Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ) ως ενεργού φορέα κοινωνικής συμπερίληψης, στο πλαίσιο της σύγχρονης θεωρίας της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και της θεώρησης του σχολείου ως κοινότητας μάθησης και κοινωνικής συνοχής. Εστιάζει στην παρουσίαση του σχεδίου δράσης «Σχολείο και Κοινότητα: Μια δυναμική σχέση συνεργασίας», το οποίο υλοποιήθηκε στο ΕΝΕΕΓΥΛ Δράμας κατά το σχολικό έτος 2024–2025, με στόχο την ενίσχυση της διασύνδεσης σχολείου και τοπικής κοινωνίας, την καλλιέργεια κουλτούρας αποδοχής της διαφορετικότητας και την εν γένει αποδόμηση στερεοτύπων γύρω από την αναπηρία.

Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίστηκε στις αρχές της βιωματικής μάθησης, της συνεργατικής δράσης και της συμμετοχικής παρατήρησης. Στο πλαίσιο της παρέμβασης αναπτύχθηκαν συνεργασίες με σχολικές μονάδες γενικής εκπαίδευσης, καθώς και κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς της τοπικής κοινωνίας, υλοποιήθηκαν δραστηριότητες συνεκπαίδευσης, πολιτιστικές και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις, προγράμματα αγωγής υγείας και δράσεις κοινωνικής ευαισθητοποίησης, με ενεργή συμμετοχή των μαθητών.

Τα αποτελέσματα της δράσης κατέδειξαν βελτίωση του σχολικού και κοινωνικού κλίματος, ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, της κοινωνικής συμμετοχής και των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των μαθητών, καθώς και μείωση προκαταλήψεων στην ευρύτερη σχολική κοινότητα. Παράλληλα, αναδείχθηκαν η ανάγκη συστηματικής αξιολόγησης των παρεμβάσεων και η σημασία της ουσιαστικής εμπλοκής των γονέων στη σχολική ζωή.

Συμπερασματικά, μέσα από την παρούσα εισήγηση διακριβώνονται τόσο η ανάγκη συστηματικής και υποστηριζόμενης συνεργασίας μεταξύ σχολείου και τοπικής κοινότητας, όσο και εκείνη του σχεδιασμού και υλοποίησης εκπαιδευτικών πρακτικών που προάγουν την ενεργό συμμετοχή όλων των μαθητών, δίχως αποκλεισμούς. Η οργανωμένη και διαρκής συνεργασία σχολείου και κοινότητας συνιστά κρίσιμο παράγοντα για τη διαμόρφωση ενός βιώσιμου, δημοκρατικού και ουσιαστικά συμπεριληπτικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, ικανού να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες κοινωνικές και παιδαγωγικές προκλήσεις.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΤΩΝ ΑΥΛΙΩΤΩΝ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

Ροζαλία (Μαρία) Ελευθεριάδου
Νηπιαγωγός, υποψήφια διδάκτωρ Μουσικολογίας

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Μουσική Γεωγραφία της Ελλάδας" πραγματοποιήθηκε στο Νηπιαγωγείο Αυλιωτών Κέρκυρας κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2009-2010. Κύριος σκοπός του δίμηνου προγράμματος ήταν η γνωριμία με τα μουσικά όργανα της Ελλάδας. Με αφορμή τις ομοιότητες που παρατήρησαν τα νήπια με τη μουσική της Αλβανίας το πρόγραμμα επεκτάθηκε καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς ως "Μουσική Γεωγραφία του κόσμου".

Το πρόγραμμα περιλάμβανε ζωντανές παρουσιάσεις, αρχές παραγωγής ήχου, ηχοτοπία κ.α.

Τα αποτελέσματα του προγράμματος ήταν πολυδιάστατα:

- η εμπλοκή των μαθητών με το αντικείμενο της μουσικής, καθώς πολλά από τα παιδιά συνέχισαν τις μουσικές τους σπουδές εκτός σχολείου την επόμενη σχολική χρονιά.

- η δημιουργία ενός συνόλου μουσικών παιχνιδιών / μουσικής βαλίτσας.

- η εμπλοκή της αλβανικής κοινότητας στα μουσικά δρώμενα του νησιού (κοινότητα ως επί το πλείστον εργατική).

- η διευκόλυνση της ενσωμάτωσης της αλβανικής κοινότητας στην τοπική κοινωνία διατηρώντας ταυτόχρονα την ταυτότητά τους.

κ.α.

Η παρούσα εργασία θα παρουσιάσει τα βασικά στοιχεία του προγράμματος, εικόνες από τη μουσική βαλίτσα/εκπαιδευτικό υλικό καθώς και τα αποτελέσματα της ενσωμάτωσης της αλβανικής κοινότητας στην ελληνική πραγματικότητα μέσω της μουσικής.

Εργασία (Paper)

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΔΗΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ. ΙΧΝΗΛΑΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ: ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΝΟΣ «ΟΡΦΑΝΟΥ» ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΣ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Μαρία Δρακάκη
Επιμελήτρια Μουσείου Σχολικής Ζωής Δήμου Χανίων
Σπυρίδων Αθουσάκης
Φοιτητής Παιδαγωγικού Τμήματος Πανεπιστημίου Κρήτης

Η αξιοποίηση «ορφανών» ή ατεκμηρίωτων αρχειακών υλικών στα μουσεία που μελετούν την ιστορία της εκπαίδευσης αποτελεί πρόκληση για τη σύγχρονη μουσειολογία. Η παρούσα εργασία εστιάζει στην περίπτωση ενός αταύτιστου σχολικού λευκώματος της κύριας συλλογής του Μουσείου Σχολικής Ζωής Δήμου Χανίων Μοναδικό στοιχείο της ταυτότητας του ο δωρητής του, διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Περιβολίων της Π.Ε Χανίων.

Το λεύκωμα λειτουργεί ως ένας "ενδιάμεσος χώρος" όπου η ελληνική παράδοση συναντά το αμερικανικό εκπαιδευτικό σύστημα, αναδεικνύοντας ζητήματα διγλωσσίας και πολιτισμικής προσαρμογής. Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η τεκμηρίωση, η ερμηνεία και η ψηφιακή ανάδειξη του εν λόγω λευκώματος. Η έρευνα ακολούθησε ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση. Αρχικά, πραγματοποιήθηκε αρχειακή έρευνα και αποδελτίωση του υλικού. Η ταυτοποίηση του λευκώματος επιτεύχθηκε μέσω της μεθόδου της συμμετοχικής έρευνας , η οποία επέτρεψε την αναγνώριση προσώπων και τοποθεσιών και της συγκριτικής ανάλυσης οπτικών τεκμηρίων με το ψηφιακό αρχείο τοπικών εφημερίδων της εποχής στα δύο σχολεία. Η έρευνα αποκάλυψε ότι το λεύκωμα αποτελεί τεκμήριο συνέργειας δύο σχολείων της πρώτης βαθμίδας της τυπικής εκπαίδευσης στα Χανιά και στην Αμερική. Το υλικό μετασχηματίστηκε σε ψηφιακό έκθεμα μέσω εργαλείων ψηφιακής αφήγησης προκειμένου να ενταχθεί στη νέα εκθεσιακή του αφήγηση.

Προηγήθηκε μια πρώτη καταγραφή προφορικής μαρτυρίας της Ελληνίδας της Διασποράς μητέρας του δεύτερου εισηγητή η οποία με ερεθίσματα από το λεύκωμα μετέτρεψε τη διαδικασία μεταγραφής του μέσω της αυτοβιογραφικής προσέγγισης σε μια εμπνευσμένη ανάπτυξη σεναρίου αφήγησης . Μια εικαστική εγκατάσταση με τίτλο «Μεταξύ δύο πατρίδων» με διαφανείς επιφάνειες που φέρουν τυπωμένα αποσπάσματα από τις πρωτοβουλίες της για τη διαπολιτισμική αγωγή στην Ελλάδα ολοκλήρωσε το μουσειολογικό σκεπτικό της μεταγραφής λευκώματος. Στόχος οι επισκέπτες περπατώντας ανάμεσά τους να βλέπουν πώς οι ιδέες της Διασποράς προσπάθησαν να «διαπεράσουν» δημιουργικά το στεγανό ελληνικό σχολείο.

Εργασία (Paper)

Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΑΠΟ ΕΝΑ ΚΕΝΤΡΟ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΓΕΙΩΝ.

Γεώργιος Κουμπής
Κοινωνικός Λειτουργός, Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (ΕΛΜΕΠΑ)
Αικατερίνη Οικονόμου
Επίκουρη καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (ΕΛΜΕΠΑ)

Το προσφυγικό φαινόμενο στην Ελλάδα και ευρύτερα στην Ευρώπη έχει λάβει μεγάλες διαστάσεις, ιδίως την τελευταία δεκαετία. Οι διωγμοί, ο εμφύλιος πόλεμος και οι ένοπλες συγκρούσεις που επικρατούν εξαναγκάζουν ανθρώπους κάθε ηλικίας να μετακινηθούν για να επιβιώσουν. Σημαντικό τμήμα των μετακινούμενων πληθυσμών αποτελούν τα ασυνόδευτα ανήλικα παιδιά και τα παιδιά που έχουν αποχωριστεί την οικογένειά τους.

Η αυξημένη ευαλωτότητά τους και οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν καθιστά επιβεβλημένη όχι μόνο τη διαμονή τους σε οργανωμένες δομές προστασίας, όπως εποπτευόμενα διαμερίσματα, κέντρα φιλοξενίας και ανάδοχες οικογένειες, αλλά και τη διασφάλιση μιας ομαλής και υποστηριζόμενης μετάβασής τους στην κοινωνία μετά την είσοδό τους στην ενηλικίωση.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της μετάβασης και της εξελικτικής πορείας προς την ενήλικη ζωή νέων, οι οποίοι διέμεναν ως ασυνόδευτοι ανήλικοι στο Κέντρο Φιλοξενίας Ανωγείων. Τα ερευνητικά ερωτήματα εστιάζουν στην προσωπική νοηματοδότηση της εμπειρίας διαμονής, στο βίωμα της αποχώρησης από τη δομή, στις στρατηγικές κοινωνικής ένταξης, στη σημασία των εφοδίων που αποκόμισαν, καθώς και στον ρόλο των κοινωνικών δικτύων στην ανάπτυξη της ανθεκτικότητάς τους κατά τη μετάβασή τους στην ενήλικη ζωή και στην ένταξη.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική περιγραφική έρευνα με ημι-δομημένες συνεντεύξεις. Το δείγμα αποτελείται από δέκα πρόσφυγες, που στη νεαρή τους ηλικία διέμεναν ως ασυνόδευτοι ανήλικοι στο Κέντρο φιλοξενίας Ανωγείων και, ως ενήλικοι πλέον, ζουν μόνιμα στην Ελλάδα. Για την επιλογή τους εφαρμόστηκε σκόπιμη δειγματοληψία με τη στρατηγική της χιονοστιβάδας.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι η υποστήριξη που έλαβαν από το προσωπικό του Κέντρου Φιλοξενίας και την τοπική κοινωνία, συνδυαστικά με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και την εύρεση εργασίας, συνέβαλαν καθοριστικά στην ομαλή μετάβαση στην ενηλικότητα και την κοινωνική ένταξη.

Συμπερασματικά, αναδεικνύεται η ανάγκη θεσμοθέτησης και εφαρμογής πολιτικών στήριξης από το κράτος και τους εμπλεκόμενους φορείς, ενώ καταγράφονται προτάσεις των συμμετεχόντων για την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης των νεαρών ενηλίκων.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ: Η ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΒΑΣΗΣ ΕΜΠΟΔΙΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

Βασιλική Ιωαννίδη
ΣΕΠ, Καθηγήτρια-Σύμβουλος ΕΑΠ/ ΣΕΠ, Συντονίστρια & Διδάσκουσα-Σύμβουλος ΘΕ ΑΠΚΥ

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι μία νέα φιλοσοφία εκπαίδευσης και ενεργού συμμετοχής όλων με έμφαση σε τρόπους μάθησης και σε ελαχιστοποίηση εμποδίων συμπεριλαμβανομένων και πολιτισμικών αλλαγών στην εκπαιδευτική πρακτική. Έννοιες όπως η ανταπόκριση σε διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες και στυλ μάθησης, η προσβασιμότητα και η ποιοτική εκπαίδευση για και προς όλους είναι προϋποθέσεις στην υπέρβαση των εμποδίων προς την κατεύθυνση της μάθησης και εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς. Η θεωρητική αυτή εργασία αξιοποιεί την προβληματική που έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του διεθνούς διαλόγου για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, επιχειρώντας να απαντήσει στο κεντρικό ερώτημα γιατί είναι σπουδαίας αξίας η υπέρβαση εμποδίων στην εδραίωση της συμπερίληψης. Κύριοι στόχοι της έρευνας είναι η ανάδειξη της υπέρβασης εμποδίων ως αειφόρου τρόπου εκπαιδευτικής ισότητας και εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς (inclusive education). Η μελέτη βασίζεται σε μία integrative literature review. Μία δημιουργική συλλογή στοιχείων αξιοποιούνται με βάση αρχές βιβλιογραφικής ανασκόπησης. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η συμπερίληψη και η κοινωνική δικαιοσύνη συναντιούνται στο «Σχολείο για Όλους», όπου αρχές δημιουργίας κινήτρων για όλους τους τρόπους μάθησης και συμπεριληπτικές παιδαγωγικές μεθοδολογίες αποτελούν γέφυρες ίσων ευκαιριών, ισότιμης πρόσβασης και κοινωνικής συνοχής, που θα μεγιστοποιούν τη συμμετοχή όλων των εκπαιδευομένων μέσα από συνεργατικές συνθήκες δημιουργικής μάθησης και κριτικής σκέψης. Η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη για στοχευμένη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την ευαισθητοποίηση όλων απέναντι σε θέματα ειρηνικής συνύπαρξης και δημοκρατίας ως γέφυρες πολιτισμού και παιδείας στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες. Επιπλέον, επισημαίνει την πρόκληση της προετοιμασίας των εκπαιδευτικών, και μάλιστα την ενδυνάμωση των αρχάριων εκπαιδευτικών, για συμπεριληπτική διδασκαλία σε τάξεις μικτής μαθησιακής κοινότητας, καθώς και την ενίσχυση των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους σχετικά με μία συμπεριληπτική μεθοδολογία σε όλα τα εκπαιδευτικά πλαίσια και με επίκεντρο την άρση αποκλεισμών και φραγμών απέναντι στη συμμετοχική εκπαίδευση.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ

Ευαγγελία Αγγέλη
Μουσικός, Νηπιαγωγός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Δημιουργικής Γραφής
Άννα Βακάλη
Ε.ΔΙ.Π Δημιουργικής Γραφής του ΠΔΜ

Στο πλαίσιο των σύγχρονων κοινωνιών της διασποράς, η τέχνη αναδεικνύεται σε καίριο μέσο ανακατασκευής της ταυτότητας, λειτουργώντας ως πεδίο αναστοχασμού, επικοινωνίας και πολιτισμικής σύνδεσης. Οι εμπειρίες της μετανάστευσης, της απώλειας, της επανατοποθέτησης και του «ανήκειν» διαμορφώνουν ένα νέο υπόβαθρο, όπου το άτομο αναζητά τρόπους να επανεπινοήσει τον εαυτό του και να επαναπροσδιορίσει τη σχέση του με την κοινότητα και την πατρίδα. Στο πλαίσιο αυτό, η καλλιτεχνική πράξη — είτε πρόκειται για μουσική, λόγο, εικαστικά ή θέατρο — λειτουργεί ως δημιουργικός μηχανισμός επεξεργασίας της μνήμης και ως χώρος συμβολικού επαναπατρισμού.

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο της τέχνης ως εργαλείου πολιτισμικής διαμεσολάβησης και ταυτόχρονα ως πράξης αυτογνωσίας και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Μέσα από θεωρητικές αναφορές στη μεταποικιακή και διαπολιτισμική σκέψη, αναδεικνύεται ο τρόπος με τον οποίο η καλλιτεχνική δημιουργία συμβάλλει στη διαμόρφωση «υβριδικών ταυτοτήτων», ικανών να συνδυάσουν το τοπικό και το παγκόσμιο, το ατομικό και το συλλογικό. Παράλληλα, παρουσιάζονται ενδεικτικά παραδείγματα από εκπαιδευτικά προγράμματα δημιουργικής γραφής και μουσικής, όπου η τέχνη λειτουργεί ως πεδίο καλλιέργειας ενσυναίσθησης, διαπολιτισμικού διαλόγου και αναστοχαστικής μάθησης.

Η τέχνη, ως φορέας πολιτισμικής μνήμης αλλά και πράξης ανανέωσης, δίνει φωνή σε εμπειρίες που συχνά αποσιωπώνται και επιτρέπει την επανασύνδεση του ανθρώπου με την προσωπική και συλλογική του ιστορία. Έτσι, συμβάλλει ουσιαστικά στην ανακατασκευή της ταυτότητας σε έναν παγκόσμιο, διασυνδεδεμένο κόσμο όπου η δημιουργία καθίσταται μορφή πολιτισμικού ανήκειν.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΓΕΦΥΡΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ: ΔΙΑΣΠΟΡΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Ευγενία Τσολοπούλου
Καθηγήτρια Γερμανικής Φιλολογίας
Αναστασία Πάσια
Καθηγήτρια Αγγλικής Φιλολογίας

Το διαπολιτισμικό πρόγραμμα με τίτλο «Γέφυρες πολιτισμού και παιδείας: Διασπορά, μετανάστευση και η παγκόσμια πρόκληση της εκπαιδευτικής ισότητας» υλοποιείται σε συνεργασία ανάμεσα στο 1ο Δημοτικό Σχολείο Πετρούπολης και το Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Dusseldorf Γερμανίας, με σκοπό να καλλιεργήσει τη διαπολιτισμική συνείδηση, την ενσυναίσθηση και τον σεβασμό στη διαφορετικότητα μέσα από τη βιωματική μάθηση και την εκπαιδευτική συνεργασία.

Κεντρικοί στόχοι του προγράμματος είναι η κατανόηση των εννοιών της διασποράς και της μετανάστευσης, η ανάδειξη της σημασίας της εκπαιδευτικής ισότητας σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και η ενίσχυση της πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών. Παράλληλα, επιδιώκεται η ανάπτυξη ψηφιακών, κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων μέσα από τη συνεργασία μεταξύ σχολείων διαφορετικών χωρών.

Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν διαδικτυακές συναντήσεις μεταξύ τάξεων, ανταλλαγή ψηφιακών παρουσιάσεων και μαθητικών έργων, δημιουργία κοινών ιστοριών και χαρτών μετανάστευσης, καθώς και εργαστήρια αφήγησης ζωής, όπου οι μαθητές θα μοιράζονται εμπειρίες οικογενειακής μετακίνησης και πολιτισμικής κληρονομιάς. Επιπλέον, θα αξιοποιηθούν εργαλεία ψηφιακής αφήγησης και συνεργατικές πλατφόρμες μάθησης.

Το προσδοκώμενο αποτέλεσμα είναι η ενίσχυση της διαπολιτισμικής κατανόησης, η καλλιέργεια στάσεων αλληλεγγύης και σεβασμού, καθώς και η δημιουργία μιας ζωντανής «γέφυρας» επικοινωνίας ανάμεσα στους μαθητές των δύο σχολείων. Το πρόγραμμα φιλοδοξεί να συμβάλει στη διαμόρφωση ενεργών, ευαισθητοποιημένων και παγκόσμιων πολιτών, που αντιλαμβάνονται την εκπαίδευση ως κοινό δικαίωμα και θεμέλιο κοινωνικής δικαιοσύνης.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Ο ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

Βασιλική Ιωαννίδη
ΣΕΠ, Καθηγήτρια-Σύμβουλος ΕΑΠ/ ΣΕΠ, Συντονίστρια & Διδάσκουσα-Σύμβουλος ΘΕ ΑΠΚΥ

Η συμπερίληψη τονίζεται ως μια συνεχής και ατέρμονη διαδικασία. Βασίζεται στις ιδεολογίες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της πρόσβασης στην εκπαίδευση για όλους.

Η θεωρητική αυτή εργασία αξιοποιεί τη συλλογιστική που έχει αναπτυχθεί σε διεθνές πλαίσιο για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, επιχειρώντας να προσεγγίσει κριτικά τις πολλαπλές εκφάνσεις του φαινομένου την εποχή της ψηφιακής διασποράς. Κύριος στόχος της ψηφιακής αναρτημένης παρουσίασης είναι να σκιαγραφήσει τον εννοιολογικό και πρακτικό προσανατολισμό της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης την εποχή της ψηφιακής διασποράς. Η μελέτη βασίζεται σε μία integrative literature review. Μία δημιουργική συλλογή στοιχείων αξιοποιείται με βάση αρχές βιβλιογραφικής ανασκόπησης. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση ενέχει μία αέναη δυναμική και δεν θα επιτευχθεί μεταφέροντας πρακτικές και σκεπτικό από κατηγοριοποιήσεις και «ετικέτες» ειδικής εκπαίδευσης στο γενικό σχολείο. Είναι σκόπιμη η μετακίνηση από μία εξατομικευμένη προσέγγιση μέσα στη σχολική τάξη σε έναν ευρύτερο εκπαιδευτικό σχεδιασμό και σύγχρονη παιδαγωγική πρακτική με επίκεντρο τις διαφορετικές ανάγκες όλων των μαθητών/τριών στη διδακτική ομάδα και σχολική κοινότητα. Η εργασία υπογραμμίζει τον παράγοντα - κλειδί που είναι η ικανότητα των ίδιων των εκπαιδευτικών να μετατρέψουν αναξιοποίητους εκπαιδευτικούς πόρους σε βιώσιμους τρόπους εκπαίδευσης και πόρους συμπερίληψης για όλα τα παιδιά, τους εφήβους και μετεφήβους, τα νεαρά άτομα και τους ενήλικες.

Εργασία (Paper)

«ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ: Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ»

Στυλιανή Καλλιγιαννάκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ60ΕΑΕ

Η ραγδαία ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης επηρεάζει καθοριστικά τη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα, δημιουργώντας νέες δυνατότητες για την αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη σημασία αποκτά η αξιοποίησή της στην εξατομικευμένη μάθηση και στην ειδική αγωγή, στο πλαίσιο ενός συμπεριληπτικού σχολείου που ανταποκρίνεται στις διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες όλων των μαθητών.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της συμβολής της Τεχνητής Νοημοσύνης στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, με έμφαση στην εξατομικευμένη μάθηση και την υποστήριξη μαθητών με ή χωρίς μαθησιακές δυσκολίες, όπως αυτή αποτυπώνεται στη σύγχρονη διεθνή βιβλιογραφία. Ειδικότερα, εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο τα εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης ενισχύουν την ένταξη των μαθητών και επηρεάζουν τη μαθησιακή εμπειρία και τα μαθησιακά αποτελέσματα.

Η μεθοδολογία βασίζεται σε συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση και μελέτη επιστημονικών άρθρων δημοσιευμένων σε έγκριτα διεθνή περιοδικά από το 2020 και έπειτα, με στόχο τη διασφάλιση της επικαιρότητας των δεδομένων και των παιδαγωγικών συμπερασμάτων.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η αξιοποίηση εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης συμβάλλει στην παροχή εξατομικευμένου εκπαιδευτικού υλικού, προσαρμοσμένου στις δυνατότητες και τις ανάγκες κάθε μαθητή. Παράλληλα, ενισχύεται η συναισθηματική εμπλοκή, η μαθησιακή συνέπεια και το κίνητρο για ενεργό συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία, γεγονός που συνδέεται με θετική μαθησιακή εξέλιξη.

Συμπερασματικά, αναδεικνύεται η ανάγκη για στοχευμένη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και για ενίσχυση των σχολικών μονάδων με κατάλληλα παιδαγωγικά και τεχνολογικά εργαλεία, ώστε η αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης να πραγματοποιείται με επιστημονική επάρκεια και να υποστηρίζει ουσιαστικά τη συμπεριληπτική και ποιοτική εκπαίδευση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΕΣ ΣΤΙΣ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΛΥΚΕΙΟΥ: ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΕΝΑΝ «ΞΕΧΩΡΙΣΤΟ ΆΛΛΟ» ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ.

Κωνσταντίνος Γκούφας
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, MEd. ICT in Education, Εκπονητής Π.Σ & ψηφιακού υλικού στη ΝΕ Γλώσσα Λυκείου, Επιμορφωτής στις Ψ.Τ Β Επιπέδου

Η εισήγηση αποτυπώνει την οργανική και στοχευμένη ένταξη της Τεχνητής Νοημοσύνης στη γλωσσική εκπαίδευση του Λυκείου μέσω της ψηφιακής αναπαράστασης ενός «ξεχωριστού Άλλου» -του Stephen Hawking- και των τρόπων που μπορεί αυτό το εγχείρημα να αποτελέσει αντικείμενο κριτικής ανάλυσης από τα υποκείμενα της μάθησης. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζεται ένα εφαρμοσμένο σενάριο Γ΄ Λυκείου που αξιοποιεί την τεχνητή νοημοσύνη για τη μελέτη της αυτοβιογραφικής αφήγησης του Stephen Hawking και για τη συγκριτική προσέγγιση αναλογικών και ψηφιακών μορφών λόγου. Αξιοποιείται το αυτοβιογραφικό απόσπασμα «Χωρίς Όρια» του σχολικού εγχειριδίου της Γ' Λυκείου συμπεριλαμβάνοντας τον σχεδιασμό και τη διενέργεια συνέντευξης με τη συνδρομή Τεχνητής Νοημοσύνης. Η ενσωμάτωσή της στη μαθησιακή διαδικασία δεν λειτουργεί απλώς ως ένας ακόμη μαθησιακός πόρος αλλά ως αντικείμενο κριτικής διερεύνησης, επιτρέποντας σε μαθητές/τριες να αναλύσουν δυνατότητες και περιορισμούς. Η διδακτική πορεία αναπτύσσεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη, οι μαθητές/τριες, σε ομαδοκεντρικά σχήματα, προσεγγίζουν το αυτοβιογραφικό κείμενο μέσα από κατευθυνόμενο διάλογο, καταιγισμό ιδεών και εστιασμένη ανάλυση των χαρακτηριστικών του είδους. Στη δεύτερη φάση, οι μαθητές/τριες σχεδιάζουν, καταγράφουν και αναστοχάζονται πάνω στα βήματα της συνέντευξης: διαμορφώνουν και ανασχεδιάζουν ερωτήσεις με βάση το αυτοβιογραφικό απόσπασμα. Στη συνέχεια αξιολογούν την αξιοπιστία των απαντήσεων, διασταυρώνουν υπάρχοντα και νέα δεδομένα καθώς προχωρούν σε συγκριτική ανάγνωση αντιπαραβάλλοντας τις πληροφορίες, τις αναπαραστάσεις και τις γλωσσικές επιλογές του αναλογικού κειμένου με τις ψηφιακά παραγόμενες απαντήσεις της προσομοιωμένης συνέντευξης. Η διαδικασία αυτή επιτρέπει στα υποκείμενα της μάθησης να εντοπίσουν και να εξακριβώσουν ομοιότητες, αποκλίσεις, ενδεχόμενες υπεραπλουστεύσεις ή στερεοτυπικές αποτυπώσεις που μπορεί να προκύπτουν στο παραγόμενο, από την τεχνητή νοημοσύνη, κείμενο. Η χρήση τεχνητής νοημοσύνης λειτουργεί ως αφορμή για κριτικό προβληματισμό σχετικά με τον θεματικό άξονα «Ταυτότητες» του Προγράμματος Σπουδών της Γ' Λυκείου και για τη συνειδητοποίηση των διαφορών ανάμεσα στις αναλογικές και ψηφιακές μορφές λόγου. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύονται οι δεξιότητες αξιολόγησης και αναστοχασμού.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ MAGIC SCHOOL AI ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δήμητρα Κατσούλη
Φιλόλογος, Διευθύντρια 1ου Γυμνασίου Ιωαννίνων, M. Ed. Επιστήμες Αγωγής, M.Sc. Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων

Η ραγδαία εξέλιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) επιφέρει δομικές αλλαγές στο εκπαιδευτικό τοπίο, μετατοπίζοντας το ενδιαφέρον από τον αρχικό σκεπτικισμό στην ανάγκη για ουσιαστική παιδαγωγική αξιοποίηση των Μεγάλων Γλωσσικών Μοντέλων (LLM). Η παρούσα εργασία εστιάζει στη διδασκαλία της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, ένα πεδίο που συχνά εγκλωβίζεται στην παθητική απομνημόνευση ημερομηνιών και γεγονότων. Κεντρικός άξονας της μελέτης είναι η αξιοποίηση της πλατφόρμας Magic School AI, ενός εξειδικευμένου εργαλείου που λειτουργεί ως «Walled Garden», διασφαλίζοντας την προστασία των προσωπικών δεδομένων και μειώνοντας δραστικά τον γνωστικό φόρτο του εκπαιδευτικού μέσω προ-ρυθμισμένων παιδαγωγικών εργαλείων.

Στο θεωρητικό επίπεδο, η προσέγγιση εδράζεται στις αρχές του εποικοδομητισμού και στη θεωρία του Vygotsky για τη «σκαλωσιά» (scaffolding). Η ΤΝ δεν αντικαθιστά τη σκέψη του μαθητή αλλά παρέχει τα απαραίτητα ερεθίσματα για τη μετάβαση από τη γνώση του περιεχομένου στις έννοιες «δεύτερης τάξης», όπως η ιστορική ενσυναίσθηση και η αιτιότητα. Η πλατφόρμα επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να μετεξελιχθεί από απλό μεταδότη πληροφοριών σε σχεδιαστή μαθησιακών εμπειριών, προωθώντας τη διερευνητική μάθηση.

Στο πρακτικό μέρος, παρουσιάζεται ένα πρότυπο σενάριο για την ενότητα της «Αποικιακής Εξάπλωσης» στην Α΄ Γυμνασίου, εναρμονισμένο με το σχεδιάγραμμα του σχολικού εγχειριδίου. Μέσα από τη χρήση δωρεάν ψηφιακών εργαλείων, επιτυγχάνεται η διαφοροποίηση της διδασκαλίας μέσω κλιμάκωσης της δυσκολίας ιστορικών πηγών, η βιωματική προσέγγιση μέσω της προσομοίωσης ιστορικών προσωπικοτήτων και η ανάπτυξη κριτικής σκέψης μέσω σεναρίων εναλλακτικής ιστορίας. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη διασταύρωση των αποτελεσμάτων της ΤΝ με το σχολικό βιβλίο, καλλιεργώντας τον κριτικό γραμματισμό (AI Literacy) και την ικανότητα εντοπισμού πιθανών ανακριβειών. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει ότι η ΤΝ, όταν ενσωματώνεται με ορθό παιδαγωγικό σχεδιασμό, ενισχύει τη συμπεριληπτική εκπαίδευση και μετατρέπει την Ιστορία σε ένα ζωντανό πεδίο διερεύνησης, προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις του 21ου αιώνα.

Εργασία (Paper)

«ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΓΙΑ ΣΕΝΑ ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑ»; ΑΠΟΨΕΙΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Μαρίνα Λουάρη
Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Η πολιτότητα αποτελεί μια πολυδιάστατη και δυναμική έννοια, η οποία υπερβαίνει την τυπική νομική ιδιότητα του πολίτη και εκτείνεται σε πρακτικές συμμετοχής, δικαιώματα, υποχρεώσεις και αξιακά πλαίσια δημοκρατικής ζωής. Η παρούσα εργασία αποτελεί μια πιλοτική έρευνα στην οποία συμμετείχαν 32 τελειόφοιτοι φοιτητές του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής και εξετάζει το πώς νοηματοδοτούν οι συμμετέχοντες την πολιτότητα. Επιλέχθηκε η ποιοτική ανάλυση, καθώς σκοπός ήταν η συλλογή στοιχείων για μια εις βάθος διερεύνηση του φαινομένου. Από την επεξεργασία των δεδομένων μέσω της κατηγοριοποίησης, προέκυψαν οκτώ κύριες κατηγορίες, με σημαντικότερη την ενεργή συμμετοχή στα κοινά, η οποία εμφανίζεται στο 56,2% των απαντήσεων. Η πολιτότητα συνδέεται με συμμετοχή στο δημόσιο χώρο, έκφραση άποψης και καλλιέργεια κριτικής σκέψης, στοιχεία που αναδεικνύουν την προσδοκία για έναν πολίτη που λειτουργεί παρεμβατικά και συνειδητά στο κοινωνικό σύνολο. Το 21,9% των απαντήσεων αναφέρεται στην πολιτότητα ως στοιχείο ταυτότητας ή ιδιότητας, ενώ η ίδια αναλογία (21,9%) συνδέει την πολιτότητα με δικαιώματα και υποχρεώσεις, υποδηλώνοντας μια ισορροπημένη αντίληψη μεταξύ διεκδίκησης και υπευθυνότητας. Επιπλέον, η συμμόρφωση με κανόνες και νόμους (15,6%) και η αναφορά στη δημοκρατία και τις αξίες της (12,5%) αναδεικνύουν την παρουσία ενός αξιακού πλαισίου που στηρίζει τη λειτουργία του κοινωνικού συστήματος. Σε μικρότερα ποσοστά, καταγράφονται αναφορές στην κοινότητα (6,2%) και στη συμπερίληψη/διαπολιτισμικότητα (6,2%), στοιχείο που υποδηλώνει τάσεις διεύρυνσης της έννοιας της πολιτότητας προς την κοινωνική δικαιοσύνη. Σε αυτό το πλαίσιο, η αναφορά στα άτομα με αναπηρία ως μέρος του κοινωνικού συνόλου επιβεβαιώνει μια μετατόπιση προς πιο συμπεριληπτικές προσεγγίσεις, όπου η πολιτότητα συνδέεται με ίσες ευκαιρίες συμμετοχής. Συνολικά, τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι η πολιτότητα βιώνεται πρωτίστως ως ενεργή συμμετοχή και ευθύνη, ενώ σταδιακά ενσωματώνονται αντιλήψεις προσβασιμότητας και συμπερίληψης, στοιχείο κρίσιμο για τον σχεδιασμό πολιτικών ενδυνάμωσης όλων των πολιτών.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ: ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ, ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Ειρήνη Καραγιάννη
Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Τις τελευταίες δεκαετίες η εκπαίδευση έχει αλλάξει ριζικά με την ενσωμάτωση της τεχνολογίας και των ψηφιακών εργαλείων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η έλευση της Τεχνητής Νοημοσύνης αναδιαμόρφωσε και συνεχίζει να διαμορφώνει το εκπαιδευτικό τοπίο. Συνεπώς, ήταν αναπόφευκτο να επηρεάσει και την εκπαίδευση των κοινοτήτων της διασποράς και τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνουν την πολιτισμική τους ταυτότητα. Παρά τους νέους ορίζοντες που ανοίγονται για τις κοινότητες της διασποράς μέσω της Τεχνητής Νοημοσύνης, ανακύπτουν ζητήματα που σχετίζονται με τη διαφάνεια και τη μεροληψία, λειτουργώντας αρνητικά ως προς την ενσωμάτωσή τους.

Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό την ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η Τεχνητή Νοημοσύνη αναδιαμορφώνει την ταυτότητα και τη συμμετοχή των διασπορικών κοινοτήτων. Σε αυτήν την κατεύθυνση, εξετάζονται τόσο οι ευκαιρίες, όπως η ενδυνάμωση των δεσμών και η ψηφιακή πολιτειότητα, όσο και οι προκλήσεις που προκύπτουν, όπως η παραπληροφόρηση και η άνιση ορατότητα. Τέλος, η εργασία εξετάζει τους τρόπους με τους οποίους η ηθική διακυβέρνηση των ψηφιακών εργαλείων μπορεί να προστατεύσει από τους ηθικούς κινδύνους τις κοινότητες της διασποράς. Η μελέτη ακολουθεί θεωρητική προσέγγιση, με ανάλυση εννοιών και διερεύνηση ερευνητικών ευρημάτων από μελέτες σχετικές με τις ψηφιακές κοινότητες διασποράς.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της παρούσας μελέτης, η Τεχνητή Νοημοσύνη μπορεί να λειτουργήσει θετικά ως προς την ενίσχυση της αίσθησης του ανήκειν των κοινοτήτων της διασποράς και της συμμετοχής τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ωστόσο, πρέπει να υπάρχουν ηθικές δικλείδες ώστε να διασφαλιστεί η εμπιστοσύνη και να αποφευχθούν οι περιπτώσεις πόλωσης. Τέλος, προτείνεται ένα πλαίσιο υπεύθυνης χρήσης της Τεχνητής Νοημοσύνης που μπορεί να διασφαλίσει τη συμπερίληψη των κοινοτήτων της διασποράς χωρίς τα αρνητικά επακόλουθα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ: ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

Κωνσταντίνος Γκούφας
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, MEd. ICT in Education, Εκπονητής Π.Σ & ψηφιακών μαθησιακών αντικειμένων ΝΕ Γλώσσα Λυκείου, Επιμορφωτής Ψ.Τ. Β Επιπέδου

Η συγκεκριμένη διδακτική προσέγγιση εντάσσεται στον άξονα «Γλωσσικές ποικιλίες της ελληνικής» του νέου Προγράμματος Σπουδών για τη Νεοελληνική Γλώσσα Λυκείου. Αποτυπώνει, στην πράξη, τον σχεδιασμό του Π.Σ. καθιστώντας τις θεωρητικές του αρχές λειτουργικές, μαθησιακές δραστηριότητες που αναδεικνύουν τη δυναμική και την αξία των γλωσσικών ποικιλιών στο σύγχρονο περιβάλλον. Υλοποιεί στρατηγικές που προάγουν την κειμενοκεντρική προσέγγιση και αναδεικνύουν την κριτική διάσταση της γλώσσας. Εστιάζει στη συλλογή και αξιοποίηση αυθεντικού υλικού και τη σύνδεσή του με την κοινωνική πραγματικότητα δίνοντας έμφαση στη διερεύνηση της γλωσσικής ετερότητας μέσα από βιωματικές πρακτικές και στοιχεία μικροέρευνας. Πιο συγκεκριμένα, το διδακτικό σενάριο αναπτύσσεται σε δύο διακριτές φάσεις. Στο πρώτο μέρος, οι μαθητές/τριες διερευνούν ομαδοκεντρικά τις γλωσσικές και πολιτισμικές πρακτικές εφηβικών –και όχι μόνο– κοινοτήτων. Μέσα από την αξιοποίηση ποικίλων μαθησιακών πόρων διερευνούν στάσεις, στερεότυπα και χαρακτηριστικά που συγκροτούν τις κοινότητες αυτές καταγράφοντας εκφράσεις καθημερινής, περιθωριακής ή επίσημης χρήσης της γλώσσας. Αναλύουν ενδεικτικές σημασιολογικές αποχρώσεις, τις προφορές και την ιστορική διαδρομή των εκφράσεων. Με τη συνδρομή εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης δημιουργούν διαλόγους και υλικό σε πραγματικό χρόνο, δίνοντας παραμέτρους και ρόλους στο λογισμικό, ώστε να διερευνήσουν με ποιους τρόπους οι γλωσσικές επιλογές συνδέονται με ταυτότητες και στερεοτυπικές αναπαραστάσεις. Στο δεύτερο μέρος κατασκευάζονται εργαλεία συλλογής δεδομένων, όπως συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια. Στόχος είναι η διερεύνηση της προσωπικής τους γλωσσικής και πολιτισμικής διαδρομής: χάρτης καταγωγής, οικογενειακή προφορά ή διάλεκτος, προσωπική συλλογή αγαπημένων φράσεων, εμπειρίες εκμάθησης άλλων γλωσσών. Τα υποκείμενα της μάθησης καταγράφουν, κατηγοριοποιούν και παρουσιάζουν τα στοιχεία που συνθέτουν το ιδιαίτερο γλωσσικό τους αποτύπωμα ακολουθώντας ένα βιωματικό μονοπάτι αυτογνωσίας και συνειδητότητας. Αναδεικνύεται, με αυτόν τον τρόπο, η αξία της γλωσσικής ετερότητας και ο δημοκρατικός προσανατολισμός της γλωσσικής εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ενεργό ρόλο των μαθητών/τριών στη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης και των ψηφιακών τεχνολογιών διερευνώντας, έτσι, την προστιθέμενη αξία τους για τη μαθησιακή τους πρακτική.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΟ ΠΛΑΝΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ. ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ SWOT ΚΑΙ PESTLE

Ιωάννης Χιωτέλης
Διευθυντής Πειραματικού Γυμνασίου Παν. Πατρών, Δρ. Φυσικός
Μαρία Θεοδωροπούλου
ΕΔΙΠ, Τμήμα Επιστημών Εκπαιδευσης και Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Δρ. Φυσικός

Τα Πρότυπα και Πειραματικά σχολεία σύμφωνα με το Ν. 4692/2020 (ΦΕΚ 111 Α/12-6-2020) έχουν ως κύριο σκοπό την εφαρμογή νέων, καινοτόμων πρακτικών στην εκπαίδευση, την πρακτική άσκηση φοιτητών και τη συνεργασία με Πανεπιστήμια, Ινστιτούτα και Εκπαιδευτικούς φορείς. Όπως γίνεται αντιληπτό από τη στοχοθεσία και τους σκοπούς των Προτύπων και Πειραματικών σχολείων οι μονάδες αυτές χρειάζονται πολύ καλό και στοχευμένο μαρκετινγκ. Βασικά εργαλεία του Μάρκετινγκ είναι η SWOT και η PESTLE Analysis. Ένα πειραματικό σχολείο που επιθυμεί να εξελιχθεί θα πρέπει να θέτει ξεκάθαρους στόχους μάρκετινγκ για εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς, να καταστρώνει σαφή στρατηγική μάρκετινγκ και να καταστρώνει μελλοντικά σενάρια ανάπτυξης. Για να είναι επιτυχημένη η στοχοθεσία και η στρατηγική ανάπτυξης, θα πρέπει κάθε σχολείο και πολύ περισσότερο ένα πειραματικό σχολείο να προβεί σε μια εις βάθος ανάλυση SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) και αντίστοιχα σε αναλυτική προσέγγιση PESTLE (Political, Economic, Social, Technological, Legal και Environmental Analysis). Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε τις αντίστοιχες αναλύσεις SWOT και PESTLE, για το Πειραματικό Γυμνάσιο του Πανεπιστημίου Πατρών. Το συγκεκριμένο σχολείο άλλαξε Διεύθυνση τον Νοέμβριο του 2024 και η νέα Διεύθυνση κλήθηκε να αναμορφώσει και να εξελίξει τη σχολική μονάδα. Για να σχεδιάσει τις δράσεις της, έπρεπε να μελετήσει προσεκτικά τις αναλύσεις SWOT και PESTLE. Βάσει των συμπερασμάτων των συγκεκριμένων αναλύσεων, ένα χρόνο μετά είμαστε σε θέση να παρουσιάσουμε μετρήσιμα αποτελέσματα εξέλιξης σε υλικές και άυλες παραμέτρους.

Εργασία (Paper)

ΤΟ ETWINNING ΩΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Κλεάνθη Λουλούδη
Εκπαιδευτικός ΠΕ86 & ΠΕ70

Η ραγδαία ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών έχει μετασχηματίσει τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται, επιμορφώνονται και ανταλλάσσουν παιδαγωγικές πρακτικές σε υπερεθνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, το eTwinning αναδεικνύεται ως ένα ευρωπαϊκό ψηφιακό περιβάλλον συνεργασίας που λειτουργεί ως κοινότητα μάθησης, προάγοντας τη διαπολιτισμική επικοινωνία, τη συνεργατική μάθηση και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνήσει τον ρόλο του eTwinning ως πλαισίου εξ αποστάσεως επιμόρφωσης και συνεργασίας εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, με έμφαση στη συμβολή του στην ανάπτυξη επαγγελματικών, ψηφιακών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων. Παράλληλα, εξετάζεται η σημασία του κατάλληλα σχεδιασμένου επιμορφωτικού εκπαιδευτικού υλικού για την υποστήριξη της ενεργού συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε συνεργατικά έργα.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση και αξιοποιεί δεδομένα που προέκυψαν από την εφαρμογή επιμορφωτικού ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, σχεδιασμένου σύμφωνα με τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και της πολυμεσικής μάθησης. Η ανάλυση επικεντρώνεται στις εμπειρίες, τις αντιλήψεις και τον αναστοχασμό των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι το eTwinning λειτουργεί ως γόνιμο πεδίο επαγγελματικής μάθησης, ενισχύοντας τη συνεργατική κουλτούρα, την ανταλλαγή πρακτικών και την καλλιέργεια διαπολιτισμικής συνείδησης. Παράλληλα, αναδεικνύεται η ανάγκη ύπαρξης δομημένου και παιδαγωγικά τεκμηριωμένου επιμορφωτικού υλικού, προκειμένου να υποστηριχθεί ουσιαστικά η συμμετοχή των εκπαιδευτικών και η βιωσιμότητα των συνεργατικών δράσεων.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τον ρόλο του eTwinning ως σύγχρονου εκπαιδευτικού μηχανισμού που συμβάλλει στη δημιουργία πολιτισμικών γεφυρών και στην ενίσχυση της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο παγκόσμιο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Εργασία (Paper)

«ΠΟΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΧΩΡΟΥΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ;» ΣΙΩΠΗΡΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

Ιωάννης Ρουσσάκης
Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΚΠΑ
Παναγιώτης Μανιάτης
Διδάσκων ΕΚΠΑ

Η αυξανόμενη πολιτισμική, γλωσσική και θρησκευτική ετερογένεια των σχολικών τάξεων αναδιαμορφώνει τον ρόλο του σχολείου και των εκπαιδευτικών στη συγκρότηση, τη διαχείριση και την κανονικοποίηση των μαθητικών ταυτοτήτων. Η παρούσα μελέτη διερευνά τον ρόλο των υποψήφιων εκπαιδευτικών ως μελλοντικών διαπολιτισμικών identity agents και εστιάζει στις σιωπηρές θεωρίες ταυτότητας που διαμορφώνουν αντιλήψεις κανονικότητας, ένταξης και αποκλεισμού μαθητών σε πολυπολιτισμικά σχολικά πλαίσια. Με αφετηρία το ερώτημα «ποια παιδιά χωρούν στο σχολείο;», η έρευνα εξετάζει πώς οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί νοηματοδοτούν τη μαθητική ταυτότητα σε συνθήκες πολιτισμικής, γλωσσικής και θρησκευτικής ετερότητας, καθώς και πώς τοποθετούν τον εαυτό τους ως ενεργούς συντελεστές διαμόρφωσης μαθητικών ταυτοτήτων σε διαπολιτισμικά περιβάλλοντα.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση με κριτικό–ερμηνευτικό προσανατολισμό. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ημιδομημένων ατομικών συνεντεύξεων με τη χρήση υποθετικών σεναρίων (vignettes), τα οποία περιέγραφαν ρεαλιστικές σχολικές καταστάσεις μαθητών με διαφορετικά πολιτισμικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά. Η χρήση των σεναρίων επέτρεψε την ανάδυση μη ρητών παραδοχών σχετικά με τη στατικότητα ή ρευστότητα της ταυτότητας, τις αιτιολογήσεις σχολικής δυσκολίας και τα όρια προσαρμογής του σχολείου στη διαφορετικότητα. Συμπληρωματικά, αξιοποιήθηκαν σύντομοι γραπτοί αναστοχασμοί για σκοπούς μεθοδολογικής τριγωνοποίησης. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με τη μέθοδο της κριτικής θεματικής ανάλυσης.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί συχνά υιοθετούν σιωπηρές, ουσιοκρατικές και κανονιστικές αντιλήψεις ταυτότητας, οι οποίες τείνουν να κατασκευάζουν την πολιτισμική και γλωσσική ετερότητα ως έλλειμμα ή πρόβλημα προς διαχείριση. Παράλληλα, αναδεικνύεται μια περιορισμένη επίγνωση του ρόλου του σχολείου και του εκπαιδευτικού ως ενεργών συντελεστών διαμόρφωσης ταυτοτήτων, γεγονός που υπογραμμίζει την ανάγκη αναστοχαστικών και μετασχηματιστικών παρεμβάσεων στην αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών.

Η μελέτη συμβάλλει στη συζήτηση για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, προτείνοντας την ενσωμάτωση της κριτικής διερεύνησης των σιωπηρών θεωριών ταυτότητας ως κεντρικού άξονα στην εκπαίδευση των υποψήφιων εκπαιδευτικών, με στόχο την προώθηση πιο συμπεριληπτικών και δίκαιων σχολικών πρακτικών.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ: ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ ΩΣ ΜΕΣΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Δανάη Σουλιώτη
Δρ Παιδικής Λογοτεχνίας, Διδάσκουσα Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ΠΔΜ

Η πολυπολιτισμικότητα, ως κύριο γνώρισμα των σύγχρονων κοινωνιών, αποτυπώνεται στα λογοτεχνικά βιβλία, καθώς τα τελευταία αποτελούν φορείς πολιτισμικών νοημάτων και αξιών. Ολοένα και περισσότερο, τα τελευταία χρόνια εκδίδονται βιβλία με αφηγήσεις που ιστορούν εμπειρίες παιδιών από κοινωνικές και πολιτισμικές ομάδες με περιορισμένη εκπροσώπηση σε ένα κυρίαρχο πολιτισμικό σύστημα. Η παρούσα ανακοίνωση διερευνά τον ρόλο του παιδικού βιβλίου στην προώθηση της διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης των αναγνωστών και την καλλιέργεια στάσεων αποδοχής της ετερότητας και αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ ατόμων διαφορετικής πολιτισμικής προέλευσης. Ειδικότερα, εξετάζεται το πώς συγκροτείται ο διαπολιτισμικός προσανατολισμός και ποιες συγγραφικές στρατηγικές αναπτύσσονται στα σύγχρονα πολυπολιτισμικά παιδικά βιβλία, τα οποία αποτυπώνουν τη συλλογική ταυτότητα και την ετερότητα, αφηγούμενα εμπειρίες μετανάστευσης, προσφυγιάς και κοινωνικού αποκλεισμού. Μέσα από την κριτική ανάγνωση ενός δείγματος εικονογραφημένων βιβλίων αναδεικνύονται οι τεχνικές και οι τρόποι γραφής βάσει των οποίων τα λογοτεχνικά βιβλία με διαπολιτισμική στόχευση προωθούν την αποδόμηση των στερεοτύπων, εκ παραλλήλου με την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και της ενσυναίσθησης. Εν κατακλείδι, η εργασία μέσα από μια ενδεικτική παρουσίαση πολυπολιτισμικών βιβλίων για παιδιά υπογραμμίζει ότι η παιδική λογοτεχνία δύναται να συνεισφέρει προς την κατεύθυνση της διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης των αναγνωστών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ

Αλέξανδρος Ακρίβος Μπουντούρης
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Η αυξανόμενη πολιτισμική και γλωσσική ετερογένεια των μαθητικών πληθυσμών έχει μετασχηματίσει τη φυσιογνωμία του σύγχρονου σχολείου, καθιστώντας το διαπολιτισμικό πλαίσιο κυρίαρχο χαρακτηριστικό της εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η εκπαιδευτική ηγεσία αναδεικνύεται σε κρίσιμο παράγοντα για τη διασφάλιση της εκπαιδευτικής ισότητας, της κοινωνικής συνοχής και της αποτελεσματικής σχολικής λειτουργίας.

Βασικός σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει τον ρόλο της εκπαιδευτικής ηγεσίας στο σύγχρονο διαπολιτισμικό σχολείο, εστιάζοντας στις έννοιες της προσαρμοστικότητας, της επαγγελματικής ανάπτυξης και της ψηφιακής ηγεσίας. Προκειμένου να αναλυθούν τα παραπάνω, γίνεται μια θεωρητική μελέτη των σύγχρονων προσεγγίσεων για την εκπαιδευτική ηγεσία, καθώς και του ρόλου του Διευθυντή ως παιδαγωγικού και μετασχηματιστικού ηγέτη.

Τα αποτελέσματα της μελέτης καταδεικνύουν ότι στο διαπολιτισμικό σχολείο, που προσεγγίζεται ως οργανισμός μάθησης, η διαφορετικότητα αποτελεί παιδαγωγικό πλεονέκτημα. Διαπιστώνεται ο σημαντικός ρόλος της σχολικής ηγεσίας, καθώς και η ανάγκη για προσαρμοστικότητα και ευελιξία στη διαχείριση της αλλαγής, τόσο από μέρους των διευθυντικών στελεχών, όσο και των εκπαιδευτικών εν γένει, η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη των οποίων κρίνεται επιτακτική. Επιπλέον, καθίσταται σαφές πως η χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και η εφαρμογή της ψηφιακής ηγεσίας συμβάλλει τα μέγιστα στη δημιουργία συμπεριληπτικών και ευέλικτων μαθησιακών περιβαλλόντων.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τις βασικές προκλήσεις και προοπτικές της εκπαιδευτικής και ψηφιακής ηγεσίας στο διαπολιτισμικό σχολείο, υπογραμμίζοντας τη σημασία της στρατηγικής ηγεσίας για τον μετασχηματισμό του σχολείου σε κοινότητα μάθησης και συμπερίληψης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ COACHING ΚΑΙ LIFE COACHING ΚΟΥΛΤΟΥΡΕΣ/ ΝΟΟΤΡΟΠΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΗΓΕΤΗΣ ΩΣ COACHES ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ - ΕΝΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗΣ

Στυλιανή Κοπακάκη
Διευθύντρια/Καθηγήτρια-Προπονήτρια ζωής και μάθησης VSK/e-VSK & the Coaching Land
Κέντρο Ξένων Γλωσσών, Σεμιναρίων, Εισηγήσεων, Καλλιέργειας Ήπιων Δεξιοτήτων (Soft Skills), Μεταπτυχιακό στην Εκπαιδευτική Πολιτική και τη Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Τομέας Πα

Η αναζήτηση εκπαιδευτικής ηγεσίας κατάλληλης για διαχείριση κρίσεων και εν γένει ισχυρών μετασχηματισμών στην εκπαίδευση αποτελεί στη σύγχρονη πραγματικότητα επιτακτική ανάγκη και απασχολεί έντονα την ακαδημαϊκή κοινότητα και τους εκπαιδευτικούς της πράξης. Η παιδαγωγική πρόταση που ακολουθεί βρίσκει την έμπνευσή της στην όποια κρίση ως ευκαιρία ανάπτυξης, δοκιμασία προσαρμογής και καλλιέργειας επίγνωσης. Τα εργαλεία που χρησιμοποιεί αντλούνται από την περιοχή του Coaching και του Life Coaching, καθώς τόσο ο εκπαιδευτικός ηγέτης όσο και ο εκπαιδευτικός της τάξης νοούνται ως Coaches σε μια «προπονητική ζωής και μάθησης». Το παράδειγμα παρέμβασης είναι ένα ενδεικτικό εργαλείο προς χρήση - σε οποιοδήποτε μαθητικό κοινό με τις απαραίτητες προσαρμογές - και εστιάζει στην ανάπτυξη της μαθησιακής επίγνωσης (mindful/conscious learning). Σαφώς και μπορεί να εξελιχθεί αναλόγως στο κοινό το οποίο απευθύνεται αναδεικνύοντας μια σειρά ωφέλιμων στοιχείων προς ενδυνάμωση της μαθησιακής διαδικασίας για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Τα αποτελέσματα καλλιέργειας μιας κουλτούρας Coaching στην εκπαίδευση αναβαθμίζουν την εμπλοκή των μαθητών στη γνώση, ενθαρρύνουν την πρωτοβουλία, την προσαρμοστικότητα και την ανάληψη ευθύνης, καθώς φέρνουν σε επαφή τον εκπαιδευόμενο με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της δικής του προσέγγισης καθιστώντας τον το δρών υποκείμενο της μάθησης και της εκπαίδευσης του. Η αναγνώριση των προσωπικών ιδιαιτεροτήτων, χαρισμάτων, ταλέντων, αδυναμιών, τρόπων και προτιμήσεων εκμάθησης, ο εντοπισμός δυσλειτουργικών πεποιθήσεων, ανώφελων πρακτικών, ο επαναπροσδιορισμός και η αποδοχή τους οδηγούν σε αποτελεσματική δράση ενδυναμώνοντας την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση. Συνδυαζόμενη με πρακτικές και εργαλεία που ήδη εφαρμόζονται στις τάξεις, για παράδειγμα projects, παιχνίδια, καταιγισμός ιδεών και μια σειρά άλλων σχετικών με το αντικείμενο διδασκαλίας και μάθησης πρακτικών, η δημιουργία του προσωπικού μοντέλου μαθησιακής επίγνωσης βελτιώνει τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη, απελευθερώνει τη δύναμη και τη δυναμική του κάθε μέλους της εκπαιδευτικής κοινότητας με άμεσες και απτές προεκτάσεις στο συνολικότερο ευ ζην των εκπαιδευόμενων, των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών του 21ου αιώνα, τροχοδρομώντας με ασφάλεια επιτεύγματα.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ευάγγελος Γκουντρουμπής
Ιστορικός, Ιστορικός Τέχνης Του Αγίου Όρους (ΜΑ), Ιδιοκτήτης Κέντρου Μελέτης
Αποστολία Ραφαέλα Πασσιά
Καθηγήτρια Αγγλικής γλώσσας, Οικονομολόγος, Ιδιοκτήτρια Φροντιστηρίου Αγγλικών
(βραβείο αριστείας ELT για την χρήση ΤΝ)

Στο σύγχρονο πληροφοριακό περιβάλλον, η πληθώρα δεδομένων και η άμεση ψηφιακή διαθεσιμότητα της γνώσης έχουν αλλάξει ουσιαστικά τις συνθήκες μάθησης, καθιστώντας το παραδοσιακό, επικεντρωμένο στη γνώση, εκπαιδευτικό πρότυπο ανεπαρκές. Σε αυτό το πλαίσιο, η εκπαιδευτική διαδικασία καλείται να μεταβεί από την απλή μεταφορά γνώσεων στην ουσιαστική ανάπτυξη των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα. Αυτή η μελέτη εξετάζει την ανάπτυξη οριζόντιων και μεταγνωστικών ικανοτήτων μέσω πρακτικών παιδαγωγικών εφαρμογών σε άτυπα μαθησιακά πλαίσια, όπως φροντιστήρια ξένων γλωσσών και κέντρα μελέτης.

Βασικός σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να καταδειχθεί πώς στοχευμένες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις μπορούν να ενδυναμώσουν ικανότητες όπως η επίλυση προβλημάτων (problem solving), η κριτική σκέψη (critical thinking), η λήψη αποφάσεων (decision making), η μαθησιακή αυτονομία (learner autonomy) και η ψυχική ανθεκτικότητα (resilience). Επιπλέον, αναλύεται η σπουδαιότητα της παιδαγωγικής υποστήριξης και της σύνδεσης γνώσεων από διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα, με ιδιαίτερη έμφαση στη γλωσσική διδασκαλία ως μέσο ανάπτυξης επικοινωνιακής και μεταγνωστικής συνείδησης.

Η μεθοδολογία της έρευνας βασίζεται σε μια ποιοτική προσέγγιση, υιοθετώντας αναστοχαστικό σχεδιασμό και εφαρμόζοντας βιωματικά εκπαιδευτικά σενάρια, τα οποία εφαρμόστηκαν μέσω της συνεργασίας εκπαιδευτικών φορέων. Η ενεργή συμμετοχή των μαθητών, η εξατομικευμένη διδασκαλία και η ενθάρρυνση πρωτοβουλιών αποτέλεσαν κεντρικά σημεία της παρέμβασης. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η συστηματική ανάπτυξη της μαθησιακής αυτονομίας μειώνει την εξάρτηση από την «έτοιμη πληροφορία» και ενισχύει τη μεταγνωστική συνείδηση και την ψυχική ανθεκτικότητα. Εν κατακλείδι, η παρούσα εργασία υπογραμμίζει πως η καλλιέργεια των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα αποτελεί μια συνειδητή, οργανωμένη και ουσιαστική παιδαγωγική διεργασία, αναπόφευκτα συνδεδεμένη με τον ανασχεδιασμό του ρόλου του εκπαιδευτικού και τη διαμόρφωση σύγχρονων μαθησιακών περιβαλλόντων.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Ευάγγελος Γκουντρουμπής
Ιστορικός, Ιστορικός Τέχνης Του Αγίου Όρους (ΜΑ), Ιδιοκτήτης Κέντρου Μελέτης
Αικατερίνη Γυφτάκη
Παιδαγωγός Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ειδική Αγωγή (ΜΑ), Αναπληρώτρια Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Το σύγχρονο εκπαιδευτικό τοπίο σηματοδοτείται από μια διαρκώς αυξανόμενη ετερογένεια ως προς τα μαθησιακά, κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των μαθητών. Αυτή η πολυμορφία καθιστά επιτακτική την εφαρμογή συμπεριληπτικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, η τέχνη αναδεικνύεται ως ένα ισχυρό εκπαιδευτικό μέσο, συμβάλλοντας καθοριστικά στην προώθηση του σεβασμού της διαφορετικότητας και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής εντός του σχολικού περιβάλλοντος.

Η παρούσα μελέτη στοχεύει στην ανάδειξη και ανάλυση εκπαιδευτικών εφαρμογών που ενσωματώνουν καλλιτεχνικές δραστηριότητες (όπως εικαστικές, θεατρικές, μουσικοκινητικές και αφηγηματικές) για την προαγωγή της αποδοχής της ετερότητας τόσο στη γενική όσο και στην ειδική αγωγή. Ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται στην εμπειρική μάθηση και στη διαμόρφωση ενός ασφαλούς πλαισίου έκφρασης, το οποίο επιτρέπει την ισότιμη συμμετοχή όλων των μαθητών, ανεξαρτήτως γνωστικών ή αναπτυξιακών ιδιαιτεροτήτων τους.

Η μεθοδολογία της εργασίας εδράζεται στην περιγραφική και αναστοχαστική ανάλυση εκπαιδευτικών πρακτικών, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία σε σχολικά πλαίσια και κέντρα μελέτης, μέσω της συνεργασίας εκπαιδευτικών τόσο της γενικής όσο και της ειδικής αγωγής. Παρατίθενται επιλεγμένα παραδείγματα δραστηριοτήτων που προάγουν την ενσυναίσθηση, τη συλλογικότητα και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών.

Τα βασικά ευρήματα υπογραμμίζουν ότι οι καλλιτεχνικές δραστηριότητες συντελούν στην άμβλυνση των στερεοτύπων, στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των μαθητών και στην αναβάθμιση των κοινωνικών σχέσεων εντός της σχολικής κοινότητας. Ειδικότερα, στην ειδική αγωγή, η τέχνη αναδεικνύεται ως ένα πολύτιμο εναλλακτικό μέσο επικοινωνίας και έκφρασης.

Η παρούσα μελέτη καταδεικνύει ότι η οργανική ενσωμάτωση της τέχνης στη μαθησιακή διαδικασία αποτελεί θεμελιώδη άξονα για την οικοδόμηση ενός συμπεριληπτικού και δημοκρατικού σχολείου, συμβάλλοντας καθοριστικά στην αποδοχή της διαφορετικότητας και στην ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΩΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΜΙΑ COACHING ΚΑΙ LIFE COACHING ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Στυλιανή Κοπακάκη
Διευθύντρια/Καθηγήτρια-Προπονήτρια ζωής και μάθησης VSK/e-VSK & the Coaching Land Κέντρο Ξένων Γλωσσών, Σεμιναρίων, Εισηγήσεων, Καλλιέργειας Ήπιων Δεξιοτήτων (Soft Skills), Μεταπτυχιακό στην Εκπαιδευτική Πολιτική και τη Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Τομέας Πα

Η καλλιέργεια μαθησιακής επίγνωσης ως Δεξιότητα στην εκπαίδευση του 21ου αιώνα αποτελεί στη σύγχρονη πραγματικότητα επιτακτική ανάγκη, η ανάπτυξη της οποίας επιβάλλεται από τις ραγδαίες εξελίξεις της τεχνητής νοημοσύνης, και απασχολεί έντονα την ακαδημαϊκή κοινότητα και τους εκπαιδευτικούς της πράξης. Η παιδαγωγική πρόταση που ακολουθεί βρίσκει την έμπνευσή της από το πεδίο, τις πρακτικές και τα εργαλεία του Coaching και του Life Coaching, καθώς τόσο ο εκπαιδευτικός ηγέτης όσο και ο εκπαιδευτικός της τάξης νοούνται ως Coaches σε μια «προπονητική ζωής και μάθησης». Το παράδειγμα παρέμβασης είναι ένα ενδεικτικό εργαλείο προς χρήση - σε οποιοδήποτε μαθητικό κοινό με τις απαραίτητες προσαρμογές - και εστιάζει στην ανάπτυξη της μαθησιακής επίγνωσης (development of mindful/conscious learning). Σαφώς και μπορεί να εξελιχθεί αναλόγως με το κοινό στο οποίο απευθύνεται αναδεικνύοντας μια σειρά ωφέλιμων στοιχείων προς ενδυνάμωση της μαθησιακής διαδικασίας για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Τα αποτελέσματα καλλιέργειας μιας κουλτούρας Coaching στην εκπαίδευση αναβαθμίζουν την εμπλοκή των μαθητών στη γνώση, ενθαρρύνουν την πρωτοβουλία, την προσαρμοστικότητα και την ανάληψη ευθύνης, καθώς φέρνουν σε επαφή τον εκπαιδευόμενο με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της δικής του προσέγγισης καθιστώντας τον το δρών υποκείμενο της μάθησης και της εκπαίδευσής του. Η αναγνώριση των προσωπικών ιδιαιτεροτήτων, χαρισμάτων, ταλέντων, αδυναμιών, τρόπων και προτιμήσεων εκμάθησης, ο εντοπισμός δυσλειτουργικών πεποιθήσεων, ανώφελων πρακτικών, ο επαναπροσδιορισμός και η αποδοχή τους οδηγούν σε αποτελεσματική δράση ενδυναμώνοντας την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση. Συνδυαζόμενη με πρακτικές και εργαλεία που ήδη εφαρμόζονται στις τάξεις, για παράδειγμα projects, παιχνίδια, καταιγισμός ιδεών και μια σειρά άλλων σχετικών με το αντικείμενο διδασκαλίας και μάθησης πρακτικών, η δημιουργία του προσωπικού μοντέλου μαθησιακής επίγνωσης βελτιώνει τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη, απελευθερώνει τη δύναμη και τη δυναμική του κάθε μέλους της εκπαιδευτικής κοινότητας με άμεσες και απτές προεκτάσεις στο συνολικότερο ευ ζην των εκπαιδευόμενων, των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών του 21ου αιώνα, τροχοδρομώντας με ασφάλεια επιτεύγματα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΤΑΥΤΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΝΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ "BEUR" ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ALICE ZENITER

Μαρίνα Καπελάκη
Εκπαιδευτικός Ερευνήτρια
Μαρία Γερακανάκη
Εκπαιδευτικός
Μαρία Σπυροπούλου
Εκπαιδευτικός

Η παρούσα εισήγηση προσεγγίζει τη μεταναστευτική λογοτεχνία ως μια δυναμική συμβολική μορφή, η οποία υπερβαίνει τη στατική αναπαράσταση και λειτουργεί ως ενεργό πεδίο κοινωνικής, πολιτισμικής και ανθρωπολογικής διερεύνησης. Υπό το πρίσμα της διαλεκτικής σχέσης λογοτεχνίας και κοινωνίας, οι αφηγήσεις εξετάζονται ως φορείς συλλογικών βιωμάτων, νοοτροπιών και προσδοκιών. Τα κείμενα αυτά δεν αποτελούν παθητικά είδωλα της πραγματικότητας, αλλά σημειωτικούς μηχανισμούς που συνδιαμορφώνουν τον δημόσιο διάλογο γύρω από τη μετανάστευση, την προσφυγιά και τις σύγχρονες υβριδικές ταυτότητες.

Ειδικότερα, η ανάλυση εστιάζει στη λογοτεχνία "beur", η οποία συνιστά την ιδιαίτερη γραμματολογική έκφραση της δεύτερης γενιάς μεταναστών στη Γαλλία. Αναδυόμενη από τη δεκαετία του 1980, η "beur" γραφή συγκροτεί έναν λόγο αμφισβήτησης και αυτοπροσδιορισμού, αποτυπώνοντας τη βιωματική εμπειρία υποκειμένων που κινούνται στο πολιτισμικό μεταίχμιο.

Κεντρική μελέτη περίπτωσης αποτελεί το μυθιστόρημα της Alice Zeniter, "Η τέχνη της απώλειας", όπου η αποικιακή κληρονομιά και η μεταναστευτική εμπειρία αναδεικνύονται σε θεμελιώδη αφηγηματικά μοτίβα. Μέσω της πολυγενεακής ιστορίας των "Harkis", το έργο φωτίζει τη μετάβαση από τη βιωμένη απώλεια στην «κληρονομημένη σιωπή». Η συγγραφέας προβάλλει την υπαρξιακή ρωγμή των απογόνων, οι οποίοι καλούνται να ανασυγκροτήσουν την ταυτότητά τους μέσα από θραύσματα μνήμης και τραυματικά ιστορικά κενά.

Παράλληλα, καταδεικνύεται πώς η λογοτεχνία "beur" επιτυγχάνει τη μεταστοιχείωση ενός αρχικά υποτιμητικού όρου σε λόγο πολιτισμικής διεκδίκησης, μεταφέροντας το προσωπικό βίωμα στο επίπεδο του υπερεθνικού αναστοχασμού. Η συμβολή της στη διαμόρφωση ενός διαπολιτισμικού λόγου είναι καθοριστική για την αποδόμηση κοινωνικών παθογενειών, όπως ο αυτοχθονισμός και η ξενοφοβία.

Τέλος, εξετάζεται η ενσωμάτωση της μεταναστευτικής γραμματείας στο εκπαιδευτικό πλαίσιο ως παιδαγωγικό εργαλείο αιχμής. Η διδακτική της αξιοποίηση αποσκοπεί στην καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού και της αφηγηματικής ενσυναίσθησης των υποκειμένων της μάθησης. Μέσω βιωματικών μεθοδολογιών, η λογοτεχνία μετουσιώνεται σε έναν δυναμικό χώρο διαλόγου, ενισχύοντας τον σεβασμό στη διαφορετικότητα και μετατρέποντας τη σχολική τάξη σε εργαστήρι διαπολιτισμικής συνείδησης και κοινωνικής συμπερίληψης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

GEOPOLITICAL AND CULTURAL ARCHITECTURES OF THE METAVERSE: FROM TECHNOLOGICAL NEUTRALITY TO DIGITAL COLONIALISM

Alexandros Kalemis
PhD Candidate, National Technical University of Athens School of Architecture

The metaverse is frequently portrayed as a technologically neutral environment where users interact and create in conditions of openness and equality. Yet its development unfolds within a landscape shaped by competing geopolitical agendas, economic interests, and cultural power dynamics. Platform architectures do not emerge from neutral technical decisions but reflect strategies of control, regulatory frameworks, and ownership models that define how virtual spaces are organized and governed. The purpose of this study is to analyze the metaverse as a site where geopolitical interests intersect with cultural hierarchies, emphasizing how the design and operation of major technological platforms may give rise to forms of digital colonialism. The study seeks to demonstrate that narratives of technological neutrality often obscure the mechanisms through which influence and control are exercised within immersive digital infrastructures. The methodology involves a critical examination of internet governance policies, platform governance systems, and cultural theories addressing sovereignty in cyberspace. The analysis highlights that data management, algorithmic processes, digital asset ownership, and authentication mechanisms function as instruments of digital authority, simultaneously shaping cultural production and its circulation within virtual environments. The study concludes that understanding the metaverse as both a geopolitical and cultural domain is essential for developing normative frameworks that prevent digital colonialism. Strengthening pluralism, transparency, and participatory governance is presented as a key condition for the democratic functioning of virtual worlds.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΙΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Βασιλική Γούλα
Εκπαιδευτικός ΠΕ02

Είναι προφανές ότι οι απόψεις των φοιτητών διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην αναβάθμιση της ποιότητας της διδασκαλίας και της εκμάθησης μιας ξένης γλώσσας. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας εστιάζοντας στις γλωσσικές ανάγκες, τις αντιλήψεις και τις μαθησιακές εμπειρίες ενήλικων φοιτητών στο Σχολείο της Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου της Κύπρου.

Κεντρική θέση στην έρευνα κατέχει η θεώρηση ότι η διδασκαλία των γλωσσικών δεξιοτήτων δεν μπορεί να πραγματοποιείται αποσπασματικά, αλλά απαιτεί την ολοκληρωμένη ενσωμάτωση των τεσσάρων βασικών μακροδεξιοτήτων: κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου, καθώς και κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου. Στο πλαίσιο της διδασκαλίας της ελληνικής για ειδικούς σκοπούς, η ενσωμάτωση των μακροδεξιοτήτων συμβάλλει ουσιαστικά στην ενίσχυση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των φοιτητών και στη σταδιακή κατάκτηση της γλωσσικής τους αυτονομίας.

Τα ερευνητικά ερωτήματα αφορούν, αφενός τη σύνδεση των γλωσσικών αναγκών των αλλόγλωσσων φοιτητών με το αντικείμενο των σπουδών τους και το ακαδημαϊκό ή επαγγελματικό τους περιβάλλον και, αφετέρου, τη σημασία ανάπτυξης τόσο των μακροδεξιοτήτων όσο και επιμέρους μικροδεξιοτήτων στις προσληπτικές και παραγωγικές δεξιότητες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον εντοπισμό συγκεκριμένων δεξιοτήτων που οι ίδιοι οι φοιτητές θεωρούν πιο κρίσιμες για την επίτευξη των ακαδημαϊκών ή επαγγελματικών τους στόχων.

Στην έρευνα υιοθετήθηκε η ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση. Για τη συλλογή των δεδομένων κατασκευάστηκε ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο διανεμήθηκε διαδικτυακά μέσω της πλατφόρμας Google Forms σε 120 ενήλικες φοιτητές διαφορετικών επιπέδων γλωσσομάθειας, οι οποίοι διδάσκονται την ελληνική γλώσσα για ακαδημαϊκούς και επαγγελματικούς σκοπούς. Η στατιστική ανάλυση του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε με το λογισμικό ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων IBM SPSS Statistics (έκδοση 27.0.1).

Τα αποτελέσματα της έρευνας αναδεικνύουν τη σημασία μιας ολοκληρωμένης και ισορροπημένης προσέγγισης στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας για ειδικούς σκοπούς και αναμένεται να συμβάλουν στον αναστοχασμό και στο σχεδιασμό αποτελεσματικών διδακτικών πρακτικών, οι οποίες ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των φοιτητών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΣΤΗ Φ.Α: ΆΘΛΗΣΗ ΧΩΡΙΣ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ

Φίλιππος Καρατζάς
Καθηγητής ΦΑ MSc

Το διδακτικό σενάριο «Άθληση χωρίς στερεότυπα και αποκλεισμούς» αφορά μαθητές/τριες Α΄ Γυμνασίου και σχεδιάστηκε ως διαθεματική παρέμβαση με κύριο άξονα τη Φυσική Αγωγή και επιμέρους συμβολές από Ιστορία, Αγγλικά και Πληροφορική. Αφετηρία αποτελεί η παραδοχή ότι στην εφηβεία οι μαθητές αρχίζουν να αντιλαμβάνονται τους κοινωνικούς και πολιτισμικούς παράγοντες της διαφορετικότητας και, παράλληλα, να διαμορφώνουν στάσεις απέναντι σε ζητήματα φύλου, εμφάνισης, καταγωγής και κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου. Σκοπός του σεναρίου είναι να ενισχύσει την κατανόηση, τον σεβασμό και την αποδοχή της διαφορετικότητας, να καλλιεργήσει θετική κοινωνική αλληλεπίδραση, συνεργατικές δεξιότητες και υπεύθυνη συμμετοχή, αλλά και να αναδείξει τη σημασία και την εξέλιξη του αθλητισμού από την αρχαιότητα έως σήμερα, με έμφαση στη θέση της γυναίκας και στις διακρίσεις που συνδέθηκαν με το ολυμπιακό κίνημα. Η παρέμβαση υλοποιείται σε δύο διδακτικές ώρες (45΄+45΄) στο εργαστήριο Πληροφορικής, με μαθητοκεντρική ομαδοσυνεργατική προσέγγιση και ρόλο εκπαιδευτικού καθοδηγητικό–συμβουλευτικό. Οι μαθητές/τριες εργάζονται σε μικρές ομάδες και εμπλέκονται σε ιστοεξερεύνηση με επιλεγμένο ψηφιακό υλικό, ώστε να διερευνήσουν τη συμμετοχή των γυναικών στους Ολυμπιακούς Αγώνες και παραδείγματα κοινωνικών αποκλεισμών, συνδέοντας ιστορικά γεγονότα με σύγχρονα φαινόμενα. Ακολουθεί συλλογική αποτύπωση γνώσεων και αξιών σε συνεργατικό ψηφιακό πίνακα (Padlet), συζήτηση στην ολομέλεια και διαμορφωτική αξιολόγηση μέσω ερωτηματολογίου (Google Forms) που φιλοξενείται στο e-class, με άμεση ανατροφοδότηση από την προβολή των αποτελεσμάτων. Αναμενόμενα αποτελέσματα είναι η ενίσχυση της ενσυναίσθησης, η βελτίωση της επικοινωνίας, η ανάπτυξη στρατηγικών ειρηνικής επίλυσης συγκρούσεων και η σύνδεση των αξιών του αθλητισμού με την ισότητα και τη συμπερίληψη. Ως τελικό προϊόν, οι ομάδες συντάσσουν σύντομο κείμενο ή ψηφιακή αφίσα με κανόνες «δίκαιου παιχνιδιού» και δεσμεύσεις για σεβασμό στη σχολική ζωή και τη μοιράζονται στην τάξη για αναστοχασμό.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΞΑΝΑΓΡΑΨΕΤΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ;»: ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΑΡΙΘΜΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 1.000 ΣΤΗ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΙΤΑΝΙΚΟΥ

Θεόδωρος Καραμητόπουλος
Δάσκαλος, Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Πατρών

Στην εργασία παρουσιάζεται ένα σενάριο διδασκαλίας για τη διδασκαλία των αριθμών μέχρι το 1.000 στη Β΄ δημοτικού. Η διδασκαλία οργανώθηκε και υλοποιήθηκε με βάση την ιστορία του ναυαγίου του Τιτανικού το 1912. Η επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής έγινε με βάση την προτίμηση και το ενδιαφέρον των μαθητών για τα πλοία και τη θάλασσα. Στη διδασκαλία, οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με την κατασκευή της ταυτότητας του καπετάνιου ως υπεύθυνου για την επίτευξη ενός συλλογικού σκοπού: την ασφάλεια των επιβατών του πλοίου. Οι μαθητές κλήθηκαν να αναλάβουν τον ρόλο του καπετάνιου έχοντας αποστολή να ασχοληθούν με σειρά δοκιμασιών, που αφορούσαν τη διδασκαλία των αριθμών μέχρι το 1.000 με παιγνιώδη τρόπο. Η επιτυχής ολοκλήρωση των δοκιμασιών οδηγούσε στη διάσωση των επιβατών και μια εναλλακτική θετική εξέλιξη της ιστορίας του πλοίου. Παρατίθεται η πορεία διδασκαλίας με όλες τις φάσεις και τον αναδρομικό αναστοχασμό. Χρησιμοποιήθηκαν εναλλακτικά μέσα διδασκαλίας: αφίσα πλοίου, παρουσίαση PowerPoint, τρισδιάστατη κατασκευή μοντέλου του Τιτανικού, με αξιοποίηση και των Νέων Τεχνολογιών. Σκοπός της διδασκαλίας υπήρξε η εμπλοκή των μαθητών ως ενεργητικά υποκείμενα μάθησης στο πλαίσιο της διδακτικής του ενεργητικού υποκειμένου. Η διδασκαλία οργανώθηκε με βάση την ομαδοσυνεργατική μέθοδο, χωρίς να απουσιάζουν ατομικές δράσεις. Τέθηκαν γνωστικοί, ψυχοκινητικοί και συναισθηματικοί στόχοι, οι οποίοι επιτεύχθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό λόγω: (α) του ικανοποιητικού επιπέδου της προϋπάρχουσας γνώσης των μαθητών και (β) της ολιγομελούς σύνθεσης της τάξης. Η αναστοχαστική προσέγγιση της διδασκαλίας ανέδειξε τη θετική συμβολή του ομαδικού παιχνιδιού σε βασικό πλεονέκτημα για την επίτευξη τυπικών μαθησιακών στόχων. Το ομαδικό παιχνίδι συνδυαστικά με τις Νέες Τεχνολογίες κέντρισε το μαθητικό ενδιαφέρον, σε μια εποχή που η προσέγγιση της νέας γνώσης με ενδιαφέροντες τρόπους αποτελεί πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς. Τέλος, η ανάληψη υπεύθυνων ρόλων και η πρωτοβουλία δράσης διαπιστώθηκε πως μπορούν να συμβάλλουν εποικοδομητικά στην κατασκευή της ταυτότητας ενός υπεύθυνου ατόμου και κατ’ επέκταση ενός υπεύθυνου πολίτη.

Εργασία (Paper)

ΕΤΕΡΟΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ- ΜΟΧΛΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ

Αναστασία Καραγιάννη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Med Εκπαιδευτική Διοίκηση και Ηγεσία-EUC

Ετεροπαρατηρήσεις εκπαιδευτικών- μοχλός ανάπτυξης σχολικής κουλτούρας

Οι σύγχρονες προσεγγίσεις επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών μετατοπίζουν το ενδιαφέρον από ατομικές, αποσπασματικές πρακτικές επιμόρφωσης σε συλλογικές και ενδοσχολικές διαδικασίες μάθησης. Στο πλαίσιο αυτό, οι ετεροπαρατηρήσεις εκπαιδευτικών αναδεικνύονται ως μια παιδαγωγική πρακτική που ευνοεί τον αναστοχασμό επί της διδακτικής πράξης και την ανάπτυξη συνεργατικής κουλτούρας στη σχολική μονάδα.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η διερεύνηση της συμβολής των ετεροπαρατηρήσεων στην επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών, καθώς και η αποτύπωση των βασικών προϋποθέσεων που καθιστούν την εφαρμογή τους παιδαγωγικά αποτελεσματική. Ειδικότερα, διερευνώνται οι στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στη συνεργατική παρατήρηση της διδασκαλίας και τα οφέλη που προκύπτουν σε επίπεδο διδακτικής πρακτικής και σχολικού κλίματος.

Η εισήγηση στηρίζεται σε θεωρητική προσέγγιση και σε ερευνητικά δεδομένα από μελέτες πεδίου στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, τα οποία αξιοποιούνται ενδεικτικά για την κατανόηση των στάσεων και εμπειριών των εκπαιδευτικών αναφορικά με τη συνεργατική παρατήρηση της διδασκαλίας. Η μεθοδολογική προσέγγιση εστιάζει στην ανάλυση ποσοτικών ευρημάτων που αφορούν τον αναστοχασμό, την επαγγελματική αυτογνωσία και τη μεταξύ των εκπαιδευτικών συνεργασία.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι ετεροπαρατηρήσεις συμβάλλουν ουσιαστικά στη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής, στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης μεταξύ των εκπαιδευτικών και στη διαμόρφωση θετικού σχολικού κλίματος, υπό την προϋπόθεση ότι εφαρμόζονται σε πλαίσιο αμοιβαίου σεβασμού και υποστήριξης.

Συμπερασματικά, η εισήγηση αναδεικνύει τις ετεροπαρατηρήσεις ως έναν δυναμικό μηχανισμό επαγγελματικής μάθησης, ο οποίος μπορεί να ενισχύσει τη συλλογική ανάπτυξη και τη λειτουργία του σχολείου ως κοινότητας μάθησης.

Εργασία (Paper)

ΜΙΚΡΟΪΣΤΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΑΦΗΓΗΣΕΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ: ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ, ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ

Νικόλαος Αποστολόπουλος
Δρ. Ιστορίας Πανεπιστημίου Αιγαίου, Διευθυντής 16ου ΔΣ Χαλκίδας

Η ιστοριογραφία της ελληνικής διασποράς έχει κατά κύριο λόγο αναπτυχθεί μέσα από μακροϊστορικές προσεγγίσεις, οι οποίες εστιάζουν σε μεταναστευτικές ροές, δημογραφικά δεδομένα και θεσμικά πλαίσια. Η παρούσα εισήγηση προτείνει μια μικροϊστορική και εθνογραφικά προσανατολισμένη μεθοδολογική οπτική, με στόχο τη διερεύνηση της διασπορικής εμπειρίας μέσα από βιωματικές αφηγήσεις και τη συστηματική αξιοποίησή τους στη διδακτική της ιστορίας.

Στο επίκεντρο της ανάλυσης τίθενται βιογραφίες ανθρώπων της ελληνικής διασποράς, όπως αυτές αποτυπώνονται σε αφηγήσεις ζωής, απομνημονεύματα και προφορικές μαρτυρίες. Οι πηγές αυτές προσεγγίζονται ως σύνθετα ιστορικά και εθνογραφικά τεκμήρια, στα οποία αποτυπώνονται η υποκειμενική εμπειρία, οι κοινωνικές πρακτικές της καθημερινότητας και οι διαδικασίες συγκρότησης ατομικών και συλλογικών ταυτοτήτων, καθώς και οι μηχανισμοί διαμόρφωσης και αναπαραγωγής της συλλογικής μνήμης στο πλαίσιο της διασποράς. Η εισήγηση αντλεί παραδείγματα από σύγχρονα ψηφιακά αρχεία και κοινοτικά projects καταγραφής προφορικής ιστορίας της ελληνικής διασποράς, με έμφαση τόσο στο project Our People, Their Stories όσο και σε αντίστοιχες διεθνείς πρωτοβουλίες.

Η βιογραφική αφήγηση προσεγγίζεται ως μορφή εθνογραφικού λόγου, μέσω του οποίου η βιωμένη εμπειρία της μετανάστευσης και της διασποράς εγγράφεται στη συλλογική μνήμη και καθίσταται αντικείμενο ιστορικής και πολιτισμικής ανάλυσης. Υποστηρίζεται ότι η μικροϊστορική μελέτη βιωματικών αφηγήσεων επιτρέπει την ανίχνευση ιστορικών φαινομένων σε επίπεδο καθημερινότητας, συναισθηματικών εμπειριών και διαγενεακής μνήμης, χωρίς να αποκόπτεται το άτομο από το ευρύτερο κοινωνικοϊστορικό πλαίσιο.

Παράλληλα, αναδεικνύεται η παιδαγωγική δυναμική των προσωπικών βιωμάτων στη διδασκαλία της ιστορίας, καθώς η ένταξη προφορικών μαρτυριών και βιογραφικών αφηγήσεων στο εκπαιδευτικό περιβάλλον συμβάλλει στην ανάπτυξη ιστορικής ενσυναίσθησης, κριτικής προσέγγισης των πηγών και κατανόησης της ιστορίας ως δυναμικής και ερμηνευτικής διαδικασίας. Η εισήγηση καταλήγει ότι η σύνδεση μικροϊστορίας, εθνογραφίας, συλλογικής μνήμης και εκπαίδευσης συνιστά ένα συνεκτικό και παραγωγικό μεθοδολογικό πλαίσιο για τη μελέτη και τη διδασκαλία των εμπειριών της διασποράς.

Εργασία (Paper)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ - ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΣΤ΄ ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ - ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ UNESCO

Αναστασία Καραγιάννη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70- Med Εκπαιδευτική Διοίκηση και Ηγεσία- EUC

Στόχος του διδακτικού σεναρίου είναι οι μαθητές/τριες να γνωρίζουν την UNESCO και τα θρησκευτικά μνημεία της Ελλάδας που συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογό της.

Επιμέρους στόχοι, σε επίπεδο γνωστικό, οι μαθητές να γνωρίζουν τι είναι η UNESCO, με τι ασχολείται και ποιος είναι ο βασικός της σκοπός. Οι μαθητές να είναι σε θέση να αναφέρουν τουλάχιστον 2 θρησκευτικά μνημεία της Ελλάδας που συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο της UNESCO.

Η επιλογή και η αξιοποίηση των παρακάτω προτεινόμενων μεθόδων, στρατηγικών και τεχνικών αποσκοπεί στην υλοποίηση των μαθησιακών στόχων μέσα από τη διαφοροποιημένη προσέγγιση της γνώσης, τη διαχείριση της νέας πληροφορίας και το συσχετισμό της με την παλιά, προϋπάρχουσα γνώση, καθώς και στη διαμόρφωση παιδαγωγικού κλίματος και τη δημιουργία ενός μαθησιακού περιβάλλοντος, όπου προσφέρονται ευκαιρίες για συνεργασία και επιδιώκεται η ενεργητική συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών.

Οι άμεσες μέθοδοι διδασκαλίας, τα περιβάλλοντα άμεσης διδακτικής παρέμβασης και η αξιοποίηση περιβαλλόντων έμμεσης διδακτικής παρέμβασης υποβοηθούν τη διδασκαλία. Μέσα από διαδικασίες άμεσης διδακτικής παρέμβασης οργανώνεται, παρουσιάζεται και αξιολογείται το αποτέλεσμα της μαθησιακής διαδικασίας. Ομαδοκεντρικές μορφές διδασκαλίας οργανώνονται γύρω από την επικοινωνιακή μορφή της μαθητικής εμπλοκής και συμμετοχής (μαθητοκεντρική, ομαδοσυνεργατική, εποικοδομητική προσέγγιση). Οι ερωταποκρίσεις και η εμπλουτισμένη εισήγηση χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της άμεσης διδακτικής παρέμβασης, ενώ ο διάλογος, οι ερωταποκρίσεις και ο αναστοχασμός αποτελούν τις στρατηγικές της έμμεσης διδασκαλίας.

Αναφορικά με τις τεχνικές: Καταιγισμός ιδεών. Οι μαθητές/τριες προσπαθώντας να εκφραστούν, θα επιχειρήσουν να συνδέσουν, να συσχετίσουν, να ενσωματώσουν και να ταξινομήσουν τη νέα γνώση με τις προϋπάρχουσες γνωστικές δομές τους, αποτελώντας έτσι σημαντικό διδακτικό μέσο αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης.

Τα διδακτικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση του σεναρίου περιλαμβάνουν οπτικό υλικό από το σχολικό εγχειρίδιο, λογισμικό παρουσίασης Prezi. Επιπλέον, θα αξιοποιηθεί το λογισμικό κατασκευής παζλ jigsawplanet. Τέλος, θα χρησιμοποιηθεί το διαδικτυακό εργαλείο δημιουργίας εννοιολογικών χαρτών Mentimeter.

Εργασία (Paper)

RECONFIGURING TRANSNATIONAL AGENCY: DIGITAL PRAXIS AND ASSOCIATIONAL PARADIPLOMACY AMONG MOROCCAN YOUTH IN EUROPE

Aziza El Alaoui
University of Sidi Mohamed Ben Abdellah - University of Pablo De Olavide / PhD researcher
Abdelaziz El Bakkali
University of Sidi Mohamed Ben Abdellah - PhD - Professor

This paper investigates the multi-scalar reconfiguration of transnational agency among diasporic youth, focusing on the intersection of institutionalized associationalism and digital praxis. Utilizing a qualitative methodological framework, the research draws on primary data and communication with The Moroccan Youth Council for Diplomatic and International Cooperation (MYCDIC) in different regions of Europe, alongside various grassroots civil society organizations. It argues that contemporary diasporic agency increasingly bypasses traditional Westphalian constraints, synthesizing bottom-up mobilization with platform-mediated activism to assert claim-making rights and foster social cohesion across borders. The study examines how young Moroccan subjects navigate liminal identities, positioning themselves as strategic intermediaries between their "homeland" and host society. Through MYCDIC and allied networks, these actors engage in cultural diplomacy and rights-based advocacy, interfacing with local, national, and international governance structures, including United Nations–related initiatives. These practices illuminate how youth-led organizations function as "bridges of culture," mediating between domestic policy and global calls for peaceful cohabitation. Concurrently, the paper analyzes the emergence of "digital diasporas" as critical sites of transnational power. Social media platforms function as digital public spheres where youth articulate grievances, challenge institutional hierarchies, and hold authorities accountable. These digital arenas frequently rival traditional spaces in visibility and reach, reconfiguring the aesthetic and ideological frameworks of diaspora diplomacy. By foregrounding youth agency within the global system, the findings suggest that the synergy of organizational engagement and digital activism significantly leverages the symbolic capital of diasporic actors. This study contributes to broader theoretical debates regarding transnational participation, hybrid identities, and the evolving role of non-state actors in contemporary democratic societies.

Εργασία (Paper)

ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ (TWICE-EXCEPTIONAL)

Σοφία Παπάζογλου
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ

Τα χαρισματικά παιδιά είναι παιδιά με ανώτερες νοητικές ικανότητες, υψηλά επίπεδα αφοσίωσης σε ένα έργο, καθώς και δημιουργικότητα. Τα παιδιά διαφέρουν, σύμφωνα με ερευνητικά δεδομένα, από τους τυπικά αναπτυσσόμενους συνομηλίκους τους σε γνωστικά-νοητικά, ψυχοφυσιολογικά, και ψυχολογικά χαρακτηριστικά.

Η παρούσα έρευνα θα επικεντρωθεί ειδικά στα χαρισματικά παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες (twice-exceptional), δηλαδή, χαρισματικά παιδιά με κάποιες συνυπάρχουσες αναπτυξιακές και μαθησιακές δυσκολίες (π.χ. αυτισμός, ΔΕΠΥ, κ.τ.λ.). Εκτός από τις παραπάνω κατηγορίες μαθησιακών δυσκολιών, η αποτελεσματική μάθηση μπορεί να παρεμποδίζεται και λόγω του διαφορετικού πολιτισμικού πλαισίου από το οποίο προέρχονται οι μαθητές (π.χ. παιδιά μεταναστών, παιδιά που ανήκουν σε μειονότητες).

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση μίας νέας στατιστικής τεχνικής για τον εντοπισμό μαθητών με ιδιαίτερες ικανότητες, καθώς και μαθητών με ιδιαίτερες ικανότητες και μαθησιακές δυσκολίες ταυτόχρονα, ως δύο διακριτές ομάδες παιδιών με διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η προτεινόμενη μέθοδος βασίζεται στον υπολογισμό α) των αποστάσεων “Mahalanobis distances” των μαθητών από την ομάδα των υπολοίπων και β) στον υπολογισμό των ανομοιοτήτων για κάθε ζεύγος μαθητών με βάση τις διαφορές των Mahalanobis distances. Στη συνέχεια, τα άτομα απεικονίζονται στην επιφάνεια σφαίρας με τεχνικές πολυδιάστατης γεωμετρικής βαθμονόμησης ομοιοτήτων με τριγωνομετρική μετατροπή (MDS-T).

Η μεθοδολογία της παρούσας έρευνας βασίζεται στην εφαρμογή της νέας μεθόδου σε τεχνητά δεδομένα, καθώς και σε δεδομένα δημοσιευμένα σε επιστημονικά άρθρα, δηλαδή σε βαθμολογίες χαρισματικών παιδιών και παιδιών με ιδιαίτερες ικανότητες και μαθησιακές δυσκολίες σε διάφορες δοκιμασίες και κριτήρια (π.χ. νοητικό πηλίκο, ταχύτητα επεξεργασίας, εργαζόμενη μνήμη). Τα αποτελέσματα των αναλύσεων έδειξαν ότι η προτεινόμενη μέθοδος φαίνεται να διακρίνει τους μαθητές με ιδιαίτερες ικανότητες και μαθησιακές δυσκολίες ταυτόχρονα από άλλες ομάδες μαθητών.

Συμπερασματικά, ο εντοπισμός παιδιών που ανήκουν στις παραπάνω ομάδες είναι σημαντικός, ώστε να προσαρμοστεί κατάλληλα η εκπαιδευτική διαδικασία με στόχο τη συμπερίληψή τους. Η προτεινόμενη νέα στατιστική τεχνική θα αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο προς την επίτευξη του σκοπού αυτού.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΠΟΥ ΜΑΘΑΙΝΕΙ

Ειρήνη Παναγιωτάκη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ 80 Οικονομίας
Φίλιππος Καρατζάς
Διευθυντής Γυμνασίου

Η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου και η συνεχής βελτίωσή του αποτελούν στρατηγική προτεραιότητα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, καθώς συνδέονται άμεσα με την κοινωνική συνοχή και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό, διεθνείς οργανισμοί, όπως ο ΟΟΣΑ, επισημαίνουν ότι η καλλιέργεια στα σχολεία χαρακτηριστικών ενός «οργανισμού που μαθαίνει» μπορεί να ενισχύσει την προσαρμοστικότητά τους, τη συλλογική μάθηση και τη συνεχή βελτίωση της εκπαιδευτικής πρακτικής, ώστε να ανταποκρίνονται αποτελεσματικότερα στις απαιτήσεις μιας εποχής ραγδαίων μεταβολών. Στη χώρα μας, η εσωτερική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας έχει προβληθεί ως διαδικασία που μπορεί να στηρίξει τον διάλογο, τον αναστοχασμό, τη συνεργασία, την καινοτομία και την αλληλοϋποστήριξη μεταξύ των εκπαιδευτικών, στοιχεία που συνδέονται με τον μετασχηματισμό του σχολείου σε οργανισμό που μαθαίνει.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνήσει τις αντιλήψεις εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τον ρόλο της εσωτερικής αξιολόγησης στον μετασχηματισμό της σχολικής μονάδας σε οργανισμό που μαθαίνει, με κεντρικό ερευνητικό ερώτημα το κατά πόσο και με ποιους τρόπους η εσωτερική αξιολόγηση μπορεί να λειτουργήσει μετασχηματιστικά. Ειδικότερα, η έρευνα εστιάζει τόσο στον τρόπο εφαρμογής και αξιοποίησης της εσωτερικής αξιολόγησης στις σχολικές μονάδες όσο και στη συμβολή της σε βασικές διαστάσεις του σχολείου ως οργανισμού που μαθαίνει, όπως το κοινό όραμα, η επαγγελματική μάθηση, η συνεργασία, η κουλτούρα αναστοχασμού, η αξιοποίηση και διάχυση της γνώσης, η αλληλεπίδραση με το εξωτερικό περιβάλλον και η ηγεσία που προάγει τη μάθηση.

Η μελέτη ακολουθεί ποσοτική ερευνητική προσέγγιση και υλοποιείται με δομημένο ερωτηματολόγιο κλίμακας Likert, το οποίο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς σχολικών μονάδων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Αναμένεται ότι τα ευρήματα θα αναδείξουν διαφοροποιήσεις στον τρόπο με τον οποίο βιώνεται και αξιοποιείται η εσωτερική αξιολόγηση και θα φωτίσουν τις συνθήκες υπό τις οποίες αυτή μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο συλλογικής μάθησης, οργανωσιακής ανάπτυξης και ουσιαστικού μετασχηματισμού του σχολείου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΑ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Απόστολος Κρασσάς
Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου Νέας Φώκαιας Χαλκιδικής

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη δυναμική αξιοποίηση των μεταβυζαντινών μνημείων της Χαλκιδικής ως πεδίων βιωματικής μάθησης στη σύγχρονη εκπαιδευτική πράξη, αναδεικνύοντας τη σημασία τους τόσο ως φορείς πολιτισμικής μνήμης όσο και ως παιδαγωγικά εργαλεία. Στο πλαίσιο της σύγχρονης παιδαγωγικής, όπου προκρίνεται η ενεργός συμμετοχή των μαθητών και η σύνδεση της γνώσης με την εμπειρία, τα μνημεία προσεγγίζονται ως αυθεντικά μαθησιακά περιβάλλοντα που επιτρέπουν τη σύνδεση θεωρίας και πράξης. Σκοπός της μελέτης είναι να αναδείξει τη συμβολή των μεταβυζαντινών ναών της Χαλκιδικής στην ανάπτυξη της βιωματικής μάθησης και να τεκμηριώσει τη δυνατότητα ένταξής τους στη σχολική εκπαιδευτική διαδικασία. Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται σε ποιοτική ανάλυση ιστορικών, αρχιτεκτονικών και εικαστικών στοιχείων επιλεγμένων μνημείων, καθώς και στη θεωρητική επεξεργασία των αρχών της εμπειρικής μάθησης και της επιτόπιας παρατήρησης. Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η άμεση επαφή των μαθητών με τα μνημεία ενισχύει την ενεργό μάθηση, την κριτική σκέψη, τον αναστοχασμό και τη δημιουργική έκφραση, ενώ παράλληλα συμβάλλει στη διαμόρφωση ιστορικής συνείδησης και πολιτισμικής ταυτότητας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο του εκπαιδευτικού ως συντονιστή και εμψυχωτή της μαθησιακής διαδικασίας, καθώς και στην ανάγκη συστηματικής επιμόρφωσής του. Συμπερασματικά, η μελέτη υποστηρίζει ότι τα μεταβυζαντινά μνημεία μπορούν να λειτουργήσουν ως ουσιαστικοί πυρήνες βιωματικής και διαθεματικής μάθησης, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη σύνδεση της εκπαίδευσης με την τοπική ιστορία και την πολιτιστική κληρονομιά.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Χρήστος Παρθένης
Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ΕΚΠΑ
Παρασκευή Ελευθερίου
Διδάκτορας Διαπολιτισμική Αγωγής, ΕΚΠΑ

Στο πρώτο τέταρτο του 21ου αιώνα η Κριτική Διαπολιτισμικότητα αναδεικνύεται ως η προσέγγιση που αντιμετωπίζει την ανισότητα στην ουσία της, με όρους κοινωνικών σχέσεων και στόχευση στην κοινωνική αλλαγή. Η Κριτική Διαπολιτισμικότητα εξετάζει το γεγονός ότι η συνεχώς διευρυμένη παγκοσμιοποίηση έχει πλήξει τη λειτουργία του κράτους, καθιστώντας το εξαρτημένο από ιδιωτικούς οικονομικούς μηχανισμούς. Αντίθετα, οι προηγούμενες προσεγγίσεις, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο εφαρμοσμένων πρακτικών, πολλές φορές «κανονικοποιούν» το κυρίαρχο πρότυπο έναντι των άλλων. Ασφαλώς, οι πρακτικές που μετέρχεται ένα κράτος για να αντιμετωπίσει τη συμβίωση σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία δεν είναι ενιαίες, αλλά διαφέρουν σημαντικά από χώρα σε χώρα. Ακόμη και για την Ευρωπαϊκή Ήπειρο, που συχνά υιοθετεί για την ένταξη πληθυσμών με προσφυγικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο κοινή πολιτική, παρατηρούνται διαφοροποιήσεις στον τρόπο που οργανώνεται και θεσμοθετείται. Στην παρούσα εργασία δίνεται βάρος στους δείκτες επιτυχίας και στα μέτρα που λαμβάνονται σε ευρωπαϊκές χώρες. Στην Ευρώπη, θα λέγαμε, ότι έχουν επικρατήσει δύο πόλοι οι οποίοι επιδιώκουν την ένταξη των μαθητών από διαφορετικές πολιτιστικά ομάδες στη θεσμοθετημένη εκπαίδευση: α) το μοντέλο ενσωματωμένης εκπαίδευσης (integrated model), σύμφωνα με το οποίο όλοι οι μαθητές συμμετέχουν σε ένα κοινό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, β) το μοντέλο διαχωρισμένης εκπαίδευσης (separated model), σύμφωνα με το οποίο υπάρχουν ξεχωριστά τμήματα στα οποία συμμετέχουν οι μαθητές με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. Εξετάζονται οι άξονες μέτρων δέκα ευρωπαϊκών κρατών που φαίνεται να αποδίδουν στην ένταξη μαθητών διαφορετικού πολιτισμικού περιβάλλοντος. Κατά τη γνώμη μας οι στόχοι που έχουν κατά καιρούς διατυπωθεί για την εκπαίδευση προσφύγων και μεταναστών είναι πολλοί και μερικές φορές αντικρουόμενοι. Η διαπολιτισμική παιδαγωγική, και ιδίως η κριτική πλευρά της, βασίζεται σε συμμετοχικές διδακτικές μεθόδους, αναδεικνύει το ρόλο των κοινωνικών σχέσεων και διερευνά τους υλικούς όρους που διαβιούν αυτές, εξετάζει το πώς οι συλλογικές ταυτότητες βιώνονται σε σχέση με τη φυλή, την κοινωνική τάξη και τις σχέσεις των δύο φύλων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΝΟΙΧΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ: ΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.

Γαρυφαλλιά Καρλή
Υποψήφια Διδάκτορας ΤΕΑΠΗ, ΕΚΠΑ - Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ειδικότητα Μαθηματικός
Ευγενία Φλογαΐτη
Ομότιμη Καθηγήτρια ΤΕΑΠΗ, ΕΚΠΑ
Γεωργία Λιαράκου
Καθηγήτρια ΤΕΑΠΗ, ΕΚΠΑ

Τα ανοιχτά στην κοινότητα ή κοινοτικά σχολεία (community schools) αποτελούν ένα εκπαιδευτικό μοντέλο που εστιάζει στη δημιουργία δυναμικών σχέσεων συνεργασίας μεταξύ σχολείου, μαθητών, οικογενειών και τοπικής κοινότητας, με σκοπό τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και ενδυναμωτικού περιβάλλοντος για όλους τους μαθητές και τις οικογένειές τους. Το σχολείο που αλληλεπιδρά με την κοινωνία αποτελεί έννοια δυναμική, με ρίζες στις ιδέες του Dewey και στο κίνημα της προοδευτικής αγωγής καθώς και σε άλλα κινήματα που προάγουν αξίες όπως η κοινωνική δικαιοσύνη, η ισότητα, ο σεβασμός, η συνεργασία και η δημοκρατία. Στο πλαίσιο διδακτορικής διατριβής, διεξάγεται έρευνα με κύριο σκοπό τη διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε σχέση με το ανοιχτό στην κοινότητα σχολείο. Ειδικότερα, εξετάζεται μέχρι ποιον βαθμό θεωρούν ότι πρέπει να συμμετέχει η κοινότητα στη λειτουργία του σχολείου (μοντέλο κοινοτικού σχολείου), τα οφέλη και τα εμπόδια που αναγνωρίζουν. Η μελέτη βασίζεται σε μεικτή αναλυτική προσέγγιση με μεθοδολογία ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας. Η ποιοτική έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων σε δείγμα δέκα (10) εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από την περιφέρεια Αττικής. Τα αποτελέσματα της ποιοτικής έρευνας καταδεικνύουν μια βαθιά δυσαρέσκεια για το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα και μια ταυτόχρονη αναγνώριση της σημασίας ενός ανοιχτότερου σχολείου. Οι εκπαιδευτικοί επισημαίνουν την ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας με γονείς, τον Δήμο και άλλους κοινοτικούς φορείς, αναγνωρίζοντας αμοιβαία και πολυεπίπεδα οφέλη για το σχολείο και την κοινότητα. Παράλληλα, επισημαίνονται σημαντικοί προβληματισμοί, όπως χρονικοί περιορισμοί, έλλειψη κουλτούρας συνεργασίας, αμφιβολία για τα κίνητρα των ιδιωτικών εταιρειών, άρνηση κοινής λήψης αποφάσεων. Συμπερασματικά, η ποιοτική έρευνα υπογραμμίζει την ανάγκη δημιουργίας δυναμικότερων συνεργασιών του σχολείου με τους γονείς και την υπόλοιπη κοινότητα, χωρίς όμως την αποδοχή ενός μοντέλου πλήρους συνεργασίας. Το ανοιχτό σχολείο αποτελεί ένα όραμα κοινωνικής και εκπαιδευτικής ανανέωσης. Η επίτευξή του όμως απαιτεί συστημική αλλαγή, καθώς τα εμπόδια που αναγνωρίζονται είναι σημαντικά και βαθιά ριζωμένα.

Εργασία (Paper)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΤΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΜΗΣΗ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.

Ελένη Κεραμάρη
Υποψ. Διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Μαρία Παπαδημητρίου
Υποψ. Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Διδακτικές δυναμικές του Αναλυτικού Προγράμματος Φιλολογικών Μαθημάτων για τη δόμηση Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος στη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στη συνεκπαιδευτική διαδικασία: Διερεύνηση απόψεων των Φιλολόγων Ειδικής Αγωγής.

Από τη βιβλιογραφική διερεύνηση εγείρεται το ενδιαφέρον για τη μελέτη των παραγόντων που συμβάλλουν στον μεθοδευμένο σχεδιασμό της συνεκπαιδευτικής διαδικασίας και την αποτελεσματικότερη υλοποίησή της. Ένας από αυτούς τους παράγοντες είναι το επίσημο Αναλυτικό Πρόγραμμα (ΑΠ) που εφαρμόζεται στα σχολεία συνεκπαίδευσης, όπου εκπαιδεύονται μαζί μαθητές με και χωρίς Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΕΑ). Η νομοθεσία προβλέπει τον σχεδιασμό Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης (ΕΠΕ), τονίζοντας τη σημασία του στην εκπαίδευση μαθητών με ΕΕΑ, χωρίς ωστόσο, να περιγράφεται με σαφήνεια το περιεχόμενο και ο τρόπος σχεδιασμού του. Ιδιαίτερα για μαθητές με ΕΕΑ που φοιτούν στην ελληνική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση παραμένει ασαφές το ζήτημα της ουσιαστικής πρόσβασής τους σε ένα πρόγραμμα σπουδών που να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις εκπαιδευτικές τους ανάγκες. Η καινοτομία της παρούσας έρευνας έγκειται στον εντοπισμό και την καταγραφή των κατάλληλων διδακτικών προσεγγίσεων, των τύπων και της ποιότητας των διαφοροποιήσεων του επίσημου Αναλυτικού Προγράμματος, προκειμένου να γίνει προσιτό και αποδοτικότερο για μαθητές με ΕΕΑ. Στην ποιοτική έρευνα που πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της ημιδομημένης συνέντευξης, συμμετείχαν δέκα Φιλόλογοι Ειδικής Αγωγής που εργάζονται σε Τμήματα Ένταξης ή Παράλληλης Στήριξης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Στόχος της μελέτης υπήρξε η διερεύνηση των απόψεών τους για τη διαφοροποίηση του ΑΠ, καθώς και της προσέγγισης που ακολουθούν για την εκπόνηση του ΕΠΕ. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το ΕΠΕ λειτουργεί αποτελεσματικότερα δομημένο σε ευέλικτες λειτουργικές διαφοροποιήσεις του επίσημου ΑΠ, ώστε να προσαρμόζεται στις εξατομικευμένες ανάγκες των μαθητών. Η μείωση της διδακτέας ύλης και η παράλειψη γνωστικών αναφορών, δεν οδηγούν σε ουσιαστικά μαθησιακά οφέλη. Αντίθετα, η υιοθέτηση εναλλακτικών διδακτικών πρακτικών και διαφοροποιημένων στρατηγικών διδασκαλίας αναδεικνύεται ως αποτελεσματικότερη προσέγγιση, ενισχύοντας την ενεργό συμμετοχή των μαθητών με ΕΕΑ.

Εργαστήριο (Workshop)

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΜΕ ΤΟ SCRATCH: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Γεώργιος Κουκάκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη εκπαιδευτικών παιχνιδιών με τη βοήθεια του Scratch συνδυάζει τη θεωρία της παιδαγωγικής με την πράξη της δημιουργικής προγραμματιστικής υλοποίησης. Το Scratch, ως οπτικό περιβάλλον προγραμματισμού, επιτρέπει σε μαθητές και εκπαιδευτικούς να δημιουργούν διαδραστικά παιχνίδια χωρίς προηγμένες τεχνικές γνώσεις, ενισχύοντας τη βιωματική μάθηση και τη δημιουργικότητα.

Σε θεωρητικό επίπεδο, τα εκπαιδευτικά παιχνίδια βασίζονται σε αρχές όπως η ενεργή συμμετοχή του μαθητή, η ανατροφοδότηση, η επίλυση προβλημάτων και η μάθηση μέσω παιχνιδιού (game-based learning). Ο σωστός παιδαγωγικός σχεδιασμός περιλαμβάνει τον καθορισμό μαθησιακών στόχων, την προσαρμογή στο ηλικιακό και γνωστικό επίπεδο των μαθητών και την ενσωμάτωση κινήτρων.

Στην πράξη, το Scratch προσφέρει εργαλεία για τον σχεδιασμό χαρακτήρων, σεναρίων και αλληλεπιδράσεων, επιτρέποντας τη μετατροπή των θεωρητικών αρχών σε λειτουργικά εκπαιδευτικά παιχνίδια. Μέσα από τη διαδικασία ανάπτυξης, οι μαθητές καλλιεργούν δεξιότητες όπως η λογική σκέψη, η συνεργασία και η δημιουργική επίλυση προβλημάτων, ενώ παράλληλα επιτυγχάνεται η ουσιαστική κατανόηση της διδακτικής ύλης.

Συνολικά, η μετάβαση από τη θεωρία στην πράξη μέσω του Scratch καθιστά τη μάθηση πιο ελκυστική, διαδραστική και αποτελεσματική, αναδεικνύοντας τη δυναμική των εκπαιδευτικών παιχνιδιών στο σύγχρονο σχολικό περιβάλλον.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ Ε.Δ.Υ.

Παναγιώτα Νεοκοσμίδου
Κοινωνική Λειτουργός -Παιδαγωγός -Μεταδιδακτορική ερευνήτρια

Η Επιτροπή Διεπιστημονικής Υποστήριξης (Ε.Δ.Υ.) αποτελεί έναν κρίσιμο θεσμό εντός του σχολικού πλαισίου, με στόχο την ολιστική προσέγγιση των αναγκών των μαθητών και την προώθηση της συμπερίληψης. Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού αναδεικνύεται ως καθοριστικός, καθώς λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος μεταξύ σχολείου, οικογένειας και ευρύτερης κοινότητας.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Ε.Δ.Υ. συμβάλλει στην έγκαιρη αναγνώριση κοινωνικών, οικογενειακών και ψυχοκοινωνικών παραγόντων που επηρεάζουν τη σχολική προσαρμογή και επίδοση των μαθητών. Μέσα από την κοινωνική διερεύνηση, τη συμβουλευτική υποστήριξη, τη διαμεσολάβηση και τη συνεργασία με διεπιστημονικές ομάδες, ενισχύει την πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού και της σχολικής διαρροής. Παράλληλα, υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς, προάγοντας ένα υποστηρικτικό και ασφαλές σχολικό περιβάλλον.

Η παρούσα εργασία αναδεικνύει τη σημασία της κοινωνικής εργασίας στο σχολείο και τον ρόλο του Κοινωνικού Λειτουργού στην Ε.Δ.Υ ως βασικό πυλώνα για την προώθηση της ισότητας, της ψυχικής ανθεκτικότητας και της εκπαιδευτικής επιτυχίας όλων των μαθητών, στο πλαίσιο των σύγχρονων κοινωνικών και εκπαιδευτικών προκλήσεων.

Εργασία (Paper)

DIASPORIC CINEMA, DOUBLE CONSCIOUSNESS, AND CULTURAL HYBRIDITY IN POST-MIGRATION EUROPE

Deniz Günes Yardimci
Humboldt University Berlin / Lecturer

Diaspora has become a defining feature of the contemporary global system, shaping identities, cultural production, and forms of belonging across national contexts. Cinema produced by diasporic filmmakers constitutes a particularly significant space for negotiating these dynamics, as it reflects transnational experiences and hybrid identities formed through migration and settlement.

Building on Hamid Naficy's concept of accented cinema (2001), which describes the distinctive aesthetic and narrative features of films made by diasporic, migrant, and exilic filmmakers, this paper examines Turkish German diasporic cinema produced by second- and third-generation filmmakers such as Fatih Akin since the late 1990s. Naficy argues that diasporic filmmakers' double consciousness gives rise to an "accented style" that reflects their position between cultures. This paper extends his argument by suggesting that accented cinematic styles not only emerge from double consciousness but also function as expressions of cultural hybridity in post-migration Europe.

Drawing on Homi Bhabha's (1994) notion of cultural hybridity, the analysis explores how Turkish German filmmakers depict linguistic, cultural, and social hybridity as an enriching and productive resource. In contrast to earlier migration films by German directors in the 1960s and 1970s, which often foregrounded identity conflict and marginalisation, contemporary diasporic cinema presents hybrid identities as a normalised and creative condition of European societies shaped by diaspora.

The paper argues that diasporic cinema operates as a cultural bridge within the global system, contributing to identity reconstruction, cultural dialogue, and new narratives of belonging in post-migration Europe.

Εργασία (Paper)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ, ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΕΘΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ

Γεώργιος Μαμάκης
Εκπαιδευτικός

Η εισήγηση εξετάζει την εκπαιδευτική ηγεσία ως κρίσιμο μοχλό προσαρμοστικότητας και βιώσιμης ανάπτυξης των εκπαιδευτικών οργανισμών στο πλαίσιο της σύγχρονης διασποράς και της υπερεθνικής αλληλεπίδρασης. Σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, όπου οι εκπαιδευτικές κοινότητες χαρακτηρίζονται από γλωσσική, πολιτισμική και θρησκευτική ετερογένεια, η εκπαιδευτική πολιτική και πράξη δεν μπορεί να παραμένει ουδέτερη ή στατική. Αντίθετα, απαιτείται ηγεσία με σαφή αξιακό προσανατολισμό, ικανή να ενσωματώνει τις αρχές της συμπερίληψης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της δημοκρατικής συμμετοχής.

Η ανάλυση εστιάζει σε σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις της εκπαιδευτικής ηγεσίας που συνδέουν την προσαρμοστικότητα με την πολυγραμματισμική εκπαίδευση, την κριτική παιδαγωγική και την ενεργό πολιτειότητα ως εκπαιδευτικούς στόχους. Υποστηρίζεται ότι η αποτελεσματική εκπαιδευτική ηγεσία λειτουργεί ως «γέφυρα» μεταξύ διασπορικών ταυτοτήτων και θεσμικών πλαισίων, δημιουργώντας συνθήκες αναγνώρισης της ετερότητας, ενδυνάμωσης των μαθητών και επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών.

Παράλληλα, αναδεικνύεται η έννοια της ανάπτυξης όχι μόνο ως οργανωσιακή αποτελεσματικότητα, αλλά ως κοινωνική και πολιτισμική διαδικασία που ενισχύει τη συνοχή, τη συμμετοχή και τη συλλογική ευθύνη. Η εισήγηση καταλήγει ότι η εκπαιδευτική ηγεσία, όταν ασκείται με κριτικό, προσαρμοστικό και συμπεριληπτικό τρόπο, αποτελεί βασικό πυλώνα για την καλλιέργεια διαπολιτισμικής συνείδησης, την ειρηνική συνύπαρξη και τη δημιουργική συνύφανση των πολιτισμών στις σύγχρονες δημοκρατικές κοινωνίες.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Νεκτάριος Δαπέργολας
Εκπαιδευτικός ΠΕ02 - Διδάκτωρ Ιστορίας του ΑΠΘ

Η παρούσα εργασία στοχεύει στην παρουσίαση της διαθεματικής διδασκαλίας της Ιστορίας στο Λύκειο ως εργαλείου σύνθεσης γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων και καλλιέργειας ιστορικής συνείδησης. Η παραδοσιακή διδασκαλία της Ιστορίας, συχνά περιορισμένη στην απομνημόνευση γεγονότων και χρονολογιών, δεν επαρκεί για την κατανόηση της πολυπλοκότητας των ιστορικών φαινομένων, αλλά ούτε και για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης στους μαθητές. Η διαθεματική προσέγγιση επιτρέπει τη σύνδεση της Ιστορίας με άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως η Γλώσσα, η Λογοτεχνία, η Τέχνη, η Μουσική, τα Θρησκευτικά, η Γεωγραφία και η Πολιτική Παιδεία, και προωθεί την ανάλυση, τη σύνθεση και την ερμηνεία ιστορικών πηγών.

Το άρθρο αναπτύσσει το θεωρητικό πλαίσιο, με έμφαση σε εποικοδομιστικές, κοινωνικοπολιτισμικές και κριτικές παιδαγωγικές θεωρίες, καθώς και στην ανάπτυξη ιστορικής σκέψης και μεταγνωστικών δεξιοτήτων. Παρουσιάζονται εκτεταμένα διδακτικά σενάρια για την Αρχαία, Βυζαντινή και Νεότερη Ιστορία, τα οποία περιλαμβάνουν σαφείς μαθησιακούς στόχους, φάσεις διδασκαλίας, τελικά προϊόντα και διαθεματικές συνδέσεις. Τα σενάρια εστιάζουν σε θεματικές όπως η Αθηναϊκή Δημοκρατία, ο πόλεμος στην Αρχαία Ελλάδα, η βυζαντινή εκπαίδευση, η καθημερινή ζωή και οικονομία στο Βυζάντιο, η Ελληνική Επανάσταση, η Κατοχή και Αντίσταση (1941-1944) στην Ελλάδα ή ο ολοκληρωτισμός και η προπαγάνδα του 20ού αιώνα, συνδυάζοντας ανάλυση πηγών, δημιουργία πολυτροπικών έργων και ομαδική συνεργασία.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση, η οποία περιλαμβάνει διαμορφωτική, αυθεντική, αυτο- και ετεροαξιολόγηση, καθώς και σαφή κριτήρια για γνώσεις, δεξιότητες, δημιουργικότητα και στάσεις. Τέλος, το άρθρο συνοψίζει τα οφέλη της διαθεματικής διδασκαλίας, προτείνει τρόπους εφαρμογής στο σχολείο και υποδεικνύει μελλοντικά πεδία έρευνας. Συμπερασματικά, η διαθεματική προσέγγιση μετατρέπει τη μάθηση της Ιστορίας σε μια ενεργητική, συμμετοχική και βιωματική διαδικασία, συνδέοντας το παρελθόν με το παρόν και ενισχύοντας τη διαμόρφωση κριτικά σκεπτόμενων πολιτών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Χρυσάνθη Καραμήτρου
Διδάκτωρ ΠΤΔΕ ΑΠΘ

Η θρησκεία αποτελεί μια από τις αρχαιότερες και πλέον σημαντικές μορφές κοινωνικής συνείδησης. Η σχέση της με απόλυτες, μεταφυσικές αρχές οδήγησε συχνά στον φανατισμό, σε διαχωρισμούς και συγκρούσεις. Την ίδια στιγμή η θρησκεία εξέφρασε την ανάγκη των ανθρώπων να υπερβούν την αποξένωση και τον ανταγωνισμό, αναπτύσσοντας μεταξύ τους σχέσεις δικαιοσύνης και συντροφικότητας. Μέσα από αυτή τη διάστασή της η θρησκεία ενσάρκωσε ορισμένες θεμελιώδεις αξίες, οι οποίες μπορούν να λειτουργήσουν ως γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ λαών και πολιτισμών, προωθώντας τον διάλογο, την αμοιβαία κατανόηση και την αλληλεγγύη.

Δεδομένων των παραπάνω, στην ανακοίνωσή μας θα εξεταστεί ο ρόλος που μπορεί να παίξει το μάθημα των Θρησκευτικών στη σύγχρονη εκπαίδευση, όσον αφορά την καλλιέργεια κοινωνικών στάσεων και συμπεριφορών, της ενσυναίσθησης, του αισθήματος ευθύνης για τα προβλήματα και τις ανάγκες των ανθρώπων και της αλληλεγγύης προς τους αδύναμους και τους αδικημένους. Θα αναδειχτεί η σχέση του μαθήματος των Θρησκευτικών με τη διαπολιτισμικότητα, τη δικαιοσύνη, την ηθική και την πολιτειότητα. Επίσης, θα γίνει αναφορά στο περιεχόμενο που θα πρέπει να έχει το μάθημα αυτό, προκειμένου να συμβάλλει στην επικοινωνία και αλληλεγγύη μεταξύ των ανθρώπων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Απόστολος Λαζαροπουλος
Κοινωνικός Λειτουργός

Η αφήγηση (storytelling) αποτελεί μια διαχρονική και ισχυρή μέθοδο μετάδοσης γνώσεων, αξιών και πολιτισμικών στοιχείων. Στην εκπαιδευτική διαδικασία, η αφήγηση έχει αναγνωριστεί ως ένα εργαλείο, ικανό να επιτυγχάνει την ενεργό εμπλοκή των μαθητών, να καλλιεργεί την ενσυναίσθηση και να ενισχύει τη μάθηση μέσω της συναισθηματικής σύνδεσης και της δημιουργίας νοήματος. Η αφήγηση ως μέσο διδασκαλίας, έχει αποτελέσει μέρος της κοινωνίας από την αρχή της ανθρώπινης επικοινωνίας. Ωστόσο, η δύναμη της αφήγησης ως παιδαγωγικού εργαλείου μπορεί να έχει υποτιμηθεί.

Σκοπός της παρούσας είναι η εξέταση και ανάλυση της χρήσης της αφήγησης στην εκπαίδευση και κυρίως σε πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, έναν τομέα που αναδεικνύεται εμφατικά ολοένα και περισσότερο λόγω της αυξανόμενης πολυπολιτισμικότητας στις σύγχρονες κοινωνίες. Σε αυτήν την ανασκόπηση παρουσιάζουμε τη σύνδεση μεταξύ διδασκαλίας και αφήγησης, επισημαίνουμε και συνοψίζουμε γιατί η αφήγηση λειτουργεί ως παιδαγωγικό εργαλείο και ως παιδαγωγική προσέγγιση. Παράλληλα, εξετάζουμε τον τρόπο με τον οποίο η αφήγηση μπορεί να λειτουργήσει σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, ως γέφυρα μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών, προωθώντας τη διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση και την κατανόηση.

Η ανασκόπηση επικεντρώνεται στις σύγχρονες τάσεις και ερευνητικά δεδομένα, αναλύοντας το ρόλο της αφήγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία γενικότερα και στη συνέχεια, τη δυνατότητά της να συμβάλλει στην ανάπτυξη της ενσυναίσθησης και την άρση των προκαταλήψεων. Επιπλέον, η ανασκόπηση θα αναδείξει τα υπάρχοντα ερευνητικά κενά και θα επιχειρήσει να αιτιολογήσει την αναγκαιότητα περαιτέρω έρευνας σε αυτόν τον τομέα, ώστε να δοθούν απαντήσεις σε κρίσιμα ζητήματα αναφορικά με την αποτελεσματικότητα της αφήγησης ως μέσου διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης σε μαθητές Λυκείου.

Εργασία (Paper)

PINOCCHIO IN THE AEGEAN SEA: CREATIVE WRITING AND EDUCATIONAL DRAMA WITH STUDENTS FROM REFUGEE BACKGROUNDS

Katerina Kosti
Teaching and Laboratory Staff, Department of Theatre Studies, University of the Peloponnese

The "Adventures of Pinocchio" by Carlo Lorenzini is widely regarded as a children's tale, in which Pinocchio's growing nose is commonly interpreted as a symbol of lying and shame. This paper challenges this reductive reading by revisiting Pinocchio as a wandering, vulnerable figure whose journey is marked by loss, danger, remorse and survival.

The paper presents a project combining creative writing and drama-in-education, implemented during the school year 2019-2020 in a secondary school in Zephyri, Greece, involving students from refugee backgrounds alongside Roma students. Drawing on Pinocchio's adventures, the project employed drama-based strategies to support students in reworking the literary narrative through their own lived or collectively shared experiences of migration, displacement and perilous journeys toward Europe.

The study adopted a qualitative research design, combining thematic analysis of students' written texts with reflective observation of the learning process. The analysis focused on how embodied and narrative practices enabled students to negotiate meanings related to identity, belonging, vulnerability and resilience.

In the students' stories and dramatic explorations, Pinocchio's trials were reimagined through contemporary narratives of refugee and immigrant adolescents who travel from their countries of origin. The Aegean Sea emerged as a symbolic and performative space, echoing Pinocchio's entrapment in the belly of the whale, where rescue becomes possible only through endurance, solidarity and hope. The findings indicate that the integration of drama-in-education and creative writing fostered emotional expression, narrative agency and collective meaning-making, particularly for students whose experiences are often marginalised in formal educational settings.

Through this combined approach, students constructed alternative narratives of identity and belonging, reframing Pinocchio not as a liar, but as a figure of resilience and survival. The paper concludes that the synergy between drama-in-education and creative writing offers a powerful pedagogical framework for intercultural education, supporting inclusion, empowerment and dialogic engagement in multicultural school communities.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΠΑΙΓΝΙΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Θεοδόσιος Φιλίππου
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Αικατερίνη Φιλίππου
Φοιτήτρια τμήματος Ψυχολογίας Ρεθύμνου

Η ραγδαία εξέλιξη των ψηφιακών μέσων και η αυξανόμενη ανάγκη για ψυχοσυναισθηματική υποστήριξη των μαθητών καθιστούν επιτακτική την ενσωμάτωση της Κοινωνικής και Συναισθηματικής Μάθησης (SEL) στα σύγχρονα εκπαιδευτικά εργαλεία. Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της παιχνιδοποίησης (gamification) ως μέσου καλλιέργειας της ενσυναίσθησης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Η μεθοδολογική προσέγγιση συνδύασε τον τεχνικό σχεδιασμό με την εμπειρική έρευνα. Αρχικά, αναπτύχθηκε ένα πιλοτικό «Σοβαρό Παίγνιο» (Serious Game) βασισμένο σε σενάρια διακλάδωσης και μηχανισμούς λήψης προοπτικής. Ακολούθησε η πιλοτική εφαρμογή της παρέμβασης σε δείγμα 20 μαθητών του Εσπερινού Λυκείου Ζακύνθου, όπου αξιολογήθηκε η επίδραση του παιγνίου μέσω ποιοτικών μεθόδων και παρατήρησης.

Τα ευρήματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι οι μαθητές του Εσπερινού Λυκείου ανταποκρίθηκαν θετικά στο ψηφιακό περιβάλλον, επιδεικνύοντας αυξημένη εμπλοκή στη διαχείριση εικονικών συγκρούσεων. Παρατηρήθηκε βελτίωση στην αναγνώριση συναισθημάτων τρίτων, ενώ η ανωνυμία του παιγνίου διευκόλυνε την έκφραση συναισθημάτων σε ένα συχνά απαιτητικό μαθησιακό πλαίσιο ενηλίκων/εργαζόμενων μαθητών.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει ότι η τεχνολογία, όταν προσαρμόζεται στις ειδικές ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού, δύναται να λειτουργήσει ως ισχυρό μέσο ψυχοσυναισθηματικής ανάπτυξης. Η μελέτη συνεισφέρει στην κατανόηση του ρόλου των ψηφιακών εργαλείων ως γεφυρών επικοινωνίας και κοινωνικής σύνδεσης στη σύγχρονη σχολική τάξη.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Ευγενία Σακελλαροπούλου
Εκπαιδευτικός ΠΕ05, Γαλλικής Γλώσσας

Η μετακίνηση πληθυσμών και η διασπορά λαών, ιδεών, αξιών, πολιτισμών, θρησκευτικών αντιλήψεων χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη πραγματικότητα. Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από γλωσσική και πολιτισμική διαφορετικότητα. Πρόκειται για ένα μωσαϊκό λαών, γλωσσών, πολιτισμών, αξιών και ιδεών. Αυτή η γλωσσική και πολιτισμική διαφορετικότητα αποτελεί συχνά την πηγή πολλαπλών διακρίσεων τόσο κοινωνικών όσο και φυλετικών.

Παρατηρούμε λοιπόν την ανάγκη να ενδυναμώσουμε τη δημοκρατία μέσα από τη συμπερίληψη και να μετατρέψουμε τις πολυπολιτισμικές κοινωνίες σε διαπολιτισμικές με σκοπό τη σύναψη αρμονικών σχέσεων, βασισμένων στο σεβασμό και την αμοιβαία αποδοχή τρόπων ζωής και αξιών μεταξύ ατόμων διαφορετικών πολιτισμών που ζουν στην ίδια κοινωνία.

Η εκπαίδευση φαίνεται να αποτελεί σήμερα το μόνο δρόμο προς τη διαπολιτισμική προσέγγιση, τη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας και την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής συνείδησης, κυρίως χάρη στη διδακτική των ξένων γλωσσών που ευνοεί τη γνωριμία με άλλους πολιτισμούς και την κατανόηση της διαφορετικότητας.

Η διαπολιτισμική προσέγγιση, στην τάξη, αποτελεί το μέσο που θα κάνει πιο ενδιαφέρουσα τη διδακτική διαδικασία και θα προετοιμάσει τους μελλοντικούς πολίτες, οι οποίοι θα μπορούν να ανταποκριθούν στις ιδιαίτερες απαιτήσεις της σύγχρονης πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

Πώς μπορούμε λοιπόν να κατανοήσουμε μία διαφορετική πολιτισμική πραγματικότητα και να έχουμε μία πραγματική επικοινωνία; Πώς μπορούμε να ενισχύσουμε τη συμπερίληψη, την κατανόηση και αποδοχή της ετερότητας;

Σε αυτό το ερώτημα επιχειρεί να δώσει απάντηση η παρούσα εργασία που έχει ως στόχο την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής συνείδησης κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.

Πιο συγκεκριμένα, αφού αναφερθούμε στο εννοιολογικό πλαίσιο που ορίζει τον διαπολιτισμό, προτείνουμε δραστηριότητες των οποίων ο σχεδιασμός και η διδακτική εφαρμογή έγιναν σύμφωνα με τις αρχές της διαπολιτισμικής προσέγγισης και στοχεύουν στην ανάπτυξη της διαπολιτισμικής συνείδησης και επικοινωνίας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΟ DNA ΤΗΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ: ΈΝΑ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΣΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΤΡΟΦΙΜΟ

Ευαγγελία Κεσσούδη
Τεχνολόγος Γεωπόνος Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης .
Επόπτρια Δημόσιας Υγείας

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο διδακτικό σενάριο για την ενότητα «Υλικά Συσκευασίας Τροφίμων» του τομέα Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος της Γ' τάξης ΕΠΑΛ, το οποίο είναι πλήρως προσαρμόσιμο και για μαθητές ΕΝΕΕΓΥΛ με αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας. Κεντρικός στόχος είναι η μετάβαση από την παθητική απομνημόνευση των ιδιοτήτων υλικών, όπως το χαρτί, το πλαστικό, το γυαλί, τα μέταλλα, το ξύλο και τα κεραμικά, στην κριτική αξιολόγηση και την πρακτική εφαρμογή τους. Η διδακτική προσέγγιση υιοθετεί τις αρχές της Μάθησης μέσω Διερώτησης (Inquiry-based learning), καλώντας τους μαθητές να λειτουργήσουν ως «σύμβουλοι συσκευασίας» που αναλύουν πραγματικά δείγματα της αγοράς.

Στο επίκεντρο της διαδικασίας βρίσκεται η αποκωδικοποίηση των διεθνών συμβόλων των πλαστικών, όπου οι μαθητές ταυτοποιούν υλικά όπως το PET, το HDPE και το PP, συνδέοντάς τα με την ασφάλεια του καταναλωτή και την καταλληλότητα για συγκεκριμένες χρήσεις.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κατανόηση της τεχνολογίας των «πολύστρωμων» υλικών (laminates), όπου ο συνδυασμός διαφορετικών στρωμάτων, όπως το χαρτόνι και το πολυαιθυλένιο (PE), δημιουργεί σύνθετα προϊόντα με ανώτερες προστατευτικές ιδιότητες. Παράλληλα, αναπτύσσεται έντονος προβληματισμός για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις λόγω της έλλειψης βιοαποδόμησης των πλαστικών, καθώς και για τους κινδύνους μετανάστευσης χημικών ουσιών στο τρόφιμο. Το σενάριο εμπλουτίζεται με τη σύγκριση παραδοσιακών υλικών, αναδεικνύοντας τα πλεονεκτήματα του γυαλιού ως αδρανούς υλικού αλλά και τα μειονεκτήματά του. Εξετάζεται επίσης η τεχνολογία των μετάλλων, με εστίαση στην επικασσιτέρωση του λευκοσιδήρου και το εσωτερικό βερνίκωμα. Η συμπεριληπτική διάσταση του σεναρίου ενισχύεται από την έντονη οπτικοποίηση και τη βιωματική αλληλεπίδραση με τα υλικά, βοηθώντας τους μαθητές στο φάσμα του αυτισμού να συνδέσουν την απτή παρατήρηση με την τεχνική πληροφορία. Η πρόταση κορυφώνεται με τη δραστηριότητα "Packaging Challenge", όπου οι μαθητές σχεδιάζουν μια βιώσιμη συσκευασία, διασφαλίζοντας την ένδειξη «ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΤΡΟΦΙΜΟ», σύμφωνα με τον Ελληνικό Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ 1ΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Παυλίνα Κομητοπούλου
Εκπαιδευτικός ΠΕ 02 Δρ. Ιστορίας ΕΚΠΑ

Στο 1ο Εσπερινό Γυμνάσιο Αγ. Δημητρίου Αθηνών φοιτούν μαθήτριες/τές διαφορετικών ηλικιών, κοινωνικού και μορφωτικού υπόβαθρου αλλά και εθνοτικής καταγωγής. Η σημαντική πολιτισμική διαφοροποίηση του μαθητικού πληθυσμού έχει ως αποτέλεσμα το σχολείο να αποτελεί μια πολυπολιτισμική σχολική κοινότητα. Προκειμένου να αναγνωριστεί η ετερότητα αλλά και παράλληλα να ενισχυθεί η συμπερίληψη, κρίνεται απαραίτητη η υιοθέτηση «στοχαστικών προσαρμογών», ώστε η τυπική εκπαίδευση να συγκεραστεί με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Επιχειρώντας αυτόν τον συγκερασμό, αποτελεί προτεραιότητά μας η μέριμνα για την προαγωγή της εκμάθησης της Ελληνικής, εντός και εκτός των τάξεων υποδοχής. Επιπλέον, ο ετήσιος προγραμματισμός των δράσεων της σχολικής μονάδας στοχοθετήθηκε με γνώμονα την ανάδειξη της ετερότητας-συνάφειας της ιστορικής διαδρομής των πολιτισμών καταγωγής των μαθητών/τριών μας. Τέλος, η συμπλήρωση κατάλληλων ερωτηματολογίων από τους/τις μαθητές/τριες αλλά και από τους εκπαιδευτικούς, θα συμβάλλει στην ενεργό αλληλεπίδραση, ώστε να μειωθούν οι στερεοτυπικές αντιλήψεις ως προς τον «άλλον». Για να παρακολουθήσουμε την αποτελεσματικότητα των παραπάνω προσαρμογών, θεωρούμε χρήσιμο δείκτη αξιολόγησης τη διακύμανση της σχολικής φοίτησης, όπως αυτή αποτυπώνεται στις νέες εγγραφές και στη σχολική διαρροή των μαθητριών/τών. Από την έως τώρα παρατήρηση, θεωρούμε ότι το 1ο Εσπερινό Γυμνάσιο Αγ. Δημητρίου μπορεί να λειτουργήσει ως μια πολυπολιτισμική σχολική κοινότητα η οποία θα παρέχει τυπική εκπαίδευση με διαπολιτισμικό προσανατολισμό.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΧΘΕΣ ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ: ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ERASMUS+ KA210

Θεολογία Τσιρώζη
Διευθύντρια 1ου Δ.Σ. Αρχαγγέλου Ρόδου Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Τσαμπίκα Χατζημανώλη
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ 1ου Δ.Σ. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΡΟΔΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΕ 70
Όλγα Ντούρου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Μαρία Λεβέντη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Σε ένα ευρωπαϊκό περιβάλλον αυξανόμενης πολιτισμικής ποικιλομορφίας, η εκπαίδευση καλείται να λειτουργήσει ως μηχανισμός διατήρησης της πολιτισμικής ταυτότητας και καλλιέργειας διαπολιτισμικής συνείδησης. Η κατανόηση της ετερότητας συνιστά εργαλείο ειρηνικής συνύπαρξης και κοινωνικής συνοχής. Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτιστική αγωγή και η τοπική ιστορία αποτελούν θεμέλια για την ανάπτυξη ενεργών και κοινωνικά ευαίσθητων πολιτών.

Το πρόγραμμα Erasmus+ KA210 «Πολιτιστική Αγωγή από το Χθες στο Σήμερα» αποσκοπούσε στην ενίσχυση της πολιτιστικής συνείδησης των μαθητών, στη σύνδεσή τους με την τοπική και ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά και στην καλλιέργεια της διαπολιτισμικής κατανόησης. Ειδικότεροι στόχοι ήταν η ανάπτυξη ιστορικής μνήμης, η ενίσχυση της ενεργού πολιτειότητας, η αποδοχή της πολιτισμικής ετερότητας, η καλλιέργεια της ευρωπαϊκής ταυτότητας και η ενδυνάμωση της συμπερίληψης.

Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίστηκε στη βιωματική, ερευνητική και ομαδοσυνεργατική μάθηση, με διαθεματική ενσωμάτωση των δραστηριοτήτων στο αναλυτικό πρόγραμμα. Οι μαθητές ανέλαβαν ερευνητικά σχέδια για πτυχές της τοπικής πολιτιστικής ταυτότητας (μουσική, χορός, ενδυμασία, μύθοι και θρύλοι κ.α.), αξιοποιώντας συνεντεύξεις, αρχειακό υλικό και επιτόπιες επισκέψεις. Η διακρατική συνεργασία με οργανισμό της Ιταλίας ενίσχυσε τη διαπολιτισμική διάσταση μέσω συγκριτικών πολιτισμικών προσεγγίσεων, με αναφορά στην κοινή πολιτιστική κληρονομιά της Magna Graecia.

Παρήχθη πλούσιο εκπαιδευτικό υλικό (ψηφιακές δημιουργίες, θεατρικά και μουσικοχορευτικά δρώμενα, αφηγήσεις, εικαστικές κατασκευές), το οποίο ενσωματώθηκε στη σχολική πράξη και διαχύθηκε στην τοπική κοινότητα. Ενισχύθηκαν οι δεξιότητες συνεργασίας, ιστορικής τεκμηρίωσης, δημιουργικής έκφρασης και ψηφιακού γραμματισμού των μαθητών. Ιδιαίτερης σημασίας υπήρξε η δημιουργία μαθητικού βιβλίου για τις παραδοσιακές φορεσιές και η συμμετοχή στην εκπομπή "Από τόπο σε τόπο".

Το πρόγραμμα ανέδειξε ότι η πολιτιστική αγωγή μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα μεταξύ τοπικής ταυτότητας και ευρωπαϊκής συνείδησης, ενισχύοντας τη συμπερίληψη και τη διαπολιτισμική κατανόηση. Το πρόγραμμα προτείνει ένα εφαρμόσιμο παιδαγωγικό μοντέλο που συνδυάζει πολιτισμική διατήρηση, δημιουργική έκφραση και ευρωπαϊκή συνεργασία ως βασικούς πυλώνες κοινωνικής συνοχής και εκπαιδευτικής καινοτομίας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

INDIA–EU RELATIONS THROUGH THE DIASPORA LENS: SOFT POWER, PUBLIC DIPLOMACY, AND PERCEPTION MANAGEMENT

Aashutosh Kumar Aahire
Assistant Professor of Political Science at Hidayatullah National Law University Raipur Chhattisgarh India.

This paper examines how the Indian diaspora in Europe functions as a strategic interface in India–EU relations by shaping cultural visibility, public narratives, and policy-relevant perceptions. While India's engagement with Europe is often analysed through trade, security, and institutional diplomacy, the "diaspora lens" highlights an additional layer of influence: the everyday and organised practices through which diasporic communities, cultural organisations, and official missions co-produce images of India in European public spheres. Anchored in soft power and public diplomacy scholarship, the study also brings in insights from digital diasporas and identity politics to analyse how perception management unfolds across both offline cultural arenas (festivals, commemorative events, yoga diplomacy, heritage and tourism promotion) and online communication ecosystems (social media campaigns, diaspora media, influencer networks).

The paper addresses two guiding questions: first, how do diaspora-linked cultural practices and official outreach strategies shape European perceptions of India across different national contexts; and second, under what conditions do such perceptions translate into policy resonance—visible in practice. Methodologically, the study adopts a comparative qualitative design across selected European settings (e.g., UK, Germany, Greece, and France), using official document analysis, content analysis of mainstream and diaspora media coverage, and views of diplomats, diaspora organisers, and policy stakeholders. The analysis develops a typology of diaspora-mediated public diplomacy—distinguishing between (i) cultural celebration, (ii) heritage/roots connectivity, (iii) values-based narrative framing, and (iv) crisis-driven reputation management.

The paper argues that diaspora-mediated soft power is neither automatic nor uniformly positive: it is shaped by host-country political opportunity structures, domestic contestations within diaspora communities, and the credibility gap between cultural symbolism and policy behaviour. By identifying the mechanisms and limits of diaspora-enabled perception management, the study contributes to debates on non-state actors in diplomacy and offers policy implications for designing more transparent, inclusive, and evidence-informed India–EU public diplomacy strategies.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

Ελένη Τσατσαρώνη
Υποψήφια Διδάκτωρ

Η οικονομική ύφεση έθεσε τις παροχές του κράτους πρόνοιας υπό ισχυρές πιέσεις στην Ελλάδα (Kotsiou, Srivastava, Kotsios et al., 2018) τα προηγούμενα χρόνια. Ο Ο.Η.Ε. έδωσε τα χαρακτηριστικά της ανθρωπιστικής κρίσης στην κατάσταση, εξαιτίας των πιέσεων που δέχθηκε το Εθνικό Σύστημα Υγείας (Christodoulou & Abou-Saleh, 2016), η οποία δημιούργησε αίσθημα φόβου στους πολίτες για την εμφάνιση τόσο νέων ασθενειών, που θα έβρισκαν πρόσφορο έδαφος σε αυτές τις συνθήκες.

Εξαιτίας της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, κατά τη διάρκεια της δεκαετούς οικονομικής κρίσης αναδύθηκαν νέες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (Marmot & Wilkinson, 2006). Σε έρευνες με θέμα τις επιπτώσεις των αυξημένων μεταναστευτικών ροών στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, καταγράφηκαν οι απόψεις, οι στάσεις και οι μεταβολές στη ζωή των πολιτών, ως συνέπεια των αυξημένων ροών προσφύγων-μεταναστών από την Τουρκία, με αρνητικές επιπτώσεις στην ψυχολογία, την υγεία, τον τουρισμό. Ανάμεσα σε άλλα, καταγράφηκαν και μετρήθηκαν τα συναισθήματα οργής, φόβου, προβληματισμού, που προκαλούν στους κατοίκους των κοινωνιών υποδοχής, οι αυξημένες μεταναστευτικές ροές.

Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του προσφυγικού-μεταναστευτικού φαινομένου στις κοινωνίες υποδοχής, η ψυχική ανθεκτικότητα Resilience (A.P.A., 2012) περιγράφει τη διαδικασία και το αποτέλεσμα της επιτυχημένης προσαρμογής σε προκλήσεις και δύσκολες εμπειρίες της ζωής, ειδικότερα, μέσα από τη γνωστική, συναισθηματική και συμπεριφορική ευελιξία και προσαρμογή σε εξωτερικές και εσωτερικές απαιτήσεις. Η ψυχική ανθεκτικότητα είναι η ικανότητα, ένα άτομο ή μια κοινότητα να παραμένουν αναλλοίωτοι σε δυνητικά μεταμορφωτικές συνθήκες (Wieland & Wallenburg, 2013), δηλαδή, πρόκειται για την αντοχή στις πιέσεις και τους παράγοντες που θεωρούν αντίξοους και αρνητικούς. Σκοπός της έρευνας είναι να μελετηθεί η σχέση της καλλιέργειας της ψυχικής ανθεκτικότητας στην αντιμετώπιση του επαγγελματικού άγχους στους εργαζόμενους στον τουρισμό στα νησιά του βορειονατολικού Αιγαίου.

Εργασία (Paper)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ: ΈΝΑ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΕΙ ΤΗ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ, ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Άννα Ευθυμίου
Εκπαιδευτικός ΠΕ 87.02, MPH, PhD (c), Τμήμα Νοσηλευτικής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Μιχαήλ Ροβίθης
Αναπληρωτής καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Οι διευθυντές στην εκπαίδευση καλούνται σήμερα να καλλιεργήσουν υγιείς και συμπεριληπτικούς σχολικούς οργανισμούς, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα σύνθετες διοικητικές και υγειονομικές απαιτήσεις. Παρά τη διαρκώς αυξανόμενη σημασία της σχολικής υγείας, η σχέση μεταξύ μετασχηματιστικής ηγεσίας, πρακτικής σχολικής νοσηλευτικής και σχεδιασμού εργασίας παραμένει ελλιπώς διερευνημένη.

Στόχος της εργασίας είναι η διατύπωση ενός εννοιολογικού πλαισίου που αντιμετωπίζει τους διευθυντές ως συντονιστές οργανωτικών συστημάτων και αναδεικνύει τη μετασχηματιστική ηγεσία ως βασικό μηχανισμό ενδυνάμωσης της σχολικής νοσηλευτικής και του υποστηρικτικού σχεδιασμού εργασίας για τη βιώσιμη προαγωγή υγείας.

Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση διεθνών μελετών της τελευταίας δεκαετίας από τις επιστήμες της εκπαίδευσης, της νοσηλευτικής και της οργανωσιακής ψυχολογίας, με έμφαση σε ερευνητικά δεδομένα που εξετάζουν ηγεσία, σχολική νοσηλευτική και χαρακτηριστικά εργασίας σε σχολικά περιβάλλοντα.

Η ανάλυση υποδεικνύει ότι οι διευθυντές χρειάζεται να καλλιεργούν μετασχηματιστικές δεξιότητες, να αναγνωρίζουν τους σχολικούς νοσηλευτές ως κεντρικούς εταίρους και να διαμορφώνουν στοχευμένα εργασιακά συστήματα (σαφείς ρόλοι, πόροι, συνεργατικές σχέσεις) που υποστηρίζουν συστηματικά την προαγωγή υγείας. Το προτεινόμενο πλαίσιο δείχνει ότι η μετασχηματιστική ηγεσία, η επαγγελματικά ενδυναμωμένη σχολική νοσηλευτική και ο ποιοτικός σχεδιασμός εργασίας αλληλοσυμπληρώνονται και ενισχύουν συνολικά την προαγωγή της υγείας στο σχολείο.

Η προσέγγιση επανατοποθετεί την προαγωγή υγείας ως θεμελιώδη ηγετική λειτουργία και προτείνει ένα πρακτικά εφαρμόσιμο σχήμα ευθυγράμμισης ηγεσίας, νοσηλευτικής πρακτικής και οργανωσιακού σχεδιασμού, ικανό να υποστηρίξει τη δημιουργία ανθεκτικών, προσανατολισμένων στην υγεία σχολικών μονάδων.

Εργασία (Paper)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ MENTORING ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Δανάη - Μαρία Κουτσουπιά
Πτυχιούχος Κοινωνικής Εργασίας

Η διαχείριση και υποστήριξη των αναγκών των ασυνόδευτων ανηλίκων αποτελεί ένα από τα πλέον σύνθετα κοινωνικά ζητήματα της σύγχρονης πραγματικότητας. Τα τελευταία χρόνια, το πρόγραμμα καθοδήγησης (Mentoring Project) αναδεικνύεται ως ένα καινοτόμο και υποστηρικτικό μοντέλο, το οποίο λειτουργεί συμπληρωματικά προς τον θεσμό της επιτροπείας, με στόχο την ενδυνάμωση, την κοινωνική ένταξη και την ολιστική υποστήριξη των ασυνόδευτων ανηλίκων.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της συμβολής του Mentoring Project στην επιτροπεία και ενδυνάμωση των ασυνόδευτων ανηλίκων στην Ελλάδα, με παράλληλη ανάλυση του θεσμού της επιτροπείας και σχετικών παρεμβάσεων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Για την διεξαγωγή της εργασίας, πραγματοποιήθηκε συνδυαστικά εκτενής βιβλιογραφική ανασκόπηση και ποιοτική μελέτη περίπτωσης, δίπολο το οποίο συνέβαλε στην ανάδειξη τόσο του θεωρητικού υποβάθρου, όσο και του εμπειρικού πλαισίου αναφορικά με το υπό ανάλυση θέμα. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων με τρεις καθοδηγητές του προγράμματος και αναλύθηκαν θεματικά.

Από την απόδοση του θεωρητικού πλαισίου διαπιστώθηκε ότι η νομική υπεράσπιση σε συνδυασμό με την καθοδήγηση των ασυνόδευτων ανηλίκων, διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην οικοδόμηση της εμπιστοσύνης, στην απόκτηση προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων και στην ενίσχυση της πορείας τους προς την αυτονομία. Από το εμπειρικό μέρος της εργασίας, προέκυψαν τέσσερις θεματικοί πυρήνες. Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε ότι η βιωμένη εμπειρία και η γλωσσική/πολιτισμική εγγύτητα συμβάλλουν στην οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης με τους ανηλίκους, ενώ ο συνδυασμός δράσεων διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο στην υποστήριξη και ενδυνάμωσή τους. Παράλληλα, η γνώση της γλώσσας και η απόκτηση βασικών δεξιοτήτων αξιολογούνται ως απαραίτητα εφόδια για την κοινωνική τους ένταξη, ενώ τα διοικητικά/ διαδικαστικά ζητήματα, οι ελλείψεις στις υποδομές και η ασυνέχεια επαφών δυσχεραίνουν την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Συμπερασματικά, το Mentoring Project αναδεικνύεται ως ένα αποτελεσματικό εργαλείο ενδυνάμωσης και κοινωνικής ένταξης των ασυνόδευτων ανηλίκων, το οποίο μπορεί να ενισχύσει ουσιαστικά τον θεσμό της επιτροπείας, υπό την προϋπόθεση στοχευμένων θεσμικών και οργανωτικών παρεμβάσεων.

Εργασία (Paper)

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ-ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στυλιανός Ιωάννης Τζαγκαράκης
Διδάσκων, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών &
Αναλυτής Πολιτικής, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ)
Σωτήριος Πανταζόπουλος
Εκπαιδευτικός ΠΕ 88.04 και ΠΕ11

Η επέκταση και ενίσχυση των μαθημάτων της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής και της Οικιακής Οικονομίας στο Γυμνάσιο αποτελεί εξαιρετικά σημαντική εκπαιδευτική αναγκαιότητα στη σύγχρονη κοινωνία. Η εφηβεία είναι ένα κομβικό στάδιο διαμόρφωσης αξιών, στάσεων και συμπεριφορών, όπου οι μαθητές καλούνται να κατανοήσουν τόσο τον κοινωνικό και πολιτικό κόσμο όσο και τη σχέση τους με την υγεία, την κατανάλωση και την ποιότητα ζωής. Η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή-Πολιτική Παιδεία καλλιεργεί τη δημοκρατική συνείδηση, την κοινωνική ευθύνη, τον σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και τη συμμετοχή στα κοινά, στοιχεία απαραίτητα για τη συγκρότηση ενεργών και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών. Ταυτόχρονα, η Οικιακή Οικονομία και ιδιαιτέρως το μέρος της Διατροφής που περιλαμβάνει, προσφέρει πρακτικές και επιστημονικά θεμελιωμένες γνώσεις για τη σωστή διατροφή, τη διαχείριση πόρων, την υγεία και την καθημερινή ευημερία, συμβάλλοντας στην πρόληψη χρόνιων νοσημάτων και ανθυγιεινών συνηθειών από νεαρή ηλικία. Η συνδυαστική ενίσχυση των δύο αυτών μαθημάτων δύναται να ενδυναμώσει τους μαθητές τόσο ως κοινωνικά και πολιτικά υποκείμενα όσο και ως υπεύθυνους διαχειριστές της προσωπικής και οικογενειακής τους ζωής, δημιουργώντας τις βάσεις για μια πιο υγιή, συμμετοχική και κοινωνικά συνεκτική κοινωνία. Στο πλαίσιο αυτό, η ενίσχυσή τους μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για τη συνολική αναβάθμιση της εκπαιδευτικής εμπειρίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μέσα από σύγχρονες, βιωματικές και διαθεματικές προσεγγίσεις, τα μαθήματα αυτά μπορούν να συνδεθούν με πραγματικά κοινωνικά προβλήματα, όπως η ανισότητα, η φτώχεια, η βιώσιμη κατανάλωση, η δημόσια υγεία και η περιβαλλοντική υπευθυνότητα. Έτσι, οι μαθητές δεν αποκτούν μόνο θεωρητικές γνώσεις, αλλά αναπτύσσουν δεξιότητες ζωής, όπως η κριτική σκέψη, η λήψη αποφάσεων, η συνεργασία και η υπεύθυνη συμπεριφορά. Επιπλέον, η ενίσχυσή τους συμβάλλει στην πρόληψη κοινωνικών και υγειονομικών κινδύνων, όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός, οι εθισμοί και οι διατροφικές διαταραχές, ενώ υποστηρίζει τη δημιουργία ενός σχολείου πιο ανοικτού, συμμετοχικού και προσανατολισμένου στις ανάγκες των μαθητών και της κοινωνίας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ: ΜΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Δημήτρης Παπαδημητρίου
Καθηγητής Φιλόλογος
Χαρίκλεια Γρηγορίου
Διευθύντρια Πρότυπου Γενικού Λυκείου
Μαρία Παπαδημητρίου
Φιλόλογος

Η αυξανόμενη πολιτισμική και γλωσσική ετερογένεια των σύγχρονων σχολικών τάξεων αναδεικνύει την ανάγκη επαναπροσδιορισμού των διδακτικών πρακτικών, με έμφαση στην εξατομικευμένη και συμπεριληπτική διδασκαλία. Στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, η εξατομίκευση δεν αποτελεί απλώς μια διαφοροποίηση τεχνικών, αλλά μια παιδαγωγική στάση που στοχεύει στην αναγνώριση της ετερότητας, στην ισότιμη συμμετοχή όλων των μαθητών και στη διαμόρφωση συνθηκών εκπαιδευτικής δικαιοσύνης.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζεται η εξατομικευμένη διδασκαλία στην καθημερινή σχολική πράξη σε τάξεις με μαθητές διαφορετικού πολιτισμικού υπόβαθρου, καθώς και η κατανόηση των παιδαγωγικών επιλογών, των διλημμάτων και των περιορισμών που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί. Ειδικότερα, η έρευνα εστιάζει στις μορφές διαφοροποίησης του διδακτικού σχεδιασμού, του περιεχομένου και των δραστηριοτήτων, καθώς και στον ρόλο του εκπαιδευτικού ως διαμεσολαβητή της μάθησης και της πολιτισμικής ένταξης.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω συστηματικών φύλλων παρατήρησης διδασκαλίας και ημερολογίων αναστοχασμού εκπαιδευτικού, σε σχολικές τάξεις με πολιτισμικά ετερογενή μαθητικό πληθυσμό. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με θεματική ανάλυση, με στόχο την ανάδειξη επαναλαμβανόμενων μοτίβων και νοηματοδοτήσεων.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι η εξατομικευμένη διδασκαλία αναγνωρίζεται από τους εκπαιδευτικούς ως βασική προϋπόθεση διαπολιτισμικής συμπερίληψης, ωστόσο συχνά συγκρούεται με θεσμικούς περιορισμούς, όπως το αναλυτικό πρόγραμμα, τον χρόνο και τις απαιτήσεις αξιολόγησης. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία του αναστοχασμού ως εργαλείου επαγγελματικής ανάπτυξης.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει την εξατομικευμένη διδασκαλία ως κρίσιμο πυλώνα της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και συμβάλλει στη συζήτηση για την ανάγκη στήριξης των εκπαιδευτικών σε πολυπολιτισμικά σχολικά περιβάλλοντα.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

«Η ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ, ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ»

Δημήτρης Παπαδημητριου
Καθηγητής Φιλόλογος
Χαρίκλεια Γρηγορίου
Διευθύντρια Πρότυπου Γενικού Λυκείου

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση αποτελεί βασικό πυλώνα των σύγχρονων εκπαιδευτικών πολιτικών, ιδιαίτερα σε σχολικά περιβάλλοντα που χαρακτηρίζονται από αυξανόμενη πολιτισμική και γλωσσική ποικιλομορφία. Παρά τη θεσμική της αναγνώριση, η εφαρμογή της στην εκπαιδευτική πράξη συχνά συναντά δυσκολίες, αντιφάσεις και περιορισμούς, οι οποίοι συνδέονται τόσο με τις δομές του εκπαιδευτικού συστήματος όσο και με τις εμπειρίες και τις αντιλήψεις των ίδιων των εκπαιδευτικών.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων, των στάσεων και των βιωμένων εμπειριών των εκπαιδευτικών αναφορικά με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στο σύγχρονο σχολείο. Η έρευνα εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί νοηματοδοτούν τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, στις παιδαγωγικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους πρακτική, καθώς και στο αντιλαμβανόμενο χάσμα μεταξύ εκπαιδευτικής πολιτικής και σχολικής πραγματικότητας.

Η μελέτη υιοθετεί ποιοτική ερευνητική προσέγγιση και βασίζεται στη διεξαγωγή ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπαιδευτικούς διαφορετικών βαθμίδων και σχολικών πλαισίων, οι οποίοι υπηρετούν σε πολιτισμικά ετερογενή σχολικά περιβάλλοντα. Τα δεδομένα αναλύθηκαν μέσω θεματικής ανάλυσης, με στόχο την ανάδειξη κυρίαρχων μοτίβων, επαναλαμβανόμενων νοηματοδοτήσεων και κρίσιμων παιδαγωγικών διλημμάτων.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν τη σημασία της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης για την κοινωνική συνοχή και τη συμπερίληψη, ωστόσο εκφράζουν προβληματισμούς σχετικά με την επάρκεια της επιμόρφωσης, τη θεσμική υποστήριξη και τις υλικοτεχνικές συνθήκες. Παράλληλα, αναδεικνύεται η ανάγκη ενίσχυσης του επαγγελματικού ρόλου του εκπαιδευτικού ως φορέα διαπολιτισμικής διαμεσολάβησης.

Συμπερασματικά, η εργασία συμβάλλει στην κατανόηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μέσα από τη φωνή των εκπαιδευτικών και υπογραμμίζει την ανάγκη γεφύρωσης της εκπαιδευτικής πολιτικής με τη σχολική πράξη.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟ ΤΑ «ΞΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ» ΣΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΆΛΛΟΥ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ STORYLINE ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ

Ζωγραφιά Κοκκίνου
Υποψήφια Διδάκτωρ του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου
Ιφιγένεια Ηλιοπούλου
Επίκουρη Καθηγήτρια του τμήματος δημοτικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου:περιβαλλοντική εκπαίδευση -εκπαΙδευση για την Αειφορία

Η παρούσα εργασία εξετάζει την εφαρμογή της μεθόδου «Ιστοριογραμμή» (Storyline) ως εργαλείο διαθεματικής και βιωματικής μάθησης στην προσχολική εκπαίδευση, εστιάζοντας στη σύνδεση περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και κοινωνικής αγωγής. Παρουσιάζεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση του εκπαιδευτικού σεναρίου «Η θάλασσα είναι ζωή», το οποίο σχεδιάστηκε στο πλαίσιο επιμορφωτικού προγράμματος του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Κεντρικός άξονας της εισήγησης είναι η παιδαγωγική αξιοποίηση του περιβαλλοντικού φαινομένου των «ξενικών ειδών» (invasive species) ως μεταφορά για την προσέγγιση της έννοιας του «ξένου» και της ετερότητας. Η διδακτική παρέμβαση πραγματοποιήθηκε σε Νηπιαγωγείο της Ρόδου με τη συμμετοχή 18 μαθητών και διήρκησε τρεις μήνες. Μεθοδολογικά, η δράση οργανώθηκε βάσει ενός οργανογράμματος με μια σειρά επεισοδίων, επιτρέποντας την ομαλή εξέλιξη της αφηγηματικής πλοκής. Οι μαθητές, μέσα από την υιοθέτηση ρόλων, δεν προσέγγισαν μόνο το ζήτημα της προστασίας των θαλάσσιων πόρων (Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης 14), αλλά κλήθηκαν να διαχειριστούν την είσοδο του «νέου» και του «διαφορετικού» στο οικοσύστημα. Η αποτίμηση του προγράμματος κατέδειξε ότι η βιολογική έννοια των ξενικών ειδών λειτούργησε ως εύστοχο παιδαγωγικό όχημα για την καλλιέργεια θετικής στάσης προς τον «ξένο», την ανάπτυξη ενσυναίσθησης και την προαγωγή αξιών συμπερίληψης και ειρηνικής συνύπαρξης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΡΟΜΑ

Χαρούλα Αδαμοπούλου
Διδάκτωρ Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Πατρών

Παρά τις διεθνείς στρατηγικές, η εκπαίδευση των μαθητών/τριών Ρομά εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από υψηλά ποσοστά σχολικής διαρροής και χαμηλές εκπαιδευτικές προσδοκίες. Η κυρίαρχη εκπαιδευτική προσέγγιση συχνά αντιμετωπίζει την πολιτισμική ταυτότητα των Ρομά ως «έλλειμμα» ή εμπόδιο στην ένταξη, οδηγώντας σε έναν κύκλο κοινωνικού αποκλεισμού και υποεκπροσώπησης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Σκοπός της εισήγησης είναι η ανάδειξη ενός ολιστικού μοντέλου εκπαιδευτικής παρέμβασης που αξιοποιεί την πολιτισμική ταυτότητα ως εκπαιδευτικό κεφάλαιο. Οι επιμέρους στόχοι εστιάζουν στην ανάλυση πρακτικών Πολιτισμικά Ανταποκρινόμενης Διδασκαλίας (CRT), στην ενδυνάμωση του θεσμού της διαμεσολάβησης και στη διαμόρφωση ενός συνεκτικού «οδικού χάρτη» συμπερίληψης από την προσχολική αγωγή έως την Ανώτατη εκπαίδευση. Υιοθετείται η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου επίσημων κειμένων πολιτικής διεθνών οργανισμών (UNESCO, UNICEF, Συμβούλιο της Ευρώπης, World Bank) της περιόδου 2000-2024. Η ανάλυση εδράζεται στο θεωρητικό πλαίσιο της Πολιτισμικά Ανταποκρινόμενης Διδασκαλίας (Gay, 2010), ενώ χρησιμοποιείται η τεχνική της κριτικής σύνθεσης για την ανάδειξη βέλτιστων πρακτικών και την αξιολόγηση των πιθανών συγκρούσεων ταυτότητας κατά την εφαρμογή τους. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η καινοτομία στην εκπαίδευση των Ρομά προκύπτει από τη σύγκλιση παιδαγωγικής CRT και θεσμικής διαμεσολάβησης. Αναδεικνύεται η αποτελεσματικότητα της μεθόδου project για την ενσωμάτωση της ιστορίας και της γλώσσας Ρομανί, ο μετασχηματιστικός ρόλος του διαμεσολαβητή ως «πολιτισμικού διερμηνέα» και η σημασία των προγραμμάτων mentoring και θετικής δράσης (affirmative action) για την πρόσβαση στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Η εισήγηση καταλήγει στο ότι η επιτυχής συμπερίληψη απαιτεί τη μετάβαση από το μοντέλο της «αφομοίωσης» στο μοντέλο της «αναγνώρισης». Η πολιτισμική ταυτότητα δεν αποτελεί εμπόδιο, αλλά το πρωταρχικό όχημα για την υπέρβαση των εκπαιδευτικών φραγμών. Προτείνεται η συστηματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η θεσμική δικτύωση σχολείου-κοινότητας ως οι ακρογωνιαίοι λίθοι για ένα δημοκρατικό και συμπεριληπτικό ευρωπαϊκό σχολείο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Άλκηστις Βερέβη
Ερευνήτρια Α΄ Βαθμίδας, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Κοινωνίας,Ακαδημία Αθηνών

Η έρευνα που παρουσιάζεται μελετά μέσα από προσωπικές μαρτυρίες τον τρόπο με τον οποίο εκπαιδευτικοί αντιμετώπισαν τις μεταβολές που επήλθαν στον χώρο της σχολικής πραγματικότητας κατά την περίοδο της πρόσφατης οικονομικής κρίσης στη χώρα. Τα στοιχεία της έρευνας προέρχονται από 20 ημι-δομημένες συνεντεύξεις βάθους με καθηγητές, που διενεργήθηκαν από το 2017 έως το 2019. Αξιοποιήθηκε η αφηγηματική προσέγγιση για την ανάλυσή τους, προκειμένου να εντοπίσουμε τις αλλαγές που απασχόλησαν τους εκπαιδευτικούς. Η έρευνα έδειξε ότι κάποιες ομάδες καθηγητών έδιναν περισσότερη έμφαση στις εκπαιδευτικές αλλαγές (π.χ. ύλη μαθημάτων, τράπεζα θεμάτων, εισαγωγή νέων μαθημάτων, ομαδο-συνεργατικά project, κ.ο.κ.). Άλλες ομάδες εκπαιδευτικών επικεντρώνονταν κατά κύριο λόγο σε διοικητικού και υπηρεσιακού χαρακτήρα μεταβολές (π.χ. αύξηση ωραρίου, διαθεσιμότητα καθηγητών ορισμένων ειδικοτήτων στα ΕΠΑΛ, αλλαγές στον τρόπο μοριοδότησης, κ.ο.κ.). Για την ερμηνεία των δεδομένων μας αξιοποιήθηκε η θεωρία του Bourdieu για τα διάφορα είδη κεφαλαίων και τις «προδιαθέσεις» (habitus). Από την έρευνα προέκυψε ότι το είδος των αλλαγών που οι εκπαιδευτικοί αξιολογούσαν ως σημαντικές συναρτήθηκε με το είδος του κεφαλαίου με το οποίο οι καθηγητές εισήλθαν στον επαγγελματικό στίβο και το πώς και εάν αυτό ενισχύθηκε, με τις προσδοκίες που είχαν από το επάγγελμα και με τις προδιαθέσεις τους, όπως αυτές διαμορφώθηκαν από τους επαγγελματικούς και ερευνητικούς χώρους στους οποίους βρέθηκαν πριν από την ανάληψη των καθηκόντων τους ως εκπαιδευτικοί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η έρευνα αυτή επομένως συμβάλλει στην κατανόηση της επίδρασης των κοινωνικοοικονομικών κρίσεων στην εκπαίδευση και αναδεικνύει την αξία της υποκειμενικής εμπειρίας των εκπαιδευτικών για την κατανόηση των αναγκών και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν.

Εργασία (Paper)

CHALLENGES IN THE INTERACTION EXPERIENCES OF TWO LATVIAN DIASPORA WAVES IN SWEDEN AND AUSTRALIA

Maruta Pranka
University of Latvia, lead researcher
Daina Grosa
University of Latvia, researcher

The Latvian diaspora can be categorised into an “old” diaspora – comprising expatriates from the early 20th century and refugees of the Second World War – and a “new diaspora”, which began after Latvia regained independence in 1991.

At the end of the Second World War, approximately 10% of Latvia’s population fled to the West. Since regaining independence, Latvia has become one of Europe's most mobile nations – a "sending country" – losing 9.1% of its population to emigration. Although members of the diaspora share a common ethnic origin, cultural heritage, and historical memories that contribute to diasporic identity, this does not always ensure cohesion within diaspora communities.

This study examines the experiences of Latvian diasporic communities in Sweden and Australia. In both countries, these diasporas are composed primarily of two distinct waves of Latvian emigrants. The research explores the common features and challenges within the diaspora formed by these two waves of migration.

The study is based on an analysis of 30 semi-structured life story narratives from members of the Latvian diaspora. It compares and contrasts the dynamics of interaction between the two migration waves within each community.

Research material was collected from the Latvian National Oral History collection within the project “Navigating Post-Exile: Transformations and Transitions in the Latvian Exile Community after 1991”.

The main findings highlight: 1) challenges within the diaspora between exile and “new” émigrés; 2) traditions and education as potential unifying factors; 3) factors influencing the successful integration of “new” émigrés into established community structures; 4) the role of “mediators” – individuals who understand both the “new” and “old” diaspora.

The paper contributes to discussions on identity, belonging, and cultural negotiation in the diaspora and underscores the contribution of life-story methods for in-depth research on diaspora formation, development, and the challenges associated with these processes.

Εργασία (Paper)

INTERCULTURAL EDUCATION IN BULGARIA: FORMS, CHALLENGES, PERSPECTIVES

Nonka Bogomilova
Institute for Bulgarian Philosophical Culture/ Professor, D.Sc

Growing focus on intercultural education and on its religious aspects by researchers and institutions is the result of two interrelated processes: 1) the diversification of the picture of religiosity in Bulgaria as a result of the established freedom of religion after the democratic changes of 1989; 2) the intensified processes of migration, of free mobility, which have turned religious differences into both a possible cultural bridge and a potential conflict-generating factor.

The main purpose of this research is to analyze the difficult journey the Bulgarian educational system has completed in the last three decades in search of a type of teaching of religion (and of religions) that would be a cultural bridge, a factor of social cohesion and sustainability. The dynamic and complicated situation related to introduction and teaching of the confessional school subjects ("Religion – Christianity" and "Religion – Islam") and of the new non-confessional subject "Religion" in Bulgarian state schools is examined from 1997 to 2026.

The study is based on the analysis of: 1) legal documents related to changes in the state's attitude towards religious communities and towards religious education after 1989; 2) education programs, curricula, concepts, textbooks issued by Ministry of Education; 3) public opinion polls on the issue; 4) analysis of heated public debates on social media.

The results of the study demonstrate that the path towards intercultural education in the field of religion is difficult and still incomplete in Bulgaria. It depends on the political in/stability in the country, on the actual influence and position of the Bulgarian Orthodox Church, and on the division of public opinion towards religious heritage.

In conclusion the paper underscores that this difficult path has its own Bulgarian reasons and cultural roots, and at the same time reflects the global contemporary trend towards increasing destabilization of the established international and intercultural bridges.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

Χρίστος Δούβλος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Κωνσταντίνος Ευαγγελόπουλος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Καλλιόπη Δερμεντζή
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Παναγιώτης Τούμπος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η αυξανόμενη παρουσία μαθητών/τριών διασποράς στα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα επαναφέρει με ένταση ζητήματα γλωσσικής υποστήριξης, πολιτισμικής ταυτότητας και ισότιμης συμμετοχής στη μαθησιακή διαδικασία. Παράλληλα, η ραγδαία ενσωμάτωση εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην εκπαίδευση δημιουργεί νέες δυνατότητες εξατομίκευσης της μάθησης, θέτοντας όμως και κρίσιμα ερωτήματα για την παιδαγωγική τους αξιοποίηση σε πολυπολιτισμικά και διασπορικά πλαίσια. Στο σημείο αυτό αναδύεται η ανάγκη για μια μετατόπιση της συζήτησης από την τεχνολογική καινοτομία καθαυτή προς τις παιδαγωγικές και κοινωνικές της συνέπειες.

Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής μελέτης είναι να διερευνήσει με συστηματικό και κριτικό τρόπο τον ρόλο της Τεχνητής Νοημοσύνης ως παιδαγωγικού μηχανισμού υποστήριξης μαθητών/τριών διασποράς, εστιάζοντας σε τρεις συγκεκριμένους άξονες: (α) γλωσσική ανάπτυξη και πολυγλωσσική υποστήριξη μέσω προσαρμοστικών εργαλείων ΤΝ, (β) εξατομίκευση της μάθησης και ενίσχυση της μαθησιακής αυτονομίας και (γ) συμμετοχή και αίσθηση του «ανήκειν» σε πολιτισμικά ετερόκλητα σχολικά περιβάλλοντα.

Η μελέτη βασίζεται σε στοχευμένη βιβλιογραφική επισκόπηση ερευνητικών μελετών, θεωρητικών πλαισίων και διεθνών πολιτικών κειμένων που εξετάζουν την εφαρμογή της ΤΝ στην εκπαίδευση υπό το πρίσμα της διαπολιτισμικής παιδαγωγικής και της ψηφιακής ισότητας. Η ανάλυση οργανώνεται θεματικά, επιτρέποντας τη σύνθεση διαφορετικών ερευνητικών ευρημάτων και την ανάδειξη κοινών τάσεων αλλά και αντιφάσεων.

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της μελέτης αναμένεται να δείξουν ότι, υπό συγκεκριμένες παιδαγωγικές προϋποθέσεις, η ΤΝ μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο ενδυνάμωσης των μαθητών/τριών διασποράς, ενισχύοντας τη γλωσσική επάρκεια, τη συμμετοχή και την

αυτοπεποίθησή τους. Ταυτόχρονα, αναμένεται να αναδειχθούν κίνδυνοι που σχετίζονται με την αναπαραγωγή πολιτισμικών προκαταλήψεων, την αδιαφανή λειτουργία αλγορίθμων και τον τεχνολογικό αποκλεισμό ευάλωτων ομάδων. Η εργασία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η παιδαγωγική αξιοποίηση της ΤΝ οφείλει να εντάσσεται σε ένα ρητά ανθρωποκεντρικό και διαπολιτισμικό πλαίσιο, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην εκπαιδευτική δικαιοσύνη και ανοίγοντας νέες κατευθύνσεις για έρευνα και εκπαιδευτική πρακτική.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΑΡΙΘΜΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΚΡΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Παναγιώτης Τούμπος
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Κωνσταντίνος Ευαγγελόπουλος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Καλλιόπη Δερμεντζή
Εκπαιδευτικός ΠΕ86
Χρίστος Δούβλος
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα έχει καθιερωθεί ως κεντρικός στόχος της σύγχρονης εκπαιδευτικής έρευνας και πολιτικής, αντανακλώντας τις αυξημένες κοινωνικές, πολιτισμικές και επαγγελματικές απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής. Ωστόσο, η διεθνής βιβλιογραφία καταδεικνύει ότι η συζήτηση παραμένει συχνά εγκλωβισμένη σε γενικούς καταλόγους δεξιοτήτων, με περιορισμένη εστίαση στις παιδαγωγικές συνθήκες μέσα στις οποίες αυτές καλλιεργούνται ουσιαστικά στο σχολικό περιβάλλον. Η ανάγκη μετατόπισης από το «τι» των δεξιοτήτων στο «πώς» της μάθησης αναδεικνύεται ως κρίσιμο θεωρητικό και παιδαγωγικό ζητούμενο.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα βιβλιογραφική εργασία έχει σκοπό να εστιάσει σε ένα σύνολο δεξιοτήτων που στη σύγχρονη έρευνα ορίζονται ως soft skills, δηλαδή διαπροσωπικές, γνωστικές και κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες που διαμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές/τριες σκέφτονται, συνεργάζονται, επικοινωνούν και αυτορρυθμίζουν τη μάθησή τους. Στις δεξιότητες αυτές περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η συνεργασία, η αποτελεσματική επικοινωνία, η κριτική σκέψη, η επίλυση σύνθετων προβλημάτων, η αυτορρύθμιση και η κοινωνικο-συναισθηματική επίγνωση.

Η εργασία θα εξετάσει πώς οι παραπάνω δεξιότητες αναπτύσσονται μέσα από αυθεντικές μαθησιακές εμπειρίες και σύγχρονες παιδαγωγικές πρακτικές, όπως η συνεργατική μάθηση, η μάθηση μέσω έργων (project-based learning), η διερεύνηση πραγματικών προβλημάτων και η ενσωμάτωση εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης (portfolios, ρουμπρίκες δεξιοτήτων, αναστοχαστικές πρακτικές). Η ανάλυση βασίζεται σε θεματική σύνθεση ερευνητικών και θεωρητικών μελετών, αναδεικνύοντας συγκλίσεις αλλά και εννοιολογικές ασυνέχειες στη βιβλιογραφία. Το βασικό ερευνητικό κενό που αναδεικνύεται αφορά την έλλειψη ολοκληρωμένων παιδαγωγικών πλαισίων που να συνδέουν συστηματικά την ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα με συγκεκριμένες διδακτικές και αξιολογικές πρακτικές.

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της μελέτης αναμένεται να δείξουν ότι οι δεξιότητες αυτές δεν καλλιεργούνται μέσω αποσπασματικών ή εξετασιοκεντρικών προσεγγίσεων, αλλά προϋποθέτουν μαθησιακά περιβάλλοντα κοινωνικής αλληλεπίδρασης, συλλογικής δράσης και αναστοχασμού. Συμπερασματικά, η εργασία αναμένεται να υποστηρίξει ότι η ουσιαστική ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα συνιστά πρωτίστως παιδαγωγικό και κοινωνικό ζήτημα, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενεργών, κριτικά σκεπτόμενων και κοινωνικά υπεύθυνων πολιτών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ- ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΕ ΑΥΤΗΝ

Βασιλική Γκόγκα
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια - Εκπαιδευτικός ΠΕ02
Ιωάννα Καμπούρμαλη
Επιβλέπουσα, ΣΕΠ Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου
Αναστασία Ρέππα
Διδάσκουσα Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συνιστά ένα από τα πλέον αμφιλεγόμενα ζητήματα της εκπαιδευτικής πολιτικής, ιδιαίτερα σε περιόδους θεσμικών μεταρρυθμίσεων. Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, η εφαρμογή της ατομικής αξιολόγησης των εκπαιδευτικών με τον Νόμο 4823/2021 έχει αναζωπυρώσει τον δημόσιο και επιστημονικό διάλογο γύρω από ζητήματα εμπιστοσύνης, επαγγελματικής αυτονομίας και ρόλου της σχολικής ηγεσίας.

Κύριος σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στη Δυτική Θεσσαλονίκη σχετικά με το ισχύον σύστημα αξιολόγησης, καθώς και η αποτύπωση του ρόλου του/της Διευθυντή/ντριας της σχολικής μονάδας ως αξιολογητή/τριας. Παράλληλα, εξετάζονται δημογραφικοί και επαγγελματικοί παράγοντες που επηρεάζουν τις αντιλήψεις αυτές.

Η μελέτη βασίζεται σε ποσοτική ερευνητική προσέγγιση, με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Το δείγμα αποτελείται από 104 εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε επτά σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στη Δυτική Θεσσαλονίκη, επιλεγμένους μέσω δειγματοληψίας ευκαιρίας.

Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν έντονο έλλειμμα εμπιστοσύνης προς το σύστημα αξιολόγησης, καθώς η πλειονότητα των εκπαιδευτικών αμφισβητεί την αντικειμενικότητα και τη διαφάνειά του, αντιλαμβανόμενη τη διαδικασία κυρίως ως γραφειοκρατικό μηχανισμό ελέγχου. Ιδιαίτερη σημασία έχει η αμφισβήτηση της παιδαγωγικής και διοικητικής επάρκειας του/της Διευθυντή/ντριας ως αξιολογητή/τριας. Διαπιστώνονται, επίσης, στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς το φύλο και την ηλικία.

Συμπερασματικά, η έρευνα καταδεικνύει ότι η απουσία εμπιστοσύνης υπονομεύει τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της αξιολόγησης, υποδεικνύοντας την ανάγκη μετατόπισης του προσανατολισμού της από τον έλεγχο προς την υποστήριξη, την επιμόρφωση της σχολικής ηγεσίας και την ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών.

Εργασία (Paper)

ΜΝΗΜΗ, ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΠΕΤΡΑΣ

Γαρουφαλιά Στέτου
Αρχαιολόγος

Στην εποχή της όψιμης Νεωτερικότητας, η έννοια της μνήμης και της σχέσης με το παρελθόν είναι ζήτημα αμφιλεγόμενο. Η μνήμη γέρνει και κινείται ανάμεσα σε δυο πόλους. Ο πρώτος πόλος είναι εκείνος που μας συνδέει με το παρελθόν παραμερίζοντας το παρόν. Σύνδεση εξυψωτική που καταργεί τα εξελικτικά στάδια, φτιάχνει σενάρια, εξωραΐζει το προγονικό παρελθόν το οποίο καπηλεύονται ορισμένοι και εγείρουν ακραίες εθνοπατριωτικές γραμμές και αντιλήψεις. Από την άλλη, έχουμε μια «νεκρή», απωθητική και συσσωρευτική θεώρηση της ιστορικής μνήμης ως κάτι ξένο ή ανοίκειο, γεγονός που «μας καθιστά κληρονόμους άνευ διαθήκης» σύμφωνα με έναν αφορισμό του René Char. Ζούμε σε ένα παγωμένο παρόν με χαλασμένη πυξίδα. Στην εποχή μας, μια εποχή βαλλόμενης «τρομοκρατίας», μένουμε δίχως απάγκιο, απογυμνωμένοι από την αίσθηση του συλλογικού, καταβυθισμένοι σε μια ατομική γυάλα. Χαμένοι βαδίζουμε δίχως σημείο αναφοράς γιατί εκλείπει η «κόλλα», η συνεκτική δύναμη της αίσθησης του ανήκειν.

Με τον στρουκτουραλισμό η πρόσληψη του κόσμου ήταν έννοια με σταθερές δομές και «αντικειμενική» σημασία. Με τον σύγχρονο μετα-στρουκτουραλισμό το αφήγημα άλλαξε οργανικά και ο τόπος και η μνήμη του έγιναν δομές με ρευστή, ιστορική και σχεσιακή σημασία. Η σημασία ενός χώρου δεν είναι δεδομένη a priori, δεν «μιλά» μόνος του αλλά «μιλιέται». Η σημασία του και του παρελθόντος παράγεται από συστήματα (γλώσσα, μύθοι, πολιτισμός, κοινωνικές αναπαραστάσεις), καθώς ο κόσμος την εποχή του ύστερου καπιταλισμού δεν έχει πλέον σταθερές δομές. Το άτομο περιρρεόμενο, εξίσου ρευστό όπως και το πλαίσιο που το περιβάλλει διαχύνεται και αναπαράγει. Ο χώρος έχει πολλαπλές σημασίες, δεν έχει μόνο μια μονοσήμαντη ταυτότητα, έχει βιωματική, κοινωνική, πολιτισμική, πολιτική και μνημονική διάσταση.

Το σπήλαιο της Θεόπετρας δεν είναι μόνον αρχαιολογικός τόπος, ούτε φυσικό καταφύγιο, είναι τόπος μνήμης, αφήγησης, επιστημονικής γνώσης και σύγχρονης ερμηνείας. Εν τέλει, ο χώρος δεν μπορεί να κατανοηθεί έξω από την κοινωνία· το πώς αφηγείται κανείς τη Θεόπετρα αλλάζει αναπόδραστα αυτό που είναι.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

AI AND EDUCATION IN THE EU POLICY CONTEXT: OPPORTUNITIES, RISKS AND CHALLENGES

Sofia Boutsiouki
Associate Professor, University of Macedonia

Artificial Intelligence (AI) constitutes one of the most important pillars of development for modern countries due to its strong impact on almost all human socioeconomic endeavors. At the same time, the constantly evolving nature and characteristics of AI and its potential to exercise its power over a broad range of human activities incites a certain skepticism and reservations regarding its extent and the limitations of its ability to influence human lives. The paper aims to present the main points of the EU policy agenda on AI in education, and to critically approach its opportunities and challenges for countries and the educational community. The EU policy agenda regarding AI is twofold. On one hand, it undertakes the initiative to support the development of AI systems fostering the economy and the business sector. On the other hand, it focuses on ensuring the necessary regulatory framework to serve the needs and the priorities of people and the society with a special focus on ethical arrangements and implications. The paper critically approaches the most recent EU policy initiatives on AI focusing especially on its inclusion in education in the modern context, and highlights the changes AI is expected to bring to the education environment for multiple stakeholders, such as actors from the educational community, the labour market and the society. Moreover, the paper analyses the most important risks and challenges imposed by the use of AI for educational purposes, and designates potential unanswered questions. The EU develops a human-centric approach to AI in education promoting ethics and transparency, and ensuring safety and fundamental rights in an attempt to enhance innovation and learning while mitigating potential risks.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Η ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΗΓΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Κωνσταντία Κουκουφίκη
Δασκάλα Ειδικής Αγωγής

Σκοπός της προτεινόμενης έρευνας είναι να εξεταστεί η αλληλεπίδραση ηγεσίας και νέων τεχνολογιών στο πλαίσιο της διοίκησης των σχολικών μονάδων. Οι επί μέρους στόχοι είναι: α) να διερευνηθεί η επίδραση των νέων τεχνολογιών στην ηγεσία και διοίκηση των σχολικών μονάδων, β) να εξεταστούν οι στρατηγικές εκείνες που η ηγεσία θα πρέπει να εφαρμόσει για να μπορέσουν να ενσωματωθούν αποτελεσματικά οι νέες τεχνολογίες στη σχολική μονάδα σε επίπεδο ηγεσίας-διοίκησης. Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα είναι:

1. Πώς οι νέες τεχνολογίες μετασχηματίζουν τις διαδικασίες διοίκησης των σχολικών μονάδων;

2. Ποιες είναι οι στρατηγικές/μέθοδοι που χρησιμοποιούνται από τον διευθυντή-ηγέτη για την αποτελεσματική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στο επίπεδο της διοίκησης των σχολικών μονάδων;

3. Πώς τα χαρακτηριστικά των σχολικών μονάδων (μέγεθος, τοποθεσία, βαθμίδα εκπαίδευσης) επηρεάζουν τις απόψεις των διευθυντών στα προαναφερθέντα ερωτήματα;

Το δείγμα της προτεινόμενης έρευνας αποτελείται από διευθυντές-ηγέτες σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δεδομένου ότι το ενδιαφέρον έγκειται στη διερεύνηση των απόψεων των διευθυντών ως ενδιαφερόμενο μέρος. Για τον λόγο αυτό η ποσοτική μέθοδος με δομημένο ερωτηματολόγιο επιλέγεται για την εκπόνηση αυτής της έρευνας, καθώς παρέχεται η δυνατότητα συγκέντρωσης δεδομένων από ένα μεγάλο αριθμό υποκειμένων και η στατιστική επεξεργασία αυτών των δεδομένων για την ανάδειξη τάσεων/μοτίβων. Το ερωτηματολόγιο έχει αναρτηθεί στην πλατφόρμα Google Forms, όπου στάλθηκε σε ένα σύνολο διευθυντών στους οποίους η ερευνήτρια είχε πρόσβαση, με την παράκληση να αποσταλεί και σε άλλους διευθυντές, προκειμένου να προσελκυσθεί ένα μεγάλο δείγμα διευθυντών σχολικών μονάδων, όσο το δυνατόν πιο αντιπροσωπευτικό του ευρύτερου πληθυσμού. Παράλληλα με τον τρόπο αυτό δόθηκε απάντηση και στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα. Τα ευρήματα φάνηκαν χρήσιμα στην κατάθεση προτάσεων για την αποτελεσματική ενσωμάτωση και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών από μέρους των διευθυντών σε επίπεδο άσκησης καθηκόντων που άπτονται της διοίκησης και της ηγεσίας των σχολικών μονάδων.

Εργασία (Paper)

ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΑ ΓΛΥΠΤΑ ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΣΕ ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΡΣΗ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ειρήνη Σπανάκη
ΕΔΙΠ Παν/μιο Κρήτης, Σχολή Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών

Στη σύγχρονη κοινωνικο-πολιτισμική πραγματικότητα, αρκετές χώρες της Ευρώπης αλλά και διεθνώς (πχ Αγγλία, Υπουργείο Πολιτισμού, 2005) δίνουν έμφαση στις πολιτικές για τον πολιτισμό, που οφείλουν να θέσουν σε προτεραιότητα την κατανόηση του «εαυτού» και του «άλλου». Λαμβάνοντας υπόψη τη δύναμη της τέχνης στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και του διαλόγου προτείνεται η παρούσα διδακτική προσέγγιση στην άρση στερεοτύπων, προκαταλήψεων και ρατσισμού. Στην παρούσα εργασία συμμετείχαν 149 φοιτητές/τριες των θετικών και τεχνολογικών επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Εισήλθαν σε πλατφόρμα padlet, όπου η διδάσκουσα στο μάθημα της Διαπολιτισμικότητας είχε αναρτήσει γλυπτά από την Ευρώπη και την Αμερική με θέμα τη μετανάστευση, όπως η 'Μητέρα του Μετανάστη' (πόλη Gijón), «Άγγελοι εν αγνοία τους» (Βατικανό) και απάντησαν σε ανοικτά ερωτήματα σχετικά με τα συναισθήματα και τις σκέψεις που τους δημιουργούσαν τα γλυπτά αυτά. Οι φοιτητές/τριες είχαν ελευθερία να απαντήσουν τόσο με κείμενο όσο και με εικόνα ή ποίημα, ή τραγούδι. Σε ένα ποσοστό 80% οι απαντήσεις περιείχαν και συνοπτικό κείμενο και κάποια μορφή τέχνης πχ πίνακα, τραγούδι, ταινία, ποίημα με θέμα τη μετανάστευση. Στην κειμενική αποτύπωση των σκέψεων και των συναισθημάτων τους, υπογράμμισαν ότι τα γλυπτά δημιουργούν «ευαισθητοποίηση» (109 αναφορές), αναπτύσσουν «ενσυναίσθηση / κατανόηση» (106), «δημιουργούν αναπαραστάσεις / συμβολισμούς» (91), «συγκίνηση» (77), «θλίψη / στενοχώρια» (75), διευρύνουν την «αξία της φιλοξενίας» (70), «βοηθούν να καταλάβεις/ να νιώσεις το φόβο /θυμό/ θλίψη» (76), «απεικονίζουν δυσχέρειες» (65) και τον «εξαναγκασμό» (62) και την «εγκατάλειψη» (35). Στο σύνολό τους, οι συμμετέχοντες/ουσες εστίασαν στη δύναμη της τέχνης να μεταδώσει μηνύματα , να τροποποιήσει σκέψεις και συναισθηματα για τον «άλλο» και να υποστηρίξει την αναδιαμόρφωση των στάσεων για την «ταυτότητα». Η παρούσα ποιοτική έρευνα αποτελεί μελέτη περίπτωσης, αλλά δίδει κίνητρο για περαιτέρω αξιοποίηση της τέχνης και των γλυπτών στην κατανόηση του «άλλου», ώστε να αρθούν ρατσισμός και στερεότυπα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΥΜΠΑΙΚΤΗΣ Η "ΣΚΟΝΑΚΙ"; Η ΑΙ ΩΣ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΕ ΚΑΝΟΝΕΣ, ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Αντωνία Ζωγράφου
Διευθύντρια ΕΠΑΛ Θήβας, Med Πε86
Βενετία Κοκοντίνη
Διευθύντρια 1ου Δημοτικού Σχολείου Θήβας, Med ΠΕ11

Η ταχεία διάδοση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης (ΑΙ) στην εκπαίδευση μεταβάλλει τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές αναζητούν πληροφορίες, οργανώνουν ιδέες και παράγουν κείμενα ή λύσεις. Το άρθρο προτείνει ένα παιδαγωγικά τεκμηριωμένο και σχολικά εφαρμόσιμο πλαίσιο ένταξης της ΑΙ στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ώστε να λειτουργεί ως γνωστικό εργαλείο που ενισχύει την κατανόηση και τη μεταγνώση, χωρίς να υποκαθιστά την αυθεντική μαθητική εργασία. Κεντρική θέση είναι ότι η αξία της ΑΙ δεν κρίνεται από την «ευκολία» των απαντήσεων, αλλά από το κατά πόσο ενεργοποιεί διαδικασίες σκέψης, επιχειρηματολογίας και ελέγχου εγκυρότητας.

Η μελέτη οργανώνεται σε τρεις άξονες. Πρώτον, χαρτογραφεί βασικές χρήσεις της ΑΙ στον διδακτικό σχεδιασμό και στην τάξη (ιδεοθύελλα, παραγωγή εναλλακτικών παραδειγμάτων, διαφοροποίηση υλικού, υποστήριξη γραφής, διαμορφωτική ανατροφοδότηση) και διατυπώνει κριτήρια επιλογής τους ανά γνωστικό αντικείμενο, μαθησιακό στόχο και επίπεδο δυσκολίας. Δεύτερον, αναλύει κρίσιμους κινδύνους (ανακρίβειες/«παραισθήσεις», μεροληψία, ιδιωτικότητα δεδομένων, ανισότητες πρόσβασης, εξάρτηση από έτοιμες απαντήσεις) και τους μεταφράζει σε πρακτικές δικλείδες: κανόνες χρήσης στην τάξη, «δήλωση χρήσης» (prompt log), τεχνικές επαλήθευσης πηγών, και δραστηριότητες αντίλογου στις απαντήσεις της ΑΙ. Τρίτον, παρουσιάζει ένα μοντέλο εφαρμογής τριών φάσεων (πριν–κατά–μετά τη διδασκαλία), με σαφείς ρόλους για εκπαιδευτικό και μαθητές, καθώς και προτάσεις αξιολόγησης που εστιάζουν στη διαδικασία μέσω ρουμπρίκας (τεκμηρίωση, ποιότητα αναθεώρησης μετά από ανατροφοδότηση, αυθεντική συμβολή).

Συνολικά, προτείνεται ένα συνεκτικό και μεταφέρσιμο μοντέλο ένταξης της ΑΙ που ενισχύει κριτική σκέψη, ακαδημαϊκή ακεραιότητα και υπεύθυνη ψηφιακή πολιτειότητα σε σύγχρονα μαθησιακά περιβάλλοντα.

Εργασία (Paper)

ERASMUS PROGRAMME OF INCLUSION FOR MIGRANT PEOPLE AT RISK OF SOCIAL EXCLUSION (2023-1-ES01-KA220-ADU-000160578)

Ελένη Κουτσουράκη
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΕΛΜΕΠΑ, μέλος Εργαστηρίου SoRSoW
Κλειώ Κούτρα
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΕΛΜΕΠΑ, Διευθύντρια Εργαστηρίου SoRSoW
Λίνα Πελεκίδου
ΕΤΕΠ, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΕΛΜΕΠΑ, Υπ. Δρ. Εργαστήριο SoRSoW

Οι νεοαφιχθέντες πρόσφυγες και μετανάστες στην Ευρώπη παραμένουν συχνά αποκλεισμένοι από την αγορά εργασίας, παρά τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού εξαιτίας της υπογεννητικότητας και της γήρανσης του πληθυσμού. Η ένταξή τους στην αγορά εργασίας θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, ενισχύοντας παράλληλα την κοινωνική συνοχή, τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών ταμείων και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Κύριος σκοπός του ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus «Programme of Inclusion for Migrant People at risk of social exclusion» (PIPE, https://pipe-project.eu/) είναι να ενισχύσει, αφενός, τους πρόσφυγες και μετανάστες, και αφετέρου τους επαγγελματίες, δημιουργώντας εργαλεία που θα συμβάλουν στη συμπερίληψη των πρώτων στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και οικονομίες και στην παροχή υπηρεσιών χωρίς αποκλεισμούς μέσω αμοιβαίας διαπολιτισμικής κατανόησης από τους δεύτερους. Η διεπιστημονική κοινοπραξία αποτελείται από έξι ερευνητικές ομάδες: Πανεπιστήμιο Aalborg (Δανία), Πανεπιστήμιο La Laguna και Ecosistemas Virtuales y Modulares (Ισπανία), Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (Ελλάδα), Πανεπιστήμιο Mag-Uninettuno (Ιταλία) και Institut für Roma und Minderheiten (Γερμανία). Το πρόγραμμα έχει τρία αποτελέσματα. Το πρώτο είναι η δημιουργία μιας εργαλειοθήκης για επαγγελματίες που περιλαμβάνει οδηγό διδασκαλίας γλωσσών, πολιτισμική κατάρτιση και στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στη διαφορετικότητα στους δημόσιους φορείς. Το δεύτερο αποτέλεσμα είναι η διαμόρφωση ενός προγράμματος ήπιων δεξιοτήτων που εστιάζει στη μη τυπική, στοχευμένη και πρακτική εκπαίδευση, το οποίο υλοποιήθηκε κατόπιν έρευνας σχετικά με τις δεξιότητες που χρειάζονται τόσο οι πρόσφυγες και μετανάστες, όσο και οι χώρες υποδοχής. Το τρίτο αποτέλεσμα είναι η δημιουργία ενός οδηγού πόρων και μιας εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα που παρέχουν πληροφορίες στους νεοαφιχθέντες με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας. Μέσω εξατομικευμένων εργαλείων εκπαίδευσης και κατάρτισης, το πρόγραμμα όχι μόνο διευκολύνει την ένταξή προσφύγων και μεταναστών στην αγορά εργασίας, αλλά ταυτόχρονα προωθεί την αίσθηση του ανήκειν και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά, καταρρίπτοντας τα εμπόδια στην κοινωνική ένταξη και δημιουργώντας ευκαιρίες για προσωπική και κοινοτική ανάπτυξη και ευημερία.

Εργασία (Paper)

ΣΤΗΝ ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΝΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ.

Πασχαλιά Δαρατζή
MSc, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Η διδασκαλία της λογοτεχνίας μέσα από ολοκληρωμένα βιβλία στο δημοτικό σχολείο αποτελεί κύριο μέρος των Νέων Προγραμμάτων Σπουδών. Η λογοτεχνία μπορεί να αγγίξει βαθιά τις προσωπικότητες των μαθητών και μαθητριών μέσα από μεταφορές, προβολές και ταυτίσεις, οδηγώντας έτσι στη διεύρυνση της αντίληψης του κόσμου και στην ενσυναίσθηση. Μπορεί να το κάνει αυτό, αντικαθιστώντας άλλες πιθανές παρεμβάσεις που μπορεί να γίνονται κατ' όνομα και κατά πρόσωπο, ενώ αφορούν λεπτά προσωπικά δεδομένα. Επιπλέον, μπορεί να το κάνει, αντισταθμίζοντας το ψυχικό φορτίο των αισθημάτων με την απόλαυση που απορρέει μέσα από την ανάγνωση των λογοτεχνικών κειμένων. Στην παρούσα διδακτική πρόταση αξιοποιήθηκαν βιβλία με κεντρικό θέμα την οικογένεια και κύριο σκοπό τη διερεύνηση του πυρήνα της οικογένειας που αποτελεί έναν κοινωνικό θώκο στον οποίο αναπτύσσονται οι μαθητές και διαμορφώνει τις αντιλήψεις για τα μέλη και τους ρόλους τους. Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε σε 20 μαθητές Α' δημοτικού. Μέσα από δραστηριότητες ενεργητικής ακρόασης, συνεργατικής μάθησης, δημιουργικής σκέψης, φύλλα εργασίας, πολυτροπικά κείμενα και ρομποτική διερεύνησαν τους διαφορετικούς τύπους οικογένειας, τις σχέσεις και τα συναισθήματα των μελών της, τον τρόπο με τον οποίο η οικογένεια επηρεάζει τον ρόλο, τον χαρακτήρα, το αξιακό σύστημα, τους στόχους των παιδιών, συνδέοντας τις παραπάνω παρατηρήσεις τους με την καθημερινή ζωή. Τα παραγόμενα των μαθητών καταδεικνύουν ότι η διδακτική παρέμβαση αποτέλεσε έναυσμα για ενεργή συζήτηση και εμπλοκή των μαθητών σε ευαίσθητα θέματα όπως αυτό της οικογένειας, ερμηνεία σχέσεων και συναισθημάτων καθώς και αφορμή για συζήτηση και απενοχοποίηση των διαφοροποιήσεων.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΤΟ ΚΑΚΟ ΜΑΤΙ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ: ΑΠΟ ΤΗ ΛΑΪΚΗ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑ ΣΤΑ GLOBAL AESTHETICS

Γεώργιος Τσαφαράς
Υποψήφιος Διδάκτωρ Λαογραφίας, Τμήμα Φιλολογίας, ΕΚΠΑ

Το «κακό μάτι» αποτελεί μία από τις πιο αναγνωρίσιμες λαϊκές δοξασίες του ελληνικού και ευρύτερου μεσογειακού πολιτισμικού χώρου, συνδέοντας πρακτικές προστασίας, αποτροπαϊκά σύμβολα και κοινωνικές αντιλήψεις γύρω από τον φθόνο και την ευπάθεια. Στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, το σύμβολο του ματιού αναδύεται εκ νέου μέσα από πλατφόρμες όπως το Instagram, το TikTok και τα διαδικτυακά memes, όπου επανερμηνεύεται αισθητικά και αποκτά νέες σημασίες. Η μετάβαση της πρακτικής στον ψηφιακό χώρο υπογραμμίζει τη δύναμη του διαδικτύου να διασπείρει παραδοσιακά μοτίβα πέρα από γεωγραφικά ή κοινωνικά όρια, δημιουργώντας νέα πλαίσια πρόσληψης και χρήσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη χρήση του «ματιού» σε Instagram stories, φίλτρα, GIFs κ.ά., που καταδεικνύουν τη συμμετοχική διάσταση της ψηφιακής πρακτικής. Το σύμβολο λειτουργεί πλέον ως διαδραστικό στοιχείο, αισθητικοποιημένο και άμεσα αναγνωρίσιμο, όπου οι χρήστες συμμετέχουν ενεργά στην αναπαραγωγή και επανανοηματοδότησή του.

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει πώς η θεωρία για το «κακό μάτι» μετασχηματίζεται σε στοιχείο της σύγχρονης ψηφιακής κουλτούρας και των global aesthetics. Μέσα από ποιοτική ανάλυση ψηφιακού περιεχομένου αναδεικνύονται οι τρόποι με τους οποίους το σύμβολο ενσωματώνεται σε διαδικτυακό χιούμορ, εμπορικές πρακτικές και προσωπικές αφηγήσεις. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η ψηφιακή κουλτούρα δεν αναπαράγει απλώς τη λαϊκή παράδοση, αλλά τη μεταμορφώνει, μεταφέροντάς την από το πλαίσιο του υπερφυσικού σε αυτό της αισθητικοποιημένης, συχνά χιουμοριστικής, διαδικτυακής αυτοέκφρασης. Το «κακό μάτι» αποτελεί έτσι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο η παράδοση ανανεώνεται και αποκτά νέα δυναμική μέσα στον χωρίς όρια ψηφιακό κόσμο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

"MICRO - ADVENTURES!: INTEGRATING THE DIGITAL MICROSCOPE MX2 - AS IN PRIMARY SCHOOL SCIENCE CURRICULUM

Maria Barouta
Teacher/Kanalia Primary School

This paper details the implementation and outcomes of 'Micro-Adventures!', an educational initiative conducted at the Kanalia Primary School of Corfu in collaboration with Scientix and Matata Studio. The project engaged twenty-five 6th-grade students in a series of experimental activities utilizing MX2-AS Digital Microscopes.

By aligning creative innovation with the scientific method, the project aimed to enhance primary science education through structured observation and inquiry-based research. Adopting an interdisciplinary STEAM approach, combining Science, Technology, Engineering, Arts, and Mathematics, students engaged in collaborative inquiry. The pedagogical framework employed a hybrid methodology, incorporating inquiry-based, cooperative, game-based, and outdoor learning, while students' progress was evaluated through comprehensive formative and summative assessment supplemented by my personal observations. This paper analyzes the initial objectives, as well as all stages of implementation. It, also, examines the learning outcomes and the shift in student attitudes toward authentic scientific research conducted within laboratory environments. Hands-on engagement with the use of the microscopes was pivotal in achieving the project's objectives. This tactile experience acted as a catalyst for triggering students' curiosity and facilitating the learning process with high – quality equipment. Furthermore, the iterative process of reflecting on findings—specifically through the selection of representative images and videos—bolstered critical thinking and improved students' ability to articulate complex comparisons and conclusions. By providing a tangible window into the 'micro-world,' the microscopes rendered abstract structural concepts accessible to primary learners and sparked their curiosity about relevant scientific careers. Beyond cognitive gains, the shared use of equipment fostered interpersonal development, specifically enhancing patience, communication and collaboration.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ (ΑΣΠ) ΩΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ

Αικατερίνη Κορακάκη
Εκπαιδευτικός ΕΑΕ, MSc, PhD

Η Ανταπόκριση στην Παρέμβαση (ΑσΠ) αποτελεί ένα πολυεπίπεδο, δυναμικό πλαίσιο έγκαιρης ανίχνευσης και υποστήριξης των παιδιών με αναπτυξιακές και μαθησιακές δυσκολίες, βασισμένο στη συστηματική αξιολόγηση της προόδου και στην παροχή στοχευμένων παρεμβάσεων αυξανόμενης έντασης. Στην παρούσα εισήγηση διερευνάται η εφαρμογή της προσέγγισης ΑσΠ σε παιδιά που ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού, με έμφαση στην προσχολική ηλικία. Αναδεικνύεται η σημασία της πρώιμης παρέμβασης, της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και της συστηματικής αξιολόγησης της ανταπόκρισης των παιδιών στις παρεμβάσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αυτιστικού φάσματος, όπως οι δυσκολίες στην κοινωνική επικοινωνία, στην ευελιξία της σκέψης και στη ρύθμιση της συμπεριφοράς. Παρουσιάζονται ενδεικτικές πρακτικές εφαρμογής της προσέγγισης ΑσΠ σε επίπεδο τάξης και εξατομικευμένης παρέμβασης, καθώς και ο ρόλος της διεπιστημονικής συνεργασίας και της συνεργασίας με την οικογένεια. Στόχος της εισήγησης είναι να αναδείξει την Ανταπόκριση στην Παρέμβαση ως ένα λειτουργικό και αποτελεσματικό πλαίσιο υποστήριξης της μάθησης και της ένταξης των παιδιών στο φάσμα του αυτισμού, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού σχολείου που ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων των παιδιών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΆΣΚΗΣΗ

Μαριλένα Ζώη
Καθηγήτρια Γερμανικών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, υποψήφια Διδάκτορας Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Μαρία Λιακοπούλου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Τις τελευταίες δύο δεκαετίες, αυξάνεται διαρκώς το ερευνητικό ενδιαφέρον για την επαγγελματική ταυτότητα των εκπαιδευτικών, καθώς αναγνωρίζεται η σημασία της στην επαγγελματική τους εξέλιξη. Η επαγγελματική ταυτότητα βρίσκεται στο επίκεντρο του εκπαιδευτικού έργου, καθώς διαμορφώνει το πώς οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται και ασκούν τον ρόλο τους και επηρεάζει το τι και πώς διδάσκουν, επηρεάζοντας κατ' επέκταση τους μαθητές, τις οικογένειες, τις κοινότητες και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση πτυχών της επαγγελματικής ταυτότητας μελλοντικών εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης πριν από την Πρακτική Άσκηση. Η έρευνα υιοθετεί ποσοτική προσέγγιση και βασίζεται στη χορήγηση ερωτηματολογίου με 64 δηλώσεις κλειστού τύπου, οι οποίες εστιάζουν σε πτυχές της επαγγελματικής ταυτότητας, όπως είναι τα κίνητρα, η αυτό-εικόνα, η αυτό-αποτελεσματικότητα και η αντίληψη του καθήκοντος. Το δείγμα της μελέτης αποτελείται από 519 μελλοντικούς εκπαιδευτικούς τεσσάρων Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης της Ελλάδας.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι περισσότεροι συμμετέχοντες διακατέχονται από αλτρουιστικά κίνητρα για την επιλογή του επαγγέλματος. Η πλειοψηφία υποστηρίζει ότι οι εκπαιδευτικοί επιτελούν σημαντικό κοινωνικό έργο και ότι μέσω της διδασκαλίας μπορούν να συμβάλλουν στη διαμόρφωση αξιών των παιδιών. Παράλληλα, οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί παρουσιάζουν θετική αυτο-εικόνα και μέτρια έως υψηλή αντιλαμβανόμενη αυτο-αποτελεσματικότητα, ενώ καταγράφονται ιδιαίτερα θετικές αντιλήψεις για τον παιδαγωγικό ρόλο του/της εκπαιδευτικού. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι βασικές πτυχές της επαγγελματικής ταυτότητας φαίνεται να συγκροτούνται ήδη πριν από την Πρακτική Άσκηση, γεγονός που καταδεικνύει τη σημασία της αρχικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών ήδη από τα πρώτα έτη σπουδών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΝΕΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Σοφία Κώτση
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Μαρία Λιακοπούλου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Ρόζα Πλαστήρα
Εκπαιδευτικός Εικαστικών - Υποψήφια Διδάκτωρ, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η οριοθέτηση της ιδιότητας του πολίτη αποτελεί αντικείμενο συζήτησης επί αιώνες και το προφίλ του «καλού» πολίτη μετασχηματίζεται ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες. Σήμερα προβάλει επιτακτικό το αίτημα για έναν πολίτη, που δρα ενεργά και αποφασίζει αυτόνομα σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης και δημοκρατίας. Προϋπόθεση γι' αυτό αποτελεί η κατοχή από πλευράς του συγκεκριμένων γνώσεων, δεξιοτήτων, στάσεων και αξιών. Προς αυτή την κατεύθυνση καθοριστικός είναι ο ρόλος του σχολείου, δεδομένου ότι επιδρά εμπρόθετα και στοχευμένα στη διαδικασία κοινωνικοποίησης των νέων, αναδεικνύοντας την καθοριστική σημασία του. Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα το Αναλυτικό Πρόγραμμα (ΑΠ) σπουδών καθορίζει σχεδόν απόλυτα το περιεχόμενο και τη μεθόδευση της διδασκαλίας στα σχολεία όλης της χώρας, αλλά κυρίως διασφαλίζει εκείνες τις σταθερές αρχές που επιτρέπουν τη συζήτηση, τη διαπραγμάτευση και τη συνοχή. Ταυτόχρονα, τα ΑΠ αποτελούν κείμενα πολιτικής θεωρίας και ιδεολογικοπολιτικοί μοχλοί που αντανακλούν ιδεολογίες. Αν και οι εκπαιδευτικοί έχουν τον κύριο και «τελευταίο» λόγο, οι όποιες επιλογές τους γίνονται εντός του πλαισίου που τίθεται από το εκάστοτε ΑΠ.

Ο καθοριστικός ρόλος του ΑΠ στην αγωγή και μάθηση των μαθητών/τριών οδήγησε στην παρούσα έρευνα. Αφετηρία αποτέλεσε ο προβληματισμός κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί έχουν ανά χείρας ΑΠ και Οδηγίες Εκπαιδευτικού (ΟΕ) τα οποία τους επιτρέπουν, τους παρωθούν και τους εμπνέουν να καλλιεργήσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις αξίες που θα πρέπει να διαθέτει ένας ενεργός πολίτης. Ειδικότερα, στόχος της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση του κατά πόσο τα νέα ΑΠ και οι ΟΕ της Στ΄ τάξης του Δημοτικού σχολείου διασφαλίζουν το πλαίσιο για την καλλιέργεια της ιδιότητας του πολίτη. Αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρει η ποσοτική και ποιοτική ανάλυση περιεχομένου αναλύθηκαν τα ΑΠ και οι ΟΕ της Στ΄ τάξης Δημοτικού σχολείου της Γλώσσας, των Μαθηματικών, της Ιστορίας, των Θρησκευτικών, της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, της Γεωγραφίας, της Μουσικής και των Εικαστικών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΣ ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Κωστούλα Χονδροζουμάκη
Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας, Επιμορφώτρια Β΄ Επιπέδου Τ.Π.Ε.

Η Ανεστραμμένη Μάθηση αποτελεί τα τελευταία χρόνια ένα δυναμικό παιδαγωγικό πλαίσιο που υποστηρίζει την ενεργό, μαθητοκεντρική και διαφοροποιημένη μάθηση. Κατά την περίοδο της πανδημίας του Covid-19 αναδείχθηκε ως απάντηση στην εκπαιδευτική απομόνωση και στη διατήρηση της μαθησιακής συνέχειας. Μετά την επιστροφή στην εκπαιδευτική κανονικότητα, το πλαίσιο αυτό καλείται να επαναπροσδιοριστεί υπό το φως της ραγδαίας ανάπτυξης και ενσωμάτωσης εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι ο θεωρητικός επαναπροσδιορισμός της Ανεστραμμένης Μάθησης στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης, με έμφαση στον μετασχηματισμό του σταδίου «πριν την τάξη», στον ρόλο της διά ζώσης μαθησιακής εμπειρίας και στις μεταβαλλόμενες παιδαγωγικές ευθύνες του εκπαιδευτικού.

Η μελέτη βασίζεται σε θεωρητική και εννοιολογική ανάλυση σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων της Ανεστραμμένης Μάθησης, σε συνδυασμό με κριτική αποτίμηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η Τεχνητή Νοημοσύνη για την υποστήριξη της ατομικής και συνεργατικής μάθησης.

Η ανάλυση αναδεικνύει ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη δύναται να ενισχύσει ουσιαστικά την εξατομίκευση, την ανατροφοδότηση και την αυτορρύθμιση της μάθησης, ενώ ταυτόχρονα εγείρει κρίσιμα παιδαγωγικά ζητήματα που αφορούν τα όρια της αυτοματοποίησης, τη μαθησιακή κουλτούρα και τον ρόλο του εκπαιδευτικού στη διαχείριση και καθοδήγηση της μαθησιακής διαδικασίας.

Συμπερασματικά, η εισήγηση συμβάλλει στον θεωρητικό διάλογο για τη βιώσιμη και παιδαγωγικά τεκμηριωμένη ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στο πλαίσιο της Ανεστραμμένης Μάθησης, αναδεικνύοντας την ανάγκη κριτικού παιδαγωγικού σχεδιασμού και ενισχυμένου ρόλου του εκπαιδευτικού στη μαθησιακή διαδικασία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ

Χρήστος Βάντζος
Εκπαιδευτικός - Διδάκτωρ Διοικητικής Επιστήμης και Δημοσίου Δικαίου

Η σύγχρονη διασπορά, ιδίως στη ψηφιακή της μορφή, αναδιαμορφώνει τις σχέσεις ταυτότητας, πολιτειότητας και συμμετοχής πέρα από τα εθνικά σύνορα. Στο πλαίσιο αυτό, η εκπαίδευση αναδεικνύεται σε κρίσιμο θεσμό διαμεσολάβησης ανάμεσα στην κοινωνική ένταξη, τη διατήρηση και αναδημιουργία της πολιτισμικής ταυτότητας και τη δημοκρατική συμμετοχή. Οι πρόσφατες πολιτικές κατευθύνσεις διεθνών οργανισμών, όπως η UNESCO και η Ευρωπαϊκή Ένωση, προκρίνουν την παγκόσμια πολιτειότητα, την πολυγραμματισμική εκπαίδευση και τη συμπερίληψη ως βασικούς άξονες μιας νέας κοινωνικής σύμβασης για την εκπαίδευση, γεγονός που προσφέρει ένα ιδιαίτερα πρόσφορο θεωρητικό και θεσμικό πλαίσιο για την ανάλυση των διασπορικών εκπαιδευτικών δικτύων.

Σκοπός της εισήγησης είναι να διερευνήσει πώς τα διασπορικά και ψηφιακά εκπαιδευτικά δίκτυα, όπως λ.χ. το UNESCO ASPnet ή το Erasmus+, ιδιαίτερα σε μία εποχή ψηφιακών γεωμετρικών ανακατατάξεων, όπως διαφαίνεται με την εξελικτική χρήση της Τ.Ν., μπορούν να λειτουργήσουν ως θεσμικές «γέφυρες» μεταξύ πολιτισμικής ταυτότητας και δημοκρατικής πολιτειότητας, ενισχύοντας τόσο την κοινωνική ένταξη όσο και τη διεθνική συμμετοχή των διασπορικών υποκειμένων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο των διεθνών εκπαιδευτικών πολιτικών στη διαμόρφωση χώρων μάθησης που υπερβαίνουν τα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα και ευνοούν υβριδικές, αναστοχαστικές ταυτότητες.

Μεθοδολογικά, η μελέτη βασίζεται σε δευτερογενή έρευνα, μέσω ανάλυσης πολιτικών κειμένων, στρατηγικών πλαισίων και εκθέσεων διεθνών οργανισμών, καθώς και σε επιλεγμένη επιστημονική βιβλιογραφία για τη διασπορά, την εκπαίδευση στην πολιτειότητα και την ψηφιακή μάθηση. Τα όποια ευρήματα φιλοδοξούν τελεολογικά να δείξουν ότι οι σύγχρονες διεθνείς εκπαιδευτικές στρατηγικές συγκλίνουν προς ένα ολιστικό μοντέλο εκπαίδευσης που συνδυάζει πολυγραμματισμούς, ψηφιακά δίκτυα και κριτική παιδαγωγική, επιτρέποντας στις διασπορικές κοινότητες να αναπτύσσουν ενεργή και διεθνικά προσανατολισμένη πολιτειότητα. Συμπερασματικά, η εκπαίδευση στη διασπορά, όταν στηρίζεται σε συνεκτικές και δημοκρατικά προσανατολισμένες θεσμικές πολιτικές και στρατηγικές, μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης κοινωνικής συνοχής, πολιτισμικής σύνθεσης και συμμετοχικής δημοκρατίας στον παγκόσμιο χώρο.

Εργασία (Paper)

ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ: ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αριστείδης Βαγγελάτος
ΙΤΥΕ "Διόφαντος", Ερευνητής
Ιωάννης Κωστίκας
ΙΤΥΕ "Διόφαντος", Ερευνητής
Ζαχαρούλα Σμυρναίου
Καθηγήτρια ΕΚΠΑ, ΙΤΥΕ "Διόφαντος"

Το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού ίδρυσε 13 Κέντρα Καινοτομίας, ένα σε κάθε Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης της χώρας. Τα Κέντρα που ξεκινούν τη λειτουργία τους το τρέχον εκπαιδευτικό έτος, αποτελούν σύγχρονους κόμβους εκπαίδευσης, καινοτομίας και τεχνολογίας αιχμής, με στόχο να προετοιμάσουν τους μαθητές για το ψηφιακό μέλλον, να ενδυναμώσουν τη σχέση παιδείας και τεχνολογίας και να ενθαρρύνουν την δημιουργικότητα, την επινοητικότητα και την καινοτομία για όλους.

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να περιγράψει το σχεδιασμό και την υλοποίηση της νέας αυτής εκπαιδευτικής δομής και να επιχειρηματολογήσει για την αναγκαιότητα ύπαρξής της, αλλά και για τις αναγκαίες προϋποθέσεις για τη λειτουργία της.

Η λειτουργία των Κέντρων Καινοτομίας πραγματοποιείται σε σύγχρονους, κατάλληλα εξοπλισμένους χώρους, οι οποίοι έχουν παραχωρηθεί από τοπικούς φορείς, δήμους ή πανεπιστήμια. Η στελέχωση γίνεται από εκπαιδευτικούς αυξημένων προσόντων, οι οποίοι θα έχουν την ευθύνη υλοποίησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Ο παιδαγωγικός σχεδιασμός και η επιστημονική εποπτεία των Κέντρων διασφαλίζεται από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος», με τη σύμφωνη γνώμη του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Επιπλέον, υλοποιείται Συντονιστικό Κέντρο, που λειτουργώντας ως Κέντρο Καινοτομίας σε «μικρογραφία», συντονίζει και υποστηρίζει τα 13 ΚΚ.

Το Συντονιστικό Κέντρο και τα Κέντρα Καινοτομίας λειτουργούν ως πυρήνες εφαρμοσμένης και βιωματικής μάθησης, με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς STEM (Φυσικές Επιστήμες, Τεχνολογία, Μηχανική και Μαθηματικά) στην Α/θμια και Β/θμια Εκπαίδευση, στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΠΑΛ), καθώς και στην Ειδική Αγωγή, μέσα από μια τεκμηριωμένη ψυχοπαιδαγωγική και συμπεριληπτική προσέγγιση.

Μέσα από τις δράσεις αυτές, οι μαθητές αποκτούν ουσιαστική εμπειρία σε τεχνολογίες αιχμής, συνδέοντας τη θεωρητική γνώση με πραγματικές εφαρμογές και σύγχρονα επαγγελματικά περιβάλλοντα. Ειδικότερα, έχουν την ευκαιρία να κατανοήσουν βασικές αρχές ρομποτικού προγραμματισμού, να εξοικειωθούν με αυτοματισμούς και βιομηχανικές διαδικασίες, να αναπτύξουν χωρική αντίληψη και δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, καθώς και να γνωρίσουν τη διαδικασία σχεδίασης και ψηφιακής κατασκευής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΖΩΗΣ:Ο ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Γεώργιος Γκουτζιαμάνης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Διευθυντής 1ου Δημοτικού Σχολείου Σγουρού Ρόδου
Θεοδώρα Γκουτζιαμάνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Υποδιευθύντρια 1ου Δημοτικού Σχολείου Κρεμαστής Ρόδου

Το άρθρο διερευνά τη μετάβαση από ένα παραδοσιακό, γνωσιοκεντρικό αναλυτικό πρόγραμμα προς ένα εκπαιδευτικό μοντέλο που εστιάζει στην καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής και ικανοτήτων του 21ου αιώνα, αναδεικνύοντας τον εκπαιδευτικό ως κεντρικό μετασχηματιστικό παράγοντα. Βασισμένο σε σύγχρονα θεωρητικά μοντέλα και διεθνείς ερευνητικές προσεγγίσεις (OECD, UNESCO, P21), το άρθρο υποστηρίζει ότι η εκπαίδευση οφείλει να προετοιμάζει τους μαθητές/τριες για ένα σύνθετο, αβέβαιο και ψηφιακά διαμεσολαβημένο κοινωνικό περιβάλλον, καλλιεργώντας κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία, κοινωνικο-συναισθηματική επάρκεια και μεταγνωστικές δεξιότητες.

Στο θεωρητικό πλαίσιο ενσωματώνονται η μετασχηματιστική μάθηση (Mezirow), ο κοινωνικός κονστρουκτιβισμός (Vygotsky, Bruner), η κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση και τα σύγχρονα μοντέλα ψηφιακής παιδαγωγικής (TPACK), τα οποία συγκλίνουν σε ένα μαθητοκεντρικό και ολιστικό παράδειγμα μάθησης. Η ανάλυση του αναλυτικού προγράμματος αναδεικνύει τη σημασία της διαθεματικότητας, της αυθεντικής και διερευνητικής μάθησης, της μάθησης μέσω projects και της διαμορφωτικής αξιολόγησης ως μηχανισμών που ενισχύουν τη μεταφορά γνώσης σε πραγματικά πλαίσια και την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής.

Κομβικός αναδεικνύεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως σχεδιαστή μαθησιακών εμπειριών, παιδαγωγικού ηγέτη, φορέα κοινωνικο-συναισθηματικής υποστήριξης και καταλύτη καινοτομίας. Η επαγγελματική αναστοχαστικότητα, η παιδαγωγική αυτενέργεια και πρωτοβουλία, η συνεχής επιμόρφωση και η συνεργατική σχολική κουλτούρα προβάλλονται ως αναγκαίες προϋποθέσεις για τη βιώσιμη υλοποίηση του μετασχηματισμού. Συμπερασματικά, το άρθρο υποστηρίζει ότι η επιτυχής μετάβαση προς ένα σχολείο δεξιοτήτων ζωής προϋποθέτει τη σύζευξη ανανεωμένων αναλυτικών προγραμμάτων και ενδυναμωμένων εκπαιδευτικών που λειτουργούν ως φορείς παιδαγωγικής αλλαγής σε ένα δυναμικό κοινωνικό και τεχνολογικό περιβάλλον.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΛΕΤΑ ΓΙΑ ΌΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Κωστούλα Χονδροζουμάκη
Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας, Επιμορφώτρια στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία

Η σύγχρονη σχολική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από αυξημένη ετερογένεια μαθητών ως προς τις μαθησιακές ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τα κοινωνικοπολιτισμικά τους χαρακτηριστικά, γεγονός που καθιστά τη συμπεριληπτική εκπαίδευση βασική προτεραιότητα του σύγχρονου σχολείου. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εισήγηση εστιάζει στη Διδακτική Παλέτα για Όλους τους Μαθητές ως ένα λειτουργικό και ευέλικτο εργαλείο σχεδιασμού και υλοποίησης συμπεριληπτικών διδακτικών πρακτικών στο σχολικό περιβάλλον.

Αρχικά, παρουσιάζονται συνοπτικά οι βασικές αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και η σημασία της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στη διαχείριση της μαθησιακής ποικιλομορφίας. Στη συνέχεια, αναλύεται η Διδακτική Παλέτα ως ένα συνεκτικό παιδαγωγικό πλαίσιο που συνδυάζει τον Καθολικό Σχεδιασμό για τη Μάθηση, τη διαφοροποίηση περιεχομένου, διαδικασίας και προϊόντος, καθώς και ευέλικτες μορφές ομαδοποίησης των μαθητών, με στόχο την ενεργό και ισότιμη συμμετοχή όλων στη μαθησιακή διαδικασία.

Η εισήγηση βασίζεται σε θεωρητική ανάλυση και σύνθεση της σύγχρονης παιδαγωγικής βιβλιογραφίας, με έμφαση στη δυνατότητα προσαρμογής των παραπάνω στρατηγικών στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο και στις συνθήκες της καθημερινής σχολικής πρακτικής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο του εκπαιδευτικού ως σχεδιαστή μαθησιακών εμπειριών και φορέα παιδαγωγικών αποφάσεων που ενισχύουν την ισότητα, τη συμμετοχή και τη μαθησιακή επιτυχία όλων των μαθητών, ανεξαρτήτως ατομικών διαφορών.

Συμπερασματικά, αναδεικνύεται ότι η αξιοποίηση της Διδακτικής Παλέτας συμβάλλει ουσιαστικά στη μετάβαση από τη θεωρητική προσέγγιση της συμπερίληψης στη συστηματική παιδαγωγική πρακτική, προάγοντας τη δημιουργία ενός σχολείου για όλους.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΕ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Βασίλειος Πετρίδης
Εκπαιδευτικός Κλάδου ΠΕ02 - Διευθυντής Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Καλαμάτας
Νίκη Καραγιώργα
Εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ08 - Υποδιευθύντρια Ε.Ε.Ε.ΕΚ Καλαμάτας
Μαρία Σταθοπούλου
Εκπαιδευτικός Κλάδου ΠΕ88.03 - Σύμβουλος Σχολικής Ζωής Ε.Ε.Ε.ΕΚ Καλαμάτας

Η σύγχρονη ηγεσία στις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής καλείται να αντιμετωπίσει πολλαπλές προκλήσεις που αφορούν το πολυεπιστημονικό προσωπικό, τις ιδιαιτερότητες των μαθητών, τις σχέσεις μεταξύ σχολείου – γονέων, την έλλειψη πόρων, υποδομών και προσωπικού, τη γραφειοκρατία κ.α. σε ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον που προτάσσει τη συμπεριληπτική εκπαίδευση.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των βασικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι σχολικοί ηγέτες στα ειδικά σχολεία. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον σύνθετο ρόλο της διεύθυνσης αναφορικά με τη διαχείριση του προσωπικού (Εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής, Ειδικό Εκπαιδευτικό και το Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό), των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών και των σχέσεων σχολείου - οικογένειας.

Η μελέτη εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο ο συντονισμός αυτός επηρεάζει τη λειτουργικότητα της σχολικής μονάδας και την παροχή ολιστικής υποστήριξης στους μαθητές.

Η εργασία δομείται μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης σχετικά με την ηγεσία στην ειδική και συμπεριληπτική εκπαίδευση, με έμφαση στις απαιτήσεις του ρόλου των σχολικών ηγετών, τα επίπεδα επαγγελματικής τους επάρκειας και τα σύγχρονα μοντέλα ηγεσίας.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι οι διευθυντές των μονάδων ειδικής αγωγής συχνά καλούνται να διαχειριστούν ιδιαίτερα σύνθετες και απαιτητικές συνθήκες σε σχέση τόσο με τους μαθητές και τους γονείς τους όσο κα με το προσωπικό, ο συντονισμός των οποίων επηρεάζει τη λειτουργία της σχολικής μονάδας, καθιστώντας αναγκαία την υιοθέτηση πρακτικών που ενισχύουν το σχολικό κλίμα και την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.

Η βιβλιογραφία επισημαίνει ότι τα μετασχηματιστικά ευέλικτα μοντέλα ηγεσίας ενισχύουν το σχολικό κλίμα, τη συνεργασία και την αποτελεσματικότερη ανταπόκριση στις ανάγκες των μαθητών με ΕΕΑ, ενώ τα μοντέλα συμπεριληπτικής ηγεσίας συμβάλλουν στην αντιμετώπιση στερεοτύπων και ανισοτήτων μέσα στη σχολική κοινότητα.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη σημασία της ενδυνάμωσης των σχολικών ηγετών μέσω στοχευμένης επιμόρφωσης και θεσμικής υποστήριξης, προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα στην ειδική αγωγή.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

THE CONTRIBUTION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TO THE TEACHING OF READING AND WRITING IN CHILDREN WITH LEARNING DISABILITIES: A LITERATURE REVIEW

Aise Omer Chasan Achmet
Trakya University Faculty of Education Disability Studies PhD candidate
Yakup Burak
Assoc. Prof. Dr.; Trakya University, Faculty of Education, Department of Basic Education

The rapid development of Artificial Intelligence (AI) in recent years has created new opportunities to support the teaching of reading and writing in children with learning disabilities, such as dyslexia and dysgraphia. Despite the increasing number of research studies, the relevant literature remains fragmented, with considerable variation in the AI systems employed, the target populations, and the reported learning outcomes. Consequently, there is a need for a synthetic literature review that systematically evaluates the contribution of AI to the teaching of reading and writing within the context of special education. The primary aim of the present literature review is to investigate both the effectiveness and the forms of application of AI in the teaching of reading and writing for children with learning disabilities. The main research questions focus on: (a) the types of AI technologies that are utilized, (b) the specific reading and writing skills that are targeted, and (c) the learning-related and psychosocial outcomes that are reported. The methodology involved a systematic search of international databases (Scopus, Web of Science, ERIC, and Google Scholar) covering the period from 2015 to 2025. In total, 68 articles were identified, of which 15 were selected based on predefined inclusion criteria. The main findings indicate that AI-based interventions such as Intelligent Tutoring Systems, adaptive recommender systems, NLP applications, and social robotics lead to improvements in reading fluency, reading comprehension, writing quality, and student motivation. However, methodological limitations are also noted, including small sample sizes and a lack of long-term studies. In conclusion, AI constitutes a powerful supportive tool for the teaching of reading and writing in special education. The present review contributes to mapping the field by highlighting both the potential of AI-based approaches and the research gaps that should be addressed by future studies.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ. ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ.

Νίκη Καραγιώργα
Εκπαιδευτικός Κλάδου ΠΕ08 - Υποδιευθύντρια Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Καλαμάτας
Βασίλειος Πετρίδης
Εκπαιδευτικός Κλάδου ΠΕ02 - Διευθυντής Ε.Ε.Ε.ΕΚ Καλαμάτας
Μαρία Σταθοπούλου
Εκπαιδευτικός Κλάδου ΠΕ88.03 - Σύμβουλος Σχολικής Ζωής Ε.Ε.Ε.ΕΚ Καλαμάτας

Η συμμετοχή μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από την αυξανόμενη αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας και της διακρατικής συνεργασίας, προγράμματα όπως το Erasmus+ και το eTwinning αναδεικνύονται ως σημαντικά εργαλεία για την προώθηση της ισότιμης συμμετοχής, της κοινωνικής ένταξης και της πολιτισμικής αλληλεπίδρασης των μαθητών με αναπηρία.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της συμβολής των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, και ειδικότερα του Erasmus+ και του eTwinning, στην ενδυνάμωση της συμμετοχικότητας των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και στη διαμόρφωση σύγχρονων πολιτισμικών ταυτοτήτων. Η μελέτη επιδιώκει να αναδείξει τον ρόλο των ψηφιακών και μαθησιακών περιβαλλόντων στη δημιουργία συνθηκών ισότιμης συμμετοχής και διαπολιτισμικής μάθησης.

Η μεθοδολογία της εργασίας βασίζεται σε ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας που αφορά τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων στην εκπαίδευση που προάγουν τη διακρατική συνεργασία. Η ανάλυση εστιάζει στις παιδαγωγικές και κοινωνικές διαστάσεις της συμμετοχής μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε διακρατικά εκπαιδευτικά πλαίσια.

Τα κύρια ευρήματα αναδεικνύουν ότι η συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus+ και eTwinning ενισχύει την ενεργό εμπλοκή των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, περιορίζει εμπόδια που σχετίζονται με τη μετακίνησή τους και προάγει τη συνεργασία με συνομηλίκους από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα. Μέσα από κοινές δραστηριότητες και συλλογική δημιουργία, οι μαθητές αναπτύσσουν διαπολιτισμικές δεξιότητες και καλλιεργούν αίσθηση του «ανήκειν» σε μια ευρύτερη ευρωπαϊκή κοινότητα.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη σημασία των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων ως φορέων συμπερίληψης και πολιτισμικής ενδυνάμωσης, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για συστηματική αξιοποίησή τους στο πλαίσιο της ειδικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Εργασία (Paper)

Η ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΩΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ… ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΣΥΜΠΑΝ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ERASMUS+ ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ελένη Σαββάκη
Διευθύντρια Σχολικής Μονάδας - Εκπαιδευτικός Κλάδου ΠΕ70

Στη σύγχρονη εποχή, η ανάγκη ενίσχυσης των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας, καθώς και ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας, σε όλους τους τομείς της Δια Βίου Μάθησης (Ανώτατη Εκπαίδευση, Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Εκπαίδευση Ενηλίκων, Σχολική Εκπαίδευση), έχουν αναδείξει την ανάγκη επικοινωνίας και συνεργασίας των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με συναδέλφους από διαφορετικά σχολικά περιβάλλοντα. Η ανταλλαγή απόψεων και η διάχυση νέας γνώσης υλοποιούνται μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων Erasmus+, τα οποία περιλαμβάνουν τρία σχέδια κινητικότητας, ανάλογα με τις αναπτυσσόμενες δράσεις. Η συνεργασία για την καινοτομία και την ανταλλαγή καλών πρακτικών προσφέρει στους δικαιούχους τη δυνατότητα μετακίνησης σε άλλες συμμετέχουσες χώρες, με σκοπό τη διδασκαλία, την επιμόρφωση και την επαγγελματική τους ανάπτυξη. Παράλληλα, συμβάλλει στη βελτίωση γνώσεων και δεξιοτήτων, στην επαφή με διαφορετικές κουλτούρες και πολιτισμούς και στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής ταυτότητας. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την υλοποίηση καινοτόμων προγραμμάτων, τον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων και τη μαθησιακή εμπειρία που προσφέρει η συμμετοχή σε δράσεις κινητικότητας σε άλλη χώρα. Η μελέτη βασίζεται σε ποσοτική προσέγγιση και υλοποιήθηκε μέσω σαράντα ερωτηματολογίων σε σχολικές μονάδες της περιοχής του Πειραιά. Τα αποτελέσματα της έρευνας είναι ενθαρρυντικά, καθώς παρά τις αρχικές επιφυλάξεις, οι εκπ/κοί εξέφρασαν θετική στάση μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος και δήλωσαν πρόθυμοι να συμμετάσχουν σε παρόμοιες ευρωπαϊκές δράσεις στο μέλλον. Συμπερασματικά, η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα αποφέρει σημαντικά οφέλη τόσο σε σχολικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, καθώς η διεθνής συνεργασία ενισχύει τη δικτύωση, τη μεταφορά πρακτικής γνώσης και την ανταλλαγή καινοτόμων ιδεών και μεθόδων, συμβάλλοντας στη διεθνοποίηση και τη βελτίωση των εκπαιδευτικών συστημάτων και προγραμμάτων σπουδών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ. Η ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

Παναγιώτα Αντωνίου
Δρ. Κοινωνικής Ανθρωπολογίας , Διευθύντρια 5ου ΓΕΛ Γλυφάδας.

Η αρμενική κοινότητα της Αθήνας ως παράδειγμα ένταξης της διασπορικής εμπειρίας στη μέση εκπαίδευση

Στόχος της εισήγησης είναι η σύνδεση της ανθρωπολογικής και εθνογραφικής έρευνας για τις κοινότητες της διασποράς με το περιεχόμενο των αναλυτικών προγραμμάτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το βασικό υλικό αναφοράς της εισήγησης αντλείται από ανθρωπολογική διδακτορική έρευνα στην αρμενική κοινότητα της Αθήνας, η οποία βασίστηκε σε μακροχρόνια επιτόπια έρευνα συμμετοχικής παρατήρησης των καθημερινών πρακτικών των μελών της κοινότητας, καθώς και σε προφορικές μαρτυρίες.

Η εθνογραφική έρευνα εστίασε στους τρόπους με τους οποίους η διασπορική ταυτότητα συγκροτείται, αναπαράγεται και επαναδιαπραγματεύεται στο αστικό περιβάλλον της Αθήνας από διαφορετικές κατηγορίες προσώπων της αρμενικής κοινότητας, αναδεικνύοντας τη δυναμική και πολυεπίπεδη φύση της διασπορικής εμπειρίας.

Η εισήγηση προτείνει τρόπους με τους οποίους η ανθρωπολογική έρευνα για τις κοινότητες της διασποράς μπορεί να ενταχθεί στα σχολικά αναλυτικά προγράμματα σπουδών, μέσα από διαθεματικές διδακτικές ενότητες (Πολιτική Παιδεία, Ιστορία, Ενεργή Πολιτειότητα, πολιτιστικά προγράμματα). Στόχος είναι οι μαθητές και οι μαθήτριες:

α) να έρθουν σε επαφή με βασικά ανθρωπολογικά εργαλεία έρευνας, όπως η επιτόπια συμμετοχική παρατήρηση, η προφορική ιστορία και η μελέτη πολιτισμικών πρακτικών και δικτύων, και

β) να προσεγγίσουν την έννοια της διασποράς μέσα από εμπειρικά παραδείγματα του ελλαδικού χώρου, ενταγμένα στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα, και όχι ως μια αφηρημένη ιστορική κατηγορία.

Τέλος, υποστηρίζεται ότι η παραπάνω προσέγγιση μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της ενσυναίσθησης και της διαπολιτισμικής κατανόησης, καθώς και στην ανάδειξη του σχολείου ως χώρου όπου η σύγχρονη επιστημονική έρευνα συναντά τη συλλογική μνήμη και τη βιωματική εμπειρία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΟΙ 4 ΥΠΕΡΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ: ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΥ E-BOOK ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Μαρία Χουρδάκη
Ψυχολόγος, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Ψυχολόγων ΔΙΠΕ Ηρακλείου
Δημήτρης Κωνσταντινίδης
Δάσκαλος
Ιωάννης Γαλανάκης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Δασκάλων

Η εντεινόμενη κινητικότητα πληθυσμών, οι υβριδικές μορφές σχολικής φοίτησης και η ανάπτυξη ψηφιακών κοινοτήτων μάθησης αναδεικνύουν νέες ανάγκες για εκπαιδευτικά συστήματα που υποστηρίζουν την ένταξη, την ευημερία και την ταυτότητα μαθητών με μεταναστευτικό ή/και διασπορικό υπόβαθρο. Στο πλαίσιο του παγκόσμιου συστήματος, όπου οι πολιτισμικές ανταλλαγές επιταχύνονται και οι εκπαιδευτικές ανισότητες συχνά αναπαράγονται, η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) μπορεί να λειτουργήσει είτε ως ενισχυτής πρόσβασης είτε ως μηχανισμός αποκλεισμού. Η παρούσα εισήγηση εξετάζει πώς ο συνδυασμός ΤΝ και Κοινωνικοσυναισθηματικής Μάθησης (SEL) μπορεί να λειτουργήσει ως «γέφυρα» παιδείας και πολιτισμού σε διασπορικά και πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Αρχικά, παρουσιάζονται οι εφαρμογές ΤΝ (εξατομίκευση, ευφυή συστήματα διδασκαλίας, μαθησιακή αναλυτική) και το θεωρητικό υπόβαθρο της Συναισθηματικής Νοημοσύνης. Στη συνέχεια, αναλύονται σενάρια χρήσης σε διαπολιτισμικές τάξεις και δίκτυα διασποράς: (α) η προσαρμοστική υποστήριξη της γλωσσικής μάθησης και της «γλώσσας κληρονομιάς», (β) η ενίσχυση του αισθήματος του «ανήκειν» μέσω ψηφιακών εργαλείων ενσυναίσθησης και (γ) η έγκαιρη αναγνώριση δυσκολιών εμπλοκής με ανθρώπινη εποπτεία. Τέλος, συζητούνται κρίσιμες ηθικές παράμετροι (ιδιωτικότητα, μεροληψία δεδομένων, πολιτισμική εγκυρότητα) και προτείνονται αρχές σχεδιασμού για μια πολιτισμικά ανταποκρινόμενη ΤΝ που υπηρετεί τη συμπερίληψη, τη δημοκρατία και τη διασύνδεση των κοινοτήτων στο σύγχρονο παγκόσμιο γίγνεσθαι.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟΝ ΌΛΥΜΠΟ: ΈΝΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ ΣΤΗ Γ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΤΠΕ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Ελένη Πιστιόλη
Δρ. Επιστημών Αγωγής, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει ένα καινοτόμο εκπαιδευτικό σενάριο για τη διδασκαλία των Θεών του Ολύμπου στο μάθημα της Ιστορίας της Γ΄ Δημοτικού. Στόχος του σεναρίου είναι η μετάβαση από την απλή αποστήθιση πληροφοριών στην ενεργό οικοδόμηση της γνώσης μέσα από τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και βιωματικών δράσεων. Το σενάριο εστιάζει στην ανακάλυψη των ιδιοτήτων και των συμβόλων των θεών του Ολύμπου, συνδέοντάς τα με τη φύση και τις ανθρώπινες αξίες. Η διδακτική προσέγγιση αξιοποιεί εκπαιδευτικές στρατηγικές διερευνητικής, βιωματικής και συνεργατικής μάθησης. Ο σχεδιασμός βασίζεται στις αρχές του εποικοδομητισμού και της παιγνιώδους μάθησης (game-based learning). Το σενάριο εξελίσσεται σε τρεις διδακτικές ώρες και περιλαμβάνει: Φάση Διερεύνησης: Χρήση ψηφιακών εργαλείων για την πρώτη επαφή με τους θεούς. Φάση Δημιουργίας: Εργασία σε ομάδες για την κατασκευή ψηφιακών ταυτοτήτων και «προφίλ» των θεών σε περιβάλλοντα όπως το Inspiration ή Bubbl.us. Φάση Αξιολόγησης και Αναστοχασμού: Διαδραστικά κουίζ (π.χ. e-me, Wordwall) και storybird για τη δημιουργία ψηφιακής ιστορίας για έναν θεό της επιλογής τους. Η εφαρμογή του σεναρίου καταδεικνύει ότι η ενσωμάτωση και χρήση ψηφιακών εργαλείων και η ενθάρρυνση της συνεργατικότητας αυξάνουν το μαθησιακό κίνητρο και βοηθούν στην καλύτερη αφομοίωση του ιστορικού και μυθολογικού πλαισίου από τους μαθητές της πρώιμης σχολικής ηλικίας. Επιτυγχάνεται έτσι η αποτελεσματικότερη κατάκτηση των στόχων σε σύγκριση με τις παραδοσιακές μεθόδους. Συνεπώς το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σενάριο αποτελεί μια υπέρβαση της παραδοσιακής δασκαλοκεντρικής προσέγγισης και μια μετάβαση σε ένα μαθητοκεντρικό μοντέλο που προάγει την ιστορική σκέψη και τον ψηφιακό εγγραμματισμό, ενώ παράλληλα προσφέρει μια ευέλικτη δομή που μπορεί να προσαρμοστεί σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΩΣ ΘΕΜΕΛΙΟ ΓΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΜΟΤΙΒΑ

Σπυριδούλα Τρίφα
πτυχιούχος Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Η διαχρονική σημασία των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων δεν θα έπρεπε να περιορίζεται στον αθλητικό τους χαρακτήρα, αλλά να εκτείνεται στο παιδαγωγικό και αξιακό τους περιεχόμενο. Η ενσωμάτωση των αρχαίων Ολυμπιακών ιδεωδών στη σύγχρονη εκπαιδευτική πρακτική καθίσταται αναγκαία, καθώς παρέχει ένα διαχρονικό παιδαγωγικό υπόβαθρο για την καλλιέργεια αξιών και την ολόπλευρη ανάπτυξη του μαθητή.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο τα αρχαία Ολυμπιακά ιδεώδη, όπως η αρετή, η ευγενής άμιλλα, η ολιστική ανάπτυξη του ανθρώπου και η ειρήνη, μπορούν να ενσωματωθούν ουσιαστικά στο σχολικό μάθημα. Η μελέτη εστιάζει στις παιδαγωγικές τους αντιστοιχίες με σύγχρονα μοτίβα, όπως η μαθητοκεντρική προσέγγιση, η βιωματική μάθηση, η αξιακή και κοινωνικο-συναισθηματική αγωγή και η διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Η μεθοδολογία της παρούσας εργασίας βασίζεται σε βιβλιογραφική ανασκόπηση και συγκριτική θεωρητική ανάλυση των αρχαίων πηγών και των σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων. Μέσα από αυτή την επεξεργασία αναδεικνύεται η ανάγκη για παιδαγωγική συνέχεια των Ολυμπιακών ιδεωδών, καθώς και η αναγκαιότητα να ενταχθούν ενεργά και συστηματικά στο βασικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Τα συμπεράσματα υπογραμμίζουν ότι η ενσωμάτωση των αρχαίων Ολυμπιακών αξιών στο μάθημα δεν έχει απλώς ιστορικό σκοπό, αλλά στοχεύει στην ανάπτυξη των μαθητών μέσα από σύγχρονα εκπαιδευτικά μοτίβα, ενισχύει την παιδαγωγική διάσταση της εκπαίδευσης και λειτουργεί ως εργαλείο καλλιέργειας αξιών και αγαθών.

Εργασία (Paper)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΟΥ ΚΑΤΑΠΙΕΣΜΕΝΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αλεξάνδρα Σταυριανουδάκη
Διευθύντρια 1ου Π.Σ. Πορταριάς Ν. Τσοποτός, Διδακτόρισσα Π.Τ.Δ.Ε. Θεσσαλίας
Κατερίνα Παυλίδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 1ου Π.Σ. Πορταριάς Ν. Τσοποτός, Υπ. Δρ. Π.Τ.Δ.Ε. Θεσσαλίας
Λάμπρος Παπαδήμας
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 στο 2ο Δ.Σ. Σκιάθου, Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Θεσσαλίας
Μαρία Παπαοικονόμου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 1ου Π.Σ. Πορταριάς Ν. Τσοποτός

Η παρούσα ερευνητική πρόταση διερευνά τη συμβολή του Θεάτρου του Καταπιεσμένου του Augusto Boal στην ανάπτυξη της ιστορικής ενσυναίσθησης των μαθητών/τριών. Η έρευνα επιλέγει ως θεματικό πεδίο το επίμαχο ιστορικό παρελθόν και ειδικότερα εστιάζει στα σημαντικότερα γεγονότα που εμπίπτουν στο σχήμα Κατοχή - Αντίσταση – Εμφύλιος και λαμβάνουν χώρα στην Πορταριά Πηλίου και στην ευρύτερη περιοχή όπως η σφαγή της Δράκιας, η πυρπόληση του ιστορικού ξενοδοχείου Θεοξένια και οι σημαντικότερες πράξεις Αντίστασης.

Η παρούσα έρευνα δράσης αποτελεί μέρος ευρύτερης μεταδιδακτορικής έρευνας που αποσκοπεί στη διερεύνηση του αντίκτυπου μίας διδακτικής προσέγγισης που στοχεύει στην καλλιέργεια της ιστορικής ενσυναίσθησης μέσω του θεάτρου του Καταπιεσμένου.

Η έρευνα έλαβε χώρα σε μία ΣΤ τάξη με 15 μαθητές/τριες, οι οποίοι και συμμετείχαν σε αρχικές και τελικές συνεντεύξεις αξιολόγησης της ιστορικής τους ενσυναίσθησης, βάσει του θεωρητικού πλαισίου των επιπέδων ιστορικής ενσυναίσθησης των Dickinson, Lee και Ashby (DLA). Οι τελικές συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν μετά την ολοκλήρωση σχετικής διδακτικής παρέμβασης 15 διδακτικών ωρών από την εκπαιδευτικό και με την υποστήριξη κριτικών φίλων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας αναδεικνύουν τη συνεισφορά στρατηγικών όπως το θέατρο φόρουμ και το θέατρο εικόνα στη μετατόπιση των μαθητών/τριών από το στάδιο της «Απουσία ενσυναίσθησης» σε αυτά της «Ύπαρξης ενσυναίσθησης», της «λογική-καθημερινής ενσυναίσθησης» και της «ιστορικής ενσυναίσθησης». Καταδεικνύουν ακόμη τη συνεισφορά των στρατηγικών αυτών στη μετάβαση των μαθητών/τριών από τον ρόλο του παθητικού θεατή σε αυτόν του θεατή-ηθοποιού (spect-actor) μέσα από την ενσυναίσθητη κατανόηση ενός τραυματικού παρελθόντος και μέσα από σωματική και συναισθηματική εμπλοκή.

Τα ευρήματα αναμένεται να συμβάλουν στον επιστημονικό διάλογο, προσφέροντας μια παιδαγωγικά βιώσιμη και κριτικά προσανατολισμένη πρόταση για τη διαχείριση του επίμαχου ιστορικού παρελθόντος, που εμπεριέχει ιδεολογικές συγκρούσεις και ηθικά διλήμματα (Boal, 2006; Briones, Gallego & Palomera, 2022) στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΟ ΣΤΙΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΑΡΕΤΕΣ ΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Αλεξάνδρα Ταμιωλάκη
Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Εργαστήριο Διεπιστημονικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, ΣΕΥ, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Αργυρούλα Καλαϊτζάκη
Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Εργαστήριο Διεπιστημονικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, Ερευνήτρια του Ινστιτούτου Αγροδιατροφής και Επιστημών Ζωής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Στο πλαίσιο της θετικής ψυχολογίας, η προαγωγή της ψυχικής υγείας των παιδιών δεν περιορίζεται στην πρόληψη ή αντιμετώπιση των δυσκολιών, αλλά εστιάζει στην καλλιέργεια προστατευτικών παραγόντων που ενισχύουν την ευημερία, την ανθεκτικότητα και τη θετική ανάπτυξη. Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων μιας παρέμβασης που είχε στόχο την προαγωγή της ψυχικής υγείας παιδιών σχολικής ηλικίας, αξιοποιώντας πρακτικές που βοηθούν στην αναγνώριση και ανάδειξη των δυνάμεων και αρετών του χαρακτήρα. Παράλληλα, η παρούσα μελέτη επιχειρεί να αναδείξει τρόπους με τους οποίους το συγκεκριμένο πρόγραμμα και οι εφαρμοζόμενες πρακτικές μπορούν να προσαρμοστούν και να αξιοποιηθούν σε άλλα εκπαιδευτικά ή ψυχοκοινωνικά πλαίσια, συμβάλλοντας στον σχεδιασμό μελλοντικών προγραμμάτων προαγωγής της ψυχικής υγείας των παιδιών.

Στη μελέτη συμμετείχαν συνολικά 395 Έλληνες μαθητές και μαθήτριες, που κατοικούσαν στο Ηράκλειο Κρήτης. Η ευημερία των συμμετεχόντων αξιολογήθηκε πριν την παρέμβαση, αμέσως μετά την ολοκλήρωσή της και έναν μήνα μετά την παρέμβαση. Οι συμμετέχοντες στην πειραματική ομάδα έλαβαν το σχολικό πρόγραμμα παρέμβασης, ενώ οι συμμετέχοντες στην ομάδα ελέγχου δεν έλαβαν καμία παρέμβαση.

Τα αποτελέσματα μετά την παρέμβαση έδειξαν ότι οι μαθητές της πειραματικής ομάδας παρουσίασαν βελτίωση στην ευημερία, όπως και στη χρήση των δυνατών σημείων του χαρακτήρα, σε σύγκριση με τα παιδιά της ομάδας ελέγχου. Επιπλέον, αυτές οι θετικές αλλαγές διατηρήθηκαν και κατά την επαναληπτική μέτρηση (follow-up).

Τα ευρήματα της μελέτης αναδεικνύουν ότι η αναγνώριση και καλλιέργεια των δυνάμεων και αρετών του χαρακτήρα μπορούν να ενισχύσουν την ευημερία των παιδιών. Οι σχολικές παρεμβάσεις που ενσωματώνουν πρακτικές που εστιάζουν στα δυνατά στοιχεία του χαρακτήρα παρουσιάζουν ιδιαίτερα ελπιδοφόρες προοπτικές, καθώς η εφαρμογή τους φαίνεται να αναδεικνύει την καλύτερη εκδοχή του εαυτού και την προσωπική άνθηση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΩΣ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Μαρία Παγουρτζή
Φιλόλογος και Υποψήφια διδάκτωρ στη Συγκριτική Παιδαγωγική

Η παγκόσμια κοινωνία του 21ου αιώνα αντιμετωπίζει τις προκλήσεις της μετανάστευσης και της προσφυγιάς, ενώ μία πλευρά του θέματος αυτού είναι η εκπαίδευση των μαθητών. Κύριος στόχος στην παρούσα έρευνα είναι η διερεύνηση της εκπαιδευτικής πολιτικής του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για τους μετανάστες και πρόσφυγες μαθητές. Οι ερευνητικές ερωτήσεις, οι οποίες θα αποκαλύψουν τις προτεραιότητες του οργανισμού στο εν λόγω ζήτημα, είναι κατά πρώτον η ανάδειξη των πρωτοβουλιών αλλά και των σιωπών του· κατά δεύτερον θα αναζητηθούν οι λύσεις τις οποίες προβάλλει ο ΟΟΣΑ ως τις πλέον κατάλληλες σε σχέση με την εκπαίδευση της κοινωνικής ομάδας, την οποία διερευνά. Η επιλεγείσα μέθοδος είναι η κριτική ανάλυση λόγου (critical discourse analysis), με την οποία τα σχετικά, με το θέμα, κείμενα της εκπαιδευτικής πολιτικής του οργανισμού θα οδηγήσουν στις απαντήσεις των προαναφερθέντων ερωτημάτων. Σύμφωνα με τα κύρια αποτελέσματα της αναλύσεως ο οργανισμός προβάλλει, σε σχέση με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών αλλά και των προσφύγων, τους οποίους εντάσσει στην εκπαίδευση των μεταναστών, τις έννοιες της ισότητας και της συμπερίληψης, καθώς και της ενσωμάτωσης των υπό μελέτη μαθητών στην κοινωνία και το εκπαιδευτικό σύστημα. Εν κατακλείδι, η παρούσα μελέτη φωτίζει συνολικά την εκπαιδευτική πολιτική του ΟΟΣΑ για τους υπό ανάλυση μαθητές· δεν παρουσιάζει δηλαδή μόνον όσες θέλει να προβάλει ως προοδευτικές προτάσεις ο οργανισμός, αλλά περιλαμβάνει στα ερευνητικά αποτελέσματα και τα προβλήματα για τα οποία δεν έχει κάποια συγκροτημένη λύση ο ΟΟΣΑ. Τέλος, οι αρμόδιοι, για τη χάραξη των εκπαιδευτικών πολιτικών στα κράτη και τις κοινότητες, έχουν τη δυνατότητα, με τους προβληματισμούς τους οποίους θέτει η εργασία, να δημιουργήσουν τα δικά τους επιτυχημένα εκπαιδευτικά προγράμματα, με τα οποία θα εντάσσουν ουσιαστικά τους μετανάστες και τους πρόσφυγες μαθητές στην εκπαίδευση αλλά και την κοινωνία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ RAW STORIES

Άννα Βακάλη
ΕΔΙΠ Δημιουργικής Γραφής
Ελένη Σιόντη
Νηπιαγωγός

Η εκφραστική αυτοβιογραφική γραφή αποτελεί ένα δυναμικό εργαλείο για την κατανόηση της προσωπικής ταυτότητας και την επεξεργασία βιωμάτων, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο σύνδεσης με ευρύτερα κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια. Η παρούσα μελέτη εστιάζει στην ανάλυση έντεκα βιντεοαφηγήσεων της σειράς Raw Stories, όπου ενήλικες αφηγούνται προσωπικές εμπειρίες τους, προκειμένου να εκφράσουν τον εαυτό τους, να επεξεργαστούν δυσκολίες και να ενισχύσουν τη συναισθηματική τους ευεξία.

Η ανάλυση των αφηγήσεων αποκαλύπτει ότι η διαδικασία της αυτοβιογραφικής αφήγησης συμβάλλει στην αναγνώριση και διαμόρφωση της προσωπικής και συλλογικής ταυτότητας. Οι αφηγήσεις αναδεικνύουν πώς οι αφηγητές συνδέουν τις ατομικές εμπειρίες τους με τοπικά, κοινωνικά και παγκόσμια πολιτισμικά συμφραζόμενα, λειτουργώντας ως «γέφυρες» επικοινωνίας και πολιτισμού. Η δημοσιοποίηση των αφηγήσεων μέσω ψηφιακών μέσων, όπως το YouTube, δημιουργεί πλατφόρμα ανταλλαγής εμπειριών και ενσυναίσθησης, ενισχύοντας την κατανόηση διαφορετικών ταυτοτήτων και πολιτισμικών προοπτικών.

Παράλληλα, η εκφραστική διάσταση της γραφής γίνεται εμφανής: οι συμμετέχοντες μέσα από την αφήγηση αναστοχάζονται τα προσωπικά τους βιώματα, αντιμετωπίζουν συναισθηματικές προκλήσεις και διαμορφώνουν νέες αφηγήσεις για τη ζωή τους. Η ανάλυση δείχνει ότι η αυτοβιογραφική αφήγηση όχι μόνο συμβάλλει στην ψυχολογική ενδυνάμωση των ατόμων, αλλά και προσφέρει εργαλεία για εκπαιδευτικές και πολιτισμικές εφαρμογές, όπως η ενίσχυση της κριτικής σκέψης, η ανάπτυξη ενσυναίσθησης και η προώθηση διαλόγου γύρω από πολιτισμικές και κοινωνικές ταυτότητες.

Η μελέτη καταδεικνύει ότι η εκφραστική γραφή στα Raw Stories δεν αποτελεί απλώς προσωπικό εργαλείο αυτογνωσίας, αλλά και μέσο σύνδεσης με την ευρύτερη κοινωνία, δημιουργώντας γέφυρες μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικών περιβαλλόντων και ενισχύοντας τη διάσταση της διασποράς και του παγκόσμιου πολιτισμικού συστήματος. Συνολικά, η παρουσίαση υπογραμμίζει τον ρόλο της αυτοβιογραφικής αφήγησης στην αναζήτηση, διαχείριση και προβολή της ταυτότητας σε προσωπικό, κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΈΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ ΑΙΩΝΑ ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Αγαθή Ασλανίδου
Υποψήφια Διδακτόρισσα, Τμήμα Φυσικής, ΔΠΘ
Βασίλειος Τσιάντος
Καθηγητής στο Τμήμα Φυσικής στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Η δόμηση ταυτοτήτων σε συνθήκες διασποράς, σε περιστάσεις αλληλεπίδρασης πολιτισμών, κινείται σε μία υπερεθνική λογική πέρα από εδαφικά όρια. Ο ρόλος της παιδείας, της εκπαίδευσης στη διαμόρφωση των διασπορικών ταυτοτήτων είναι κομβικός, καθώς είναι πυλώνες κοινωνικής συνοχής, πολιτικής συμμετοχής και πολιτισμικής συμπερίληψης. Τα σχολεία καλούνται να εφαρμόσουν πρακτικές που θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών οι οποίοι, ακόμα κι αν έχουν διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα, θα γνωρίζουν τις ρίζες τους, θα ενεργούν συλλογικά, δημοκρατικά ως πολίτες του κόσμου. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύσσεται η παρούσα διδακτική πρόταση που στοχεύει οι μαθητές/τριες της Δ΄ τάξης του Δημοτικού που προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα, να γνωρίσουν τα κτίρια της Ακρόπολης στον Χρυσό Αιώνα του Περικλή, να προσδιορίσουν τη χρήση και τη σημασία τους, να αντιληφθούν τις αξίες που αντιπροσωπεύουν, να τις αντιπαραβάλουν με τις αξίες των πολιτισμών από τους οποίους προέρχονται, να αναδείξουν τον πανανθρώπινο χαρακτήρα τους. Το διδακτικό σενάριο εντάσσεται στο μάθημα της Ιστορίας της Δ΄ Δημοτικού και συγκεκριμένα στην ενότητα «ο Χρυσός Αιώνας της τέχνης». Έχει διάρκεια δύο διδακτικές ώρες και υλοποιείται ομαδοσυνεργατικά. Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης (βίντεο που δημιουργήθηκε με το lumen 5, εικόνων με το capcut, μηχανών αναζήτησης) εξερευνούν τα μνημεία της Ακρόπολης, παίρνουν συνέντευξη από την κυρία Δασκάλα (με το poe) για να εντοπίσουν τη σημασία τους, τις αξίες που αντιπροσωπεύουν και συμπληρώνουν φύλλο εργασίας. Δημιουργούν πολυμεσικές παρουσιάσεις, αφίσες και βίντεο με εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης για να προβάλλουν τις αξίες αυτές. Η χρήση ψηφιακών μέσων εμπλουτισμένων με τεχνητή νοημοσύνη ενδυναμώνει τη μαθητική ομάδα, βοηθάει τους μαθητές να υπερκεράσουν αδυναμίες που πηγάζουν από τις διαφορετικές κουλτούρες τους. Μέσα από τις δραστηριότητες, καλλιεργείται η συνεργατική μάθηση, η κριτική σκέψη, η συμπερίληψη, αναπτύσσονται δεξιότητες επικοινωνίας, έρευνας, ο ψηφιακός εγγραμματισμός, πραγματοποιείται σύνδεση ατόμου – κοινότητας. Επιτυγχάνεται η γνωριμία με την Ιστορία, η αλληλεπίδραση πολιτισμών και δομείται πανανθρώπινη συνείδηση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

Αλεξάνδρα Ταμιωλάκη
Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Εργαστήριο Διεπιστημονικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, ΣΕΥ, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Αργυρούλα Καλαϊτζάκη
Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Εργαστήριο Διεπιστημονικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής, Ερευνήτρια του Ινστιτούτου Αγροδιατροφής και Επιστημών Ζωής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο.

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στις Πρακτικές Κοινωνικής και Συναισθηματικής Αγωγής (ΚΣΑ) με στόχο την προσωπική ανάπτυξη των μαθητών/τριών. Η ΚΣΑ ορίζεται ως η συστηματική καλλιέργεια δεξιοτήτων όπως η αυτογνωσία και η ενσυναίσθηση μέσα από οργανωμένες παιδαγωγικές παρεμβάσεις στο σχολικό περιβάλλον. Αποτελεί κρίσιμη διάσταση της ολόπλευρης ανάπτυξης των παιδιών, καθώς συνδέεται τόσο με την ψυχική ανθεκτικότητα και την ευημερία, όσο και με τη σχολική ένταξη, τις διαπροσωπικές σχέσεις και την ακαδημαϊκή επίδοση. Στο πρώτο μέρος της εισήγησης παρουσιάζεται συνοπτικά το θεωρητικό πλαίσιο της ΚΣΑ και η συμβολή της στην προσωπική ανάπτυξη, με έμφαση στη διαμόρφωση θετικής αυτοεικόνας, στη διαχείριση συναισθημάτων και συγκρούσεων, καθώς και στην καλλιέργεια νοήματος και στόχων ζωής. Στο δεύτερο μέρος πραγματοποιείται ανασκόπηση της διεθνούς και ελληνόγλωσσης βιβλιογραφίας με στόχο τον εντοπισμό των καταλληλότερων πρακτικών ενίσχυσης της ΚΣΑ στο σχολείο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο του/της εκπαιδευτικού, στο κλίμα της τάξης και της σχολικής μονάδας, καθώς και στην ανάγκη επιμόρφωσης και συστηματικής ενσωμάτωσης της ΚΣΑ στο αναλυτικό πρόγραμμα. Η εισήγηση καταλήγει στη διατύπωση προτάσεων για ένα πλαίσιο παιδαγωγικά τεκμηριωμένων πρακτικών που μπορούν να υιοθετηθούν από σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την ουσιαστική υποστήριξη της προσωπικής ανάπτυξης όλων των μαθητών/τριών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ: ΑΠΟ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΣΤΟΝ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ

Ασπασία Μυλωνά
ΠΕ88.04
Ανθή Σούκου
ΠΕ88.01
Αριστείδης Σχίζας
ΠΕ86
Γεώργιος Τραγουλιάς
ΠΕ86

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τα εκπαιδευτικά οφέλη που προέκυψαν από την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής συνεργασίας KA210 VET Erasmus+/eTwinning με τίτλο «Mediterranean Diet for Overall Health». Στη συνεργατική αυτή εκπαιδευτική παρέμβαση συμμετείχαν τέσσερις οργανισμοί-εταίροι Erasmus+ από διαφορετικά κοινωνικοπολιτισμικά και γεωγραφικά πλαίσια: Ελλάδα (Αχαρνές και Ναύπακτος), Σλοβακία (Vranov nad Topľou) και Τουρκία (Samsun).

Στόχος του έργου ήταν η ενίσχυση της προσήλωσης των μαθητών στη Μεσογειακή Διατροφή, προσεγγίζοντάς την τόσο ως πρότυπο υγείας και βιώσιμης διατροφής όσο και ως στοιχείο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, με βάση τα μαθησιακά ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των μαθητών. Για τον σκοπό αυτό, σχεδιάστηκε από κοινού με τους μαθητές ένα διαδικτυακό μάθημα τριών θεματικών ενοτήτων, το οποίο υλοποιήθηκε από όλους τους εταίρους στο TwinSpace του έργου στην πλατφόρμα ESEP, ακολουθώντας διαθεματική προσέγγιση που συνέδεε τη διατροφή, τον πολιτισμό και την αειφορία.

Κεντρικό εργαλείο της εκπαιδευτικής παρέμβασης αποτέλεσε το MedDiet Score, το οποίο αξιοποιήθηκε ως μέσο αυτοαξιολόγησης και αναστοχασμού των μαθητών σε τρεις χρονικές φάσεις. Η χρήση του συνέβαλε τόσο στην αποτίμηση της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης όσο και στην ανάδειξη της σημασίας της χρήσης σταθμισμένων ερωτηματολογίων για την προ- και μετα-αξιολόγηση εκπαιδευτικών δράσεων.

Ως καταληκτική δραστηριότητα, οι μαθητές ανέπτυξαν προσωπικά αναπτυξιακά πλάνα προσήλωσης στη Μεσογειακή Διατροφή ως εργαλείο βιωματικής μάθησης και αυτορρύθμισης, συνδέοντας τη θεωρητική γνώση με την προσωπική δέσμευση και δράση, γεγονός που ενίσχυσε δεξιότητες αυτορρύθμισης και στοχοθεσίας.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν βελτίωση της προσήλωσης των μαθητών στη Μεσογειακή Διατροφή και θετική μεταβολή στη στάση τους απέναντι στη διατροφή, τόσο ως πρακτική υγείας όσο και ως πολιτισμική και βιώσιμη πρακτική. Η συνδυαστική αξιοποίηση του MedDiet Score και των προσωπικών πλάνων ανάπτυξης αναδεικνύεται ως αποτελεσματική παιδαγωγική προσέγγιση στη διατροφική εκπαίδευση, την αγωγή υγείας και την πολιτισμική εκπαίδευση.

Εργασία (Paper)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ: Ο ΜΥΘΟΣ ΣΥΝΟΜΙΛΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ – Η ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΜΝΗΜΗΣ, ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗΣ

Βαρβάρα Μαρία Δαγρέ
Δασκάλα
Μαρία Τότσα
Δασκάλα

Η παρούσα εργασία αποτελεί διδακτική πρόταση - επέκταση της μακροχρόνιας εκπαιδευτικής πρακτικής του Σχολικού Εργαστηρίου Τοπικής Ιστορίας «Μυθιστορίες της Αυλίδας ~ Αντώνης Νικολακάκης», το οποίο λειτουργεί τα τελευταία πέντε χρόνια στο Δημοτικό Σχολείο Βαθέος Αυλίδας. Σημείο αναφοράς αποτελεί ο μυθο-ιστορικός ρόλος της Αυλίδας κατά τη Μυκηναϊκή Εποχή και η σύνδεσή της με την Τρωική Εκστρατεία, έναν από τους πλέον εμβληματικούς μύθους πολέμου, μετακινήσεων πληθυσμών και πολιτισμικής διασποράς στον αρχαίο κόσμο.

Η προτεινόμενη διδακτική προσέγγιση επανανοηματοδοτεί τον μύθο όχι ως παγιωμένη αφήγηση σύγκρουσης, αλλά ως ανοιχτό πεδίο διερεύνησης των εννοιών της επιλογής, της ευθύνης και των συνεπειών της ανθρώπινης δράσης στο ιστορικό και παγκόσμιο γίγνεσθαι. Στο πλαίσιο αυτό, οι μαθητές εργάζονται με υποθετικά σενάρια τύπου «τι θα γινόταν αν…», παρεμβαίνοντας δημιουργικά στους μύθους και προτείνοντας εναλλακτικές «μυθιστορικές» διαδρομές για τους ήρωες και τους λαούς. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, αναστοχάζονται πάνω σε κρίσιμες αποφάσεις που οδηγούν είτε στη σύγκρουση είτε στη συνύπαρξη και την ειρήνη.

Η τοπική ιστορία της Αυλίδας προσεγγίζεται ως δίαυλος πολιτισμικών ανταλλαγών και διαχρονικών μετακινήσεων, αναδεικνύοντας τη διασπορά ως διαρκές ανθρώπινο φαινόμενο. Η διδακτική πρόταση αναπτύσσεται μέσα από τα επιμέρους εργαστήρια της Αρχαιολογίας, της Υφαντικής, της Ναυσιπλοΐας και της Κεραμικής και συγκεκριμένα μέσα από βιωματικές δραστηριότητες όπως η ανασκαφή, η ύφανση σε κάθετο αλλά και αυτοσχέδιο αργαλειό, τα ταξιδιωτικά σενάρια επί χάρτου και οι δημιουργίες με πηλό αξιοποιώντας ομαδοσυνεργατικές και διαφοροποιημένες πρακτικές και πρωτότυπο εποπτικό υλικό.

Τα μέχρι σήμερα μαθησιακά και κοινωνικά αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η βιωματική, κριτική και δημιουργική επεξεργασία του μύθου μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα κατανόησης του παρελθόντος και καλλιέργειας ειρηνικών στάσεων και ενεργού οραματισμού του μέλλοντος μέσα από ένα πιο ελπιδοφόρο πρίσμα. Παράλληλα, το Εργαστήριο Τοπικής Ιστορίας λειτουργεί ως κόμβος συνεργασίας μεταξύ σχολικών μονάδων της ευρύτερης περιοχής, καθώς είναι ανοιχτό σε εκπαιδευτικές επισκέψεις, ενισχύοντας τη σχολική δικτύωση και τη διάχυση καλών εκπαιδευτικών πρακτικών.

Εργαστήριο από απόσταση (Workshop presented on line)

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ, ΒΗΜΑ- ΒΗΜΑ, ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΗΨΗ ΕΩΣ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ.

Ζωή Τόλη
Ειδικός στην Εκπαίδευση Ενηλίκων/ Ιδιωτικός τομέας
Μαρία, Μελίνα Λαϊνά
Ειδικός στην Εκπαίδευση, Εκπαίδευση Ενηλίκων και Διαμεσολάβηση/ Υπουργείο Δικαιοσύνης

Βασισμένο στις αρχές της παιγνιώδους μάθησης (game-based learning), το εργαστήριο στοχεύει στο να μεταμορφώσει την AI από μια αφηρημένη έννοια σε κάτι απτό, διαδραστικό και εμπνευσμένο. Θα εξερευνήσουμε στην πράξη πώς η γεννητική AI (generative AI) μπορεί να υποστηρίξει τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών παιχνιδιών δημιουργώντας αρχικά μια ψηφιακή φαρέτρα AI εργαλείων που στη συνέχεια θα χρησιμοποιήσουμε, ώστε ο κάθε συμμετέχον να δημιουργήσει έως το το τέλος του εργαστηρίου ένα δικό του πρωτότυπο παιχνιδιού. Μετά το πέρας του εργαστηρίου οι συμμετέχοντες μπορούν να αναπτύξουν περαιτέρω τα παιχνίδια που ήδη δημιούργησαν κατά τη διάρκεια του συνεδρίου αλλά και να δημιουργήσουν νέα, καθώς θα έχουν κατακτήσει το κομμάτι της δημιουργίας, από τη σύλληψη της ιδέας έως και την πραγμάτωσή της.

Με την ολοκλήρωση του εργαστηρίου οι συμμετέχοντες θα μπορούν να αναγνωρίζουν, να αξιολογούν και να επιλέγουν τα κατάλληλα γι' αυτούς εργαλεία AI ανά περίσταση, να δημιουργούν παιχνίδια προσαρμοσμένα στις ανάγκες του δικού τους (εκπαιδευτικού) κοινού, να τεστάρουν τα δικά τους παιχνίδια πριν τα εισάγουν, ώστε να έχουν βέλτιστα αποτελέσματα και άρτιες παικτικές εμπειρίες, να αισθάνονται σιγουριά μπροστά στο δέος και τις ατελείωτες δυνατότητες που προσφέρει η AI και να ενισχύσουν και να προβάλλουν τη δημιουργικότητά τους με σύμμαχο την AI.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ανθούλα Βαρούχα
Τελειόφοιτη ΠΜΣ Εκπαιδευτικής Διοίκησης του Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφος
Αναστασία Αθανασούλα- Ρέππα
Δρ. Καθηγήτρια Εκπαιδευτικής Διοίκησης Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφος
Ανδρέας Στυλιανού
Δρ. ΣΕΠ Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφος
Δέσποινα Κωνσταντινίδη
Δρ. ΣΕΠ Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφος Εκπαιδευτικός ΥΠΑΝ

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται τον ρόλο της σχολικής ηγεσίας στη διαχείριση των συγκρούσεων και στην ενίσχυση της ομαδικότητας στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Στο σύγχρονο σχολείο, το οποίο χαρακτηρίζεται από αυξημένες οργανωσιακές, κοινωνικές και επαγγελματικές απαιτήσεις, η ποιότητα της ηγεσίας επηρεάζει καθοριστικά το σχολικό κλίμα, τις διαπροσωπικές σχέσεις και τη συνεργασία μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας. Οι συγκρούσεις αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της σχολικής ζωής και η αποτελεσματική διαχείρισή τους συνδέεται άμεσα με τη λειτουργικότητα και τη συνοχή του σχολείου.

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι ηγετικές πρακτικές και τα ηγετικά στυλ της σχολικής διοίκησης συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση των συγκρούσεων, καθώς και στην ενίσχυση της συνεργασίας και της ομαδικότητας μεταξύ των εκπαιδευτικών. Παράλληλα, επιδιώκεται η αποτύπωση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών και των διοικητικών στελεχών σχετικά με τη λειτουργία της σχολικής ηγεσίας και την επίδρασή της στο σχολικό κλίμα.

Η έρευνα υιοθετεί ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση και υλοποιείται μέσω δομημένου, ανώνυμου ερωτηματολογίου, το οποίο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και στελέχη σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το ερευνητικό εργαλείο περιλαμβάνει ερωτήσεις κλειστού τύπου και κλίμακες Likert, που καλύπτουν ζητήματα σχολικής ηγεσίας, συγκρούσεων και ομαδικότητας. Τα δεδομένα της έρευνας έχουν συλλεχθεί και βρίσκονται στο στάδιο της στατιστικής ανάλυσης, η οποία περιλαμβάνει περιγραφικές και συσχετιστικές τεχνικές, καθώς και έλεγχο αξιοπιστίας των κλιμάκων.

Τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την έως τώρα επεξεργασία των δεδομένων καταδεικνύουν τη σημασία της ενεργού, συμμετοχικής και υποστηρικτικής σχολικής ηγεσίας στη διαμόρφωση θετικού σχολικού κλίματος, στη μείωση των συγκρούσεων και στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών, αλλά και της ευημερίας της σχολικής κοινότητας. Συμπερασματικά, η εργασία φιλοδοξεί να συμβάλει στη βαθύτερη κατανόηση του ρόλου της σχολικής ηγεσίας στη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα και να προσφέρει τεκμηριωμένες κατευθύνσεις για τη βελτίωση της σχολικής διοίκησης και της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΠΛΑΙΣΙΟ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ: ΜΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Βασίλειος Τσιναρίδης
Καθηγητής Πληροφορικής

Η ραγδαία ανάπτυξη εφαρμογών που βασίζονται στην Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) δημιουργεί νέες προοπτικές για την εξατομικευμένη υποστήριξη μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. Ωστόσο, η τεχνολογική καινοτομία παραμένει αναποτελεσματική χωρίς την κατάλληλη παιδαγωγική πλαισίωση από καταρτισμένους εκπαιδευτικούς. Κύριος σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να εξετάσει το κενό που παρατηρείται στις δεξιότητες των εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής και να προτείνει ένα επικαιροποιημένο πλαίσιο ικανοτήτων, προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις της σύγχρονης ψηφιακής εποχής. Η μελέτη ακολουθεί μεθοδολογία βιβλιογραφικής ανασκόπησης και εννοιολογικής ανάλυσης. Βασίζεται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων (DigCompEdu) και σε κριτική επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας, προκειμένου να χαρτογραφήσει τις αναγκαίες γνώσεις για την αποτελεσματική χρήση της ΤΝ. Η ανάλυση αναδεικνύει την επιτακτική ανάγκη μετάβασης από τις βασικές δεξιότητες ΤΠΕ στον εξειδικευμένο «Αλφαβητισμό Τεχνητής Νοημοσύνης» (AI Literacy). Ως βασικοί πυλώνες του πλαισίου προτείνονται: α) η παιδαγωγική ενσωμάτωση αλγοριθμικών συστημάτων στα Εξατομικευμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης (ΕΠΕ), β) η κριτική αξιολόγηση της καταλληλόλητας των εφαρμογών για την αποφυγή λανθασμένων διαγνώσεων και γ) η ηθική διαχείριση ζητημάτων, όπως η προστασία ευαίσθητων δεδομένων και η αλγοριθμική μεροληψία (bias). Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει ότι η τεχνική γνώση από μόνη της δεν επαρκεί, αλλά απαιτείται μια ολιστική προσέγγιση που συνδυάζει την τεχνολογική επάρκεια με την ειδική παιδαγωγική γνώση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

CONSTRUCTING IDENTITIES THROUGH CONTEMPORARY GREEK CURRICULA AND EDUCATIONAL GUIDELINES FOR SPECIAL/INCLUSIVE EDUCATION: A CRITICAL CURRICULUM POLICY OVERVIEW

Panagiota Tsouli
Philologist/Teacher, M.Ed., M.Sc.
Rafailia Tsouli
Occupational Therapist, M.Ed.

Contemporary inclusive education is presented as a convergence of different fields and starting points with the primary goal of including every child. Equal, high-quality, and universal education is seen as a key element of a state's economic and social policy based on social justice. In this context, contemporary educational policy, through curricula and educational guidelines, builds the identities of students. The main objective is to examine the ways in which contemporary Greek curricula and national educational guidelines/ circulars build the identity of students with ASD and/or intellectual disability and/or learning difficulties in contemporary Greek schools. The research questions were: 1. Is a single/dominant student identity promoted? 2. How are complementary or universal identities formulated? 3. Does the same pattern of identity construction prevail across genders? 4. To what extent are international influences evident in the Greek curriculum? and 5. The integration of international influences occurs, smoothly or with discontinuities? The methodology is based on critical qualitative document analysis, drawing on the framework of critical curriculum policy analysis with pedagogical sequencing. The officially implemented curricula and ministerial decisions/circulars are the main sources of data. The results reveal a strong influence of European curricula and policies combined with hybrid elements from Greek cultural identity of the dominant discourse. The analysis reveals a mainly horizontal structure of curricula by literacy or disability category, maintaining general education programs as a basis and incorporating inclusion practices. The identity of students is constructed in a spiral manner as continuous, holistic, and constructively developmental, rather than as stable or based on deficiencies. In conclusion, the study highlights the need for specialized adjustments to the structure of analytical programs, including adjustments per class at all literacy levels. Finally, the systematic training of teachers of all specialties and levels to strengthen inclusive pedagogical skills is essential.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΥΒΟΪΚΑ ΠΛΟΙΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥΣ ΔΟΡΥΦΟΡΟΥΣ: ΣΥΓΧΡΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ (ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ)

Σοφία Λιαμπότη
Βιολόγος MSc, 5ο Πρότυπο Γυμνάσιο Χαλκίδας
Αναστασία Παπακωνσταντίνου
Φιλόλογος PhD, 5ο Πρότυπο Γυμνάσιο Χαλκίδας

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να παρουσιάσει ένα διαθεματικό διδακτικό σενάριο με τίτλο "Από τα αρχαία ευβοϊκά πλοία στους σύγχρονους δορυφόρους: συγχρονικές και διαχρονικές αποτυπώσεις της αρχαίας Διασποράς", που υλοποιήθηκε με συνδιδασκαλία εκπαιδευτικών κατά το σχολ. έτος 2025-26 στον Όμιλο Βιολογίας στο 5ο Πρότυπο Γυμνάσιο Χαλκίδας. Βασικός στόχος του σεναρίου είναι να γνωρίσουν οι μαθητές/-τριες τη σημασία της Διασποράς ως ιστορικής έννοιας, μέσα από τη μελέτη πτυχών του ευβοϊκού αποικισμού στη συγχρονία και στη διαχρονία. Συγκεκριμένα, μελετώνται πολιτισμικές και περιβαλλοντικές αποτυπώσεις του αποικισμού, με έμφαση σε θέματα όπως: οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνέπειες της αποικιακής εξάπλωσης των Ευβοέων, το ευβοϊκό μετρικό σύστημα, τα είδη των ευβοϊκών πλοίων και οι ρότες τους, η επίδραση του χαλκιδικού αλφαβήτου στη διαμόρφωση του λατινικού, η σημασία του λατινικού αλφαβήτου στην επιστημονική έρευνα, η βιολογική παλαιοντολογία και η σύνδεσή της με μετακινήσεις πληθυσμών, η χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας των δορυφόρων για να ερμηνευθούν οι επιλογές των αρχαίων μητροπόλεων ως προς την επιλογή του τόπου των αποικιών, ο ρόλος της κλιματικής αλλαγής στις μετακινήσεις πληθυσμών. Μεθοδολογικά αξιοποιούνται η ανεστραμμένη τάξη, η μάθηση από ομοτίμους, η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, η μέθοδος STEAM, ώστε μέσα από μάθηση διερευνητική-ανακαλυπτική και ενεργητική οι μαθητές/-τριες να εξετάσουν πολύπλευρα σημαντικές πτυχές του φαινομένου της Διασποράς, όπως αίτια και κυρίως συνέπειες αυτής, από την οπτική γωνία τόσο της ιστορίας όσο και κλάδων της βιολογίας, και να κατανοήσουν τη σημασία του φαινομένου στην ιστορία του πολιτισμού.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PRIMARY EDUCATION: A THEMATIC REVIEW OF LIMITATIONS AND EMERGING CONCERNS

Aylin Gerekli
Trakya University Disability Studies PhD student, Edirne-Turkiye
Aise Omer Chasan Achmet
Trakya University Disability Studies PhD student, Edirne-Turkiye
Nur Erdem
Trakya University, Faculty of Education, Department of Foreign Language Education, Edirne-Turkiye
Yeşim Fazlıoğlu
Trakya University, Faculty of Education, Department of Basic Education, Edirne-Turkiye

The increasing adoption of artificial intelligence (AI) in education has extended to primary education, introducing tools such as intelligent tutoring systems, learning analytics, and social robots. Despite the documented potential of AI to support learning through personalization and adaptive feedback, its application with young learners raises complex pedagogical, ethical, and institutional concerns. The need for the present study arises from the observation that existing literature often emphasizes the instructional benefits of AI, while its limitations and risks remain fragmented and insufficiently synthesized within the context of primary education.

The aim of this study is to systematically examine and interpretively synthesize the limitations and concerns identified in the international literature regarding the use of AI in primary education during the period 2015–2025. The specific objectives are to map dominant thematic patterns, categorize recurring issues, and explore the conceptual relationships among pedagogical, ethical, and institutional dimensions.

The study adopts a qualitative literature review methodology with interpretive thematic analysis. Eighteen peer-reviewed journal articles and international policy reports were purposefully selected and subjected to in-depth analysis using inductive coding procedures. The resulting codes were grouped into broader thematic categories to achieve conceptual synthesis rather than statistical generalization.

The findings of the analysis reveal six central areas of concern: student privacy and data protection; ethical issues and children's rights; algorithmic bias and educational equity; pedagogical limitations of AI-based systems; risks associated with the use of social robots; and the role of teachers alongside organizational and institutional barriers to implementation.

In conclusion, this study contributes to the development of a critical, child-centred theoretical framework for understanding the implications of AI in primary education. It underscores that the pedagogically responsible integration of AI requires clearly defined ethical boundaries, institutional support, and the empowerment of teachers, thereby offering a structured foundation for future research and educational policy development.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΔΡΑΜΑ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Σταύρος Ξ. Πέτρου
Υποψήφιος Διδάκτορας Πανεπιστημίου Κύπρου

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει τη νεοελληνική μετάφραση του αρχαίου δράματος ως καλλιτεχνική και ιδεολογική πρακτική που συμβάλλει ενεργά στη διαδικασία ανακατασκευής της εθνικής και γλωσσικής ταυτότητας στον ελληνικό χώρο των αρχών του 20ού αιώνα. Ο ψυχαρικός κύκλος, στο πλαίσιο του γλωσσικού ζητήματος, προώθησε τη δημοτική ως ζωντανό φορέα έκφρασης και συνέχειας του ελληνισμού. Σε αυτό το πλαίσιο, οι μεταφράσεις αρχαίου δράματος επιδιώκουν να επανασυνδέσουν το αρχαίο κείμενο με το σύγχρονο κοινό μέσω μιας γλώσσας οικείας, βιωματικής και αισθητικά ενεργής. Το αρχαίο δράμα, μετασχηματισμένο μέσα από τη δημοτική, λειτουργεί ως πεδίο συνάντησης παρελθόντος και παρόντος, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση μιας δυναμικής πολιτισμικής ταυτότητας που δεν βασίζεται στη μίμηση αλλά στη δημιουργική πρόσληψη της παράδοσης. Η ανακοίνωση αναδεικνύει τον ρόλο της τέχνης ως μηχανισμού επανανοηματοδότησης της συλλογικής μνήμης.

Εργασία (Paper)

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΜΕ ΜΙΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ.ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΥΦΑΝΤΙΚΗΣ

Αναστασία Δαγαλάκη
Φιλόλογος
Ζωή Παπαδάκη
Φιλόλογος-Εκπαιδεύτρια Υφαντικής

Η Τέχνη αποτελεί αστείρευτη πηγή έμπνευσης και δημιουργικότητας για τον εκπαιδευτικό και τους μαθητές/μαθήτριες. Η διδασκαλία της υφαντικής τέχνης,ειδικότερα, συνιστά μια συνειδητή στροφή τους στο παρελθόν και σύνδεσή τους με την Παράδοση του τόπου τους. Δίνει την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν παλαιότερες μορφές της καθημερινής ζωής και να εκτιμήσουν τη Λαογραφία του τόπου τους. Κύριος σκοπός της συγκεκριμένης διδακτικής πρότασης είναι να καλλιεργήσει στους μαθητές/μαθήτριες δεξιότητες απαραίτητες για τις προκλήσεις που φέρνει ο 21ος αιώνας καθώς συμβάλλει στη νοητική ανάπτυξή τους, στη καλλιέργεια της αναλυτικής, συνθετικής, αφαιρετικής και συνδυαστικής ικανότητά τους. Με τη βιωματική άσκησή τους έχουν την ευκαιρία να συνδεθούν με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά, τον προσανατολισμό στη βιώσιμη ανάπτυξη και την κυκλική οικονομία αλλά και στην προστασία του περιβάλλοντος με την εξοικονόμηση πόρων και ενέργειας μέσω της ανακύκλωσης και επαναχρήσης των αγαθών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

PRE-SERVICE TEACHERS' AWARENESS AND PERCEPTIONS OF PHILOSOPHY FOR CHILDREN (P4C): A QUALITATIVE STUDY

Aylin Gerekli
Trakya University Disability Studies PhD student, Edirne-Turkiye
Nur Erdem
Trakya University, Faculty of Education, Department of Foreign Language Education, Edirne-Turkiye

Philosophy for Children (P4C) has gained increasing attention in recent years as an educational approach that aims to foster children's critical thinking, questioning, and dialogical skills. However, research focusing on pre-service teachers' knowledge of P4C and their ability to integrate this approach into classroom practice remains limited. Examining pre-service teachers' awareness and perceptions of P4C is therefore essential for understanding the challenges associated with its implementation in educational settings.

The main purpose of this study is to explore pre-service teachers' awareness and perceptions of Philosophy for Children (P4C), their views on children's capacity for philosophical thinking, and their evaluations of how P4C can be integrated into educational contexts.

This study employed a descriptive research design. Data were collected through semi-structured interviews with 20 pre-service teachers from different departments of the Faculty of Education at Trakya University, including early childhood education, primary education, and English language education. The data were analyzed using descriptive thematic analysis.

The findings reveal that most pre-service teachers have limited knowledge of P4C and experience uncertainty regarding how to integrate this approach into their teaching practices. Although participants generally acknowledge the potential of P4C to support children's thinking and questioning skills, they report a lack of practical knowledge, experience, and guidance necessary for classroom implementation. In addition, curriculum density, time constraints, and the absence of instructional resources were identified as major barriers to the effective use of P4C in schools.

In conclusion, the study demonstrates that pre-service teachers' awareness of P4C is relatively low and that they require greater theoretical and practical support. The findings highlight the need to incorporate P4C-oriented content and practice-based training into pre-service teacher education programs in order to facilitate the effective integration of philosophical inquiry into classroom teaching.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΩΣ ΗΓΕΤΗ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ»

Μιχαήλ Καλυκάκης
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Η παρούσα εργασία διερευνά τον ρόλο του διευθυντή ως ηγέτη στη διαμόρφωση του σχολικού κλίματος, εξετάζοντας διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία. Το σχολικό κλίμα θεωρείται κρίσιμο στοιχείο της σχολικής λειτουργίας, επηρεάζοντας την επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, τη συνεργασία και τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών. Κύριος στόχος της μελέτης είναι η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο διαφορετικά στυλ ηγεσίας – διαμορφωτική, καθοδηγητική, βάσει αξιών και κατανεμημένη – επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά την ατμόσφαιρα και τη συνοχή της σχολικής κοινότητας.

Η μεθοδολογία βασίζεται σε συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση ελληνικών και διεθνών πηγών, επιλεγμένων με κριτήρια επικαιρότητας, εγκυρότητας και συνάφειας. Η ανάλυση περιλαμβάνει την παρουσίαση θεωρητικών προσεγγίσεων, εμπειρικών ευρημάτων και συγκριτική αποτίμηση μεταξύ διεθνών και ελληνικών μελετών, αναδεικνύοντας τάσεις, αποκλίσεις και ερευνητικά κενά.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η ηγεσία του διευθυντή επηρεάζει άμεσα την εμπιστοσύνη, τη συνεργασία, την επαγγελματική ικανοποίηση και την αίσθηση κοινότητας των εκπαιδευτικών. Η ενίσχυση της συμμετοχής, η παροχή υποστήριξης και η προαγωγή κοινών αξιών συνδέεται με θετικό σχολικό κλίμα, αυξημένη δέσμευση και βελτιωμένη ποιότητα διδασκαλίας. Παράλληλα, η διεθνής βιβλιογραφία αναδεικνύει τη σύνδεση της ηγεσίας με τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών, ενώ οι ελληνικές μελέτες υπογραμμίζουν κυρίως την επαγγελματική ικανοποίηση και την ενίσχυση της συλλογικής κουλτούρας του σχολείου.

Συμπερασματικά, η εργασία επιβεβαιώνει ότι η ηγεσία του διευθυντή αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη σχολική αποτελεσματικότητα και τη διαμόρφωση ενός θετικού, συνεργατικού και υποστηρικτικού σχολικού περιβάλλοντος. Η ενσωμάτωση συνδυασμένων ηγετικών πρακτικών μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της επαγγελματικής αφοσίωσης, της συνεργασίας και της μαθησιακής επιτυχίας, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύει την ανάγκη για περαιτέρω εμπειρική έρευνα σε ευρύτερο ελληνικό πλαίσιο.

Εργασία (Paper)

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΘΗΝΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Κωνσταντίνος Χατζηφραγκιός Μακρυδάκης
Δρ. Μηχανικός Πολεοδομίας & Χωροταξίας ΕΜΠ

Ήδη από την τελευταία δεκαετία του 20ου αιώνα και μετά η Ελλάδα μετατράπηκε σε χώρα υποδοχής μεταναστών, ένα γεγονός καθοριστικής κοινωνικής δυναμικής, που την οδήγησε έκτοτε σε μια διαρκή αναζήτηση της ταυτότητάς της, του «εαυτού» της, στο κατώφλι μιας διαπολιτισμικής κοινωνίας, όπου οι σχέσεις των ανθρώπων είναι ρευστές και πορώδεις. Αναζήτηση που επηρέασε σημαντικά την τέχνη και κυρίως τον κινηματογράφο, ως τέχνη αναπαριστατική, ανάγοντας τον σε ερευνητή της «αλήθειας» και της δυναμικής του φαινομένου, καθώς και των προοπτικών ένταξης του «ξένου» στην πόλη και ειδικότερα στην Αθήνα, όπου η μεταβολή των κοινωνικών συσχετισμών δημιούργησε νέα πεδία συγκρούσεων. Η δυναμική αυτή εντάθηκε εν μέσω της πρόσφατης οικονομικής κρίσης, καθώς η Ελλάδα κατέστη, για ακόμα μια φορά στην ιστορία της, και χώρα προέλευσης μεταναστών.

Η σύνδεση μεταξύ της μνήμης της ελληνικής διασποράς και των σύγχρονων εμπειριών μετανάστευσης στον ελληνικό χώρο επιτελέστηκε αναστοχαστικά μέσω του κινηματογράφου. Ο «ξένος» έγινε πλέον καθρέφτης μας, είναι μέρος του εαυτού μας, όχι μόνο μέρος της πόλης μας, ιδιαίτερα στην εποχή της οικονομικής κι ανθρωπιστικής κρίσης. Άλλωστε όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην ταινία «Ο δρόμος προς τη Δύση» (2003) του Κ. Κατζουράκη «... κι όποιος δεν έχει δουλειά στο τόπο του ξένος είναι κι αυτός».

Όσο τα ορμητικά ποτάμια των ανθρώπων που εγκαταλείπουν τον τόπο τους θα συνεχίζουν να κυλάνε, ο κινηματογράφος θα εξακολουθεί να διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην έκφραση, αλλά και στη διαμόρφωση των τρόπων με τους οποίους αντιλαμβανόμαστε συλλογικά τις εμπειρίες της μετακίνησης, της κινητικότητας, της συνεχούς κι εντατικής ροής ανθρώπων, εικόνων κι ιδεών.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΗΝΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΧΟΡΕΥΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΚΡΗΤΙΚΟ ΧΟΡΟ

Στυλιανός Φλουρής
Διδάκτορας Διδασκαλίας Ελληνικού Παραδοσιακού Χορού Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ελένη Φιλιππίδου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ελληνικού Παραδοσιακού Χορού Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο παραδοσιακός χορός στην Κρήτη αποτελεί ζωντανή μορφή τέχνης που, μέσα από τις κοινωνικές και πολιτισμικές μεταβολές των τελευταίων δεκαετιών, έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές. Η επιρροή του τουρισμού οδήγησε σε νέες μορφές σκηνικής επιτέλεσης, όπου η κυκλική κοινοτική δομή μετατοπίστηκε προς μετωπικές διατάξεις, η έμφαση μεταφέρθηκε στους ατομικούς αυτοσχεδιασμούς και οι έμφυλοι ρόλοι αναδιαμορφώθηκαν. Ωστόσο, οι αλλαγές αυτές δεν περιορίστηκαν στη σκηνή αλλά επηρέασαν ουσιαστικά και τις κοινοτικές χορευτικές πρακτικές. Η εργασία εξετάζει πώς ο τουριστικός παράγοντας μετασχημάτισε τον παραδοσιακό κρητικό χορό, τόσο στη σκηνή όσο και στην καθημερινή κοινοτική πρακτική, αναδεικνύοντας τον τρόπο με τον οποίο οι χορευτές ενσωματώνουν αυτές τις νέες μορφές στη βιωμένη τους ταυτότητα. Η μεθοδολογία της έρευνας βασίστηκε σε ποιοτική εθνογραφική προσέγγιση. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσα από συμμετοχική παρατήρηση και ημι- δομημένες συνεντεύξεις με χορευτές, μουσικούς, δασκάλους και διοργανωτές εκδηλώσεων και η ερμηνεία τους βασίστηκε στο θεωρητικό πλαίσιο της επιτελεστικότητας και της ενσώματης πολιτισμικής γνώσης. Τα ευρήματα έδειξαν ότι οι σκηνικές πρακτικές του τουρισμού, όπως οι μετωπικές διατάξεις, η αυξημένη χρήση ομαδικών και ατομικών αυτοσχεδιασμών και οι μετατοπίσεις στους έμφυλους ρόλους, έχουν υιοθετηθεί και σε κοινοτικές περιστάσεις. Η διαδικασία αυτή παράγει ένα υβριδικό χορευτικό στυλ, όπου η παραδοσιακή συλλογικότητα συνυπάρχει με την επιδεικτική αισθητική. Οι χορευτές βιώνουν αυτή τη μορφή ως μέρος της ταυτότητάς τους, με αποτέλεσμα ο κρητικός χορός να αποτελεί πεδίο, όπου συνδέονται η παράδοση, η τέχνη και ο τουριστικός μετασχηματισμός. Συμπερασματικά, ο κρητικός χορός στο νησί δεν μετασχηματίζεται μόνο «προς τα έξω» για τις ανάγκες του θεάματος, αλλά και «προς τα μέσα», επηρεάζοντας βαθιά την κοινοτική χορευτική κουλτούρα. Η αλληλεπίδραση του τουρισμού με την τοπική καλλιτεχνική πρακτική οδηγεί στη δημιουργία νέων μορφών ταυτότητας που οι κοινότητες βιώνουν, υιοθετούν και επιτελούν ως μέρος της σύγχρονης «κρητικότητας».

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕ ΤΠΕ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Ζωή Χριστέλη
Διευθύντρια Δημ. Σχ. Πορταριάς Χαλκιδικής

Η εξέλιξη των ψηφιακών τεχνολογιών και συγκεκριμένα των εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην εκπαίδευση δημιουργεί νέες παιδαγωγικές προκλήσεις και δυνατότητες, ως προς την καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εργασία παρουσιάζει ένα διδακτικό σενάριο για τη διδασκαλία της ποίησης στο μάθημα της Γλώσσας στις τάξεις Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, το οποίο αξιοποιεί εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης με στόχο τη βιωματική, πολυτροπική και συναισθηματικά εμπλεκόμενη μαθησιακή εμπειρία.

Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η παιδαγωγικά σχεδιασμένη χρήση εργαλείων ΤΝ συμβάλλει: α) στην ανάπτυξη της δημιουργικής γραφής των μαθητών, β) στη συναισθηματική τους εμπλοκή στην ποιητική εμπειρία και γ) στην καλλιέργεια συνεργατικών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και εγγραμματισμού στην ΤΝ. Το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας αντλεί στοιχεία από τη θεωρία των πολυγραμματισμών, τη δημιουργική παιδαγωγική και το πρόγραμμα Artful Thinking του Project Zero (Harvard), με έμφαση στη συναισθηματική πρόσληψη της τέχνης μέσω ρουτινών σκέψης.

Μεθοδολογικά, η εργασία βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση με τη μορφή μελέτης περίπτωσης, καθώς το διδακτικό σενάριο εφαρμόστηκε σε δημοτικό σχολείο. Τα δεδομένα προέκυψαν από συστηματική παιδαγωγική παρατήρηση, ανάλυση παραγόμενων μαθητικών έργων και αναστοχαστικές δραστηριότητες.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν αυξημένη ενεργή συμμετοχή των μαθητών, βελτίωση της δημιουργικής γραφής, ενίσχυση της συναισθηματικής εμπλοκής και ανάπτυξη συνεργατικών και ψηφιακών δεξιοτήτων. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει ότι η παιδαγωγικά ελεγχόμενη ενσωμάτωση της ΤΝ μπορεί να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα για την αναπλαισίωση της διδακτικής της λογοτεχνίας, προσφέροντας ένα εφαρμόσιμο μοντέλο που συνδυάζει την αισθητική καλλιέργεια με την ψηφιακή καινοτομία, απαντώντας στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες.

Εργασία (Paper)

ΤΟ ΟΥΚΡΑΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΜΕΣΩ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Μαρία Σπουρδαλάκη
Υποψήφια Διδακτόρισσα, Τμήματος Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022 προκάλεσε ένα από τα μεγαλύτερα κύματα προσφυγικής μετακίνησης στην Ευρώπη. Ουκρανοί πρόσφυγες μετακινήθηκαν σε γειτονικές χώρες και σε χώρες που φιλοξενούσαν ήδη έναν μεγάλο αριθμό Ουκρανών μεταναστών. Σε αυτές συμπεριλαμβάνεται η Ελλάδα, ενώ η Κρήτη λειτούργησε επίσης ως ένας τόπος υποδοχής και φιλοξενίας. Η έναρξη του πολέμου και η άφιξη των Ουκρανών προσφύγων προκάλεσε τη διάσπαση της μέχρι πρότινος ενιαίας ρωσόφωνης κοινότητας στο νησί, ενισχύοντας την κοινωνική αμφιθυμία των Ουκρανών με συνέπεια να οδηγήσει στην επίσημη ίδρυση ενός ανεξάρτητου Ουκρανικού Παγκρήτιου Συλλόγου.

Η παρούσα ανακοίνωση εντάσσεται στο πλαίσιο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, η οποία διερευνά το πώς και σε ποιο βαθμό το τραύμα των Ουκρανών προσφύγων διαμορφώνει τη συλλογική τους ταυτότητα στον τόπο καταφυγής, λαμβάνοντας υπόψη τη συνύπαρξή τους με τους Ουκρανούς μετανάστες στο νησί αλλά και την τοπική κοινωνία. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική εθνογραφική προσέγγιση, χρησιμοποιώντας ημι-δομημένες βιωματικές συνεντεύξεις με Ουκρανούς πρόσφυγες και μετανάστες που διαμένουν στην Κρήτη καθώς και σε συνεντεύξεις και συμμετοχική παρατήρηση στο σχολείο της Ουκρανικής κοινότητας.

Συγκεκριμένα, διερευνώνται τρόποι και πρακτικές λειτουργίας του Ουκρανικού σχολείου ως "γέφυρας" σύνδεσης των Ουκρανών μαθητών με την πατρίδα τους και συνακόλουθα οι επιπτώσεις της εκπαίδευσης στη διαμόρφωση της συλλογικής τους ταυτότητα. Επιπλέον, μελετάται ο ρόλος της εκπαίδευσης στην «από τα πάνω» αντιμετώπιση του τραύματος του πολέμου και του ξεριζωμού και το πώς οι γεωπολιτικές εντάσεις και συνθήκες ανακλώνται και αναπλαισιώνονται μέσα στον μικρόκοσμο της άτυπης εκπαιδευτικής δομής.

Συμπερασματικά η εργασία επικεντρώνεται στη σχέση της ουκρανικής διασποράς και των εκπαιδευτικών θεσμών, τους οποίους η ίδια συγκροτεί και οργανώνει, στη διαχείριση του συλλογικού τραύματος των Ουκρανών προσφυγόπουλων με κύριο διακύβευμα τη συγκρότηση ταυτοτήτων στη μετάβαση από την παιδική ηλικία στην ενηλικίωση.

Εργασία (Paper)

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΣΕ ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΜΕΣΩ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΙΓΝΙΩΔΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Ευμορφία Μαλκοπούλου
Εκπαιδευτικός ΠΕ60, PhD Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Msc Διδακτική Θετικών Επιστημών ΔΠΘ
Ειρήνη Παναγιώτου
Εκπαιδευτικός ΠΕ60 ΕΑΕ,, Msc Ειδικής Αγωγής Πανεπιστήμιο Ρώμης, Msc Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικών μονάδων ΔΙΠΑΕ
Μυρσίνη Κουτσογιάννη
Εκπαιδευτικός ΠΕ60

Η σύγχρονη προσχολική εκπαίδευση χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη γλωσσική και πολιτισμική ποικιλομορφία, γεγονός που καθιστά αναγκαία την υιοθέτηση συμπεριληπτικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων. Παράλληλα, η Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη υπογραμμίζει τη σημασία της πρώιμης καλλιέργειας περιβαλλοντικής συνείδησης. Οι μαθητές/τριες αλλόγλωσσοι και μη συχνά αντιμετωπίζουν γλωσσικούς περιορισμούς που δυσχεραίνουν την κατανόηση αφηρημένων εννοιών, όπως αυτές που σχετίζονται με το περιβάλλον. Η θεωρία των πολυγραμματισμών προτείνει τη χρήση πολλαπλών σημειωτικών τρόπων (εικόνα, ήχος, κίνηση, ψηφιακά μέσα), οι οποίοι μπορούν να λειτουργήσουν ως γέφυρα επικοινωνίας και μάθησης. Η παρούσα έρευνα διερευνά την παιδαγωγική αξία των πολυγραμματισμών στην ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης σε μαθητές/τριες του νηπιαγωγείου. Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθεί η επίδραση μιας εκπαιδευτικής παρέμβασης, βασισμένης στους πολυγραμματισμούς στην ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης και στη συμμετοχή του συνόλου της τάξης. Τα Ερευνητικά Ερωτήματα που τέθηκαν είναι: 1. Σε ποιο βαθμό η ενσωμάτωση πολυγραμματισμών σε δραστηριότητες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ενισχύει την περιβαλλοντική συνείδηση; 2. Ποιοι τύποι πολυγραμματισμών (εικονικός, σωματικός, ηχητικός, ψηφιακός, γλωσσικός) συμβάλλουν περισσότερο στη συμμετοχή και κατανόηση περιβαλλοντικών εννοιών; 3. Με ποιους πολυτροπικούς τρόπους εκφράζουν οι μαθητές τις περιβαλλοντικές έννοιες που κατακτούν; Η έρευνα βασίζεται στην ποιοτική προσέγγιση της έρευνας δράσης (action research), με ενεργή συμμετοχή του/της εκπαιδευτικού στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση της παρέμβασης. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η χρήση πολυγραμματισμών ενισχύει σε μεγάλο βαθμό την περιβαλλοντική συνείδηση γιατί δίνει μια σειρά εκπαιδευτικών ερεθισμάτων και δυνατοτήτων διαπραγμάτευσης περιβαλλοντικών επιστημονικών εννοιών στη βαθμίδα του νηπιαγωγείου. Οι τύποι πολυγραμματισμών που φαίνονται να συμβάλουν περισσότερο ήταν ο εικονικός και ο ψηφιακός τύπος με λιγότερο τον ηχητικό τύπο. Οι έννοιες εκφράζονται στο τέλος της έρευνας δράσης περισσότερο με συνδυασμό εικόνας και γλώσσας, όπως και ψηφιακής εικόνας με γλώσσα και ήχο. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει τη δυνατότητα των πολυγραμματισμών να διευκολύνουν τη διαπραγμάτευση περιβαλλοντικών εννοιών από το σύνολο των μαθητών/τριών μιας τάξης νηπιαγωγείου καλλιεργώντας περιβαλλοντική συνείδηση.

Εργασία (Paper)

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΟΜΗΝΙΚΟΥ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΣΤΟ ΤΟΛΕΔΟ

Στυλιανή Μπάρτζου
Φιλόλογος- Ιστορικός Τέχνης

Στόχος της εισήγησης αποτελεί η διερεύνηση της καλλιτεχνικής διαδρομής του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου από την Κρήτη στο Τολέδο της Ισπανίας με ενδιάμεσο σταθμό τη Βενετία και τη Ρώμη. Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος εμφανίζεται στη γενέτειρά του ως ζωγράφος φορητών εικόνων και ως φορέας της βυζαντινής κληρονομιάς ασχολείται αποκλειστικά με τη θρησκευτική τέχνη. Στην Ιταλία ως μαθητής μεγάλων ζωγράφων, όπως του Tiziano και του Michelangelo, αφομοιώνει τη δυτική κληρονομιά και αναδεικνύει τη μοναδική καλλιτεχνική του προσωπικότητα, ενώ στο Τολέδο, ως αναγνωρισμένος ήδη καλλιτέχνης, ξεδιπλώνει το ταλέντο του που έμελλε να επηρεάσει καταλυτικά τη σύγχρονη τέχνη.

Ο Θεοτοκόπουλος στην Κρήτη δέχεται στην εικονογραφία και στην τεχνική τις επιδράσεις της δυτικής τέχνης, ενώ το πνεύμα παραμένει συνδεδεμένο με την ορθόδοξη παράδοση. Τα δύο αυτά ρεύματα διαμορφώνουν την κρητική σχολή που καλλιεργεί μια αυστηρή, αλλά εκφραστική ζωγραφική με ζωηρή και έντονη χρωματολογία. Στην Ιταλία η γόνιμη μαθητεία του κοντά στους μεγάλους δασκάλους πλούτισε την καλλιτεχνική του συνείδηση με νέα τεχνοτροπικά στοιχεία, τα λαμπρά χρώματα και την τεχνική του λαδιού, ενώ σταδιακά εμπλουτίζεται η θεματολογία του και με κοσμικά θέματα, κυρίως προσωπογραφίες και τοπία. Μετά την ιταλική περίοδο περνά σε μια αναλυτική ζωγραφική που χαρακτηρίζεται από γεωμετρικότητα της φόρμας, πλούσια πτυχολογία, επιμήκυνση των μορφών, κατά το πρότυπο του μανιερισμού, και παραμόρφωση των προοπτικών βραχύνσεων. Η παραμόρφωση αυτή φτάνει συχνά στον εξπρεσιονισμό, που αποδίδει βάθος στο έργο τέχνης, ενώ ο χωρισμός του πίνακα σε δύο επίπεδα, το ουράνιο και το γήινο, ως απόρροια της βυζαντινής τέχνης, προσδίδει σε πολλά έργα του Θεοτοκόπουλου μυστικιστικό χαρακτήρα. Επομένως, η πορεία του Θεοτοκόπουλου δε συνιστά μόνο την καλλιτεχνική του εξέλιξη, αλλά ακόμη κι ένα ταξίδι ανεπίστρεπτο στον μεσογειακό χώρο και μια ιστορική πορεία στον χρόνο μέσα από την πρόσληψη του εικαστικού του έργου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΑΣΦΑΛΟΥΠΟΛΗ: ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΔΙΑΣΩΣΗΣ». ΈΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ STORYLINE

Θεοδώρα Γκούνα
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής

Το συμπεριληπτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα κυκλοφοριακής αγωγής «Ασφαλούπολη: Μυστική Αποστολή Διάσωσης», το οποίο υλοποιήθηκε με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Αναπηρίας, είχε διπλό στόχο: αφενός να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές σε ζητήματα αναπηρίας και διαφορετικότητας και αφετέρου να τους βοηθήσει να αναπτύξουν δεξιότητες και συνείδηση οδικής ασφάλειας, κατανοώντας ότι η ελλιπής ή λανθασμένη οδική συμπεριφορά μπορεί να οδηγήσει οποιονδήποτε σε αναπηρία. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε σε 20 μαθητές της Στ΄ τάξης Δημοτικού (11–12 ετών) και είχε διάρκεια επτά διδακτικών ωρών. Αξιοποιήθηκε η μέθοδος storyline και δημιουργήθηκε μια ιστορία έξι επεισοδίων, μέσα από την οποία οι μαθητές, μέσω ποικίλων βιωματικών δραστηριοτήτων, κλήθηκαν να «διασώσουν» την Ασφαλούπολη, μια φανταστική πόλη που είχε ξεχάσει τους βασικούς κανόνες οδικής ασφάλειας. Στο τελευταίο μέρος του προγράμματος συμμετείχε ως προσκεκλημένος εισηγητής ο συγγραφέας Δημήτρης Αντωνίου, ο οποίος παρακολούθησε την παρουσίαση των μαθητών και μέσα από την προσωπική του εμπειρία, συνέβαλε στην περαιτέρω ευαισθητοποίησή τους. Η αξιολόγηση του προγράμματος πραγματοποιήθηκε από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς που το παρακολούθησαν, τόσο κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του όσο και μετά την ολοκλήρωσή του. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η δράση είχε ιδιαίτερα θετική επίδραση στους συμμετέχοντες, ενώ η συνέχιση και η επέκταση παρόμοιων προγραμμάτων κρίνεται ιδιαίτερα ωφέλιμη. Το παρόν πρόγραμμα μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για κάθε εκπαιδευτικό και γενικότερα για κάθε πολίτη που επιθυμεί να συμβάλει στην καλλιέργεια κουλτούρας οδικής ασφάλειας και συμπερίληψης.

Εργασία (Paper)

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΟΡΩΝ. ΌΨΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ευφροσύνη - Εριέττα Δεληγιάννη
Εκπαιδευτικός, τ. Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02, Αρχαιολόγος, Ξεναγός, PhD
Γεωργία Ρίζου
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, Επιμορφώτρια ΤΠΕ, MSc

Η εισήγηση αυτή, που εντάσσεται στην ειδικότερη θεματική: Παιδαγωγική, εκπαιδευτική και διδακτική θεωρία και πράξη, εξετάζει και αξιολογεί τον βαθμό και τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται άμεσα ή έμμεσα το φαινόμενο της ελληνικής διασποράς στα διδακτικά εγχειρίδια Γυμνασίου και Λυκείου στην Ελλάδα και παράλληλα προτείνει τρόπους δημιουργικής και έμπρακτης αξιοποίησης της γνώσης του φαινομένου, ώστε να λειτουργήσει θετικά στην κατανόηση και εξομάλυνση κρίσιμων καταστάσεων που ταλανίζουν τις κοινωνίες του καιρού μας, όπως π.χ. το προσφυγικό, η μετανάστευση, η σύγκρουση πολιτισμών κ.λπ..

Συγκεκριμένα, στην εισαγωγή της εργασίας προσεγγίζεται σύντομα η έννοια της ελληνικής διασποράς καθώς και η ποσοτική και ποιοτική έκτασή της στον άξονα του χωροχρόνου.

Στη συνέχεια, στο κύριο μέρος της εισήγησης, με τη βοήθεια των κειμένων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας που ανθολογούνται κατά τάξη στα αντίστοιχα σχολικά εγχειρίδια, αλλά και αποσπασμάτων από σχετικά κεφάλαια των εγχειριδίων της Ιστορίας, παρουσιάζονται και σχολιάζονται διάφορες εκδοχές του φαινομένου της ελληνικής διασποράς στην πορεία των αιώνων.

Τέλος, στο τρίτο μέρος της εργασίας, με το δεδομένο ότι η εκπαιδευτική πολιτική για τις διασπορές δεν μπορεί παρά να προκρίνει «τις αξίες της συμπερίληψης, της δικαιοσύνης και της δημοκρατίας» προτείνονται τρόποι ώστε η κατανόηση και η βαθύτερη προσέγγιση του φαινομένου της ελληνικής διασποράς, να συμβάλει «προκειμένου η παιδεία να αναδειχθεί όχι μόνο σε πεδίο κατανόησης της ετερότητας, αλλά και σε βασικό εργαλείο συνύπαρξης, ειρηνικής συμβίωσης και δημιουργικής συνύφανσης των πολιτισμών».

Εργασία (Paper)

ADULT EDUCATORS AS CULTURAL MEDIATORS THROUGH THE LENS OF CULTURAL INTELLIGENCE (CQ) AND VOCATIONAL EDUCATION (VET) IN AN INTERCONNECTED SYSTEM

Μαρία Σιψά
Msc Διοίκησης Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΕΑΠ), Εκπαιδευτικός ΠΕΟ7 Γερμανικών, 5ο Γυμνάσιο Καλαμάτας & Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων στο τμήμα "Στέλεχος Μονάδων Φιλοξενίας" Σ.Α.Ε.Κ. Καλαμάτας

The phenomenon of Diaspora has become a defining structural element of the contemporary global system, shaping identities, political participation, labor market and cultural production across borders. The presented empirical study attempts to delve into the concept of Diaspora within tourism-driven economies through the lens of Adult Education and Vocational Training, positioning education as a key pillar of social cohesion, cultural inclusion and active participation. Drawing mainly on Cultural Intelligence (CQ) and Transformative Learning Theory, the study aims to conceptualize adult educators as cultural mediators who bridge cultures and identities. The empirical study explores the role of the Adult Educator as a cultural mediator in tourism training within Higher Vocational Training Institutes (S.A.E.K.) in Greece, since Tourism inherently relies on mobility, intercultural interaction, and symbolic representations of culture, leading this author consequently to two critical questions:

1. How could Hofstede's Dimensions influence strategic decisions in tourism (e.g., power distance in service hierarchy)?

2. What best practices can support Cross - cultural Management in multicultural tourism teams and how could these further be integrated into education policies in Tourism Education by further fostering intercultural competence, strategic empathy, and adult learning responsiveness ?

Practical applications are examined in the context of Hospitality Training aligned with national educational frameworks (ESEK 2020–2025), European upskilling policies and the CQ demands of 21st-century Tourism, combining language learning with intercultural awareness. The findings demonstrate that culturally intelligent and reflective pedagogies enable Vocational Education and Training (VET) to function as a cultural bridge within the global system, enhancing further the learners' motivation in diasporic contexts, highlighting Education and Training as central mechanisms through which Diaspora could be further fostered while integrated within global interdependencies.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Γιώργος Δρίτσας
Υποψήφιος Διδάκτορας Φιλοσοφίας

Είναι γεγονός ότι ζούμε σε μια εποχή που ο όρος παγκοσμιοποίηση έχει παρέλθει σε μια νέα κατάσταση συνειδητότητας και αυτοακύρωσης των προσδοκιών ακόμη και των πιο θερμών υποστηρικτών της ύστερης δυτικοκεντρικής αντίληψης περί μιας παγκόσμιας κατά δύναμει δημοκρατικής κοινότητας εθνών-κρατών, συνεργαζόμενων μέσω αντίστοιχων διακρατικών συμμαχικών σχηματισμών. Ένα όραμα που ξεκίνησε από παλιά ως ένωση κυρίως των κρατών της Ευρώπης και δη της Δύσης, και κατέληξε εν τέλει να αφορά ολόκληρο τον μετααποικιακό κόσμο. Όμως, τίθεται το ερώτημα: Πως ανταποκρίνεται ο σύγχρονος πολίτης σε αυτό το εξίσου σύγχρονο σύστημα; Σε σχέση πάντα λόγω της διαφοράς του με τους προηγούμενους αιώνες, όταν ακόμη ο κόσμος βρισκόταν σε μια διαφορετική ταυτοτική συνθήκη πολύ πέρα των σύγχρονων κρατικών λογικών, που διέπονται λίγο ή πολύ από αντιλήψεις που σχηματίστηκαν τους τελευταίους αιώνες. Μια διερώτηση που δεν μπορεί να απαντηθεί μονομιάς για ολόκληρο τον γνωστό κόσμο αλλά σίγουρα μπορεί να διαφωτιστεί μέσω σύγχρονων θεωρήσεων που διεπόνται από μετααποικιακές και ταυτοτικές αναλύσεις σε φιλοσοφικό επίπεδο. Θέμα που θα διερευνήσουμε στην παρούσα εισήγηση, προσπαθώντας να δούμε πως το νέο διαμορφούμενο φαντασιακό των νέων αυτών θεωρήσεων, που καλείται να απαγκιστρωθεί από τις δυτικοκεντρικές αντιλήψεις και τον αντίστοιχο δυτικοκεντρικό κοσμοπολιτισμό, εν τέλει απολήγει στο να ενισχύσει τη διαφορετικότητα των επιμέρους ταυτοτήτων, με σκοπό την κατάργηση των κρατικών περιορισμών ή αντιθέτως αν σκοπεύουν στη συμπερίληψη εντός τους των μειονοτικών φωνών των νέων πολιτών, που μπορεί να μην επιδιώκουν να αφομοιώσουν απαραίτητα μια κοσμική αντίληψη περί της πολιτειακής τους ταυτότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΩΝΤΑΣ» ΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ: ΈΝΑ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Αλέξανδρος Μάλλιος
Εκπαιδευτικός

Η χρήση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην εκπαιδευτική διαδικασία κερδίζει ολοένα και περισσότερο χώρο, καθώς ανταποκρίνεται στις ανάγκες ενός ετερογενούς, πολυπολιτισμικού μαθητικού πληθυσμού, ενώ ο ρόλος της έχει καθοριστική σημασία στο σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα. Βασισμένο στις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, της βιωματικής μάθησης και με έμφαση στη συμπερίληψη αλλά και στην καλλιέργεια των ατομικών ιδιαιτεροτήτων του μαθητή, το παρόν άρθρο επιχειρεί να προσεγγίσει την έννοια της διασποράς και το πώς αυτή μπορεί να γίνει αντικείμενο μελέτης και συζήτησης στη σχολική τάξη. Ειδικότερα, πρόκειται για μία πρωτότυπη διδακτική προσέγγιση της έννοιας της διασποράς στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ακολουθώντας τις κατευθύνσεις των νέων ΑΠΣ για το Γυμνάσιο θα παρουσιαστεί μια βιωματική διαθεματική προσέγγιση με κεντρικό άξονα το μάθημα της Λογοτεχνίας της Νεοελληνικής Γλώσσας. Και με αξιοποίηση επιλεγμένων ιστορικών στοιχείων. Σε εστιασμένα τμήματα της Β και Γ Γυμνασίου, θα εφαρμοστούν στοχευμένες τεχνικές δημιουργικής γραφής με βάση συγκεκριμένες τεχνικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας ως προς το περιεχόμενο, τη μαθησιακή διαδικασία και το παραγόμενο υλικό. Στο πλαίσιο αυτό η τεχνική των Λογοτεχνικών Κύκλων και η τεχνική «Τι γνωρίζω; -Τι θέλω να μάθω;- Τι έμαθα;» / KWL (Know—Want to know- Learned) αξιοποιούνται ως βασικοί άξονες της διδακτικής παρέμβασης. Στόχος είναι να αναδειχτεί ο τρόπος με τον οποίο οι τεχνικές αυτές βοηθούν ώστε οι μαθητές να έρθουν σε επαφή και κατανοήσουν την έννοια της διασποράς. Παράλληλα, να αναδειχθεί το πώς οι μαθητές αντιλαμβάνονται, τις σύγχρονες πλευρές της διασποράς και πως εκφράζουν τις σκέψεις τους, τα συναισθήματα τους, συνειδητοποιώντας τα γεωγραφικά, κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της διασποράς ως σύγχρονου ιστορικού φαινομένου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΕΚΔΙΚΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΟΤΙΝΟ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Αβραάμ Σκούρτας
Εκπαιδευτικός ΠΕ11 M. Ed. Διευθυντής του 6ου Γυμνασίου Καβάλας

Η διαμόρφωση διασπορικών ταυτοτήτων αποτελεί πρόκληση στη σύγχρονη κοινωνία της παγκοσμιοποίησης, της αλματώδους εξέλιξης της πληροφορικής και της γνώσης. Επιπρόσθετα, η «διείσδυση» της Τεχνητής Νοημοσύνης στο χώρο της εκπαίδευσης συμβάλλει στο μετασχηματισμό της μαθησιακής διαδικασίας και δημιουργεί νέες προκλήσεις για τον μάχιμο εκπαιδευτικό των πολυπολιτισμικών τάξεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι σχολικές μονάδες αποτελούν το καταλληλότερο περιβάλλον για τη δημιουργία συμπεριληπτικού, ασφαλούς πλαισίου μάθησης και τη διαμόρφωση αυριανών ενεργών, δημοκρατικών πολιτών. Οι εκπαιδευτικοί μέσα από τις διδακτικές προσεγγίσεις και την υλοποίηση καινοτόμων δράσεων επιτυγχάνουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, την καλλιέργεια συμπεριληπτικής κουλτούρας και την απόδοση αξίας στην πολυπολιτισμική πολυμορφία. Υπό το πρίσμα αυτό, το παρόν διδακτικό σενάριο απευθύνεται στους μαθητές/τριες της Α΄ τάξης γυμνασίου, ανάμεσα στους οποίους υπάρχουν και μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο, στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Σκοπός του είναι να γνωρίσουν τα αρχαία ολυμπιακά αγωνίσματα, να κατανοήσουν τις αξίες του ολυμπιακού ιδεώδους και να συνειδητοποιήσουν τη διαχρονικότητα και τον παγκόσμιο χαρακτήρα τους. Η διδασκαλία αξιοποιεί εφαρμογές της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) και εφαρμόζει, κυρίως ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, αξιοποιούνται, τόσο από τον εκπαιδευτικό όσο και από τους μαθητές, τα εργαλεία: Microsoft designer, capcut, canva, και Jotform. Η χρήση των εφαρμογών καθιστά τη διδασκαλία πιο ελκυστική και αναπτύσσει τον ψηφιακό εγγραμματισμό των μαθητών. Στο τέλος, η κάθε ομάδα διεκδικεί και κερδίζει το δικό της κότινο.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΩΣ ΓΕΦΥΡΕΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΒΙΒΛΙΑ ΧΩΡΙΣ ΛΕΞΕΙΣ

Δανάη Σουλιώτη
Δρ Παιδικής Λογοτεχνίας, Διδάσκουσα Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ΠΔΜ

Η παρούσα ανακοίνωση επικεντρώνεται σε φιλαναγνωστικές πρακτικές με πυρήνα την αξιοποίηση βιβλίων χωρίς λέξεις (wordless picture books), στο πλαίσιο διδακτικών εφαρμογών που προωθούν τη συμπερίληψη και την πολιτισμική συνύπαρξη στο σύγχρονο σχολείο. Η απουσία γραπτού λόγου καθιστά τα συγκεκριμένα βιβλία ιδιαίτερα κατάλληλα για το σχολείο, καθώς μεταβάλλονται σε τόπους συνανάγνωσης, ανταλλαγής απόψεων και ερμηνείας των οπτικών συμβόλων κατά τη διαδικασία κατασκευής της λεκτικής αφήγησης εκ μέρους των μαθητών. Ειδικότερα, οι φιλαναγνωστικές πρακτικές που παρουσιάζονται στην ανά χείρας εργασία αξιοποιούν τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά του βιβλίου χωρίς λέξεις και βασίζονται στη διδακτική μέθοδο που ονομάζεται δημιουργική αφηγηματική αλυσίδα (storyline). Σε αυτό το μεθοδολογικό και διδακτικό πλαίσιο δίνεται στα παιδιά η δυνατότητα ελεύθερης και δημιουργικής έκφρασης, αλλά και ισότιμης συμμετοχής στη διαδικασία της ανάγνωσης των εικόνων και τη νοηματοδότησή τους, ανεξάρτητα από το γλωσσικό ή το πολιτισμικό υπόβαθρό τους. Ως προς τη θεματολογία, η λογοτεχνική ύλη που επιλέχθηκε πραγματεύεται ζητήματα μετακίνησης ανθρώπων και ένταξης σε νέα πολιτισμικά περιβάλλοντα. Καταληκτικά, θα λέγαμε πως η παιδική λογοτεχνία -αντανακλώντας τη σύγχρονη πραγματικότητα- αναδεικνύεται σε πεδίο αφενός κατανόησης των εννοιών της ταυτότητας και της ετερότητας, αφετέρου ανάδειξης των αξιών της συνύπαρξης και της δημιουργικής συνύφανσης των πολιτισμών· ως εκ τούτου, η λογοτεχνική εκπαίδευση καλείται να ανταποκριθεί δίνοντας βαρύτητα σε δραστηριότητες που προωθούν τη διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση, την ενσυναίσθηση, τη συμπερίληψη, τη δικαιοσύνη και τη δημοκρατία.

Εργασία (Paper)

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

Αναστασία Δαγαλάκη
Φιλόλογος

Ο Κινηματογράφος, εκτός από την ψυχαγωγία που προσφέρει, καλλιεργεί την ευαισθησία σε θέματα κοινωνικού προβληματισμού και επεκτείνει τα όρια της ανθρώπινης αντίληψης δίνοντας έμφαση σε επίκαιρα ερεθίσματα,όπως αυτό της προσφυγιάς.Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδείξει την ταινία ¨Σμύρνη μου αγαπημένη..." ως ένα σημείο αναφοράς προκειμένου ο θεατής να ασκήσει την ιστορική συνείδησή του και να αναζητήσει τις ρίζες του. Η συγκεκριμένη ταινία συνιστά και ενδεικτικό παράδειγμα διδασκαλίας του ξεριζωμού του μικρασιατικού Ελληνισμού για τους μαθητές της Γ΄ Γυμνασίου όπως τον διδάσκονται στοσχετικό κεφάλαιο της Ιστορίας. Αποτελεί, επίσης ευκαιρία ώστε να ασχοληθούν με την ιστορία του προαστίου της πόλης όπου ζουν, της Νέας Αλικαρνασσού, αλλά και να κατανοήσουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες και ο σύγχρονος κόσμος έχει να παρουσιάσει ανάλογα προσφυγικά ρεύματα.

Εργασία (Paper)

THE POWER AND POWERLESSNESS OF THE ARMENIAN DIASPORA IN IRAN. ON CELEBRATION OF HERO AND MARTYR VARDAN IN ARMENIAN COMMUNITY OF IRAN.

Anush Yeghiazaryan
Researcher/Postdoc

The Armenian community in Iran is the focus of my paper. Especially I would like to discuss the celebration on Vardan's Day (a national hero and a martyr of Armenian Church) in one of the Iran Armenian communities which I observed and documented during my field research as part of my ethnographic study in Iran. My approach, based on the findings of symbol and ritual research (Schutz, Luckmann, Soeffner, Turner) opens up a perspective on the self-conception and self-presentation of the observed community.

The principals of construction of an Armenian community in Iran differ essentially from the other Armenian communities in the world. The appearance of Armenian communities in the center of Persia goes back to the relocation of the Djugha population in 1610, because of its social and economic capital as well as its connections to Christian Europe.

Issues of identification and definition as Armenian community, historical and cultural features of the community in Iran, relations with the heartland, the host country and the outside world find their reflection in the way the community events are constructed and celebrated.

The traditional format of diaspora celebrations on Vardan's Day includes a concert program consisting of songs and poems dealing with narratives of Vardan. In this paper, I would like to focus on the role and significance of the concert program as a presentation of identity or a concept for reflection. What possibilities does a concert offer as a form of reflection on the identity of a community? How is the concert program structured, what is its rhythm and what are its highlights, and what conflicts and contradictions are there?

The discussion of the celebration program and the community reveals complex interrelationships, dynamics, capabilities, and possibilities, as well as limitations and insurmountable difficulties of a long-standing diaspora community.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΤΗΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ: ΈΝΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΑΥΛΟΓΥΡΟΥ

Ελένη Δερετζή
ΠΕ70, Διευθύντρια του 1ου Δ.Σ. Νέας Μάκρης
Ελένη Βλαχούδη
ΠΕ70, Διευθύντρια του 2ου Δ.Σ.Φιλύρου

Ο σχολικός αυλόγυρος αποτελεί έναν δυναμικό χώρο κοινωνικοποίησης, όπου οι μαθητές αλληλεπιδρούν εκτός του αυστηρά δομημένου πλαισίου της τάξης, ωστόσο η απουσία δημιουργικών ερεθισμάτων συχνά μετατρέπει το προαύλιο σε πεδίο εκδήλωσης εντάσεων, αποκλεισμών και επιθετικών συμπεριφορών. Η παρούσα εργασία καταθέτει μια ολοκληρωμένη πρόταση σχεδίου δράσης που αναγνωρίζει την επιτακτική ανάγκη αναδιαμόρφωσης του σχολικού αυλόγυρου σε έναν ασφαλή χώρο αναψυχής, δίνοντας έμφαση στην πρόληψη της βίας μέσω της ενεργούς εμπλοκής των ίδιων των παιδιών. Κύριος σκοπός της παρέμβασης είναι η δημιουργία ενός συμμετοχικού πλαισίου οργάνωσης του προαυλισμού, με επιμέρους στόχους την ενίσχυση της δημοκρατικής έκφρασης, την καλλιέργεια της αυτονομίας των μαθητών και την προώθηση της συνεργατικότητας. Η προτεινόμενη μεθοδολογία ακολουθεί μια σταδιακή προσέγγιση που ξεκινά με τη φάση της διερεύνησης, μέσω της «κάλπης των επιθυμιών», όπου οι μαθητές καταθέτουν ανώνυμα τις προτάσεις τους για το πώς οραματίζονται τον αυλόγυρό τους. Στη συνέχεια, ακολουθεί η φάση του σχεδιασμού και της διαβούλευσης με τη σχολική κοινότητα για τη διαμόρφωση ενός προγράμματος «Δομημένου Διαλείμματος», το οποίο περιλαμβάνει την οργάνωση σταθμών δραστηριοτήτων στο προαύλιο, όπως ομαδικά αθλήματα, γωνιές επιτραπέζιων παιχνιδιών και εργαστήρια. Η εφαρμογή του σχεδίου αναμένεται να οδηγήσει σε αισθητή μείωση των περιστατικών σχολικού εκφοβισμού, καθώς η μετατροπή του αυλόγυρου σε πεδίο δράσης περιορίζει την ανία και τις συγκρούσεις ισχύος, ενώ παράλληλα ενισχύει τη συμπεριληπτικότητα και την ένταξη μαθητών που συνήθως περιθωριοποιούνται. Συμπερασματικά, η πρόταση υπογραμμίζει ότι ο σχολικός αυλόγυρος αποτελεί ένα κρίσιμο παιδαγωγικό εργαλείο και όχι απλώς μια παύση της διδακτικής διαδικασίας, αναδεικνύοντας ένα εφαρμόσιμο μοντέλο που προάγει τη δημοκρατική συμμετοχή και μετατρέπει το σχολείο σε χώρο χαράς και ειρηνικής συνύπαρξης.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

"Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ Η Η ΤΕΧΝΗ ΑΝΑΖΗΤΑ ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ;": ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Ολυμπία Μπακάλη
Φιλόλογος, MA, MEd, Pstg. Dipl., πρ. Διευθύντρια σε Ημερήσιο Γυμνάσιο
Μαρία Μπρούζου
Καθηγήτρια Καλλιτεχνικών Int. M.
Αθανασία Γοργόλη
Εικαστικός Int. M.
Θεοδώρα Πέτσιου
Φιλόλογος-ΕΑΕ,MEd

Οι συνεχείς προκλήσεις σε επίπεδο σχολικής αγωγής και αξιών απαιτούν ολιστικές παιδαγωγικές πρακτικές που επιδιώκουν τη γνωσιακή, ψυχοσυναισθηματική, ηθική ανάπτυξη κριτικά σκεπτόμενων μαθητών/τριών για ένα ειρηνικό, πολιτισμένο σχολικό περιβάλλον.

Η παρούσα εισήγηση αφορά στη μελέτη μίας διαθεματικής μαθητοκεντρικής διδακτικής πρακτικής στο Γυμνάσιο που συνδυάζει την Αριστοτελική Ηθική με την Τέχνη και την αξιοποίηση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης-ΤΝ.

Εδράζεται στον Κονστρουκτιβισμό και τη Μάθηση μέσω Τέχνης (Art-Based Learning), όπου η Τέχνη διευκολύνει τη μάθηση προάγοντας, παράλληλα, έκφραση συναισθημάτων, προσωπικά νοήματα/μηνύματα, αλληλεπίδραση με το περιβάλλον και τις εμπειρίες σε αυτό.

Κύριος σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση βιωματικών τρόπων σύνδεσης των μαθητικών εμπειριών με θεμελιώδεις αρχές του ανθρώπινου βίου που διαμορφώνουν συνθήκες σχολικού πολιτισμού. Εστιάζει στις Αριστοτελικές έννοιες "Φρόνησις" και "Μεσότης", όπως παρουσιάζονται στο Ανθολόγιο Φιλοσοφικών Κειμένων Γ΄ Γυμνασίου, ως αρετές που οδηγούν στην πολιτική ευδαιμονία.

Η μελέτη εστιάζει σε τρία ερευνητικά ερωτήματα: α.πώς οι μαθητές νοηματοδοτούν τις έννοιες φρόνηση-μεσότητα μέσα από εμπειρίες τους στο σχολείο; β.πώς η Τέχνη συμβάλλει στην ερμηνεία τους; γ.σε ποιο βαθμό η συνέργεια Τέχνης-Αριστοτέλη-ΤΝ συμβάλλει στη συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας για ειρηνική συμβίωση;

Η έρευνα εφαρμόζει μικτή μεθοδολογία:Κριτική Ανάλυση Λόγου-ΚΑΛ, ερωτηματολόγια ποσοτικής έρευνας των βασικών ερωτημάτων σε 75 μαθητές και θεματική ανάλυση δεδομένων.

Οι συμμετέχοντες αναλύουν κείμενα του Ανθολογίου και προσωπικές εμπειρίες συνδυαστικά, αναδεικνύοντας αξίες και εννοιολογικές προεκτάσεις και εκφράζοντας τα αναδυόμενα νοήματα μέσω εικαστικών παρεμβάσεων στο σχολικό "τοπίο" ως τα ποιοτικά ερευνητικά δεδομένα. Η διαδικασία υποστηρίζεται από εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης ως συνδημιουργούς που "ζωντανεύουν" το τοπίο.

Τα ευρήματα κατέδειξαν, ότι η Τέχνη, με τη συμβολή της ΚΑΛ και της ΤΝ, ενίσχυσε την κατανόηση των Αριστοτελικών Αρετών ως θεμέλιο της ειρηνικής συνύπαρξης και συνέβαλε στην ολιστική επαγρύπνηση των μαθητών/τριών σχετικά με την αναγκαιότητά της.

Συμπερασματικά, η πρακτική συμβάλλει στον ερευνητικό διάλογο για την Ολιστική Μάθηση, προτείνοντας ένα γόνιμο πλαίσιο επιστημονικής συνέργειας για την ανάπτυξη κοινωνικών και ηθικών δεξιοτήτων στο σχολείο.

Εργασία (Paper)

UKRAINIAN WAR-FORCED MIGRATION TO EUROPE: DIASPORA IN A TEMPORARY AND TRANSNATIONAL MODE

Svitlana Babenko
Researcher, Malmo Institute for Migration Studies, Malmo University, Sweden

This paper analyzes the post-2022 Ukrainian diasporas in Europe as a transnational formation within the special legislation regime of the EU Temporary Protection. The analysis foregrounds reactivated multilevel relations between pre-war Ukrainian communities in Europe, war-forced migration, and evolving transnational practices that link host societies with a homeland under the ongoing russian war. Rather than treating diasporic identity as static, the paper theorizes it as a hybrid process, an ongoing negotiation of cultural roots, place-based attachments, and reflective self-understanding under conditions of legal precarity and uncertain prospects of return or settlement. Split families, the predominance of highly educated women with attitude to employment, as well as a civic participation habitus, contribute to distinctive modes of diasporic life that combine adaptation with sustained cross-border engagement.

Theoretically, the paper reframes diaspora as a time-conditioned, relational formation, structured by expectations of temporariness, contingent rights, and imagined futures of return or onward mobility, while remaining politically agentic across countries. Empirically, it draws on the comparative research project “European Solidarity, Institutional Changes in Migration Policy, and Adaptation Strategies” (2022–2025, Leaded by Svitlana Babenko, MIM, funded by KK Foundation, Sweden) to trace gendered care chains, digital living, and urban inclusion dynamics to develop criteria for identifying “temporary-transnational diasporas” and to assess implications for European migration governance, civic participation, and the ethics of protection. Methodologically, the study employs mixed methods: secondary data analysis, discourse analysis of expert narratives, in-depth interviews with Ukrainian migrants in Sweden, Germany, and Poland, and institutional analysis of the evolving implementation of EU Temporary Protection.

Findings reveal that Ukrainian diasporas have consolidated as distinct cultural and civic entities within European societies, engaging municipal and national institutions, consultative processes, and transnational advocacy. Volunteer networks, civil society partnerships, and platform-mediated mobilizations (crowdfunding, humanitarian logistics, knowledge exchange) foster active citizenship beyond borders, recalibrating conventional integration trajectories.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Όλγα Δρακοπούλου
Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Πανεπιστημίου Πατρών
Γεωργία Χριστίνα Καλλέργη
Νηπιαγωγός ΠΕ60
Αλέξανδρος Αργυριάδης
Επίκουρος Καθηγητής ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ

Η αυξανόμενη παρουσία της τεχνητής νοημοσύνης στον σύγχρονο κοινωνικό και πολιτισμικό χώρο καθιστά αναγκαία την ανάπτυξη παιδαγωγικών προσεγγίσεων που επιτρέπουν στα παιδιά να διαμορφώνουν πρώιμες εννοιολογικές κατανοήσεις με αναπτυξιακά κατάλληλο τρόπο. Στο πλαίσιο της προσχολικής εκπαίδευσης, το παιχνίδι συνιστά βασικό μέσο μάθησης, διερεύνησης και δημιουργίας νοήματος. Η παρούσα μελέτη παρουσιάζει μια παιδαγωγική παρέμβαση βασισμένη στη μάθηση μέσω του παιχνιδιού (play-based learning), με στόχο την εισαγωγή βασικών εννοιών της τεχνητής νοημοσύνης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Η παρέμβαση σχεδιάστηκε ως πρόγραμμα παιγνιωδών δραστηριοτήτων διάρκειας δύο εβδομάδων και εφαρμόστηκε σε μία τάξη νηπιαγωγείου με τη συμμετοχή δεκαεννέα παιδιών (N=19). Το πρόγραμμα οργανώθηκε σύμφωνα με τις αρχές της μάθησης βασισμένης στο παιχνίδι, όπου το παιχνίδι λειτουργεί ως κύριο παιδαγωγικό εργαλείο για τη διερεύνηση εννοιών όπως η αλληλεπίδραση ανθρώπου και τεχνολογικών συστημάτων, η διαδικασία λήψης αποφάσεων και η έννοια της «έξυπνης» λειτουργίας. Η ερευνητική προσέγγιση ήταν ποιοτική και βασίστηκε στη συμμετοχική παρατήρηση. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω ζωγραφιών των παιδιών, φωτογραφιών και ημι-δομημένων συνεντεύξεων πριν και μετά την παιδαγωγική παρέμβαση, ακολουθώντας τις αρχές της Προσέγγισης του Μωσαϊκού, η οποία αναδεικνύει τη φωνή των παιδιών μέσα από πολλαπλά εκφραστικά μέσα. Η ποιοτική ανάλυση επικεντρώθηκε στις αναπαραστάσεις, τις αντιλήψεις και τα νοήματα που διαμορφώνουν τα παιδιά γύρω από την τεχνητή νοημοσύνη μέσα από το παιχνίδι. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας προσέρχονται στη μαθησιακή διαδικασία με δικές τους ιδέες, απόψεις και ερμηνευτικά σχήματα, τα οποία εκφράζονται και μετασχηματίζονται μέσα από το παιχνίδι. Η ενεργή συμμετοχή τους σε παιγνιώδη, ανοιχτά και συμμετοχικά μαθησιακά πλαίσια τα καθιστά συν-δημιουργούς του παιδαγωγικού νοήματος, υπογραμμίζοντας τη σημασία της συστηματικής διερεύνησης των παιδικών αντιλήψεων ως αφετηρίας για τον σχεδιασμό παιδαγωγικών παρεμβάσεων. Η προσέγγιση αυτή συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός ανθρωποκεντρικού και κριτικού προσανατολισμού της προσχολικής παιδείας, όπου η φωνή των παιδιών αναγνωρίζεται ως ουσιαστικό στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο σύγχρονο σχολείο.

Εργαστήριο (Workshop)

CHANGES IN THE DIASPORAS IN LATVIA UNDER THE INFLUENCE OF GLOBAL PROCESSES

Iveta Briska
Research center SKDS/ Sociologist, Researcher/ Dr.sc.soc.

At the end of the last century, society began to operate with the concept of a risk society and the definition of the understanding of globalization, that the whole world is like one small "village". Everything is very close, connected, but when one of the positions in this system collapses or changes - the consequences immediately affect the course of the entire world order precisely because of the great connection and "closeness". In the last century, two World Wars were fought, the Cold War crisis was experienced. It seemed that we had defined all possible risks, society is aware of them and will not repeat mistakes that will again threaten its existence. However, currently we observe that at times no one can rely on international norms and laws, the activities of organizations that used to be a guarantor of peace are now debatable. Global processes affect all possible spheres of world development - the economy, migration flows, the ethnic picture in countries, etc.

The main aim of this study is to examine changes in the quantitative and qualitative composition of diasporas present in Latvia.

The research is based on data from the OECD PIAAC study, which surveyed 6,544 respondents aged 16–65 in Latvia, as well as data from the Central Statistical Bureau on Latvia's ethnic composition between 1935 and 2025.

Ongoing changes in Latvia's diaspora landscape highlight the growing importance of integration, language acquisition, and social cohesion. These developments require careful evaluation of the state's role in shaping policy, education, and civic participation. As Latvia increasingly becomes a destination for labor migrants, students, and refugees, comprehensive data analysis is essential. This includes interpreting correlations among sociodemographic indicators in the PIAAC study and utilizing all available data on the country's diasporas to support informed decision-making and sustainable social development.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

BEING A SECOND-GENERATION INDIAN AMERICAN

Adrienne Atterberry
University of Massachusetts Lowell / Visiting Assistant Professor

This presentation draws from a 2022 publication that examines the effects of transnational mobility on ethnic identity by focusing on the specific case of Indian Americans who left the USA during their childhood and relocated with their families to Bengaluru, a city in southwest India, before moving back to the USA for college.The findings are based on the analysis of semi-structured, in-depth interviews with 20 transnational Indian American youth.

Εργασία (Paper)

ΜΝΗΜΗ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Παναγιώτα Νικολαΐδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Υποψήφια Διδάκτορας Τμήματος Κοινωνιολογίας Πανεπιστήμιου Αιγαίου

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξανόμενο ενδιαφέρον από τις κοινωνικές επιστήμες, και κυρίως από την κοινωνιολογία, για τη μελέτη της ανακατασκευής της μνήμης και της ταυτότητας. Ζητήματα που αφορούν στις κοινότητες της διασποράς, τις διαδικασίες συγκρότησης της μνήμης και τις πολιτισμικές πρακτικές που υιοθετούνται ως δυναμικά πεδία κοινωνικής και πολιτισμικής διαπραγμάτευσης, συμβάλλουν στην ανάλυση του τρόπου με τον οποίο τα συγκεκριμένα υποκείμενα ανακατασκευάζουν τις συλλογικές τους ταυτότητες, διατηρώντας μια σύνδεση με τον τόπο καταγωγής και επαναπροσδιορίζοντας ταυτόχρονα την αίσθηση του ανήκειν εντός νέων κοινωνικών και πολιτισμικών συνθηκών. Σε αντίθεση με την εκτενή βιβλιογραφία που υπάρχει για άλλες κοινότητες, η ποντιακή κοινότητα, τόσο εντός Ελλάδας όσο και εκτός συνόρων, αποτελεί μια περίπτωση, λιγότερο επιστημονικά διερευνημένη. Σκοπός της εργασίας είναι να συνδράμει στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης, εστιάζοντας στην ποντιακή εμπειρία, η οποία είναι στενά συνδεδεμένη με τραυματικά ιστορικά γεγονότα, όπως η γενοκτονία και ο βίαιος εκτοπισμός. Τα γεγονότα αυτά εσωτερικεύονται και μετουσιώνονται σε πολιτισμικό τραύμα, επιδρώντας στην κατασκευή της συλλογικής ταυτότητας και της μνήμης των υποκειμένων. Στο πλαίσιο αυτό, η έννοια της «πατρίδας» εξετάζεται όχι ως σταθερός γεωγραφικός τόπος, αλλά ως συμβολικός χώρος, καθώς ο Πόντος μνημειοποιείται στο συλλογικό φαντασιακό της κοινότητας. Υπό το θεωρητικό πρίσμα του πολιτισμικού τραύματος, αξιοποιούνται κοινωνιολογικά εργαλεία για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι αφηγήσεις, οι συμβολικές αναπαραστάσεις και οι πολιτισμικές πρακτικές λειτουργούν ως μηχανισμοί αναπαραγωγής της μνήμης και ενίσχυσης της συνοχής της κοινότητας. Η εργασία συνδυάζει βιβλιογραφική επισκόπηση, προφορικές μαρτυρίες και εθνογραφική παρατήρηση. Μέσα από την ανάλυση αναδεικνύεται ότι η συλλογική μνήμη και οι πολιτισμικές πρακτικές της ποντιακής κοινότητας διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη συγκρότηση της ταυτότητας. Πολιτισμικές πρακτικές, όπως ο χορός, η μουσική, τα έθιμα, οι συσσωματώσεις, αλλά και η διατήρηση της γλώσσας, λειτουργούν ως μέσα συγκρότησης της μνήμης και ανακατασκευής της ταυτότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Ευτυχία Δοξάκη
Υποψήφια Διδάκτωρ

Η διασπορά συνιστά ένα σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο του σύγχρονου παγκόσμιου συστήματος, το οποίο επηρεάζει καθοριστικά τη συγκρότηση ταυτοτήτων, τις κοινωνικές δομές και τις εκπαιδευτικές πρακτικές. Η παρούσα εργασία εξετάζει τον ρόλο της διασποράς στη διαμόρφωση πολυπολιτισμικών κοινωνιών, εστιάζοντας στις διαδικασίες κοινωνικής και εκπαιδευτικής ένταξης μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο.

Στο θεωρητικό πλαίσιο αναλύονται έννοιες όπως η πολιτισμική ταυτότητα, η κοινωνική ένταξη και η διαπολιτισμική και συμπεριληπτική εκπαίδευση, αναδεικνύοντας τις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μαθητές της διασποράς με αναπηρία ή μαθησιακές δυσκολίες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο της παιδείας ως βασικού μηχανισμού κοινωνικής συνοχής και πολιτισμικής διαμεσολάβησης, καθώς και στη σημασία της υιοθέτησης συμπεριληπτικών και διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών.

Η εργασία διερευνά εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές ένταξης σε πολυπολιτισμικά σχολικά περιβάλλοντα, αναδεικνύοντας τον ρόλο των εκπαιδευτικών, της σχολικής κοινότητας και των υποστηρικτικών δομών στη δημιουργία γεφυρών επικοινωνίας μεταξύ πολιτισμών. Παράλληλα, επισημαίνονται οι δυσκολίες που προκύπτουν από γλωσσικούς, κοινωνικούς και θεσμικούς παράγοντες.

Τα συμπεράσματα υπογραμμίζουν την ανάγκη ενίσχυσης της διαπολιτισμικής και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, ως βασικής προϋπόθεσης για τη βιώσιμη ένταξη των κοινοτήτων της διασποράς και τη διαμόρφωση ενός εκπαιδευτικού συστήματος που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις ενός πολυπολιτισμικού και παγκοσμιοποιημένου κόσμου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ευτυχία Δοξάκη
Υποψήφια Διδάκτωρ

Η διασπορά αποτελεί ένα σύνθετο και διαχρονικό κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο διαμορφώνει δυναμικά τις συλλογικές ταυτότητες και επηρεάζει τις κοινωνικές, πολιτισμικές και πολιτικές διεργασίες στο πλαίσιο του σύγχρονου παγκόσμιου συστήματος. Η παρούσα εργασία εξετάζει τον ρόλο της διασποράς ως φορέα πολιτισμικής ταυτότητας και κοινωνικής συνοχής, εστιάζοντας στη σημασία της εκπαίδευσης και της πολιτισμικής κληρονομιάς στη διατήρηση της συλλογικής μνήμης και της αίσθησης του «ανήκειν».

Στο θεωρητικό πλαίσιο της μελέτης αναλύονται έννοιες όπως η πολιτισμική ταυτότητα, η διαγενεακή μετάδοση αξιών και η πολιτισμική διαπραγμάτευση, οι οποίες αναδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο οι κοινότητες της διασποράς επαναπροσδιορίζουν τη σχέση τους τόσο με τη χώρα προέλευσης όσο και με τη χώρα υποδοχής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο της εκπαίδευσης, της άτυπης μάθησης και των πολιτισμικών πρακτικών ως βασικών μηχανισμών διατήρησης της γλώσσας, της ιστορικής μνήμης και της πολιτισμικής κληρονομιάς.

Παράλληλα, η εργασία διερευνά πώς οι εκπαιδευτικές και πολιτισμικές δράσεις των κοινοτήτων της διασποράς λειτουργούν ως γέφυρες επικοινωνίας και διαλόγου μεταξύ διαφορετικών πολιτισμικών πλαισίων, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της διαπολιτισμικής κατανόησης. Η ανάλυση αναδεικνύει τη διασπορά όχι ως στατικό φαινόμενο, αλλά ως ενεργό παράγοντα κοινωνικού και πολιτισμικού μετασχηματισμού.

Τα συμπεράσματα της μελέτης υπογραμμίζουν τη σημασία της εκπαίδευσης και της πολιτισμικής κληρονομιάς στη διαμόρφωση ανθεκτικών και συνεκτικών κοινοτήτων της διασποράς, οι οποίες συμβάλλουν ουσιαστικά στη διαπολιτισμική επικοινωνία και στη διασύνδεση τοπικού και παγκόσμιου επιπέδου.

Εργασία (Paper)

ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Βασιλική Πλιόγκου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Σοφία Τρομάρα
Δρ. Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Η ενεργός πολιτειότητα αποτελεί κρίσιμο πεδίο για τη διαμόρφωση δημοκρατικών, κοινωνικά υπεύθυνων και κριτικά σκεπτόμενων ατόμων, ιδιαίτερα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, όπου τα σχολεία διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στην ανάπτυξη συμμετοχικών δεξιοτήτων από νεαρή ηλικία. Η έννοια της ενεργού πολιτειότητας υπερβαίνει τη στατική συμμετοχή στις εκλογές και περιλαμβάνει ενημερωμένη συμμετοχή, κοινωνική δέσμευση, δράσεις συνηγορίας, ενδυνάμωση και συμμετοχική δράση σε τοπικό, παγκόσμιο αλλά και ψηφιακό επίπεδο. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση αναδεικνύει τη σημασία της κριτικής σκέψης, της ενσυναίσθησης, της συνεργασίας και της αίσθησης ευθύνης ως βασικών διαστάσεων της πολιτειότητας, καθώς και τον ρόλο των εκπαιδευτικών ως ηθικών και παιδαγωγικών διαμεσολαβητών στην τάξη. Η θεωρητική διερεύνηση συνοδεύεται από προτάσεις για παιδαγωγικές παρεμβάσεις και δραστηριότητες που ενισχύουν την κριτική σκέψη, την ενσυναίσθηση, τη συνεργασία και τη δημοκρατική δράση, λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικοοικονομικές ανισότητες και διαφορετικά μαθησιακά περιβάλλοντα. Σε πρακτικό επίπεδο, οι μαθητές /μαθήτριες μπορούν να συμμετέχουν σε μαθητικά συμβούλια, στρογγυλές συζητήσεις, debates, προσομοιώσεις δημοκρατικών θεσμών, κοινοτικά έργα, ψηφιακές εκστρατείες και digital storytelling, βιώνοντας την «καθημερινή πολιτειότητα» και αναπτύσσοντας δεξιότητες διαβούλευσης, συλλογικής λήψης αποφάσεων και ηθικής δράσης. Συνολικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη για μια ολιστική και πολυδιάστατη προσέγγιση στην εκπαίδευση για την ενεργό πολιτειότητα, που συνδέει θεωρία και πρακτική, προάγει τη συμμετοχική μάθηση και θέτει τα θεμέλια για βιώσιμες δημοκρατικές δεξιότητες από τα πρώτα χρόνια της σχολικής ζωής. Με αυτόν τον τρόπο, η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή, την ανθεκτικότητα της δημοκρατίας και την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, προετοιμάζοντας πολίτες ενημερωμένους, υπεύθυνους και ικανούς για ουσιαστική δράση στις σύνθετες κοινωνίες του σήμερα και του αύριο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΑΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

Μαρία Αγγελιδάκη
Εκπαιδευτικός- Ψυχολόγος , Δρ. Παιδαγωγικής
Όμηρος Κοσμίδης
Εικαστικός
Αδάμης Φωτάκης
Πληροφορικής

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει το θεωρητικό υπόβαθρο, την πορεία πραγμάτωσης και τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα του διαθεματικού κύκλου εργαστηρίων «Λογοτεχνία και εικαστικές Τέχνες», και απαντά στα ερευνητικά ερωτήματα σχετικά με τον ρόλο της τέχνης στην εκπαίδευση ενηλίκων. Συγκεκριμένα, ο διάλογος λογοτεχνίας και εικαστικών τεχνών αποτέλεσε θεματική του κύκλου εργαστηρίων στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) Μεγάρων, με στόχο τη βιωματική προσέγγιση της λογοτεχνίας μέσω της εικαστικής τέχνης, την ανάδυση στοιχείων της προσωπικότητας, την κοινοτική μάθηση και την επανατοποθέτηση εαυτού. Η έρευνα ήταν ποιοτική και εκπονήθηκε μέσω της ανάγνωσης των έργων λόγου, ζωγραφικής και γλυπτικής που πραγματοποιήθηκαν στα εργαστήρια και της επεξεργασίας των ερωτηματολογίων που συμπλήρωσαν οι εκπαιδευόμενοι/-ες στο τέλος της εκπαιδευτικής – δημιουργικής διαδικασίας. Τα ερωτήματα αφορούσαν τις αντιλήψεις των εκπαιδευομένων σχετικά με την επίδραση της τέχνης στον ψυχισμό τους, στην αίσθηση της ταυτότητας και στην αίσθηση του «ανήκειν».

Το θεωρητικό πλαίσιο εδράζεται σε σύγχρονες μετανεωτερικές εκπαιδευτικές θεωρίες που προάγουν την ανάδυση της πολιτισμικής υποκειμενικότητας έναντι της ομογενοποίησης και ενσωματώνει προσεγγίσεις από τη μετασχηματίζουσα μάθηση (Mezirow), την κριτική παιδαγωγική και τη βιωματική μάθηση (Dewey, Kolb). Τα εργαστήρια ήταν σχεδιασμένα κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να ευνοείται η διαλογικότητα της τέχνης (λογοτεχνικών και εικαστικών κειμένων), να προβάλλεται η πολλαπλότητα των νοημάτων και να ενθαρρύνεται η έκφραση της προσωπικής φωνής. Στόχος υπήρξε η μετουσίωση της σχολικής τάξης σε χώρο ελευθερίας διακίνησης των ιδεών και των νοημάτων, καθώς και χώρο αναστοχασμού και μετασχηματισμού των υπαρχουσών ταυτοτήτων.

Τα ευρήματα της παρέμβασης κατέδειξαν ότι η ενσωμάτωση διαθεματικών, διακαλλιτεχνικών και μετανεωτερικών πρακτικών στα ΣΔΕ συνεισφέρει στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων αυτόνομης μάθησης, στην ενίσχυση της υπάρχουσας ταυτότητας, στην επανατοποθέτηση του εαυτού ως δημιουργικού και στην ενδυνάμωση των ενήλικων εκπαιδευομένων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ. ΑΠΟΨΕΙΣ ΑΛΒΑΝΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

Βέρθα Τσάνο
M.Ed., Φιλόλογος
Αντιγόνη-Άλμπα Παπακωνσταντίνου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης / Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Η μετανάστευση από την Αλβανία προς την Ελλάδα συνιστά ένα από τα πλέον καθοριστικά κοινωνικά φαινόμενα της μεταπολιτευτικής περιόδου, με σημαντικές επιπτώσεις στη συγκρότηση της κοινωνικής συνοχής και της πολιτισμικής ετερότητας. Η μελέτη της πολιτισμικής ταυτότητας των μεταναστευτικών οικογενειών, ιδίως εκείνων της λεγόμενης δεύτερης γενιάς, αποτελεί κεντρικό πεδίο προβληματισμού στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, καθώς συνδέεται άμεσα με τις διαδικασίες ένταξης, αφομοίωσης και διαμόρφωσης υβριδικών ταυτοτήτων. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση της πολιτισμικής ταυτότητας οικογενειών μεταναστών από την Αλβανία, των οποίων τα παιδιά είτε γεννήθηκαν στην Ελλάδα είτε μετανάστευσαν σε αυτήν σε προσχολική ηλικία. Ειδικότερα, εξετάζεται ο αυτοπροσδιορισμός των γονέων ως προς την πολιτισμική τους ταυτότητα, καθώς και ο ετεροπροσδιορισμός της πολιτισμικής ταυτότητας των παιδιών τους. Η έρευνα βασίστηκε σε ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση. Το δείγμα αποτέλεσαν 120 Αλβανοί μετανάστες γονείς που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και των οποίων τα παιδιά φοιτούν στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω δομημένου ερωτηματολογίου, ενώ η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε με τη χρήση του λογισμικού SPSS. Τα ευρήματα της έρευνας καταδεικνύουν υψηλό βαθμό κοινωνικής και πολιτισμικής αφομοίωσης. Η πλειονότητα των συμμετεχόντων αναγνωρίζει τη συνύπαρξη στοιχείων της αλβανικής και της ελληνικής πολιτισμικής ταυτότητας, γεγονός που αποτυπώνεται τόσο στις καθημερινές πρακτικές όσο και στη συλλογική και ατομική συνείδηση των μελών της οικογένειας. Η μελέτη αναδεικνύει τη δυναμική συγκρότηση της πολιτισμικής ταυτότητας στο μεταναστευτικό πλαίσιο και συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο γύρω από τις έννοιες της ένταξης και της πολιτισμικής διαπραγμάτευσης, προσφέροντας χρήσιμα εμπειρικά δεδομένα για τη χάραξη κοινωνικών και εκπαιδευτικών πολιτικών.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

THE PARASITIC SHADOW TUTOR: CODE-SWITCHED PROMPTING AND THE INTELLECTUAL DEVALUATION OF THE MOROCCAN UNIVERSITY

Meryem Loubane
Faculty of Letters and Human Sciences, Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Fez, Morocco
Dounia Ziani
Faculty of Letters and Human Sciences, Sidi Mohamed Ben Abdellah University, Fez, Morocco

As generative AI evolves into a ubiquitous “shadow tutor,” it is effectively staging a quiet coupagainst traditional higher education. Students increasingly bypass institutional expertise in favor of private AI consultation, signaling a transition from academic engagement to a state of total technological dependency. This research explains that the unchecked development of AI does not support the school's mission but actively hinders and hollows out the fundamental role of the university, displacing it as the primary site of intellectual development. While the allure of AI is rooted in its deceptive "qualities"; radical privacy that avoids academic accountability, 24/7 availability that replaces human mentorship, and multilingual fluidity (Darija, French, and English) that simplifies complex thought, these features facilitate a dangerous metacognitive laziness.

By investigating the phenomenon of code-switched prompting at Sidi Mohamed Ben Abdellah University (Fez, Morocco), this study exposes how students "domesticate" AI to engineer ready-made academic outputs rather than developing their own critical faculties. Through a mixed-method analysis of authentic prompt–output pairs, the research maps the erosion of “rhetorical sovereignty,” where students outsource their logic and voice to an algorithm. The findings reveal that as the "shadow tutor" transforms learning into a transactional exchange of automated text, the student's mind is hindered by a loss of cognitive struggle. Ultimately, this paper presents a cautionary critique of how AI-driven habits are fostering a generation of "intellectually deskilled" scholars, threatening to render the university an obsolete bystander in the digital age.

Εργασία (Paper)

Η ΜΟΥΣΙΚΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΤ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΟΤΙΑΣ ΡΩΣΙΑΣ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ.

Ροζαλία (Μαρία) Ελευθεριάδου
Νηπιαγωγός, υποψήφια διδάκτωρ Μουσικολογίας

Ο Δημήτριος Στεφάνου Κουτσογιαννόπουλος, μουσικός, συγγραφέας, ηθοποιός και συνθέτης σπούδασε στον Εύξεινο Πόντο και στην Αθήνα, στο Ωδείο Αθηνών. Έδρασε εκτός από τον Εύξεινο Πόντο στο Σοχούμ, τη Νότια Ρωσία και τον Καύκασο. Από το 1920 και έπειτα έζησε στην Αθήνα, τη Δράμα και τη Βέροια. Εξέδιδε επί σειρά ετών το περιοδικό "Οι φίλοι της ποντιακής μουσικής", ενώ παράλληλα έδρασε ως χοροδιδάσκαλος και καθηγητής μουσικής.

Σκοπός της έρευνας είναι να υπογραμμίσει το πολύπλευρο έργο του στις ελληνικές κοινότητες του Εύξεινου Πόντου και της Νότιας Ρωσίας. Να αναδειχθούν οικονομικές και πολιτικές συνιστώσες της δράσης του μέσα στο κοινωνιολογικό πλαίσιο της εποχής. Επιπλέον η σχέση της ανόδου της δυτικής ευρωπαϊκής μουσικής παιδείας με την άνοδο της αστικής τάξης και η σύνδεση των παραπάνω με τη θέληση των ελληνικών κοινοτήτων για αυτοδιάθεση και τη διατήρηση της πολιτισμικής τους ταυτότητας μέσα στην πολυεθνική κοινωνία της εποχής.

Η πολυετής έρευνά μας για τον Δημήτριο Στ. Κουτσογιαννόπουλο εκτός από τον τομέα της ιστορίας της μουσικής εκπαίδευσης υπογραμμίζει τη σύνδεση κοινωνικής, πολιτικής και εθνικής ταυτότητας μέσα στο, επί σειρά ετών, μεταβαλλόμενο εθνικό και πολιτικό πλαίσιο της εγγύς ανατολής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Ευσταθία Κουτρουμπή
Διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου

Η προαγωγή της δημόσιας διπλωματίας συμβάλλει στην επιδίωξη περισσότερης εξωστρέφειας, ώστε να οικοδομηθεί πολυεπίπεδη/ πολυτροπική εξωτερική πολιτική.

Μέσω του σχεδιασμού συγκεκριμένων στρατηγικών δημόσιας διπλωματίας, ο κύριος προς επίτευξη στόχος είναι η καλύτερη κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων των ξένων κοινών, προκειμένου να ασκηθεί αποτελεσματική επιρροή σε ακροατήρια εκτός συνόρων και σε στοχευμένες κοινωνίες πολιτών.

Σε αυτό το πλαίσιο, ήδη υπάρχει μια εθνική στρατηγική Δημόσιας Διπλωματίας με ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο των Ελλήνων της Διασποράς ως βασικών δρώντων στη διαμόρφωση ενός σύγχρονου αφηγήματος για την χώρα μας, καθώς και η προώθηση αυτής της εθνικής εικόνας στη διεθνή κοινή γνώμη.

Η Δημόσια Διπλωματία και Διασπορά αποτελούν δύο πεδία δράσης συμπληρωματικά μεταξύ τους. Οι κοινότητες της ελληνικής διασποράς συνιστούν παράγοντες – κλειδί στην διεθνή πολιτική σκηνή.

Παρουσίαση και μελέτη των υπαρχόντων δικτύων της διασποράς, προωθώντας όχι μόνον την Ιστορία, το Πνεύμα και τον Πολιτισμό της αρχαίας, κλασικής Ελλάδας, αλλά και το παγκόσμιο αποτύπωμα της σύγχρονης Ελλάδας, συμπεριλαμβανομένων και πολυάριθμων «ιστοριών επιτυχίας» των Ελλήνων του σήμερα που διακρίνονται στο χώρο του επιχειρείν, των επιστημών, των γραμμάτων, των τεχνών και του αθλητισμού, τόσο εντός, όσο και εκτός Ελλάδας.

Οι Έλληνες που ζουν στο εξωτερικό αποτελούν πηγή γνώσης και τεχνογνωσίας σε λιγότερο ανεπτυγμένα πεδία στη χώρα μας. Αυτό σημαίνει ότι η διάχυση της τεχνογνωσίας και των βέλτιστων πρακτικών που προέρχονται από εκείνους δίνει μία προοπτική με επωφελή αποτελέσματα για όλες τις πλευρές.

Μία καρποφόρα όσμωση των μελών της Διασποράς μας με την μητέρα – Πατρίδα δεν θα αποβεί μόνον παράγοντας ενδυνάμωσης των δεσμών μεταξύ των δύο πλευρών, αλλά θα είναι επωφελής και για την κοινωνία, την οικονομία και την καθημερινή μας ζωή.

Εργασία (Paper)

DIASPORA DIPLOMACY IN THE MAKING: THE CASE OF DIASPORA PROFESSIONALS WORKING IN INTERNATIONAL ORGANISATIONS

Inta Mierina
University of Latvia/ Professor
Ilze Koroleva
University of Latvia/ Senior researcher
Baiba Bela
University of Latvia/ Senior researcher
Aleksandrs Aleksandrovs
University of Latvia/ Researcher

Country nationals living abroad are increasingly important yet often overlooked actors in diplomacy. Unlike previous research that focuses on states and diasporas as single actors, this study highlights the key role of individuals in diaspora diplomacy. It examines "citizen diplomats"—professionals in international organizations—who work to advance their home countries' interests. The paper addresses three questions: who the main actors in diaspora diplomacy are, how diplomatic work is conducted by, for, and through diasporas, and what motivates diaspora engagement. The analysis draws on a Latvian case study using a survey (N=150), six focus groups (N=18), and four interviews with skilled Latvian professionals in international organizations, all collected in 2022.

This study proposes a new framework that highlights the complex roles of diaspora professionals in international organizations. The findings show that diaspora diplomacy is highly decentralized, challenging the idea that states or diasporas act as single entities. Core public diplomacy functions—communication, representation, listening, advocacy, and nation branding—are carried out by individual "citizen diplomats." The extent to which states benefit from this resource depends on having a coordinated diaspora engagement strategy. These insights reveal how diaspora professionals enhance state influence and visibility globally, and support their growing recognition as important resources in public diplomacy.

About the lead author: Inta Mieriņa is the director of the Centre for Diaspora and Migration Research and a tenure professor at the University of Latvia specialising in political sociology, migration and inter-ethnic relations. In 2024, she was awarded the ERC Consolidator grant for her research: "Welcoming Immigrants in Central and Eastern Europe: Lessons from Russia's Invasion of Ukraine (WICE)" Her publications have appeared in the International Migration Review, European Security, Nationalities Papers, Social Science Research, The Sociological Review, European Societies, and Europe-Asia Studies. She is a co-editor of the Springer book on Latvian emigrant communities, published in 2019.

Εργασία (Paper)

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Κύριλλος Χριστοφής
Κληρικός

Η σύγχρονη κοινωνία καλείται να επαναπροσδιορίσει τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζει τα άτομα με ειδικές ανάγκες, μεταβαίνοντας από αντιλήψεις φιλανθρωπικού χαρακτήρα σε ένα πλαίσιο ισότητας, συμπερίληψης και ενεργού συμμετοχής. Παράλληλα, η ποιμαντική διακονία της Εκκλησίας οφείλει να ανταποκρίνεται στις υπαρξιακές, πνευματικές και κοινωνικές ανάγκες των προσώπων αυτών, αναγνωρίζοντας την αδιαπραγμάτευτη αξία τους.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της ποιμαντικής και κοινωνικής προσέγγισης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, με έμφαση στη θεολογική θεμελίωση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, στη λειτουργική ένταξη στην ενοριακή ζωή και στη διαμόρφωση συμπεριληπτικών κοινωνικών δομών. Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα αφορούν τον τρόπο με τον οποίο η Εκκλησία και η κοινωνία μπορούν να συνεργαστούν αποτελεσματικά για την άρση του αποκλεισμού και των στερεοτύπων.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική βιβλιογραφική επισκόπηση θεολογικών, παιδαγωγικών και κοινωνιολογικών πηγών, καθώς και στην ανάλυση σύγχρονων προσεγγίσεων περί αναπηρίας, με στόχο τη σύνθεση ενός ολιστικού πλαισίου παρέμβασης.

Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν ότι η ουσιαστική ένταξη επιτυγχάνεται όταν η ενοριακή κοινότητα λειτουργεί ως χώρος αποδοχής και συμμετοχής, με προσβάσιμη λατρευτική ζωή, κατάλληλη κατήχηση και συνεργασία με εξειδικευμένους επιστήμονες. Παράλληλα, σε κοινωνικό επίπεδο, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει η υιοθέτηση πολιτικών ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση, στην εργασία και στη δημόσια ζωή.

Συμπερασματικά, η ποιμαντική και κοινωνική προσέγγιση των ατόμων με ειδικές ανάγκες προϋποθέτει αλλαγή νοοτροπίας και ενεργή δέσμευση όλων των φορέων. Η αναγνώριση του προσώπου ως μοναδικής και ανεπανάληπτης ύπαρξης αποτελεί τη βάση για μια κοινωνία και μια Εκκλησία αυθεντικά συμπεριληπτική.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ (ΑΛΗΘΙΝΗΣ) ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Νικόλαος Βερβέρας
Φιλόλογος, MSc / δρ Κλασικής Φιλολογίας, αναπληρωτής Συντονιστής Ομάδας Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας «Οργανισμός Ψυχοβιοαναλυτικής Μόρφωσης «ἐκ τῶν ὑστέρων»»

Πρακτική εισαγωγής αληθινής δημοκρατίας στην τάξη, από τον (επί τιμή Α΄, τώρα) Σχολικό Σύμβουλο Φιλολόγων και επιστημονικοπαιδαγωγικής καθοδήγησης κάθε ειδικότητας Κωνσταντίνο Β. Δημουλά, με αλλαγή του συνήθους τρόπου δασκαλοκεντρικής λειτουργίας της (υποχείριας του δασκάλου) τάξης σε μια (γνήσια) δημοκρατικά λειτουργούσα τάξη. Η τάξη ξεκινούσε, από την αρχή, κάθε χρονιάς, μετωπικά, ανακαλύπτοντας, στην πορεία, με επισήμανση των προβλημάτων του συστήματος (στο οποίο κανείς μαθητής δεν μπορούσε να έχει λόγο, για τα τεκταινόμενα, στην αίθουσα, αφού κανείς δεν έβλεπε κανενός το πώς, ακριβώς, ήταν η όλη παρουσία του, μέσα στην τάξη), ότι όλα αυτά παρακάμπτονται, με την αλλαγή της διάταξης των θρανίων σε κύκλο, όπου όλοι είναι ενώπιος ενωπίω, με τον δάσκαλο να μεταμορφώνεται, από κυρίαρχος της τάξης, σε συντονιστή της ομάδας της, καθήμενος ανάμεσά τους, όπου, κάθε φορά, θα χρειάζεται, και τα παιδιά να συνεργάζονται, εκ των πραγμάτων, όλοι με όλους, γινόμενοι, όλοι, ρυθμιστές, συνερευνητικά, στο μαθησιακό γίγνεσθαι, του αποτελέσματος. Η ημερήσια διάταξη (το μάθημα) ήταν γνωστή από την προηγούμενη, πάντα, ημέρα, έτσι, που το μάθημα της ημέρας ήταν, αδιαίρετα (σε εξέταση και παράδοση), μια ενιαία πλατφόρμα περιπέτειας του μυαλού, για την ανεύρεση των αναζητητέων. Τα πάντα καταγράφονταν, στα ατομικά ημερολόγια, ενώ ο Γραμματέας τηρούσε τα Πρακτικά της όλης διαδιακασίας, μέσα από τις όποιες σημειώσεις ή αναμνήσεις του, από το μάθημα της ημέρας. Βαθμολογούσαν (τέλος ώρας, ημέρας, εβδομάδας, μήνα, τριμήνου, τετραμήνου, έτους) όλοι όλους, με τον δάσκαλο στον βαθμό που του επιτρεπόταν (-+ του μέσου όρου της διασταυρωτικής αυτοβαθμολόγησης των παιδιών) από το (που καταρτιζόταν, από τα παιδιά, στην αρχή) καταστατικό, να μπορεί να παρεμβαίνει, αν χρειαζόταν. Το ευταξιακό μέρος ήταν θέμα της Ολομέλειας. Ο αναστοχασμός έβγαινε, στην τακτική, εκτός προγράμματος, συνεδρίαση (τέλος εβδομάδας), όπου συζητιούνταν τα πάντα, τίποτα δεν γινόταν χωρίς την θέληση των παιδιών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αποτυπώνονταν, προαιρετικά, σε συνθετικές (διαγωνισμικές, ίδιας, αυτοβαθμολογοδιασταυρωτικής, κρίσης) εργασίες, εκτός σχολικού προγράμματος.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΤΙΚΗΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Νικόλαος Βερβέρας
Φιλόλογος, MSc / δρ Κλασικής Φιλολογίας, Msc Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου Πολιτισμικού Οργανισμού Δήμου Καβάλας, αναπληρωτής Συντονιστής Ομάδας Εργασίας Ψυχοβιοαναλυτικής Έρευνας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης Συλλογικής

Πρακτική αυτοαξιολόγησης των παιδιών, από τον (επί τιμή Α΄, τώρα) Σχολικό Σύμβουλο Φιλολόγων και επιστημονικοπαιδαγωγικής καθοδήγησης κάθε ειδικότητας Κωνσταντίνο Β. Δημουλά. Η τάξη, ξεκινώντας, από την αρχή, κάθε χρονιάς, μετωπικά, ανακάλυπτε, στην πορεία, ότι κανείς μαθητής δεν μπορούσε να έχει λόγο, για τα τεκταινόμενα, στην αίθουσα, αφού κανείς δεν έβλεπε κανέναν, για το πώς, ακριβώς, ήταν η όλη παρουσία του, μέσα στην τάξη, συμπεραινομένου, ότι αυτό παρακάμπτεται, με την αλλαγή της διάταξης των θρανίων, σε κύκλο, όπου όλοι είναι ενώπιος ενωπίω, με τον δάσκαλο, πλέον, απλά, συντονιστή της ομάδας της και τα παιδιά να συνεργάζονται, εκ των πραγμάτων, όλοι με όλους, γινόμενοι όλοι ρυθμιστές, συνερευνητικά, του αποτελέσματος. Τώρα, πια, μπορούσαν και βαθμολογούσαν (στο τέλος ώρας, ημέρας, εβδομάδας, μήνα, τριμήνου, τετραμήνου, έτους), διασταυρωτικά, όλοι όλους, σε όλα (καθημερινή παρουσία, που η ευταξία της ήταν στα χέρια, αποκλειστικά, των παιδιών, και γραπτή, συνεργατική, με ανοιχτά βιβλία και σημειώσεις, αποτύπωση, ύστερα από κοινή διατύπωση της ορθής απάντησης, μάθησης) με τον δάσκαλο στον βαθμό που (αν) του επιτρεπόταν, από το (από τα παιδιά καταρτισμένο, στην αρχή, καταστατικό) -+ του μέσου όρου της διασταυρωτικής αυτοβαθμολόγησης των παιδιών, με βάση το αρχικό και το όποιο ενδιάμεσο κοινωνιόγραμμά του, να μπορεί να παρεμβαίνει, αν χρειαζόταν. Τα αυτοβαθμολόγια, παραδίδονταν, στο Διοικητικό Συμβούλιο, για εξαγωγή του αποτελέσματος, κάθε τέλος ό.π. χρονοδιαστήματος, για ανακοίνωσή του, στην αρχή κάθε επόμενου ό.π. χρονοδιαστήματος. Αν κάποιο από τα παιδιά δεν ήθελε να ανακοινωθεί ο βαθμός του, εν όλω ή εν μέρει, αυτό γινόταν σεβαστό. Τα μαθησιακά αποτελέσματα (μάθηση μάθησης), που αποτυπώνονταν, προαιρετικά, σε συνθετικές εργασίες, ήταν διαγωνισμικού (τίτλοι, από το Διοικητικό Συμβούλιο, και βιβλία, από τον δάσκαλο) τύπου, με την ίδια, αυτοβαθμολογοδιασταυρωτική, κρίση, από τα παιδιά, εκτός σχολικού προγράμματος. Στο τέλος, κρινόταν, ανώνυμα, και ο δάσκαλος, αν (εφόσον αυτό, παραμένοντας, εκεί, ήταν δυνατόν, από τον Σύλλογο Διδασκόντων) θα συνέχιζαν, μαζί, και την επομένη χρονιά.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΤΟΝ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟ ΛΟΓΟ: ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Τσαμπίκα Μακρογιάννη
Ε.ΔΙ.Π. Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Ειρήνη Κυπραίου
Εκπαιδευτικός

Στο σύγχρονο σχολικό περιβάλλον, η διδασκαλία της Γλώσσας καλείται να ανταποκριθεί στην ανάγκη ανάπτυξης σύνθετων επικοινωνιακών και δημιουργικών δεξιοτήτων, μέσα από παιδαγωγικές πρακτικές που υπερβαίνουν τον παραδοσιακό γλωσσοκεντρικό προσανατολισμό. Στο πλαίσιο αυτό, οι Πολυγραμματισμοί και η πολυτροπικότητα αναδεικνύουν τη γλώσσα ως κοινωνική, πολιτισμική και δημιουργική πρακτική.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνήσει τη συμβολή των θεατρικών τεχνικών στη διδασκαλία της Γλώσσας στο Δημοτικό σχολείο, με έμφαση στην ανάπτυξη του προφορικού λόγου και των δημιουργικών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών.

Η έρευνα υλοποιήθηκε σε τάξη Β' Δημοτικού και βασίστηκε σε διαδοχικές διδακτικές παρεμβάσεις που ενσωμάτωναν θεατρικές τεχνικές, όπως το θεατρικό παιχνίδι, η παντομίμα, η παγωμένη εικόνα και η δραματοποίηση. Η μεθοδολογική προσέγγιση ήταν ποιοτική και περιλάμβανε συστηματική παρατήρηση, ανάλυση προφορικών αλληλεπιδράσεων και απομαγνητοφωνήσεις διαλόγων.

Τα αποτελέσματα ανέδειξαν σαφή πρόοδο στην ανάπτυξη του προφορικού λόγου των μαθητών/τριών, ως προς τη λεξιλογική επάρκεια, τη συνοχή και την οργάνωση του λόγου. Παράλληλα, ενισχύθηκαν δεξιότητες συνεργασίας, ενεργητικής ακρόασης, δημιουργικής έκφρασης και συμμετοχής.

Συμπερασματικά, η αξιοποίηση των θεατρικών τεχνικών στο πλαίσιο των Πολυγραμματισμών συνιστά μια παιδαγωγικά γόνιμη πρακτική που υποστηρίζει τη γλωσσική, κοινωνική και δημιουργική ανάπτυξη των μαθητών/τριών, αναδεικνύοντας το θέατρο ως ισχυρό εργαλείο γλωσσικής μάθησης στο Δημοτικό σχολείο.

Εργασία (Paper)

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΝΗΜΗ: ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Αιμίλιος Α. Σολωμού
Emeritus Scholar, Επίτιμος Διευθυντής Έδρας UNESCO, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη σχέση ανάμεσα στην Ιστορία και την ιστορική μνήμη και τον ρόλο τους στη συγκρότηση της εθνικής ταυτότητας, με επίκεντρο την περίπτωση της Κύπρου. Αφετηρία της ανάλυσης αποτελεί η διάκριση ανάμεσα στην Ιστορία ως επιστημονική, κριτική και αναστοχαστική προσέγγιση του παρελθόντος και στην ιστορική μνήμη ως κοινωνική, επιλεκτική και συχνά πολιτικά φορτισμένη διαδικασία. Υποστηρίζεται ότι η ιστορική μνήμη δεν λειτουργεί ουδέτερα, αλλά συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση ταυτοτήτων και στην εδραίωση κυρίαρχων αφηγημάτων.

Η Κύπρος προσεγγίζεται ως χαρακτηριστικό παράδειγμα κοινωνίας τραύματος, όπου το παρελθόν παραμένει διαρκώς παρόν και η εθνική ταυτότητα συγκροτήθηκε κυρίως μέσα από ανταγωνιστικές και παράλληλες μνήμες. Οι ελληνοκυπριακές και τουρκοκυπριακές αφηγήσεις, δομημένες γύρω από μοτίβα θυματοποίησης, δυσχεραίνουν τη διαμόρφωση κοινής ιστορικής μνήμης και εντείνουν το πρόβλημα της ταυτότητας. Στη διαδικασία αυτή συνέβαλαν καθοριστικά και οι εξωτερικές επιδράσεις, κυρίως της Ελλάδας και της Τουρκίας, οι οποίες λειτούργησαν όχι μόνο ως πολιτικοί δρώντες αλλά και ως φορείς εθνικών αφηγημάτων, περιορίζοντας την ανάπτυξη αυτόνομης κυπριακής ιστορικής συνείδησης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο ερώτημα κατά πόσο θα μπορούσε να συγκροτηθεί μια κυπριακή εθνική ταυτότητα χωρίς την αποσιώπηση ή αναθεώρηση των ιστορικών γεγονότων. Μια τέτοια προοπτική προϋποθέτει την αναγνώριση της πολυπλοκότητας του παρελθόντος, την αποδοχή των πολλαπλών εμπειριών και την απομάκρυνση από μονοδιάστατες αφηγήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστικός αναδεικνύεται ο ρόλος της εκπαίδευσης και στις δύο κοινότητες, τόσο ως μηχανισμός αναπαραγωγής κυρίαρχων μνημονικών λόγων όσο και ως δυνητικός χώρος κριτικού αναστοχασμού, ιστορικού διαλόγου και δημοκρατικής συνύπαρξης.

Υποστηρίζεται, τέλος, ότι το ζήτημα της ταυτότητας επηρεάζει άμεσα τη βιωσιμότητα οποιασδήποτε πιθανής λύσης του Κυπριακού, καθώς χωρίς έναν ελάχιστο κοινό πολιτικό και ταυτοτικό ορίζοντα, οι θεσμικές ρυθμίσεις παραμένουν κοινωνικά εύθραυστες και δύσκολα εσωτερικεύσιμες.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

FACTORS THAT HINDER THE INTEGRATION OF ICT IN THE TEACHING OF A SUBJECT - VIEWS OF SERVING TEACHERS

Maria Gaitanidou
Teacher
Archontia Foutsitzi
Laboratory Teaching Staff

In today's society, which is constantly changing and evolving, education is forced to respond to these changes and try, by introducing innovative applications, techniques and means, to improve the learning process and highlight the role of the school. To achieve this, the use of various tools of Information and Communication Technologies is considered necessary. However, this is not always possible, as there are factors that hinder this integration, such as, for example, the limited financial resources of formal education. This research studies the views of secondary education teachers regarding the difficulties of using technological means in school units, as well as ways to address these difficulties.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

THE ROLE OF ICT IN ENHANCING TEACHING AND IN HIGHLIGHTING THE WORK OF THE TEACHER

Maria Gaitanidou
Teacher
Archontia Foutsitzi
Laboratory Teaching Staff

Information and Communication Technologies have been established in the daily lives of almost all people, in all sectors, not excluding education. Their undeniable potential, as teaching tools, is intense in school reality and especially in the classroom. This research studies the views of secondary education teachers on the use of Information and Communication Technologies in school units. The findings of the study show that teachers recognize the importance of their role and their contribution to highlighting their work and use them as much as possible, in order to provide a higher quality education to students.

Εργασία (Paper)

"I AM BROWN AND PROUD": SOUTH ASIAN STAND-UP COMEDY IN TORONTO AND IDENTITY CONSTRUCTION THROUGH DIASPORIC CULTURAL PRODUCTION

Shreyashi Ganguly
PhD candidate

This study explores the intersections of diasporic cultural production and identity construction in the stand-up comedy practices of the South Asian diaspora in Toronto, Canada. It studies South Asian stand-up comedy in the city — popularly known as desi comedy — as a unique form of diasporic cultural production and locates it within the wider landscape of diasporic humour globally. Through an ethnographic inquiry consisting of participant observation at comedy shows and interviews with South Asian diasporic comedians, it critically analyzes stand-up comedy as a site of identity construction for the South Asian diaspora in the city. It also considers how desi comedy borrows heavily from, and contributes to, global cultural flows, particularly from the Indian subcontinent, thereby asserting the importance of understanding South Asian diasporic comedy as a global cultural formation. At the same time, this paper uses the cultural codes embedded within the humorous communication and people's participation in it to problematize the idea of a composite South Asian identity, arguing instead for the multiplicities of identities that are seemingly contained within this homogenizing label. This paper analyzes the performative politics of a South Asian identity and how the diaspora uses humour as a conduit to negotiate their positionalities in Canada at a time plagued by significant anti-South Asian racial prejudice. It considers the implications of this art form for the politics of South Asian representation in Canada.

Εργασία (Paper)

BETWEEN BELONGING AND MOBILITY: IDENTITY FORMATION AND INTEGRATION AMONG THE LATVIAN DIASPORA ABROAD

Ilze Koroleva
University of Latvia/ Senior Researcher
Inta Mierina
University of Latvia, Professor
Aleksandrs Aleksandrovs
University of Latvia/ Researcher

Successful integration of migrants into host societies is widely regarded as a key factor in fostering social cohesion and reducing xenophobia. Central to this process are migrants' sense of belonging and identity formation, understood not as fixed attributes but as dynamic, relational processes shaped by mobility, social ties, and life-course experiences. Latvia provides a particularly relevant case, as more than 10% of its population has emigrated within the past three decades, making Latvians one of the most mobile populations in Europe. This paper examines how feelings of belonging and identity are constructed and transformed among different groups of Latvians living abroad and how these processes evolve over time.

The study draws on unique quantitative longitudinal web survey data of Latvian emigrants and return migrants collected since 2014 (n = 14,068). To capture multidimensional patterns of attachment, cluster analysis is used to identify distinct types of belonging based on emotional and social ties to both the country of origin and the host country. Regression analyses are then employed to examine structural, social, and subjective factors influencing changes in belonging at the individual level. The results highlight the importance of time spent abroad, migration wave, and migration motivations, alongside the role of social embeddedness, family arrangements, property ownership in Latvia, and participation in diaspora organizations.

Subjective factors such as life satisfaction, trust, and satisfaction with work and family life significantly shape feelings of belonging, while dissatisfaction and prolonged separation from loved ones foster experiences of alienation.

The findings reveal a strong relationship between patterns of belonging and migrants' intentions to remain abroad or return. By comparing migrant groups with different backgrounds, the paper contributes to broader debates on national, host-country, and transnational identity formation in the context of contemporary forms of migration characterized by mobility, transnational ties, and multi-sited lives.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΠΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ: ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Ελπινίκη Σαρακασίδου
Καθηγήτρια Γερμανικής Γλώσσας & Ερευνήτρια στην Εκπαίδευση

Η εισήγηση διερευνά την αξιοποίηση της νευροεπιστήμης και της νευροπλαστικότητας για τη βελτίωση της μάθησης στην εκπαίδευση, με έμφαση στη διαφοροποιημένη διδασκαλία προσαρμοσμένη στην προβλεπόμενη ύλη. Η προσέγγιση βασίζεται σε πειραματική εφαρμογή στην τάξη σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπου παρατηρήθηκε η επίδραση αρχών νευροεπιστήμης στη μαθησιακή εμπλοκή, την κατανόηση και τη μνήμη των μαθητών.

Η εισήγηση παρουσιάζει πρακτικά παραδείγματα και τρόπους εφαρμογής, που δείχνουν πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενσωματώσουν νευροεπιστημονικές γνώσεις για να ενισχύσουν την ενεργό συμμετοχή, την κατανόηση και την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προσαρμογή της διδασκαλίας στις ανάγκες και τα μαθησιακά προφίλ των μαθητών, ώστε να δημιουργούνται εξατομικευμένες μαθησιακές διαδρομές και να ενισχύεται η μάθηση σε διαφορετικά επίπεδα γνώσεων και δεξιοτήτων.

Τα ευρήματα υπογραμμίζουν ότι η ενσωμάτωση αρχών νευροεπιστήμης και νευροπλαστικότητας μπορεί να ενισχύσει την εμπλοκή των μαθητών, την αποδοτικότητα της μάθησης και την ουσιαστική κατανόηση της ύλης. Επιπλέον, η εισήγηση προσφέρει συγκεκριμένες, πρακτικά εφαρμόσιμες προτάσεις για εκπαιδευτικούς, που μπορούν να αξιοποιηθούν άμεσα στην τάξη, υποστηρίζοντας μια πιο αποτελεσματική και διαφοροποιημένη διδασκαλία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΙΔΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΗΓΕΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΔΟΜΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ.

Ανδρέας Χριστοδούλου
Πανεπιστήμιο Frederick, Κύπρος - Υποψήφιος Διδάκτορας (Κοινωνική Πολιτική)

Η διοίκηση κλειστών δομών ατόμων με νοητική αναπηρία στην Κυπριακή Δημοκρατία επηρεάζει άμεσα τόσο την εργασιακή λειτουργία όσο και την ποιότητα ζωής των εξυπηρετούμενων. Η παρούσα διατριβή διερευνά τα χαρακτηριστικά ηγεσίας και διοίκησης που χρησιμοποιούνται εκούσια ή ακούσια στις δομές, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των παρατηρούμενων προσεγγίσεων και τα βασικά χαρακτηριστικά ενός ενοποιημένου, εξατομικευμένου θεωρητικού πλαισίου διοίκησης. Υιοθετείται μικτή μεθοδολογία. Στο ποσοτικό σκέλος χρησιμοποιούνται ερωτηματολόγια Πολυπαραγοντικής Ηγεσίας (MLQ) και συγκεντρώνονται δεδομένα από πέντε από οκτώ κλειστές δομές, με συνολική συμμετοχή 262 εργαζομένων (ποσοστό απόκρισης 90,34% επί των προσεγγισθέντων εργαζομένων). Η ανάλυση περιλαμβάνει περιγραφική στατιστική και ελέγχους συσχέτισης για τη διερεύνηση διαφοροποιήσεων στις ηγετικές συμπεριφορές και στις αντιλήψεις των εργαζομένων ως προς αυτές. Ενδεικτικά, εντοπίζονται στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις σε διαστάσεις όπως η ενεργητική διοίκηση κατ' εξαίρεση και η εμψυχωτική παρακίνηση, σε σχέση με χαρακτηριστικά όπως η θέση στην ιεραρχία, η ηλικία και η επαγγελματική εμπειρία. Παράλληλα, στο ποιοτικό σκέλος προβλέπονται συνεντεύξεις με γενικούς διευθυντές και υπεύθυνους ομάδων, ομάδες εστίασης εργαζομένων και επιτόπια παρατήρηση, με στόχο την ερμηνευτική εμβάθυνση των ποσοτικών ευρημάτων. Συμπερασματικά, η εργασία υποστηρίζει τη διαμόρφωση ενός ενοποιημένου θεωρητικού πλαισίου που μπορεί να αξιοποιηθεί για βελτίωση διοικητικών πρακτικών, στοχευμένη ανάπτυξη ηγετικών δεξιοτήτων και ενίσχυση της ποιότητας ζωής στις κλειστές δομές.

Εργασία (Paper)

IMPERIAL AGENTS REMEMBER: SHAPING LOCAL MEMORY OF WAR

Madiha Zeb Sadiq
European University Institute, PhD Researcher

How do imperial repatriates remember war and empire, and how does this influence local memory and narratives? This paper investigates the influence of Japanese returnees from Manchuria on local memory of war and empire in Nagano prefecture. Using data on repatriates' locations of return, local events on war and peace-related education, as well as local municipalities' investments, this paper argues that repatriates facilitate a strong and critical memory of Imperial Japan's crimes. I supplement this with qualitative data from interviews of repatriates to demonstrate how and where personal and institutional narratives converge or diverge. This paper connects memory studies with spatial and social network approaches by showing how repatriates, as former imperial agents, shape memory through localised patterns of influence.

Εργασία (Paper)

I AM A NORTH/SOUTH RELATIONSHIP ALL BY MYSELF.

Carmen Diop
Legs Université Paris 8 Saint Denis Vincennes

Afro-diasporic studies no longer focus exclusively on the racialization of nationalities (Duboin, Raynaud, 2016) and on Black Atlantic (Zeleza, 2005). The purpose of my research is to investigate Black European women graduates' perceptions of their identity from an intersectional perspective. Based on multidisciplinary empirical research with 50 Black women, my contribution examines their lived experience and intersectional discrimination as they interpret it, as well as their resistance strategies, through the lens of sociology, psychology, psychoanalysis, and fiction. Whether they are called Afro-European, Afro-Caribbean, or Afropolitan, my presentation demonstrates that, regardless of the term used to describe them, and whether they adopt it or not, Black women graduates from the Francophone diaspora juggle with identities and cultural affiliations. In conclusion, the paper suggests that their "hidden discourse" is concealed by self-narratives that conform to the expectations of the society in which they live.

Εργασία (Paper)

STRATEGIES AND INFLUENCE OF AFRO-FEMINISTS IN THE FRANCOPHONE WORLD

Carmen Diop
Legs Université Paris 8 Saint Denis Vincennes

Women of the generations descendants of migrants refuse to be defined from the outside and claim to define themselves (Nicolas Y., (2019). The purpose of this research is to investigate the strategies and transnational influence of the Afro-feminist phenomenon in the Francophone area. Based on multidisciplinary empirical research and the analysis of social networks and blogs, my contribution examines, from a decolonial and feminist perspective, the political and organizational expression of Francophone Afro-feminists against systemic oppressions of race, gender, class, ableism, and age since the 1990s. It shows that, unlike previous generations of Black women marked by the invisibility, silencing, and oblivion of their collective initiatives in Europe, they have proactively sought to gain visibility and become involved in the political sphere to fight against intersecting inequalities in post-colonial societies. They have created spaces for dialogue and sharing of experiences, and have taken ownership of the discourse about themselves, both on social networks - which are transnational spaces of participation, activism, and influence -, and in the French academy - an institution for which their activist, political, and cultural productions are nothing more than testimonies illustrating the theories of mainstream feminist and migration studies. In the french political and media sphere, they are criticized for their alleged "communitarianism" and " racialism". In conclusion, these diasporic activists engage with blogs, politics, art, literature, and film to propose aesthetic, epistemological, and ideological frameworks that break with the overlooking and objectifying gaze of Western humanities and social sciences, in order to account for their identities, their social experience, and their sensibilities

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Άννα Γεωργακοπούλου
Εκπαιδευτικός
Παναγιώτης Ράπτης
Φοιτητής

Η διασπορά αποτελεί ένα σύνθετο κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο του παγκόσμιου συστήματος, το οποίο επηρεάζει καθοριστικά τη συγκρότηση ταυτοτήτων, τις μορφές πολιτισμικής έκφρασης και τις εκπαιδευτικές πρακτικές. Στο σύγχρονο διεθνικό περιβάλλον, η πολιτισμική δημιουργία αναδεικνύεται σε βασικό μηχανισμό διατήρησης, αναδιαπραγμάτευσης και μετασχηματισμού της διασπορικής ταυτότητας, ενώ η εκπαίδευση καλείται να λειτουργήσει ως πεδίο διαπολιτισμικής σύνθεσης και κοινωνικής συνοχής.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η θεωρητική διερεύνηση της σχέσης μεταξύ πολιτισμικής δημιουργίας και διασπορικής ταυτότητας, με έμφαση στον ρόλο της εκπαίδευσης ως παιδαγωγικού πλαισίου αξιοποίησης της διασπορικής εμπειρίας. Ειδικότερα, η εργασία επιδιώκει να αναδείξει πώς οι δημιουργικές πολιτισμικές πρακτικές μπορούν να ενταχθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση διαπολιτισμικής συνείδησης και ενεργού πολιτειότητας.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική, θεωρητική-εννοιολογική προσέγγιση, μέσω συστηματικής βιβλιογραφικής ανάλυσης και σύνθεσης σύγχρονων θεωριών της διασποράς, της πολιτισμικής υβριδικότητας και της δημιουργικής παιδαγωγικής. Παράλληλα, πραγματοποιείται εννοιολογική χαρτογράφηση ενδεικτικών εκπαιδευτικών πρακτικών και πολιτισμικών δράσεων από σχολικά και διαπολιτισμικά μαθησιακά περιβάλλοντα, όπως αυτές καταγράφονται στη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία.

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι η πολιτισμική δημιουργία, μέσω της τέχνης, της αφήγησης, της πολιτισμικής μνήμης και της ψηφιακής έκφρασης, μπορεί να λειτουργήσει ως αποτελεσματικός παιδαγωγικός μηχανισμός ενδυνάμωσης των διασπορικών υποκειμένων. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι εκπαιδευτικά περιβάλλοντα που ενσωματώνουν δημιουργικές και διαπολιτισμικές πρακτικές ενισχύουν τη συμμετοχή, τον διάλογο και την κατανόηση της ετερότητας.

Η εργασία συμβάλλει στη σύγχρονη επιστημονική συζήτηση για τη διασπορά, προτείνοντας ένα παιδαγωγικό πλαίσιο που αναδεικνύει την πολιτισμική δημιουργία ως κεντρικό άξονα εκπαιδευτικής ενδυνάμωσης, κοινωνικής συνοχής και δημοκρατικής συνύπαρξης. Καταδεικνύεται ότι, όταν η δημιουργία εντάσσεται συνειδητά στην εκπαιδευτική πράξη, η διασπορική ταυτότητα μπορεί να μετασχηματιστεί από πεδίο κοινωνικής έντασης σε πεδίο δημιουργικής σύνθεσης στο παγκόσμιο σύστημα.

Εργασία (Paper)

TRACING HERITAGE AND IDENTITY: EXPLORING THE EDUCATIONAL AND CULTURAL IMPACT OF THE HERITAGE GREECE PROGRAM IN THESSALONIKI

Christos Aliprantis
Associate Professsor, Anatolia American University
Maria Kyriakidou
Professor and Chair, Division of Humanities and Social Sciences, Anatolia American University
Agapi Farra
BA in Social Anthropology and History & Senior student in Political Science and International Relations, American College of Thessaloniki, Greece

The Heritage Greece Program in Thessaloniki, implemented through the collaboration of the National Hellenic Society (NHS), the Hellenic Heritage Foundation (HHF) of Canada, and the American College of Thessaloniki (ACT), constitutes a structured heritage education initiative designed to foster diasporic identity formation and intercultural engagement among North American university students of Hellenic descent. This paper presents the findings of an evaluation conducted over a three-year period (2022–2024) examining the implementation and outcomes of the program in Thessaloniki, Greece.

Employing a mixed-methods research design integrating quantitative surveys and qualitative questions, the paper assesses participant learning and engagement across key principal domains: (1) reinforcement of Hellenic cultural identity, (2) development of intercultural competence through peer collaboration and (3) acquisition of experiential knowledge related to Greek history and culture. The analysis indicates a statistically significant increase in participants' self-reported cultural awareness and sense of belonging within the broader Hellenic diaspora, alongside qualitative evidence of enhanced critical reflection and transnational connectedness.

The paper discusses key programmatic features contributing to these outcomes, including the integration of peer learning mechanisms and place-based pedagogy. This evaluation aims to contribute to the emerging field of heritage-based experiential education, demonstrating how structured short-term immersion programs can serve as catalysts for identity continuity and intercultural understanding among diasporic youth populations.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

THE MISSION OF THE DIASPORA IN THE DEVELOPMENT OF NATIONAL EDUCATION: EFFECTIVE PRACTICES

Taras Matviichuk
Associate Professor of the Department of Practical Psychology and Pedagogy. Lviv State University of Life Safety. Ukraine

The development of every society in different historical periods is impossible without education. Education in the broadest possible sense is a natural component of human life on the planet. From the desire to know and understand the world around us to the constant search for understanding oneself, education is an invisible companion of human progress. How can a person who, in search of an educational opportunity, has traveled half the world, half a lifetime, be useful to those who are starting to receive education at home? For the attention of the esteemed community, here is an example of how you can help beyond time, broadcasting support through the years.

Εργασία (Paper)

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Μαρία Χαρίκλεια Παπαδοπούλου
Παιδαγωγός Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας (MSc & MEd)

Η διεθνής βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι η ποιότητα της προσχολικής αγωγής και φροντίδας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ανθρώπινο δυναμικό και πιο συγκεκριμένα, από την αρχική του εκπαίδευση και την επαγγελματική του ανάπτυξη. Η συνεχής επιμόρφωση και η ενίσχυση της επαγγελματικής ταυτότητας των παιδαγωγών αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής πρακτικής και τη συνολική λειτουργία των παιδικών και βρεφικών σταθμών. Η παρούσα εργασία εστιάζει στη διερεύνηση της επαγγελματικής ανάπτυξης των παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας στην Ελλάδα, και ειδικότερα, στη συμμετοχή τους σε επιμορφωτικές δράσεις. Η έρευνα βασίστηκε σε ποσοτική μεθοδολογία και υλοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίου, ενώ το δείγμα αποτέλεσαν 353 εν ενεργεία παιδαγωγοί δημόσιων και ιδιωτικών δομών, απόφοιτοι Τμημάτων Βρεφονηπιοκομίας/Προσχολικής Αγωγής και Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν ότι ο κλάδος χαρακτηρίζεται από έντονη γυναικεία παρουσία και υψηλά ποσοστά παιδαγωγών με μακροχρόνια προϋπηρεσία. Τα κύρια κίνητρα συμμετοχής σε επιμορφώσεις είναι εσωτερικά, όπως η επαγγελματική και προσωπική εξέλιξη και η ενίσχυση της επαγγελματικής ταυτότητας, ενώ τα βασικά εμπόδια σχετίζονται με το κόστος, την έλλειψη χρόνου και τη δυσκολία πρόσβασης σε κατάλληλες επιμορφωτικές ευκαιρίες. Η μελέτη καταδεικνύει την ανάγκη για θεσμικά κατοχυρωμένα και συστηματικά οργανωμένα προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης εντός των παιδικών σταθμών, τα οποία θα παρέχουν συνεχή καθοδήγηση και πιστοποίηση, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση της ποιότητας της αγωγής και φροντίδας στην πρώιμη παιδική ηλικία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

AI AVATARS ΓΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΩΦΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ: ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΠΕΔΙΟΥ

Μαρία Πελεφάντη
Υπ.Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πειραιώς

Η ταχεία ψηφιοποίηση του τουρισμού και της φιλοξενίας καθιστά αναγκαία την ανάπτυξη προσβάσιμων υπηρεσιών για Κωφούς και βαρήκοους επισκέπτες, οι οποίοι συχνά αντιμετωπίζουν εμπόδια επικοινωνίας στην υποδοχή, στην εξυπηρέτηση και στην παροχή κρίσιμων πληροφοριών.

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τον ρόλο των AI avatars ως «γέφυρα» για την εκμάθηση και την πρακτική εξάσκηση στη νοηματική γλώσσα από το προσωπικό τουρισμού και φιλοξενίας. Στόχος είναι να αποτυπωθεί η τεκμηριωμένη αποτελεσματικότητα, οι ηθικές και νομικές προϋποθέσεις εφαρμογής και τα εμπόδια που επηρεάζουν την υιοθέτηση στην καθημερινή λειτουργία οργανισμών τουρισμού και φιλοξενίας.

Ακολουθήθηκε συνθετική χαρτογράφηση και κριτική σύνθεση της διεθνούς βιβλιογραφίας και των διαθέσιμων τεχνολογικών εφαρμογών. Πραγματοποιήθηκε συγκριτική ανάλυση κριτηρίων αξιολόγησης (ακρίβεια, κατανόηση, εμπειρία χρήστη), δεικτών ποιότητας υπηρεσίας (καθυστέρηση απόκρισης, διαθεσιμότητα, ποσοστά αποτυχίας αναγνώρισης) και ζητημάτων προστασίας προσωπικών δεδομένων, με στόχο την ανάδειξη παραγόντων αποτελεσματικότητας και κινδύνων.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι τα σύγχρονα avatars μπορούν να υποστηρίξουν διαδραστική μάθηση με ανατροφοδότηση, σενάρια διαλόγου και βασικές λειτουργίες διερμηνείας, υπό την προϋπόθεση επαρκών και αντιπροσωπευτικών δεδομένων και συνεχούς βελτίωσης μέσω πιλοτικών δοκιμών. Παράλληλα, αναδεικνύονται κρίσιμες προκλήσεις, όπως η ετερογένεια των νοηματικών γλωσσών, τεχνικοί περιορισμοί (φωτισμός, γωνίες λήψης, υποδομές), οργανωσιακές δυσκολίες και κόστος, καθώς επίσης και κίνδυνοι μεροληψίας, περιορισμένης πολιτισμικής αυθεντικότητας και ανεπαρκούς διαφάνειας.

Προτείνεται πρακτική διαδρομή υλοποίησης με συν-σχεδιασμό με την κοινότητα Κωφών, σταδιακή εφαρμογή (πιλοτικός σχεδιασμός, κλιμάκωση, λειτουργική ωρίμανση), σαφή πλαίσια ηθικής και συμμόρφωσης και συνεχή αξιολόγηση με μετρήσιμους δείκτες. Η εργασία συμβάλλει επιστημονικά, καθώς συστηματοποιεί τα κριτήρια και τους δείκτες αξιολόγησης, χαρτογραφεί ερευνητικά κενά (εγκυρότητα σε πραγματικά περιβάλλοντα, μεροληψία, αυθεντικότητα, διαφάνεια) και γεφυρώνει την τεχνολογική τεκμηρίωση με εφαρμόσιμες απαιτήσεις για συμπεριληπτικές υπηρεσίες στον τουρισμό και τη φιλοξενία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΗ ΜΝΗΜΗ ΣΤΗ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ: ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΠΕΔΙΟΥ)

Μαρία Πελεφάντη
Υπ.Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Πειραιώς

Η μετανάστευση μεταμορφώνει διαρκώς το παγκόσμιο γαστρονομικό τοπίο με αποτέλεσμα οι κοινότητες της διασποράς να αναδεικνούν σε θεματοφύλακες της πολιτιστικής κληρονομιάς, χρησιμοποιώντας το φαγητό ως μέσο διαπραγμάτευσης της ταυτότητάς τους και αντίστασης στην πολιτισμική αφομοίωση.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθεί πώς η μνήμη και η ταυτότητα συνδέονται με τη γαστρονομική τουριστική εμπειρία σε πλαίσια μετανάστευσης. Η μελέτη χαρτογραφεί συστηματικά τη σχετική βιβλιογραφία, εξετάζοντας πώς οι μαγειρικές πρακτικές λειτουργούν ως δείκτες ταυτότητας, και αποτυπώνει βασικές έννοιες, θεματικές κατευθύνσεις και ερευνητικά κενά, προτείνοντας παράλληλα άξονες για μελλοντική έρευνα. Επιπλέον, τροφοδοτεί τον ακαδημαϊκό διάλογο για τη βιωσιμότητα και την επιχειρηματικότητα, επισημαίνοντας την ανάγκη ισορροπίας ανάμεσα σε παραδοσιακές πρακτικές και σύγχρονες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και ηθικές απαιτήσεις. Εφαρμόστηκε ανασκόπηση πεδίου (scoping review), με σύνθεση ευρημάτων από ποσοτικές προσεγγίσεις, ποιοτικές αφηγήσεις και την αισθητηριακή εθνογραφία.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι τα παραδοσιακά υλικά αποτελούν ισχυρούς πολιτισμικούς συμβολισμούς και συνδέονται άρρηκτα με τις πεποιθήσεις υγείας και τη συλλογική μνήμη των μεταναστών. Επιπλέον, ο γαστρονομικός τουρισμός αναδεικνύεται σε κρίσιμη πλατφόρμα που επιτρέπει στις κοινότητες να προβάλουν τον γαστρονομικό τους πλούτο, ενισχύοντας την πολιτισμική ανθεκτικότητα απέναντι στην παγκόσμια ομογενοποίηση.

Παρά τις προκλήσεις, όπως οι πιέσεις για ενσωμάτωση και τα ζητήματα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των πρώτων υλών, οι κοινότητες της διασποράς επιδεικνύουν δυναμική προσαρμοστικότητα μέσω της γαστρονομικής καινοτομίας και της κουζίνας fusion.

Συμπερασματικά, η έρευνα καταδεικνύει ότι η διασταύρωση διασποράς και γαστρονομίας δεν εμπλουτίζει μόνο την κατανόησή μας για την πολιτισμική ένταξη, αλλά προωθεί τη διεθνή πολιτισμική ανταλλαγή και τη διατήρηση των τοπικών ταυτοτήτων.

Εργασία (Paper)

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΓΟΝΙΚΗΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ Η ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ: ΜΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Λαμπρινή Άννα Γαϊτανίδη
Δρ, Ειδική Παιδαγωγός
Αικατερίνη Καργιολάκη
Νηπιαγωγός, Συγγραφέας

Η γονική εμπλοκή στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί έναν από τους βασικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική πορεία των μαθητών και συνδέεται άμεσα με το ζήτημα των εκπαιδευτικών ανισοτήτων. Παρότι η ενεργή συμμετοχή των γονέων αναγνωρίζεται διεθνώς ως στοιχείο που ενισχύει τη μάθηση και τη συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών, ο τρόπος και ο βαθμός με τον οποίο αυτή εκδηλώνεται διαφοροποιείται σημαντικά ανάλογα με το κοινωνικοοικονομικό και πολιτισμικό υπόβαθρο των οικογενειών. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εργασία διερευνά τη σχέση ανάμεσα στη γονική εμπλοκή και την αναπαραγωγή ή τη μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων μέσα από την οπτική των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Κύριος σκοπός της έρευνας είναι να αποτυπωθούν οι αντιλήψεις και οι αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τη γονική εμπλοκή, καθώς και να αναδειχθούν οι παράγοντες που λειτουργούν ως κίνητρα ή εμπόδια στη συμμετοχή των γονέων, με έμφαση στη συμβολή της στη μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση και υλοποιήθηκε μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων με εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που υπηρετούν σε δημόσια νηπιαγωγεία. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης, επιτρέποντας την ανάδειξη επαναλαμβανόμενων μοτίβων και νοημάτων μέσα από τις αφηγήσεις των συμμετεχουσών.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται τη γονική εμπλοκή ως έναν πολυδιάστατο και σύνθετο όρο, ο οποίος εκτείνεται τόσο στο σχολικό όσο και στο οικογενειακό περιβάλλον. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι παράγοντες όπως το μορφωτικό επίπεδο, η έλλειψη χρόνου και η στάση του σχολείου επηρεάζουν καθοριστικά το επίπεδο συμμετοχής των γονέων. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη σημασία της καλλιέργειας ενός κλίματος εμπιστοσύνης και συνεργασίας μεταξύ σχολείου και οικογένειας, υπογραμμίζοντας τον ρόλο του εκπαιδευτικού ως καταλυτικό παράγοντα για την ισότιμη ενίσχυση της γονικής εμπλοκής και τον περιορισμό των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

Εργασία (Paper)

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Αικατερίνη Καργιολάκη
Νηπιαγωγός, Συγγραφέας
Λαμπρινή Άννα Γαϊτανίδη
Δρ, Ειδική Παιδαγωγός

Η σχολική ηγεσία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αποτελεσματική λειτουργία και τη βελτίωση των σχολικών μονάδων, ιδιαίτερα σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η πρώτη χρονιά άσκησης διοίκησης για τους νεοδιόριστους διευθυντές σχολικών μονάδων συνοδεύεται από αυξημένες απαιτήσεις, νέους ρόλους και σύνθετες προκλήσεις, οι οποίες συχνά υπερβαίνουν την προηγούμενη διδακτική τους εμπειρία.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των βασικών προβλημάτων και δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι νέοι διευθυντές σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης κατά την πρώτη τους χρονιά στη διοίκηση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύγκριση μεταξύ διευθυντών που προέρχονται από την ίδια σχολική μονάδα και εκείνων που τοποθετούνται σε νέα σχολικά περιβάλλοντα. Παράλληλα, επιδιώκεται η διαμόρφωση ενός ενδεικτικού σχεδίου δράσης για την υποστήριξη των νεοδιόριστων διευθυντών.

Η εργασία βασίζεται σε ανασκόπηση της σύγχρονης ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά με τη σχολική ηγεσία, τις προκλήσεις των νέων διευθυντών και τις πρακτικές επαγγελματικής υποστήριξης. Η εργασία εξετάζει δύο διαφορετικά σενάρια ανάληψης διοικητικού ρόλου, αναδεικνύοντας βασικές δυσκολίες και πλεονεκτήματα.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι νεοδιόριστοι διευθυντές αντιμετωπίζουν έντονα ζητήματα προσαρμογής, διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, αντίστασης στις αλλαγές και ελλιπούς επιμόρφωσης, ανεξαρτήτως προέλευσης. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη σημασία της συστηματικής επιμόρφωσης, της καθοδήγησης και της δημιουργίας δομών υποστήριξης ως βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική άσκηση σχολικής διοίκησης κατά την πρώτη κρίσιμη χρονιά θητείας.

Εργασία (Paper)

ΟΙ ΚΡΗΤΙΚΟΙ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Ανδρέας Παπούλας
Επιτιμος Πρόεδρος Εκπαιδευτικου Ομίλου Κύπρου

Η εισήγηση μου διαπραγμαεύεται την Κρητική κοινότητα της Αυστραλίας, η οποία είναι αντιπροσωπευτικό παράδειγμα του Παγκόσμιου Απόδημου Ελληνισμού.

Θα γίνει σύντομη αναφορά της οργανωτικής δομής και τους λόγους που οδήγησαν σε αυτή.

Οι δραστηριότητες, οι στόχοι της και η σχέση της με την μητέρα πατρίδα. Εκπαιδευτικές, πολιτιστικές, κοινωνικές, δωρεές προς την ιδιαίτερη πατρίδα, καθώς και η λειτουργική ένταξη στην χώρα υποδοχής την Αυστραλία.

Σημαντική αναφορά θα γίνει στους στόχους του Εθνικού Κέντρου όπως αυτοί εκφράζονται απο την Κυβέρνηση και πως αυτοί υποστηρίζουν τα οράματα του Παγκόσμιου Απόδημου Ελληνισμού. Επίσης στην υποστήριξη προς τους απόδημους σε παγκόσμιο επίπεδο.

Τέλος θα προταθούν εισηγήσεις για ενίσχυση δεσμών στον τομέα της εκπαίδευσης των αποδήμων ελλήνων κυρίως της 2ης και 3ης γενεάς.

Εργασία (Paper)

Η ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΗΣ ΑΚΡΟΑΣΗΣ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.

Νικόλαος Ράπτης
Αναπλ.Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Σεβασμία Αικατερίνη Κουτσουράη
Διευθύντρια Σχολικής μονάδας
Νίκη Πασχαλίνα Κωνσταντινίδη
Εκπαιδευτικός
Ευστάθιος Μαστροκούκος
Εκπαιδευτικός

Οι σχολικές μονάδες αντιμετωπίζουν μία πρωτοφανή πίεση να συμβαδίσουν με ραγδαίες αλλαγές που οφείλονται στις τρέχουσες τεχνολογικές, περιβαλλοντολογικές και κοινωνικοοικονομικές συγκυρίες. Στην προσπάθεια αυτής της προσαρμογής νευραλγικό ρόλο διαδραματίζουν τα στελέχη της εκπαίδευσης, τα οποία μεταξύ άλλων διαμορφώνουν άμεσα ή έμμεσα και τις επαγγελματικές σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών. Η ανάπτυξη ισχυρών επαγγελματικών σχέσεων οδηγεί σε μεγαλύτερη εργασιακή ικανοποίηση, και τελικά σε σχολικές μονάδες περισσότερο αποτελεσματικές και ευθυγραμμισμένες με το εκπαιδευτικό όραμα.

Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση της δεξιότητας ενεργής ακρόασης των διευθυντών σχολικών μονάδων ως βασικής ηγετικής δεξιότητας που διαμορφώνει τις επαγγελματικές σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών. Περαιτέρω, η μελέτη προσεγγίζει τον παραπάνω προβληματισμό μέσα και από έναν επιπλέον ρυθμιστικό παράγοντα, αυτό του βαθμού εσωστρέφειας των εκπαιδευτικών. Η μελέτη βασίζεται σε ποσοτική προσέγγιση, καθώς αξιοποιεί τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν με τη χρήση ψηφιακού ερωτηματολογίου το οποίο συμπλήρωσαν 102 εκπαιδευτικοί που υπηρετούν στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων αξιοποιήθηκαν στοιχεία περιγραφικής στατιστικής, t-test ανεξαρτήτων δειγμάτων, συσχετισμοί pearson r και δοκιμή μοντέλου με χρήση μεταβλητής ρύθμισης (moderator). Τα ευρήματα της μελέτης καταδεικνύουν ότι υπήρξε θετική και ισχυρή συσχέτιση μεταξύ της ενεργής ακρόασης και των επαγγελματικών σχέσεων, γεγονός που υποδηλώνει ότι όσο περισσότερο χρησιμοποιείται η ενεργή ακρόαση, τόσο βελτιώνονται οι επαγγελματικές σχέσεις. Επιπλέον, στην υποομάδα των εσωστρεφών συμμετεχόντων, διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ της της ποιότητας των επαγγελματικών σχέσεων που αναπτύσσουν και της δεξιότητας ενεργής ακρόασης των διευθυντών τους, σε αντίθεση με την υποομάδα των εξωστρεφών όπου η συσχέτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών δεν ήταν στατιστικά σημαντική. Συμπερασματικά η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη οι διευθυντές/τριες να ενισχύσουν και να καλλιεργήσουν περαιτέρω και συνειδητά τις δεξιότητες ενεργής ακρόασης ως κρίσιμο παράγοντα αποτελεσματικής ηγεσίας, κατανοώντας ότι για μεγάλη μερίδα εκπαιδευτικών αυτή η δεξιότητα είναι καταλυτική για τη δόμηση ικανοποιητικών και ισχυρών επαγγελματικών σχέσεων.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναστασία Μανίκα
Εκπαιδευτικός

Η παρούσα ανακοίνωση αναφέρεται στην αξιοποίηση βιωματικών τεχνικών, μέσα από την Τέχνη και πιο συγκεκριμένα τη Ζωγραφική στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αρχικά θα γίνει μια αναφορά στην σημαντικότητα και στις δυνατότητες που έχει η Τέχνη, στα πλαίσια της εκπαιδευτικής πρακτικής και κατά πόσο βοηθάει στη μάθηση ώστε να αναδύεται ένα περιβάλλον δημιουργικό, ελεύθερο, με νέες και καινοτόμες προσεγγίσεις.

Στην ψηφιακή ανακοίνωση, θα γίνει παρουσίαση στην πράξη με έναυσμα ένα πίνακα ζωγραφικής, όπου μπορεί να δοκιμαστεί, στο πλαίσιο προγραμμάτων επιμόρφωσης αλλά και στην σχολική τάξη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΠΟ ΓΟΝΕΙΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΕΟΡΔΑΙΑΣ

Ελένη Δημητρίου
Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου - ΠΕ 70

Στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, η γνώση και οι δεξιότητες θεωρούνται κεφάλαιο που προσφέρει συγκριτικά πλεονεκτήματα. Οι γονείς όλων των κοινωνικών στρωμάτων αναπτύσσουν στρατηγικές για να εξασφαλίσουν καλύτερες ευκαιρίες στα παιδιά τους. Στο πλαίσιο αυτό, η γονεϊκή επιλογή σχολείου αναδείχθηκε ως κεντρικό εργαλείο για τη μετατροπή της εκπαίδευσης από δημόσιο και καθολικό αγαθό σε υπηρεσία που λειτουργεί με όρους αγοράς.

Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση της διαδικασία επιλογής δημοτικού σχολείου από γονείς στον Δήμο Εορδαίας, συνδυάζοντας θεωρητική τεκμηρίωση και εμπειρική έρευνα. Στο θεωρητικό μέρος παρουσιάζονται οι βασικές διαστάσεις της σχολικής επιλογής, οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί παράγοντες που τη διαμορφώνουν, καθώς και οι σχετικές πολιτικές στην Ελλάδα και διεθνώς. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις προσεγγίσεις των Bourdieu και Ball, μέσα από τις οποίες αναλύονται η φήμη του σχολείου, η εκπαιδευτική ποιότητα, οι ανισότητες και το θεσμικό πλαίσιο κατανομής μαθητών. Το ερευνητικό σκέλος βασίστηκε σε ποιοτική μεθοδολογία με ημιδομημένες συνεντεύξεις γονέων και ανάλυση των δεδομένων μέσω θεματικής ανάλυσης. Προέκυψαν τέσσερις θεματικοί άξονες: κριτήρια επιλογής σχολείου, προσδοκίες από εκπαιδευτικούς και δομές, στάσεις απέναντι στη διαφορετικότητα και στα αμφιλεγόμενα μαθήματα, καθώς και ο ρόλος των γονέων στη σχολική ζωή. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι γονείς δίνουν προτεραιότητα στην εγγύτητα, τη φήμη και τις υποδομές, ενώ θεωρούν καθοριστική τη σταθερότητα και την παιδαγωγική επάρκεια των εκπαιδευτικών, την παρουσία ειδικοτήτων και την αποτελεσματική ηγεσία του διευθυντή. Υποστηρίζουν τη συμπερίληψη μαθητών με ειδικές ανάγκες όταν υπάρχει επαρκής στήριξη, ενώ στα ζητήματα των Θρησκευτικών και της Σεξουαλικής Αγωγής οι απόψεις είναι διχασμένες. Αναγνωρίζουν τον εαυτό τους ως συνεργάτες του σχολείου και διατυπώνουν προτάσεις για ενίσχυση της επικοινωνίας, διαφοροποίηση της διδασκαλίας, ενδυνάμωση του Συλλόγου Γονέων και ουσιαστική αξιολόγηση. Η μελέτη καταλήγει σε κατευθύνσεις πολιτικής και πρακτικής με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, την ενίσχυση της συνεργασίας σχολείου–οικογένειας και τη δημιουργία ενός πιο συμπεριληπτικού και αποτελεσματικού σχολικού περιβάλλοντος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Νικόλαος Κουτσολίας
Διδάκτωρ Αρχαίας Ελληνικής Ιστοριογραφίας / Υπ. Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Φιλολογίας

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει τον ρόλο της μητρικής γλώσσας στη συγκρότηση της ατομικής και συλλογικής ταυτότητας των μεταναστών, στο πλαίσιο του παγκόσμιου συστήματος και των σύγχρονων πολιτικών ένταξης. Στις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης και της αυξανόμενης κινητικότητας πληθυσμών, η γλώσσα αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα κοινωνικής συμμετοχής, πολιτισμικής συνέχειας και αυτοπροσδιορισμού. Η μητρική γλώσσα, πέρα από μέσο επικοινωνίας, λειτουργεί ως φορέας μνήμης, αξιών και πολιτισμικών αναφορών, ιδίως στο πλαίσιο των κοινοτήτων της Διασποράς.

Σκοπός της ανακοίνωσης είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ μητρικής γλώσσας και πολιτικών ένταξης, καθώς και η ανάδειξη των επιπτώσεων που έχουν οι γλωσσικές επιλογές των κρατών υποδοχής στη διαμόρφωση ταυτοτήτων. Μέσα από θεωρητική προσέγγιση και βιβλιογραφική ανασκόπηση, αξιοποιούνται μελέτες από τη γλωσσοκοινωνιολογία, τις πολιτισμικές σπουδές και τη διαπολιτισμική παιδαγωγική.

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι οι μονογλωσσικές πολιτικές ένταξης και η υποβάθμιση της μητρικής γλώσσας οδηγούν συχνά σε φαινόμενα γλωσσικής απώλειας, αποξένωσης και ταυτόχρονα σε κρίσεις ταυτότητας, ιδιαίτερα στις δεύτερες και τρίτες γενιές μεταναστών. Αντιθέτως, πολιτικές που αναγνωρίζουν και ενισχύουν τη γλωσσική πολυμορφία συμβάλλουν στη θετική διαμόρφωση υβριδικών ταυτοτήτων και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Συμπερασματικά, η μητρική γλώσσα μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα πολιτισμού και παιδείας, ενισχύοντας ουσιαστικές μορφές ένταξης. Η ανακοίνωση υπογραμμίζει τον ρόλο του φιλολόγου ως παιδαγωγικού και πολιτισμικού διαμεσολαβητή και συμβάλλει στον επιστημονικό διάλογο για πιο συμπεριληπτικές πολιτικές ένταξης.

Εργασία (Paper)

A FOREIGN-BORN TEACHER IN HEALTH EDUCATION: PROFESSIONAL IDENTITY, LINGUISTIC EXPERIENCE, AND "CULTURAL BRIDGES" IN EVERYDAY SCHOOL PRACTICE

Nina Scerbova
Teachers at SZS A VOSZ PLZEN
Jan Malata
Teacher at SZS A VOSZ PLZEN
Jirina Uhrova
Director at SZS A VOSZ PLZEN

This paper explores the experience of a teacher who lives and works outside her country of origin within the context of a vocational secondary school focused on health education. Within the conference theme "diaspora and the global system," diaspora is approached as an individual transnational experience—moving between languages, norms, and expectations—that shapes professional identity, a sense of belonging, and everyday pedagogical communication. The paper aims to describe how "foreignness" in school can be both a source of strain (linguistic insecurity, accent, implicit cultural rules of interaction, and the risk of stereotyping) and a source of innovation, fostering the creation of cultural and educational bridges.

The study is designed as a qualitative case study with elements of autoethnography. Data include reflective teaching notes, an analysis of so-called critical incidents (moments of misunderstanding or cultural tension), and semi-structured interviews with students and colleagues. Particular attention is paid to how the linguistic experience of a foreign-born teacher (accent, politeness pragmatics, directness, and humor) influences perceived authority, message clarity, and classroom relational dynamics. In parallel, the study examines its impact on students—whether and how the presence of a foreign-born teacher supports the development of intercultural competences (empathy, respect, and communication with patients from different cultural backgrounds) as well as professional ethics.

The expected outcome is a thematic model of "cultural bridging" in everyday school practice and a set of recommendations for schools on how to support the workplace integration of foreign-born teachers and how to use linguistic and cultural diversity as a resource for improving educational quality and safe communication in future health professions.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

UKRAINIAN PUBLIC ORGANIZATIONS IN UKRAINE AND WORLDWIDE: IS THEIR INTERACTION SUFFICIENT?

Oleh Lozynskyi
Head of the NGO «Lviv Analytical House», PhD in Psychology, Senior Lecturers at the Department of Practical Psychology and Pedagogy of the Lviv State University of Life Safety.

An analysis of the cooperation of Ukrainian public organizations in the Diaspora (in the countries of the European Union, the USA, Canada, and others) with Ukrainian public organizations in Ukraine was carried out. Using the example of the situation after 2024, the Ukrainian Free University (Munich) draws attention to the fact that organizations of the Ukrainian diaspora either do not have verified information when making important, in particular, personnel decisions, or do not sufficiently take into account the post-communist context in Ukraine. In view of this, public organizations in the Ukrainian Diaspora should cooperate more closely with public organizations in Ukraine, taking into account the "hybrid methods" of war, the destructive influence of enemy intelligence on the institutions of the Diaspora to destroy cultural and scientific environments, or "intercept" their management.

Εργασία (Paper)

SOCIAL NORMS AND EDUCATION: EXPERIENCES OF YOUNG WOMEN IN MALE-DOMINATED VOCATIONAL TRAINING IN UGANDA

Victoria Namuggala
Makerere University/ Senior Lecturer

Social norms dictate gender specific roles, and thus training for women and men in Uganda. This article examines how social norms influence the experiences of young women in male-dominated on-the-job vocational training in Kampala. The study was informed by the social norms theory, as well as the gender theory. The article draws on a study that sought to explore the experiences of young women in male-dominated on-the-job vocational training arrangements. The overall goal of the study is to create awareness and make recommendations to shift negative social norms to improve young women's experiences. This paper is based on preliminary findings of an ongoing qualitative study that employed in-depth individual interviews and focus group discussions with young women (15-24 years) involved in several vocational training programs, including carpentry, welding, the sale of spare parts, and mechanics.

Findings indicate that young women negotiate hindering identity constructions to become accepted in the male-dominated communities of training. They embody more of masculine identities and largely disregard the feminine. Young women's experiences are also embedded in prejudices and biases, as well as hidden gender structures within the male spaces. Although networks and family support are key, Female students rely heavily on individual agency to sabotage power hierarchies and social barriers. We recommend training of trainers to appreciate the role the intersection of social norms and gender plays on female trainees.

Εργασία (Paper)

CREATIVE PEDAGOGY AND CULTURAL IDENTITY: INSIGHTS FROM PRIMARY SCHOOLS IN INDIA

Surbhi Dayal
Assitant Professor, Indian Institute of Management Indore

This paper examines the educational experiences of denotified tribal communities in northern Rajasthan, India. These denotified tribes were labelled as "criminal tribes" under the Criminal Tribes Act of 1871, and although they were denotified after independence, the stigma of being criminal once continues to shape their social lives, livelihoods, and engagement with education. It often leads to their social marginalisation and disengagement with state institutions, including schooling.

This research uses a reflexive ethnographic framework, combining participant observation and in-depth interviews to understand the loves experiences of the community. The study is based on fieldwork conducted over nearly twenty years among two denotified tribes, namely Kanjars and Nats. These tribes practice sex work as a traditional occupation and dependent completely on earing of sex work and related occupations for their survival. Literacy rate among them is low. Schools are totally dispensable for them due to various reasons. Even when children are enrolled one can observe high drop out rate due to various factors. The paper analyses the socio-cultural and structural factors contributing to educational disengagement at the primary level. It further looks at how cultural identity, social exclusion, and daily livelihood practices impact communities trust with school.

Based on empirical findings, this paper proposes an educational approach based on creative pedagogy, which includes creative learning methods and emphasises on community participation. This model has been implemented in eleven schools in Rajasthan, and we have observed social change. This approach uses culturally relevant ways of expression, such as storytelling, visual arts, and group activities. The paper suggests that creative methods can improve educational retention by aligning learning with children's cultural identities.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ευάγγελος Μαρκούγιας
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Διευθυντής

Κατά τη διάρκεια ενός τετράμηνου (Φεβρουάριος- Μάιος), εφαρμόστηκε πιλοτικά, πρόγραμμα δομημένου διαλείμματος σε δημόσιο δημοτικό σχολείο της ελληνικής υπαίθρου, με σκοπό τη διερεύνηση της επίδρασής του: α) στη συμπεριφορά των μαθητών και β) στο σχολικό κλίμα. Η παρέμβαση βασίστηκε σε οργανωμένες, παιγνιώδεις και κινητικές δραστηριότητες με συγκεκριμένη δομή, οι οποίες πραγματοποιούνταν κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων υπό την καθοδήγηση εκπαιδευτικών. Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε ώστε να ενισχύσει την κοινωνική αλληλεπίδραση, τη συνεργατικότητα, την τήρηση κανόνων και τη συναισθηματική ρύθμιση των μαθητών. Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις των εκπαιδευτικών και τα πρώτα ποιοτικά δεδομένα, διαπιστώθηκε μείωση συγκρουσιακών συμπεριφορών, αύξηση της ενεργούς συμμετοχής και βελτίωση του επιπέδου συνεργασίας μεταξύ των παιδιών. Παράλληλα, αναφέρθηκε θετική διαφοροποίηση στο ψυχοκοινωνικό κλίμα της σχολικής μονάδας. Τα αρχικά ευρήματα υποδεικνύουν ότι η συστηματική οργάνωση του διαλείμματος μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην προαγωγή της ψυχικής υγείας και της κοινωνικής ανάπτυξης των παιδιών, αναδεικνύοντας την ανάγκη για περαιτέρω μελέτη και ενδεχόμενη ενσωμάτωση τέτοιων παρεμβάσεων στη σχολική καθημερινότητα.

Εργασία (Paper)

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ DILTHEY ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΩΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Άννα Γεωργίου
Υποψήφια Διδάκτωρ- Τμήματος Φιλολογίας- Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Ιωάννης Φύκαρης
Αναπληρωτής καθηγητής- Τμήματος Φιλολογίας -Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το παρόν άρθρο στοχεύει να αναδείξει τον βαθμό στον οποίο η συσχέτιση της θεωρίας της «αντικειμενοποίησης» του Wilhelm Dilthey με την τέχνη της ζωγραφικής μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εναλλακτική διδακτική τεχνική για τα φιλολογικά κείμενα στην τυπική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Η ανωτέρω συσχέτιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εναλλακτική διδακτική τεχνική, διότι δύναται να, προάγει την ελευθερία έκφρασης, αλλά και την ανάπτυξη της κριτικής και βιωματικής ενεργοποίησης του μανθάνοντος. Για την ανάδειξη αυτής της συσχέτισης το άρθρο αξιοποιεί τους πίνακες του Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, δεδομένης της έντονης συναισθηματικής φόρτισής τους και της ικανότητάς τους να αποτυπώνουν τον ανθρώπινο ψυχισμό, που αποτελεί παράμετρο, η οποία συνδέεται με τη θεωρία του Dilthey, σύμφωνα με την οποία η τέχνη μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο έκφρασης, κατά τη διάρκεια της διδακτικής διαδικασίας, προσωπικών συναισθημάτων και ψυχικών καταστάσεων των μανθανόντων, που συνδέονται κυρίως με το άγχος, την απογοήτευση, τον ενθουσιασμό και την ανασφάλεια. Οι πίνακες του Χατζηκυριάκου-Γκίκα χαρακτηρίζονται από αφαιρετικό ρεαλισμό, που ενισχύει την ερμηνευτική ικανότητα των μανθανόντων στην προσπάθεια τους να κατανοήσουν το μαθησιακό περιεχόμενο των φιλολογικών κειμένων μέσω της εικόνας. Η συνδυαστική αυτή τεχνική δημιουργεί τις προϋποθέσεις επίτευξης διαδραστικής διδασκαλία, επιτρέποντας στους μανθάνοντες να συνδέσουν τις θεωρητικές έννοιες των φιλολογικών μαθημάτων με την πρακτική τους εφαρμογή, αναπτύσσοντας βιωματική αντίληψη του μαθησιακού περιεχομένου των φιλολογικών μαθημάτων. Η συσχετιστική δυναμική των ανωτέρω παραμέτρων φαίνεται ότι μπορεί να συμβάλλει, ώστε οι μανθάνοντες να ενδυναμώνονται στο να αναπτύξουν προσωπική και συναισθηματική σχέση με τα φιλολογικά κείμενα, ενώ ταυτόχρονα διαμορφώνονται σημαντικές προϋποθέσεις για την ενίσχυση της δημιουργικότητας και της κριτικής τους ικανότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΈΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΒΛΑΧΙΚΟΥ ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ: Ο Γ.Π., ΛΑΪΚΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΙ ΤΡΕΙΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Ευαγγελία Χαλδαϊάκη
Εντεταλμένη διδάσκουσα, Τμήμα Μουσικών Σπουδών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει την περίπτωση του Γ.Π., ενός λαϊκού μουσικού βλάχικης καταγωγής που κατοικεί στα Ιωάννινα και δραστηριοποιείται στην ευρύτερη περιοχή.

Η οικογένεια του Γ.Π. έχει τις ρίζες της στο χωριό Κεφαλόβρυσο Πωγωνίου. Στη χρονική περίοδο των πολιτικών γεγονότων της δεκαετίας του 1940 και κατά την ετήσια νομαδική μετακίνησή τους προς περιοχές της σημερινής νότιας Αλβανίας, εγκλωβίστηκαν στις τελευταίες λόγω της τελικής χάραξης και του κλεισίματος των ελληνοαλβανικών συνόρων. Ο Γ.Π. γεννήθηκε στην Αυλώνα τη δεκαετία του 1960 και λίγα χρόνια αργότερα η οικογένειά του εγκαταστάθηκε στο χωριό Βαλάρε της περιφέρειας Αργυροκάστρου. Παρότι διηγείται πως τα 25 χρόνια της ζωής του που πέρασε στην Αλβανία αντιμετώπισε επιφυλακτική στάση και περιορισμούς, κατάφερε να ξεκινήσει τη μουσική του σταδιοδρομία συμμετέχοντας αρχικά σε συγκροτήματα των «Σπιτιών του Πολιτισμού» που άνθιζαν τις δεκαετίες του 1970 και 1980. Έγινε έτσι μέτοχος της μουσικής παράδοσης της νότιας Αλβανίας, ενώ μάλιστα ήταν πολύ αγαπητός στο σχετικό κοινό. Παράλληλα, ήταν φορέας της βλάχικης μουσικής παράδοσης, όπως την αφουγκραζόταν από την οικογένειά του και από άλλους ομοεθνείς του. Το 1990 μετακινήθηκε δοκιμαστικά στην Ελλάδα, συγκεκριμένα στα Ιωάννινα. Με την αποδοχή που συνάντησε δουλεύοντας εκεί ως μουσικός και λόγω του σχεδόν ταυτόχρονου ανοίγματος των ελληνοαλβανικών συνόρων, σύντομα όλη του η οικογένεια επέστρεψε στην Ελλάδα.

Η έρευνά μου ακολουθεί τη μουσική προσωπικότητα του Γ.Π., στο παρόν, μέσω της επιτόπιας εθνογραφικής έρευνας, και στο παρελθόν, με ημι-δομημένες συνεντεύξεις βιωματικού χαρακτήρα. Αξιοποιώντας θεωρίες εθνομουσικολογίας και κοινωνικής ιστορίας, θα παρουσιάσω πώς μέσω του Γ.Π. τεκμηριώνεται το δίκτυο ενός λαϊκού μουσικού με ενεργή συμμετοχή στη βλάχικη, νοτιοαλβανική και ελληνοηπειρωτική μουσική παράδοση. Επίσης, πώς ένα άτομο με τη συγκεκριμένη βιογραφία προσδιορίζει την ταυτότητά του μέσω της λαϊκής μουσικής τέχνης και τι είδους αντιμετώπιση τυγχάνει από το ανάλογο κοινό του. Έτσι, ευελπιστώ να συμβάλω στη σκιαγράφηση ταυτοτικών και πολιτιστικών στοιχείων που αφορούν τα ελλαδικά διασπορικά δίκτυα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

THE ROLE OF EMOTIONAL INTELLIGENCE IN ENHANCING ADAPTIVE EDUCATIONAL LEADERSHIP: A LITERATURE REVIEW

Maria Malagkoniari
Scientific Collaborator, NKUA & EUC

Educational leadership in the 21st century is challenged to respond to a dynamic and often unpredictable environment characterized by social, technological, and organizational changes. In this context, adaptive leadership emerges as a critical approach for the effective functioning and sustainable development of school organizations. At the same time, emotional intelligence has attracted increasing research interest, as it is associated with leaders' ability to manage complex human interactions and uncertainty. The purpose of this paper is to provide a critical review of the international literature on the role of emotional intelligence as a key factor in enhancing adaptive educational leadership.

The paper is based on a narrative literature review of research articles retrieved from reputable international databases, with inclusion criteria including thematic relevance, focus on educational leadership, and publication in peer-reviewed journals. The theoretical framework encompasses fundamental approaches to adaptive leadership and the main models of emotional intelligence, including those proposed by Goleman and Mayer & Salovey.

The findings of the review indicate that core dimensions of emotional intelligence, such as self-awareness, self-regulation, empathy, and social skills, serve as pivotal mechanisms for the adaptability of school leaders. Moreover, they are linked to crisis management, the enhancement of resilience, and the creation of a positive school climate. In conclusion, this paper highlights emotional intelligence as an essential component of adaptive educational leadership and emphasizes the need for its integration into the training and professional development of educational leaders.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

MODELING ERASMUS DESTINATION CHOICE THROUGH LEARNING-RELATED EMOTIONS: A PSYCHOPEDAGOGICAL APPROACH TO STUDENT MOBILITY

Ilias Kalis
PhD Candidate
Charis Polydoros
Georgios Polydoros

Student mobility within the Erasmus+ programme constitutes a multifaceted educational decision-making process that extends beyond academic, economic, or logistical considerations. Increasingly, students' emotional experiences and subjective appraisals appear to play a decisive role in shaping mobility intentions and destination choices. Within this context, the present study adopts a psychopedagogical perspective to examine the role of learning-related emotions in Erasmus destination selection.

The main aim of the study is to develop and empirically test a theoretical model that explains how contextual destination factors influence students' mobility intentions through emotional engagement. Drawing on the Control–Value Theory of Achievement Emotions and Self-Determination Theory, the model explores the impact of perceived academic value, cultural appeal, institutional support, cost of living, linguistic accessibility, and perceived safety on students' emotions, including enjoyment, anxiety, curiosity, and sense of belonging.

A quantitative research design was employed, using survey data from Erasmus participants and structural equation modeling to test the proposed relationships. The findings indicate that emotional engagement has a strong direct effect on perceived destination attractiveness and overall satisfaction, while also mediating the relationship between contextual factors and students' intentions to select, revisit, or recommend an Erasmus destination. In particular, cultural appeal and institutional support significantly enhance positive learning-related emotions, while economic and linguistic barriers are associated with negative emotions, such as anxiety, which in turn influence students' mobility intentions.

In conclusion, the study highlights emotion as a central explanatory mechanism in international student mobility and challenges purely rational or push–pull models of destination choice. The findings contribute to psychopedagogical research on mobility and offer practical implications for higher education institutions and policymakers aiming to design emotionally supportive and pedagogically meaningful mobility environments that foster motivation, belonging, and sustained student engagement.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΜΗΜΑΤΑ ΈΝΤΑΞΗΣ: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Αναστασία Φερεντίνου
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)/Επιστημονικός Συνεργάτης
Παναγιώτης Παπαλεξόπουλος
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.Τμήμα Παιδαγωγικών Σπουδών/Διδάσκων

Η παρούσα εργασία εξετάζει το εξελισσόμενο τοπίο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, εστιάζοντας στον θεσμικό ρόλο και την παιδαγωγική λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το καλοκαίρι του 2025, πραγματοποιήθηκε επέκταση των Τμημάτων Ένταξης σε εθνικό επίπεδο, στοχεύοντας στην ενίσχυση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για μαθητές με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η εξέλιξη αυτή σηματοδοτεί μια δέσμευση του Υπουργείου Παιδείας να αντιμετωπίσει τις εκπαιδευτικές ανισότητες και να προωθήσει συμπεριληπτικές πρακτικές.

Η ελληνική νομοθεσία υποστηρίζει πολλά χρόνια το μοντέλο της συνδιδασκαλίας, στο οποίο οι εκπαιδευτικοί της γενικής και της ειδικής αγωγής συνεργάζονται στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση της διδασκαλίας. Παρά τις θεωρητικές και νομικές κατευθύνσεις, η συνδιδασκαλία στην πράξη συχνά περιορίζεται από την έλλειψη κατάρτισης και πόρων. Η πρόσφατη επέκταση των Τμημάτων Ένταξης ανοίγει ευκαιρίες για πιο στοχευμένη υποστήριξη στις τάξεις του γενικού σχολείου, αλλά υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη για βιώσιμες και τεκμηριωμένες προσεγγίσεις της συνεργατικής διδασκαλίας.

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια σειρά από λεπτομερείς διδακτικές πρακτικές που εφαρμόζονται σε πραγματικές τάξεις, συμπεριλαμβανομένων στρατηγικών σχεδιασμού μαθημάτων, τεχνικών διαχείρισης της τάξης, μεθόδων διαφοροποίησης και διαδικασιών συνεργατικού σχεδιασμού. Αυτά τα παραδείγματα προέρχονται από διαφορετικά σχολικά περιβάλλοντα και αντικατοπτρίζουν τόσο τις προκλήσεις όσο και τις δημιουργικές απαντήσεις των εκπαιδευτικών που εργάζονται σε τάξεις ένταξης σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα.

Η εργασία δίνει μια κριτική προοπτική για το πώς η θεσμοθετημένη πολιτική μπορεί να διασταυρωθεί με την πραγματικότητα σε επίπεδο τάξης. Έτσι φαίνεται ότι η αποτελεσματικότητα των Τμημάτων Ένταξης δεν εξαρτάται μόνο από την αριθμητική τους επέκταση, αλλά και από την πρακτική εφαρμογή της συνδιδασκαλίας ως μιας κοινής, παιδαγωγικά ορθής και επαγγελματικά υποστηριζόμενης πρακτικής. Η εργασία ολοκληρώνεται με συγκεκριμένες προτάσεις για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ της ένταξης ως νομοθετικού στόχου και της ένταξης ως βιωμένης εμπειρίας στις τάξεις της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΓΛΩΣΣΑ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΦΗΓΗΣΗ: Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ PODCASTS ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

Βασιλεία Τοψή
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Αποσπασμένη στο Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Βούπερταλ (Βόρεια Ρηνανία Βεστφαλία) MSc Σύγχρονες τάσεις στη γλωσσολογία για εκπαιδευτικούς
Ελπίδα Αποστολίδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ02, Αποσπασμένη στο Ελληνικό Γυμνάσιο-Λύκειο Βούπερταλ MSc Δημιουργική Γραφή
Αθηνά Χαλκιαδάκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Αποσπασμένη στην Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε (Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης) Δρ. Πανεπιστημίου Κρήτης

Η παρούσα ανακοίνωση εντάσσεται στον θεματικό άξονα Α4 του 12ου Διεθνούς Συνεδρίου του Ι.Α.Κ.Ε. και διερευνά τον ρόλο της ελληνικής γλώσσας στη διατήρηση της συλλογικής ταυτότητας και της πολιτισμικής κληρονομιάς στον χώρο της ελληνικής διασποράς, ενσωματώνοντας παράλληλα τη χρήση των podcasts ως σύγχρονου παιδαγωγικού εργαλείου μάθησης. Στόχος της ανακοίνωσης είναι να αναδείξει πώς η παιδαγωγική αξιοποίηση της ακουστικής αφήγησης μπορεί να ενισχύσει τη γλωσσική συνείδηση και την πολιτισμική ταυτότητα των μαθητών.

Η εκπαιδευτική δράση αφορά μαθητές/-τριες ελληνικών σχολείων Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου του Βούπερταλ. Τα παιδιά της ελληνικής διασποράς αναπτύσσουν την αίσθηση του ανήκειν σε πολυγλωσσικά και πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα, όπου η διατήρηση της μητρικής γλώσσας αποτελεί βασικό δείκτη εθνοτικής και πολιτισμικής ταυτότητας. Η ταυτότητα προσεγγίζεται ως μια δυναμική και διαρκώς διαμορφούμενη διαδικασία μέσα από κοινωνικές σχέσεις και πολιτισμικές πρακτικές. Σε αυτό το πλαίσιο, η ελληνική γλώσσα λειτουργεί όχι μόνο ως μέσο επικοινωνίας, αλλά και ως φορέας μνήμης, αξιών και σύνδεσης με την πατρίδα και τον παγκόσμιο ελληνισμό.

Η μεθοδολογία της παρέμβασης είναι ποιοτική και περιγραφική και βασίζεται στη δημιουργία και αξιοποίηση podcasts με πολιτισμικό και εκπαιδευτικό περιεχόμενο, μουσικοαφηγηματικά στοιχεία. Η παιδαγωγική αξιοποίηση των podcasts, όπως τεκμηριώνεται από σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα, ενισχύει την αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, την ενεργό συμμετοχή, τη δημιουργική έκφραση των μαθητών/-τριών και την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα περιλαμβάνουν την ενίσχυση της γλωσσικής και πολιτισμικής συνείδησης των μαθητών/-τριών, τη διεύρυνση της αίσθησης του ανήκειν στο ελληνικό πολιτισμικό πλαίσιο και την ανάδειξη της ελληνικής γλώσσας ως ζωντανής γέφυρας σύνδεσης με την πολιτισμική κληρονομιά και τη διασπορά. Παράλληλα, η παιδαγωγική αξιοποίηση των podcasts συνδυάζει την παράδοση με την τεχνολογία, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ψηφιακά ικανών μαθητών που μπορούν να εκφράζουν και να διαχειρίζονται τη συλλογική τους ταυτότητα σε σύγχρονα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ 4Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ

Ζαχαρία (Χαρούλα) Κακλέα
Εκπαιδευτικός Τουριστικής Εκπαίδευσης - Οικονομολόγος, MSc in Tourism Entrepreneurship, MSc in Management of Educational Organisations, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Διοίκησης Τουρισμού ΠΑΔΑ

Η ταχεία εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ) στο πλαίσιο της Τέταρτης Βιομηχανικής Επανάστασης έχει αναδειχθεί σε καθοριστικό παράγοντα μετασχηματισμού των εκπαιδευτικών συστημάτων και της αγοράς εργασίας. Η παρουσίαση του θέματος διερευνά τους τρόπους με τους οποίους οι τεχνολογικές καινοτομίες επηρεάζουν τις απαιτούμενες δεξιότητες, την επαγγελματική απασχόληση και τον ρόλο της εκπαίδευσης στην ανάπτυξη ανταγωνιστικού ανθρώπινου δυναμικού. Ειδικότερα, αναλύεται η αναντιστοιχία μεταξύ των παραδοσιακών εκπαιδευτικών μοντέλων και των σύγχρονων αναγκών, η οποία συχνά οδηγεί σε κενά δεξιοτήτων και περιορίζει την ικανότητά τους να προετοιμάσουν αποτελεσματικά τους μαθητές και τους μελλοντικούς εργαζόμενους για τις απαιτήσεις της ψηφιακής οικονομίας.

Ο κύριος στόχος είναι να αναδειχθεί η ανάγκη μετάβασης σε ευέλικτα, μαθητοκεντρικά και προσωποποιημένα μοντέλα μάθησης που ενσωματώνουν την ψηφιακή καινοτομία και ενισχύουν τη δια βίου μάθηση. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται πώς η ΤΝ μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο υποστήριξης της διδασκαλίας και της μάθησης, ενισχύοντας παράλληλα δεξιότητες όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα και η προσαρμοστικότητα. Επιπλέον, εξετάζονται οι προκλήσεις στην εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων οργανωτικών, πολιτικών και παιδαγωγικών παραγόντων που απαιτούν ανασχεδιασμό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Συμπερασματικά, η ενσωμάτωση της ΤΝ στην εκπαίδευση αποτελεί σημαντική ευκαιρία για τη διαμόρφωση ενός ανθρωποκεντρικού και βιώσιμου εκπαιδευτικού συστήματος που ανταποκρίνεται στις εξελισσόμενες ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας, ενώ παράλληλα επηρεάζει τον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής και τη λειτουργία των θεσμών.

Εργασία (Paper)

ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΤΑΥΤΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Αυγουστίνος Μπαϊραχτάρης
Πρωτοπρεσβύτερος και Αναπλ. Καθηγητής Π.Α.Ε.Α.Κ.

Αναμφισβήτητα δύο ιστορικά γεγονότα, που έλαβαν χώρα στον 20ο αιώνα, έχουν διαμορφώσει έντονα τη σημερινή εκκλησιαστική, εσωτερική, διάταξη της Ορθοδόξου Εκκλησίας: πρώτον η επανάσταση των Μπολσεβίκων το 1917 και η Μικρασιατική καταστροφή του 1923. Και τα δυο γεγονότα οδήγησαν μεγάλα πληθυσμιακά τμήματα Ορθοδόξων λαών να μετακινηθούν σε χώρες και περιοχές της δύσης, δίνοντας μια νέα ερμηνεία στην προγενέστερη έννοια της διασποράς. Η θεολογική έννοια της καθολικότητας αντικαταστάθηκε με την τοπικότητα και η έννοια της εν Χριστώ οικουμενικότητας περιορίστηκε στη γεωγραφική διάσταση των ορίων των συνόδων των αυτοκεφάλων Ορθοδόξων Εκκλησιών. Η αυτοκεφαλία σε συνάφεια με τη διασπορά ταυτίστηκε κακώς με την εκκλησιαστική ανεξαρτησία και το μοντέλο της εκκλησιαστικής συνομοσπονδίας δεν άργησε να διαφανεί απειλητικά στο προσκήνιο σε σύγκριση με τον τρόπο που θα έπρεπε να λειτουργούν οι Ορθόδοξες Εκκλησίες στη διασπορά.

Η ίδρυση των εθνικών κρατών, αποτέλεσμα της διάλυσης των αυτοκρατοριών, είχε ως συνέπεια να συμπαρασύρει τις Ορθόδοξες Εκκλησίες συνειδητά ή όχι στις πολιτικές εξελίξεις με αποτέλεσμα να επικρατήσει εντός της Ορθοδοξίας ο λεγόμενος εθνικός προσανατολισμός, καθώς η Εκκλησία στάθηκε αρωγός, ποιμένας, παρηγορητής και διδάσκαλος στους πληθυσμούς που μετακινήθηκαν σε νέες περιοχές, τονίζοντας έτσι την εθνική διάσταση της καθεμίας Εκκλησίας ξεχωριστά.

Ποια είναι λοιπόν η σύνδεση μεταξύ της πνευματικότητας του ενός Σώματος του Κυρίου, δηλαδή της Μίας Εκκλησίας, και των πολλών τοπικών αυτοκεφάλων Εκκλησιών, όταν αυτές θεμελιώνονται με εθνικά κριτήρια, όπως είναι η γλώσσα, ο πολιτισμός και η τοπική κουλτούρα; Μήπως μέσα στο πλαίσιο αυτό ερχόμαστε σε αντιπαράθεση με την Παύλεια θεολογία που λέγει «οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν χριστός»;

Τέλος, στην εισήγησή μας θα συμπεριλάβουμε και τις αποφάσεις που έλαβε σχετικά με το ζήτημα της διασποράς η Ορθόδοξος Εκκλησία κατά την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο το 2016 στην Κρήτη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

REDESIGNING ASSESSMENT IN STEAM THROUGH THE LENS OF INCLUSION

Stavroula Lada
Primary School Teacher (PE70), PhD Candidate

The need for inclusive , hands-on practices of evaluation in STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) is becoming increasingly urgent, as modern classrooms are defined by a variety of learning profiles, paces, and modes of expression. Traditional assessment often fails to capture the multimodal nature of STEAM learning, limiting the participation and the self-confidence of students who do not respond to standardized forms of assessment. In this context, this paper explores how multimodal, fair and empowering assessment can support inclusion in students of young age. The main objective of the study is to investigate how differentiated tools of assessment can enhance participation, metacognitive awareness and the sense of self-efficacy of students in third grade when implementing STEAM activities. The research focuses specifically on the contribution of three practices: differentiated rubrics, portfolio-based assessment and peer and self-assessment processes in safe and supportive contexts. The methodology was based on action research, which was implemented in real classroom conditions. Data were collected through observation, analysis of student work and reflective recordings, with the aim of capturing the changes of learning behavior, collaboration and quality of participation. The finding show that multimodal assessment enhances the active engagement of all students, reduces barriers to participation and allows for the emergence of different ways of thinking and creativity. Students developed a bigger autonomy, understanding of their learning procedures and a more positive attitude towards STEAM activities. In conclusion, the paper stresses the importance of inclusive assessment as a key element of STEAM education and suggests practices that can be directly implemented by educators in primary school.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΧΟΛΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

Μαρία Μπουζούκη
Διευθύντρια 2ου Δημοτικού Σχολείου Νέου Ψυχικού

Η παρούσα εργασία επιχειρεί μια θεωρητική ανασκόπηση της σχολικής διαμεσολάβησης, εστιάζοντας στα θεωρητικά πλαίσια που τη στηρίζουν, καθώς και μια ανασκόπηση της πρακτικής εφαρμογής της στο 2ο Δημοτικό Νέου Ψυχικού στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2025-26.Σκοπός της εργασίας είναι να αναδείξει την αξία της σχολικής διαμεσολάβησης και να «ανοίξει τον δρόμο» και σε άλλες σχολικές μονάδες προκειμένου να εφαρμόσουν το πρόγραμμα.

Η σχολική διαμεσολάβηση αποτελεί μια σύγχρονη παιδαγωγική πρακτική που εφαρμόζεται διεθνώς με στόχο την ειρηνική και συμμετοχική διαχείριση των συγκρούσεων στο σχολικό περιβάλλον. Βασίζεται στον δομημένο διάλογο, στη συνεργασία και στον αμοιβαίο σεβασμό, επιδιώκοντας όχι μόνο την επίλυση μεμονωμένων διαφορών αλλά και τη συνολική βελτίωση του σχολικού κλίματος. Συνεπώς αποτελεί μέσο πρόληψης της βίας και του σχολικού εκφοβισμού.

Σε θεωρητικό επίπεδο, η σχολική διαμεσολάβηση αντλεί στοιχεία από τις θεωρίες επίλυσης συγκρούσεων, την κοινωνικο-εποικοδομιστική προσέγγιση της μάθησης, τη θεωρία της συναισθηματικής νοημοσύνης και το πλαίσιο της αποκαταστατικής δικαιοσύνης. Στο πλαίσιο αυτό, η σύγκρουση αντιμετωπίζεται ως φυσικό και δυνητικά παιδαγωγικό φαινόμενο, ικανό να συμβάλει στην ανάπτυξη κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των μαθητών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαμεσολάβηση από συνομηλίκους, η οποία προωθεί τη μαθητική ενδυνάμωση, τη δημοκρατική συμμετοχή και την ανάληψη ευθύνης.

Σε πρακτικό επίπεδο, στην εργασία παρουσιάζονται αναλυτικά τα στάδια εφαρμογής του προγράμματος σχολικής διαμεσολάβησης στο σχολείο μας, καθώς και τα συμπεράσματα της εφαρμογής.

Η διεθνής βιβλιογραφία καταδεικνύει ότι τα προγράμματα σχολικής διαμεσολάβησης συμβάλλουν στη μείωση των συγκρούσεων και των πειθαρχικών προβλημάτων, στη βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων και στην ενίσχυση θετικών στάσεων απέναντι στο σχολείο.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη σχολική διαμεσολάβηση ως ένα παιδαγωγικά και ερευνητικά τεκμηριωμένο εργαλείο πρόληψης και διαχείρισης συγκρούσεων, με σημαντικές προοπτικές για τη δημιουργία ενός δημοκρατικού και συμπεριληπτικού σχολικού περιβάλλοντος.

Εργασία (Paper)

ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΎΣΤΕΡΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.

Γεώργιος Σηπάκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 (ΕΑΕ) M. Ed.

Η παρούσα εισήγηση προτείνει μια θεωρητική διερεύνηση του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού, εστιάζοντας στον τρόπο με τον οποίο οι σύγχρονες πολιτικές ένταξης αναδιαμορφώνουν τη σχέση μεταξύ υποκειμένου και εξουσίας. Σκοπός της εργασίας είναι να αναδείξει ότι ο αποκλεισμός στην εποχή της παγκοσμιοποίησης δεν αποτελεί απλώς μια παρενέργεια της οικονομικής ανισότητας, αλλά μια σύνθετη διαδικασία που άπτεται των σύγχρονων τεχνολογιών διακυβέρνησης. Το θεωρητικό πλαίσιο της ανάλυσης εκκινεί από το έργο του Michel Foucault, με έμφαση στις έννοιες της «Κυβερνοτροπίας» και της «βιοπολιτικής». Μέσω αυτής της οπτικής, εξετάζεται πώς η εξουσία μετατοπίζεται από την άμεση καταστολή στη ρύθμιση της συμπεριφοράς του πληθυσμού. Η προσέγγιση αυτή εμπλουτίζεται βιβλιογραφικά από τη σύγχρονη κοινωνιολογική σκέψη γύρω από τον κοινωνικό αποκλεισμό, η οποία υπογραμμίζει την πολυδιάστατη φύση του φαινομένου και την αποσάθρωση των κοινωνικών δεσμών υπό το πρίσμα των παγκοσμιοποιημένων ανακατατάξεων. Στο επίκεντρο της προβληματικής τίθεται η έννοια της «ανθεκτικότητας». Η εισήγηση αποδομεί θεωρητικά την οικεία έννοια ως μια κανονιστική απαίτηση που επιβάλλει στο αποκλεισμένο υποκείμενο την ευθύνη της αυτο-διαχείρισης και της προσαρμογής σε επισφαλείς συνθήκες. Επιπλέον, διερευνάται πώς τα κοινωνικά δίκτυα, ενώ συχνά λογίζονται ως μέσα στήριξης, μπορούν να λειτουργήσουν ως άτυποι μηχανισμοί επιτήρησης και διαχωρισμού των ατόμων με βάση την «ενταξιμότητά» τους. Η εισήγηση καταλήγει στη θεωρητική διαπίστωση ότι οι σύγχρονες πρακτικές κοινωνικής ενσωμάτωσης απαιτούν μια κριτική γενεαλογική ανάλυση. Η ανάδειξη των υπόρρητων σχέσεων εξουσίας που διατρέχουν τις πολιτικές ένταξης, επιτρέπει μια βαθύτερη κατανόηση του κοινωνικού αποκλεισμού ως δομικού στοιχείου της σύγχρονης κοινωνικής οργάνωσης, προσφέροντας νέα αναλυτικά εργαλεία στην κοινωνιολογική έρευνα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ.

Αντωνία Μπαρλά
Νηπιαγωγός

Η προώθηση της ειδικής αγωγής, της κοινωνικής ένταξης και της συμπερίληψης αποτελεί προτεραιότητα για τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα, καθώς η σχολική κοινότητα καλείται να ανταποκριθεί στις ανάγκες ενός ετερογενούς μαθητικού πληθυσμού. Η αποτελεσματική συμπερίληψη δεν περιορίζεται στη φυσική παρουσία των μαθητών στην τάξη, αλλά προϋποθέτει ουσιαστική συμμετοχή, ισότιμες ευκαιρίες μάθησης, θετικό κλίμα σχέσεων, προσβάσιμα μαθησιακά περιβάλλοντα και οργανωμένες υποστηρικτικές δομές. Στο πλαίσιο αυτό, αναδεικνύεται η σημασία της καλλιέργειας συμπεριληπτικής κουλτούρας, η οποία διαμορφώνεται τόσο από τις παιδαγωγικές πρακτικές όσο και από τις στάσεις των μελών της σχολικής κοινότητας.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση των παραγόντων που διευκολύνουν ή δυσχεραίνουν την κοινωνική ένταξη μαθητών με εκπαιδευτικές ανάγκες στο πλαίσιο της γενικής εκπαίδευσης, καθώς και η αποτύπωση πρακτικών που ενισχύουν τη συνεργασία, την αίσθηση του ανήκειν και την ενεργό συμμετοχή. Κεντρικοί στόχοι είναι: (α) η διερεύνηση της στάσης των εκπαιδευτικών απέναντι στη συμπερίληψη, (β) η καταγραφή αποτελεσματικών στρατηγικών διαφοροποίησης και υποστήριξης, και (γ) η ανάδειξη των προϋποθέσεων για συνεκτική σχολική πολιτική ένταξης.

Η έρευνα υιοθετεί ποιοτική ερμηνευτική προσέγγιση με σχεδιασμό μελέτης περίπτωσης σε σχολικό πλαίσιο γενικής εκπαίδευσης, με στόχο την εις βάθος κατανόηση των μηχανισμών κοινωνικής ένταξης και των συμπεριληπτικών πρακτικών στην καθημερινή σχολική ζωή. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω: (α) συστηματικής μη-συμμετοχικής παρατήρησης σε μαθησιακές και κοινωνικές ρουτίνες (κύκλος συζήτησης, ομαδικές δραστηριότητες, διάλειμμα), (β) ανάλυσης τεκμηρίων (σχέδια διδασκαλίας, προσαρμογές υλικού, ατομικοί φάκελοι εργασιών, κανόνες τάξης, πρακτικά συνεργασίας με ειδικούς), και (γ) ομαδικών συζητήσεων εστίασης με εκπαιδευτικούς και, όπου ήταν εφικτό, με γονείς, ώστε να αποτυπωθούν αντιλήψεις, δυσκολίες και στρατηγικές υποστήριξης.

Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με θεματική ανάλυση, μέσα από κωδικοποίηση και ομαδοποίηση των δεδομένων. Για την ενίσχυση της εγκυρότητας εφαρμόστηκε τριγωνοποίηση πηγών (παρατήρηση–τεκμήρια–συζητήσεις) και αναστοχαστικό ημερολόγιο πεδίου.

Συμπερασματικά, η εργασία τεκμηριώνει την ανάγκη για συνεκτικές σχολικές πολιτικές συμπερίληψης, στοχευμένη επιμόρφωση και πρακτικές που καλλιεργούν ενσυναίσθηση, αλληλεγγύη και σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟ ΒΙΝΤΕΟ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ EDPUZZLE ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Ιωάννης Κίκας
Δάσκαλος - Διευθυντής σε Δημοτικό Σχολείο και Επιμορφωτής Εκπαιδευτικών στην Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην Εκπαιδευτική Διαδικασία

Η αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων στη σύγχρονη σχολική τάξη επαναπροσδιορίζει τον ρόλο του μαθητή και του εκπαιδευτικού, καθιστώντας αναγκαία τη μετάβαση από παραδοσιακές, παθητικές μορφές διδασκαλίας σε μαθητοκεντρικά και συμμετοχικά μαθησιακά περιβάλλοντα. Στο πλαίσιο αυτό, η παιδαγωγική αξιοποίηση του εκπαιδευτικού βίντεο απαιτεί ανασχεδιασμό, ώστε να λειτουργεί ως αφετηρία ενεργητικής μάθησης και όχι ως μέσο απλής παρουσίασης περιεχομένου. Η παρούσα εργασία εξετάζει τρόπους παιδαγωγικής αξιοποίησης του εκπαιδευτικού βίντεο στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, με τη συνδρομή της πλατφόρμας Edpuzzle ως υποστηρικτικού ψηφιακού εργαλείου.

Σκοπός της εργασίας είναι να αναδειχθεί πώς το Edpuzzle μπορεί να υποστηρίξει τον μετασχηματισμό του εκπαιδευτικού βίντεο σε διαδραστικό μαθησιακό μέσο, ενισχύοντας τη συμμετοχή των μαθητών, την ανάδειξη των αρχικών τους ιδεών, τον αναστοχασμό και τη διαμορφωτική αξιολόγηση. Παρουσιάζονται τρεις διδακτικές προτάσεις σε διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα (Ιστορία, Γλώσσα, Φυσικά) και σε τάξεις από την Α΄ έως την Ε΄ Δημοτικού, με διαφοροποιημένες εφαρμογές του εργαλείου.

Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται σε ποιοτική παιδαγωγική ανάλυση εφαρμογών στην τάξη, με κοινές αρχές τη χρήση του βίντεο ως αφετηρία μάθησης και την ενσωμάτωση ερωτήσεων σε κρίσιμα σημεία. Παράλληλα, αναδεικνύονται διαφορετικοί τρόποι αξιοποίησης του Edpuzzle, όπως κεντρική προβολή, ομαδική εργασία με tablets και εφαρμογή στο πλαίσιο της αντεστραμμένης τάξης, προσαρμοσμένοι στην ηλικία, την αναγνωστική ικανότητα των μαθητών και τις δυνατότητες ψηφιακού εξοπλισμού της τάξης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δυνατότητα συλλογής και παιδαγωγικής αξιοποίησης των απαντήσεων των μαθητών από τον εκπαιδευτικό, με στόχο την παροχή άμεσης ανατροφοδότησης και την προσαρμογή της διδασκαλίας στις μαθησιακές ανάγκες.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει πώς η παιδαγωγικά σχεδιασμένη αξιοποίηση του εκπαιδευτικού βίντεο μέσω της πλατφόρμας Edpuzzle μπορεί να υποστηρίξει ουσιαστικά τη μετάβαση από την παθητική παρακολούθηση στη συμμετοχική μάθηση, καλύπτοντας όλες τις βασικές μορφές αξιοποίησης του εκπαιδευτικού βίντεο στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και ενισχύοντας τον ενεργό ρόλο των μαθητών και τον παιδαγωγικό ρόλο του εκπαιδευτικού στο Δημοτικό σχολείο.

Εργασία (Paper)

ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΤΟΥ 1982 ΚΑΙ ΤΟΥ 2006

Δήμητρα Δασκαλάκη
Υποψήφια Διδάκτωρ
Μαρία Ιβρίντελη
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Πανεπιστημίου Κρήτης

Η παρούσα εργασία διερευνά τη θέση και τον ρόλο του παιδαγωγικού παιχνιδιού στα σχολικά εγχειρίδια του μαθήματος της Γλώσσας στο Δημοτικό σχολείο, στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων του 1982 και του 2006. Παρότι το παιδαγωγικό παιχνίδι αναγνωρίζεται ως βασικό μέσο ενίσχυσης της ενεργητικής συμμετοχής και της βιωματικής μάθησης, τα σχολικά εγχειρίδια της Γλώσσας εστιάζουν κυρίως σε αναγνωστικά κείμενα, λεξιλογικές και γραμματικές δομές και γραπτές ασκήσεις, περιορίζοντας την αξιοποίηση παιχνιδιωδών μορφών μάθησης, ιδιαίτερα στις μικρότερες τάξεις του Δημοτικού. Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση της παρουσίας παιδαγωγικών παιχνιδιών στα σχολικά εγχειρίδια της Γλώσσας κατά την περίοδο 1982–2006, καθώς και η κατηγοριοποίηση των ειδών παιδαγωγικών παιχνιδιών που εμπεριέχονται σε αυτά. Τα ερευνητικά ερωτήματα εστιάζουν αφενός στον εντοπισμό παιδαγωγικών παιχνιδιών στα εγχειρίδια των δύο χρονικών περιόδων και αφετέρου στη διερεύνηση των χαρακτηριστικών τους. Η μελέτη ακολουθεί ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση και βασίζεται στην ανάλυση περιεχομένου. Το ερευνητικό υλικό περιλαμβάνει σχολικά εγχειρίδια του μαθήματος της Γλώσσας και τετράδια εργασιών των τάξεων Α΄ έως Στ΄ Δημοτικού των ετών 1982 και 2006. Μονάδα ανάλυσης ορίζεται το παιδαγωγικό παιχνίδι. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι τα σχολικά εγχειρίδια του 1982 περιλαμβάνουν περιορισμένο αριθμό παιδαγωγικών παιχνιδιών, κυρίως στα βιβλία ύλης, ενώ στα εγχειρίδια του 2006 παρατηρείται αυξημένη παρουσία παιχνιδιών, ιδιαίτερα στα

τετράδια εργασιών και στις μεγαλύτερες τάξεις του Δημοτικού. Η εργασία αναδεικνύει την ανάγκη συστηματικότερης ενσωμάτωσης παιδαγωγικών παιχνιδιών στη διδασκαλία της Γλώσσας και στοχεύει στη διαμόρφωση νέων διδακτικών ενοτήτων με διεπιστημονικό προσανατολισμό.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΚΡΙΤΙΚΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ» ΩΣ ΜΟΝΤΕΛΟ ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Δήμητρα Τόμπρου
Επιστημονική Σύμβουλος Γενικού Γραμματέα Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, Προεδρεία της Κυβέρνησης

Στην εποχή της υπερπληροφόρησης και της παραπληροφόρησης, η ικανότητα κριτικής αξιολόγησης της πληροφορίας αναδεικνύεται σε θεμελιώδη δημοκρατική δεξιότητα. Η «αποχή από την ενημέρωση» των νέων και η διάδοση ψευδών ειδήσεων θέτουν σε κίνδυνο την ποιότητα του δημόσιου διαλόγου και τη δημοκρατική ανθεκτικότητα των κοινωνιών.

Κύριος σκοπός της εργασίας είναι η ανάλυση του πιλοτικού προγράμματος «Καλλιεργώντας Κριτικούς Αναγνώστες» ως καινοτόμου μοντέλου εκπαιδευτικής πολιτικής για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών. Επιμέρους στόχοι αποτελούν η συγκριτική ανάλυση με ευρωπαϊκές βέλτιστες πρακτικές και η διατύπωση προτάσεων για τη θεσμοποίηση του μοντέλου.

Η μελέτη βασίζεται σε ανάλυση πρωτογενών δεδομένων που συλλέγονται στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος από τη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, το Εργαστήριο Ειρηνευτικής Δημοσιογραφίας του ΑΠΘ και τα 35 συμμετέχοντα σχολεία. Παράλληλα, αξιοποιούνται στοιχεία από τη συνεργασία με ευρωπαϊκούς εταίρους, ιδίως το Economist Foundation, καθώς και συγκριτική ανάλυση προγραμμάτων media literacy από χώρες-πρότυπα όπως η Φινλανδία, η Εσθονία και η Λιθουανία.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι το πρόγραμμα αποτελεί μοναδική σε ευρωπαϊκό επίπεδο πρωτοβουλία διατομεακής συνεργασίας μεταξύ πολιτείας, σχολείου, πανεπιστημίου και δημοσιογραφικής κοινότητας. Η βιωματική προσέγγιση, η εμπλοκή μαθητών σε ρόλους δημιουργών περιεχομένου και η κριτική χρήση της τεχνητής νοημοσύνης συνιστούν καινοτόμα παιδαγωγικά χαρακτηριστικά.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη επέκτασης και θεσμοποίησης του μοντέλου, τη σύνδεσή του με την Εθνική Στρατηγική για την Παιδεία στα Μέσα και τη διεύρυνσή του στη διά βίου μάθηση. Η καλλιέργεια κριτικά σκεπτόμενων πολιτών αποτελεί προϋπόθεση δημοκρατικής ανθεκτικότητας στην εποχή των υβριδικών απειλών.

Εργασία (Paper)

ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ιωάννης Φαρσάρης
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής

Η ραγδαία εξάπλωση της τεχνητής νοημοσύνης σε κάθε πτυχή της καθημερινότητας, καθιστά επιτακτική την ανάγκη ανάπτυξης δεξιοτήτων Εγγραμματισμού στην τεχνητή νοημοσύνη από τις πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Ως "AI literacy" ορίζεται η ικανότητα κατανόησης, κριτικής αξιολόγησης και αποτελεσματικής χρήσης συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης, συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης των δυνατοτήτων αλλά και των περιορισμών τους, και αναδεικνύεται διεθνώς ως θεμελιώδης δεξιότητα του 21ου αιώνα. Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η συγκριτική παρουσίαση εκπαιδευτικών πολιτικών και πρακτικών AI literacy από χώρες-πρωτοπόρους σε παγκόσμιο εύρος, με στόχο την ανάδειξη καλών πρακτικών που μπορούν να εμπνεύσουν αντίστοιχες πρωτοβουλίες. Η μελέτη βασίζεται σε βιβλιογραφική επισκόπηση και ανάλυση επίσημων εκπαιδευτικών πολιτικών έξι χωρών με διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα και πολιτισμικά υπόβαθρα: Φινλανδίας, Εσθονίας, Σιγκαπούρης, Νότιας Κορέας, Κίνας και Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν σημαντική διαφοροποίηση στις προσεγγίσεις: ορισμένες χώρες ενσωματώνουν το AI literacy από την προσχολική ηλικία μέσω δραστηριοτήτων αναγνώρισης παραπληροφόρησης και παιγνιώδους μάθησης, άλλες επιλέγουν εθνικά προγράμματα με δωρεάν πρόσβαση σε AI εργαλεία για μαθητές και εκπαιδευτικούς, ενώ κάποιες έχουν καθιερώσει την τεχνητή νοημοσύνη ως υποχρεωτικό μάθημα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει ότι η επιτυχημένη ενσωμάτωση του AI literacy απαιτεί συνδυασμό εθνικής στρατηγικής, συστηματικής επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, ηλικιακά κατάλληλου περιεχομένου και διαρκούς έμφασης στην κριτική σκέψη, στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν για τον σχεδιασμό αντίστοιχων δράσεων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΙΑΤΡΕΙΟΥ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Ζωή Κουτσουρά
Διευθύντρια 19ου Δημοτικού Σχολείου Κατερίνης

Η λειτουργία του σχολικού ιατρείου δεν περιορίζεται στη φροντίδα της σωματικής υγείας των μαθητών, αλλά αποκτά μια πολυδιάστατη παιδαγωγική διάσταση που επηρεάζει την καθημερινή σχολική ζωή και την εκπαιδευτική διαδικασία. Το σχολικό ιατρείο, ως θεσμός που συνδέει το εκπαιδευτικό και το υγειονομικό σύστημα, λειτουργεί ως κόμβος πρόληψης, αγωγής υγείας, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και προώθησης της συμπερίληψης. Η παρούσα εργασία διερευνά τις διαφορετικές πτυχές αυτής της παιδαγωγικής διάστασης, εστιάζοντας στον τρόπο με τον οποίο το σχολικό ιατρείο συμβάλλει στην ενδυνάμωση των μαθητών, την ενίσχυση των δεξιοτήτων ζωής, την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και την καλλιέργεια αξιών υπευθυνότητας και αλληλεγγύης. Μέσα από ανάλυση του θεσμικού πλαισίου, της διεθνούς βιβλιογραφίας και των εκπαιδευτικών πρακτικών, αναδεικνύεται η αναγκαιότητα θεσμοθέτησης και επέκτασης των σχολικών ιατρείων σε όλα τα εκπαιδευτικά επίπεδα στην Ελλάδα. Παράλληλα, προτείνονται στρατηγικές για την περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, γονέων, μαθητών και επαγγελματιών υγείας, ώστε να δημιουργηθούν σχολικές κοινότητες που προάγουν τη σωματική, ψυχική και κοινωνική υγεία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

SHAPING ORGANIZATIONAL CULTURE: THE ROLE OF LEADERSHIP IN MOBBING CASES

Vassiliki Nikolopoulou
PhD in Health Policy, Panteion University Research and Studies Officer & Scientific Manager of Health Administration Program, National School of Public Administration and Local Government
Chrysafoula Vryoni
Graduate of the National School of Public Administration
Evangelia Pappa
Postsdoctoral Researcher, European University of Cyprus and Hellenic Open University

Mobbing is a complex phenomenon with increasing prevalence worldwide. Once considered an individual or communication issue, it is now recognized as a form of psychological violence with significant consequences for employee well-being and organizational performance. This study aims to examine the relationship between leadership and mobbing in the workplace, emphasizing their pivotal role in shaping organizational culture. The research is based on theoretical analysis and a literature review of both international and Greek cases, integrating insights from psychology, strategic management, and sociology. It is framed through Hofstede's cultural dimensions model, highlighting how national and organizational cultural factors influence leadership styles and workplace interactions, influencing the emergence or mitigation of mobbing. Findings indicate that toxic or absent leadership exacerbate employee victimization and fear, while supportive, fair, and culturally aware leadership enhances organizational and employee resilience, reducing harassment. The study underscores the importance of tailored leadership education programs to address cultural and organizational determinants of workplace harassment. In conclusion, the research contributes both theoretically and practically to understanding and combating the multifaceted phenomenon of workplace ethical harassment, highlighting the central role of leadership, organizational culture and resilience across diverse cultural contexts.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΛΙΜΑΤΙΚΟ ΑΓΧΟΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Χριστίνα Κανάρια
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΠΕ60, ΠΕ78, M.A, M.Ed

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στο φαινόμενο του κλιματικού άγχους σε παιδιά και εφήβους και στον ρόλο του σχολείου στη διαχείριση του και τον παιδαγωγικό του μετασχηματισμό. Το κλιματικό άγχος προσεγγίζεται ως συναισθηματική αντίδραση που επηρεάζει τη μάθηση και την ψυχική ευεξία, αλλά μπορεί να λειτουργήσει και ως αφετηρία ενεργοποίησης. Στόχος της εισήγησης είναι η ανάδειξη εκπαιδευτικών πρακτικών που συνδυάζουν επιστημονική γνώση, κοινωνικοσυναισθηματική αγωγή και ενεργό συμμετοχή των μαθητών. Παρουσιάζονται βιωματικές δραστηριότητες, συνεργατικές μέθοδοι και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης που ενισχύουν την αυτογνωσία, την ενσυναίσθηση και την ψυχική ανθεκτικότητα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο του εκπαιδευτικού ως εμψυχωτή και συντονιστή ενός ασφαλούς μαθησιακού περιβάλλοντος. Η εισήγηση καταλήγει στην ανάγκη ολιστικής προσέγγισης, που ενδυναμώνει τους μαθητές και τους προετοιμάζει να αντιμετωπίζουν τις περιβαλλοντικές προκλήσεις με υπευθυνότητα, κριτική σκέψη και συλλογική δράση στο σύγχρονο σχολικό πλαίσιο, προωθώντας αξίες βιωσιμότητας, συνεργασίας και ενεργού πολιτειότητας μέσα από συνεχή παιδαγωγικό αναστοχασμό της εκπαιδευτικής πράξης και της σχολικής κοινότητας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

FROM NATURE TO LEARNING: GREEN ROOFS AS A TOOL FOR ENVIRONMENTAL AND SOCIAL EDUCATION

Lamprini Tassoula
Agronomist, Landscape Architect (Ph.D, M.Sc.)-Secondary School Educator / Secondary Education, Greece / Directorate of Secondary Education of Athens
Sophia Koutalidi
Education Consultant for Agriculture, Nutrition and Environment-Agronomist (Ph.D, M.Sc.) / Secondary Education, Greece / Directorate of Secondary Education of Piraeus

Education for Sustainable Development and Sustainability constitutes a core priority of contemporary pedagogy, as it responds to complex environmental and social challenges. Green roofs, as a green infrastructure strategy, despite their increasing international implementation in school units and public buildings, remain underutilized within the Greek educational process.

The present study aims to evaluate the potential of green roofs as an educational tool within the framework of Education for Sustainable Development and Sustainability, drawing on international and European best practices and aligning with the Sustainable Development Goals (SDGs). Specifically, it seeks to: (a) explore ways of integrating green roofs across the levels of the Greek educational system; (b) highlight pedagogical approaches that can be employed in their incorporation into the teaching–learning process; and (c) clarify the environmental and social skills that may be cultivated among students.

The study is based on a literature review of environmental education and education for sustainability, as well as environmental pedagogy, alongside an analysis of international and European best practices concerning the pedagogical use of green roofs. The review indicates that the educational utilization of green roofs represents a model of good practice and innovation, enhancing experiential and interdisciplinary learning while promoting knowledge and skills related to biodiversity, natural resource management, and climate change adaptation.

In conclusion, the study bridges international best practices in sustainable architecture with educational innovation, proposing a framework that can enrich the educational process and strengthen the environmental and social awareness of young people.

Εργασία (Paper)

ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Η ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ, Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ-ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Νίκος Παπαδάκης
Καθηγητής και Διευθυντής του Κέντρου Πολιτικής Έρευνας & Τεκμηρίωσης (ΚΕΠΕΤ) του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ).
Distinguished Visi

Η παρούσα μελέτη επισκοπεί κριτικά τη σύγχρονη θεωρητική συζήτηση για τη διαχείριση της πολυπολιτισμικότητας και της πολιτισμικής ποικιλότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στη θεωρητική διαμάχη ταυλοριανού κοινοτισμού και ηθικού φιλελευθερισμού. Στόχος της μελέτης είναι αφενός να συσχετίσει την θεωρητική συζήτηση με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η σύγχρονη μεταναστευτική, όπως και να επισκοπήσει τις κρίσιμες εξελίξεις και προκλήσεις για την ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική. Το βασικό ερευνητικό ερώτημα είναι: μπορεί η θεωρητική συζήτηση να συμβάλει στο να αρθούν τα υφιστάμενα αδιέξοδα; Και συνακόλουθα ποια πραγματικά είναι η κατάσταση των πραγμάτων στην ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική και ποιες οι κρίσιμες παράμετροι επικαθορισμού της.

Η μεθοδολογική στρατηγική μας εδράζεται στο συνδυασμό θεωρητικής επισκόπησης και δευτερογενούς ποσοτικής ανάλυσης.

Λαμβάνοντας υπόψη λοιπόν τα προαναφερθέντα, η μελέτη εξετάζει α) ευσύνοπτα την εξέλιξη της ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής μετά το ξέσπασμα της Προσφυγικής κρίσης του 2015 έως σήμερα (με έμφαση στους 5 βασικούς κόμβους μετασχηματισμού της- βλ. και Papadakis & Dimari, 2023). Τούτων δοθέντων, εστιάζει επίσης στις αναδυόμενες προκλήσεις για την ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική, όσο και στην ελληνική περίπτωση, με δεδομένο μάλιστα ότι στο επίκεντρο της μεταναστευτικής κρίσης βρίσκεται η Ελλάδα. Η Ελλάδα καλείται διαρκώς να διαχειριστεί μια πολυεπίπεδη ανθρωπιστική κρίση, έχοντας μετατραπεί (λόγω και της μη αναθεώρησης του Κανονισμού του Δουβλίνου) από χώρα «transit" σε χώρα πρώτης και τελικής υποδοχής. Το βασικότερο συμπέρασμα της μελέτης είναι ότι η αδυναμία επίτευξης μιας, έστω στοιχειώδους, διακομματικής συναίνεσης και στρατηγικής συνέχειας (βλ. σχετικά Papadakis et al, 2023), συνεπικουρουμένη από το θηριώδες έλλειμμα συναίνεσης (στη βάση της αρχής της αλληλεγγύης μεταξύ των Κ.-Μ.) σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχει εκβάλει σε έναν (μάλλον) παρελκυστικό μετεωρισμό του σχετικού μεταρρυθμιστικού εκκρεμούς (με σαφή και διατυπωμένη όμως την πρόθεση «σκλήρυνσης» της συγκεκριμένης πολιτικής- Δημάρη & Παπαδάκης 2025), που μεταξύ άλλων αποτρέπει μια ρεαλιστική στρατηγική συνδυασμού μιας skills-based προσέγγισης και εμπράγματης κοινωνικής ενσωμάτωσης με την προστασία της εθνικής ασφάλειας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

Στάλω Γεωργίου
Συντονίστρια - Officer Μονάδας Διδακτορικών Σπουδών, Ακαδημαϊκός -Τμήμα Ψυχολογίας,Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Τεχνών και Ανθρωπιστικών Σπουδών,Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος.

Το παρόν άρθρο διερευνά τον ρόλο της διαπροσωπικής και διαπολιτισμικής επικοινωνίας στην εκπαίδευση των κοινοτήτων της διασποράς, εστιάζοντας στον τρόπο με τον οποίο οι γλωσσικές και πολιτισμικές ανταλλαγές εντός και εκτός της σχολικής τάξης συνεισφέρουν στη συγκρότηση ταυτοτήτων, στην καλλιέργεια διαπολιτισμικής συνείδησης και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Μέσα από συνδυασμό παιδαγωγικών πρακτικών, αφηγήσεων ζωής και μελετών περίπτωσης (κυρίως της ελληνικής διασποράς σε Ευρώπη και Αμερική), αναλύεται πώς η εκπαίδευση λειτουργεί ως πεδίο συμβολικής διαπραγμάτευσης μεταξύ πολιτισμών, αξιών και τρόπων ύπαρξης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εκπαιδευτική πράξη ως διαδικασία επικοινωνιακής μεσολάβησης, όπου η γνώση και η γλώσσα ανασυγκροτούν την έννοια της «πολιτισμικής γέφυρας». Παράλληλα, εξετάζεται ο ρόλος των ψηφιακών τεχνολογιών και της εξ αποστάσεως μάθησης στη διατήρηση πολιτισμικής συνέχειας και στην ανανέωση των τρόπων αλληλεπίδρασης εντός της διασπορικής εκπαιδευτικής εμπειρίας. Το άρθρο συμβάλλει στον παιδαγωγικό και πολιτισμικό διάλογο, προσφέροντας ένα θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο για την ενσωμάτωση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας στην εκπαιδευτική πολιτική και πράξη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΕΟ ΚΑΙ Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ: ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στυλιανή Χαντζή
Διδακτόρισσα Παιδαγωγικής ,Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Ο Εκπαιδευτικός Όμιλος (ΕΟ) μέσα από την ιδεολογία του δημοτικισμού προσεγγίζει το γλωσσικό και το ευρύτερο γλωσσοεκπαιδευτικό ζήτημα της ελληνικής πραγματικότητας της εποχής. Πρωταρχικός του στόχος είναι η διαμόρφωση της ταυτότητας του νέου ελληνισμού. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση αποτελεί βασικό στόχο του ΕΟ και εκφράζει έναν κοινωνικό νεωτερισμό, που προϋποθέτει την αυτονομία του θεσμού της εκπαίδευσης και την κατανόηση κοινωνικών δυνάμεων που αντιστέκονται στις αλλαγές. Ο ΕΟ συνδέεται με τον Βενιζέλο και το όραμα της εθνικής ανόρθωσης, επηρεασμένος από τις ιδεολογίες της εποχής (φιλελευθερισμός, σοσιαλισμός, βενιζελισμός). Τα μέλη του ΕΟ, ανήκοντας στην πνευματική ελίτ, αξιοποιούν τις αρχές της Μεταρρυθμιστικής Παιδαγωγικής, συμβάλλοντας στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και την αναδιάρθρωση της κοινωνίας.

Στην παρούσα εργασία επιχειρείται η διερεύνηση της συνεισφοράς στην εκπαίδευση των αρχών του 20ου αιώνα, της ενεργού δράσης και του ρόλου του ΕΟ στην Ελλάδα, καθώς πρόκειται για μια οργάνωση πνευματικών ανθρώπων με εστίαση στην γλωσσική και πνευματική αναμόρφωση των Ελλήνων. Πρόκειται για μια ομάδα δημοτικιστών που επιδιώκουν να προσεγγίσουν το γλωσσικό ζήτημα και να εφαρμόζουν τις γνώσεις και την εμπειρία τους από την μεταρρυθμιστική παιδαγωγική της Γερμανίας, όπου έχουν μαθητεύσει.

Εφαρμόζεται η ερμηνευτική μέθοδος για την αξιοποίηση των πηγών δηλαδή εντύπων, περιοδικών, αλληλογραφίας, κλπ. Γνωστή και ως παραδοσιακή-ιστορική χρησιμοποιείται στην ερμηνεία ιστορικών πηγών, με στόχο την πληρέστερη και βαθύτερη κατανόηση των ιστορικών κειμένων.

Στην εισήγηση αποπειράται η παρουσίαση του αντικτύπου του έργου του ΕΟ σε ανθρώπους της εποχής του και η αντικειμενική αποτίμηση της ακτινοβολίας του και τότε και στην προέκταση του χρόνου. Η συμβολή του ΕΟ υπήρξε καθοριστική για τη διάδοση του δημοτικισμού και την εκπαιδευτική αναμόρφωση, ενώ ανέδειξε τη δύναμη συλλογικής δράσης διανοουμένων.

Τονίζεται η μοναδικότητα του εγχειρήματος του ΕΟ, η συμβολή του στην εκπαιδευτική αναγέννηση και επισημαίνεται ο εθνικός χαρακτήρας σε όλη τη διάρκεια δράσης του ΕΟ μέχρι τη διάσπασή του.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ. ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ Η ΠΑΤΡΑ

Ευάγγελος Τσοκανάς
MSc Τεχνών και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Παναγιώτης Ιωακειμίδης
PhD Οικονομικών και Βιώσιμης Πολιτιστικής Διαχείρισης

Η ενίσχυση της συνεργασίας και της δικτύωσης μεταξύ πολιτιστικών φορέων αναγνωρίζεται διεθνώς ως κρίσιμος παράγοντας για την πολιτιστική ανάπτυξη και τη βιώσιμη τουριστική πολιτική των πόλεων. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εργασία εξετάζει τον ρόλο της δικτύωσης και των στρατηγικών πολιτιστικού μάρκετινγκ ως εργαλείων ενδυνάμωσης της πολιτιστικής ταυτότητας και της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης σε αστικά κέντρα με πλούσιο αλλά υπο-αξιοποιημένο πολιτιστικό απόθεμα. Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης ενός λειτουργικού δικτύου πολιτιστικών φορέων στην πόλη της Πάτρας, καθώς και ο εντοπισμός στρατηγικών στόχων που μπορούν να υποστηρίξουν τη βιώσιμη τουριστική της ένταξη. Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα εστιάζουν στις υφιστάμενες μορφές συνεργασίας, στα εμπόδια δικτύωσης και στις προοπτικές εφαρμογής στρατηγικού πολιτιστικού μάρκετινγκ σε τοπικό επίπεδο. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση, αξιοποιώντας ημι-δομημένες συνεντεύξεις με θεσμικούς και πολιτιστικούς φορείς, όπως εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, υπευθύνους πολιτιστικών οργανισμών και μουσειακών δομών, καθώς και θεσμικούς παράγοντες του πολιτιστικού τομέα. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκε χαρτογράφηση των πολιτιστικών φορέων της πόλης μέσω επίσημων θεσμικών πηγών. Τα ευρήματα της έρευνας αναδεικνύουν τον κατακερματισμό του πολιτιστικού πεδίου, την απουσία συντονισμένης στρατηγικής και την περιορισμένη αξιοποίηση συνεργειών, παρά την αναγνώριση της αξίας της δικτύωσης από τους εμπλεκόμενους φορείς. Μέσα από την ανάλυση προκύπτουν δέκα βασικοί στρατηγικοί στόχοι δικτύωσης, οι οποίοι αφορούν τη διακυβέρνηση, την επικοινωνία, την κοινή πολιτιστική ταυτότητα και τη σύνδεση του πολιτισμού με τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη. Συμπερασματικά, η εργασία συμβάλλει στη συζήτηση γύρω από τη στρατηγική διαχείριση του πολιτισμού σε τοπικό επίπεδο, προτείνοντας ένα εφαρμόσιμο πλαίσιο δικτύωσης πολιτιστικών φορέων ως στοιχείο ανακατασκευής της πολιτιστικής ταυτότητας για την πόλη της Πάτρας και αντίστοιχους αστικούς προορισμούς.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΤΥΠΗ ΚΑΙ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΝΕΡΓΩΝ ΝΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΟΥ CONNECT YOUR CITY NETWORK

Έρις Κοτά
Ψυχολόγος
Συμεών Νικολιδάκης
Διδάκτορας Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, με συνάφεια στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

Η ενίσχυση της ενεργού πολιτειότητας των νέων αποτελεί κεντρικό ζητούμενο των σύγχρονων εκπαιδευτικών και κοινωνικών πολιτικών, ιδιαίτερα σε αστικά περιβάλλοντα όπου παρατηρούνται φαινόμενα κοινωνικής αποξένωσης, μειωμένης συμμετοχής και αποδυνάμωσης της συλλογικής δράσης. Στο πλαίσιο αυτό, η άτυπη και μη τυπική εκπαίδευση αναδεικνύεται ως κρίσιμος συμπληρωματικός πυλώνας της τυπικής εκπαίδευσης, προσφέροντας ευέλικτες, βιωματικές και συμμετοχικές μαθησιακές εμπειρίες που ενισχύουν τη δημοκρατική συμμετοχή και την κοινωνική υπευθυνότητα των νέων.

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει το Connect Your City Network ως μελέτη περίπτωσης καλής πρακτικής άτυπης και μη τυπικής εκπαίδευσης για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών νέας γενιάς. Το δίκτυο αποτελεί έναν οργανισμό νεολαίας που απευθύνεται σε νέους ηλικίας 16–30 ετών και λειτουργεί μέσα από Κέντρα Νέων σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Βρυξέλλες, με στόχο την ενδυνάμωση, την κοινωνική συμμετοχή και την επανασύνδεση των νέων με τις τοπικές τους κοινότητες. Βασίζεται σε μια ολιστική και συμμετοχική παιδαγωγική προσέγγιση, αξιοποιώντας βιωματικές, διαδραστικές και νεανικές μεθόδους μάθησης, ενώ ενθαρρύνει τη συμμετοχή των νέων σε εθελοντικές δράσεις, πολιτισμικές πρωτοβουλίες και ευρωπαϊκές ανταλλαγές.

Η έρευνα βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση μελέτης περίπτωσης και περιλαμβάνει ανάλυση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δράσεων του δικτύου, καθώς και επεξεργασία εμπειρικών δεδομένων που προκύπτουν από την εφαρμογή συμμετοχικών και βιωματικών πρακτικών μάθησης σε Κέντρα Νέων που λειτουργούν σε αστικά περιβάλλοντα. Η ανάλυση εστιάζει στις διαδικασίες ενεργοποίησης των νέων, στις μορφές συλλογικής δράσης και στη σύνδεση της μάθησης με πραγματικές κοινωνικές εμπειρίες.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι το Connect Your City λειτουργεί ως δυναμικό πλαίσιο άσκησης ενεργού πολιτειότητας, ενισχύοντας την κοινωνική ευαισθητοποίηση, τη συνεργασία, την ανάληψη πρωτοβουλιών και την αίσθηση του ανήκειν. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει τη σημασία της άτυπης και μη τυπικής εκπαίδευσης ως βασικού εργαλείου για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών και προτείνει το συγκεκριμένο μοντέλο ως καλή πρακτική με δυνατότητα αξιοποίησης και προσαρμογής σε άλλα εκπαιδευτικά και κοινοτικά πλαίσια.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΜΟΥΝΤΑΚΗ

Άννα Μαρία Γιαννακοδήμου
Υποψήφια Δρ. Εθνομουσικολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Οι αλλαγές στο κοινωνικό πολιτισμικό πλαίσιο της κρητικής ομογένειας δημιουργούν την ανάγκη επαναπροσδιορισμού της ελληνικότητας και της κρητικής ταυτότητας, μέσω της έρευνας σε σχετικές θεωρίες κοινωνικής συμπεριφοράς εθνοτικών ομάδων (Brislin et al., 1973) και των πιθανών τους τάσεων (κοινωνική περιχαράκωση (Dabrowski, 1964), ένταξη (Sam, D. L., & Berry, J. W., 2010' Gurieva and Kinunen 2019) ή/και αφομοίωση (Berry, 1970: 239-52, Gans, H. J., 2007).

Πώς διαμορφώνεται η μουσική πολιτισμική ταυτότητα Κρητών πρώτης, δεύτερης, ή τρίτης γενιάς (Adler, 1977' Vathi, Z., 2015); Σημαντικό αντικείμενο έρευνας είναι η σχέση Κώστα Μουντάκη- κρητικής ομογένειας και ταυτότητας μέσω της μουσικής.

Οι προκλήσεις της νέας ψηφιακής πραγματικότητας-ψηφιακή τεχνολογία, διαδίκτυο- (Rawat, K. et al., 2025) δημιουργούν νέους πολιτισμικούς 'τόπους' για τους γηγενείς ή ομογενείς Κρητικούς.

Τα πεδία έρευνας: α) Γηγενής και υβριδική (διασπορική) κρητική ταυτότητα: αλληλεπιδράσεις και ανασχηματισμοί (Sparrow, 2000:173-201), β) Κρήτες ομογένειας: μουσική, πολιτισμός, πρακτικές διατήρησης της παράδοσης (Lee and Hartando, 2025)

γ) Οι διαδικτυακές ομάδες ως αντικείμενο έρευνας βάσει βιβλιογραφίας για την ψηφιακή λαογραφία (Καπανιάρης, 2025' Krawczyk-Wasitewska, 2017' Gaskouka et al., 2012).

Η εργασία ανήκει στη συγκριτική μελέτη/ανάλυση βιβλιογραφίας και τεκμηρίων (οπτικοακουστικό υλικό, συλλογές) από την ιδιαίτερη πατρίδα στην κοινότητα της διασποράς

με γνώμονα τη μουσική, ποσοτική/ποιοτική ανάλυση δεδομένων σε διαδικτυακές ομάδες κρητικού (μουσικού) πολιτισμού και παράδοσης. Για την παρουσία του Κώστα Μουντάκη στις κοινότητες της διασποράς ερευνήθηκαν: ταξίδια στο εξωτερικό, συνδέσεις και επαφές με την ομογένεια, ρεπερτόριο, συνεργάτες, διδασκαλία, ομιλίες, αλληλεπίδραση, νόστος.

Η διερεύνηση τεκμηρίων και ρεπερτορίου νέων καλλιτεχνών εντός και εκτός Κρήτης (μαθήματα, επαγγελματική δραστηριότητα, εκδηλώσεις) στους τομείς εθνομουσικολογίας και ψηφιακής λαογραφίας εξετάζει την κρητικότητα ως βίωμα (Rawat et al., 2025), την καλλιτεχνική πορεία του Κώστα Μουντάκη, τη, πρόσληψη και διάδοση της παράδοσης από γενιά σε γενιά και το ρόλο των νέων τεχνολογιών στη διαχρονική της εξέλιξη, οδηγώντας σε συμπεράσματα για τους 'τόπους' μιας νέας κρητικής μουσικής ταυτότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΜΕ ΑΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΥΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ελένη Κυτίδου
Μόνιμη Εκπαιδευτικός ΠΕ86 - Πληροφορικής

Η ραγδαία ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, σε συνδυασμό με την ενίσχυση των αρχών της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, αναδεικνύει την ανάγκη για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή διδακτικών παρεμβάσεων που ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες των μαθητών/τριών της ειδικής εκπαίδευσης. Στο γνωστικό αντικείμενο της Πληροφορικής, η κατανόηση βασικών εννοιών, όπως το υλικό του υπολογιστή και οι περιφερειακές συσκευές, προϋποθέτει παιδαγωγικές προσεγγίσεις που αξιοποιούν βιωματικές, πολυαισθητηριακές και διαφοροποιημένες πρακτικές διδασκαλίας.

Σκοπός του παρόντος διδακτικού σεναρίου είναι οι μαθητές/τριες της Α΄ τάξης Γυμνασίου (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.) να γνωρίσουν τις βασικές μονάδες και τις περιφερειακές συσκευές ενός υπολογιστικού συστήματος, να τις διακρίνουν σε συσκευές εισόδου, εξόδου και εισόδου–εξόδου και να κατανοήσουν τον λειτουργικό τους ρόλο στη διαδικασία αλληλεπίδρασης ανθρώπου–υπολογιστή, μέσα από δραστηριότητες συνδεδεμένες με την καθημερινή τους εμπειρία.

Η υλοποίηση του σεναρίου βασίζεται στη στρατηγική της ανεστραμμένης τάξης, σε συνδυασμό με διερευνητική, βιωματική και ομαδοσυνεργατική μάθηση. Αξιοποιούνται οπτικοποιημένα ψηφιακά μέσα, διαδραστικές εφαρμογές και απτά εκπαιδευτικά υλικά, σχεδιασμένα σύμφωνα με τις αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση και της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, με στόχο τη μείωση του γνωστικού φορτίου και την ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής όλων των μαθητών/τριών.

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής του σεναρίου καταδεικνύουν αυξημένη εμπλοκή των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία, βελτίωση της εννοιολογικής κατανόησης των συσκευών εισόδου και εξόδου, καθώς και ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας, επικοινωνίας και αυτονομίας. Συμπερασματικά, το διδακτικό σενάριο αναδεικνύει τη δυναμική της ανεστραμμένης τάξης και των πολυαισθητηριακών προσεγγίσεων στη διδασκαλία της Πληροφορικής στην ειδική εκπαίδευση, συμβάλλοντας στον σχεδιασμό λειτουργικών, αποτελεσματικών και συμπεριληπτικών εκπαιδευτικών πρακτικών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

SMART CITY: ΚΥΚΛΟΦΟΡΩ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ

Ελένη Κυτίδου
Μόνιμη Εκπαιδευτικός ΠΕ86 - Πληροφορικής

Το παρόν διδακτικό σενάριο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του μαθήματος «Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων» και του προγράμματος «Ενεργός Πολίτης» από μαθητές της Γ΄ Γυμνασίου ΕΝΕΕΓΥΛ. Επικεντρώνεται στην οδική ασφάλεια ως ζήτημα κοινωνικής ευθύνης, ισότητας και ενεργού συμμετοχής όλων των πολιτών. Στόχος του σεναρίου είναι η καλλιέργεια υπεύθυνης κυκλοφοριακής συμπεριφοράς και η κατανόηση του ρόλου της τεχνολογίας στη διαμόρφωση μιας ασφαλούς και συμπεριληπτικής πόλης.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν διαθεματική και βιωματική, συνδυάζοντας τη θεωρητική προσέγγιση της κυκλοφοριακής αγωγής με την εκπαιδευτική ρομποτική και τον προγραμματισμό. Οι μαθητές μελέτησαν βασικές αρχές του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας μέσω ψηφιακών παρουσιάσεων και διαδραστικών εφαρμογών, και στη συνέχεια σχεδίασαν και κατασκεύασαν μια μακέτα «Έξυπνης Πόλης». Η μακέτα περιλάμβανε οδική σήμανση, προγραμματιζόμενο φανάρι πεζών με micro:bit, ψηφιακό κουίζ κυκλοφοριακής αγωγής και ρομποτικό όχημα Bee-bot, το οποίο κινείται σύμφωνα με προκαθορισμένους κανόνες, προσομοιώνοντας πραγματικές συνθήκες κυκλοφορίας.

Τα αποτελέσματα ανέδειξαν τη θετική συμβολή της βιωματικής μάθησης στην κατανόηση της οδικής ασφάλειας και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας, αλγοριθμικής σκέψης και κοινωνικής υπευθυνότητας. Το διδακτικό σενάριο αναδεικνύει ότι η σύγχρονη «έξυπνη πόλη» οφείλει να είναι τεχνολογικά εξελιγμένη, ανθρώπινη και ασφαλής, ενώ ταυτόχρονα προάγει την ισότητα, τη δικαιοσύνη, τη συμπεριληπτική εκπαίδευση και τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω μιας τεχνολογικά υποστηριζόμενης, βιωματικής διδακτικής προσέγγισης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΟ «ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ» ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ: ΈΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ

Ζωγραφιά Παπαναγιώτου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στη σημερινή εποχή έντονη είναι η κυριαρχία των κοινωνικών δικτύων στην ζωή όλων των ατόμων, αλλά ιδιαίτερα στην ζωή των νεαρών ατόμων. Τα κοινωνικά δίκτυα αποτελούν το προτιμώμενο μέσο ψυχαγωγίας, διασκέδασης, επικοινωνίας και δημιουργίας συνδέσεων. Ωστόσο εκτός από την αποτύπωση θετικών στοιχείων, εντοπίζονται και πολλοί κίνδυνοι για την ασφάλεια των ανήλικων χρηστών. Για την αντιμετώπιση των κινδύνων των κοινωνικών δικτύων, διαφορετικές χώρες σε παγκόσμιο επίπεδο εφαρμόζουν περιορισμούς σχετικά με το ηλικιακό όριο δημιουργίας λογαριασμών στα κοινωνικά δίκτυα και πρόσβασης στο περιεχόμενό τους. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εισήγηση περιγράφει ένα διδακτικό σενάριο που έχει σκοπό την εξοικείωση των μαθητών και των μαθητριών της Στ τάξης του δημοτικού σχολείου με τους κινδύνους των κοινωνικών δικτύων. Ειδικότερα βασικοί επιμέρους στόχοι αποτελούν η ικανότητα περιγραφής και αντιμετώπισης των κινδύνων δημοσίευσης προσωπικών δεδομένων που διατηρούνται δια παντός στο διαδίκτυο, της επικοινωνίας με άτομα που παρουσιάζουν πλαστή ταυτότητα, αλλά και τον κίνδυνο εθισμού. Το διδακτικό σενάριο εμπεριέχει στρατηγικές συνεργατικής και παιγνιώδους μάθησης, στο πλαίσιο ενός θεατρικού παιχνιδιού που θα προσομοιώνει ένα «Συμβούλιο κρίσης» των κοινωνικών δικτύων. Η τάξη ως «παιδαγωγική» συμβουλευτική ομάδα καλείται να διαπραγματευτεί την εφαρμογή απαγόρευσης της χρήσης των κοινωνικών δικτύων για άτομα κάτω των 16 ετών στην ελληνική πραγματικότητα. Οι μαθητές υπερασπίζονται διαφορετικές απόψεις υπέρ ή κατά της χρήσης των κοινωνικών δικτύων, στο πλαίσιο των διαφορετικών ρόλων που υιοθετούν. Στη λήξη των δραστηριοτήτων, στην ολομέλεια της τάξης, οι μαθητές αποφασίζουν για την υποστήριξη ή όχι της εφαρμογής περιορισμών στην χρήση των κοινωνικών δικτύων, μέσω της θέσπισης του ηλικιακού ορίου, παρουσιάζοντας τα επιχειρήματά τους στους συμμαθητές και στις συμμαθήτριες τους.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ "ΆΘΛΩΝ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ" ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ BOOK CREATOR

Ευθυμία Τσολακίδου
M.Sc.,Εκπαιδευτικός
Σάββας Σταυρίδης
M.Ed.,Εκπαιδευτικός

Η παρούσα μελέτη διερευνά τη χρήση διαδραστικών e-books στη διδασκαλία της γλώσσας στη Γ' Δημοτικού, επικεντρωμένη στο κεφάλαιο των άθλων του Ηρακλή. Χρησιμοποιήθηκε η εφαρμογή Book Creator για τη δημιουργία ενός πολυμεσικού e-book που συνδύαζε κείμενο, εικόνες, ήχο και σύντομες δραστηριότητες κατανόησης, με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής των μαθητών και την εμπλουτισμένη παρουσίαση του περιεχομένου. Η έρευνα ακολούθησε την προσέγγιση case study, με δείγμα 20 δασκάλων Γ' Δημοτικού, οι οποίοι ενσωμάτωσαν το e-book στην τάξη και αξιολόγησαν τη διδακτική του αξία μέσω ερωτηματολογίου Likert και αναστοχαστικών σχολίων. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι η χρήση του e-book βελτίωσε την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, ενίσχυσε την κατανόηση των μύθων και διεύρυνε τις ψηφιακές δεξιότητες τόσο των μαθητών όσο και των εκπαιδευτικών. Η μελέτη αναδεικνύει επίσης ότι η πολυαισθητηριακή προσέγγιση με χρήση ήχου, εικόνων και δραστηριοτήτων παρέχει μια πιο ελκυστική και διαδραστική εμπειρία μάθησης σε σχέση με την παραδοσιακή διδασκαλία. Τα ευρήματα ενισχύουν τη θέση ότι τα διαδραστικά e-books αποτελούν καινοτόμο παιδαγωγικό εργαλείο για τη γλωσσική εκπαίδευση, με δυνατότητα προσαρμογής σε διάφορα θέματα και κεφάλαια της σχολικής ύλης. Επιπλέον, η εμπειρική εφαρμογή του συγκεκριμένου e-book προσφέρει ένα μοντέλο για την ενσωμάτωση ψηφιακών μέσων στη διδασκαλία της ελληνικής μυθολογίας, προτείνοντας νέες στρατηγικές για ενεργή συμμετοχή και βελτιωμένη κατανόηση.

Εργασία (Paper)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ, ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΠΛΟΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Γεωργία Μαραυγάκη
ΠΕ80, ΠΕ70
Μαρία Λουμπάκη
ΠΕ70

Το πρόγραμμα ΟΔΥΣΣΕΑΣ, που υλοποιείται κάθε χρόνο από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, είναι ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα συμπληρωματικής σχολικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για μαθητές δημοτικού, με στόχο, αφενός, την καλλιέργεια δεξιοτήτων ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο και, αφετέρου, την ανάπτυξη δεξιοτήτων δημιουργικής έκφρασης. Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να παρουσιάσει την επίδραση του προγράμματος ΟΔΥΣΣΕΑΣ σε μαθητές Ε δημοτικού, οι οποίοι έλαβαν μέρος σε σύγχρονες διαδραστικές τηλεδιασκέψεις με μαθητές απομακρυσμένου σχολείου. Κατά τις τηλεδιασκέψεις, οι μαθητές και από τις δύο τάξεις ασχολήθηκαν από κοινού και συνεργατικά με θεματικές ενότητες που αφορούσαν τους κινδύνους του διαδικτύου και τις αρχές της ασφαλούς πλοήγησης. Κεντρικός στόχος ήταν η δημιουργία ομαδικών ψηφιακών αφηγήσεων με θέμα την ασφαλή πλοήγηση μέσα από συνεργατικές δραστηριότητες και αυθεντικές μαθησιακές καταστάσεις. Τα αποτελέσματα έδειξαν θετική μεταβολή στη στάση των μαθητών απέναντι στην ασφαλή πλοήγηση και ενίσχυση της υπεύθυνης ψηφιακής συμπεριφοράς τους καθώς επίσης φαίνεται ότι το πρόγραμμα συνέβαλε και στην ανάπτυξη της δημιουργικότητάς τους, αναδεικνύοντάς το ως ένα εργαλείο με σημαντική παιδαγωγική αξία που συνδυάζει συνεργατικές πρακτικές και σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες.

Εργασία (Paper)

Η ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΩΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Βασιλεία (Λιάνα) Καλοκύρη
Σύμβουλος Εκπ/σης Φιλολόγων - Καθηγήτρια-Σύμβουλος στο ΜΠΣ Εκπαίδευση Ενηλίκων, στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Σπυρούλα Μαυρομμάτη
MEd Εκπαίδευση Ενηλίκων, στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο / Υπ. Διδ. Γλωσσολογίας, Πανεπιστήμιο ΑΙΓΑΙΟΥ

Στη σύγχρονη πολύπλοκη πραγματικότητα, η διαπολιτισμική εκπαίδευση αναγνωρίζεται στη διεθνή βιβλιογραφία ως πεδίο που δύναται να συμβάλει στην κριτική επεξεργασία πολιτισμικών στερεοτύπων και στην ενίσχυση του διαπολιτισμικού διαλόγου. Ειδικότερα, η γλωσσική εκπαίδευση ενηλίκων σε κοινωνικά και πολιτισμικά σύνθετα περιβάλλοντα υπερβαίνει τη στενή διάσταση της απόκτησης γλωσσικών δεξιοτήτων και συνδέεται με διαδικασίες διαμόρφωσης νοημάτων, ταυτοτήτων και στάσεων απέναντι στον «Άλλο». Στο πλαίσιο αυτό, η διδασκαλία της τουρκικής ως ξένης γλώσσας σε δομές εκπαίδευσης ενηλίκων στην Κύπρο προσφέρεται για τη διερεύνηση της γλώσσας ως εργαλείου επικοινωνίας και ανα-νοηματοδότησης πολιτισμικών αντιλήψεων.

Στο πλαίσιο αυτής της προβληματικής, σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της αξιοποίησης της ψηφιακής τεχνολογίας στη δια ζώσης διδασκαλία της τουρκικής ως ξένης γλώσσας σε Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης της Κύπρου (ΚΙΕ), καθώς και της συμβολής της στη μαθησιακή διαδικασία και στην ανάπτυξη διαπολιτισμικής συνείδησης. Με βάση τις απόψεις εκπαιδευτών και ενήλικων εκπαιδευομένων, τα ερευνητικά ερωτήματα αφορούν στον βαθμό και τους τρόπους αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων, την επίδρασή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην ικανοποίηση των εκπαιδευομένων, καθώς και τη σημασία της επιμόρφωσης των διδασκόντων.

Η έρευνα υιοθετεί ποιοτική προσέγγιση, με σκόπιμη δειγματοληψία και βασικό εργαλείο την ημιδομημένη συνέντευξη. Συμμετείχαν οκτώ εκπαιδευτές ενηλίκων και οκτώ ενήλικοι εκπαιδευόμενοι από ΚΙΕ όλων των πόλεων όπου υλοποιούνταν το πρόγραμμα κατά το ακαδημαϊκό έτος 2024–2025.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η ψηφιακή τεχνολογία αξιοποιείται σε περιορισμένο αλλά λειτουργικό βαθμό, συμβάλλοντας στην επαφή με πολιτισμικά στοιχεία της γλώσσας-στόχου και στη σταδιακή αναθεώρηση στάσεων και στερεοτυπικών αντιλήψεων. Παράλληλα, αναδεικνύεται η ανάγκη επιμόρφωσης των διδασκόντων στην αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας, στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής παιδαγωγικής και της εκπαίδευσης ενηλίκων. Συμπερασματικά, η διδασκαλία της τουρκικής ως ξένης γλώσσας στα ΚΙΕ της Κύπρου, με τον υποστηρικτικό ρόλο της ψηφιακής τεχνολογίας, στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης ενηλίκων, δύναται να λειτουργήσει ως «γέφυρα παιδείας και πολιτισμού».

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΑΝΕΣΤΡΑΜΜΕΝΗΣ ΤΑΞΗΣ ΣΤΗ STEAM ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

Ιωάννης Παύλου
Εκπαιδευτικός Μηχανολόγος Μηχανικός

Στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον αναγνωρίζεται η ανάγκη καλλιέργειας στους μαθητές/τριες των ήπιων δεξιοτήτων, όπως η κριτική σκέψη, η επικοινωνία, η συνεργασία και η δημιουργικότητα. Η εκπαιδευτική προσέγγιση STEAM εστιάζει στην ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων. Οι σύγχρονες παιδαγωγικές εξελίξεις στην ανάπτυξη ψηφιακών εκπαιδευτικών εφαρμογών παρέχουν τη δυνατότητα εφαρμογής καινοτόμων διδακτικών πρακτικών όπως η ανεστραμμένη τάξη. Στο πλαίσιο αυτό, η μέθοδος της ανεστραμμένης τάξης, που προάγει την ενεργητική μάθηση, μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στη STEAM εκπαίδευση, υποστηρίζοντας τη μαθησιακή εμπλοκή, ενισχύοντας τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και αναπτύσσοντας δεξιότητες του 21ου αιώνα.

Σκοπός της εργασίας είναι η ανάδειξη της παιδαγωγικής δυναμικής της ανεστραμμένης τάξης και η διερεύνηση της συμβολής της στην STEAM εκπαίδευση. Η μελέτη βασίζεται σε βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνητικών δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή της μεθόδου σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα STEAM, με έμφαση στις διδακτικές πρακτικές, στα μαθησιακά οφέλη και στις προϋποθέσεις επιτυχίας.

Η ανεστραμμένη τάξη μεταφέρει την αρχική παρουσίαση του γνωστικού περιεχομένου εκτός της τάξης, αξιοποιώντας ψηφιακούς εκπαιδευτικούς πόρους, όπως βίντεο, προσομοιώσεις και διαδραστικές εφαρμογές. Ο χρόνος εντός της τάξης αφιερώνεται σε συνεργατικές δραστηριότητες, πειραματισμό και επίλυση προβλημάτων. Η προσέγγιση της ανεστραμμένης τάξης ενισχύει την ενεργητική μάθηση, την κριτική σκέψη, την αυτενέργεια και τη συνεργασία των μαθητών, ενώ αναδεικνύει τον εκπαιδευτικό ως καθοδηγητή και εμψυχωτή της μαθησιακής διαδικασίας. Παράλληλα, διευκολύνει την εξατομίκευση της μάθησης μέσα από τη χρήση ψηφιακών εργαλείων σύμφωνα με τους ρυθμούς κάθε μαθητή και μαθήτριας.

Συμπερασματικά, η μέθοδος της ανεστραμμένης τάξης αποτελεί ένα ευέλικτο και αποτελεσματικό παιδαγωγικό εργαλείο στη STEAM εκπαίδευση, προάγοντας τη μάθηση και ενισχύοντας την εκπαιδευτική πρακτική. Η επιτυχής εφαρμογή της απαιτεί καθολική πρόσβαση των μαθητών/τριών στους ψηφιακούς πόρους και επαρκή εξοικείωση των εμπλεκομένων με τις διαδικασίες της μεθόδου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ: Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΩΣ ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ STEM

Ανέστης Βοβός
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής
Δημήτρης Βόττας
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής
Ιωάννης Ζαβούνης
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής
Κωνσταντίνος Τσιάρας
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση του 1ου Διασχολικού Φεστιβάλ Ρομποτικής Αιγιάλειας, μιας πρωτοποριακής δράσης σε επίπεδο Δήμου που αποσκοπεί στην ενίσχυση του προγραμματισμού και των δεξιοτήτων STEM στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Το φεστιβάλ σχεδιάστηκε και οργανώθηκε από ομάδα τεσσάρων εκπαιδευτικών Πληροφορικής, με στόχο τη δημιουργία ενός συνεργατικού δικτύου μεταξύ των σχολείων.

Στη δράση συμμετείχαν περισσότεροι από 130 μαθητές της Στ' Δημοτικού από 7 διαφορετικά σχολεία, επιδεικνύοντας τις γνώσεις τους μέσω αγωνισμάτων όπως το ρομποτικό ποδόσφαιρο, η καλαθοσφαίριση, ο λαβύρινθος και η κονταρομαχία. Η μεθοδολογία εστίασε στη μάθηση βασισμένη σε έργο (Project-Based Learning) και στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της συνεργασίας. Η καινοτομία της δράσης έγκειται στην οργάνωση σε διαδημοτικό επίπεδο με την έμπρακτη υποστήριξη της τοπικής αυτοδιοίκησης και των στελεχών εκπαίδευσης. Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκαν τρισδιάστατοι εκτυπωτές για την παραγωγή αναμνηστικών, ενισχύοντας την πρακτική επαφή των μαθητών με τις νέες τεχνολογίες.

Για την αξιολόγηση της παιδαγωγικής επίδρασης, οι μαθητές συμπλήρωσαν ένα ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο (Forms) μετά την ολοκλήρωση της εκδήλωσης. Τα αποτελέσματα ήταν εξαιρετικά θετικά: το 97% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι βρήκε το φεστιβάλ "πολύ ενδιαφέρον" ή "εξαιρετικά ενδιαφέρον", ενώ το 92% ανέφερε ότι η δράση βελτίωσε σημαντικά την ικανότητά του για ομαδική εργασία. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι και το εύρημα ότι το 88% των μαθητών ένιωσε ενισχυμένη την ικανότητά του στην επίλυση προβλημάτων.

Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι το μοντέλο του διασχολικού φεστιβάλ αποτελεί ένα εξαιρετικά αποτελεσματικό πλαίσιο για την καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η εργασία ολοκληρώνεται με προτάσεις για τη συστηματική υιοθέτηση του διασχολικού δικτύου ρομποτικής ως βέλτιστη πρακτική για την ενσωμάτωση των STEM.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΟ E-MENTORING ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΜΙΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Ιωάννης Ζαβούνης
Εκπαιδευτικός Πληροφορικής
Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου
Δάσκαλος
Σάββας Σταυρίδης
Δάσκαλος
Ευθυμία Τσολακίδου
Δασκάλα

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια διερευνητική μελέτη περίπτωσης (case study) με αντικείμενο τις στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στο e-mentoring ως σύγχρονη πρακτική επαγγελματικής ανάπτυξης στην Τυπική Εκπαίδευση και στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. Η μελέτη εστιάζει σε ένα συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και αξιοποιεί το θεωρητικό μοντέλο της Θεωρίας της Προσχεδιασμένης Συμπεριφοράς (Theory of Planned Behavior – TPB), προκειμένου να διερευνηθεί η πρόθεση συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε δράσεις ψηφιακής καθοδήγησης.

Η έρευνα υιοθετεί ποσοτική προσέγγιση με χαρακτήρα μελέτης περίπτωσης και βασίζεται στη συλλογή δεδομένων μέσω δομημένου ερωτηματολογίου κλίμακας Likert, το οποίο συμπληρώθηκε από ομάδα 23 εκπαιδευτικών που συμμετέχουν σε πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών με έμφαση στις ψηφιακές και ήπιες δεξιότητες. Το περιορισμένο μέγεθος του δείγματος αντιμετωπίζεται ως ερευνητικό πλεονέκτημα, καθώς επιτρέπει την εστιασμένη ανάλυση στάσεων και προθέσεων μέσα σε ένα συγκεκριμένο επιμορφωτικό συγκείμενο, χωρίς στόχο τη στατιστική γενίκευση των ευρημάτων.

Τα αποτελέσματα της μελέτης αναδεικνύουν γενικά θετική στάση και υψηλή πρόθεση συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε προγράμματα e-mentoring, ενώ οι υποκειμενικές νόρμες και ο αντιλαμβανόμενος συμπεριφορικός έλεγχος εμφανίζονται σε μέτρια επίπεδα. Στο πλαίσιο της συνεδριακής παρουσίασης, αποφεύγεται η εκτενής και αναλυτική παράθεση στατιστικών αποτελεσμάτων, με έμφαση να δίνεται στη συνολική ερμηνεία των τάσεων και στις παιδαγωγικές και επιμορφωτικές προεκτάσεις του e-mentoring ως βιώσιμης πρακτικής επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ: ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΈΝΤΑΞΗΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Nina Haritatou
Διδακτωρ Αγγλικής Φιλολογίας (Γ΄βαθμια Εκπαίδευση)

Η σύγχρονη εκπαιδευτική και ειδικότερα σχολική πραγματικότητα στην Ελλάδα αλλά και στον ευρύτερο χώρο της διασποράς χαρακτηρίζεται από αυξανόμενη πολιτισμική και γλωσσική πολυμορφία καθώς στα Ελληνικά σχολεία φοιτούν πλέον μαθητές και μαθήτριες που προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα (Αλβανία, Αφρική, Κίνα, Ουκρανία κ.ά.) φέροντας πολλαπλές ταυτότητες και εμπειρίες μετακίνησης. Σαν αποτέλεσμα, το σύγχρονο Ελληνικό σχολείο και ο/η εκπαιδευτικός καλούνται να διαχειριστούν ζητήματα ένταξης, πολιτισμικής ταυτότητας και εκπαιδευτικής ισότητας, συχνά χωρίς επαρκή θεσμική υποστήριξη.

Η παρούσα εισήγηση στοχεύει στη διερεύνηση των ειδικών δυσκολιών και προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/-τριες της διασποράς στα ελληνικά σχολεία και στην ανάδειξη του σημαντικού ρόλου μιας δημιουργικής παιδαγωγικής πολιτικής η οποία θα αποτελέσει το πλαίσιο ένταξης και ενδυνάμωσης της πολιτισμικής τους ταυτότητας. Ταυτόχρονα, διερευνάται ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού, καθώς και η στάση του εκπαιδευτικού συστήματος και της πολιτείας.

Η εισήγηση βασίζεται στη θεωρητική και βιβλιογραφική προσέγγιση της διαπολιτισμικά προσανατολισμένης εκπαιδευτικής πρακτικής και στην αναστοχαστική ανάλυση της σύγχρονης εκπαιδευτικής πράξης, παραθέτοντας ταυτόχρονα ανώνυμα παραδείγματα από τη σχολική εμπειρία.

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι οι μαθητές της διασποράς βιώνουν γλωσσικές, πολιτισμικές και συναισθηματικές δυσκολίες, καθώς και διλήμματα ταυτότητας, τα οποία συχνά δεν αναγνωρίζονται από το μονοπολιτισμικά προσανατολισμένο σχολικό πλαίσιο. Η δημιουργική παιδαγωγική αναδεικνύεται ως αποτελεσματικό μέσο ενίσχυσης της συμμετοχής, της αυτοεκτίμησης και της σχολικής ένταξης.

Η εισήγηση τονίζει την ανάγκη ύπαρξης επαρκούς θεσμικής στήριξης η οποία να προβλέπει την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αλλά και σε ορισμένες περιπτώσεις την ανάγκη αναθεώρησης συγκεκριμένων εκπαιδευτικών πολιτικών που αφορούν την διασπορά.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ERASMUS+

Ασπασία Καραβία
Σύμβουλος Σταδιοδρομίας/Επιστημονικός Συνεργάτης Εργαστηρίου Συμβουλευτικής Επιστήμης και επαγγελματικής Σταδιοδρομίας ΕΚΠΑ

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον κρίσιμο ρόλο του γεωγραφικού παράγοντα στη διαμόρφωση της επαγγελματικής ταυτότητας των μαθητών που διαβιούν σε απομακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές. Βασιζόμενη στα ερευνητικά δεδομένα και τις δράσεις του Εργαστηρίου Συμβουλευτικής Επιστήμης και Επαγγελματικής Σταδιοδρομίας του ΕΚΠΑ, η μελέτη αναδεικνύει την ιδιαιτερότητα της γεωγραφικής θέσης και της απομόνωσης όχι μόνο ως εμπόδιο, αλλά και ως πεδίο ευκαιρίας για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ανθεκτικότητας και προσαρμοστικότητας.

Μέσα από την εφαρμογή στοχευμένων παρεμβάσεων συμβουλευτικής σε απομακρυσμένα σχολεία, διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές βιώνουν συχνά τον τόπο κατοικίας τους ως περιοριστικό παράγοντα, οδηγούμενοι σε περιορισμένες εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές. Η έλλειψη ερεθισμάτων και η ελλιπής σύνδεση του σχολείου με την ευρύτερη αγορά εργασίας δημιουργούν την ανάγκη για μια νέα μεθοδολογία «Γεωγραφικά Ενημερωμένης Συμβουλευτικής». Η προσέγγιση αυτή ενθαρρύνει τη συνεργασία σχολείου και τοπικής κοινωνίας, αξιοποιώντας τους τοπικούς πόρους ενώ ταυτόχρονα ανοίγει παράθυρα στον κόσμο.

Κεφαλαιοποιώντας την τριετή εμπειρία και τα ερευνητικά δεδομένα από τις επιτόπιες δράσεις σε σχολικές μονάδες της περιφέρειας, το Εργαστήριο προχωρά στο επόμενο στρατηγικό βήμα μέσω του προγράμματος Erasmus+ BRIDGES. Υπερβαίνοντας τις αποσπασματικές παρεμβάσεις, το έργο στοχεύει πλέον στη συστηματική και δομημένη εκπαίδευση εκπαιδευτικών και μαθητών σε Ελλάδα, Ιταλία και Ισπανία. Κεντρική επιδίωξη είναι η ενδυνάμωση της σχολικής κοινότητας, ώστε να εργαστεί πάνω στη δημιουργία βιώσιμων σχεδίων σταδιοδρομίας, τα οποία θα συνθέτουν δημιουργικά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της γεωγραφικής θέσης και τις αρχές της βιωσιμότητας με τα προσωπικά όνειρα των μαθητών, μετατρέποντας τελικά την τοπική ιδιαιτερότητα σε εφαλτήριο επαγγελματικής ανάπτυξης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ: ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ Η ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ

Στέλλα Νίκα
Διευθύντρια 2ου Δημοτικού Σχολείου Παραλίας Πατρών

Η παρούσα μελέτη εξετάζει και αναλύει την τροποποίηση της αλληλεπίδρασης στην τάξη των Μαθηματικών ενός εκπαιδευτικού που συμμετείχε σε μια κοινότητα πρακτικής-διερεύνησης. Στο πλαίσιο αυτό, ο εκπαιδευτικός προέβη σε συνειδητή αναδιαμόρφωση των κυρίαρχων κοινωνικών και κοινωνικομαθηματικών νορμών που χαρακτήριζαν τη μαθησιακή διαδικασία στην τάξη του. Η αναδιαμόρφωση αυτή επηρέασε ουσιαστικά τον τρόπο επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών και μεταξύ μαθητών, γεγονός που οδήγησε στη σταδιακή μετατόπιση της αλληλεπίδρασης προς μια μορφή που προσεγγίζει τα βασικά χαρακτηριστικά μιας διερευνητικής τάξης. Στην παρούσα μελέτη διερευνάται η εξέλιξη της αλληλεπίδρασης μέσα στο μαθησιακό περιβάλλον καθώς και η μετάβαση από παραδοσιακές, δασκαλοκεντρικές μορφές διδασκαλίας σε πιο συμμετοχικές και διερευνητικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις, οι οποίες ενισχύουν την ενεργό εμπλοκή των μαθητών και την ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΩΣ Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Χριστίνα Κανάρια
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΠΕ60, ΠΕ78, M.A, M.Ed

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο της Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαίδευση και τον τρόπο με τον οποίο συμβάλλει στον επαναπροσδιορισμό της εκπαιδευτικής πράξης. Η Τεχνητή Νοημοσύνη προσεγγίζεται ως παιδαγωγικό εργαλείο που επηρεάζει τη μάθηση, τον ρόλο του εκπαιδευτικού και τη δυναμική της σχολικής τάξης. Στόχος της εισήγησης είναι η ανάδειξη των δυνατοτήτων και των περιορισμών των ευφυών συστημάτων, με έμφαση στην προσωποποιημένη μάθηση και στα προσαρμοστικά μαθησιακά περιβάλλοντα. Παρουσιάζεται ο μετασχηματισμός του ρόλου του εκπαιδευτικού, ο οποίος λειτουργεί ως καθοδηγητής, εμψυχωτής και κριτικός διαμεσολαβητής της τεχνολογίας. Παράλληλα, αναλύονται οι παιδαγωγικές, ηθικές και κοινωνικές προεκτάσεις της χρήσης Τεχνητής Νοημοσύνης, όπως η προστασία δεδομένων, η αλγοριθμική προκατάληψη και η ισότιμη πρόσβαση. Η εισήγηση καταλήγει στην ανάγκη μιας ανθρωποκεντρικής και ολιστικής προσέγγισης, που προωθεί την κριτική σκέψη, τη συμπερίληψη και τη διά βίου μάθηση στο σύγχρονο σχολείο. Μέσα από παιδαγωγικό αναστοχασμό και συλλογική ευθύνη, η εκπαιδευτική κοινότητα μπορεί να αξιοποιήσει υπεύθυνα την καινοτομία, ενισχύοντας τη δημοκρατική λειτουργία και την ποιότητα της εκπαίδευσης συνολικά.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ: ΟΙ ΦΩΝΕΣ ΤΩΝ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Βικτώρια Κατσίγιαννη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70-PhD
Αφροδίτη Κατσιγιάννη
Εκπαιδευτικός ΠΕ11, MSc

Η εκπαίδευση για όλους αποτελεί θεμελιώδη διεθνή αρχή, η οποία αποσκοπεί στη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης, συμμετοχής και μαθησιακής επιτυχίας για όλα τα παιδιά, με ιδιαίτερη έμφαση στους μαθητές που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες. Παρά τη σαφή θεσμική δέσμευση υπέρ της συμπερίληψης, η διεθνής και ελληνική βιβλιογραφία καταδεικνύει ότι οι ευάλωτοι μαθητές —όπως παιδιά με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μαθητές μεταναστευτικής και προσφυγικής προέλευσης και παιδιά που βιώνουν κοινωνικοοικονομικές ανισότητες— εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια στην εκπαιδευτική τους εμπειρία. Το παρόν άρθρο υιοθετεί μια συνθετική θεωρητική προσέγγιση, με στόχο να διερευνήσει τη σχέση μεταξύ της εκπαίδευσης για όλους και της αναγνώρισης της φωνής των ευάλωτων μαθητών στο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο οι φωνές των παιδιών μπορούν να λειτουργήσουν ως κρίσιμο εργαλείο κατανόησης των βιωμένων εμπειριών τους και ως μοχλός μετασχηματισμού των εκπαιδευτικών πρακτικών. Παράλληλα, αναλύονται οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στην προσπάθειά τους να ενσωματώσουν ουσιαστικά τη συμμετοχή των ευάλωτων μαθητών στη διδασκαλία και τη σχολική ζωή, όπως η έλλειψη επαγγελματικής ανάπτυξης, χρόνου και πόρων. Το άρθρο καταλήγει ότι η εκπαίδευση για όλους προϋποθέτει τη μετάβαση από προσεγγίσεις τυπικής ένταξης σε μια ολιστική και συμμετοχική παιδαγωγική, η οποία τοποθετεί τους ευάλωτους μαθητές στο επίκεντρο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και προάγει την εκπαιδευτική ισότητα, τη δημοκρατική συμμετοχή και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΤΝ ΣΤΗ ΜΕΤΡΗΣΙΜΗ ΜΑΘΗΣΗ: ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Κωνσταντίνος Καλέμης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Μόνιμο Μέλος Μητρώου Επιμορφωτών ΕΚΔΔΑ – ΙΝΕΠ,
Διαπολιτισμικός Επιμορφωτής Συμβουλίου της Ευρώπης
Κωνσταντίνα Καλλίνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Προϊσταμένη Νηπιαγωγείου Ωρωπού

Η ραγδαία διάχυση των συστημάτων Παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης (GenAI) στην εκπαίδευση αναδιαμορφώνει το «τρίπτυχο» διδασκαλία–μάθηση–αξιολόγηση, μετατοπίζοντας το κέντρο βάρους από την αναπαραγωγή γνώσης στη συν-παραγωγή νοήματος, στην αναστοχαστική τεκμηρίωση και στη μεταγνωστική ρύθμιση της μάθησης. Η παρούσα εισήγηση προτείνει ένα συνεκτικό πλαίσιο παιδαγωγικής αξιοποίησης της GenAI που επιδιώκει να μετατρέψει μια τεχνολογική τομή — η οποία συχνά αντιμετωπίζεται ως κίνδυνος — σε μετρήσιμο και ελέγξιμο πλεονέκτημα για την εκπαιδευτική πράξη. Κεντρικός άξονας της προσέγγισης είναι η μετάβαση από εργαλειακές χρήσεις (π.χ. «γρήγορες απαντήσεις») σε σχεδιασμό μαθησιακών δραστηριοτήτων που παράγουν αποδείξεις μάθησης: α) τεκμηριωμένα ίχνη διερεύνησης (inquiry traces), β) διαφανείς μετασχηματισμούς πηγών και επιχειρημάτων, γ) κριτήρια ποιότητας που είναι ρητά, αναπαραγώγιμα και αξιολογήσιμα. Στο πλαίσιο αυτό, η GenAI εντάσσεται ως «γνωστικός συνεργάτης» (cognitive partner) υπό όρους: οριοθέτηση σκοπού, διαφάνεια χρήσης, και σαφείς ρόλοι μεταξύ μαθητή/φοιτητή, εκπαιδευτικού και συστήματος. Η συμβολή της εισήγησης εστιάζει σε τρεις αλληλένδετες συνιστώσες: (1) Αξιολόγηση για τη μάθηση με έμφαση σε διαδικαστικά τεκμήρια (process evidence) και όχι μόνο σε τελικά προϊόντα, (2) Ακαδημαϊκή ακεραιότητα μέσω «σχεδίασης κατά της αντιγραφής» (assessment design for integrity) που προκρίνει εξατομίκευση, προφορική αιτιολόγηση, και αυθεντικές εργασίες πεδίου, και (3) Δικαιοσύνη και συμπερίληψη με ρυθμίσεις που μειώνουν ανισότητες πρόσβασης, ενισχύουν τη γλωσσική υποστήριξη και καθιστούν ρητές τις προσδοκίες αξιολόγησης.

Με αυτόν τον τρόπο, η παρουσίαση προσφέρει στην ακαδημαϊκή κοινότητα ένα εφαρμοσμένο, θεωρητικά θεμελιωμένο μοντέλο που γεφυρώνει παιδαγωγικό σχεδιασμό, ηθική/δεοντολογία και αξιολογική εγκυρότητα, συμβάλλοντας σε μια νέα, τεκμηριωμένη κουλτούρα εκπαιδευτικής καινοτομίας με ΤΝ.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, ΚΡΙΤΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΣΕ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Κωνσταντίνος Καλέμης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Μόνιμο Μέλος Μητρώου Επιμορφωτών ΕΚΔΔΑ – ΙΝΕΠ,
Διαπολιτισμικός Επιμορφωτής Συμβουλίου της Ευρώπης
Κωνσταντίνα Καλλίνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ60, Προϊσταμένη Νηπιαγωγείου Ωρωπού

Η σύγχρονη διαπολιτισμική εκπαίδευση καλείται να υπερβεί τα περιοριστικά σχήματα της «ένταξης» και της διαχειριστικής προσαρμογής, τα οποία συχνά αναπαράγουν ασύμμετρες σχέσεις ισχύος και πολιτισμική ιεραρχία, και να στραφεί προς έναν βαθύτερο παιδαγωγικό μετασχηματισμό της σχολικής κουλτούρας. Η παρούσα εισήγηση προτείνει ένα θεωρητικά και εμπειρικά θεμελιωμένο πλαίσιο διαπολιτισμικής παιδαγωγικής που εστιάζει στην ανάπτυξη κριτικής ιδιότητας του πολίτη, στην αναγνώριση της πολυγλωσσίας ως μορφωτικού κεφαλαίου και στη σχολική δημοκρατία ως καθημερινή πρακτική. Στο επίκεντρο τοποθετείται η σχολική μονάδα ως «χώρος διαπραγμάτευσης νοήματος», όπου τα πολιτισμικά βιώματα των μαθητών/τριών μεταναστευτικής ή προσφυγικής προέλευσης δεν λειτουργούν ως αποκλίσεις από τον κανόνα αλλά ως πηγές γνώσης και κριτικού αναστοχασμού. Η εισήγηση υποστηρίζει ότι η διαπολιτισμική εκπαίδευση οφείλει να μετατοπιστεί από αποσπασματικές δράσεις ευαισθητοποίησης σε ολιστικές διδακτικές και οργανωσιακές πρακτικές που επαναπροσδιορίζουν το Αναλυτικό Πρόγραμμα, τις μορφές αξιολόγησης και τον ρόλο του/της εκπαιδευτικού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύνδεση της διαπολιτισμικής προσέγγισης με την κριτική παιδαγωγική: η πολιτισμική ετερότητα προσεγγίζεται ως κοινωνικά και ιστορικά προσδιορισμένο φαινόμενο, άρρηκτα συνδεδεμένο με ζητήματα ανισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης και συμμετοχικής δημοκρατίας. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της συνεργατικής μάθησης, της αφήγησης ζωής (life narratives) και της διαθεματικής διδασκαλίας ως πρακτικών που ενισχύουν τη διαπολιτισμική ενσυναίσθηση και τον διαπολιτισμικό διάλογο εντός της σχολικής τάξης.

Η συμβολή της εισήγησης έγκειται στην προσφορά ενός συνεκτικού ερμηνευτικού και πρακτικού πλαισίου που μπορεί να υποστηρίξει εκπαιδευτικούς, ερευνητές και στελέχη εκπαίδευσης στον επανασχεδιασμό της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης ως πυρήνα παιδαγωγικής ποιότητας και κοινωνικής συνοχής σε σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

THE ROLE OF ECOPSYCHOLOGY IN CONTEMPORARY SCHOOL EDUCATION

Lamprini Tassoula
Agronomist, Landscape Architect (Ph.D, M.Sc.)-Secondary School Educator / Secondary Education, Greece / Directorate of Secondary Education of Athens
Sophia Koutalidi
Education Consultant for Agriculture, Nutrition and Environment-Agronomist (Ph.D, M.Sc.) / Secondary Education, Greece / Directorate of Secondary Education of Piraeus

Contemporary education extends beyond the mere transmission of knowledge and aims to foster ecological awareness and the development of a meaningful relationship between students and the natural environment, while simultaneously supporting their psychosocial well-being and holistic development. Within this framework, Ecopsychology and nature-based learning practices have gained increasing importance, as they offer experiential tools that connect the learning process with social and environmental awareness.

The main objective of the present study is to explore the ways in which Ecopsychology and nature-based education practices (Nature-Based Education – NBE) can support students' psychosocial well-being and climate awareness within the school context, while also promoting Social and Emotional Learning (SEL) skills. To this end, the research focuses on: (a) the potential integration of ecopsychological activities across different levels of the Greek educational system, (b) the development of students' environmental, social, and emotional competencies, and (c) the factors that facilitate their implementation in everyday school practice.

The findings of the study indicate that the integration of Ecopsychology through experiential, nature-based learning approaches can function as a bridge between the educational process, social awareness, and ecological action.

In conclusion, the study highlights the contribution of Ecopsychology to the enhancement of students' psychosocial well-being, the development of social and environmental skills, and the cultivation of an active, experiential relationship with the natural environment.

Εργασία (Paper)

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΕΦΗΒΩΝ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Ελένη Λεμπιδάκη
Κοινωνιολόγος, Σύμβουλος Σταδιοδρομίας, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων MSc - Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης Πανεπιστημίου Κρήτης
Ασπασία Καραβία
Σύμβουλος Σταδιοδρομίας MSc, υποψήφια διδάκτορας ΕΚΠΑ

Η σύγχρονη συμβουλευτική σταδιοδρομίας καλείται να ανταποκριθεί στις διευρυμένες ανάγκες των εφήβων για υποστήριξη στη διαδικασία διαμόρφωσης της επαγγελματικής τους ταυτότητας, ιδιαίτερα σε συνθήκες αβεβαιότητας, εκπαιδευτικών μεταβάσεων και αυξημένων απαιτήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι αφηγηματικές προσεγγίσεις προσφέρουν εναλλακτικά εργαλεία διερεύνησης των επαγγελματικών επιλογών, δίνοντας έμφαση στο νόημα που αποδίδει το άτομο στις εμπειρίες του. Σκοπός της εισήγησης είναι η αποτύπωση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή του αφηγηματικού εργαλείου «Η Επαγγελματική μου Ιστορία» (Αργυροπούλου & Μικεδάκη, 2022˙ Savickas & Hartung, 2012) και η αποτίμηση της συμβολής του στη συμβουλευτική σταδιοδρομίας εφήβων, μέσα από μία μελέτη περίπτωσης μαθήτριας της Α΄ τάξης Γενικού Λυκείου. Ειδικότερα, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο το εργαλείο αναδεικνύει επαγγελματικά χαρακτηριστικά, ενδιαφέροντα και αξίες, καθώς και οι περιορισμοί του στην πράξη. Ταυτόχρονα μελετάται η παρουσία χαρακτηριστικών προσωπικότητας που συνδέονται με τη βιώσιμη επαγγελματική ανάπτυξη. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση και πραγματοποιήθηκε μέσω ατομικών συμβουλευτικών συνεδριών, κατά τις οποίες εφαρμόστηκε το αφηγηματικό εργαλείο σε πραγματικό συμβουλευτικό πλαίσιο. Τα δεδομένα αναλύθηκαν θεματικά, εστιάζοντας στα αφηγηματικά μοτίβα που αναδύθηκαν. Η πρακτική αξιοποίηση του εργαλείου ανέδειξε κρίσιμες διαστάσεις της επαγγελματικής ταυτότητας και της προσαρμοστικότητας της μαθήτριας, προσφέροντας υλικό για εις βάθος κατανόηση των επαγγελματικών της αναζητήσεων και των δυσκολιών που αντιμετωπίζει στη λήψη αποφάσεων με τη χρήση αναστοχασμού και αναστοχαστικότητας. Με βάση όλα τα προαναφερθέντα, η εισήγηση υπογραμμίζει τη χρησιμότητα των αφηγηματικών εργαλείων στη συμβουλευτική εφήβων, ιδιαίτερα για την υποστήριξη αυθεντικών και βιώσιμων και επαγγελματικών επιλογών με νόημα για το ίδιο το άτομο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΈΞΥΠΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΜΕ MICRO:BIT ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ

Απόστολος Καλτσάς
Εκπαιδευτικός ΠΕ 82

Ο προγραμματισμός αφορά τη δημιουργία και την οργάνωση ακολουθιών εντολών που επιτρέπουν σε έναν υπολογιστή να εκτελεί συγκεκριμένες λειτουργίες και να επιλύει προβλήματα. Στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής ρομποτικής οι μαθητές/τριες αξιοποιούν εργαλεία όπως το micro:bit και τον οπτικό προγραμματισμό για να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν λειτουργικά συστήματα που συνδέονται με πραγματικές καταστάσεις της καθημερινής ζωής. Μέσα από αυτή τη βιωματική προσέγγιση καλλιεργούνται δεξιότητες κριτικής σκέψης, συνεργασίας και δημιουργικότητας, ενώ οι μαθητές/τριες αποκτούν ουσιαστική κατανόηση των βασικών αρχών του προγραμματισμού και της τεχνολογίας. Η συγκεκριμένη εργασία παρουσιάζει ένα διδακτικό σενάριο, με τη χρήση του micro:bit, το οποίο συνδέεται με πραγματικές εφαρμογές STEM και απευθύνεται στους/στις μαθητές/τριες της Β΄Λυκείου.

Ο κύριος στόχος της εφαρμογής του σεναρίου είναι η κατανόηση δομών προγραμματισμού, όπως οι συνθήκες, οι μεταβλητές και ο έλεγχος ροής, μέσα από τη δημιουργία ενός λειτουργικού συστήματος συναγερμού αυτοκινήτου. Οι μαθητές/τριες προγραμματίζουν το micro:bit ώστε να ενεργοποιείται συναγερμός σε περίπτωση μη εξουσιοδοτημένου ανοίγματος της πόρτας ενός αυτοκινήτου και ταυτόχρονα να απενεργοποιείται κατά την έξοδο όσων επιβατών είναι στο εσωτερικό του.

Κατά την πραγματοποίηση του σεναρίου οι μαθητές/τριες εργάζονται στο περιβάλλον του Microsoft MakeCode, όπου συνδυάζουν οπτικές εντολές, δοκιμάζουν εναλλακτικές λύσεις και ελέγχουν τη λειτουργικότητα του συστήματος συναγερμού μέσα από μια σειρά εντολών. Με τον τρόπο αυτό οικοδομούν τη νέα γνώση μέσω της διερεύνησης και της ενεργής εμπλοκής τους. Το διδακτικό σενάριο θα έχει διάρκεια δύο (2) διδακτικές ώρες.

Συμπερασματικά, με την εφαρμογή του διδακτικού σεναρίου οι μαθητές/τριες θα μπορέσουν να προσεγγίσουν τον προγραμματισμό και τη ρομποτική με τρόπο δημιουργικό και ουσιαστικό, ενισχύοντας την αυτοπεποίθηση τους και αναπτύσσοντας ταυτόχρονα δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων. Τέλος, σημαντικός είναι ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού, ο/η οποίος/α διαμορφώνει ένα υποστηρικτικό μαθησιακό περιβάλλον που προάγει τη συνεργασία, την ενεργή συμμετοχή και την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων.

Εργασία (Paper)

ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ FREINET ΩΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ελένη Λεμπιδάκη
Κοινωνιολόγος, Σύμβουλος Σταδιοδρομίας, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων MSc - Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης Πανεπιστημίου Κρήτης

Η επαγγελματική ανάπτυξη και η αυτονομία των εκπαιδευτικών αποτελούν κεντρικά ζητούμενα της σύγχρονης εκπαίδευσης, ιδιαίτερα σε ένα πλαίσιο συχνά περιοριστικό και έντονα θεσμοθετημένο. Η παιδαγωγική Freinet, με τον συνεργατικό, βιωματικό και δημοκρατικό της προσανατολισμό, προσφέρει ένα παιδαγωγικό πλαίσιο στο οποίο η επαγγελματική ανάπτυξη και η αυτονομία των εκπαιδευτικών δεν αντιμετωπίζονται ως ατομικές δεξιότητες, αλλά ως συλλογικές και δυναμικές διαδικασίες που καλλιεργούνται μέσα από την πράξη, τον αναστοχασμό και τη συμμετοχή σε κοινότητες πρακτικής. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η εφαρμογή της παιδαγωγικής Freinet και η συμμετοχή στα ελληνικά δίκτυα εκπαιδευτικών συμβάλλουν στην ενίσχυση της επαγγελματικής ανάπτυξης και της αυτονομίας των εκπαιδευτικών. Η έρευνα βασίζεται σε ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση και περιλαμβάνει ημιδομημένες συνεντεύξεις με δύο εν ενεργεία εκπαιδευτικούς, μέλη της παιδαγωγικής ομάδας «Το Σκασιαρχείο», που εφαρμόζουν συστηματικά τις αρχές και τις τεχνικές της παιδαγωγικής Freinet και συμμετέχουν ενεργά στα αντίστοιχα δίκτυα, με τα δεδομένα να αναλύονται μέσω θεματικής ανάλυσης. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι η επαγγελματική ανάπτυξη βιώνεται ως μια διαρκής, βιωματική και συλλογική μαθησιακή διαδικασία, η οποία ενισχύει τον πειραματισμό, τον αναστοχασμό και την επανανοηματοδότηση της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών, ενώ παράλληλα η αυτονομία συγκροτείται ως παιδαγωγική και επαγγελματική στάση που συνδέεται με τη συνεργασία, τη συναπόφαση και την ανάληψη ευθύνης στο σχολικό πλαίσιο. Συμπερασματικά, τα δίκτυα Freinet αναδεικνύονται ως ουσιαστικά πεδία ενδυνάμωσης της επαγγελματικής ανάπτυξης και της αυτονομίας των εκπαιδευτικών, προσφέροντας εναλλακτικές μορφές επιμόρφωσης πέρα από τις παραδοσιακές πρακτικές.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΣΗΜΑΔΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΈΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Ιωάννης Σκουλούδης
Σχεδιαστής και Τεχνολόγος Ενδυμάτων

Από τη Λαογραφία στο Σύγχρονο Design βασίζεται σε μια δημιουργική, διερευνητική προσέγγιση που ενθαρρύνει τη σύνδεση της πολιτισμικής κληρονομιάς με το σύγχρονο σχεδιασμό. Ο στόχος είναι οι εκπαιδευόμενοι να κατανοήσουν την αξία των παραδοσιακών λαϊκών μοτίβων, να τα αναλύσουν, και στη συνέχεια να πειραματιστούν με τον επανασχεδιασμό τους μέσα σε σύγχρονα αισθητικά και λειτουργικά πλαίσια.

Μέσω μιας πολυδιάστατης μαθησιακής προσέγγισης, επιδιώκεται η ανάπτυξη αισθητικής κρίσης, ερευνητικής σκέψης και σχεδιαστικών δεξιοτήτων, με έμφαση στον ρόλο της πολυπολιτισμικότητας και της πολιτιστικής κληρονομιάς στον σύγχρονο σχεδιασμό.

Η δομή του μαθήματος βασίζεται σε μικτό πλαίσιο μάθησης, το οποίο συνδυάζει:

- Δια ζώσης διδασκαλία, κατά την οποία καλλιεργούνται βιωματικές και συνεργατικές δεξιότητες, με καθοδήγηση, ανταλλαγή ιδεών και έναρξη των δημιουργικών δραστηριοτήτων (π.χ. η αρχική φάση δημιουργίας του moodboard).

- Εξ αποστάσεως / ψηφιακή υποστήριξη, μέσω της πλατφόρμας E-Class, όπου οι εκπαιδευόμενοι έχουν πρόσβαση σε σημειώσεις, βίντεο, πηγές και υποστηρικτικό υλικό για τη συνέχιση της εργασίας στο σπίτι.

Αυτό το μοντέλο επιλέχθηκε για να κάνει τη μάθηση πιο ευέλικτη και αυτόνομη για τους μαθητές, και να διατηρεί συνεχώς συνδεδεμένο το φυσικό και το ψηφιακό περιβάλλον μάθησης. Επίσης, το μικτό πλαίσιο βοηθάει στο να προσαρμόζεται η διδασκαλία στις ανάγκες και το ρυθμό κάθε μαθητή, κάνοντάς την πιο εξατομικευμένη.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΡΙΖΩΜΟ ΣΤΟ ΦΙΛΕ: ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ, ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ ΚΑΙ Ο ΟΦΗ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ

Δημήτριος Ζλατιλίδης
Καθηγητής Φυσικής Αγωγής

Η μελέτη εξετάζει τη συμβολή των Μικρασιατών προσφύγων στη διαμόρφωση της πετοσφαίρισης στο Ηράκλειο Κρήτης, με επίκεντρο τον Όμιλο Φιλάθλων Ηρακλείου (ΟΦΗ), αναδεικνύοντας τον αθλητισμό ως φορέα κοινωνικής συνοχής και πολιτισμικής συνέχειας κατά τον ελληνικό Μεσοπόλεμο. Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, οι πρόσφυγες που εγκαταστάθηκαν στο Ηράκλειο μετέφεραν ένα πλούσιο πολιτισμικό-εκπαιδευτικό κεφάλαιο, στο οποίο ο οργανωμένος αθλητισμός κατείχε εξέχουσα θέση ως μέσο συλλογικής αγωγής και κοινωνικής ένταξης. Η πετοσφαίριση, άθλημα ήδη γνωστό στους προσφυγικούς πληθυσμούς από τα σχολεία και τους συλλόγους της Σμύρνης και της Κωνσταντινούπολης, λειτούργησε στο νέο περιβάλλον ως παιδαγωγικό εργαλείο κοινωνικής συνοχής. Οι χαμηλές υλικές απαιτήσεις του αθλήματος και ο ομαδικός χαρακτήρας του το κατέστησαν ιδανικό μέσο άσκησης και κοινωνικοποίησης στις προσφυγικές συνοικίες του Ηρακλείου. Ο ΟΦΗ, ιδρυμένος το 1925 από πρόσωπα με μικρασιατική και πολίτικη καταγωγή, αποτέλεσε βασικό φορέα θεσμικής ενσωμάτωσης της πετοσφαίρισης στο τοπικό αθλητικό τοπίο. Ιδιαίτερη σημασία παρουσιάζει η ανάπτυξη του τμήματος πετοσφαίρισης του ΟΦΗ και, κυρίως, η δημιουργία γυναικείου τμήματος το 1928, ένα από τα πρωιμότερα σε πανελλήνιο επίπεδο. Η εξέλιξη αυτή αντανακλά τον εκσυγχρονιστικό χαρακτήρα της προσφυγικής αθλητικής κουλτούρας και τη συμβολή της στη σταδιακή αναδιαμόρφωση των κοινωνικών ρόλων σε μια κοινωνία με έντονες παραδοσιακές δομές. Η έρευνα στηρίζεται σε διεπιστημονική προσέγγιση. Χρησιμοποιήθηκαν βιβλία και μελέτες που πραγματεύονται τον μικρασιατικό ξεριζωμό και την προσφυγική εγκατάσταση, εφημερίδες της εποχής που καταγράφουν αθλητικές και κοινωνικές δραστηριότητες, καθώς, επίσης, αρχειακό υλικό προερχόμενο από ιδιωτικές συλλογές, οι οποίες φωτίζουν πτυχές της καθημερινής αθλητικής ζωής. Μέσα από τη σύνθεση αυτών των τεκμηρίων, η πετοσφαίριση αναδεικνύεται ως μηχανισμός συλλογικής μνήμης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Στην περίπτωση του ΟΦΗ, το άθλημα λειτούργησε ως γέφυρα ανάμεσα στην εμπειρία του ξεριζωμού και τη συγκρότηση μιας νέας ταυτότητας στο κρητικό περιβάλλον, μετατρέποντας το τραύμα της προσφυγιάς σε δημιουργική κοινωνική πράξη και συμβάλλοντας ουσιαστικά στη διαμόρφωση της αθλητικής και πολιτισμικής φυσιογνωμίας της πόλης.

Εργασία (Paper)

FILM MEETS ART: INSPIRING ENGLISH TEACHING ACROSS CEFR LEVELS

Elisavet Veliou
Academic director/ Author/ Researcher/ House of english Language School and Research Centre

The rapid impact of digital and multimodal resources on education has created new affordances for project-based language learning that leverage film and visual art to foster communicative competence, creativity, and critical thinking. This study examines how integrating films and art into English Language Teaching (ELT) across proficiency levels can transform classroom practices, support naturalistic language acquisition, and align with assessment goals.

The main purpose of this research is to evaluate the implementation and outcomes of film- and art-based pedagogies across all levels (pre-A1 to Advanced) in our Language School. Research questions: (1) Which classroom practices effectively promote receptive and productive skills at different CEFR levels? (2) How do these practices serve exam preparation and measurable language gains? (3) What operational arrangements (roles, differentiation, assessment) optimize learning and engagement?

The study is an applied, classroom-based investigation conducted over five academic years in our school. Practices were implemented across level-based cohorts and systematically documented. Data sources included lesson plans, student-produced artifacts (scripts, short films, visual analyses), task performance on exam-style measures, attendance and homework completion records, and aggregated pre/post performance scores on standardized in-house assessments.

Findings show that structured use of art excerpts for "disguised" exam practice and scaffolded project cycles (pre-production, production, post-production) yield consistent gains in oral fluency, contextualized vocabulary, and collaborative skills across levels. Pre-A1 learners benefited from multimodal input and role-based tasks that reduced affective filters; intermediate and advanced students demonstrated enhanced critical interpretation and genre-aware production. Differentiated homework aligned with production roles improved participation and completion rates.

In conclusion, the paper provides empirically grounded, scalable models for arts-informed ELT across the full CEFR range, and recommends targeted teacher training in multimodal assessment, project scaffolding, and level-appropriate task design to maximize language learning and engagement.

Εργασία (Paper)

Η ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΣΕ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Καλλιόπη Γιαλεσάκη
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Επαγγελματικός Σύμβουλος
Φωτεινή Καλογερογιάννη
Συμβασιούχος Διδάσκουσα ΑΠΘ

Οι συνεχείς παγκόσμιες μετακινήσεις πληθυσμών, είτε ως αποτέλεσμα οικονομικών κρίσεων είτε λόγω εμπόλεμων καταστάσεων, έχουν εντείνει την ανάγκη διαμόρφωσης ενός διαπολιτισμικού κοινωνικού πλαισίου στις χώρες υποδοχής, το οποίο να υποστηρίζει την ομαλή και ισότιμη ένταξη πολιτισμικά διαφορετικών και κοινωνικά ευάλωτων ομάδων. Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος των επαγγελματικών συμβούλων και των συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς συμβάλλουν στη γεφύρωση πολιτισμικών και κοινωνικών ανισοτήτων μέσω της ένταξης των ατόμων στην αγορά εργασίας.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση της ικανότητας των επαγγελματικών συμβούλων να ανταποκρίνονται στις ποικίλες ανάγκες πολιτισμικά διαφορετικών και κοινωνικά ευάλωτων ατόμων, όπως Ρομά και μετανάστες, με τους οποίους όλοι/ες οι συμμετέχοντες/ουσες έρχονται σε άμεση επαγγελματική επαφή στο πλαίσιο της εργασίας τους. Η μελέτη εστιάζει σε βασικές διαστάσεις της πολυπολιτισμικής επάρκειας, όπως η πολυπολιτισμική επίγνωση, οι δεξιότητες πολυπολιτισμικής συμβουλευτικής, η γνώση των εμποδίων στη συμβουλευτική διαδικασία, η επίγνωση του εαυτού και η χρήση σχετικής πολυπολιτισμικής ορολογίας.

Η έρευνα ακολούθησε ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση και υλοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίου, με δείγμα 71 επαγγελματικών συμβούλων οι οποίοι εργάζονται σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς που εξυπηρετούν πολιτισμικά διαφορετικές και κοινωνικά ευάλωτες ομάδες. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν υψηλό επίπεδο πολυπολιτισμικής επάρκειας στο σύνολο του δείγματος, σε συνδυασμό με αυξημένη ευαισθητοποίηση απέναντι στις ανάγκες των συμβουλευόμενων. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της επαγγελματικής εμπειρίας, της πλήρους απασχόλησης στο αντικείμενο, των μεταπτυχιακών σπουδών και της συμμετοχής σε εξειδικευμένα προγράμματα επιμόρφωσης ως καθοριστικών παραγόντων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων κατανόησης της κοσμοθεωρίας του πολιτισμικά «άλλου» και την εφαρμογή πολιτισμικά κατάλληλων παρεμβάσεων. Στο πλαίσιο της ερμηνείας των αποτελεσμάτων υπογραμμίζεται η ανάγκη για συνεχή, στοχευμένη και δια βίου επιμόρφωση των επαγγελματικών συμβούλων, καθώς και για περαιτέρω έρευνα στον τομέα της πολυπολιτισμικής συμβουλευτικής.

Εργασία (Paper)

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ: ΕΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ 14ΛΕΠΤΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ (ΘΕΩΡΙΑ) + 6 ΛΕΠΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗ (ΜΙΝΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ)

Georgia Despoini
Researcher

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ένα εφαρμοσμένο διδακτικό σενάριο διαπολιτισμικής εκπαίδευσης σε τάξη δημοτικού σχολείου με πολιτισμικά και γλωσσικά ετερογενές μαθητικό πληθυσμό. Στόχος της παρέμβασης ήταν η ενίσχυση της αίσθησης του «ανήκειν» όλων των μαθητών, η καλλιέργεια ενσυναίσθησης και η μετατροπή της πολιτισμικής ποικιλομορφίας της τάξης σε παιδαγωγικό πόρο.

Το σενάριο αναπτύχθηκε σε τέσσερις βασικές φάσεις. Στην πρώτη φάση («Γνωρίζω τον εαυτό μου») οι μαθητές δημιούργησαν προσωπικούς “χάρτες ταυτότητας” με στοιχεία από την οικογένεια, τις γλώσσες, τα αγαπημένα τους έθιμα και βιώματα. Στη δεύτερη φάση («Γνωρίζω τον άλλον») οι μαθητές εργάστηκαν σε μικρές ομάδες ανταλλάσσοντας ιστορίες, λέξεις από διαφορετικές γλώσσες και πολιτισμικά στοιχεία, καλλιεργώντας δεξιότητες διαλόγου και σεβασμού. Στην τρίτη φάση («Μαθαίνουμε μαζί») υλοποιήθηκαν διαθεματικές δραστηριότητες (γλώσσα, εικαστικά, μουσική) με αξιοποίηση πολιτισμικών αναφορών των παιδιών, όπως παραδοσιακά τραγούδια, μύθοι και εικαστικά μοτίβα. Στην τελική φάση («Μοιραζόμαστε») οι μαθητές παρουσίασαν ομαδικά έργα σε μια ανοιχτή δράση στην τάξη, ενισχύοντας τη συνεργασία και τη θετική αλληλεπίδραση.

Η παιδαγωγική προσέγγιση βασίστηκε στη συνεργατική μάθηση, την πολυτροπική έκφραση και την αφήγηση προσωπικών εμπειριών. Τα δεδομένα από παρατηρήσεις, μαθητικά έργα και σύντομες αναστοχαστικές συζητήσεις έδειξαν βελτίωση του κλίματος της τάξης, ενίσχυση της συμμετοχής μαθητών με μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο και μείωση φαινομένων αποκλεισμού.

Η εργασία προτείνει συγκεκριμένα βήματα και παιδαγωγικά εργαλεία για εκπαιδευτικούς δημοτικού που επιθυμούν να εφαρμόσουν πρακτικές διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, μετατρέποντας την τάξη σε κοινότητα μάθησης, αλληλοσεβασμού και δημοκρατικού διαλόγου.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΚΡΥΦΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σπυρίδων Ιμαμίδης
Εκπαιδευτικός ΔΕ

Το εκπαιδευτικό σύστημα είναι ένα περιβάλλον, το οποίο χρειάζεται να συσταθεί κάτω από μία προκαθορισμένη οργάνωση. Συνεπώς, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα κατάλληλο περιβάλλον, το οποίο θα αποβλέπει στην εκπαιδευτική και, όχι μόνο, υποστήριξη των μαθητών, είναι σημαντικό να δημιουργείται ένα πρόγραμμα που θα περιλαμβάνει το περιεχόμενο και τον τρόπο διδασκαλίας των μαθητών, ένα αναλυτικό πρόγραμμα. Παρόλα αυτά, πολλές φορές ο εκπαιδευτικός μπορεί να παρεκκλίνει από αυτό το πρόγραμμα, προκαλώντας είτε θετικές ή και αρνητικές συνέπειες στον μαθητή, αλλά και στην οργάνωση της τάξης. Αυτή η μορφή προγράμματος ονομάζεται και κρυφό αναλυτικό πρόγραμμα ή παραπρόγραμμα.

Η συγκεκριμένη εργασία μελετά τόσο το θεωρητικό πλαίσιο του κρυφού αναλυτικού προγράμματος, όσο και μια μελέτη περίπτωσης. Καθ' αυτό τον τρόπο, η εργασία ξεκινά από το γενικό προς το ειδικό, μελετώντας αρχικά το φάσμα του κρυφού αναλυτικού προγράμματος. Αναφέρονται συνοπτικά, τα χαρακτηριστικά του αναλυτικού προγράμματος και η εργασία προχωράει στην αντίθεση αυτού, μελετώντας τα χαρακτηριστικά και τις επιπτώσεις του κρυφού αναλυτικού προγράμματος. Στη συνέχεια, προτείνονται λύσεις για τις δυσμενείς επιπτώσεις που ενδεχόμενα επιφέρει. Στο πρακτικό μέρος της εργασίας ερευνάται η μελέτη περίπτωσης και αναφέρεται η παράμετρος πάνω στην οποία πραγματοποιήθηκε το συγκεκριμένο περιστατικό. Η εργασία κλείνει με τα συμπεράσματα της εργασίας, τα οποία περιγράφουν συνοπτικά το θεωρητικό φάσμα του κρυφού αναλυτικού προγράμματος.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ

Σπυρίδων Ιμαμίδης
Εκπαιδευτικός ΔΕ

Η σχολική κουλτούρα περιγράφει την ιδεολογία που περιβάλλει μία σχολική μονάδα και τη διακρίνει ανάμεσα στις υπόλοιπες. Πρόκειται για ένα αναπόσπαστο κομμάτι κάθε σχολείου. Μέσα σε ένα συνεχώς εξελισσόμενο κοινωνικό περιβάλλον, η σχολική κουλτούρα δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστη, για αυτό το λόγο και αυτή εξελίσσεται και αλλάζει σύμφωνα με τις κοινωνικές ανάγκες κάθε περιόδου. Η ένταξη των μαθητών με ειδικές μαθησιακές ανάγκες σε ένα δημόσιο γυμνάσιο αποτελεί το αντικείμενο της αλλαγής στην κουλτούρα που εξετάζεται στη συγκεκριμένη εργασία. Το ηγετικό στυλ, και συγκεκριμένα η μετασχηματιστική ηγεσία μπορεί να ασκήσει επιρροή στην καθιέρωση της αλλαγής, η οποία μπορεί να επέλθει με συντονισμένες κινήσεις από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και θα αποτελείται κατά κύριο λόγο από ενημερωτικές δράσεις. Ο ηγέτης – διευθυντής έχει, ασφαλώς, μεγάλη ευθύνη για την ευόδωση του στόχου της αλλαγής. Ένα ακόμη σημαντικό χαρακτηριστικό που εξετάζεται είναι ο ρόλος του φύλου του ηγέτη στην ενσωμάτωση της αλλαγής και στην αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας. Ωστόσο, το φύλο δεν θεωρείται σημαντικός παράγοντας επιρροής για το συγκεκριμένο παράδειγμα αλλαγής, παρά η γνώση και η σωστή ενημέρωση από πλευράς ηγέτη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΕΝΕΡΓΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ"

Χριστίνα Ιωάννα Σχοινά
Ψυχολόγος
Ελένη Τσιαούση
Προϊσταμένη Ειδικού Νηπιαγωγείου Γιάννουλης, Εκπαιδευτικός ΕΑΕ

Η εργασία εξετάζει την ανάπτυξη παγκόσμιας πολιτειότητας και διαπολιτισμικής ευαισθησίας μέσω εκπαιδευτικών πρακτικών στην προσχολική ειδική αγωγή. Ως μελέτη περίπτωσης αναλύεται το πρόγραμμα «Ενεργοί Πολίτες» του Ειδικού Νηπιαγωγείου Γιαννούλης, με έμφαση στη διαμόρφωση κοινωνικής αλληλεγγύης, αποδοχής της διαφορετικότητας και συμμετοχικής δράσης μέσω βιωματικών πρακτικών που συνδέουν την τοπική κοινότητα με παγκόσμιες αξίες. Η μεθοδολογική προσέγγιση στηρίζεται σε ποιοτική ανάλυση του εκπαιδευτικού υλικού και των δραστηριοτήτων, με σκοπό την αποτύπωση της σχέσης τους με τις αρχές της διαπολιτισμικής παιδαγωγικής και την καταγραφή των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Το πρόγραμμα ενσωματώνει ποικίλες δράσεις: επαφή με αδέσποτα ζώα, επισκέψεις σε κέντρα ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ), υποστήριξη παιδιών με χρόνιες παθήσεις, περιβαλλοντικούς καθαρισμούς, συμμετοχή σε παγκόσμιες ημέρες (Ειρήνης, Δικαιωμάτων του Παιδιού, Αυτισμού, Ατόμων με Αναπηρία), εκμάθηση νοηματικής γλώσσας, εορτασμό της Ευρωπαϊκής Ημέρας Γλωσσών και συνεργασία με ευρωπαϊκά σχολεία μέσω eTwinning για περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Τα νήπια, μέσω της ενεργητικής εμπλοκής τους, καλλιεργούν ενσυναίσθηση, συλλογική ευθύνη, σεβασμό στην ετερότητα και οικολογική συνείδηση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αμφίδρομη συμπερίληψη μέσω κοινών δράσεων με τυπικά νηπιαγωγεία, ενισχύοντας τη συνύπαρξη και την αλληλοκατανόηση. Το πρόγραμμα αξιοποιεί τη συνεργασία με φορείς της τοπικής κοινωνίας και την ομαδική μάθηση, αποτελώντας ολοκληρωμένο υπόδειγμα διαπολιτισμικής αγωγής στην πρώτη σχολική βαθμίδα. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι η ενσωμάτωση διαπολιτισμικών και παγκόσμιων θεματικών στην εκπαιδευτική καθημερινότητα επιτυγχάνεται αποτελεσματικά μέσω βιωματικών και κοινωνικά προσανατολισμένων παρεμβάσεων, καθιστώντας την προσχολική ειδική εκπαίδευση ουσιώδη πυλώνα για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών του κόσμου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Καλλιόπη Γιαλεσάκη
Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Επαγγελματικός Σύμβουλος
Φωτεινή Καλογερογιάννη
Συμβασιούχος Διδάσκουσα ΑΠΘ

Οι συνεχείς παγκόσμιες μετακινήσεις πληθυσμών, είτε ως αποτέλεσμα οικονομικών κρίσεων είτε λόγω εμπόλεμων καταστάσεων, έχουν εντείνει την ανάγκη διαμόρφωσης ενός διαπολιτισμικού κοινωνικού πλαισίου στις χώρες υποδοχής, το οποίο να υποστηρίζει την ομαλή και ισότιμη ένταξη πολιτισμικά διαφορετικών και κοινωνικά ευάλωτων ομάδων. Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος των επαγγελματικών συμβούλων και των συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς συμβάλλουν στη γεφύρωση πολιτισμικών και κοινωνικών ανισοτήτων μέσω της ένταξης των ατόμων στην αγορά εργασίας.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση της ικανότητας των επαγγελματικών συμβούλων να ανταποκρίνονται στις ποικίλες ανάγκες πολιτισμικά διαφορετικών και κοινωνικά ευάλωτων ατόμων, όπως Ρομά και μετανάστες, με τους οποίους όλοι/ες οι συμμετέχοντες/ουσες έρχονται σε άμεση επαγγελματική επαφή στο πλαίσιο της εργασίας τους. Η μελέτη εστιάζει σε βασικές διαστάσεις της πολυπολιτισμικής επάρκειας, όπως η πολυπολιτισμική επίγνωση, οι δεξιότητες πολυπολιτισμικής συμβουλευτικής, η γνώση των εμποδίων στη συμβουλευτική διαδικασία, η επίγνωση του εαυτού και η χρήση σχετικής πολυπολιτισμικής ορολογίας.

Η έρευνα ακολούθησε ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση και υλοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίου, με δείγμα 71 επαγγελματικών συμβούλων οι οποίοι εργάζονται σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς που εξυπηρετούν πολιτισμικά διαφορετικές και κοινωνικά ευάλωτες ομάδες. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν υψηλό επίπεδο πολυπολιτισμικής επάρκειας στο σύνολο του δείγματος, σε συνδυασμό με αυξημένη ευαισθητοποίηση απέναντι στις ανάγκες των συμβουλευόμενων. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της επαγγελματικής εμπειρίας, της πλήρους απασχόλησης στο αντικείμενο, των μεταπτυχιακών σπουδών και της συμμετοχής σε εξειδικευμένα προγράμματα επιμόρφωσης ως καθοριστικών παραγόντων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων κατανόησης της κοσμοθεωρίας του πολιτισμικά «άλλου» και την εφαρμογή πολιτισμικά κατάλληλων παρεμβάσεων. Στο πλαίσιο της ερμηνείας των αποτελεσμάτων υπογραμμίζεται η ανάγκη για συνεχή, στοχευμένη και δια βίου επιμόρφωση των επαγγελματικών συμβούλων, καθώς και για περαιτέρω έρευνα στον τομέα της πολυπολιτισμικής συμβουλευτικής.

Εργασία (Paper)

MUSIC PEDAGOGY AS A MECHANISM FOR IDENTITY FORMATION AND INTERCULTURAL DIALOGUE IN CONTEMPORARY EDUCATION: A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR INCLUSIVE AND CULTURALLY SUSTAINING PRACTICE

Georgia Sarikaki
Education Advisor, 9th District of Heraklion Directorate of Primary Education, Heraklion, Greece

Educational systems across Europe and globally are increasingly shaped by cultural diversity, migration, and the multiplicity of students' identities. Schools are dynamic environments where learners bring diverse linguistic repertoires, community traditions, and youth cultural practices. Within this context, music pedagogy emerges as a powerful educational domain that fosters belonging, cultural recognition, and intercultural dialogue through embodied participation. This conceptual paper argues that music education should be understood not merely as aesthetic or technical training, but as a socio-cultural mechanism through which learners negotiate identity, community, and difference. The study asks how music pedagogy can intentionally function as a mechanism for identity formation and intercultural mediation in contemporary diverse school contexts, including Greek primary education. Methodologically, the paper employs a conceptual and narrative literature synthesis, drawing on socio-cultural learning theory, musical identity scholarship, culturally sustaining pedagogies, and intercultural education research. Through this synthesis, the paper identifies eight interrelated pedagogical mechanisms that enable music classrooms to operate as sites of inclusion and cultural democracy. These mechanisms include inclusive participation, culturally responsive teaching, creative music-making, hip-hop pedagogy, relational learning oriented toward Social and Emotional Learning (SEL), collaborative community practice, critical music pedagogy, and the teacher's role as cultural mediator. The paper highlights implications for curriculum design, teacher education, and policy, emphasizing the need to broaden music curricula beyond narrow Western canons and to support pedagogies that validate students' lived musical worlds. Particular attention is given to the Greek context, where music has historically carried cultural heritage, while schools increasingly reflect multicultural diversity. Ultimately, repositioning music pedagogy at the centre of culturally plural education strengthens its contribution to identity affirmation, intercultural understanding, and social justice in contemporary schooling.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΚΟΜΙΚΣ

Καλλιόπη Παυλίδου
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου, ΠΕ 70
Ζαμπετούλα Σταυριανού
Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου, ΠΕ 70

Η αυξανόμενη παρουσία πολυτροπικών μορφών κειμένου στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον αναδεικνύει την ανάγκη ανανέωσης των διδακτικών προσεγγίσεων στη διδασκαλία της μυθολογίας. Η ελληνική μυθολογία συνιστά ένα σύνθετο πολιτισμικό και αφηγηματικό σύστημα που ενσωματώνει διαχρονικούς συμβολισμούς, αρχέτυπα και κοινωνικά νοήματα, τα οποία μπορούν να επανανοηματοδοτηθούν σε σύγχρονα εκπαιδευτικά συμφραζόμενα. Στο πλαίσιο αυτό, η μεταφορά του μύθου σε σύγχρονες αφηγηματικές μορφές ευνοεί την πολλαπλή ερμηνεία του και ενισχύει την εμπλοκή των μαθητών /τριών στη μαθησιακή διαδικασία.

Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η θεωρητική διερεύνηση της παιδαγωγικής αξιοποίησης των πολυτροπικών κειμένων στη διδασκαλία των μύθων, με έμφαση στο παράδειγμα των κόμικς. Ειδικότερα, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο ο συνδυασμός λόγου και εικόνας μπορεί να υποστηρίξει την κατανόηση της μυθολογικής αφήγησης και να συμβάλει στην καλλιέργεια του οπτικού γραμματισμού.

Το θεωρητικό πλαίσιο της μελέτης στηρίζεται στις θεωρίες της πολυτροπικότητας και των πολυγραμματισμών, σύμφωνα με τις οποίες η παραγωγή νοήματος προκύπτει από τη δυναμική αλληλεπίδραση διαφορετικών σημειωτικών τρόπων. Υπό το πρίσμα αυτό, τα κόμικς αναλύονται ως πολυτροπικά αφηγηματικά κείμενα με σημαντικές παιδαγωγικές δυνατότητες, ενώ παράλληλα αναδεικνύεται η παιδευτική αξία του μύθου ως φορέα πολιτισμικής μνήμης και αξιακών προτύπων.

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι η παιδαγωγική αξιοποίηση των κόμικς μπορεί να λειτουργήσει ως σύγχρονο διδακτικό εργαλείο που υποστηρίζει μαθητοκεντρικές μορφές μάθησης, ενισχύει τη συμμετοχή των μαθητών, καλλιεργεί τον οπτικό γραμματισμό και προάγει την ανάπτυξη κριτικού στοχασμού και πολιτισμικής συνείδησης. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη δυναμική των κόμικς ως αποτελεσματικών πολυτροπικών μέσων για τη διδασκαλία των μύθων σε σύγχρονα μαθησιακά περιβάλλοντα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΥΘΟ ΤΟΥ ΛΙΟΝΤΑΡΙΟΥ ΤΗΣ ΝΕΜΕΑΣ ΜΕΣΩ ΜΕΛΑΝΟΜΟΡΦΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ

Καλλιόπη Παυλίδου
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου, ΠΕ 70
Ζαμπετούλα Σταυριανού
Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου, ΠΕ 70

Η σύγχρονη διδακτική της Ιστορίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση αναδεικνύει ολοένα και περισσότερο την ανάγκη καλλιέργειας του οπτικού γραμματισμού και αξιοποίησης πολυτροπικών κειμένων, προκειμένου οι μαθητές να προσεγγίζουν το παρελθόν με ενεργητικό και βιωματικό τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό, ο μύθος και οι εικονιστικές του αποτυπώσεις μπορούν να λειτουργήσουν ως γέφυρα μεταξύ ιστορικής γνώσης και διδακτικής πράξης.

Κύριος σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της παιδαγωγικής αξίας της διδακτικής αξιοποίησης των μελανόμορφων αγγείων της αρχαϊκής περιόδου ως οπτικών πηγών στο μάθημα της Ιστορίας της Γ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου, με έμφαση στον μύθο του Λιονταριού της Νεμέας, πρώτου άθλου του Ηρακλή. Η έρευνα επιδιώκει να αναδείξει τη συμβολή των εικονιστικών τεκμηρίων στην κατανόηση της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας και του τρόπου με τον οποίο οι αρχαίοι Έλληνες αντιλαμβάνονταν τον ήρωα και τον ρόλο του στο αξιακό τους σύστημα.

Η μελέτη βασίστηκε σε διδακτική παρέμβαση που υλοποιήθηκε στο μάθημα της Ιστορίας της Γ΄ Δημοτικού, με τη συμμετοχή ομάδας ελέγχου και πειραματικής ομάδας. Σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε διδακτικό υλικό βασισμένο σε μελανόμορφα αγγεία, αξιοποιώντας πολυτροπικές και διερευνητικές δραστηριότητες, προσαρμοσμένες στις γνωστικές και ερμηνευτικές δεξιότητες των μαθητών.

Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι η αξιοποίηση οπτικών πηγών και πολυτροπικών κειμένων ενισχύει ουσιαστικά την κατανόηση του μύθου και του ιστορικού περιεχομένου, σε σύγκριση με τα παραδοσιακά μονοτροπικά μέσα. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη συμβολή του οπτικού γραμματισμού στη διδακτική της Ιστορίας και υπογραμμίζει την παιδευτική αξία της συστηματικής αξιοποίησης του μύθου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΜΑΖΙ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ»: ΨΗΦΙΑΚΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΟΥΜΕΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Στυλιανή Γκόνη
Κοινωνική λειτουργός -Δ/ντρια Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου -Λυκείου Καλαμάτας
Γιώργος Χόχωλης
Μουσικός παιδαγωγός
Δημήτρης Κουκουράκης
Μουσικοθεραπευτής
Άννα Μεσαναγρενού
Μουσικοθεραπεύτρια

Ο σχολικός εκφοβισμός παραμένει μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις στην εκπαίδευση, και η αντιμετώπισή του δεν αφορά μόνο την εκπαιδευτική κοινότητα αλλά και ολόκληρη την κοινωνία. Οι μαθητές με αναπηρία αποτελούν ευάλωτη ομάδα, επιρρεπή σε τέτοια φαινόμενα εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα «Μαζί στη Μουσική», που εφαρμόζεται στο Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Καλαμάτας σε συνεργασία με την ΑΜΚΕ «Άγγελοι της Χαράς», αξιοποιεί τη μουσική ως εργαλείο πρόληψης και διαχείρισης του σχολικού εκφοβισμού. Μέσω διαδικτυακών συνεδριών και κυκλικής συνδιδασκαλίας, το πρόγραμμα ενισχύει τη συνεργασία, την ενσυναίσθηση και την αυτοέκφραση των μαθητών, προάγοντας παράλληλα τις επικοινωνιακές και κοινωνικές τους δεξιότητες.

Η παρέμβαση συνδέεται με τις αρχές της Συναισθηματικής Νοημοσύνης, υποστηρίζοντας την αυτεπίγνωση, την αυτορρύθμιση και την κοινωνική επίγνωση μιας τάξης μαθητών Γυμνασίου του σχολείου μας, ενώ η ψηφιακή διάσταση επιτρέπει τη βιωματική μάθηση και την παρακολούθηση της δυναμικής αλληλεπίδρασης των συμμετεχόντων. Επιπλέον, προωθεί τη βιωσιμότητα στην εκπαίδευση, καθώς μπορεί να επαναληφθεί και να αναπτυχθεί τόσο στο ίδιο σχολικό πλαίσιο όσο και σε άλλα σχολεία, διασφαλίζοντας μακροχρόνιο κοινωνικό και παιδαγωγικό όφελος.

Η αξιολόγηση του προγράμματος ανέδειξε βελτίωση στην επικοινωνία και τη συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών, με μείωση των ενδοσχολικών συγκρούσεων και βελτίωση του παιδαγωγικού κλίματος. Η εισήγηση αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο η μουσική, σε συνδυασμό με ψηφιακά εργαλεία, μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα επικοινωνίας και να προάγει μια συμπεριληπτική, βιώσιμη και καινοτόμα εκπαιδευτική πρακτική.

Εργασία (Paper)

ONLINE COMMUNITIES AND THE REPRODUCTION OF DIASPORAS IN CONTEMPORARY RUSSIA: THE CASE OF LABOUR MIGRANTS FROM CENTRAL ASIA

Vera Peshkova
Institute of Sociology - Branch of the Federal Center of Theoretical and Applied Sociology of the Russian Academy of Sciences, a leading research fellow

The relationship between migration and ICTs has become one of the key fields of migration scholarship. Mobile devices, messaging applications, and social media have significantly transformed the ways in which social ties are maintained across spatial and temporal distances, making communication almost continuous and instantaneous. In this context, it is particularly important to analyse the role of ICT-mediated communication for ethno-migrant communities and diasporas, including digital diasporas as a new form of sociality.

In the academic literature, the phenomenon of digital diasporas is discussed as both a theoretical and a practical issue. On the one hand, it allows for a rethinking of classical understandings of diasporas by illustrating how online communities contribute to the formation, maintenance, and reproduction of diasporic ties. On the other hand, such communities play a practical role in migrants' everyday lives by providing access to information, mutual assistance, and economic and social resources. Their impact, however, is ambivalent, as diasporas may both facilitate adaptation and reinforce closure within migrants' networks.

I examine the role of online communities, specifically group chats on WhatsApp and Telegram, using the case of migrants from Central Asian countries in Russia. The empirical basis consists of in-depth interviews conducted in 2023–2024. The analysis shows that group chats on messaging platforms constitute a key infrastructure of both digital and offline diasporas. The study identifies several types of such communities, including former classmates' chats, hometown-based chats, chats of associations, professional and workplace groups, "noticeboard" chats, financial mutual-aid groups informal friendship-based chats, as well as family chats. The characteristics of these communities, patterns of communication within them, and their functions are examined. These online communities play a crucial role in maintaining social ties, mobilising mutual assistance, and coordinating everyday practices in migration, thereby shaping dense translocal and transnational networks.

Εργασία (Paper)

STORIES, RITUALS AND ARTEFACTS: DIASPORA INSTITUTIONS, CULTURAL CONTINUITY AND EVERYDAY LIFE IN THE GREEK DIASPORA OF SOUTH AFRICA

Haralabos (Harry) Gouvelis
Member of the Council of the Hellenic Community of Pretoria

The growth of Greek migration to South Africa in the late nineteenth and twentieth centuries led to the establishment of institutions such as the Hellenic Community of Pretoria (HCP), founded in 1908, that have played a vital role in preserving Hellenic identity and belonging within an evolving socio-political context and under multi-generational acculturation pressures.

This paper examines the HCP as a diaspora institution, focusing on how its guiding principles are operationalized through organizational structures, practices, and community engagement to sustain Hellenic continuity and foster citizenship in South Africa. Drawing on long-term ethnographic participant observation that spans council membership since 2003, leadership of the Hellenic Federation of South Africa, and Coordinator of the Africa–Middle East Region of the World Council of Hellenes Abroad, the study explores the following questions: How does the HCP function to maintain Hellenic identity and heritage across generations? What principles shape its approach to community life and cultural continuity? In what ways do everyday practices contribute to members' sense of connection and evolving understandings of identity? Through which mechanisms does the HCP maintain cohesion and respond to community needs? What insights does this offer regarding local institutions' links to wider diaspora networks and homeland relations?

The research adopts a descriptive ethnographic approach grounded in sustained observation of governance processes, community events, and institutional interactions, supplemented by archival sources and reflexive positional analysis.

Findings highlight the importance of inclusive institutional design, philosophically informed leadership, and shared community spaces in maintaining cohesion and responsiveness. The HCP's practices demonstrate how local institutions can balance continuity and adaptation while remaining embedded in wider diaspora networks.

The paper concludes by suggesting that higher-order diaspora bodies and the Greek state could enhance diaspora resilience by prioritizing connectivity, shared platforms, and experiential forms of engagement that strengthen transnational ties and intergenerational participation.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Πηνελόπη Χρήστου
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Σχολή Γεωλογίας ΕΚΠΑ, προϊσταμένη 3ου Νηπιαγωγείου Ξυλοκάστρου
Αθανασία Μπακοπούλου
ΕΔΙΠ Σχολή Γεωλογίας ΕΚΠΑ Διδακτική και Παιδαγωγική των Γεωεπιστημών

Η παρούσα εργασία ασχολείται με την υλοποίηση των Δράσεων του Ενεργού Πολίτη που εφαρμόστηκε πιλοτικά τη σχολική χρονιά 2024-2025 στα Ελληνικά σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σκοπός της ήταν η μελέτη των απόψεων των νηπιαγωγών που εργάζονταν σε δημόσια σχολεία του νομού Κορινθίας για την επίδραση των Δράσεων του Ενεργού Πολίτη στην καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης των μαθητών. Οι στόχοι αφορούσαν στον προσδιορισμό των τύπων των Δράσεων Ενεργού Πολίτη, των προγραμμάτων, των σχεδίων εργασίας, των παιδαγωγικών προσεγγίσεων, των πρακτικών και των μεθοδολογιών που οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποίησαν στην τάξη τους. Τονίστηκαν οι παράγοντες που δυσχέραιναν το έργο των εκπαιδευτικών αλλά κι οι προτάσεις τους για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των Δράσεων του Ενεργού Πολίτη στο σχολείο του εικοστού πρώτου αιώνα. Πραγματοποιήθηκαν, στο πλαίσιο της ποιοτικής έρευνας, 21 ημιδομημένες συνεντεύξεις νηπιαγωγών του νομού Κορινθίας σε 14 σχολεία, που στόχο είχαν να παρουσιάσουν τις εμπειρίες και απόψεις των εκπαιδευτικών. Στα κυριότερα ευρήματα της έρευνας περιλαμβάνεται η συμβολή των Δράσεων του Ενεργού Πολίτη στην ένταξη των μαθητών ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στη μαθησιακή διαδικασία, η καλλιέργεια των δεξιοτήτων τους και η ευαισθητοποίησή τους στην προστασία του περιβάλλοντος από την προσχολική ηλικία. Οι κυριότερες δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί στην υλοποίηση των δράσεων είχαν να κάνουν με την ασαφή επιμόρφωση, την γραφειοκρατία, τον διοικητικό φόρτο, την έλλειψη χρόνου και την σύνδεση με το διαδίκτυο. Οι προτάσεις τους συμπυκνώνονται στην δημιουργία ενός αποθετηρίου καλών εκπαιδευτικών πρακτικών το οποίο να εμπλουτίζεται ετησίως με ποικιλία δράσεων για το Νηπιαγωγείο στην πλατφόρμα του ΙΕΠ, στην αντικατάσταση της τελικής έκθεσης αποτύπωσης των δράσεων με ένα ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο ή ψηφιακή φόρμα, στην συνεργασία του σχολείου με επιστημονικούς φορείς, με την οικογένεια, την κοινωνία και στην εύρεση περισσότερου χρόνου και ύπαρξη ευελιξίας στην υλοποίηση και κατανόηση των δράσεων. Κλείνοντας οι Δράσεις είχαν θετικό πρόσημο στην ολόπλευρη ανάπτυξη των κλίσεων, των δεξιοτήτων των μαθητών.

Εργασία (Paper)

ΤΙΤΛΟΣ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ: Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ZEROTOEIGHTEEN.GR ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ

Μάρα Μπέκα
Δημοσιογράφος - Owner Zerotoeighteen.gr

Στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο, η ραγδαία επίδραση των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία έχει δημιουργήσει νέες προκλήσεις και ευκαιρίες για τη διατήρηση της εθνικής και πολιτισμικής ταυτότητας. Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει την εκπαιδευτική ψηφιακή πλατφόρμα zerotoeighteen, μια καινοτόμο πρωτοβουλία που διερευνά τον ρόλο της ελληνικής διασποράς στη διαμόρφωση διαπολιτισμικών γεφυρών. Η αναγκαιότητα της μελέτης τεκμηριώνεται από την επιτακτική ανάγκη επαναπροσδιορισμού της σχέσης των νέων της ομογένειας με την πολιτισμική τους κληρονομιά, μέσα από σύγχρονα περιβάλλοντα που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του 21ου αιώνα.

Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η ανάδειξη της πλατφόρμας ως εργαλείου ενίσχυσης της πολιτισμικής συνείδησης, της κριτικής σκέψης και της διαπολιτισμικής κατανόησης σε παιδιά και εφήβους. Η μελέτη θέτει στο επίκεντρο ερευνητικά ερωτήματα σχετικά με το πώς το οργανωμένο ψηφιακό υλικό μπορεί να καλλιεργήσει μια δυναμική ταυτότητα και να διευκολύνει την κατανόηση των μεταβολών του παγκόσμιου συστήματος, αποτρέποντας την πολιτισμική αποξένωση.

Η μεθοδολογική προσέγγιση εδράζεται στις θεμελιώδεις αρχές της διαπολιτισμικής παιδαγωγικής και της βιωματικής μάθησης, αξιοποιώντας πλήρως τις δυνατότητες των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ). Μέσα από τον σχεδιασμό διαδραστικών δραστηριοτήτων και πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού, η πλατφόρμα προωθεί ένα συμμετοχικό μοντέλο μάθησης που ενθαρρύνει τον μαθητή να εξερευνήσει βιωματικά τις ρίζες του, λειτουργώντας ταυτόχρονα ως ενεργό μέλος της παγκόσμιας κοινότητας.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης αναδεικνύουν τη δυναμική της πλατφόρμας ως εργαλείου εκπαιδευτικής καινοτομίας και πολιτισμικής ενδυνάμωσης. Διαπιστώνεται ότι η ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων στη διαπολιτισμική εκπαίδευση ενισχύει το ενδιαφέρον των μαθητών και προάγει μια κριτική στάση απέναντι στην παράδοση και τη σύγχρονη πραγματικότητα. Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει τη συνεισφορά της πλατφόρμας zerotoeighteen στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής της διασποράς. Η παρέμβαση αυτή προτείνει ένα βιώσιμο παιδαγωγικό μοντέλο που υποστηρίζει την ενεργή σύνδεση των μαθητών με την πολιτισμική κληρονομιά, διασφαλίζοντας τη συνέχεια της ιστορικής μνήμης μέσα σε ένα ψηφιακά μετασχηματισμένο περιβάλλον.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΓΕΦΥΡΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ STEAM ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ: Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ETWINNING ΕΡΓΟ "SKILLS UP"

Χαρούλα Λεοντάρη
Εκπαιδευτικός Μουσικής Αγωγής, 3ο Δημοτικό Σχολείο Βασιλικού
Παναγιώτα Κουτρούμπα
Υποδιευθύντρια, Εκπαιδευτικός Γενικής Παιδείας, 3ο Δημοτικό Σχολείο Βασιλικού

Στο σύγχρονο παγκόσμιο μαθησιακό οικοσύστημα, η εκπαίδευση καλείται να λειτουργήσει ως γέφυρα πολιτισμού, επιστήμης και δεξιοτήτων, αξιοποιώντας διαθεματικές και ψηφιακά ενισχυμένες προσεγγίσεις. Το συνεργατικό eTwinning έργο "SKILLS UP" σχεδιάστηκε με σαφή στοχοθεσία την ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, μέσα από τη μουσική αγωγή και τη STEAM εκπαίδευση με έμφαση στις Τέχνες, ενισχύοντας παράλληλα την ψηφιακή ικανότητα και τη διαπολιτισμική συνεργασία των μαθητών του δημοτικού σχολείου.

Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός του έργου βασίστηκε σε μηνιαίους θεματικούς κύκλους, οι οποίοι συνέδεσαν επιστημονικά πεδία με τη βιωματική μάθηση και την ψηφιακή και μουσική δημιουργία. Στο πλαίσιο αυτό, οι μαθητές διερεύνησαν μαθηματικές έννοιες, όπως η ακολουθία Fibonacci, και τις συνέδεσαν με μουσικές δομές και δημιουργικές συνθέσεις. Παράλληλα, στο θεματικό πεδίο του μέλλοντος και της ρομποτικής, ανέπτυξαν αφηγηματικές και ηχητικές παρουσιάσεις για επαγγέλματα του μέλλοντος, κατασκεύασαν ρομποτικό μοντέλο και προγραμμάτισαν τη λειτουργία του ενσωματώνοντας ήχο και οπτικές ενδείξεις σε εφαρμογές δασοπροστασίας και πυρασφάλειας.

Η μουσική αγωγή λειτούργησε ως κεντρικός άξονας αισθητικής και πολιτισμικής έκφρασης, μέσα από δράσεις φιλαναγνωσίας, ποίησης και μελοποιημένου λόγου, καθώς και μέσα από τη χορωδιακή ερμηνεία και ηχογράφηση ελληνικής μελοποιημένης ποίησης στα πλαίσια ανταλλαγής μουσικής των εταίρων. Επιπλέον, στις δραστηριότητες φυσικής οι μαθητές γνώρισαν τη θεωρία του Πυθαγόρα και το τετράχορδο, διεξήγαγαν πειράματα και παρήγαγαν πρωτότυπο ψηφιακό υλικό.

Η αξιολόγηση του έργου ανέδειξε μετρήσιμα μαθησιακά οφέλη, όπως ενίσχυση της δημιουργικότητας, της συνεργασίας, της ψηφιακής επάρκειας και της πολιτισμικής επίγνωσης. Συμπερασματικά, το "SKILLS UP" τεκμηριώνει τον ρόλο της μουσικής αγωγής ως παιδαγωγικής γέφυρας στο STEAM, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη διαμόρφωση ενεργών, δημιουργικών και ψηφιακά εγγράμματων πολιτών στο παγκόσμιο σχολείο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΟΥ ¨ΑΝΗΚΕΙΝ¨ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΦΡΟΝΤΖΟΥ

Ελένη Σταύρακα
MSc Τεχνών, Αναπτυξιακών Πολιτικών και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Παναγιώτης Ιωακειμίδης
PhD Οικονομικών και Βιώσιμης Πολιτιστικής Διαχείρισης

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει την πολυσχιδή προσωπικότητα και τη δράση του Κώστα Φρόντζου και της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών (Ε.Η.Μ.) κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Μέσα από την αναβίωση του αρχαίου δράματος και τη θεσμοθέτηση των Δωδωναίων, ο Φρόντζος λειτούργησε ως οραματιστής που επανένταξε το μνημείο στο σύγχρονο κοινωνικό γίγνεσθαι. Η εργασία αναλύει πώς η Δωδώνη μετασχηματίστηκε από ένα σιωπηλό αρχαιολογικό πεδίο σε «τόπο μνήμης» (lieu de mémoire) και πεδίο συμμετοχικής χωρικότητας. Η διαδικασία αυτή εντάσσεται στην ευρύτερη πολιτισμική γεωγραφία της Ηπείρου, μιας περιοχής όπου η μνήμη εγγράφεται στο ανάγλυφο του τοπίου μέσα από αλλεπάλληλες ιστορικές διαστρωματώσεις. Μέσα από τη θεωρητική τεκμηρίωση του εθνισμού και της πολιτισμικής μνήμης, αναδεικνύεται η συμβολή του Φρόντζου και της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας στη συγκρότηση μιας πολυφωνικής ελληνικότητας με διεθνή προσανατολισμό. Τέλος, η έρευνα καταθέτει μια καινοτόμο πρόταση πολιτιστικής διαχείρισης: το μοντέλο του «Ζωντανού Εργοταξίου». Αντλώντας πρότυπα από τη διεθνή πρακτική (Göbekli Tepe), προτείνεται η μετουσίωση της εσωτερικής αρχαιολογικής διαδικασίας σε βιωματική εμπειρία. Πρόκειται για ένα συμπληρωματικό μοντέλο που, αντί της συνήθους φυγόκεντρης εξωστρέφειας, εισηγείται μια πυρηνική και αυτοαναφορική προσέγγιση, η οποία εστιάζει στον ίδιο τον λειτουργικό πυρήνα του μνημείου. Φιλοδοξεί έτσι να μετουσιώσει την εσωτερική, «αθέατη» αρχαιολογική διαδικασία σε μια σύγχρονη, βιώσιμη και συμμετοχική εμπειρία. Στόχος είναι η μετατροπή του αρχαιολογικού έργου σε κύριο έκθεμα, προκειμένου η Δωδώνη να καταστεί ένας πόλος διεθνούς ακτινοβολίας και έλξης, συνδέοντας τη βιωματική θέαση με τη βιώσιμη ανάπτυξη στην ψηφιακή εποχή.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ, ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Γιάννης Κουτρουμπής
Μεταδιδάκτορας - Δημοσιογράφος

Η παρούσα εισήγηση διερευνά τη διασύνδεση διασποράς, ενεργειακής γεωπολιτικής και ψηφιακής δημόσιας διπλωματίας στο σύγχρονο παγκόσμιο σύστημα. Στόχος είναι η ανάλυση του τρόπου με τον οποίο οι ενεργειακές κρίσεις, οι γεωπολιτικές ανακατατάξεις και η ψηφιακή επικοινωνία επηρεάζουν τη συγκρότηση συλλογικών ταυτοτήτων, την έννοια του ανήκειν και τις διακρατικές αφηγήσεις επιρροής.

Το θεωρητικό πλαίσιο συνδυάζει την κοινωνιολογία της διασποράς με τη γεωπολιτική της ενέργειας και τη θεωρία της ήπιας ισχύος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο των ψηφιακών μέσων ως πεδίου άσκησης πολιτισμικής και πολιτικής επιρροής, όπου κρατικοί και μη κρατικοί δρώντες διαμορφώνουν λόγο, ταυτότητες και ερμηνευτικά σχήματα γύρω από ζητήματα ασφάλειας, πόρων και διεθνούς συνεργασίας.

Μεθοδολογικά, η εργασία βασίζεται σε ποιοτική ανάλυση ψηφιακού περιεχομένου, δημόσιων παρεμβάσεων και θεσμικών αφηγημάτων που σχετίζονται με την ενεργειακή πολιτική και τις διεθνείς σχέσεις. Εξετάζεται πώς τα ψηφιακά δίκτυα και οι κοινότητες διασποράς λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές μηνυμάτων και ως χώροι πολιτισμικής διαπραγμάτευσης, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης.

Υποστηρίζεται ότι η ενέργεια δεν αποτελεί μόνο οικονομικό και στρατηγικό παράγοντα, αλλά και στοιχείο συμβολικής πολιτικής, που εντάσσεται σε ανταγωνιστικές αφηγήσεις περί σταθερότητας, κυριαρχίας και ταυτότητας. Η ψηφιακή διπλωματία και οι συμμετοχικές πλατφόρμες ενισχύουν τη διασυνοριακή διάχυση αυτών των αφηγήσεων και επηρεάζουν τη σχέση διασποράς και πατρίδας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

MARXIST DEPENDENCY THEORY (MDT) AND ALTERNATIVE APPROACHES: A CRITICAL AND COMPARATIVE STUDY

José Antonio Spinelli Lindoso
Federal University of Rio Grande do Norte (Brazil)

This work aims to address the debate on dependency in Brazilian and Latin American sociology and political science by contrasting the views of Fernando Henrique Cardoso, the best-known dependency theorist in Latin America, with those of the so-called Marxist dependency theorists (MDTs), among whom I include authors of representative works, namely Ruy Mauro Marini, Vania Bambirra, Theotônio dos Santos, and André Gunder Frank, while also resorting to other interpretative lines, such as those associated with intellectuals who contributed to this field, like Celso Furtado and Florestan Fernandes. We will address this theme as it appears intertwined with other issues that simultaneously bring together and divide social thought in Brazil and Latin America: the issues of development and underdevelopment; the place of dependency within the world capitalist system and, by implication, its relationship with the aforementioned topics and with issues related to bourgeois revolution, democracy, and authoritarianism in the works of the cited authors.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΕΠ-Υ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΑΣΠΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ: ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Κυριακή Τάσιου
Υποψήφια Διδάκτωρ/ Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής & του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ)
Ελένη Νικολάου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια/ Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής & του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ)

Η παρούσα εργασία διερευνά τη συμβολή των γονέων παιδιών με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ) ως ενεργών συμμετεχόντων σε παρεμβάσεις ειδικής αγωγής, με έμφαση στην κοινωνική ένταξη και στη συμπερίληψη. Βασίζεται σε ποιοτικά δεδομένα από ημιδομημένες συνεντεύξεις γονέων παιδιών με ΔΕΠ-Υ, οι οποίοι έχουν συμμετάσχει σε συμβουλευτική γονέων και σε άλλες διεπιστημονικές παρεμβάσεις.

Η θεματική ανάλυση ανέδειξε ένα ευρύ φάσμα γονεϊκών πρακτικών και στάσεων, όπως η προσέλκυση και διατήρηση της προσοχής, οι προσαρμογές του οικογενειακού περιβάλλοντος, η θετική ενίσχυση, η θέσπιση ορίων και δομής, καθώς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων συναισθηματικής διαχείρισης και αυτορρύθμισης. Παράλληλα, αναδείχθηκαν πιο σύνθετες γονεϊκές δεξιότητες, όπως η προνοητικότητα και η ενεργή παρατήρηση του παιδιού, η υπομονή και η επανάληψη, η γνωστική αναπλαισίωση δύσκολων καταστάσεων, καθώς και η αυτοαναγνώριση λαθών στη διαχείριση.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη γονεϊκή προσαρμογή και συμμετοχή, όπου οι γονείς, μέσα από συνεχή αναζήτηση γνώσης, συνεργασία με ειδικούς, συζήτηση και νοητική επεξεργασία των εμπειριών τους, αναλαμβάνουν έναν πιο ενεργό ρόλο στις παρεμβάσεις των παιδιών τους. Η συνεχής παρουσία σε συνδυασμό με την αυτοφροντίδα και τη διαχείριση της κόπωσης, φάνηκαν να συμβάλλουν στη σταθερότητα και στη συναισθηματική ασφάλεια του παιδιού.

Τα ευρήματα υποστηρίζουν τη σημασία ενός συστημικού πλαισίου υποστήριξης, στο οποίο η παιδαγωγική γνώση και οι στρατηγικές παρέμβασης «διαχέονται» από τους ειδικούς στο οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον. Η συνεργασία οικογένειας–σχολείου–επαγγελματιών υγείας αναδεικνύεται ως καθοριστικός παράγοντας για τη μείωση διασπαστικών συμπεριφορών, την ενίσχυση της αυτορρύθμισης και την προώθηση της κοινωνικής και συναισθηματικής ένταξης των παιδιών με ΔΕΠ-Υ, στο πλαίσιο ενός ολιστικού και συμπεριληπτικού μοντέλου ειδικής αγωγής.

Εργασία (Paper)

IMPROVING INTERGENERATIONAL MOBILITY ESTIMATES THROUGH ENHANCED INCOME-TYPE SURVEY MEASURES

Georgios Kitsoleris
American Farm School-Perrotis College/ Head of Institutional Research, Accreditation and Quality Assurance
Bisera Gjurovska
Perrotis College / Undergraduate student

This paper reassesses intergenerational mobility (IGM) in Greece by enhancing income measurement within survey-based approaches. Traditional estimates relying on single-year earnings or incomplete income definitions often suffer from attenuation bias and fail to capture the heterogeneity of income transmission channels. Using enriched income-type variables—including permanent net earnings, disposable household income, full income, and estimates accounting for in-kind benefits and imputed rent—the paper evaluates how alternative income concepts affect IGM estimates. The analysis further incorporates migrants who left Greece during the crisis, examines gender-specific transmission patterns, and compares elasticities across income quantiles to provide a more detailed understanding of mobility dynamics.

The findings reveal strong and persistent intergenerational associations across all income definitions, with higher elasticities observed for broader income concepts that better approximate long-term economic status. Quantile regressions show that parental income plays a more pronounced role at the upper end of the income distribution, while educational attainment continues to act as a key mediating factor, reducing the strength of income persistence. By demonstrating how improved income measurement shapes mobility estimates, the paper contributes to both methodological and policy debates and underscores the importance of high-quality survey design for accurately identifying mobility constraints and informing targeted interventions.

Εργασία (Paper)

ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΝΤΑΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ: ΑΦΗΓΗΣΗ, ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΣΕ ΘΕΣΜΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Θάλεια Γρίβα
Θεατρολόγος- Εμψυχώτρια

Η ένταξη της συναισθηματικής φροντίδας, της τέχνης και της τεχνολογίας στο πεδίο της φροντίδας ηλικιωμένων δημιουργεί νέες δυνατότητες αλλά και διακινδυνεύσεις στο πλαίσιο της ύστερης νεωτερικότητας. Η παρούσα εργασία εξετάζει τη συμβολή της τέχνης και της τεχνητής νοημοσύνης στην ενδυνάμωση ηλικιωμένων εντός θεσμικών δομών φροντίδας.

Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η καλλιτεχνική δράση, σε συνδυασμό με την τεχνολογία, μπορεί να λειτουργήσει ως μηχανισμός ενδυνάμωσης, αναγνώρισης και κοινωνικής συμμετοχής για ηλικιωμένους που διαβιούν σε Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων, ενώ παράλληλα εξετάζονται οι αμφισημίες και οι νέες μορφές κινδύνων που αναδύονται.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση μέσω έρευνας με βάση την τέχνη (art-based research), ακολουθώντας την Art/o/grafy και την οικο-σωματο-βιωματική μέθοδο. Υλοποιήθηκε καλλιτεχνική δράση στο Γηροκομείο Αθηνών, όπου η αφήγηση παραμυθιών συνδυάστηκε με τη δημιουργία εξατομικευμένων εικόνων μέσω τεχνητής νοημοσύνης, με τους συμμετέχοντες ως πρωταγωνιστές. Η ανάλυση στηρίζεται στη θεωρία της ρευστής νεωτερικότητας και της κοινωνίας της διακινδύνευσης.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η καλλιτεχνική παρέμβαση ενεργοποίησε μνήμες, φαντασία και ταυτότητες, ενώ οι ψηφιακές αναπαραστάσεις λειτούργησαν ως φορείς μνήμης και τεκμήρια συμμετοχής. Παρά τους θεσμικούς περιορισμούς και τις νέες διακινδυνεύσεις που εισάγουν οι δράσεις που συνδυάζουν τέχνη και τεχνολογία, η δράση συνέβαλε στη μετατόπιση των πρακτικών φροντίδας και στην ορατότητα των συμμετεχόντων.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει ότι η τέχνη και η τεχνολογία δεν λειτουργούν αντιθετικά, αλλά ως συμπληρωματικοί μηχανισμοί που επιτρέπουν μορφές μικρής αλλά ουσιαστικής χειραφέτησης και επαναπροσδιορισμού της ταυτότητας. Ο εκσυγχρονισμός της φροντίδας δεν αίρει τις κοινωνικές ανισότητες αλλά τις μετασχηματίζει, δημιουργώντας νέα πεδία διαπραγμάτευσης για τα υποκείμενα εντός θεσμικών δομών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ

Παναγιώτης Γούλιαρης
Αρχιτέκτων ,Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Αρχιτεκτόνων Δ.Π.Θ.
Γεωργία Δασκαλάκη
Καθηγήτρια Προσαρμοσμένης Φυσικής Αγωγής, Ειδική Παιδαγωγός Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Αρχιτεκτόνων Δ.Π.Θ.
Μαρία Γρηγοριάδου
Αρχιτέκτων, Αναπληρώτρια . Καθηγήτρια Τμήματος Αρχιτεκτόνων Δ.Π.Θ.

Το σχολικό κτίριο αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της ειδικής αγωγής, όπου το φυσικό περιβάλλον επηρεάζει άμεσα τη μάθηση, τη συμπεριφορά και τη συναισθηματική κατάσταση των μαθητών. Για τους μαθητές με νοητική υστέρηση, η αρχιτεκτονική του σχολικού χώρου μπορεί να λειτουργήσει ως υποστηρικτικό παιδαγωγικό μέσο, ενισχύοντας την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την εκπαιδευτική τους ένταξη.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδείξει τις παιδαγωγικές διαστάσεις του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού σχολικών μονάδων ειδικής αγωγής και τον ρόλο τους στην υποστήριξη της γνωστικής, κοινωνικής, συναισθηματικής και λειτουργικής ανάπτυξης μαθητών με νοητική υστέρηση.

Η μελέτη βασίζεται σε βιβλιογραφική ανασκόπηση επιστημονικών πηγών από τα πεδία της αρχιτεκτονικής σχολικών χώρων και της παιδαγωγικής της ειδικής αγωγής. Εξετάζονται αρχές συμπεριληπτικού και ανθρωποκεντρικού σχεδιασμού, όπως η αναγνωσιμότητα και προβλεψιμότητα του χώρου, η σαφής χωρική οργάνωση, ο έλεγχος των αισθητηριακών ερεθισμάτων και η ευελιξία των εκπαιδευτικών χώρων, σε συνάρτηση με παιδαγωγικές πρακτικές της ειδικής αγωγής, όπως η δομημένη μάθηση, η εξατομίκευση και η ενίσχυση της αυτονομίας.

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι η σαφής και κατανοητή χωρική διάταξη, οι αισθητηριακά ισορροπημένοι χώροι και η ύπαρξη ευέλικτων ζωνών μάθησης συμβάλλουν στη μείωση του άγχους, στη βελτίωση της συγκέντρωσης, στην ενίσχυση της αυτονομίας και στην ανάπτυξη κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων των μαθητών.

Συμπερασματικά, η ενσωμάτωση των παιδαγωγικών αρχών της ειδικής αγωγής στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό σχολικών μονάδων αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία συμπεριληπτικών, λειτουργικών και ανθρωποκεντρικών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων. Η συνέργεια αρχιτεκτονικής και παιδαγωγικής μπορεί να προάγει ουσιαστικά τη μαθησιακή εμπειρία, την κοινωνική ένταξη και την ποιότητα ζωής των μαθητών με νοητική υστέρηση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΤΕΧΝΗ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΒΡΙΔΙΚΩΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ

Αργυρώ Ιντζίδου
Εκπαιδευτικός -Εικαστικός

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ένα εκπαιδευτικό σενάριο Εικαστικών το οποίο πραγματοποιήθηκε σε παιδιά της Ελληνικής διασποράς με νοητική αναπηρία σε ειδικό σχολείο. Σε τρεις διδακτικές ώρες οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με παραδοσιακές στολές από τρεις διαφορετικές χώρες και δημιούργησαν υβριδικές κατασκευές προσεγγίζοντας την πολιτισμική ώσμωση. Η μεθοδολογία βασίστηκε σε ποιοτική παιδαγωγική παρέμβαση με χρήση συστηματικής παρατήρησης, ημερολογίου εκπαιδευτικού και ανάλυσης έργων. Οι μαθητές αναγνώρισαν και ονόμασαν παραδοσιακές φορεσιές, αποδέχθηκαν διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία και δημιούργησαν νέες ταυτότητες, αναδεικνύοντας την τέχνη ως εργαλείο διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Οι αυξανόμενες μεταναστευτικές ροές δημιουργούν πολυπολιτισμικές κοινωνίες με ετερογενείς πληθυσμούς επαναπροσδιορίζοντας το ρόλο του σχολείου ως χώρος συνάντησης διαφορετικών ταυτοτήτων. Το φαινόμενο της διασποράς αναδεικνύει την ανάγκη πρακτικών συμπερίληψης και καλλιέργειας σεβασμού και στάσεων αποδοχής της διαφορετικότητας. Σε αυτό το πλαίσιο, η τέχνη δύναται να λειτουργήσει ως εργαλείο που ενσωματώνει πολυπολιτισμικά χαρακτηριστικά και ειδικότερα στην ειδική αγωγή, όπου υπάρχει ανάγκη βιωματικών και οπτικοποιημένων εμπειριών.

Ο βασικός σκοπός του σεναρίου είναι η ανάπτυξη διαπολιτισμικής ταυτότητας, η κατανόηση και η αποδοχή της διαφορετικότητας. Συγκεκριμένα, οι μαθητές επιχειρήθηκε να αναγνωρίσουν πολιτισμικές διαφορές, να καλλιεργήσουν θετική στάση και να ενσωματώσουν στοιχεία σε μια νέα υβριδική ταυτότητα μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων.

Το εκπαιδευτικό σενάριο εφαρμόστηκε σε μαθητές με νοητική αναπηρία 16-20 ετών της Ελληνικής διασποράς. Τρεις εικαστικές δραστηριότητες περιλάμβαναν την αναγνώριση παραδοσιακών φορεσιών, την κατασκευή παραδοσιακών στολών από τις τρεις χώρες με χαρτόνι και στη δημιουργία νέων υβριδικών στολών, συνδυάζοντας στοιχεία από τις κατασκευές που δημιουργήθηκαν σε προηγούμενη δραστηριότητα. Καταγράφηκαν ποιοτικά δεδομένα μέσω παρατήρησης, έργων και ανατροφοδότησης από τους μαθητές και κατηγοριοποιήθηκαν σε πέντε κριτήρια: αναγνώριση πολιτισμικών στοιχείων, αποδοχή διαφορετικότητας, δημιουργικός συνδυασμός και έκφραση ταυτότητας.

Οι δομημένες εικαστικές παρεμβάσεις αναδεικνύονται ως ένα χρήσιμο εργαλείο διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στην ειδική αγωγή. Η τέχνη διακρίνεται ότι μπορεί να δημιουργήσει συμπεριληπτικά περιβάλλοντα αναδεικνύοντας υπάρχουσες ταυτότητες και συνθέτοντας νέες.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΤΡΟΦΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΩΤΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Μιχάλης Πετρόπουλος
Φυσικός, MSc. Υποψ. Δρ ΕΑΠ
Κωνσταντίνος Κώτσης
Καθηγ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Αντώνιος Λέισος
Καθηγ. ΕΑΠ, Διευθυντής Εργαστηρίου Φυσικής ΕΑΠ

Η Αστρονομία θεωρείται ως η αρχαιότερη επιστήμη της ανθρωπότητας, κατέχοντας μία ιδιαίτερη θέση στην ελληνική πνευματική και επιστημονική παράδοση, καθώς η εξέλιξή της σε Επιστήμη, με τη σύγχρονη έννοια, θεμελιώνεται από τους προσωκρατικούς φιλοσόφους και τον Αριστοτέλη μέχρι τον Αρίσταρχο τον Σάμιο και τον Ίππαρχο, οι οποίοι εισήγαγαν μαθηματικά μοντέλα, με πρώιμες μετρήσεις κοσμικών αποστάσεων, και το γεωκεντρικό σύστημα. Η Αστρονομία δεν αποτελούσε μια παρατηρησιακή επιστήμη, αλλά εθεωρείτο ως ένα από τα τέσσερα βασικά μαθηματικά μαθήματα (τετρακτύς), που οδηγούσαν στην κατάκτηση της γνώσης.

Στο σύγχρονο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, η πορεία της Αστρονομίας στη Μέση Εκπαίδευση γνώρισε σημαντικές διακυμάνσεις. Μέχρι το 1998 αποτελούσε υποχρεωτικό μάθημα έως και τη Β' Λυκείου, προσφέροντας στους μαθητές και τις μαθήτριες μια συστηματική εισαγωγή στα ουράνια φαινόμενα, το Ηλιακό Σύστημα και τα στοιχειώδη της Αστροφυσικής. Ακολούθως μετατράπηκε σε μάθημα επιλογής, με αποτέλεσμα σταδιακά η συμμετοχή να μειώνεται δραστικά, λόγω της μη προσμέτρησής του στη διαδικασία εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τελικά, το 2014, το μάθημα καταργήθηκε πλήρως από το ωρολόγιο πρόγραμμα του Λυκείου.

Έκτοτε, η Αστρονομία εμφανίζεται ασφυκτικά εγκιβωτισμένη σε άλλα μαθήματα (κυρίως Φυσική, Γεωγραφία ή Βιολογία), χωρίς όμως αυτό να αναπληρώνει την απουσία ενός αυτόνομου, δομημένου μαθήματος, καθώς πρόκειται περί επιδερμικών αναφορών σε αυτήν.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε τη μελέτη μας σχετικά με την εξέλιξη του μαθήματος της Αστρονομίας και της Αστροφυσικής στην Ελληνική Μέση Εκπαίδευση, από την εισαγωγή της το 1887 περίπου έως τον πλήρη εξοβελισμό από τα ωρολόγια προγράμματα το 2014, καθώς και την πορεία του στις Πανελλαδικές Εξετάσεις για την εισαγωγή στα ΑΕΙ.

Το εξαγόμενο συμπέρασμα είναι ότι οι μαθητές σήμερα γνωρίζουν πολύ λιγότερα από τους μαθητές των αρχών του προηγούμενου αιώνα, προκαλώντας τον προβληματισμό μας, ιδίως στην εποχή όπου η ψευδοεπιστήμη και η παραπληροφόρηση παρουσιάζουν ανησυχητική ένταση και ισχύ.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΟΠΙΑ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ, ΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΕΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ

Ευφροσύνη Τσακίρη
Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Εντεταλμένη Διδάσκουσα & Ακαδημαϊκή Υπότροφος σε ΑΣΠΑΙΤΕ, ΠαΔΑ

«…Σταμάτησαν. Κοίταξαν πίσω. Η Σμύρνη καιγόταν. Μια απέραντη πυρκαγιά, ένας ουρανός κόκκινος, ματωμένος. (…) Δεν είχαμε πια πατρίδα. Δεν είχαμε σπίτι. Μόνο τον δρόμο. Τον δρόμο για την άγνωστη Ελλάδα…» «Το νούμερο 31328» του Ηλία Βενέζη

Ο ξεριζωμός συμπυκνώνει μια καίρια στιγμή για την ταυτότητα του τόπου, εκφράζοντας τον πόνο της απώλειας και την ελπίδα της μετάβασης σε έναν νέο οικείο τόπο. Η πατρίδα μετασχηματίζεται τότε σε μνήμη και η πορεία γίνεται το μοναδικό στοιχείο συνέχειας και ταυτότητας. Στην οπτικοακουστική γλώσσα, το ντοκιμαντέρ «Μακρινή Πλεξούδα» (Ε. Τσακίρη, 2025) επιχειρεί να ερμηνεύσει την αντιφατική και περίπλοκη σύγχρονη ταυτότητα της Νέας Μάκρης Αττικής ως αποτέλεσμα της εγκατάστασης προσφύγων από τη Μάκρη και το Λιβίσι της Μικράς Ασίας και της μετέπειτα μείξης τους με άλλες πληθυσμιακές ομάδες, όπως εσωτερικούς μετανάστες, παραθεριστές και νεοεισερχόμενους κατοίκους, που οδήγησαν στη σταδιακή συγκρότηση ενός χωρικού και κοινωνικού παλίμψηστου.

Κεντρικό μυθοπλαστικό και εικονοπλαστικό εργαλείο του ντοκιμαντέρ αποτελεί η πολυεπίπεδη κριτική χαρτογράφηση, ένα σύγχρονο διεπιστημονικό εργαλείο διερεύνησης, το οποίο αντλεί στοιχεία από πολεοδομία, αρχιτεκτονική, γεωγραφία, κοινωνική ανθρωπολογία και εικαστικές πρακτικές. Μέσω της σύμπλεξης ιστορικών, βιωματικών και μυθολογικών στρωμάτων, η κινηματογραφική εικόνα και ο λόγος τεκμηριώνουν και συνάμα ενεργοποιούν τη συναισθηματική εμπλοκή, καλλιεργώντας μια κριτική πρόσληψη του τόπου από τον θεατή.

Το ντοκιμαντέρ προέκυψε με αφορμή ένα μάθημα αρχιτεκτονικής με αντικείμενο τον επανασχεδιασμό ενός εγκαταλελειμμένου βιομηχανικού κελύφους στη Νέα Μάκρη. Στο στάδιο της ανάλυσης του περιβάλλοντος χώρου που συχνά αποτελεί την αφετηρία του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, οι φοιτητές ενεπλάκησαν σε μια συλλογική διαδικασία χαρτογράφησης, την οποία οπτικοποίησαν, ερμηνεύοντας με προσωπικό τρόπο ο καθένας την ιστορία του τόπου.

Μέσα από παραδείγματα λόγου και εικόνας η εισήγηση θα υποστηρίξει ότι η τέχνη, οπτική και κειμενική, μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ επιστημονικής γνώσης, εκπαίδευσης και δημόσιου λόγου, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην κατανόηση της διασποράς και των σύγχρονων μορφών συνύπαρξης σε τόπους πολλαπλών πατρίδων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

SECULARITY AND MIGRATION IN SWISS EDUCATION: WHEN NEUTRALITY MEETS ALTERITY

Theodoros Kitsios
Coordinator of Greek Schools in Kanton Zürich – Teacher

Increasing cultural, linguistic, and religious diversity in contemporary European societies has positioned the school as a key institution for negotiating social cohesion and managing alterity. Within the Swiss educational context, secularity constitutes a foundational principle of public education, shaping the conditions under which cultural and religious difference becomes visible, regulated, or silenced in the school space. The purpose of this paper is to offer an anthropological examination of secularity as a cultural and normative framework in education, focusing on the neutrality rule governing Heimatliche Sprache und Kultur (HSK) schools in Switzerland. It investigates how institutional neutrality encounters the lived experiences and identities of children with migrant backgrounds. The study adopts an anthropological and interpretive approach, drawing on the analysis of institutional documents, educational guidelines, and the Swiss neutrality framework regulating HSK instruction. Secularity is conceptualized as a historically and socially constructed regime that governs the public expression of identities within educational settings. Children with migrant backgrounds bring religious, ethical, and political narratives shaped within family and community contexts. Within the school environment, they are required to translate these narratives into a secular educational discourse aligned with institutional expectations. This process significantly affects identity formation, revealing tensions between the recognition of cultural heritage and the normalization demands of secular schooling. The article argues that secularity operates simultaneously as a mechanism of inclusion and as a form of normalization of alterity. HSK schools emerge as institutional spaces of mediation, where cultural plurality is integrated through processes of negotiated coexistence rather than assimilation, contributing to anthropological debates on education, migration, and secularism.

Εργασία (Paper)

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΡΟΜΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΡΟΜΑΝΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΡΟΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μαρία Γελαστοπούλου
Σύμβουλος Α' Ειδικής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Μαρία Κουλιανού
Σύμβουλος Α΄ Ψυχολόγων, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Αναστασία Βίτσα
Εκπαιδευτικός Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτκής

Στο προτεινόμενο συμπόσιο παρουσιάζεται η πειραματική εφαρμογής προγράμματος του Συμβουλίου της Ευρώπης με τίτλο «Ο ρόλος της γλώσσας Ρομανί στην εκπαιδευτική ένταξη παιδιών και νέων Ρομά: από την πολιτική στην πρακτική σε δημοτικά σχολεία της χώρας κατά τα σχολικά έτη 2021 2025». Το εν λόγω πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα με Συντονιστικό φορέα το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), σε συνεργασία με το Τμήμα Εκπαίδευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης και τη συμμετοχή τριών Δημοτικών Σχολείων: το 10ο ΔΣ Νέας Ιωνίας Βόλου, το 4ο Πειραματικό ΔΣ Αμαλιάδας και το 12ο ΔΣ Κομοτηνής. Επιπροσθέτως, στο εγχείρημα αυτό συμμετείχαν Δημοτικά Σχολεία από τη Σλοβενία και τη Σλοβακία.

Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε στα σχολεία αξιοποιώντας τις αρχές της ενταξιακής εκπαίδευσης με στόχο την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ισότιμη πρόσβαση των μαθητών/τριών Ρομά στο αγαθό της εκπαίδευσης. Κατά την υλοποίησή του εισάγεται μια καινοτόμο προσέγγιση, βασισμένη στις αρχές της πολυγλωσσικής/διαπολιτισμικής εκπαίδευσης που αξιοποιεί τη γλώσσα Ρομανί και αναδεικνύει τον ρόλο της γλώσσας, της ιστορίας και του πολιτισμού των Ρομά στην μάθηση και την εκπαιδευτική ένταξη των εν λόγων μαθητών/τριών. Η πειραματική εφαρμογή περιλάμβανε, επίσης, τη δημιουργία δικτύου εκπαιδευτικών, την ανάπτυξη προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού για τις τάξεις Α΄–Στ΄ Δημοτικού και την υιοθέτηση παιδαγωγικών πρακτικών με επίκεντρο τον/τη μαθητή/τρια.

Στα προσδοκώμενα αποτελέσματα συμπεριλαμβάνονται η διαμόρφωση Σύστασης Εκπαιδευτικής Πολιτικής από το Συμβούλιο της Ευρώπης για την πολυγλωσσική, ενταξιακή διαπολιτισμική εκπαίδευση με επίκεντρο τις διαλέκτους Ρομανί, βάσει τεκμηριωμένων καλών πρακτικών που εφαρμόστηκαν στα σχολεία. Από την εφαρμογή του προγράμματος αναδύθηκαν οι κύριες προκλήσεις και οι προοπτικές και αναδείχτηκε η συμβολή της πολυγλωσσικής εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική ένταξη, την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, τη συνεργασία σχολείου οικογένειας και τοπικής κοινωνίας. Για τη διάχυση των αποτελεσμάτων αναπτύχθηκε από το ΙΕΠ microsite, https://www.iep.edu.gr/rppe/, που περιλαμβάνει όλο το υλικό και τις καλές πρακτικές που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ

Σοφία Μούρτου
Εκπαιδευτικός Α/θμιας, Υπ. Δρ. ΑΠΘ
Γιώργος Φούζας
Δρ. ΕΔΙΠ ΑΠΘ
Βασιλική Μητροπούλου
Καθηγήτρια ΑΠΘ

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει την Τεχνητή Νοημοσύνη ως καταλύτη αναδιαμόρφωσης της σύγχρονης εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού, η ΤΝ αναλύεται ως ένα διεπιστημονικό πεδίο που δημιουργεί νέους διαύλους επικοινωνίας μεταξύ παιδείας και πολιτισμού. Κεντρικός στόχος είναι η διερεύνηση της ετοιμότητας των εκπαιδευτικών των ανθρωπιστικών επιστημών να ενσωματώσουν τις τεχνολογικές προκλήσεις, διασφαλίζοντας παράλληλα τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της διδασκαλίας. Η μεθοδολογία βασίστηκε σε ποσοτική έρευνα με δομημένο ερωτηματολόγιο σε δείγμα 58 εκπαιδευτικών (κλάδου Θεολόγων) που υπηρετούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Μέσα από την ανάλυση των δεδομένων χαρτογραφούνται οι στάσεις και οι αντιστάσεις που ανακύπτουν σε ηθικό, δεοντολογικό και παιδαγωγικό επίπεδο. Τα ευρήματα αναδεικνύουν μια σύνθετη πραγματικότητα, όπου η αναγνώριση των προοπτικών εκσυγχρονισμού συνυπάρχει με προβληματισμούς για την ενδεχόμενη υποβάθμιση του παιδαγωγικού ρόλου, γεγονός που συνδέεται άμεσα με το έλλειμμα στοχευμένης επιμόρφωσης. Ως απάντηση στις εντοπισμένες ανάγκες, η εισήγηση προτείνει ένα πλαίσιο παιδαγωγικής αξιοποίησης της Παραγωγικής ΤΝ (Generative AI), το οποίο διακρίνεται για τον έντονο διεπιστημονικό του χαρακτήρα. Μέσα από παραδείγματα οπτικοποίησης εννοιών (Text-to-Image), εξετάζεται η χρήση της τεχνολογίας ως εργαλείου ενίσχυσης της κριτικής σκέψης και του οπτικού γραμματισμού. Παρόλο που η έρευνα εστιάζει στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το προτεινόμενο μοντέλο παρουσιάζει υψηλή προσαρμοστικότητα, καθώς δύναται να αξιοποιηθεί τόσο στην Πρωτοβάθμια (μέσω της βιωματικής μάθησης) όσο και στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (μέσω της κριτικής ανάλυσης δεδομένων). Η μελέτη καταλήγει στην ανάγκη επανασχεδιασμού της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, προτείνοντας ένα ολιστικό μοντέλο που ενσωματώνει την καινοτομία στην ανθρωπιστική παιδεία. Στόχος είναι η ανάδειξη του εκπαιδευτικού ως ηθικού καθοδηγητή που μετασχηματίζει την τεχνολογική πρόκληση σε δημιουργική παιδαγωγική προοπτική, προωθώντας τη σύγκλιση τεχνολογίας και ανθρωπιστικών αξιών στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον.

Εργασία (Paper)

ΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΗΜΗΣ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Αικατερίνη Πετροπούλου
Υποψήφια Διδάκτωρ Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Νικόλαος Τριχάς
Αναπληρωτής Καθηγητής Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Ειρήνη Παπαδάκη
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (ΜΚΔ) αποτελούν εξαιρετικά δημοφιλείς διαδικτυακές πλατφόρμες που εξυπηρετούν μία βασική ανθρώπινη ανάγκη: την επικοινωνία. Στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον, τα ΜΚΔ διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην επικοινωνία και τη διαχείριση φήμης των πανεπιστημίων, διαμορφώνοντας την εικόνα τους και επιτρέποντας την άμεση και συνεχή αλληλεπίδρασή τους με το κοινό τους. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει τον βαθμό υιοθέτησης των ΜΚΔ σήμερα από τα πανεπιστημιακά τμήματα τουρισμού, για σκοπούς που σχετίζονται με την επικοινωνία και τη διαχείριση της φήμης τους. Ως μελέτη περίπτωσης χρησιμοποιήθηκε το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου. Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός, πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο των ημι-δομημένων συνεντεύξεων σε 20 μέλη του Τμήματος (Μέλη ΔΕΠ, εντεταλμένοι διδάσκοντες, διοικητικό προσωπικό), προκειμένου να καταγραφούν οι απόψεις και αντιλήψεις τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαιώνουν τη σημασία των ΜΚΔ για την ακαδημαϊκή κοινότητα σήμερα. Οι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι τα ΜΚΔ είναι εξαιρετικά σημαντικά εργαλεία επικοινωνίας και διαχείρισης φήμης των πανεπιστημιακών τμημάτων, λόγω της αμεσότητας και διαδραστικότητας που τα χαρακτηρίζουν, αλλά και της δυνατότητας προσέγγισης πολλαπλών κοινών με προσωποποιημένα μηνύματα. Οι επικοινωνιακές δράσεις του Τμήματος απευθύνονται ταυτόχρονα σε ένα εσωτερικό (φοιτητές, διδάσκοντες, διοικητικό προσωπικό, απόφοιτοι) και σε ένα εξωτερικό (υποψήφιοι φοιτητές, γονείς, συνεργάτες, χορηγοί, τοπική κοινωνία, κ.ά.) κοινό. Οι επικοινωνιακοί στόχοι που καλύπτονται είναι κυρίως η ενημέρωση, η ενίσχυση φήμης και η διάχυση γνώσης, ενώ απώτερος στόχος είναι η δημιουργία μίας κοινότητας και η ενίσχυση του αισθήματος του «ανήκειν». Η έρευνα καταλήγει σε πρακτικές προτάσεις προς τα πανεπιστημιακά τμήματα τουρισμού για την αύξηση του αριθμού των ακολούθων στις σελίδες τους στα ΜΚΔ, καθώς και το είδος του περιεχομένου των αναρτήσεων που θα αυξήσει την αλληλεπίδραση και τον βαθμό εμπλοκής της κοινότητας. Στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον όπου ο ανταγωνισμός μεταξύ των πανεπιστημιακών τμημάτων κορυφώνεται, η επικοινωνιακή στρατηγική αναδεικνύεται σε κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας.

Εργασία (Paper)

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΨΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ «Ο ΘΑΥΜΑΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΣ» ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Δ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Ιωάννης Βλαχάκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Κλεάνθη Λουλούδη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Ηρακλής Κουριδάκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η ενσωμάτωση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην εκπαιδευτική πράξη χωρίς παιδαγωγική σκοπιμότητα εντείνει τις ανισότητες και διευρύνει το ψηφιακό χάσμα. Αντίθετα, η συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όταν αξιοποιείται με παιδαγωγική στόχευση, μπορεί να μετασχηματίσει το παραδοσιακό εκπαιδευτικό υλικό σε ελκυστικό και διαδραστικό μαθησιακό περιβάλλον. Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας είναι ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού για μαθητές της Δ΄ Δημοτικού, στο πλαίσιο διαθεματικής προσέγγισης της βιολογίας της μέλισσας στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος. Το υλικό σχεδιάστηκε ώστε να διέπεται από τις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, της Γνωστικής Θεωρίας Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer και του Συνομιλιακού Μοντέλου της Laurillard, με απώτερο στόχο την ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης και την κατανόηση επιστημονικών εννοιών από τους μαθητές.

Το εκπαιδευτικό υλικό αναπτύχθηκε με το εργαλείο ανοιχτού κώδικα H5P, αξιοποιώντας τα πρόσθετα Course Presentation και Interactive Video για τη δημιουργία διαδραστικών παρουσιάσεων. Ενσωματώθηκαν επίσης τα λογισμικά Plotagon Studio και Doodly για ψηφιακή αφήγηση και βίντεο σύνοψης, καθώς και το Padlet ως συνεργατικός ψηφιακός πίνακας για ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μαθητών. Το συνολικό υλικό αναρτήθηκε στην πλατφόρμα students.edivea.net και οργανώθηκε σε τρεις διδακτικές ενότητες: «Η μέλισσα ως έντομο», «Η κοινωνία της μέλισσας» και «Η σημασία της μέλισσας – Κίνδυνοι και προστασία», συνοδευόμενες από εισαγωγική ενότητα με avatar αφήγησης.

Κάθε ενότητα δομήθηκε σύμφωνα με το μοντέλο West–Λιοναράκη, με σαφείς σκοπούς και προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, δομημένο κείμενο, πολυμεσικό περιεχόμενο, ασκήσεις αυτοαξιολόγησης με ανατροφοδότηση και βιβλιογραφία. Εφαρμόστηκαν συστηματικά οι αρχές του Mayer —συνοχής, κατάτμησης, σηματοδότησης, προσωποποίησης, προπαίδευσης και τροπικότητας— ενώ οι αρχές του συνομιλιακού μοντέλου της Laurillard υλοποιήθηκαν μέσω διαλεκτικής, προσαρμοστικής και συνεργατικής διαδικασίας.

Συμπερασματικά, ο σχεδιασμός αναδεικνύει τις δυνατότητες της διαθεματικής προσέγγισης στη Μελέτη Περιβάλλοντος και προσφέρει ένα αναπαραγώγιμο μοντέλο ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού για τη συμπληρωματική σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Εργασία (Paper)

ΝΕΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΈΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Ανθή Γεωργιάδου
Καθηγήτρια Γαλλικής και Ελληνικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Επιμορφώτρια Εκπαιδευτικών στο 2ο ΠΕΚ Αθηνών, τ. Διευθύντρια του 2ου Λυκείου Αρτέμιδος και Γυμνασίου Πικερμίου, τ. Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων & Αγωγής Υγείας της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδ

Η ανάγκη για καινοτόμες και πολυτροπικές διδακτικές προσεγγίσεις αποτελεί βασικό ζητούμενο της σύγχρονης εκπαίδευσης, καθώς ενισχύει την ενεργή συμμετοχή των μαθητών και προάγει μια ολιστική μαθησιακή εμπειρία. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εργασία εξετάζει τη συμβολή σύγχρονων παιδαγωγικών θεωριών και σημαντικών παιδαγωγών στον σχεδιασμό δημιουργικών δράσεων που εφαρμόστηκαν σε σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Αττικής.

Σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι καινοτόμες δραστηριότητες και οι καλές πρακτικές συμβάλλουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, στην καλλιέργεια κριτικής σκέψης, στη λήψη αποφάσεων, στην ομαδική συνεργασία και στην υποστήριξη μαθητών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες ή φαινόμενα bullying. Παράλληλα, εξετάζεται η επίδραση των δράσεων στη διαχείριση συναισθημάτων, στην ενδυνάμωση αυτοπεποίθησης και αυτοελέγχου.

Η μεθοδολογία βασίστηκε στην υλοποίηση ποικίλων βιωματικών δραστηριοτήτων σε πραγματικές σχολικές συνθήκες. Οι μαθητές συμμετείχαν σε ομάδες σε κατασκευές Origami, δράσεις Δημιουργικής Γραφής (σχέδια, κείμενα, ποιήματα), στη συγγραφή ελληνοϊαπωνικού και ελληνοαλβανικού λεξικού, καθώς και στη δημιουργία επιτραπέζιων παιχνιδιών, σταυρολέξων και σελιδοδεικτών. Παράλληλα, υλοποιήθηκαν εικαστικές δραστηριότητες όπως ζωγραφική σε γυαλί (vitraux) και τεχνικές κατασκευές: ρομπότ, μοντέλα Formula 1, αναπαραστάσεις του μηχανισμού των Αντικυθήρων, πειράματα εμπνευσμένα από το CERN, καθώς και εργασίες με πηλό, σαπούνι και ψηφιδωτά.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι βιωματικές δράσεις ενίσχυσαν τη δημιουργικότητα, τη συνεργατικότητα και την ενεργή εμπλοκή των μαθητών, ενώ υποστήριξαν τη διαχείριση άγχους, θυμού, ανασφάλειας, αυτοελέγχου και αυτοπεποίθησης. Η βιωματική φύση των δραστηριοτήτων συνέβαλε στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και στην ενδυνάμωση προσωπικής έκφρασης και κριτικής άποψης. Θετικά ήταν και τα αποτελέσματα για τους εκπαιδευτικούς, καθώς η επιμόρφωση, η συνεργασία και η εφαρμογή νέων μεθόδων διεύρυναν τους παιδαγωγικούς τους ορίζοντες καλλιεργώντας κλίμα εμπιστοσύνης και σεβασμού με τους μαθητές.

Συνολικά, η εργασία αναδεικνύει τη σημασία των καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών ως μέσων ενδυνάμωσης των μαθητών και βελτίωσης του σχολικού κλίματος.

Εργασία (Paper)

Η ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: ΠΕΡΣΕΣ ΚΑΙ ΙΚΕΤΙΔΕΣ ΩΣ ΠΕΔΙΑ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Τριαντάφυλλος Μποσταντζής
Διδάκτορας τμήματος Θεάτρου ΑΠΘ - Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Η παραστασιογραφία του Αισχύλου αποτελεί ένα ιδιαίτερα πρόσφορο πεδίο για την κατανόηση της αρχαίας τραγωδίας ως ζωντανής καλλιτεχνικής πρακτικής και ως δυναμικού πολιτισμικού φαινομένου που εντάσσεται στη διαδικασία της διασποράς και της διαμόρφωσης του παγκόσμιου πολιτισμικού συστήματος. Η μελέτη της παραστασιογραφικής παράδοσης των έργων του Αισχύλου αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο η αρχαία τραγωδία λειτουργεί ως πεδίο επαναδιαπραγμάτευσης συλλογικών και πολιτισμικών ταυτοτήτων μέσα από τη συνεχή σκηνική της ανανέωση.

Στόχος της εργασίας είναι να αναδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο οι σύγχρονες παραστασιακές προσεγγίσεις των αισχύλειων έργων συμβάλλουν στην επανανοηματοδότηση ζητημάτων ετερότητας, πολιτικής κοινότητας και συλλογικής ευθύνης στο πλαίσιο του παγκόσμιου πολιτισμικού διαλόγου. Ειδικότερα, η ανάλυση των Περσών επιδιώκει να εξετάσει πώς η σκηνική αναπαράσταση του ηττημένου «άλλου» λειτουργεί ως μέσο επεξεργασίας της ιστορικής μνήμης και της πολιτικής ταυτότητας σε διαφορετικά κοινωνικά συμφραζόμενα. Αντίστοιχα, μέσω των Ικετίδων, η εργασία στοχεύει στη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η θεματική της φιλοξενίας, της προστασίας του ξένου και της συλλογικής απόφασης της κοινότητας επαναπροσδιορίζεται σε σύγχρονες σκηνικές πρακτικές, αναδεικνύοντας τη συμβολή της τραγωδίας στη διαμόρφωση και ανακατασκευή ταυτοτήτων σε συνθήκες πολιτισμικής συνάντησης και διασποράς.

Η εργασία βασίζεται σε συγκριτική ανάλυση παραστάσεων από διαφορετικά πολιτισμικά και ιστορικά συμφραζόμενα, καθώς και σε βιβλιογραφική ανασκόπηση θεατρολογικών και παραστασιογραφικών μελετών. Εξετάζονται η σκηνοθετική ανάγνωση, η λειτουργία του Χορού ως συλλογικού υποκειμένου και η μεταφορά πολιτικών και ηθικών νοημάτων σε σύγχρονα πλαίσια, με στόχο την κατανόηση της διακίνησης θεατρικών μορφών και ιδεών στο παγκόσμιο πολιτισμικό δίκτυο.

Η παραστασιογραφία του Αισχύλου αναδεικνύει την αρχαία τραγωδία ως φορέα πολιτισμικής διασποράς και διαλόγου, όπου η πολιτισμική μνήμη δεν αναπαράγεται στατικά αλλά ανασυντίθεται δημιουργικά. Μέσα από τη συνεχή επανερμηνεία των έργων του, η τέχνη συμβάλλει ενεργά στην ανακατασκευή της ταυτότητας, επιβεβαιώνοντας τη θέση του αρχαίου δράματος ως κοινού τόπου συνάντησης διαφορετικών πολιτισμών στο παγκόσμιο θεατρικό γίγνεσθαι.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ: ΈΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ

Ηλίας Μεραμβελιωτάκης
Κοινωνικός λειτουργός, PhDc, MBA, MEd, Ακαδημαϊκός Υπότροφος, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Σταματίνα Κάραλη
Εκπαιδευτική Ψυχολόγος, Σύμβουλος Εξειδικευμένη στις Εξαρτήσεις, Κλινική Συνθετική Ψυχοθεραπεύτρια μέσω Τέχνης (Expressive Arts Psychotherapist), Ιδρύτρια και Επιστημονικά Υπεύθυνη της Art and Health (Hellas), Εκλεγμένο Μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Φανή Πέγιου
Κοινωνική λειτουργός, MEd, Art Therapist, Συν-ιδρύτρια της Art and Health (Hellas)

Η βιωματική εκπαίδευση είναι κρίσιμη για την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων. Ειδικότερα, τα προγράμματα που συνδυάζουν θεωρητική και πρακτική γνώση φαίνεται να βοηθούν τους επικείμενους επαγγελματίες να αναπτύξουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες. Άλλωστε, οι βιωματικές προσεγγίσεις περιλαμβάνουν την ενεργό συμμετοχή των επαγγελματιών, την πρακτική εφαρμογή της γνώσης και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης.

Σκοπός: Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στην παρουσίαση ενός προγράμματος ενδυνάμωσης επικείμενων επαγγελματιών, του τομέα της Κοινωνικής Εργασίας, με στόχο τη διαμόρφωση επαγγελματικών δεξιοτήτων και κατ' επέκταση επαγγελματικής ταυτότητας.

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν συνολικά 13 φοιτητές/ φοιτήτριες Κοινωνικής Εργασίας, από τα τελευταία εξάμηνα σπουδών. Το πρόγραμμα είχε διάρκεια 26 εβδομάδες και περιλάμβανε τόσο τη θεωρητική κατάρτιση όσο και τη βιωματική εξάσκηση με τη χρήση της τέχνης (π.χ. ζωγραφική, δραματοποίηση κ.α.), με στόχο την απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων πεδίου. Για την αξιολόγηση του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις, τα δεδομένα των οποίων αναλύθηκαν με την μέθοδο της ανάλυσης πλαισίου.

Από την ανάλυση των δεδομένων προέκυψε πως οι φοιτητές και φοιτήτριες που συμμετείχαν ενίσχυσαν τις επαγγελματικές δεξιότητες που είχαν κατακτήσει (π.χ. ενεργητική ακρόαση, όρια), ενώ απέκτησαν νέες, τις οποίες εφάρμοσαν και σε προσωπικό επίπεδο (π.χ. ενσυναίσθηση, άνευ όρων αποδοχή). Παράλληλα, οι φοιτητές/ φοιτήτριες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα ανέφεραν πως απέκτησαν μια νέα πολύτιμη εμπειρία, γεμάτη πρακτικές γνώσεις, την οποία κατάφεραν να συνδέσουν και θεωρητικά, ενισχύοντας έτσι την προσαρμοστικότητα και ευελιξία τους. Τα μικτά προγράμματα βιωματικής εκπαίδευσης συμβάλλουν θετικά στη διαμόρφωση ικανών και ευπροσάρμοστων επαγγελματιών, ενισχύοντας τους με νέες δεξιότητες και ψυχική ανθεκτικότητα για τις επικείμενες προκλήσεις της αγοράς εργασίας. Η παρούσα μελέτη φιλοδοξεί να αναδείξει την καλή πρακτική της χρήσης της τέχνης σε προγράμματα εκπαίδευσης για την απόκτηση νέων δεξιοτήτων και τη διαμόρφωση επαγγελματικής ταυτότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ, ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΕΣ ΡΟΕΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ

Νικόλαος Πουλάκης
ΕΔΙΠ ΤΜΣ ΕΚΠΑ, ΣΕΠ ΕΑΠ

Η κρητική μουσική αποτελεί ένα ζωντανό πολιτισμικό φαινόμενο που διαμορφώνεται ιστορικά μέσα από διαδοχικές πολιτισμικές επιρροές και σύγχρονες διαδικασίες κοινωνικής και γεωγραφικής κινητικότητας. Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και της αυξανόμενης παρουσίας των τοπικών μουσικών παραδόσεων στο πεδίο της "μουσικής του κόσμου", η κρητική μουσική επαναπλαισιώνεται, διαπραγματευόμενη ζητήματα ταυτότητας, αυθεντικότητας και πολιτισμικής αναπαράστασης. Η μελέτη αυτή εντάσσεται στον ευρύτερο επιστημονικό διάλογο γύρω από τις δυναμικές της τοπικότητας και της παγκοσμιότητας στις σύγχρονες μουσικές κουλτούρες.

Σκοπός της εισήγησης είναι να διερευνήσει τους τρόπους με τους οποίους η κρητική μουσική παράδοση μετασχηματίζεται και επανανοηματοδοτείται στο σύγχρονο πολιτισμικό περιβάλλον, τόσο εντός της τοπικής κοινωνίας όσο και στο διεθνές πλαίσιο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο της κινητικότητας των μουσικών, της διασποράς, της θεσμικής εκπαίδευσης και της ψηφιακής διάδοσης στη διαμόρφωση νέων μορφών επιτέλεσης και πρόσληψης. Η έρευνα βασίζεται σε ποιοτική-ερμηνευτική ανάλυση, αξιοποιώντας εθνογραφικά δεδομένα και κριτική ανάλυση μουσικών και χορευτικών πρακτικών, με στόχο την κατανόηση των κοινωνικών και πολιτισμικών πλαισίων μέσα στα οποία παράγονται και μεταδίδονται οι εν λόγω πρακτικές.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι η κρητική μουσική λειτουργεί ως ένα δυναμικό πεδίο διαπραγμάτευσης μεταξύ παράδοσης και νεωτερικότητας, όπου συνυπάρχουν βιωματικές πρακτικές, θεσμοποιημένες μορφές εκπαίδευσης και εμπορευματοποιημένες αναπαραστάσεις. Παρά τις τάσεις φολκλοροποίησης, οι κοινότητες και οι φορείς της παράδοσης διατηρούν ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση του νοήματός της. Συμπερασματικά, η εργασία συμβάλλει στην κατανόηση της κρητικής μουσικής ως ζωντανής κοινωνικής πρακτικής που διαπλέκει τοπικές ταυτότητες και παγκόσμιες πολιτισμικές ροές, αναδεικνύοντας τη σημασία της ως φορέα πολιτισμικής συνέχειας και δημιουργικής ανανέωσης.

Εργασία (Paper)

FROM THE BALLOT BOX TO STREET PROTESTS: REGIME SURVIVAL STRATEGIES AND THE MOBILIZATION OF CIVIL SOCIETY IN IRAN.

Μιχάλης Σαρλής
Διδάσκων Τμήματος Τουρκικών Σπουδών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

The role of civil society under authoritarian regimes is precarious and constrained. Moreover, the mobilization of civil society in an authoritarian context is often conditioned by the survival strategies of ruling elites, either through co-optation, instrumentalization or repression. In this paper I aim to show that the mobilization of civil society in Iran has been conditioned by the strategies of the theocratic regime and by the latter's capacity to adapt to the changing domestic and international conditions. My research and argument are principally based on regime survival theories. Furthermore, I argue that civil society's disillusionment with the electoral path to liberalization shifted its mobilization from the ballot box to street protests. During the second half of the 1990s, Iran's civil society benefitted by the regime's eagerness to expand its legitimacy through the electoral process. However, the unexpected victory of Mohamed Khatami, the reformist candidate who was supported by Iran's civil society in the May 1997 presidential election, reshaped the regime's domestic strategy. The clerical-security nexus neutralized President Khatami's reformist agenda and used political violence against segments of the civil society. In the June 2009 presidential election, Iran's civil society re-mobilized en masse in support of the next candidate of the reformist movement, Mir Hussein Musavi. This was a litmus test for the theocratic regime, which reacted proactively by declaring as winner the incumbent hardliner Mahmoud Ahmadinejad. From that point onwards, the role of Iran's civil society, but also that of the Iranian diaspora, have been shaped by the shrinking of the political space, the closing off of the electoral route and the regime's national security narrative within the context of its ongoing confrontation with the US and Israel. The paper aims to contribute to the critical discussion on the role of civil society under hybrid and authoritarian regimes.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ: ΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Μαρία Τερζάκη
Ψυχολόγος με Παιδαγωγική & Διδακτική επάρκεια, πρόεδρος συλλόγου «Στέγης Ευζωίας και Αριστείας»

Η εφηβεία συνιστά μια κρίσιμη αναπτυξιακή περίοδο, κατά την οποία η διασφάλιση υψηλής ποιότητας ζωής αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο για την ψυχοκοινωνική ευημερία και την ομαλή μετάβαση στην ενηλικίωση. Η σύγχρονη διεθνής βιβλιογραφία αναγνωρίζει την πολυδιάστατη φύση της ευημερίας των εφήβων, αναδεικνύοντας τη Συναισθηματική και την Πνευματική Νοημοσύνη ως καθοριστικούς παράγοντες επιρροής. Εντούτοις, στον ελλαδικό χώρο εντοπίζεται σημαντικό ερευνητικό κενό, καθώς η συνδυαστική επίδραση των εν λόγω μορφών νοημοσύνης στην αντιλαμβανόμενη ποιότητα ζωής του εφηβικού πληθυσμού δεν έχει διερευνηθεί επαρκώς.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η κάλυψη του κενού αυτού, μέσω της διερεύνησης των απόψεων 103 εφήβων που διαβιούν στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου Κρήτης. Για την επίτευξη των ερευνητικών στόχων υιοθετήθηκε η ποσοτική προσέγγιση, με τη χορήγηση σταθμισμένων ψυχομετρικών εργαλείων. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκαν οι κλίμακες: Bar-On Emotional Quotient Inventory: Youth Version (για τη συναισθηματική νοημοσύνη), SISRI-24 (για την πνευματική νοημοσύνη) και Kidscreen-52 (για την αξιολόγηση της ποιότητας ζωής).

Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων κατέδειξε ισχυρή θετική συσχέτιση μεταξύ της συναισθηματικής και της πνευματικής νοημοσύνης. Επιπροσθέτως, επιβεβαιώθηκε πως η υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη αποτελεί προβλεπτικό παράγοντα για βελτιωμένη ποιότητα ζωής. Αναφορικά με την πνευματική νοημοσύνη, τα ευρήματα παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον: παρόλο που η μεταβλητή στο σύνολό της δεν εμφάνισε στατιστικά σημαντική συσχέτιση με την ποιότητα ζωής, εντοπίστηκε θετική σύνδεση μεταξύ συγκεκριμένων επιμέρους διαστάσεών της και του επιπέδου ζωής των εφήβων.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, αναδεικνύεται η αναγκαιότητα σχεδιασμού και εφαρμογής στοχευμένων παρεμβάσεων στο σχολικό και οικογενειακό πλαίσιο. Η καλλιέργεια δεξιοτήτων συναισθηματικής και πνευματικής νοημοσύνης κρίνεται επιβεβλημένη, ως μέσο ενίσχυσης της ανθεκτικότητας και προαγωγής της συνολικής ποιότητας ζωής των εφήβων.

Εργασία (Paper)

Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗ ΖΕΡΒΟΥ

Πηνελόπη Αβούρη
Διδάκτωρ Θεατρολογίας, Προϊσταμένη ΚΕΠΕΑ Ζακύνθου

Ο μεταφορικός νεολογισμός «κρεολοποίηση» αφορά εκτός από τις κοινωνίες του «νέου κόσμου» και μεταποικιακές κοινωνίες, με πληθυσμούς που αποτελούν εν μέρει προϊόν ευρωπαϊκού αποικισμού. Ο όρος αναφέρεται στην πολιτιστική αλληλεπίδραση που ακολουθεί την αρχική ανάμειξη των πληθυσμών, μια διαδικασία που βασίζεται στα νέα ερεθίσματα και τις αντιδράσεις των πολιτών μιας κοινωνίας απέναντι στο περιβάλλον τους και μεταξύ τους.

Η Ζάκυνθος αποτελεί μια κατεξοχήν κρεολική κοινωνία εξαιτίας της πολιτισμικής αλληλεπίδρασης των γηγενών κατοίκων με τους ιταλούς, ισπανούς και μαυριτανούς αποίκους ή και πρόσφυγες, τους βενετούς, γάλλους, ρώσους και βρετανούς κατακτητές και τους Αφρικανούς απελεύθερους.

Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων των Ζακυνθίων του 19ου αιώνα για την ένταξη των «Άλλων» στην τοπική κοινωνία. Τα βασικά ερωτήματα που τίθενται είναι τα παρακάτω: Πως βλέπουν οι αυτόχθονες τους Βρετανούς και Ιταλούς που διαμένουν στο νησί ως μόνιμοι κάτοικοι; Πως αντιμετωπίζουν τους ευρωπαίους εμπόρους ή περιηγητές; Ποια είναι η στάση τους απέναντι στους εβραίους κατοίκους της Ζακύνθου;

Τα μυθιστορήματα και τα θεατρικά έργα του Σωκράτη Ζερβού αποτελούν εν πολλοίς άγνωστο αν και σημαντικό μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ζακύνθου. Η παρούσα έρευνα βασίζεται στην κριτική ανάγνωση των έργων του που εκδόθηκαν από το 1875 έως το 1912. Δίνεται έμφαση στη μελέτη της περιγραφής και της δράσης των μη γηγενών ηρώων καθώς επίσης και στην κριτική αποτίμηση του συγγραφέα για το ποιόν τους.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι ο συγγραφέας σκιαγραφεί, όπως υποστηρίζει και ο ίδιος, μικρά ιστορικά επεισόδια, «με οξύνοια και δραστήριαν επασχόλησιν επί της (πολυπολιτισμικής) κοινωνίας» του τόπου του και του καιρού του.

Συμπερασματικά, η μελέτη των έργων του Ζερβού καθίσταται σημαντική επειδή αποτελεί τεκμήριο της μαρτυρίας ενός αυτόπτη και καταδεικνύει αφενός την πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική διάστασή της διασποράς στην Ζάκυνθο του 19ου αιώνα και αφετέρου την άποψη των γηγενών κατοίκων γι’ αυτήν.

Εργασία (Paper)

Η ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ : ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ 4ΟΥ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ

Κλυταιμνήστρα Τσίκρου
Δασκάλα 4ου Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Αμαλιάδας
Παρασκευή Μπίκα
Δασκάλα 4ου Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Αμαλιάδας
Δημήτριος Μπαντούνας
Διευθυντής 4ου Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Αμαλιάδας

Οι δύο παιδαγωγικές δράσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της λειτουργίας του 4ου Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Αμαλιάδας με στόχο την ενίσχυση της σχολικής ένταξης, της πολιτισμικής αναγνώρισης και της ενεργού συμμετοχής των μαθητών και μαθητριών Ρομά στη μαθησιακή διαδικασία είναι οι εξής:

Η πρώτη δράση είχε ως αντικείμενο τα ήθη και έθιμα των Ρομά και σχεδιάστηκε με βάση τη βιωματική και διαπολιτισμική προσέγγιση. Οι μαθητές κλήθηκαν να μοιραστούν στοιχεία της πολιτισμικής τους ταυτότητας, όπως παραδόσεις, μουσική, γιορτές και οικογενειακές πρακτικές, μέσα από συζήτηση, αφηγήσεις και οπτικό υλικό. Αρχικά, οι μαθητές εικονογράφησαν τα ήθη και τα έθιμά τους και στη συνέχεια περιέγραψαν τα έθιμα αυτά στη ρομανί, αλλά και στην ελληνική. Η δράση αυτή συνέβαλε στην ενδυνάμωση της αυτοεικόνας των μαθητών, στη δημιουργία κλίματος αποδοχής και στον αμοιβαίο σεβασμό εντός της σχολικής κοινότητας.

Η δεύτερη δράση αφορούσε τη δημιουργία ενός εικονογραφημένου παραμυθιού, το οποίο αναπτύχθηκε συλλογικά από τους μαθητές. Μέσα από τη συγγραφή της ιστορίας και την εικονογράφησή της, οι μαθητές ανέπτυξαν γλωσσικές, αφηγηματικές και καλλιτεχνικές δεξιότητες, ενώ παράλληλα ενσωμάτωσαν στοιχεία από τη δική τους εμπειρία και κουλτούρα. Το παραμύθι λειτούργησε ως μέσο έκφρασης, συνεργασίας και δημιουργικής μάθησης. Με την ολοκλήρωση του παραμυθιού μαθητές μεγαλύτερων τάξεων διάβασαν-αφηγήθηκαν το παραμύθι σε μαθητές των μικρότερων τάξεων στη ρομανί γλώσσα.

Συνολικά, οι δύο δράσεις ανέδειξαν τη σημασία της πολιτισμικά ευαίσθητης εκπαίδευσης και επιβεβαίωσαν ότι η αναγνώριση της ταυτότητας των μαθητών αποτελεί βασικό παράγοντα για την ενίσχυση της μαθησιακής τους εμπλοκής και της σχολικής επιτυχίας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Γεώργιος Ελευθεράκης
Δρ. στις Επιστήμες της Αγωγής Πανεπιστήμιο Κρήτης, Διδάσκοντας του ΠΤΔΕ στο Πανεπιστήμιο Κρήτης

Στο σύγχρονο μετανεωτερικό σχολείο, η μετάβαση από το παραδοσιακό μοντέλο διδασκαλίας σε διαφοροποιημένες προσεγγίσεις καθιστά επιτακτική την αναθεώρηση και των πρακτικών αξιολόγησης. Η αξιολόγηση παύει να είναι μια στατική, τελική ετυμηγορία και μετατρέπεται σε μια συνεχή, διαμορφωτική διαδικασία που ανατροφοδοτεί τη μάθηση και σέβεται τη διαφορετικότητα του μαθητικού πληθυσμού.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να διερευνήσει τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τον ρόλο της αξιολόγησης στο πλαίσιο της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας. Ειδικότερα, εξετάζεται πώς οι εκπαιδευτικοί νοηματοδοτούν τη μαθητική αξιολόγηση, πώς διαφοροποιούν τα μέσα ελέγχου της γνώσης και πώς η αξιολόγηση συμβάλλει στη μεταγνωστική ανάπτυξη των μαθητών.

Η έρευνα ακολούθησε ποιοτική μεθοδολογία με τη χρήση ημι-δομημένων συνεντεύξεων. Το δείγμα αποτέλεσαν 17 εκπαιδευτικοί (10 δάσκαλοι και 7 νηπιαγωγοί). Μέσω του οδηγού συνέντευξης, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να περιγράψουν το προσωπικό τους στυλ διδασκαλίας, τις πρακτικές αξιολόγησης που εφαρμόζουν, καθώς και τα εμπόδια που συναντούν από το υφιστάμενο νομοθετικό και εξεταστικό πλαίσιο.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται την ανάγκη μετατόπισης από την τυποποιημένη εξέταση σε εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης που ενισχύουν την αυτοπεποίθηση και την αυτογνωσία του μαθητή. Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι η πίεση για κάλυψη της ύλης και η κουλτούρα των εξετάσεων συχνά δυσχεραίνουν την εφαρμογή εξατομικευμένων κριτηρίων αξιολόγησης. Επιπλέον, αναδεικνύεται η σημασία της διαμορφωτικής αξιολόγησης ως εργαλείο για την καλλιέργεια κριτικής σκέψης και μεταγνωστικών δεξιοτήτων.

Συμπερασματικά, η εργασία υποστηρίζει ότι η επιτυχής εφαρμογή της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας προϋποθέτει την αποδέσμευση της αξιολόγησης από τον ανταγωνιστικό της χαρακτήρα. Προτείνεται η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε ευέλικτες τεχνικές ανατροφοδότησης, ώστε η αξιολόγηση να λειτουργεί ως μοχλός κινητοποίησης και όχι ως μηχανισμός αποκλεισμού.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΑΘΟΛΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

Μπαρούνη Μαρία
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια

Στην παρούσα ανακοίνωση εξετάζεται πώς παρουσιάζονται και διδάσκονται τα παραθετικά της Αρχαίας Ελληνικής σε σχολικά εγχειρίδια, σχολικές γραμματικές και βιβλία αναφοράς. Ειδικότερα, γίνεται εστίαση στους τύπους που η σχολική παράδοση χαρακτηρίζει «ανώμαλα παραθετικά» (π.χ. μέγας–μείζων–μέγιστος) (Μιχ. Χ. Οικονόμου 1971) και υποστηρίζεται ότι, σε σημαντικό μέρος του διδακτικού υλικού, σύνθετες σχέσεις μορφής και σημασίας αποδίδονται ως μονολιθικοί κανόνες και ως εκτενείς λίστες εξαιρέσεων. Το αποτέλεσμα είναι η ενίσχυση της απομνημόνευσης εις βάρος της αναλυτικής κατανόησης (Ellis 2006, Celce-Murcia et al. 1983), σε αντίθεση με στόχους γλωσσικής εκπαίδευσης που προκρίνουν τη σύνδεση μνήμης, ανάλυσης και λογικής και διαφάνεια στους δεσμούς μορφής–σημασίας–χρήσης (Celce-Murcia et al. 1983· Ellis 2006· Tomlinson 2012).

Με θεωρητικό άξονα την υπόθεση του εγκλεισμού (containment hypothesis), υιοθετείται η προσέγγιση ότι ο υπερθετικός δεν είναι ανεξάρτητος βαθμός, αλλά δομικά σύνθετος: περιέχει τον συγκριτικό και επιπλέον φέρει υπερθετική σήμανση (Bobaljik 2012). Συνεπώς, η σχέση συγκριτικού–υπερθετικού αποτελεί συστηματική εξάρτηση που μπορεί να αποτυπώνεται ρητά στη σχολική μεταγλώσσα, ώστε οι λεγόμενοι «ανώμαλοι» τύποι να παρουσιάζονται ως οργανωμένες οικογένειες βαθμίδων και όχι ως μεμονωμένες περιπτώσεις προς μηχανική αποστήθιση ακόμα και όταν δεν είναι άμεσα αντιληπτό (π.χ. ταχύς/θάττων/τάχιστος).

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ανάλυση πηγών (document analysis) (Bowen 2009): σε δείγμα 13 ευρέως χρησιμοποιούμενων ελληνικών και ξένων εγχειριδίων κωδικοποιούνται οι περιγραφές με πέντε κριτήρια (K1–K5) που ελέγχουν την ορατότητα της εξάρτησης συγκριτικού–υπερθετικού, την τμηματοποίηση των τύπων, τη διάκριση σχετικού/ελατικού υπερθετικού, τη συζευκτική παρουσίαση επιθημάτων (-τερος/-τατος, -ίων/-ιστος) και την αντικατάσταση της ετικέτας «ανώμαλο» από σύντομες, αρχές-βασισμένες εξηγήσεις (Littlejohn 2011). Τα ευρήματα δείχνουν ότι ορισμένα εγχειρίδια καθιστούν (έστω έμμεσα) ορατή τη δομική σχέση συγκριτικού–υπερθετικού, ενώ άλλα προκρίνουν πίνακες και λίστες χωρίς ρητή σύνδεση με τη μορφολογική δομή και τη χρήση. Βάσει αυτών, προτείνονται στοχευμένες προσαρμογές μετατοπίζοντας τη διδασκαλία από τις εξαιρέσεις σε γενικεύσεις, υποστηρίζοντας έτσι μια συστηματική οργάνωση του φαινομένου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΓΛΩΣΣΕΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΣΕ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κωνσταντίνος Χαρατσής
Δρ. Ηλεκ. Μηχ. & Μηχ. Η/Υ, Εκπαιδευτικός Πληροφορικής ΠΕ86
Ζωή Ιωαννίδου
Εκπαιδευτικός Αγγλικών ΠΕ06

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ένα σύνολο σχολικών παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν σε δημοτικό σχολείο με πολιτισμικά και γλωσσικά ετερογενή μαθητικό πληθυσμό, στο πλαίσιο της πιλοτικής εφαρμογής Ευρωπαϊκού προγράμματος για τη συμπερίληψη της Ρομανί γλώσσας στη μαθησιακή διαδικασία με σκοπό τη διαπολιτισμική ενταξιακή εκπαίδευση των Ρομά μαθητών. Στόχος των παρεμβάσεων ήταν η ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής ευημερίας των μαθητών, η αναγνώριση της πολιτισμικής και γλωσσικής τους ταυτότητας και η καλλιέργεια ενός ασφαλούς, συνεργατικού και ισότιμου μαθησιακού περιβάλλοντος.

Κεντρικό ρόλο είχαν δράσεις όπως οι σχολικές εορτές και εκδηλώσεις, οι οποίες επανασχεδιάστηκαν με δίγλωσσο και διαπολιτισμικό χαρακτήρα, ενσωματώνοντας τη Ρομανί ως ισότιμο μέσο έκφρασης. Παράλληλα, οι δίγλωσσες αναγνώσεις και ερμηνείες λειτούργησαν ως μηχανισμοί ενδυνάμωσης της γλωσσικής αυτοεκτίμησης και ενίσχυσης της ενσυναίσθησης όλων των μαθητών.

Ιδιαίτερη συμβολή είχαν οι κατάλληλα προσαρμοσμένες δράσεις του ενεργού πολίτη, οι οποίες καλλιέργησαν τη συνεργασία, τη δημοκρατική συμμετοχή και την κοινωνική υπευθυνότητα. Παράλληλα το Τμήμα Ένταξης, μέσα από διαφοροποιημένες παιδαγωγικές πρακτικές και στοχευμένες παρεμβάσεις υποστήριξης, συνέβαλε στη γλωσσολογική υποστήριξη και στην καλλιέργεια του προφορικού και γραπτού λόγου.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν βελτίωση του σχολικού κλίματος, αυξημένη συμμετοχή των μαθητών Ρομά και θετικότερες στάσεις απέναντι στην πολιτισμική ποικιλομορφία, αναδεικνύοντας τον ρόλο της εκπαίδευσης ως κρίσιμου ψυχοκοινωνικού παράγοντα ένταξης.

Εργασία (Paper)

"ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ: ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ»

Έλενα Σάββα
Διδάκτορας Κοινωνιολογίας

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τον ρόλο των ιδιωτικών πανεπιστημίων που δημιουργήθηκαν στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια σε σχέση με τη μεταναστευτική κινητικότητα των Ελλήνων φοιτητών προς το εξωτερικό, εντάσσοντας το ζήτημα στο ευρύτερο πλαίσιο της διασποράς και του παγκόσμιου εκπαιδευτικού συστήματος. Η φοιτητική μετανάστευση προσεγγίζεται όχι μόνο ως εκπαιδευτική στρατηγική, αλλά και ως κοινωνικό φαινόμενο που συνδέεται με ζητήματα ταυτότητας, κοινωνικής κινητικότητας και αναπαραγωγής ανισοτήτων.

Βασικό ερευνητικό ερώτημα αποτελεί το κατά πόσο η ανάπτυξη ιδιωτικών πανεπιστημιακών δομών στην Ελλάδα συνέβαλε στη μείωση της εκπαιδευτικής μετανάστευσης ή αν, αντιθέτως, λειτούργησε συμπληρωματικά στο ήδη διεθνοποιημένο εκπαιδευτικό πεδίο. Μέσα από ανάλυση δευτερογενών δεδομένων, πολιτικών κειμένων και επιλεγμένων ποιοτικών ευρημάτων, η εισήγηση αναδεικνύει ότι η απόφαση μετανάστευσης των φοιτητών δεν καθορίζεται αποκλειστικά από τη διαθεσιμότητα εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, αλλά από ένα πλέγμα παραγόντων όπως το κύρος των τίτλων σπουδών, οι διεθνείς επαγγελματικές προοπτικές και οι πολιτισμικές προσδοκίες.

Η εισήγηση υποστηρίζει ότι τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, παρά τη συμβολή τους στη διεύρυνση των εκπαιδευτικών επιλογών, δεν ανέτρεψαν ουσιαστικά τα πρότυπα φοιτητικής μετανάστευσης, τα οποία παραμένουν στενά συνδεδεμένα με τη λογική της διασποράς και της παγκόσμιας κυκλοφορίας γνώσης. Τέλος, η εισήγηση προτείνει την επανεξέταση της ανώτατης εκπαίδευσης ως γέφυρας πολιτισμού και παιδείας, πέρα από εθνικά όρια.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

DIASPORA AND ITS ROLE IN ECONOMIC CONTRIBUTION AND SOCIAL DEVELOPMENT: A CASE OF PAKISTAN

Dr. Riaz Ahmed Shaikh
Professor, SZABIST University

Pakistan, with a population of 241.5 million, is the fifth most populous country in the world. Pakistani diaspora makes about approximately 12 million population positioning it as the 7th largest diaspora living abroad. This figure has been constantly increasing due to regular migration of Pakistanis. In 2025, about 0.76 million people migrated towards Gulf and European countries for employment. This significant number of Pakistani diasporas has started influencing the social, economic and political setting of their country of origin. On one hand, they are contributing $38 billion remittances which is biggest financial support for the country's economy, placing Pakistan as the fifth largest recipient of foreign remittance. Along with this, they have started playing role in internal politics. Recently they have been demanding voting rights for Pakistani diaspora spread in different parts of world including Europe, North America, Middle East and other places. They have been most vocal lobbyer for the civil supremacy, democratic rights, freedom of expression in the country. Pakistani diaspora living in the North America, Europe and other countries have been bringing good practices of living, health and medical facilities to their homeland. They have established good infrastructure and built exclusive cities for this purpose. They have been pleading Pakistan's case abroad in their immigrant countries. Several Pakistani diaspora members have either established charity programs or are extending financial support through NGOs.

This paper will assess the role of Pakistani diaspora in uplifting their economic activities in the country of their origin and propagation of democratic tradition, freedom of expression and rule of law.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

CULTURAL SHOCKS AND INTERNAL CONFLICTS: CRISIS OF PAKISTANI DIASPORA IN HOST SOCIETIES

Prof. Dr. Riaz Ahmed Shaikh
Professor, SZABIST University, Karachi, Pakistan

Pakistani diaspora who have been living for many decades in different parts of the world with their second and third generation have established their position in their host countries. Some of them have become very successful businessman, skilled professionals and parliamentarians and member of cabinet. They have got prominent positions but in certain cases, they have not been able to adjust in their host societies despite getting citizenship and multi-cultural policies promoted by European countries, specially in case of Pakistani diaspora who belong to labor class and unskilled group. They are very hesitant to allow their daughters to get marry with people from other religion in their host countries. Simultaneously, they are very reluctant to come out of conventional concept of binary gender identities and to accept LGBTQ as reality. This has resulted in the failure of cultural assimilation. Hence in some cases, reports of domestic violence, honor killing and depriving women from their right in selection of their life partner have been reported in Pakistani diaspora in different countries of Europe. Specially after rise of Islamophobia, majority of the Pakistani diaspora being a Muslim have further isolated themselves from the inclusive and multicultural practices of host countries. This new identity creation in certain cases have been a problematic for Pakistani diaspora in European countries.

This paper will critically review the success stories of assimilation of Pakistani diaspora in different parts of the world along with highlighting those cases where these diasporas have not been able to adjust completely and facing cultural, psychological and another issues.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ. ΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ FLUSEUM ΩΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΓΙΑ ΜΟΥΣΕΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ.

Γεώργιος Παπαϊωάννου
Καθηγητής Μουσειολογίας - Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Άννα Μιχέλη
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια ΕΛΙΔΕΚ - Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Αλεξάνδρα-Αικατερίνη Ανδριανού
Υποψήφια διδάκτορας - Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Ελένη Σφυρίδου
Υποψήφια διδάκτορας - Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Η συμπεριφορά των επισκεπτών σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους αποτελεί κρίσιμο δείκτη της πρόσληψης του πολιτιστικού αποθέματος και της εμπλοκής του κοινού με τον πολιτισμό. Παράλληλα, η ανάγκη για καινοτόμες μορφές επιμόρφωσης σε εκπαιδευτικούς και ερευνητές υψηλής εξειδίκευσης στον τομέα της εφαρμοσμένης έρευνας των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών καθιστά απαραίτητα εργαλεία που συνδέουν τη θεωρία με την πρακτική εμπειρία. Το εν εξελίξει ερευνητικό έργο Fluseum, χρηματοδοτούμενο από την 3η προκήρυξη του ΕΛΙΔΕΚ (διάρκειας 3 ετών), διερευνά τη συμπεριφορά των επισκεπτών μέσω της κατανόησης της εννοιολογικής ροής, συνδέοντας την ψυχολογική, αισθητική, σημασιολογική και κοινωνική εμπλοκή με την εμπειρία πρόσληψης του μουσειακού περιεχομένου και περιβάλλοντος.

Στην παρούσα εισήγηση στόχος είναι η παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο οι ερευνητικές μεθοδολογίες και τα δεδομένα του έργου Fluseum μπορούν να μετατραπούν σε χρήσιμο εκπαιδευτικό εργαλείο, υποστηρίζοντας επιμόρφωση υψηλής εξειδίκευσης εκπαιδευτικών, φοιτητών και ερευνητών. Η επιμόρφωση στοχεύει στην παροχή εξειδικευμένων γνώσεων, καθώς και στην ανάπτυξη δημιουργικής και κριτικής προσέγγισης των επιστημονικών ευρημάτων και των χρησιμοποιούμενων ερευνητικών μεθοδολογιών. Προτείνεται ως υβριδική διαδικασία μάθησης, κατά την οποία οι συμμετέχοντες εμπλέκονται στα στάδια της έρευνας και στις υποστηρικτικές πρακτικές δραστηριότητες, συμμετέχοντας ενεργά στην ερευνητική διαδικασία και εξοικειώνοντάς τους με το θεωρητικό και εφαρμοσμένο πλαίσιο της έρευνας.

Η επιμορφωτική προσέγγιση του Fluseum αναδεικνύει την πρωτοτυπία της μετατροπής μιας ερευνητικής διαδικασίας, από την έναρξη έως την ολοκλήρωσή της, σε ισχυρό εργαλείο μάθησης των ερευνητικών πρακτικών. Παρέχει ένα καινοτόμο πρότυπο ακαδημαϊκής εκπαίδευσης, όπου η γνώση δεν μεταδίδεται μόνο θεωρητικά σε επιστημονικές κοινότητες, αλλά δημιουργείται και βιώνεται εφαρμοσμένα μέσω της ενεργής συμμετοχής των επιμορφούμενων. Το Fluseum ανοίγει νέους δρόμους για βιωματική, εξατομικευμένη και προσαρμοσμένη επιμόρφωση, ενισχύοντας παράλληλα τον δημιουργικό πολυγραμματισμό και την ανάπτυξη ερευνητικών δεξιοτήτων στον χώρο της ακαδημαϊκής διδακτικής και της εκπαιδευτικής πράξης.

Εργασία (Paper)

INTEGRATING ARTIFICIAL INTELLIGENCE INTO EDUCATION: THE AI4TEACHERS MOOC AND HANDBOOK FOR DEVELOPING TEACHERS' AI AND DIGITAL COMPETENCE

Gabriella Dancsok
Szent Imre Catholic Primary School /Teacher
Mariann Szalkai
Szent Imre Catholic Piromary School / Teacher

AI4TEACHERS: Rethinking Teaching and Learning in the Age of Artificial Intelligence is an 18-month Erasmus+ Small-Scale Partnership in School Education that supports the digital transformation of schools by strengthening teachers' AI literacy and pedagogical use of artificial intelligence. The project responds to a clear need identified among primary educators: while AI is rapidly entering education, many teachers feel unprepared, lack structured training, and have concerns about ethical and responsible use. AI4TEACHERS addresses these gaps through practical, research-informed professional development and ready-to-use classroom resources.

The partnership brings together the Hungarian primary school (coordinator), the Directorate of Primary Education of Heraklion (Greece), a research and digital education centre (Cyprus), and a training organisation specialised in skills and competences development (Italy). Together, we co-create two main results: the AI4TEACHERS MOOC and the AI4TEACHERS Handbook. The MOOC consists of six modules covering AI in education research, AI as pedagogy, ethics, key competences, practical AI applications, and classroom management. The Handbook complements this with cross-curricular, ready-to-use teaching materials and lesson ideas where AI functions as a supportive learning tool rather than a replacement for the teacher.

Teachers will further develop their competences through a transnational training activity in Cyprus, followed by local pilot testing in classrooms. Students benefit through more engaging, creative, and personalised learning experiences, while school leaders and decision-makers gain evidence and frameworks to support responsible AI integration at institutional and policy level.

By combining pedagogy, ethics, and practice, AI4TEACHERS builds teachers' digital readiness, resilience, and confidence, helping schools across Europe use AI in a human-centred, inclusive, and educationally meaningful way.

Εργασία (Paper)

«ΠΩΣ ΣΕ ΛΕΝΕ; ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ» ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Αγγελική Κωνσταντακοπούλου
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, PhD Μουσικής Παιδαγωγικής Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, ΤΕ16
Καλλιόπη Οικονόμου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Μετεκπαίδευση Ειδική Αγωγή, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Το όνομα κάθε ανθρώπου αποτελεί σημαντικό τεκμήριο της ταυτότητάς του. Με αυτό υπογράφει τα λόγια και τις πράξεις του ως το τέλος και με αυτό αναγνωρίζεται από τους άλλους. Η απάντηση στην απλή ερώτηση: «Πώς σε λένε;» φαίνεται πως κρύβει πολλές ιστορίες, που ακόμη κι αν δεν σχετίζονται άμεσα με τον άλλον, αφορούν τεκμήρια της ευρύτερης πολιτισμικής ταυτότητας, και ο τρόπος να τις βρεις συνιστά αντικείμενο εκπαίδευσης. Με βασικό στόχο την γνωριμία με την προσωπική-οικογενειακή ιστορία που βρίσκεται πίσω από το όνομα μας αλλά και τη σύνδεση του ονόματος με ιστορίες πολιτισμού, τέχνης, θρησκείας, γλώσσας κ.ά, ώστε να γνωρίσουμε και τους «άλλους», σχεδιάσαμε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα το οποίο εφαρμόσαμε σε τρεις συνθήκες: α) Α΄ Δημοτικού (ν=20), β) Ευρωπαϊκή σύμπραξη Σχολείων Comenius (10 χώρες, 12 σχολεία, ν = 2.000, γ) διασχολική σύμπραξη Πειραματικού Δημοτικού – Πρότυπου Μουσικού Γυμνασίου – Λυκείου (ν=200). Το πρόγραμμα αναπτύχθηκε σε πολλές θεματικές και διαφορετικά βάθη, καλλιεργήθηκαν δεξιότητες γνωστικές και επικοινωνιακές και είχε πολλαπλά οφέλη στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς που το υλοποίησαν. Αναπτύχθηκαν δεξιότητες και παρήχθησαν προϊόντα στις γλώσσες, τη μουσική, το θέατρο, τον χορό, τα εικαστικά και τις ΤΠΕ, κυρίως όμως μας βοήθησε να γνωρίσουμε λίγο περισσότερο τον εαυτό μας και τους άλλους, να συνεργαστούμε, να οικειοποιηθούμε το αλλότριο μέσα στον χώρο του Σχολείου στις διάφορες συνεργασίες εντός και εκτός Ελλάδας.

Εργασία (Paper)

Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΑΞΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ: ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΑ ΤΕΛΗ 19ΟΥ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Βασιλική Κράββα
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Ανθρωπιστικών Σπουδών, ΔΠΘ

Η ανακοίνωση -αντλώντας από το θεωρητικό οπλοστάσιο της ιστορικής ανθρωπολογίας- πραγματεύεται τη συνάντηση Δύσης και Ελλάδας μέσα από τρείς άξονες: τη γυναικεία λογοτεχνική παραγωγή, τις ξένες αρχαιολογικές αποστολές και τον φωτογραφικό φακό δυτικών στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αιώνα. Θα εξεταστούν αντίστοιχα τρείς μελέτες περίπτωσης: οι επισκέψεις της Βιρτζίνια Γουλφ, οι ανασκαφές της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής και η περίπτωση του Ελβετού φωτογράφου Fred Boissonnas. Η Ελλάδα των «βουβών» ιερών, των θεϊκών αρχαίων αγαλμάτων και ενός «απολίτιστου» παρόντος διατηρούσε ακόμη την προγονική λάμψη και την καλλιτεχνική κληρονομιά της αρχαιότητας και συνεπώς φάνταζε στα μάτια των Δυτικών ως ο συμβολικός τόπος, που συμπύκνωνε την οικουμενικότητα, και συμβόλιζε τον κοσμοπολιτισμό και τις Δυτικές αξίες. Βεβαίως, προϋπήρχε το έντονο ενδιαφέρον αλλά και ο θαυμασμός της Δύσης για την αρχαιοελληνική παιδεία και γραμματεία και κυρίως την κλασική αρχαιότητα και τα αρχιτεκτονήματά της ήδη από την περίοδο του ευρωπαϊκού Διαφωτισμού. Η κλασική ελληνική αρχαιότητα εθεωρείτο ένας κοινός τόπος, ένα συμβολικά φορτισμένο κεφάλαιο για τη δυτική διανόηση της εποχής που εξετάζεται, μια υψηλής ποιότητας παρακαταθήκη, τόσο πνευματική όσο και καλλιτεχνική. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί πως η στάση των Δυτικών απέναντι στο παρελθόν και το παρόν της Ελλάδας ταλαντευόταν διαρκώς ανάμεσα στον θαυμασμό και τη σαγήνη και την ίδια στιγμή την απογοήτευση και τη μελαγχολία. Μέσα σε αυτό το φαντασιακό της επιθυμίας, η συγκρότηση του εθνικού εαυτού και του εθνικού ανήκειν υπήρξε μια μακρόσυρτη, ταραχώδης, ενίοτε τραυματική, υπό συνεχή αμφισβήτηση και διεκδίκηση διαδικασία. Η γνώση και η κατανόηση της ιστορικής διαδρομής συγκρότησης της εθνικής ταυτότητας αποκτά κομβική θέση στο αναδυόμενο παγκόσμιο τοπίο των γεωπολιτικών ανακατατάξεων, των ιστορικών αναθεωρητισμών και των παγκόσμιων αναδυόμενων πολιτισμικών πολιτικών. Η αρχαία Ελλάδα, άτοπος τόπος, άχρονος χρόνος και σημείο αναφοράς συνθέτει και νοηματοδοτεί την εθνική μας ταυτότητα σε έναν παγκοσμιοποιημένο, διασπορικό κόσμο.

Εργασία (Paper)

THE SPATIAL CONSTRUCTION OF DIASPORIC ETHNIC IDENTITIES IN THE GREEK COMMUNITY OF TORONTO.

Nikolaos Liodakis
Associate Professor, Sociology, Wilfrid Laurier University, Waterloo, Ontario, Canada

Ethnicity finds its roots in the Greek word ethnos, meaning "people," and traditionally refers to a cohesive social group sharing a common language, customs, and a sense of "belonging together (συνανοίκειν)." In the multicultural landscape of Canada, the Greek Community of Toronto (GCT) exemplifies a vital case study of how ethnic groups organize to produce physical and social spaces dedicated to the production and reproduction of ethnic cultures and identities. This presentation analyzes the activities of the GCT through the lens of Breton's "institutional completeness," exploring how the community's infrastructure - including schools, churches, social service organizations, events and practices - enables members to maintain and reproduce ancestral ethnic identities and resist total behavioural assimilation.

The analysis examines Kallen's synchronic and diachronic dimensions of ethnicity in order to examine how the GCT maintains historical continuity while adapting to the contemporary Canadian multicultural context. Most GCT activities align with Federal multicultural policies, fostering a sense of συνανοίκειν in physical and social spaces which facilitate symbolic ethnicity through language instruction, religion, history, folkloric music, song and dance, parades, etc., and the use of in-group media, all essential for identity maintenance and reproduction.

This presentation demonstrates how the GCT's institutionalized activities create a resilient "social capital" for the group -at the institutional level- which supports both the structural integration of individuals and the preservation of Hellenic ethnic identity in the Canadian (vertical) mosaic.

Εργασία (Paper)

Ο ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΤΟΥΣ ΥΓΕΙΑ, ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΑΓΧΟΣ

Αικατερίνα Κορνηλάκη
Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης

Πολυάριθμες μελέτες έχουν δείξει ότι η επαφή του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον ασκεί θετική επίδραση στη σωματική υγεία, συμβάλλει στην αποκατάσταση της νοητικής κόπωσης, μειώνει τα επίπεδα στρες και άγχους, ενισχύει την αυτοεκτίμηση και προάγει την ικανότητα συγκέντρωσης και προσοχής. Παρά ταύτα, όλο και περισσότεροι άνθρωποι ζουν σε αστικά περιβάλλοντα, αποξενωμένοι από τη φύση, σε βαθμό που πλέον γίνεται λόγος για «nature deficit disorder» (Louv, 2005). Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να εξετάσει ποια είναι η σχέση και η σύνδεση των εφήβων με τη φύση, κατά πόσο η σύνδεση αυτή σχετίζεται με την ψυχική τους υγεία, την ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης και τη βίωση οικολογικού άγχους. Στη μελέτη συμμετείχαν 120 έφηβοι ηλικίας 13-17 ετών, οι οποίοι συμπλήρωσαν ένα ερωτηματολόγιο το οποίο περιλάμβανε μια σειρά από κλίμακες οι οποίες αξιολογούσαν: α) την επαφή με το φυσικό περιβάλλον (Nature Exposure Scale), β) τη σύνδεση με τη φύση (Connectedness to Nature Scale), γ) την ψυχική υγεία (Warwick-Edinburgh Mental Wellbeing Scale), δ) το περιβαλλοντικό άγχος (Clayton Eco-Anxiety Scale), και ε) την περιβαλλοντική συνείδηση και συμπεριφορά (2-MEV Scale). Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν σημαντική θετική συσχέτιση ανάμεσα στην επαφή και τη σύνδεση με τη φύση. Η ψυχική σύνδεση και επαφή με το φυσικό περιβάλλον συνδέονταν θετικά με την ψυχική υγεία και την υιοθέτηση περιβαλλοντικά ευαίσθητων συμπεριφορών. Οι έφηβοι βίωναν οικολογικό άγχος σχετιζόμενο με την κλιματική αλλαγή. Τα ευρήματα της μελέτης συζητούνται σε σχέση με το ρόλο του σχολείου και της κοινότητας στην ενίσχυση της σύνδεσης με το φυσικό περιβάλλον ως μέσο για την προαγωγή της ψυχικής υγείας και την υιοθέτηση οικολογικών συμπεριφορών.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ – ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

Ελπίδα Διαμαντέλλη
Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει την πιλοτική εφαρμογή ενός εκπαιδευτικού σχεδίου δράσης που εφαρμόστηκε σε μαθητές ολιγομελούς τμήματος της Α΄ Γυμνασίου στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής, στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών «Δράσεις για τον Ενεργό Πολίτη». Στόχος του σχεδίου ήταν η σύσταση και λειτουργία σχολικής ομάδας πρώτων βοηθειών, ικανής να ανταποκριθεί σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών. Αρχικά, μέσω οπτικοακουστικού υλικού, οι μαθητές ευαισθητοποιήθηκαν και προβληματίστηκαν γύρω από ζητήματα φυσικών καταστροφών. Στη συνέχεια, συγκροτήθηκε η ομάδα πρώτων βοηθειών και οργανώθηκε ο εξοπλισμός του φαρμακείου. Ακολούθησε θεωρητική κατάρτιση και πρακτική εξάσκηση στις βασικές αρχές πρώτων βοηθειών και στην αντιμετώπιση τραυμάτων. Η δράση παρουσιάστηκε στη σχολική κοινότητα μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων και η αξιολόγησή της από τους μαθητές που συμμετείχαν σε αυτή κατέδειξε θετικά αποτελέσματα, ενώ παράλληλα αναδείχθηκαν σημεία για περαιτέρω βελτίωση. Μέσω ενεργητικών μεθόδων μάθησης, οι μαθητές ενίσχυσαν δεξιότητες συνεργασίας, υπευθυνότητας και κοινωνικής συνείδησης. Η δράση συνέβαλε ουσιαστικά στην ενίσχυση της ετοιμότητας και στην καλλιέργεια ενεργών πολιτών, ικανών να αντιμετωπίσουν κρίσιμες καταστάσεις.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΟΙ ΠΑΙΔΟΥΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗΣ ΩΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΕΤΕΜΦΥΛΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ιωάννης Σκαγιάς
Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου

Οι Παιδουπόλεις που φτιάχτηκαν στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου και στα πρώτα μετεμφυλιακά χρόνια είναι ένα πολύπλοκο ιστορικό και κοινωνικό φαινόμενο, στενά δεμένο με την προσωπική πρωτοβουλία και τη δημόσια δράση της βασίλισσας Φρειδερίκης. Η Φρειδερίκη, ως ιδρύτρια του θεσμού, χρησιμοποίησε το κύρος και τη θέση της για να στήσει ένα εκτεταμένο δίκτυο παιδικής προστασίας —μέρος,του σχεδιασμού της μοναρχίας για κοινωνική ανασυγκρότηση και εθνική συνοχή σε μια περίοδο βαθιάς πολιτικής αστάθειας, φτώχειας και μεγάλης παιδικής ευαλωτότητας.

Η εισήγηση προσεγγίζει τις Παιδουπόλεις όχι μόνο ως δομές περίθαλψης αλλά και ως χώρους καθημερινής κοινωνικοποίησης, όπου η φροντίδα μπλέχτηκε με τη διαμόρφωση αξιών, ταυτοτήτων και προτύπων συμπεριφοράς. Μετά την Κατοχή και τον Εμφύλιο, χιλιάδες παιδιά βρέθηκαν ορφανά, εκτοπισμένα ή σε συνθήκες ακραίας στέρησης. Οι Παιδουπόλεις λειτούργησαν ως οργανωμένα περιβάλλοντα στέγασης, διατροφής, εκπαίδευσης και υγειονομικής φροντίδας, προσφέροντας σταθερότητα και πρόσβαση σε βασικές ευκαιρίες μάθησης και κοινωνικής ένταξης. Η καθημερινότητα χτιζόταν γύρω από πρόγραμμα, σχολική φοίτηση, ομαδικές δραστηριότητες και ηθική αγωγή — στοιχεία που αντικατόπτριζαν τόσο τις ανάγκες της εποχής όσο και το ιδεολογικό όραμα της Φρειδερίκης για τη διαμόρφωση «υγιών» και πειθαρχημένων πολιτών.

Παράλληλα, η εισήγηση εντάσσει τις Παιδουπόλεις στο ευρύτερο πολιτικό και ιδεολογικό πλαίσιο της μετεμφυλιακής μοναρχίας. Η πρωτοβουλία της Φρειδερίκης ήταν μέρος μιας ευρύτερης βασιλικής πολιτικής που ήθελε να ενισχύσει τον ρόλο του θρόνου ως θεματοφύλακα της κοινωνικής συνοχής και της εθνικής ανασυγκρότησης. Η εθνική αγωγή, η καλλιέργεια συλλογικότητας και η προώθηση κοινωνικά αποδεκτών συμπεριφορών αποτέλεσαν κεντρικά στοιχεία της ιδρυματικής ζωής και δείχνουν τον διπλό χαρακτήρα του θεσμού: αφενός καταφύγιο και δομή προστασίας σε καιρούς κρίσης, αφετέρου εργαλείο ιδεολογικής και ηθικής διαμόρφωσης.

Τέλος, η μελέτη διερευνά πώς η ιδρυματική εμπειρία βοήθησε στο να σχηματιστεί μια κοινή — σχεδόν συλλογική — παιδική ταυτότητα, μέσα από την καθημερινή τριβή με κανόνες, ρόλους και πρότυπα κοινωνικής συμπεριφοράς.

Εργασία (Paper)

Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΛΑΙΣΙΩΣΗ (CRITICAL FRAMING) ΣΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ (AI LITERACY) ΩΣ ΦΥΣΙΚΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ (MULTILITERACIES).

Άννα Σφακιανάκη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον όπου η Τεχνητή Νοημοσύνη διεισδύει σε κάθε πτυχή της εκπαίδευσης, αναδεικνύεται η ανάγκη για νέες μορφές γραμματισμού που υπερβαίνουν την τεχνική δεξιότητα και εστιάζουν στην κριτική κατανόηση και την ηθική επίγνωση της χρήσης της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ). Η θεωρία των Πολυγραμματισμών, με τον προσανατολισμό της στην πολυτροπικότητα και την αναγνώριση της γλώσσας ως κοινωνικής πρακτικής, προσφέρει ένα ισχυρό θεωρητικό υπόβαθρο για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου εγγραμματισμού στο πεδίο της Τεχνητής Νοημοσύνης(ΤΝ). Η παρούσα εργασία εξετάζει τη μετάβαση από την κριτική παλαισίωση/critical framing της Θεωρίας των Πολυγραμματισμών/ Multiliteracies προς την κριτική χρήση της ΤΝ ως φυσικής συνέχειας και εξέλιξης της θεωρίας των Πολυγραμματισμών στο πλαίσιο ποιοτικής έρευνας μικρής έκτασης στην οποία συμμετείχαν 15 εκπαιδευτικοί. Ο κύριος στόχος της ποιοτικής έρευνας η οποία αξιοποίησε ημιδομημένες συνεντεύξεις και ανάλυση εκπαιδευτικών σεναρίων ήταν να διερευνήσει πώς η κριτική πλαισίωση ως διευρυμένη αντίληψη του γραμματισμού μπορεί να επαναπροσδιοριστεί στο πλαίσιο της ΤΝ και ποιες παιδαγωγικές προσεγγίσεις μπορούν να ενισχύσουν την αυτονομία, την κριτική σκέψη και τη δημιουργική έκφραση. Τα ερευνητικά ερωτήματα εστιάζουν: στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται την ΤΝ ως σύγχρονο φαινόμενο, στις πρακτικές που ενισχύουν την κριτική κατανόηση της λειτουργίας και των επιπτώσεών της, στη δυνατότητα ενσωμάτωσης της AI literacy στο υπάρχον πλαίσιο των Πολυγραμματισμών και στις μορφές μαθησιακής υποστήριξης που μπορούν να καλλιεργήσουν κριτικές δεξιότητες απέναντι στην ΤΝ μέσα σε πολυτροπικά περιβάλλοντα μάθησης. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι η κριτική χρήση της ΤΝ απαιτεί συνδυασμό τεχνικής κατανόησης, κοινωνικής επίγνωσης και ηθικής ευαισθησίας, ενώ η θεωρία των Πολυγραμματισμών λειτουργεί ως γόνιμο πλαίσιο για την ανάπτυξη αυτών των στάσεων. Η συμβολή της εργασίας έγκειται στη διατύπωση ενός εννοιολογικού και παιδαγωγικού πλαισίου που συνδέει οργανικά τους Πολυγραμματισμούς με την AI literacy, προσφέροντας κατευθύνσεις για τον επαναπροσδιορισμό του κριτικού γραμματισμού στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ: ΤΕΛΟΣ ΣΤΗΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ» ΈΝΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Δήμητρα Τσιβοπούλου
Δασκάλα ΠΕ70

Το παρόν διδακτικό σενάριο αφορά στη διαμόρφωση κριτικής στάσης των μαθητών/τριών, εφαρμόζοντας τις αρχές του Κριτικού Γραμματισμού. Αναλυτικότερα, επιδιώκεται η καλλιέργεια της ικανότητας των μαθητών/τριών να αναλύουν και να αποδομούν με κριτικό τρόπο τα κείμενα, ώστε να αναδειχθούν οι αξίες, οι ιδεολογίες και οι κοινωνικές πρακτικές που προβάλλονται ή αποσιωπούνται μέσω αυτών. Μαθητές/τριες και εκπαιδευτικός συνδιαλέγονται με τους Λόγους της τοπικής και ευρύτερης κοινωνίας, μέσα από το κειμενικό σύμπαν που συνοικοδομείται στην τάξη και διατυπώνουν τη δική τους φωνή, με τη συγγραφή αφηγήσεων και την οργάνωση παρουσιάσεων για τις σχέσεις των ανθρώπων και των ζώων, εστιάζοντας σε περιστατικά κακοποίησης των ζώων από τους ανθρώπους. Στόχοι του σεναρίου είναι οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση: α) να αναδεικνύουν τα κοινωνικά μηνύματα που μεταδίδουν ποικίλα κειμενικά είδη, β) να προβαίνουν σε επιλογές με βάση τα νοήματα των κειμένων, δημιουργώντας τις δικές τους αφηγήσεις, γ) να κατακτήσουν τα δομικά στοιχεία της αφήγησης, δ) να γίνουν ενεργοί πολίτες, αναλαμβάνοντας δράση για την προστασία των ζώων. Ο σχεδιασμός του σεναρίου περιλαμβάνει το θεωρητικό πλαίσιο του Κριτικού Γραμματισμού, το εκπαιδευτικό πλαίσιο υλοποίησής του, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τη διδακτική μεθοδολογία που ακολουθήθηκε και τον αναστοχασμό επί της εφαρμογής του. Πιο συγκεκριμένα, το σενάριο εφαρμόστηκε στη Στ΄ τάξη σε ένα εξαθέσιο δημοτικό σχολείο του νομού Λάρισας, εφαρμόζοντας τη μαθητοκεντρική – ομαδοσυνεργατική μεθοδολογία. Στο πλαίσιο αυτό αξιοποιήθηκαν εργαλεία που υποστηρίζουν τους/τις εκπαιδευτικούς να κατανοούν κριτικά και να ερμηνεύουν την κουλτούρα που διαμορφώνεται από κοινού με τους/τις μαθητές/τριες στο σχολικό περιβάλλον, αναγνωρίζοντας ότι τα νοήματα και οι ταυτότητες συγκροτούνται μέσα από μια διαρκή διαδικασία διαπραγμάτευσης. Τα αποτελέσματα της εφαρμογής του σεναρίου είναι η ανάπτυξη κριτικής στάσης απέναντι στα κείμενα, η κατανόηση των κοινωνικών μηνυμάτων που αυτά μεταδίδουν και η ενίσχυση της ενεργούς πολιτειότητας.

Εργασία (Paper)

Η ΔΕΝΔΡΟΦΥΤΕΥΣΗ ΩΣ ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Μαρία Ρούσσου
Εκπαιδευτικός

Η σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα αναδεικνύει την ανάγκη υιοθέτησης παιδαγωγικών προσεγγίσεων, οι οποίες συνδέουν τη σχολική μάθηση με αυθεντικά κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα, ενισχύοντας την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών και τη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών. Στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, οι βιωματικές και συμμετοχικές δράσεις αποκτούν ιδιαίτερη σημασία, καθώς συμβάλλουν στην ανάπτυξη στάσεων, αξιών και δεξιοτήτων ήδη από τις πρώτες σχολικές ηλικίες. Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός διδακτικού σεναρίου για τις τάξεις Α΄ και Γ΄ Δημοτικού, το οποίο αξιοποιεί τη δενδροφύτευση ως αυθεντική εκπαιδευτική πρακτική, σύμφωνα με τις αρχές του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής και του Προγράμματος Υλοποίησης Ενεργού Πολίτη. Σκοπός της εργασίας είναι να αναδειχθεί ο παιδαγωγικός ρόλος μιας οργανωμένης περιβαλλοντικής δράσης στη σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινότητα και στην καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης και της ενεργού πολιτειότητας των μαθητών/τριών. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική παιδαγωγική προσέγγιση και περιλαμβάνει τη φάση προετοιμασίας στην τάξη, τη συμμετοχή των μαθητών/τριών σε δράση δενδροφύτευσης σε συνεργασία με τοπικούς φορείς και τη φάση αναστοχασμού μετά την ολοκλήρωση της δράσης. Δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω παρατήρησης, συζητήσεων στην τάξη και ανάλυσης παραγόμενου μαθητικού υλικού. Τα αποτελέσματα της εφαρμογής του σεναρίου καταδεικνύουν ότι οι μαθητές/τριες ανέπτυξαν θετικές στάσεις απέναντι στο φυσικό περιβάλλον, αυξημένο ενδιαφέρον για τη συλλογική δράση και δεξιότητες συνεργασίας και υπευθυνότητας. Παράλληλα, η συνεργασία με τοπικούς φορείς προσέδωσε αυθεντικότητα στη μαθησιακή εμπειρία και ενίσχυσε τη σύνδεση σχολείου και κοινότητας. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη δενδροφύτευση ως αποτελεσματική παιδαγωγική πρακτική που συμβάλλει ουσιαστικά στην προώθηση των αξιών της βιώσιμης ανάπτυξης και της ενεργού πολιτειότητας στο Δημοτικό σχολείο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΕΡΓΑΛΕΙΑΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ: Η ΙΣΤΟΡΙΚΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΡΒΑΝΙΤΩΝ

Αναστάσιος Σκλάβος
Δρ. Κοινωνιολογίας Παντείου Πανεπιστημίου

Η μελέτη των μετακινήσεων πληθυσμών στον ελλαδικό χώρο συχνά εγκλωβίζεται σε εθνικές αναγνώσεις, παραβλέποντας τις δυναμικές διαδικασίες διαμόρφωσης των ταυτοτήτων μέσα στο παγκόσμιο σύστημα. Η περίπτωση των Αρβανιτών αποτελεί ένα διαρκές μεταναστευτικό φαινόμενο που εκτείνεται από τον 14ο αιώνα, διαμορφώνοντας σύνορα, εξουσίες και κοινωνικές δομές.

Κύριος σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η κοινωνιολογική επαναπροσέγγιση του «αρβανίτικου ζητήματος» υπό το πρίσμα της μεταναστευτικής εργαλειακότητας. Η εργασία εξετάζει πώς οι αρβανίτικες ομάδες συγκροτήθηκαν ως ιστορικά υποκείμενα μέσα από τη διαρκή κινητικότητα και τη στρατιωτικοποιημένη ένταξή τους σε διαφορετικά κέντρα εξουσίας (Βυζαντινά, Σερβικά, Ενετικά).

Η μελέτη βασίζεται στην ιστορικο-κοινωνιολογική ανάλυση, υιοθετώντας μια μη ουσιοκρατική προσέγγιση της εθνοτικότητας. Η έρευνα αντλεί δεδομένα από την ιστορική βιβλιογραφία, αλλά και από την αξιοποίηση της τοπικής μνήμης σε αρβανιτοχώρια της Πελοποννήσου, επιτρέποντας μια αναστοχαστική ματιά στις διαδικασίες κοινωνικής ενσωμάτωσης και στις βιωματικές διαστάσεις της ταυτότητας.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η εγκατάσταση των Αρβανιτών στην Πελοπόννησο δεν υπήρξε μια τυχαία δημογραφική διαδικασία, αλλά μια στοχευμένη κρατική στρατηγική «μεταναστευτικής εργαλειακότητας» για την κάλυψη αμυντικών και οικονομικών κενών. Αναδεικνύεται ότι η εθνοτική τους ταυτότητα υπήρξε προϊόν πολλαπλών εντάξεων και διαρκούς διαπραγμάτευσης με την εκάστοτε κυρίαρχη εξουσία.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει ότι η αφομοίωση των Αρβανιτών στο νεοελληνικό κράτος αναδεικνύει τη μετάβαση από τη συλλογική μνήμη της μετακίνησης στη «θεσμική λήθη» της εθνικής ομογενοποίησης. Η μελέτη συμβάλλει στην αποδόμηση φοβικών λόγων για τη σύγχρονη μετανάστευση, αποδεικνύοντας ότι ο ελληνικός κοινωνικός σχηματισμός είναι το αποτέλεσμα διαδοχικών και επιτυχημένων αφομοιωτικών κυμάτων που μετέτρεψαν τον «άλλο» του χθες στο «εμείς» του σήμερα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΓΕΦΥΡΕΣ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ: ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ, ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΙ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ETWINNING ΕΡΓΟ "GREEN CULTURE BRIDGE"

Χαρούλα Λεοντάρη
Εκπαιδευτικός Μουσικής Αγωγής, 2ο Δημοτικό Σχολείο Βασιλικού
Ελευθερία Δέσποινα Μιστριώτη
Εκπαιδευτικός Γενικής Παιδείας, 2ο Δημοτικό Σχολείο Βασιλικού

Η εκπαιδευτική πράξη του 21ου αιώνα καλείται να ανταποκριθεί στις σύγχρονες προκλήσεις της αειφορίας, της πολιτισμικής επικοινωνίας και της ενεργού πολιτειότητας, αξιοποιώντας διεπιστημονικές, βιωματικές και διεθνείς μαθησιακές προσεγγίσεις. Στο πλαίσιο αυτό, το συνεργατικό eTwinning έργο "GREEN CULTURE BRIDGE", που υλοποιήθηκε από τους μαθητές του 2ου Δημοτικού Σχολείου Βασιλικού κατά το σχολικό έτος 2025–26, λειτούργησε ως παιδαγωγική γέφυρα μεταξύ πράσινης εκπαίδευσης, τοπικής πολιτισμικής κληρονομιάς και ενεργού πολιτειότητας στο παγκόσμιο μαθησιακό οικοσύστημα της eTwinning κοινότητας.

Η εισήγηση παρουσιάζει τη στοχοθεσία, τη μεθοδολογία και τα μαθησιακά αποτελέσματα του έργου, εστιάζοντας στην καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης, πολιτισμικού γραμματισμού και δημοκρατικής συμμετοχής των μαθητών. Μέσα από μια διαθεματική και συμπεριληπτική προσέγγιση, οι μαθητές συμμετείχαν σε βιωματικές δράσεις όπως εκπαιδευτικές επισκέψεις σε τοπικά μουσεία και μνημεία, περιηγήσεις στη φύση και μελέτη του φαινομένου του Ευρίπου, περιβαλλοντικές παρεμβάσεις (ανακύκλωση, αναδιαμόρφωση σχολικού χώρου), καθώς και πολιτισμικές δραστηριότητες που περιλάμβαναν τη μελέτη και αναπαράσταση τοπικών εθίμων, τη δημιουργία παραδοσιακών αργαλειών από ανακυκλώσιμα υλικά και την εκμάθηση παραδοσιακών τραγουδιών.

Η μεθοδολογία βασίστηκε στη βιωματική μάθηση, τη συνεργατική διερεύνηση και την αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων, με παραγωγή ψηφιακών artefacts (podcasts, ψηφιακά portfolios, θεατρικά δρώμενα), ενισχύοντας δεξιότητες επικοινωνίας, ψηφιακής ικανότητας και κοινωνικής συμμετοχής. Η διαπολιτισμική συνεργασία με ευρωπαϊκά σχολεία ενδυνάμωσε την κατανόηση διαφορετικών πολιτισμικών και περιβαλλοντικών πρακτικών, προάγοντας την ενεργό πολιτειότητα. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η σύνδεση πράσινης εκπαίδευσης και πολιτισμικής έκφρασης συμβάλλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση υπεύθυνων, δημιουργικών και κοινωνικά ενεργών πολιτών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΤΑ ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΩΣ ΜΟΧΛΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΕ ΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Φωτεινή Παπαγάλου
MSc, Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Η ραγδαία είσοδος της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) και των ψηφιακών εργαλείων στη σύγχρονη ζωή επηρεάζει καθοριστικά όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, μετασχηματίζοντας τον τρόπο επικοινωνίας, εργασίας, δημιουργίας και μάθησης. Από τις καθημερινές ψηφιακές εφαρμογές έως τα εξελιγμένα συστήματα ανάλυσης δεδομένων, η ΤΝ και τα συναφή εργαλεία δεν αποτελούν πλέον τεχνολογία του μέλλοντος, αλλά ενεργό μέρος του παρόντος, θέτοντας νέες προκλήσεις και δυνατότητες για την εκπαίδευση και τον πολιτισμό.

Στο εκπαιδευτικό περιβάλλον υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον και η αξιοποίηση της ΤΝ και των ψηφιακών εργαλείων αποκτά ιδιαίτερη σημασία, ιδίως σε μια εποχή που η μαθητική ετερογένεια παρουσιάζει ανοδική πορεία. Το σύγχρονο σχολείο καλείται να ανταποκριθεί στις ανάγκες ενός πολυπολιτισμικού και πολυγλωσσικού συνόλου μαθητών, καθώς και μαθητών με διαφορετικά μαθησιακά προφίλ ή ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες. Η χρήση ΤΝ, όταν είναι ενταγμένη σε παιδαγωγικό πλαίσιο, μπορεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά προς ένα συμπεριληπτικό σχολείο, προσφέροντας εργαλεία εξατομικευμένης μάθησης, διαφοροποιημένης διδασκαλίας και ενίσχυσης της ισότιμης συμμετοχής όλων των παιδιών στη μαθησιακή διαδικασία, διευκολύνοντας, παράλληλα, την καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα.

Σκοπός της εισήγησης είναι να αναδείξει τον ρόλο της ΤΝ και των ψηφιακών εργαλείων ως παιδαγωγικών συμμάχων και μοχλών μάθησης και συμπερίληψης σε ένα σχολείο για όλους. Οι στόχοι της εργασίας εστιάζουν στη διερεύνηση τρόπων με τους οποίους η ΤΝ και τα ψηφιακά εργαλεία, ως κοινή υπερβατική γλώσσα που ξεπερνά γλωσσικά και εθνικά σύνορα, μπορούν να υποστηρίξουν τη μάθηση όλων των μαθητών, ανεξάρτητα από θρησκεία, καταγωγή, γλώσσα ή πολιτισμικό υπόβαθρο, καθώς και να συμβάλουν στη διαμόρφωση στάσεων, αξιών και δημοκρατικής συνείδησης, αναγκαίων για την αρμονική σχολική και κοινωνική συνύπαρξη.

Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν οι εφαρμογές γλωσσικής υποστήριξης για αλλόγλωσσους μαθητές, ψηφιακά συνεργατικά και πολιτιστικά περιβάλλοντα, ψηφιακές αφηγήσεις, αναπαραστάσεις, προσομοιώσεις, παιγνιώδης μάθηση, δημιουργικότητα και καινοτομία μέσω ΤΝ και άλλες πρακτικές εντός ενός προσαρμοστικού εκπαιδευτικού πλαισίου, που προάγει την ισότητα, την ενσυναίσθηση και τον αμοιβαίο σεβασμό στο σχολείο.

Εργασία (Paper)

ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.

Ελένη Λουμπάκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ02- Φιλόλογος 7ο ΓΕΛ Ηρακλείου
Μαρία Λουμπάκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70-Δασκάλα /Διευθύντρια 52ου Δημοτικού Ηρακλείου

Τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών και οι οδηγίες του Υπουργείου καταδεικνύουν την ανάγκη υπαρξης της ρητορικής και του επιχειρήματος σε όλο το φάσμα της εκπαίδευσης. Η σύγχρονη προσέγγιση της ρητορικής στο σχολείο σε κάθε βαθμίδα βασίζεται στην άτυπη λογική λαμβάνοντας υπόψη πάντα το ακροατήριο. Η συγκεκριμένη εργασία επικεντρώνεται στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της ρητορικής στο πλαίσιο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και απευθύνεται σε μαθητές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού βασίστηκε στη μεθοδολογική προσέγγιση της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, σύμφωνα με το μοντέλο των West και Λιοναράκη, ενώ παράλληλα ενσωματώθηκαν οι αρχές της Θεωρίας της Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer. Η υλοποίηση πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του ανοιχτού λογισμικού H5P και οργανώθηκε σε μορφή ολοκληρωμένου ψηφιακού μαθήματος στην εκπαιδευτική πλατφόρμα students.edivea.net. Για την ενίσχυση της μαθησιακής εμπειρίας αξιοποιήθηκαν εργαλεία ψηφιακής αφήγησης, όπως τα Plotagon και Doodly, ενώ η επεξεργασία του οπτικοακουστικού υλικού πραγματοποιήθηκε μέσω του λογισμικού Kdenlive. Παράλληλα, αξιοποιήθηκαν εφαρμογές web 2.0, όπως το Padlet και το Google Forms, για την ανάπτυξη εισαγωγικών και διαδραστικών μαθησιακών δραστηριοτήτων, καθώς και εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης για τη δημιουργία και επεξεργασία οπτικού υλικού, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής εικόνων, της μετατροπής τους σε κινούμενα άβαταρ και της επεξεργασίας γραφικών στοιχείων, όπως η αφαίρεση φόντου. Η εργασία αυτή φιλοδοξεί να αποτελέσει πολύτιμο εργαλείο για μαθητές και εκπαιδευτικούς.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΥΝΑΒΙΕΣ ΗΓΕΜΟΝΙΕΣ (19ΟΣ ΑΙ.): ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Αναστασία Κουτσίδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου, απόφοιτος ΠΜΣ Κείμενα και Πολιτισμός (ΔΠΘ), τελειόφοιτη του Τμήματος Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξεινίων Χωρών (ΔΠΘ).

Η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού βασίστηκε στη μεθοδολογική προσέγγιση της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, σύμφωνα με το μοντέλο των West και Λιοναράκη, ενώ παράλληλα ενσωματώθηκαν οι αρχές της Θεωρίας της Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer. Η υλοποίηση πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του ανοιχτού λογισμικού H5P και οργανώθηκε σε μορφή ολοκληρωμένου ψηφιακού μαθήματος στην εκπαιδευτική πλατφόρμα students.edivea.net. Για την ενίσχυση της μαθησιακής εμπειρίας αξιοποιήθηκαν εργαλεία ψηφιακής αφήγησης, όπως τα Plotagon και Doodly, ενώ η επεξεργασία του οπτικοακουστικού υλικού πραγματοποιήθηκε μέσω του λογισμικού Kdenlive. Παράλληλα, αξιοποιήθηκαν εφαρμογές web 2.0, όπως το Padlet και το Google Forms, για την ανάπτυξη εισαγωγικών και διαδραστικών μαθησιακών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, αξιοποιήθηκαν εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης για τη δημιουργία και επεξεργασία οπτικού υλικού, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής εικόνων, της μετατροπής τους σε κινούμενα άβαταρ και της επεξεργασίας γραφικών στοιχείων, όπως η αφαίρεση φόντου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Αντωνία Στέλικου
Υποψήφια Διδάκτωρ

Η διδακτορική εργασία είχε ως αφετηρία τη διαπίστωση της έλλειψης ολοκληρωμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης για τους αγρότες, στοχευμένων στη βιώσιμη αειφόρο γεωργία. Σκοπός είναι η διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των αγροτών της Κύπρου και η πρόταση ενός εκπαιδευτικού πλαισίου το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί για την ανάπτυξη κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων με στόχο την ουσιαστική βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των αγροτών σε θέματα αειφόρου γεωργίας. Συγκεκριμένα διερευνούνται οι εκπαιδευτικές ανάγκες των αγροτών σε σχέση με την αειφόρο γεωργία, ο ψηφιακός γραμματισμός των αγροτών και η ικανότητά τους να χρησιμοποιούν την τεχνολογία για σκοπούς εκπαίδευσης. Παράλληλα διερευνώνται οι βέλτιστες και κατάλληλες προσεγγίσεις στην εκπαίδευση των αγροτών οι οποίες θα αυξήσουν το ενδιαφέρον των εκπαιδευόμενων. Τα αποτελέσματα αναμένεται να συμβάλουν στην αναβάθμιση της αγροτικής εκπαίδευσης ως προς την αειφόρο γεωργία. Η έρευνα υιοθετεί μικτή ερευνητική προσέγγιση συνδυάζοντας ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα και θα διεξαχθεί σε δύο φάσεις. Η 1η θα περιλαμβάνει το ποιοτικό σκέλος, με τη διεξαγωγή ημιδομημένων συνεντεύξεων σε 15 το ελάχιστο λειτουργούς εκπαιδευτές του ΙΓΕ, του Τμήματος Γεωργίας, της ΑΝΑΔ και άλλων οργανισμών και ιδρυμάτων που ασχολούνται με την εκπαιδευτική δραστηριότητα των αγροτών, προκειμένου να σκιαγραφηθεί η παρούσα κατάσταση στην Κύπρο αναφορικά με το αντικείμενο μελέτης και να συμβάλει στον προσδιορισμό των ερωτημάτων που θα κληθούν να απαντήσουν οι αγρότες. Η 2η φάση απευθύνεται σε αγρότες επαγγελματίες ή ερασιτέχνες ή/και σε όσους εμπλέκονται με οποιαδήποτε ιδιότητα στον δυναμικά αναπτυσσόμενο αγροτικό τομέα οποιουδήποτε ηλικιακού εύρους και κοινωνικού υπόβαθρου από όλες τις επαρχίες της Κύπρου. Συνδέεται με τη συλλογή ποσοτικών δεδομένων και τη χορήγηση ενός δομημένου ερωτηματολογίου και ποιοτικών δεδομένων με την διεξαγωγή ημιδομημένων συνεντεύξεων. Αναμένεται να συλλεχθούν τουλάχιστον 250 ερωτηματολόγια στο διάστημα 01 Φεβρουαρίου 2026 και 31 Μαΐου 2026 και να διεξαχθούν ημιδομημένες συνεντεύξεις μέχρι κορεσμού πληροφοριών σε επιλεγμένους αγρότες οι οποίοι θα είναι πρόθυμοι να συμβάλουν στην εις βάθος διερεύνηση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ADULT EDUCATION

Melpomeni Christou
Teacher
Apostolos Vlachos
Lawer LLM

Rapid advancements in scientific and technological domains, alongside intensifying global economic competition, have generated continuous and escalating demands within the contemporary labor market. Consequently, the imperative for ongoing adult education and professional development has become widely recognized.

Historically emerging in Europe and the United States during the early 20th century, adult education was initially conceptualized as a mechanism for elevating the educational attainment of lower socioeconomic strata. Over time, the discipline expanded globally, diversifying into vocational training and civic education encompassing political, social, and cultural discourse. More recently, scholarly inquiry and theoretical frameworks have increasingly concentrated on adult education programs within Public Administration. This body of research primarily examines foundational pedagogical principles, the implementation of instructional methodologies, and the requisite competencies of educators, with the overarching objective of optimizing the efficacy of adult learning initiatives.

Fundamentally, the educational process necessitates a dynamic interplay between at least two primary stakeholders:

The Educational Institution (or Facilitator): Comprising formal organizations, individual educators, or a synthesis of both. This entity bears the responsibility for pedagogical planning, curriculum design, and the articulation of anticipated learning outcomes.

The Adult Learners (Trainees): The active participants who engage in the educational process to achieve specific, goal-oriented objectives.

In this context, the paradigm of "lifelong learning" encapsulates the continuous cognitive and skills-based acquisition an individual engages in throughout their lifespan, integrating the diverse developmental benefits conferred by various educational frameworks.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΤΠΕ ΩΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗ Δ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Μαριάνθη Διαμαντέλλη
Εκπαιδευτικός Αγγλικής Γλώσσας, M.Ed.

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τη σχεδίαση και εφαρμογή μιας διδακτικής παρέμβασης με την αξιοποίηση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης και Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Δ' Δημοτικού, επίπεδο Α1-). Η παρέμβαση είχε ως στόχο την ενίσχυση της κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου, την εισαγωγή και εμπέδωση βασικού λεξιλογίου σχετικού με το σχολικό περιβάλλον, καθώς και την καλλιέργεια συνεργατικών, μεταγνωστικών, ψηφιακών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων αυτονομίας στη μάθηση.

Η διδακτική προσέγγιση βασίστηκε σε ενεργητικές, ομαδοσυνεργατικές και παιγνιώδεις πρακτικές και εντάσσεται στο πλαίσιο της ψηφιακά υποστηριζόμενης μάθησης (Technology-Enhanced Learning) και του Blended Learning. Κεντρικό άξονα αποτέλεσαν τα εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης ChatGPT (παραγωγή και κριτική επεξεργασία κειμένου) και Natural Readers (ακουστική υποστήριξη), σε συνδυασμό με ψηφιακές εφαρμογές (Mentimeter, Word Search Labs, Puzzel.org). Η παρέμβαση συνδύασε τη χρήση φύλλων εργασίας και ψηφιακών μέσων, απαιτώντας από τους μαθητές την τεκμηρίωση των απαντήσεών τους στο κείμενο. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αυτονομία μέσω του εργαλείου Puzzel.org, όπου οι μαθητές έπρεπε να εντοπίσουν και να πληκτρολογήσουν οι ίδιοι τις λέξεις-στόχους ανατρέχοντας στο κείμενο αναφοράς, καθώς δεν τους παρεχόταν έτοιμη λίστα. Οι δραστηριότητες σχεδιάστηκαν με διαβαθμισμένη δυσκολία, υποστηρίζοντας τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας στην πράξη.

Η αξιολόγηση της παρέμβασης, μέσω συστηματικής εκπαιδευτικής παρατήρησης, ανέδειξε υψηλό βαθμό μαθητικής εμπλοκής και αυξημένο κίνητρο. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η παιδαγωγικά τεκμηριωμένη ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης (Generative AI) σε ένα μεικτό περιβάλλον μάθησης συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενισχύοντας την αυτενέργεια και τη διαφοροποιημένη μάθηση, ενώ παράλληλα καλλιεργεί δεξιότητες απαραίτητες για τον 21ο αιώνα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ (480 Π.Χ.): Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΟΥ ΕΣΩΣΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ – ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ Τ.Π.Ε. ΣΤΗ Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Δημήτριος Πιτσιάβας
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Στο πλαίσιο των Νέων Προγραμμάτων Σπουδών για την Ιστορία, η διδασκαλία μετατοπίζεται από την παραδοσιακή αποστήθιση στην καλλιέργεια της ιστορικής κριτικής σκέψης και του οπτικού γραμματισμού. Η Ναυμαχία της Σαλαμίνας αποτελεί ένα κομβικό γεγονός που επιτρέπει τη διερεύνηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ γεωγραφικού χώρου και στρατηγικής λήψης αποφάσεων. Κύριος σκοπός του σεναρίου είναι η κατανόηση της στρατηγικής σημασίας του στενού της Σαλαμίνας και η ανάδειξη του ρόλου του Θεμιστοκλή. Επιμέρους στόχοι αποτελούν η ανάπτυξη ιστορικής ενσυναίσθησης, μέσα από την κατανόηση της αναγκαστικής εγκατάλειψης της Αθήνας και των συνεπειών του πολέμου για τον άμαχο πληθυσμό και η λειτουργική ενσωμάτωση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) ως εργαλείων ιστορικής διερεύνησης. Η διδακτική προσέγγιση βασίζεται στις αρχές του κοινωνικο-πολιτισμικού κονστρουκτιβισμού και της ομαδοσυνεργατικής μάθησης. Αξιοποιούνται η στρατηγική KWL (Γνωρίζω–Θέλω–Έμαθα) και η τεχνική Think–Pair–Share, ενώ οι μαθητές/-τριες λειτουργούν ως «μικροί ερευνητές». Για τη χωρική ανάλυση του στενού της Σαλαμίνας χρησιμοποιείται το Google Earth, ενώ η επεξεργασία ιστορικών πηγών και ψηφιακών αναπαραστάσεων (ναυμαχία, τριήρεις) πραγματοποιείται μέσω επιλεγμένων ψηφιακών πολιτιστικών αποθετηρίων του Υπουργείου Πολιτισμού. Η αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων οπτικοποίησης προσδίδει προστιθέμενη παιδαγωγική αξία, καθώς γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ στατικής πληροφορίας και ιστορικής πραγματικότητας. Οι μαθητές/-τριες συνθέτουν τεκμηριωμένα συμπεράσματα για τον τρόπο με τον οποίο ο περιορισμένος χώρος μετέτρεψε την περσική αριθμητική υπεροχή σε μειονέκτημα, αποτυπώνοντας τη γνώση τους σε ψηφιακά συνεργατικά έργα (Padlet). Συμπερασματικά, το σενάριο αναδεικνύει ότι η συνδυαστική αξιοποίηση σύγχρονων παιδαγωγικών στρατηγικών και ψηφιακών πολιτιστικών πόρων ενισχύει την ενεργό συμμετοχή, την ιστορική κατανόηση και τον κριτικό γραμματισμό των μαθητών/-τριών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

Αλέξανδρος -Νεκτάριος Βασιλείου-Δαμβέργης
Συμβ.Διδάσκων Καθηγητής Φιλόλογος

Η τεχνητή νοημοσύνη συνιστά ένα πολυδιάστατο γνωστικό και παιδαγωγικό εργαλείο, το οποίο δύναται να αξιοποιηθεί σε όλους τους τομείς της επιστημονικής γνώσης και σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα της τυπικής εκπαίδευσης, ανεξαρτήτως βαθμίδας. Η ενσωμάτωσή της στην εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να λάβει ποικίλες μορφές, είτε ως αυτοτελές γνωστικό αντικείμενο στις πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης, είτε ως διερευνητικό και διαθεματικό εργαλείο σε μαθησιακά πρότζεκτ στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είτε ως υποστηρικτικό μέσο στη διδασκαλία φιλολογικών, αρχαιολογικών και αρχαιογνωστικών μαθημάτων στα παιδαγωγικά τμήματα προσχολικής και δημοτικής εκπαίδευσης. Παρά ταύτα, η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στο εκπαιδευτικό πλαίσιο ενδέχεται να επιφέρει γνωστικούς, μεθοδολογικούς και ηθικούς κινδύνους. Στο πλαίσιο της παρούσας εισήγησης διερευνάται ο βαθμός και ο τρόπος με τον οποίο η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να λειτουργήσει ως γνωστικό υποστήριγμα στη διαδικασία οικοδόμησης της ιστορικής γνώσης από τους μαθητές, με έμφαση στη μεσολαβητική της λειτουργία και όχι στην υποκατάσταση της ιστορικής σκέψης. Η ανάλυση εστιάζει σε ενδεικτικές εφαρμογές που αφορούν την Παλαιολιθική εποχή, τη Νεολιθική εποχή και την Εποχή του Χαλκού, προκειμένου να αναδειχθούν οι δυνατότητες της τεχνητής νοημοσύνης ως εργαλείου υποβοήθησης της κατανόησης της ιστορικής χρονικότητας, της ερμηνείας των αρχαιολογικών δεδομένων και της ανάπτυξης ιστορικού γραμματισμού. Στην παρούσα εισήγηση θα ασχοληθούμε με τη διδακτική της εποχής του Λίθου και της εποχής του Χαλκού, καθώς και της μυθολογίας που συνδέεται με την τελευταία, δηλαδή τους μύθους που αναφέρονται στον Ηρακλή, στο Θησέα, στον Άδμητο και την Άλκηστη και στην ψηφιακή αναπαράστασή τους με τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης για διδακτικούς σκοπούς.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ: ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Αλέξανδρος -Νεκτάριος Βασιλείου-Δαμβέργης
Φιλόλογος, Επι Συμβ.Καθηγητής

Η τεχνητή νοημοσύνη, τόσο στο πλαίσιο της διδασκαλίας, όσο και γενικότερα στο γνωστικό αντικείμενο της Ιστορίας, δύναται να υποστηρίξει ουσιαστικά τόσο τον μαθητή όσο και τον εκπαιδευτικό στην κατανόηση της μορφής των ιστορικών τόπων, των μνημείων, του φυσικού περιβάλλοντος και των ανθρώπινων δράσεων. Μέσα από εφαρμογές επαυξημένης ή εικονικής πραγματικότητας, όπως οι ψηφιακές αναπαραστάσεις των αρχαίων πλοίων της εποχής του Χαλκού να πλέουν στο πραγματικό θαλάσσιο χώρο του Αιγαίου, του Ελλησπόντου, της Προποντίδας και του Ευξείνου Πόντου, οι μαθητές μπορούν να περιηγηθούν εικονικά στο χώρο και να αντιληφθούν τη λειτουργία του, κάτι που δύσκολα επιτυγχάνεται μόνο με εικόνες ή βιβλία. Ιδιαίτερα στη διδασκαλία της μυθολογίας, εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης μπορούν να προσφέρουν αλληλεπιδραστικές αφηγήσεις των μύθων, όπως ψηφιακές αναπαραστάσεις, βασισμένες σε έγκυρες πηγές και αρχαιολογικά δεδομένα. Με αυτόν τον τρόπο, η τεχνητή νοημοσύνη παρέχει εποπτεία που συμπληρώνει —χωρίς να υποκαθιστά— τη διδακτική διαδικασία. Άλλωστε, η εικόνα ή το βίντεο από μόνα τους δεν επαρκούν για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων. Ακόμα και στις πλέον ποιοτικές ψηφιακές αναπαραστάσεις, η παρουσία του εκπαιδευτικού παραμένει απαραίτητη, καθώς καθοδηγεί τον μαθητή προς την ολόπλευρη και ουσιαστική κατάκτηση της γνώσης, συνδέοντας τις ψηφιακές εμπειρίες με ιστορικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΡΟΛΟΙ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Δημήτριος Πιτσιάβας
Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (εξΑΕ) αναδιαμορφώνει το σύγχρονο διδακτικό παράδειγμα, αντικαθιστώντας τη συμβατική σχέση διδάσκοντα–διδασκόμενου με ένα σύνθετο μοντέλο μάθησης που στηρίζεται στην αλληλεπίδραση με το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό και τα τεχνολογικά μέσα. Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος του διδάσκοντα μετατοπίζεται από την απλή μετάδοση γνώσης στην παροχή συνεχούς υποστήριξης, καθοδήγησης και ανατροφοδότησης, καθιστώντας το επικοινωνιακό του προφίλ καθοριστικό για την αποτελεσματικότητα της μαθησιακής διαδικασίας. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η ανάδειξη του επικοινωνιακού προφίλ των διδασκόντων της Μονάδας Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου. Διερευνάται ο ρόλος τους στην αλληλεπίδραση των φοιτητών με το εκπαιδευτικό υλικό, η παιδαγωγική αξιοποίηση των σύγχρονων τηλεσυναντήσεων, οι πρακτικές ανατροφοδότησης και αξιολόγησης, καθώς και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας. Η έρευνα υιοθετεί ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση και βασίζεται σε δέκα ημιδομημένες συνεντεύξεις με διδάσκοντες διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων και προγραμμάτων σπουδών. Τα ευρήματα αναδεικνύουν τους διδάσκοντες να αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους ως «διαμεσολαβητές» μεταξύ φοιτητή και εκπαιδευτικού υλικού, παρέχοντας δομημένα χρονοδιαγράμματα μελέτης και εξατομικευμένη καθοδήγηση. Στις τηλεσυναντήσεις αξιοποιούνται διαδραστικά εργαλεία, με στόχο τη δημιουργία κλίματος ασφάλειας και επικοινωνίας, παρά τη διαπιστωμένη φθίνουσα ενεργή συμμετοχή των φοιτητών. Η αξιολόγηση θεωρείται βασικός μηχανισμός παρακολούθησης της μαθησιακής πορείας, με την ανατροφοδότηση να έχει κυρίως ατομικό και ενθαρρυντικό χαρακτήρα. Ως σημαντικότερες προκλήσεις αναδεικνύονται ο αυξημένος φόρτος εργασίας λόγω του συνδυασμού διδακτικών και διοικητικών απαιτήσεων, καθώς και η διαχείριση φοιτητών με μειωμένη ανταπόκριση. Συνολικά, το επικοινωνιακό προφίλ του διδάσκοντα στην εξΑΕ χαρακτηρίζεται από προσαρμοστικότητα, ενσυναίσθηση και παιδαγωγική ευελιξία. Η μελέτη συμβάλλει στην κατανόηση του σύνθετου ρόλου του διδάσκοντα στην εξ αποστάσεως ανώτατη εκπαίδευση και αναδεικνύει την ανάγκη διαρκούς επιμόρφωσης σε παιδαγωγικές στρατηγικές από απόσταση, με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΝΗΠΙΩΝ

Χρυσάνθη Μηλίτση
Νηπιαγωγός, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η ανάπτυξη του γραμματισμού στην προσχολική ηλικία αποτελεί βασικό στόχο του νηπιαγωγείου, καθώς σχετίζεται άμεσα με τη μετέπειτα σχολική πορεία των παιδιών. Στο πλαίσιο αυτό, η συνεργασία σχολείου και οικογένειας αναγνωρίζεται ως καθοριστικός παράγοντας για την ενίσχυση των αναδυόμενων δεξιοτήτων γραμματισμού των νηπίων. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να διερευνήσει τη συμβολή μιας οργανωμένης καλής πρακτικής συνεργασίας σχολείου-οικογένειας στην ανάπτυξη του γραμματισμού στην προσχολική εκπαίδευση. Η έρευνα υιοθέτησε ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση και υλοποιήθηκε σε τμήμα νηπιαγωγείου κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Η παιδαγωγική παρέμβαση σχεδιάστηκε με στόχο την ενεργό εμπλοκή των γονέων και περιλάμβανε δράσεις όπως δανειστική βιβλιοθήκη τάξης, δημιουργικές γλωσσικές δραστηριότητες με αφετηρία παιδικά βιβλία, καθώς και συστηματική και αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ σχολείου και οικογένειας. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν φύλλα παρατήρησης και δείγματα εργασιών των νηπίων (portfolio). Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν αύξηση του ενδιαφέροντος των νηπίων για τον προφορικό και γραπτό λόγο, βελτίωση της γλωσσικής τους έκφρασης και ενίσχυση δεξιοτήτων αναγνωστικής ετοιμότητας. Παράλληλα, διαπιστώθηκε θετική μεταβολή στη στάση των γονέων απέναντι στη συμμετοχή τους στη μαθησιακή διαδικασία και ενδυνάμωση της συνεργασίας με το σχολείο. Συμπερασματικά, η μελέτη καταδεικνύει ότι η συστηματική και ουσιαστική συνεργασία σχολείου και οικογένειας συμβάλλει καθοριστικά στη δημιουργία ενός πλούσιου γλωσσικού περιβάλλοντος και στην ολόπλευρη ανάπτυξη του γραμματισμού των νηπίων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΜΑΘΗΤΗ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Γεώργιος Παλιάτσιος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει εκπαιδευτική παρέμβαση σε μαθητή της ελληνικής διασποράς με μαθησιακές δυσκολίες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η παρέμβαση βασίζεται στην αξιοποίηση λογοτεχνικών κειμένων προκειμένου να ενισχυθούν η γλωσσική ικανότητα, οι στρατηγικές μελέτης και η θετική στάση μάθησης. Η έρευνα ακολούθησε τη μεθοδολογία της μελέτης περίπτωσης και περιλάμβανε δεκαπέντε (15) διδακτικές συναντήσεις. Χρησιμοποιήθηκαν διαγνωστικά εργαλεία μαθησιακής επάρκειας, σε συνδυασμό με συστηματική παρατήρηση. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν βελτίωση στην κατανόηση και απόδοση γραπτών κειμένων, στην αυτορρύθμιση και στη στάση του μαθητή απέναντι στη μάθηση, αναδεικνύοντας την παιδαγωγική αξία των στρατηγικών μάθησης σε πλαίσια ειδικής και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Η σχολική ετερογένεια στα σύγχρονα σχολικά περιβάλλοντα καθιστά αναγκαία την υιοθέτηση διαφοροποιημένων διδακτικών πρακτικών συμπερίληψης. Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και μεταναστευτικό υπόβαθρο συχνά αντιμετωπίζουν προβλήματα κατανόησης του λόγου και περιορισμένη εμπλοκή στη μάθηση. Στρατηγικές μάθησης δύναται να ενισχύσουν τη μαθησιακή εμπλοκή, αξιοποιώντας το πρόσφορο πεδίο της λογοτεχνίας.

Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας ενός προγράμματος παρέμβασης που βασίζεται στη διδασκαλία στρατηγικών μάθησης μέσω λογοτεχνικών κειμένων σε μαθητή με μαθησιακές δυσκολίες και μεταναστευτικό υπόβαθρο. Οι στόχοι είναι: α) η βελτίωση της κατανόησης και της απόδοσης γραπτών κειμένων, β) η ανάπτυξη γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών μελέτης και γ) η ενίσχυση της αυτορρύθμισης και των κινήτρων για μάθηση.

Η έρευνα ακολουθεί τη μεθοδολογία της μελέτης περίπτωσης αντλώντας δεδομένα από δύο τεστ μαθησιακής επάρκειας, σε συνδυασμό με συστηματική παρατήρηση. Η παρέμβαση που εφαρμόστηκε αποτελούνταν από δεκαπέντε (15) διαδοχικές διδακτικές συναντήσεις με λογοτεχνικά κείμενα, με δομημένο αλλά ευέλικτο σχεδιασμό.

Παρατηρήθηκε ενίσχυση της κατανόησης και της απόδοσης κειμένων, της αυτορρύθμισης και της στάσης του μαθητή απέναντι στη μάθηση. Η συνδυαστική αξιοποίηση στρατηγικών μάθησης και λογοτεχνικών κειμένων συνέβαλε θετικά στην υποστήριξη παιδιού μεταναστών με μαθησιακές δυσκολίες.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ/-ΝΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ελευθερία Τζιόρα
Υποψήφια Δρ, ΤΑΦΠΠΗ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων & Διευθύντρια 12ου Δημοτικού Σχολείου Ιωαννίνων
Σοφία Αναστασίου
Καθηγήτρια, ΤΑΦΠΠΗ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ο ρόλος του διευθυντή/ντριας σχολικής μονάδας έχει εξελιχθεί σε έναν σύνθετο και απαιτητικό ρόλο, που περιλαμβάνει τη διοικητική οργάνωση, την παιδαγωγική καθοδήγηση και την υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού της. Η αποτελεσματική άσκηση αυτού του πολυδιάστατου ρόλου προϋποθέτει την ανάπτυξη δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελματικών προσόντων. Η επιμόρφωση, στο πλαίσιο της ουσιαστικής επαγγελματικής τους ανάπτυξης, των διευθυντών/ντριών αποτελεί κρίσιμο παράγοντα στην υιοθέτηση υποστηρικτικών και συμμετοχικών πρακτικών ηγεσίας και τη διαμόρφωση θετικού σχολικού κλίματος. Στο πλαίσιο αυτό, ο διευθυντής/ντρια διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία συνθηκών που συνδέονται με την επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών όπως, η υποστήριξη, η συνεργασία και η συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, καθιστώντας τη διερεύνηση της συγκεκριμένης σχέσης ιδιαίτερα σημαντική. Η παρούσα εργασία στοχεύει σε μια συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, εστιάζοντας στη σύνδεση των ηγετικών προτύπων και της επιμορφωτικής διαδικασίας με την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, αναδεικνύοντας θεωρητικές και εμπειρικές διαστάσεις αυτής της αλληλεπίδρασης. Για την επίτευξη του σκοπού της μελέτης, υιοθετήθηκε η μέθοδος της συστηματικής βιβλιογραφικής ανασκόπησης. Η διερεύνηση της σχετικής αρθρογραφίας πραγματοποιήθηκε σε έγκριτες διεθνείς βάσεις δεδομένων και σε ελληνικά/κυπριακά ψηφιακά αποθετήρια. Η αναζήτηση βασίστηκε στη χρήση σύνθετων λέξεων-κλειδιών καθώς και αντίστοιχων ελληνικών όρων. Το πλαίσιο επιλογής των πηγών συγκεκριμενοποιήθηκε σε εμπειρικές μελέτες και θεωρητικές ανασκοπήσεις που δημοσιεύθηκαν κατά την περίοδο 2000-2025. Τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης επιβεβαιώνουν ότι τα μετασχηματιστικά και συμμετοχικά μοντέλα ηγεσίας ενισχύουν την επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών. Τα οφέλη της επιμόρφωσης μεγιστοποιούνται όταν αποτυπώνονται σε καθημερινές πρακτικές υποστηρικτικής, ηθικής και συμμετοχικής ηγεσίας. Συμπερασματικά, η επαγγελματική ανάπτυξη των διευθυντών/-ντριών λειτουργεί ως μοχλός βελτίωσης του σχολικού κλίματος και της ικανοποίησης των εκπαιδευτικών μέσω υποστήριξης, συνεργασίας και συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων.

Εργασία (Paper)

«ΒΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΦΗΓΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΟ»

Χρυσούλα Τσίπη
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια
Μαρία Παπαδάκακη
καθηγήτρια ΕΛΜΕΠΑ
Νεκταρία Πεδιώτη
Καθηγήτρια ΕΛΜΕΠΑ
Ιωάννης Χλιαουτάκης
Καθηγητής ΕΛΜΕΠΑ

Η αυξημένη ορατότητα περιστατικών βίας και παραβατικής συμπεριφοράς ανηλίκων στον δημόσιο λόγο των μέσων μαζικής ενημέρωσης έχει αναδειχθεί σε κεντρικό ζήτημα κοινωνικού και πολιτικού προβληματισμού τα τελευταία χρόνια. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία διερευνά τον τρόπο με τον οποίο ο ελληνικός Τύπος κατασκευάζει και πλαισιώνει την παραβατικότητα ανηλίκων, εστιάζοντας στα κυρίαρχα δημοσιογραφικά αφηγήματα, στις μορφές δραματοποίησης και στις ερμηνευτικές απουσίες που συνοδεύουν την κάλυψη τέτοιων φαινομένων.

Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η ανάλυση των προτύπων πλαισίωσης της νεανικής παραβατικότητας και η διερεύνηση των πιθανών επιπτώσεών τους στη διαμόρφωση κοινωνικών αντιλήψεων και δημόσιων λόγων γύρω από την ασφάλεια, τον φόβο και τον κοινωνικό έλεγχο. Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ανάλυση περιεχομένου και θεματική κωδικοποίηση δημοσιογραφικών άρθρων από επιλεγμένες ελληνικές εφημερίδες, που δημοσιεύθηκαν την περίοδο 2019–2024. Το ερευνητικό υλικό κωδικοποιήθηκε με βάση μεταβλητές όπως ο τύπος πλαισίωσης, το επίπεδο δραματοποίησης, η προσωποποίηση των ανηλίκων δραστών, η παρουσία ή απουσία κοινωνιολογικής ερμηνείας και η αναφορά σε θεσμικές ή πολιτικές απαντήσεις.

Τα ευρήματα της ανάλυσης καταδεικνύουν επαναλαμβανόμενα μοτίβα υπερπροβολής βίαιων περιστατικών, συχνή σύνδεση με παλαιότερα συμβάντα ως αφηγηματική «υπενθύμιση», περιορισμένη αναφορά σε κοινωνικά και δομικά αίτια, καθώς και τάσεις προσωποποίησης που ενδέχεται να συγκρούονται με αρχές δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Ιδιαίτερη έμφαση εντοπίζεται στην εντατικοποίηση της κάλυψης μετά την περίοδο της πανδημίας, γεγονός που συνδέεται με ευρύτερες μεταβολές στη δημοσιογραφική ατζέντα.

Συμπερασματικά, η εργασία συμβάλλει στην κατανόηση του ρόλου των ΜΜΕ στη συγκρότηση της δημόσιας εικόνας της νεανικής παραβατικότητας, αναδεικνύοντας την ανάγκη για πιο ισορροπημένη, κοινωνικά ευαίσθητη και ερευνητικά τεκμηριωμένη δημοσιογραφική προσέγγιση.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΧΩΡΟΙ ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (RME)

Ανδρέας Μαρίνος
Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκ.Αν.Αττικής Διδάκτορας
Αθηνά Σφυράκη
Οικονομολόγος

Η διασπορά, ως δυναμικό στοιχείο του παγκόσμιου συστήματος, λειτουργεί διαχρονικά ως φορέας πολιτισμικών ταυτοτήτων, πολιτικών πρακτικών και παιδευτικών γεφυρώσεων μεταξύ κοινωνιών. Στο πλαίσιο αυτό, η εκπαίδευση αναδεικνύεται σε βασικό πεδίο διαπολιτισμικής ανταλλαγής και καινοτομίας, όπου η μάθηση υπερβαίνει τα όρια του σχολείου και συνδέεται με τον δημόσιο χώρο και την κοινωνική εμπειρία. Η παρούσα μελέτη εντάσσεται σε αυτή τη λογική, διερευνώντας τη συμβολή εναλλακτικών μαθησιακών περιβαλλόντων στη βελτίωση του μαθηματικού δυναμικού, με έμφαση στα θεματικά πάρκα επιστημών και μαθηματικών.

Σκοπός της έρευνας είναι να εξετάσει πώς τα μαθηματικά «έξω από το σχολείο», μέσα από τη φιλοσοφία της Ρεαλιστικής Μαθηματικής Εκπαίδευσης (Realistic Mathematics Education - RME), μπορούν να ενισχύσουν τη μαθηματική κατανόηση, να καλλιεργήσουν θετικές στάσεις απέναντι στα μαθηματικά και να λειτουργήσουν ως γέφυρες πολιτισμού και παιδείας σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Παράλληλα, διερευνάται ο ρόλος της διοίκησης και της εκπαιδευτικής πολιτικής στην αξιοποίηση των δημόσιων χώρων για τη δημιουργία τέτοιων θεματικών πάρκων.

Η μεθοδολογία της μελέτης βασίζεται σε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση, με ανάλυση καλών πρακτικών, βιβλιογραφική επισκόπηση και διερεύνηση παραδειγμάτων άτυπης και μη τυπικής μάθησης σε δημόσιους χώρους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύνδεση των μαθηματικών εννοιών με αυθεντικά κοινωνικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι τα θεματικά πάρκα επιστημών και μαθηματικών μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στη βελτίωση του μαθηματικού δυναμικού, ενισχύοντας τη βιωματική μάθηση, τη συμμετοχικότητα και τη διαπολιτισμική κατανόηση. Συμπερασματικά, η μελέτη υπογραμμίζει την ανάγκη στρατηγικής υποστήριξης από τη διοίκηση και την ένταξη τέτοιων συμμετοχικών εκπαιδευτικών πρακτικών στα προγράμματα σπουδών όλων των βαθμίδων, ως μέσο σύνδεσης της παιδείας με το παγκόσμιο σύστημα και τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΈΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (RME)

Ανδρέας Μαρίνος
Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκ.Αν.Αττικής Διδάκτορας
Αθηνά Σφυράκη
Οικονομολόγος
Ευγένιος Αυγερινός
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Οι σύγχρονες εκπαιδευτικές προκλήσεις σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κοινωνικό και παγκόσμιο περιβάλλον καθιστούν αναγκαία την επαναπροσέγγιση του ρόλου της εκπαιδευτικής διοίκησης και ηγεσίας στον σχεδιασμό και την υποστήριξη καινοτόμων μαθησιακών πρακτικών. Η υπέρβαση των παραδοσιακών σχολικών ορίων και η αξιοποίηση του δημόσιου χώρου ως εκπαιδευτικού πεδίου συνδέονται άμεσα με ζητήματα στρατηγικού σχεδιασμού, διοικητικής προσαρμοστικότητας και βιώσιμης ανάπτυξης της εκπαίδευσης.

Η παρούσα μελέτη εστιάζει στον ρόλο της εκπαιδευτικής ηγεσίας στην προώθηση των μαθηματικών «έξω από το σχολείο», μέσω της ανάπτυξης θεματικών πάρκων επιστημών και μαθηματικών στο πλαίσιο της Ρεαλιστικής Μαθηματικής Εκπαίδευσης (RME). Στόχος της είναι να αναδείξει πώς οι διοικητικές δομές και οι ηγετικές πρακτικές μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτες για τη θεσμοθέτηση συμμετοχικών, βιωματικών και κοινωνικά συνδεδεμένων μορφών μάθησης.

Η μελέτη διερευνά τις προϋποθέσεις επιτυχούς διοίκησης τέτοιων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων, εστιάζοντας στη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών οργανισμών, τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωνικών φορέων. Παράλληλα, αναλύεται ο ρόλος της ηγεσίας στη διαμόρφωση κουλτούρας καινοτομίας, στη διαχείριση αλλαγών και στην υποστήριξη εκπαιδευτικών και μαθητών κατά την ένταξη άτυπων και μη τυπικών μαθησιακών περιβαλλόντων στα προγράμματα σπουδών όλων των βαθμίδων.

Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται σε ανάλυση εκπαιδευτικών πολιτικών και διοικητικών πρακτικών, καθώς και σε μελέτη παραδειγμάτων εφαρμογής αντίστοιχων δομών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η αποτελεσματική εκπαιδευτική ηγεσία αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη βιωσιμότητα και την παιδαγωγική αξία των θεματικών πάρκων μαθηματικών.

Συμπερασματικά, η έρευνα υποστηρίζει ότι η στρατηγική ενδυνάμωση της διοίκησης και της εκπαιδευτικής ηγεσίας μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στη μετασχηματιστική αξιοποίηση των δημόσιων χώρων, ενισχύοντας το μαθηματικό δυναμικό και τη σύνδεση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

FROM MOBILITY TO MINDSET SHIFT: HOW ERASMUS+ KA210 PROJECT "WORLD TO WORLD: DIFFERENT AND UNITED" REFRAMED INCLUSION AND TEACHER LEADERSHIP.

Vasiliki Chasioti
French Teacher, PhD in Education, Anglia Ruskin University, Cambridge

Erasmus+ KA210 partnerships increasingly operate as small-scale laboratories for intercultural learning, inclusive school culture, and teacher professional growth. Yet the mechanisms by which short mobilities translate into sustained shifts in educators' beliefs, practices, and leadership dispositions remain underexplored, particularly through qualitative evidence grounded in participants' lived experiences.

This study investigates how participation in the KA210 Erasmus+ project "World to World: Different and United" influenced educators' perspectives on education and innovation, inclusion and equity, and teacher leadership as a driver of school improvement. The research asks: What shifts do participants report after mobilities, and what aspects of the mobility experience appear to trigger these shifts?

The research adopts a qualitative design based on semi-structured interviews with four project participants who took part in two mobilities (Spain and Turkey). Data were analysed through reflexive thematic analysis, focusing on reported changes in beliefs, practices, and professional identity across the mobility cycle (preparation, on-site learning, and post-return enactment).

Findings indicate three interconnected transformations. First, participants broadened inclusion from individual-support logic to an ecological stance centred on designing equitable learning environments, emphasising differentiated pathways and routines that normalise diversity. Second, they developed confidence in intercultural dialogue and collaborative problem-solving, translating into participatory pedagogies, stronger student voice, and sustained collegial collaboration. Third, they expanded teacher leadership beyond formal roles to include distributed influence, such as mentoring peers, facilitating dissemination, and advocating for inclusive routines.

Participants attributed change to structured peer exchange, purposeful classroom observation, co-planning conversations, and the emotional impact of authentic cross-cultural encounters, which intensified professional agency. The study positions mobilities as catalysts for transformative professional learning when coupled with intentional reflection and follow-up implementation cycles to sustain teacher leadership. The research contributes qualitative evidence on how Erasmus projects cultivate inclusive mindsets and distributed leadership, underscoring the need for follow-up implementation cycles to sustain impact.

Εργασία (Paper)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΜΗ ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΡΗΞΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ. ΜΙΑ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.

Γεώργιος Χατζησαββίδης
Μεταπτυχιακός Φοιτητής
Ευγένιος Αυγερινός
Εργαστήριο Μαθηματικών Διδακτικής και Πολυμέσων, ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Ρόζα Βλάχου
Εργαστήριο Μαθηματικών Διδακτικής και Πολυμέσων, ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η επίλυση μαθηματικών προβλημάτων στο σχολείο βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν δεξιότητες για την επίλυση προβλημάτων στον πραγματικό κόσμο. Η αναγκαιότητα της παρούσας έρευνας εδράζεται στην ανάγκη ανάπτυξης της δημιουργικής και κριτικής σκέψης των μαθητών κατά τη διδασκαλία των μαθηματικών στο γυμνάσιο και στοχεύει στην ανόρθωση του μαθηματικού δυναμικού μετά τις ανεπιτυχείς επιδόσεις στη διεθνή αξιολόγηση στο PISA.

Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του αν η επιτυχία των μαθητών στη λύση ασυνήθιστων προβλημάτων συνδέεται με τις στάσεις και τις πεποιθήσεις τους απέναντι στα μαθηματικά στο γυμνάσιο. Τα ερευνητικά ερωτήματα είναι:

1) Ποιες είναι οι στάσεις και οι πεποιθήσεις των μαθητών σχετικά με τα μαθηματικά;

2) Πώς το διδακτικό συμβόλαιο επηρεάζει τις αντιλήψεις των μαθητών για τις μαθηματικές έννοιες;

3) Η μοντελοποίηση των λεκτικών προβλημάτων και η επιτυχία των μαθητών στα μη συνηθισμένα προβλήματα επηρεάζει τη διδακτική διαδικασία;

Η μελέτη βασίζεται σε ποσοτική και ποιοτική έρευνα. Για τη συλλογή των ποσοτικών δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο δόθηκε σε 70 μαθητές γυμνασίου πριν και μετά τις διδασκαλίες με τα μη συνηθισμένα προβλήματα και τα οποίο περιελάμβανε 17 ερωτήσεις. Στην ποιοτική διερεύνηση μετά τις διδακτικές παρεμβάσεις πραγματοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις με αντιπροσωπευτικό δείγμα μαθητών.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι, μετά την παρέμβαση, οι στάσεις και πεποιθήσεις των μαθητών/τριών απέναντι στα μαθηματικά παρουσιάζουν ήπια βελτίωση. Στον τομέα της μαθηματικής μοντελοποίησης, παρατηρούνται μικτές μεταβολές, με μείωση της προσκόλλησης σε διαδικαστικές στρατηγικές και αύξηση της μεταγνωστικής επίγνωσης, όπως η αναπαράσταση του προβλήματος και η αναζήτηση βοήθειας.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει τη σημασία του διδακτικού συμβολαίου στη μαθηματική μάθηση. Η συνειδητή «ρήξη» του διδακτικού συμβολαίου, μέσω της χρήσης ασυνήθιστων προβλημάτων, μπορεί να συμβάλει στην αναθεώρηση παγιωμένων αντιλήψεων για τη φύση των μαθηματικών. Στον τομέα της μαθηματικής μοντελοποίησης υπήρξε μετατόπιση προς πιο εννοιολογικές και μεταγνωστικές προσεγγίσεις, με έμφαση στην αναπαράσταση του προβλήματος και στον αναστοχασμό.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΗΓΕΣΙΑ ΩΣ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ Η ΠΙΕΣΗ; ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ

Μάριος Διονυσίου
Φοιτητής μεταπτυχιακού-Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Η παρούσα διπλωματική εργασία εξετάζει τη σχέση μεταξύ σχολικής αυτονομίας, εκπαιδευτικής ηγεσίας και επαγγελματικής ικανοποίησης των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο σύγχρονων μεταρρυθμίσεων, οι οποίες χαρακτηρίζονται από αυξημένες απαιτήσεις λογοδοσίας, αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και ανάγκη για μεγαλύτερη ευελιξία στη σχολική διοίκηση. Στόχος της μελέτης είναι να διερευνήσει πώς οι διαφορετικές μορφές εκπαιδευτικής ηγεσίας διαμεσολαβούν στην επίδραση της αυτονομίας στο εργασιακό περιβάλλον και στην επαγγελματική ευημερία των εκπαιδευτικών.

Η έρευνα βασίζεται σε συστηματική βιβλιογραφική και συγκριτική ανάλυση θεωρητικών προσεγγίσεων, διεθνών εκθέσεων και ερευνητικών δεδομένων από οργανισμούς όπως ο ΟΟΣΑ (OECD), συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων της έρευνας TALIS, καθώς και της UNESCO, και σε συγκριτικά παραδείγματα εκπαιδευτικών συστημάτων με διαφορετικά επίπεδα αποκέντρωσης.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι η σχολική αυτονομία δεν λειτουργεί ως αυτόνομος μηχανισμός βελτίωσης των συνθηκών εργασίας των εκπαιδευτικών· η αποτελεσματικότητά της εξαρτάται από το θεσμικό πλαίσιο, την κουλτούρα εμπιστοσύνης και τις πρακτικές ηγεσίας στη σχολική μονάδα. Μορφές συμμετοχικής, υποστηρικτικής και κατανεμημένης ηγεσίας συνδέονται με υψηλότερα επίπεδα επαγγελματικής ικανοποίησης και ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών, ενώ γραφειοκρατικές ή αυταρχικές μορφές ηγεσίας μπορεί να περιορίσουν την αυτονομία σε επίπεδο συμμόρφωσης, αυξάνοντας την πίεση και την επαγγελματική εξουθένωση.

Η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη πολιτικών που ενισχύουν συμμετοχικές μορφές ηγεσίας, δημιουργούν επαγγελματικές κοινότητες μάθησης και προσαρμόζουν τις μεταρρυθμίσεις στα τοπικά χαρακτηριστικά των σχολικών μονάδων, ώστε να μεγιστοποιηθεί η επαγγελματική ευημερία των εκπαιδευτικών και να γίνει η αυτονομία ουσιαστική και βιώσιμη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ COPERNICUS ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ

Αναστασία Μπαρμπαρούση
Εκπαιδευτικός ΠΕ04.05, Υπ. Δρ ΕΚΠΑ

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει μια καινοτόμο διδακτική παρέμβαση που υλοποιήθηκε στη Β΄ Γυμνασίου με στόχο την εξοικείωση των μαθητών με δορυφορικά δεδομένα Παρατήρησης της Γης μέσω του Copernicus Browser. Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο, χρησιμοποιώντας πραγματικές δορυφορικές εικόνες (Sentinel-2, True Color, NDVI), εργαλεία μέτρησης και χρονοσειρές, προκειμένου να αναλύσουν περιβαλλοντικά γεγονότα (πυρκαγιές, πλημμύρες, ακραία καιρικά φαινόμενα) στον ελληνικό χώρο. Η δράση συνδύασε διερευνητική μάθηση, ψηφιακές δεξιότητες, περιβαλλοντική εκπαίδευση και εκπαίδευση για την πρόληψη φυσικών κινδύνων. Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε μέσω φύλλων εργασίας και δομημένου ερωτηματολογίου, τα αποτελέσματα του οποίου δείχνουν σημαντική βελτίωση στη γνωστική κατανόηση και στις στάσεις ενεργού πολίτη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

INTERCULTURAL CONVERGENCES IN EDUCATION: A COMPARATIVE STUDY OF EDUCATIONAL CHOICES IN GREECE AND SPAIN (ANDALUSIA)

Konstantinos Zacharis
Informatics Education Consultant Quality Supervisor
Iraklis Tsiamalos
Philologist ,Erasmus programs coordinator

This paper is situated within the field of intercultural education and offers a comparative analysis of the Greek and Spanish educational systems, with particular emphasis on the Autonomous Community of Andalusia. Despite institutional and administrative differences, shared cultural and social characteristics rooted in the Mediterranean and Greco-Roman tradition are identified.

The study aims to explore the educational choices of students and their families originating from agricultural and livestock-farming backgrounds and to interpret their expectations regarding higher education access. A key objective is to highlight intercultural similarities that transcend national frameworks.

The research employs a mixed comparative approach analysis of upper secondary school curricula alongside semi-structured interviews with a purposive sample of 23 secondary education teachers from both regions. Qualitative techniques of thematic analysis are employed in order to illustrate emergent patterns and contextual nuances between the two countries. The overall theoretical framework draws on Bourdieu's concepts of habitus, social and cultural capital which elucidate how embodied dispositions and accumulated resources shape aspirations amid structural constraints.

Key findings reveal a strong, convergent aspiration among these students toward high-status university disciplines (such as Medicine, Law and Engineering) as deliberate strategies for social reproduction and upward mobility. Significant similarities in curricula are also observed, particularly the central role of Philosophy and History courses in final national examinations, which reinforce common evaluated norms and historical – national consciousness.

In conclusion, this study demonstrates that intercultural comparative analysis serves as a powerful scientific tool to uncover shared social structures and educational aspirations shaped by historical, cultural, and geographical commonalities. By bridging Greece and Andalusia, it contributes novel insights into Mediterranean educational inequalities, advocating for targeted policies—like enhanced vocational pathways and capital-building interventions—to mitigate habitus-driven disparities and promote equitable access. These findings hold as well implications for EU-wide rural education policy design and Erasmus initiatives.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΛΓΕΒΡΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ 6-8 ΕΤΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Αθηνά Θεοκλήτου
Υποψήφιος Διδάκτωρ

Η Άλγεβρα αποτελεί σημαντική συνιστώσα στη μελέτη των ανώτερων μαθηματικών. Η πρώιμη και διαισθητική ενασχόληση με αλγεβρικές έννοιες στα αρχικά στάδια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της αλγεβρικής σκέψης και στην κατανόηση των αλγεβρικών εννοιών στο επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Η παρούσα έρευνα επιδιώκει να συμβάλει στη διεθνή έρευνα που ασχολείται με την εισαγωγή της πρώιμης άλγεβρας σε μικρότερες ηλικίες, καλύπτοντας μέρος του κενού διερεύνησης των προϋπάρχουσων γνώσεων και ικανοτήτων των παιδιών πριν την τυπική διδασκαλία των σχετικών εννοιών. Επιδιώκεται η κατανόηση και περιγραφή των επιπέδων αλγεβρικής σκέψης των παιδιών ηλικίας 6 -8 ετών (Α΄- Γ΄ τάξη), μέσα από την περιγραφή των στρατηγικών επίλυσης έργων μοτίβου και ο εντοπισμός διαφορών σε αυτές ως προς τη μορφή αναπαράστασης του μοτίβου (αλγεβρική και γεωμετρική).

Η συλλογή δεδομένων έγινε μέσα από τη χορήγηση δύο δοκιμίων με έργα πέντε μοτίβων στο καθένα, σε δείγμα 287 μαθητών/τριών, Α΄ έως Γ΄ τάξης.. Έγινε ανάλυση περιγραφική και ποσοτική των δεδομένων με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η ικανότητα επίλυσης έργων μοτίβου διαφοροποιείται ανάλογα με το ηλικιακό επίπεδο των μαθητών, αλλά και με τη φύση του ίδιου του μοτίβου (είδος αναπαράστασης και αλγεβρικός τύπος). Η αριθμητική αναπαράσταση διευκολύνει τη χρήση αναδρομικών στρατηγικών, ενώ η γεωμετρική αναπαράσταση δημιουργεί μεγαλύτερες γνωστικές προκλήσεις και ποικιλία στρατηγικών. Η εξέλιξη των στρατηγικών που υιοθετούν τα παιδιά από την Α΄ έως και τη Γ΄ τάξη παρουσιάζει προοδευτική μετάβαση από απλούστερες μορφές αναδρομικής σκέψης σε πιο σύνθετες λειτουργικές στρατηγικές.

Ως απόρροια των αποτελεσμάτων συζητούμε το βαθμό στον οποίο τα παιδιά των συγκεκριμένων ηλικιών μπορούν να εμπλακούν ουσιαστικά σε έργα πρώιμης άλγεβρας, αναπτύσσοντας προοδευτικά την αλγεβρική τους σκέψη. Τα ευρήματα επιτρέπουν την κατάθεση εισηγήσεων για το σχεδιασμό των κατάλληλων διδακτικών παρεμβάσεων που λαμβάνουν υπόψη τις προϋπάρχουσες γνώσεις και τα επίπεδα αλγεβρικής σκέψης των παιδιών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΘΝΟ-ΦΥΛΕΤΙΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΕΡΙΠΟΛΙΩΝ: ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Παναγιώτης-Δημοκράτης Σπηλιόπουλος
Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Εργαστήριο Επιδημιολογίας, Προσδιοριστών Υγείας και Ευεξίας, Μονάδα Κοινωνιολογικής Έρευνας της Διεθνούς Μετανάστευσης, των Πολιτικών Υγείας και Έντα

Η διεθνής έρευνα επισημαίνει την ύπαρξη εθνο-φυλετικών ανισοτήτων κατά την αστυνόμευση. Αρνητικές προ-κατανοήσεις και προκαταλήψεις λειτουργούν ως κεντρικοί παράγοντες μέσω διαφόρων μηχανισμών. Σκοπός της ανασκόπησης είναι να εξετάσει έρευνες και να προσδιορίσει με ποιους τρόπους η εθνο-φυλετική προκατάληψη επηρεάζει την αστυνόμευση.

Η παρουσίαση αποτελεί μια συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση της διεθούς βιβλιογραφίας με τη μέθοδο PRISMA, σύμφωνα με κριτήρια ένταξης και αποκλεισμού.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι έλεγχοι βασισμένοι στο εθνοτικό προφίλ στους ελέγχους της αστυνομίας αποτελεί ένα κεντρικό ζήτημα στη διεθνή έρευνα. Περιλαμβάνει τη στόχευση ατόμων για ελέγχους ή έρευνα επειδή το άτομο έχει συγκεκριμένη εθνικότητα, φυλή ή χρώμα δέρματος, αντί για την ύπαρξη ενδείξεων αποκλίνουσα συμπεριφοράς ή παραβατικότητας. Δηλαδή, η επιλογή γίνεται βάσει του πώς μοιάζει ή από πού φαίνεται να είναι το άτομο. Παράγοντες όπως ο θεσμικός ρατσισμός, η σιωπηλή/έμμεση προκατάληψη, όπου μη-συνειδητά συνδέεται η παραβατικότητα με συγκεκριμένες εθνοτικές ομάδες, και ο κύκλος επιτήρησης όπου η υψηλή συχνότητα ελέγχων συγκεκριμένων ομάδων επιφέρει περισσότερα καταγεγραμμένα αδικήματα, εντείνοντας τα στερεότυπα. Επιπλέον, η εσωτερική αστυνομική κουλτούρα και η αλγοριθμική τεχνολογία ανέχονται στερεότυπα, ενώ η ανεπαρκής εκπαίδευση και κατάρτιση περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η μειωμένη διαφάνεια διαιωνίζουν αυτές τις πρακτικές.

Η υπαγωγή ατόμου σε επιτόπια εξακρίβωση στοιχείων που κινητοποιείται από κίνητρα σχετιζόμενα με τη φυλή, την εθνοτική καταγωγή και τα εξωτερικά χαρακτηριστικά δεν θα πρέπει να είναι επιτρεπτή. Αυτές οι διακρίσεις δύνανται να έχουν επιζήμιες επιπτώσεις στις σχέσεις της αστυνομίας με το άτομο και την ίδια του ασφάλεια. Η επαρκής κατάρτιση αστυνομικών με έμφαση στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την ιδιωτική ζωή κρίνεται αναγκαία καθώς και η συλλογή δεδομένων ανά εθνοφυλετική ομάδα συνεισφέρουν στην κατανόηση του αστυνομικού ελέγχου.

Εργασία (Paper)

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ Β' ΕΠΙΠΕΔΟΥ Τ.Π.Ε. ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ιωάννης Τζωρτζάκης
Σύμβουλος Εκπαίδευσης - Μέλος ομάδας συγγραφής του επιμορφωτικού υλικού Β επιπέδου ΤΠΕ

Η παρούσα εισήγηση αναδεικνύει την επιτακτική ανάγκη για συνεχή εξέλιξη και επικαιροποίηση των προγραμμάτων σπουδών που αφορούν την επιμόρφωση στην αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση. Μέσα από την εμπειρία στην ομάδα συγγραφής των ενοτήτων για την Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των Ψηφιακών Τεχνολογιών στη Διδακτική Πράξη (Επιμόρφωση Β' επιπέδου Τ.Π.Ε.), παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο το περιεχόμενο οφείλει να αναδιαμορφώνεται δυναμικά, ώστε να συμβαδίζει με τις τεχνολογικές αλλαγές.

Αναλύοντας τη διαδρομή από το 2021 έως σήμερα, περιγράφεται παραδειγματικά, πώς οι αρχικές ενότητες στα προγράμματα Β επιπέδου, της συστάδας "Εκπαιδευτικοί Μηχανικοί", χρειάστηκε να αναθεωρηθούν ριζικά. Η ανάγκη αυτή προέκυψε τόσο από την κατάργηση ή μετατροπή παλαιότερα δωρεάν εργαλείων σε εμπορικά πακέτα (π.χ. εφαρμογές εικονικής περιήγησης και επαυξημένης πραγματικότητας), όσο και από την καταλυτική εμφάνιση της παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης (Generative A.I., ChatGPT κ.α.). Η συγγραφική ομάδα, αντιμέτωπη με αυτές τις εξελίξεις, ενσωμάτωσε στα προγράμματα του 2024 και 2026, νέες δραστηριότητες και κεφάλαια, διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα και την επικαιρότητα της επιμόρφωσης.

Παράλληλα, η εισήγηση εξετάζει δημοσκοπικά δεδομένα που αποκαλύπτουν την απόσταση ανάμεσα στην τεχνολογική πραγματικότητα και τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών. Τα ευρήματα δείχνουν ότι πριν από την ευρεία δημοσιότητα του ChatGPT, οι εκπαιδευτικοί θεωρούσαν την αξιοποίηση της Τ.Ν. από τους μαθητές, μια απόμακρη μελλοντική προοπτική, χωρίς να υπολογίζουν την ήδη υφιστάμενη ενσωμάτωσή της σε καθημερινά εργαλεία. Σήμερα, η αντίληψη αυτή έχει μετατοπιστεί στην ταύτιση της Τ.Ν. αποκλειστικά με τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα, συνοδευόμενη από ανησυχίες για την άκριτη χρήση της Τ.Ν. από τους μαθητές.

Το βασικό συμπέρασμα της εισήγησης είναι ότι τα προγράμματα σπουδών για τις αναδυόμενες τεχνολογίες δεν μπορούν να παραμένουν στατικά. Απαιτείται διαρκής παρακολούθηση των εξελίξεων, ώστε η επιμόρφωση να μην περιορίζεται στην εκμάθηση εργαλείων που ενδέχεται να καταργηθούν, αλλά να προσφέρει στους εκπαιδευτικούς ένα επίκαιρο πλαίσιο κατανόησης και πιθανής παιδαγωγικής αξιοποίησης των τεχνολογιών αιχμής.

Εργασία (Paper)

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Ελένη Μπύρου
Εκπαιδευτικός - Απόφοιτος Π.Μ.Σ. "Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Βασίλης Παπαβασιλείου
Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ) αναδεικνύεται διεθνώς ως κρίσιμος πυλώνας για την καλλιέργεια ενεργών, υπεύθυνων και κοινωνικά ευαίσθητων πολιτών, ικανών να ανταποκριθούν στις σύνθετες προκλήσεις του 21ου αιώνα. Στο πλαίσιο αυτό, η βιωματική μάθηση προτείνεται ως μια παιδαγωγική προσέγγιση που συνδέει τη γνώση με την εμπειρία, τη δράση και τον αναστοχασμό, ενισχύοντας τη συμμετοχή, τη συνεργασία και τη σύνδεση των μαθητών/τριών με το κοινωνικό και φυσικό τους περιβάλλον. Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ευρήματα εκπαιδευτικής έρευνας που μελετά τις απόψεις εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τη βιωματική μάθηση στο πλαίσιο της ΕΑΑ. Η έρευνα υιοθέτησε ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση, με τη χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων, προκειμένου να αποτυπωθούν σε βάθος οι εμπειρίες, οι παιδαγωγικές πρακτικές και οι απόψεις των εκπαιδευτικών γύρω από την εφαρμογή βιωματικών προσεγγίσεων στο δημοτικό σχολείο.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται τη βιωματική μάθηση ως ουσιαστικό μέσο ενίσχυσης της ενεργού συμμετοχής των μαθητών/τριών, της συνεργασίας, του αναστοχασμού και της σύνδεσης της σχολικής γνώσης με ζητήματα περιβάλλοντος και αειφορίας. Παράλληλα, καταγράφονται σημαντικές προκλήσεις που σχετίζονται με τον διαθέσιμο χρόνο, τις θεσμικές υποστηρικτικές δομές και την ανάγκη συστηματικής επιμόρφωσης και παιδαγωγικής ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών. Το γενικότερο συμπέρασμα το οποίο προκύπτει είναι ότι η βιωματική μάθηση μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην ενσωμάτωση της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη στο σχολικό πρόγραμμα και στη διαμόρφωση μιας κουλτούρας αειφορίας στο δημοτικό σχολείο, υπό την προϋπόθεση της θεσμικής στήριξης και της επαγγελματικής ενδυνάμωσης των εκπαιδευτικών.

Εργασία (Paper)

COMMEMORATIVE PRACTICES OF THE ASSYRIAN DIASPORA IN MOSCOW AS A FACTOR OF ETHNIC IDENTITY

Nataliya Velikaya
Institute of Socio-Political Research of the Federal Center of Theoretical and Applied Sociology of the Russian Academy of Sciences, Deputy Director, Professor
Anna Goloseyeva
Institute of Socio-Political Research of the Federal Center of Theoretical and Applied Sociology of the Russian Academy of Sciences, associate Prof., Senior Researcher

The challenges of preserving ethnic identity are particularly acute in multinational states and metropolises. Among Moscow's diasporas, the Assyrian one is the smallest (3,000 people) "old diaspora". Assyrians first appeared in the Russian Empire in 1828, and the Assyrian diaspora in Moscow began to form after the Turkish genocide of 1915. The second wave of Assyrian migration occurred after World War II, a third wave of Assyrians arrived in Moscow after the collapse of the USSR.

The goal of the project is to identify factors of the reproduction of historical memory and the preservation of national identity among Moscow's Assyrians. The empirical base includes narrative interviews with representatives of the Assyrian diaspora (36 interviews) and an online survey of Assyrian youth.

We draw on the concepts of collective and cultural memory (Halbwachs, Assmann) and M. Hirsch's approaches to postmemory, which relate to the perception of collective trauma.

Strong family and neighborly ties ensured the preservation of the language, religious and cultural traditions. The theme of the country and historical sites of ancestors recurring in interviews is the so-called primary homeland (Iran, Iraq, Turkey).

The genocide remains one of the most traumatic memories in the structure of the historical memory, which can be identified as a historical trauma. The main commemorative practices and discourses associated with the remembrance of victims and ancestors who lost their homeland were identified. The main discourse frames (discourse of victimhood, discourse of exile, discourse of overcoming, discourse of victory) were described and typologized.

Traumatic memories of tragic events, which have become part of family history, shape today's perception of political reality, leading to a rejection of everything Turkish and associated with Islam. Today, the church and various organizations associated with the church community are becoming the main center of communication for Assyrians in Moscow.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΚΛΑΣΜΑΤΩΝ ΣΕ ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ: ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΙΚΟΝΩΝ.

Χριστίνα Πηεκρή
Lecturer, Department of Education, Larnaca College/ Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Αναστασία Δατσογιάννη
Dean, School of Education, Humanities, and Social Sciences, Unicaf

Στη διεθνή βιβλιογραφία, πλήθος ερευνών εξετάζει τη διδασκαλία των μαθηματικών σε μαθητές που μαθαίνουν σε μια δεύτερη γλώσσα και όχι στη μητρική τους, καθώς και τη σημασία της χρήσης πολλαπλών αναπαραστάσεων, με ιδιαίτερη έμφαση στον ρόλο της εικόνας στην επίλυση μαθηματικών προβλημάτων. Οι διεθνείς μελέτες υποδεικνύουν ότι οι αλλόγλωσσοι μαθητές αντιμετωπίζουν πρόσθετες γλωσσικές δυσκολίες, ενώ η χρήση άλλων αναπαραστάσεων όπως εικόνων, φαίνεται να ενισχύει την εννοιολογική κατανόηση μαθηματικών εννοιών. Στην Κύπρο, η ραγδαία αύξηση των μεταναστευτικών ροών αναδεικνύει την ανάγκη περαιτέρω διερεύνησης του συγκεκριμένου ζητήματος στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η παρούσα έρευνα έχει ως σκοπό τη διερεύνηση των αντιλήψεων γονέων και εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την εκμάθηση των κλασμάτων από αλλόγλωσσους μαθητές, δηλαδή μαθητές με μητρική γλώσσα διαφορετική από την ελληνική. Ειδικότερα, εστιάζει στην κατανόηση του λεξιλογίου, στη λειτουργία της εικόνας και στη χρησιμότητα των προηγούμενων δραστηριοτήτων της ίδιας έννοιας, πριν από την επίλυση μαθηματικού προβλήματος. Η μελέτη ακολουθεί ποσοτική ερευνητική προσέγγιση, με τη χρήση ερωτηματολογίων που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεις, ηλικίας 10-12 χρονών) και γονείς αλλόγλωσσων μαθητών. Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε εστιάζει στην κατανόηση των κλασμάτων, περιλαμβάνοντας προβλήματα με διαφορετικά είδη εικόνας (πληροφοριακή, βοηθητική αναπαραστατική, βοηθητική οργανωτική και διακοσμητική). Τα πρώτα ευρήματα αναδεικνύουν τη σημασία της εικόνας ως υποστηρικτικού εργαλείου στην κατανόηση των μαθηματικών προβλημάτων, ενώ παράλληλα καταγράφονται διαφοροποιημένες αντιλήψεις σχετικά με τη λειτουργία της εικόνας που συμβάλλει αποτελεσματικότερα στη μαθησιακή διαδικασία. Συμπερασματικά, τα αρχικά αποτελέσματα υποδεικνύουν την ανάγκη συστηματικής αξιοποίησης οπτικών αναπαραστάσεων και γλωσσικής υποστήριξης στη διδασκαλία των μαθηματικών σε αλλόγλωσσους μαθητές, ενώ η ολοκλήρωση της ανάλυσης αναμένεται να προσφέρει περαιτέρω τεκμηριωμένα συμπεράσματα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΕΠ-Υ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΆΓΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΦΙΛΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΣΕ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.

Χρυσή Γκαϊδατζή
PhD Candidate
Νάταλυ Λοϊζίδου-Ιερείδου
Associate Professor in Psychology, Head of Department of Psychology and Social Sciences

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τη σχέση μεταξύ άγχους, εμπλοκής στον σχολικό εκφοβισμό και ποιότητας φιλικών σχέσεων σε παιδιά με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής/Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ-Υ), αναδεικνύοντας κρίσιμους κοινωνικοσυναισθηματικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική τους εμπειρία. Η έρευνα υλοποιήθηκε με ποσοτική μεθοδολογία, χρησιμοποιώντας τυποποιημένα ερωτηματολόγια για την αποτίμηση των επιπέδων άγχους, των μορφών εκφοβισμού (θύτης–θύμα) και των διαστάσεων ποιότητας φιλίας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η θυματοποίηση ήταν συχνότερη από τη συμμετοχή ως θύτης, επιβεβαιώνοντας την αυξημένη ευαλωτότητα των παιδιών με ΔΕΠ-Υ. Το άγχος δεν συσχετίστηκε με αυξημένη θυματοποίηση, αλλά εμφάνισε σταθερές αρνητικές συσχετίσεις με τη συμμετοχή στον εκφοβισμό, υποδηλώνοντας ότι τα παιδιά με υψηλότερο άγχος είναι λιγότερο πιθανό να υιοθετήσουν επιθετικές συμπεριφορές. Παράλληλα, όλες οι διαστάσεις της ποιότητας φιλίας συσχετίστηκαν αρνητικά με τα επίπεδα άγχους, υποδηλώνοντας ότι η παρουσία άγχους παρεμποδίζει τον σχηματισμό και τη διατήρηση σταθερών και υποστηρικτικών φιλικών δεσμών. Τα ευρήματα αυτά αναδεικνύουν την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις που ενισχύουν τη συναισθηματική ρύθμιση και τις κοινωνικές δεξιότητες, προκειμένου να βελτιωθεί η σχολική και κοινωνική λειτουργικότητα των παιδιών με ΔΕΠ-Υ.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΙΝΑΚΑ ΣΤΟΝ ΑΛΓΟΡΙΘΜΟ: Ο ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Αικατερίνη Τσουμάνη
Εκπαιδευτικός ΠΕ78, Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων, Σύμβουλος Επαγγελματικής Σταδιοδρομίας, M.Sc. Αστικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης

Η ραγδαία ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) επηρεάζει καθοριστικά την εκπαιδευτική διαδικασία, μετασχηματίζοντας τις παραδοσιακές πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης. Η ΤΝ δεν αποτελεί απλώς ψηφιακό εργαλείο, αλλά λειτουργεί ως μοχλός οργανωτικού και παιδαγωγικού μετασχηματισμού, παρέχοντας δυναμική εξατομίκευση, προσαρμοστική μάθηση και υποστήριξη σε πραγματικό χρόνο. Το άρθρο εξετάζει τις εφαρμογές της ΤΝ στην εκπαίδευση, όπως προσαρμοστικά μαθησιακά συστήματα, learning analytics, ευφυή συστήματα υποστήριξης και chatbots, καθώς και συστήματα σύστασης εκπαιδευτικού περιεχομένου και διοικητικής υποστήριξης. Μέσα από βιβλιογραφική επισκόπηση διεθνών και ελληνικών πηγών (Scopus, Google Scholar, UNESCO, OECD, Ευρωπαϊκή Επιτροπή), αναλύονται οι προκλήσεις και οι προϋποθέσεις για την επιτυχή ενσωμάτωση της ΤΝ, περιλαμβανομένων των τεχνολογικών υποδομών, της διαχείρισης δεδομένων, της επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και της υποστήριξης από την εκπαιδευτική ηγεσία. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον μετασχηματισμό του μαθησιακού περιβάλλοντος και στον νέο ρόλο του εκπαιδευτικού ως facilitator, mentor και designer learning experiences, ενώ ο μαθητής αναδεικνύεται σε ενεργό συμμετέχοντα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Επιπλέον, η μελέτη συνδέει τις ελληνικές πρακτικές (Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, e-class, e-me) με τις ευρωπαϊκές πολιτικές (Digital Education Action Plan, AI Act), αναδεικνύοντας την ανάγκη στρατηγικού σχεδιασμού και ανθρωποκεντρικής προσέγγισης. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι η ΤΝ μπορεί να ενισχύσει ουσιαστικά την ποιότητα της μάθησης και να υποστηρίξει την αποτελεσματική λειτουργία των εκπαιδευτικών οργανισμών, εφόσον εντάσσεται σε παιδαγωγικά τεκμηριωμένα και οργανωτικά υποστηριγμένα πλαίσια. Συνολικά, η εργασία τονίζει ότι η επιτυχής ενσωμάτωση της ΤΝ στην εκπαίδευση εξαρτάται περισσότερο από την οργάνωση, την επιμόρφωση και την υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού παρά από την ίδια την τεχνολογία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΖΩΗ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ»

Κατερίνα Τσιούμα
Φιλόλογος ΠΕ02, Γυμνάσιο Κλειτορίας

Η ελληνική Διασπορά συγκροτείται διαχρονικά όχι μόνο ως γεωγραφική μετακίνηση πληθυσμών, αλλά ως δυναμικό πλέγμα κοινωνικών σχέσεων, πολιτισμικών πρακτικών και κοινοτικών δεσμών που υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα. Στο πλαίσιο αυτό, οι οργανώσεις της Διασποράς διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση και ανανέωση της συλλογικής ταυτότητας, λειτουργώντας ως γέφυρες πολιτισμού, μνήμης και κοινωνικής συνοχής μεταξύ τόπου εγκατάστασης και τόπου καταγωγής.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο παράγεται και βιώνεται η διασπορική συνοχή μέσα από πρακτικές κοινοτικής ζωής, με εστίαση σε νέους ενήλικες δεύτερης γενιάς της Ευρυτανικής Διασποράς στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ως μελέτη περίπτωσης αξιοποιείται η Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής «Το Βελούχι», ένας ιστορικός κοινοτικός φορέας που δραστηριοποιείται συστηματικά σε κοινωνικό, πολιτισμικό και εκπαιδευτικό επίπεδο, διατηρώντας ενεργούς δεσμούς με τον τόπο καταγωγής.

Η έρευνα ακολουθεί ποιοτική προσέγγιση και βασίζεται σε ημιδομημένες αφηγηματικές συνεντεύξεις με άτομα ηλικίας 25-45 ετών, γεννημένα στις Ηνωμένες Πολιτείες, με καταγωγή από την Ευρυτανία, καθώς και σε ανάλυση δημόσιων τεκμηρίων κοινοτικής δράσης της Ένωσης. Η μελέτη εξετάζει πώς οι συμμετέχοντες νοηματοδοτούν την καταγωγή, πώς η συμμετοχή σε κοινοτικές δομές και δράσεις ενισχύει το αίσθημα του «ανήκειν» και πώς η ελληνική γλώσσα λειτουργεί ως συμβολικό και βιωματικό στοιχείο της κοινοτικής ταυτότητας.

Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι η διασπορική συνοχή δεν αποτελεί στατική συνθήκη, αλλά παράγεται ενεργά μέσα από κοινωνικές πρακτικές, δίκτυα σχέσεων, συμβολικές τελετουργίες και μορφές προσφοράς προς τον τόπο καταγωγής. Συμπερασματικά, η εργασία συμβάλλει στην κατανόηση της κοινοτικής ζωής ως βασικού μηχανισμού συγκρότησης γεφυρών πολιτισμού και παιδείας στο σύγχρονο παγκόσμιο σύστημα της Διασποράς.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΌΜΙΛΟΣ «ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ» ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΩΝΑΣΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΧΑΡΝΩΝ: ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΓΕΦΥΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΕ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ.

Ουρανία Πεπόνη
Εκπαιδευτικός (Φιλόλογος ΠΕ02) , Υποψήφια Διδάκτωρ PhD(c) στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Γεώργιος Παπαϊωάννου
Καθηγητής Μουσειολογίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και Διευθυντής του Εργαστηρίου Μουσειολογίας Ιονίου Πανεπιστημίου

Αναμφισβήτητα, τα μουσεία και οι πολιτιστικές βιομηχανίες αποτελούν χώρο άτυπης και μη τυπικής εκπαίδευσης που προωθούν τη βιωματική, την ενεργητική μάθηση και τη διαθεματικότητα. Μάλιστα, εστιάζουν ευρύτερα στον εκπαιδευτικό και τον κοινωνικό τους ρόλο. Συνεπώς, η Μουσειοπαιδαγωγική έχει πολύτιμη αξία και η εφαρμογή της από τους/ις εκπαιδευτικούς είναι αναγκαία στο σύγχρονο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα σε όλες τις βαθμίδες του. Η ανακοίνωση αυτή εστιάζει στη βιβλιογραφία της σχέσης των σχολείων με τα μουσεία και επιβεβαιώνει πως υπάρχει αναγκαιότητα πιο στενής συνεργασίας ανάμεσά τους.

Υπό το πρίσμα αυτής της ανάγκης που αναδεικνύει η βιβλιογραφική επισκόπηση, σχεδιάστηκε και υλοποιείται ο Όμιλος «Γνωρίζω τα Μουσεία της Ελλάδας» στο Δημόσιο Ωνάσειο Λύκειο Αχαρνών, ως μια καλή πρακτική που στοχεύει στην ενεργό γνωριμία των μαθητών/τριών με τα μουσεία και τις πολιτιστικές βιομηχανίες της χώρας μας. Η εκπαιδευτική διαδικασία κατά τη διεξαγωγή του Ομίλου συνδυάζει τη γνώση με την εμπειρία μέσα από βιωματικές και διαθεματικές δράσεις. Οι μαθητές/τριες καλούνται να κατανοήσουν ουσιαστικά τον ρόλο των μουσείων στη διατήρηση και στην προβολή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς μέσα από τη διδακτική μεθοδολογία της ομαδοσυνεργατικής, της διερευνητικής, της ανακαλυπτικής και της βιωματικής μάθησης. Επιπρόσθετα, ο εν λόγω Όμιλος ενθαρρύνει τους μαθητές/τριες να συμμετέχουν ως ενεργοί πολίτες στην πολιτιστική ζωή του τόπου τους. Τέλος, στο πρόγραμμα συμπεριλαμβάνεται μία εκπαιδευτική εκδρομή στο Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου καθώς και στο Εργαστήριο Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, όπου οι συμμετέχοντες θα βιώσουν από κοντά την επιστημονική και επαγγελματική διάσταση της Μουσειολογίας. Τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα θα αξιολογηθούν μέσα από ποιοτική έρευνα. Συμπερασματικά, η ανακοίνωση υπογραμμίζει τα θετικά αποτελέσματα αυτής της καλής πρακτικής.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΔΡΑΣΗΣ ΣΕ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ: ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σταυρούλα Παναγιωτάκου
Εκπαιδευτικός

Η αυξανόμενη πολυγλωσσική και πολυπολιτισμική σύνθεση των μαθητικών πληθυσμών καθιστά τη διαφορετικότητα κεντρικό παράγοντα της σύγχρονης συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Στο γενικό σχολείο, οι εκπαιδευτικοί καλούνται να ανταποκριθούν σε σύνθετες γλωσσικές, πολιτισμικές και μαθησιακές ανάγκες, λειτουργώντας όχι μόνο ως φορείς γνώσης, αλλά και ως παράγοντες προώθησης της εκπαιδευτικής δικαιοσύνης. Ωστόσο, η εφαρμογή πρακτικών ισότητας και ουσιαστικής συμπερίληψης παραμένει μια διαρκής παιδαγωγική πρόκληση, ιδιαίτερα σε περιβάλλοντα με περιορισμένες δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Διεθνή ερευνητικά δεδομένα υποδεικνύουν ότι η ενίσχυση της επαγγελματικής συνεργασίας, η συλλογική ευθύνη, η ανταλλαγή καλών πρακτικών και η δυνατότητα των εκπαιδευτικών να προσαρμόζουν τη διδασκαλία τους συμβάλλουν στην ανάπτυξη ευέλικτων και πολιτισμικά ανταποκρινόμενων διδακτικών και αξιολογικών προσεγγίσεων. Στο πλαίσιο αυτό, τα συνεργατικά μοντέλα δράσης, όπως ο συν-σχεδιασμός (co-planning), η συνδιδασκαλία (co-teaching) και η συναξιολόγηση (co-assessment), η διεπιστημονική συνεργασία και οι επαγγελματικές κοινότητες μάθησης, αναδεικνύονται ως βασικά εργαλεία για την υποστήριξη των πολύγλωσσων μαθητών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με διαφοροποιημένες μαθησιακές ανάγκες, για την προώθηση της εκπαιδευτικής ισότητας.

Σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση των παιδαγωγικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί σε πολύγλωσσα μαθησιακά περιβάλλοντα και η ανάδειξη της συμβολής των συνεργατικών μοντέλων δράσης στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας, στη στοχευμένη υποστήριξη των μαθητών και στη διαμόρφωση ενός σχολικού πλαισίου που προάγει την πολιτισμική ανταπόκριση και τη συμπερίληψη. Τα ευρήματα δείχνουν ότι τα συνεργατικά μοντέλα βελτιώνουν τη μαθησιακή συμμετοχή και πρόοδο, ιδιαίτερα όταν οι ρόλοι των εκπαιδευτικών είναι σαφείς, η διδασκαλία διαδραστική και η αξιολόγηση προσαρμοσμένη στις ατομικές ανάγκες, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύονται προκλήσεις που σχετίζονται με την επιμόρφωση, τον χρόνο, τους πόρους και την ευελιξία των προγραμμάτων.

Συμπερασματικά, η μελέτη υπογραμμίζει την ανάγκη για θεσμική υποστήριξη των συνεργατικών πρακτικών και για τη δημιουργία σχολικού πλαισίου που ενισχύει την πολιτισμικά ανταποκρινόμενη διδασκαλία και την εκπαιδευτική δικαιοσύνη, διασφαλίζοντας ισότιμες ευκαιρίες μάθησης για όλους τους μαθητές.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΣΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΟΥΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

Σεβαστή Καστρουνή
Φιλόλογος - Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Π.Μ.Σ. "Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Βασίλης Παπαβασιλείου
Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Το παιδαγωγικό πλαίσιο της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ) είναι διεπιστημονικό, καθώς συνδέει και αξιοποιεί γνώσεις, δεξιότητες και μεθοδολογίες από διαφορετικά πεδία για την κατανόηση σύνθετων ζητημάτων μέσα από πολλαπλές οπτικές. Η διδασκαλία της λογοτεχνίας, στο πλαίσιο της διεπιστημονικότητας, όταν αξιοποιηθεί δημιουργικά, μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και στην καλλιέργεια φιλοπεριβαλλοντικών αξιών και στάσεων. Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η εξέταση της παρουσίας και της λειτουργίας της φύσης στα λογοτεχνικά έργα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη που περιλαμβάνονται στα σχολικά εγχειρίδια της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Λυκείου και η διερεύνηση των δυνατοτήτων παιδαγωγικής αξιοποίησής τους στο πλαίσιο της ΕΑΑ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο με τον οποίο το φυσικό περιβάλλον εντάσσεται στην αφηγηματική δομή των κειμένων, είτε ως σκηνικό δράσης είτε ως ενεργός παράγοντας που επηρεάζει τη συμπεριφορά, τις επιλογές και την ψυχοσύνθεση των λογοτεχνικών προσώπων. Παράλληλα, αναλύονται οι στάσεις των ηρώων σχετικά με τη φύση και οι αξίες που αναδύονται μέσα από τη σχέση ανθρώπου και φυσικού κόσμου.

Η μεθοδολογική προσέγγιση της έρευνας βασίζεται στην ποιοτική ανάλυση περιεχομένου, με στόχο την ανάδειξη των ποικίλων λειτουργιών της φύσης στο παπαδιαμαντικό έργο. Μέσα από την ανάλυση αυτή, εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η διαθεματική προσέγγιση των συγκεκριμένων λογοτεχνικών κειμένων μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση του οικολογικού προβληματισμού και στην καλλιέργεια του περιβαλλοντικού εγγραμματισμού των μαθητών/τριών.

Τα ευρήματα της μελέτης καταδεικνύουν ότι τα διηγήματα του Παπαδιαμάντη προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες διαθεματικής προσέγγισης, καθώς μπορούν να αξιοποιηθούν δημιουργικά στο πλαίσιο της ΕΑΑ, προκειμένου να συμβάλουν στην επίτευξη φιλοπεριβαλλοντικών στόχων. Η σύνδεση της λογοτεχνικής διδασκαλίας με την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη αναδεικνύεται ως παιδαγωγικά γόνιμη επιλογή, συμβάλλοντας στην προώθηση βιώσιμων διδακτικών πρακτικών και στη διαμόρφωση περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένων πολιτών στο σύγχρονο σχολείο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΆ, ΘΕΣΜΟΊ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΉ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ: ΤΟ ΑΠΟΤΎΠΩΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΉΣ ΠΑΡΟΥΣΊΑΣ ΣΤΗ ΒΕΝΕΤΊΑ / HERITAGE, INSTITUTIONS, AND CULTURAL DIPLOMACY: THE IMPRINT OF THE GREEK PRESENCE IN VENICE

Ελένη Καραμπάση
Προϊσταμένη Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών, Δήμος Ανατολικής Μάνης
Μαρία Κουρή
Επίκουρη Καθηγήτρια Πολιτιστικής Διαχείρισης και Ανάπτυξης Τοπικών Κοινωνιών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών

Η πολιτιστική διπλωματία των διασπορικών κοινοτήτων συνδέεται με την ενεργοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και τη δημόσια παρουσία θεσμών που λειτουργούν ως φορείς πολιτιστικής δράσης στο σύγχρονο περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό, η ελληνική κοινότητα της Βενετίας συνιστά ένα ιδιαίτερο πεδίο μελέτης, καθώς συγκροτείται γύρω από ιστορικούς και σύγχρονους φορείς με διακριτούς ρόλους και μακρά θεσμική συνέχεια.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η ελληνική κοινότητα της Βενετίας λειτουργεί ως φορέας πολιτιστικής διπλωματίας μέσω των θεσμών της, αναδεικνύοντας τους μηχανισμούς με τους οποίους μια μικρή διασπορική εστία ενεργοποιεί την πολιτιστική της κληρονομιά ως μορφή ήπιας ισχύος στο σύγχρονο περιβάλλον.

Η έρευνα βασίζεται σε ποιοτική μελέτη περίπτωσης και αξιοποιεί ημιδομημένες συνεντεύξεις με εκπροσώπους των βασικών θεσμικών και κοινοτικών φορέων της ελληνικής κοινότητας της Βενετίας, αρχειακή έρευνα και συμμετοχική παρατήρηση. Παράλληλα, εξετάζονται οι πρακτικές δημόσιας παρουσίας και προβολής των δράσεων των φορέων στο σύγχρονο επικοινωνιακό περιβάλλον, ως μέρος της συνολικής πολιτιστικής τους δραστηριότητας.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι στη Βενετία η πολιτιστική διπλωματία αρθρώνεται κυρίως μέσω της πολιτιστικής κληρονομιάς και της θεσμικής συνέχειας των φορέων της ελληνικής κοινότητας. Η επιστημονική, πολιτιστική και θρησκευτική δράση των φορέων αυτών συμβάλλει στη συγκρότηση μιας συνεκτικής δημόσιας παρουσίας, η οποία ενισχύει, πλέον και με ψηφιακά μέσα, την ορατότητα και το συμβολικό κεφάλαιο της ελληνικής παρουσίας πέρα από το τοπικό πλαίσιο.

Συμπερασματικά, η μελέτη αναδεικνύει ότι στην περίπτωση της ελληνικής κοινότητας της Βενετίας η πολιτιστική ισχύς δεν αποτιμάται σε αριθμητικούς ή υλικούς όρους, αλλά στην ικανότητα των θεσμών της να ενεργοποιούν την πολιτιστική κληρονομιά και να διατηρούν μια συνεκτική και διαχρονική δημόσια πολιτιστική παρουσία.

Εργασία (Paper)

ΠΡΩΙΜΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Σάββας Παπαπέτρου
Κοινωνικός Ψυχολόγος - Ερευνητής
Αφροδίτη Πετρόχειλου
Φοιτήτρια Βοηθός Εργοθεραπείας - Τεχνολόγος Ακτινολόγος

Η πρώιμη ανίχνευση των μαθησιακών δυσκολιών, σε συνδυασμό με την εφαρμογή ενός εξειδικευμένου προγράμματος παρέμβασης στο σχολικό πλαίσιο, δύναται να αναστείλει ή να περιορίσει σημαντικά την εξέλιξή τους, συμβάλλοντας καθοριστικά στη διασφάλιση μιας ομαλής και επιτυχημένης ακαδημαϊκής πορείας για το παιδί. Η έγκαιρη αναγνώριση των δυσκολιών επιτρέπει την προσαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας στις ανάγκες του μαθητή και ενισχύει την ψυχοσυναισθηματική του ανάπτυξη.

Στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν συνολικά 708 εκπαιδευτικοί της δημόσιας εκπαίδευσης, εκ των οποίων 114 ήταν άνδρες και 594 γυναίκες, ηλικίας από 25 έως 55 ετών, με επαγγελματική προϋπηρεσία που κυμαινόταν από 1 έως 25 έτη. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν σε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο μέσω της υπηρεσίας Google Docs, κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 30 Ιανουαρίου 2026.

Στόχος της έρευνας ήταν να διερευνηθεί κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι υπάρχουν πρώιμα σημάδια μαθησιακών δυσκολιών ήδη από την προσχολική και την πρωτοσχολική ηλικία και, εφόσον αυτό ισχύει, ποια χαρακτηριστικά αναγνωρίζουν ως ενδείξεις. Οι θεματικές ενότητες που εξετάστηκαν αφορούσαν την κινητική ανάπτυξη και τη γραφή, τη γνωστική ανάπτυξη, την αντίληψη, την προσοχή και τη μνήμη, την επικοινωνία και τις γλωσσικές δεξιότητες, τις μαθηματικές ικανότητες και, την κοινωνική συμπεριφορά.

Από την ποσοτική ανάλυση των δεδομένων προέκυψε ότι οι εκπαιδευτικοί δεν διαθέτουν σαφώς διαμορφωμένες και κοινά αποδεκτές απόψεις σχετικά με τις πρώιμες ενδείξεις μαθησιακών δυσκολιών στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη περαιτέρω επιμόρφωσης και υποστήριξής τους στον συγκεκριμένο τομέα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Μαρία Χαραλάμπους
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφος
Ανδρέας Στυλιανού
Λέκτορας Εκπαιδευτικής Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Στη σύγχρονη κοινωνία, τα εκπαιδευτικά συστήματα αντιμετωπίζουν σύνθετες κοινωνικοοικονομικές, τεχνολογικές και παιδαγωγικές προκλήσεις, καθιστώντας την επαγγελματική ανάπτυξη και την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών κρίσιμους παράγοντες για την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Παράλληλα, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συνιστά ένα από τα πλέον συζητούμενα και αμφιλεγόμενα ζητήματα στον χώρο της εκπαιδευτικής πολιτικής και έρευνας, καθώς άλλοτε συνδέεται με πρακτικές λογοδοσίας και ελέγχου και άλλοτε προσεγγίζεται ως μηχανισμός επαγγελματικής μάθησης και ενδυνάμωσης.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η συστηματική χαρτογράφηση, ανάλυση και σύνθεση της σύγχρονης διεθνούς επιστημονικής βιβλιογραφίας σχετικά με την αξιολόγηση και την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών, καθώς και η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η αξιολόγηση μπορεί να συμβάλει στην επαγγελματική ενδυνάμωση και ανάπτυξή τους.

Η μελέτη αποτελεί συστηματική βιβλιογραφική επισκόπηση, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του PRISMA 2020. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε 15-30 Νοεμβρίου 2025 στις βάσεις δεδομένων ERIC και SpringerLink. Συμπεριλήφθηκαν 28 μελέτες, που επιλέχθηκαν βάσει αυστηρών κριτηρίων ένταξης: χρονικό εύρος 2021-2025, αξιολόγηση από ομότιμους, χρήση αγγλικής γλώσσας, δημοσίευση σε περιοδικά Q1-Q2, σύμφωνα με την κατάταξη επιστημονικών περιοδικών SCImago. Η ανάλυση βασίστηκε σε συστηματική εξαγωγή, θεματική ομαδοποίηση και σύνθεση των ευρημάτων, τα οποία οργανώθηκαν σε τρεις θεματικούς άξονες.

Ο πρώτος άξονας αφορά την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και αναδεικνύει ότι η αποτελεσματικότητά της εξαρτάται από την επάρκεια των αξιολογητών, την ποιότητα της ανατροφοδότησης και την αξιοποίηση συνεργατικών και αυτοαξιολογικών πρακτικών. Ο δεύτερος εστιάζει στην ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών, υπογραμμίζοντας τον ρόλο της παιδαγωγικής καθοδήγησης, της υποστηρικτικής και μετασχηματιστικής ηγεσίας, της συνεργατικής έρευνας δράσης και της επαγγελματικής ανάπτυξης. Ο τρίτος εξετάζει τη σύνδεση αξιολόγησης και ενδυνάμωσης, δείχνοντας ότι η αξιολόγηση μπορεί να λειτουργήσει αναπτυξιακά όταν βασίζεται σε συμμετοχή, συνεργασία, ανατροφοδότηση, εμπιστοσύνη, αξιόπιστη αυτοαξιολόγηση και απόδοση προσωπικού νοήματος στις αξιολογικές διαδικασίες. Συνολικά, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών δύναται να λειτουργήσει ως μηχανισμός επαγγελματικής ενδυνάμωσης, υπό συγκεκριμένες παιδαγωγικές και οργανωσιακές προϋποθέσεις.

Εργασία (Paper)

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ: ΝΕΟΙ ΡΟΛΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Μαρία Ποντίκη
Φιλόλογος
Γεώργιος Δεσποτόπουλος
Πληροφορικός

Η ραγδαία εξέλιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) αναδιαμορφώνει ριζικά το εκπαιδευτικό τοπίο, επιφέροντας δομικούς μετασχηματισμούς στις διδακτικές πρακτικές. Η ενσωμάτωση ευφυών εργαλείων στη σχολική πραγματικότητα δεν αποτελεί μια απλή τεχνολογική προσθήκη, αλλά μια αλλαγή παραδείγματος που προσφέρει δυνατότητες εξατομικευμένης μάθησης και άμεσης ανατροφοδότησης. Παράλληλα, όμως, εγείρει κρίσιμα ερωτήματα σχετικά με την παιδαγωγική αυθεντικότητα και τη δεοντολογία.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η διερεύνηση του επαναπροσδιορισμού των ρόλων του μαθητή και του εκπαιδευτικού. Μέσα από το πρίσμα της διερευνητικής και μαθητοκεντρικής μάθησης, εξετάζεται πώς η ΤΝ λειτουργεί ως γνωστικό σκαλοπάτι (scaffolding), ενισχύοντας τη μεταγνωστική ικανότητα των μαθητών. Ο μαθητής παύει να είναι παθητικός δέκτης και μετατρέπεται σε συν-δημιουργό, ο οποίος καλείται να διαχειριστεί τον τεράστιο όγκο πληροφοριών που παράγουν τα αλγοριθμικά συστήματα.

Ταυτόχρονα, ο ρόλος του εκπαιδευτικού υφίσταται μια θεμελιώδη μετατόπιση: από αυθεντία και μοναδικός φορέας μετάδοσης της γνώσης, εξελίσσεται σε εμψυχωτή, διαμεσολαβητή και σχεδιαστή σύνθετων μαθησιακών εμπειριών. Ο εκπαιδευτικός πλέον καθοδηγεί τον μαθητή στην κριτική αξιολόγηση των πηγών, θωρακίζοντάς τον απέναντι στις προκλήσεις της αξιοπιστίας και της αυτοματοποιημένης σκέψης.

Ωστόσο, η μετάβαση αυτή συνοδεύεται από σημαντικές προκλήσεις. Η πιθανότητα γνωστικής εξάρτησης και τα ηθικά διλήμματα περί πνευματικής ιδιοκτησίας καθιστούν επιτακτική την καλλιέργεια ενός προηγμένου κριτικού ψηφιακού γραμματισμού. Η εισήγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η επιτυχής ενσωμάτωση της ΤΝ προϋποθέτει τη συστηματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και τη δημιουργία ενός παιδαγωγικού πλαισίου που θα θέτει την τεχνολογία στην υπηρεσία του ανθρώπου. Η ισορροπία μεταξύ της αλγοριθμικής αποτελεσματικότητας και της ανθρωποκεντρικής παιδαγωγικής παραμένει το μεγάλο ζητούμενο για το σχολείο του μέλλοντος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΡΟΜΠΟΤ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Αργυρούλα Πέτρου
Σύμβουλος εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης Β Αθήνας
Χαρά Μπούτα
Σύμβουλος εκπαίδευσης ΠΕ(70) Β Αθήνας

Η πρώιμη παρέμβαση αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα υποστήριξης της αναπτυξιακής πορείας παιδιών με νευροαναπτυξιακές διαταραχές, καθώς αξιοποιεί κρίσιμες περιόδους αυξημένης νευροπλαστικότητας και συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση της λειτουργικής προσαρμογής και της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης. Τα τελευταία χρόνια, η αξιοποίηση κοινωνικών ρομπότ με τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ), καθώς και υβριδικών μοντέλων αλληλεπίδρασης που συνδυάζουν προσαρμοστικούς αλγορίθμους με ανθρώπινη εποπτεία, έχει αναδειχθεί ως καινοτόμος και υποστηρικτική προσέγγιση τόσο στην πρώιμη όσο και στη μετέπειτα αναπτυξιακή παρέμβαση.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η συστηματική ανασκόπηση ερευνητικών μελετών της περιόδου 2022–2025 που διερευνούν την αξιοποίηση κοινωνικών ρομπότ με ΤΝ σε παρεμβάσεις για παιδιά με νευροαναπτυξιακές διαταραχές (ΔΑΦ, εγκεφαλική παράλυση, αναπτυξιακή καθυστέρηση σε τομείς λόγου, κινητικότητας, νοητικής ανάπτυξης κ.α.). Η ανασκόπηση περιλαμβάνει τόσο μελέτες πρώιμης παρέμβασης που αφορούν παιδιά ηλικίας έως 6 ετών όσο και έρευνες που επεκτείνονται σε παιδιά σχολικής ηλικίας, αναδεικνύοντας τη συνέχεια και τη δυναμική των ρομποτικά υποστηριζόμενων παρεμβάσεων σε διαφορετικά αναπτυξιακά στάδια. Η μεθοδολογία βασίζεται σε στοχευμένη βιβλιογραφική ανασκόπηση εμπειρικών μελετών, πιλοτικών εφαρμογών και συστηματικών ανασκοπήσεων.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η ισχυρότερη ερευνητική τεκμηρίωση αφορά παρεμβάσεις σε παιδιά με ΔΑΦ, όπου τα κοινωνικά ρομπότ συμβάλλουν θετικά στην αύξηση της εμπλοκής, στη βελτίωση της κοινωνικής επικοινωνίας και στην εξατομίκευση των παρεμβάσεων τόσο στην προσχολική όσο και στη σχολική ηλικία. Για τα παιδιά με σύνδρομα, εγκεφαλική παράλυση και αναπτυξιακή καθυστέρηση, η διαθέσιμη βιβλιογραφία παραμένει περιορισμένη, ωστόσο υποδεικνύει τη δυναμική των κοινωνικών ρομπότ ως συμπληρωματικών εργαλείων σε πλαίσια αποκατάστασης, εργοθεραπείας και εκπαιδευτικής υποστήριξης. Συνολικά, τα ευρήματα υποστηρίζουν ότι τα υβριδικά μοντέλα κοινωνικών ρομπότ συνιστούν την πλέον κατάλληλη προσέγγιση για παρεμβάσεις σε παιδιά διαφορετικών αναπτυξιακών ηλικιών, καθώς συνδυάζουν τα πλεονεκτήματα της τεχνολογικής προσαρμοστικότητας με την αναγκαία κλινική, παιδαγωγική και ηθική εποπτεία. Η εργασία συμβάλλει στη συστηματική χαρτογράφηση της πρόσφατης βιβλιογραφίας (2022–2025) σχετικά με την αξιοποίηση κοινωνικών ρομπότ με τεχνητή νοημοσύνη σε παρεμβάσεις σε παιδιά με νευροαναπτυξιακές διαταραχές.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

QUALITY FOR ALL: INTEGRATING INCLUSIVE LEADERSHIP AND TOTAL QUALITY MANAGEMENT FOR EQUITABLE EDUCATION

Ανδρόνικος Συμεών Ποργιώτης
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

Educational quality in the 21st century is increasingly understood not only in terms of academic performance, but also in relation to inclusion, equity, diversity, and social justice. As educational institutions face growing cultural, linguistic, and socio-economic diversity, there is a pressing need to redefine quality frameworks so that they ensure meaningful participation and success for all learners. Total Quality Management (TQM), with its emphasis on continuous improvement, stakeholder engagement, and systemic organizational development, offers valuable tools for enhancing educational effectiveness. However, quality improvement initiatives risk becoming technocratic unless guided by inclusive and equity-oriented leadership.

The purpose of this paper is to explore how the integration of TQM principles with inclusive leadership approaches can support the development of equitable educational cultures. The study aims to address the following questions: How can TQM frameworks be reoriented toward inclusion and justice? What is the role of school leaders in embedding equity as a core dimension of educational quality?

This paper adopts a conceptual, literature-based approach, drawing on seminal texts in TQM in education, inclusive schooling, organizational justice, and social justice leadership. Through the synthesis of these theoretical perspectives, the paper proposes an integrated framework in which continuous improvement processes are aligned with practices that promote belonging, voice, and fairness for diverse student populations.

The findings highlight that inclusive leadership serves as the ethical and cultural foundation that enables TQM to function as a transformative approach rather than a purely managerial tool. The paper concludes that combining inclusive leadership with quality management strategies can contribute to sustainable school improvement, where excellence is inseparable from equity. This integrated perspective offers a valuable direction for educators, policymakers, and researchers seeking to advance “quality for all” as a central goal of contemporary education.

Εργασία (Paper)

ΣΥΜΒΟΛΑ, ΑΡΧΕΤΥΠΑ, ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑ: Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΩΝ ΚΥΚΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΙΑΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΘΗΛΥΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Σεβαστή Χόνδρου
Προϊσταμένη Βιβλιοθήκης ΑΣΠΑΙΤΕ/Δρ. Πολιτικών Επιστημών & Δημόσιας Διοίκησης
Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων Συντονίστρια Ψυχοεκπαιδευτικών Ομάδων και Συστημικών Αναπαραστάσεων Σύμβουλος (ειδικευόμενη στο πένθος)

Οι κύκλοι γυναικών αποτελούν μια λιγότερο μελετημένη μορφή ψυχοεκπαίδευσης, παρότι τα τελευταία χρόνια συνιστούν μια ιδιαίτερα διαδεδομένη κοινοτική πρακτική, και στη χώρα μας. Η μάθηση και ενδυνάμωση των γυναικών σε αυτό το πλαίσιο, δεν αφορά τη γραμμική μετάδοση γνώσεων, αλλά τη βιωματική, συμβολική και συλλογική ανακατασκευή προσωπικών νοημάτων. Οι κύκλοι γυναικών λειτουργούν ως μικρο-κοινότητες μάθησης, ασφαλείς χώροι επαναπροσδιορισμού ρόλων και ταυτότητας, και πεδία ενδυνάμωσης και ενίσχυσης ψυχικής ανθεκτικότητας.

Η ευρεία αξιοποίηση κέλτικων συμβόλων, τελετουργικών και αρχετύπων, όπως αυτά αναδύονται στο συμβολικό πλαίσιο του Wheel of the Year, εκ πρώτης όψης, μπορεί να θεωρηθεί ως πολιτισμική εισβολή. Σε ένα βαθύτερο επίπεδο, η κυκλικότητα του χρόνου, οι εποχικές μεταβάσεις και η τελετουργική συγκρότηση της κοινότητας, που είναι κεντρικά στοιχεία της κέλτικης κοσμοαντίληψης, συναντούν αντίστοιχα αρχέτυπα της ελληνικής μυθολογίας, γεφυρώνοντας το φαινομενικά αλλότριο.

Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα εισήγηση χαρτογραφεί το φαινόμενο των κύκλων γυναικών στον ελλαδικό χώρο, εξετάζοντας πώς οι συμμετέχουσες νοηματοδοτούν τη χρήση κέλτικων συμβόλων, σε σχέση με την εγχώρια πολιτισμική τους ταυτότητα. Παράλληλα, επιδιώκει να αναδείξει το ρόλο των κύκλων ως εναλλακτικών χώρων δημιουργικής παιδαγωγικής, καθώς η γνώση παράγεται μέσα από το σώμα, την τέχνη, το συναίσθημα, την αφήγηση, την ανθρώπινη σύνδεση και το τελετουργικό.

Κεντρικά ερωτήματα που θα απαντηθούν, μέσα από την ανάλυση των πρωτογενών ποιοτικών δεδομένων που συλλέχθηκαν με τη μέθοδο των σε βάθος συνεντεύξεων συντονιστριών κύκλων γυναικών, είναι τα εξής:

- Με ποιους τρόπους οι κελτικές αναφορές ενσωματώνονται στους ελληνικούς κύκλους γυναικών και εάν λειτουργούν ως «πολιτισμική εισβολή» ή ως «οικουμενικά αρχέτυπα» που γεφυρώνουν το παρελθόν (ελληνικοί μύθοι και νυχτέρι) με το παρόν;

- Ποιες είναι οι αξίες και παιδαγωγικές πρακτικές που διέπουν και διαφοροποιούν έναν κύκλο γυναικών; Έμφαση θα δοθεί στο τελετουργικό (ritual) ως μια μορφή παραστατικής παιδαγωγικής (performative pedagogy).

- Εκτός από την ψυχική ενδυνάμωση, ποια άλλα είναι τα σημαντικότερα οφέλη για τις γυναίκες που συμμετέχουν;

Εργαστήριο (Workshop)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΘΟΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΡΠΟΦΟΡΙΑ: ΈΝΑΣ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΩΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Σεβαστή Χόνδρου
Προϊσταμένη Βιβλιοθήκης ΑΣΠΑΙΤΕ/Δρ. Πολιτικών Επιστημών & Δημόσιας Διοίκησης
Εκπαιδεύτρια Ενηλίκων Συντονίστρια Ψυχοεκπαιδευτικών Ομάδων και Συστημικών Αναπαραστάσεων Σύμβουλος (ειδικευόμενη στο πένθος)

Το προτεινόμενο εργαστήρι αποτελεί μια βιωματική εφαρμογή ενός κύκλου γυναικών. Ο κύκλος είναι ιερό σύμβολο που αντιπροσωπεύει την ολοκλήρωση, το δεσμό, την ισοτιμία, τη σύνδεση και την ασφάλεια. Οι κύκλοι γυναικών αξιοποιούν τεχνικές όπως η συζήτηση σε κύκλο, τελετουργικά, εκστατικός χορός, οραματισμός κ.α. και αποσκοπούν στη δημιουργία ενός όμορφου και δυνατού «υφάσματος» γνώσεων και εμπειριών που γνέθουν οι γυναίκες που συμμετέχουν, με τις ιστορίες, τις σκέψεις και τα συναισθήματα που μοιράζονται. Λειτουργούν ως μίνι-κοινότητες πρακτικής και άτυπης μάθησης, και συγκροτούνται γύρω από έναν συμβολικό άξονα με σκοπό την προσωπική και συλλογική ενδυνάμωση.

Με αφορμή τη χρονική συγκυρία του Μαΐου και τις συμβολικές προεκτάσεις της ανθοφορίας (εμπνευσμένες από το αρχέτυπο του Beltane και την ελληνική μυθολογία), οι συμμετέχουσες θα κληθούν να βιώσουν τη δομή και τη λειτουργία ενός σύγχρονου κύκλου γυναικών.

Σκοπός του εργαστηρίου, μεταξύ άλλων είναι η ανάδειξη του τελετουργικού ως εναλλακτικού εκπαιδευτικού εργαλείου και τρόπου ψυχικής μετατόπισης.

Διάρκεια: 1,5-2 ώρες

Πλήθος Συμμετεχόντων: 8 έως 20 γυναίκες

Για την καλύτερη οργάνωση του εργαστηρίου και προετοιμασία των συμμετεχουσών, συστήνεται η προηγούμενη δήλωση συμμετοχής.

Το εργαστήριο απευθύνεται σε γυναίκες εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς επιστήμονες και ερευνήτριες που ενδιαφέρονται για καινοτόμες μορφές κοινωνικής παιδείας και άτυπης εκπαίδευσης ενηλίκων.

Ροή συνάντησης:

1. Άνοιγμα Κύκλου: Γνωριμία με τις αρχές του κύκλου

2. Ενσώματη Δράση: Χρήση συμβόλων, αρχετυπικής αφήγησης και δημιουργικών τεχνικών με θέμα την προσωπική και συλλογική «ανθοφορία».

3. Αναστοχασμός εμπειρίας: Μοίρασμα βιωμάτων για τη μεταστοιχείωση της ατομικής εμπειρίας σε συλλογική γνώση και αντίστροφα.

Το εργαστήριο ολοκληρώνεται με μια δραστηριότητα δομημένου αναστοχασμού, όπου η βιωμένη εμπειρία θα συσχετιστεί με ακαδημαϊκές έννοιες όπως η «μετασχηματίζουσα μάθηση» και η «ενσώματη νόηση». Οι συμμετέχουσες θα διερευνήσουν πώς η χρήση συμβόλων και η κυκλική διάταξη της ομάδας ανατρέπουν τα παραδοσιακά εκπαιδευτικά σχήματα, δίνοντας βαθύτερες ρίζες στον τρόπο που οι ίδιες νοηματοδοτούν τη θηλυκή τους ταυτότητα και ενδυναμώνονται.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

RECONCEPTUALISING COMPETENCY-BASED EDUCATION THROUGH THE LENS OF THE 6CS, 21ST-CENTURY SKILLS, AND TOTAL QUALITY MANAGEMENT IN EDUCATION

Ανδρόνικος Συμεών Ποργιώτης
Εκπαιδευτικός ΠΕ86

The rapid transformation of education in response to globalization, technological innovation, and evolving labour market demands has intensified the need for instructional models that prioritise meaningful learning outcomes over traditional content coverage. Within this context, Competency-Based Education (CBE) has emerged as a prominent reform approach, emphasising the development and assessment of learners' demonstrated mastery of knowledge, skills, and dispositions.

The main purpose of this paper is to explore the theoretical and practical connections between CBE, the framework of the 6Cs (critical thinking, creativity, collaboration, communication, citizenship, and character), broader 21st-century skills agendas, and principles of Total Quality Management (TQM) applied to educational settings. More specifically, the study investigates how competency-oriented models align with contemporary expectations for holistic learner development and continuous institutional improvement.

This research adopts a qualitative conceptual methodology, drawing on an extensive review of international literature from organisations such as the OECD, UNESCO, and the European Union, alongside significant scholarly contributions on competency frameworks, mastery learning, and quality assurance in education. The analysis synthesises evidence from curriculum reforms, competency-based assessment practices, and organisational improvement models within schools.

The findings suggest that CBE provides a coherent pedagogical structure through which the 6Cs and 21st-century competencies can be operationalised, while TQM offers a systemic perspective that supports sustainable implementation through continuous feedback, stakeholder involvement, and accountability mechanisms.

In conclusion, this paper highlights the integrative potential of Competency-Based Education as both a learner-centred instructional paradigm and an institutional reform strategy. The study contributes to ongoing discussions on how education systems can effectively cultivate transferable competencies while ensuring quality, equity, and long-term responsiveness to societal change.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ.

Ιωάννης Τζούκας
Εκπαιδευτικός

Η εκπαιδευτική πολιτική συγκροτεί το θεσμικό και ιδεολογικό πλαίσιο μέσα στο οποίο καθορίζονται οι σκοποί, οι προτεραιότητες και οι πρακτικές της εκπαίδευσης. Στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, που χαρακτηρίζεται από κοινωνικές ανισότητες, πολιτισμική πολυμορφία και ταχείες τεχνολογικές εξελίξεις, η εκπαίδευση καλείται να επαναπροσδιορίσει τους στρατηγικούς της προσανατολισμούς, δίνοντας έμφαση στη δημοκρατία, τη συμπερίληψη και την ενεργό πολιτειότητα.

Σκοπός της εργασίας είναι η κριτική ανάλυση των κυρίαρχων εκπαιδευτικών πολιτικών και στρατηγικών κατευθύνσεων και η διερεύνηση του ρόλου της μαθηματικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο αυτό. Ειδικότεροι στόχοι είναι η ανάδειξη της συμβολής των Μαθηματικών στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, στον μαθηματικό γραμματισμό και στη διαμόρφωση κριτικά σκεπτόμενων και κοινωνικά ενεργών πολιτών.

Η μελέτη ακολουθεί ποιοτική ερευνητική προσέγγιση, βασισμένη σε συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση και ανάλυση κειμένων εκπαιδευτικής πολιτικής και στρατηγικών πλαισίων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η ανάλυση εστιάζει στις επιπτώσεις των πολιτικών αυτών στη διδασκαλία των Μαθηματικών και στον παιδαγωγικό τους προσανατολισμό.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι οι σύγχρονες εκπαιδευτικές πολιτικές μετατοπίζουν το ενδιαφέρον από την αναπαραγωγή της γνώσης προς την καλλιέργεια οριζόντιων δεξιοτήτων, όπως η επίλυση σύνθετων προβλημάτων, η κριτική σκέψη και η κοινωνική υπευθυνότητα. Στο πλαίσιο αυτό, τα Μαθηματικά αναδεικνύονται ως καίριο γνωστικό αντικείμενο που συμβάλλει στην κατανόηση κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων και στην προώθηση της ισότητας και της συμπερίληψης.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη ευθυγράμμισης της εκπαιδευτικής πολιτικής με τις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας και αναδεικνύει τη μαθηματική εκπαίδευση ως βασικό πυλώνα για τη διαμόρφωση ενός δημοκρατικού, συμπεριληπτικού και κοινωνικά ευαίσθητου εκπαιδευτικού συστήματος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Δέσποινα Φελέκη
Ερευνήτρια, Μεταδιδάκτορας Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ΑΠΘ, Διευθύντρια Α' Βάθμιας Εκπαίδευσης, Δ.Σ. Νέου Ρυσίου

Σύμφωνα με τον Rogers Brubaker (2005), ο όρος διασπορά γίνεται κατανοητός όχι ως μια οριοθετημένη οντότητα, αλλά ως ένα ιδίωμα, μια στάση ή ένας ισχυρισμός. Οι διασπορικές κοινότητες διατηρούν μια σύνδεση με μια πατρίδα ενώ ζουν σε μια «κοινωνία υποδοχής» και συχνά βιώνουν εμπειρίες εκτοπισμού, πολιτισμικής διαπραγμάτευσης και περιθωριοποίησης. Η παρουσίαση αυτή εστιάζει σε φωνές γυναικών λογοτεχνών που διερευνούν τρόπους να συνδέσουν την πατρίδα τους και την κοινωνία υποδοχής μέσω της λογοτεχνικής γραφής και των ψηφιακών μέσων. Διερευνά πώς ο γραπτός και ο προφορικός λόγος σύγχρονων γυναικών συγγραφέων διαπολιτισμικού (αφρο-λατινικού) υπόβαθρου μπορούν να προσεγγιστούν ως μέσο ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης του πολίτη σε έναν παγκοσμιοποιημένο και ψηφιοποιημένο κόσμο. Παράλληλα, το παράδειγμά τους προτείνεται ως υλικό προς μελέτη, συζήτηση και έμπνευση για την εκπαίδευση των νέων μαθητών και μελλοντικών ενεργών πολιτών του κόσμου.

Αρχικά, η παρουσίαση διερευνά κατά πόσο το εξελισσόμενο τοπίο των ψηφιακών μέσων (πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, Instagram, Facebook, YouTube) προσφέρει διόδους έκφρασης και ενδυνάμωσης των γυναικών αφρο-λατινικής καταγωγής, σε μια εποχή που οι Ηνωμένες Πολιτείες αντιμετωπίζουν μια βαθιά συνταγματική και πολιτισμική κρίση. Εξετάζει πώς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μεταμορφώνουν τον δημόσιο λόγο, παρέχοντας στις γυναίκες ισχυρά εργαλεία για να ενισχύσουν τις φωνές τους και να αμφισβητήσουν την αδικία. Εστιάζει στο παράδειγμα της βραβευμένης Δομινικανής συγγραφέως και ποιήτριας Elizabeth Acevedo, η οποία χρησιμοποιεί τις πλατφόρμες για να διαπραγματευθεί θέματα εφηβείας, γυναικείας φύσης και μητρότητας. Τέλος, η παρουσίαση υπογραμμίζει την ικανότητα της λογοτεχνικής γραφής σε ψηφιακά και έντυπα μέσα να λειτουργεί ως όχημα για προσωπικό μετασχηματισμό και κοινωνική αλλαγή.

Εργασία (Paper)

Η ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: ΜΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Υπατία Σκαπινάκη
Υποψήφια Διδάκτωρ ΤΕΑΠΗ/ΕΚΠΑ

Η αξιολόγηση ενισχύει το παιδαγωγικό έργο μέσω ανατροφοδότησης. Αν δε, οι εκπαιδευτικοί επιλέξουν την ανάπτυξη της αναστοχαστικής ικανότητας των παιδιών, οι μικροί μαθητές καλλιεργούν ικανότητες όπως η επικοινωνία, η διερεύνηση, η επίλυση προβλήματος και η κριτική σκέψη. Με την κριτική σκέψη και τη μεταγνωστική της πτυχή αναδεικνύονται η αυτοαξιολόγηση, ετεροαξιολόγηση και διαμορφωτική αξιολόγηση. Η προηγούμενη διεργασία παρατηρείται με κομποστοποιημένους αναστοχασμούς (αναστοχασμός πάνω/στη/για δράση) οι οποίοι εκφράζονται μέσω προσωπικών κατανοήσεων των μαθητών. Τοιουτοτρόπως αναδύεται: α. ο αναστοχασμός χαμηλού επιπέδου και β. ο αναστοχασμός υψηλού επιπέδου – μεταγνώση Η προαναφερθείσα αναστοχαστική διασύνδεση εν δυνάμει οδηγεί σε αξιολόγηση της μάθησης - εκπαιδευτικής διαδικασίας. Με σκοπό να ερευνηθεί αν η ανάπτυξη της αναστοχαστικής ικανότητας των παιδιών θα δύναται να αξιολογεί την παιδαγωγική πρακτική στοχεύοντας στην ανατροφοδότηση της πραγματοποιήθηκε μια έρευνα. Η έρευνα αυτή αποσκοπούσε στο να απαντήσει στα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα: α. «Ποιες αναστοχαστικές ικανότητες θα μπορέσουν να κατακτήσουν τα παιδιά;» β. «Ποιοι παράγοντες θα συμβάλλουν στην κατάκτησή τους;» γ. «Πού θα μεταβιβαστούν οι ικανότητες αυτές;» και δ. «με ποιον τρόπο θα μεταβιβαστούν;»Η έρευνα (Άνοιξη του 2022 – Καλοκαίρι του 2023) διενεργήθηκε σε ένα Νηπιαγωγείο μέσα από αυθεντικές δραστηριότητες των παιδιών. Για τη συλλογή των δεδομένων σχεδιάστηκε ένα αρχείο αξιολόγησης με ανοιχτού τύπου ερωτήματα που αντιστοιχούσαν στα ερευνητικά ερωτήματα. Οι απαντήσεις των παιδιών στα ερωτήματα του αρχείου αξιολόγησης σχετικά με τις δραστηριότητές τους αποτελούν τα προς ανάλυση δεδομένα της έρευνας. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με θεματική ποιοτική ανάλυση και ανέδειξαν ότι οι μαθητές ανέπτυξαν αναστοχαστικές ικανότητες, αναγνώρισαν τη μεθοδολογία κατάκτησής τους που δύναται να μεταβιβάζεται και κατανόησαν τον τρόπο μεταβίβασης (μεταγνώση). Συμπερασματικά αναδύθηκε η αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Άρα η επιλογή της ανάπτυξης της αναστοχαστικής ικανότητας συμβάλλει στην παιδαγωγική πρακτική καθώς αποτελεί μια πρωτότυπη προσέγγιση αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Εργασία (Paper)

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΟΜΟΤΙΜΩΝ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Κωνσταντίνος Κολοβός
Phd, Επιστημονικά Υπεύθυνος του Κέντρου Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων (ΕΠΑΨΥ/UNHCR)

Η παρούσα εργασία τοποθετείται στο πεδίο της Διαπολιτισμικής Κοινωνικής Εργασίας εξετάζοντας τον ρόλο των «συναισθηματικών κοινοτήτων» στη διαχείριση τραυματικών εμπειριών μετανάστευσης και στο χτίσιμο στρατηγικών ψυχικής ανθεκτικότητας. Εστιάζει στο μοντέλο των Ψυχοκοινωνικών Φροντιστών στην Κοινότητα (Community Psychosocial Workforce–CPW), το οποίο βασίζεται στην εκπαίδευση ατόμων με βιωμένη εμπειρία μετανάστευσης. Οι CPW παρέχουν βασική ψυχοκοινωνική υποστήριξη στη μητρική τους γλώσσα σε πρόσφυγες, υπό την εποπτεία και καθοδήγηση του Επιστημονικά Υπεύθυνου-Κοινωνικού Λειτουργού της δομής. Η παρέμβαση συνδυάζει συναισθηματική και πρακτική υποστήριξη, βασισμένη στη μεθοδολογία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, Problem Management Plus (PM+), και οι ομότιμοι συμπαραστάτες λειτουργούν ως γέφυρα μεταξύ της Κοινότητας και των εξειδικευμένων υπηρεσιών ψυχικής υγείας. Παράλληλα, ως άτομα που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τη διαδικασία ασύλου, έχουν αποκτήσει γλωσσικές δεξιότητες και έχουν ενταχθεί στην κοινωνία υποδοχής, αναδεικνύονται σε θετικά πρότυπα (role models) για τους/τις εξυπηρετούμενους/ες, ενισχύοντάς τους το αίσθημα ασφάλειας και εμπιστοσύνης, την ατομική και συλλογική αποτελεσματικότητα και ενσταλάσσοντάς τους την ελπίδα.

Σκοπός της μελέτης είναι η αποτίμηση της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης, τόσο ως προς τη μείωση της συναισθηματικής δυσφορίας, όσο και ως προς την ενίσχυση της λειτουργικότητας των ωφελούμενων.

Η μεθοδολογία βασίζεται σε μικτή προσέγγιση. Για την ποσοτική αξιολόγηση χρησιμοποιήθηκαν τρία ψυχομετρικά εργαλεία σε προ- και μετα-παρεμβατική μέτρηση: το PSYCHLOPS, το PHQ-9 για την εκτίμηση καταθλιπτικών συμπτωμάτων και το GAD-7 για την εκτίμηση άγχους. Παράλληλα, αξιοποιήθηκαν ποιοτικές παρατηρήσεις από τη θεραπευτική διαδικασία στις ομάδες ομοτίμων (Peer-Support Groups) και την κλινική πρακτική.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν στατιστικά σημαντικές μειώσεις σε όλες τις κλίμακες μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης, με μεγάλα μεγέθη επίδρασης, υποδεικνύοντας ουσιαστική μείωση της συναισθηματικής δυσφορίας, του άγχους και της κατάθλιψης, καθώς και σημαντική βελτίωση της λειτουργικότητας των εξυπηρετούμενων.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει ότι οι πολιτισμικά κατάλληλες, κοινοτικά εδραιωμένες παρεμβάσεις μπορούν να λειτουργήσουν ως αποτελεσματικοί μηχανισμοί ενδυνάμωσης και κοινωνικής ένταξης, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ανάκαμψη (recovery) των προσφύγων.

Εργασία (Paper)

«ΜΑΘΑΙΝΩ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΤΡΑΓΟΥΔΩΝΤΑΣ…, ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ».

Καλλιόπη Στίγκα
Εκπαιδευτικός(ΠΕ 79.01-ΠΕ 78)/ Ελληνικό Σχολείο Βρυξελλών

Ένας από τους βασικούς στόχους των Ελληνικών Σχολείων του Εξωτερικού είναι η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας, Παράδοσης και Ιστορίας ώστε να επιτευχθεί η διατήρηση των γλωσσικών και πολιτιστικών δεσμών των μαθητών με την Ελλάδα.

Έτσι, λαμβάνοντας υπόψη τον 4ο στόχο «ποιοτική εκπαίδευση» της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Ο.Η.Ε. (2015) ώστε «να οδηγηθούμε σε έναν κόσμο δικαιότερο, πιο ειρηνικό και ευημερούντα, και σε έναν υγιή πλανήτη», και, σύμφωνα με τις επιταγές των αναδιαρθρωμένων Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στο πλαίσιο της Πράξης «Νέο Σχολείο/ Σχολείο του 21ου αιώνα» τα οποία προκρίνουν κατά κύριο λόγο τη διαθεματική προσέγγιση της διδακτέας ύλης, στο πλαίσιο του μαθήματος της «Μουσικής»- και κυρίως της «Χορωδίας»- στο Ελληνικό Σχολείο Βρυξελλών («Κεστεκίδειο»), επιχειρήθηκε, κατά το σχολικό έτος 2025-2026, η λεπτομερής αναφορά σε σημαντικά γεγονότα της σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας.

Ειδικότερα, μέσω της μελέτης και ερμηνείας ειδικά επιλεγμένων τραγουδιών βασισμένων στην μελοποίηση της ποίησης των μεγάλων Ελλήνων ποιητών από κορυφαίους Έλληνες μουσουργούς, οι μαθητές των χορωδιακών συνόλων του «Κεστεκίδειου» λύγισαν με τα βασανιστήρια του «Αντώνη» στο Μαουτχάουζεν και με πείσμα συνέχισαν το τραγούδι του νεκρού από ριπή ακκορντεονίστα: «δεν θα περά-δεν θα περάσει ο φασισμός». Συγκινήθηκαν με τον «μικρό λαό που πολεμά δίχως σπαθιά και βόλια/ για όλου του κόσμου το ψωμί, το φως και το τραγούδι», τίμησαν το «γελαστό παιδί», τραγούδησαν με σθένος τη «Ρωμιοσύνη», βροντοφώναξαν με πάθος: «Ομπρός! βοηθάτε να σηκώσουμε τον ήλιο πάνω από την Ελλάδα!», υπογραμμίζοντας ότι: «Θέλει αρετή και τόλμη η Ελευθερία»!

Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση του εγχειρήματος αυτής της ‘άτυπης’ διαθεματικής διδασκαλίας «Ιστορίας - Μουσικής» καθώς και των γνωστικών αποτελεσμάτων της τα οποία αποδεικνύουν την αδιαμφισβήτητη αξία των καλλιτεχνικών μαθημάτων στη μαθησιακή διαδικασία και την αναγκαιότητα της ενίσχυσής τους στα ωρολόγια διδακτικά προγράμματα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ: ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Χρυσή Φραγκιουδάκη
Υπ. διδάκτωρ Τμήματος Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο
Αθηνά Πατελάρου
Αναπληρώτρια καθηγήτρια, Πρόεδρος Τμήματος Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Η ραγδαία ψηφιοποίηση των υπηρεσιών υγείας έχει επιταχυνθεί τα τελευταία χρόνια, καθιστώντας κρίσιμη τη διερεύνηση των στάσεων των προπτυχιακών φοιτητών Νοσηλευτικής απέναντι στη χρήση της τεχνολογίας και στον γραμματισμό ηλεκτρονικής υγείας (ΗΥ). Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση των παραγόντων που διαμορφώνουν τον γραμματισμό ΗΥ στους προπτυχιακούς φοιτητές Νοσηλευτικής. Για τον σκοπό αυτό σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε συστηματική ανασκόπηση συγχρονικών μελετών που διερευνούσαν το επίπεδο γραμματισμού ΗΥ φοιτητών Νοσηλευτικής. Οι μελέτες είχαν δημοσιευθεί κατά την τελευταία δεκαετία, στην αγγλική γλώσσα, σε επιστημονικώς αναγνωρισμένα περιοδικά και ανακτήθηκαν από τις βάσεις δεδομένων PubMed και Scopus. Η συστηματική ανασκόπηση διεξήχθη από τον Ιανουάριο έως και τον Ιούνιο του 2025, σύμφωνα με τις διεθνείς οδηγίες PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses). Από τα συνολικά 536 άρθρα που ανακτήθηκαν, 18 συγχρονικές μελέτες πληρούσαν τα κριτήρια εισαγωγής. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν θετικές συσχετίσεις μεταξύ του γραμματισμού ΗΥ των φοιτητών Νοσηλευτικής και των ψηφιακών τους δεξιοτήτων, της διάρκειας χρήσης του διαδικτύου (σε έτη), της πεποίθησής τους σχετικά με την αναγκαιότητα χρήσης του διαδικτύου για λόγους υγείας, καθώς και της αυξημένης ετοιμότητάς τους για συμμετοχή σε διαδικτυακές μορφές μάθησης. Αντίθετα, η συχνότητα χρήσης του διαδικτύου για σκοπούς που δεν σχετίζονται με την υγεία και οι ακαδημαϊκές επιδόσεις των φοιτητών δεν φάνηκε να επηρεάζουν σημαντικά τον γραμματισμό ΗΥ. Αντικρουόμενα ήταν τα ευρήματα σχετικά με άλλα δημογραφικά και εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά, όπως το έτος σπουδών, η ηλικία, το φύλο, η εθνικότητα, το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, η κατοχή πιστοποιήσεων στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και ο τύπος του πανεπιστημίου. Συμπερασματικά, πολλαπλοί παράγοντες επηρεάζουν τον γραμματισμό ΗΥ των προπτυχιακών φοιτητών Νοσηλευτικής. Τα ευρήματα της παρούσας συστηματικής ανασκόπησης μπορούν να αξιοποιηθούν για τον σχεδιασμό στοχευμένων εκπαιδευτικών στρατηγικών και τη βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών, με στόχο την ενίσχυση των ψηφιακών ικανοτήτων των φοιτητών και την προετοιμασία τους για τεχνολογικά υποστηριζόμενα περιβάλλοντα υγειονομικής περίθαλψης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ: ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΩΣ ΣΥΜΒΟΛΙΚΟ ΧΩΡΟ

Ανδρονίκη Γρηγοράκη
Senior Software Engineer, Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας, Μ.Δ.Ε. «Τέχνες – Πολιτιστική Κληρονομιά – Αναπτυξιακές Πολιτικές»
Μαρία Τερζάκη
Πρόεδρος Φίλων Ελληνικών Γραμμάτων και Τεχνών, Στέγη Ευζωίας & Αριστείας

Η διασπορά της ελληνικής γνώσης και της πολιτιστικής κληρονομιάς συνιστά ένα ιστορικά διαρκές και πολυεπίπεδο φαινόμενο, το οποίο υπερβαίνει τη μετακίνηση επιμέρους τεκμηρίων και αφορά τη συγκρότηση ενός ευρύτερου πολιτισμικού ορίζοντα. Από τη διασπορά, τη διάσωση αλλά και την απώλεια αρχαίων ελληνικών κειμένων και χειρογράφων σε διαφορετικά σημεία της οικουμένης, έως τη μεταγενέστερη πρόσληψη, ερμηνεία και αναδιαμόρφωση της ελληνικής σκέψης, συντίθεται ένα υπερεθνικό πεδίο αξιών και νοημάτων.

Η μελέτη προσεγγίζει τη διασπορά όχι ως απλή απώλεια, αλλά ως δυναμική διαδικασία ιστορικού και πολιτισμικού μετασχηματισμού, μέσα από την οποία η έννοια της πατρίδας αποδεσμεύεται από αυστηρά εδαφικά όρια και επαναπροσδιορίζεται ως συμβολικός χώρος. Σε αυτό το πλαίσιο, το αίσθημα του ανήκειν δεν εδράζεται αποκλειστικά στον τόπο ή στην καταγωγή, αλλά μπορεί να νοηθεί μέσα από κοινά σχήματα κατανόησης, διαχρονικές μορφές συλλογικής εμπειρίας και τη συγκρότηση ενός κοινού τρόπου ζωής.

Η προσέγγιση είναι θεωρητική και ερμηνευτική, αντλώντας από τη μελέτη της πολιτισμικής μνήμης, της πολιτιστικής κυκλοφορίας και των υπερεθνικών δικτύων γνώσης και πολιτισμού. Παράλληλα, αναδεικνύεται ότι η διάχυση και η θεσμική διαχείριση της γνώσης δεν είναι ουδέτερες, αλλά εντάσσονται σε υπερεθνικά πλαίσια που επηρεάζουν την ερμηνεία, την κατοχύρωση και την πρόσληψη του παρελθόντος. Η εργασία συνομιλεί με την ιδέα του «πολίτη του κόσμου», σε διάλογο με φιλοσοφικά σχήματα που διαφαίνονται ήδη στην αρχαία σκέψη, και διερευνά τη δυνατότητα μιας οικουμενικής πατρίδας, όχι με πολιτικούς ή εδαφικούς όρους, αλλά ως πεδίου κοινής αναφοράς.

Η ελληνική γνώση και η πολιτιστική κληρονομιά προσεγγίζονται ως παγκόσμιο αγαθό και ως δυναμικό πεδίο συνεχούς αναδιαμόρφωσης, το οποίο, ανεξαρτήτως του τόπου όπου βρίσκεται, μπορεί να λειτουργεί ως στοιχείο συγκρότησης μιας διαχρονικής πολιτισμικής συνέχειας. Αναδεικνύεται έτσι ως οικουμενικό απόθεμα, ικανό να συνδέει τόπους, εποχές και κοινωνικά πλαίσια μέσα από δεσμούς σύνδεσης και μια ενεργή σχέση με την ελληνική παρακαταθήκη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ (ΑΙ) ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ.

Απόστολος Δερμεντζόπουλος
Μουσειολόγος / Ψηφιακός Μουσειολόγος, απόφοιτος Τμήματος Πολιτισμική Πληροφορική και Επικοινωνίας Πανεπιστήμιο Αιγαίου , Υπάλληλος Τεκμηρίωσης και Γεωκωδικοποίησης ΤΕΕ και διεκπεραίωσης Πολιτιστικών έργων – Dotsoft Technology, Projects, Solutions

Η ανάδειξη της Τεχνητής Νοημοσύνης σε καταλύτη μετασχηματισμού της εκπαίδευσης σε παγκόσμιο επίπεδο προσφέρει νέες δυνατότητες για προσωποποιημένη, εξατομικευμένη και προσαρμοστική μάθηση. Για τις κοινότητες της Διασποράς, η Τεχνητή Νοημοσύνη δεν αποτελεί μόνο τεχνολογικό εργαλείο, αλλά μέσο διατήρησης της γλώσσας, της πολιτισμικής μνήμης και ταυτότητας σε περιβάλλοντα και κοινωνίες όπου η πρόσβαση σε εκπαιδευτικούς πόρους συχνά περιορίζεται. Μέσα από πολυτροπικά και διαδραστικά μαθησιακά οικοσυστήματα, η Τεχνητή Νοημοσύνη διευκολύνει την εξατομίκευση της μάθησης, την ενεργή συμμετοχή των μαθητών και την ψηφιακή ενίσχυση της πολιτισμικής κληρονομιάς.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η ελληνική κοινότητα της Μελβούρνης, όπου εκπαιδευτικοί αξιοποιούν Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη (ΠΤΝ) για την παραγωγή πολυτροπικών μαθημάτων ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού, προσαρμοσμένων σε διαφορετικά μαθησιακά και γλωσσικά προφίλ, ενισχύοντας την ταυτότητα, τη συμμετοχή και τη διατήρηση της πολιτισμικής μνήμης.

Η εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης εγείρει όμως κρίσιμα ερωτήματα που αφορούν τις αλγοριθμικές προκαταλήψεις, την ομογενοποίηση περιεχομένου, τις ανισότητες στην πρόσβαση, καθώς και τη μεταβολή του ρόλου των εκπαιδευτικών.

Η διερεύνηση της αξιοποίησης της Τεχνητής Νοημοσύνης σε αυτό το πλαίσιο δεν περιορίζεται στην τεχνολογική καινοτομία, αλλά επιδιώκει την κριτική αξιολόγηση των δυνατοτήτων της για ενίσχυση της πολιτισμικής μνήμης, της γλωσσικής εκπαίδευσης και της κοινωνικής ένταξης. Στόχος είναι η ανάδειξη της Τεχνητής Νοημοσύνης ως εργαλείο εκπαιδευτικού και πολιτιστικού μετασχηματισμού, ενισχύοντας την πρόσβαση στη γνώση, τη συμμετοχικότητα και τη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας, χωρίς να υποκαθιστά τον ρόλο των εκπαιδευτικών και των κοινοτήτων της Διασποράς.

Εργασία (Paper)

ΜΝΗΜΕΙΑ ΜΕ ΦΩΝΗ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ.

Παναγιώτα Καλάκου
Εκπαιδευτικός, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια
Αλεξάνδρα Πιστοφίδου
Ιστορικός, Παλαιογράφος
Αναστασία Χριστοπούλου
Εκπαιδευτικός, Συγγραφέας παιδικών βιβλίων

Η παρούσα διδακτική πρόταση απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και αποσκοπεί στη βιωματική γνωριμία τους με τα Γλυπτά του Παρθενώνα, καθώς και με το μνημείο του Ερεχθείου στην Ακρόπολη, ως εμβληματικά μνημεία της κλασικής ελληνικής τέχνης και ως αναπόσπαστα συστατικά στοιχεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Μέσα από μία διαθεματική προσέγγιση, επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες να κατανοήσουν όχι μόνο την ιστορική και αισθητική αξία των Γλυπτών, αλλά και τη σύγχρονη πολιτιστική, διπλωματική, νομική, ηθική, και κοινωνική διάσταση που τα συνοδεύει.

Η διδακτική πρόταση ενσωματώνει στοιχεία από τα γνωστικά αντικείμενα της Ιστορίας, των Εικαστικών, της Γλώσσας και της Μελέτης Περιβάλλοντος, αξιοποιώντας ποικίλα παιδαγωγικά μέσα, όπως ψηφιακές εφαρμογές, οπτικοακουστικό υλικό, αφήγηση, παιχνίδι ρόλων και βιωματικές δραστηριότητες. Μέσα από αυτά, οι μαθητές οδηγούνται στη μελέτη της ιστορίας του Παρθενώνα, της δημιουργίας, της καταστροφής, της διαδρομής διαμελισμού και διασκορπισμού των Γλυπτών, καθώς και των εννοιών της πολιτιστικής ταυτότητας και της προάσπισης των μνημείων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της αισθητικής αντίληψης και της ιστορικής ενσυνειδητότητας, καθώς και στην καλλιέργεια αξιών όπως ο σεβασμός στην πολιτιστική κληρονομιά, η υπευθυνότητα, η συνεργασία, ο διάλογος, η κριτική σκέψη, η δημοκρατική συνείδηση, η δικαιοσύνη και η ενεργός συμμετοχή. Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά σε ομαδικές και δημιουργικές δραστηριότητες, όπως εικαστικές αναπαραστάσεις, κατασκευή απλών μακετών, δημιουργία αφηγήσεων και παρουσίαση εργασιών, ενισχύοντας τη συνεργατική μάθηση και τη δημιουργική έκφραση. Η συγκεκριμένη πρόταση φιλοδοξεί να συμβάλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση πολιτιστικά εγγράμματων, ενεργών και ευαισθητοποιημένων μαθητών, που αντιλαμβάνονται την έννοια και την αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς ως στοιχείο της ατομικής και συλλογικής τους ταυτότητας.

Εργασία (Paper)

ΜΙΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΦΥΓΗΣ/ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ

Παρασκευάς Σαμάρας
Ιστορικός

Η μελέτη ακολουθεί το ιστορικό πλαίσιο της μετανάστευσης, τη διαχρονική φυγή των Κυπρίων προς άλλες χώρες, την εξέλιξή τους σε αυτές και την πολιτιστική, οικονομική και πολιτική προσφορά τους στην Κύπρο.

Κύριος σκοπός της μελέτης είναι η παρουσίαση του μεγέθους της διαρροής στο εξωτερικό καθώς και η σπουδαιότητα της αναγκαιότητας συνεργασίας με τους ομογενείς στις σύγχρονες προοπτικές και προβλήματα της Κύπρου.

Υλικό εντοπίστηκε σε αρχειακές πηγές, βοηθήματα καθώς και άλλα σύγχρονα δεδομένα.

Το φαινόμενο της ‘’διαφυγής’’-μετανάστευσης, ταλάνισε διαχρονικά την Κύπρο πολύ περισσότερο από άλλες περιοχές του Ελληνισμού.

Ήδη αμέσως μετά από την εισβολή των Τούρκων το 1571 στην Κύπρο, εντοπίζονται εκατοντάδες διασωθέντες Κύπριοι στη Δύση.

Θα ακολουθήσουν μετά το 1571 συνεχόμενες ροές/φυγή για διάσωση ζωής ένεκα της τουρκικής κακομεταχείρισης των υποδούλων χριστιανών προς πολλές κατευθύνσεις στη λεκάνη της Μεσογείου. Μια διαρροή που θα εξελίσσεται, σε όλη τη διάρκεια της οθωμανικής αποικιοκρατίας.

Την περίοδο της Αγγλικής αποικιακής κατοχής, το φαινόμενο αλλάζει μορφή. Η εγκατάλειψη του νησιού από το γηγενή πληθυσμό πραγματοποιείται για λόγους οικονομικής επιβίωσης, προς όλες τις Ηπείρους.

Η αδιαφορία της Αγγλικής Αποικιακής Διοίκησης για την οικονομική ασφάλεια των κάτοικων οδηγεί σε άνθηση της τοκογλυφίας, πτώχευση των γεωργών και την απόφασή τους προς μετανάστευση. Με τα γραφεία Μετανάστευσης, στις αρχές του 20ου αιώνα, Άγγλων ή γηγενών ιδιοκτητών, να διαγωνίζονται επιτυχώς για αύξηση των πελατών τους, δημιουργώντας έτσι μια σημαντική δημογραφική αρνητική εξέλιξη με όλα τα συνεπακόλουθα.

Η μετανάστευση συνεχίζεται στη νεοσύστατη Κυπριακή Δημοκρατία του 1960 και κορυφώνεται μετά την Τουρκική εισβολή του 1974.

Από τη μελέτη διαφαίνεται ότι ένας πληθυσμός, σχεδόν ισάριθμος με τον σημερινό ελληνοκυπριακό του νησιού, που διαβιεί και διαπρέπει στο εξωτερικό είναι αναγκαίο να εναρμονιστεί με το κέντρο σε δραστηριότητες πολιτισμικές, κοινωνικοοικονομικές και εθνικές προς όφελος της Κύπρου.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΓΕΦΥΡΩΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΕ ΕΝΑ ΜΟΝΤΕΛΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παναγιώτα Καλάκου
Εκπαιδευτικός, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια

Η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ σχολικών μονάδων διαφορετικών χωρών και ηπείρων αποτελεί ένα κρίσιμο ζητούμενο στη σύγχρονη εκπαίδευση, ιδιαίτερα στο πεδίο της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης της διασποράς. Σε ένα περιβάλλον αυξανόμενης κινητικότητας και ψηφιακής διασύνδεσης, αναδεικνύεται η ανάγκη για εκπαιδευτικές πρακτικές που γεφυρώνουν γεωγραφικές αποστάσεις, ενισχύουν τη γλωσσική επάρκεια και καλλιεργούν την κοινή πολιτισμική ταυτότητα των παιδιών ελληνικής καταγωγής.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση και παιδαγωγική αποτίμηση του καινοτόμου εκπαιδευτικού προγράμματος «Δύο Κόσμοι, Μία Γλώσσα», το οποίο υλοποιήθηκε ως διασχολική συνεργασία μεταξύ ενός δημόσιου Δημοτικού Σχολείου της Αττικής και του Ελληνικού Σχολείου Αγίου Νεκταρίου Βοστώνης. Κύριος στόχος του προγράμματος υπήρξε η ενδυνάμωση των γλωσσικών και πολιτισμικών δεσμών μεταξύ μαθητών και μαθητριών της Ελλάδας και της ελληνικής διασποράς, μέσω της εφαρμογής βιωματικών και συνεργατικών μαθησιακών προσεγγίσεων. Ειδικότερα, το πρόγραμμα επιδίωξε την καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας ως φορέα πολιτισμικής μνήμης και ταυτότητας, την ανάπτυξη διαπολιτισμικής επίγνωσης και επικοινωνιακής επάρκειας, καθώς και την ενεργό και πολυεπίπεδη συμμετοχή της σχολικής κοινότητας σε ένα κοινό παιδαγωγικό πλαίσιο μάθησης και δημιουργίας.

Η μεθοδολογία υλοποίησης και εφαρμογής του εκπαιδευτικού προγράμματος «Δύο Κόσμοι, Μία Γλώσσα» βασίστηκε σε εφαρμογή μικτών παιδαγωγικών πρακτικών, αξιοποιώντας ψηφιακές και δια ζώσης δράσεις, εικονικές συναντήσεις, δραστηριότητες ST(R)EAM, ρομποτικής και συνεργατική παραγωγή ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού.

Τα κύρια αποτελέσματα της διεθνούς συνεργασίας καταδεικνύουν τη σημαντική ενίσχυση των γλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών και μαθητριών, τόσο σε επίπεδο προφορικής όσο και γραπτής επικοινωνίας, καθώς και την ουσιαστική ανάπτυξη της διαπολιτισμικής τους επίγνωσης, ενώ αναδείχθηκε η καλλιέργεια σχέσεων επικοινωνίας, συνεργασίας και αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των συμμετεχόντων μαθητών.

Συμπερασματικά, το πρόγραμμα αναδεικνύει τη δυναμική και την σπουδαιότητα των διασχολικών συμπράξεων ως αποτελεσματικό μοντέλο ενίσχυσης της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης και προτείνεται ως καλή πρακτική με δυνατότητα εμπλουτισμού και αξιοποίησης σε αντίστοιχα μαθησιακά περιβάλλοντα.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΜΑΚΡΙΝΗ ΠΛΕΞΟΥΔΑ: ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΡΕΑΛΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ

Ευφροσύνη Τσακίρη
Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Εντεταλμένη Διδάσκουσα & Ακαδημαϊκή Υπότροφος σε ΑΣΠΑΙΤΕ, ΠαΔΑ

Η Μακρινή Πλεξούδα (Ε. Τσακίρη, 2025, διάρκεια 20 λεπτά) αποτελεί ένα πειραματικό είδος ντοκιμαντέρ που διερευνά τη Νέα Μάκρη ως τόπο όπου η μνήμη, η μετακίνηση πληθυσμών και οι διαδικασίες χωρικής συγκρότησης συμπλέκονται. Αφετηρία της αφήγησης είναι η εγκατάσταση των προσφύγων από τη Μάκρη και το Λιβίσι μετά το 1922. Πέρα από σημαντικό ιστορικό γεγονός, η αναγκαστική μετακίνηση αποτέλεσε ενεργό μηχανισμό παραγωγής χώρου με ποικίλες, συχνά και παράταιρες μορφές κατοίκισης και κοινωνικών σχέσεων.

Οι πρόσφυγες μετέφεραν πρακτικές, συμβολισμούς και πρότυπα συλλογικής ζωής, τα οποία επανεγγράφηκαν στον νέο τόπο μέσω της οργάνωσης των γειτονιών, της αρχιτεκτονικής και της καθημερινότητας. Η νέα πατρίδα συγκροτήθηκε ως ταυτόχρονη εμπειρία πόνου και ελπίδας, απώλειας και δημιουργίας. Η μνήμη των «χαμένων πατρίδων» λειτούργησε ως υπόστρωμα ταυτότητας, ενώ η ανάγκη επιβίωσης οδήγησε σε πρακτικές προσαρμογής, αυτοοργάνωσης και σταδιακής ενσωμάτωσης σε ένα μεταβαλλόμενο κοινωνικό περιβάλλον.

Το ντοκιμαντέρ αξιοποιεί εργαλεία ψυχογεωγραφίας και χαρτογράφησης για να αποκαλύψει πώς τα προσφυγικά ίχνη συνυπάρχουν με μεταγενέστερα κύματα εποικισμού, τουριστικής ανάπτυξης, ιδιωτικών επενδύσεων και άτυπης δόμησης. Η πόλη προκύπτει ως παλίμψηστο, όπου διαφορετικές κοινότητες και χρονικότητες επικαλύπτονται χωρίς να ακυρώνει η μία την άλλη.

Η τραγωδία της πυρκαγιάς του 2018 λειτουργεί ως κρίσιμο σημείο ανάγνωσης αυτής της μακράς διαδικασίας. Φωτίζει τις ιστορικές ανισότητες, τις θεσμικές ελλείψεις και τις αντιφάσεις της ανάπτυξης, επαναφέροντας το ερώτημα του ποιος ανήκει, ποιος προστατεύεται και ποιος παραμένει αόρατος στον σχεδιασμό.

Η Μακρινή Πλεξούδα προτείνει ότι η κατανόηση της σύγχρονης Νέας Μάκρης απαιτεί την αναγνώριση της προσφυγικής εμπειρίας ως θεμελιακής δύναμης που εξακολουθεί να οργανώνει το χώρο και να επηρεάζει τις δυνατότητες συλλογικού μέλλοντος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ: ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΔΡΑΝΕΙΑ

Αλεξάνδρα Στράτη-Βάντζου
Διδάκτωρ Νομικής,Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ
Χρήστος Βάντζος
Διδάκτωρ Δημοσίου Δικαίου και Διοικητικής Επιστήμης ΕΚΠΑ ,Εκπαιδευτικός ΠΕ78

Στο πλαίσιο του παγκόσμιου συστήματος, η εκπαίδευση της Διασποράς αποτελεί το συνδετικό ιστό μεταξύ εθνικού κέντρου και ομογένειας. Παρά τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 108 Σ., η εκπαιδευτική πολιτική της Ελλάδας χαρακτηρίζεται από μια εγγενή αντίφαση μεταξύ κανονιστικών διακηρύξεων και εφαρμοσμένης διοικητικής πρακτικής, καθιστώντας επιτακτική την επανεξέταση των θεσμικών δεσμών Κράτους-Πολίτη.

Στόχος της μελέτης είναι να αναδείξει πώς οι αρχές της συμμετοχικής δημοκρατίας και της διανεμητικής δικαιοσύνης κάμπτονται στην περίπτωση των ελληνικών σχολείων του εξωτερικού. Ερευνάται η συστηματική παραγνώριση των αιτημάτων των συλλόγων γονέων, και η αποτυχία της Πολιτείας να εγγυηθεί την ισότητα ευκαιριών στην παιδεία.

Ακολουθείται μια συνδυαστική μέθοδος δογματικής ανάλυσης του νομικού πλαισίου αφενός και ποιοτικής μελέτης επίσημων υπομνημάτων και καταγγελιών των σχολικών κοινοτήτων αφετέρου. Εξετάζεται η διοικητική δράση του Υπουργείου Παιδείας, υπό το πρίσμα της αρχής της χρηστής διοίκησης.

Η έρευνα αποκαλύπτει μια "κωφεύουσα" κεντρική διοίκηση, που αντιμετωπίζει τα σχολεία της ομογένειας ως δημοσιονομικό βάρος και όχι ως εθνικό κεφάλαιο. Τα ευρήματα καταδεικνύουν: α) χρόνια υποστελέχωση λόγω δυσλειτουργικών διαδικασιών απόσπασης, β) απόπειρα μετακύλισης του κόστους λειτουργίας στους γονείς και γ) έναν αυστηρά συγκεντρωτικό σχεδιασμό που αποκλείει τη συμμετοχή των τοπικών συλλόγων στη λήψη αποφάσεων.

Η μελέτη αποσκοπεί να συμβάλλει στον διάλογο για τον εκδημοκρατισμό της δημόσιας διοίκησης, αναφορικά με τη διαχείριση του ζητήματος της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στα σχολεία της Ομογένειας, προτείνοντας τη μετάβαση σε ένα μοντέλο συμμετοχικής διακυβέρνησης. Συμπεραίνεται ότι η αποκατάσταση της δικαιοσύνης απαιτεί θεσμική αναγνώριση των συλλόγων γονέων ως ισότιμων συνομιλητών, διασφαλίζοντας τη συνέχεια και την ποιότητα της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης διεθνώς.

Εργασία (Paper)

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ, ΜΕ ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟΥΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

Χρήστος Ντρουμπογιάννης
Εκπαιδευτικός
Σαφία Μαρκογιαννάκη
Εκπαιδευτικός

Το έργο Erasmus+ KA122-SCH με τίτλο «Χτίζοντας το μέλλον, με κριτικά σκεπτόμενους παγκόσμιους πολίτες» υλοποιήθηκε με στόχο τη συνολική αναβάθμιση της σχολικής μονάδας και την ενίσχυση των παιδαγωγικών πρακτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Κεντρικός άξονας του έργου αποτέλεσε η καλλιέργεια της κριτικής και συστημικής σκέψης από νεαρή ηλικία, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση ψηφιακών μέσων, την ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης και την προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης.

Η υλοποίηση του έργου πραγματοποιήθηκε μέσω δράσεων μαθησιακής κινητικότητας, οι οποίες περιλάμβαναν επιμορφωτικά προγράμματα εκπαιδευτικών, δραστηριότητες job shadowing σε ευρωπαϊκά σχολεία και ομαδικές μετακινήσεις μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί ανέπτυξαν δεξιότητες που αφορούν σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, την ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων στη διδακτική πράξη και τη δημιουργία μαθητοκεντρικών, συνεργατικών μαθησιακών περιβαλλόντων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ενίσχυση της κριτικής σκέψης, της ενεργού συμμετοχής των μαθητών και της κοινωνικής υπευθυνότητας.

Παράλληλα, το έργο προώθησε την ανάπτυξη «πράσινων δεξιοτήτων» και την οικολογική ευαισθητοποίηση, μέσα από δράσεις που συνέδεσαν το σχολείο με την τοπική κοινωνία και ενίσχυσαν τη βιωματική μάθηση. Τα αποτελέσματα του έργου ήταν η αναβάθμιση της ποιότητας της διδασκαλίας, η ενίσχυση των ψηφιακών, γλωσσικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών, η προώθηση της συμπερίληψης και η ενδυνάμωση του ευρωπαϊκού προφίλ του σχολείου. Το έργο συνέβαλε ουσιαστικά στη διαμόρφωση κριτικά σκεπτόμενων, ενεργών και υπεύθυνων παγκόσμιων πολιτών.

Επιπλέον, το έργο ενίσχυσε τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών και ευρωπαϊκών εταίρων, δημιουργώντας σταθερές βάσεις για μελλοντικές συμπράξεις και ανταλλαγή καλών πρακτικών. Η διάχυση των αποτελεσμάτων πραγματοποιήθηκε μέσω σχολικών εκδηλώσεων, ψηφιακών εργαλείων και συνεργασιών με την τοπική κοινωνία, εξασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα και τη μακροπρόθεσμη αξιοποίηση των καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ «ΜΕΓΑΛΟΥ QIAOWU» (大侨务) ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΕΖΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΣΙ ΤΖΙΝΠΙΝΓΚ

Αντώνης Πολέντας
Υποψήφιος Διδάκτορας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας

Η ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας της Κίνας κατά την τελευταία δεκαετία έχει αναδείξει τη διασπορά σε κρίσιμο παράγοντα της εθνικής στρατηγικής. Υπό την ηγεσία του Σι Τζινπίνγκ(习近平/Xi Jinping), η πολιτική για τους υπερπόντιους Κινέζους εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο εθνικής αναζωογόνησης και ανασυγκρότησης της κομματικο-κρατικής ισχύος που αποτελούν βασικούς πυλώνες της ιδεολογίας του Σι. Κύριος σκοπός της ανακοίνωσης είναι η ανάλυση της έννοιας του «Μεγάλου Qiaowu» (大侨务/da qiaowu/) –«Μεγάλων Υποθέσεων της Κινεζικής Διασποράς»- ως νέου παραδείγματος διακυβέρνησης της διασποράς και η διερεύνηση της σύνδεσής της με πτυχές της ιδεολογίας του Σι τόσο στις εσωτερικές όσο και στις εξωτερικές όψεις της κινεζικής πολιτικής. Η μελέτη εξετάζει πώς η διασπορά μετασχηματίζεται από διοικητικό αντικείμενο μέριμνας σε στρατηγικό εργαλείο εθνικής ισχύος, μια αναβάθμιση που φαίνεται και από την προσθήκη του επιθέτου «μεγάλος» για να χαρακτηρίσει τις υποθέσεις της διασποράς.

Μεθοδολογία: Η έρευνα βασίζεται σε ποιοτική ανάλυση κομματικών και κρατικών κειμένων της περιόδου 2012–2025, με έμφαση στη θεσμική ενίσχυση του Κεντρικού Τμήματος Εργασίας του Ενιαίου Μετώπου και στις μεταρρυθμίσεις του 2018 που αναβάθμισαν τον ρόλο των κομματικών μηχανισμών στις υποθέσεις διασποράς.

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι το «Μεγάλο Qiaowu» συνιστά ολιστική, κομματικο-κρατική στρατηγική. Η διασπορά προβάλλεται ταυτόχρονα ως οικονομικός και πολιτιστικός πόρος, ως φορέας διεθνούς διασύνδεσης και ως πεδίο ιδεολογικής κινητοποίησης στο πλαίσιο της «ολοκληρωμένης εθνικής ασφάλειας».

Η ανάλυση των κειμένων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η πολιτική διασποράς την εποχή Σι ενσωματώνεται με πιο εμφανή τρόπο στους κομματικούς μηχανισμούς. Η εργασία συμβάλλει στη θεωρητική συζήτηση για τη διακρατική διακυβέρνηση της διασποράς και στη μελέτη μιας πτυχής της ιδεολογίας και πρακτικής της εποχής του Σι Τζινπίνγκ.

Εργασία (Paper)

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ – ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΩΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΥΣΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

Θαλής Μπουτσιαράκος
Υποψήφιος Διδάκτωρ Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
Δανάη Θεοδοσοπούλου
Κοινωνική Λειτουργός, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Τμήμα Ψυχολογίας Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Κωνσταντίνος Τόγκας
Κοινωνικός Λειτουργός - Ψυχολόγος M.Sc., M.Sc., Ph.D., Postdoc
Κωνσταντίνα Σκλάβου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Η σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα της διασποράς αναδεικνύει σύνθετες προκλήσεις που αφορούν την κοινωνική ένταξη, την πολιτισμική ταυτότητα και τη συνοχή των κοινωνιών υποδοχής. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση των φαινομένων αυτών προϋποθέτει διεπιστημονική γνώση και διαρκή διάλογο μεταξύ θεωρητικής έρευνας και κοινωνικής πρακτικής. Στο πλαίσιο αυτό, τα επιστημονικά περιοδικά διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο ως κόμβοι παραγωγής και διάχυσης κοινωνικής γνώσης.

Σκοπός της εισήγησης είναι η ανάδειξη της συμβολής του περιοδικού ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ – Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών στη διεπιστημονική κατανόηση κοινωνικών φαινομένων που συνδέονται με τη διασπορά, την κοινωνική ένταξη και τις κοινωνικές ανισότητες. Ειδικότερα, επιδιώκεται η παρουσίαση του ρόλου του περιοδικού ως γέφυρας μεταξύ επιστημονικής έρευνας, εκπαιδευτικών πρακτικών και εφαρμοσμένων κοινωνικών παρεμβάσεων.

Η προσέγγιση βασίζεται σε ποιοτική επισκόπηση της δομής, των θεματικών αξόνων και του περιεχομένου του περιοδικού, με έμφαση στη διεπιστημονικότητα, στις καινοτόμες μεθοδολογικές προσεγγίσεις και στη σύνδεση θεωρίας και πράξης. Παρουσιάζονται ενδεικτικά θεματικά πεδία και τύποι δημοσιεύσεων που ενισχύουν τον επιστημονικό διάλογο.

Η ανάλυση αναδεικνύει το περιοδικό ως δυναμικό επιστημονικό κόμβο που προωθεί τεκμηριωμένη γνώση γύρω από κοινωνικά ζητήματα της διασποράς και της κοινωνικής ένταξης, ενισχύοντας τη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών επιστημονικών κλάδων και τη διάχυση καλών πρακτικών.

Συμπερασματικά, το περιοδικό ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ – Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών συμβάλλει ουσιαστικά στη σύνδεση έρευνας, εκπαίδευσης και κοινωνικής δράσης, λειτουργώντας ως γέφυρα επιστημονικής γνώσης για τις σύγχρονες κοινωνίες της διασποράς.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (Ε.ΣΥ.Π.), ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΩΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ

Αγγελική Σουφλή
π.Προϊσταμένη Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας, Υποψήφια Διδάκτορας ΤΕΕΠΗ ΔΠΘ

Το παρόν άρθρο επιχειρεί να παρουσιάσει τον θεσμό του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας (Ε.ΣΥ.Π.), μελετώντας το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας του στην Ελλάδα, την οργάνωση, τη δομή του, το έργο του, το ευρωπαϊκό πλαίσιο λειτουργίας του, καθώς και την αξιολόγησή του, με στόχο να αποτυπώσει τα πλεονεκτήματα, αλλά και τις αδυναμίες του, ώστε να δώσει το έναυσμα για προβληματισμό ως προς την αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού. Μέσω της παρουσίασης των παραπάνω γίνεται προσπάθεια ανάδειξης της ανεξάρτητης λειτουργίας του.

Παρουσιάζεται επίσης η δράση του Ε.ΣΥ.Π. στα πλαίσια των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών θεσμών, με το πνεύμα των οποίων ήταν εναρμονισμένο. Για τον λόγο αυτό άλλωστε, στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο των Συμβουλίων Παιδείας (European Network of Education Councils - EUNEC), το Ε.ΣΥ.Π. από την ίδρυσή του, συμμετείχε ανελλιπώς ως τακτικό μέλος. Η EUNEC πραγματοποίησε έρευνα / μελέτη / αξιολόγηση για τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια Παιδείας, στην οποία το Ε.ΣΥ.Π. συμμετείχε και αξιολογήθηκε. Τα κύρια αποτελέσματά της ήταν η ανάδειξη ότι τα Εθνικά Συμβούλια Παιδείας, συμπεριλαμβανομένου του Ε.ΣΥ.Π., είναι αναμφισβήτητα πολύτιμα εργαλεία, τόσο για την ανάπτυξη διαλόγου πάνω σε μείζονα θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής και σχεδιασμού όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, όσο και για την προσπάθεια διαμόρφωσης πολιτικής και ευρύτερης συναίνεσης επάνω στα θέματα αυτά.

Η συμβολή της παρούσας εργασίας έγκειται στην ανάδειξη της αναγκαιότητας του θεσμού του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας, ο οποίος, παρά τη θετική του αξιολόγηση από τον ευρωπαϊκό φορέα, καταργήθηκε με το Ν.4452/2017.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥ ΩΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΤΗΣ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ: ΤΟ ΒΙΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ/-ΙΔΩΝ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ

Νίκος Παπαδόπουλος
Υποψήφιος Διδάκτωρ Ψυχολογίας

Η πολυπολιτισμική επάρκεια των επαγγελματιών σε κάθε ανθρωποκεντρικό τομέα είναι ένα από τα ζητούμενα στις σύγχρονες κοινωνίες που ενδιαφέρονται για την κοινωνική δικαιοσύνη. Η αυτεπίγνωση των κοινωνικών προνομίων αποτελεί μια διεργασία που επιτρέπει σε κάθε άτομο να αντιληφθεί τον τρόπο με τον οποίο έχει διαμορφώσει την κοσμοθεωρία του και γι' αυτό θεωρείται ότι συμβάλλει στην βελτίωση των κάθε είδους διαπολιτισμικών συναντήσεων. Η σχέση με το Ευρωπαϊκό/Δυτικό προνόμιο, ακόμη πιο συγκεκριμένα, είναι μια από εκείνες που χρήζουν ιδιαίτερου αναστοχασμού, αν αναλογιστεί κανείς την επίδρασή του στον τρόπο με τον οποίο παράγεται αλλά και εφαρμόζεται η γνώση στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών.

Ένας από τους σκοπούς της έρευνάς μας είναι να διερευνήσει τη σχέση ψυχοθεραπευτών (συμβουλευτικών ψυχολόγων) με το Ευρωπαϊκό/Δυτικό προνόμιο και τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται την επιρροή του στην καθημερινότητα αλλά και την επαγγελματική τους πρακτική. Η μελέτη υιοθετεί την ποιοτική μεθοδολογία, χρησιμοποιώντας αναστοχαστικά ημερολόγια και ημι-δομημένες συνεντεύξεις με 17 Έλληνες/-ίδες θεραπευτές/-τριες, οι οποίοι διαθέτουν τουλάχιστον δύο έτη θεραπευτικής εμπειρίας. Στα δεδομένα εφαρμόστηκε η θεματική ανάλυση από την οποία προέκυψε κυρίως ότι οι συμμετέχοντες συνδέουν την ευρωπαϊκή τους καταγωγή με πολυάριθμα πρακτικά πλεονεκτήματα και θετικά συναισθήματα στη ζωή τους. Επιπλέον, αναδείχθηκε ως θεματική το γεγονός ότι τα πλεονεκτήματα αυτά αποτελούν για τους ίδιους αυτονόητες και δεδομένες ευκολίες. Ωστόσο, αναδύθηκαν και θεματικές όπως αυτές της αίσθησης θυμού και απογοήτευσης. Οι συμμετέχοντες/-ουσες, τέλος, έθιξαν τα ζητήματα της λευκότητας και της μετανάστευσης. Η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη της συμπερίληψης αναστοχαστικών διαδικασιών επί των προνομίων στις βασικές εκπαιδεύσεις των επαγγελματιών καθώς και της σχεσιακής οπτικής των κοινωνικών προνομίων σε μελλοντικές σχετικές έρευνες.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ ΩΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ελευθερία Τριανταφυλλίδου
Υποψήφια Διδάκτορας Κοινωνικής Εργασίας, ΔΠΘ · Κοινωνική Λειτουργός (MSc) · Εργασιακή Σύμβουλος Ανέργων (ΔΥΠΑ)

Η κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη ατόμων που έχουν συμμετάσχει σε θεραπευτικά προγράμματα συνιστά ένα σύνθετο κοινωνικό ζήτημα, το οποίο υπερβαίνει την ατομική προσαρμογή και συνδέεται με θεσμικά πλαίσια, σχέσεις και μορφές συλλογικής υποστήριξης. Στο πλαίσιο των σύγχρονων πολιτικών ένταξης, αναδεικνύεται η ανάγκη κατανόησης των μηχανισμών μέσω των οποίων καλλιεργούνται ανθεκτικές διαδρομές μετάβασης προς την κοινωνική και επαγγελματική συμμετοχή.

Κύριος σκοπός της εισήγησης είναι να διερευνήσει πώς η φάση της επανένταξης, όπως βιώνεται στο πλαίσιο θεραπευτικών κοινοτήτων, συμβάλλει στη συγκρότηση κοινωνικών δικτύων και μηχανισμών ανθεκτικότητας που διευκολύνουν την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική ερευνητική προσέγγιση και αξιοποιεί δεδομένα από δέκα (10) ομάδες εστίασης: οκτώ (8) ομάδες με σαράντα οκτώ (48) άνδρες από προγράμματα επανένταξης του ΚΕΘΕΑ σε θεραπευτικές κοινότητες ελεύθερες από ουσίες και δύο (2) ομάδες με δώδεκα (12) επαγγελματίες από φορείς θεραπείας, συμβουλευτικής απασχόλησης και κοινωνικής επανένταξης. Οι συμμετέχοντες επιλέχθηκαν με σκόπιμη δειγματοληψία και το υλικό αναλύθηκε με θεματική ανάλυση.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η θεραπευτική κοινότητα δεν λειτουργεί μόνο ως πλαίσιο υποστήριξης, αλλά ως ενεργός μηχανισμός κοινωνικής ένταξης. Μέσα από σταθερές σχέσεις, συλλογικές πρακτικές και τη διαμεσολάβηση των επαγγελματιών, συγκροτούνται δίκτυα εμπιστοσύνης και καλλιεργούνται μορφές κοινωνικής ανθεκτικότητας που μειώνουν την αβεβαιότητα της μετάβασης προς την εργασία και την κοινωνική ζωή.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη σημασία των θεραπευτικών κοινοτήτων ως θεσμικών και κοινωνικών μηχανισμών ένταξης, συμβάλλοντας στον επιστημονικό διάλογο για τις πολιτικές ένταξης και τον ρόλο των κοινωνικών δικτύων και της ανθεκτικότητας στη διαμόρφωση βιώσιμων διαδρομών επανένταξης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ Η ΗΓΕΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ: ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ

Βικτωρία Μπονάρεβα
Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Αθανάσιος Πατρόπουλος
Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης/ Διευθυντής ΕΝΕΓΥΛ Μεσολογγίου

Οι σχολικές εκδηλώσεις αποτελούν σημαντικό μέρος της σχολικής ζωής, καθώς συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη κοινωνικών, πολιτισμικών και παιδαγωγικών εμπειριών των μαθητών, ενισχύοντας τη σύνδεση τόσο εντός όσο και εκτός της σχολικής κοινότητας. Παράλληλα, ο προγραμματισμός και η υλοποίησή τους συνιστούν σύνθετες οργανωσιακές διαδικασίες που απαιτούν αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, συντονισμό πολλαπλών εμπλεκομένων και υποστηρικτικές μορφές σχολικής ηγεσίας. Ωστόσο, οι σχολικές εκδηλώσεις παραμένουν σχετικά υποδιερευνημένες ως πεδίο μελέτης της εκπαιδευτικής ηγεσίας, της συλλογικής δράσης και της διαχείρισης κρίσεων.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η συνεργασία των εκπαιδευτικών και η αντιλαμβανόμενη υποστήριξη της σχολικής ηγεσίας σχετίζονται με τον προγραμματισμό, τον συντονισμό και τη διαχείριση κρίσεων κατά την υλοποίηση σχολικών εκδηλώσεων. Η μελέτη υιοθέτησε διατομεακό σχεδιασμό μικτής μεθοδολογικής προσέγγισης. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω διαδικτυακού ερωτηματολογίου που απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και περιλάμβανε ερωτήσεις κλίμακας Likert, καθώς και κλειστού και ανοικτού τύπου ερωτήσεις για την καταγραφή προκλήσεων, εμπειριών κρίσεων και προτάσεων βελτίωσης. Στην έρευνα συμμετείχαν περίπου 100 εκπαιδευτικοί.

Τα αποτελέσματα δείχνουν υψηλό βαθμό συμφωνίας των εκπαιδευτικών ως προς τη σημασία της συνεργασίας για την επιτυχή οργάνωση σχολικών εκδηλώσεων και αναδεικνύουν τον καθοριστικό ρόλο της ηγετικής υποστήριξης στον οργανωσιακό συντονισμό. Επιπλέον, καταγράφηκαν οργανωσιακές δυσκολίες που σχετίζονται κυρίως με τον περιορισμένο χρόνο, τον αυξημένο φόρτο εργασίας και τη διαφοροποίηση αντιλήψεων μεταξύ των εμπλεκομένων. Η ποιοτική ανάλυση ανέδειξε ότι οι εκπαιδευτικοί υιοθετούν συνεργατικές και προσαρμοστικές πρακτικές, όπως ο καταμερισμός ρόλων, ο έγκαιρος προγραμματισμός και ο άτυπος συντονισμός, ενώ οι κρίσεις συχνά λειτουργούν ως ευκαιρίες συλλογικής μάθησης.

Συνολικά, η μελέτη αναδεικνύει τις σχολικές εκδηλώσεις ως σύνθετα οργανωσιακά πεδία όπου αλληλεπιδρούν η συνεργασία, η ηγεσία και οι δομικές συνθήκες του σχολείου, συμβάλλοντας στη βιβλιογραφία της εκπαιδευτικής ηγεσίας και της οργανωσιακής ανθεκτικότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΗΝ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ.

Αθανάσιος Σκοπιανός
Υποψήφιος Διδάκτωρ Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας

Στα τέλη της δεκαετίας του 1980 και στις αρχές της επομένης, μία μεγάλη πληθυσμιακή ομάδα ομογενών, προερχόμενη από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, εγκαταστάθηκε στην ελληνική επικράτεια. Η Ελληνική Πολιτεία διαμόρφωσε ειδικό νομοθετικό πλαίσιο με στόχο την ένταξή της στην ελληνική κοινωνία. Ο θεσμός της ιθαγένειας υπήρξε ένα βασικό μέσο επίτευξης της πολιτικής που χαράκτηκε.

Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να ερευνήσει και να καταγράψει τις ενέργειες που συντελέστηκαν σε νομοθετικό - διοικητικό επίπεδο από το Ελληνικό Κράτος, στο πλαίσιο του Θεσμού της Ιθαγένειας την τελευταία τριακονταετία.

Η μελέτη βασίζεται στην υπάρχουσα βιβλιογραφία, αλλά κυρίως στη μελέτη των νομοθετικών διατάξεων, υπουργικών αποφάσεων και εγκυκλίων.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι ο θεσμός της ιθαγένειας αποτέλεσε ένα σημαντικό εφόδιο στην προσπάθεια της πολιτείας να εντάξει τους παλιννοστούντες ομογενείς από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης στους κόλπους της, προσδίδοντάς τους την ιδιότητα του Έλληνα Πολίτη.

Η καταγραφή της εξελικτικής αυτής διαδικασίας, με τα προβλήματα, τους τρόπους αντιμετώπισής τους και τα αποτελέσματά της, παρέχει σημαντική πηγή γνώσης και εμπειρίας στη Διοίκηση για τον χειρισμό ανάλογων καταστάσεων που πιθανόν να προκύψουν μελλοντικά, στο πλαίσιο της συνεχούς κινητικότητας πληθυσμών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Εργασία (Paper)

THE RELATIONSHIP BETWEEN NARRATIVE THINKING AND CULTURALISM IN EDUCATION.

Vilmos Vass
Budapest Metropolitan University

Narratives are an integral part of our lives. Every day, we tell stories and share events that consciously or unconsciously determine our behavior and personality. Our lives, local environments, and cultures are, in fact, a series of narratives. As Fritz Breithaupt (2024) aptly notes, narratives are as old as humanity itself, suggesting our ancestors can be called Homo narrans. Scientifically, stories form the basis of narrative thinking, and their diverse structures enrich both the cognitive and affective dimensions of our self-awareness.

In his decisive work, The Culture of Education, Jerome Bruner distinguished between two different approaches to the mind. The first conceives of the mind as a computational structure where finite, coded information is sorted and managed. In the second, the culturalist approach, the mind functions as embedded in culture through a system of symbols. Bruner's premise is that "education is not an island, but part of the continent of culture." This culturalist perspective aligns with social constructivism, broadening the narrative approach and opening new doors for educational research and pedagogical practice.

While the study of narrative thinking has become a significant trend in disciplines such as psychology, neuroscience, and linguistics, its role in narrative pedagogy is equally vital. Narrative competence—consisting of knowledge, skills, and attitudes—is used in every situation, whether in life or in learning. From a practical pedagogical standpoint, narrative thinking and the culturalist approach have a significant impact on learner-centered curriculum design, creative teaching processes, and diagnostic or formative assessment. By embracing these narratives, we foster a more innovative and holistic educational environment.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ: ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ ΑΥΤΟΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΣΕ ΒΛΑΧΟΦΩΝΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Κωνσταντίνος Σόγιας
Υποψ.Διδάκτωρ
Θεόδωρος Θάνος
Καθηγητής

Στις σύγχρονες κοινωνίες, η συγκρότηση της ταυτότητας δεν αποτελεί μια στατική συνθήκη, αλλά μια διαρκή διαπραγμάτευση του υποκειμένου με το παρελθόν και το παρόν του. Εστιάζοντας στις βλαχόφωνες κοινότητες της Ηπείρου, η παρούσα εισήγηση διερευνά πώς η γλωσσική ετερότητα και η πολιτισμική μνήμη νοηματοδοτούνται εκ νέου σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Η έρευνα βασίζεται στην ποιοτική ανάλυση 32 ημιδομημένων συνεντεύξεων με άτομα που έλκουν την καταγωγή τους από τον βλαχόφωνο χώρο. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι ο αυτοπροσδιορισμός δεν θεμελιώνεται αποκλειστικά στη γλωσσική επάρκεια, η οποία φθίνει στις νεότερες γενιές, αλλά μετατοπίζεται προς το «βίωμα» και τη σχέση με τον «τόπο». Οι συμμετέχοντες περιγράφουν την κληρονομιά τους ως μια σωματική και χωρική εμπειρία (μετακινήσεις, πανηγύρια, ορεινός χώρος), όπου η συμμετοχή στην κοινότητα λειτουργεί ως γέφυρα σύνδεσης με το παρελθόν. Παράλληλα, αναλύονται οι ενδοομαδικές διαφοροποιήσεις και οι στρατηγικές διαχείρισης του όρου «Βλάχος», υπό το πρίσμα των ιστορικών και κοινωνιογλωσσολογικών συμφραζομένων. Μέσα από αυτή την οπτική, η βλάχικη ταυτότητα αναδύεται ως σύνθετη πολιτισμική κατασκευή, μέσα από την οποία τα υποκείμενα συγκροτούν και διατηρούν ισχυρή αίσθηση του «ανήκειν», ακόμη και όταν η ενεργός χρήση της γλώσσας περιορίζεται. Η δυναμική αυτή υποδεικνύει ότι η διαγενεακή συνέχεια των βλαχόφωνων ομάδων συναρτάται λιγότερο με τη γλωσσική διατήρηση ως μοναδικό κριτήριο «αυθεντικότητας» και περισσότερο με τις διαδικασίες επανανοηματοδότησης της παράδοσης ως ζωντανής εμπειρίας στο παρόν.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ΜΑΣ

Σοφία Καραγιάννη
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Δρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Η έννοια του ενεργού πολίτη έχει εισαχθεί στο σχολείο τα τελευταία χρόνια, προκειμένου το κάθε παιδί, ο μελλοντικός πολίτης, να ανταποκριθεί στο συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αναλαμβάνοντας δράσεις και πρωτοβουλίες για τη διαμόρφωση ενός ειρηνικού, δίκαιου και βιώσιμου μέλλοντος. Στο πλαίσιο του περιβαλλοντικού και πολιτιστικού προγράμματος «Το παιδί, η πόλη και τα μνημεία» οι μαθητές και οι μαθήτριες της Γ΄ τάξης του 28ου Δ.Σ. Αθηνών γνωρίζουν τη γειτονιά τους μέσα από διαδρομές, τοπόσημα, αρχιτεκτονήματα, μνημεία και ανθρώπους προκειμένου να αναγνωρίσουν τον ρόλο τους στην ταυτότητα της περιοχής και να συνειδητοποιήσουν την αξία του δημόσιου χώρου. Μέσα από μια ολιστική προσέγγιση, ενσωματώνοντας τους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης, σκοπός είναι η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, της συνεργασίας και της κοινωνικής υπευθυνότητας. Αξιοποιούνται η βιωματική μέθοδος, η διαθεματική θεώρηση, η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση και η καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21ου αιώνα. Μεθοδολογικά εργαλεία αποτελούν η έρευνα σε ιστορικά τεκμήρια και πηγές, οι προφορικές αφηγήσεις και η δημιουργία χαρτών. Πραγματοποιούνται δημιουργικές δραστηριότητες με επιλεγμένα μνημεία και τοπόσημα, ώστε να συνδεθεί η έννοια της πόλης με τον πολιτισμό. Η αξιολόγηση του προγράμματος πραγματοποιείται στο τέλος του σχολικού έτους με την παρουσίαση του προγράμματος και τη διάχυση των αποτελεσμάτων στη σχολική και την ευρύτερη κοινότητα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΕΙΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ. ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΙΝΑΡΑΔΩΝ « ΝΙΚΟΣ ΠΑΚΤΙΤΗΣ »

Στεφανία Μαυρωνά
Υποψήφια Διδάκτρωρ Ιονίου Πανεπιστημίου. Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας & Μουσειολογίας
Σταύρος Βλίζος
Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Το μουσείο του σήμερα είναι ένας χώρος μάθησης, επικοινωνίας και επαφής με το παρελθόν. Τα Λαογραφικά μουσεία, ως πολιτιστικά ιδρύματα προσαρμόζονται στα νέα μουσειολογικά πρότυπα, ώστε να εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητά τους. Έτσι, δημιουργούν δράσεις με σκοπό την εξωστρέφεια των μουσείων, την επικοινωνία με την κοινότητα, τη μετάδοση της γνώσης, τη συμπερίληψη και τη διατήρηση της ταυτότητας. Στο πλαίσιο αυτό, το Λαογραφικό Μουσείο Σιναράδων «Νίκος Πακτίτης» σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις με σκοπό τη διατήρηση και διάδοση λαογραφικών στοιχείων και πρακτικών. Από το 2023 έχουν πραγματοποιηθεί δράσεις, με σκοπό τη διάδοση στοιχείων της παράδοσης του τόπου αλλά και τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας. Στόχος της παρούσας εργασίας είναι αφενός, η διερεύνηση των πρακτικών που χρησιμοποιούν τα λαογραφικά μουσεία με σκοπό τη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας και αφετέρου, ο εντοπισμός πρακτικών των μουσείων, οι οποίες συμβάλλουν στη διατήρηση της ταυτότητας και πιο συγκεκριμένα, οι δράσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο αυτό, τα προηγούμενα έτη στο μουσείο. Θα πραγματοποιηθεί ποιοτική έρευνα όπου και θα αναλυθούν οι δράσεις, οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί στο Λαογραφικό Μουσείο Σιναράδων « Νίκος Πακτίτης » όσον αφορά στον τρόπο διεξαγωγής και τα αποτελέσματα της κάθε δράσης. Τέλος, θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα των μουσειοεκπαιδευτικών δράσεων του μουσείου, θα καταδειχθεί η σημασία των δράσεων αυτών στη διατήρηση της ταυτότητας κάθε τόπου, ενώ θα αναφερθούν και προτάσεις για τη βελτίωσή τους.

Εργασία (Paper)

NEGOTIATING BLACKNESS AND BELONGING: DIASPORIC IDENTITY AND LIVED MIGRATION EXPERIENCE IN CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE'S AMERICANAH

Jeevan Sagar
Hidayatullah National Law University Raipur, Chhattisgarh, India / Assistant Professor

Chimamanda Ngozi Adichie's Americanah offers a nuanced literary exploration of contemporary African diaspora within the global system, foregrounding the complex processes of identity formation, cultural negotiation, and experiential migration. Situated at the intersection of sociology of diaspora and ethnographic approaches to migration, the novel traces the transnational journeys of Nigerian migrants in the United States and the United Kingdom, with particular emphasis on race, gender, class, and belonging.

This paper examines Americanah as a diasporic narrative that challenges homogenized notions of migrant identity by foregrounding lived experiences and subjective negotiations of Blackness in Western socio-cultural spaces. Through Ifemelu's experiential encounters—ranging from racialization and linguistic adaptation to digital self-expression via blogging—the novel functions as a form of literary ethnography that documents the everyday realities of migration. The study argues that Adichie constructs diaspora not merely as physical displacement but as an ongoing sociological process shaped by power relations, global hierarchies, and cultural memory.

Drawing upon diaspora theory and experiential migration studies, the paper highlights how Americanah articulates collective identities while simultaneously preserving individual agency. It further demonstrates how the narrative exposes the asymmetries of the global system, wherein migrants must continuously negotiate visibility, authenticity, and acceptance. By situating personal narratives within broader transnational structures, Americanah exemplifies the role of literature as a critical site for understanding diaspora as both a sociological phenomenon and an embodied experience.

The paper thus contributes to interdisciplinary discussions on diaspora, identity reconstruction, and cultural negotiation, aligning closely with the conference's focus on identities, global interconnectedness, and experiential approaches to migration.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΡΟΔΙΤΙΚΟΥ ΕΛΑΦΙΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΑΓΡΟΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Σταυρούλα Ζαράρη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Δημήτριος Ματζάνος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70 - Μεταδιδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας χαρακτηρίζεται από πλούσια βιοποικιλότητα και μοναδικά οικοσυστήματα. Ένα χαρακτηριστικό απειλούμενο είδος της ελληνικής πανίδας είναι το πλατώνι της Ρόδου (Dama dama), ένα είδος ελαφιού που αποτελεί σημαντικό στοιχείο της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς του νησιού. Το πλατώνι αντιμετωπίζει σημαντικές απειλές τόσο από τις περιβαλλοντικές αλλαγές και τις δασικές πυρκαγιές όσο και από τη σύγκρουσή του με τις αγροτικές δραστηριότητες.

Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης για την αειφορία, είναι σημαντικό να κατανοηθούν οι απόψεις και οι στάσεις διαφορετικών κοινωνικών ομάδων, όπως οι αγρότες και οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι/ες επηρεάζονται άμεσα από την παρουσία και τη διαχείριση του πληθυσμού των ελαφιών στη Ρόδο.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η καταγραφή και ανάλυση των αντιλήψεων των αγροτών και των εκπαιδευτικών σχετικά με την προστασία του πλατωνιού της Ρόδου. Επιχειρείται η διερεύνηση των δυσκολιών που προκύπτουν από τη συνύπαρξη των ανθρώπινων δραστηριοτήτων με το συγκεκριμένο είδος, καθώς και της ανάδειξης πιθανών μεθόδων - τεχνικών που θα μπορούσαν να συμβάλουν τόσο στη διατήρηση του είδους όσο και στη βιώσιμη ανάπτυξη του νησιού.

Στην παρούσα εργασία επιλέχθηκε η ποιοτική έρευνα και αξιοποιήθηκε η ημιδομημένη συνέντευξη. Για την έρευνα επιλέχθηκαν με τυχαία δειγματοληψία 10 αγρότες και 10 εκπαιδευτικοί. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από τον Νοέμβριο του 2024 έως και τον Μάρτιο 2025. Από την έρευνα διαπιστώνεται ότι διαφοροποιούνται οι απόψεις των αγροτών και των εκπαιδευτικών ως προς τις μεθόδους-τεχνικές για την προστασία του. Οι αγρότες προτείνουν κυρίως τη μείωση του αριθμού των ελαφιών ενώ οι εκπαιδευτικοί προτείνουν την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας. Τέλος, προτείνονται πιθανά μέτρα αποζημίωσης και στήριξης των αγροτών, ως αντιστάθμισμα στην οικονομική ζημία που προκαλείται στις καλλιέργειές τους από την ύπαρξη των ελαφιών.

Συμπερασματικά, η εργασία αποσκοπεί να προσφέρει χρήσιμα αποτελέσματα που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αποτελεσματικές στρατηγικές διαχείρισης και παρεμβάσεις υπέρ της προστασίας του πλατωνιού.

Εργασία (Paper)

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΡΟΜΑΝΙ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Δήμητρα Κεσουδίδου
Εκπαιδευτικός Π.Ε.70/Διευθύντρια 12ου ΔΣ Κομοτηνής

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που υλοποιήθηκε σε σχολικό πλαίσιο με μαθητές Ρομά, με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και της σχολικής συμπερίληψης μέσω της αξιοποίησης της γλώσσας Ρομανί. Το πρόγραμμα βασίστηκε στην αναγνώριση της γλωσσικής και πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών ως παιδαγωγικού πόρου και όχι ως ελλείμματος, εντάσσοντας στοιχεία της Ρομανί στην καθημερινή διδακτική πρακτική.

Οι παρεμβάσεις υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της πολυγλωσσίας και περιλάμβαναν δραστηριότητες γλωσσικής ευαισθητοποίησης, σύνδεσης της σχολικής γνώσης με τις εμπειρίες των μαθητών και ενίσχυσης της συμμετοχής τους στη μαθησιακή διαδικασία. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη δημιουργία ενός ασφαλούς και αποδεκτικού μαθησιακού περιβάλλοντος, όπου η μητρική γλώσσα των μαθητών λειτουργεί ως γέφυρα επικοινωνίας και μάθησης.

Τα αποτελέσματα της εφαρμογής του προγράμματος δείχνουν θετική μεταβολή στη στάση των μαθητών απέναντι στο σχολείο, αυξημένη συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία και βελτίωση των σχέσεων μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών. Παράλληλα, αναδεικνύεται ο ρόλος της γλώσσας ως βασικού παράγοντα κοινωνικής ένταξης και συμπερίληψης. Η εισήγηση καταλήγει σε προτάσεις για την αξιοποίηση παρόμοιων πρακτικών σε σχολικά περιβάλλοντα με μαθητές από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

TEACHING FRENCH FOR ACADEMIC PURPOSES TO ADULT LEARNERS IN HIGHER EDUCATION: REFRAMING PRIOR ASSUMPTIONS AND CULTURAL IDENTITY AMONG ERASMUS STUDENTS

Maria-Eleftheria Galani
Special Teaching Staff / University of the Peloponnese

In higher education contexts marked by international mobility, adult learners enter academic language courses with pre-existing assumptions about language, culture and academic communication. Teaching French for Academic Purposes (FAP) thus becomes not only a space for academic literacy development, but also a site where prior beliefs are questioned, reframed and renegotiated through intercultural experience.

This paper aims to explore how the teaching of French for Academic Purposes contributes to the reconfiguration of adult learners' prior assumptions about academic language and culture, as well as to processes of cultural identity negotiation among Erasmus students in higher education.

The study adopts a qualitative exploratory design grounded in adult education principles. Data were collected through semi-structured interviews conducted towards the end of the course with Erasmus students attending French for Academic Purposes classes. The interviews incorporated reflective prompts inviting participants to articulate and compare their initial assumptions with their perceptions following the learning experience. The data were analysed thematically, with particular attention to narratives of reflection, perspective change and intercultural mediation.

The findings indicate that participants initially approached French primarily as a functional academic tool, often perceiving academic language as culturally neutral. Through reflective engagement, many students reported shifts in their assumptions, recognizing academic French as culturally embedded and closely linked to academic norms, values and identity positioning. The interviews reveal processes of perspective reconfiguration characteristic of adult learning, including increased awareness of linguistic legitimacy, cultural hybridity and academic belonging.

The study highlights the pedagogical value of addressing adult learners' prior assumptions in the teaching of French for Academic Purposes. It argues that identity-sensitive and reflective approaches to academic language instruction can foster intercultural awareness and support meaningful academic integration within higher education and international mobility contexts.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΟΓΟ ΩΣ ΜΗ ΤΥΠΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ (ΔΑΦ): ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΓΟΝΕΩΝ

Αθανασία Μάντη
Λογοθεραπεύτρια, MEd Ειδική Αγωγή

Η παρούσα μελέτη διερευνά τη σημασία της θεραπείας υποβοηθούμενης από άλογο ως παράδειγμα μη τυπικής εκπαίδευσης, όσον αφορά την διαπαιδαγώγηση παιδιών με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ). Εστιάζει στις στάσεις και εμπειρίες των γονέων, μέσω των οποίων αναδεικνύονται η αξία, τα οφέλη και οι προκλήσεις της θεραπείας με τη συμμετοχή του αλόγου. Η έρευνα συνδέει θεωρητικές έννοιες όπως η βιοφιλία, η μη τυπική μάθηση και η θεραπεία με τη βοήθεια του αλόγου, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο συμβάλλουν στην ενδυνάμωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας για άτομα με ΔΑΦ. Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση των απόψεων και εμπειριών των γονέων σχετικά με τα εκπαιδευτικά, κοινωνικά και συναισθηματικά οφέλη προγραμμάτων παρέμβασης με τη συμμετοχή του αλόγου όπως τα παρατηρούν οι ίδιοι στα παιδιά τους, καθώς και η επίδραση της συμμετοχής των παιδιών τους στα προγράμματα αυτά στο οικογενειακό περιβάλλον.

Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με ερωτηματολόγια που αποτελούνταν κυρίως από δηλώσεις και ερωτήσεις κλειστού τύπου, τα οποία διανεμήθηκαν σε γονείς, συγκεντρώνοντας συνολικά 46 απαντήσεις. Η ανάλυση βασίστηκε σε μεθόδους περιγραφικής στατιστικής.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι γονείς διαμορφώνουν θετικές στάσεις αναφορικά με τη διάθεση των παιδιών τους, τις μαθησιακές εμπειρίες και τα κίνητρα για μάθηση, τα οποία υπογραμμίζουν την ολιστική επίδραση της θεραπείας μέσω του αλόγου.

Συμπεραίνοντας, η μελέτη ευθυγραμμίζεται με την Β Θεματική Περιοχή του Συνεδρίου, ενισχύοντας την ένταξη και την εκπαιδευτική ισότητα μέσω καινοτόμων μη τυπικών πρακτικών. Συνεισφέρει στη θεματική ενότητα του συνεδρίου, αναδεικνύοντας τη θεραπεία υποβοηθούμενη από το άλογο ως ένα περιβάλλον που προωθεί τη συμπερίληψη, καταπολεμά τις διακρίσεις και ενδυναμώνει τα άτομα με αναπηρία.

Μελλοντικές έρευνες προτείνεται να εστιάσουν στα ίδια τα παιδιά που συμμετέχουν σε τέτοια προγράμματα, στους θεραπευτές που τα εφαρμόζουν, και στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων σε βάθος χρόνου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ. ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΜΕΤΑ-ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

Χρυσοβαλάντης Λάλος
Εκπαιδευτικός ΠΕ11 - MSc Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Δημήτριος Ματζάνος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ70 - Μεταδιδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η ραγδαία πρόοδος της τεχνολογίας τα τελευταία χρόνια έχει αναδείξει τη σοβαρότητα των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Ηγέτες και περιβαλλοντικές οργανώσεις, υπό την πίεση της συνεχιζόμενης οικολογικής κρίσης, συνειδητοποιούν την ανάγκη για ριζοσπαστικές μεθόδους και άμεσες λύσεις για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων, με στόχο ένα πιο βιώσιμο περιβάλλον για τις επόμενες γενιές. Παράλληλα, η Φυσική Αγωγή με τις υπαίθριες δραστηριότητες στη φύση προσπαθεί να συμβάλλει με τις δικές της μεθόδους, προωθώντας τη σωματική ανάπτυξη και τη φυσική και πνευματική καλλιέργεια των ατόμων, ώστε να ενισχυθεί η προστασία του περιβάλλοντος.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και της ποιότητας ζωής μέσα από προγράμματα υπαίθριων δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα εξετάζει κατά πόσο η άσκηση σε εξωτερικό χώρο συμβάλλει στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση του ατόμου, καθώς η αλληλεπίδραση με το φυσικό περιβάλλον είναι πιο έντονη.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2025 έως τον Απρίλιο του 2025. Το δείγμα των ερωτηθέντων αποτελείται από 15 άτομα (9 μαθήτριες και 6 μαθητές) τυχαίας ειδικότητας στα ΙΕΚ περίπου της ίδιας ηλικίας 19 με 24 ετών και του ίδιου μορφωτικού επιπέδου μιας και είναι όλοι απόφοιτοι λυκείου βασική προϋπόθεση για να φοιτήσουν στα ΙΕΚ.

Τα αποτελέσματα τα οποία προέκυψαν έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες είτε γυμνάζονταν είτε ασκούνταν σε εξωτερικό χώρο π.χ. περπάτημα, ποδηλασία. Οι περισσότεροι θεωρούν ότι η άσκηση σε εξωτερικό χώρο είναι ένας πιο οικολογικός τρόπος και μία πιο φιλική προς το περιβάλλον προσέγγιση εκγύμνασης. Επίσης, αν και τους κάνει να αναπτύσσουν μία πιο οικολογική συνείδηση, δεν θεωρούν ότι συμβάλλει στην προστασία της βιοποικιλότητας και των φυσικών οικοσυστημάτων αυτή τους η δραστηριότητα.

Συμπερασματικά, η εργασία συμβάλλει στην προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και των υπαίθριων δραστηριοτήτων για τη διαμόρφωση μιας κουλτούρας σεβασμού και προστασίας της φύσης, αλλά και στη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών με επίγνωση της σημασίας της βιώσιμης ανάπτυξης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

THE MATERIALITY OF BELONGING: DISABILITY AND THE LIMITS OF DIASPORIC HYBRIDITY

Lyusyena Kirakosyan
Virginia Tech Institute for Policy and Governance / Research faculty
Shahed Alhadyan
Virginia Tech/PhD student
Max Stephenson Jr
Virginia Tech Institute for Policy and Governance / Director

Diaspora studies have long conceptualized identity as a fluid process of "becoming," shaped by cultural hybridity and transnational mobility. However, these accounts often presuppose an able-bodied subject, leaving the intersection of disability and displacement under-theorized. This paper argues that disability is not merely an "additional" difference but a fundamental lens shaping diasporic identity. By integrating Nirmala Erevelles' (2011) materialist disability framework with Mezzadra and Neilson's (2013) concept of "differential inclusion," we challenge the assumption that displacement produces a uniformly accessible condition of hybridity. Drawing on the experiences of Syrian refugees with disabilities in Jordan and Turkey, we employ Sara Ahmed's (2000) concept of "stranger fetishism" to deconstruct the generic "diasporic subject." We argue that humanitarian regimes "recognize" the disabled refugee through the narratives of "vulnerability" and "deficit." This fetishism fixes the subject in a state of "otherness," which prevents fluid transition into a hybrid diasporic identity. We advance two core claims: first, that diasporic hybridity is "structurally uneven," as host-country governance markers—what Mezzadra and Neilson term "borders as method"—filter who is allowed to "become" based on physical productivity. Second, disability introduces a "temporal lag" in the process of identity transformation, during which "belonging" is deferred by humanitarian dependency. Ultimately, we call for a rethinking of the construct of hybridity that recognizes its limits when the "Third Space" is not just a cultural negotiation, but a physical one that is made impossible when the body's material needs (mobility and infrastructure) are ignored by the state.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΙΛΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΛΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΝΗΠΙΩΝ-ΝΗΠΙΩΝ»

Δρ. Παρασκευή Φώτη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ60 ΔΠΕ Γ' Αθήνας - Ερευνήτρια Ψηφιακές Δεξιότητες | Κοινότητες Μάθησης (eTwinning) | Εκπαιδευτικές Ανισότητες |
Γεωργία Μπουλμέτη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ30, ΔΠΕ Γ΄ Αθήνας

Η ομαλή μετάβαση των νηπίων στο σχολικό περιβάλλον αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την ψυχοκοινωνική τους προσαρμογή, τη συνεργασία σχολείου–οικογένειας και την πρόληψη μαθησιακών δυσκολιών. Στο πλαίσιο αυτό, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε κατά το

σχολικό έτος 2024–2025 πιλοτικό πρόγραμμα ολιστικής παρέμβασης για την υποστήριξη της μετάβασης προνηπίων στο νηπιαγωγείο, με άξονα την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την ενίσχυση της συνεργασίας με τους γονείς. Ο σχεδιασμός του προγράμματος βασίστηκε σε σύγχρονες προσεγγίσεις της εκπαιδευτικής μετάβασης, ως διαδικασίας συνέχειας της μάθησης, αναδεικνύοντας τη σύμπραξη σχολείου, οικογένειας και υποστηρικτικών δομών. Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε από τη Σύμβουλο Εκπαίδευσης Νηπιαγωγών 2ης θέσης και τη Σύμβουλο Εκπαίδευσης Κοινωνικών Λειτουργών της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Γ΄ Αθήνας και υλοποιήθηκε πιλοτικά σε σχολικές μονάδες της περιοχής. Συγκεκριμένα, η μελέτη ακολούθησε προσέγγιση έρευνας δράσης με μικτή μεθοδολογία, συνδυάζοντας ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα. Αρχικά, στο ερωτηματολόγιο εισόδου, 79 εκπαιδευτικοί, ανέδειξαν σημαντικό επιμορφωτικό κενό, καθώς η πλειονότητα δήλωσε ότι δεν είχε επιμορφωθεί ούτε είχε υλοποιήσει στο παρελθόν προγράμματα μετάβασης. Στην πιλοτική εφαρμογή συμμετείχαν 19 σχολικές μονάδες, με μέση συμμετοχή τεσσάρων έως πέντε εκπαιδευτικών ανά μονάδα. Τα δεδομένα αποτίμησης καταδεικνύουν υψηλά ποσοστά αξιοποίησης του επιμορφωτικού υλικού και θετική εμπειρία από την πλειονότητα των εκπαιδευτικών. Παράλληλα, αναδείχθηκε ιδιαίτερα θετικό κλίμα στις συναντήσεις με τους γονείς, που επιβεβαιώνεται και από την ποιοτική ανάλυση των ανοιχτών απαντήσεων. Σύμφωνα με τα ευρήματα, η ενεργητική συμμετοχή των γονέων, η εξοικείωσή τους στο νέο σχολικό περιβάλλον, η συλλογή κρίσιμων πληροφοριών για το προφίλ των μαθητών για την έγκαιρη αναγνώριση δυσκολιών συνέβαλαν στη δημιουργία εμπιστοσύνης και στην ομαλή προσαρμογή των παιδιών. Συνολικά, η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος λειτούργησε ως υποστηρικτικός μηχανισμός της εκπαιδευτικής μετάβασης, μειώνοντας την αβεβαιότητα των εμπλεκομένων και ενισχύοντας τη συλλογικότητα της σχολικής κοινότητας. Παρότι τα ευρήματα προέρχονται από περιορισμένο δείγμα, υποδεικνύουν τη δυναμική της παρέμβασης και την ανάγκη περαιτέρω εφαρμογής και συστηματικής διερεύνησης σε ευρύτερο εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΜΕΣΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Γεώργιος Φιλιππίδης
Επίκουρος Καθηγητής Κλινικής Κοινωνικής Εργασίας

Η παρούσα εισήγηση έχει ως στόχο να αναδείξει τη μέθοδο της Διαδικτυακής Συμβουλευτικής, ως εργαλείο άμεσης παρέμβασης στην επιστήμη της Κλινικής Κοινωνικής Εργασίας. Μέσα από μια εκτεταμένη και συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση θεωριών και ερευνών αναδεικνύονται τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της Διαδικτυακής Συμβουλευτικής σε περιπτώσεις έκτακτων και μη αναγκών, όπου απαιτείται άμεση παρέμβαση και είναι δύσκολη ή αδύνατη η δια ζώσης Συμβουλευτική και Ψυχοκοινωνική υποστήριξη ευάλωτων ατόμων ή ομάδων, που βρίσκονται σε ποικίλες καταστάσεις κρίσης. Η μελέτη αυτή, επίσης, διερευνά τις αντιλήψεις, τις εμπειρίες και τις στάσεις επαγγελματιών κοινωνικών λειτουργών σχετικά με τη Διαδικτυακή Συμβουλευτική και την παροχή Ψυχοκοινωνικής υποστήριξης μέσω ψηφιακών μέσων. Επίσης μελετάται η ανάγκη εφαρμογής και ανάπτυξης νέων δεξιοτήτων, νέων μεθοδολογικών και δεοντολογικών κωδίκων, καθώς και νέων τεχνικών και μεθόδων παρέμβασης. Επιπρόσθετα μελετάται η ανάγκη επιπρόσθετης εκπαίδευσης και κατάρτισης των επαγγελματιών κοινωνικών λειτουργών σε νέες δεξιότητες, στο υπό ανάπτυξη αυτό πεδίο, καθώς αναδεικνύονται νέες προκλήσεις και προοπτικές για την επιστήμη της Κλινικής Κοινωνικής Εργασίας στον 21ο αιώνα.

Η αύξηση της χρήσης της Διαδικτυακής Συμβουλευτικής, ιδιαίτερα μετά την πανδημία του COVID-19, καθιστά αναγκαία την κατανόηση των νέων δεδομένων που προκύπτουν από την εξ αποστάσεως άσκηση του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού. Τα συμπεράσματα αυτής της συστηματικής βιβλιογραφικής ανασκόπησης, ευελπιστούμε να συμβάλλουν στην κατανόηση της Διαδικτυακής Συμβουλευτικής ως ενός νέου, δυναμικά αναπτυσσόμενου πεδίου, για το οποίο κατατίθενται προτάσεις για την ασφαλή και αποτελεσματική εφαρμογή του.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΤΙΚΗΣ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Άγγελος Χαραλάμπους
Υποψήφιος Διδάκτορας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Μαρία Δάρρα
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού αποσκοπεί στην ανάπτυξη τόσο γνωστικών όσο και μη γνωστικών δεξιοτήτων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η ανάπτυξη θετικής νοοτροπίας και στάσεων από τους μαθητές. Βασικός σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνήσει, μέσω της μεθοδολογίας της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, τα αποτελέσματα της συμβολής της ανατροφοδότησης των εκπαιδευτικών στην ανάπτυξη μη γνωστικών δεξιοτήτων από τους μαθητές στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ειδικότερα, η εργασία αποσκοπεί να διερευνήσει την επίδραση της ανατροφοδότησης των εκπαιδευτικών σε τομείς της ανάπτυξης θετικής νοοτροπίας και στάσεων από τους μαθητές, όπως τα κίνητρα, η υπευθυνότητα, η ακεραιότητα και η τήρηση ηθικών αρχών. Στο πλαίσιο αυτό αναλύθηκαν με τη μεθοδολογία PRISMA 2020 δεκαπέντε έρευνες, που δημοσιεύτηκαν κατά την τελευταία δεκαετία. Από τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώθηκε, ότι η ανατροφοδότηση μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο διαμόρφωσης θετικών συμπεριφορών και στάσεων από τους μαθητές. Συγκεκριμένα, προέκυψε ότι η ανατροφοδότηση – ιδιαίτερα όταν είναι έγκαιρη, συγκεκριμένη, προσανατολισμένη στη διαδικασία, μη γνωστική/συναισθηματική ή παρέχεται μέσω ψηφιακών εργαλείων και τεχνητής νοημοσύνης – ασκεί σταθερά θετική επίδραση στην ενίσχυση των εσωτερικών κινήτρων και της υπευθυνότητας των μαθητών, αλλά και της ακεραιότητας και της τήρησης ηθικών αρχών. Η επίδραση αυτή είναι ιδιαίτερα έντονη σε μαθητές με χαμηλή ή μεσαία ικανότητα αυτορρύθμισης, ενώ παρατηρείται σε ποικίλα γνωστικά αντικείμενα και σε διαφορετικές μορφές ανατροφοδότησης. Παράλληλα, εντοπίστηκε μία μελέτη χωρίς στατιστικά σημαντική μεταβολή στα κίνητρα μετά από την παροχή ηχητικής ανατροφοδότησης, υποδεικνύοντας ότι η αποτελεσματικότητα εξαρτάται από τη μορφή, το περιεχόμενο και τον τρόπο ενσωμάτωσης της ανατροφοδότησης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αξιοσημείωτο κενό στη βιβλιογραφία αποτελεί η πλήρης απουσία ερευνών που να διερευνούν την επίδραση της ανατροφοδότησης στην ακεραιότητα των μαθητών και στην τήρηση ηθικών αρχών. Αυτό το κενό στη βιβλιογραφία αναδεικνύει την ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση, καθώς η ακεραιότητα του χαρακτήρα και οι ηθικές αρχές των μαθητών αποτελούν θεμελιώδεις αξίες για την προσωπική και κοινωνική τους εξέλιξη.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

"ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΩ ΤΑ ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΟΥ": ΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ

Άννα Παναγοπούλου
Προϊσταμένη Δ.Σ. Σκεπαστού, Εκπαιδευτικός ΠΕ70

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος «Προστατεύω τα άγρια ζώα του τόπου μου», το οποίο εντάσσεται στις Δράσεις Ενεργού Πολίτη και αποσκοπεί στην καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης και ενεργού συμμετοχής των μαθητών στην προστασία της τοπικής άγριας πανίδας. Στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, που διήρκησε 3 μήνες, συμμετείχαν μαθητές της Β΄, Ε΄ και Στ΄ τάξης του διθέσιου Δημοτικού Σχολείου Σκεπαστού κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2025-2026. Η εκπαιδευτική παρέμβαση βασίστηκε σε βιωματικές, διερευνητικές και συνεργατικές πρακτικές, ενισχύοντας τη σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία και τον τόπο κατοικίας των μαθητών. Οι μαθητές διερεύνησαν τα άγρια ζώα της ευρύτερης περιοχής των Καλαβρύτων Αχαΐας, κατέγραψαν απειλές και τρόπους προστασίας, ενώ επισκέφθηκαν το κέντρο πληροφοριών του Ο.ΦΥ.ΠΕ.ΚΑ. στα Καλάβρυτα, παρακολουθώντας σχετική διάλεξη από τους αρμόδιους. Έπειτα, δημιούργησαν ψηφιακό βιβλίο με πληροφορίες και δημιουργικές εργασίες, το οποίο αξιοποιήθηκε ως εργαλείο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας. Παράλληλα, σχεδίασαν ψηφιακές αφίσες και ανέπτυξαν χάρτη κινδύνων της περιοχής. Στο πλαίσιο της ενεργού πολιτειότητας, οι μαθητές συνέταξαν και απέστειλαν συλλογική επιστολή προς το αρμόδιο Δασαρχείο, διατυπώνοντας προβληματισμούς και προτάσεις για την προστασία της άγριας ζωής, ενώ οργάνωσαν και συμμετείχαν σε ειρηνική διαμαρτυρία στους δρόμους του χωριού τους, στο Σκεπαστό. Οι Δράσεις Ενεργού Πολίτη ολοκληρώθηκαν με αναστοχαστικές δραστηριότητες, μέσω των οποίων οι μαθητές αξιολόγησαν τη στάση και τον ρόλο τους ως ενεργοί πολίτες. Τα αποτελέσματα της παρέμβασης καταδεικνύουν την ενίσχυση των γνώσεων των μαθητών, καθώς και ανάπτυξη θετικής στάσης και υπεύθυνης συμπεριφοράς απέναντι στα άγρια ζώα του τόπου τους και του φυσικού περιβάλλοντος εν γένει.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ελένη Τσιαούση
Προϊσταμένη Ειδικού Νηπιαγωγείου Γιάννουλης, Εκπαιδευτικός ΕΑΕ
Χριστινα-Ιωάννα Σχοινά
Ψυχολόγος, Ειδικό Νηπιαγωγείο Γιάννουλης

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τη διαδικασία σχεδιασμού, κατασκευής και αξιολόγησης εξατομικευμένου δομημένου εκπαιδευτικού υλικού (task folders) για νήπια με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο Ειδικό Νηπιαγωγείο Γιάννουλης. Η ανάπτυξη του υλικού αυτού προκύπτει από την ανάγκη εξατομίκευσης των διδακτικών εργαλείων, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις ποικίλες μαθησιακές ανάγκες και αναπτυξιακά προφίλ παιδιών με καθυστερήσεις στην ανάπτυξη, διαταραχές του φάσματος του αυτισμού και άλλες μαθησιακές ιδιαιτερότητες. Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται στην ανάλυση έργου (task analysis), μέσω της οποίας σύνθετες δεξιότητες αποσυντίθενται σε διακριτά, οπτικοποιημένα βήματα. Το υλικό σχεδιάζεται με χρήση ρεαλιστικών φωτογραφιών ή συμβόλων εναλλακτικής και επαυξητικής επικοινωνίας (PECS/Widget), ανάλογα με το γνωστικό και επικοινωνιακό επίπεδο κάθε μαθητή. Η τεχνική κατασκευή περιλαμβάνει τη χρήση velcro για την παροχή απτικής ανατροφοδότησης και αίσθησης ολοκλήρωσης, καθώς και πλαστικοποίηση για τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας στη συχνή χρήση. Οι μαθησιακοί στόχοι διαρθρώνονται σε τρεις άξονες: γνωστικό (κατάκτηση βασικών εννοιών, ανάπτυξη προ-αναγνωστικών δεξιοτήτων και οπτικής διάκρισης), ψυχοκινητικό (ενίσχυση λεπτής κινητικότητας και συντονισμού ματιού-χεριού) και αυτονομίας (προοδευτική μετάβαση από καθοδηγούμενη σε ανεξάρτητη εκτέλεση δραστηριοτήτων). Η πιλοτική εφαρμογή διάρκειας τεσσάρων μηνών περιέλαβε συστηματική παρατήρηση και καταγραφή δεδομένων σχετικά με το επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης (λεκτική ή φυσική καθοδήγηση), τη διάρκεια διατήρησης της προσοχής και την ικανότητα αυτόνομης ολοκλήρωσης των εργασιών. Τα ευρήματα κατέδειξαν σημαντική πρόοδο στην αυτονομία των νηπίων, στην διατήρηση της προσοχής και στη λεπτή κινητική ανάπτυξη. Το υλικό υπέστη συνεχείς τροποποιήσεις με βάση την παρατήρηση, εξασφαλίζοντας την προσαρμογή του στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των μαθητών. Η εργασία αναδεικνύει τη σημασία της δημιουργίας εξατομικευμένου εκπαιδευτικού υλικού ως εργαλείου ενίσχυσης της μαθησιακής αυτονομίας και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, προσφέροντας πρακτικές κατευθύνσεις για τη συστηματική ανάπτυξη παρόμοιων διδακτικών πόρων.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΉΠΙΑ ΙΣΧΥΣ: Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Βασιλεία Σιατούνη
Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος (Τέχνη-Πολιτιστική Κληρονομιά-Αναπτυξιακές Πολιτικές)

Η αναδιάταξη ισχύος στο σύγχρονο παγκόσμιο σύστημα έχει αναδείξει νέους δρώντες και εναλλακτικές μορφές επιρροής πέρα από το παραδοσιακό κράτος-έθνος. Στο πλαίσιο αυτό, η διασπορά αποκτά ιδιαίτερη σημασία ως πολυεπίπεδο φαινόμενο που συνδέει ταυτότητα, πολιτική συμμετοχή, πολιτιστική παραγωγή και διακρατικές ροές κεφαλαίου και γνώσης. Παράλληλα, η πολιτιστική διπλωματία και ο τουρισμός λειτουργούν ως μηχανισμοί ήπιας ισχύος, επηρεάζοντας τη διεθνή εικόνα και τη γεωπολιτική τοποθέτηση των κρατών. Η ελληνική περίπτωση προσφέρει ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα χώρας της ημιπεριφέρειας με εκτεταμένα και ιστορικά διαμορφωμένα διασπορικά δίκτυα.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνήσει τον ρόλο της ελληνικής διασποράς ως γεωπολιτικής υποδομής ήπιας ισχύος στο πεδίο της πολιτιστικής διπλωματίας και του τουρισμού. Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα αφορούν: (α) τον μετασχηματισμό των διασπορικών δικτύων από φορείς συλλογικής ταυτότητας σε στρατηγικούς παράγοντες επιρροής, (β) τους μηχανισμούς μέσω των οποίων επηρεάζουν πολιτικές, οικονομικές και πολιτιστικές διαδικασίες και (γ) τη συμβολή τους στη διεθνή θέση της Ελλάδας.

Η έρευνα βασίζεται σε θεωρητική και αναλυτική προσέγγιση, συνδυάζοντας έννοιες της ήπιας ισχύος, της γεωοικονομίας, της δικτυακής οργάνωσης και της πολιτικής της διασποράς. Εξετάζονται ειδικότερα η πολιτική επιρροή της ομογένειας, ο τουρισμός καταγωγής, τα πολιτιστικά και εκπαιδευτικά δίκτυα και η ψηφιακή διασύνδεση.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η ελληνική διασπορά λειτουργεί ως διακρατικό δίκτυο μεταφοράς πολιτισμικού, οικονομικού και συμβολικού κεφαλαίου, επηρεάζοντας τη διεθνή εικόνα και τις στρατηγικές επιλογές της χώρας. Συμπερασματικά, η εργασία υποστηρίζει ότι η συστηματική θεσμική ενσωμάτωση της διασποράς στις πολιτιστικές και τουριστικές στρατηγικές μπορεί να ενισχύσει τη γεωπολιτική θέση της Ελλάδας στο μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον.

Εργασία (Paper)

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΣΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ ΣΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑ,ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΑ ΕΠΑΛ: ΜΙΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Στυλιανός Τυμπακιανάκης
Εκπαιδευτικός

Η αξιοποίηση της περιβαλλοντικής πληροφορίας που προέρχεται από διαστημικές τεχνολογίες αναδεικνύεται τα τελευταία χρόνια ως κρίσιμο εργαλείο για την κατανόηση σύνθετων περιβαλλοντικών και αγροδιατροφικών ζητημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα εργασία εξετάζει τη δυναμική ένταξης περιβαλλοντικών και διαστημικών εφαρμογών στη διδασκαλία του μαθήματος «Γεωργία – Τρόφιμα και Περιβάλλον» του Προγράμματος Σπουδών των Προτύπων ΕΠΑΛ, με έμφαση στη βιωματική και διερευνητική μάθηση.

Κύριος σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η χρήση δορυφορικών δεδομένων και εκπαιδευτικών διαστημικών εργαλείων μπορεί να ενισχύσει την κατανόηση περιβαλλοντικών εννοιών από μαθητές Β΄ Λυκείου, καθώς και να συμβάλει στην ενεργή εμπλοκή τους στη μαθησιακή διαδικασία. Η μελέτη βασίστηκε σε εμπειρικά δεδομένα που προέκυψαν από τη διδακτική πρακτική κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Η μεθοδολογία ακολούθησε ποιοτική προσέγγιση, αξιοποιώντας στοιχεία εμπειρικής διδακτικής και αναστοχαστικής παρατήρησης. Εφαρμόστηκαν σύγχρονες διδακτικές μέθοδοι, όπως η μάθηση μέσω έργου, η διερευνητική και ομαδοσυνεργατική μάθηση, καθώς και αναστοχαστικά ημερολόγια. Οι μαθητές εργάστηκαν με ψηφιακά εργαλεία όπως το Copernicus Browser για την ανάλυση περιβαλλοντικών δεδομένων, καθώς και με εκπαιδευτικές δράσεις που σχετίζονται με το Moon Camp και το CanSat.

Τα ευρήματα της μελέτης καταδεικνύουν αυξημένο ενδιαφέρον, βελτιωμένη κατανόηση περιβαλλοντικών φαινομένων και ενίσχυση της κριτικής σκέψης των μαθητών. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη σημαντική παιδαγωγική αξία της διαστημικής–περιβαλλοντικής προσέγγισης στη διδασκαλία του μαθήματος, συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων του σύγχρονου και καινοτόμου επαγγελματικού σχολείου.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ: ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΑ.Λ.

Λεμονιά Ιωαννίδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ87.03, M.Ed
Ροδούλα Σταυρούλα Γκαρνάρα
Υποψ. Μεταδιδακτορική ερευνήτρια

Η αξιολόγηση των μαθητών αποτελεί ένα σύνθετο και πολυδιάστατο ζήτημα, που τίθεται διαρκώς στο μικροσκόπιο, δεδομένου ότι δεν αποτελεί απλώς τελικό στάδιο της διδασκαλίας, αλλά μια ενσωματωμένη και διαρκής διάσταση της διδακτικής πράξης, που επηρεάζει ουσιαστικά τον τρόπο με τον οποίο διδάσκουν οι εκπαιδευτικοί και μαθαίνουν οι μαθητές. Σε πρακτικό επίπεδο, η αξιολόγηση λειτουργεί ως «γέφυρα» ανάμεσα στη διδασκαλία και τη μάθηση. Από την άλλη πλευρά, η αξιολόγηση στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που σχετίζονται τόσο με το θεσμικό πλαίσιο όσο και με τη φύση της επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία συνδυάζει τη θεωρητική γνώση με την πρακτική άσκηση.

Η παρούσα μελέτη, που αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης έρευνας, έχει ως σκοπό τη διερεύνηση των απόψεων εκπαιδευτικών ΕΠΑ.Λ. αναφορικά με την αξιολόγηση των μαθητών. Πιο αναλυτικά, διερευνώνται οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με α) τον ρόλο και τη λειτουργία της αξιολόγησης των μαθητών, β) τις μεθόδους αξιολόγησης που χρησιμοποιούν, γ) τους στόχους αξιολόγησης των μαθητών. Για την υλοποίηση της έρευνας διενεργήθηκε δειγματοληπτική έρευνα, ενώ κατασκευάστηκε ερωτηματολόγιο που χορηγήθηκε ηλεκτρονικά. Δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 123 εκπαιδευτικοί που υπηρετούν σε ΕΠΑ.Λ.

Τα ευρήματα της έρευνας κατέδειξαν ότι οι εκπαιδευτικοί των ΕΠΑ.Λ. αναγνωρίζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό την αναγκαιότητα της αξιολόγησης ως αναπόσπαστο στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Παράλληλα, ωστόσο, εκφράζουν επιφυλακτικότητα ως προς το κατά πόσο η εφαρμοζόμενη αξιολόγηση επιτελεί ουσιαστικά τον ρόλο της ανατροφοδότησης και συμβάλλει στη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας, γεγονός που υποδηλώνει περιορισμένη λειτουργία της διαμορφωτικής αξιολόγησης στην πράξη. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί τάσσονται υπέρ μιας πιο ολιστικής προσέγγισης της αξιολόγησης, η οποία να λαμβάνει υπόψη όχι μόνο τη γνωστική επίδοση αλλά και τη συμμετοχή και τη συμπεριφορά των μαθητών. Τέλος, ενώ δηλώνουν σχετικά επαρκείς ως προς τις γνώσεις τους γύρω από τις μεθόδους αξιολόγησης, ταυτόχρονα αναγνωρίζουν την ανάγκη για περαιτέρω επιμόρφωση, ιδίως σε εναλλακτικές και πιο σύγχρονες μορφές αξιολόγησης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ - ΜΟΥΣΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Μαριάμ Πλέουρα
Φιλόλογος ΠΕ02, Μουσικός ΤΕ 16/ Μουσικό σ\Σχολείο Καστοριάς (πιάνο)
Αικατερίνη Σταύρου
Διδάκτωρ Ειδικής Αγωγής

Το μοτίβο του νόστου συνιστά έναν από τους θεμελιώδεις άξονες της ελληνικής δημοτικής ποίησης και του παραδοσιακού τραγουδιού, ιδίως στα τραγούδια της ξενιτιάς, όπου αποτυπώνεται με έντονη συναισθηματική φόρτιση η εμπειρία της μετανάστευσης, του αποχωρισμού και της απώλειας. Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει την απεικόνιση, μέσω της μουσικής και των τραγουδιών, του τραύματος της προσφυγιάς, του πόνου για το χάσιμο μιας πατρίδας και φυσικά του νόστου των προσφύγων, και ταυτόχρονα τον τρόπο με τον οποίο η μουσική κρατάει ζωντανή την ενθύμηση της παλιάς πατρίδος, της φυλετικής, πολιτιστικής και γλωσσικής ταυτότητας των προσφύγων. Όλες οι μεταναστευτικές περίοδοι της ελληνικής ιστορίας αντικατοπτρίζονται στα παραδοσιακά τραγούδια. Μέσα από τη θεματική ανάλυση των στίχων και της γλώσσας, αναδεικνύεται ο νόστος όχι μόνο ως προσδοκία φυσικής επιστροφής στην πατρίδα, αλλά κυρίως ως εσωτερική ψυχική διεργασία διαχείρισης του τραύματος του αποχωρισμού και επαναπροσδιορισμού της ατομικής και συλλογικής ταυτότητας. Το τραγούδι λειτουργεί ως φορέας συλλογικής μνήμης, μετασχηματίζοντας την προσωπική εμπειρία της απώλειας σε κοινό βίωμα και προσφέροντας ένα συμβολικό πλαίσιο έκφρασης συναισθημάτων όπως η νοσταλγία, η θλίψη και η ελπίδα, ενώ συγχρόνως συντελεί στην επιβίωση της γλώσσας, των εθίμων, της μνήμης και εν τέλει της ίδιας της προσφυγικής ομάδας ως μιας ξεχωριστής οντότητας με τα δικά της χαρακτηριστικά. Η ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της έρευνας αναδεικνύει τη δυναμική της λαϊκής λογοτεχνίας και μουσικής ως μέσου κατανόησης της μεταναστευτικής εμπειρίας και της ψυχολογίας του αποχωρισμού, υποστηρίζοντας ότι η αξιοποίησή τους σε εκπαιδευτικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα μπορεί να ενισχύσει την ενσυναίσθηση, την αυτογνωσία και τη συναισθηματική ανθεκτικότητα, ιδιαίτερα σε σύγχρονα πλαίσια αυξημένης κοινωνικής και πολιτισμικής κινητικότητας.

Εργασία (Paper)

ΓΕΦΥΡΕΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗ ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΚΟΣΜΟ: ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

Μαρία Γκίκα
Νηπιαγωγός

Η επαφή με την πολιτισμική κληρονομιά κατά την προσχολική ηλικία αποτελεί θεμέλιο λίθο για τη διαμόρφωση της ταυτότητας και την καλλιέργεια της ιστορικής συνείδησης, ειδικά όταν πλαισιώνεται από σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις. Η παρούσα εργασία με τίτλο «Γέφυρες ανάμεσα στη λαϊκή παράδοση και τον ψηφιακό κόσμο: Καλλιεργώντας την πολιτισμική επίγνωση στην προσχολική ηλικία», παρουσιάζει ένα Σχέδιο Δράσης το οποίο υλοποιήθηκε στο Νηπιαγωγείο κατά το σχολικό έτος 2024-2025. Κύριος σκοπός του προγράμματος ήταν η οικοδόμηση της ιστορικής γνώσης και η ουσιαστική σύνδεση των νηπίων με τις ρίζες και την παράδοσή τους, αξιοποιώντας τα ψηφιακά μέσα ως γέφυρα αλληλεπίδρασης με το παρελθόν. Παράλληλα, επιδιώχθηκε η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, του ψηφιακού γραμματισμού και του πνεύματος συνεργασίας.

Η μεθοδολογική προσέγγιση συνδύασε τη βιωματική μάθηση με τις Νέες Τεχνολογίες. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν αφηγήσεις λαϊκών παραμυθιών, επίσκεψη μιας «γιαγιάς» για επίδειξη της τέχνης του κεντήματος και του αργαλειού. Παράλληλα, αξιοποιήθηκε η εκπαιδευτική ρομποτική (Bee-Bot) με θεματική την Επανάσταση του 1821, ενώ η επαφή με τη λαϊκή τέχνη και τις παραδοσιακές στολές, ενισχύθηκαν μέσω ψηφιακών δράσεων επαυξημένης πραγματικότητας (πέρα από τις βιωματικές) και ψηφιακών παιχνιδιών, κατά την επίσκεψη μας σε λαογραφικό μουσείο. Στο πλαίσιο του προγράμματος δημιουργήθηκε λαϊκή γωνιά στην τάξη, ενώ τα παιδιά ήρθαν σε επαφή με μουσικά όργανα και εκμάθηση παραδοσιακών χορών. Το πρόγραμμα «έκλεισε» με τη δραματοποίηση ενός λαϊκού παραμυθιού. Η αξιολόγηση της δράσης πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίων προς τα νήπια και τους γονείς (πριν και μετά την παρέμβαση).

Τα αποτελέσματα κατέδειξαν ότι η σύζευξη παράδοσης και ψηφιακού κόσμου ενίσχυσε το ενδιαφέρον της σχολικής κοινότητας, οδηγώντας τους γονείς να εγγράψουν τα παιδιά σε τοπικούς πολιτιστικούς συλλόγους και στο Λύκειο Ελληνίδων. Συμπερασματικά, το πρόγραμμα λειτούργησε ως καταλύτης για την καλλιέργεια πολιτισμικής επίγνωσης, αποδεικνύοντας ότι η τεχνολογία μπορεί να υπηρετήσει ουσιαστικά τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΜΕΤΑΘΑΝΑΤΙΕΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΕΣ: ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΣΤΗΝ «ΠΑΤΡΙΔΑ», «ΤΙΜΗ», ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΟΠΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΘΑΝΑΤΟΥ ΑΛΒΑΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Μαρία Παντελέου
Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Ο θάνατος συχνά νοηματοδοτείται ως ακινησία και το τέλος της κοινωνικής ζωής. Ωστόσο, σε μεταναστευτικά και διασπορικά συγκείμενα, ο θάνατος συνιστά μια οριακή κατάσταση μέσα από την οποία αναδύονται και καθίστανται ορατά πολυτοπικά δίκτυα, κινητοποιώντας ανθρώπους, κεφάλαια και κοινωνικούς δεσμούς αμοιβαιότητας πέρα από εθνικά σύνορα. Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τις μεταθανάτιες κινητικότητες που συνδέονται με τον επαναπατρισμό των νεκρών σωμάτων Αλβανών/ίδων μεταναστών/τριών από την Ελλάδα προς την Αλβανία, εστιάζοντας στις νοηματοδοτήσεις της επιστροφής στην «πατρίδα» από μετανάστες/τριες και εντόπιους στην Ελλάδα και την Αλβανία. Βασισμένη σε πολυ-τοπική εθνογραφική έρευνα σε εξέλιξη από τον Μάιο του 2025 στην Ελλάδα (Κόρινθος) και στη βόρεια Αλβανία (Laçi), η μελέτη δείχνει ότι η κινητικότητα της σορού και η επιστροφή της για ταφή στην Αλβανία νοηματοδοτείται ως ζήτημα «τιμής», καθώς επανασυνδέει το νεκρό σώμα με την «πατρίδα» και τη συγγένεια. Αντιστρόφως, η ακινησία του νεκρού σώματος και η ταφή στην Ελλάδα εννοιολογούνται ως ζήτημα «ντροπής» και ασέβειας προς τον νεκρό, καθώς βιώνονται ως (συμβολική ή πραγματική) αποκοπή από το συγγενειακό/κοινωνικό δίκτυο, ή/και ως ένδειξη πλήρους εγκατάλειψης και αδιαφορίας. Παράλληλα, αναδεικνύεται ότι στις μεταθανάτιες κινητικότητες δεν μετακινείται μόνο η σορός, αλλά και άνθρωποι και κεφάλαια: συγγενείς και φίλοι επιστρέφουν στην Αλβανία από διάφορες χώρες του κόσμου για να συμμετάσχουν στις κηδείες, ενώ διασπορικά δίκτυα ενεργοποιούνται για τη συγκέντρωση οικονομικής βοήθειας είτε για τον επαναπατρισμό της σορού είτε για τη στήριξη της οικογένειας του/της αποθανόντος/ούσας. Οι πρακτικές αυτές δεν αποτελούν απλώς τελετουργικές υποχρεώσεις, αλλά κρίσιμες οριακές καταστάσεις μέσα από τις οποίες καθίστανται ορατά και ενεργοποιούνται πολυτοπικά δίκτυα που στην καθημερινή ζωή παραμένουν σε μεγάλο βαθμό αόρατα ή/και ανενεργά. Η εισήγηση καταλήγει ότι η κινητικότητα ανθρώπων, κεφαλαίων και κοινωνικών σχέσεων αμοιβαιότητας (επανα)κατασκευάζει τη σχέση μεταξύ μετανάστευσης, «πατρίδας» και συγγένειας, αναδεικνύοντας τον θάνατο ως κομβικό πεδίο διασπορικής κοινωνικότητας σε πολυτοπικά πλαίσια.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΕΙΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΜΕ ΓΟΝΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ

Θεολόγος Χατζηπέμου
Επίκουρος Καθηγητής Σχολικής Κοινωνικής Εργασίας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Πα.Δ.Α.
Μαργαρίτα Βολτή
Κοινωνική Λειτουργός

Ο ρόλος της σχολικής κοινότητας στην ενδυνάμωση των μαθητών και στις σχέσεις φροντίδας σε οικογένειες με γονική ψυχική διαταραχή

Η γονική ψυχική διαταραχή επηρεάζει σημαντικά τη λειτουργία της οικογένειας και την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών, τα οποία συχνά εκτίθενται σε αυξημένους παράγοντες κινδύνου. Ωστόσο, οι επιπτώσεις αυτές δεν είναι ίδιες για όλα τα παιδιά, καθώς διαφοροποιούνται ανάλογα με τα ατομικά, οικογενειακά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους. Η δυνατότητα των παιδιών να ανταποκρίνονται στις δυσκολίες, να αξιοποιούν υποστηρικτικούς πόρους και να εξελίσσονται θετικά παρά τις αντιξοότητες συνδέεται με την έννοια της ψυχικής ενδυνάμωσης και έχει αποτελέσει αντικείμενο αυξανόμενου επιστημονικού ενδιαφέροντος τα τελευταία χρόνια.

Ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο αυτό αποδίδεται στο σχολικό περιβάλλον, το οποίο συνιστά το δεύτερο πιο επιδραστικό αναπτυξιακό πλαίσιο μετά την οικογένεια. Η σχολική κοινότητα μπορεί να λειτουργήσει ως χώρος σταθερότητας, ασφάλειας και φροντίδας, προσφέροντας στα παιδιά ευκαιρίες για την ανάπτυξη θετικών σχέσεων, την ενίσχυση των δεξιοτήτων τους και την καλλιέργεια προστατευτικών παραγόντων. Μέσα από τις καθημερινές αλληλεπιδράσεις, τις σχέσεις εμπιστοσύνης και τις οργανωμένες παρεμβάσεις, το σχολείο δύναται να συμβάλει ουσιαστικά στην ψυχική ενδυνάμωση των μαθητών που μεγαλώνουν σε οικογένειες με γονική ψυχική διαταραχή.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του ρόλου της σχολικής κοινότητας ως προς την ενδυνάμωση των μαθητών σε σχέσεις φροντίδας, στο πλαίσιο οικογενειών με γονική ψυχική διαταραχή. Η εργασία βασίζεται σε βιβλιογραφική ανασκόπηση εγχώριων και διεθνών ερευνητικών δεδομένων. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι το σχολείο μπορεί να αποτελέσει ένα υποστηρικτικό και ενδυναμωτικό πλαίσιο για τα παιδιά αυτά, προάγοντας την ψυχική τους υγεία. Παράλληλα, διαπιστώνεται έλλειψη συστηματικών και ολοκληρωμένων προγραμμάτων, γεγονός που καθιστά αναγκαία την περαιτέρω έρευνα και τον σχεδιασμό στοχευμένων παρεμβάσεων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΑ ΙΧΝΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΟΧΘΕΣ ΤΟΥ ΔΟΥΝΑΒΗ:ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΤ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Αναστασία Κουτσίδου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου, απόφοιτος ΠΜΣ Κείμενα και Πολιτισμός (ΔΠΘ), τελειόφοιτη του Τμήματος Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξεινίων Χωρών (ΔΠΘ).

Καθώς η εκπαιδευτική κοινότητα βρίσκεται μπροστά στην ανάγκη ενός εκσυγχρονισμού του μαθήματος της ιστορίας και σύνδεσης αυτού με τις απαιτήσεις της εποχής, παρουσιάζεται η ανάγκη να απομακρυνθούν οι διδάσκοντες/ουσες από τον παραδοσιακό τρόπο της μονοδιάστατης αφήγησης γεγονότων. Καθίσταται, λοιπόν, αναγκαίο να μετατοπιστεί το ενδιαφέρον, αλλά και η πράξη από τη θεωρία στη διερεύνηση του παρελθόντος και στη σύνδεση αυτού με τις σύγχρονες κοινωνικές εμπειρίες. Οι ελληνικές παροικίες αποτελούν πρόσφορο πεδίο για την καλλιέργεια της ιστορικής σκέψης, της διαπολιτισμικής συνείδησης και της κατανόησης της έννοιας του «ανήκειν» ήδη από τις πρώτες σχολικές βαθμίδες.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιάσει μια διδακτική πρόταση για την Ιστορία της Στ΄ Δημοτικού, η οποία έχει ως βασικό επίκεντρο την παρουσία των Ελλήνων στις παραδουνάβιες περιοχές της Ρουμανίας κατά τον 19ο αιώνα. Για την πραγματοποίηση της διδασκαλίας χρησιμοποιείται επιλεγμένο υλικό σχετικό με τις ελληνικές κοινότητες στο Γαλάτσι και τη Βραΐλα. Στόχος είναι η κατανόηση της διασποράς ως ιστορικού και κοινωνικού φαινομένου.

Η διδασκαλία σχεδιάστηκε και δομήθηκε με γνώμονα το μοντέλο TPACK. Βασική επιδίωξη είναι να συνθέσει την ιστορική γνώση, τις παιδαγωγικές στρατηγικές και να αξιοποιήσει εκπαιδευτικά τις ψηφιακές τεχνολογίες. Οι αρχές της διερευνητικής και βιωματικής μάθησης διατρέχουν όλη την πρόταση. Από την πλευρά τους οι μαθητές/τριες χρησιμοποιούν ψηφιακούς χάρτες, χαρτογραφούν τις διαδρομές της διασποράς, αναλύουν οπτικές πηγές, συμμετέχουν σε παιχνίδια ρόλων και ουσιαστικά έχουν ενεργό ρόλο στην κατάκτηση της νέας γνώσης.

Στα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα περιλαμβάνεται η διαμόρφωση διαπολιτισμικής συνείδησης και η ανάπτυξη ιστορικού και ψηφιακού γραμματισμού. Ως κατακλείδα θα μπορούσε κανείς να καταθέσει πως αυτή η πρόταση προβάλλει τις δυνατότητες της δημιουργικής αξιοποίησης της διασποράς στη σχολική εκπαίδευση, συνδέοντας το παρελθόν με σύγχρονες εμπειρίες μετανάστευσης και ταυτότητας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΩΣ ΣΥΣΤΗΜΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΔΑΦ

Ιωάννα Αρέστη
Υποψηφια Διδακτωρ ΠΑ.ΠΕΛ

Οι Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) αναγνωρίζονται πλέον ως ένα από τα συχνότερα αναπτυξιακά προβλήματα της παιδικής ηλικίας, με τον επιπολασμό τους να παρουσιάζει σταθερή αύξηση τα τελευταία έτη (Lord et al., 2020). Η διάγνωση ενός παιδιού με ΔΑΦ επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην καθημερινότητα και τη λειτουργικότητα της οικογένειας, μετατοπίζοντας μεγάλο μέρος του θεραπευτικού και υποστηρικτικού φορτίου στους γονείς (Karst & Van Hecke, 2012; Hayes & Watson, 2013). Η οικογένεια, και ιδιαίτερα οι γονείς, καλούνται να αναλάβουν έναν πολυσύνθετο ρόλο, συμμετέχοντας ενεργά στην παρέμβαση, τη διαχείριση και τη συναισθηματική στήριξη του παιδιού (Woodgate et al., 2008).

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση του υποκειμενικού βιώματος που οι γονείς παιδιών προσχολικής ηλικίας με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος αντιλαμβάνονται και διαχειρίζονται τις καθημερινές προκλήσεις που αναδύονται στο πλαίσιο της οικογενειακής ζωής.

Η παρούσα έρευνα υιοθετεί ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση, με εστίαση σε ένα δείγμα δέκα γονέων παιδιών προσχολικής ηλικίας με ΔΑΦ, οι οποίοι διαμένουν στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων, που προγραμματίστηκαν το διάστημα Ιανουαρίου–Φεβρουαρίου 2025. Για την ανάλυση του υλικού θα εφαρμοστεί η Ερμηνευτική Φαινομενολογική Ανάλυση (IPA), μια μεθοδολογία που εστιάζει στην εις βάθος διερεύνηση των υποκειμενικών εμπειριών των συμμετεχόντων (Smith et al., 2009; Smith & Osborn, 2015).

Η ανάλυση των δεδομένων ανέδειξε τέσσερις βασικές θεματικές ενότητες: την έλλειψη ή την ανεπάρκεια υπηρεσιών, την ανάγκη για υποστήριξη στο οικιακό περιβάλλον, τα προβλήματα που προκύπτουν στην καθημερινή διαχείριση και τις συνέπειες ή δυσκολίες που βιώνουν οι γονείς στο πλαίσιο αυτό.

Η μελέτη αναδεικνύει την επιτακτική ανάγκη διαμόρφωσης και υλοποίησης μιας συντονισμένης εθνικής στρατηγικής για την υποστήριξη των οικογενειών παιδιών με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος, τη συστηματική αναθεώρηση των υφιστάμενων θεραπευτικών πλαισίων, καθώς και την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης του κοινού και της κοινωνικής ένταξης.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΕΠΑΝΑΦΟΙΤΗΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ (ΔΑΦ) ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Ιωάννα Αρέστη
Υποψηφια Διδακτωρ ΠΑ.ΠΕΛ

Η πρακτική της επαναφοίτησης στο Νηπιαγωγείο στην Ελλάδα φαίνεται να έχει αυξηθεί σημαντικά την τελευταία δεκαετία, προβάλλοντας ως μέσο ενίσχυσης των γνώσεων και των δεξιοτήτων των μαθητών και ταυτόχρονα ως τρόπο πρόληψης της μελλοντικής σχολικής αποτυχίας. Η θέση αυτή υποστηρίζει ότι η επαναφοίτηση δύναται να ωφελήσει μαθητές που δεν είναι ακόμη έτοιμοι να ανταποκριθούν στις ακαδημαϊκές απαιτήσεις της επόμενης βαθμίδας (Jimerson et al., 2006· Frey, 2005· Reynolds, 1992). Ωστόσο, στη διεθνή βιβλιογραφία διατυπώνονται και αντίθετες απόψεις, σύμφωνα με τις οποίες η πρακτική αυτή ενδέχεται να αποτελεί ένδειξη αδυναμίας του εκπαιδευτικού συστήματος να ανταποκριθεί στη διαφορετικότητα των μαθητών (Jimerson et al., 1997).

Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση των επιδράσεων της επαναφοίτησης στον κοινωνικό τομέα 20 νηπίων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (Δ.Α.Φ.). Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το Autism Treatment Evaluation Checklist (ATEC) των Edelson και Rimland (1999), ένα σταθμισμένο ερωτηματολόγιο που αξιολογεί την αποτελεσματικότητα παρεμβάσεων σε άτομα με Δ.Α.Φ. Το εργαλείο περιλαμβάνει τέσσερις κλίμακες (λόγος/επικοινωνία, κοινωνικότητα, γνωστική–αισθητηριακή επίγνωση, υγεία/συμπεριφορά), όπου οι υψηλότερες βαθμολογίες υποδηλώνουν μεγαλύτερη σοβαρότητα δυσκολιών.

Η σύγκριση των βαθμολογιών πριν και μετά την επαναφοίτηση κατέδειξε θετική επίδραση τόσο στον γνωστικό όσο και στον κοινωνικό τομέα των μαθητών. Παράλληλα, αναδείχθηκε ότι σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των αποτελεσμάτων διαδραματίζουν και εξωσχολικοί παράγοντες, όπως τα θεραπευτικά προγράμματα, το μορφωτικό επίπεδο της οικογένειας και το ευρύτερο οικογενειακό περιβάλλον.

Συμπερασματικά, η επαναφοίτηση στο Νηπιαγωγείο φαίνεται ότι μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ: ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΙΚΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Κ.Π.ΚΑΒΑΦΗ.

Κλήμης Δημήτριος Χωλίδης
Εκπαιδευτικός

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει όψεις της διασπορικής εμπειρίας και ταυτότητας μέσα στο έργο του Κ.Π.Καβάφη, συγκεκριμένα στα ποιήματα «Ποσειδωνιάται» και «Εις Ιταλικήν Παραλίαν». Τα ποιήματα σχετίζονται με τον χώρο της Κάτω Ιταλίας και Σικελίας, όπου το ελληνικό στοιχείο εξαπλώθηκε με την ίδρυση αποικιών και άκμασε για πολλούς αιώνες μέχρι την κατάκτησή τους από τους Ρωμαίους. Μολονότι αφορούν διαφορετικές ιστορικές περιόδους, τα ποιήματα μπορούν να αναγνωστούν συμπληρωματικά, καθώς το «Εις Ιταλικήν Παραλίαν» αποδίδει την ατομική όψη της διασπορικής εμπειρίας και ταυτότητας, ενώ οι «Ποσειδωνιάται» αποδίδουν τη συλλογική διάστασή της. Στο «Εις Ιταλικήν Παραλίαν», ο πρωταγωνιστής Κήμος Μενεδώρου, ένας «Ιταλιώτης» νέος, ένας νέος κάποιας ελληνικής αποικίας της Κάτω Ιταλίας, διάγει, όπως και άλλοι συνομήλικοί του, έναν πολυτελή και ανέμελο βίο. Η ανεμελιά του διακόπτεται απότομα, όταν παρακολουθεί την εκφόρτωση λαφύρων της Κορίνθου στην παραλία, μετά τη νίκη των Ρωμαίων στις ελληνικές πόλεις του συνασπισμού της Αχαϊκής Συμπολιτείας, νίκη που σήμανε την οριστική υποταγή του ελληνικού κόσμου στους Ρωμαίους, το 146 π.Χ. Η ήττα και η υποταγή της μητροπολιτικής Ελλάδας προκαλεί την κατήφεια του διασπορικού Έλληνα. Κάποιους αιώνες μετά από αυτήν την εξέλιξη αφορά το ιστορικό πλαίσιο των «Ποσειδωνιατών, της ελληνικής κοινότητας της αποικίας της Ποσειδωνίας, που κατακτήθηκε το 273 π.Χ από τους Ρωμαίους. Η συνύπαρξή τους με άλλα έθνη έχει συντελέσει στην απώλεια της ελληνικότητάς τους, με τη μεταβολή της γλώσσας και των συνηθειών τους. Ωστόσο, μια φορά τον χρόνο οι Ποσειδωνιάτες συνεχίζουν ακόμα να τιμούν μια ελληνική γιορτή, κατά την οποία αναθυμούνται τα παλιά ελληνικά τους ονόματα, αποχωρώντας, ωστόσο, μετά την ολοκλήρωσή της με θρήνους για τον «εκβαρβαρισμό» τους. Οριστική ρήξη και ασυνέχεια με την πολιτισμική μητρόπολη, υβριδικότητα, αναπόφευκτη ιστορική μεταβολή, πολιτισμικές πρακτικές ανάσχεσης της μεταβολής, τραγική αίσθηση και επίγνωση μιας μη αναστρέψιμης απώλειας αποτελούν ορισμένα χαρακτηριστικά της διασπορικής εμπειρίας και ταυτότητας μέσα στο έργο του Κ.Π. Καβάφη.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

«Η ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ: ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ, ΟΡΑΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ»

Βασιλεία Σιατούνη
Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος («Τέχνες – Πολιτιστική Κληρονομιά – Αναπτυξιακές Πολιτικές»)
Ανδρονίκη Γρηγοράκη
Senior Software Engineer, ITE,Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος («Τέχνες – Πολιτιστική Κληρονομιά – Αναπτυξιακές Πολιτικές»)

Η σύγχρονη συζήτηση για τη διασπορά έχει μετατοπιστεί από την κατανόησή της ως κοινότητας μνήμης ή διακρατικού δικτύου προς την αναγνώρισή της ως δυναμικής μορφής συλλογικής παρουσίας σε ένα περιβάλλον εντατικής ψηφιακής διαμεσολάβησης. Στην ψηφιακή εποχή, οι διαδικασίες συγκρότησης, αναπαράστασης και αναγνώρισης της διασπορικής ταυτότητας δεν διαμορφώνονται αποκλειστικά μέσα από κοινωνικές σχέσεις και πολιτισμικούς θεσμούς, αλλά μέσα από πλατφορμικές υποδομές που οργανώνουν την ορατότητα, την ιεράρχηση και την κυκλοφορία του πολιτισμικού περιεχομένου.

Η παρούσα εργασία εισάγει την έννοια της «Αλγοριθμικής Διασποράς» για να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο οι αλγοριθμικοί μηχανισμοί των ψηφιακών πλατφορμών διαμορφώνουν τις συνθήκες αναγνώρισης της διασπορικής ταυτότητας. Υποστηρίζεται ότι η διασπορά δεν λειτουργεί πλέον μόνο ως κοινωνικό ή πολιτισμικό δίκτυο, αλλά ως καθεστώς πλατφορμικής ορατότητας, όπου η πολιτισμική αναφορά μετατρέπεται σε δεδομένο, η εμπειρία σε περιεχόμενο και η ταυτότητα σε μετρήσιμη απήχηση. Η αλγοριθμική ιεράρχηση, η οικονομία της εμπλοκής και η λογική της ενίσχυσης (amplification) επηρεάζουν ποια μορφή πολιτισμικής έκφρασης καθίσταται ορατή, ποια περιθωριοποιείται και ποια μετατρέπεται σε εμπορεύσιμο ψηφιακό κεφάλαιο.

Η ανάλυση εστιάζει στη σχέση μεταξύ ψηφιακής επιτέλεσης, πολιτισμικού branding και νέων μορφών συμβολικής ισχύος, αναδεικνύοντας ότι οι πλατφόρμες δεν αποτελούν ουδέτερα τεχνολογικά μέσα, αλλά ιδιωτικά καθεστώτα ρύθμισης της πολιτισμικής ορατότητας. Με τον τρόπο αυτό, η εργασία μετατοπίζει τη συζήτηση από την ταυτότητα ως αφήγηση στην ταυτότητα ως αντικείμενο αλγοριθμικής διαχείρισης.

Συμπερασματικά, προτείνεται ότι η διασπορά του 21ου αιώνα συγκροτείται εντός δομών ψηφιακής εξουσίας που επηρεάζουν την πρόσβαση, την αναγνώριση και την πολιτισμική ιεράρχηση στο παγκόσμιο σύστημα. Η έννοια της «Αλγοριθμικής Διασποράς» προτείνεται ως αναλυτικό εργαλείο για την κατανόηση των νέων σχέσεων μεταξύ ταυτότητας, τεχνολογίας και εξουσίας στην εποχή της πλατφορμικής διακυβέρνησης.

Εργασία (Paper)

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΤΕΣΤ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΡΙΣΤΟΝ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ

Ελευθερία Κεφαλίδη
Οικονομολόγος
Ανδρέας Μπέσσας
Λογοθεραπευτής

Η επαγγελματική ανάπτυξη και ο σχεδιασμός σταδιοδρομίας αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για την κοινωνική ένταξη και την αυτονομία των ατόμων στο φάσμα του αυτισμού. Παρά τη διεθνή αναγνώριση της σημασίας του επαγγελματικού προσανατολισμού, η συστηματική αξιολόγησή του σε εφήβους και νεαρούς ενήλικες με αυτισμό παραμένει περιορισμένη, ιδίως στο ελληνικό πλαίσιο. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση των επαγγελματικών ενδιαφερόντων, δεξιοτήτων και προτιμήσεων παιδιών και νεαρών ατόμων με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος, μέσω της χορήγησης του τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού ΑΡΙΣΤΟΝ.

Η έρευνα βασίζεται σε ποσοτική προσέγγιση και περιλαμβάνει χορήγηση του ψυχομετρικού τεστ επαγγελματικού προσανατολισμού «ΑΡΙΣΤΟΝ» σε δείγμα δέκα (10) ατόμων με αυτισμό, ηλικίας από 15 έως 21 ετών. Το τεστ χορηγήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις γνωστικές, επικοινωνιακές και αισθητηριακές ιδιαιτερότητες των συμμετεχόντων. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν τις ιδιαιτερότητες στα επαγγελματικά προφίλ, με έντονες διαφοροποιήσεις στα ενδιαφέροντα και στις λειτουργικές δεξιότητες, αλλά και ανάγκη για εξατομικευμένη ερμηνεία των δεδομένων.

Συμπερασματικά, η μελέτη υπογραμμίζει τη χρησιμότητα του τεστ ΑΡΙΣΤΟΝ ως εργαλείου επαγγελματικής αξιολόγησης σε άτομα με αυτισμό, επισημαίνοντας παράλληλα τη σημασία της διεπιστημονικής προσέγγισης και της προσαρμοσμένης συμβουλευτικής στον επαγγελματικό προσανατολισμό.

Εργασία (Paper)

ΔΙΑΣΠΕΙΡΟΝΤΑΣ ΑΞΙΕΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗ Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Λάζαρος Φίλιππος Ζαρφειάδης
Υποψήφιος Διδάκτορας τμήματος Θεάτρου Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Μυρτώ Πίγκου-Ρεπούση

Στην παρούσα Εισήγηση, η έννοια της διασποράς προσεγγίζεται με ένα διευρυμένο τρόπο, ως δυναμική κυκλοφορία ιδεών, αξιών και παιδαγωγικών πρακτικών. Στο παγκόσμιο εκπαιδευτικό σύστημα, η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα καλείται να υπερβεί την αφηρημένη μετάδοση γνώσεων και να εστιάσει στη βιωματική καλλιέργεια της συμμετοχής και της δημοκρατικής σχέσης μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας από τις πρώτες τάξεις της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η αναγκαιότητα της μελέτης έγκειται στη διερεύνηση παιδαγωγικών προσεγγίσεων που λειτουργούν ως γέφυρες μεταξύ παγκόσμιων αξιών και τοπικών εκπαιδευτικών εμπειριών μετατοπίζοντας την έννοια της διασποράς από στατική γεωγραφική συνθήκη σε διαρκή κίνηση vernacularization, δηλαδή ως δυναμική κίνηση μετάφρασης και ενσώματης διάχυσης των ανθρώπινων δικαιωμάτων από το παγκόσμιο στο τοπικό και αντιστρόφως.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση και θεωρητική τεκμηρίωση ενός θεατροπαιδαγωγικού διδακτικού σεναρίου για μαθήτριες/μαθητές της Β΄ Δημοτικού, ενταγμένου στις Δράσεις του Ενεργού Πολίτη, με κεντρικό άξονα το δικαίωμα στη φωνή και στη συμμετοχή. Η εισήγηση διερευνά τον τρόπο με τον οποίο η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα μπορεί να νοηθεί ως διαδικασία διασποράς αξιών μέσα από μια αμφίδρομη κίνηση μεταξύ παγκόσμιων λόγων και τοπικών, vernacular παιδαγωγικών πρακτικών.

Η εργασία βασίζεται σε εφαρμοσμένη παιδαγωγική προσέγγιση και περιγράφει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός θεατροπαιδαγωγικού μαθήματος διάρκειας μίας διδακτικής ώρας. Το διδακτικό σενάριο αξιοποίησε τεχνικές εκπαιδευτικού δράματος, Θεάτρου του Πραγματικού και αφήγησης εμπειριών και προσωπικών βιωμάτων προσεγγίζοντας τα ανθρώπινα δικαιώματα ως επιτελεστικές και ενσώματες πρακτικές.

Η εφαρμογή του σεναρίου αναμένεται να αναδείξει τους τρόπους με τους οποίους οι συμμετέχουσες / συμμετέχοντες του εκπαιδευτικού σεναρίου αναγνωρίζουν εμπειρίες ακρόασης και αποκλεισμού, να επιτελούν τα δικαιώματά τους και συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση συλλογικών κανόνων. Τα ανθρώπινα δικαιώματα βιώνονται ως σχέσεις που συγκροτούν τη μαθησιακή κοινότητα.

Συμπερασματικά, η εισήγηση προτείνει την κατανόηση της διασποράς ως δυναμικής κίνησης μεταξύ παγκόσμιου και τοπικού, αναδεικνύοντας τη θεατροπαιδαγωγική πρακτική ως γέφυρα καλλιέργειας ενεργού πολιτειότητας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Μαρίνα Λάγουρη
Διευθύντρια Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης-Δημοτικό

Η εκπαιδευτική ηγεσία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση σχολικών οργανισμών που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες κοινωνικές και πολιτισμικές προκλήσεις και στη συγκρότηση και αναδιαμόρφωση των εκπαιδευτικών ταυτοτήτων. Σε ένα πλαίσιο αυξανόμενης πολιτισμικής ποικιλομορφίας, κοινωνικών ανισοτήτων και μεταβαλλόμενων εκπαιδευτικών πολιτικών, η ανάγκη για ηγετικές πρακτικές που ενισχύουν την προσαρμοστικότητα, συμπερίληψη και διαπολιτισμική κατανόηση καθίσταται κρίσιμη για την ανάπτυξη σχολικών κοινοτήτων με συνοχή, δημοκρατική κουλτούρα και πολιτισμική ευαισθησία.

Σκοπός της βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι η συστηματική διερεύνηση της δυναμικής σχέσης μεταξύ εκπαιδευτικής ηγεσίας, προσαρμοστικότητας, επαγγελματικής και οργανωσιακής ανάπτυξης.

Επιδιώκεται η αποτύπωση των κυρίαρχων θεωρητικών πλαισίων των ηγετικών πρακτικών που προάγουν την ικανότητα προσαρμογής των σχολικών μονάδων, καθώς και των επιδράσεών τους στη συνεχή ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και του οργανισμού συνολικά, τη διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας, την υλοποίηση εκπαιδευτικών πολιτικών και την οικοδόμηση γεφυρών επικοινωνίας και συνεργασίας εντός και εκτός της σχολικής κοινότητας.

Η εργασία βασίζεται σε συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση θεωρητικών και εμπειρικών ερευνών της τελευταίας δεκαετίας. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε σε διεθνείς επιστημονικές βάσεις δεδομένων, με κριτήρια τη θεματική συνάφεια και επιστημονική εγκυρότητα, με έμφαση στη σύνδεση της εκπαιδευτικής ηγεσίας με ζητήματα ταυτότητας, πολιτισμικής ποικιλομορφίας και εκπαιδευτικής πολιτικής.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι οι μορφές εκπαιδευτικής ηγεσίας που είναι προσανατολισμένες στον κριτικό αναστοχασμό, συμπερίληψη, συμμετοχικότητα και διαπολιτισμική ευαισθησία ενισχύουν την προσαρμοστικότητα των σχολικών οργανισμών και υποστηρίζουν τη θετική διαμόρφωση ταυτοτήτων ατομικών και συλλογικών. Παράλληλα, αναδεικνύεται η συμβολή της ηγεσίας στη γεφύρωση πολιτισμικών διαφορών, στην αποτελεσματική εφαρμογή εκπαιδευτικών πολιτικών, τη δημιουργία κοινών πλαισίων νοήματος και συλλογικής ταυτότητας, θωρακίζοντας την προσαρμοστικότητα του οργανισμού απέναντι σε εξωτερικές προκλήσεις.

Συμπερασματικά, η ανασκόπηση αναδεικνύει ότι η εκπαιδευτική ηγεσία δεν συνιστά απλώς μια διοικητική λειτουργία, αλλά έναν κρίσιμο στρατηγικό μηχανισμό σύνδεσης πολιτισμού, πολιτικής και παιδείας, καταδεικνύοντας τον ρόλο της στη διαμόρφωση συμπεριληπτικών, προσαρμοστικών και κοινωνικά ευαίσθητων εκπαιδευτικών οργανισμών που είναι ικανοί να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σύγχρονης πολυπολιτισμικής πραγματικότητας.

Εργασία (Paper)

PROJECT HOM-E-OGENEIA: ΕΝΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ

Κωνσταντίνος Κονδυλάρος
Φοιτητής Νομικής - Democretus University of Thrace
Μαρία Σταθόγιαννη
Βιολόγος-Εκπαιδευτικός-ΔΔΕ Αργολίδας
Ταξιάρχης Κοσμάς
Φοιτητής Ιατρικής - Aristotle University School of Medicine
Δημήτριος Κελεφιώτης
Δρ. Βιολογίας- Συνεργάτης στο 2ο ΕΚΦΕ Ηρακλείου

Ως παιχνιδοποιημένη μάθηση (gamification) ορίζεται η χρήση των μηχανισμών παιχνιδιού σε μη παιγνιώδεις καταστάσεις. Είναι μια σύγχρονη προσέγγιση της εκπαίδευσης που συνδυάζει τη διασκέδαση και την αναμέτρηση με την εκμάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Τόσο τα επιτραπέζια παιχνίδια, όσο και τα δωμάτια απόδρασης (escape rooms) μπορούν να συμπεριληφθούν πλέον στις διδακτικές τεχνικές που βασίζονται στο game based learning και ενισχύουν την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της συνεργατικής επίλυσης προβλημάτων και της δημιουργικότητας.

Το project Hom-e-ogeneia περιλαμβάνει ένα εικονικό δωμάτιο απόδρασης και ένα εικονικό επιτραπέζιο παιχνίδι. Και οι δύο εφαρμογές είναι κατασκευασμένες στην πλατφόρμα Genially και μπορούν να λειτουργήσουν σε ηλεκτρονικό υπολογιστή. Κάθε εφαρμογή έχει μικρή διάρκεια ενώ μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα με τις ανάγκες των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Τα μαθησιακά αντικείμενα έχουν σχεδιαστεί με βάση τη Problem Based Learning -PBL (μάθηση που βασίζεται στο πρόβλημα) και μια παραλλαγή της , τη Dilemma Based Learning-DBL (μάθηση που βασίζεται στο δίλημμα). Τα προβλήματα που βασίστηκαν στη DBL σχεδιάστηκαν στην πλατφόρμα DiBL.

Ο κώδικας επικοινωνίας που χρησιμοποιείται στο δωμάτιο απόδρασης βασίζεται στα σύμβολα των μαθηματικών και των φυσικών επιστημών που είναι διεθνή και έχουν ελληνική προέλευση. Με αυτό τον τρόπο οι δίγλωσσοι Ομογενείς μαθητές ή Ομογενείς μαθητές που έχουν ως δεύτερη γλώσσα την Ελληνική με όχημα τις γνώσεις τους στα μαθηματικά θα μπορέσουν να κατακτήσουν γλωσσικές δεξιότητες στην ελληνική γλώσσα και να αφομοιώσουν στοιχεία που σχετίζονται με τον ελληνικό πολιτισμό.

Ο σχεδιασμός του επιτραπέζιου παιχνιδιού βασίστηκε στη μαθησιακή μέθοδο STREAM (Science, Technology, Reading, Engineering, Art, Mathematics) , όπου θέματα Ιστορίας συνδυάστηκαν με τη Στατιστική και τη Θεωρία Παιγνίων.

Η εφαρμογή Hom-e-ogeneia διακρίνεται για την απλότητα της και μπορεί να αποτελέσει εκπαιδευτικό υλικό τόσο για την άτυπη όσο και για την τυπική εκπαίδευση των Ομογενών σε όλη την υφήλιο αλλά και να αποτελέσει πρότυπο εφαρμογής της γλωσσικής εναρμόνισης και σε άλλα εκπαιδευτικά συστήματα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η «ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ» ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ: Η ΙΝΔΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΤΙ ΚΑΙ Η ΙΣΡΑΗΛΙΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΙΩΣΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΑΚΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Αντώνης Πολέντας
Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Η παρούσα μελέτη εξετάζει την πολιτική εξαγωγής εργατικού δυναμικού της Ινδίας κατά την περίοδο διακυβέρνησης του Ναρέντρα Μόντι (Narendra Modi) και την παράλληλη στρατηγική του Ισραήλ για διαφοροποίηση της αγοράς εργασίας του μέσω εισαγωγής αλλοδαπών εργαζομένων, με στόχο τη μείωση της εξάρτησης από Παλαιστίνιους εργαζόμενους, ιδιαίτερα μετά την έναρξη του πολέμου με τη Χαμάς τον Οκτώβρη του 2023. Κατά την περίοδο της κυβέρνησης Μόντι, η ινδική μεταναστευτική πολιτική έχει μετασχηματιστεί από παθητική διαχείριση εκροών σε ενεργητική «διπλωματία κινητικότητας εργατικού δυναμικού» (labour mobility diplomacy), μέσω διμερών συμφωνιών, διακρατικών μηχανισμών επιλογής (G2G frameworks) και θεσμικής ρύθμισης της προσωρινής μετανάστευσης. Η εξαγωγή εργατικού δυναμικού παρουσιάζεται ως εργαλείο οικονομικής ενίσχυσης (εμβάσματα, απασχόληση), αλλά και ως μέσο εμβάθυνσης στρατηγικών εταιρικών σχέσεων. Μετά το 2023, το Ισραήλ επιδίωξε την αναδιάρθρωση της εξάρτησής του από το παλαιστινιακό εργατικό δυναμικό, ιδίως στους τομείς των κατασκευών και της γεωργίας, προχωρώντας σε οργανωμένη εισαγωγή εργατών από τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ινδίας. Οι διμερείς ρυθμίσεις προβλέπουν προσωρινή, θεσμικά ελεγχόμενη απασχόληση με τυποποιημένους όρους, ενισχύοντας την προβλεψιμότητα και μειώνοντας τον γεωπολιτικό κίνδυνο. Η σύμπτωση των δύο πολιτικών αποκαλύπτει μια αμοιβαία επωφελή διασύνδεση: η Ινδία αξιοποιεί το ανθρώπινο δυναμικό της -τη δημογραφία της- ως στοιχείο εξωτερικής πολιτικής και ήπιας ισχύος, ενώ το Ισραήλ ενσωματώνει την εργασιακή κινητικότητα σε στρατηγική διαχείρισης ασφάλειας και πολιτικής εξάρτησης. Η παρούσα μελέτη εξετάζει τον ρόλο των Ινδών μεταναστών στις όλο και πιο στενές σχέσεις Ινδίας και Ισραήλ και συμβάλλει στην κατανόηση της μετανάστευσης ως εργαλείου κρατικής στρατηγικής στο πλαίσιο της σύγχρονης γεωπολιτικής.

Εργασία (Paper)

MEANING-MAKING PROCESSES AS MECHANISMS OF RESILIENCE AMONG EMERGING ADULTS RAISED IN ADDICTION-AFFECTED FAMILIES

Thalis Boutsiarakos
Ph.D. Candidate, Department of Psychology, Panteion University of Social and Political Sciences
Vasiliki Yotsidi
Assistant Professor of Clinical Psychology, Department of Psychology, School of Social Sciences, Panteion University of Social and Political Sciences

Emerging adulthood represents a critical developmental phase during which individuals actively reinterpret early relational adversity and reconstruct personal identity. Among those raised in families affected by parental addiction, experiences of emotional instability, parentification, and disrupted caregiving significantly shape long-term psychosocial trajectories. This qualitative study examines meaning-making processes as core psychosocial mechanisms through which emerging adults transform childhood adversity into resilience and adaptive functioning.

Semi-structured interviews were conducted with participants aged 18 to 25 who grew up in family environments affected by both substance-related and behavioral addictions. Data were analyzed using reflexive thematic analysis with an interpretative focus on meaning-making, adaptive coping, and identity reconstruction processes.

Findings indicate that resilience develops through three interrelated meaning-making pathways: reinterpreting life experiences from survival-oriented positions toward agentic self-concepts; cultivating reflective self-awareness that supports emotional regulation and relational boundaries; and intentionally constructing supportive social networks beyond the family of origin. These processes conceptualize resilience as a dynamic, relational, and meaning-centered phenomenon rather than a static individual trait.

The study advances understanding of psychosocial resilience by identifying meaning-making as a key mechanism mediating the long-term impact of parental addiction and supporting psychosocial adaptation during emerging adulthood. Implications are discussed for systemic and trauma-informed interventions aimed at fostering identity reconstruction and long-term well-being.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΈΡΩΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΣΤΗ 'ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΟΜΟΡΦΙΑΣ' ΤΟΥ MARTIN MCDONAGH: ΜΙΑ ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.

Αναστασία Καραντζή
Εκπαιδευτικός- Θεατρολόγος- Δραματοθεραπεύτρια

Η προτεινόμενη εισήγηση αντλεί από το πεδίο του θεάτρου και της δραματοθεραπείας κι εξετάζει το έργο ‘η Βασίλισσα της Ομορφιάς’ του Martin McDonagh μέσα από το πρίσμα της διασποράς, εστιάζοντας στη σχέση της πρωταγωνίστριας με τον έρωτα, την επιθυμία φυγής και τον ψυχικό εγκλωβισμό. Η διασπορά προσεγγίζεται εκτός από γεωγραφική μετακίνηση, οικεία στη διαμόρφωση της ιρλανδικής ταυτότητας και ως υπαρξιακή και συναισθηματική συνθήκη που διαπερνά τις σχέσεις των χαρακτήρων, καθορίζει τις επιλογές τους και διαμορφώνει την ταυτότητά τους μέσα από συσχετισμούς, συναισθήματα και περιορισμούς. Ο έρωτας λειτουργεί τόσο ως απειλή ρήξης εξαρτητικών σχέσεων, όσο και ως δυνατότητα μετάβασης κι ενηλικιότητας. Μέσα από τη δραματοθεραπεία και τα εργαλεία της, προτείνεται ένα πλαίσιο κατανόησης του έργου ως υλικού που αναδεικνύει τη διασπορά με την έννοια της εσωτερικής εμπειρίας το οποίο με κατάλληλη επεξεργασία θα είχε τη δυνατότητα να συμβάλει προς την κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων κι αιτημάτων των μετεχόντων στη δραματοθεραπευτική εργασία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ: ΤΟ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΦΑΙΝΕΣΘΑΙ ΩΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΚΙΝΗΤΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Γεράσιμος Ρεντίφης
Διδάσκων ΑΣΠΑΙΤΕ
Ελένη Καρακατσάνη
Υπ. Δρ Ε.Α.Π.

Η μαθησιακή πορεία των μαθητών δεν θα πρέπει να στοχεύει στη συσσώρευση γνώσεων και πληροφοριών, αλλά στο να τους καταστήσει ικανούς να διακρίνουν σχέσεις, να επινοούν λύσεις και να αξιολογούν συμπεράσματα. Στην παρούσα ανακοίνωση εστιάζουμε την προσοχή μας στον σχεδιασμό μιας διδακτικής πρότασης στο πλαίσιο του μαθήματος της Γ΄ Γυμνασίου Δραματική Ποίηση και επικεντρώνουμε το ενδιαφέρον μας στην υιοθέτηση συγκεκριμένων εκπαιδευτικών τεχνικών, οι οποίες συμβάλλουν στην καλλιέργεια των διανοητικών λειτουργιών των μαθητών. Συγκεκριμένα, έχοντας ως πλοηγό το διδακτικό έργο του προσωκρατικού Ελεάτη φιλοσόφου Παρμενίδη (540-470 π.Χ.) «Περί Φύσεως», οι μαθητές θα μυηθούν στον άγνωστο αλλά λίαν ενδιαφέροντα κόσμο της Οντολογίας και της Μεταφυσικής, προκειμένου να προβληματιστούν αρχικά στις αρχές της παρμενίδειας φιλοσοφίας σύμφωνα με τις οποίες οι αισθήσεις μας εξαπατούν και την αλήθεια του κόσμου θα πρέπει να την αναζητήσουμε σε σχέσεις που διαμορφώνουμε με τη νόησή μας. Παράλληλα θα αξιοποιήσουμε το έργο «Ελένη», όπου το 412 π.Χ. ο σπουδαίος τραγικός ποιητής Ευριπίδης (485-406 π. Χ.) έχοντας επηρεαστεί από το σοφιστικό κίνημα το διδάσκει κατά την διάρκεια των δραματικών αγώνων στα Μεγάλα ή εν άστει Διονύσια. Στο έργο αυτό ο Μενέλαος, βασιλιάς της Σπάρτης μετά την άλωση της Τροίας καταπλέει στην Αίγυπτο στο παλάτι του βασιλιά Πρωτέα και διαπιστώνει ότι η «εν Τροία» Ελένη είναι ένα ἄγαλμα νεφέλης. Μέσω δημιουργικών ασκήσεων οι μαθητές θα συγκρίνουν, θα ταξινομήσουν, θα συσχετίσουν και θα αξιολογήσουν τη βασική αντίληψη των δύο αυτών έργων σύμφωνα με την οποία ο κόσμος των φαινομένων δεν έχει καμία ισχύ αφού μόνο το είναι δύναται να συνιστά αντικείμενο της νόησης. Σε έναν κόσμο όπου το φαίνεσθαι τείνει να γίνει οδοδείκτης του σύγχρονου τρόπου ζωής τα έργα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας συνιστούν ένα σημαντικό πυλώνα επαναπροσδιορισμού και επανοηματοδότησης του ερωτήματος «πῶς βιωτέον;» προσφέροντας διανοητικά ερεθίσματα, προκειμένου να καλλιεργηθεί περαιτέρω η κριτική αντίληψη και η δημιουργική σκέψη των μαθητών.

Εργασία (Paper)

Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΕΝΙΑΙΑ ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ–ΛΥΚΕΙΑ (ΕΝ.Ε.Ε.ΕΓΥ.-Λ.) ΣΤΗ ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Συμεών Νικολιδάκης
Δρ. Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης / Διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Λέλα Γώγου
Ομότιμη Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης / Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Η μετάβαση των αποφοίτων των Ενιαίων Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων–Λυκείων (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.) στη μεταλυκειακή επαγγελματική κατάρτιση αποτελεί ένα κρίσιμο στάδιο της εκπαιδευτικής και κοινωνικής τους διαδρομής. Η παρούσα εργασία προσεγγίζει τη μετάβαση αυτή μέσα από μια κοινωνιολογική οπτική, εστιάζοντας στις έννοιες της συμπερίληψης, της κοινωνικής ένταξης και της ισότητας ευκαιριών στο πλαίσιο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Αρχικά, αναλύεται ο ρόλος των ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ. ως δομών ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, με διαβαθμισμένη εκπαιδευτική οργάνωση, προσαρμοσμένα αναλυτικά προγράμματα και διεπιστημονική υποστήριξη, που στοχεύουν όχι μόνο στην απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων, αλλά και στην κοινωνικοποίηση των μαθητών και στην ενδυνάμωσή τους ως ενεργών κοινωνικών υποκειμένων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη λειτουργία τους ως προστατευμένων εκπαιδευτικών πλαισίων που λαμβάνουν υπόψη τις μαθησιακές, κοινωνικές και συναισθηματικές ανάγκες των μαθητών. Στη συνέχεια, εξετάζονται οι δυνατότητες συνέχισης των σπουδών τους στη μεταλυκειακή επαγγελματική κατάρτιση και ειδικότερα στις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ), οι οποίες δύνανται να λειτουργήσουν ως συνεκτικός δεσμός μεταξύ εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας. Αναλυτικότερα, αναδεικνύονται οι θεσμικοί, κοινωνικοί και πολιτισμικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη μετάβαση των αποφοίτων και επισημαίνονται οι προκλήσεις που σχετίζονται με την επαρκή υποστήριξη των αποφοίτων, την προσαρμογή των εκπαιδευτικών δομών στις ιδιαίτερες ανάγκες τους και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ σχολείων, δομών κατάρτισης και τοπικών κοινωνιών. Τέλος, υπογραμμίζεται η σημασία της διαμόρφωσης συνεκτικών πολιτικών συμπερίληψης και δια βίου μάθησης, προκειμένου η μεταλυκειακή επαγγελματική κατάρτιση να λειτουργήσει ως ουσιαστικός μηχανισμός κοινωνικής ένταξης και επαγγελματικής ενδυνάμωσης των αποφοίτων των ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ.

Εργασία (Paper)

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗ ΑΠΟ ΤΟ 1949 ΕΩΣ ΤΟ 1982. ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Νικόλαος Χουρδάκης
Πληροφορικός MSc - Εκπαιδευτικός Πληροφορικής

Η παρούσα μελέτη διερευνά την ιστορική εξέλιξη και τον θεσμικό ρόλο του Επιθεωρητή στην ελληνική εκπαίδευση από τη μετεμφυλιακή ανασυγκρότηση έως τη Μεταπολίτευση. Ο θεσμός αναλύεται ως ο κεντρικός μηχανισμός διοίκησης και εποπτείας, ο οποίος λειτούργησε διαχρονικά ως συνδετικός κρίκος μεταξύ της κρατικής εξουσίας και του εκπαιδευτικού συστήματος, διασφαλίζοντας την εφαρμογή της εκάστοτε κυρίαρχης πολιτικής ιδεολογίας. Μέσα από τη βιβλιογραφική επισκόπηση και την ιστορική-ερμηνευτική προσέγγιση, σκιαγραφείται η φυσιογνωμία του Επιθεωρητή ως οργάνου αυστηρού συγκεντρωτισμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο φαινόμενο του «Επιθεωρητισμού», όπου η παιδαγωγική καθοδήγηση υποτασσόταν στον γραφειοκρατικό έλεγχο και την αστυνόμευση των πολιτικών φρονημάτων των εκπαιδευτικών. Η εργασία εξετάζει πώς ο ρόλος αυτός εργαλειοποιήθηκε, ιδιαίτερα κατά την περίοδο της Δικτατορίας, μετατρέποντας τον Επιθεωρητή σε φορέα ιδεολογικής συμμόρφωσης και πειθαρχικού ελέγχου. Ακολούθως, αναλύονται οι διεργασίες της Μεταπολίτευσης, όπου υπό την πίεση του συνδικαλιστικού κινήματος και της ανάγκης για εκδημοκρατισμό, ο θεσμός οδηγήθηκε σε απαξίωση. Η μελέτη καταλήγει στην ιστορική τομή του 1982 (Ν. 1304/1982), όταν η κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή και η εισαγωγή του Σχολικού Συμβούλου σηματοδότησε τη μετάβαση από ένα αυταρχικό μοντέλο αξιολόγησης σε ένα σύστημα που προέτασε την επιστημονική και παιδαγωγική υποστήριξη. Συμπερασματικά, η εργασία αποτιμά τον θεσμό ως ένα πεδίο σύγκρουσης μεταξύ της κρατικής επιβολής και των αιτημάτων για εκπαιδευτική ελευθερία, αναδεικνύοντας τις παθογένειες που στιγμάτισαν την ελληνική εκπαίδευση για σχεδόν τέσσερις δεκαετίες.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥΣ

Αθηνά Ραφαηλία Μπακιρτζή
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια
Δέσποινα Κωνσταντινίδη
Δρ. ΣΕΠ Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφος Εκπαιδευτικός ΥΠΑΝ

Η παρούσα διπλωματική εργασία διερευνά την εργασιακή ικανοποίηση των εκπαιδευτικών της δημόσιας πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα και τη στάση τους απέναντι στη συμβουλευτική υποστήριξη στον επαγγελματικό τους χώρο. Στόχος της έρευνας είναι η αποτύπωση του επιπέδου εργασιακής ικανοποίησης, η διερεύνηση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με τη σημασία και τη χρησιμότητα της συμβουλευτικής, καθώς και η εξέταση της μεταξύ τους σχέσης, λαμβάνοντας υπόψη δημογραφικά και επαγγελματικά χαρακτηριστικά.

Η έρευνα υιοθέτησε ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση, με περιγραφικό και συσχετιστικό σχεδιασμό. Το δείγμα αποτέλεσαν 114 εκπαιδευτικοί της δημόσιας πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι συμπλήρωσαν ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο κλίμακας Likert. Τα δεδομένα αναλύθηκαν με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS, αξιοποιώντας περιγραφική στατιστική, ελέγχους αξιοπιστίας, συσχέτιση Pearson, ελέγχους χ^2 και ανάλυση διασποράς (ANOVA).

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί εμφανίζουν γενικά ικανοποιητικό επίπεδο εργασιακής ικανοποίησης, το οποίο συνδέεται κυρίως με ενδογενείς παράγοντες του επαγγέλματος, όπως το νόημα της διδασκαλίας, το θετικό κλίμα με τους μαθητές και τη συνεργασία με τους συναδέλφους. Παράλληλα, καταγράφονται υψηλά επίπεδα εργασιακού άγχους και δυσαρέσκειας ως προς θεσμικούς και οργανωσιακούς παράγοντες, όπως ο μισθός, οι ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης και οι υλικοτεχνικές υποδομές.

Η στάση απέναντι στη συμβουλευτική υποστήριξη είναι ιδιαίτερα θετική, ενώ διαπιστώνεται μέτρια αλλά στατιστικά σημαντική θετική συσχέτιση μεταξύ εργασιακής ικανοποίησης και θετικής στάσης προς τη συμβουλευτική.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

THE RECONSTRUCTION OF ANCIENT GREEK DANCE WITH DIGITAL TECHNOLOGIES.
THEORETICAL PRESUPPOSITIONS & PRACTICAL APPLICATIONS

Άννα Λάζου Βούτου
Αναπληρώτρια καθηγήτρια αισθητικής παραστατικών τεχνών ΕΚΠΑ

The working hypothesis in the revival of ancient athletic and artistic events is that research on the arts differs from academic or scientific research, but can contribute greatly to it, because art in general and the art of dance in particular, among others, constitutes an exemplary code of transfer and emergence of original concepts and reflections. Artistic research can be characterized as applied research in the narrowest sense of the term. In this type of research, art is not so much the object but the goal and process of the research, which provides the knowledge and means that can be used in specific creative practices. Conscious understanding of the functions of dance education and practice in contemporary reality, with the means of philosophical anthropological-ethical study, therefore, is a prerequisite for the application and dissemination of technological tools, to internally upgrade the human experience of dance and not superficially utilitarianly. The combination of these data has the effect of demonstrating and documenting the contemporary importance of studying ancient Greek dance, and of preparing a comprehensive syllabus for its teaching at all educational levels and in lifelong learning. This is also the purpose of applying digital technology and AI tools in the field of ancient orchesis (A. Lazou et al., Ancient Orchesis Theory and Practice, 2024). For the implementation of our plan, which builds upon our long-term efforts, we consider the recent findings of four foreign-language and three Greek studies concerning dance and cutting-edge technology. Noting that in the international research environment, artificial intelligence tools have been applied for the dissemination, reconstruction, and teaching of dance -contemporary dance and traditional dances - the Greek research approaches in recent years, on the contrary, focus on philosophical, ethical, and anthropological issues concerning artificial intelligence and the educational and aesthetic aspects of dance.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΝΈΕΣ ΤΆΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΕΚΠΑΊΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΆΘΜΙΑ ΕΚΠΑΊΔΕΥΣΗ (2020–2025): ΑΠΌ ΤΟΝ COVID-19 ΣΤΟΝ ΥΒΡΙΔΙΚΌ ΣΧΟΛΙΚΌ ΧΏΡΟ – EVIDENCE-BASED ΠΑΡΕΜΒΆΣΕΙΣ, MENTAL HEALTH LITERACY ΚΑΙ HELP-SEEKING

Αθανάσιος Καλαντζής
Υποψήφιος Διδάκτωρ Ψυχολογίας
Διονυσία Σχίζα
Υποψήφια διδάκτωρ Ψυχολογίας

Κύριος σκοπός της παρούσας μετανάλυσης είναι η συστηματική αποτύπωση και ερμηνεία των νέων τάσεων στην ψυχοεκπαίδευση στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση κατά την COVID/post-COVID περίοδο (2020–τέλη 2025), με έμφαση σε παρεμβάσεις που στηρίζονται σε ερευνητικά δεδομένα. Ερευνητικές ερωτήσεις αποτέλεσαν: (α) ποιες μορφές ψυχοεκπαιδευτικών προγραμμάτων (mental health literacy, πρόληψη άγχους/κατάθλιψης, μείωση στίγματος, help-seeking, peer-support) εμφανίζονται συστηματικά στη διεθνή βιβλιογραφία της περιόδου, (β) ποια είναι τα κύρια αποτελέσματά τους ως προς γνώση, στάσεις και συμπεριφορές αναζήτησης/παροχής βοήθειας, και (γ) ποιοι παράγοντες υλοποίησης αναδεικνύονται ως κρίσιμοι στο σχολικό πλαίσιο.

Μεθοδολογικά, πραγματοποιήθηκε στοχευμένη βιβλιογραφική αναζήτηση σε Google Scholar και PubMed, με κριτήρια ένταξης: δημοσιεύσεις 2020–2025, σχολικό πλαίσιο δευτεροβάθμιας, προτεραιότητα σε πρωτογενή δεδομένα (RCT/cluster-RCT, quasi-experimental, mixed-methods), και σαφή περιγραφή ψυχοεκπαιδευτικού περιεχομένου/μηχανισμού παρέμβασης. Τα ευρήματα συντέθηκαν θεματικά και συγκρίθηκαν ως προς τύπο παρέμβασης και δείκτες αποτελεσματικότητας.

Τα αποτελέσματα δείχνουν μετατόπιση προς: (i) προγράμματα mental health literacy ενταγμένα στο αναλυτικό πρόγραμμα και συχνά teacher-led, (ii) υβριδικές/ψηφιακές μορφές παράδοσης, (iii) παρεμβάσεις με έμφαση σε αποστιγματοποίηση και σε συγκεκριμένες δεξιότητες “πρώτης βοήθειας” προς συνομηλίκους, και (iv) ενίσχυση ικανότητας του σχολικού προσωπικού μέσω επιμόρφωσης. Γενικά παρατηρούνται βελτιώσεις σε γνώση και στάσεις, με πιο μεταβλητά ευρήματα σε συμπεριφορικούς δείκτες (π.χ. help-seeking) και εξάρτηση από παράγοντες εφαρμογής.

Συμπερασματικά, η μετανάλυση αναδεικνύει ότι η ψυχοεκπαίδευση στη δευτεροβάθμια μετά τον COVID τείνει να οργανώνεται ως πολυεπίπεδο, σχολικά ενσωματωμένο και ολοένα πιο υβριδικό πεδίο, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για στοχευμένη επιμόρφωση, σαφή πρωτόκολλα εφαρμογής και αξιολόγηση με δείκτες που υπερβαίνουν τη γνώση, εστιάζοντας και σε πραγματικές πρακτικές υποστήριξης μαθητών/τριών.

Εργασία (Paper)

ΤΟ "ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ" ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΡΟΜΑ ΜΑΘΗΤΕΣ. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ.

Αθανασία Μίχα
Παιδαγωγός πρώιμης παιδικής ηλικίας Παδα, απόφοιτη μεταπτυχιακού Παδα-Ασπαιτε, ιδιοκτήτρια κέντρου μελέτης "παιδαγωγείν " πετρούπολη

Οι τσιγγάνοι μαθητές ανήκουν σε μια ειδική μειονοτική ομάδα αρκετά διαφορετική από τις άλλες ομάδες. Βιώνουν αλλεπάλληλες συγκρούσεις τόσο στο σχολικό χώρο όσο και στη σχολική τάξη. Μπορούν άραγε να έχουν πραγματικές ευκαιρίες στην εκπαίδευση; Αυτό θα μπορούσε να συμβεί, αν η πολιτεία λάβει υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης ομάδας προκειμένου να προσαρμόσει την εκπαίδευση. Στόχος είναι η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση της πολιτείας απέναντι στα προβλήματα που εμποδίζουν τη φοίτησή τους στο σχολείο, αλλά και η δημιουργία ενός σχολείου <<ανοιχτού>> για όλους τους μαθητές. Επιπλέον, η εκπόνηση και η εφαρμογή παράλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία θα μπορούσε να συμβάλλει στην ένταξη των ρομά στην εκπαιδευτική πράξη και στη διαμόρφωση της συμπερίληψης. Μια έννοια που εμπεριέχει σεβασμό, αποδοχή, συνεκπαίδευση, αγάπη, στήριξη και αρμονική ένταξη. Μέσα από έρευνες και τη βιβλιογραφική αναφορά θα γίνουν πιο κατανοητά και αντιληπτά τα αίτια που δυσχεραίνουν τη μάθηση για τους Ρομά και θα προταθούν καινοτόμα προγράμματα από φορείς που θα αποσκοπούν στην ενδυνάμωση των μειονοτήτων τόσο στο σχολικό όσο και στον κοινωνικό χώρο και όχι την αποξένωση τους.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟ ΩΣ ΠΛΟΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΝΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Γεράσιμος Ρεντίφης
Διδάσκων ΑΣΠΑΙΤΕ
Ελένη Καρακατσάνη
Φιλόλογος, Υπ. Δρ Ε.Α.Π.

Τα θέματα με τα οποία ασχολείται γόνιμα και δημιουργικά η φιλοσοφία του Ηρακλείτου καλύπτουν τις σημαντικότερες περιοχές της ανθρώπινης διανόησης αλλά και της πρακτικής ζωής του ανθρώπου, όπως είναι η ηθική, η πολιτική, η αισθητική, η οντολογία, η μεταφυσική, η γνωσιολογία, η φιλοσοφία της γλώσσας, η ψυχολογία, η ανθρωπολογία και η κοσμολογία, όπως δείχνουν τα διασωθέντα αποσπάσματα. Ο Ηράκλειτος ως η ενσάρκωση της ίδιας της Φιλοσοφίας, καθώς έχει επισημάνει και ο Nietzsche, κατορθώνει με μοναδικό τρόπο μέσα από τον Λόγο να εκφράσει την αρμονία και τη τάξη που διέπει τον κόσμο. Ο Ηράκλειτος υποστηρίζει ότι η ουσία του κόσμου υπάρχει σε μια νοητική αρχή, δηλαδή, στον Λόγο. Είναι από τους πρώτους στοχαστές, ο οποίος ξετυλίγει το στοχασμό του ψάχνοντας το νόημα της φύσης, της θεότητας, του ανθρώπου και της πόλης, οι οποίες αποτελούν εκφάνσεις του είναι και του γίγνεσθαι του κόσμου αλλά και της πολιτικής κοινωνίας. Στην παρούσα ανακοίνωση θα εστιάσουμε το ενδιαφέρον μας στα εξής ερωτήματα: α) Τι είναι Λόγος και ποια η σχέση του προς τον κόσμο την πολιτεία κατά τον Ηράκλειτο; β) Πως δομείται ο κόσμος και ποια η υφή του σύμφωνα με την ηρακλείτεια διανόηση; γ) Υπάρχει κάποια συνάφεια των απόψεων του περί της υφής του κόσμου με τις απόψεις του περί της πολιτικής; δ) Το νόημα της ηρακλείτειας πολιτικής έχει χαρακτήρα δοκιμής και προοπτικού πειραματισμού στην εποχή μας; Η πραγματική στόχευση της συγκεκριμένης εργασίας είναι να δοθεί απάντηση σε ένα βασικό ερώτημα: Οι ιδέες του Ηρακλείτου έχουν άραγε διαχρονική αξία; Σε ποια σημεία ο προσωκρατικός φιλόσοφος, αν και έζησε αιώνες πριν, μπορεί να επηρεάζει και σήμερα τον ανθρώπινο βίο με τις ιδέες του περί πολιτικής; Θα διαπιστώσουμε αυτήν την διαχρονικότητα, διότι οι ιδέες του είναι επίκαιρες, έχουν αποκτήσει «κύρος και ισχύ επέκεινα τόπου και χρόνου» και συνιστούν πλοηγό για τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΜΕ ΟΧΗΜΑ ΤΗ ΧΗΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

Ειρήνη Πανταζή
Χημικός, εκπαιδευτικός στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, υπ. διδάκτωρ ΠΤΔΕ Α.Π.Θ.

Στη σημερινή εποχή η αειφορία αποτελεί αναγκαιότητα για την κοινωνία, ώστε να εξισορροπηθεί η οικονομική ανάπτυξη με την κοινωνική ευημερία και με την προστασία του περιβάλλοντος. Η χημική εκπαίδευση αποτελεί το όχημα για την πορεία προς την αειφόρο ανάπτυξη, ενδυναμώνοντας τους/τις μαθητές/τριες να αναπτύξουν κριτική σκέψη σχετικά με τις σύγχρονες κοινωνικο-οικονομικο-περιβαλλοντικές προκλήσεις. Βασικός σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδειχθεί μια διδακτική πρόταση αειφόρου προσανατολισμού. Το διδακτικό σενάριο αφορά σε τμήμα της Α΄τάξης Επαγγελματικού Λυκείου, στο οποίο διδάσκεται η δομή του ατόμου, γνώση που αποτελεί θεμέλιο λίθο της συζήτησης για την πυρηνική ενέργεια. Με τον τρόπο αυτό προωθείται η διεπιστημονική μάθηση, καθώς οι αποκτηθείσες γνώσεις συνδέονται με ηθικά-κοινωνικά-οικονομικά-περιβαλλοντικά ζητήματα. Επιπλέον, οι έφηβοι/ες προετοιμάζονται να γίνουν κριτικά σκεπτόμενοι πολίτες, οι οποίοι θα κληθούν να λάβουν σημαντικές αποφάσεις ως ενεργά μέλη της κοινωνίας, μελλοντικοί επιστήμονες και επαγγελματίες. Η εμπειρία καταδεικνύει ότι οι μαθητές/τριες εμπλέκονται ενεργητικά στη διαδικασία μάθησης όταν αυτή συνδέεται με την καθημερινότητά τους, εκφράζουν απορίες και προβληματισμούς και συζητούν μεταξύ τους με επιχειρήματα. Επίσης, είναι αξιοσημείωτο ότι η χημική εκπαίδευση, με τον τρόπο αυτό, αποκτά σημαντικό ρόλο στη σύνθεση των κοινωνικών, οικονομικών, περιβαλλοντικών και ενεργειακών παραμέτρων και αποδομείται η αντίληψη ότι πρόκειται για δυσνόητη, εξειδικευμένη γνώση για λίγους. Εν κατακλείδι, το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο αποτελεί ένα βήμα στην προσπάθεια αλλαγής του ατόμου ξεχωριστά, του σχολείου και της κοινωνίας, υπό το πρίσμα της εξάλειψης της υποβάθμισης του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ: ΜΕΤΑΝΑΛΥΣΗ COVID/POST-COVID ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (2020–2025)

Αθανάσιος Καλαντζής
Υποψήφιος Διδάκτωρ Ψυχολογίας
Διονυσία Σχίζα
Υποψήφια διδάκτωρ Ψυχολογίας

Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η σύνθεση της πρόσφατης ερευνητικής τεκμηρίωσης σχετικά με το τι μπορούν να κάνουν οι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εντοπισμό ενδείξεων τραύματος και τη διαχείρισή του εντός της τάξης, στο πλαίσιο των trauma-informed προσεγγίσεων. Ερευνητικές ερωτήσεις αποτέλεσαν: (α) ποια μορφές επιμόρφωσης/παρεμβάσεων βελτιώνουν μετρήσιμα τη γνώση, τις στάσεις και την αυτο-αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών, (β) ποιες πρακτικές τάξης αναφέρονται ως λειτουργικές για αποφόρτιση, απο-κλιμάκωση και υποστηρικτικό κλίμα, και (γ) ποιοι παράγοντες υλοποίησης διευκολύνουν ή εμποδίζουν τη μεταφορά της επιμόρφωσης στην καθημερινή πρακτική.

Η μελέτη βασίζεται σε μετα-σύνθεση/θεματική μετανάλυση της βιβλιογραφίας (COVID/post-COVID, 2020–τέλη 2025), μέσω στοχευμένης αναζήτησης στο Google Scholar. Συμπεριλήφθηκαν κατά προτεραιότητα εμπειρικές μελέτες (μικτές μέθοδοι, αξιολογήσεις whole-school εφαρμογών, πιλοτικές/παρεμβατικές έρευνες) με ρητή εστίαση σε εκπαιδευτικούς και σχολικό προσωπικό δευτεροβάθμιας ή ισοδύναμων βαθμίδων. Τα δεδομένα οργανώθηκαν σε θεματικές κατηγορίες και συγκρίθηκαν ως προς αποτελέσματα και συνθήκες εφαρμογής.

Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι η επιμόρφωση trauma-informed ενισχύει συχνά στάσεις και αίσθηση επάρκειας των εκπαιδευτικών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, συνδέεται με μείωση εξουθένωσης. Ωστόσο, η μετάβαση από στάσεις σε σταθερές πρακτικές δεν είναι αυτόματη και εξαρτάται από δομές υποστήριξης. Κεντρικές πρακτικές τάξης αναδεικνύονται οι προβλέψιμες ρουτίνες, η σχέση και ασφάλεια, στρατηγικές απο-κλιμάκωσης, καθώς και ενσωμάτωση μικρο-δεξιοτήτων κοινωνικοσυναισθηματικής ρύθμισης.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει την ανάγκη για πολυεπίπεδη εφαρμογή (επιμόρφωση - συνεχιζόμενη καθοδήγηση/consultation - σαφή πρωτόκολλα παραπομπής - μέριμνα για ευημερία εκπαιδευτικών) και προσφέρει ένα συνεκτικό, evidence-based πλαίσιο για δράση στη δευτεροβάθμια τάξη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΑΥΤΙΣΗΣ ΚΑΙ Η ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Αλέξανδρος Θεοδωρίδης
Αναπληρωτής Καθηγητής Δ.Π.Θ.

Ίσως το μεγαλύτερο πρόβλημα των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών, σήμερα, να είναι η βαθιά κρίση που διέρχεται σε αυτές η διαδικασία ταύτισης, εφόσον αδυνατούν να αυτοπαρασταθούν ως εστίες νοήματος και αξίας και, άρα, να αυτοαναγνωρισθούν ως ενταγμένες σε μια παρελθούσα ιστορία, όπως και σε μια μελλοντική. Η κατάσταση αυτή, βεβαρημένη ανθρωπολογικά, δεν μπορεί παρά να συνδέεται κατ' ουσίαν και με τη λογική συγκρότηση του πεδίου της διαπολιτισμικής εκπαιδευσης και, συναφώς, με το αξιολογικό πλαίσιο άρθρωσης της διαπολιτισμικής παιδαγωγικής θεωρίας. Η παραγνώριση, όμως, αυτής της κατάστασης οδηγεί αναπόφευκτα στην ιδεολογικοποίηση του πεδίου. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, δεν είναι παράδοξο, λοιπόν, ότι η έννοια της πατρίδας αποπέμπεται αδιακρίτως από τα περιεχόμενα της διαπολιτισμικής παιδαγωγικής θεωρίας, ως εκφράζουσα μια βούληση κυριαρχίας που ταυτίζεται, μεταξύ άλλων, με τον εθνικισμό, την αποικιοκρατία, τους πολέμους, ή ως παροντοποιούσα έναν μηχανισμό που νομιμοποιεί τις θυσίες «για το έθνος». Στην εργασία μας θα δείξουμε ότι υπ' αυτό το πρίσμα, δαιμονοποιούμενη η πατρίδα, ακυρώνεται το νόημά της, όπως, ασφαλώς, και η ιστορία της, η οποία πια μετατρέπεται σε τουριστικό αξιοθέατο, το οποίο επισκεπτόμαστε σε περιόδους σχόλης και αντικαθίσταται από ένα ανήκειν, η συγκρότηση του οποίου συνιστά μεγάλη απορία• τέτοια που μας εμποδίζει να σκεφτούμε πως μπορεί να αποτελέσει το έδαφος μιας τελικής ταύτισης ενός ισχυρά επενδεδυμένου «εμείς». Οι συνέπειες αυτής της κατάστασης θεωρούμε πως είναι εξαιρετικά βαριές και με αυτές πρέπει να αναμετρηθούμε.

Εργασία (Paper)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ 4ΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Μαρία Δρακάκη
Κοινωνιολόγος, Διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης, Διδάσκουσα Πολιτικών Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης στο ΠΜΣ «Νέες Μορφές Εκπαίδευσης και Μάθησης» του ΤΕΠΑΕΣ του Πανεπιστημίου Αιγαίου και στο ΔΠΜΣ «Απασχόληση, Οργάνωση Εργασίας και Εργασιακές Σχέσεις

Οι συνεχείς μεταβολές και μετασχηματισμοί που διαδραματίζονται στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο τις τελευταίες δεκαετίες, σε συνδυασμό με τις ταχύτατες εξελίξεις στα πεδία της τεχνολογίας και της καινοτομίας, έχουν αναδείξει την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τις δεξιότητες-ικανότητες ως prime movers για την (επαν)ένταξη των ατόμων και την προσαρμογή τους στα σύγχρονα εργασιακά περιβάλλοντα. Στα οποία, η ψηφιοποίηση και η αυτοματοποίηση της απασχόλησης φαίνεται να εξελίσσονται με ταχύτατους ρυθμούς στην εποχή της λεγόμενης «4ης Βιομηχανικής Επανάστασης».

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τις στρατηγικές προτεραιότητες και τους κεντρικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής για την τρέχουσα δεκαετία, όπως αυτοί αναδεικνύονται και υλοποιούνται μέσω του νέου Στρατηγικού Πλαισίου ευρωπαϊκής συνεργασίας στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (2021-2030), εστιάζοντας στη σύνδεσή της με τις δεξιότητες και την απασχόληση στο πλαίσιο του εν εξελίξει ψηφιακού μετασχηματισμού της αγοράς εργασίας.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη Δια Βίου Μάθηση, στις δεξιότητες που σχετίζονται άμεσα με την απασχολησιμότητα του ανθρώπινου δυναμικού (βασικές δεξιότητες-ικανότητες, ψηφιακές και ήπιες δεξιότητες), στο upskilling και στο reskilling (ως βασικά «εργαλεία» προσαρμογής των ατόμων στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και απαιτήσεις της αγοράς εργασίας), στο πλαίσιο i. τόσο του ευρύτερου ψηφιακού μετασχηματισμού της απασχόλησης όσο και ii. της ενίσχυσης της ισότιμης και χωρίς αποκλεισμούς πρόσβασης των ατόμων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και, εν γένει, στη Δια Βίου Μάθηση, αλλά και iii. της διασφάλισης της κοινωνικής συνοχής και βιωσιμότητας της Ε.Ε.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ.

Ιωάννης Θ. Σεχίδης
Υποψήφιος Διδάκτορας ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αγαίου
Μαρία Μοσκόφογλου-Χιονίδου
Αφυπηρετήσασα Αναπληρώτρια καθηγήτρια ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αιγαίου

Το παρόν άρθρο αφορά τη συμβολή της πολλαπλής αναπαράστασης στη μάθηση βασικών μαθηματικών δεξιοτήτων από μαθητές με δυσκολίες μάθησης. Η πολλαπλή αναπαράσταση, που περιλαμβάνει πραξιακή, λεκτική, απεικονιστική, σχηματική, συμβολική και μεταγνωστική κωδικοποίηση, αποτελεί βασικό εργαλείο για τη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας.

Ο διδακτικός πειραματισμός επικεντρώνεται στη συγκρότηση του αριθμητικού συστήματος, την εκτέλεση αριθμητικών πράξεων και την επίλυση αριθμητικών προβλημάτων. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι η πολλαπλή αναπαράσταση βελτιώνει τη μαθησιακή απόδοση των μαθητών, ενισχύοντας τις γνωστικές και μεταγνωστικές τους δεξιότητες. Επιπλέον, η διαφοροποίηση των διδακτικών στρατηγικών συμβάλλει στην προσαρμογή της μάθησης στις ανάγκες των μαθητών.

Συμπερασματικά, η έρευνα αναδεικνύει την πολλαπλή αναπαράσταση ως μια καινοτόμο προσέγγιση στη διδασκαλία των μαθηματικών, παρέχοντας χρήσιμες κατευθύνσεις για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής πρακτικής και της διαγνωστικής αξιολόγησης.

Εργασία (Paper)

Η ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Μαρία Κεφαλάκη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης

Στη σύγχρονη πολυπολιτισμική εκπαιδευτική πραγματικότητα, η διαπολιτισμική ικανότητα αναγνωρίζεται ως μια οριζόντια ικανότητα, άμεσα συνδεδεμένη με την αναγκαιότητα της ισότιμης διαπολιτισμικής επικοινωνίας, στο πλαίσιο των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Οι σχολικές μονάδες, ως θεσμικοί φορείς που συμβάλλουν στην καλλιέργεια ικανοτήτων και στη διαμόρφωση της συλλογικής ταυτότητας των μαθητών/μαθητριών στο πλαίσιο της σχολικής ζωής, είναι σημαντικό να διερευνούν τον βαθμό ανάπτυξης της διαπολιτισμικής ικανότητας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας τους, τόσο στο μικροεπίπεδο της τάξης όσο και συνολικά. Αυτό προϋποθέτει σαφή και θεωρητικά τεκμηριωμένα κριτήρια αξιολόγησης, με στόχο τον συστηματικό αναστοχασμό και τη βελτίωση των εκπαιδευτικών πρακτικών. Κύριος σκοπός της μελέτης είναι η συγκρότηση ενός αξιολογικού πλαισίου της διαπολιτισμικής ικανότητας στο σχολικό περιβάλλον, με άξονα τη διαπολιτισμική προσέγγιση στην εκπαίδευση, δεδομένου ότι η έννοια περιγράφεται μέσα από ποικίλα θεωρητικά μοντέλα. Μέσα από τη μελέτη της διεθνούς βιβλιογραφίας αναζητήθηκε ο κοινός πυρήνας των μοντέλων αυτών, εντοπίστηκαν συγκλίσεις ως προς τα βασικά συστατικά της, τα οποία στη συνέχεια συσχετίστηκαν με τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, που εκφράζουν τη μετάβαση από μονοπολιτισμικές σε διαπολιτισμικές προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική πράξη. Από τη θεωρητική αυτή σύνθεση προέκυψε ένα πλαίσιο ενδιάμεσων παραγόντων που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως δείκτες/κριτήρια αξιολόγησης της διαπολιτισμικής ικανότητας των μαθητών/μαθητριών, καθώς και της σχολικής μονάδας συνολικά. Τα κριτήρια αυτά σχετίζονται με τις ρητές ή άρρητες προκαταλήψεις σχετικά με τις εθνικές, φυλετικές και θρησκευτικές ετερότητες, τον εθνοκεντρισμό/εθνοσχετισμό ως πλαίσιο κατανόησης και ερμηνείας της ετερότητας και την ενσυναίσθηση ως κρίσιμη ικανότητα που υποστηρίζει τη μη ιεραρχική κατανόηση του «άλλου». Οι παράγοντες αυτοί συγκροτούν τον λειτουργικό ορισμό της διαπολιτισμικής ικανότητας που προτείνεται στη μελέτη, συγκροτώντας τη βάση για πολυμεθοδική αξιολόγηση, συνδέοντας τη θεωρητική εννοιολόγηση με την εκπαιδευτική πράξη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

UNSEEN FORMS OF DISCRIMINATION IN MENTAL HEALTH SERVICES FOR MIGRANTS

Antonio Iudici
Department of Philosophy, Sociology, Education and Applied Psychology, University of Padua, Italy
Lucia Colombo
Institute of Psychology and Psychotherapy (Scuola Interazionista), 35100 Padua, Italy
Paolo Cottone
Department of Philosophy, Sociology, Education and Applied Psychology, University of Padua, Italy
Jessica Neri
Institute of Psychology and Psychotherapy (Scuola Interazionista), 35100 Padua, Italy

In contemporary diasporic societies shaped by global mobility, clinical encounters between migrants and mental health professionals represent a critical space where inclusion, exclusion, and citizenship are negotiated through everyday interactions. Within these encounters, forms of invisible discrimination may emerge, rooted in biases that influence interpretation, communication, and professional decision-making.

This study examines the main biases described in the literature on clinical practice with migrant and culturally diverse individuals, addressing two research questions: which biases recur in clinical encounters, and how they shape interactional processes and outcomes. Within an interactionist perspective, bias is understood not as a fixed individual prejudice, but as a cognitive shortcut emerging in situations of uncertainty and cultural distance, enacted through social and dialogical processes in clinical encounters.

The study is based on a systematic review of peer-reviewed literature published between 1980 and 2022, conducted in accordance with PRISMA guidelines. Thirty-three studies were analyzed to examine interactional dynamics in clinical assessment and practice involving migrant patients.

The analysis outlines three recurrent forms of bias: racial stereotype activation, ethnocentrism, and microaggressions. These biases, often operating implicitly, affect diagnostic interpretations, therapeutic relationships, and communicative exchanges, increasing the risk of misdiagnosis, weakened alliances, and service disengagement.

The conclusions outline directions for future education and training in mental health services, highlighting the need for reflexive, interaction-oriented competencies to address bias and promote inclusive clinical practices in multicultural societies.

Εργασία (Paper)

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΥΤΕΣ ΟΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ, ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

Νικόλαος Χουρδάκης
Πληροφορικός MSc - Εκπαιδευτικός Πληροφορικής

Η παρούσα εργασία διερευνά τον ρόλο και την αποτελεσματικότητα των εναλλακτικών μεθόδων αξιολόγησης για μαθητές Ειδικής Αγωγής. Σκοπός της μελέτης είναι η παράθεση διαφοροποιημένων στρατηγικών αξιολόγησης και η διερεύνηση της αποτελεσματικότητάς τους εξετάζοντας τον αντίκτυπο που έχουν στην εμπιστοσύνη, τη μαθησιακή απόδοση και την εμπλοκή των μαθητών. Μέσα από τη βιβλιογραφική επισκόπηση αναδεικνύονται σύγχρονα μοντέλα παρέμβασης, όπως το Response to Intervention (RtI), η διδασκαλία συνομηλίκων (Peer Tutoring) και η ενσωμάτωση των Νέων Τεχνολογιών, τα οποία προσφέρουν ένα δυναμικό πλαίσιο παρακολούθησης της μαθησιακής προόδου. Από την ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας καταδεικνύεται ότι η μετάβαση από τις τυποποιημένες διαδικασίες σε διαφοροποιημένες μορφές αξιολόγησης αίρει τους μαθησιακούς φραγμούς και μειώνει το εξεταστικό άγχος, ενισχύοντας σημαντικά την αυτοπεποίθηση των μαθητών. Παράλληλα, η χρήση πολλαπλών εργαλείων επιτρέπει την ακριβέστερη αποτίμηση των γνώσεων, οδηγώντας σε βελτιωμένη μαθησιακή εικόνα και ουσιαστική γνωστική εμπλοκή. Παρά τις προκλήσεις που εντοπίζονται στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, όπως η έλλειψη πόρων και η ανάγκη για εξειδικευμένη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η βιβλιογραφική έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης αποτελούν αναγκαίο εργαλείο για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στη γνώση και την προώθηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΕΙΣ ΤΟ ΌΝΟΜΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ»: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Καλλιόπη Α. Ζαρογιάννη
Υπ. Διδ., ΠΤΔΕ Πανεπιστήμιο Κρήτης - Εκπαιδευτικός στο ΤΕΓ Βάιμπλινγκεν Γερμανίας
Μιχαήλ Κοντογεώργος
Εκπαιδευτικός στο Ελεύθερο Σχολείο Χαϊδελβέργης Γερμανίας (M. Ed.)

Βασικό θέμα της παρούσας εργασίας αποτελεί ένα καινοτόμο διαθεματικό σενάριο διδασκαλίας που υλοποιήθηκε τον Μάιο του 2025 στα ΤΕΓ Waiblingen (Γερμανία), με τη συμμετοχή μαθητών επιπέδων ελληνομάθειας Β2-Γ2. Κεντρικό άξονα της δράσης αποτέλεσε η επετειακή έκθεση για τον Φιλελληνισμό στη Στουτγάρδη, η οποία λειτούργησε ως πεδίο «μη τυπικού γραμματισμού», συνδέοντας τη βιωματική εμπειρία με τη μαθησιακή διαδικασία. Στόχοι της συγκεκριμένης διδακτικής πρότασης ήταν η διεύρυνση της ιστορικής γνώσης για την προσφορά των Φιλελλήνων το 1821, η κατάδειξη της σημασίας της αλληλεγγύης μεταξύ των ευρωπαϊκών λαών, καθώς και η ανάπτυξη πολλαπλών γραμματισμών (ψηφιακού, οπτικού, γλωσσικού και κριτικού) στο πλαίσιο της εκμάθησης από τους μαθητές της ελληνικής ως σκοπούμενης γλώσσας. Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίστηκε στις αρχές της συνεργατικής και βιωματικής μάθησης, ακολουθώντας μια παλινδρομική πορεία ανάμεσα στο «πριν» και το «μετά» της εκπαιδευτικής επίσκεψης. Οι μαθητές, εργαζόμενοι σε ανομοιογενείς ομάδες στην ψηφιακή μας τάξη ως κοινότητα μάθησης αξιοποίησαν συνδυαστικά ποικίλα ψηφιακά εργαλεία, όπως και εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης . Ειδικά η χρήση της AI επικεντρώθηκε στη δημιουργία ενημερωτικών πινακίδων και την οπτικοποίηση εκθεμάτων (text-to-image), ενώ η διαδικασία ολοκληρώθηκε με την κριτική αποτίμηση των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια της ψηφιακής μας τάξης. Με τον τρόπο αυτό ενισχύθηκαν οι μεταγνωστικές δεξιότητες και ο κριτικός γραμματισμός των μαθητών αναφορικά με τη χρήση των νέων τεχνολογιών. Συμπερασματικά, από την υλοποίηση του σεναρίου διδασκαλίας αναδείχθηκε ότι η βιωματική επαφή με την ιστορία μέσω τεχνολογιών αιχμής συνιστά μια εξαιρετικά αποτελεσματική πρακτική για την ενεργό εμπλοκή των μαθητών της Διασποράς στη μαθησιακή διαδικασία στο πεδίο εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας και την ενδυνάμωση της εθνικής τους ταυτότητας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΩΝ

Μαρία Μπαρούνη
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει μια διδακτικά κρίσιμη απόκλιση ανάμεσα στη σχολική μεταγλώσσα και στη σύγχρονη συντακτική ανάλυση σχετικά με το «υποκείμενο» σε απρόσωπα κατηγορήματα της Νέας Ελληνικής (π.χ. πρέπει, επιτρέπεται, απαγορεύεται, είναι κρίμα). Στη σχολική γραμματική το υποκείμενο ορίζεται ως ο όρος της πρότασης με τον οποίο το ρήμα συμφωνεί σε πρόσωπο/αριθμό, και βρίσκεται σε ονομαστική. Ωστόσο, στα σχολικά εγχειρίδια ο όρος επεκτείνεται και σε «υποκείμενο-πρόταση» στα απρόσωπα, επειδή η δευτερεύουσα με ότι/να/που εκφράζει το περιεχόμενο της και συχνά παραφράζεται (το γεγονός ότι…). Αυτή η λύση δεν εξηγεί το βασικά κριτήρια του υποκειμένου, αφού στα απρόσωπα το ρήμα μένει σε προεπιλεγμένη μορφή (3ο ενικό).

Αντίθετα, στη γενετική παράδοση, η δευτερεύουσα αναλύεται ως προτασιακό συμπλήρωμα (clausal complement) του κατηγορήματος. Για τη "θέση υποκειμένου" έχουν προταθεί διαφορετικές λύσεις με βάση την Αρχή της Διευρυμένης Προβολής (Extended Projection Principle/EPP) (Chomsky, 1981, 1982) όπου κάθε πρόταση απαιτείται να διαθέτει υποκείμενο. Στο πλαίσιο αυτό, είτε η απαίτηση του EPP θεωρείται ότι ικανοποιείται από ένα μη-αναφορικό πλεοναστικό (null expletive) στοιχείο (Spyropoulos & Philippaki-Warburton, 2001), είτε υποστηρίζεται η αναστολή (suspension) της αρχής αυτής για την Ελληνική (Kotzoglou, 2013). Η διάκριση θεματικού vs πλεοναστικού υποκειμένου ενισχύεται και από τους περιορισμούς του αναφορικού pro στις pro-drop γλώσσες: το pro δεν μπορεί να έχει προτασιακό προηγούμενο, σε αντίθεση με την αντωνυμία it της Αγγλικής (Iatridou & Embick, 1997).

Με βάση, λοιπόν, ποιοτική ανάλυση διδακτικών παραδειγμάτων (Bowen, 2009), προτείνω μια αναθεώρηση στα σχολικά εγχειρίδια: (α) ο όρος «υποκείμενο» να συνδέεται ρητά με τη συμφωνία, ενώ (β) οι ότι/να-δομές στα απρόσωπα να διδάσκονται ως συμπληρωματικές προτάσεις που ολοκληρώνουν το κατηγόρημα. Το όφελος είναι διδακτικό και παιδαγωγικό: μειώνονται οι αντιφάσεις, ενισχύεται η κατανόηση της συμφωνίας και μετατοπίζεται η έμφαση από αποστήθιση σε αρχές-βασισμένες γενικεύσεις ακολουθώντας σύγχρονές γλωσσολογικές αναλύσεις.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΌΤΑΝ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ, ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΣΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΦΗΓΗΜΑ: ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Αργυρώ Μουντάκη
Δρ. Φιλολογίας ΕΚΠΑ/ Εκπαιδευτικός στη Βαρβάκειο Πρότυπο Σχολή/ Συγγραφέας

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει μια διδακτική προσέγγιση για τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας που αξιοποιεί σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης, με στόχο την ενίσχυση της δημιουργικής έκφρασης και της γλωσσικής παραγωγής των μαθητών. Συγκεκριμένα, περιγράφεται η παιδαγωγική αξιοποίηση των εργαλείων Vidnoz και Hailuo για τη δημιουργία πολυτροπικού περιεχομένου (βίντεο, αφηγήσεις, ψηφιακούς χαρακτήρες), σε συνδυασμό με πρακτικές δημιουργικής γραφής και τη συνδρομή εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης, όπως το ChatGPT και το Gemini. Η προσέγγιση εστιάζει στη μαθητοκεντρική μάθηση, στη συνεργασία και στην ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων στη ξένη γλώσσα, ενώ παράλληλα καλλιεργεί τον ψηφιακό και κριτικό γραμματισμό. Μέσα από ενδεικτικά παραδείγματα εφαρμογής στην τάξη, αναδεικνύονται τα παιδαγωγικά οφέλη της ενσωμάτωσης της τεχνητής νοημοσύνης στη γλωσσική διδασκαλία, καθώς και ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως καθοδηγητή και συντονιστή της μαθησιακής διαδικασίας.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΑΙΧΝΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Σοφία Κουζούλη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ06 Αγγλικής Γλώσσας, Ηλείας

Η σύγχρονη σχολική εκπαίδευση καλείται να συμβάλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών, καλλιεργώντας δεξιότητες συνεργασίας, υπευθυνότητας, κριτικής σκέψης και ενεργού συμμετοχής. Στο πλαίσιο αυτό, τα διδακτικά σενάρια που αξιοποιούν ψηφιακές πλατφόρμες και βιωματικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις μπορούν να λειτουργήσουν ως γόνιμα μαθησιακά περιβάλλοντα, ενισχύοντας τη συμμετοχική κουλτούρα της τάξης. Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει το ψηφιακό διδακτικό σενάριο "Mathscape Mission: Μαθαίνω και δρω για την Ενεργό Πολιτειότητα", το οποίο σχεδιάστηκε με στόχο τη σύνδεση της διδασκαλίας της Αγγλικής Γλώσσας και των μαθηματικών εννοιών με την καλλιέργεια δεξιοτήτων ενεργού πολιτειότητας. Το σενάριο βασίζεται σε στοιχεία παιχνιδοποίησης και ψηφιακής αφήγησης και οργανώνεται ως μια συλλογική αποστολή, στην οποία οι μαθητές αναλαμβάνουν ρόλους, λαμβάνουν αποφάσεις και συνεργάζονται για την επίλυση προβλημάτων. Το Mathscape Mission υλοποιείται μέσω διαδικτυακής ψηφιακής εκπαιδευτικής πλατφόρμας και εντάσσεται σε οργανωμένο διδακτικό πλαίσιο, δίνοντας έμφαση στη βιωματική μάθηση, τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και την ενεργό εμπλοκή των μαθητών. Μέσα από τη μαθησιακή διαδικασία, οι μαθητές/τριες καλούνται να διαπραγματευτούν κανόνες, να αναστοχαστούν πάνω στις επιλογές τους και να λειτουργήσουν ως μέλη μιας μαθησιακής κοινότητας. Η εισήγηση αναδεικνύει την παιδαγωγική αξία των ψηφιακών διδακτικών σεναρίων ως εργαλείων διαμόρφωσης ενεργών πολιτών και υπογραμμίζει ότι οι ψηφιακές εκπαιδευτικές πλατφόρμες, όταν εντάσσονται σε παιδαγωγικά τεκμηριωμένες πρακτικές, μπορούν να υποστηρίξουν ουσιαστικά τη συμμετοχική μάθηση και την ανάπτυξη δημοκρατικών δεξιοτήτων στο σύγχρονο σχολείο.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: Η ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αικατερίνη Πιτρόπου
Δρ.Κλασικής Φιλολογίας, ΜΑ Αρχαίας Ιστορίας, Τελειόφοιτος Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, Εκπαιδευτικός Δ.Ε
Θεοδώρα Αδάμου
Υποψήφια διδάκτωρ Λατινικής Φιλολογίας ΜΑ Φιλοσοφίας ,ΜΑ Επιστήμες Αγωγής ,Εκπαιδευτικός Δ.Ε.

Η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί κρίσιμο πεδίο εκπαίδευσης, πολιτισμού και βιώσιμης ανάπτυξης, ιδίως στο σύγχρονο αστικό περιβάλλον όπου οι περιβαλλοντικές προκλήσεις εντείνονται. Φαινόμενα όπως η κλιματική αλλαγή, η ατμοσφαιρική ρύπανση, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, η αστικοποίηση και η τουριστική πίεση επηρεάζουν άμεσα τη διατήρηση των μνημείων, αναδεικνύοντας την ανάγκη εκπαιδευτικών παρεμβάσεων που συνδέουν τη γνώση με την περιβαλλοντική και κοινωνική ευθύνη.

Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση ενός επτάμηνου διεπιστημονικού εκπαιδευτικού και πολιτιστικού προγράμματος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με επίκεντρο την Αρχαία Αγορά της Αθήνας, καθώς και η διερεύνηση των περιβαλλοντικών απειλών που επηρεάζουν την πολιτιστική κληρονομιά μέσω βιωματικής μαθητικής έρευνας. Το πρόγραμμα στοχεύει στην καλλιέργεια επιστημονικού γραμματισμού, περιβαλλοντικής συνείδησης και ενεργού πολιτειότητας.

Η μεθοδολογική προσέγγιση βασίζεται στη διαθεματική και ομαδοσυνεργατική μάθηση, στη διερευνητική προσέγγιση και στη βιωματική έρευνα πεδίου. Οι μαθητές συμμετέχουν σε μελέτη περίπτωσης της Αρχαίας Αγοράς, αξιοποιούν διαθεματικά φύλλα εργασίας, έρχονται σε επαφή με σύγχρονες πρακτικές προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως η αρχαιομετρία, και μετασχηματίζουν τη γνώση σε ψηφιακές και δημιουργικές αφηγήσεις, σε συνεργασία με ερευνητικούς φορείς.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η ενεργός εμπλοκή των μαθητών ενισχύει την κριτική σκέψη, τη συνεργασία και την κατανόηση της σχέσης πολιτισμού–περιβάλλοντος. Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη συμβολή της διεπιστημονικής, βιωματικής εκπαίδευσης στη σύνδεση πολιτιστικής κληρονομιάς, εκπαίδευσης και βιώσιμης ανάπτυξης.

Εργασία (Paper)

Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΓΕΦΥΡΕΣ

Αντώνιος Κουρούκλης
Υποψήφιος Διδάκτωρ

Η εντεινόμενη κινητικότητα των πληθυσμών και η πολυπολιτισμική σύνθεση των σύγχρονων κοινωνιών αναδεικνύουν τον κρίσιμο ρόλο της διασποράς στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών περιβαλλόντων που προάγουν τη συμπερίληψη, τη διαπολιτισμική κατανόηση και την κοινωνική συνοχή. Στο πλαίσιο αυτό, η διαπολιτισμική εκπαίδευση αποτελεί βασικό πυλώνα για τη διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας και την ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής όλων των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του ρόλου της διασποράς στη διαμόρφωση εκπαιδευτικών ταυτοτήτων, στη σχολική ένταξη και στη δημιουργία διαπολιτισμικών γεφυρών επικοινωνίας και μάθησης. Ειδικότερα, εξετάζονται παιδαγωγικές πρακτικές και εκπαιδευτικές πολιτικές που υποστηρίζουν τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, τη διαπολιτισμική επάρκεια των εκπαιδευτικών και τη δημιουργία θετικού σχολικού κλίματος.

Η μελέτη υιοθετεί ποιοτική ερευνητική προσέγγιση, βασισμένη σε βιβλιογραφική ανασκόπηση και ανάλυση επιλεγμένων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων σε σχολικές μονάδες με μαθητές από κοινότητες διασποράς, εστιάζοντας στη διδακτική αξιοποίηση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η εφαρμογή αρχών διαπολιτισμικής παιδαγωγικής ενισχύει τη σχολική προσαρμογή, την ακαδημαϊκή επίδοση και τη συναισθηματική ενδυνάμωση των μαθητών, ενώ παράλληλα συμβάλλει στη μείωση στερεοτύπων και κοινωνικών ανισοτήτων. Παράλληλα, αναδεικνύονται προκλήσεις που αφορούν την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, τη θεσμική υποστήριξη και τη διαμόρφωση συνεκτικών πολιτικών ένταξης.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει τη σημασία της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης ως καταλυτικού παράγοντα για τη δημιουργία συμπεριληπτικών σχολικών κοινοτήτων και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στο παγκόσμιο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΌΤΑΝ ΤΟ ΣΤΙΓΜΑ ΜΠΑΙΝΕΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΙΚΕΤΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ — ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΔΕΠ-Υ

Παρασκευή Μπουκουβάλα
Υποψ. Διδάκτωρ Τμήματος Λογοθεραπείας / Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Σπυρίδων -Γεώργιος Σούλης
Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης / Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Κωνσταντινος Κώτσης
Αναπλ. Καθηγητής Τμήματος Ιατρικής / Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Βασιλική Σιαφάκα
Καθηγήτρια Τμήματος Λογοθεραπείας / Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Η ισότιμη σχολική εμπειρία των μαθητών/τριών με ΔΕΠ-Υ δεν εξαρτάται μόνο από τα χαρακτηριστικά της διαταραχής, αλλά και από τον τρόπο με τον οποίο αυτά γίνονται αντιληπτά, ερμηνεύονται και αντιμετωπίζονται στο σχολικό πλαίσιο από τους εκπαιδευτικούς. Η διεθνής βιβλιογραφία αναδεικνύει ότι το στίγμα που συνδέεται με τη ΔΕΠ-Υ μπορεί να επηρεάζει τις προσδοκίες των εκπαιδευτικών, την ποιότητα των αλληλεπιδράσεων στην τάξη και, κατ' επέκταση, κρίσιμες όψεις της σχολικής ένταξης. Στο πλαίσιο αυτό, σκοπός της μελέτης είναι η διερεύνηση της σχέσης ανάμεσα στο αντιλαμβανόμενο από τους εκπαιδευτικούς στίγμα που αποδίδεται σε μαθητές/τριες με ΔΕΠ-Υ ή με χαρακτηριστικά που παραπέμπουν σε ΔΕΠ-Υ και στις εκπαιδευτικές τους εκτιμήσεις σχετικά με δύο βασικές διαστάσεις της σχολικής εμπειρίας των μαθητών: τη συναισθηματική επιβάρυνση και τη σταθερότητα των σχέσεων με συνομηλίκους. Η έρευνα βασίστηκε σε ανώνυμα δεδομένα από 1.032 εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από όλη την Ελλάδα, τα οποία συλλέχθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου σε διάστημα δώδεκα μηνών. Για την αποτίμηση του αντιλαμβανόμενου στίγματος χρησιμοποιήθηκε ειδικό ερωτηματολόγιο εκτίμησης των αντιλήψεων σχετικά με το κοινωνικό στιγματισμό που υφίστανται άτομα με ΔΕΠ-Υ, ενώ οι εκπαιδευτικές εκτιμήσεις σχετικά με τη συναισθηματική κατάσταση των μαθητών και τις σχέσεις τους με συνομηλίκους αποτιμήθηκαν μέσω του Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ). Για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων αξιοποιήθηκαν περιγραφικά μέτρα, αναλύσεις συσχέτισης και πολλαπλή παλινδρόμηση.

Τα αποτελέσματα έδειξαν χαμηλό–μέτριο επίπεδο αντιλαμβανόμενου στίγματος (M=1,67), αλλά και στατιστικά σημαντική σύνδεσή του με τις εκπαιδευτικές εκτιμήσεις για αυξημένη συναισθηματική επιβάρυνση (r=.253) και με δυσκολίες στις σχέσεις με συνομηλίκους (r=.184), ενώ τα συναισθηματικά συμπτώματα αναδείχθηκαν ως ο ισχυρότερος ανεξάρτητος παράγοντας του στίγματος στο μοντέλο παλινδρόμησης. Τα ευρήματα αυτά υποδηλώνουν ότι οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με το στίγμα συνδέονται με τον τρόπο με τον οποίο αξιολογούν βασικές πτυχές της σχολικής εμπειρίας των μαθητών/τριών με ΔΕΠ-Υ.

Με βάση τα παραπάνω, αναδεικνύεται η ανάγκη συστηματικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, ενίσχυσης τεκμηριωμένων αποστιγματιστικών πρακτικών και καλλιέργειας ενός σχολικού κλίματος αποδοχής, υποστήριξης και συμπερίληψης.

Εργασία (Paper)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

Μαρία Κουρουτσίδου
Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
Φανή Μίχη
Ιωάννης Ζηρούνης
Μεταπτυχακός φοιτητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Αικατερίνη Μαντά
Διδάκτωρ ΕΚΠΑ

Η δημιουργικότητα των εκπαιδευτικών αποτελεί βασική παράμετρο για την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την προώθηση καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών στους σχολικούς οργανισμούς. Στην παρούσα μελέτη επιχειρείται η διερεύνηση των απόψεων εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Δωδεκανήσου αναφορικά με τον ρόλο των Διευθυντών/τριών σχολικών μονάδων στην ενθάρρυνση και ανάπτυξη της δημιουργικότητας του Συλλόγου Διδασκόντων. Οι απόψεις των εκπαιδευτικών εξετάζονται σε επιμέρους άξονες που αφορούν: α) την υποστήριξη της δημιουργικότητας και της καινοτομίας, β) την παροχή επαγγελματικής αυτονομίας και πόρων, γ) τη διαμόρφωση θετικού και εμπνευσμένου σχολικού κλίματος και δ) την ενίσχυση της ανάληψης πρωτοβουλιών και παιδαγωγικού πειραματισμού. Ταυτόχρονα, εξετάστηκε η δυνατότητα ομαδοποίησης των δεξιοτήτων των Διευθυντών/τριών, καθώς και η επίδραση δημογραφικών μεταβλητών στις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών. Πρόκειται για μία ποσοτική έρευνα στην οποία συμμετείχαν 98 εκπαιδευτικοί διαφορετικών δημογραφικών χαρακτηριστικών και υπηρεσιακών σχέσεων. Για τη συλλογή των δεδομένων αξιοποιήθηκε δομημένο διαδικτυακό ερωτηματολόγιο, το οποίο παρουσίασε υψηλό δείκτη αξιοπιστίας με συντελεστή εσωτερικής συνέπειας του Cronbach ίσο με 0.978. Η περιγραφική και επαγωγική ανάλυση των ερευνητικών ερωτημάτων έγινε μέσω του στατιστικού προγράμματος IBM-SPSS. Στο τέλος της εργασίας παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της έρευνας, όπως και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

Εργασία (Paper)

ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΗΓΕΤΙΚΟΙ ΡΟΛΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Φανή Μίχη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου
Λεμονιά Ευαγγέλου
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
Σουλτάνα Τουρκομανώλη
Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου
Αικατερίνη Μαντά
Διδάκτωρ ΕΚΠΑ

Η σχολική ηγεσία αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη βελτίωση των σχολικών μονάδων και τη διαμόρφωση των κινήτρων των εκπαιδευτικών για ανάληψη θέσεων ευθύνης. Στην εν λόγω μελέτη γίνεται προσπάθεια να διερευνηθεί η επίδραση της κατανεμητικής (distributed) και της συγκεντρωτικής (centralized) σχολικής ηγεσίας αναφορικά με τα κίνητρα των εκπαιδευτικών να αναπτύξουν ηγετικούς ρόλους. Οι απόψεις των εκπαιδευτικών εξετάζονται σε επιμέρους άξονες που αφορούν: α) τις πρακτικές της κατανεμητικής ηγεσίας, β) τις πρακτικές της συγκεντρωτικής ηγεσίας, γ) τη στήριξη και την ενδυνάμωση από τη σχολική διοίκηση, δ) τη διοικητική συνέχεια και την καλλιέργεια μελλοντικών στελεχών και ε) την πρόθεση ανάληψης θέσεων ευθύνης. Πρόκειται για μία ποσοτική έρευνα στην οποία συμμετείχαν 116 εκπαιδευτικοί που υπηρετούσαν σε σχολικές μονάδες κατά το σχολικό έτος 2024–2025. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε πρωτότυπο διαδικτυακό ερωτηματολόγιο, το οποίο παρουσίασε υψηλό δείκτη αξιοπιστίας στις κλίμακές του με συντελεστή εσωτερικής συνέπειας του Cronbach ίσο με 0.927 έως 0.935. Η περιγραφική και επαγωγική ανάλυση των ερευνητικών ερωτημάτων έγινε μέσω του στατιστικού προγράμματος IBM-SPSS. Στο τέλος της εργασίας παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της έρευνας, όπως και προτάσεις για την ενίσχυση της διοικητικής συνέχειας και την προετοιμασία μελλοντικών σχολικών στελεχών.

Εργασία (Paper)

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ BRAINREGAIN ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ

Γεωργία Καμπουράκη
Εκπαιδευτικός - Σύμβουλος Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Στρατηγικού Σχεδιασμού

Η ελληνική ομογένεια αποτελούσε ανέκαθεν ένα συγκριτικό πλεονέκτημα για τη χώρα μας, σε σχέση με άλλα κράτη, καθώς προσέφερε πολύτιμες υπηρεσίες για την εκπλήρωση εθνικών στόχων. Η μεγιστοποίηση του αποτυπώματος του ελληνισμού που βρίσκεται εκτός Ελλάδας καταγράφεται, μεταξύ άλλων, στην προσπάθεια ανάσχεσης του φαινομένου BrainDrain αλλά και στην κίνηση ενδεχόμενου επαναπατρισμού τους, γνωστή ως BrainRegain ή BrainRetain.

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να σκιαγραφήσει τα αίτια μετανάστευσης του ελληνικού επιστημονικού δυναμικού στον 21ο αιώνα αλλά και να αντιμετωπίσει με κριτική διάθεση τις πολυεπίπεδες προσπάθειες που γίνονται για τη συμπερίληψη των Αποδήμων και τη συμμετοχή τους στην εθνική πραγματικότητα.

Σε γενικές γραμμές, η συνολική προσπάθεια εκ μέρους της «μαμάς πατρίδας» επικεντρώνεται στην παροχή κινήτρων στους, διασκορπισμένους σε όλον τον κόσμο, ομογενείς μας προκειμένου για την επιστροφή τους.

Όμως, στο πλαίσιο της θεσμοθετημένης ελεύθερης κινητικότητας τουλάχιστον στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αυτό δεν φαίνεται να αρκεί. Τα στατιστικά δεδομένα όσων επιστρέφουν καταδεικνύουν την απογοήτευση και τελικά τη μη ευόδωση των αρχικών στόχων.

Μήπως τελικά θα ήταν αποτελεσματικότερη μία πολιτική ενίσχυσης της συνεργασίας του μητροπολιτικού κέντρου με τους Απόδημους, έτσι ώστε να δρουν δομημένα και συγκροτημένα ως πυρήνες του ελληνισμού στο εξωτερικό και η προσφορά τους να αποτυπώνει κάθε φορά τις ανάγκες της χώρας;

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

Melpomeni Christou
Teacher
Apostolos Vlachos

Σήμερα, εξακολουθεί να υπάρχει η αντίληψη ότι τα άτομα με αναπηρίες αδυνατούν να εκπαιδεύσουν και να συνεισφέρουν στην κοινωνία, ωστόσο υπάρχουν θεωρίες που υποστηρίζουν το αντίθετο. Τα άτομα με αναπηρίες έχουν το δικαίωμα αλλά και την ικανότητα να ζουν τόσο παραγωγικά όσο και «υγιή» (Crowe et al. 2010). Το ζήτημα του ορισμού των εννοιών σε όλο το φάσμα της ειδικής αγωγής είναι σχετικά περίπλοκο, καθώς κάθε άτομο αντιλαμβάνεται καταστάσεις και κοινωνικά φαινόμενα διαφορετικά. Συνεπώς, αυτή η πολυπλοκότητα δυσχεραίνει τη διατύπωση του ορισμού της αναπηρίας στα νομοθετικά κείμενα, και γενικότερα σε ένα πιο επιστημονικό πλαίσιο. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΠΕ) είναι μια κρίσιμη διαδικασία που ασχολείται με τη σχέση μεταξύ των ανθρώπων και του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Με τα χρόνια, έχουν αναπτυχθεί αρκετές υποθέσεις για να συλλάβουν την ουσία της ΠΕ, αντανακλώντας την περίπλοκη αλληλεπίδραση μεταξύ αντιλήψεων, κινήτρων και κοινωνικών στόχων. Αυτές οι περιπτώσεις υπογραμμίζουν την επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προκλήσεων μέσω διεπιστημονικών προσεγγίσεων, τοπικών και παγκόσμιων προοπτικών και ατομικής ευθύνης. Στην ΠΕ, χρησιμοποιούνται συχνά μέθοδοι επίλυσης προβλημάτων, που εμπλέκουν τους μαθητές στην επίλυση σύνθετων ζητημάτων με πολλαπλές λύσεις. Αυτό ενισχύει την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα. Μια άλλη μέθοδος περιλαμβάνει την ανάθεση έργων, όπου οι μαθητές συνεργάζονται για να σχεδιάσουν και να εκτελέσουν εργασίες, λαμβάνοντας υπόψη τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητές τους. Με την ενσωμάτωση της ΠΕ στα εκπαιδευτικά συστήματα και την υιοθέτηση καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας, μπορούμε να ενδυναμώσουμε τα άτομα να γίνουν ενεργοί διαχειριστές του περιβάλλοντος και να εργαστούν για ένα βιώσιμο μέλλον. Συνοπτικά, η χρησιμοποίηση μιας ποικιλίας μεθόδων διδασκαλίας προσαρμοσμένων στις ανάγκες των μαθητών και στο γνωστικό αντικείμενο είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική περιβαλλοντική εκπαίδευση.

Εργασία (Paper)

Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΩΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ: ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΑΣΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ελένη Κορακάκη
Καθηγήτρια Χημείας &Πληροφορικής , Msc, Υποψήφια Διδάκτορας/Καθηγήτρια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Πρότυπο ΓΕΛ Ηρακλείου

Η ραγδαία εξέλιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) επηρεάζει δυναμικά το σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον, δημιουργώντας νέες προοπτικές για την αναβάθμιση της διδακτικής των Φυσικών Επιστημών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η παρούσα ερευνητική μελέτη διερευνά κατά πόσο η ενσωμάτωση εφαρμογών ΤΝ μπορεί να υποστηρίξει ουσιαστικά τη διδακτική πρακτική και να συμβάλει στη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας. Ειδικότερα, εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται την ΤΝ ως εργαλείο ενίσχυσης της κατανόησης σύνθετων επιστημονικών εννοιών, προώθησης της ενεργού συμμετοχής των μαθητών και διαφοροποίησης της διδασκαλίας. Η έρευνα υιοθέτησε ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση, με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου κλειστού τύπου που απευθύνθηκε σε καθηγητές Φυσικών Επιστημών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στον Νομό Ηρακλείου, ενώ η επεξεργασία των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν θετική στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στην παιδαγωγική αξιοποίηση της ΤΝ, αναγνωρίζοντας τη συμβολή της στην παροχή άμεσης ανατροφοδότησης, στην υποστήριξη της διερευνητικής μάθησης και στη βελτίωση της διδακτικής αποτελεσματικότητας. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της συστηματικής επιμόρφωσης και της παιδαγωγικά τεκμηριωμένης ενσωμάτωσης των τεχνολογικών εργαλείων στο αναλυτικό πρόγραμμα. Συμπερασματικά, η Τεχνητή Νοημοσύνη δύναται να λειτουργήσει ως καταλύτης ποιοτικής αναβάθμισης της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών, εφόσον αξιοποιηθεί με παιδαγωγική συνέπεια και στρατηγικό σχεδιασμό, συμβάλλοντας στον ευρύτερο ψηφιακό μετασχηματισμό της σχολικής εκπαίδευσης.

Εργασία (Paper)

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΜΒΥΘΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ

Σπυρούλα Μαυρομμάτη
MEd Εκπαίδευση Ενηλίκων, στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο / Υπ. Διδ. Γλωσσολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η διδασκαλία της τουρκικής ως ξένης γλώσσας σε ενήλικες ελληνόφωνους εκπαιδευόμενους στην Κύπρο πραγματοποιείται σε περιβάλλον χαμηλής γλωσσικής έκθεσης, όπου οι ευκαιρίες αυθεντικής επικοινωνίας και ουσιαστικής διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης παραμένουν περιορισμένες. Στο πλαίσιο αυτό ανακύπτει η ανάγκη διδακτικών προσεγγίσεων που υπερβαίνουν τη γραμματικοκεντρική διδασκαλία και συνδέουν τη γλωσσική μάθηση με πραγματικά πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Σκοπός της παρούσας διδακτικής πρότασης είναι η ανάπτυξη γλωσσικών, ψηφιακών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων μέσω μιας μεθοδολογίας εμβύθισης, εφαρμοζόμενης σε ενήλικες εκπαιδευόμενους επιπέδου Α2–Β1 σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (ΚΕΠΑ). Το σενάριο βασίζεται σε οργανωμένες συνεντεύξεις με Τουρκοκύπριους δημιουργούς και διαρθρώνεται σε τρεις φάσεις: α) προετοιμασία μέσω μελέτης αυθεντικού υλικού και διαμόρφωσης ερωτημάτων, β) εμβύθιση σε προσομοιωμένες ή πραγματικές συνεντεύξεις αποκλειστικά στη γλώσσα-στόχο, και γ) παραγωγή πολυτροπικού τελικού έργου (άρθρο, βίντεο ή ψηφιακή παρουσίαση). Οι εκπαιδευόμενοι αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο ερευνητών και συνομιλητών, ενώ ο εκπαιδευτής λειτουργεί ως συντονιστής και διαμεσολαβητής της μαθησιακής διαδικασίας. Με την παρούσα πρόταση μετατοπίζεται το επίκεντρο από τη διδασκαλία πολιτισμικών πληροφοριών στη βιωματική διαπραγμάτευση πολιτισμικών ταυτοτήτων μέσω της γλώσσας.

Η εφαρμογή της πρότασης καταδεικνύει ότι η συστηματική ενσωμάτωση αυθεντικών πολιτισμικών αφηγήσεων ενισχύει τη λειτουργική χρήση της γλώσσας, αυξάνει το κίνητρο συμμετοχής και οδηγεί στη σταδιακή αναθεώρηση στερεοτυπικών αντιλήψεων. Παράλληλα, διαμορφώνεται ένα μεταφέρσιμο μοντέλο διαπολιτισμικής εκπαίδευσης ενηλίκων σε περιβάλλοντα περιορισμένης γλωσσικής έκθεσης.

Εργασία (Paper)

Η ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΕΓΚΕΦΑΛΟ

Ελεονώρα Παπαλεοντίου-Λουκά
Καθηγήτρια Ψυχολογίας

Η παρουσίαση εξετάζει τη σχέση θρησκευτικότητας/πνευματικότητας και εγκεφάλου, δείχνοντας ότι οι πρώιμες εμπειρίες ζωής - από την εμβρυϊκή ανάπτυξη έως την εφηβεία - διαμορφώνουν βαθιά τον τρόπο με τον οποίο το άτομο σκέφτεται, αισθάνεται και αναπτύσσει πνευματικές τάσεις. Στην εφηβεία, οι νευροβιολογικές, ψυχικές και κοινωνικές αλλαγές ενισχύουν την αναζήτηση ταυτότητας και την πνευματική ανάπτυξη. Έρευνες δείχνουν ότι οι θρησκευτικές και πνευματικές πρακτικές επηρεάζουν θετικά τον εγκέφαλο, το ανοσοποιητικό, το ενδοκρινικό σύστημα και συμβάλλουν στη διαχείριση στρες και ασθενειών. Νευροεπιστημονικά δεδομένα δείχνουν ότι ο εγκέφαλος διαθέτει δομές που συνδέονται με την ηθική, την ενσυναίσθηση και την τάση προς το υπερβατικό, χωρίς όμως να υπάρχει γενική συμφωνία για την ύπαρξη συγκεκριμένου πνευματικού κέντρου στον εγκέφαλο ή για γονιδιακή βάση της πνευματικότητας (π.χ. VMAT2). Συνολικά, η πνευματικότητα φαίνεται να προκύπτει από πολύπλοκες αλληλεπιδράσεις μεταξύ εγκεφαλικών κυκλωμάτων, βιολογίας, εμπειριών και πολιτισμού.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Κυριακή Παπαδοπούλου
Νηπιαγωγός

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της επίδρασης του θεατρικού παιχνιδιού στην ψυχοκινητική ανάπτυξη των νηπίων, στη βάση της αντίληψης ότι μια καλά σχεδιασμένη, οργανωμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη παρέμβαση στο νηπιαγωγείο με τη μορφή προγράμματος το οποίο αξιοποιεί την τέχνη του θεάτρου και ειδικότερα του θεατρικού παιχνιδιού αποτελεί παιδαγωγικό, δημιουργικό μέσο για την ολόπλευρη ανάπτυξή τους. Το θεατρικό παιχνίδι είναι μοναδικό μέσο για την ανάπτυξη του θάρρους των παιδιών, την έκφραση της γνώμης τους, την υπεράσπισης της δεξιότητας για την ανάπτυξη φιλικών σχέσεων στο σχολείο και της βελτίωσης της κοινωνικής συμπεριφοράς, των κοινωνικών δεξιοτήτων και την ικανότητά τους να ακολουθούν κανόνες παιχνιδιών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΩΣ ΓΕΦΥΡΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΕΡΕΘΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ

Μαρία Γεροθανάση
Αναπληρώτρια Εκπαιδευτικός ΠΕ06 35ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου

Η σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα διαμορφώνεται σε συνθήκες αυξανόμενης υπερεθνικής αλληλεπίδρασης, πολυπολιτισμικότητας και κινητικότητας πληθυσμών, γεγονός που καθιστά το δημόσιο σχολείο έναν δυναμικό χώρο συνάντησης διαφορετικών γλωσσικών και πολιτισμικών αναφορών. Στο πλαίσιο αυτό, η διδασκαλία των ξένων γλωσσών αποκτά ενισχυμένο παιδαγωγικό και κοινωνικό ρόλο, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση πολιτισμικών γεφυρών και στη διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας.

Σκοπός της εργασίας είναι να αναδείξει τον ρόλο της διδασκαλίας των ξένων γλωσσών στο δημόσιο σχολείο ως γέφυρας πολιτισμικής συμπερίληψης και καλλιέργειας διαπολιτισμικής συνείδησης. Ειδικότερα, επιδιώκεται η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η γλωσσική εκπαίδευση μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία κοινοτήτων μάθησης, στην ενίσχυση της ενεργού πολιτειότητας και στη στήριξη της κοινωνικής συνοχής σε πολυπολιτισμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Η εργασία βασίζεται σε θεωρητική και εννοιολογική προσέγγιση, με αξιοποίηση σύγχρονων παιδαγωγικών και εκπαιδευτικών θεωρήσεων που σχετίζονται με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, την εκπαιδευτική ηγεσία και τη συμμετοχική μάθηση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο του/της εκπαιδευτικού ξένης γλώσσας ως παιδαγωγικού δρώντα και φορέα μικρο-ηγεσίας στο πλαίσιο της σχολικής μονάδας.

Η ανάλυση καταδεικνύει ότι η διδασκαλία των ξένων γλωσσών δύναται να λειτουργήσει ως πεδίο πολιτισμικής διαμεσολάβησης, ενισχύοντας τη συμπερίληψη, τον αμοιβαίο σεβασμό και τη διαπολιτισμική επικοινωνία. Παράλληλα, αναδεικνύεται η συμβολή της στη διαμόρφωση συνεργατικών μαθησιακών κοινοτήτων και στη στήριξη της ενεργού συμμετοχής των μαθητών στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών ως βασικό πυλώνα εκπαιδευτικής πολιτικής που προάγει την κοινωνική συνοχή, τη δημοκρατική συμμετοχή και την πολιτισμική συνύπαρξη. Η συμβολή της έγκειται στην ανάδειξη της γλωσσικής εκπαίδευσης ως στρατηγικού εργαλείου διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και παιδαγωγικής ηγεσίας στο σύγχρονο δημόσιο σχολείο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΠΑΝΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΥΣ ΚΑΙ BODYSTORMING: ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΝΣΩΜΑΤΗΣ ΈΡΕΥΝΑΣ

Παναγιώτης Γκιόκας
Πολιτιστικός διαχειριστής, Ιδρυτής & Διευθύνων Σύμβουλος MENTOR

Η παρούσα ανακοίνωση διερευνά τις δυνατότητες των θεματικών περιπάτων και του bodystorming ως συμμετοχικών μεθοδολογιών για την ενεργή εμπλοκή κοινοτήτων στην επανενεργοποίηση χώρων πολιτιστικής και βιομηχανικής κληρονομιάς. Με αφετηρία τη μελέτη περίπτωσης της Ακαδημίας Χορογραφίας U(R)TOPIAS στην Ελευσίνα, η έρευνα εξετάζει πώς οι ενσώματες πρακτικές και η επιτόπια, τόπο-ειδική διερεύνηση μπορούν να μετασχηματίσουν τα αστικά τοπία σε δυναμικούς χώρους μνήμης, αλληλεπίδρασης και επανερμηνείας.

Η Ελευσίνα, μια πόλη βαθιά συνυφασμένη τόσο με το σπουδαίο αρχαίο παρελθόν της όσο και με τα αποτελέσματα της βίαιης εκβιομηχάνισης και αποβιομηχάνισης, λειτουργεί ως ένα μοναδικό υπόβαθρο, μέσα στο οποίο χορογράφοι και χορευτές μυούνται στις πολυεπίπεδες ιστορίες της μέσω της κίνησης. Οι θεματικοί περίπατοι προσφέρουν ένα αφηγηματικό και χωρικό πλαίσιο, ενώ το bodystorming -μια αυτοσχεδιαστική μέθοδος διαπραγμάτευσης/επίλυσης προβλημάτων μέσω σωματικής εμπλοκής- επιτρέπει στους συμμετέχοντες/ουσες να ενσαρκώσουν και να επαναπροσδιορίσουν την ιστορική και σύγχρονη σημασία του τόπου.

Η ανακοίνωση εξετάζει τα αποτελέσματα εργαστηρίων που πραγματοποιήθηκαν με χορευτές και χορογράφους στην Ελευσίνα, αναλύοντας πώς η έρευνα που βασίζεται στην κίνηση καλλιεργεί έναν πολυαισθητηριακό διάλογο με τον χώρο, την κληρονομιά και την τοπική κοινότητα. Μέσα από τη χαρτογράφηση σωματικών εμπειριών πάνω σε αστικούς και βιομηχανικούς τόπους, η προτεινόμενη μεθοδολογία όχι μόνο επανενεργοποιεί λησμονημένους ή εγκαταλελειμμένους χώρους, αλλά προτείνει και νέους τρόπους σύνδεσης των ανθρώπων με τα πολιτιστικά τους περιβάλλοντα.

Τελικά, η ανακοίνωση υποστηρίζει ότι ο συνδυασμός θεματικών περιπάτων και bodystorming συνιστά ένα ισχυρό εργαλείο ενεργοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, ενθαρρύνοντας τη βιωματική εμπλοκή, τη συλλογική παραγωγή μνήμης και εναλλακτικές μορφές αστικής αφήγησης. Τα ευρήματα συμβάλλουν σε διεπιστημονικές συζητήσεις γύρω από την κληρονομιά, τις σπουδές επιτέλεσης και τις αστικές πολιτιστικές πρακτικές, προσφέροντας χρήσιμες προσεγγίσεις για καλλιτέχνες, ερευνητές και φορείς χάραξης πολιτιστικής πολιτικής που ενδιαφέρονται να αναστοχαστούν τον ρόλο της ενσώματης εμπειρίας στην ερμηνεία της κληρονομιάς.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

MUSEUM (21): ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Παναγιώτης Γκιόκας
Πολιτιστικός διαχειριστής, Ιδρυτής & Διευθύνων Σύμβουλος MENTOR
Μάρθα Στρούμπου
MENTOR, Εκτελεστική Διευθύντρια

Σε ένα περιβάλλον ταχύτατων κοινωνικών, τεχνολογικών και περιβαλλοντικών μετασχηματισμών, τα μουσεία καλούνται να επαναπροσδιορίσουν τον ρόλο τους ως θεσμοί δημόσιας αξίας, συμμετοχικής διακυβέρνησης και βιώσιμης ανάπτυξης. Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τη μεθοδολογία Museum (21), που σχεδιάστηκε από την εταιρεία πολιτιστικής διαχείρισης και παραγωγής MENTOR και εφαρμόστηκε πιλοτικά στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης (ΑΜΘ), ως ένα καινοτόμο μοντέλο συμμετοχικού στρατηγικού σχεδιασμού για δημόσιους πολιτιστικούς οργανισμούς.

Η μεθοδολογία Museum (21) δεν αντιμετωπίζει το επιχειρησιακό σχέδιο ως τυπική διοικητική υποχρέωση, αλλά ως εργαλείο πολιτιστικής δημοκρατίας: μετατρέπει το μουσείο σε ζωντανό οργανισμό, ανοιχτό στον διάλογο και ουσιαστικά συνδεδεμένο με τις κοινότητες. Η διαδικασία δομείται σε διακριτές φάσεις (έρευνα και ανάλυση πλαισίου, ανάπτυξη μεθοδολογίας, συλλογή ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων, συνεντεύξεις και χαρτογράφηση αναγκών, συμμετοχικά εργαστήρια συν-διαμόρφωσης, σύνθεση και συγγραφή), με στόχο τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τη λειτουργική ευθυγράμμιση προτεραιοτήτων, πόρων και δράσεων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις συμμετοχικές πρακτικές που ενισχύουν την εμπιστοσύνη μεταξύ μουσείου και κοινωνίας και στη δημοκρατικοποίηση της πολιτιστικής διαχείρισης, με ισότιμη ένταξη φωνών εργαζομένων, ειδικών, πολιτιστικών και εκπαιδευτικών φορέων, καλλιτεχνών, καθώς και ομάδων που συχνά υποεκπροσωπούνται. Παράλληλα, η μεθοδολογία ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της UNESCO για την προστασία και προώθηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας και συνδέεται με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), ενσωματώνοντας την προσβασιμότητα, την κοινωνική συνοχή και τη συνεχή αξιολόγηση ως κρίσιμες παραμέτρους. Η περίπτωση του ΑΜΘ αναδεικνύεται ως πρότυπο εφαρμογής που μπορεί να λειτουργήσει ως οδηγός για αντίστοιχες πρωτοβουλίες σε δημόσιους πολιτιστικούς φορείς.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Κωνσταντίνος Παπαδάκης
Δάσκαλος ΠΕ70
Χριστίνα Σμαροπούλου
Δασκάλα ΠΕ70

Η σύγχρονη εποχή χαρακτηρίζεται από ραγδαίες πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα τη λειτουργία και τον προσανατολισμό του εκπαιδευτικού συστήματος. Η εκπαίδευση, ως βασικός θεσμός της κοινωνίας, οφείλει να ανταποκρίνεται στις νέες απαιτήσεις, ενσωματώνοντας τα πορίσματα της επιστημονικής έρευνας, τις σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και τις αρχές της κριτικής σκέψης. Οι μεταβαλλόμενες σχέσεις εκπαιδευτικού–μαθητή και εκπαιδευτικού–επαγγέλματος διαμορφώνουν ένα δυναμικό πλαίσιο άσκησης του εκπαιδευτικού έργου, στο οποίο ο/η εκπαιδευτικός καλείται να λειτουργεί ως στοχαστικός και διαρκώς εξελισσόμενος επαγγελματίας, ικανός να προλαμβάνει και να καθοδηγεί τις αλλαγές (Μπαγάκης (επιμ.), 2003, σ. 357).

Η ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας συνδέεται άμεσα με την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και τη συστηματική αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους. Παράλληλα, η άσκηση αποτελεσματικής παιδαγωγικής ηγεσίας στη σχολική μονάδα διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση συνεργατικής κουλτούρας, στην ενίσχυση της αναστοχαστικής πρακτικής και στην προώθηση εκπαιδευτικών καινοτομιών.

Η εργασία επιχειρεί να αναδείξει τη σημασία της οργανωμένης επιμόρφωσης, της συνεργατικής μάθησης μεταξύ των εκπαιδευτικών και της συστηματικής αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου ως βασικών παραγόντων βελτίωσης της σχολικής αποτελεσματικότητας. Παράλληλα, εξετάζεται η συμβολή της ηγεσίας στη δημιουργία παιδαγωγικού οράματος, στη διαμόρφωση κοινού πλαισίου αξιών και στη στήριξη πρωτοβουλιών που ενισχύουν τη διαρκή επαγγελματική εξέλιξη και τη βιώσιμη ανάπτυξη της σχολικής μονάδας.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

AN INTERDISCIPLINARY APPROACH. GEOGRAPHY THROUGH ARTS: THE TRAIN OF FAIRYTALES TRAVELS THROUGH EUROPE

Athanasia Bakopoulou
Laboratory and Teaching Staff

This paper presents an interdisciplinary approach integrating Geography, Literature, and Arts (drawing, reading, painting, music, storytelling, drama) to teach geography for Europe. The project aimed to explore the impact of the interdisciplinary approach on students' learning, cognitive and social competencies. It was conducted throughout the school year in a high school unit. After implementation, a semi-structured interview was applied to collect data on students' responses, which were qualitatively analysed.

The Geography component focused on Europe's position on maps, description of geomorphology and interrelation to the climate of Europe. Literature activities included studying European fairytales, identifying national traditions as well as local or national geomorphological features through these fairytales, and linking culture—such as dietary and clothing habits—to the physical environment – such as mountains, plains, rivers, seas, climate. Arts activities encompassed collage creation of European flags and drama enactments focusing on culture-environment relation for each European country.

Results indicated that students successfully achieved cognitive objectives. In Geography, the interaction of culture to location, geomorphology and climate was strengthened by literature texts. In Literature, students enhanced interdisciplinary thinking and deductive reasoning through geographical thinking. This emphasizes the bilateral feedback between geography and literature. In Arts, students developed presentation skills, speech organization, creative expression and quick reasoning on European geography and related social issues. Additionally, emotional and social skills increased, such as self-confidence, teamwork, collaboration, participation, social competence, and a sense of contribution and responsibility.

In conclusion, interdisciplinarity through Geography, Literature and Arts promotes the connection of scientific concepts to real environments, culture and everyday life. It supports the development of logical, correlative and systemic thinking in sciences and social sciences. It encourages a holistic approach on natural phenomena and social processes. Finally, interdisciplinarity fosters emotional and social skill development contributing to active citizenship.

Εργασία (Paper)

ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΤΟΙΧΟΥΣ ΣΤΙΣ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΠΟΧΕΣ

Καλλιόπη Χατζάκη
Καθηγήτρια Σαεκ Δυπα Ηρακλείου

Η ανανέωση της ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης στους τομείς της Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας συνδέεται άμεσα με τη μετάβαση από το θεωρητικοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας σε βιωματικές, εμπειρικές και αναστοχαστικές μορφές μάθησης. Στο πλαίσιο αυτό, η υπαίθρια μάθηση (outdoor learning) και η παιδαγωγική προσέγγιση του Forest School αποτελούν ερευνητικά τεκμηριωμένες πρακτικές με ιδιαίτερη απήχηση στο Ηνωμένο Βασίλειο και στις σκανδιναβικές χώρες.

Στη βρετανική βιβλιογραφία, η Knight (2013, 2016) αναδεικνύει ότι το Forest School συνιστά μια μακροχρόνια, συστηματική και παιδοκεντρική διαδικασία μάθησης σε φυσικό περιβάλλον, η οποία ενισχύει την αυτονομία, την αυτορρύθμιση και την κοινωνική αλληλεπίδραση των παιδιών. Παράλληλα, εμπειρικές μελέτες στο Ηνωμένο Βασίλειο (Murray & O'Brien, 2005) καταδεικνύουν θετικές επιδράσεις στην αυτοπεποίθηση, στη συγκέντρωση και στη συναισθηματική ανθεκτικότητα.

Στις σκανδιναβικές χώρες, όπου η υπαίθρια αγωγή αποτελεί διαχρονικό στοιχείο της προσχολικής εκπαίδευσης, έρευνες των Lindfors et al. (2021) και Smedsrud et al. (2024) επισημαίνουν ότι η συστηματική αξιοποίηση φυσικών περιβαλλόντων προάγει την ολιστική ανάπτυξη, την κινητική δραστηριότητα και τη συνεργατική μάθηση. Η φύση αντιμετωπίζεται ως δυναμικός παιδαγωγικός χώρος που ενισχύει τη διερεύνηση, το συμβολικό παιχνίδι και τη βιωματική οικοδόμηση της γνώσης.

Για την εκπαίδευση των μελλοντικών παιδαγωγών, η απλή θεωρητική προσέγγιση αυτών των μοντέλων κρίνεται ανεπαρκής. Η βιωματική συμμετοχή τους σε προγράμματα outdoor learning και Forest School λειτουργεί ως μετασχηματιστική εμπειρία, ενισχύοντας την επαγγελματική τους ταυτότητα και τη δυνατότητα παιδαγωγικής μεταφοράς. Επομένως, η ενσωμάτωση πρακτικών μάθησης στη φύση στην ανώτερη επαγγελματική εκπαίδευση συνιστά στρατηγική επιλογή για τη γεφύρωση θεωρίας και πράξης και για τη διαμόρφωση παιδαγωγών ικανών να εφαρμόσουν καινοτόμες, οικολογικά ευαισθητοποιημένες πρακτικές στην προσχολική εκπαίδευση.

Εργασία (Paper)

ΚΑΛΛΙΕΡΓΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΝΣΥΝΕΙΔΗΤΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

Χαράλαμπος Γαρεφαλάκης
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Ραφαηλία Τριανταφύλλου
Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Χριστίνα Σμαροπούλου
Διευθύντρια Δ.Σ. Μεγάλης Βρύσης, Εκπαιδευτικός ΠΕ70-70.50

Η ραγδαία είσοδος της Τεχνητής Νοημοσύνης στην εκπαιδευτική διαδικασία δημιουργεί νέα παιδαγωγικά δεδομένα και απαιτεί τον επαναπροσδιορισμό του τρόπου με τον οποίο αξιοποιούνται οι ψηφιακές τεχνολογίες στο σχολικό περιβάλλον. Παράλληλα, η ενσυνειδητότητα, ως παιδαγωγική προσέγγιση που καλλιεργεί την επίγνωση του παρόντος, τη συναισθηματική ρύθμιση και τον αναστοχασμό, συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση του σχολικού κλίματος και της ποιότητας των διαπροσωπικών σχέσεων. Η τέχνη δύναται να λειτουργήσει ως γέφυρα σύνδεσης των δύο, προσφέροντας ένα δημιουργικό και ασφαλές πλαίσιο μέσα στο οποίο οι μαθητές/τριες εκφράζονται, νοηματοδοτούν εμπειρίες και αξιοποιούν παιδαγωγικά τις δυνατότητες της Τεχνητής Νοημοσύνης. Σκοπός της παρούσας διδακτικής πρότασης ήταν η ενίσχυση του σχολικού κλίματος, η προαγωγή της ψυχοκοινωνικής ευημερίας των μαθητών/τριών και η καλλιέργεια των θετικών σχέσεων μεταξύ τους μέσα από ένα οργανωμένο πρόγραμμα που συνέδεσε την ενσυνειδητότητα, τις εικαστικές δημιουργίες, τις κατασκευές και τη δημιουργική αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης, καθώς και την ανάπτυξη συνεργατικού επιτραπέζιου παιχνιδιού. Η δράση εφαρμόστηκε ως Εργαστήριο Δεξιοτήτων στο Δημοτικό Σχολείο Μεγάλης Βρύσης και υλοποιήθηκε σε όλες τις τάξεις, με παιδαγωγική διαφοροποίηση ανάλογα με το αναπτυξιακό επίπεδο των μαθητών/τριών και με διαθεματικές προεκτάσεις σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα. Τα ευρήματα ανέδειξαν θετικές μεταβολές σε όλες τις τάξεις· στις μικρότερες ηλικίες καταγράφηκε ουσιαστική ενίσχυση της συναισθηματικής αναγνώρισης και της συνεργατικής συμπεριφοράς, ενώ στις μεγαλύτερες τάξεις παρατηρήθηκε εμβάθυνση του αναστοχασμού, ανάπτυξη της ενσυναίσθησης και ποιοτική βελτίωση των διαπροσωπικών αλληλεπιδράσεων. Συνολικά, η σύζευξη ενσυνειδητότητας, τέχνης και Τεχνητής Νοημοσύνης αναδείχθηκε ως ένα καινοτόμο και αποτελεσματικό παιδαγωγικό πλαίσιο ενίσχυσης του σχολικού κλίματος στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Εργασία (Paper)

ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ-ΕΥΟΣΜΟΥ

Πολύμνια Βασιλειάδου
Φιλόλοφος-Αναπληρώτρια προϊσταμένη Διεύθυνσης Προγραμματισμού,Πληροφορικής και Χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων

Ο γενικός στόχος των δράσεων είναι η ανάδειξη και η προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου. Οι νέες τεχνολογίες, οι έξυπνες εφαρμογές και ο καινοτόμος εξοπλισμός θα αποτελέσουν την κινητήρια δύναμη προκειμένου να υλοποιηθούν οι δράσεις, να αποτελέσουν πηγή γνώσης για όλους τους κατοίκους του Δήμου και προσέλκυσης νέων επισκεπτών, να διαδοθεί ο πολιτισμός της ευρύτερης περιοχής και να διασωθεί το πολιτιστικό και ιστορικό απόθεμα του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου.

Σκοπός του έργου είναι να αναδειχθούν τα πολιτιστικά σημεία ενδιαφέροντος του Δήμου μέσω ψηφιακών διαδρομών και εικονικής δυνατότητας επίσκεψης.

Τα πολλαπλά οφέλη από την υλοποίηση των δράσεων αφορούν την ολοκληρωμένη προβολή και διαχείριση του πολιτιστικού αποθέματος του Δήμου, καθώς και τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς από την καταστροφή λόγω φθοράς. Παράλληλα, επιτυγχάνεται η παραγωγή περισσότερων εκδόσεων μέσω ηλεκτρονικής και έντυπης μορφής, ενώ παράλληλα ενισχύεται η ενεργοποίηση των κατοίκων, και κυρίως των νέων, προς τον πολιτισμό και την ιστορία του τόπου τους.

Οι δράσεις απευθύνονται σε ευρείες ομάδες κοινού (π.χ. κατοίκους, μαθητές, ερευνητές, καλλιτέχνες, εκπαιδευτικούς κλπ).

Η ψηφιοποίηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς περιλαμβάνει ενδεικτικά τη συλλογή και τεκμηρίωση υλικού, τη συγγραφή των εφαρμογών, καθώς και την ψηφιοποίηση, φωτογράφιση και ψηφιακή επεξεργασία του υλικού. Επιπλέον, περιλαμβάνει τη δημιουργία ψηφιακού αποθετηρίου μνήμης, μια διαδικτυακή πύλη παρουσίασης των πολιτιστικών και αστικών ντοκουμέντων, καθώς και μια εφαρμογή περιήγησης με κινητές συσκευές στην ιστορική και αστική μνήμη με προτεινόμενες διαδρομές. Παράλληλα, ενσωματώνεται η περιήγηση με τη χρήση στοιχείων επαυξημένης πραγματικότητας, η εφαρμογή διαδραστικού χάρτη μνήμης για το διαδίκτυο και για οθόνη αφής, το ψηφιακό storytelling βίντεο, καθώς και οι απαραίτητες μεταφράσεις, η εκπαίδευση και η πιλοτική λειτουργία του όλου εγχειρήματος.

Το πολιτιστικό άυλο υλικό (φωτογραφίες, έντυπο υλικό, αφηγήσεις, μουσική κλπ) θα παρουσιάζεται τόσο θεματικά όσο και μέσα από ένα διαδραστικό χάρτη και θα ενσωματώνονται διαρκώς νέα δεδομένα σε όλα τα επίπεδα και θα είναι προσβάσιμο από διαφορετικού τύπου συσκευές (smartphones, tablets).

Εργασία (Paper)

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΩΣ ΜΕΘΟΔΟΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ,ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΕΡΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ

Πολύμνια Βασιλειάδου
Φιλόλοφος-Αναπληρώτρια προϊσταμένη Διεύθυνσης Προγραμματισμού,Πληροφορικής και Χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων Δήμου Κορδελιού -Ευόσμου

Η εισήγηση αποβλέπει στην παρουσίαση της συνέντευξης ως μεθόδου ποιοτικής έρευνας για την ανάδειξη των εκπαιδευτικών αναγκών, της καταλληλότερης μορφής εκπαίδευσης και την αποτίμηση της παρεχόμενης εκπαίδευσης των κοινωνικών επιχειρηματιών των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων του Μητρώου Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στο Νομό Θεσσαλονίκης.

Ο σκοπός της ποιοτικής έρευνας ήταν η εξέταση των κοινωνικών επιχειρηματιών ως προς την εκπαίδευση και την ανάπτυξή τους στο Νομό Θεσσαλονίκης.

Οι επιμέρους στόχοι της έρευνας σχετίζονται άμεσα με τα ερευνητικά ερωτήματα:

Ερευνητικό ερώτημα 1: Ποιες είναι οι εκπαιδευτικές ανάγκες των σύγχρονων κοινωνικών επιχειρηματιών;

Ερευνητικό ερώτημα 2: Πώς αποτιμάται η παρεχόμενη εκπαίδευση των κοινωνικών επιχειρηματιών;

Ερευνητικό ερώτημα 3: Ποια θεωρείται η καταλληλότερη μορφή εκπαίδευσης των κοινωνικών επιχειρηματιών;

Η ποιοτική έρευνα είναι ένα είδος επιστημονικής έρευνας που σχετίζεται με το είδος των συλλεγόμενων εμπειρικών δεδομένων.

Επιλέχτηκε η συνέντευξη (ερωτηματολόγιο συνέντευξης) ως μέθοδος ποιοτικής έρευνας προκειμένου να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα από τους κοινωνικούς επιχειρηματίες. Το ερωτηματολόγιο της έρευνας προερχόταν από την προσαρμογή ξένων και ελληνικών ερωτηματολογίων στις ανάγκες της έρευνας (από τα 8 ερωτηματολόγια τα 5 αφορούσαν την Ελλάδα). Η εγκυρότητα της διαδικασίας της συνέντευξης διασφαλίστηκε με την τυποποίηση της συμπεριφοράς της ερευνήτριας. Η αντικειμενικότητα και η αμεροληψία της ερευνήτριας αποτελούν ουσιαστικά θέματα για την εγκυρότητα και την αξιοπιστία της έρευνας.

Διεξήχθη αρχικά δοκιμαστική-προκαταρκτική έρευνα με 2 κοινωνικούς επιχειρηματίες και στη συνέχεια συνεντεύξεις με 21 κοινωνικούς επιχειρηματίες. Καθώς η διεξαγωγή των συνεντεύξεων πραγματοποιήθηκε την περίοδο της πανδημίας του COVID τέθηκαν κάποιοι εξαρχής στόχοι (ως προς την εκπροσώπηση των κοινωνικών επιχειρηματιών).

Αντιμετωπίστηκαν επιτυχώς οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά της διάρκεια της ερευνητικής διαδικασίας (π.χ. θερινή περίοδος, πανδημία) και επιτεύχθηκε η αύξηση της διαθεσιμότητας των κοινωνικών επιχειρηματιών με διάφορους τρόπους (π.χ. μη ηχογράφηση της συνέντευξης, ευχέρεια τηλεφωνικής συνέντευξης ή μέσω skype, ώρες και ημέρες που βόλευαν τους συμμετέχοντες κλπ).

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΓΟΝΙΚΗ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ ΩΣ ΕΜΠΟΔΙΟ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ–ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ (0–4): ΜΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Κωνσταντίνα Διαμάντη
Δρ Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης,Εντεταλμένη διδάσκουσα Παν/μιου Ιωαννίνων, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας

Η γονική εξουθένωση, ως αναδυόμενο ψυχοκοινωνικό φαινόμενο, επηρεάζει σημαντικά την ψυχική ευημερία των γονέων και τη δυναμική της σχέσης τους με το πλαίσιο προσχολικής αγωγής και φροντίδας. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η γονική εξουθένωση λειτουργεί τόσο ως παράγοντας δυσκολίας όσο και ως ευκαιρία αναστοχασμού στα πλαίσια διατήρησης ενός συνεργατικού πλαισίου οικογένειας–δομής με μηχανισμούς κοινωνικής μάθησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων αυτορρύθμισης. Η έρευνα ακολουθεί ποιοτική μεθοδολογία και βασίζεται σε ημιδομημένες συνεντεύξεις γονέων παιδιών πρώιμης ηλικίας (0-4 ετών) στο πλαίσιο μελέτης περίπτωσης. Μέσω της θεματικής ανάλυσης επιχειρείται η αποτύπωση των βιωμάτων, των συναισθηματικών δυσκολιών και των στρατηγικών διαχείρισης που αναπτύσσουν οι γονείς όταν βιώνουν έντονη ψυχολογική κόπωση που απορρέει από τις γονικές τους ευθύνες. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η γονική εξουθένωση συχνά συνδέεται με αυξημένο άγχος, μειωμένη διαθεσιμότητα για επικοινωνία με τους παιδαγωγούς/φροντιστές, γεγονός που δυσχεραίνει τη συνεργασία. Το γεγονός αυτό μειώνει τη συμμετοχή των γονέων στις καθημερινές ρουτίνες του βρεφονηπιακού σταθμού αναδεικνύοντας τις επιπτώσεις στη συναισθηματική ρύθμιση και στις διαδικασίες κοινωνικής μάθησης των παιδιών.

Παράλληλα, αναδεικνύονται ανθεκτικές στάσεις και προσπάθειες αναπλαισίωσης, καθώς αρκετοί γονείς αναζητούν υποστηρικτικά πλαίσια, στρατηγικές αυτοφροντίδας και ενδυνάμωση των σχέσεων εμπιστοσύνης με τους παιδαγωγούς/φροντιστές. Η μελέτη συμβάλλει στην κατανόηση των συναισθηματικών και συστημικών παραμέτρων που επηρεάζουν τη συνεργασία οικογένειας–προσχολικού πλαισίου και υπογραμμίζει την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις πρόληψης, ενδυνάμωσης και ψυχοκοινωνικής στήριξης των γονέων εντός της κοινότητας του σταθμού. Παράλληλα τονίζει την ενίσχυση πλαισίων που υποστηρίζουν την κοινωνική μάθηση και τις αυτορρυθμιστικές δεξιότητες στην πρώιμη παιδική ηλικία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Ο ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ: ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ 0–4 ΕΤΩΝ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ.

Κωνσταντίνα Διαμάντη
Δρ Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, Εντεταλμένη διδάσκουσα Παν/μιου Ιωαννίνων, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Ο βρεφονηπιακός σταθμός συνιστά θεσμικό πλαίσιο φροντίδας και αγωγής, που διαμορφώνει τις πρώιμες εμπειρίες κοινωνικοποίησης και μάθησης των παιδιών. Δεν αποτελεί απλώς μια δομή φροντίδας, αλλά ένα δυναμικό περιβάλλον πρώιμης κοινωνικής και μαθησιακής ανάπτυξης. Η δομή και η οργάνωση του χώρου αυτού συμβάλλουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων των παιδιών πρώιμης παιδικής ηλικίας και στη διαμόρφωση κοινωνικών εμπειριών μάθησης. Η παρούσα μελέτη αποτελεί βιβλιογραφική ανασκόπηση με στόχο τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο ο βρεφονηπιακός σταθμός μπορεί να λειτουργήσει ως κοινότητα μάθησης, ενισχύοντας συμμετοχικές πρακτικές, την ανάπτυξη κοινωνικού κεφαλαίου και τη διαμόρφωση κοινωνικοσυναισθηματικών δεξιοτήτων σε παιδιά ηλικίας 0–4 ετών. Η ανασκόπηση εστιάζει σε σύγχρονες θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις που αναδεικνύουν τη σημασία των ποιοτικών αλληλεπιδράσεων, της συνεργασίας οικογένειας–πλαισίου φροντίδας και της δημιουργίας σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ παιδαγωγών, γονέων και παιδιών. Παράλληλα, επιχειρεί να γεφυρώσει κοινωνιολογικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις, αναδεικνύοντας τον ρόλο του βρεφονηπιακού σταθμού ως θεσμού που δεν περιορίζεται στη φροντίδα, αλλά λειτουργεί ως χώρος συλλογικής μάθησης, κοινωνικής ένταξης και πρώιμης ανάπτυξης δεξιοτήτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην έννοια της κοινότητας μάθησης, όπως αυτή αναπτύσσεται στη διεθνή βιβλιογραφία, καθώς και στο κοινωνικό κεφάλαιο μέσω δικτύων συνεργασίας και συμμετοχής. Παράλληλα, εξετάζονται συμμετοχικές παιδαγωγικές πρακτικές που ενισχύουν την αυτορρύθμιση και τις πρώιμες μορφές κοινωνικής μάθησης. Τα ευρήματα της βιβλιογραφίας καταδεικνύουν ότι η ποιότητα των σχέσεων και η ενεργή εμπλοκή των οικογενειών διαμορφώνουν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον, το οποίο συμβάλλει ουσιαστικά στη θεμελίωση κοινωνικοσυναισθηματικών δεξιοτήτων ήδη από τα πρώτα χρόνια ζωής.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ελένη Κυριαζή
Αναπληρώτρια Εκπαιδευτικός Αγγλικής ΠΕ06 στην Πρωτοβάθμια Φθιώτιδος

Η πολυγλωσσία αποτελεί κεντρικό άξονα πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνδέεται άμεσα με τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, την κοινωνική συνοχή και την ενίσχυση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας. Σε ένα περιβάλλον αυξημένης κινητικότητας πληθυσμών, παγκοσμιοποίησης και ψηφιακού μετασχηματισμού, η γλωσσική ποικιλία αναδεικνύεται σε στρατηγικό εργαλείο δημοκρατικής συμμετοχής, οικονομικής ανταγωνιστικότητας και οικοδόμησης κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας. Η μελέτη της πολιτικής της πολυγλωσσίας κρίνεται αναγκαία, καθώς αποτυπώνει τον τρόπο με τον οποίο οι γλωσσικές επιλογές επηρεάζουν την εκπαίδευση και τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών.

Κύριος σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση της εξέλιξης, της θεσμικής κατοχύρωσης και της εφαρμογής της ευρωπαϊκής πολιτικής πολυγλωσσίας στην εκπαίδευση, με έμφαση στην ξενόγλωσση διδασκαλία. Παράλληλα, εξετάζονται τα βασικά εργαλεία και προγράμματα που υιοθετήθηκαν για την προώθηση της γλωσσικής επάρκειας, της διαπολιτισμικής ικανότητας και της δια βίου μάθησης.

Η μελέτη βασίζεται σε βιβλιογραφική ανασκόπηση ελληνόγλωσσων και ξενόγλωσσων πηγών, καθώς και σε ανάλυση ευρωπαϊκών θεσμικών κειμένων και εκπαιδευτικών πολιτικών. Εξετάζονται προγράμματα κινητικότητας, δράσεις διακρατικής συνεργασίας, η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας και τα συστήματα αξιολόγησης γλωσσικής επάρκειας.

Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η πολυγλωσσία λειτουργεί ως μοχλός εκπαιδευτικού εκσυγχρονισμού, προωθώντας τη διαθεματικότητα, την αυτονομία του μαθητή, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την ενίσχυση της κινητικότητας μαθητών και εκπαιδευτικών. Παράλληλα, συμβάλλει στη διαμόρφωση πλαισίου ισοτιμίας των γλωσσών και αναγνώρισης της πολιτισμικής διαφορετικότητας.

Συμπερασματικά, η εργασία αναδεικνύει ότι η πολιτική πολυγλωσσίας υπερβαίνει τη στενή έννοια της γλωσσικής εκμάθησης και συγκροτεί ένα ευρύτερο αξιακό και παιδαγωγικό πλαίσιο που στηρίζει τη δημιουργία δημοκρατικών, κοινωνικά ευαίσθητων και πολιτισμικά συνειδητοποιημένων Ευρωπαίων πολιτών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Νικόλαος Δούλης
Φιλόλογος ΠΕ02 4ο Γενικό Λύκειο Ιωαννίνων
Ιωάννα Γεδεών
Διευθύντρια ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ. Ιωαννίνων
Ευανθία Αγόρου
Μαθηματικός ΠΕ.02 ΕΑΕ, ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ. Ιωαννίνων
Μαρία Κουλαμά
Φυσικός ΠΕ.Ο4.01 ΕΑΕ. ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ. Ιωαννίνων

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) έχει φέρει επανάσταση σε πολλά επιστημονικά πεδία. Αναμφίβολα επηρεάζει και την εκπαίδευση. Με την ΤΝ ενδυναμώνεται η μάθηση μέσω εξατομικευμένων προγραμμάτων, και εικονικά περιβάλλοντα. Για αυτούς τους λόγους, θα πρέπει να δοθεί βαρύνουσα σημασία στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όλης της χώρας έτσι ώστε να είμαστε σε θέση να ανταποκριθούμε στις μελλοντικές προκλήσεις του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας. Κύριος στόχος αυτής της εργασίας είναι να μελετήσει την επίδραση της ΤΝ στην εκπαίδευση, έτσι ώστε να είμαστε σε θέση να κατανοήσουμε την αναγκαιότητα της επιμόρφωσης και της δια βίου μάθησης των εκπαιδευτικών στην ΤΝ. Βασικά ερωτήματα που θα μας απασχολήσουν σε αυτή την εργασία είναι: Με ποιους τρόπους η ΤΝ θα διεισδύσει στην εκπαιδευτική διαδικασία και πως η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών θα συμβάλλει σε αυτή την κατεύθυνση; Για να μπορέσουμε να απαντήσουμε τα κύρια ερωτήματα αυτής της εργασίας θα ακολουθήσουμε τις εξής στρατηγικές. Πρώτον, θα συνδυάσουμε σε θεωρητικό επίπεδο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με τα εργαλεία της ΤΝ. Δεύτερον, θα αξιολογήσουμε τις έως τώρα προσπάθειες που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα για την υιοθέτηση ενός πλαισίου πολιτικών πάνω στην ΤΝ. Τρίτον, να αξιολογηθεί η συνεισφορά της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην ΤΝ στην δημιουργία ενός πιο σύγχρονου σχολείου. Σε αυτή την εργασία θα υποστηριχτεί ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην ΤΝ θα συμβάλει στον τεχνολογικό εγγραμματισμό των εκπαιδευτικών και στην ουσιαστική εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην τάξη. Η εργασία αυτή θα δομηθεί ως ακολούθως: Στο πρώτο κεφάλαιο θα μελετήσουμε το θεωρητικό πλαίσιο της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και την σχέση της με την ΤΝ. Στο δεύτερο κεφάλαιο, θα αναλυθεί το έως τώρα θεσμικό πλαίσιο πολιτικών για την ένταξη της ΤΝ στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Στο τρίτο κεφάλαιο θα αξιολογηθεί η συνεισφορά ΤΝ τόσο στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όσο και στην δημιουργία καλύτερων πρακτικών μάθησης μέσα στην τάξη.

Εργασία (Paper)

STORIES, RITUALS AND ARTEFACTS: DIASPORA INSTITUTIONS, CULTURAL CONTINUITY AND EVERYDAY LIFE IN THE GREEK DIASPORA OF SOUTH AFRICA

Haralabos (Harry) Gouvelis
Member of the Council of the Hellenic Community of Pretoria

The growth of Greek migration to South Africa in the late nineteenth and twentieth centuries led to the establishment of institutions such as the Hellenic Community of Pretoria (HCP), founded in 1908, that have played a vital role in preserving Hellenic identity and belonging within an evolving socio-political context and under multi-generational acculturation pressures.

This paper examines the HCP as a diaspora institution, focusing on how its guiding principles are operationalized through organizational structures, practices, and community engagement to sustain Hellenic continuity and foster citizenship in South Africa. Drawing on long-term ethnographic participant observation that spans council membership since 2003, leadership of the Hellenic Federation of South Africa, and Coordinator of the Africa–Middle East Region of the World Council of Hellenes Abroad, the study explores the following questions: How does the HCP function to maintain Hellenic identity and heritage across generations? What principles shape its approach to community life and cultural continuity? In what ways do everyday practices contribute to members' sense of connection and evolving understandings of identity? Through which mechanisms does the HCP maintain cohesion and respond to community needs? What insights does this offer regarding local institutions' links to wider diaspora networks and homeland relations?

The research adopts a descriptive ethnographic approach grounded in sustained observation of governance processes, community events, and institutional interactions, supplemented by archival sources and reflexive positional analysis.

Findings highlight the importance of inclusive institutional design, philosophically informed leadership, and shared community spaces in maintaining cohesion and responsiveness. The HCP's practices demonstrate how local institutions can balance continuity and adaptation while remaining embedded in wider diaspora networks.

The paper concludes by suggesting that higher-order diaspora bodies and the Greek state could enhance diaspora resilience by prioritizing connectivity, shared platforms, and experiential forms of engagement that strengthen transnational ties and intergenerational participation.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

«ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΖΩΓΡΑΦΙΖΟΥΝ ΤΕΧΝΗ!»

Μαρίνα Ντάλα
Νηπιαγωγός ΠΕ60 Ε.Α.Ε.

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει το πολιτιστικό πρόγραμμα «Τα Παιδιά Ζωγραφίζουν Τέχνη!», το οποίο υλοποιείται στο 13ο Νηπιαγωγείο Πατρών κατά το σχολικό έτος 2025–2026 με τη συμμετοχή 24 μαθητών και μαθητριών προσχολικής ηλικίας. Το πρόγραμμα αξιοποιεί την τέχνη ως παιδαγωγικό εργαλείο, επιδιώκοντας τη γνωριμία των παιδιών με την ευρωπαϊκή εικαστική δημιουργία μέσα από ένα βιωματικό και αφηγηματικό μαθησιακό πλαίσιο, οργανωμένο ως συμβολικό «ταξίδι» σε τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες (Ολλανδία, Γαλλία, Ισπανία και Ιταλία).

Βασικός στόχος της δράσης είναι η καλλιέργεια της αισθητικής αντίληψης, της δημιουργικής έκφρασης και της πολιτισμικής συνείδησης των παιδιών, παράλληλα με την ανάπτυξη κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων. Οι μαθητές/τριες προσεγγίζουν έργα σημαντικών ζωγράφων (Vincent van Gogh, Claude Monet, Pablo Picasso και Leonardo da Vinci), παρατηρούν βασικά χαρακτηριστικά τους και δημιουργούν προσωπικές εικαστικές συνθέσεις, ενώ ταυτόχρονα γνωρίζουν πολιτισμικά στοιχεία των χωρών προέλευσης των καλλιτεχνών. Η μαθησιακή διαδικασία βασίζεται στη βιωματική, διερευνητική και ομαδοσυνεργατική μάθηση, με αξιοποίηση συμβολικών μέσων, όπως η «βαλίτσα ταξιδιού», και ψηφιακών εργαλείων, όπως ηχογραφημένες περιγραφές έργων με QR codes που ενισχύουν τη σύνδεση σχολείου και οικογένειας.

Η υλοποίηση οργανώνεται σύμφωνα με τις αρχές της διαφοροποιημένης και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, διασφαλίζοντας την ενεργή συμμετοχή όλων των παιδιών, συμπεριλαμβανομένων μαθητών με ΔΕΠΥ ή περιορισμένο/μη λεκτικό λόγο, μέσω οπτικών υποστηρίξεων, εναλλακτικών τρόπων επικοινωνίας και ευέλικτης οργάνωσης της διδασκαλίας.

Τα αποτελέσματα του προγράμματος αναδεικνύουν σημαντική ενίσχυση της δημιουργικότητας, της αυτοέκφρασης και της συνεργατικής μάθησης, καθώς και αυξημένη εμπλοκή των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία. Παράλληλα, η παρουσίαση των έργων σε σχολική πινακοθήκη και η συμμετοχή των οικογενειών ενίσχυσαν την εξωστρέφεια της σχολικής κοινότητας και τη βιωματική προσέγγιση της τέχνης ως μέσου συμπεριληπτικής και ολιστικής εκπαίδευσης στην προσχολική ηλικία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ: Η ΟΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΕΥΑΛΩΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Απόστολος Πανταζής
Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Δ.Π.Θ.
Σεβαστή Χατζηφωτίου
Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Δ.Π.Θ

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται τις απόψεις κοινωνικών λειτουργών αναφορικά με τη διαδικασία της ένταξης και συμπερίληψης των προσφύγων και αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα, υπό το πρίσμα της διαπολιτισμικής κοινωνικής εργασίας. Αποτελεί τμήμα διδακτορικής διατριβής και παρουσιάζει επιλεγμένα ερευνητικά δεδομένα τα οποία αναλύθηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν. Εστιάζει στη διαφοροποίηση εντός του προσφυγικού πληθυσμού, αναφορικά με τους λόγους φυγής, τα χαρακτηριστικά και τις συνθήκες ευαλωτότητάς τους. Διερευνάται η δυνατότητα της ένταξης και συμπερίληψης στη χώρα υποδοχής, μέσα από τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες ομάδες του προσφυγικού πληθυσμού, εξαιτίας παραγόντων οι οποίοι σχετίζονται με το φύλο, την ηλικία ή άλλων παραγόντων που απαιτούν αυξημένη υποστήριξη. Παράλληλα, μέσα από τον λόγο των κοινωνικών λειτουργών αναδεικνύονται και οι διαφορετικοί λόγοι φυγής οι οποίοι συνδέονται τόσο με τις πολεμικές συγκρούσεις και τις πολιτικές διώξεις, όσο και με την έμφυλη βία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Για τις ανάγκες της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική μεθοδολογία και το δείγμα αποτέλεσαν κοινωνικοί λειτουργοί με εμπειρία στο προσφυγικό πεδίο, και η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με ημιδομημένες συνεντεύξεις. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου. Τα ευρήματα αναδεικνύουν ότι για την κοινωνική ένταξη και τη συμπερίληψη δεν υπάρχει μια ενιαία διαδρομή, κοινή για όλους, αλλά διαφοροποιείται και επηρεάζεται και από άλλους παράγοντες, οι οποίοι είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη κατά τη χάραξη των πολιτικών ένταξης. Επιπλέον, οι παρεμβάσεις των κοινωνικών λειτουργών συχνά προσαρμόζονται στη βάση των αναγκών του πληθυσμού, ειδικά σε ό,τι αφορά τις ομάδες υποστήριξης. Συμπερασματικά, η ένταξη και η συμπερίληψη συνιστούν δυναμικές διαδικασίες, όπου οι κοινωνικοί λειτουργοί καλούνται να αναγνωρίσουν τις ανάγκες κάθε πρόσφυγα και αιτούντα άσυλο, στη βάση της μοναδικότητάς του, προκειμένου να υποστηρίξουν ενεργά την ένταξη και συμπερίληψη.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΠΕΤΑΜΕ ΤΑ "ΒΑΡΙΔΙΑ", ΥΨΩΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗ: ΜΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ (UDL)

Ηλίας Διαμαντόπουλος
Δάσκαλος

Η παρούσα διδακτική πρόταση αφορά στο μάθημα των Θρησκευτικών της Γ΄ τάξης Δημοτικού και εστιάζει στη θεολογική και συμβολική διάσταση της Καθαράς Δευτέρας. Κεντρικός σκοπός είναι η μετάβαση από μια απλή εθιμοτυπική προσέγγιση στην ουσιαστική κατανόηση της πνευματικής κάθαρσης, της συγχώρεσης και της ενσυναίσθησης. Για τον σχεδιασμό της πρότασης υιοθετούνται οι αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση (UDL), οι οποίες προωθούν την παροχή πολλαπλών μέσων αναπαράστασης, δράσης και εμπλοκής (CAST, 2018), προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση και η συμπερίληψη όλων των μαθητών (Woodcock & Hardy, 2017).

Η μαθησιακή διαδικασία εκκινεί με μια πολυαισθητηριακή αφόρμηση μέσω του «Μυστικού Κουτιού», όπου οι μαθητές έρχονται σε επαφή με απτά αντικείμενα και οσμές, υποστηρίζοντας διαφορετικά μαθησιακά προφίλ. Στη συνέχεια, η διδασκαλία εμπλουτίζεται με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων για την οπτικοποίηση της πληροφορίας και την παιγνιώδη μάθηση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας (Tomlinson, 2017) μέσω της δραστηριότητας «Ο Χαρταετός των Αξιών», όπου οι μαθητές καλούνται να διαχωρίσουν τις αρνητικές συμπεριφορές («βαρίδια») από τις θετικές αξίες. Για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, η πρόταση προβλέπει ειδικό εποπτικό υλικό με velcro και οπτικά εικονίδια, ενισχύοντας την αυτόνομη συμμετοχή τους στην ομαδοσυνεργατική διαδικασία (Ματσαγγούρας, 1998).

Η πρόταση ολοκληρώνεται με δραστηριότητες μεταγνωστικής αφύπνισης, όπως ο «Ντετέκτιβ της Σκέψης», όπου τα παιδιά αναστοχάζονται πάνω στον προσωπικό τους τρόπο μάθησης. Η καλλιέργεια τέτοιων δεξιοτήτων αυτορρύθμισης κρίνεται απαραίτητη για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής τους επίδοσης (Sahranavard et al., 2018). Με αυτόν τον τρόπο, η διδακτική πράξη καθίσταται συμπεριληπτική, συνδέοντας τη θρησκευτική παράδοση με τις σύγχρονες παιδαγωγικές απαιτήσεις για ένα σχολείο για όλους.

Εργασία (Paper)

PROMOTION OF SELF-REGULATION FOR A SMOOTH TRANSITION FROM PRIMARY TO SECONDARY SCHOOL IN CYPRUS

Μαριάννα Φωκαΐδου
Δρ Βοηθός Διευθύντρια Δημοτικής Εκπαίδευσης Υπουργείο Παιδείας Αθλητισμού και Νεολαίας, Κύπρος

The study presents a primary school teacher's attempt to promote self-regulated learning skills in sixth-grade diverse students in a Cyprus urban primary school. The study took place over three consecutive years. Various techniques were associated with different forms of teaching and learning to improve self-regulation in the cognitive, metacognitive, and emotional domains as support for a smooth transition to secondary school. At the end of each school year, the teacher and the students reflected on their work through a series of sessions by writing and presenting their experiences in the various areas of self-regulation. Interesting points were extracted from the answers and comments of the students. These data were collected and coded with the contribution of an external facilitator through qualitative content analysis and led to interesting conclusions related to self-regulation and a smooth transition to high school.

The results of the study indicate that, although the gap between primary and secondary school in the Cyprus educational system remains large, when teachers focus on self-regulation skills during instruction, their students feel confident and ready to take the next step toward secondary school. The results have implications for educational policies and practices concerning the promotion of self-regulation, as it is considered crucial for the transition to secondary school.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΗΓΕΣΙΑ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Μαρία Δόλογλου
Διδάκτορας Ηγεσίας και Οργανωσιακής Συμπεριφοράς Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών,
Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Χαροκοπείου Πανεπιστημίου

Η βιωσιμότητα αποτελεί πλέον κεντρικό άξονα στρατηγικού σχεδιασμού σε παγκόσμιο επίπεδο, επηρεάζοντας άμεσα και το εκπαιδευτικό πλαίσιο. Η εκπαίδευση καλείται όχι μόνο να ενσωματώσει αρχές περιβαλλοντικής, κοινωνικής και οικονομικής βιωσιμότητας στο αναλυτικό πρόγραμμα, αλλά και να διαμορφώσει ηγετικά πρότυπα που προάγουν τη συστημική αλλαγή. Στο πλαίσιο αυτό, η ηγεσία δεν περιορίζεται σε διοικητικές πρακτικές, αλλά επεκτείνεται σε μετασχηματιστικές προσεγγίσεις που ενδυναμώνουν τη σχολική κοινότητα, καλλιεργούν κουλτούρα συνεργασίας και ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή όλων των μελών της.

Η παρούσα εργασία διερευνά τη διασύνδεση βιωσιμότητας και εκπαιδευτικής ηγεσίας, αναδεικνύοντας τον ρόλο των ηγετών της εκπαίδευσης ως φορέων αλλαγής. Μέσα από βιβλιογραφική ανασκόπηση και ανάλυση σύγχρονων πρακτικών, εξετάζονται μοντέλα βιώσιμης ηγεσίας που εστιάζουν στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, στη διαμοίραση ευθύνης και στη δημιουργία ανθεκτικών εκπαιδευτικών οργανισμών. Παράλληλα, αναλύονται προκλήσεις όπως η αντίσταση στην αλλαγή, οι περιορισμένοι πόροι και η ανάγκη για επιμόρφωση.

Τα ευρήματα υπογραμμίζουν ότι η βιώσιμη ηγεσία στο εκπαιδευτικό πλαίσιο απαιτεί ολιστική προσέγγιση, στρατηγικό όραμα και ηθική δέσμευση. Η ενσωμάτωση αξιών βιωσιμότητας στην εκπαιδευτική πολιτική και στη σχολική κουλτούρα συμβάλλει όχι μόνο στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, αλλά και στη διαμόρφωση ενεργών και υπεύθυνων πολιτών. Η εργασία καταλήγει με προτάσεις για την ενίσχυση της βιώσιμης ηγεσίας μέσω επαγγελματικής ανάπτυξης, συνεργατικών δικτύων και καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών, προκειμένου το εκπαιδευτικό σύστημα να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις προκλήσεις του 21ου αιώνα.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ALPER-EU: AGILE LEARNING OF PROGRAMMING IN PRIMARY EDUCATION THROUGH EDUCATIONAL ROBOTICS

Alexandros Roniotis
Scientix Ambassador. 47th Heraklion Primary School, School Director
Antonios Konstantaras
Director of the Institutionalized Research Laboratory of Computer Technology, Informatics & Electronic Devices Department of Electronic Engineering, Hellenic Mediterranean University
Maria Dramitinou
STEM coordinator. 47th Heraklion Primary School, Teacher

ALPER-EU (K12 Agile Learning of Programming with Educational Robotics) is an Erasmus+ KA220-SCH project that introduces an innovative pedagogical framework for teaching programming in primary education through agile learning principles and educational robotics. The project is coordinated by the Hellenic Mediterranean University and implemented by a consortium of eight partners from six European countries, including the Institute of Educational Policy and the 47th Primary School of Heraklion.

The project responds to the growing need for early development of computational thinking and digital competences aligned with Industry 4.0 skills. ALPER-EU adapts the agile methodology, widely used in technology sectors, to the primary school classroom. Learning is structured in short iterative cycles (sprints), where students collaborate in teams, assume specific roles, set shared goals and engage in systematic reflection and self-evaluation. Through hands-on robotics activities, learners design and construct 3D robotic models, integrate sensors and actuators, and develop algorithmic solutions to authentic problem-solving tasks.

A core project outcome is the development of a structured curriculum consisting of sixty progressive educational robotic sprints. In parallel, an innovative Engagement Assessment Tool is designed to monitor students' active participation time and emotional involvement during classroom activities, supporting evidence-based instructional improvement and inclusive practices.

The methodology includes pilot implementations in primary schools, blended teacher training programmes, workshops, hackathons and European-wide dissemination. Expected results include an open-access agile STEM framework for primary education, enhanced teacher digital capacity and scalable teaching resources that foster collaboration, creativity and student engagement.

By combining agile pedagogy with educational robotics, ALPER-EU proposes a transferable model for inclusive and sustainable innovation in European primary education.

Εργασία (Paper)

CULTURAL IDENTITY AND HERITAGE LEARNING THROUGH PHYSICAL EDUCATION: A TEACHING SCENARIO BASED ON MINOAN ATHLETICS

Evangelia Pateraki
Ph.D. in Education Sciences, University of Ioannina, P.E. teacher
Maria Reraki
Kindergarten Teacher

This paper presents an original teaching scenario designed for the second grade of primary school during Physical Education lessons. The scenario is aligned with the guidelines and learning objectives of the new Physical Education curriculum issued by the Greek Institute of Educational Policy (IEP). Its aim is to help students understand cultural identity and cultural heritage through movement and play. The scenario also aims to foster social skills, collaboration, and active student participation. Students are introduced to athletic activities in ancient Minoan Crete era and explore how people lived, played, and cooperated in the past. The teaching approach is experiential and collaborative, encouraging students to learn by doing,crafting, moving, and working together.

Total scenario extends over three teaching hours. Digital tools and artificial intelligence applications are used to support the learning process. Assessment is based on observation and student reflection. Students develop a better understanding of history, form positive attitudes towards cultural heritage, and strengthen their sense of cultural identity. In addition, the collaborative approach supports the development of social skills and active participation in learning activities.

This study highlights the importance of Physical Education, to act as a bridge between culture, heritage, and learning in primary education.

Εργασία (Paper)

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (MECLES) ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ SALZBURG ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ (2020-2026). ΔΟΜΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Θεοδώρα Γκαμπράνη
Μ.Α., Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Ερευνήτρια και Διδάσκουσα στο Τμήμα (Kurs) „Hellenic Studies ‚Gaberell & Angeliki Drachman'" του Πανεπιστημίου Salzburg

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει το πρόγραμμα MECLES (Mentoring for Greek as a Community Language Education in Salzburg), το οποίο υλοποιείται από τον Ιούνιο 2020 από το Πανεπιστήμιο Paris-Lodron-Universität Salzburg. Το πρόγραμμα αναπτύχθηκε ως απάντηση στις ανάγκες της πολυγλωσσικής και μεταναστευτικής κοινωνίας της Αυστρίας.

Παρουσιάζεται πώς η διδασκαλία της ελληνικής στη διασπορά μπορεί να μετασχηματιστεί από συμπληρωματικό γλωσσικό μάθημα σε δυναμικό χώρο μάθησης (Community Learning Space), όπου η γλώσσα, η ταυτότητα και ο πολιτισμός συνδιαμορφώνονται. Το θεωρητικό πλαίσιο εδράζεται στην προσέγγιση της διαγλωσσικότητας (translanguaging), στην αντίληψη της πολυγλωσσίας ως αξίας και δυναμικής και όχι ως ελλείμματος. Μεθοδολογικά, το πρόγραμμα συνδυάζει διδασκαλία ελληνικής γλώσσας, πολιτισμικά projects, ομαδοσυνεργατικές πρακτικές και συστηματικό mentoring από φοιτητές παιδαγωγικών τμημάτων. Παράλληλα, η έρευνα δράσης (action research) επιτρέπει τη συνεχή ανατροφοδότηση μεταξύ θεωρίας και πράξης. Τα ευρήματα καταδεικνύουν βελτίωση στον προφορικό και γραπτό λόγο των μαθητών/τριών, ενίσχυση της θετικής στάσης απέναντι στην πολυγλωσσία και αυξημένη αυτοπεποίθηση ως προς τη γλωσσική/πολιτισμική τους ταυτότητα και τις εκπαιδευτικές τους προσδοκίες. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες φοιτητές αναπτύσσουν διαπολιτισμική παιδαγωγική επάρκεια μέσα από τη διδακτική εμπλοκή τους σε αυθεντικά πολυγλωσσικά περιβάλλοντα. Η ελληνική γλώσσα, στο πλαίσιο του MECLES, λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ οικογενειακής μνήμης και κοινωνικής ένταξης, προτείνοντας ένα μοντέλο εκπαίδευσης για γλώσσες της διασποράς σε ευρωπαϊκό συγκείμενο.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΥΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ , ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναστασία Μαυριδου
Ψυχολόγος
Καλλιόπη Λάμπα
Ψυχολόγος

Η συμπερίληψη συνιστά θεμελιώδη προτεραιότητα των σύγχρονων εκπαιδευτικών πολιτικών, καθώς προάγει την ισότητα ευκαιριών και την ενεργό συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία. Παρά τη θεσμική πρόοδο, η ουσιαστική εφαρμογή της στην καθημερινή σχολική πρακτική παραμένει σύνθετη και απαιτεί στοχευμένες, βιωματικές παρεμβάσεις. Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός προγράμματος συμπερίληψης που αναπτύχθηκε μεταξύ μαθητών/τριών ειδικού δημοτικού σχολείου με εγκεφαλική παράλυση (ηλικίας 7-14 ετών) και μαθητών/τριών Ε΄ Δημοτικού ιδιωτικού σχολείου τυπικής ανάπτυξης. Κεντρικός άξονας του προγράμματος ήταν η ενίσχυση της συμπεριληπτικής κουλτούρας, με στόχο τη βελτίωση του σχολικού κλίματος, των διαπροσωπικών σχέσεων και της ποιότητας της μάθησης. Ο σχεδιασμός βασίστηκε σε αρχές διαφοροποιημένης διδασκαλίας, προσαρμογής εκπαιδευτικού υλικού και ενίσχυσης της προσβασιμότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί η ουσιαστική συμμετοχή όλων των παιδιών. Υλοποιήθηκαν έξι μηνιαίες συναντήσεις, οι οποίες περιλάμβαναν δραστηριότητες φυσικής αγωγής, θεατρικής αγωγής, μουσικής, εικαστικών και ομαδικών παιχνιδιών, με έμφαση στη συνεργατική μάθηση και στη βιωματική αλληλεπίδραση. Τρεις μήνες μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι μαθητές/τριες της τυπικής τάξης συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο αυτοαναφοράς για τη διερεύνηση των στάσεών τους απέναντι στην αναπηρία. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν ιδιαίτερα θετική αποτίμηση της παρέμβασης: η συντριπτική πλειοψηφία εξέφρασε θετική στάση απέναντι στη συνύπαρξη και συνεργασία με επιμέρους δείκτες αποδοχής και πρόθεσης συνέχισης επαφής, ενώ υψηλά ποσοστά καταγράφηκαν σε ερωτήματα που αφορούσαν τον βαθμό ικανοποίησης και τη μεταβολή στάσεων στην από κοινού συμμετοχή των μαθητών/τριών. Οι δείκτες ικανοποίησης επιβεβαίωσαν την παιδαγωγική αποτελεσματικότητα της δράσης. Τα ευρήματα υπογραμμίζουν ότι οι συστηματικές, βιωματικές και συνεργατικές παρεμβάσεις μπορούν να λειτουργήσουν ως ουσιαστικοί μοχλοί καλλιέργειας συμπεριληπτικής κουλτούρας στο σχολικό περιβάλλον.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΗΘΙΚΗ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Ελένη Φράγκου
Προισταμένη τμ. Περιφερειακού Χάρτη και ΠΦΥ της 4ης ΥΠΕ Μακεδονίας και Θράκης και Γραμματέας του Πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου για την 4ηη ΥΠΕ και τους φορείς που υπάγονται σε αυτήν

Το φαινόμενο της ηθικής παρενόχλησης στο χώρο εργασίας αποτελεί μείζον πρόβλημα του οποίου οι επιπτώσεις φαίνεται να είναι καταστροφικές στην απόδοση, τις σχέσεις και την ασφάλεια των εργαζομένων, ενώ, ειδικά στο χώρο της εκπαίδευσης, η ηθική παρενόχληση των εργαζομένων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, κατ' επέκταση, μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στους μαθητές, τόσο άμεσα όσο και έμμεσα, επηρεάζοντας αρνητικά την εκπαίδευσή τους. Η ηθική παρενόχληση στο χώρο της εργασίας αποτελεί ένα ιδιαίτερα μελετημένο φαινόμενο παγκοσμίως την τελευταία 20ετία, με τον τομέα της εκπαίδευσης να βρίσκεται συχνά στο επίκεντρο της έρευνας, λόγω των έντονων ιεραρχικών και ψυχοκοινωνικών δομών του.

Στην ελληνική βιβλιογραφία, το ενδιαφέρον άργησε να εκδηλωθεί σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, αλλά πλέον υπάρχει μια πληθώρα εργασιών που εξετάσουν το Mobbing ειδικά στους Έλληνες Εκπαιδευτικούς. Ωστόσο, παρά την ύπαρξη τεράστιου όγκου γνώσης, η εφαρμογή των πορισμάτων τους στην πράξη συχνά καθυστερεί.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η οριοθέτηση του φαινομένου της ηθικής παρενόχλησης, να εντοπιστούν οι μορφές, οι διαστάσεις και συνθήκες ανάπτυξής του, να διερευνηθούν οι επιπτώσεις του στην υγεία (σωματική και ψυχική) των θυμάτων, η συγκεκριμενοποίηση των παραγόντων κινδύνου (ατομικών και οργανωσιακών), αλλά και η εστίαση στην ενημέρωση και πρόληψη από την Ηγεσία.

Τέλος, σημαντικό στοιχείο της παρούσας μελέτης είναι η ανάδειξη του νομοθετικού πλαισίου ανά τον κόσμο και κυρίως στην Ελλάδα, ειδικές νομοθετικές διατάξεις που υπερασπίζονται το δικαίωμα της αξιοπρέπειας στον χώρο εργασίας και προβάλουν τις τέσσερις θεμελιώδεις αρχές της βιοηθικής (αυτονομία, δικαιοσύνη, ωφέλεια, και μη βλάβη) ως βάση για τη νομοθετική κατοχύρωση των θυμάτων.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΥΛΗ ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ 7 ΒΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δήμητρα Σιόντη
Νηπιαγωγός, MEd στις Επιστήμες της Αγωγής ΕΑΠ, MSc στις Επιστήμες της Αγωγής ΠΤΝΙ
Ειρήνη Πέρτσαλη
Νηπιαγωγός

Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία αποκτά ουσιαστικό παιδαγωγικό περιεχόμενο όταν εντάσσεται σε αυθεντικά μαθησιακά περιβάλλοντα και συνδέεται με τη βιωματική εμπειρία των παιδιών. Στο πλαίσιο αυτό, η σχολική αυλή μπορεί να λειτουργήσει ως δυναμικό πεδίο μετασχηματιστικής μάθησης και ανάπτυξης στάσεων αειφορίας. Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τη μελέτη περίπτωσης Σχεδίου Δράσης που εκπονήθηκε το σχολικό έτος 2024-2025 στο 22ο Νηπιαγωγείο Ιωαννίνων, κατά τη δεύτερη συνεχόμενη χρονιά συμμετοχής της σχολικής μονάδας στο Δίκτυο «Οικολογικά Σχολεία», με συναφείς περιβαλλοντικές παρεμβάσεις.

Στόχος της παρέμβασης ήταν ο μετασχηματισμός της σχολικής αυλής σε οργανωμένο χώρο αειφορικής μάθησης, η ενίσχυση περιβαλλοντικών και διατροφικών στάσεων και η ουσιαστική διασύνδεση του εξωτερικού χώρου με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών. Η υλοποίηση βασίστηκε στην πλήρη εφαρμογή των 7 Βημάτων του προγράμματος: συγκρότηση Περιβαλλοντικής Επιτροπής, περιβαλλοντικός έλεγχος, διαμόρφωση και εφαρμογή Σχεδίου Δράσης, παρακολούθηση και αξιολόγηση, σύνδεση με το πρόγραμμα σπουδών, ενεργός εμπλοκή της σχολικής κοινότητας και διαμόρφωση Οικοκώδικα. Αναπτύχθηκαν παρεμβάσεις όπως δημιουργία λαχανόκηπου και ανθόκηπου, κατασκευή παιδαγωγικών παιχνιδιών από ανακυκλώσιμα υλικά και ενσωμάτωση μαθησιακών ρουτινών στον υπαίθριο χώρο.

Η ερευνητική διαδικασία ακολούθησε ποιοτική προσέγγιση με στοιχεία περιγραφικής ποσοτικής αποτίμησης, αξιοποιώντας ερωτηματολόγια πριν και μετά την παρέμβαση, συστηματική παρατήρηση και καταγραφές σχολικών τεκμηρίων. Τα ευρήματα καταδεικνύουν βελτίωση της αισθητικής και λειτουργικότητας της αυλής, ενίσχυση θετικών στάσεων απέναντι στην ανακύκλωση και τη Μεσογειακή Διατροφή, καθώς και ενδυνάμωση της συνεργασίας σχολείου–οικογένειας–φορέων.

Συμπερασματικά, η συστηματική εφαρμογή δομημένων παρεμβάσεων αειφορίας στην προσχολική εκπαίδευση μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός παιδαγωγικού και οργανωσιακού μετασχηματισμού της σχολικής μονάδας.

Εργασία (Paper)

Η ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΩΣ ΠΥΛΗ ΝΟΗΜΑΤΟΣ: ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Ελισάβετ Καρανάτσιου
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στο πλαίσιο του παγκόσμιου ψηφιακού συστήματος, οι πολιτιστικοί οργανισμοί λειτουργούν ως φορείς πολιτισμικής διαμεσολάβησης, πρεσβεύοντας αξίες που υπερβαίνουν την απλή καλλιτεχνική κατανάλωση. Η ψηφιακή επικοινωνία αποκτά κομβική σημασία, καθώς η ιστοσελίδα ενός οργανισμού αποτελεί τη βασική πύλη πρώτης επαφής και ερμηνευτικού προσανατολισμού του κοινού, διαμορφώνοντας προσδοκίες γύρω από τη φυσιογνωμία και τον κοινωνικό του ρόλο.

Κύριος σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο τα οπτικά και σημειωτικά στοιχεία της αρχικής σελίδας του Εθνικού Θεάτρου συμβάλλουν στη συγκρότηση νοήματος γύρω από την ταυτότητα του οργανισμού. Εξετάζεται πώς ο οπτικός σχεδιασμός επικοινωνεί τις αξίες της συλλογικότητας και της συμπερίληψης, ανακατασκευάζοντας την εικόνα του θεσμού στο σύγχρονο πολιτιστικό τοπίο.

Η μελέτη βασίζεται σε ποιοτική προσέγγιση και χρησιμοποιεί τη σημειωτική ανάλυση εικόνας, αντλώντας από τη μπαρθεσιανή παράδοση. Ως μελέτη περίπτωσης αξιοποιείται η αρχική σελίδα της επίσημης ιστοσελίδας του Εθνικού Θεάτρου. Η ανάλυση εστιάζει στα επίπεδα της καταδήλωσης και της συμπαραδήλωσης, εξετάζοντας κοινωνικούς και αισθητικούς κώδικες σε επιλεγμένα οπτικά μηνύματα αυξημένης σημειωτικής πυκνότητας.

Η ανάλυση ανέδειξε τη συγκρότηση τριών κεντρικών «μύθων»: το θέατρο ως χώρο συλλογικής ανθρώπινης εμπειρίας, ως ανοιχτό θεσμό που προσκαλεί σε ενεργή συμμετοχή και ως πεδίο πολυφωνικής έκφρασης. Η σημειωτική οργάνωση των εικόνων φυσικοποιεί την αντίληψη του θεάτρου ως κοινωνικού καθρέφτη και χώρου βιωματικής μετάβασης, όπου η διαφορετικότητα και η συνύπαρξη προβάλλονται ως εγγενείς αξίες της πολιτισμικής εμπειρίας.

Συμπερασματικά, η εργασία υπογραμμίζει τη σημασία του οπτικού σχεδιασμού στη συγκρότηση μιας σύγχρονης, συμπεριληπτικής πολιτισμικής ταυτότητας. Η μελέτη αναδεικνύει πώς οι ψηφιακές πλατφόρμες λειτουργούν ως γέφυρες επικοινωνίας που ενισχύουν τον κοινωνικό ρόλο των καλλιτεχνικών φορέων, μετατρέποντας την τέχνη σε εργαλείο ανακατασκευής της συλλογικής ταυτότητας στο ψηφιακό περιβάλλον.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΠΟ ΤΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΜΑΧΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΔΙΑΛΟΓΟ: Η ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Αργυρώ Μουντάκη
Δρ. Φιλολογίας ΕΚΠΑ/ Εκπαιδευτικός στη Βαρβάκειο Πρότυπο Σχολή/ Συγγραφέας

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αποτίμηση ενός διδακτικού σεναρίου για τη διδασκαλία της Εικονομαχίας στη Β΄ Γυμνασίου, το οποίο στηρίζεται στις αρχές του εποικοδομισμού και της διερευνητικής μάθησης. Το σενάριο εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις των Νέων Προγραμμάτων Σπουδών, δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και της κριτικής ικανότητας των μαθητών/τριών. Αντικείμενο διδασκαλίας αποτελεί η Εικονομαχία ως σύνθετο ιστορικό φαινόμενο με θρησκευτικές, πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις. Το σενάριο οργανώνεται σε δύο διδακτικές ώρες και αξιοποιεί ποικιλία μεθόδων και τεχνικών, όπως καταιγισμό ιδεών, ανάλυση ιστορικών πηγών, δημιουργία εννοιολογικού χάρτη, εργασία σε ομάδες και αγώνα λόγου με θέμα την έριδα για τις εικόνες. Κεντρικός στόχος είναι η ενεργός εμπλοκή των μαθητών/τριών, η σύνδεση της νέας γνώσης με την πρότερη εμπειρία και η καλλιέργεια δεξιοτήτων ιστορικού γραμματισμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μεταγνωστική διάσταση της μάθησης («μαθαίνω πώς να μαθαίνω»), καθώς και στην καλλιέργεια δημοκρατικού διαλόγου μέσα από την οργανωμένη επιχειρηματολογία. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει δραστηριότητες διαμορφωτικού και τελικού χαρακτήρα, ελέγχοντας τόσο τη δηλωτική όσο και τη διαδικαστική γνώση. Η ανακοίνωση επιχειρεί να συμβάλει στον διάλογο για τη διδακτική της Ιστορίας, προτείνοντας ένα παιδαγωγικό πλαίσιο που μετατοπίζει το κέντρο βάρους από τη μετάδοση γνώσεων στην ενεργητική οικοδόμηση ιστορικής κατανόησης.

Εργασία (Paper)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΟΤΗΤΑ Η ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ; ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ

Παναγιώτης Τζανάκης
Δάσκαλος ΠΕ70

Η εργασία επιχειρεί να μελετήσει και να συγκρίνει δύο συστήματα που αφορούν τρόπο διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων: Την κοινοβουλευτική δημοκρατία και την εκκλησιαστική συνοδικότητα. Το πρώτο αφορά το κοσμικό πολιτικό τοπίο, ενώ το δεύτερο διαμορφώνει τις ιεραρχικές δομές των θρησκευτικών θεσμών. Μέσα από τις διαφορετικές προελεύσεις και σκοπούς τους, προσφέρουν την προοπτική για διαβούλευση, εκπροσώπηση και άσκηση εξουσίας.

Η κοινοβουλευτική δημοκρατία έχει τις ρίζες της στις συνταγματικές εξελίξεις του Ηνωμένου Βασιλείου και έκτοτε έχει κυριαρχήσει στα έθνη που αναζητούν αντιπροσωπευτική διακυβέρνηση. Στον πυρήνα της, η κοινοβουλευτική δημοκρατία ενσωματώνει τις αρχές της λαϊκής κυριαρχίας, της εκπροσώπησης και της χρηστής διοίκησης. Μέσω εκλεγμένων αντιπροσώπων και νομοθετικών οργάνων, στοχεύει να μεταφράσει τη βούληση του λαού σε πολιτική και νόμο, ενισχύοντας τη λήψη αποφάσεων χωρίς αποκλεισμούς με τη συμμετοχή όλων των πολιτών.

Από την άλλη, η εκκλησιαστική συνοδικότητα εφαρμόζεται σε θρησκευτικούς θεσμούς, ιδιαίτερα των χριστιανικών δογμάτων. Δίνει έμφαση στη διαβούλευση και στον διάλογο ως τα μέσα για να διακρίνουμε το θέλημα του Θεού και να αντιμετωπίζουμε ζητήματα πίστης.

Παρά τις διαφορετικές τους προελεύσεις, η κοινοβουλευτική δημοκρατία και η εκκλησιαστική συνοδικότητα μοιράζονται κοινούς στόχους και αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις. Και τα δύο συστήματα επιδιώκουν να διευκολύνουν τη λήψη αποφάσεων χωρίς αποκλεισμούς, να τηρούν τις αρχές της λογοδοσίας και να αντιμετωπίζουν τα διαφορετικά συμφέροντα και προοπτικές μέσα στους κόλπους της κοινότητας που υπηρετούν. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να διερευνήσει τα κοινά σημεία και τις διαφορές μεταξύ αυτών των συστημάτων, φωτίζοντας τις βασικές αρχές και τους μηχανισμούς τους. Εξετάζοντας τα ιστορικά θεμέλια, τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τις δομές διακυβέρνησης, στοχεύουμε να διακρίνουμε τη συμβολή και τις προκλήσεις που θέτουν αυτά τα μοντέλα διακυβέρνησης. Μέσω αυτής της συγκριτικής ανάλυσης, επιδιώκουμε να αναπτύξουμε τη γνώση μας αλλά και να αποκομίσουμε συμπεράσματα για την πολυπλοκότητα της σύγχρονης διακυβέρνησης σε καθένα απ' αυτά τα πεδία.

Αναρτημένη ψηφιακή ανακοίνωση (Digital presentation)

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Παναγιώτα Σελίμη
Υποψήφια Διδάκτορας,Εκπαιδευτικός ΠΕ70
Αρετή Παναούρα
Κοσμήτορας της Σχολής Επιστημών της Αγωγής και Κοινωνικών Επιστημών

Η εκπαίδευση ενηλίκων θεμελιώνεται θεωρητικά στην ενεργητική συμμετοχή, τον κριτικό αναστοχασμό και τη βιωματική μάθηση. Παρά ταύτα, η διεθνής και ελληνική βιβλιογραφία αναδεικνύει ένα σταθερό χάσμα μεταξύ θεωρητικών αρχών και διδακτικής πρακτικής, καθώς οι συμμετοχικές τεχνικές εφαρμόζονται περιορισμένα. Το ζήτημα αυτό δεν αφορά μόνο μεθοδολογικές επιλογές, αλλά συνδέεται με την επαγγελματική ταυτότητα και τον βαθμό παιδαγωγικής αυτονομίας των εκπαιδευτών ενηλίκων.

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη δομημένου ερωτηματολογίου, το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο διδακτορικής έρευνας με στόχο τη χαρτογράφηση: (α) της συχνότητας αξιοποίησης συμμετοχικών τεχνικών, (β) των αντιλήψεων των εκπαιδευτών περί αποτελεσματικότητας, και (γ) της συσχέτισης των στάσεων με δημογραφικά, επιμορφωτικά και επαγγελματικά χαρακτηριστικά.

Η κατασκευή του εργαλείου βασίστηκε στις αρχές της ανδραγωγικής, της μετασχηματιστικής μάθησης και στηρίχτηκε στη σύγχρονη βιβλιογραφία περί επαγγελματοποίησης των εκπαιδευτών ενηλίκων. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει κλίμακες κλειστού τύπου που επιτρέπουν τη στατιστική αποτύπωση τάσεων και τη διερεύνηση διαφοροποιήσεων, ενώ παράλληλα ενσωματώνει μεταβλητές που σχετίζονται με την παιδαγωγική ταυτότητα και τη διαρκή επαγγελματική ανάπτυξη.

Η συμβολή της εργασίας έγκειται στην πρόταση ενός δομημένου πλαισίου αποτύπωσης συμμετοχικών πρακτικών, το οποίο δύναται να υποστηρίξει μελλοντικές παρεμβάσεις και να λειτουργήσει ως εργαλείο τεκμηρίωσης της ανάγκης ενίσχυσης καινοτόμων μορφών μάθησης στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Εργασία (Paper)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΑΛ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Μιχαλίτσα Μακρογιαννάκη
Εκπαιδευτικός ΠΕ87.02 Νοσηλευτικής

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τις απόψεις εκπαιδευτικών και στελεχών εκπαίδευσης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑΛ) σχετικά με το ισχύον θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο, εστιάζοντας στο πώς αυτό γίνεται αντιληπτό ως προς τη σαφήνεια–συνοχή του, την εφαρμοσιμότητά του στην καθημερινή λειτουργία, τις συνθήκες διοικητικής υποστήριξης/πόρων, καθώς και τη σχέση του με πρακτικές ηγεσίας-αυτονομίας, στάσεις απέναντι σε μεταρρυθμίσεις και τον διοικητικό φόρτο. Σκοπός είναι να αποτυπωθεί εμπειρικά ο βαθμός στον οποίο η κανονιστική αρχιτεκτονική και οι οργανωτικές συνθήκες «μεταφράζονται» σε λειτουργικά αποτελέσματα στο επίπεδο της σχολικής μονάδας.

Κεντρικός στόχος της έρευνας είναι η διερεύνηση σχέσεων μεταξύ (α) αντιλαμβανόμενης σαφήνειας-συνοχής της νομοθεσίας και εφαρμοσιμότητας, (β) διοικητικής υποστήριξης/πόρων και αποτίμησης ηγεσίας-αυτονομίας, (γ) επιμόρφωσης για τη νομοθεσία και στάσης απέναντι στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, καθώς και (δ) αντιλαμβανόμενου διοικητικού φόρτου και αξιολόγησης λειτουργικότητας.

Ακολουθήθηκε ποσοτικός ερευνητικός σχεδιασμός με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου κλίμακας Likert. Το δείγμα περιλάμβανε N=157 συμμετέχοντες (εκπαιδευτικούς και στελέχη). Δημιουργήθηκαν σύνθετοι δείκτες (όπου απαιτείτο) και εφαρμόστηκαν περιγραφικά μέτρα, έλεγχοι κανονικότητας και έλεγχοι συσχέτισης (Pearson ή Spearman) ανάλογα με τη μορφή των δεδομένων.

Εντοπίζεται: (1) μέτρια θετική συσχέτιση σαφήνειας-συνοχής και εφαρμοσιμότητας της νομοθεσίας, (2) στατιστικά σημαντική αλλά ασθενέστερη θετική σχέση διοικητικής υποστήριξης/πόρων με ηγεσία-αυτονομία, (3) ασθενή αλλά σημαντική θετική σχέση επιμόρφωσης και θετικής στάσης απέναντι στις μεταρρυθμίσεις και (4) ασθενή αλλά σημαντική αρνητική σχέση διοικητικού φόρτου και αξιολόγησης λειτουργικότητας.

Συνολικά, η λειτουργική αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της νομοθεσίας στα ΕΠΑΛ φαίνεται να εξαρτάται τόσο από την κανονιστική ποιότητα (σαφήνεια-συνοχή) όσο και από τις υλικές/διοικητικές προϋποθέσεις εφαρμογής (υποστήριξη, πόροι, επιμόρφωση), ενώ ο αυξημένος διοικητικός φόρτος συνδέεται με υποχώρηση της αντιλαμβανόμενης λειτουργικότητας. Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν την ανάγκη ενίσχυσης της θεσμικής σαφήνειας, της στοχευμένης υποστήριξης και της συστηματικής επιμόρφωσης, ώστε η συμμόρφωση να μη μετατρέπεται σε γραφειοκρατικό βάρος αλλά σε εργαλείο λειτουργικής βελτίωσης.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

EMPATHY WITHOUT BIOLOGY: RETHINKING AI EMOTION

Yan Kapranov
Habilitated Doctor, Professor (Linguistics)
Bożena Iwanowska
Doctor of Social Sciences
Aneta Vasiljevikj Shikaleska
Doctor of technical sciences, Scientific Advisor

The question of whether artificial intelligence (AI) can "have feelings" is often dismissed, as emotion typically requires biological embodiment and subjective experience. This paper adopts a different perspective, examining AI emotion as an empirically assessable phenomenon at the level of interaction. It explores whether a non-biological system can demonstrate stable, context-sensitive, and ethically constrained patterns that are usually considered indicators of empathetic feeling. By building on discussions of digital empathy in computer-mediated communication and mediated care—alongside conceptual analyses in nursing and telehealth—the study redefines "emotion" as a coordinated set of appraisals, response tendencies, and regulatory actions exhibited in communicative behavior, rather than as an inaccessible inner state.

To investigate this hypothesis, we propose an experiment that combines controlled dialogue tasks with human baseline comparisons. Participants will engage in standardized interaction scenarios involving distress, moral conflict, and culturally sensitive self-disclosure. These interactions will be conducted with (a) a human interlocutor, (b) an AI agent presented transparently as non-human, and (c) an AI agent presented with minimal identity cues to enhance anthropomorphic attribution.

Following established distinctions between cognitive and affective empathy, we will measure outcomes using three approaches: (1) participant ratings of perceived empathic attunement, authenticity, and trust calibration; (2) behavioral indicators, such as willingness to disclose, response to misattunement, and prosocial intent; and (3) expert coding of empathic behaviors, including perspective-taking, emotional validation, and emotional regulation under conversational pressure. The study design also explicitly addresses known risks: superficial empathy, misreading of emotions, and the potential for providing false reassurance.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

EDUCATIONAL INITIATIVES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT: DESIGN AND IMPLEMENTATION OF PEDAGOGICAL MATERIALS IN SECONDARY EDUCATION

Evangelia Dialyna
Environmental Engineer
Corinne Duloung
Teacher
George K. Georgiou
Visionary Engineer and Entrepreneur

Within the framework of strengthening Education for Sustainable Development in secondary education, innovative instructional materials were developed as part of the Erasmus+ Eco-Schools project. Their development was informed by a structured research process that included questionnaires and interviews with students and teachers in France, Cyprus, and Greece. The findings provided the basis for the design of a targeted pedagogical intervention. Through the analysis of knowledge gaps, instructional needs, and institutional constraints, a coherent educational framework was established, adapted both to students' developmental characteristics and to the practical conditions of school operation.

The resulting materials constitute a comprehensive and readily applicable set of educational tools designed for implementation in the school environment. They can be used both in structured classroom teaching and in the organization of workshops, school projects, and experiential learning activities within and beyond the school setting. The materials include educational resource packs with a scientifically grounded theoretical background, clearly defined learning objectives, and practical implementation guidelines; structured lesson plans differentiated by age group; as well as interactive games, simulations, and collaborative activities that foster critical thinking, creativity, cooperation, and responsible decision-making. In addition, real-life case studies enable students to connect global environmental challenges with their local context.

Particular emphasis was placed on interdisciplinarity and alignment with the United Nations Sustainable Development Goals, allowing the materials to be flexibly integrated across different subject areas and to support holistic learning approaches. Furthermore, their translation and dissemination through digital platforms and social media facilitate transnational outreach, the exchange of good practices, and open access. This initiative demonstrates that Education for Sustainable Development can evolve from a theoretical framework into a systematic, applicable, and pedagogically grounded practice, contributing to the development of a sustainable and participatory school culture.

Εργασία (Paper)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΟΤΗΤΑ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Αικατερίνη Αναργύρου
Εκπαιδευτικός

Η εκπαίδευση αποτελεί βασικό θεσμό κοινωνικοποίησης, μέσω του οποίου οι μαθητές έρχονται σε επαφή με αξίες και στάσεις που συνδέονται με την ιδιότητα του πολίτη. Μέσω της εκπαιδευτικής διαδικασίας, οι μαθητές εξοικειώνονται με τους κανόνες συλλογικής ζωής, με μορφές συνεργασίας και πρακτικές συμμετοχής που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της κοινωνικής και πολιτικής τους ταυτότητας. Στο πλαίσιο της κοινωνιολογικής προσέγγισης της εκπαίδευσης, το σχολείο αντιμετωπίζεται ως ένας ευρύτερος κοινωνικός θεσμός, εντός του οποίου διαμορφώνονται σχέσεις εξουσίας, προσδοκίες και ευκαιρίες για τους μαθητές. Υπό αυτή την έννοια, το σχολείο μπορεί να λειτουργήσει τόσο ως μηχανισμός κοινωνικής αναπαραγωγής, συμβάλλοντας στη διαιώνιση υφιστάμενων κοινωνικών ανισοτήτων, όσο και ως χώρος καλλιέργειας της κριτικής σκέψης και της δημοκρατικής συνείδησης, ενισχύοντας τη συμμετοχή των νέων στην κοινωνική και πολιτική ζωή. Η εργασία διερευνά τον ρόλο της εκπαίδευσης στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών, εστιάζοντας στην ένταση ανάμεσα στη λειτουργία του σχολείου ως μηχανισμού κοινωνικής αναπαραγωγής και στη δυνατότητά του να συμβάλει στην ανάπτυξη της κριτικής συνείδησης και της δημοκρατικής συμμετοχής.

Για την ανάλυση των παραπάνω ζητημάτων, η εργασία στηρίζεται σε επιλεγμένες θεωρητικές προσεγγίσεις από το πεδίο της κοινωνιολογίας και της κριτικής παιδαγωγικής. Το έργο του Pierre Bourdieu αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο το σχολείο συμβάλλει στην αναπαραγωγή κοινωνικών ανισοτήτων, μέσω του πολιτισμικού κεφαλαίου και της συμβολικής βίας, ενώ η οπτική του Michel Foucault επιτρέπει την κατανόηση του σχολείου ως θεσμού πειθαρχίας και διαμόρφωσης υποκειμένων μέσα από σχέσεις εξουσίας και γνώσης. Αντίθετα, η παιδαγωγική πρόταση του Paulo Freire τονίζει τη δυνατότητα της εκπαίδευσης να λειτουργήσει ως διαδικασία χειραφέτησης, καλλιεργώντας την κριτική συνείδηση και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στην κοινωνική πραγματικότητα. Επιπλέον, η έννοια της αυτονομίας του Cornelius Castoriadis αναδεικνύει τη σημασία της εκπαίδευσης για τη συγκρότηση πολιτών ικανών να συμμετέχουν ενεργά στη δημιουργία των κοινωνικών θεσμών.

Εργασία (Paper)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΙΣΟΤΙΜΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

Μαρία Ελένη Νίκα
Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Υποψήφια Διδάκτορας

Η εκπαιδευτική ανισότητα αποτελεί ένα από τα βασικά ζητήματα των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων, ιδιαίτερα σε κοινωνίες που χαρακτηρίζονται από αυξανόμενη πολιτισμική και γλωσσική ποικιλομορφία. Οι μαθητές προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα, γεγονός που επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τη σχολική τους πορεία και τις ευκαιρίες πρόσβασης στη γνώση. Στο πλαίσιο αυτό, η εκπαιδευτική πολιτική καλείται να διαμορφώσει συνθήκες που προάγουν την ισότητα και τη συμπερίληψη στο σχολικό περιβάλλον.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ εκπαιδευτικής ανισότητας και πολιτισμικής διαφορετικότητας, καθώς και του ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει η εκπαιδευτική πολιτική στη διαμόρφωση ισότιμων ευκαιριών μάθησης για όλους τους μαθητές. Ειδικότερα, προσεγγίζεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος και των εκπαιδευτικών πολιτικών στη διαμόρφωση συνθηκών που ενισχύουν την ισότητα ευκαιριών σε ένα πολιτισμικά διαφοροποιημένο σχολικό περιβάλλον.

Παράλληλα, η μελέτη προσεγγίζει εκπαιδευτικές πρακτικές και θεσμικές παρεμβάσεις που συνδέονται με τη στήριξη μαθητών με διαφορετικά πολιτισμικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά και με τη διαμόρφωση ενός πιο συμπεριληπτικού σχολικού περιβάλλοντος. Μέσα από αυτή την προσέγγιση αναδεικνύεται η σημασία των εκπαιδευτικών πολιτικών για την ενίσχυση της ισότητας ευκαιριών και τη διαμόρφωση ενός σχολείου που ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων των μαθητών.

Εργασία (Paper)

AUTOBIOGRAPHICAL EXPERIENCES AND REFLECTIONS PRESENTED BY ELÉNI BAROS AND MELIA HERMENTIN, TWO TEENAGE PARTICIPANTS OF THE MECLES PROGRAMME

Eléni Baros
student
Melia Hermentin
student

The purpose of our input is to show our perspective and experience as people with a Greek background growing up in a different country (Austria). We reflect on how the MECLES programme has contributed to our understanding of Greek culture, identity and history and to what extent it has helped us grow and retain our connection to Greece. But also it has shown us the importance of keeping in touch with your roots.

MECLES (Mentor Community Learning Spaces) is a project of the Universität Salzburg that has existed since 2020. Within this project, children and adolescents learn the Greek language in seminar rooms of the university.

Through MECLES we have not only improved our language skills and obtained certificates but have also kept in touch with our culture through music, dance, poetry and food in the celebrations we regularly have. You meet people with similar backgrounds, exchange with them and create precious connections that often lead to long-lasting friendships.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ: ΜΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ 5Ε

Ηλίας Διαμαντόπουλος
Δάσκαλος
Μαρία Ρούπακα
Δασκάλα

Η παρούσα εισήγηση παρουσιάζει μια σύγχρονη διδακτική πρόταση για το γνωστικό αντικείμενο της Μελέτης Περιβάλλοντος στη Β΄ τάξη Δημοτικού, εστιάζοντας στην ενότητα «Τα ζώα» και συγκεκριμένα στο κεφάλαιο «Πώς αναπτύσσεται ένα ζώο». Κεντρικός άξονας της παρέμβασης είναι η ανακατασκευή της εμπειρικής-βιωματικής γνώσης των μαθητών σχετικά με τους κύκλους ζωής και τις βιολογικές ανάγκες των ζώων, με ταυτόχρονη καλλιέργεια της ενσυναίσθησης και της συμπερίληψης όλων των μαθητών.

Ο σχεδιασμός βασίζεται στις αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση (UDL), διασφαλίζοντας την ισότιμη πρόσβαση μέσω πολλαπλών μέσων αναπαράστασης, έκφρασης και εμπλοκής. Η διδακτική πορεία οργανώνεται βάσει του μοντέλου των 5Ε (Engage, Explore, Explain, Elaborate, Evaluate), το οποίο προάγει τη διερευνητική και ενεργητική μάθηση μέσα από διαδοχικές φάσεις ανακάλυψης. Η εφαρμογή υιοθετεί τη μαθητοκεντρική και ομαδοσυνεργατική μορφή διδασκαλίας, ενισχύοντας την κοινωνική αλληλεπίδραση και το ομαδικό πνεύμα.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη στρατηγική αξιοποίηση των ΤΠΕ και της Τεχνητής Νοημοσύνης ως εργαλείων οπτικοποίησης και αφόρμησης, προσφέροντας ένα ελκυστικό ψηφιακό περιβάλλον που ανταποκρίνεται στα διαφορετικά μαθησιακά προφίλ. Η πρόταση ενσωματώνει στρατηγικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας για την υποστήριξη μαθητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΕΑ), προωθώντας συμπεριληπτικές πρακτικές και την ενίσχυση της αυτορρύθμισης της μάθησης. Παράλληλα, αναδεικνύεται πώς η συνδυαστική εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών μοντέλων και ψηφιακών εργαλείων αιχμής, όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη, μπορεί να ενισχύσει τη συνεργασία, την κοινωνική αλληλεπίδραση και την ισότιμη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Λέξεις-κλειδιά: Μελέτη Περιβάλλοντος, Συμπερίληψη, UDL, Μοντέλο 5Ε, Τεχνητή Νοημοσύνη (ΑΙ), Διαφοροποιημένη Διδασκαλία.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

LEARNING FOR A BRIGHTER FUTURE IN A NEW HOMELAND.

Klaudia Chaberek
President Fundacja Wektory Współpracy
Natalia Truszkowska
Director IDEA Education Agency for Development and Innovation
Emel Zengin
President Education, Culture and Arts for Society Association (ECAS)
Evgenia Psaltaki
Secretary of Innovative Programs, International Partnerships and Exchange at the Institute of Humanities and Social Sciences IAKE

The growing number of forcibly displaced people worldwide has intensified the need for effective educational and social integration strategies. According to recent international data, more than 117 million people have been displaced due to conflict, persecution, and human rights violations. Refugees and asylum seekers often encounter significant barriers when adapting to their new societies, including language difficulties, limited knowledge of legal rights, interrupted educational pathways, and social exclusion. At the same time, adult educators and organisations working with refugee learners frequently lack sufficient methodological tools and training to effectively address these complex challenges.

The RefuLearn project Learning for a Brighter Future in a New Homeland addresses these challenges through a transnational collaboration between organisations from Poland, Türkiye, and Greece. The project aims to enhance the social inclusion and active participation of asylum seekers and refugees while strengthening the competences of adult educators who work with this population. To achieve these objectives, the project integrates research, educational innovation, and digital learning solutions.

RefuLearn is based on a participatory research approach that includes interviews, observations, and case studies involving refugee learners and adult educators. These activities allow the project consortium to identify key barriers to integration and highlight effective practices implemented across partner countries. Based on these findings, the project will develop two main outputs: a comprehensive RefuLearn Handbook providing practical guidance and methodologies for educators, and an open-access Moodle-based digital learning platform offering training materials, videos, and interactive learning modules for both refugees and adult education professionals.

By combining research, educational innovation, and digital learning tools, RefuLearn aims to promote inclusive adult education practices and strengthen the capacity of organisations supporting refugee integration. The project contributes to broader European priorities related to social inclusion, lifelong learning, and civic participation, supporting refugees in becoming active and informed members of their new communities.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Νίκη Μπελαδάκη
Αρχειονόμος – Βιβλιοθηκονόμος – Μουσειοπαιδαγωγός
Καλλιόπη Στιβακτάκη
Φιλόλογος – Υποψήφια MSc στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Frederick University, Limassol Cyprus

Η επικοινωνιακή πολιτική στη διαχείριση των αρχαιολογικών μουσείων αποτελεί έναν ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα για τη διατήρηση, την ανάδειξη και τη διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Παράλληλα, συμβάλλει ουσιαστικά στην ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης, καθώς τα μουσεία λειτουργούν ως φορείς πολιτισμού, εκπαίδευσης και τουριστικής προβολής. Η παρούσα εργασία εξετάζει τις στρατηγικές επικοινωνίας στα αρχαιολογικά μουσεία της Κρήτης, εστιάζοντας στους τρόπους με τους οποίους προβάλλουν τα πολιτιστικά τους αγαθά, στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, καθώς και στις επιπτώσεις που έχει η λειτουργία τους στην τοπική κοινωνία.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται επίσης στη συμβολή των μουσείων στην ενίσχυση του πολιτιστικού τουρισμού και στην εκπαιδευτική τους διάσταση, καθώς αποτελούν σημαντικούς χώρους μάθησης και πολιτιστικής εμπειρίας. Η έρευνα επικεντρώνεται σε δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα αρχαιολογικών μουσείων της Κρήτης: το Αρχαιολογικό Μουσείο Κίσσαμου και το Αρχαιολογικό Μουσείο Ρεθύμνου. Το δεύτερο στεγάζεται στο κέντρο της παλαιάς πόλης του Ρεθύμνου, στη βενετσιάνικη βασιλική του Αγίου Φραγκίσκου, και φιλοξενεί σημαντικά εκθέματα που χρονολογούνται από τη Νεολιθική εποχή έως και την περίοδο της Ρωμαιοκρατίας.

Στο πλαίσιο της εργασίας παρουσιάζονται βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις που σχετίζονται με τις έννοιες της πολιτιστικής επικοινωνίας και της πολιτιστικής διαχείρισης, με έμφαση στη σύνδεσή τους με την τοπική ανάπτυξη. Εξετάζεται επίση, κατά πόσο τα συγκεκριμένα μουσεία ακολουθούν σύγχρονες πρακτικές επικοινωνιακής πολιτικής και διαχείρισης, καθώς και αν συμβάλλουν ουσιαστικά στην κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής. Επιπλέον, πραγματοποιείται ανάλυση SWOT, προκειμένου να αποτυπωθούν συνολικά τα δυνατά σημεία, οι αδυναμίες, οι ευκαιρίες και οι πιθανές απειλές που επηρεάζουν τη λειτουργία και την εξέλιξή τους.

Τα αποτελέσματα της μελέτης δείχνουν ότι η αποτελεσματική επικοινωνιακή πολιτική και η υιοθέτηση καινοτόμων πρακτικών —όπως η ενίσχυση της ψηφιακής παρουσίας, η διαδραστική εμπειρία των επισκεπτών και η ανάπτυξη συνεργασιών με φορείς του πολιτιστικού και τουριστικού τομέα— μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά τόσο στη βιωσιμότητα των ίδιων των μουσείων όσο και στην ευρύτερη πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

Εισήγηση από απόσταση (Paper presented on line)

Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Δέσποινα Μπελαδάκη
Οικονομολόγος, MSc
Νίκη Μπελαδάκη
Αρχειονόμος – Βιβλιοθηκονόμος – Μουσειοπαιδαγωγός

Η εργασία εξετάζει το φαινόμενο της γυναικείας επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα και διερευνά κατά πόσο αυτή μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Η ενδυνάμωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των γυναικών αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο ως βασικός παράγοντας οικονομικής ανάπτυξης, καινοτομίας και κοινωνικής προόδου. Στο πλαίσιο αυτό, η εργασία εστιάζει τόσο στις δυνατότητες όσο και στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το γυναικείο επιχειρείν στη χώρα.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση των χρηματοδοτικών εργαλείων που είναι διαθέσιμα στην Ελλάδα για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας των γυναικών. Πολλά από τα εργαλεία αυτά συνδέονται άμεσα με τη συμμετοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και με τα ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης, τα οποία στοχεύουν στην ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικής ανάπτυξης και της οικονομικής βιωσιμότητας. Μέσα από την αξιοποίηση αυτών των μηχανισμών, η ελληνική οικονομία μπορεί να ενισχύσει το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα και να δημιουργήσει ευνοϊκότερες συνθήκες για τη στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Αρχικά παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο της γυναικείας επιχειρηματικότητας, σύμφωνα με τον επίσημο ορισμό που έχει διαμορφωθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δίνοντας έμφαση στη διαφοροποίησή της από τον γενικότερο όρο της επιχειρηματικότητας. Στη συνέχεια πραγματοποιείται μια σύντομη ιστορική αναδρομή στην εξέλιξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας διεθνώς και ειδικότερα στην Ελλάδα, καθώς και μια διαχρονική επισκόπηση του θεσμικού πλαισίου που τη διέπει.

Επιπλέον, γίνεται αναλυτική παρουσίαση των βασικών χρηματοδοτικών μηχανισμών και φορέων που δραστηριοποιούνται στο ελληνικό επιχειρηματικό σύστημα, καθώς και των παραγόντων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην καινοτομία και στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και της ψηφιακής μετάβασης (digitalization), οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν τη διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων που διοικούνται από γυναίκες.

Τέλος, η εργασία καταλήγει σε βασικά συμπεράσματα, διατυπώνοντας προτάσεις και κατευθύνσεις πολιτικής που μπορούν να ενισχύσουν περαιτέρω τη γυναικεία επιχειρηματικότητα, συμβάλλοντας στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και στην ενδυνάμωση της ελληνικής οικονομίας.

I.A.K.E.

Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Institute of Humanities and Social Sciences

Στοιχεία Επικοινωνίας

Έβανς 83-85 Γρ. Α11, 71201, Ηράκλειο

2815 200045, 6970340240

info@iake.gr

@iake.gr

@iake_official

Tube @iakecrete

Επισκεφθείτε τον ιστότοπο

https://**12-conf.iake.gr**/